

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

برنامه عملیاتی دوسالانه دولت

۱۳۹۹-۱۴۰۰

(جلد اول)

معاونت امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه

عنوان و نام پدیدآور	: برنامه عملیاتی دوسالانه دولت ۱۳۹۹-۱۴۰۰ / ریاست جمهوری، سازمان برنامه و بودجه کشور، معاونت امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه.
مشخصات نشر	: تهران: سازمان برنامه و بودجه کشور، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ج.: مصور، جدول؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
شابک	: دوره: ۵-۲۱۳-۲۰۳-۶۲۲-۹۷۸؛ ج. ۱: ۲-۲۱۴-۲۰۳-۶۲۲-۹۷۸؛ ج. ۲: ۹-۲۱۵-۲۰۳-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: بودجه -- ایران -- سیاست دولت
موضوع	: Budget -- Government policy -- Iran
موضوع	: بودجه ریزی -- ایران
موضوع	: Budget process -- Iran
موضوع	: ایران -- سیاست و حکومت -- ۱۳۹۹ - ۱۴۰۰ -- آینده نگری
موضوع	: Iran -- Politics and government -- Forecasting -- ۲۰۲۰ - ۲۰۲۱
موضوع	: ایران -- سیاست اقتصادی -- ۱۳۹۹ - ۱۴۰۰ -- آینده نگری
موضوع	: Iran -- Economic policy -- Forecasting -- ۲۰۲۰ - ۲۰۲۱
موضوع	: ایران -- سیاست اجتماعی -- ۱۳۹۹ - ۱۴۰۰ -- آینده نگری
موضوع	: Iran -- Social policy -- Forecasting -- ۲۰۲۰ - ۲۰۲۱
شناسه افزوده	: سازمان برنامه و بودجه کشور. مرکز اسناد، مدارک و انتشارات
شناسه افزوده	: سازمان برنامه و بودجه کشور. معاونت امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه
رده بندی کنگره	: HJ۲۱۵۴/۴
رده بندی دیویی	: ۳۵۲/۴۸۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۱۷۹۵۵

برنامه عملیاتی دوسالانه دولت ۱۳۹۹-۱۴۰۰ (جلد اول)

ناشر: سازمان برنامه و بودجه کشور، مرکز اسناد، مدارک و انتشارات

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۲۰ نسخه

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

مقدمه

سال ۱۳۹۸ یکی از خطرناک‌ترین برهه‌های تاریخی در اقتصاد ایران است. سخت‌ترین تحریم‌های ظالمانه علیه کشور وضع شد. کاهش شدید صادرات نفت و میعانات گازی یکی از مهم‌ترین عوامل نوسانات شدید ارزی در کشور شد. افزایش سطح عمومی قیمت‌ها که از میانه سال ۱۳۹۷ آغاز شده بود، در کنار کاهش رشد اقتصادی، دولت و ملت را با چالش‌های جدی اقتصادی مواجه کرد. تدبیر دولت‌مردان همراه با اتحاد و هم‌دلی مردم توانست بودجه ۱۳۹۷ را بدون کسری به پایان برساند، نوسانات نرخ ارز را متوقف کند، از شتاب تورم بکاهد و بخشی از کاهش ارزش پول ملی را جبران کند. به رغم همه تلاش‌ها، شرایط اقتصادی موجود با وضعیت مطلوب و در تراز اهداف جمهوری اسلامی ایران فاصله دارد. با وجود دشواری‌ها، اتخاذ تدابیر مناسب در راستای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی می‌تواند تهدیدهای موجود را به فرصتی تاریخی برای محقق کردن ظرفیت‌های بالقوه اقتصاد ایران مبدل کند. تجربه بشری در حوزه اقتصاد نشان داده است گاه ملت‌ها در بزنگاه تاریخی و در مواجهه با واقعیت نه تنها بر چالش‌ها فائق آمده‌اند، بلکه اشتباهات اقتصادی گذشته را اصلاح و مسیر جدیدی از آینده را برای خود و نسل‌های بعد به تصویر کشیده‌اند.

در سال‌های اخیر مقام معظم رهبری، موضوع اصلاحات ساختاری بودجه را مورد تاکید قرار داده‌اند. ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، همچنین فرمان صادره از سوی معظم له در آذرماه ۱۳۹۷ و تأکیدات ایشان در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، مبنی بر اصلاحات ساختاری بودجه، مسوولین کشور را به تدبیر و جد و جهد برای تحقق این فرمان واداشت.

از سوی دیگر، با شدت گرفتن تحریم‌های ظالمانه آمریکا و بروز پیامدهای اقتصادی آن بر کشور، درآمدهای دولت کاهش قابل توجهی پیدا کرد. در چنین شرایطی تامین هر سهمی از این کسری بودجه، از طریق بانک مرکزی، آثار تورمی قابل ملاحظه‌ای را در پی دارد و عدم تامین مالی بودجه، علاوه بر ایجاد اختلال در اداره کشور، موجبات تعمیق رکود را فراهم می‌کند. تداوم رویه‌های موجود و میزان وابستگی بودجه به درآمدهای نفتی، نمی‌تواند این معضل را حل کند، و در نتیجه تغییر در رویه‌ها و به طور خاص قطع وابستگی بودجه به نفت، دیگر یک انتخاب نبوده و یک اجبار است.

علاوه بر موضوع تحریم‌ها، بررسی شاخص‌های کلیدی اقتصادی و اجتماعی نشان می‌دهد معضلات انباشت شده ناشی از آسیب‌های تاریخی اقتصاد ایران (انباشت بدهی‌های دولت، ناترازی مالی صندوق‌های بازنشستگی سلامت و ثبات شبکه بانکی، ناترازی بازار کار، وضعیت محیط زیست و ...) در شرایط مطلوب قرار ندارند. این آسیب‌ها اگر چه به صورت تاریخی در اقتصاد کشور وجود داشته‌اند لیکن تحریم‌های ظالمانه و یا نوسانات قیمت نفت باعث تشدید آن‌ها شده است.

در اجرای فرامین مقام معظم رهبری، لازم بود جهت حفظ ثبات اقتصادی و صیانت از معیشت مردم، اشتغال و تولید، اصلاحات ساختار اساسی در نظام بودجه ریزی کشور، با این رویکرد محقق شود که علاوه بر ایجاد درآمدهای پایدار، کاهش هزینه‌ها و اصلاحات در رویه‌های بودجه، وابستگی مستقیم بودجه به منابع نفتی را نیز از بین برده و خطرات ناشی از تشدید تحریم‌ها، از مسیر کسری بودجه را هم مهار کند. علاوه بر آن فضای سیاست‌گذاری مالی را که به شدت طی سال‌های گذشته محدود شده بود گسترش دهد و زمینه را برای بازگرداندن ثبات اقتصادی و احیای مسیر توسعه کشور فراهم نماید.

در جهت تحقق منویات مقام معظم رهبری و برای فائق آمدن بر چالش‌های ناشی از اعمال تحریم‌های ظالمانه بر علیه اقتصاد کشور و همچنین با هدف آسیب‌های تاریخی اقتصاد، سازمان برنامه و بودجه کشور، طرح اصلاحات ساختاری بودجه را مبتنی بر چهار محور: (۱) درآمدسازی پایدار، (۲) هزینه کرد کارا، (۳) ایجاد ثبات، و (۴) اصلاحات نهادی نظام بودجه‌ریزی طراحی نموده است. مهم‌ترین اقدامات این محورها در قالب اصلاح نظام بودجه‌ریزی، اصلاح ساختاری دستگاه‌های دولتی، اصلاح نظام مالیاتی، اصلاح نظام تامین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی، اصلاح ساختار تعهدات و بدهی‌های دولت، اصلاحات در مدیریت دارایی‌های دولت و اصلاح نظام مالیه نفت و گاز و قطع وابستگی اعتبارات هزینه ای بودجه دولت به نفت می‌باشد.

براساس قانون برنامه و بودجه (مصوب اسفند ۱۳۵۱)، نظام بودجه‌ریزی ایران یک نظام "بودجه برنامه‌ای" است. بدین ترتیب که بودجه‌های سالانه باید بر مبنای برنامه‌های سالانه، برنامه‌های سالانه بر مبنای برنامه‌های پنج‌ساله و برنامه‌های پنج‌ساله بر اساس برنامه‌های بلندمدت تهیه شوند. با آغاز کار دولت یازدهم تهیه و ارائه برنامه سالانه (موضوع بند چهار (۴) ماده یک (۱) قانون برنامه و بودجه مصوب اسفند ۱۳۵۱) در دستور کار دولت قرار گرفت و

از سال ۱۳۹۳ شش برنامه سالانه تهیه شد و به همراه لوایح بودجه تقدیم مجلس گردید. از سوی دیگر برای اجرای نظام بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد (که قرار است تا پایان برنامه ششم توسعه در همه دستگاه‌های اجرایی استقرار یابد)، با توجه به اینکه تحقق شاخص‌های عملکرد به زمانی طولانی‌تر از یکسال نیاز دارد، لازم است چهارچوب‌هایی با افق زمانی بلندمدت‌تر پیش‌بینی شود. این چهارچوب‌ها باید هماهنگ با برنامه‌های توسعه میان‌مدت و بلندمدت و در جهت تحقق اهداف پیش‌بینی شده در آنها باشند. از طرفی، انعطاف‌پذیر نبودن برنامه‌های میان‌مدت موانع زیادی را در اجرای بودجه‌های سالانه ایجاد کرده است. برای رفع این مشکل در کشورهای پیشرفته دنیا و برخی از کشورهای در حال توسعه در سال‌های اخیر از چارچوب‌های میان‌مدت بودجه دولت استفاده شده است. دوره زمانی این چارچوب‌ها بین ۲ تا ۵ سال و هدف‌های کمی و کیفی استفاده شده در آنها منطبق و بر اساس هدف‌های پیش‌بینی شده در برنامه‌های توسعه آنها می‌باشد. بر همین اساس بودجه سال آینده به صورت دوسالانه (۱۳۹۹-۱۴۰۰) با ماهیتی غلطان تهیه و تقدیم مجلس می‌شود. سال اول به تصویب مجلس می‌رسد و سال دوم جنبه اطلاعاتی و داشتن تصویری از تحولات مالی دولت در سال بعد دارد. بر همین اساس برای بودجه سال ۱۳۹۹ به جای برنامه سالانه، برنامه عملیاتی دوسالانه به همراه لایحه بودجه تقدیم مجلس می‌شود.

در تداوم اقدامات دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۸، در برنامه عملیاتی دوسالانه سالانه (۱۳۹۹-۱۴۰۰)، در گزارش هر فصل بخش خاصی به مبانی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اختصاص یافته است. یکی از مبانی این بخش سند راهبردی برنامه ششم توسعه است که توسط شوراهای برنامه‌ریزی برنامه ششم تهیه و ارائه شده است. در سند راهبردی هر بخش پس از بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش، به سیاست‌های کلی مرتبط، هدف‌های کلی، هدف‌های کمی، برآورد کلی تامین و تجهیز منابع و الزامات تحقق اهداف اشاره شده است. بدین ترتیب هدف اصلی از برنامه عملیاتی دو سالانه برقراری ارتباط بین برنامه‌های میان‌مدت پنج‌ساله و بودجه‌های سالانه است، ضمن این که اطلاعات ارائه شده برای سال دوم (۱۴۰۰) همان‌طور که ذکر شد جنبه اطلاعاتی دارد. بررسی و تصویب لوایح بودجه که آثاری کمابیش بر بخش‌های اقتصادی کشور بجای می‌گذارد، مستلزم آگاهی از روندها و رویدادهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سطوح کلان و بخشی و بیان مبانی سیاست‌گذاری مؤثر در حوزه‌های مرتبط است که در قالب تحلیل یادشده ارائه می‌گردد. امید است نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی، سازمان برنامه و بودجه کشور را در غنای هر چه بیشتر این گزارش به عنوان یک سند مهم در بررسی لوایح بودجه سال‌های آتی یاری برسانند.

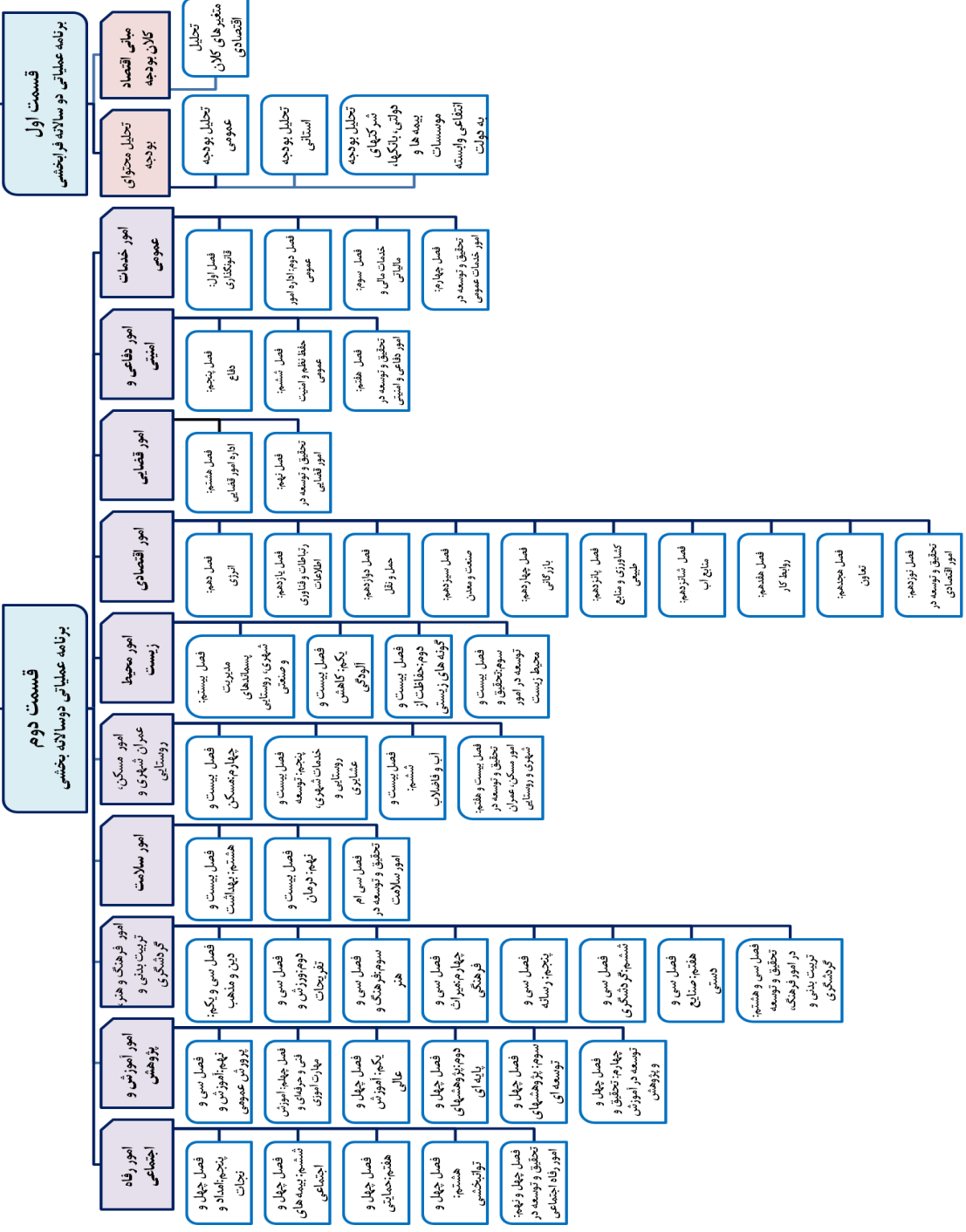
در تهیه برنامه عملیاتی دوسالانه دستگاه‌های اجرایی بودجه دوسالانه ۱۳۹۹-۱۴۰۰ کل کشور، مجموعه وسیعی از مدیران و کارشناسان امور فرابخشی و بخشی سازمان برنامه و بودجه کشور به موازات فعالیت فشرده در تهیه و تنظیم لایحه بودجه، تلاش مضاعفی را به عمل آورده‌اند که از زحمات آنان تقدیر و تشکر می‌نماید و به دلیل این که ذکر نام تمامی این عزیزان در این مقدمه کوتاه مقدور نیست پوزش می‌طلبید. همچنین شایسته است به طور ویژه از زحمات آقای محمد کرچه، مشاور محترم معاون رئیس‌جمهور، و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور که بررسی و تدوین نهایی این گزارش مدیون زحمات فشرده ایشان است، قدردانی و سپاسگزاری می‌گردد.

در پایان پیشاپیش از تمامی عزیزان و سرورانی که این معاونت را از نکته نظرهای اصلاحی و نقدهای راهگشای خود در ارتقاء کیفیت و محتوای این مجموعه بهره‌مند می‌سازند تشکر و قدردانی می‌گردد.

سیدحمید پورمحمدی

معاون اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه

نمودار محتوای سند برنامه عملیاتی دوسالانه ۱۴۰۰-۱۳۹۹

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	قسمت اول: مبانی اقتصاد کلان و تحلیل برنامه عملیاتی دوسالانه ۱۳۹۹-۱۴۰۰
۱۳	بخش اول: مبانی اقتصاد کلان بودجه
۱۵	فصل اول- تحلیل متغیرهای کلان اقتصادی
۱۰۹	بخش دوم: تحلیل محتوای بودجه
۱۱۱	فصل دوم- تحلیل بودجه عمومی دولت
۱۶۱	فصل سوم- تحلیل بودجه استانی
	فصل چهارم- تحلیل بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها، بیمه‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و مناطق آزاد تجاری-صنعتی
۱۸۹	
۲۰۹	قسمت دوم: برنامه عملیاتی دوسالانه بخشی
۲۱۱	بخش اول: امور خدمات عمومی
۲۱۳	فصل اول- قانونگذاری
۲۲۷	فصل دوم- اداره امور عمومی
۲۹۷	فصل سوم- خدمات مالی و مالیاتی
۳۱۹	فصل چهارم- تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی
۳۲۳	بخش دوم: امور دفاعی و امنیتی
۳۲۵	فصل پنجم- دفاع
۳۹۳	فصل ششم- حفظ نظم و امنیت عمومی
۴۳۱	فصل هفتم- تحقیق و توسعه در امور دفاعی و امنیتی
۴۳۵	بخش سوم: امور قضایی
۴۳۷	فصل هشتم- اداره امور قضایی
۴۷۹	فصل نهم- تحقیق و توسعه در امور قضایی
۴۸۵	بخش چهارم: امور اقتصادی
۴۸۷	فصل دهم- انرژی

عنوان

صفحه

فصل یازدهم- ارتباطات و فناوری اطلاعات	۵۱۷
فصل دوازدهم- حمل و نقل	۵۶۹
فصل سیزدهم- صنعت و معدن	۶۰۹
فصل چهاردهم- بازرگانی	۶۴۵
فصل پانزدهم- کشاورزی و منابع طبیعی	۷۰۳
فصل شانزدهم- منابع آب	۸۰۳
فصل هفدهم- روابط کار	۸۲۷
فصل هجدهم- تعاون	۸۴۳
فصل نوزدهم- تحقیق و توسعه در امور اقتصادی	۸۵۳

قسمت اول

مبانی اقتصاد کلان و

تحلیل برنامه عملیاتی

دوسالانه ۱۳۹۹-۱۴۰۰

بخش اول

مبانی اقتصاد

کلان بودجه

فصل اول

تحلیل متغیرهای

کلان اقتصادی

پیش گفتار

مطالعه و بررسی وضعیت اقتصادی کشور برای تدوین برنامه سالانه و تنظیم بودجه سنواری از وظایف دولت و سازمان برنامه و بودجه کشور به استناد قانون برنامه و بودجه (مانند بند ۲ ماده ۳۷، بند ۱ ماده ۴ و بند ۴ ماده ۱) است. تحلیل متغیرهای کلان اقتصادی که محتوای این بخش از برنامه سالانه را تشکیل می‌دهد، بر بررسی وضعیت و روند متغیرهای کلیدی حوزه‌های اقتصاد کلان و اهمیت و جایگاه آن‌ها در بودجه‌های سالانه استوار بوده و سیاست‌های اقتصادی در تنظیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و پیش‌بینی اقلام اصلی بودجه ۱۴۰۰، بر حسب مورد ارایه شده است. البته قبل از ارایه تصویر و تحلیلی از وضعیت کلان اقتصادی کشور، عملکرد اقتصاد جهانی در زمینه شاخص‌های کلیدی اقتصاد کلان از قبیل رشد اقتصادی، تورم و تجارت جهانی و بازار نفت به عنوان محیط فعالیت‌های اقتصادی کشور ارایه شده است. سپس در بخش‌های بعدی این گزارش، به ترتیب مباحث مربوط به تولید به تفکیک بخش‌های اقتصادی، مصرف و سرمایه‌گذاری؛ بازار کار؛ توزیع درآمد و رفاه اجتماعی؛ شاخص‌های قیمت و تورم؛ پول و بانک؛ بازار سرمایه؛ پایداری بدهی‌های دولت؛ تجارت خارجی، بازار ارز؛ سرمایه‌گذاری و تامین منابع مالی خارجی، ارایه می‌گردد. بخش آخر به تحولات اجزای اصلی بودجه عمومی دولت در سال‌های اخیر اختصاص دارد. گفتنی است که در تحلیل تحولات متغیرهای کلان اقتصادی، سیاست‌های متناظر بودجه‌ای نیز به منظور تاکید و توجه در تهیه و تدوین لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ (از جمله در تبصره‌ها) ارایه شده است.

۱- عملکرد اقتصاد جهانی

اقتصاد هر کشور بنا به میزان ارتباط با دنیای خارج، از تغییر و تحولات اقتصاد جهانی متأثر می‌شود. اقتصاد ایران نیز به واسطه تغییرات قیمت جهانی نفت خام و صادرات نفت، صادرات غیرنفتی و واردات کالاها و خدمات، اثرپذیری زیادی از وقایع و روندهای جهانی دارد. از این رو درک صحیح روندها و مناسبات و ارایه تصویر مناسب از تحولات اقتصاد جهانی می‌تواند به شناخت دقیق‌تر تحولات اقتصاد ایران و تصمیم‌سازی بهتر در این حوزه کمک نماید. در این راستا، گزارش حاضر ضمن بررسی روند تحولات اقتصاد جهانی از سه منظر رشد اقتصادی، تورم جهانی و تجارت بین‌المللی، پیش‌بینی نهادهای معتبر بین‌المللی را نیز در رابطه با چالش‌ها و روندهای پیش روی اقتصاد جهان ارایه می‌نماید.

۱-۱- رشد اقتصادی

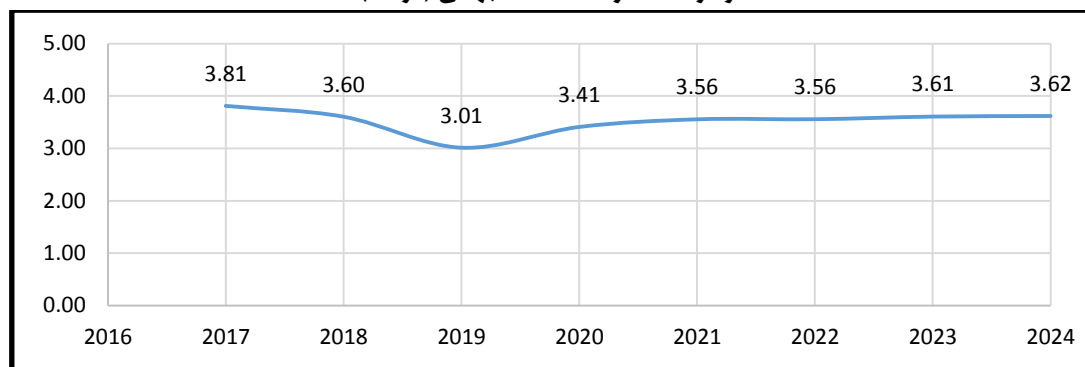
گزارش نهادهای بین‌المللی از وضعیت اقتصادی کشورهای جهان بیانگر آن است که اقتصاد جهانی در حال حاضر سریع‌ترین رشد را پس از بحران اقتصادی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۰۸ تجربه می‌کند. اقتصاد جهان در یک دهه اخیر از سه شوک پیاپی بحران مالی ۲۰۰۹-۲۰۰۷، بحران منطقه یورو در فاصله سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳ و ریزش قیمت کالاها در سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۴ متأثر شده، اما در حال حاضر شرایط متفاوت است. نرخ رشد اقتصادی در سال‌های اخیر در مقایسه با ارقام یک دهه گذشته نسبتاً خوب گزارش شده و پیش‌بینی‌ها برای سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ نیز از تداوم این روند حکایت دارد؛ اگرچه، وضعیت چند ماه اخیر اقتصادهای توسعه‌یافته و در حال توسعه و بروز برخی ریسک‌های تجاری باعث شده، برخی نهادهای بین‌المللی پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی را تا حدودی تعدیل کنند. در جدول و نمودارهای زیر روند رشد اقتصادی جهان و چند کشور منتخب تا سال ۲۰۲۴ ارایه شده است.

جدول ۱-۱- نرخ رشد اقتصادی دنیا و کشورهای منتخب (درصد)

سال	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲	۲۰۲۳	۲۰۲۴
جهان	۳.۸۱	۳.۶	۳.۰۱	۳.۴۱	۳.۵۶	۳.۵۶	۳.۶۱	۳.۶۲
آمریکا	۲.۳۷	۲.۹۳	۲.۳۵	۲.۰۹	۱.۷۵	۱.۵۶	۱.۵۸	۱.۶۲
اتحادیه اروپا	۲.۵۳	۱.۹۴	۱.۱۶	۱.۳۹	۱.۴۴	۱.۳۹	۱.۳۴	۱.۳۳
چین	۶.۷۶	۶.۵۷	۶.۱۴	۵.۸۲	۵.۹	۵.۷	۵.۶	۵.۵
ایران	۳.۷۳	-۴.۸۴	-۹.۴۶	۰.۰۵	۰.۹۹	۰.۹۷	۰.۹۸	۱.۰۹

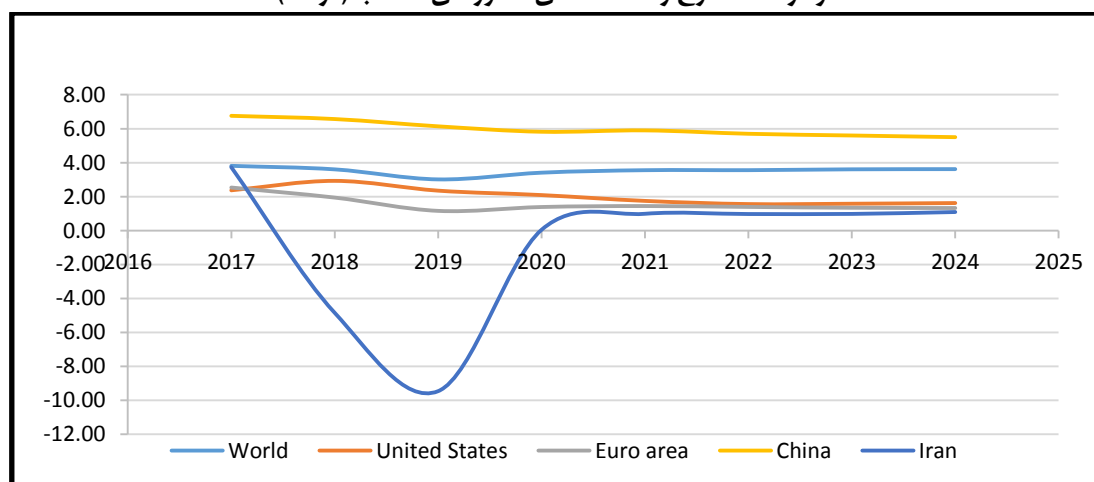
منبع: صندوق بین‌المللی پول

نمودار ۱-۱- رشد اقتصاد جهانی (درصد)

منبع: صندوق بین‌المللی پول

نمودار ۲-۱- نرخ رشد اقتصادی کشورهای منتخب (درصد)

منبع: صندوق بین‌المللی پول

اقتصادهای توسعه‌یافته پس از عبور از دوره اوج رشد در نیمه دوم سال ۲۰۱۷، نیمه اول ۲۰۱۸ را کمتر از حد انتظار پشت سر گذاشتند. با وجود امیدواری به تداوم روند مثبت اقتصاد جهانی و پیش‌بینی‌های اخیر، نرخ رشد اقتصادی سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ با روند نزولی روبرو بوده است. در ایالات متحده آمریکا که در سال ۲۰۱۸ نرخ بیکاری خیلی پایین بود، محرک‌های بخش مالی همچنان رشد اقتصادی را در سطح بالایی نگه داشتند. اما در سال ۲۰۱۹ با توجه اعمال محدودیت‌های تعرفه‌ای ۲۰۰ میلیارد دلاری بر واردات کالا از چین، رشد اقتصادی با کاهش ۰.۱۹ درصدی به ۳.۰۱ درصد رسیده است. پیش‌بینی رشد اقتصادی جهان تا سال ۲۰۲۴ حاکی از افزایش این متغیر دارد. نکته جالب توجه این است که پیش‌بینی رشد برای کشورهایی مثل آمریکا و چین و همچنین اتحادیه اروپا تقریباً نزولی است. یعنی می‌توان گفت که سهم کشورهای در حال توسعه در سال‌های آتی افزایش خواهد یافت.

با توجه به کاهش رشد جهانی در سال جاری (۲۰۱۹)، دلایل زیادی برای نگرانی نسبت به رشد اقتصادی سال‌های آتی وجود دارد. ریسک‌های مالی در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و همچنین در چین مشهود می‌باشد. سطح بدهی کشورهای مثل آمریکا از نظر استانداردهای تاریخی بالا بوده و در برخی از موارد، رو به رشد است. از سوی دیگر، مسائل سیاسی و بحران‌های جهانی ناشی از آن همچنان بی‌اعتمادی را در سطح بالایی نگه داشته است. به علاوه، عواملی مانند خروج آمریکا از برجام و تاثیر آن بر قیمت نفت خام، افزایش تعرفه کالاهای وارداتی از سوی آمریکا و واکنش متقابل سایر کشورها، سبب بدتر شدن روابط تجاری موجود و در نتیجه کاهش رشد اقتصاد جهان در سال جاری شده است. از دیگر چالش‌های پیش رو، مساله کمبود نیروی کار با کیفیت در سال‌های آتی است که در حال حاضر نیز منجر به فشار برای افزایش دستمزدها در کشورهای مختلف از جمله آمریکا، کانادا، آلمان و اقتصادهای کوچک اروپایی مانند جمهوری چک و لهستان شده است. این موضوع می‌تواند منجر به افزایش هزینه بنگاه‌ها،

افزایش نرخ تورم و در نهایت کاهش رشد اقتصادی شود. با کاهش شکاف تولید و تداوم نرمال‌سازی سیاست‌های پولی در چند سال آینده، انتظار می‌رود رشد اقتصادی در بسیاری از کشورهای پیشرفته، روندی نزولی در پیش گیرد. کاهش اشتغال‌زایی در کشورهای با جمعیت جوان و چشم‌انداز بهره‌وری پایین از پیش‌ران‌های رشد پایین اقتصادی در میان مدت است. بر این اساس پیش‌بینی می‌شود برای سال‌های ابتدایی دهه ۲۰۲۰ به محض این‌که محرک‌های مالی اثر خود را از دست بدهند، رشد اقتصادی آمریکا و سایر کشورهای توسعه‌یافته با کاهشی محسوس به سطوحی پایین‌تر از متوسط نرخ رشد در دوره قبل از بحران مالی، برسد. بر این اساس تغییرات ساختاری و یافتن راهکارهای مشارکتی که منجر به تجارت گسترده کالاها و خدمات می‌شود، برای تداوم بخشیدن به روند رشد اقتصادی کنونی ضروری است.

لازم به ذکر است بر اساس آمار صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصادی کشور در سال جاری شدیداً منفی برآورد شده است (۹۰۴۶- درصد) که بازگشت دوباره تحریم‌های اقتصادی به دنبال خروج آمریکا از برجام و ممنوعیت صادرات نفت، از مهمترین دلایل آن می‌باشد. با این وجود صندوق بین‌المللی پول روند امیدوارکننده‌ای برای رشد اقتصاد ایران در سال‌های آتی پیش‌بینی کرده است.

۱-۲- نرخ تورم

در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ رشد اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته، با نرخ‌های تورم پایین همراه بود که نگرانی‌های زیادی را در مورد تداوم روند بهبود اقتصاد جهانی به وجود آورد. اما، در نیمه اول سال ۲۰۱۷، روند رو به رشد تورم به دلیل افزایش قیمت کالاهای پایه در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته از جمله منطقه اروپا، ژاپن و آمریکا منجر به افزایش نرخ تورم سطحی شد. افزایش قیمت نفت که در اواخر سال ۲۰۱۸ منجر به افزایش نرخ سوخت در اقتصادهای توسعه‌یافته شد، زمینه‌ساز رشد نرخ تورم در اکثر آنها شد. با توجه به سرعت پایین افزایش قیمت‌ها چه در مورد کالاهای پایه و چه در مورد افزایش هزینه‌های دستمزد، ضرورت ادامه سیاست‌های پولی انبساطی هوشیارانه در اقتصادهای توسعه‌یافته احساس می‌شود. بر اساس جدول (۱-۲) می‌توان گفت نرخ تورم در ناحیه یورو همچنان پایین است، در حالی که نرخ تورم آمریکا روند افزایشی داشته است. این تفاوت بین آمریکا و اروپا شاید تا حدودی از سیاست پولی فعالانه نشأت می‌گیرد. آمریکا از دسامبر ۲۰۱۵ تاکنون بیش از ۸ بار نرخ بهره را افزایش داده اما بانک مرکزی اروپا مدت‌هاست پس از نخستین افزایش نرخ بهره، به چنین اقدامی دست نزده است.

در سال ۲۰۱۹ نرخ تورم جهانی (بدون در نظر گرفتن تورم غذا و سوخت) به دلیل کندی روند بهبود شرایط اقتصادی جهان، روند نزولی داشته است، هرچند در برخی کشورهای درحال توسعه در امریکای شمالی و جنوبی مانند مکزیک، آرژانتین و برخی دیگر از کشورها مانند ترکیه و ایران، افزایش قیمت کالاها با کاهش ارزش پول ملی همراه شده و به افزایش نرخ تورم دامن زده است. اما نرخ تورم اتحادیه اروپا، چین و آمریکا در این سال کاملاً نزولی بوده که سبب شده تورم جهانی نیز کاهش یابد. از طرفی به علت جنگ‌های تجاری بین چین و آمریکا، خروج آمریکا از برجام و در نتیجه افزایش قیمت نفت، پیش‌بینی‌ها حاکی از افزایش نرخ تورم در سال ۲۰۲۰ می‌باشد (نمودار ۱-۳).

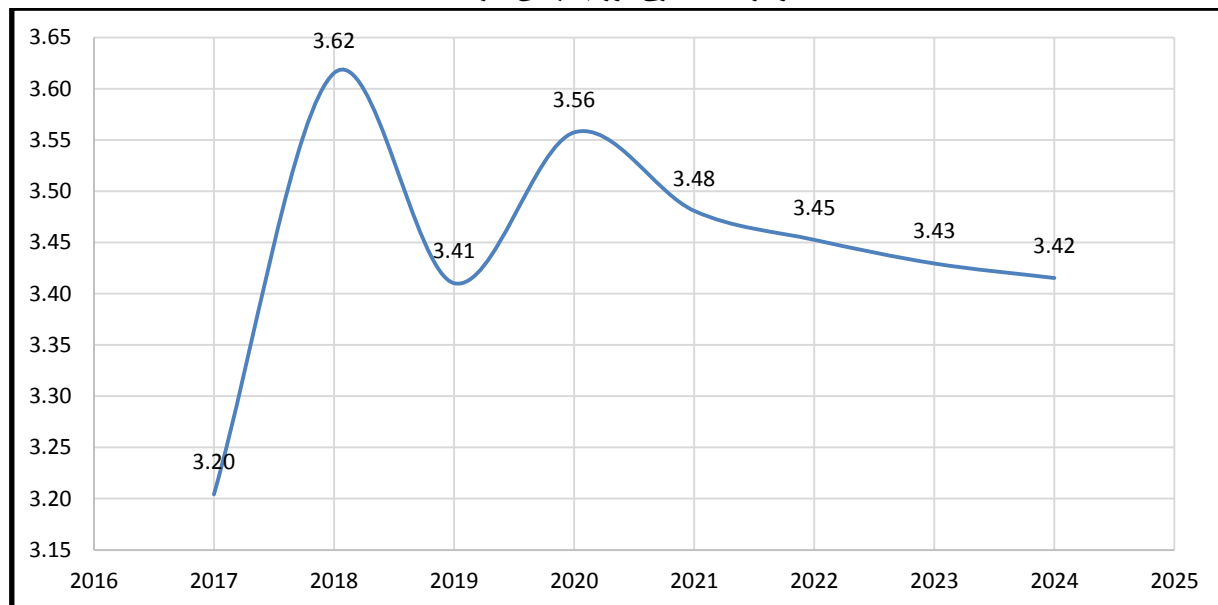
با ادامه سیاست تعدیل پولی در آمریکا (افزایش نرخ بهره در آمریکا) و عدم واکنش مناسب از سوی بانک‌های مرکزی سایر کشورها، ارزش دلار تقویت می‌شود که این امر در کشورهای درحال توسعه - به ویژه آن‌هایی که بازارهای سرمایه بازتری دارند - می‌تواند منجر به کاهش ارزش پول، افزایش بدهی‌های دلاری و تشدید فشارهای تورمی شود. در نتیجه این دسته از کشورها در معرض خروج سرمایه و هزینه‌های بالاتری برای تامین مالی قرار می‌گیرند. کاهش ارزش پول ملی و افزایش نرخ تورم در اقتصادهایی مانند آرژانتین، ترکیه و تا حدودی هند متاثر از همین سیاست بوده است.

جدول ۱-۲- نرخ تورم جهان و کشورهای منتخب (درصد)

سال	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲	۲۰۲۳	۲۰۲۴
جهان	۳.۲۰	۳.۶۲	۳.۴۱	۳.۵۶	۳.۴۸	۳.۴۵	۳.۴۳	۳.۴۲
آمریکا	۲.۱۴	۲.۴۴	۱.۸۲	۲.۲۷	۲.۴۳	۲.۳۴	۲.۳۰	۲.۲۸
اتحادیه اروپا	۱.۵۴	۱.۷۵	۱.۲۳	۱.۲۸	۱.۵۰	۱.۶۶	۱.۷۷	۱.۸۴
چین	۱.۵۶	۲.۱۰	۲.۳۱	۲.۴۳	۲.۸۰	۲.۹۰	۳.۰۰	۳.۰۰
ایران	۹.۶۴	۳۰.۴۹	۳۵.۶۸	۳۱.۰۰	۲۹.۰۰	۲۷.۰۰	۲۵.۵۰	۲۵.۰۰

منبع: صندوق بین‌المللی پول

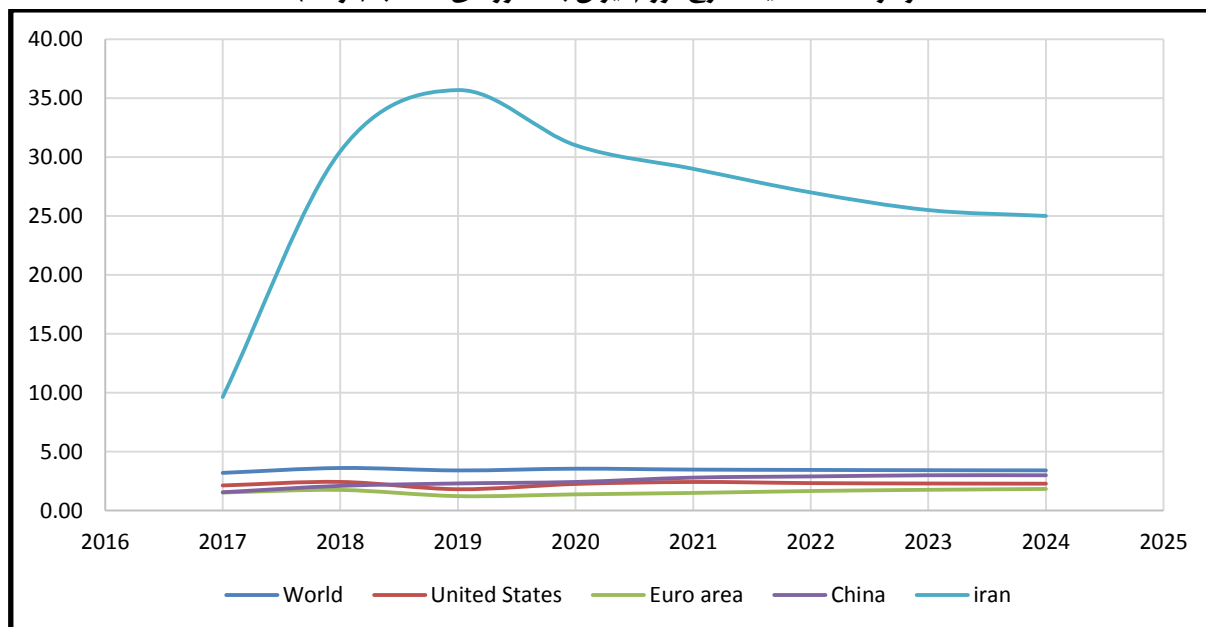
نمودار ۱-۳- نرخ تورم جهانی (درصد)

منبع: صندوق بین المللی پول

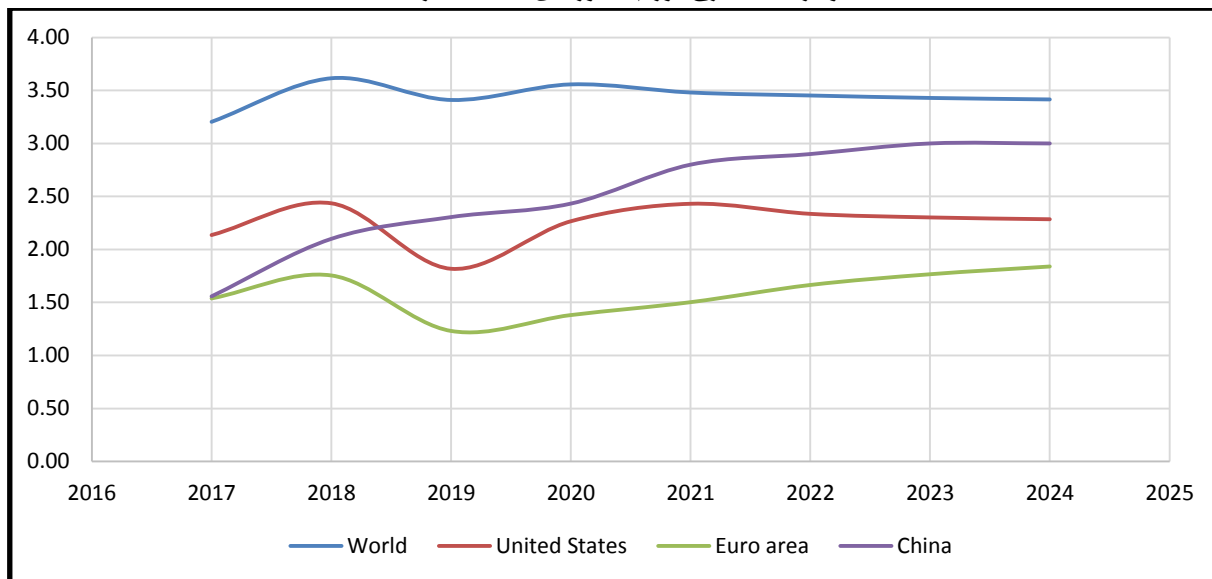
همان طور که در نمودار (۱-۴) مشاهده می شود نرخ تورم ایران اختلاف فاحشی با نرخ تورم جهانی و کشورهای توسعه یافته دارد. در سال جاری (۲۰۱۹) به علت افزایش نرخ ارز و در نتیجه افزایش قیمت کالاها، نرخ تورم کشور به بالای ۳۵ درصد رسیده است.

نمودار ۱-۴- مقایسه نرخ تورم ایران با کشورهای منتخب (درصد)

منبع: صندوق بین المللی پول

نمودار ۱-۵- نرخ تورم کشورهای منتخب (درصد)

منبع: صندوق بین المللی پول

۱-۳- تجارت جهانی

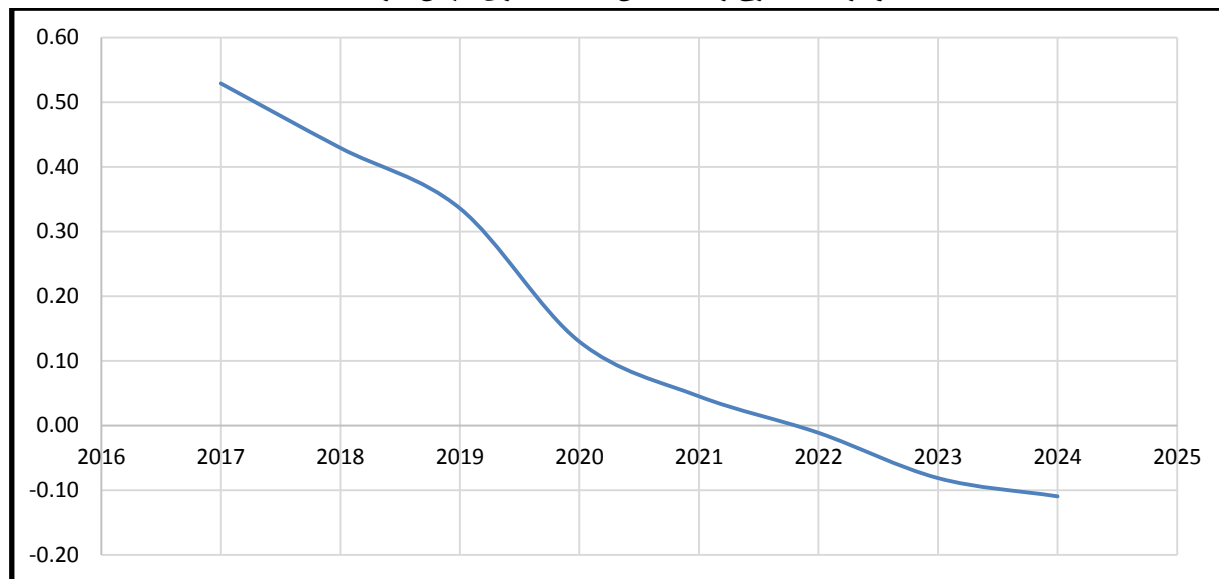
در سال ۲۰۱۷ رشد اقتصادی جهان افزایش یافت. در همه اقتصادهای پیشرفته به جز بریتانیا و اقتصادهای نوظهور، رشد اقتصادی افزایش یافت، تجارت جهانی بهبود پیدا کرد، اقتصاد آمریکا رونق گرفت و حتی وضعیت ناحیه یورو پس از سال‌ها شاهد بهبود چشمگیری بود. اما در سال ۲۰۱۸ وضعیت بسیار متفاوت بود. از ابتدای این سال تعرفه‌های اعمال شده توسط آمریکا بر کالاها و تجهیزات مختلف چین اعم از پنل‌های خورشیدی، ماشین‌های لباسشویی، فولاد، آلومینیوم و گستره زیادی از محصولات تولیدی و در مقابل واکنش کشورها از جمله اتحادیه اروپا و چین به این اقدامات، فضای تجارت جهانی را بسیار پیچیده نموده است. از سوی دیگر در حالی که توافق اولیه بین ایالات متحده و مکزیک در مورد برخی مسائل دو جانبه تجاری گامی رو به جلو محسوب می‌شود، آینده توافق تجارت آزاد آمریکای شمالی (NAFTA) همچنان با ابهاماتی زیادی همراه است، چراکه مشکلات زیادی بین آمریکا و کانادا حل نشده است. با وجود تمام این محدودیت‌ها، تجارت جهانی به روند حرکتی خود در سال ۲۰۱۸ ادامه داد. اگرچه داده‌های مختلف حکایت از کاهش سرعت رشد آن دارد. تحقیقات میدانی صندوق بین‌المللی پول از مدیران خرید شرکت‌ها در چین، ژاپن، اروپا و آمریکا نشان می‌دهد رشد سفارش‌های صادراتی کندتر از قبل شده است. در آلمان و ژاپن شاخص‌های بخش خودروسازی بیانگر بدبینی بازار به آینده است. مجموعه شواهد بیانگر این است که تجارت کالاها پس از رشد بسیار سریع در سال ۲۰۱۷، از اوایل سال ۲۰۱۸ روند کاهشی داشته است. در جدول (۱-۳) خالص حساب جاری برای دنیا و چند کشور منتخب آورده شده است. با توجه به اینکه آمریکا همچنان با کسری حساب جاری همراه است و از طرفی به علت محدودیت‌های شدید تجاری آمریکا علیه چین، پیش‌بینی‌ها حاکی از روند نزولی حساب جاری چین است. این مسئله سبب شده است که حساب جاری جهان نیز با روند نزولی همراه باشد (نمودار ۱-۴).

جدول ۱-۳- نرخ رشد خالص حساب جاری (درصد)

سال	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲	۲۰۲۳	۲۰۲۴
جهان	۰.۵۳	۰.۴۳	۰.۳۴	۰.۱۳	۰.۰۵	-۰.۰۱	-۰.۰۸	-۰.۱۱
آمریکا	-۲.۲۵	-۲.۳۹	-۲.۵۲	-۲.۵۵	-۲.۴۶	-۲.۳۸	-۲.۳۷	-۲.۲۷
اتحادیه اروپا	۲.۲۴	۲.۹۱	۲.۸۳	۲.۷۰	۲.۵۵	۲.۴۳	۲.۲۵	۲.۱۶
چین	۱.۶۲	۰.۳۷	۱.۰۴	۰.۹۱	۰.۷۶	۰.۶۳	۰.۴۸	۰.۳۹
ایران	۳.۸۲	۴.۱۰	-۲.۶۸	-۳.۳۶	-۳.۴۵	-۳.۲۳	-۳.۲۳	-۳.۵۷

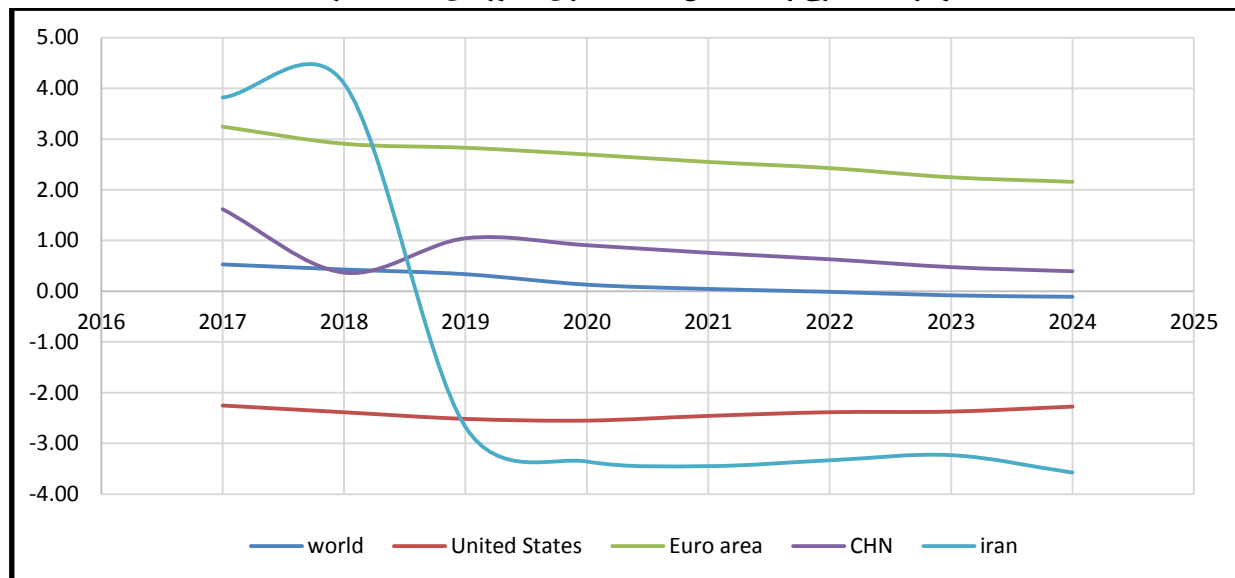
منبع: صندوق بین المللی پول

نمودار ۱-۶- نرخ رشد خالص حساب جاری جهان (درصد)

منبع: صندوق بین المللی پول

نمودار ۱-۷- نرخ رشد خالص حساب جاری کشورهای منتخب (درصد)

منبع: صندوق بین المللی پول

در جدول و نمودار زیر حجم صادرات و واردات دنیا و چند برخی اقتصادهای پیشرفته نشان داده شده است. با توجه به جداول زیر، براساس پیش‌بینی‌های نهاد OECD برای سال ۲۰۲۱ می‌توان گفت که خالص صادرات جهانی رو به افول است، به عبارتی حجم صادرات جهانی کمتر از میزان واردات جهانی پیش‌بینی شده است.

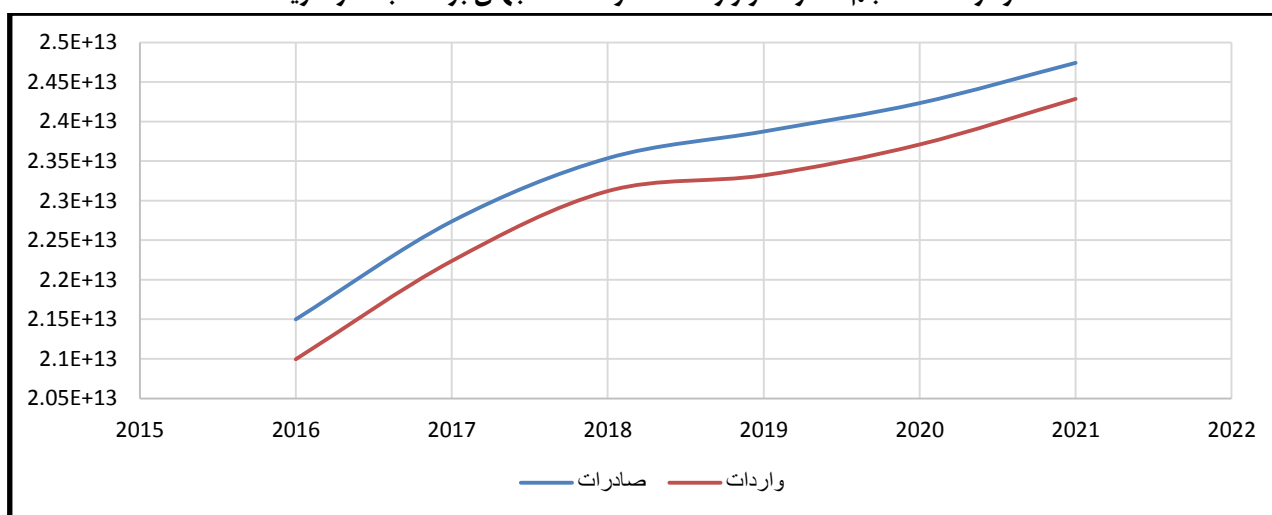
از جمله عوامل کاهش حجم تجارت جهانی می‌توان به جنگ تجاری چین و آمریکا، خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا (برگزیت) و همچنین عدم عمل به تعهدات برجام و افزایش قیمت جهانی، اشاره کرد.

جدول ۱-۴- خالص صادرات بر حسب دلار آمریکا

سال	جهان	آمریکا	اتحادیه اروپا	چین
۲۰۱۶	۵۳۰ ۱۸۸ ۳۶۸ ۷۸۴	-۵۱۸ ۸۰۶ ۵۰۰ ۰۰۰	۵۲۳ ۳۲۶ ۷۶۱ ۳۱۸	۲۵۵ ۷۳۷ ۰۸۸ ۲۰۰
۲۰۱۷	۵۸۸ ۹۱۵ ۱۳۵ ۴۴۸	-۵۷۵ ۳۳۵ ۷۵۰ ۰۰۰	۵۶۰ ۲۳۸ ۷۸۹ ۴۵۴	۲۱۷ ۰۰۹ ۸۹۹ ۹۳۴
۲۰۱۸	۵۵۷ ۷۰۵ ۵۸۹ ۳۶۹	-۶۳۸ ۲۱۴ ۵۰۰ ۰۰۰	۵۹۲ ۶۸۶ ۸۸۵ ۴۱۶	۱۰۲ ۹۲۱ ۴۶۴ ۸۱۰
۲۰۱۹	۶۵۴ ۰۹۲ ۴۰۵ ۷۱۵	-۶۵۳ ۲۷۸ ۰۰۵ ۴۶۴	۵۳۶ ۰۶۷ ۶۳۲ ۸۳۹	۲۳۰ ۵۸۳ ۷۳۹ ۰۲۷
۲۰۲۰	۵۹۹ ۲۲۶ ۳۷۵ ۰۴۷	-۶۹۲ ۹۵۵ ۱۶۴ ۴۲۷	۵۲۸ ۳۵۶ ۹۲۳ ۴۲۵	۲۵۱ ۳۱۲ ۲۱۱ ۶۷۲
۲۰۲۱	۴۸۶ ۸۲۶ ۶۰۰ ۴۸۲	-۷۵۲ ۵۲۲ ۵۱۰ ۸۳۸	۵۱۷ ۰۸۰ ۰۳۷ ۶۶۱	۲۵۳ ۷۳۶ ۹۳۳ ۰۴۸

منبع: OECD

نمودار ۱-۸- حجم صادرات و واردات کالا و خدمات جهان بر حسب دلار آمریکا

منبع: OECD

براساس گزارشات سازمان جهانی تجارت (WTO) در سال ۲۰۱۷، چین بزرگترین صادرکننده کالای جهان بود. صادرات کالای چین با رشد ۸ درصدی نسبت به سال پیش از آن، به حجم ۲۲۶۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ رسید، حجمی که بیانگر سهم ۱۲.۸ درصدی از کل صادرات کالای جهانی است. پس از چین، کشورهای آمریکا با ۱۵۴۷ میلیارد دلار، آلمان با ۱۴۴۸ میلیارد دلار، ژاپن با ۶۹۸ میلیارد دلار و هلند با ۶۵۲ میلیارد دلار به ترتیب در رده‌های دوم تا پنجم بزرگ‌ترین صادرکنندگان کالای جهان در سال ۲۰۱۷ قرار گرفتند. در رتبه‌بندی بزرگترین واردکنندگان کالای جهان در سال ۲۰۱۷، ایالات متحده با حجم واردات ۲۴۱۰ میلیارد دلاری به‌عنوان بزرگ‌ترین واردکننده جهان در این سال معرفی شده؛ حجمی که بیانگر سهمی ۱۳.۴ درصدی از کل واردات جهان است. پس از آمریکا، کشورهای چین با ارزش واردات ۱۸۴۲ میلیارد دلاری، آلمان با ۱۱۶۷ میلیارد دلار، ژاپن با ۶۷۲ میلیارد دلار و انگلیس با ۶۴۴ میلیارد دلار به ترتیب در رده‌های دوم تا پنجم قرار داشتند.

نگرانی‌های زیادی در ارتباط با آینده تجارت جهانی وجود دارد. احتمال خروج آمریکا از سازمان جهانی تجارت، تشدید قوانین حمایت گرایانه و اعمال تعرفه‌های تجاری بیشتر وجود دارد. ایالات متحده آمریکا علاوه بر تعرفه‌های ۲۰۰ میلیارد دلاری که تاکنون بر واردات کالاها از چین اعمال کرده، طرح اعمال تعرفه جدید بر ۲۶۷ میلیارد دلار از کالاهای چینی - که تقریباً همه محصولات باقی مانده صادراتی چین به آمریکا را در بر می‌گیرد - را بررسی می‌کند، موضوعی که می‌تواند صنایع مختلف از جمله اتومبیل در سایر کشورهای جهان را نیز تحت تاثیر قرار دهد. میزان نگرانی‌ها به حدی است که کارشناسان، آثار منفی حمایت‌گرایی در این دوره را با تنش‌های تجاری دهه ۱۹۳۰ میلادی مقایسه نموده و احتمال انحلال سازمان تجارت جهانی را مطرح می‌کنند؛ در چنین شرایطی برخی کشورها به ایجاد پیمان‌های منطقه‌ای و تقویت روابط با همسایگان خود، رو آورده‌اند.

۲- بازار نفت و چشم‌انداز جهانی

با توجه به عوامل اثرگذار بر قیمت نفت، پیش‌بینی آن، حتی در کوتاه‌مدت، کاری دشوار بوده و تحت تاثیر عوامل مختلف سیاسی، اقتصادی، فنی و حوادث طبیعی، پیش‌بینی‌های انجام‌شده ممکن است درنهایت از واقعیت دور شود. عدم تعادل عرضه و تقاضا، بحران‌های غرب آسیا (مثل جنگ یمن، مشکلات امنیتی غرب سوریه و تحریم‌های ظالمانه ایران)، ورود نفت شیل به بازار با توجه به قیمت نفت و صرفه اقتصادی، تزلزل سیاسی ونزوئلا، سیاست‌های رئیس‌جمهور ایالات‌متحده، روند صعودی سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدید پذیر و بیش از همه موضوع تحریم‌های نفتی ایران که موجب کاهش شدید تولید نفت ایران شده و تامین جانشین برای نفت آن و عوامل موثر دیگر، پیش‌بینی قیمت نفت را پیچیده‌تر می‌کند. با توجه به اهمیت درآمدهای نفتی برای کشورمان، گزارش حاضر که ویرایش هشتم از "تحلیل وضعیت بازار جهانی و قیمت نفت خام در کوتاه‌مدت" می‌باشد ارائه میشود که نسخه اول آن در شهریورماه سال ۹۵ تقدیم گردید و این نسخه حاوی اطلاعات و تحلیلهای بازار تا مرداد ماه ۱۳۹۸ (میان سال ۲۰۱۹) می‌باشد.

۱-۲- عوامل موثر بر قیمت نفت خام

تحلیل بازار نفت خام و پیش‌بینی قیمت آن بدون بررسی وضعیت عوامل موثر بر قیمت نفت خام در بازه زمانی موردنظر جهت تبیین نوع و میزان اثرگذاری آن ناممکن است. این عوامل در دو دوره کوتاه‌مدت و بلندمدت اثرگذار هستند. صندوق بین‌المللی پول (IMF) در یکی از پژوهش‌های خود در سال ۲۰۱۲ به بررسی این عوامل پرداخته است که در آن عواملی که در هرروز موجب نوسان قیمت نفت می‌شدند از سال ۱۹۸۴ تا ۲۰۰۷ مورد بررسی قرار گرفته‌اند (درمجموع حدود ۶ هزار روز معاملات).

در جدول زیر مشاهده می‌شود که معاملات سفته‌بازی، اعلام برنامه‌های اوپک و موجودی نفت آمریکا مهمترین عوامل اثرگذار بر معاملات و تعیین قیمت‌ها بوده‌اند و درواقع، در روزهای موردبررسی بیشترین تکرار را داشته‌اند. اختلالات در تولید، تحولات سیاسی در غرب آسیا و تغییرات آب و هوایی آمریکا نیز از دیگر عوامل اثرگذار بوده‌اند که از آن‌ها به‌عنوان عامل اثرگذار بر قیمت نفت یاد شده بود.

جدول ۱-۲- درصد سهم عوامل نوسان قیمت نفت خام در بازه زمانی ۱۹۸۴-۲۰۰۷

درصد سهم	عامل
۱۳.۸۳	رفتار تکنیکال و سفته‌بازی در بورس نفت
۱۲.۴۱	اعلام برنامه اوپک برای تولید نفت
۱۲.۲۳	اعلام موجودی ذخایر نفت آمریکا
۸.۱۳	اخلال در تولید یا انتقال نفت (وقوع حوادث)
۷.۹۸	تحولات سیاسی غرب آسیا
۳.۴۴	تغییر در انتظارات مربوط به ذخایر نفت و گاز آمریکا
۲.۱۲	تغییرات آب و هوایی آمریکا
۲.۰۳	اعلام برنامه‌های تولیدکنندگان غیر اوپک
۱.۹۸	حرکت قیمتی محصولات نفتی مانند بنزین، نفت کوره و ...
۱.۸۵	عملیات نظامی در غرب آسیا
۰.۸۹	اعلام ذخایر نفت سایر کشورها
۰.۷۸	تحولات سیاسی خارج از غرب آسیا
۳۲.۳۳	سایر عوامل

طی یک سال گذشته عوامل متعددی قیمت نفت خام را تحت تاثیر قرار دادند که در زیر به آنها اشاره می‌شود.

✓ عرضه و تقاضا: اوپک و سایر سازمان‌های بین‌المللی پیش‌بینی می‌کنند که در سال ۲۰۱۹ تقاضای نفت کاهش خواهد یافت. از طرف دیگر کشورهای جهان در حال تلاش برای تامین نفت مورد نیاز بازار در پی حذف نفت ایران هستند و به همین دلیل عرضه بالاتر خواهد بود. این عوامل به کاهش قیمت نفت منجر خواهد شد.

✓ اقتصاد چین: چین بدلیل درگیری در جنگ تجاری، در سال ۲۰۱۸ بدترین بازار جهان را داشته است. از طرفی نرخ تورم واقعی کمتر از پیش‌بینی‌ها بوده است. در واقع چین رشد تورم ۱.۹ درصدی داشته در حالیکه تورم ۲.۱ درصدی پیش‌بینی شده بود. تورم تولید هم ۱.۶ درصد پیش‌بینی می‌شد در حالیکه شاهد تورم ۰.۹ درصدی بوده است. نتیجه این شرایط اقتصادی داخلی و بین‌المللی چین، به‌عنوان یکی از مهمترین مصرف‌کننده‌های جهان، کاهش رشد اقتصادی است. اقتصاد جهان و بازارهای نفت به شدت تحت تاثیر این شرایط چین قرار خواهند گرفت.

✓ قوانین دریایی سال ۲۰۲۰: سازمان بین‌المللی دریانوردی (IMO) در سال ۲۰۱۶ مجموعه‌ای از قوانین را اعلام کرده که تا سال ۲۰۲۰ برای کاهش گوگرد در همه سوخته‌های دریایی از ۳.۵ درصد به ۰.۵ درصد برسد. بحث‌های زیادی درباره آمادگی و ظرفیت پالایشگاه‌ها برای اجرای چنین اصلاحاتی وجود دارد.

عوامل دیگری همچون جنگ‌های تجاری و تحریم‌های شدید علیه ایران نیز بر کاهش قیمت نفت خام موثر هستند. با این حال، بطور کلی عوامل اصلی موثر بر قیمت نفت در سه دسته جای‌داده می‌شود:

۱- عوامل اثرگذار بر عرضه و تقاضا

۲- عوامل سیاسی و روانی

۳- حوادث فنی یا طبیعی

در این گزارش سعی می‌شود با بررسی عوامل موثر بر قیمت نفت در افق کوتاه‌مدت شرایط بازار نفت سال جاری تبیین و بازه قیمت انتظاری هر بشکه نفت خام صادراتی پیش‌بینی گردد.

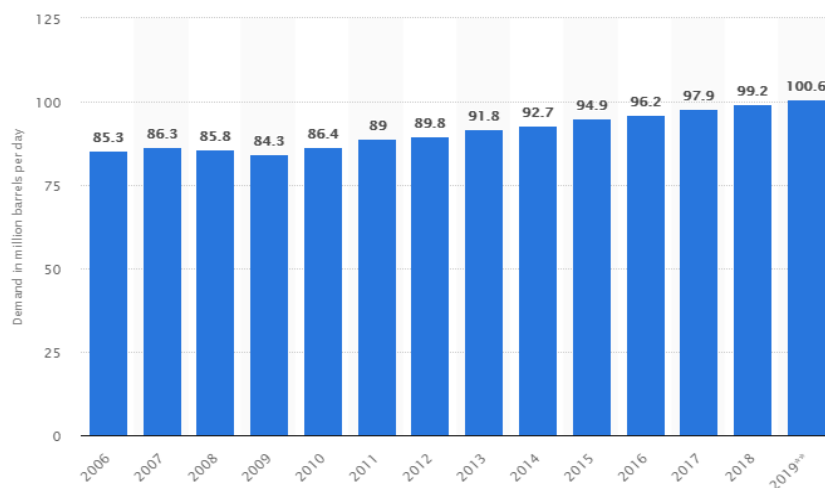
۱-۲-۲- عوامل اثرگذار بر عرضه و تقاضا:

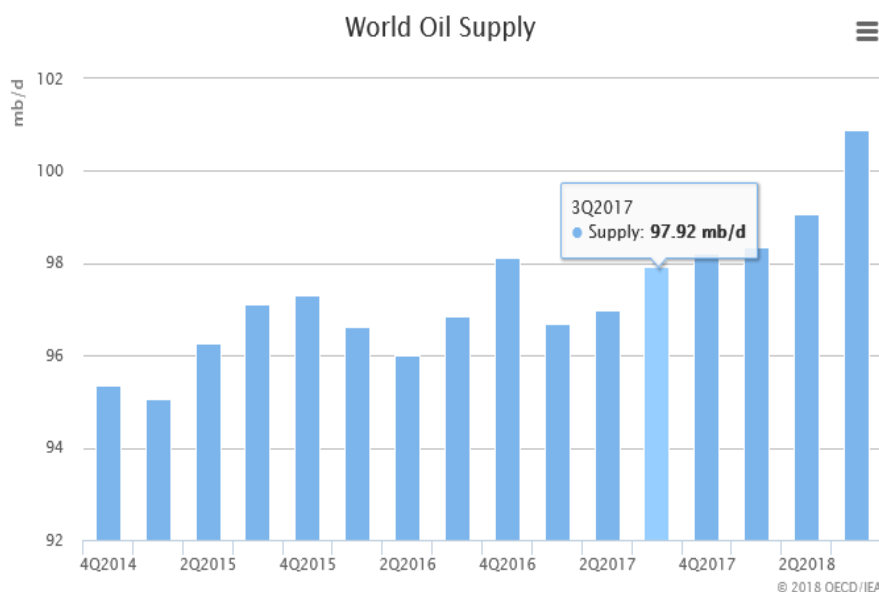
باوجودیکه نفت در شرایط کنونی کالایی سیاسی و امنیتی تلقی می‌شود اما از قاعده کلی قیمت‌گذاری کالاهای اقتصادی مستثنی نیست. در نتیجه برای تحلیل قیمت نفت لازم است عوامل موثر بر عرضه و تقاضای آن بررسی شود. نمودار زیر روند تغییر در عرضه و تقاضای نفت را از سال ۲۰۱۴ تا اواخر سال ۲۰۱۸ نشان می‌دهد.

تقاضا و عرضه روزانه جهانی نفت خام ۲۰۱۶-۲۰۱۹

Daily demand for crude oil worldwide from 2006 to 2019

(million barrels per day)

۱-۱-۲- میزان رشد اقتصادی

اثر رشد اقتصادی بر تقاضای انرژی امری پذیرفته شده است. معمولاً رشد اقتصادی جهان و کشورهای عمده مصرف کننده با تقویت تقاضای انرژی و بخصوص نفت خام لحاظ رابطه علت و معلولی دارد و به ازای ۱ درصد رشد اقتصادی می توان حدود ۰.۵ درصد رشد تقاضا پیش بینی کرد. جدول زیر پیش بینی های صندوق بین المللی پول، بانک جهانی و موسسه Morgan Stanley می باشد و نشان می دهد با وجود اختلاف اندک (کمتر از ۱ درصد) پیش بینی این سه مرجع در ارقام رشد اقتصاد جهانی طی سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ میلادی، در این زمینه با وجود پیش بینی روند نزولی خفیف، انتظار تغییر قابل ملاحظه ای در سال ۲۰۱۹ و ابتدای سال ۲۰۲۰ نمی رود. پیش بینی های دو مرجع درباره کشورهای عمده مصرف کننده نفت خام اختلاف محسوسی نداشته (احتمالاً به دلیل وجود آمار و اطلاعات رسمی) و ادامه روند فعلی مورد انتظار است. نتیجه آنکه تقاضای نفت خام به واسطه کاهش اندک رشد اقتصادی در سال آتی تضعیف خواهد شد.

جدول ۲-۲- رشد اقتصادی در مناطق مختلف جهان (درصد)

عنوان سال	۲۰۱۸			۲۰۱۹ (پیش بینی)			۲۰۲۰ (پیش بینی)			مرجع
	Morgan Stanley	WBG	IMF	Morgan Stanley	WBG	IMF	WBG	IMF	Morgan Stanley	
جهان	۳.۸	۳	۳.۷	۳.۶	۲.۶	۳.۷	۲.۷	۳.۷	۳.۵	۲.۸
آمریکا	۲.۹	۲.۹	۲.۹	۲.۳	۲.۵	۲.۵	۱.۷	۱.۸	۱.۹	۱.۶
ژاپن	۰.۸	۰.۸	۱.۱	۱.۳	۰.۸	۰.۹	۰.۷	۰.۳	۰.۶	۰.۶
منطقه یورو	۱.۹	۱.۸	۲	۱.۶	۱.۲	۱.۹	۱.۴	۱.۷	۱.۵	۱.۳
چین	۶.۶	۶.۶	۶.۲	۶.۳	۶.۲	۶.۲	۶.۱	۶.۲	۶.۲	۶
هند	۷.۷	۷.۲	۷.۳	۷.۶	۷.۵	۷.۴	۷.۵	۵.۷	۷.۵	۷.۵
برزیل	۱.۳	۱.۱	۱.۴	۲.۳	۱.۵	۲.۴	۲.۵	۲.۳	۲.۵	۲.۳
روسیه	-	۲.۳	۱.۷	-	۱.۲	۱.۸	-	۱.۸	-	۱.۸
کشورهای پیشرفته	-	۲.۱	-	-	۱.۷	-	-	-	-	۱.۵

۲-۱-۲- رفتار کشورهای عضو اوپک

سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) سهم بزرگی از عرضه نفت را در اختیار داشته و به همین دلیل در برخی تحلیل‌ها به آن کارتل هم می‌گویند. این سازمان با در اختیار داشتن ۸۱ درصد از ذخایر نفتی جهان تا انتهای سال ۲۰۱۸، مهم‌ترین مجموعه اثرگذار بر عرضه نفت خام محسوب می‌شود. این سازمان هرچند با عرضه حدود ۳۲ میلیون بشکه در روز و سهم ۳۳ درصدی تامین نفت در بازار نسبت به سهم ۵۵ درصدی در دهه هفتاد میلادی، با کاهش میزان اثرگذاری در بازار مواجه شده است. از دیگر عوامل تضعیف اوپک می‌توان به تاثیر قدرت های غربی به عنوان واردکنندگان عمده بر سیاست‌های برخی اعضا و تامین بخشی از نیازهای آمریکا توسط نفت شیل اشاره کرد.

یکی از عوامل مهم اثرگذار بر قیمت نفت رفتار اوپک و اعضای آن است، به طوری که حتی اعلام موضع اعضا پیش از نشست‌هایی که جهت تصمیم گیری درباره سهمیه و سقف تولید اعضا برگزار می‌شود، منجر به نوسان موقت قیمت نفت خام در بازار می‌گردد. اما تاثیر اصلی و طولانی مدت اوپک بر قیمت نفت هنگام توافق یا عدم توافق بر سر کاهش، ثبات و یا افزایش سقف تولید شکل می‌گیرد. برای نمونه می‌توان به توافق بر کاهش ۵ درصدی تولید اعضای اوپک در نشست ژانویه ۱۹۹۸ و افزایش ۲ دلاری قیمت هر بشکه نفت و عدم توافق بر افزایش تولید در ژوئن ۲۰۱۱ و افزایش ۳ دلاری قیمت آن اشاره کرد.

کشورهای عضو اوپک ۳۰ نوامبر ۲۰۱۶ در یکصد و هفتاد و یکمین نشست این سازمان بر خلاف گمانه زنی‌ها به دلیل عزم ایران برای بازپس گیری سهم بازار خود پس از رفع تحریم‌ها و واکنش سیاسی عربستان به این موضوع و اصرار عراق به افزایش تولید، توافق کردند به مدت ۶ ماه از اول سال ۲۰۱۷ میلادی میزان تولید خود را تا ۲.۱ میلیون بشکه در روز کاهش دهند. این امر سبب کاهش روزانه ۵۶۰ تا ۶۰۰ هزار بشکه‌ای نفت کشورهای غیر عضو اوپک نیز شد. لازم به ذکر است این توافق اولین بار پس از توافق سال ۲۰۰۱ میان اعضای اوپک شکل گرفت.

بلافاصله پس از انتشار خبر توافق کشورهای عضو اوپک برای کاهش تولید نفت برای نخستین بار پس از سال ۲۰۰۸، قیمت انواع نفت خام در عرض چند ساعت حدود ۱۰ درصد و طی چند روز ۱۶ درصد افزایش یافت؛ به طوری که قیمت نفت برنت از ۵۰ دلار نیز فراتر رفت. این توافق در می ۲۰۱۷ برای نه ماه دیگر تمدید شد. تمدید دوباره توافق مذکور جهت اجرا در سال ۲۰۱۸ در نشست ۳۰ نوامبر ۲۰۱۷ طبق انتظار منجر به افزایش حدود ۱.۵ دلاری قیمت هر بشکه نفت شد و زمینه را برای تداوم افزایش سطح قیمت‌ها فراهم ساخت. آمارهای تولید نفت میزان پایبندی اعضای اوپک به توافق صورت گرفته را ۱۰۰ درصد نشان می‌داد، امری که توسط تولیدکنندگان غیر اوپک با میانگین پایبندی ۸۳ درصدی به توافق با اوپک که رقمی بی سابقه است، همراهی شد.

البته کاهش تولید برخی کشورها به دلیل عمر مخازن مانند آنگولا و کاهش عرضه نفت ونزوئلا به دلیل تحریم آمریکا و نابسامانی‌های اقتصادی و سیاسی منجر به کاهش بیشتر عرضه شد. پس از خروج آمریکا از برجام و اختلال در فروش نفت ایران پیش‌بینی میشد که کاهش عرضه افزایش یابد. بنابراین تحرکاتی از سوی تولیدکنندگان عمده نفت از جمله عربستان، روسیه و ایالات متحده جهت ایجاد جانشین و جبران این کاهش عرضه انجام شد بطوریکه کل تولید نفت جهان به طور متوسط در سال ۲۰۱۸، به ۸۲۱۹۹ میلیون بشکه در روز رسید، علیرغم اینکه در اجلاس ۱۷۴ ام در تاریخ ۲۲ ژوئن ۲۰۱۸ توافق کردند تولید مجموع اعضا به سقف توافق ۲۰۱۶ برگردد، به این معنی که اگر عضوی به هر علت نتواند در سقف در نظر گرفته شده تولید کند، سایر اعضا مجاز به جبران کسری آن خواهند بود. این مساله مورد اعتراض ایران بوده و آن را اقدامی جهت جبران کاهش عرضه نفت به علت تحریم آمریکا قلمداد می‌کند. در کنار این اتفاق همکاری روسیه و عربستان با عنوان تعهد تامین نفت در بازار و جبران کاهش تولید نفت برخی اعضای اوپک از جمله ونزوئلا و تحریم نفت ایران پالس جلوگیری از افزایش قیمت صادر می‌کند.

به هر صورت رفتار عمده کشورهای عضو اوپک با مدیریت عربستان که با همراهی روسیه همراه است در جهت افزایش عرضه و کنترل قیمت قرار دارد. درحالیکه کنگره آمریکا بدنبال فروپاشی اوپک به عنوان مهم‌ترین عامل تعیین کننده قیمت و میزان عرضه نفت خام در بازار است، سازمان اوپک در جلسه اخیر خود در دسامبر پیشنهاد کاهش عرضه نفت در بازار برای ایجاد تعادل قیمتی را ارائه داد که متعاقباً با همکاری کشورهای غیر اوپک بنا شد که تولید نفت را ۱.۲ میلیون بشکه در روز کاهش دهند.

پروژه‌های کوتاه مدت برای آینده طی سالهای ۲۰۱۶-۲۰۲۰ برای بخش پایین دستی کشورهای عضو اوپک، تحت تاثیر دو عامل است. اول لغو تحریمهای بین‌المللی علیه ایران و حل مشکل تحریم ونزوئلا و دوم بازگشت جمهوری گویان به اوپک.

تعداد قابل توجهی از سرمایه گذاری های جدید در کشورهای عضو اوپک اتفاق می افتد.

۲-۱-۳- تغییر ذخایر استراتژیک نفت

ذخایر نفت استراتژیک جهانی^۱ (GSPR) ذخایری هستند که برای بحران های انرژی آینده، توسط کشورها یا صنایع بخش خصوصی نگهداری میشوند. این ذخایر محافظ شرايطی ست که بنا به هر دلیلی، عرضه نفت کاهش یابد.

ماهیت در هم تنیده بازارهای بین المللی نفت احتمالاً در عملکرد هر منطقه ای اختلال ایجاد می کند و قیمت آن در هر کشوری به شکل متفاوتی اثرگذار است. کشورهای دارای ذخایر استراتژیک در صورت وقوع اختلال بدلیل مشکلات سیاسی یا طبیعی، میتوانند با آزاد کردن بخشی از ذخایر خود، عرضه نفت را افزایش دهند تا بطور متناسب قیمتها تعدیل شود.

ذخیره سازی نفت خام بسته به شرایط، هم بر تقاضا اثر می گذارد و هم بر عرضه. کشورهای صنعتی بعد از دهه ۷۰ و وقوع شوک اول نفتی، سیاستی را در پیش گرفتند که برای شرایط بحرانی مقداری نفت خام ذخیره سازی شود و آژانس بین المللی انرژی در این رابطه دستورالعمل های خاصی را برای کشورهای عضو OECD در نظر گرفته است به طوری که طبق توافق مارس ۲۰۰۱، ۲۸ کشور عضو ملزم به ذخیره سازی نفت به میزان واردات ۹۰ روز خود شده اند. در عین حال کشورهایی مانند چین و هند که مصرف انرژی بالایی دارند را نیز جهت اجرای ذخیره سازی تحت فشار قرار می دهند. با این استدلال که بروز بحران و عدم تعادل عرضه و تقاضا برای تمامی مصرف کنندگان مضر خواهد بود، در شرایط عادی میزان ذخیره سازی به تقاضای مصرف اضافه شده، اما با مدیریت خرید از عدم تعادل عرضه و تقاضا و اثرگذاری بر قیمت نفت جلوگیری می شود و در شرایط خاصی ممکن است به منظور کنترل قیمت، این ذخایر وارد بازار شده و به عرضه اضافه گردد.

البته این امر پیچیدگی های خاص خود را هم دارد از جمله اینکه با توجه به تصویری که از این ذخایر بوجود آمده است بهره گیری از آنها این تصور را در مصرف کنندگان بوجود می آورد که وضعیت بسیار بحرانی است و آثار روانی چنین تصویری ممکن است بصورت ایجاد تقاضای کاذب رخ نموده و قیمتها را بیش از پیش افزایش دهد. مادرصورت عدم بروز تقاضای کاذب، کاهش ذخایر استراتژیک به کاهش قیمتها منجر خواهد شد. در هر حال وجود این ذخایر ابزار کنترل نوسانات بازار و جلوگیری از افزایش قیمت می باشد که به طور خاص در سه برهه زمانی از آن به شکل ویژه استفاده شده است: نخستین بار در جنگ اول خلیج فارس در سال ۱۹۹۱، دومین بار در سال ۲۰۰۵ پس از طوفان کاترینا و سومین بار در سال ۲۰۱۱ پس از بحران لیبی و مخالفت اوپک با افزایش تولید.

در ماه می سال ۲۰۱۷ پس از تمدید توافق اوپک، دولت ترامپ اعلام کرد جهت مقابله با کنترل عرضه نفت توسط اوپک ذخایر استراتژیک نفت خود را کاهش خواهد داد همین امر باعث توقف اثر مثبت تمدید توافق اوپک بر قیمت نفت شد. در همین راستا کاخ سفید طبق پیش بینی خود اعلام کرد که در لایحه بودجه سال مالی ۲۰۱۸ که به کنگره ایالات متحده ارسال شده، فروش ذخایر نفت خام استراتژیک آمریکا از اکتبر ۲۰۱۸ طی ۱۰ سال و به صورت تدریجی انجام می شود. درآمد دولت آمریکا از این راه در سال مالی ۲۰۱۸ برابر با ۵۰۰ میلیون دلار و بین سال های ۲۰۱۸-۲۰۲۷ در مجموع ۶۰۱۶ میلیارد دلار برآورد شده است. در هفته انتهای ماه ژانویه ۲۰۱۹ ذایر استراتژیک آمریکا کاهش یافته و به ۶۴۴۸۲ میلیون بشکه رسیده است.

از طرفی ارزیابی آژانس بین المللی انرژی از ذخایر نفت کشورهای OECD حاکی از کاهش مازاد ذخایر فعلی نسبت به میانه های سال ۲۰۱۷ است. اما نکته مهم اینکه مقدار میانگین ۵ ساله ذخایر این کشورها که مبنای محاسبه مازاد عرضه است، افزایش یافته و تاثیر بسیار بزرگتری بر میزان مازاد عرضه نسبت به ذخایر نفت آمریکا دارد. این بدان معنی است که ذخایر جهانی نفت کماکان بسیار بالاست. از اواسط سال ۲۰۱۶ مجموع ذخیره سازی های تجاری نفت کشورهای عضو OECD روندی نزولی را تجربه کرده و در دسامبر ۲۰۱۷ با ۹۰۲۲ میلیون بشکه کاهش در مقایسه با نوامبر ۲۰۱۷ به ۲۸۸۸ میلیون بشکه رسید که ۹۷ میلیون بشکه کمتر از سطح آن در سال گذشته در همین مقطع زمانی بوده، اما در حدود ۱۰۹ میلیون بشکه بالاتر از متوسط پنج ساله گذشته است. هر چند برخی منابع اعلام کرده اند به دلیل کاهش عرضه اوپک طی ماه های اخیر، در حال حاضر سطح ذخایر ۲۰ میلیون بشکه پایین تر از میانگین ۵ ساله است. اکنون دولت آمریکا به منظور تزریق نفت به بازارهای جهانی برای جبران کمبود عرضه ناشی از تحریم های ضدایرانی، اقدام به برداشت از ذخایر استراتژیک خود و افزایش تولید خود کرده است.

۱. Global strategic petroleum reserves

در مجموع و در شرایط فعلی با توجه به تقویت عرضه نفت در بازار از این محل و تعویق تعادل عرضه و تقاضا در بازار نفت، این مورد اثر فزاینده بر قیمت خواهد داشت.

۲-۱-۴- بازارهای مالی

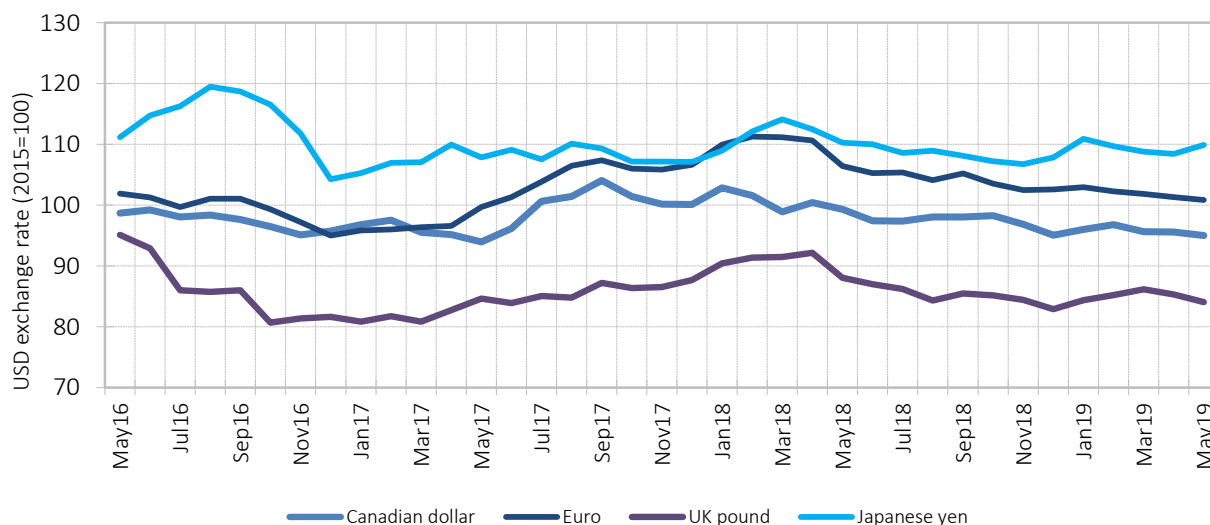
نفت نیز مانند بسیاری از کالاها در بورس معامله و ابزارهای مالی متنوعی نیز در معاملات آن تعریف شده است از جمله معاملات آتی و اختیار معامله. این مسئله در کنار محاسنی که دارد مثل پوشش ریسک نوسانات برای مصرف کنندگان، باعث بروز معاملات سوری سفته بازها نیز شده است به طوری که به ازای هر بشکه بیش از ۲۰۰ بشکه معامله کاغذی صورت می پذیرد. البته سفته بازی به مثابه شمشیر دولبه عمل می کند. سفته بازها شاید در معاملات آتی نفت در نقش خریدار وارد شوند با انتظار اینکه قیمت های نفت در آینده افزایش خواهد یافت، یا به صورت فروشنده در این بازارها عمل کنند با این امید که قیمت ها در آینده کاهش می یابد. اگر انتظارات آن ها درست باشد به تثبیت قیمت نفت کمک می کنند چون زمانی که قیمت ها در حال افزایش است عرضه را افزایش می دهند و زمانی که قیمت ها در حال کاهش است، تقاضا را افزایش می دهند. حال اگر به دلایل اقتصادی یا روانی تعادل معاملات از بین برود، تقاضا یا عرضه کاذب ایجاد شده و قیمت به طور نادرست جهت دهی می شود.

در هر حال کارشناسان معتقدند سفته بازی به نوسانات محدود در قیمت نفت دامن می زند و نقش عوامل بنیادی در شوک های قیمتی کلیدی است و سفته بازی صرفا اثر این عوامل را تشدید می کند. به طور مثال با کاهش نرخ بهره واقعی در اوت ۲۰۰۷ و گردش بالای سرمایه گذاری های دلاری در بازارهای آتی کالا و کاهش موقعیت های فروش، تقاضای کاذب ایجاد و این امر همراه شد با دلایلی بنیادی و رشد تقاضای واقعی و درنهایت به ایجاد حباب در قیمت نفت و سایر کالاها انجامید.

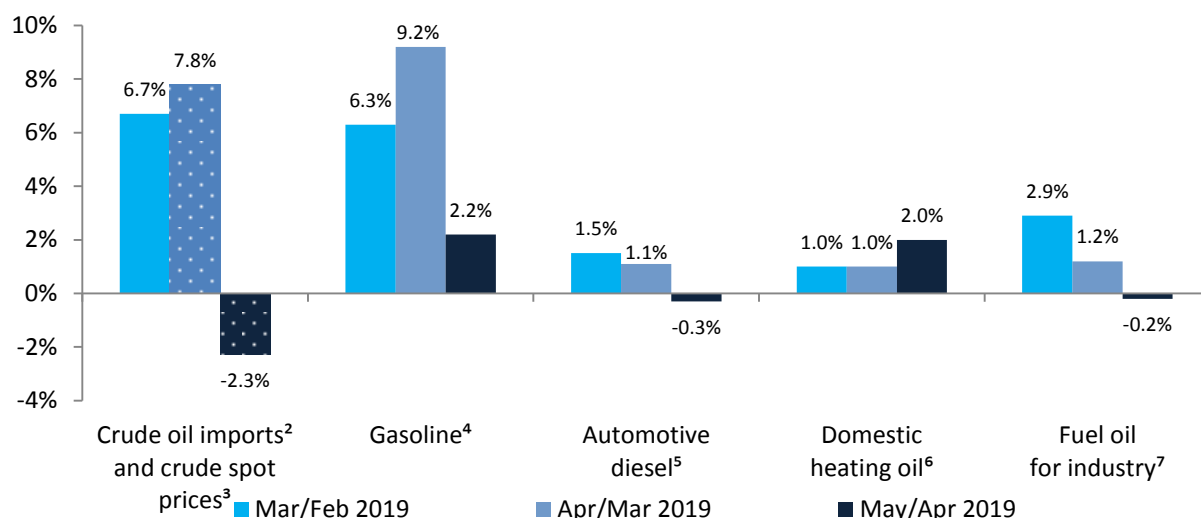
در حال حاضر گزارشی از نشانه های بروز رفتار خاص در بورس های کالا توسط معامله گران گزارش نشده است.

۲-۱-۵- ارزش دلار

با توجه به مبنا بودن دلار در قیمت گذاری بسیاری از کالاها، طبیعی است که نوسانات این واحد پولی بر عرضه و تقاضا و درنهایت قیمت کالاها اثر بگذارد. به طور کلی افزایش ارزش دلار به کاهش قیمت نفت و کاهش ارزش دلار به افزایش قیمت نفت منجر می شود. تغییر ارزش یورو، دلار کانادا، پوند و ین ژاپن نسبت به دلار در ماه های اخیر در نمودار زیر قابل مشاهده است.

نمودار زیر نیز تغییرات قیمت نفت خام و سایر فرآورده های نفتی را به گزارش IEA نشان می دهد.

در نمودار های زیر روند تغییرات قیمت نفت و روند تغییرات برابری نرخ دلار با یورو طی یک ساله اخیر نشان داده می شود.

رابطه علت و معلولی بین نرخ دلار و قیمت نفت از هر دو جهت برقرار است. یعنی هم قیمت نفت می تواند پیشرانه نرخ برابری دلار باشد و هم ارزش دلار می تواند قیمت جهانی نفت را تحت تاثیر قرار دهد. توجیه دو حالت مذکور عبارت است از:

۱- تا چندی پیش آمریکا بزرگترین واردکننده جهانی نفت خام بوده است بطوریکه در سال ۲۰۰۵ رقم واردات نفت این کشور به حدود ۱۴ میلیون بشکه نفت خام در روز می رسید. اما اکنون با افزایش تولید نفت در سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ واردات این کشور بطور متوسط به ۲ میلیون بشکه در روز

رسیده و با پیشروی همین روند در سالهای آینده به خالص صادرکننده تبدیل خواهد شد. بنابراین افزایش قیمت نفت خام دیگر نه تنها باعث تشدید کسری تجاری این کشور نمی‌شود بلکه کسری تجاری این کشور را جبران خواهد کرد.

۲- بر اساس آنچه که در بازار کنونی دیده میشود ارزش دلار در مقابل ارزهایی مانند یورو و یورو (با فرض ثابت بودن سایر عوامل) می‌تواند به مثابه کاهش قدرت خرید ژاپن و کشورهای اتحادیه اروپا برای نفت خام و به عبارت دیگر گرانتر شدن نسبی نفت خام برای این کشورها باشد، که این مسئله خود می‌تواند موجب کاهش تقاضای ایشان برای نفت خام و در نتیجه کاهش قیمت آن شود. با توجه به افزایش فعلی ارزش دلار از ابتدای سال ۲۰۱۸ میلادی، در کنار جنگ تجاری چین و آمریکا، اثر تضعیف‌کننده بر قیمت نفت خواهد داشت.

۲-۱-۵- قیمت تمام‌شده

هزینه تولید نفت خام تولیدکنندگان طبیعتاً بر عرضه نفت اثرگذار می‌باشد. البته با توجه به هزینه پایین تولیدکنندگان عمده، بازه نوسان قیمت نفت جهت تاثیر گرفتن از این عامل وسیع است. نکته مهم این قسمت کاهش هزینه تولید نفت شیل آمریکا و نزدیک شدن آن به هزینه تولید نفت از میادین متعارف می‌باشد، در حالی که گزارش‌های مختلف در سال ۲۰۱۵ قیمت تمام‌شده ۴۰ تا ۶۰ دلار را برای نفت شیل اعلام می‌کردند، در سال ۲۰۱۶ وال استریت ژورنال با توجه به بهبود فرایند و توسعه فناوری صورت گرفته در یک سال اخیر حداقل قیمت تمام‌شده تولید نفت شیل را ۳۳ دلار در هر بشکه اعلام کرد. با توجه به تنوع میادین و تفاوت هزینه تمام‌شده استخراج نفت از آن‌ها همچنان قیمت ۵۰ دلاری نفت اثر قابل توجهی بر عرضه نفت شیل دارد. به هر حال در جدول زیر قیمت تمام‌شده یک بشکه نفت خام در کشورهای مختلف را به تفکیک اقلام هزینه آمده است. (Wall Street Journal, April ۱۵, ۲۰۱۶) هزینه تمام‌شده دیگر کشورها که در جدول ذکر نشده اند، مانند امارات، کویت، لیبی و ... در حدود قیمت‌های تمام‌شده کشورهای منطقه خود هستند.

طبق جدول انگلستان به دلیل تولید نفت از میادین آب‌های عمیق دریای شمال بیشترین هزینه تولید را با حدود ۴۴ دلار در هر بشکه دارد، البته در زمان کاهش قیمت به زیر این رقم نیز گزارشی از توقف یا کاهش تولید نفت از سقف ۷۷۰ هزار بشکه در روز فعلی این کشور ارائه نشده است (احتمالاً به دلیل بحث امنیت انرژی). هرچند توقف این حجم تولید هم اثر قابل توجهی بر بازار نخواهد داشت. همانطور که گفته شد پارامتر مهم تحلیل این بخش نفت شیل آمریکا بود که با کاهش قیمت تمام‌شده این نفت عملاً نوسان قیمت در محدوده ارقام کنونی تا مرز ۳۵ دلار هم تاثیر جزیی بر میزان تولید فعلی از این منبع دارد. می‌توان به این نکته اشاره کرد که به دلیل توسعه نفت شیل آمریکا عرضه نفت در سالهای آتی تقویت و نیاز این کشور به واردات مرتفع و نقش اوپک در بازار بیش از پیش تضعیف خواهد شد.

جدول ۲-۳- هزینه تمام‌شده تولید یک بشکه نفت خام در کشورهای مختلف بر حسب دلار

کشور	هزینه تولید	هزینه سرمایه	هزینه اداری و انتقال	مالیات	قیمت تمام‌شده
عربستان	۳	۳.۵	۲.۴۹	۰	۸.۹۸
ایران	۱.۹۴	۴.۴۸	۲.۶۷	۰	۹.۰۸
عراق	۲.۱۶	۵.۰۳	۲.۴۷	۰.۹۱	۱۰.۵۷
روسیه	۲.۹۸	۵.۱	۲.۶۹	۸.۴۴	۱۹.۲۱
اندونزی	۶.۸۷	۷.۶۵	۳.۶۳	۱.۵۵	۱۹.۷۱
متعارف آمریکا	۵.۱۵	۷.۷	۳.۱۱	۵.۰۳	۲۰.۹۹
نروژ	۴.۲۴	۱۳.۷۶	۳.۱۲	۰.۱۹	۲۱.۳۱
حداقل قیمت شیل آمریکا	۵.۸۵	۷.۵۶	۳.۵۲	۶.۴۲	۲۳.۳۵
کانادا	۱۱.۵۶	۹.۶۹	۲.۹۲	۲.۴۸	۲۶.۶۴
ونزوئلا	۷.۹۴	۶.۶۶	۲.۵۴	۱۰.۴۸	۲۷.۶۲
نیجریه	۸.۸۱	۱۳.۱	۲.۹۷	۴.۱۱	۲۸.۹۹
برزیل	۹.۴۵	۱۶.۰۹	۲.۸	۶.۶۶	۳۴.۹۹
انگلستان	۱۷.۳۶	۲۲.۶۷	۴.۳	۰	۴۴.۳۳

Ref.: Wall Street Journal, April ۱۵, ۲۰۱۶

در گزارش دیگری مربوط به ژانویه ۲۰۱۶ قیمت تمام شده تولید نفت برخی کشورها به شرح جدول زیر آمده است:

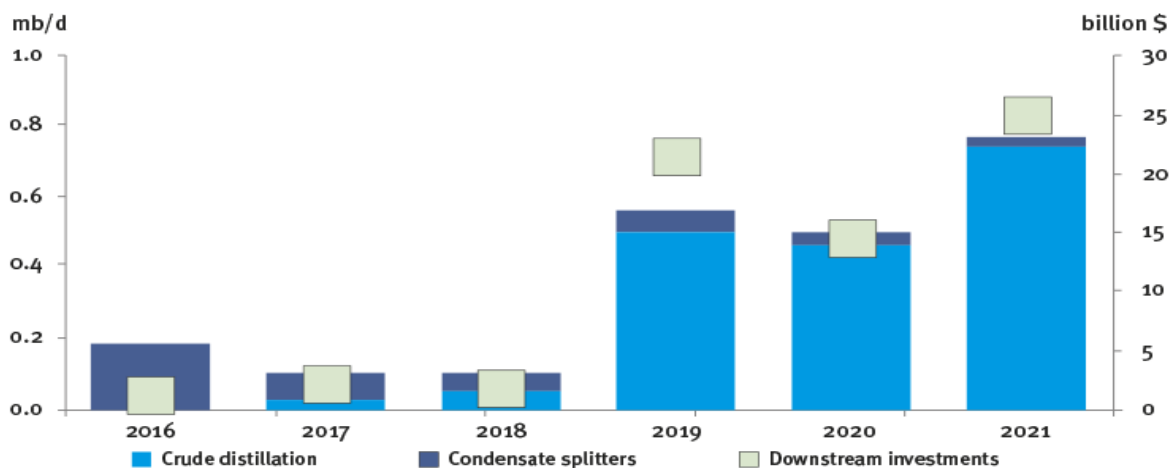
جدول ۲-۴- هزینه تمام شده تولید یک بشکه نفت خام در کشورهای مختلف بر حسب دلار

کشور	کویت	عربستان	عراق	ایران	روسیه	ونزوئلا	مکزیک	آمریکا	انگلیس
قیمت	۸.۵	۹.۹۰	۱۰.۷۰	۱۲.۶۰	۱۷.۲۰	۲۳.۵۰	۱۰.۲۹	۲۰.۳۶	۵۰.۵۲

Ref: Rystad Energy, January ۲۰۱۶

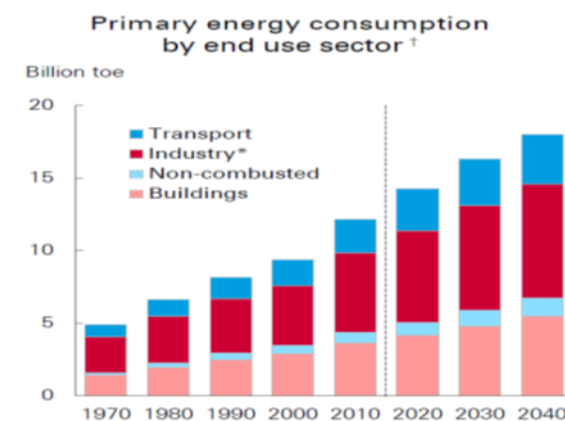
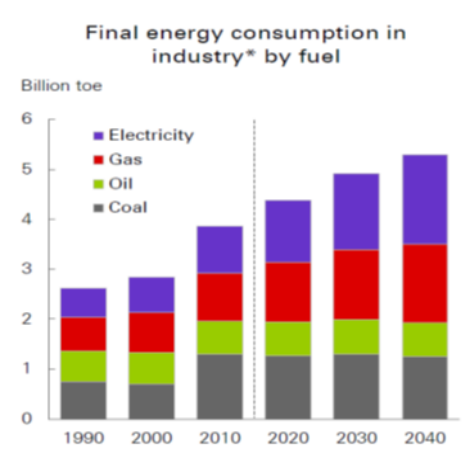
به هر حال توسعه فناوری و کاهش قیمت تمام شده نفت شیل آمریکا در کنار افزایش قیمت نفت خام در بازارهای جهانی منجر به افزایش قابل توجه نفت آمریکا در سال جاری شده است و طبق پیش بینی اداره اطلاعات انرژی آمریکا که درست بوده است میانگین تولید نفت آمریکا در سال ۲۰۱۹ از مرز ۱۲ میلیون بشکه در روز گذشت و این یعنی تبدیل شدن به بزرگترین تولید کننده نفت در جهان. نمودار زیر سرمایه گذاری کشورهای عضو اوپک به تفکیک سرمایه گذاری در صنایع پایین دستی، میعانات گازی و تقطیر نفت خام مشاهده میشود. پیش بینی میشود میزان سرمایه گذاری در این صنعت طی سالهای آینده روند رو به رشد خود را ادامه دهد.

Downstream capacity additions and investments in OPEC Member Countries

Projected capacity additions within national borders of Member Countries.
Downstream investment includes investment in secondary processes but excludes infrastructure costs beyond refinery gate.

۱.۱. توسعه انرژی های جایگزین

در نمودارهای بالا میزان مصرف نفت خام به تفکیک بخش ها طی سالهای گذشته و پیش بینی آن در سالهای آینده قابل مشاهده است و می توان جزئیات آن را در جداول زیر نیز دید. عمده بخش هایی که تقاضای نفت با چالش جایگزین مواجه است عبارتند از:

- ✓ حمل و نقل جاده‌ای، به دلیل سرمایه‌گذاری‌ها در توسعه خودروهای برقی.
- ✓ حمل و نقل دریایی، به دلیل تلاش برای استفاده از انرژی هسته‌ای در کشتی‌های قاره پیم.
- ✓ تولید برق، به دلیل توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر جهت تولید برق.
- ✓ بخش‌های تجاری، مسکونی و کشاورزی، به دلیل جایگزینی فرآورده‌های نفتی با برق و گاز.

جدول ۲-۵- درصد مصرف نفت خام در بخش‌های مختلف

بخش	حمل و نقل ^۱	تولید برق	صنعت ^۲	خوراک پتروشیمی	تجاری، مسکونی، کشاورزی
مصرف	۵۶.۴	۵.۱	۱۲.۵	۱۲.۶	۱۰.۵

Ref.: OPEC, October ۲۰۱۷

- ۱- شامل جاده‌ای، هوایی، دریایی و ریلی
۲- شامل معدن و فلزات، سیمان، شیشه و ...

به هر حال بحث انرژی‌های جایگزین در تحلیل‌های بازار نفت جنبه بلندمدت داشته و در بازه‌ای پنج سال به بالا اهمیت ویژه‌ای می‌یابند. به عنوان نمونه اداره اطلاعات انرژی آمریکا نرخ رشد متوسط سالانه استفاده از انرژی‌های مختلف را تا سال ۲۰۴۰ طبق جدول زیر پیش‌بینی کرده است.

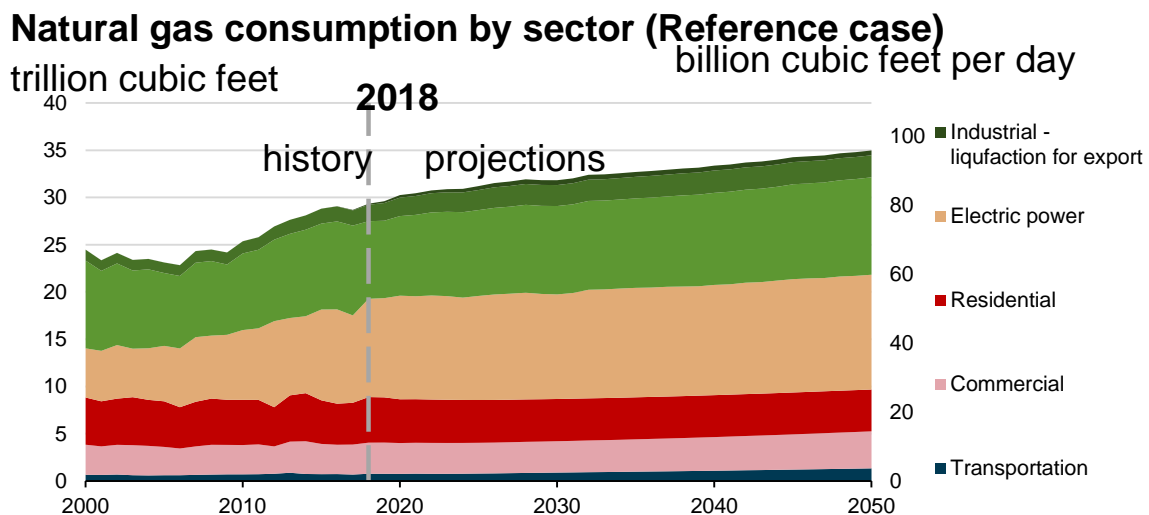
جدول ۲-۶- پیش‌بینی ترکیب منابع انرژی مصرفی تا سال ۲۰۴۰

نوع انرژی. سال	۲۰۱۵	۲۰۳۰	۲۰۴۰	متوسط نرخ رشد سالانه
نفت خام و میعانات	۱۹۰.۶	۲۰۸.۱	۲۲۶	۰.۷
زغال سنگ	۱۵۸.۲	۱۵۸.۸	۱۶۰	۰.۱
گاز طبیعی	۱۲۸.۹	۱۵۴.۳	۱۸۴	۱.۵
هسته‌ای	۲۶	۳۳.۵	۳۷.۹	۱.۲
سایر (آبی، سوخت زیستی، تجدیدپذیرها)	۷۱.۷	۱۰۴.۸	۱۲۸	۲.۱

Ref.: EIA, January ۲۰۱۷

(بر حسب Btu ^{۱۰^{۱۵}} در سال)

مصرف گاز طبیعی بر حسب بخش‌ها

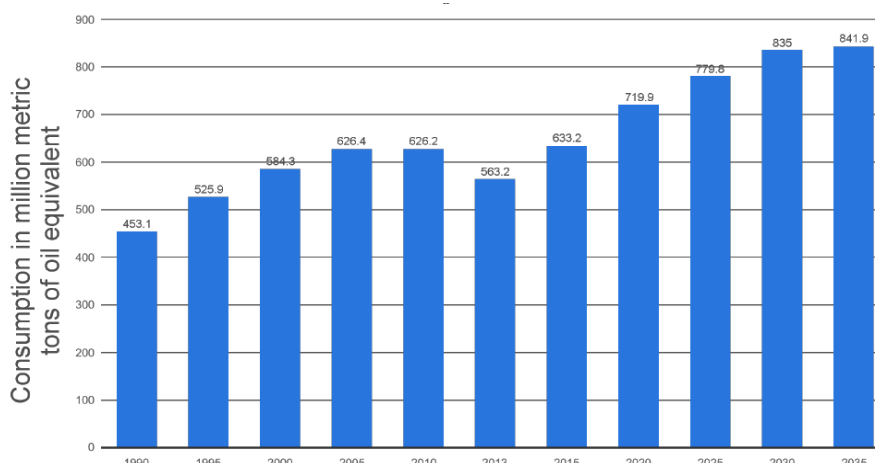
بیشترین رشد سهم در سبد انرژی مربوط به انرژی‌های تجدیدپذیر است که البته در این جدول ذیل عنوان سایر آمده اما در گزارش‌های دیگر میانگین رشد سالانه آن‌ها را حدود ۷ درصد پیش‌بینی کرده اند (گزارش اوپک، اکتبر ۲۰۱۷). نکته مهم دیگر رشد بالای سهم گاز طبیعی، رشد سالانه ناچیز زغال سنگ (به معنی کاهش سهم در سبد انرژی آینده جهان است) و کاهش اهمیت فعلی نفت در سال ۲۰۴۰ در سبد انرژی دنیا است. با توجه به محدوده گزارش حاضر که هدف آن تحلیل بازار نفت در سال جاری است، نکته درخور توجه این که هر ساله بخشی از تقاضای روزافزون انرژی به واسطه رشد جمعیت و رشد اقتصادی کشورها، توسط انرژی‌های جایگزین به ویژه انرژی‌های تجدیدپذیر و گاز طبیعی مرتفع و باعث کاهش فشار تقاضا بر نفت خام گشته و برای روند کوتاه‌مدت این امر، تغییر محسوسی پیش‌بینی نمی‌شود.

مصرف جهانی انرژی هسته ای به‌عنوان یکی از انرژی‌های جایگزین پاک از سال ۱۹۹۰ تاکنون و همچنین پیش‌بینی مصرف آن تا سال ۲۰۳۵ در نمودار زیر قابل مشاهده است.

پیش‌بینی مصرف انرژی هسته ای جهانی ۱۹۹۵-۲۰۳۵

World nuclear energy consumption: projections through 2035

Projected nuclear energy consumption worldwide from 1990 to 2035 (in million metric tons of oil equivalent)

Note: Worldwide; 1990 to 2013

Further information regarding this statistic can be found on [page 60](#)

Source: BP; ID_218321

statista

لازم به ذکر است جهت ارزیابی روندهای بلندمدت بازار انرژی و نفت، عوامل دیگری مانند توسعه فناوری، ظرفیت تولید، شاخص شدت انرژی و شرایط آب و هوا نیز قابل بررسی هستند که با توجه به بازه کوتاه‌مدت گزارش حاضر به آن‌ها پرداخته نمی‌شود.

۲-۲- عوامل سیاسی و روانی

این دسته از عوامل نیز قابلیت پیش‌بینی به ویژه در بلندمدت را ندارند و در قالب احتمال و به عنوان ریسک پیش‌بینی بحث می‌شوند. اما در صورت وقوع، اثر قابل توجهی بر بازار نفت می‌گذارند. البته جنگ، اعلام خبرهای جهت دار و یا تصمیمات خاص سیاسی در صورتی که بر تولید، حمل و نقل و یا مصرف نفت خام اثر بالقوه یا بالفعل داشته باشند، بازار را تحت تاثیر قرار می‌دهند.

در حال حاضر مواردی چون فشار ترامپ بر اوپک، خروج آمریکا از برجام، تحریم‌های نفتی و ممنوعیت فروش نفت ایران، سرنوشت مذاکرات آمریکا و کره شمالی، بحران‌های غرب آسیا از جمله جنگ یمن و مشکلات امنیتی سوریه و تحریم ایران، سیاست‌های ترامپ به ویژه شروع جنگ تجاری با چین، وضعیت بحرانی ونزوئلا و آینده مبهم سیاسی آن و سرنوشت و چگونگی مذاکرات ایران با ایالات متحده از جمله عوامل سیاسی و روانی اثرگذار بر قیمت نفت در سال آتی هستند.

۲-۲- حوادث فنی یا طبیعی

بروز آتش سوزی در تاسیسات، آسیب دیدن تجهیزات به دلیل وقوع طوفان یا زلزله یا دچار حادثه شدن نفتکش ها از جمله این عوامل هستند که به دلیل غیر قابل پیش بینی بودن و داشتن اثر مقطعی و محدود در تحلیل آینده بازار و قیمت نفت خام مورد بحث قرار نمی گیرند. اما حدود ۸ درصد تغییرات قیمت به این دسته از عوامل مربوط است و درواقع یکی از ریسک‌های مهم پیش‌بینی قیمت نفت محسوب می شود.

۳-۲- پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در سال جاری

طبق جدول زیر که بررسی عرضه و تقاضا را از اداره اطلاعات بین المللی امریکا با جزئیات مطرح کرده است دیده می‌شود که در سالهای ۲۰۱۷، ۲۰۱۸ و حتی ۲۰۱۹ بازار با مازاد تقاضا مواجه بوده و می‌باشد. در چنین شرایطی انتظار افزایش قیمت‌ها وجود دارد اما مراکز تحلیلی بین المللی پیش‌بینی می‌کنند در سال ۲۰۲۰ تقاضای نفت کاهش یابد که منجر به افزایش قیمت‌ها خواهد شد.

جدول ۲-۷- پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت توسط EIA

Global Petroleum and Other Liquids	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰
^a Weighted by oil consumption.				
^b Foreign currency per U.S. dollar.				
Supply & Consumption (million barrels per day)				
Non-OPEC Production	۶۰.۷۶	۶۳.۳۷	۶۵.۵۳	۶۸.۰۹
OPEC Production	۳۷.۳۷	۳۷.۲۹	۳۵.۳۳	۳۴.۱۳
OPEC Crude Oil Portion	۳۲.۰۷	۳۱.۹۶	۳۰.۱۵	۲۹.۷۱
Total World Production	۹۸.۱۳	۱۰۰.۶	۱۰۰.۸۵	۱۰۲.۸۲
OECD Commercial Inventory (end-of-year)	۲,۸۴۴	۲,۸۶۱	۲,۸۷۱	۲,۹۲۰
Total OPEC surplus crude oil production capacity	۲.۰۳	۱.۴۸	۱.۷۵	۱.۸۱
OECD Consumption	۴۷.۲۶	۴۷.۵۲	۴۷.۵۹	۴۷.۷۹
Non-OECD Consumption	۵۱.۲۳	۵۲.۴	۵۳.۵۵	۵۴.۷۶
Total World Consumption	۹۸.۴۹	۹۹.۹۲	۱۰۱.۱۴	۱۰۲.۵۶
Primary Assumptions (percent change from prior year)				
World Real Gross Domestic Product ^a	۳.۲	۳.۱	۲.۳	۲.۸
Real U.S. Dollar Exchange Rate ^b	-۰.۸	۰.۶	۱.۵	-۲.۵

در جدول زیر میزان عرضه و تقاضای نفت خام در سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۹ در بیان سه مرجع معتبر تحلیل نفت (اژانس بین‌المللی انرژی، اداره اطلاعات انرژی و اوپک) آمده است. بنابر این داده‌ها و عملکرد این سه مرجع معتبر انرژی در سال ۲۰۱۸ موازنه عرضه و تقاضای منفی و بازار با کمبود عرضه مواجه بوده است ولی آنطور که آمار ذخایر آمریکا نشان میدهد، این کمبود از طریق بهره برداری از ذخایر جبران شده و حتی در مقطعی این امر باعث افت شدید قیمت تا حد ۵۰ دلار شده است ولی با توجه به این موارد ادامه روند مذکور بنابر الف) عدم امکان کاهش ذخایر راهبردی امریکا و ب) کاهش سرمایه‌گذاری و تولید ناشی از قیمت نفت پایین خصوصا در تولید نفت شیل، در بلند مدت امکان‌پذیر نمی‌باشد.

جدول ۲-۸- مقایسه عرضه و تقاضای جهانی نفت طبق گزارشات سه مرجع (میلیون بشکه)

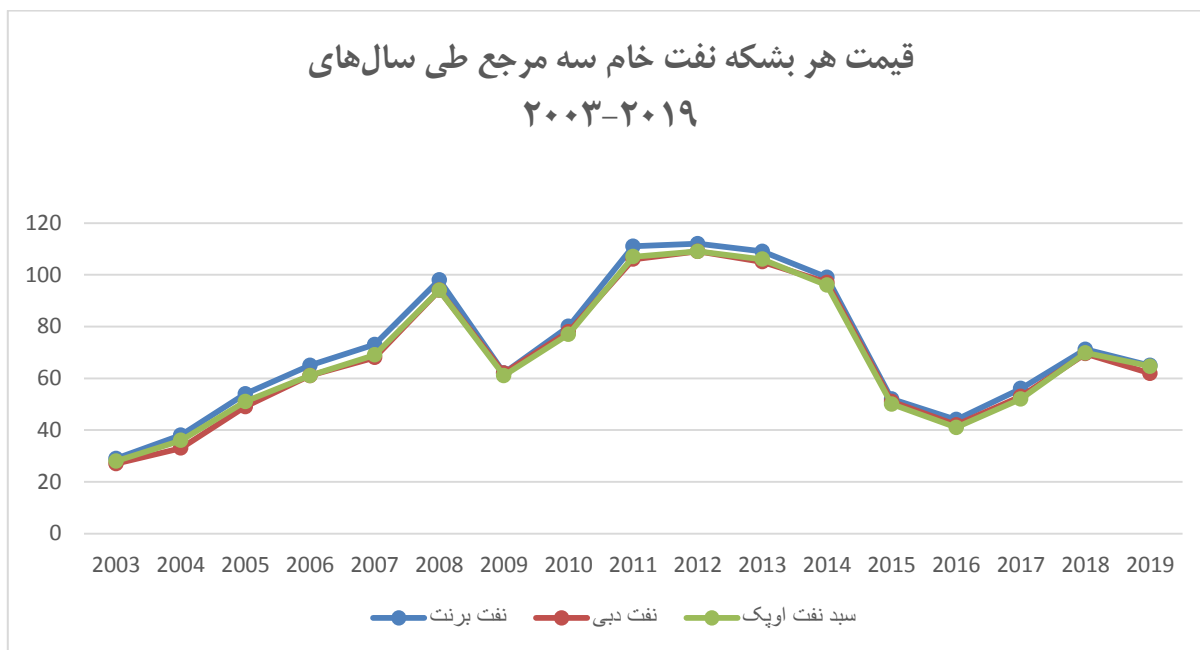
عنوان	سال			سال			سال			مرجع
	۲۰۲۰	۲۰۱۹		۲۰۱۸			۲۰۱۷			
	IEA	OPEC	EIA	IEA	OPEC	EIA	IEA	OPEC	EIA	IEA
تولید اوپک	۳۵۶	۳۲۴	۳۸۳۲	۳۹۹۷	۳۸۸	۳۹	۳۸۸	۳۸۷	۳۹۲	۳۹۲
تولید غیر اوپک	۶۷	۶۶۵	۶۳۵۲	۶۲۳	۵۹۵	۶۰۷	۶۰۲	۵۷۸	۵۸۸	۵۸۲
کل عرضه	۱۰۲۶	۹۸۹	۱۰۱۸۴	۱۰۲۳	۹۸۳	۹۹۷	۹۹	۹۶۵	۹۸	۹۷۴
کل تقاضا	۱۰۱۷	۱۰۰۱	۱۰۱۶۱	۱۰۰۶	۹۸۹	۱۰۱۱	۹۹۱	۹۷	۹۸۵	۹۷۸
موازنه عرضه و تقاضا	۰۹	-۱۲	۰۲۳	۱۶۷	-۰۶	-۱۴	-۰۱	-۰۵	-۰۵	-۰۴

۲-۴- نگاهی به قیمت نفت خام در سالهای گذشته

قیمت نفت خام برنت، دبی و سبک اوپک طی سالهای ۱۷-۲۰۰۳ در جدول ۲-۹ آمده است. همانطور که مشاهده می شود طی این بازه زمانی، بازار نفت دو پیک قیمتی در سالهای ۲۰۰۸ با حدود ۹۴ دلار و ۲۰۱۱ با حدود ۱۰۷ دلار تجربه کرده است.

جدول ۲-۹- قیمت سه نفت خام مرجع طی سالهای ۲۰۱۹-۲۰۰۳ (دلار در هر بشکه)

سال	سبک نفت اوپک	نفت دبی	نفت برنت
۲۰۰۳	۲۸	۲۷	۲۹
۲۰۰۴	۳۶	۳۳	۳۸
۲۰۰۵	۵۱	۴۹	۵۴
۲۰۰۶	۶۱	۶۱	۶۵
۲۰۰۷	۶۹	۶۸	۷۳
۲۰۰۸	۹۴	۹۴	۹۸
۲۰۰۹	۶۱	۶۲	۶۲
۲۰۱۰	۷۷	۷۸	۸۰
۲۰۱۱	۱۰۷	۱۰۶	۱۱۱
۲۰۱۲	۱۰۹	۱۰۹	۱۱۲
۲۰۱۳	۱۰۶	۱۰۵	۱۰۹
۲۰۱۴	۹۶	۹۷	۹۹
۲۰۱۵	۵۰	۵۱	۵۲
۲۰۱۶	۴۱	۴۲	۴۴
۲۰۱۷	۵۲	۵۳	۵۶
۲۰۱۸	۶۹۷۸	۶۹۵۱	۷۱۱۹
۲۰۱۹	۶۴۶۲	۶۱۸۸	۶۴۸۹

قیمت ماهانه نفت در یک سال اخیر نیز طبق جدول ۲-۱۰ می باشد. مشاهده می شود طی این مدت قیمت نفت نوسان حدود ۵۰ درصدی را تجربه کرده است.

جدول ۲-۱۰- نوسانات یک ساله ی قیمت نفت

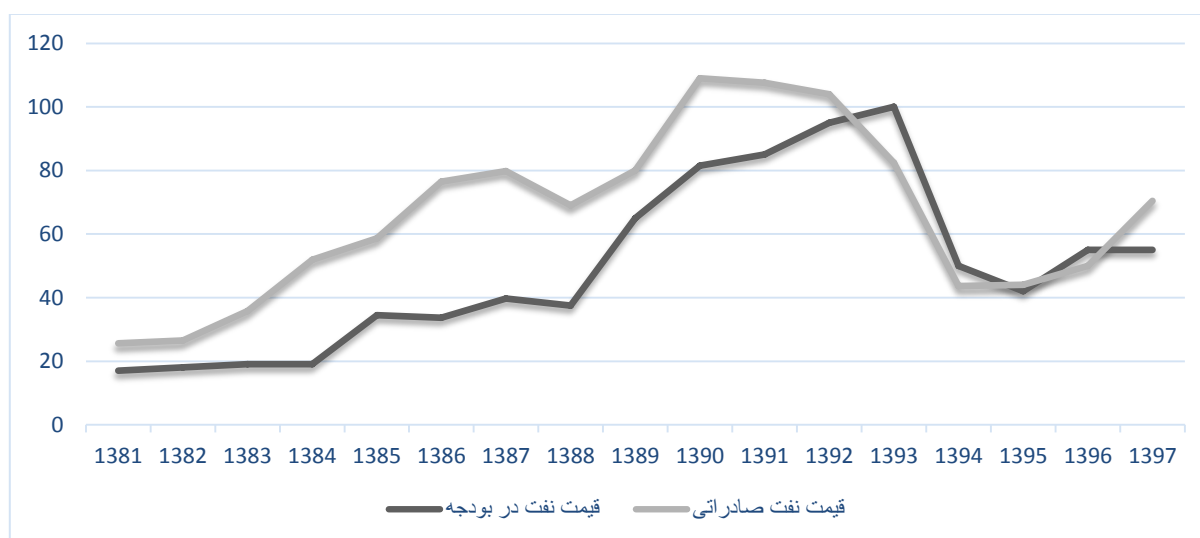
نفت برنت	WTI	سبد نفت اوپک	نفت دویی	
۵۸/۷۴	۶۵.۶۹	۷۳.۲۲	۷۴/۷۲	Jun-18
۲۵/۷۴	۷۱.۱۰	۷۳.۲۷	۶۸/۷۲	Jul-18
۴۴/۷۲	۶۸.۴۹	۷۲.۲۶	۷۱	Aug-18
۸۱.۰۳	۷۰.۷۵	۷۹.۳۹	۷۸.۹۶	Oct-18
۶۴.۷۵	۵۶.۹۶	۶۵.۳۳	۶۵.۱۱	Nov-18
۵۷.۳۶	۴۹.۵۲	۵۶.۹۴	۵۶.۴۷	Dec-19
۵۹.۴۱	۵۱.۳۸	۵۸.۷۴	۵۸.۹۶	Jan-19
۶۳.۹۶	۵۴.۹۵	۶۳.۸۳	۶۴.۳۲	Feb-19
۶۶.۱۴	۵۸.۱۵	۶۶.۳۷	۶۶.۸	Mar-19
۷۱.۲۳	۶۳.۸۶	۷۰.۷۸	۷۰.۶۶	Apr-19
۷۰.۵۳	۶۰.۸۴	۷۰.۲۳	۶۹.۱۳	May-19
۶۲.۲۹	۵۳.۲۷	۶۱.۲۵	۵۹.۱	Jun-19

۲-۵- مقایسه قیمت نفت خام در بودجه و قیمت نفت خام صادراتی

مقایسه قیمت نفت خام در بودجه کشور و قیمت نفت خام صادراتی در ۱۵ سال اخیر در جدول زیر آمده است. مشاهده می شود که تفاوت عملکرد با پیش بینی در بودجه های سنواتی تا سال ۱۳۹۳ مثبت بوده و در این سال با توجه به ریزش غیرمنتظره قیمتها، این تفاوت منفی و باعث عدم تحقق درآمدهای مورد انتظار شده است.

جدول ۲-۱۱- مقایسه قیمت نفت در بودجه های سنواتی با قیمت نفت صادراتی (دلار در هر بشکه)

سال	متوسط قیمت نفت خام صادراتی	پیش بینی قیمت نفت در بودجه سنواتی	تفاوت عملکرد با پیش بینی
۱۳۸۱	۲۵.۶	۱۷	۸.۶
۱۳۸۲	۲۶.۵	۱۸	۸.۵
۱۳۸۳	۳۵.۸	۱۹	۱۶.۸
۱۳۸۴	۵۱.۹	۱۹	۳۲.۹
۱۳۸۵	۵۸.۶	۳۴.۵	۲۴.۱
۱۳۸۶	۷۶.۵	۳۳.۷	۴۲.۸
۱۳۸۷	۷۹.۸	۳۹.۷	۴۰.۱
۱۳۸۸	۶۹	۳۷.۵	۳۱.۵
۱۳۸۹	۸۰	۶۵	۱۵
۱۳۹۰	۱۰.۹	۸۱.۵	۲۷.۵
۱۳۹۱	۱۰.۷۶	۸۵	۱۵.۴
۱۳۹۲	۱۰.۴	۹۵	۹
۱۳۹۳	۸۲.۴	۱۰۰	-۱۷.۶
۱۳۹۴	۴۳.۶	۵۰	-۶.۴
۱۳۹۵	۴۴	۴۲	۲
۱۳۹۶	۵۳	۵۵	-۲
۱۳۹۷	۶۲	۵۵	۷
۱۳۹۸ تا پایان مرداد ماه	۵۴	۵۲.۵	۱.۵

۶-۲- برآورد قیمت نفت برنت توسط مراجع معتبر در سال در سالهای پیش رو

موسسات بین‌المللی بر اساس روندهای قیمتی و پیش‌بینی شاخص‌های اقتصادی، برآورد خود را در خصوص قیمت کالاهای اساسی از جمله نفت انجام می‌دهند. باتوجه به تاثیر گذاری واردکنندگان عمده نفت بر این مراجع معمولاً منافع مصرف‌کنندگان در انتشار پیش‌بینی‌ها لحاظ می‌شود و قیمت‌های پیش‌بینی به طور متداول از قیمت‌های واقعی بیشتر است. به طور مثال مقایسه پیش‌بینی و قیمت محقق شده نفت خام توسط آژانس بین‌المللی انرژی در جدول ۱۱ آمده است. ملاحظه می‌شود که در سال‌های اخیر پیش‌بینی قیمت‌ها تا ۱۰ درصد بیشتر از قیمت واقعی صورت گرفته است. این امر به دلایلی فراتر از ریسک‌های عمومی پیش‌بینی قیمت نفت رخ می‌دهد. از آنجایی که امنیت انرژی برای این کشورها مهم است و سرمایه‌گذاری در صنعت نفت ارتباط مستقیم با قیمت آن دارد، به منظور تاثیرگذاری بر سرمایه‌گذاری جهت تامین عرضه کافی نفت، قیمت‌ها خوش‌بینانه اعلام می‌شود.

جدول ۲-۱۲- درصد انحراف پیش‌بینی قیمت نفت برنت و قیمت محقق شده توسط IEA

سال	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
پیش‌بینی	۱۰۵	۵۸	۴۶	۵۵
قیمت واقعی	۹۹	۵۲	۴۴	۵۲
درصد انحراف	+۶	+۱۲	+۵	+۶

پیش‌بینی قیمت نفت WTI و Brent بصورت ماهانه تا سال ۲۰۲۳ توسط موسسه The Economy Forecast Energy انجام شده که نتایج آن در جدول زیر آمده است.

جدول ۲-۱۳- پیش‌بینی ماهانه قیمت نفت تا سال ۲۰۲۳
توسط موسسه: The Economy Forecast Energy

Year	Month	Brent	WTI
		Low-High	
۲۰۱۹	Jun	۵۹.۴۵-۶۴.۴۷	۵۰.۹۰-۵۴.۳۲
	Jul	۶۳.۲۹-۶۵.۵۰	۵۰.۱۰-۵۱.۶۸
	Aug	۵۹.۶۲-۶۴.۵۳	۴۶.۹۹-۵۰.۸۶
	Sep	۶۰.۵۳-۶۳.۹۳	۴۷.۷۱-۵۱.۲۰
	Oct	۶۲.۹۹-۶۷.۹۰	۵۰.۴۴-۵۴.۳۷
	Nov	۶۶.۹۰-۷۰.۱۸	۵۳.۱۳-۵۴.۷۵
	Dec	۶۹.۱۴-۷۴.۵۳	۵۳.۹۴-۵۸.۱۴
۲۰۲۰	Jan	۶۷.۸۵-۷۳.۴۳	۵۲.۹۲-۵۷.۲۸
	Feb	۶۳.۶۴-۶۸.۸۸	۴۹.۶۴-۵۳.۷۳
	Mar	۵۹.۶۹-۶۴.۶۱	۴۶.۵۷-۵۰.۴۰
	Apr	۶۰.۶۰-۶۵.۳۳	۴۷.۲۸-۵۰.۹۶
	May	۶۲.۵۳-۶۴.۴۳	۴۶.۹۷-۵۰.۲۱
	Jun	۶۳.۴۸-۶۸.۴۳	۴۷.۶۹-۵۱.۴۱
	Jul	۶۷.۴۲-۷۱.۹۱	۵۰.۶۵-۵۳.۱۷
	Aug	۷۰.۸۵-۷۴.۲۵	۵۲.۳۸-۵۶.۴۶
	Sep	۷۰.۱۳-۷۳.۱۵	۵۱.۴۰-۵۵.۶۳
	Oct	۷۱.۲۰-۷۵.۲۱	۵۲.۱۸-۵۶.۲۵

Year	Month	Brent	WTI
		Low-High	
	Nov	۷۴.۱۰-۷۸.۱۷	۵۵.۴۲-۵۸.۴۶
	Dec	۷۷.۰۱-۸۲.۷۷	۵۷.۶۰-۶۲.۰۹
۲۰۲۱	Jan	۸۱.۵۵-۸۷.۹۱	۶۱.۱۷-۶۵.۲۷
	Feb	۸۶.۶۱-۹۳.۳۶	۶۴.۳۱-۶۹.۳۲
	Mar	۹۱.۹۸-۹۵.۶۶	۶۵.۲۸-۶۸.۳۰
	Apr	۹۴.۲۵-۱۰۰.۹۸	۶۶.۲۷-۷۰.۸۵
	May	۹۵.۲۴-۹۹.۴۹	۶۶.۵۳-۶۹.۸۰
	Jun	۹۲.۸۴-۹۶.۶۹	۶۵.۳۳-۶۷.۵۴
	Jul	۸۹.۲۸-۹۴.۲۵	۶۲.۶۴-۶۶.۳۲
	Aug	۸۴.۸۱-۹۰.۶۴	۵۹.۲۷-۶۳.۵۹
	Sep	۸۴.۴۶-۸۷.۰۴	۵۹.۴۳-۶۱.۲۵
	Oct	۸۴.۲۱-۸۶.۷۷	۵۹.۱۰-۶۰.۹۰
	Nov	۸۵.۴۹-۹۲.۱۵	۶۰.۰۰-۶۴.۶۸
	Dec	۹۰.۷۹-۹۶.۲۱	۶۳.۷۲-۶۷.۹۴
۲۰۲۲	Jan	۹۱.۹۸-۹۴.۷۹	۶۴.۱۶-۶۶.۹۴
	Feb	۹۳.۳۸-۹۸.۸۳	۶۵.۱۴-۷۰.۲۲
	Mar	۹۷.۳۷-۱۰۴.۹۶	۶۹.۱۸-۷۴.۵۷
	Apr	۹۵.۵۵-۱۰۳.۴۱	۶۷.۸۸-۷۳.۴۷
	May	۹۵.۶۴-۹۸.۵۶	۶۷.۲۸-۶۹.۳۲
	Jun	۹۷.۱۰-۱۰۱.۶۹	۶۸.۳۰-۷۳.۶۱
	Jul	۱۰۰.۱۹-۱۰۸.۰۰	۷۲.۵۲-۷۸.۱۸
	Aug	۱۰۶.۴۰-۱۱۴.۷۰	۷۷.۰۲-۸۳.۰۳
	Sep	۱۱۳.۰۰-۱۱۸.۷۶	۸۰.۸۹-۸۳.۳۵
	Oct	۱۰۸.۱۰-۱۱۷.۰۰	۷۵.۸۷-۸۲.۱۲
	Nov	۱۰۱.۴۱-۱۰۹.۷۵	۷۱.۱۷-۷۷.۰۳
	Dec	۹۵.۱۲-۱۰۲.۹۵	۶۶.۷۵-۷۲.۲۵
۲۰۲۳	Jan	۹۶.۵۷-۱۰۰.۴۳	۶۷.۷۷-۷۱.۰۷
	Feb	۹۱.۴۳-۹۸.۹۵	۶۴.۶۹-۷۰.۰۲
	Mar	۹۳.۸۲-۹۷.۷۱	۶۵.۶۸-۶۹.۶۱
	Apr	۸۸.۹۵-۹۶.۲۷	۶۳.۳۷-۶۸.۵۸
	May	۸۶.۲۸-۹۰.۳۰	۶۲.۴۹-۶۴.۳۹
	Jun	۸۴.۷۰-۸۷.۵۹	۶۳.۱۹-۶۵.۱۱
	Jul	۸۵.۹۹-۹۲.۶۹	۶۴.۱۵-۶۹.۱۵

در جدول ۲-۱۲ برآورد قیمت نفت در سال آتی توسط چهار مرجع اداره اطلاعات انرژی، بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول و آژانس بین‌المللی انرژی آمده است.

جدول ۲-۱۲- پیش‌بینی متفاوت متوسط قیمت نفت برنت* در سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰
توسط مراجع انرژی (دلار در هر بشکه)

موسسه	۲۰۱۹	۲۰۲۰
EIA	۶۶.۶۹	۶۷
PLATTs	۶۹.۶۴	۶۷
The Economy Forecast Energy	۶۵.۱۹	۶۹.۵۴
World Bank	۶۶	۶۵
OPEC	۶۱.۵	۶۵.۳
Barclay	۶۹	-
Capital	۷۳	۶۷
IMF	-	۵۳
Knoema	۶۵.۱۵	۶۲
Oil and Gas Journal	۷۰	۶۷
Oil Price	۶۷	۶۷
Gov Capital	۵۹	۵۵.۵
میانگین	۶۶.۵۶	۶۴.۱۱

* قیمت نفت برنت حدود ۳ دلار از نفت ایران گرانتر است.

۷-۲- ریسک‌های عمومی پیش‌بینی قیمت نفت

- غیر قابل پیش‌بینی بودن برخی عوامل اثرگذار بر قیمت نفت از جمله عوامل سیاسی، روانی، حوادث و اتفاقات.
- عدم اطمینان به آمارهای تولید، مصرف و ذخیره سازی اعلام شده، به دلیل وجود انگیزه‌های متفاوت جهت تاثیرگذاری بر روند بازار توسط تولیدکنندگان اوپک و غیر اوپک و واردکنندگان.
- عدم قطعیت پیش فرض‌های پیش‌بینی عوامل اثرگذار بر قیمت نفت مثل رشد اقتصادی

۸-۲- جمع‌بندی

- با توجه به عوامل بررسی شده در این گزارش، جهت پیش‌بینی قیمت نفت در سال ۲۰۱۹ به ریسک‌های عمده بازار نفت باید توجه داشت:
- ۱- اوپک و سایر سازمان‌های بین‌المللی پیش‌بینی می‌کنند که در نیمه دوم سال ۲۰۱۹ تقاضای نفت کاهش خواهد یافت اما با توجه به تقاضای نیمه اول سال، تقاضای کل سال افزایش خواهد داشت و به همین دلیل عرضه بالاتر خواهد بود. به هر صورت رفتار عمده کشورهای عضو اوپک با مدیریت عربستان که با همراهی روسیه همراه است در جهت افزایش عرضه و کنترل قیمت قرار دارد. در این راستا تعداد قابل توجهی از سرمایه‌گذاری‌های جدید در کشورهای عضو اوپک اتفاق می‌افتد.
  - ۲- اقتصاد چین: چین به دلیل درگیری در جنگ تجاری، در سال ۲۰۱۸ وضعیت مناسبی در بازارهای جهانی نداشته است. در واقع چین رشد تورم ۱.۹ درصدی داشته در حالی که تورم ۲.۱ درصدی پیش‌بینی شده بود. تورم تولید هم ۱.۶ درصد پیش‌بینی می‌شد در حالی که شاهد تورم ۰.۹ درصدی بوده است. نتیجه این شرایط اقتصادی داخلی و بین‌المللی چین، به‌عنوان مهم‌ترین مصرف‌کننده جهان، کاهش رشد اقتصادی است. اقتصاد جهان و بازارهای نفت به شدت تحت تأثیر این شرایط چین قرار خواهند گرفت.

- ۳- ایالات متحده تولید نفت خود را در ماه‌های اخیر افزایش داده است. به طوری که میانگین تولید نفت آمریکا در سال ۲۰۱۹ از مرز ۱۲ میلیون بشکه در روز گذشت و این یعنی تبدیل شدن به بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت در جهان.
- ۴- ذخایر نفت: با وجود کاهش ذخایر نفت آمریکا، ذخایر جهانی نفت نسبت به میانگین تاریخی آن همچنان بالاست بنابراین با توجه به انتظار تقویت عرضه نفت در بازار از این محل و عدم تعادل عرضه و تقاضا در بازار، این مورد اثر کاهنده بر قیمت دارد.
- ۵- رفتار تولیدکنندگان عمده اوپک با مدیریت عربستان و با همراهی روسیه به عنوان عضو غیر اوپک در جهت افزایش عرضه می‌باشد.
- ۶- با توجه به افزایش قیمت نفت و کاهش قیمت تمام شده استخراج نفت شیل آمریکا، تولید این نوع نفت در آمریکا افزایش یافته و پیش‌بینی می‌گردد در سالهای آتی عرضه آن بیشتر گردد.
- ۷- تقویت ارزش دلار با توجه به اجرای سیاست افزایش نرخ بهره توسط فدرال رزرو و اصرار بر ادامه اجرای این سیاست و کاهش ارزش برخی ارزها از جمله یورو در حال تقویت است. با توجه به افزایش ارزش دلار از ابتدای سال ۲۰۱۸ میلادی، در کنار جنگ تجاری چین و آمریکا، اثر تضعیف‌کننده بر قیمت نفت خواهد داشت.
- ۸- کاهش نسبی رشد کشورهای مختلف جهان از جمله چین، اتحادیه اروپا، روسیه و کانادا که تاکنون به طور محسوسی اثرگذار نبوده اما تداوم جنگ تجاری آمریکا با آن‌ها، منجر به ادامه این کاهش و متعاقبا کاهش تقاضا خواهد شد. تقاضای نفت خام به واسطه کاهش اندک رشد اقتصادی در سال آتی تضعیف خواهد شد ولی این میزان قابل توجه نیست.

◀ عوامل تقویت‌کننده قیمت

- ۱- خروج آمریکا از برجام و بازگرداندن تحریم‌های هسته‌ای از جمله محدودیت در فروش نفت ایران و ناتوانی خریداران نفت ایران برای مقابله با تحریم‌ها موجب کاهش عرضه نفت در بازار شده است.
- ۲- بحران‌های غرب آسیا از جمله جنگ یمن و عربستان و مشکلات امنیتی سوریه و تهدید ایران
- ۳- حذف بخش عمده نفت و نژوتلا از بازار و آینده مبهم اقتصادی و سیاسی این کشور
- ۴- قوانین دریایی سال ۲۰۲۰: سازمان دریایی بین‌المللی (IMO) در سال ۲۰۱۶ مجموعه‌ای از قوانین را اعلام کرده که تا سال ۲۰۲۰ برای کاهش گوگرد در همه سوخته‌های دریایی از ۳.۵ درصد به ۰.۵ درصد برسد. بحث‌های زیادی درباره آمادگی و ظرفیت پالایشگاه‌ها برای اجرای چنین اصلاحاتی وجود دارد.

پیش‌بینی سه مرجع معتبر انرژی از عرضه و تقاضای نفت (میلیون بشکه در روز)

عنوان	سال			شرح
	۲۰۲۰	۲۰۱۹		
مرجع	IEA	OPEC	EIA	IEA
تولید اوپک	۳۵.۶	۳۲.۴	۳۸.۳۲	۳۹.۹۷
تولید غیر اوپک	۶۷	۶۶.۵	۶۳.۵۲	۶۲.۳
کل عرضه	۱۰۲.۶	۹۸.۹	۱۰۱.۸۴	۱۰۲.۳
کل تقاضا	۱۰۱.۷	۱۰۰.۱	۱۰۱.۶۱	۱۰۰.۶
موازنه عرضه و تقاضا	۰.۹	-۱.۲	۰.۲۳	۱.۶۷

برآورد قیمت نفت خام برنت در سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ توسط مراجع معتبر بین‌المللی (دلار در هر بشکه)

موسسه	۲۰۱۹	۲۰۲۰
EIA	۶۶.۶۹	۶۷
PLATTS	۶۹.۶۴	۶۷
The Economy Forcast Energy	۶۵.۱۹	۶۹.۵۴
World Bank	۶۶	۶۵
OPEC	۶۱.۵	۶۵.۳
Barclay	۶۹	-
Capital	۷۳	۶۷
IMF	-	۵۳
Knoema	۶۵.۱۵	۶۲
Oil and Gas Journal	۷۰	۶۷
Oil Price	۶۷	۶۷
Gov Capital	۵۹	۵۵.۵
میانگین	۶۶.۵۶	۶۴.۱۱

نکات:

- نفت ایران در محدوده‌ی قیمت‌های ۵۰ تا ۶۰ دلار، حدود ۳ تا ۴ دلار در هر بشکه از نفت برنت ارزان‌تر می‌باشد.
  - لازم به ذکر است پیش‌بینی‌ها بین ۵ تا ۱۰ درصد انحراف داشته و این گزارش تا تاریخ ۳۰ مرداد ۱۳۹۸ با توجه به شرایط فعلی بازار نفت بروزرسانی شده است و هر گونه تغییر در عوامل بنیادی بازار یا اتفاقات سیاسی منجر به تغییر پیش‌بینی خواهد شد.
- پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۹ با تلاش اوپک و سایر سازمانها کمبود عرضه نفت جبران شده و تقاضا را پوشش دهد و در نتیجه موازنه عرضه و تقاضا مثبت باشد. از این رو با توجه به عوامل تضعیف‌کننده قیمت و عوامل افزایش‌دهنده آن، همانطور که پیش‌بینی موسسات معتبر نیز بیانگر این مطلب است، در سال آتی عرضه بر تقاضا غلبه داشته، عوامل تضعیف‌گر بازار شدیدتر از عوامل تقویت‌کننده بوده و شاهد کاهش قیمت نفت خام در بازارهای جهانی خواهیم بود. با توجه به موارد فوق‌الذکر و همچنین محدودیتهای ساز و کارهای فروش نفت ایران در بازار بین‌المللی پیش‌بینی می‌شود قیمت نفت ایران بین ۵۰ تا ۵۲ دلار قابل دسترس باشد.

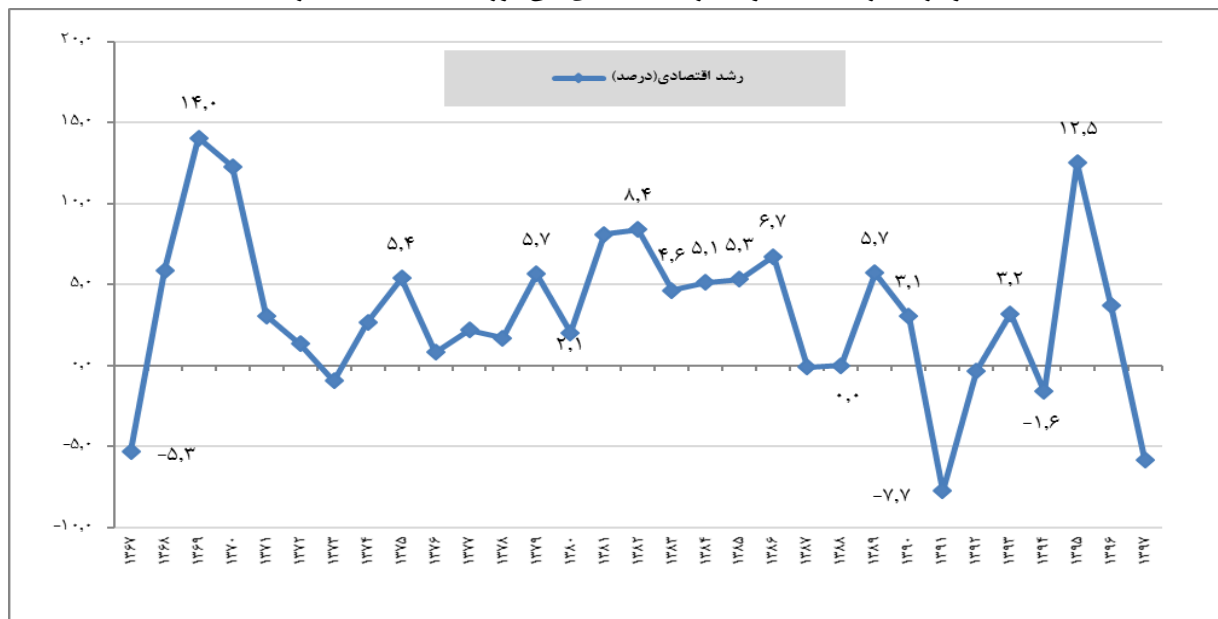
۳- تولید، مصرف و سرمایه‌گذاری

تولید ناخالص داخلی به عنوان یکی از مهمترین مولفه‌های پایش عملکرد اقتصادی می‌باشد. تجربه کشورهای توسعه یافته نشان می‌دهد که آنها با دستیابی به رشد اقتصادی بالا و مستمر زمینه‌گذار به مرحله توسعه یافتگی را فراهم نموده‌اند. در اقتصاد ایران دستیابی به رشد مستمر و پایدار همواره در قوانین بالادستی همچون سند چشم‌انداز و برنامه‌های توسعه مورد توجه قرار گرفته است.

بررسی تولید ناخالص داخلی کشور در یک دوره بلندمدت (دوران بعد از جنگ تحمیلی) نشان می‌دهد، رشد اقتصادی نوسان‌های زیادی داشته است (نمودار شماره ۳-۱). رشد اقتصادی در دوره ۱۳۷۴-۱۳۸۶ مثبت و در دوره ۱۳۸۰-۱۳۸۶ (برنامه سوم و دو سال اول برنامه چهارم) مثبت و بیش از سایر دوره‌ها بوده و روند با ثباتی نیز داشته است. این شاخص، بعد از سال ۱۳۸۶ بویژه با ورود به دهه ۱۳۹۰ ضمن این که به دلیل شوک‌های متعدد، نوسان‌های شدیدی را تجربه کرده از روند بلندمدت خود نیز فاصله گرفته است. در دوره بلندمدت ۱۳۶۸-۱۳۹۷، متوسط رشد سالانه تولید ناخالص داخلی ۳.۵ درصد بوده لیکن در فاصله سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۷ به ۰.۷ درصد محدود شده است.

در خصوص چرایی کاهش و نوسانی بودن رشد اقتصادی باید گفت که، شرایط اقتصاد ایران به دلیل نقش مسلط درآمدهای نفتی و درونزا نبودن رشد اقتصادی، تابع عوامل فیزیکی تولید و آنهم موجودی سرمایه می باشد. محاسبه حسابداری کلان رشد اقتصادی نشان می دهد در دوره ۱۳۷۶-۱۳۹۷ سهم عامل سرمایه در رشد اقتصادی ۶۱.۴ درصد، سهم عامل نیروی کار ۳۴.۷ درصد و سهم بهره وری کل عوامل تولید ۳.۹ درصد بوده است. این ویژگی (وابسته بودن رشد اقتصادی به عوامل فیزیکی) باعث می شود تا عوامل برونزا نظیر تحریم، تامین عوامل فیزیکی را تحت تاثیر قرار داده و در نهایت رشد اقتصادی را نوسانی نماید. در سال های دهه ۱۳۹۰، اقتصاد ایران در دو مقطع ۱۳۹۱ و ۱۳۹۷ در معرض تحریم ها قرار گرفت و تبعات آن کاهش تولید ناخالص داخلی به ترتیب با نرخ ۶.۲ و ۴.۹ درصد بود. در سال ۱۳۹۷ و سال جاری، خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم های فراسرزمینی یا ثانویه بخش نفت، نظام بانکی، بانک مرکزی، صنایع کلیدی، حمل و نقل بین المللی و بیمه را در بر گرفت و آنها بخش حقیقی و تولید اقتصاد ایران متاثر گرداند. هر چند این تحریم ها با همراهی بین المللی مواجه نشد و انتظار می رفت آثار آن بر اقتصاد کشور کمتر از تجربه تحریم سال ۱۳۹۱ باشد، اما بررسی عملکرد تولید ناخالص داخلی و ارزش افزوده بخش های اقتصادی بیانگر تاثیر منفی و سریع تحریم بر تولید در مقایسه با دوره تحریم قبل (۱۳۹۱) به ویژه در بخش صنعت بوده است که علت آن تحریم های هدفمند بود. مطابق آمار بانک مرکزی، رشد ارزش افزوده بخش صنعت (ساخت) در سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۷ به ترتیب ۴.۱- و ۸- درصد بود.

نمودار شماره ۳-۱. تحولات رشد اقتصادی طی دوره ۱۳۶۷-۱۳۹۷ (درصد)

ماخذ: مرکز آمار ایران و امور اقتصاد کلان

در سطح بخش های عمده اقتصادی، در سال ۱۳۹۷ به جزء ارزش افزوده بخش خدمات با رشد بسیار ناچیز ۰.۰۲ درصد دو گروه کشاورزی و صنعت (شامل استخراج نفت و گاز، سایر معادن، صنعت، تامین آب و برق و گاز و ساختمان) با کاهش ارزش افزوده مواجه شدند. بخش کشاورزی تحت تاثیر مشکلات تامین مواد اولیه و واسطه ای و خشکسالی شدید در سال آبی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ و سرمازدگی محصولات باغی بهار، مواجه با کاهش ارزش افزوده در سال ۱۳۹۷ شده که بعد از سال ۱۳۹۱ بیسابقه بوده است. با اجرایی شدن تحریم های آمریکا علیه صادرات بخش نفت خام، ارزش افزوده نفت و گاز نسبت به سال قبل، با نرخ ۱۳.۹ درصد کاهش یافت. ارزش افزوده نفت در دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۷ به دلیل شوک ناشی از تحریم ۱۳۹۱ و ۱۳۹۷ با نرخ متوسط سالانه ۱.۵ درصد کاهش یافته است.

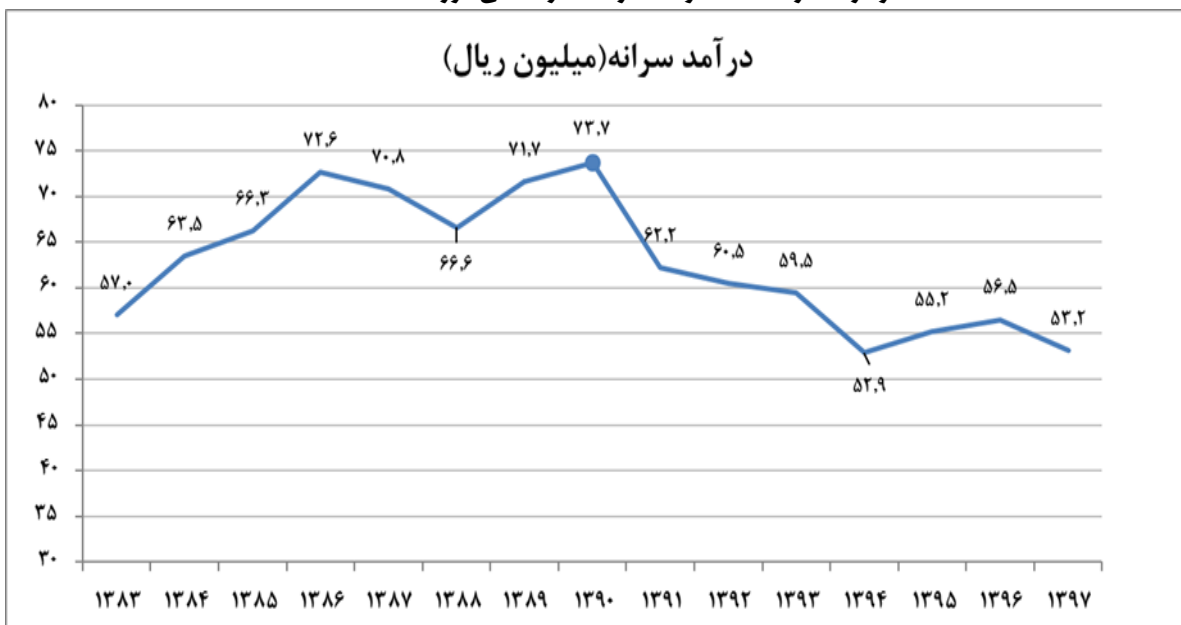
در اجزاء گروه صنعت، شدت کاهش ارزش افزوده در بخش ساخت بیش از سایرین و با نرخ ۸ درصد کاهش یافته است. ارزش افزوده بخش ساختمان که پس از سال ها کاهش (۱۳۹۵ تا ۱۳۹۱)، در سال ۱۳۹۶ مثبت (۳.۲ درصد) شده بود مجدداً در سال ۱۳۹۷ با کاهش ۴.۵ درصدی ارزش افزوده مواجه شد. در مجموع ارزش افزوده ساختمان در دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۷ با نرخ متوسط سالانه ۶.۶ درصد کاهش یافته است. بخش خدمات که در

تجربه تحریم سال ۱۳۹۱ و بعد از آن همواره از رشد ارزش افزوده مثبت برخوردار بود، در فصول پاییز و زمستان سال ۱۳۹۷، مواجه با کاهش ارزش افزوده به ترتیب با نرخ های ۱.۸ و ۲.۱ درصد شد. در مجموع رشد ارزش افزوده بخش خدمات در ۱۳۹۷ بسیار ناچیز و در حد ۰.۲ درصد بوده است (جدول شماره ۳-۱).

بدین ترتیب عملکرد اقتصاد کشور در زمینه رشد اقتصادی به ویژه طی سال های دهه ۹۰ مناسب نبوده است ضمن نوسان های زیاد از روند بلندمدت خود نیز فاصله گرفته است. این ویژگی باعث شده تا رشد اقتصادی نتواند از ایجاد اشتغال پایدار و باکیفیت و همچنین از طریق ایجاد درآمد سرانه مناسب از بهبود رفاه افشار جامعه پشتیبانی نماید. علاوه بر این، عملکرد نامناسب رشد اقتصادی تهدیدی برای جایگاه اقتصاد کشور در جهان و منطقه می باشد. مطابق نمودار شماره ۳-۲، در سال های دهه ۱۳۹۰ درآمد سرانه با نوسان اندک، روند کاهشی داشته و درآمد سرانه در سال ۱۳۹۷ (۵۳.۲ میلیون ریال به ازای هر فرد) به میزان ۲۰ میلیون ریال با درآمد سرانه ۱۳۹۰ (۷۳.۲ میلیون ریال به ازای هر فرد) فاصله دارد.

بر اساس آخرین آمار موجود، ایران در شاخص تولید ناخالص داخلی بر مبنای برابری قدرت خرید در سال ۲۰۱۸ در بین ۱۳۹۳ کشور در جایگاه ۱۸ ام و در حوزه سند چشم انداز بعد از کشورهای ترکیه و عربستان در مقام سوم می باشد. محاسبه شکاف تولید ناخالص داخلی ایران با ترکیه نشان می دهد که به دلیل نوسان های رشد اقتصادی و کاهش آن اخیراً "بیشتر شده است. تداوم ادامه شرایط فعلی اقتصاد در سال های آینده، کشور ما را در رسیدن به هدف رتبه اول منطقه (مد نظر سند چشم انداز) به لحاظ حجم تولید، مشکل تر خواهد کرد. با اطلاعات موجود، بالابودن رشد اقتصادی ترکیه طی دوره ۲۰۰۵-۲۰۱۷ باعث شده تا شکاف تولید ناخالص داخلی بر حسب برابری قدرت خرید (PPP) به قیمت ثابت ۲۰۱۱ بین ایران و ترکیه، از رقم حدود ۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۵ میلادی (۱۳۸۴ شمسی) به حدود ۴۸۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ افزایش یابد. گفتنی است متوسط رشد سالانه دوره ۲۰۰۵-۲۰۱۷ برای ایران ۲.۹ درصد و برای کشور ترکیه ۵.۵ درصد بوده است. این روند باعث شده تا رسیدن ایران به هدف سند چشم انداز (جایگاه برتر منطقه) دشوارتر گردد.

نمودار شماره ۳-۲. تحولات درآمد سرانه طی دوره ۱۳۸۳-۱۳۹۷

ماخذ: مرکز آمار ایران و امور اقتصاد کلان

جدول شماره ۳-۱: تحولات رشد تولید ناخالص داخلی و ارزش افزوده بخش ها در سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ (درصد)

سهم در ۱۳۹۷	۱۳۹۷	فصول ۱۳۹۷				۱۳۹۶	سال / فصل
		۴-۱۳۹۷	۳-۱۳۹۷	۲-۱۳۹۷	۱-۱۳۹۷		
۸.۰	-۱.۵	۱.۴	-۱.۸	-۳.۴	-۰.۴	۱.۰	گروه کشاورزی
۱۷.۶	-۱۳.۹	-۲۵.۲	-۳۳.۵	۰.۶	۱.۰	۱.۵	استخراج نفت و گاز طبیعی
۰.۵	۰.۸	-۱.۳	-۱.۳	۳.۳	۲.۵	۲.۸	سایر معادن
۱۸.۷	-۶.۵	-۱۲.۲	-۸.۹	-۳.۰	-۱.۱	۳.۶	صنعت
۶.۰	-۵.۶	۰.۵	-۱۳.۵	-۱۱.۴	۱.۹	۰.۲	تأمین آب، برق و گاز طبیعی
۳.۵	-۴.۵	-۴.۷	-۳.۴	-۸.۰	-۱.۰	۳.۲	ساختمان
۴۵.۵	۰.۰	-۲.۱	-۱.۸	۱.۳	۲.۸	۶.۸	گروه خدمات
۱۲.۰	-۶.۰	-۱۰.۹	-۸.۶	-۴.۴	۰.۲	۴.۷	عمده و خرده فروشی، فعالیتهای خدماتی مربوط به تأمین جا و غذا
۸.۸	۱.۷	۰.۲	-۲.۰	۴.۲	۴.۹	۸.۴	حمل و نقل، انبارداری، پست، اطلاعات و ارتباطات
۲.۳	-۴.۵	-۹.۴	-۱۲.۴	۰.۰	۵.۱	۹.۸	فعالیتهای مالی و بیمه
۱۱.۳	۰.۹	-۱.۰	-۰.۷	۲.۸	۲.۴	۶.۷	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار و دامپزشکی
۱۰.۲	۵.۳	۶.۰	۶.۶	۴.۸	۴.۰	۷.۴	اداره امور عمومی و خدمات شهری، آموزش، فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
۰.۹	۳.۸	۵.۱	۱۱.۴	-۱.۲	۱.۹	۸.۸	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی
-	-۴.۹	-۸.۴	-۱۱.۴	-۱.۰	۱.۶	۳.۹	محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)
-	-۲.۴	-۴.۱	-۵.۴	-۱.۵	۱.۸	۴.۶	محصول ناخالص داخلی (بدون نفت)

ماخذ: مرکز آمار ایران

شرایط موجود اقتصاد و پیش‌بینی‌های مختلف، موید منفی بودن رشد اقتصادی در سال جاری خواهد بود. رشد منفی اقتصاد و پیش‌بینی افزایش تورم ضمن اینکه باعث ادامه "رکود تورمی" می‌شود، باعث کاهش مصرف کالا و خدمات توسط خانوارها خواهد شد که کاهش رفاه خانوارها را در پی خواهد داشت. به طور معمول افزایش ظرفیت تولید و انتقال منحنی عرضه به سمت راست در اقتصاد یک فرآیند میان مدت و بلندمدت در نظر گرفته می‌شود اما با توجه به شرایط کنونی اقتصاد می‌توان از ظرفیت‌های لایحه بودجه ۱۳۹۹ و تبصره‌های آن برای حمایت از تولید استفاده کرد. سیاست‌های معطوف به ایجاد ثبات در بازارها، تسهیل دستیابی به مواد اولیه و واسطه‌ای، توزیع عادلانه منابع بانکی و اختصاص سهم بیشتر به بنگاه‌های تولیدی کوچک و همچنین در قالب سرمایه در گردش، حمایت از بخش‌های پیشران(ساختمان مسکونی، فعالیت‌های گلخانه‌ای، توسعه گردشگری، ترانزیت، صنایع معدنی، صنایع شیمیایی و پتروشیمی، تقویت و تسریع فعالیت‌های مرتبط با صرفه جویی در انرژی و بهینه‌سازی مصرف انرژی، بازیافت، حمل و نقل، توسعه شرکت‌های ارائه خدمات نوین،)، فعال سازی ظرفیت بیکار شده که می‌توانند تولید قابل رقابت داشته باشند و اولویت‌بندی در حمایت‌های دولتی مورد تاکید می‌باشد.

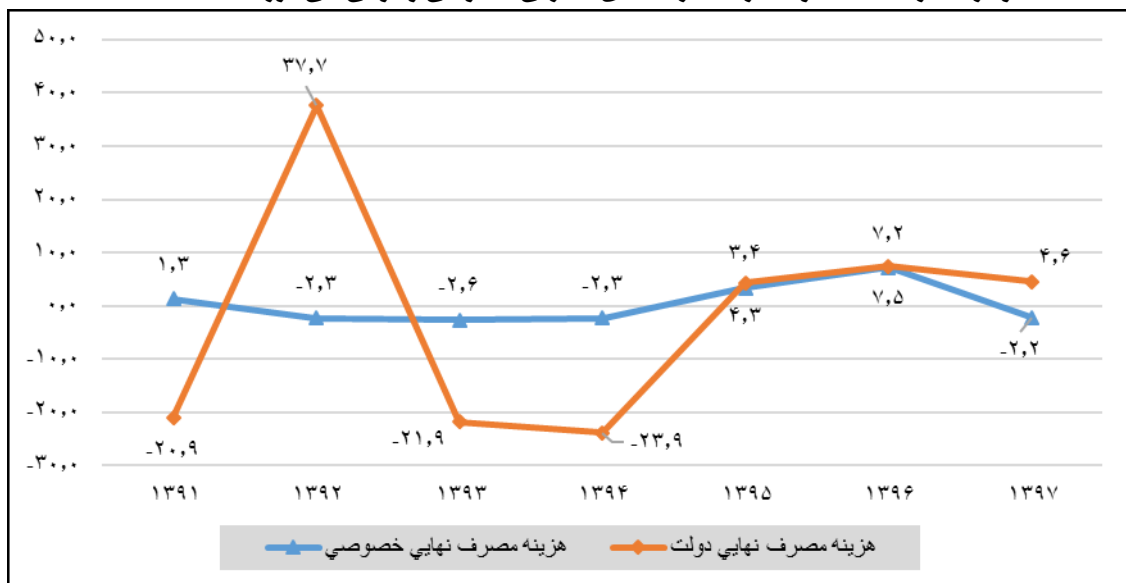
۳-۱- مخارج مصرف نهایی

مصرف به عنوان یکی از متغیرهای مهم طرف تقاضای اقتصاد بوده و در رونق و رکود فعالیت‌های اقتصادی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. به لحاظ جایگاه اجزاء در هزینه ناخالص داخلی، در سال ۱۳۹۷ هزینه‌های مصرف بخش خصوصی با سهم ۴۱.۸ درصد بیشترین سهم و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص با سهم ۱۴.۴ درصد، هزینه مصرفی دولتی با سهم ۱۳.۶ درصد و خالص صادرات کالا و خدمات با سهم ۱۲.۵ درصدی در جایگاه‌های بعدی قرار داشته‌اند. در مجموع، مخارج مصرفی با سهم ۵۵.۴ درصدی از کل هزینه ناخالص داخلی به قیمت جاری به عنوان یکی از متغیرهای مهم طرف تقاضای اقتصاد می‌باشد(جدول شماره ۳-۲).

هزینه های مصرفی در اقتصاد ایران روند ناپایدار داشته و متأثر از شوک ها و عملکرد رشد اقتصادی بوده است. این واقعیت به خوبی در نمودار شماره ۳-۳ دیده می شود. در سال ۱۳۹۱، متأثر از تحریم هزینه ای مصرفی دولتی کاهش حدود ۲۱ درصد داشت و هزینه های بخش خصوصی با وقفه یکساله در سال ۱۳۹۲ کاهش ۲.۳ درصدی داشت. هزینه های مصرفی خصوصی در سال های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ نیز کاهش یافت. اجرای سیاست های مختلف در قالب بسته خروج از رکود و تغییر فضای اقتصادی کشور ناشی از اجرای برجام و رونق فعالیت های اقتصادی، هزینه های مصرفی دولتی و خصوصی در سال های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ افزایش یافت. لیکن تحولات اخیر اقتصاد و کاهش تولید ناخالص داخلی و همزمان افزایش شتاب تورم باعث در سال ۱۳۹۷ باعث شد تا هزینه های مصرفی کل با کاهش ۰.۶ درصدی مواجه شود. در این سال هزینه های مصرفی خصوصی با نرخ ۲.۲ درصد کاهش یافت. هزینه های مصرفی خصوصی به جزء فصل بهار در بقیه فصول دارای رشد منفی بوده اند. در این سال هزینه های مصرفی دولتی نسبت به مدت مشابه سال قبل، افزایش ۴.۶ درصدی داشته است. در واقع، تنها جزء تقاضای اقتصاد که در سال ۱۳۹۷ با رشد همراه بوده است، هزینه های مصرفی دولتی بوده است.

موضوع افزایش تقاضا برای بازار کالا و خدمات و هدایت آن به خرید از محصولات داخلی باید همچنان سیاست محوری دولت باشد. تلاش برای افزایش کارایی هزینه های جاری و هدایت آن در جهت نهادسازی و مداخلات توسعه ای مورد نیاز برای تکمیل زنجیره ارزش تولید و رفع مشکلات و گلوگاه های افزایش سرمایه گذاری و تولید از دیگر راهکارهای قابل عملیاتی برای لایحه بودجه سال آتی است.

نمودار شماره ۳-۳. تحولات رشد هزینه های مصرفی خصوصی و دولتی طی دوره ۱۳۹۱-۱۳۹۷

ماخذ: مرکز آمار ایران و امور اقتصاد کلان

جدول شماره ۳-۲: تحولات رشد هزینه ناخالص داخلی و اجزای تقاضا در سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ (درصد)

سهم در سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷	فصول ۱۳۹۷				۱۳۹۶	سال / فصل
		فصل چهارم	فصل سوم	فصل دوم	فصل اول		
۴۱.۸	-۲.۲	-۵.۳	-۶.۵	-۰.۷	۴.۱	۷.۲	هزینه مصرف نهایی خصوصی
۱۳.۶	۴.۶	۴.۶	۴.۶	۴.۶	۴.۶	۷.۵	هزینه مصرف نهایی دولت
۱۴.۴	-۵.۶	-۱۰.۷	-۶.۳	-۵.۶	۰.۳	۳.۴	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۶.۹	-۶.۹	-۱۷.۳	-۸.۹	-۲.۷	۱.۶	۳.۶	تشکیل سرمایه در ماشین آلات
۷.۵	-۴.۵	-۴.۷	-۳.۳	-۸.۰	-۱.۱	۳.۲	تشکیل سرمایه در ساختمان
۱۲.۵	-۴.۱	-۱۲.۸	-۲۳.۰	۷.۷	۸.۹	-۸.۰	خالص صادرات کالاها و خدمات

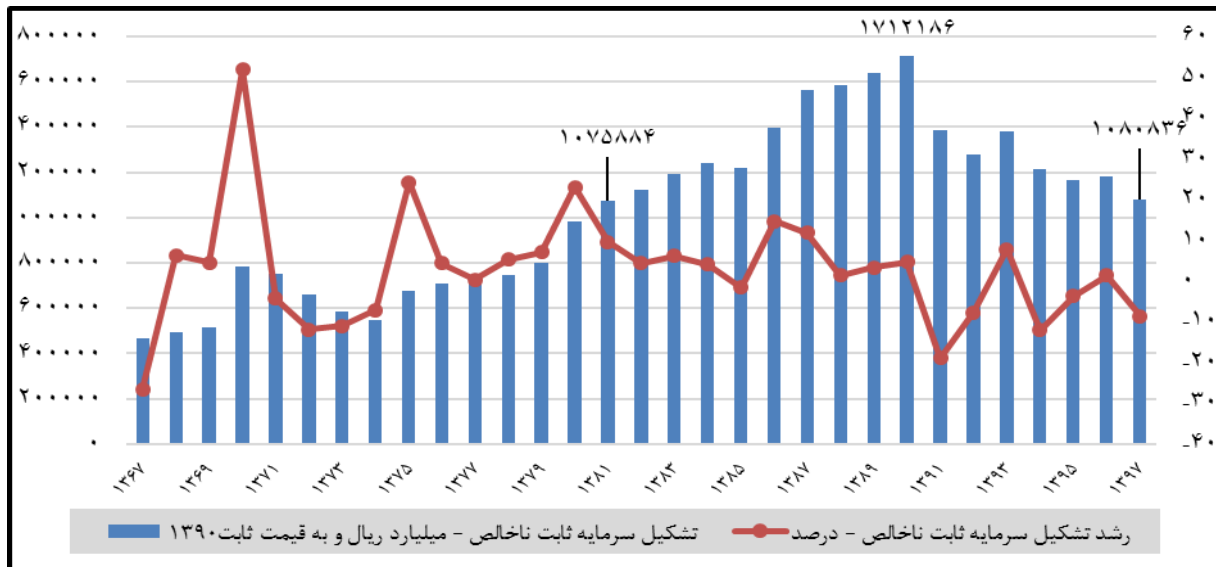
سهم در سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷	فصول ۱۳۹۷				۱۳۹۶	سال / فصل
		فصل چهارم	فصل سوم	فصل دوم	فصل اول		
۲۳.۱	-۱۳.۵	-۳۰.۴	-۳۰.۲	-۰.۷	۷.۹	-۳.۰	صادرات کالاها و خدمات
۱۰.۶	-۳۸.۳	-۷۰.۴	-۴۶.۲	-۳۱.۷	۵.۲	۱۳.۴	واردات کالاها و خدمات
۱۷.۷	-۳۶.۵	-۴۲.۰	-۳۰.۸	-۳۳.۵	-۴۸.۰	۲۲.۹	تغییرات موجودی انبار و اشتباهات آماری
۱۰۰	-۴.۹	-۸.۴	-۱۱.۴	-۱.۰	۱.۶	۳.۹	محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)

ماخذ: مرکز آمار ایران

۲-۳- تشکیل سرمایه ثابت ناخالص

سرمایه‌گذاری عامل مهم تولید و عامل انتقال فناوری به فرآیند تولید می‌باشد. ایجاد محیط امن، از لوازم اصلی و بسترساز برای انجام سرمایه‌گذاری است. یک بررسی تاریخی، نشان می‌دهد، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال ۱۳۹۰ به اوج خود رسید، لیکن بعد از آن کاهش یافته به نحویکه در سال ۱۳۹۷ تقریباً به میزان تشکیل سرمایه سال ۱۳۸۱ بوده است (نمودار شماره ۳-۴). این متغیر، در فاصله سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۷ با متوسط سالانه ۵.۱ درصد به صورت واقعی، کاهش یافته است. این کاهش در فاصله سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۹۲ (تشدید تحریم‌ها) بیشتر بوده و با متوسط سالانه ۱۳.۶ درصد اتفاق افتاده است. تشکیل سرمایه ثابت ناخالص که در سال ۱۳۹۶ رشد ۱.۴ درصدی داشت، در سال ۱۳۹۷ عمدتاً تحت تاثیر تبعات منفی بازگشت تحریم‌ها و عدم تعادل در بازارهای اقتصادی، مجدداً منفی و بر پایه آمارهای آمار ایران، کاهش ۵.۶ درصدی داشت.

نمودار شماره (۳-۴). مقایسه تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و رشد آن به قیمت ثابت ۱۳۹۰ در دوره ۱۳۶۷ تا ۱۳۹۷

ماخذ: مرکز آمار ایران و امور اقتصاد کلان

بدین ترتیب عملکرد اقتصاد کشور در زمینه تشکیل سرمایه ثابت طی سال‌های دهه ۹۰ مناسب نبوده است و ضمن نوسان‌های زیاد، از روند بلندمدت خود نیز فاصله گرفته است. اگر ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۰ را دوره بلندمدت فرض کنیم، در این دوره متوسط رشد سالانه ۴ درصد بوده است، لیکن در فاصله سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۷ این متغیر با متوسط سالانه ۵.۹ درصد به صورت واقعی، کاهش یافته است. نکته قابل توجه در تحولات سرمایه‌گذاری اینکه به دلیل کاهش سرمایه‌گذاری طی سال‌های اخیر، اقتصاد ایران در آستانه عدم جایگزینی سرمایه مستهلک شده با سرمایه جدید می‌باشد. به عبارتی بر اساس روند گذشته، پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۹۸ به اندازه سرمایه مستهلک شده، سرمایه ثابت در اقتصاد جایگزین نشود، بنابراین با توجه به اینکه عمده رشد اقتصادی کشور در حال حاضر، از طریق گسترش منابع تولید (نیروی کار و سرمایه) بوده، لذا روند نزولی در تشکیل سرمایه می‌تواند موجب کاهش فزاینده رشد اقتصادی در سال‌های آینده شود. قابل ذکر است، میزان تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال

۱۳۹۷ به میزان ۱۰۳۸.۴ هزار میلیارد و میزان استهلاک سرمایه های ثابت ۱۰۰۰.۳ هزار میلیارد ریال بود. نکته دیگر، ناچیز بودن بهره وری سرمایه می باشد. نتایج محاسبه شاخص بهره‌وری سرمایه نشان می‌دهد، در دوره ۱۳۶۸-۱۳۹۷، متوسط رشد بهره وری سرمایه ناچیز و تنها ۰.۶ درصد بوده است. این شاخص، در سال های دهه ۹۰ اغلب منفی بوده است. در فاصله سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۷ بهره وری سرمایه با متوسط سالانه ۱.۱ درصد به صورت واقعی، کاهش یافته است. شرایط نامساعد حاکم بر درون واحدهای اقتصادی و محیط اقتصادی پیرامون آنها که منجر به ضعف رقابت پذیری بنگاه‌های اقتصادی، ظرفیت تولید بلااستفاده قابل توجه در صنایع مختلف کشور و وجود ظرفیت بیکار و طرح های فراوان نیمه تمام از عوامل مهم ناچیز بودن بهره وری سرمایه می باشد.

گفتنی است، افزایش بی رویه طرح های تملک دارایی های سرمایه ای، عمدتاً تحت تاثیر نگاه های منطقه ای باعث شده تا مدام تعداد طرح های نیمه تمام افزایش و به تبع آن به دلیل محدودیت منابع بودجه ای، طول زمان اجرای طرح ها افزایش یابد. براساس آخرین آمار موجود، تعداد طرح های پیوست یک قانون بودجه از ۱۲۴۱ طرح در ۱۳۸۵ به طی به ۲۷۴۰ در سال ۱۳۹۸ رسیده است که با رشد ۱۲۱ درصد همراه بوده است. مقایسه تعداد طرح های اضافه شده و خاتمه یافته طی سال های ۹۷ - ۸۵، نشان می دهد که در طول دوره مذکور خالص طرح های عمرانی افزوده شده به پیوست یک قانون بودجه ۱۵۱۰ طرح بوده است. برآورد امور تلفیق سازمان برنامه و بودجه نشان می دهد که در سال ۱۳۹۸ بیش از ۱۹۰۰ هزار میلیارد ریال (به قیمت سال های قبل) از منابع مالی کشور در طرح های نیمه تمام تملک دارایی های سرمایه ای هزینه شده است که به دلیل عدم بهره برداری از طرحها، تاکنون عایدی مورد انتظار آن تحقق پیدا نکرده است. افزایش طرح ها و مشکلات تامین مالی باعث شده تا طول زمان اجرای طرح های عمرانی افزایش یافته و از ۱۰.۸ سال در سال ۱۳۸۵ به ۱۴.۹ سال در ۱۳۹۷ و پیش بینی می شود به بیش از ۱۵.۷ سال در سال ۱۳۹۸ افزایش یابد. لذا افزایش طرح های نیمه تمام و تاخیر در زمان بهره برداری باعث افزایش استهلاک سرمایه ها و کاهش بهره وری سرمایه شده است. گزارش آمار و اطلاعات بنگاه های اقتصادی مشکل دار و بحران منتهی به شهریور ۱۳۹۸، نشان می دهد ۱۲۸۱ بنگاه در شرایط زرد قرار دارد که از این تعداد ۴۸۰ بنگاه نیمه تعطیل می باشد.

در مجموع، عملکرد اقتصاد کشور در زمینه سرمایه گذاری مناسب نبوده و باعث نگرانی هایی برای پشتیبانی از تحقق رشد اقتصادی بالا و دستیابی به اهداف رفاهی و اشتغال برای سال های آتی شده است. وجود زمینه های ایجاد مداوم نااطمینانی و ریسک برای اقتصاد، تنگناهای مالی و هزینه های بالای تامین سرمایه، نهادهای غیررقابتی موجود در اقتصاد، بهره‌وری پایین سرمایه، مدیریت ناکافی واردات و واردات بی رویه کالاهای مشابه، چشم‌انداز نه چندان مثبت از تقاضای کالا و خدمات به دلیل کاهش قدرت خرید خانوارها (بازار داخلی) و مشکلات ناشی از صادرات کالا و خدمات (بازار خارجی) باعث شده تا بنگاه‌ها انگیزه چندان برای سرمایه‌گذاری و توسعه ظرفیت‌ها نداشته باشند.

باید تلاش شود با در پیش گرفتن سیاست‌های بودجه‌ای، پولی، تجاری و ارزی مناسب در کنار اصلاحات ساختاری و اقدامات موثر، جلوی کاهش سرمایه‌گذاری و کاهش ظرفیت‌های تولیدی آینده کشور گرفته شود. در این راستا اتخاذ سیاست‌های زیر برای افزایش سرمایه‌گذاری پیشنهاد می‌شود.

◀ استفاده از توان حداکثری بخش خصوصی واقعی و حمایت همه جانبه از آن با کاهش موثر ریسک فعالیت های اقتصادی، کاهش هزینه تامین منابع، مدیریت نوسان سنجه‌های اقتصادی (نرخ ارز، تورم و ...)، ارتقاء خدمات عمومی به بنگاه‌ها و فعالین اقتصادی، حمایت از حقوق مالکیت و تولید ثروت، مقررات‌زدایی، عدم مداخله در تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی خصوصی، پرهیز از قیمت گذاری کالا و خدمات، بهبود شرایط طرح دعاوی فعالین اقتصادی، حذف رانت از اقتصاد و شفاف سازی، تامین مطمئن مواد اولیه و واسطه‌ای واحدهای تولیدی، رفع موانع و محدودیت‌های فعالیت بخش خصوصی با شرکت‌های معتبر و دارای برند بین المللی برای ارتقای فناوری، کیفیت محصول و توسعه بازارهای خارجی

◀ اعتماد سازی برای جذب سرمایه گذاری خارجی

◀ پیگیری سیاست‌های ضد چرخه‌ای توسط دولت شامل افزایش سهم هزینه‌های عمرانی در ترکیب مصارف بودجه و کاهش مالیات بر شرکتها

◀ اهرم کردن منابع مالی دولتی با منابع سیستم بانکی در راستای کاهش هزینه تامین مالی طرح‌های سرمایه‌گذاری

◀ تمرکز بر استفاده از انواع مختلف قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی در اجرا و بهره‌برداری از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

اعم از جدید، نیمه‌تمام، آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری

- ◀ عدم تصویب و شروع طرح تملک دارایی های سرمایه ای جدید پیش از بهبود امکانات مالی
- ◀ غربالگری و ساماندهی طرح ها و پروژه های ذیربط و اولویت بندی طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای با هدف اتمام طرح های با سال خاتمه ۱۳۹۹
- ◀ واگذاری طرح های قابل واگذاری به بخش غیر دولتی
- ◀ توجه به طرح های دارای پیشرفت فیزیکی بالا که امکان خاتمه در سال آینده برای آنها وجود دارد.
- ◀ مولد سازی دارایی دولت
- ◀ ایجاد جذابیت های لازم برای سرمایه گذاری در مسکن و ساختمان به ویژه در پروژه های مربوط به بافت های فرسوده، نوسازی و مقاوم سازی مسکن شهری و روستایی

◀◀ ۴- بازار کار

بازار کار یکی از بازارهای مهم چهارگانه در اقتصاد است که در آن، تعادل و عدم تعادل عرضه و تقاضای نیروی کار شکل می گیرد. بحران فزاینده بیکاری به ویژه بیکاری جوانان، زنان و دانش آموختگان دانشگاهی، مسئله ای است که کشور با آن مواجه است و چالش ایجاد مشاغل شایسته و پایدار برای افرادی که هر ساله وارد بازار کار می شوند، مسئله را تشدید و روز به روز با اهمیت تر می کند. با توجه به این که از اشتغال به عنوان یکی از موضوعات اصلی سیاست های توسعه ای کشور یاد می شود، لذا لازم و ضروری است تا برنامه های توسعه کشور و ساختار بودجه ریزی مطابق با سیاست های بازار کار و ایجاد اشتغال و در هماهنگی و تناسب با آن ها بررسی و تهیه شوند.

◀ ۴-۱- تحلیل عملکرد بازار کار طی دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸

بر اساس نتایج طرح آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران، نرخ مشارکت جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر در سال های ۱۳۹۶-۱۳۹۷ در یک روند افزایشی ملایم از ۴۴/۱ درصد به ۴۴/۵ درصد ارتقاء یافت که از سرعت افزایش آن نسبت به دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۶ بطور قابل ملاحظه ای کاسته شده است. کند شدن روند افزایشی نرخ مشارکت در سال ۱۳۹۷ عمدتاً در نتیجه رکود اقتصادی و دل سرد شدن و ناامید شدن جوانان از پیدا کردن شغل بوده است. عرضه جدید نیروی کار از حدود ۶۹۹ هزار نفر در سال ۱۳۹۶ به حدود ۵۶۴ هزار نفر کاهش یافت که دلیل آن کند شدن روند افزایشی نرخ مشارکت است. خالص ایجاد اشتغال ۱۵ ساله و بیشتر از حدود ۷۳۶ هزار نفر در سال ۱۳۹۶ به حدود ۴۳۴ هزار نفر در سال ۱۳۹۷ تنزل یافت که همین میزان ایجاد اشتغال در شرایطی که رشد اقتصادی غیر نفتی^۲ منفی بوده است، قابل ملاحظه است. در واقع، در سال ۱۳۹۷ پدیده «رشد اشتغال بدون رشد تولید» رخ داده که به معنای تنزل بهره وری نیروی کار و گسترش مشاغل کم کیفیت است. گفتنی است، رشد اقتصادی غیر نفتی در سال ۱۳۹۷ منفی ۲/۴ درصد و رشد اشتغال حدود ۱/۹ درصد بوده است که به معنای کاهش بهره وری کار به میزان ۳/۳ درصد است. مطلب دیگر آن که، پدیده مذکور در تحریم های سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۲ نیز رخ داده بود و مورد انتظار است. در شرایط رکود اقتصادی، مشاغل کم کیفیت در زمینه مشاغل غیر رسمی توسعه می یابند که شاغلان آنها عمدتاً از پوشش بیمه برخوردار نیستند و احتمالاً حداقل دستمزد قانونی در مورد آنها رعایت نمی شود. در شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ نرخ مشارکت نیروی کار به حدود ۴۴/۸ درصد رسیده و عرضه جدید نیروی کار به حدود ۱۹۲ هزار نفر کاهش یافته است که دلیل آن تداوم رکود اقتصادی در سال جاری است. خالص ایجاد اشتغال در این دوره به حدود ۵۹۸ هزار نفر رسیده که با توجه به پیش بینی رشد اقتصادی غیر نفتی منفی در شش ماهه اول سال جاری، ادامه روند سال قبل در حال تکرار است. با توجه به روند به نسبت مناسب ایجاد اشتغال، شاخص نسبت اشتغال به جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در شش ماهه اول سال جاری به حدود ۴۰ درصد رسیده است. یافته دیگر آن که، در تابستان ۱۳۹۸ نسبت به فصل مشابه سال قبل، اشتغال تمام وقت کاهش یافته و اشتغال پاره وقت افزایش زیادی یافته که معمولاً از سطح دستمزد پایین تری برخوردار هستند. از منظر دیگر، عمدتاً اشتغال جدید در بنگاه های خرد و کوچک ایجاد شده است که تعداد کارکنان آنها کمتر از ۱۰ نفر کارکن است و به دلیل اندازه کوچک فعالیت، از بهره وری پایینی برخوردار هستند و توانایی پرداخت دستمزد مناسب به کارگران ندارند.

۲. تغییرات اشتغال در اقتصاد ایران بیشتر تحت تأثیر تغییرات تولید ناخالص غیر نفتی است، زیرا سهم اشتغال بخش نفت کمتر از ۱ درصد است و اشتغال در این بخش دولتی بوده و تا حد زیادی تحت تأثیر تصمیمات دولت است.

جدول (۴-۱) - شاخص‌های کلیدی بازار کار و کلان اقتصادی مرتبط با بازار کار طی سال‌های ۱۳۹۶ - ۱۳۹۸^۲

شاخص‌ها	واحد اندازه‌گیری	۱۳۹۶	۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۸
نرخ مشارکت کل نیروی کار	درصد	۴۴.۱	۴۴.۵	۴۵.۰	۴۴.۸
نرخ بیکاری کل نیروی کار	درصد	۱۲.۰	۱۲.۱	۱۲.۳	۱۰.۷
تعداد بیکاران	هزار نفر	۳۱۶۲	۳۲۵۵	۳۳۵۲	۲۹۴۷
عرضه کار جدید	هزار نفر	۶۹۹	۵۶۴	۷۳۷	۱۹۲
خالص ایجاد اشتغال	هزار نفر	۷۳۶	۴۷۰	۵۸۵	۵۹۸
نسبت اشتغال	درصد	۳۸.۹	۳۹.۱	۳۹.۵	۴۰.۰

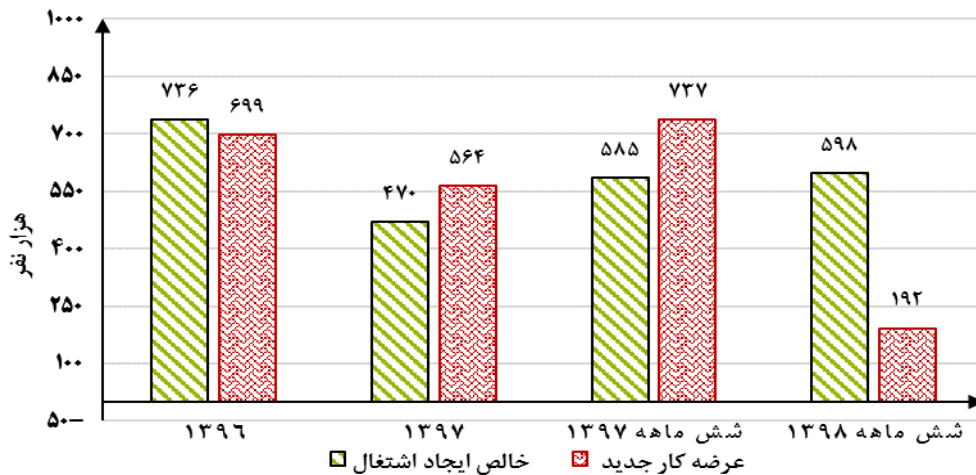
* نسبت اشتغال از نسبت جمعیت شاغل به جمعیت واقع در سن کار به دست می‌آید.

* تمامی شاخص‌ها بر مبنای جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر محاسبه شده است.

مأخذ: نتایج آمارگیری نیروی کار، مرکز آمار ایران

در نمودار شماره (۴-۱) روند عرضه جدید نیروی کار و خالص ایجاد اشتغال طی دوره ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۷ و شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ قابل مشاهده است. بر اساس نمودار (۴-۱)، در سال ۱۳۹۶، خالص عرضه نیروی کار جدید نسبت به خالص اشتغال جدید در سطح پایین‌تری قرار داشته ولی در سال ۱۳۹۷، این وضعیت معکوس شده است. همان‌طور که از جدول (۴-۱) ملاحظه می‌شود، در شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ مجدداً عرضه جدید نیروی کار کمتر از خالص ایجاد اشتغال شده است که دلیل آن خروج بخشی از جوانان از بازار کار به دلیل اثر مایوس شوندگی ناشی از نرخ بیکاری بالا و شرایط رکودی اقتصاد است.

نمودار ۴-۱. روند خالص ایجاد اشتغال و عرضه کار جدید در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸

۴-۲- عدم تعادل‌های بازار کار در ابعاد مختلف

نرخ بیکاری کل نیروی کار بیانگر عدم تعادل بازار کار در سطح کلی (کلان) است و تمامی اطلاعات بازار کار را نشان نمی‌دهد. برای شناخت تمامی جوانب بازار کار، باید عدم تعادل‌های بازار کار را در ابعاد مختلف شامل بین استانی، شهری-روستایی، گروه سنی، جنس و سطح سواد مورد توجه قرار داد.

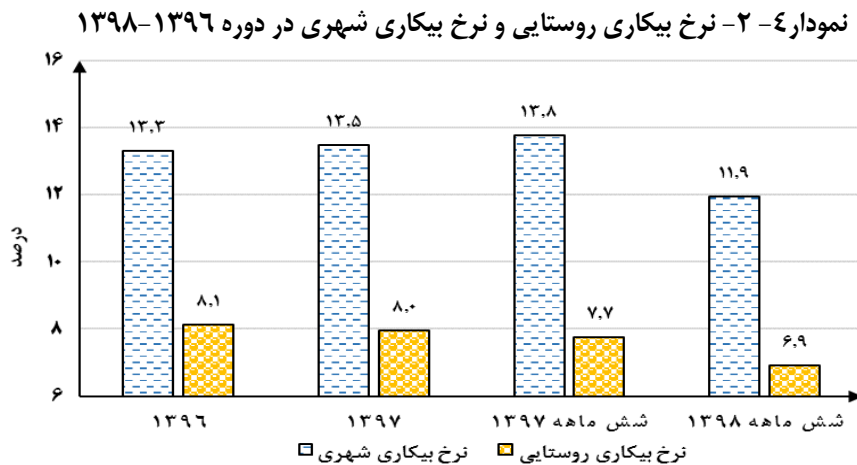
۳. برآوردهای مربوط به شش ماهه ۱۳۹۷-۱۳۹۸ توسط امور اقتصاد کلان سازمان برنامه و بودجه کشور بر اساس داده‌های خام آماری طرح آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران انجام شده است.

- اولین نوع عدم تعادل بازار کار، عدم تعادل‌های منطقه‌ای از منظر تفاوت‌های موجود بین نرخ بیکاری استان‌های کشور است. همان‌طور که از جدول (۲-۴) ملاحظه می‌شود، دامنه تغییرات نرخ بیکاری استانی (فاصله بین بالاترین و پایین‌ترین نرخ بیکاری استانی) در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۷ روندی نزولی داشته و این روند تا شش ماهه اول سال جاری ادامه دارد و در شش ماهه سال جاری به ۹/۷ درصد می‌رسد. شواهد نشان می‌دهد در بیشتر مواقعی که نرخ بیکاری کل کشور کاهش می‌یابد، دامنه تغییرات نرخ بیکاری بین استان‌ها نیز کاهش می‌یابد. مطلب در خور تامل آن که، استان کرمانشاه که برای سالیان متمادی از نرخ بیکاری بسیار بالا رنج می‌برد، ولی با توجه و حمایت ویژه دولت، نرخ بیکاری آن حدود ۲/۶ واحد درصد در سال ۱۳۹۷ و حدود ۳/۵ واحد درصد در شش ماهه ۱۳۹۸ نسبت به دوره مشابه سال قبل آن کاهش یافت.
- دومین نوع عدم تعادل‌های منطقه‌ای به تفاوت‌های موجود بین نرخ بیکاری مناطق شهری و روستایی مربوط می‌شود. همان‌طور که از نمودار (۲-۴) مشاهده می‌شود، نرخ بیکاری در مناطق روستایی نسبت به مناطق شهری در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۷ همواره کمتر بوده است. با توجه به بالاتر بودن نرخ مشارکت نیروی کار در روستاها نسبت به شهرها، پایین‌تر بودن نرخ بیکاری در روستاها به معنای اشتغال‌زایی بیشتر در مناطق روستایی است. با توجه به روند تبدیل روستاها به شهرها، برای بررسی وضعیت اشتغال‌زایی مناطق روستایی بهتر است به جای استفاده از تعداد جمعیت شاغل و تغییرات آن، از شاخص نسبت اشتغال به جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استفاده شود. همان‌طور که از جدول زیر ملاحظه می‌شود، در سال‌های مورد بررسی، شاخص نسبت اشتغال در مناطق روستایی بزرگتر از مناطق شهری است و افزون بر آن، نسبت اشتغال مناطق روستایی روندی صعودی داشته است. به دنبال تصویب قانون ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری در سال ۱۳۹۶ و اجرایی شدن آن از ابتدای سال گذشته و همچنین اجرای یکی از برنامه‌های اقتصاد مقاومتی با عنوان «ارتقاء تولید و توسعه اشتغال در دشت‌ها و مناطق روستایی» انتظار می‌رود بر روند اشتغال‌زایی در مناطق روستایی افزوده شده باشد و در نتیجه آن، ضمن کاهش نرخ بیکاری و افزایش درآمد روستائیان، شاهد مهاجرت معکوس از شهرها به روستاها باشیم.

جدول (۲-۴) - عدم تعادل‌های منطقه‌ای بازار کار طی سال‌های ۱۳۹۶ - ۱۳۹۸ (درصد)

شاخص‌ها	۱۳۹۶	۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۸
نرخ بیکاری روستایی	۸.۳	۸.۰	۷.۷	۶.۹
نرخ بیکاری شهری	۱۳.۴	۱۳.۵	۱۳.۸	۱۱.۹
نرخ مشارکت روستایی	۴۷.۴	۴۷.۵	۴۸.۵	۴۸.۳
نرخ مشارکت شهری	۴۳.۲	۴۳.۶	۴۳.۹	۴۳.۷
نسبت اشتغال روستایی	۴۳.۴	۴۳.۷	۴۴.۷	۴۵.۰
نسبت اشتغال شهری	۳۷.۴	۳۷.۷	۳۷.۸	۳۸.۵
دامنه تغییرات نرخ بیکاری بین استان‌ها	۱۳.۸	۱۱.۶	۱۱.۴	۹.۷

مأخذ: نتایج آمارگیری نیروی کار. مرکز آمار ایران

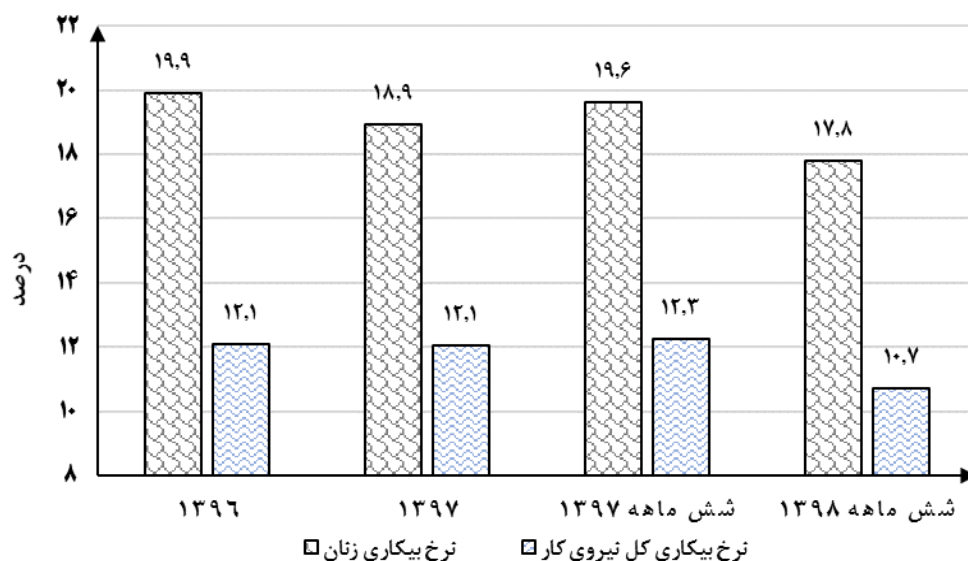
سومین نوع عدم تعادل‌های بازار کار مربوط به تفاوت‌های نرخ بیکاری بین زنان و مردان است. نمودار (۴-۳) سیر حرکتی متغیرهای نرخ بیکاری زنان و نرخ بیکاری کل را طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، همواره نرخ بیکاری زنان نسبت به مردان به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای بیشتر است و این در شرایطی است که نرخ مشارکت زنان نسبت به مردان به مراتب پایین‌تر است. بنابراین، زنان در مقایسه با مردان، در انتخاب فرصت‌های شغلی با محدودیت بیشتری مواجه هستند و بسیاری از مشاغل ماهیت مردانه دارد، ولی این نوید وجود دارد که به تدریج زنان در حال ورود به مشاغل جدیدتر نسبت به گذشته هستند. فاصله نرخ بیکاری زنان با مردان تا ۱۳۹۷ کاهش یافته و در شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ نسبت به دوره مشابه سال قبل آن نیز این روند ادامه دارد. نرخ مشارکت زنان که تا انتهای سال ۱۳۹۷ روندی افزایشی داشته است در شش ماهه اول ۱۳۹۸ نسبت به دوره مشابه سال قبل حدود ۰.۵ واحد درصد کاهش یافته است و بخشی از کاهش نرخ بیکاری در شش ماهه سال جاری بواسطه کاهش نرخ مشارکت زنان بوده است که ریشه در دلسردی زنان جوان از پیدا کردن شغل بواسطه شرایط رکودی دارد. گفتنی است، معمولاً تحت شرایط رکودی زنان از شانس کمتری نسبت به مردان در پیدا کردن شغل برخوردار هستند. با توجه به این که نسبت اشتغال زنان طی شش ماهه اول ۱۳۹۸ نسبت به دوره مشابه سال قبل تغییری نداشته و نسبت اشتغال مردان افزایش یافته است، می‌توان نتیجه گرفت عمده اشتغال ایجاد شده طی این دوره به مردان تعلق گرفته است، یعنی مشاغل ایجاد شده عمدتاً مردانه بوده است.

جدول (۴-۳) - مقایسه نرخ بیکاری و مشارکت زنان با نرخ بیکاری و مشارکت کل نیروی کار (درصد)

شاخص‌ها	۱۳۹۶	۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۸
نرخ بیکاری زنان	۱۹.۹	۱۸.۹	۱۹.۶	۱۷.۸
نرخ بیکاری کل نیروی کار	۱۲.۱	۱۲.۱	۱۲.۳	۱۰.۷
فاصله نرخ بیکاری زنان با نرخ بیکاری کل	۷.۸	۶.۹	۷.۴	۷.۱
نرخ مشارکت زنان	۱۷.۴	۱۷.۶	۱۸.۱	۱۷.۶
نرخ مشارکت کل نیروی کار	۴۴.۲	۴۴.۵	۴۵.۰	۴۴.۸
نسبت اشتغال زنان	۱۴.۰	۱۴.۲	۱۴.۵	۱۴.۵
نسبت اشتغال مردان	۶۳.۷	۶۴.۲	۶۴.۴	۶۵.۵

مأخذ: نتایج آمارگیری نیروی کار. مرکز آمار ایران

نمودار ۳-۴- روند نرخ بیکاری زنان و نرخ بیکاری کل نیروی کار کشور در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸

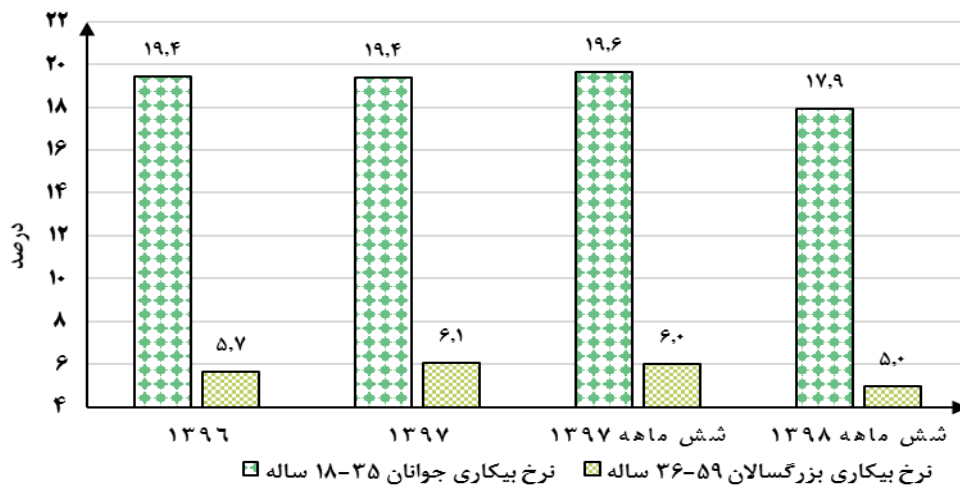
- چهارمین نوع عدم تعادل‌های بازار کار مربوط به تفاوت‌های نرخ بیکاری بین گروه‌های سنی است. در جدول (۴-۴) نرخ مشارکت و بیکاری جوانان ۱۸-۳۵ ساله با نرخ مشارکت و بیکاری نیروی کار بزرگسال (۳۶-۵۹ سال) مقایسه شده است. همان‌طور که از نمودار (۴-۴) ملاحظه می‌شود، نرخ مشارکت جوانان (۱۸-۳۵ ساله) کمتر از نرخ مشارکت بزرگسالان (۳۶-۵۹ ساله) کشور است، زیرا بخشی از آن‌ها در حال تحصیل در دانشگاه‌ها هستند. مطابق نمودار (۴-۴)، نرخ بیکاری جوانان به مراتب بالاتر از میانگین نرخ بیکاری کشور است. گفتنی است، بالاتر بودن نرخ بیکاری جوانان نسبت به بزرگسالان عمدتاً به دلیل نداشتن سابقه کار، مهارت و سرمایه است. اولن علت کاهش نرخ بیکاری جوانان طی شش ماهه ۱۳۹۷-۱۳۹۸، خروج بخشی از جوانان از بازار کار به دلیل اثر مایوس شوندگی ناشی از رکود اقتصادی و کاهش فشار عرضه کار آن‌ها بوده است که نشانه آن کاهش نرخ مشارکت جوانان است. دومین دلیل آن، افزایش ایجاد اشتغال برای جوانان است که به افزایش نسبت اشتغال جوانان منجر شده است. مطابق جدول (۴-۴)، اگر چه نرخ بیکاری جوانان در شش ماهه ۱۳۹۸ به حدود ۱۷/۹ درصد کاهش یافته، ولی همچنان بیش از ۱/۷ برابر میانگین نرخ بیکاری کشور است و به وضوح نشانگر وضعیت بسیار نامساعد بازار کار جوانان در ایران است.

جدول (۴-۴) - مقایسه نرخ بیکاری و مشارکت جوانان با بزرگسالان در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ (درصد)

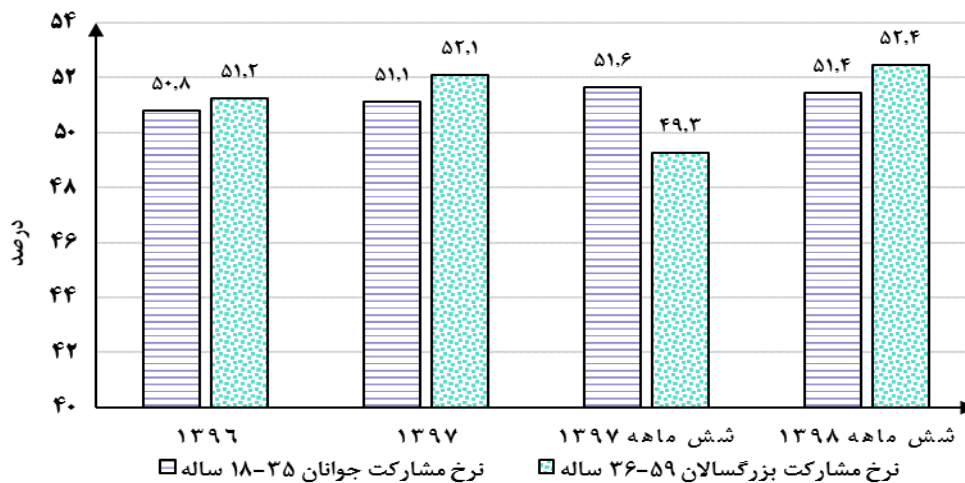
شاخص‌ها	۱۳۹۶	۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۸
نرخ بیکاری جوانان ۱۸-۳۵ ساله	۱۹.۴	۱۹.۴	۱۹.۶	۱۷.۹
نرخ بیکاری بزرگسالان ۳۶-۵۹ ساله	۵.۷	۶.۱	۶.۰	۵.۰
نرخ مشارکت جوانان ۱۸-۳۵ ساله	۵۰.۸	۵۱.۱	۵۱.۶	۵۱.۴
نسبت اشتغال جوانان ۱۸-۳۵ ساله	۴۰.۹	۴۱.۲	۴۱.۵	۴۲.۲
نرخ مشارکت بزرگسالان ۳۶-۵۹ ساله	۵۱.۲	۵۲.۱	۴۹.۳	۵۲.۴

مأخذ: نتایج آمارگیری نیروی کار. مرکز آمار ایران

نمودار ۴-۴- روند نرخ بیکاری کل نیروی کار و نرخ بیکاری بزرگسالان در دوره ۱۳۹۸-۱۳۹۶

نمودار ۴-۵- مقایسه نرخ مشارکت جوانان با بزرگسالان در دوره ۱۳۹۸-۱۳۹۶

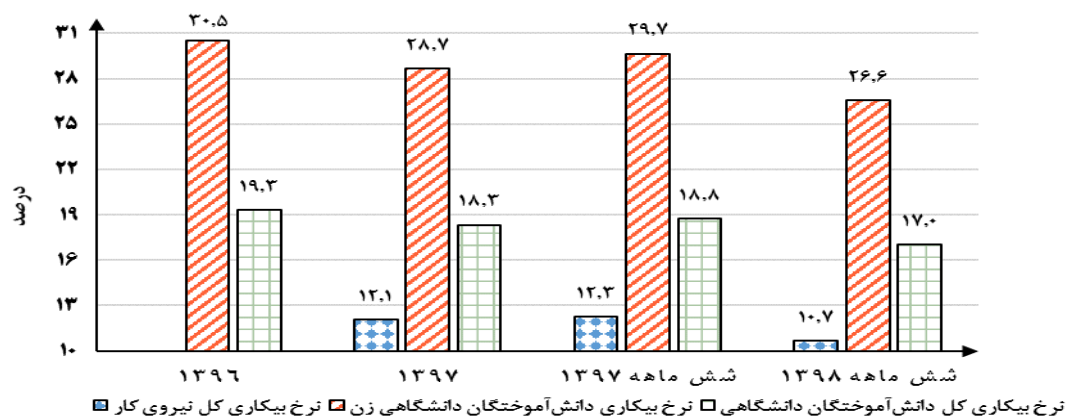
- پنجمین نوع عدم تعادل های بازار کار مربوط به فاصله نرخ بیکاری بین افراد با سطوح سواد مختلف است. در جدول (۴-۵) آمار مربوط به نرخ مشارکت و نرخ بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی (فوق دیپلم تا دکتری تخصصی) به تفکیک کل نیروی کار و زنان ارائه شده است. همانطور که از جدول (۴-۵) مشاهده می شود، نرخ بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی به مراتب بالاتر از میانگین نرخ بیکاری کشور است که دلیل اصلی آن بودن فشار عرضه دانش آموختگان دانشگاهی در نتیجه فارغ التحصیل شدن آن ها از مؤسسات آموزش عالی و ورود به بازار کار است. مطلب دیگر آن که نرخ مشارکت زنان دانش آموخته دانشگاهی خیلی بیشتر از نرخ مشارکت کل نیروی کار زنان است و این امر باعث شده است نرخ مشارکت کلی دانش آموختگان دانشگاهی بیشتر از نرخ مشارکت کل نیروی کار باشد. نرخ مشارکت کل دانش آموختگان دانشگاهی در کل کشور روندی صعودی داشته و مهم ترین منبع افزایش نرخ مشارکت در سال های اخیر بوده است. همان طور که در نمودار (۴-۶) ملاحظه می شود، نرخ بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی طی ۱۳۹۸-۱۳۹۶ روندی نزولی دارد. گفتنی است، روند مذکور برای زنان دانش آموخته دانشگاهی نیز صادق است. نکته مهم آن است که نرخ بیکاری زنان دانش آموخته دانشگاهی به مراتب بالاتر از مردان است و در سال ۱۳۹۶ به حداکثر ۳۰.۵ درصد رسیده و پس از آن در شش ماهه سال جاری به ۲۶/۶ درصد کاهش یافته و همچنان در سطح بالایی قرار دارد و به وضوح محدودیت های موجود در بازار کار برای زنان تحصیل کرده دانشگاهی را نشان می دهد.

جدول (۴-۵) - نرخ بیکاری و نرخ مشارکت دانش‌آموختگان دانشگاهی و نرخ بیکاری و مشارکت کل نیروی کار در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ (درصد)

شاخص‌ها	۱۳۹۶	۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۸
نرخ بیکاری کل دانش‌آموختگان دانشگاهی	۱۹.۳	۱۸.۳	۱۸.۸	۱۷.۰
نرخ بیکاری کل نیروی کار	۱۲.۱	۱۲.۱	۱۲.۳	۱۰.۷
نرخ مشارکت کل دانش‌آموختگان دانشگاهی	۵۶.۸	۵۷.۷	۵۸.۳	۵۸.۶
نرخ مشارکت کل نیروی کار	۴۴.۲	۴۴.۵	۴۵.۰	۴۴.۸
نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی زن	۳۰.۵	۲۸.۷	۲۹.۷	۲۶.۶
نرخ بیکاری کل زنان	۱۹.۹	۱۸.۹	۱۹.۶	۱۷.۸
نرخ مشارکت دانش‌آموختگان دانشگاهی زن	۴۱.۲	۴۱.۰	۴۱.۸	۴۱.۲
نرخ مشارکت کل زنان	۱۷.۴	۱۷.۶	۱۸.۱	۱۷.۶
نسبت اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی	۴۷.۳	۴۸.۶	۴۷.۳	۴۸.۶

مأخذ: نتایج طرح آمارگیری نیروی کار. مرکز آمار ایران

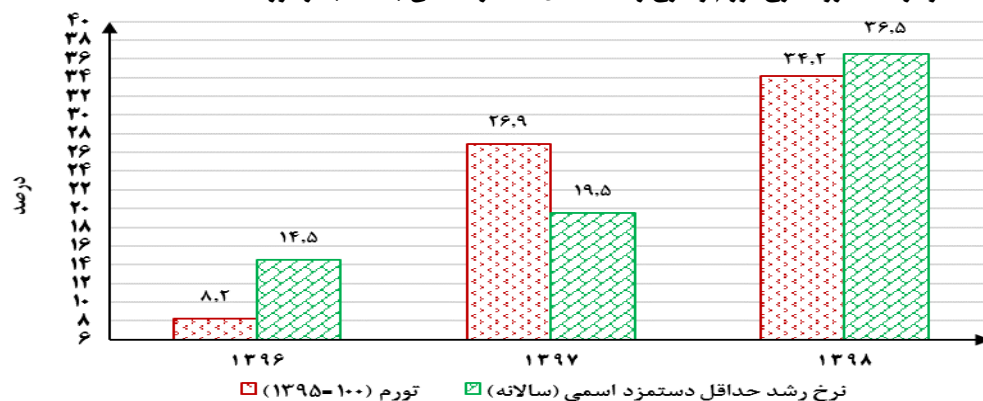
نمودار ۴-۶ - مقایسه روند نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی با نرخ بیکاری کل نیروی کار در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸

۴-۳ - وضعیت رفاهی شاغلان

- شاخص حداقل دستمزد واقعی یکی از شاخص‌های مرتبط با اشتغال و فقر است. با توجه به جدول (۴-۶) و نمودار شماره (۴-۷) می‌توان ملاحظه نمود، سیاست‌های کلان اقتصادی دولت در کنترل و مهار تورم و ایجاد رونق اقتصادی باعث بهبود حداقل دستمزد واقعی در سال ۱۳۹۶ شده، ولی با عملیاتی شدن تحریم‌ها در سال ۱۳۹۷ و افزایش تورم شاهد کاهش حداقل دستمزد واقعی هستیم. بر اساس پیش بینی امور اقتصاد کلان سازمان برنامه و بودجه، نرخ تورم در سال ۱۳۹۸ به حدود ۳۴/۲ درصد خواهد رسید و با توجه به فزونی رشد حداقل دستمزد اسمی نسبت به تورم، انتظار می‌رود در سال جاری حداقل دستمزد واقعی افزایش یابد.

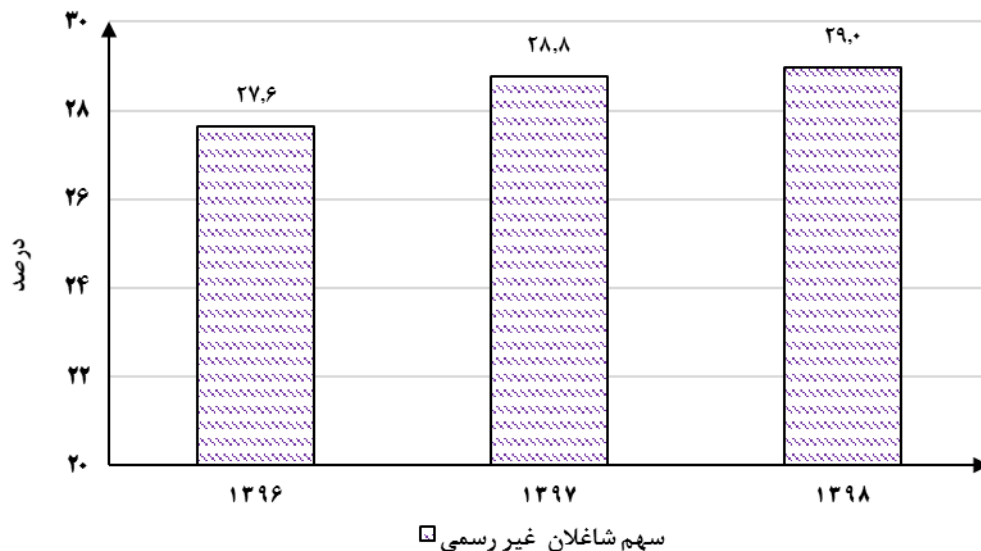
نمودار ۴-۷ - روند نرخ تورم و نرخ رشد حداقل دستمزد اسمی (سالانه) در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸

- دومین شاخص مرتبط با فقر، بار تکفل است که از تقسیم جمعیت بر تعداد شاغلان کشور به دست می آید. شاخص مذکور در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ از حدود ۳/۵ نفر به حدود ۳/۴ نفر کاهش یافته است. در شرایط فعلی، با بیکار شدن هر فرد شاغل، حدود ۳/۴ نفر دچار فقر خواهند شد. بنابراین، اتخاذ سیاست‌های مناسب برای تثبیت اشتغال از اهمیت زیادی برخوردار است.
- سومین شاخص مرتبط با فقر، سهم شاغلان غیررسمی از کل شاغلان کشور است و بیانگر آن است که چند درصد شاغلان فاقد حمایت بیمه‌ای هستند. همان‌طور که از نمودار زیر ملاحظه می‌شود، سهم شاغلان غیر رسمی روندی افزایشی داشته و از ۲۷/۶ درصد در ۱۳۹۶ به ۲۹ درصد در ۱۳۹۸ افزایش یافته است و بدین معنا است که بخش عمده اشتغال در مشاغل غیر رسمی ایجاد شده است. شاغلین بخش غیر رسمی، هم فاقد حمایت بیمه‌ای هستند و هم به احتمال زیاد قانون کار، به‌ویژه حداقل دستمزد قانونی، در مورد آن‌ها رعایت نمی‌شود. مطلب دیگر آن که بخش عمده شاغلان غیر رسمی متعلق به مناطق روستایی هستند که از وضعیت رفاهی ضعیفی برخوردار هستند و توان بیمه کردن خود را ندارند. در راستای بهبود وضعیت رفاهی شاغلان روستایی پیشنهاد می‌شود بخشی از منابع حاصل از افزایش قیمت بنزین برای بیمه کردن شاغلان روستایی مورد استفاده قرار گیرد تا هم به افزایش درآمد پایدار برای روستاییان پس از بازنشستگی منجر شود و هم گامی در جهت تکمیل نظام اطلاعات بازار کار و ثبت اطلاعات شاغلان غیر رسمی و تبدیل آن به مشاغل رسمی برداشته شود.

نمودار (۴-۸) - روند سهم اشتغال غیر رسمی از کل اشتغال کشور در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸

جدول (۴-۶) - وضعیت حداقل دستمزد، بار تکفل و سهم اشتغال در مشاغل غیر رسمی در دوره ۱۳۹۵-۱۳۹۸

شاخص‌ها	واحد اندازه‌گیری	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
حداقل دستمزد اسمی (ماهانه)	هزار ریال	۸۱۲۲	۹۲۹۹	۱۱۱۱۲	۱۵۱۶۹
حداقل دستمزد اسمی (سالانه)	هزار ریال	۹۷۴۶۴	۱۱۱۵۸۸	۱۳۳۳۴۴	۱۸۲۰۲۸
حداقل دستمزد واقعی** (سالانه)	هزار ریال	۹۷۴۶۴	۱۰۳۱۳۱	۹۷۱۱۹	۹۸۷۹۰
تورم* (۱۳۹۵=۱۰۰)	درصد	۶٫۸	۸٫۲	۲۶٫۹	۳۴٫۲
بار تکفل†	نفر	۳٫۵	۳٫۵	۳٫۴	۳٫۴
سهم اشتغال غیر رسمی***	درصد	۲۵٫۸	۲۷٫۶	۲۸٫۸	۲۹٫۰

* نرخ تورم بهار ۱۳۹۶ و بهار ۱۳۹۷ بر اساس نرخ تورم خرداد ماه اعلام شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای هر دو سال انتخاب شده است.

** حداقل دستمزد اسمی با استفاده از شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی به قیمت واقعی تبدیل شده است.

*** مآخذ: برآورد امور اقتصاد کلان بر مبنای آمارهای استخراج شده از طرح آمارگیری نیروی کار و آمار شاغلان بیمه شده اخذ شده از سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی.

† بار تکفل برای سال ۱۳۹۸ به صورت شش ماهه محاسبه شده است.

۴-۴- اقدامات دولت در زمینه اشتغالزایی

این بخش به بررسی مهم‌ترین اقدامات دولت در زمینه اشتغال‌زایی در سال ۱۳۹۷ پرداخته می‌شود. به طور کلی، اقدامات مختلفی در حوزه بازار کار توسط دولت انجام شده که عبارتند از:

✓ اجرای طرح کارورزی برای فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی: حدود ۲۴ هزار دانش‌آموخته دانشگاهی بیکار به عنوان کارورز به بنگاه‌های پذیرنده نیروی کار معرفی شده است. در مورد مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی نیز حدود ۵۷ هزار نفر مهارت‌آموز به بنگاه‌ها معرفی شدند.

✓ طراحی و اجرای طرح مشوق‌های بیمه کارفرمایی: دستورالعمل‌های لازم برای اجرای پرداخت حق بیمه سهم کارفرما توسط دولت تدوین شده و هماهنگی‌های لازم با سازمان تأمین اجتماعی به عمل آمده است و حدود ۲۷۴۸ نفر از دانش‌آموختگان دانشگاهی با مدرک لیسانس و بالاتر به استخدام قطعی بنگاه‌ها در آمده‌اند و بیمه شده‌اند.

✓ حمایت از توسعه رسته‌های منتخب دارای ظرفیت افزایش اشتغال و تولید: در راستای اجرای بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه ۱۳۹۶، برنامه اشتغال فراگیر به منظور تحریک بخشی در بازار کار و ایجاد فرصت‌های شغلی به خصوص برای جوانان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، تدوین شده است. این برنامه با تقسیم کار دستگاهی در سال ۱۳۹۶ و با رویکردهای مؤثر و هدفمند در هر دو طرف عرضه و تقاضای بازار کار از طریق شناسایی و تعیین رسته‌های منتخب اشتغال‌زا به تفکیک بخش‌های اقتصادی و ۳۱ استان کشور، انجام مداخلات سیاستی در بازار کار و توسعه نهادی و ظرفیت‌سازی تهیه، تصویب و به اجرا در آمده است. بر اساس اطلاعات اخذ شده از سامانه کارا، حدود ۱۲۰۰۲ طرح به ارزش تسهیلات ۱۱۴۹۵۴ میلیارد ریال به تایید کارگروه اشتغال استان‌ها رسیده و برای بررسی و پرداخت تسهیلات به موسسات عامل ارسال شده است. موسسات عامل نیز ۵۳۲۶ طرح به ارزش تسهیلات ۲۶۶۹۴ میلیارد ریال را تصویب کرده‌اند که در نهایت، موسسات عامل ۴۸۸۴ فقره طرح (در رسته‌های اولویت دار) را به ارزش تسهیلات ۱۹۰۲ هزار میلیارد ریال تامین مالی کردند. انتظار بر این است که با بهره‌برداری کامل از ظرفیت این طرح‌ها، حدود ۳۵۹۴۹ فرصت شغلی ایجاد شود. متوسط سرانه تسهیلات به ازای هر فرصت شغلی حدود ۵۳۵ میلیون ریال و متوسط تعداد شاغل به ازای هر طرح نیز حدود ۷۰۴ نفر برآورد می‌شود که حاکی از بزرگتر بودن واحدهای اقتصادی در برنامه اشتغال فراگیر نسبت به قانون اشتغال روستایی و عشایری است. بر اساس آمار تعهد اشتغال طرح‌هایی که پرداخت کامل آنها در سال ۱۳۹۷ انجام شده است، حدود ۲۹ هزار شغل جدید ایجاد شده است. افزون بر این، ایجاد اشتغال برای ۱۶ هزار نفر بدون اعطای تسهیلات در حوزه اقدامات توسعه‌ای کسب و کارهای منتخب نیز ایجاد شده است.

✓ برنامه‌های اشتغال‌زایی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری: در راستای اجرای بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کشور و مفاد بند یک تفاهم‌نامه منعقدشده بین سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و با هدف ایجاد کسب و کار و اجرای برنامه اشتغال گسترده و مولد با تأکید بر اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی، ۶ برنامه ذیل در سال ۱۳۹۷ عملیاتی شده است:

✓ ارتقای مقیاس تولید و اشتغال شرکت‌های دانش‌بنیان توانمند

✓ پلتفرم بازاریابی برای تجهیزات ساخت داخل (بازار هوشمند محصولات دانش‌بنیان)

✓ برنامه توسعه تولید ۶ محصول تحول‌آفرین دانش‌بنیان

✓ حمایت از توسعه صنایع خلاق

✓ برنامه افزایش حضور شرکت‌های خصوصی و بخش‌های بزرگ اقتصادی در عرصه‌ی نوآوری

✓ حمایت از به هم‌رسانی عرضه و تقاضای نیروی انسانی

براساس گزارش معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری از اجرای این برنامه‌ها در سال ۱۳۹۷ بیش از ۲۲۰۳ هزار فرصت شغلی جدید و پایدار (به صورت مستقیم) برای افراد جوان به خصوص دانش‌آموخته دانشگاهی ایجاد شده است. برآورد انجام شده نشان می‌دهد که در کنار اشتغال‌های مستقیم در این حوزه، بیش از ۹۰۹ هزار فرصت شغلی غیرمستقیم ایجاد شده باشد.

- ✓ اجرای قانون ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری: بر اساس اطلاعات اخذ شده از سامانه کارا، موسسات عامل ۹۲۴۳۶ فقره طرح به ارزش تسهیلات ۹۰۷۳۲ میلیارد ریال را تصویب کرده‌اند که به بیش از ۸۵.۹ هزار طرح به ارزش ۷۱.۵ هزار میلیارد ریال تسهیلات در سال ۱۳۹۷ از محل این قانون به طرح‌های اشتغال‌زا پرداخت شده است. انتظار بر این است که پس از بهره‌برداری کامل از ظرفیت طرح‌ها حدود ۲۱۷.۳ هزار فرصت شغلی، ایجاد شده و یا خواهد شد. متوسط سرانه تسهیلات به ازای هر فرصت شغلی حدود ۳۳۹ میلیون ریال و متوسط تعداد شاغل به ازای هر طرح نیز حدود ۲.۵ نفر برآورد می‌شود که حاکی از کوچک بودن واحدهای اقتصادی است. با توجه به این که اکثر طرح‌ها در مناطق روستایی و عشایری اجراء می‌شوند و کوچک و با بازدهی پایین هستند، ممکن است برخی مشکلات برای آنها متصور باشد که عمده‌ترین آنها این است که با فرض ایجاد اشتغال، بخش عمده‌ای از شاغلان جدید آنها از حمایت بیمه‌ای برخوردار نمی‌باشند. طبق برآورد انجام شده، بر اساس آمار تعهد اشتغال طرح‌هایی که پرداخت کامل طرح‌ها در سال ۱۳۹۷ انجام شده است و با کسر ۱۶.۹ درصد بابت انحراف طرح از اهداف تعیین شده، حدود ۱۵۲ هزار شغل جدید در سال ۱۳۹۷ ایجاد شده است.
- ✓ ارتقاء تولید و توسعه اشتغال در دشت‌ها و مناطق روستایی: عملکرد اجرای این پروژه در سال ۱۳۹۷ نشانگر آن است که با تامین ۲۱۷۳۱ میلیون ریال منابع مالی، حدود ۱۱۹ هزار شغل جدید برای روستاییان ایجاد شده است و ۸۶ درصد هدف برنامه تحقق یافته است.
- ✓ ایجاد اشتغال برای گروه‌های کم‌درآمد از طریق حمایت‌های مالی و بودجه‌ای به نهادهای حمایتی: عملکرد اجرای این برنامه در سال ۱۳۹۷ بیانگر آن است که مجموعاً حدود ۲۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه بابت طرح‌های اشتغالی دو نهاد مذکور پرداخت شده و حدود ۹۸ هزار شغل جدید ایجاد شده است و متوسط تسهیلات به ازای شغل حدود ۲۰۵ میلیون ریال بوده است که بوضوح نشانگر ماهیت خوداشتغالی طرح‌ها است.
- ✓ حمایت از اجرای گسترده طرح تأمین مالی خرد با رویکرد بانکداری پیوندی: این طرح با هدف دسترسی اقشار ضعیف و کم‌درآمد به تسهیلات بانکی (با نرخ‌های متعارف کارمزد) برای ایجاد و توسعه کسب و کارهای خرد و همچنین توانمندسازی و بهبود معیشت افراد کمتر برخوردار و محروم، به‌ویژه زنان و جوانان تعریف و اجرا شده است. از جمله دستاوردهای این برنامه تشکیل بیش از ۳۶۰۰ گروه خودیار با حدود ۵۹ هزار نفر عضو از زنان و جوانان روستایی تا پایان سال ۱۳۹۷ می‌باشد. در سال ۱۳۹۷ در حدود ۵۹۰ گروه خودیار با تعداد اعضای ۹۴۴۰ نفر در ۲۱ استان کشور به تعداد گروه‌های قبلی اضافه شده‌اند و برآوردها نشان می‌دهد که در حدود ۱۴۰۰ فرصت شغل جدید برای تسهیل‌گران گروه و یا اعضای گروه ایجاد شده‌اند.
- ✓ توسعه مشاغل خانگی: بر اساس اطلاعات اخذ شده از دبیرخانه ستاد ملی مشاغل خانگی در سال ۱۳۹۷، بیش از ۱۰۴ هزار مجوز برای فعالیت‌های مشاغل خانگی صادر شده است که ۶۶ هزار نفر آنها تسهیلات دریافت کردند. برآوردها نشان می‌دهد اشتغال پایدار به صورت کوچک و متوسط به شکل خانگی در حدود ۶۷.۱ هزار نفر در سال ۱۳۹۷ ایجاد شده باشد که در مقایسه با سال قبل رشد چشم‌گیری نشان می‌دهد که حاکی از ساماندهی منابع اشتغال‌زایی مشاغل خانگی و مساعدت بیشتر سیستم بانکی کشور در سال گذشته است. با توجه به اشکالات شیوه قدیمی توسعه مشاغل خانگی، الگوی جدیدی برای توسعه مشاغل خانگی تدوین شده است. برای ایجاد و توسعه مشاغل خانگی متناسب با هر استان و منطقه ضرورت دارد که در بررسی و شناسایی فعالیت‌های مشاغل خانگی، اولویت‌بندی مزیت‌های استانی در نظر گرفته شود. سپس با بررسی، استعدادسنجی و توانمندسازی متقاضیان مشاغل خانگی به ساماندهی و اتصال به بازار و پایدارسازی مشاغل خانگی پرداخت. هدف از پیادسازی این الگو ایجاد و تثبیت اشتغال از طریق توسعه کسب و کارهای خانگی است. از جمله دستاوردهای پیاده‌سازی الگوی توسعه مشاغل خانگی می‌توان به ایجاد اشتغال پایدار به تعداد ۵۸۱۴ نفر در برخی استان‌ها در سال ۱۳۹۷ اشاره داشت. گسترش این الگو نقش مهمی در بهبود معیشت و درآمد خانوارهایی که در قالب مشاغل خانگی فعالیت دارند خواهد شد. ضمن این که به جای نگاه سنتی و متعارف، تقویت محصولات مشاغل خانگی در قالب زنجیره ارزش و اتصال به بازار و برندسازی و ... اشاره کرد.

۴. بر اساس گزارش پایش اجرای قانون حمایت از ایجاد و توسعه اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، حدود ۱۶.۹ درصد انحراف از اهداف اشتغال طرح وجود دارد. گفتنی است، ممکن است بخشی از انحراف مذکور به دلیل عدم بهره‌برداری کامل از طرح و یا خطا در برآورد اولیه باشد. در ضمن، اشتغال تعهد شده در طرح‌هایی که پرداخت کامل تسهیلات آنها در سال ۱۳۹۷ انجام شده است حدود ۱۷۶ هزار نفر می‌باشد.

- ✓ جایگزینی نیروی آماده بکار ایرانی بجای نیروی کار خارجی: با توجه به حضور بنگاه‌های اقتصادی خارجی در کشور و تعاملات بین آنها و واحدهای اقتصادی داخلی و همچنین تبادل تجربیات میان نیروی انسانی، استفاده از ظرفیت واحدهای خارجی برای نیروی کار داخلی نیز یک فرصت تلقی می‌شود که در چارچوب مقررات جاری کشور ایران صورت می‌گیرد. در طرح جایگزینی نیروی آماده بکار ایرانی بجای نیروی کار خارجی، سعی بر آن است تا ضمن اشاره به نقش انتقال مهارت و فن‌آوری در اشتغال پایدار و توسعه فضای کسب و کار، با یک نگاه ویژه به استفاده از ظرفیت‌های موجود و بهره‌گیری از دانش و مهارت متخصصین خارجی، توان نیروی آماده بکار را در سطح بین‌المللی ارتقاء دهد. لذا حضور بنگاه‌های اقتصادی خارجی در کشور و تعاملات بین آنها و واحدهای اقتصادی داخلی و همچنین تبادل تجربیات میان نیروی انسانی، استفاده از ظرفیت واحدهای خارجی برای نیروی کار داخلی نیز یک فرصت تلقی می‌شود که در چارچوب مقررات جاری کشور ایران صورت می‌گیرد.
- یکی از اهداف مهم سیاست‌های بازار کار، توانمندسازی نیروی کار ایرانی از طریق نظارت بر انتقال مهارت توسط متخصصین خارجی به نیروی آماده بکار ایرانی می‌باشد. در نتیجه اجرای طرح جایگزینی نیروی کار ایرانی بجای نیروی کار خارجی، برآورد می‌شود بیش از ۲۶۰۳ هزار فرصت شغلی برای ایرانیان در سال ۱۳۹۷ ایجاد شده باشد.
- ✓ ساماندهی و اعزام نیروی کار به خارج از کشور: استفاده از ظرفیت فرصت‌های خالی بازار کار کشورهای خارجی یکی از راه‌هایی است که کشورها برای مقابله با پدیده بیکاری، اقدام به صدور نیروی کار به خارج از کشور می‌نمایند. به طوری که با اعزام نیروی کار مازاد به کشورهای جهان نه تنها تشدید بحران بیکاری تعدیل خواهد شد، بلکه از درآمد ارزی آن بهره‌مند می‌شوند. عملکرد اجرای این برنامه در سال ۱۳۹۷ نشانگر آن است که حدود ۲۶ هزار نفر در دفاتر کاریابی خارجی ثبت نام نموده و ۶۳۳۲ فرصت شغلی شناسایی شده و تعداد ۱۵۲۰ نفر به خارج از کشور اعزام شده‌اند.
- ✓ پروژه ارتقاء تولید و توسعه اشتغال پایدار در دشت‌ها و مناطق روستایی: پروژه ارتقاء تولید و توسعه اشتغال پایدار در دشت‌ها و مناطق روستایی در چارچوب برنامه ملی ارتقاء توان تولید ملی (درون‌زایی اقتصاد) و طرح بکارگیری ظرفیت‌ها و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های کشور تعریف گردیده است. این پروژه با تکیه بر ظرفیت‌های متنوع جغرافیایی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در دشت‌ها و مناطق روستایی در پیوند با ظرفیت‌های جهانی و توسعه منطقه‌ای، به عنوان مزیت‌های رقابتی این مناطق به دنبال تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است. عملکرد اجرای این پروژه در سال ۱۳۹۷ نشانگر آن است که با تامین ۲۱۷۳۱ میلیون ریال منابع مالی، حدود ۱۱۹ هزار شغل جدید برای روستاییان ایجاد شده است و ۸۶ درصد هدف برنامه تحقق یافته است.
- ✓ طرح تسهیل و رفع موانع تولید در استان‌ها: گفتنی است، به منظور بررسی و تبادل نظر و هماهنگی برای حل و فصل مشکلات و موانع فراروی واحدهای تولیدی، «کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید» در همه استان‌های کشور تشکیل شده است. افزون بر این، اقدامات سایر کارگروه‌های استانی برای تامین نقدینگی بنگاه‌ها نیز به افزایش اشتغال منجر شده است. بر اساس گزارش وزارت کشور، تعداد ۵۵۷۱ واحد غیرفعال، با اشتغال ۳۳۹۰۳ نفر به چرخه تولید بازگشته‌اند که از این تعداد ۱۲۹۷ واحد از طریق تمهیدات کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید احیاء شده‌اند و باقی آن‌ها خارج از کارگروه مذکور و از طریق تسهیلات اعطایی بانک‌های عامل مجدداً فعالیت خود را از سر گرفتند. همچنین تعداد ۱۱۴۷۱ واحد تولیدی که با کمتر از ظرفیت اسمی خود در حال فعالیت بوده‌اند، توانستند ظرفیت خود را ارتقاء دهند که سهم کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید از این مقدار ۳۸۰۲ واحد بوده و ۷۶۶۹ واحد نیز از طریق سایر کارگروه‌ها موفق به افزایش ظرفیت تولیدی خود شدند که در مجموع اشتغال ایجاد شده از طریق افزایش ظرفیت تولیدی در حدود ۴۹۳۸۸ نفر بوده است. شایان ذکر است، ۲۴۱۷۳ طرح سرمایه‌گذاری در سال ۱۳۹۷ نیز به بهره‌برداری رسیدند که از این میزان، ۱۸۹۷ طرح با اشتغال ۱۶۹۴۸ نفر کار خود را آغاز کردند که از محل تسهیلات کارگروه تسهیل تأمین شدند و ۲۲۲۷۶ واحد نیز از طریق سایر کارگروه‌ها به بهره‌برداری رسیدند که اشتغالی معادل با ۸۸۷۷۳ نفر را ایجاد نموده‌اند. در کل با لحاظ آمار مربوط به عملکرد کارگروه تسهیل و اقدامات سایر کارگروه‌ها در سال ۱۳۹۷، تعداد ۴۱۲۱۵ واحد تولیدی و طرح سرمایه‌گذاری مورد حمایت قرار گرفته و علاوه بر تثبیت اشتغال موجود، موجبات ایجاد ۱۸۹۰۱۲ فرصت شغلی جدید فراهم گردیده است.

◀ ۴-۵- مشکلات و چالش‌های بازار کار و راه‌کاهای عملیاتی در لایحه بودجه ۱۳۹۹

مشکلات و گلوگاه‌های بازار کار نشأت گرفته از دو بخش طرف عرضه و طرف تقاضا است. در طرف عرضه بازار کار، بسیاری از دانش‌آموختگان نظام آموزش عمومی و عالی کیفیت پایینی دارند و فاقد مهارت‌های مورد نیاز بازار کار هستند که به اشتغال‌پذیری پایین آن‌ها منجر شده است. طرف تقاضای بازار کار تحت تأثیر سیاست‌های اقتصاد کلان، سیاست‌های بازار کار و فضای حاکم بر اقتصاد کشور، دچار برخی مشکلات و تنگناها است.

برخی از مهم‌ترین چالش‌ها و مشکلات منشاء بازار کار شامل موارد زیر است:

- عدم تعادل‌های بازار کار کشور در ابعادی چون سنی، جنسیتی، تحصیلی و منطقه‌ای
- فقدان نگرش جامع به امور بازار کار و ناهماهنگی بین سیاست‌های اقتصادی و سیاست‌های بازار کار
- حکمرانی نامطلوب بازار کار
- فقدان نظام جامع و کارآمد جمع‌آوری، انتشار و تحلیل اطلاعات بازار کار
- پایین بودن سطح بهره‌وری کار با وجود افزایش سطح دانش نظری نیروی کار
- ناکارایی نهادهای آموزش فنی و حرفه‌ای و مراکز کاربایی
- وجود قوانین و مقررات پیچیده و انعطاف‌ناپذیر در روابط کار
- کمبود نیروی انسانی ماهر و عدم تناسب بین تخصص‌ها و نیازهای بازار کار
- توسعه مشاغل غیر رسمی و اشتغال بی کیفیت

برخی از راهکارها و اقدامات قابل اجرا در راستای بهبود شرایط بازار کار و کاهش نرخ بیکاری می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- ۱- بهبود فضای کسب و کار در رسته فعالیت‌های منتخب دارای ظرفیت توسعه اشتغال و تولید به منظور افزایش رشد اقتصادی و ایجاد مشاغل با کیفیت
- ۲- ایجاد هماهنگی بین سیاست‌های کلان اقتصادی و سیاست‌های بازار کار، که مهم‌ترین این موارد عبارتند از اختصاص بخشی از درآمد مالیات بر ارزش افزوده برای حمایت از طرح‌های اشتغال جوانان (موضوع ماده ۹۴ قانون برنامه ششم توسعه)، رشد بیشتر مالیات‌های غیرمستقیم نسبت به مالیات‌های مستقیم، رشد بیشتر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به اعتبارات هزینه‌ای، ایجاد ثبات در بازار ارز به منظور امکان برنامه‌ریزی برای تولید و تامین کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای وارداتی با قیمت مناسب.
- ۳- کمک به تثبیت اشتغال در واحدهای موجود از راه‌هایی مانند اختصاص بخشی از منابع سیستم بانکی با نرخ مناسب و تامین یارانه سود آن از سوی دولت به منظور تامین سرمایه در گردش بنگاه‌های دارای کمبود نقدینگی و در معرض ورشکستگی و ارائه خدمات مشاوره و بازاربایی.
- ۴- حمایت از کارگران بیکار شده فاقد بیمه بیکاری بنگاه‌ها و ارتقای مهارت‌های تخصصی آن‌ها
- ۵- تداوم حمایت دولت از توسعه رسته‌های دارای ظرفیت افزایش اشتغال و تولید با اولویت رسته‌های تخصص‌بر
- ۶- حمایت از توسعه خوشه‌های کسب و کار و توسعه بنگاه‌های خرد و کوچک
- ۷- حمایت از طرح‌های تامین مالی خرد و کمک به ایجاد تنوع در شیوه‌های تامین مالی شرکت‌های نوپا با تکیه بر مشارکت‌های مردمی
- ۸- تداوم اجرای طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی و مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی
- ۹- حمایت از توسعه کارآفرینی و آموزش مهارت‌های کسب و کار
- ۱۰- تداوم حمایت از توسعه فعالیت‌های دانش‌بنیان و خدمات فنی و مهندسی
- ۱۱- تداوم حمایت از طرح‌های توسعه اشتغال ویژه نهادهای حمایتی و مشاغل خانگی در راستای فقرزدایی
- ۱۲- حمایت از شکل‌گیری و توسعه استارت‌آپ‌ها و فعالیت‌های نوآورانه
- ۱۳- اعطای مشوق‌های بیمه‌ای، مالیاتی و یارانه دستمزدی برای گروه‌های هدف (کارفرمایان مرتبط) در مناطق عدم برخوردار از اشتغال و به کارگیری نیروی کار جدید به‌ویژه گروه‌های خاص (جوانان، فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و زنان)
- ۱۴- استفاده هدفمند از منابع درآمدی حاصل از افزایش قیمت بنزین برای تثبیت اشتغال، ایجاد اشتغال جدید، بیمه کردن شاغلان روستایی و بهبود وضعیت رفاهی خانوارهای کم درآمد

۵- توزیع درآمد و رفاه اجتماعی

در جوامع مختلف حمایت از اقشار و گروه‌های آسیب‌پذیر و بهبود توزیع درآمد و باز توزیع درآمد، همواره یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران، قانون‌گذاران، دولت و نهادهای مرتبط با سیاست‌گذاری بوده است. در همه‌ی برنامه‌های توسعه ایران و در بودجه‌های سالانه‌ی کشور، یکی از اهداف کلی و سیاست‌های اساسی، افزایش رفاه و بهبود توزیع درآمد در سطح جامعه و اقشار مختلف اقتصادی و اجتماعی می‌باشد. این مهم در قالب تبصره‌های مختلف بودجه صورت عملیاتی به خود می‌گیرد. تأکید تبصره ۱۴ در مورد پرداخت یارانه نقدی، حمایت از فقرا و استمرار طرح سلامت؛ تأکید تبصره ۱۲ در مورد چگونگی افزایش حقوق و دستمزد کارکنان دولتی و غیردولتی (به تبعیت از دولت) و وجود تبصره‌های نرخ‌های مالیاتی در مورد برخی معافیت‌ها، در زمره اقدامات مهم در زمینه توزیع درآمد محسوب می‌شوند.

یک جنبه بسیار مهم از اهمیت رفاه و توزیع درآمد آن است که برآیند فعالیت‌های اقتصادی، تدوین ضوابط و اجرای آن بر رفاه جامعه تأثیرگذار خواهد بود. توجه به نحوه حرکت شاخص‌های رفاه و توزیع درآمد از یک‌طرف و تحلیل متغیرهای سیاستی مؤثر بر آن از سوی دیگر، می‌تواند بستر بهتری برای تصمیم‌سازی و اجرای درست آن در جهت افزایش رفاه و بهبود توزیع درآمد فراهم آورد.

توزیع درآمد، به تشریح چگونگی سهم افراد یک کشور، از درآمد ملی می‌پردازد. یکی از مهم‌ترین وظایف اقتصادی دولت، کنترل وضعیت نابرابری درآمد است. امروزه یکی از مهم‌ترین اهداف مالیات‌ها و مخارج دولت، تأثیر بر تولید و توزیع درآمد در میان بخش‌های مختلف جامعه است. بنابراین، توجه به سیاست‌های ایجاد اشتغال، رفع رکود، پرداخت یارانه‌ها به صورت نقدی و غیر نقدی و گسترش چترهای حمایتی از منظر اثرگذاری این سیاست‌ها بر رفاه عمومی و هموار کردن توزیع درآمد، بسیار بااهمیت خواهد بود.

۱-۵- شاخص‌های رفاهی و نابرابری

در تحلیل عملکرد شاخص‌های رفاه اجتماعی معیارهایی چون ضریب جینی، شاخص رفاه اجتماعی و مقیاس نابرابری بین دهک‌های درآمدی، دربردارنده جنبه‌های اقتصادی رفاه و عدالت توزیعی هستند که گزارش حاضر بر آن متمرکز شده است. این معیارها عبارت‌اند:

شاخص رفاه اجتماعی:^۵ این شاخص توسط آمارتیا سن^۶ در سال ۱۹۷۴ تعریف شده و تابعی از ضریب جینی و درآمد سرانه است. به طوری که با کاهش ضریب جینی (بهبود توزیع درآمد) و یا افزایش درآمد سرانه، شاخص رفاه اجتماعی افزایش می‌یابد که به معنی بهبود رفاه اجتماعی است.

ضریب جینی: در تحلیل وضعیت توزیع درآمد معمولاً از این متغیر استفاده می‌شود. این ضریب در حالت برابری کامل عدد صفر و در وضعیت نابرابری کامل کمیت یک را اختیار می‌کند. کاهش ضریب جینی به معنی بهبود توزیع درآمد است. این ضریب برای کل کشور، جامعه شهری و جامعه روستایی محاسبه و روند آن تحلیل شده است.

نسبت دهک‌ها: استفاده از نسبت مخارج کل دهک دهم (ثروتمندترین) به مخارج کل دهک اول (فقیرترین) نیز بیانگر تغییر توزیع درآمد و نابرابری می‌باشد. کاهش این نسبت به معنی بهبود توزیع درآمد است، اگرچه این نسبت، توزیع درآمد در بین دهک‌های میانی را در نظر نمی‌گیرد. همچنین نسبت دیگر برای اندازه‌گیری نابرابری، نسبت مخارج کل دو دهک بالایی به مخارج کل دو دهک پایینی در کشور می‌باشد. هر دو این نسبت‌ها در کل کشور، جامعه شهری و جامعه روستایی محاسبه شده است.

۲-۵- تحلیل شاخص‌های رفاهی و توزیع درآمد

اطلاعات وضعیت شاخص‌های رفاهی و توزیع درآمد طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۷ در جدول (۵-۱) آمده است. طی سال ۱۳۹۵ شاخص رفاه اجتماعی به قیمت ثابت ۱۳۹۰، به میزان ۳۶ درصد نسبت به سال ۱۳۹۴ افزایش یافته و به رقم ۳۳۶۹ هزار ریال رسید. این افزایش چشمگیر شاخص رفاه اجتماعی ناشی از گشایش‌های صورت گرفته در سال ۱۳۹۵ بود که منجر به رشد اقتصادی متغیرهای حقیقی اقتصاد کلان شده بود.

۱. Social Welfare Index

۶. Amartya Sen

در سال ۱۳۹۶ روند افزایش شاخص رفاه تداوم یافته و این شاخص به ۳۴۰۳ هزار ریال به قیمت ثابت ۱۳۹۰ رسید. این افزایش نسبت به سال قبل (۱۳۹۵ نسبت به ۱۳۹۴) کوچک تر می باشد. چرا که علیرغم افزایش تولید و درآمد سرانه، ضریب جینی نیز افزایش یافته و بخشی از افزایش درآمد را خنثی نموده است. در سال ۱۳۹۷ به دلیل کاهش تولید ناخالص داخلی و درآمد ملی از یک طرف و افزایش ضریب جینی از سوی دیگر، شاخص رفاه اجتماعی به سطح ۳۱۸۱ هزار ریال به قیمت ثابت ۱۳۹۰ کاهش یافت. به عبارت دیگر، شاخص رفاه اجتماعی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ منفی ۶.۵ درصد تغییر یا کاهش داشته است. کاهش نرخ رشد اقتصادی ناشی از شرایط سخت تر تحریم، باعث کاهش درآمد سرانه شده که این امر کاهش شاخص رفاه اجتماعی را به دنبال داشته است.

جدول (۱-۵): وضعیت شاخص های رفاهی و توزیع درآمد طی دوره ۹۷-۱۳۹۵

ردیف	عنوان متغیر / شاخص	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	درصد رشد (۹۷-۱۳۹۶)
۱	شاخص رفاه اجتماعی (به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰) هزار ریال	۳۳۶۹	۳۴۰۳	۳۱۸۱	-۶.۵۳
۲	ضریب جینی (کل)	۰.۳۹	۰.۳۹۸۱	۰.۴۰۹۳	۲.۸۱
۳	ضریب جینی (شهری)	۰.۳۷۳	۰.۳۷۹۳	۰.۳۹۴۰	۳.۸۸
۴	ضریب جینی (روستایی)	۰.۳۳۶۲	۰.۳۵۵۹	۰.۳۵۹۵	۱.۰۱
۵	نسبت مخارج دهک دهم به دهک اول (کل)	۱۲.۹۹	۱۳.۶۵	۱۴.۴۵	۵.۸۵
۶	نسبت مخارج دهک دهم به دهک اول (شهری)	۱۱.۱۲	۱۱.۵۵	۱۲.۴۴	۷.۷۱
۷	نسبت مخارج دهک دهم به دهک اول (روستایی)	۹.۲۵	۱۰.۳۵	۱۰.۶۸	۳.۱۹
۸	نسبت مخارج بیست درصد بالا به بیست درصد پایین (کل)	۷.۶۱	۸	۸.۳۶	۴.۵۰
۹	نسبت مخارج بیست درصد بالا به بیست درصد پایین (شهری)	۶.۷۷	۷.۰۴	۷.۴۷	۶.۱۱
۱۰	نسبت مخارج بیست درصد بالا به بیست درصد پایین (روستایی)	۵.۷۸	۶.۳۴	۶.۴۷	۲.۰۵

مأخذ: مرکز آمار ایران، بانک مرکزی، محاسبات امور اقتصاد کلان سازمان برنامه و بودجه. درآمد ملی سال ۱۳۹۷ برای محاسبه شاخص رفاه اجتماعی به صورت برآورد (توسط امور اقتصاد کلان) می باشد.

ضریب جینی در کل جامعه که در سال ۱۳۹۵ برابر ۰.۳۹ بوده است در سال ۱۳۹۶ افزایش یافت و به رقم ۰.۳۹۸۱ رسید. روند افزایشی این ضریب ادامه یافته و به عدد ۰.۴۰۹۳ در سال ۱۳۹۷ رسید. در جامعه شهری به تبعیت از روند تغییرات ضریب جینی در کل جامعه، روند حرکت این متغیر که از سال ۱۳۹۳ به بعد صعودی شده بود به حرکت افزایشی خود ادامه داده و به عدد ۰.۳۷۳ در سال ۱۳۹۵، به ۰.۳۷۹۳ در سال ۱۳۹۶ و نهایتاً به ۰.۳۹۴۰ در سال ۱۳۹۷ می رسد. در جامعه روستایی روند ضریب جینی افزایشی بوده از ۰.۳۳۶۲ در سال ۱۳۹۵ به ۰.۳۵۵۹ در سال ۱۳۹۶ و سپس به ۰.۳۵۹۵ در سال ۱۳۹۷ می رسد. به عبارت دیگر، طی دوره ۹۷-۱۳۹۶ ضریب جینی کل کشور، نرخ رشد ۲.۸۱ درصدی را تجربه کرده است. افزایش و جهش نرخ ارز در سال ۱۳۹۷ و به دنبال آن افزایش قیمت کالاها و خدمات منجر به کاهش قدرت خرید خانوارها شده که این میزان کاهش به طور یکنواخت عمل نکرده است. کاهش درآمد خانوارهای طبقات پایین به طور نسبی بیشتر از کاهش درآمد طبقات بالای درآمدی بوده که برآیند آن منجر به افزایش ضریب جینی در مناطق شهری، روستایی و کل کشور شده است. اگرچه در سال ۱۳۹۷ دولت سعی نمود بخشی از این کاهش درآمد را از طریق ارائه سیدهای کالایی و افزایش پرداخت حمایتی جبران نماید ولی به نظر می رسد این جبران نتوانسته حرکت کاهش ضریب جینی که تا سال ۱۳۹۶ ادامه داشته است را تداوم بخشد.

نسبت مخارج دهک دهم (ثروتمندترین) به مخارج دهک اول (فقیرترین) که از سال ۱۳۹۳ به بعد روند حرکت آن، شکل صعودی گرفته بود به حرکت افزایشی خود ادامه داده و به ۱۲.۹۹ در سال ۱۳۹۵ رسید. این نسبت همچنان با روند صعودی به ۱۳.۶۵ در سال ۱۳۹۶ و ۱۴.۴۵ در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است. طی دوره ۹۷-۱۳۹۶، نسبت مذکور ۵.۸۵ درصد رشد داشته که حاکی از بدتر شدن وضعیت توزیع درآمد است. البته توجه به این نکته ضروری است که نسبت مذکور فقط ابتدا و انتهای توزیع را در نظر می گیرد و فاقد اطلاعات قسمت میانی توزیع است، لذا استنباط و

تجویز سیاستی، صرفاً بر اساس این نسبت باید با احتیاط صورت پذیرد. برای جامعه شهری همانند کل جامعه نسبت مخارج دهک دهم به مخارج دهک اول، از رقم ۱۱.۱۲ در سال ۱۳۹۵ به رقم ۱۱.۵۵ در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته و به دنبال آن به ۱۲.۴۴ در سال ۱۳۹۷ می‌رسد به گونه‌ای که نرخ رشد افزایشی بزرگ‌تری از کل کشور، یعنی مقدار ۷.۷۱ درصد را داشته است. همچنین در جامعه روستایی نسبت مذکور در سال ۱۳۹۵ برابر ۹.۲۵ بوده که با روند افزایشی در سال ۱۳۹۶ به عدد ۱۰.۳۵ و به دنبال آن در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۰.۶۸ شده است.

نسبت مخارج بیست درصد بالا (ثروتمندترین) به بیست درصد پایین (فقیرترین) برای کل جامعه در سال ۱۳۹۵ برابر ۷.۶۱ بوده که به عدد ۸ در سال ۱۳۹۶ و به ۸.۳۶ در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است. طی دوره ۹۷-۱۳۹۶ نسبت مذکور ۴.۵ درصد رشد داشته که حاکی از بدتر شدن وضعیت توزیع درآمد است. برای جامعه شهری همانند کل جامعه این نسبت از رقم ۶.۷۷ در سال ۱۳۹۵ به رقم ۷.۰۴ در سال ۱۳۹۶ و سپس به ۷.۴۷ در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است. این نسبت طی دوره ۹۷-۱۳۹۶ حدود ۶.۱۱ درصد رشد داشته که از نرخ رشد نسبت مذکور برای کل جامعه به میزان ۱.۶۱ واحد درصد بزرگ‌تر است. در جامعه روستایی نسبت پیش‌گفته در سال ۱۳۹۵ برابر ۵.۷۸ بوده که با افزایش به ۶.۳۴ در سال ۱۳۹۶ و به ۶.۴۷ در سال ۱۳۹۷ رسیده است.

۵-۳- ارزیابی و پیشنهاد

- مهم‌ترین چالش‌های اساسی این حوزه که باید مدنظر سیاست‌گذاران قرار گیرد عبارت‌اند از:
  - نابرابری در دریافتی‌های (شامل دریافتی‌های رسمی و غیررسمی ناشی از فرصت شغلی) مشاغل به‌ویژه مشاغل مرتبط به نقل و انتقالات مالی و صدور مجوزها
  - توزیع منابع حاصل از هدفمندی یارانه‌ها به آحاد جامعه از جمله گروه‌های پردرآمد و در نتیجه عدم اصابت منابع بیشتر یارانه‌ای به اقشار آسیب‌پذیر
  - تأثیرپذیری منابع مالی حمایتی دولتی (و به تبع آن پایداری مالی سازمان‌های حمایتی ذی‌ربط) از نوسانات غیرقابل پیش‌بینی قیمت نفت
  - متعادل نبودن میزان بهره‌مندی اقشار آسیب‌پذیر و محروم جامعه از یارانه‌ها، قبل و بعد از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در مقایسه با اقشار مرفه
  - تخصیص دستوری منابع که منجر به تعمیق شکاف توزیع درآمد می‌شود.
- از جمله اقداماتی که در زمینه تحقق عدالت اجتماعی و بهبود توزیع عادلانه درآمدها و رفاه اجتماعی می‌توان پیشنهاد کرد، عبارت‌اند از:
  - حمایت از صندوق‌های اجتماعی مردم‌نهاد به منظور کاهش فقر و نیل به کیفیت زندگی بهتر فقرا از طریق:
    - تقویت درآمد فقرا از طریق افزایش میزان اشتغال به کار دستمزدی آنان
    - عملیاتی شدن حذف یارانه نقدی خانوارهای با درآمدهای بالا (مندرج در تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ و سال ۱۳۹۸)
    - تنظیم مناسب سیاست‌های پولی، مالی و ارزی کشور در جهت کنترل تورم و حفظ ارزش پول ملی کشور باهدف جلوگیری از کاهش قدرت خرید آحاد جامعه به‌ویژه اقشار آسیب‌پذیر
    - حفظ یا افزایش میزان و سهم مخارج فقرزدایی و حمایت از فقر (در تبصره‌های لایحه بودجه ۱۳۹۹)
    - گسترش حمایت‌های اجتماعی (تأمین اجتماعی، بیمه بیکاری، برابری فرصت‌های شغلی برای مردان و زنان با رعایت ملاحظات عدالت جنسیتی)
    - تأمین حداقل معیشت گروه‌های کم‌درآمد و اقشار آسیب‌پذیر جامعه
    - تقویت ظرفیت‌های غیر درآمدی فقرا از طریق افزایش دسترسی آنان به خدمات اساسی انسانی
    - بهبود فضای کسب‌وکار و هر اقدامی در جهت افزایش رشد و رونق اقتصادی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی
    - حفظ یا افزایش میزان و سهم مخارج طرح سلامت (در تبصره‌های لایحه بودجه ۹۹)
    - تقویت درآمد فقرا از طریق دسترسی آنان به دارایی‌های مولد یعنی از طریق طرح‌های اعتبار خرد
    - کاهش فقر قابلیتی به‌ویژه در روستاها از طریق ارتقای قابلیت‌های پایه (همچون سواد، آموزش، سلامت) و برخورداری از امکان مشارکت اقتصادی و اجتماعی (برابری فرصت‌ها)

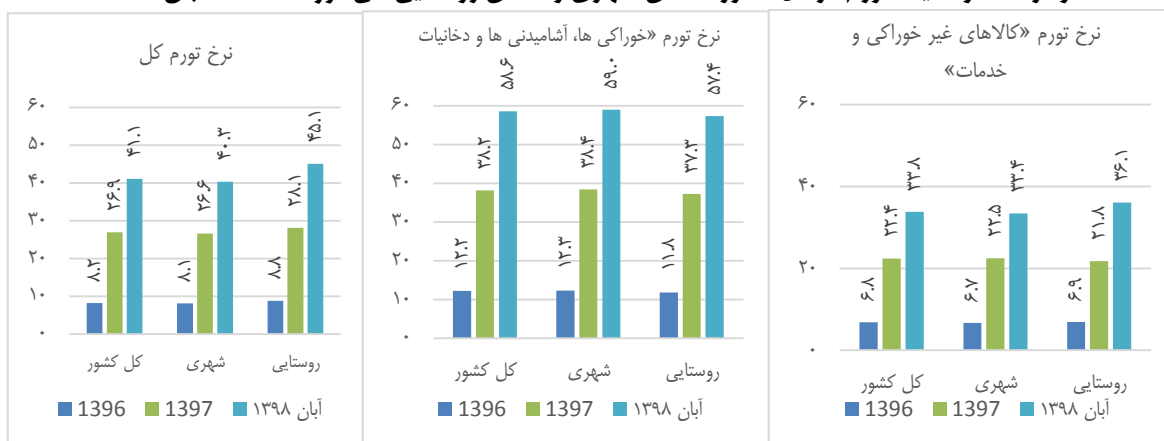
۶- شاخص‌های قیمت و تورم

با وجود این که رویکرد سیاست‌گذاری بانک مرکزی همواره بر تداوم ثبات‌بخشی به اقتصاد با تأکید بر کنترل نرخ تورم، مهار انتظارات تورمی و حفظ ارزش پول ملی استوار بود؛ اما بازگشت تحریم‌ها پس از خروج آمریکا از برجام از اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۷، بخش‌های مختلف اقتصاد ایران را تحت تأثیر قرار داد. همچنین نظام بانکی کشور نیز از آبان‌ماه ۱۳۹۷ با تحریم‌های شدیدی توسط آمریکا مواجه‌گشت. به این ترتیب با کاهش مبادلات اقتصادی شرکای تجاری خارجی با ایران و محدود شدن مبادلات مالی و بانکی بین‌المللی، روند فعالیت‌های بخش واقعی اقتصاد نیز تحت تأثیر قرار گرفته است. اما با این وجود رویکرد بانک مرکزی به عنوان سیاستگذار پولی، بر انضباط پولی، مدیریت رشد نقدینگی و هدایت منابع مالی به سمت فعالیت‌های تولیدی به منظور جلوگیری از تورم افسارگسیخته در شرایط ناطمینانی بوده است.

۱-۶- تورم شاخص کل قیمت مصرف کننده

رشد شاخص کل قیمت مصرف کننده کل کشور (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۵) در سال ۱۳۹۶، برابر با ۸.۲ درصد بوده که در سال ۱۳۹۷ به ۲۶.۹ درصد رسیده است. روند صعودی تورم در نیمه اول سال ۱۳۹۸ ادامه یافته و در شهریور ماه به اوج می‌رسد (۴۲.۷ درصد). تورم پس از آن وارد فاز نزولی شده و در آبان ماه به ۴۱.۱ درصد رسیده است. نمودار ۱ وضعیت تورم شاخص کل و دو گروه عمده مربوط به آن را در کل کشور، مناطق شهری و مناطق روستایی نشان می‌دهد.

نمودار ۱.۶.۱. وضعیت تورم در کل کشور، مناطق شهری و مناطق روستایی طی دوره ۱۳۹۶ تا آبان ۱۳۹۸

مأخذ: مرکز آمار جمهوری اسلامی ایران

همچنان که در نمودار قابل مشاهده است تورم در گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» در مقایسه با گروه عمده «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» به میزان قابل توجهی بالاتر است و این مسأله معمولاً هر سال تکرار می‌شود. نرخ تورم گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» در سال ۱۳۹۶ برای کل کشور ۱۲.۲ درصد بوده و در سال ۱۳۹۷ به ۳۸.۲ درصد رسیده و در آبان ماه سال ۱۳۹۸ تورم ۵۸.۶ درصد برای آن به ثبت رسیده است در حالی که گروه عمده «کالاهای غیر خوراکی و خدمات» در سال ۱۳۹۶ برای کل کشور ۶.۸ درصد بوده و در سال ۱۳۹۷ به ۳۱.۴ درصد رسیده و در آبان ماه سال ۱۳۹۸ تورم آن ۳۳.۸ درصد مشاهده شده است. شاخص قیمت مصرف کننده دارای دوازده گروه اصلی است که وضعیت تورم هر کدام از آن‌ها در سال‌های اخیر در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۱.۶.۱. ضریب اهمیت و تورم به تفکیک گروه‌های اصلی برای مناطق شهری کشور - درصد

نام گروه	ضریب اهمیت	۱۳۹۶	۱۳۹۷	آبان ۱۳۹۸
شاخص کل	۱۰۰	۸.۱	۲۶.۶	۴۰.۳
۱- خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۲۴.۵۳	۱۲.۴	۳۷.۳	۵۸.۹
۲- دخانیات	۰.۵۰	۶.۹	۹۸.۷	۶۲.۶

نام گروه	ضریب اهمیت	۱۳۹۶	۱۳۹۷	آبان ۱۳۹۸
۳- پوشاک و کفش	۴.۵۲	۶.۱	۲۹.۳	۵۰.۴
۴- مسکن ، آب ، برق ، گاز و سایر سوختها	۳۸.۰۷	۷.۲	۱۷.۴	۲۴.۴
۵- مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۳.۶۴	۵.۴	۴۱.۹	۶۴.۷
۶- بهداشت و درمان	۷.۱۳	۷.۲	۱۷.۳	۲۶.۳
۷- حمل و نقل	۹.۴۴	۴.۹	۲۸.۱	۴۵.۶
۸- ارتباطات	۲.۸۵	۳.۰	۲۳.۴	۲۷.۲
۹- تفریح و فرهنگ	۱.۶۴	۷.۶	۴۳.۷	۵۹.۸
۱۰- آموزش	۲.۰۲	۱۱.۰	۱۷.۶	۲۲.۵
۱۱- هتل و رستوران	۱.۵۴	۶.۸	۲۱.۶	۴۲.۲
۱۲- کالاها و خدمات متفرقه	۴.۱۳	۷.۹	۳۵.۱	۴۶.۶

مأخذ: مرکز آمار جمهوری اسلامی ایران

۶-۲- تورم شاخص قیمت تولید کننده

شاخص کل قیمت تولید کننده (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) در دوازده ماه منتهی به آبان ماه سال ۱۳۹۸ به میزان ۵۹.۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. نرخ تورم این شاخص در دو سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب ۱۲.۵ و ۴۷.۵ درصد بوده است. در بین گروه‌های اصلی تولید کننده در سال ۱۳۹۸، شاخص قیمت صنعت با ۷۷ درصد از بیشترین رشد قیمت برخوردار شده است. مقایسه نرخ تورم گروه‌های اصلی شاخص قیمت تولید کننده برای سال‌های مختلف در جداول زیر ارائه شده است.

جدول ۶.۲. ضریب اهمیت و تورم تولید کننده بر حسب بخش‌های اصلی - درصد

نام گروه	ضریب اهمیت	۱۳۹۶	۱۳۹۷	تابستان ۱۳۹۸
شاخص کل	۱۰۰.۰	۱۲.۵	۴۷.۵	۵۹.۹
کشاورزی	۱۳.۱۵	۱۱.۷	۴۸.۸	۶۵.۴
معدن	۱.۰۲	۱۷.۳	۵۰.۹	۵۹.۲
صنعت	۵۱.۴۷	۱۵.۵	۶۴.۶	۷۷.۰
تولید برق	۲.۰۲	-۸.۱	۴.۷	-۳.۵
خدمات	۳۲.۳۴	۸.۹	۲۲.۲	۳۰.۱

مأخذ: مرکز آمار جمهوری اسلامی ایران

چنان که ملاحظه می‌شود طی سال‌های اخیر گروه تولید برق از رشد اندک و در مواردی از رشد منفی برای تولید کننده برخوردار است و گروه خدمات نیز نسبت به سایر گروه‌ها رشد بسیار کمتری داشته است.

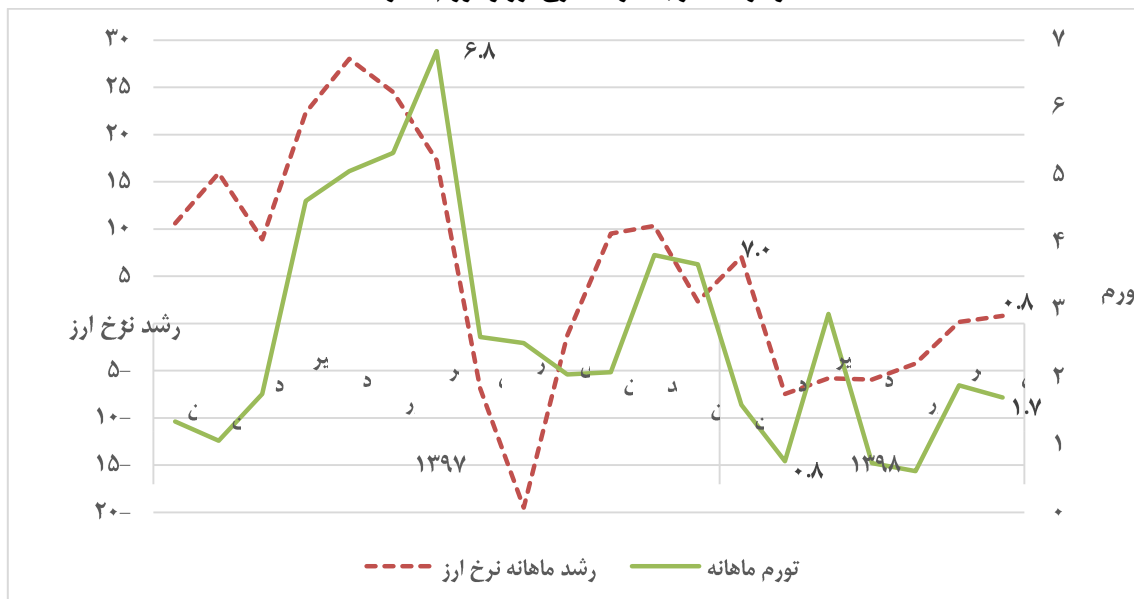
همزمان با ریاست جمهوری ترامپ در نیمه دوم سال ۱۳۹۵ تلاش‌های دولت آمریکا برای نقض توافق برجام آغاز شد و در نیمه دوم سال ۱۳۹۶ تهدیدهای ایالات متحده در این خصوص تشدید شد و به دنبال آن نرخ ارز در بازار به ویژه از اواخر سال ۱۳۹۶ شروع به افزایش نمود. ایالات متحده در اردیبهشت ۱۳۹۷ رسماً قرارداد برجام را نقض و تحریم‌های جدید نفتی را اعمال نمود که در اثر آن صادرات نفت شروع به کاهش نمود. با در نظر گرفتن این نکته که اقتصاد ایران وابسته به تزریق ارز از ناحیه نفت و گاز است، با کاهش عرضه منابع ارزی کشور انتظار بر افزایش نرخ ارز می‌رفت و حتی تقاضا برای سفته بازی ارز نیز پیش بینی می‌شد. انباشت نقدینگی که از سال‌های دور بر اقتصاد عارض شده نیز بر افزایش قیمت‌ها در چنین شرایطی تأثیر زیادی داشت. در چنین شرایطی سطح عمومی قیمت‌ها نیز به دلایل زیرافزایش یافت:

اول آن که بخشی از اجزای تشکیل دهنده کالا و خدمات، وارداتی هستند و با افزایش نرخ ارز بخشی از هزینه کالا به طور مستقیم مشمول افزایش می‌شود.

دوم برخی از کالا و خدمات در معرض صادرات هستند. اگر قیمت داخلی محصولات به اندازه قیمت خارجی نباشد، عرضه به سمت صادرات گرایش خواهد یافت و با به هم خوردن نسبت عرضه در داخل، قیمت محصول افزایش خواهد یافت.

در سال ۱۳۹۷، عملاً همگام با افزایش‌های مداوم در نرخ ارز، افزایش دائم سطح عمومی قیمت‌ها نیز مشهود می‌شود و به دنبال آن زمانی که روند قیمت ارز در سال ۱۳۹۸ نزولی و تقریباً در حدود ۱۱۵۰۰۰ ریال تثبیت شد، روند تورم نیز از آن تبعیت نمود و به روند بلند مدت خود نزدیک شد. همبستگی ظاهری این دو در نمودار زیر نشان داده شده است.

نمودار ۶.۲. رابطه رشد نرخ ارز و تورم - درصد

وابستگی بسیار زیاد اقتصاد کشور به تزریق ارز ناشی از فروش صادرات نفت و گاز چه از مسیر بودجه و چه از سایر مسیرها، از آنجا که بخش قابل توجهی از عرضه ارز در اقتصاد را به خود اختصاص می‌دهد عامل کلیدی است که بیشتر متغیرهای اقتصادی و حتی غیر اقتصادی را تحت تأثیر قرار دهد. سه برابر شدن قیمت ارز در سال ۱۳۹۱ و تکرار آن در سال ۱۳۹۷ مؤید این مطلب هست و به نظر می‌رسد برای رفع شوک‌های ناشی از نفت و گاز و تحریم‌ها در آینده لازم است ضمن تغییر نگرش درخصوص بکارگیری منابع و مواهب و نحوه مالکیت آن‌ها، مجموعه اقداماتی از قوانین بالا دستی و سیاست‌های کلی تا قوانین جاری و بودجه‌ای در نظر گرفته شود و به صورت اجرایی درآید به گونه‌ای که تحریم نفت و گاز یا تغییر شوک آور در قیمت آن بر عرضه و یا تزریق ارز بر اقتصاد، اثر قابل توجهی نداشته باشد.

۷- پول و بانک

بازار پول یکی از بازارهای چهارگانه در اقتصاد است که عملکرد آن بر بازارهای دیگر تأثیر گذار بوده و از عملکرد متغیرهای این بازارها تأثیر می‌پذیرد. درجه بالای تأثیر پذیری و تأثیرگذاری تحولات در حوزه پولی و بانکی از سایر حوزه‌ها و بخش‌های اقتصادی، ضرورت اعمال سیاست‌های اقتصادی مناسب از سوی دولت را ایجاب می‌کند. از این‌رو در این قسمت از گزارش تحولات متغیرهای حوزه پولی و بانکی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۷-۱- تحلیل عملکرد متغیرهای پولی

نقدینگی

در سال ۱۳۹۷، حجم نقدینگی با رشدی معادل ۲۳/۱ درصد نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۱۸۸۲۸/۹ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رشد نقدینگی در سال قبل از آن (۲۲/۱ درصد)، معادل ۱/۰ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. مهم‌ترین عامل رشد نقدینگی در سال ۱۳۹۷، رشد ۲۴/۲ درصدی پایه پولی بود. به طوریکه در سال ۱۳۹۷ نرخ رشد پایه پولی از نرخ رشد نقدینگی فراتر رفت. ضریب فزاینده نقدینگی نیز با ۰/۹ درصد

کاهش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۷/۰۸۷ در سال ۱۳۹۷ رسید. در مرداد ماه ۱۳۹۸ حجم نقدینگی کشور با نرخ رشد ۲۶.۱ درصدی نسبت به مرداد ۱۳۹۷، به ۲۰۷۶۵.۹ هزار میلیارد ریال بالغ شد که ۲۵.۶ واحد درصد آن در اثر رشد پایه پولی و ۰.۴ واحد درصد آن در اثر رشد ضریب فزاینده نقدینگی بود. حجم نقدینگی در پایان شهریور ۱۳۹۸ با ۲۷.۱ درصد رشد نسبت به شهریور سال ۱۳۹۷، به ۲۱۲۶۵ هزار میلیارد ریال رسید.

◀ پول و شبه پول

در سال ۱۳۹۷، حجم پول با ۴۶/۵ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۲۸۵۲/۳ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رشد سال ۱۳۹۶ (۱۹/۴ درصد) به میزان ۲۷/۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. سهم پول در نقدینگی از ۱۲/۷ درصد در سال ۱۳۹۶ به ۱۵/۱ درصد در سال ۱۳۹۷ افزایش یافت. به نظر می‌رسد موج تورمی ایجاد شده در کشور در سال ۱۳۹۷ و کاهش نرخ سود سپرده واقعی در کنار تلاطمات بازار ارز، طلا و مسکن در افزایش سهم پول در نقدینگی کشور در این سال موثر بوده است. گفتنی است سیاست تغییر معیار پرداخت سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه مدت عادی از روز شمار به ماه شمار، به گونه‌ای که حداقل مانده حساب در ماه مبنای محاسبه سود سپرده‌های مزبور باشد، نیز در دی ماه سال ۱۳۹۷ اتخاذ گردید. سهم پول در نقدینگی در مرداد ۱۳۹۸ به ۱۵.۷ درصد افزایش یافت. با توجه به سیال‌تر بودن پول نسبت به شبه پول، تغییر ترکیب نقدینگی به نفع پول در عمل پتانسیل ایجاد تورم را افزایش می‌دهد.

◀ پایه پولی

مطابق اطلاعات جدول ۷-۱- پایه پولی در پایان اسفند سال ۱۳۹۷ با رشدی معادل ۲۴/۲ درصد نسبت به پایان اسفند ۱۳۹۶ به ۲۶۵۶/۹ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به رشد دوره مشابه در سال ۱۳۹۶ (معادل ۱۹/۰ درصد)، ۵/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. رشد پایه پولی در مرداد ۱۳۹۸ به ۲۵.۶ درصد بالغ شد. تحلیل ترکیب پایه پولی در طول سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد، خالص دارایی خارجی بانک مرکزی و بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی تا بهمن ماه آن سال از عوامل اصلی رشد پایه پولی بوده‌اند. با این حال در ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۷ از نقش فزاینده بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی کاسته شده و همزمان متغیر خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی از نقش با اهمیتی در رشد پایه پولی، برخوردار شده است به گونه‌ای که افزایش بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی و افزایش خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی به ترتیب با ۱۰.۹ واحد درصد و ۱۲ واحد درصد، سهم عمده‌ای در رشد پایه پولی داشته‌اند. بررسی عوامل موثر بر پایه پولی در ۵ ماهه ابتدای سال ۱۳۹۸ نیز نشان می‌دهد که خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی و خالص بدهی دولت به بانک مرکزی از روندی افزایشی برخوردار بوده و بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی از روندی کاهنده برخوردار بوده‌است. گفتنی است، افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی در پایان سال ۱۳۹۷ و سال ۱۳۹۸ عمدتاً به دلیل انتقال بخشی از بدهی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بانک مرکزی به بدهی دولت به بانک مرکزی بوده است به طوری که تهاثر ۳۳۴ هزار میلیارد ریالی انجام گرفته به استناد جزء ۱ بند "و" تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷، باعث تغییر در ترکیب اجزای پایه پولی گردید، به نحوی که از جزء بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در پایه پولی کاسته شد و به جزء خالص بدهی‌های بخش دولتی به بانک مرکزی افزوده گردید. همچنین در سال ۱۳۹۷ تغییر مبنای ارزش محاسباتی نیز یکی از دلایل تغییر سهم خالص دارایی‌های خارجی در پایه پولی بوده است.

◀ ضریب فزاینده نقدینگی

در پایان اسفند ۱۳۹۷، ضریب فزاینده نقدینگی به رقم ۷/۰۸۷ رسید. بدین ترتیب ضریب فزاینده نقدینگی نسبت به پایان سال ۱۳۹۶، ۰/۹ درصد کاهش یافت که در مقایسه با رشد دوره مشابه سال ۱۳۹۶ (۲/۶ درصد)، ۳/۵ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. کاهش ضریب فزاینده پولی مبین کاهش نسبی قدرت خلق پول شبکه بانکی در اقتصاد کشور است. به تبع رشد مثبت پایه پولی و رشد منفی ضریب فزاینده پولی، رشد نقدینگی نیز در سال ۱۳۹۷ به ۲۳.۱ درصد رسیده که نشانگر تداوم رشد بالای نقدینگی در این سال می‌باشد. ضریب فزاینده پولی در مرداد ۱۳۹۸ به ۷.۲۵۱۷ افزایش یافت.

جدول ۷-۱- حجم و رشد نقدینگی و منابع پایه پولی کشور- هزار میلیارد ریال- درصد

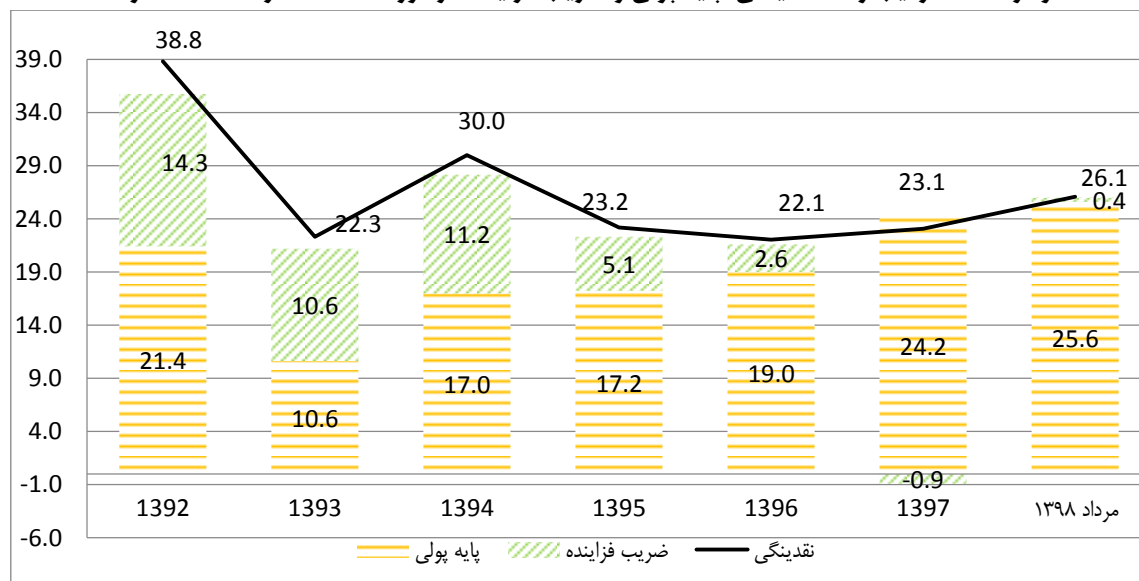
مرداد ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مرداد ۱۳۹۷	۱۳۹۶	اجزای پایه پولی
۲۲۳۴.۱	۲۴۱۶.۵	۲۳۱۴.۳	۲۱۵۹.۸	خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی
-۳.۵	۱۱.۹	-	۱۲.۲	-رشد ۱۲ ماهه
۶۳۵.۱	۲۹۲	۵۷.۸	۵۷.۹	خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی
۹۹۸.۸	۴۰۴.۳	-	-۷۱.۴	-رشد ۱۲ ماهه
۲۷۳۳	۱۱۹.۱	-۱۶۷.۶	-۱۵۸.۳	خالص بدهی دولت به بانک مرکزی
۱۲۵۱.۳	۱۳۸۱.۷	۱۴۸۸.۴	۱۳۲۰.۳	مطالبات بانک مرکزی از بانکها
-۱۵.۹	۴.۷	-	۳۲.۴	-رشد ۱۲ ماهه
-۱۲۵۶.۹	-۱۴۳۳.۳	-۱۵۸۰.۷	-۱۳۹۸.۲	خالص سایر ارقام
۲۸۶۳.۶	۲۶۵۶.۹	۲۲۷۹.۸	۲۱۳۹.۸	پایه پولی
۲۵.۶	۲۴.۲	-	۱۹.۰	-رشد ۱۲ ماهه
۲۰۷۶۵.۹	۱۸۸۲۸.۹	۱۶۴۶۶.۹	۱۵۲۹۹.۸	نقدینگی
۲۶.۱	۲۳.۱	-	۲۲.۱	-رشد ۱۲ ماهه
۷.۲۵۱۷	۷.۰۸۶۸	۷.۲۲۳۰	۷.۱۵۰۱	ضریب فزاینده نقدینگی
۰.۴	-۰.۹	-	۲.۶	-رشد ۱۲ ماهه
۱۵.۷	۱۵.۱	۱۴.۱	۱۲.۷	سهم پول در نقدینگی
مأخذ: بانک مرکزی ج.ا.ایران				

سهم اجزای پایه پولی در رشد پایه پولی در جدول ذیل نشان داده شده است. مطابق جدول مزبور مطالبات بانک مرکزی از بانکها در سالهای ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ بیشترین تاثیر را در رشد پایه پولی داشته است. سهم مطالبات بانک مرکزی از بانکها در پایان سال ۱۳۹۶ به ۱۸ واحد درصد و در شهریور ۱۳۹۷ به ۲۰.۸۴ واحد درصد از رشد پایه پولی رسیده است.

جدول ۷-۲- سهم اجزای تشکیل دهنده پایه پولی در رشد آن

مرداد ۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	شرح
۲۵.۶	۲۴.۲	۱۹.۰	رشد پایه پولی
-۳.۵	۱۲	۱۳.۱	سهم خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی
۲۵.۳	۱۰.۹	-۸.۲	سهم خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی
-۱۰.۴	۲.۹	۱۸.۰	سهم مطالبات بانک مرکزی از بانکها
۱۴.۲	-۱.۶	-۴	سهم خالص سایر ارقام
مأخذ: بانک مرکزی ج.ا.ایران			

نمودار ۷-۱- ترکیب رشد نقدینگی، پایه پولی و ضریب فزاینده در دوره ۱۳۹۲ تا مرداد ۱۳۹۸-درصد

ماخذ: بانک مرکزی ج.ا.ایران

۷-۲- عملکرد متغیرهای اعتباری- تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در ۶ ماهه ابتدای سال ۱۳۹۸

تسهیلات پرداختی بانکها طی ۶ ماهه سال ۱۳۹۸ به بخشهای اقتصادی مبلغ ۳۸۲۱.۴ هزار میلیارد ریال بوده است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل مبلغ ۷۸۹.۳ هزار میلیارد ریال (معادل ۲۶.۰ درصد) افزایش داشته است. سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در تمام بخشهای اقتصادی طی ۶ ماهه سال جاری مبلغ ۲۱۱۱.۷ هزار میلیارد ریال معادل ۵۵.۳ درصد کل تسهیلات پرداختی است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل مبلغ ۲۵۰.۵ هزار میلیارد ریال معادل ۱۳.۵ درصد افزایش داشته است. سهم تسهیلات پرداختی بابت تأمین سرمایه در گردش بخش صنعت و معدن در ۶ ماهه سال جاری معادل ۸۶۲.۰ هزار میلیارد ریال بوده است که حاکی از تخصیص ۴۰.۸ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش تمام بخشهای اقتصادی (مبلغ ۲۱۱۱.۷ هزار میلیارد ریال) است. در سال ۱۳۹۸ از ۱۱۸۳.۶ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن معادل ۷۲.۸ درصد آن (مبلغ ۸۶۲.۰ هزار میلیارد ریال) در تأمین سرمایه در گردش پرداخت شده است که بیانگر توجه و اولویتدهی به تأمین منابع برای این بخش توسط بانکها است.

جدول ۷-۳- تسهیلات پرداختی بانکها به تفکیک بخشهای اقتصادی طی سالهای ۱۳۹۳ تا ۶ ماهه سال ۱۳۹۸

هزار میلیارد ریال-درصد

بخش سال	کشاورزی		صنعت و معدن		مسکن ساختمان		بازرگانی		خدمات		متفرقه		کل بخشها	
	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ
۱۳۹۳	۷.۵	۲۵۵.۸	۳۱.۲	۱۰۶۴.۹	۱۱.۸	۴۰۴.۵	۱۲.۷	۴۳۳.۱	۳۶.۶	۱۲۴۸	۷.۸	۲۷۸	۰.۲	۳۴۱۴.۲
۱۳۹۴	۸.۴	۳۵۲.۲	۲۹.۲	۱۲۱۹.۵	۱۰.۳	۴۳۱.۱	۱۳.۶	۵۷۰.۴	۳۸.۳	۱۵۹۸.۳	۱.۶	۳۸.۳	۰.۰۳	۴۱۷۳.۲
۱۳۹۵	۸.۵	۴۶۶.۸	۲۹.۳	۱۶۰۹.۲	۹.۱	۵۰۱.۲	۱۳.۲	۷۲۴.۳	۳۹.۷	۲۱۷۸.۸	۳.۴	۳۹.۷	۰.۱	۵۴۸۳.۷
۱۳۹۶	۸.۱	۴۹۳	۲۸.۲	۱۷۴۲	۸.۵	۵۱۷.۴	۱۳.۹	۸۵۱.۷	۴۱.۲	۲۵۲۸.۳	۶.۵	۴۱.۲	۰.۱	۶۱۳۹
۱۳۹۷	۷.۶	۵۸۴.۹	۲۷	۲۰۸۹.۳	۱۳.۴	۱۰۳۷.۳	۱۴.۵	۱۱۲۵.۸	۳۷.۴	۲۸۹۲.۴	۷.۴	۳۷.۴	۰.۰۹۶	۷۷۳۷.۲
۶ ماهه سال ۱۳۹۸	۸.۳	۳۱۸.۷	۳۰.۹	۱۱۸۳.۶	۷.۴	۲۸۳.۷	۱۸	۶۸۹	۳۵.۱	۱۳۴۲	۳.۶	۳۵.۱	۰.۰۰۹	۳۸۲۱.۳

۷-۳- وضعیت مانده تسهیلات جاری و غیر جاری

مطابق جدول ذیل، شاخص نسبت مانده تسهیلات غیر جاری به کل مانده تسهیلات در ایران از متوسط استانداردهای جهانی که حدود ۵ درصد است بالاتر است. اطلاعات و آمار جدول ذیل نشان می‌دهد از نسبت مطالبات غیر جاری شبکه بانکی در تسهیلات ربالی و ارزی از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ کاسته شده، لیکن در سال ۱۳۹۶ و دو ماهه اول ۱۳۹۷ افزایش داشته است. نسبت تسهیلات غیر جاری تسهیلات ارزی در اردیبهشت ۱۳۹۷ افزایش قابل توجهی داشته که می‌تواند ناشی از تلاطم بازار ارز از اواخر سال ۱۳۹۶ تاکنون باشد. کاهش ثبات اقتصاد کلان، افزایش تورم و رکود از مواردی هستند که احتمال نکول تسهیلات دریافتی بنگاه‌ها و افزایش مطالبات غیرجاری را زیاد می‌کند. در نتیجه، شبکه بانکی حتی بیش از پیش نیازمند افزایش نظارت و اصلاحات است تا بتواند بدون اختلالات جدی به کار خود ادامه دهد.

جدول ۷-۴- مانده کل تسهیلات جاری و غیر جاری (هزار میلیارد ریال/ درصد)

سال	تسهیلات ربالی			تسهیلات ارزی			تسهیلات ریالی		
	کل تسهیلات (جاری و غیر جاری)	تسهیلات غیر جاری	نسبت تسهیلات غیر جاری به کل تسهیلات	کل تسهیلات (جاری و غیر جاری)	تسهیلات غیر جاری	نسبت تسهیلات غیر جاری به کل تسهیلات	کل تسهیلات (جاری و غیر جاری)	تسهیلات غیر جاری	نسبت تسهیلات غیر جاری به کل تسهیلات
اسفند ۱۳۹۲	۴۷۶۸.۱	۶۲۷.۵	۱۳.۲	۹۵۱.۱	۱۸۰.۶	۱۹	۵۷۱۹.۳	۸۰۸.۱	۱۴.۱
اسفند ۱۳۹۳	۶۰۷۳.۸	۶۷۹.۷	۱۱.۲	۹۶۵.۵	۱۷۱.۲	۱۷.۷	۷۰۳۹.۳	۸۵۰.۸	۱۲.۱
اسفند ۱۳۹۴	۷۱۲۱.۸	۶۹۳.۲	۹.۷	۱۰۹۸.۷	۱۴۴.۲	۱۳.۱	۸۲۲۰.۵	۸۳۷.۴	۱۰.۲
اسفند ۱۳۹۵	۸۹۳۶.۵	۸۵۱.۷	۹.۵	۱۳۲۶.۲	۱۷۵.۵	۱۳.۲	۱۰۲۶۲.۷	۱۰۲۷.۲	۱۰
اسفند ۱۳۹۶	۱۰۷۷۹.۸	۱۱۱۱.۵	۱۰.۳	۱۸۰۷.۳	۱۸۶.۵	۱۰.۳	۱۲۵۸۷.۱	۱۲۹۸	۱۰.۳
اسفند ۱۳۹۷	۱۲۷۷۰	۱۲۸۰.۳	۱۰	۲۳۲۰.۲	۲۲۶.۶	۹.۸	۱۵۰۹۰.۲	۱۵۰۷	۱۰
شهریور ۱۳۹۸	۱۳۶۲۹.۳	۱۳۷۲.۶	۱۰.۱	۳۱۹۵.۴	۳۲۷.۵	۱۰.۲	۱۶۸۲۴.۷	۱۷۰۰.۱	۱۰.۱

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۷-۴- اعتبارات اعطایی بانک مرکزی به دولت، شرکتهای دولتی و شبکه بانکی

عدم تعادل بین درآمدها و هزینه‌های دولت و تامین مالی آن از منابع بانک مرکزی و شبکه بانکی به سطر سیاست‌های مالی دولت بر سیاست‌های پولی منجر شده و دارای تبعاتی از جمله بسط پایه پولی، ایجاد عدم تعادل در منابع و مصارف شبکه بانکی و اخلال در تخصیص منابع محدود موسسات اعتباری می‌باشد. تا پایان مهر ماه ۱۳۹۸، میزان اعتبارات اعطایی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به دولت، شرکت‌ها و موسسات دولتی و بانک‌ها بالغ بر ۳۵۲۲.۵ هزار میلیارد ریال بوده است، که نسبت به ماه مشابه سال قبل حدود ۱۱ درصد (۳۵۰ هزار میلیارد ریال) افزایش نشان می‌دهد. بررسی روند اعتبارات اعطایی مزبور نشان می‌دهد که بدهی دولت، بدهی شرکتها و موسسات دولتی و بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در مهر ماه ۱۳۹۸ نسبت به مهر ماه ۱۳۹۷ به ترتیب از رشد ۱۲۷.۵ درصد، ۱۲.۹- درصد و ۷.۲ درصدی برخوردار بوده است. سهم دولت، شرکتها و موسسات دولتی و بانکها در کل اعتبارات اعطایی تا مهر ماه ۱۳۹۸، به ترتیب حدود ۲۸.۸ درصد، ۹.۷ درصد و ۶۱.۵ درصد بوده است. به طوریکه ملاحظه می‌شود اعتبارات اعطایی بانک مرکزی به شبکه بانکی دارای بیشترین سهم در کل اعتبارات اعطایی بانک مرکزی است. از دلایل افزایش بدهی بانکها به بانک مرکزی می‌توان به عدم توازن بین منابع و مصارف شبکه بانکی به دلیل انجماد دارایی‌های شبکه بانکی اشاره کرد. انباشت مطالبات غیرجاری، وجود دارایی‌ها و اموال مازاد و مانده بدهی بخش دولتی در ترازنامه شبکه بانکی از مصادیق انجماد دارایی‌های شبکه بانکی به شمار می‌آیند. رشد بالای بدهی دولت به بانک مرکزی در مهر ماه ۱۳۹۸ نسبت به مهر ماه ۱۳۹۷ (۱۳۷.۵ درصدی)، عمدتاً به دلیل تسویه مطالبات اشخاص متقاضی از دولت با بدهی آنها به بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی از طریق ثبت بدهی بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی به بانک مرکزی به عنوان بدهی دولت به بانک مرکزی (موضوع بند "و" تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷)، به مقدار ۳۳۴ هزار میلیارد ریال، اتفاق افتاده است. مطابق جزء ۱ بند "و" تبصره قانونی مزبور "به دولت اجازه داده می‌شود در صورت درخواست متقاضیان، مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی و خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی و نیز شرکتهای

دولتی تابعه وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی بابت یارانه قیمت‌های تکلیفی از دولت، که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۵ ایجاد شده است با بدهی اشخاص یادشده به بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی از طریق تسویه بدهیهای بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی به بانک مرکزی که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۵ ایجاد شده، تا مبلغ یک میلیون میلیارد ریال به صورت جمعی - خرجی از طریق انتشار اسناد تسویه خزانه، تسویه نماید. مبلغ مزبور به عنوان بدهی دولت به بانک مرکزی ثبت می‌شود. افزایش پایه پولی از این محل ممنوع است. سقف مجاز تسویه بدهی هر بانک و مؤسسه اعتباری به بانک مرکزی توسط این بانک تعیین می‌شود. " بنابر این اجرای تبصره مزبور به تغییر ترکیب پایه پولی از طریق افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی منجر گردید.

در ادامه بدهی بخش دولتی به شبکه بانکی به عنوان یکی از مصادیق دارایی‌های منجمد مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۷-۵- بدهی بخش دولتی به بانکها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی

آمار و اطلاعات در خصوص بدهی بخش دولتی به شبکه بانکی از منظر منابع آماری شامل بانکها، بخش دولتی و آمار حسابرسی شده سازمان حسابرسی، متفاوت است. آمار و اطلاعات ارایه شده توسط بانک مرکزی به دلیل آن که اطلاعات ارسال شده توسط شبکه بانکی را ملاک قرار می‌دهد و تایید سازمان حسابرسی را ندارد، لزوماً به عنوان بدهی بخش دولتی به شبکه بانکی محسوب نمی‌گردد.

مطابق آمار بانک مرکزی، بدهی بخش دولتی به شبکه بانکی (حسابرسی نشده) در پایان اسفند ۱۳۹۷ به حدود ۲۳۶۷.۳ هزار میلیارد ریال بالغ شد. مبلغ مزبور در خرداد ۱۳۹۸ به ۲۴۶۶.۷ هزار میلیارد ریال بالغ گردید. سهم دولت و شرکتها و مؤسسات دولتی از مانده بدهی مزبور به ترتیب معادل ۹۷.۴ درصد و ۲.۶ درصد است. بنابراین بدهی دولت به شبکه بانکی از سهم بالایی در بدهی بخش دولتی برخوردار است. البته باید توجه داشت رقم مزبور شامل اوراق بهادار بخش دولتی نیز هست. عدم ایفای تعهدات دولت در قبال بانکها مطالبات بانکها از دولت را به یکی از مهم‌ترین اقلام دارایی‌های منجمد تبدیل کرده و جریان وجوه نقدی و قدرت وام‌دهی آنها را دچار مشکل می‌کند. به علاوه اصل و سود محاسباتی بانکها بر بدهی مزبور حسابرسی نشده بوده و لزوماً مورد توافق نهادهای نظارتی ذیربط قرار نمی‌گیرد که در نتیجه آن دارایی‌های موهوم شبکه بانکی افزایش می‌یابد.

جدول ۷-۵: بدهی بخش دولتی به بانکها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی - هزار میلیارد ریال

سال	بدهی دولت به شبکه بانکی	بدهی شرکتها و مؤسسات دولتی به شبکه بانکی	بدهی بخش دولتی به شبکه بانکی
۱۳۹۰	۳۹۴۶	۲۴.۹	۴۱۹.۵
۱۳۹۱	۵۶۷.۴	۲۸.۷	۵۹۶.۱
۱۳۹۲	۷۲۸.۳	۳۱.۳	۷۵۹.۶
۱۳۹۳	۱۰۰۴.۸	۳۵.۵	۱۰۴۰.۳
۱۳۹۴	۱۱۹۱.۳	۲۷	۱۲۱۸.۳
۱۳۹۵	۱۵۸۴.۱	۳۷.۳	۱۶۲۱.۴
۱۳۹۶	۲۰۲۵	۳۳.۱	۲۰۵۸.۱
۱۳۹۷	۲۳۱۰.۱	۵۷.۲	۲۳۶۷.۳
خرداد ۱۳۹۸	۲۴۰۴.۳	۶۲.۴	۲۴۶۶.۷

ماخذ: نماگرهای اقتصادی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۷-۶- چالش‌های حوزه پول و بانک و راهکارهای پیشنهادی

وضعیت بانکهای کشور در زمینه شاخص‌های عملکردی شبکه بانکی نسبت به استانداردهای تعریف شده در این حوزه نامناسب‌تر است. پایین بودن سرمایه لایه ۱ بانکها، فقدان انگیزه در صاحبان سهام برای افزایش سرمایه، ضعف در افشاء اطلاعات صورتهای مالی بانکها، کاهش سودآوری و افزایش زیان انباشته، کیفیت پایین شیوه‌های افزایش سرمایه بانکها از جمله از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها و حجم بالای دارایی‌های موهومی و با ضریب ریسک بالا و وجود دارایی‌ها و اموال مازاد در ترازنامه شبکه بانکی از دلایل اصلی نامناسب بودن کفایت سرمایه بانکهای داخلی است. بدین

ترتیب لازم است اقدامات اصلاحی و نظارتی لازم در خصوص بانکهای دارای نسبتهای ترازنامه‌ای نامناسب و به خصوص کفایت سرمایه پایین‌تر از حد استاندارد انجام گیرد. هدف غایی انجام اقدامات اصلاحی به جای تداوم حیات شکننده بانکهای ورشکسته، باید تحقق شکوفایی پایدار آنها باشد. بنا بر این هدف اقدامات دولت باید به وضوح این باشد که موسسه اعتباری مشکل‌دار بتواند مشکلات را پشت سر بگذارد. اگر تلاش‌های واقعی انجام نپذیرد بانک‌ها آسیب‌پذیر باقی خواهند ماند. علاوه بر این تدارک کمک‌های مالی مستقیم در حالیکه بانکداران بد هنوز در مصدر امور قرار دارند، به منزله هدر دادن منابع است.

یکی از شاخص‌های سنجش عملکرد موسسات اعتباری شاخص نسبت مطالبات غیر جاری است. شاخص نسبت مطالبات غیر جاری در شبکه بانکی کشور در سال ۱۳۹۷ حدود ۱۰ درصد بوده است که فراتر از استانداردهای جهانی است. این در حالی است که برخی از بانکها برای کاهش حجم مطالبات غیر جاری خود و پرهیز از ذخیره‌گیری، نسبت به امهال مطالبات در قالب تسهیلات جدید اقدام می‌کنند لذا لازم است تمهیدات لازم برای واقعی شدن این نسبت اندیشیده شود. پیگیری وصول مطالبات غیرجاری از طریق استقرار مجتمع‌های قضایی و دادگاه‌های تخصصی رسیدگی به پرونده‌های شبکه بانکی، ایجاد سامانه ثبت وثایق توسط بانک مرکزی، نظارت دقیق بانک‌ها بر مصرف تسهیلات اعطایی و تخصیص مرحله‌ای تسهیلات و اصلاح قوانین و نسخ آیین‌نامه‌هایی که موجب افزایش مطالبات غیرجاری شده است در کاهش نسبت مطالبات غیر جاری موثر است. با وجود برخورد بانک مرکزی با بازار غیرمتمشکل پولی و تعیین تکلیف بخش بزرگی از سپرده گذاران این بانک‌ها، مشکلات اصلی نظام بانکی کشور همچنان پابرجا مانده که باید برای حل آن تدابیر ویژه‌ای اندیشیده شود. درمان عمده مشکلات نظام بانکی کشور که عمدتاً خود را در قالب معضل دارایی‌های موهوم نشان داده است، تنها به واسطه اجرای یک برنامه جامع اصلاح ساختار نظام بانکی ممکن می‌شود. پالایش تراز نامه بانک‌ها از دارایی‌های موهومی، شفاف‌سازی صورت‌های مالی بانک‌ها و گزارش‌دهی براساس سیستم استاندارد گزارش‌دهی مالی بین‌المللی، اصلی‌ترین اقدامی است که باید از مسیر اجرای برنامه اصلاح نظام بانکی انجام گردد. در این میان طراحی یک استراتژی مناسب برای جذب زیان انباشته بانک‌ها به نحوی که کمترین آسیب را به ساختار مالی کشور وارد نماید، تنها در گرو همکاری دستگاه‌های ذیربط است.

از دیگر راهکارهای مقابله با چالش‌های نظام بانکی کشور می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ✓ متنوع سازی ابزارهای اعمال سیاست پولی بانک مرکزی از طریق ایجاد ساز و کارهای لازم برای استفاده از عملیات بازار باز
- ✓ تهیه و اجرای برنامه اصلاح نظام بانکی کشور که باید مشتمل بر بازبینی ترازنامه بانک‌ها در چارچوب استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی IFRS باشد.
- ✓ تفکیک بانک‌های دارای نسبتهای ترازنامه‌ای مناسب از بانک‌های دارای نسبتهای ترازنامه‌ای نامناسب و برخورد با بانک‌های متخلف
- ✓ راهاندازی نظام حل و فصل و فراهم سازی امکان انحلال، توقف، ورشکستگی و ادغام بانکهای دارای نسبت‌های ترازنامه‌ای نامناسب
- ✓ تغییر مالکین، هیات مدیره و مدیران بانک‌های مشکل‌دار در مراحل ابتدایی اصلاح بانکی به طور کامل و سریع و قبل از انجام هرگونه کمک مالی رسمی (در غیر این صورت تجربه نشان داده است، در زمانی که عملیات تامین مالی نجات انجام می‌گیرد، کمک‌های اعطا شده بانکداران سابق را منتفع می‌کند).
- ✓ انجام اقدامات و اعمال مجازات در مورد موسسه اعتباری دارای نسبت‌های ترازنامه‌ای و نسبت کفایت سرمایه نامناسب حسب مورد شامل موارد ذیل:
  - الزام هیات مدیره موسسه اعتباری به ارائه برنامه لازم برای اصلاح ترکیب دارایی و یا افزایش سرمایه،
  - کاهش حدود احتیاطی نظیر تسهیلات و تعهدات کلان و اشخاص مرتبط،
  - ممنوعیت فعالیت در بازار بین بانکی،
  - سلب صلاحیت حرفه‌ای مدیرعامل و اعضای موظف هیات مدیره،
  - محدودیت پرداخت سود به سهامداران، ممنوعیت پرداخت پاداش به مدیران و محدود نمودن افزایش حقوق کارکنان موسسه اعتباری،
  - محدودیت در دریافت سپرده و محدودیت در اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات،
  - فرآهم نمودن تشریفات قانونی انحلال موسسه اعتباری
- ✓ الزام بانک‌ها به واگذاری دارایی‌ها و اموال مازاد و سهام خود در شرکت‌هایی که فعالیت غیر بانکی انجام می‌دهند با توجه به افزایش قیمت در بازار دارایی‌ها

- ✓ استقرار سیستم اعتبارسنجی قوی که باعث می‌شود بانک در انتخاب مشتریان دچار اشتباه کژگزینی نشود.
- ✓ تداوم اجرای برنامه ساماندهی بازار غیر متشکل پولی و موسسات اعتباری غیر مجاز
- ✓ ممنوعیت اعطای تسهیلات بانکی به پروژه‌های فاقد توجیه فنی، اقتصادی و مالی
- ✓ تنوع ابزارهای مالی برای پوشش نیازهای مشتریان
- ✓ انتشار اوراق مالی اسلامی توسط بانک‌ها بر روی دارایی‌های خود (اوراق بهادار سازی دارایی‌ها)
- ✓ ایجاد زمینه تاسیس بانک بد یا شرکت مدیریت دارایی (AMC)، از طریق گرفتن دارایی‌های بد و تغییر مدیریتی موسسه ناسالم. بدین ترتیب این شرکت به عنوان یک واحد مستقل، بدون وجود پیوندهای قانونی، مالی، مدیریتی یا عملیاتی با بانک مشکل داری که دارایی‌های بد از آن منفک شده است، تاسیس می‌شود.

۸- بازار سرمایه

۸-۱- تصویر و تحلیل عملکرد متغیرهای مرتبط با بازار سرمایه

ماموریت کلی سازمان بورس و اوراق بهادار عبارت است از حفظ، تقویت و توسعه بازار سرمایه‌ی با ثبات، شفاف، منصفانه و کارا از طریق نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات مرتبط، کنترل و مدیریت ریسک فراگیر، انجام پژوهش‌های توسعه‌ای و کاربردی، ایجاد زیرساخت‌های مقرراتی و فن‌آوری اطلاعات، ارتقاء جایگاه بین‌المللی و توسعه فرهنگ سرمایه‌گذاری و ارتقاء دانش مالی می‌باشد. این ماموریت با عنایت بر نقش سازمان بورس و اوراق بهادار در بازار سرمایه قانون بازار اوراق بهادار مصوب سال ۱۳۸۴) و در راستای ایفای نقش موثر و هماهنگ با اسناد بالادستی تعریف شده است. در سال‌های اخیر حرکتی نوین به سمت فعال‌سازی ظرفیت‌های نهفته در بازار سرمایه برای تامین مالی آغاز شده است که در این راستا هدف کلی، راهبردها و سیاست‌های این سازمان متناسب با اسناد بالادستی برنامه ششم توسعه، احکام دائمی و اولویت‌های ابلاغی رییس جمهور محترم تدوین گردیده است. در جدول (۸-۱)، شاخص‌های عملکرد بورس اوراق بهادار تهران طی چند سال اخیر نشان داده شده است.

در ابتدای سال ۱۳۹۶ بازار سهام تحت‌تاثیر انتخابات ریاست جمهوری کشور بود ولی بعد از مشخص شدن نتایج انتخابات، به دلیل چشم‌انداز مثبت سیاسی، ابتدا با رشد قابل‌توجهی مواجه شد و پس از آن به فاصله کوتاهی رشد بازار متوقف شده و معاملات سهام روند تعادلی را به خود دید. در ادامه سال رشد قیمت‌های جهانی محصولات فلزی، معدنی و شیمیایی روند معاملات مثبت شرکت‌های بزرگ و صادرات محور بازار سبب رشد شاخص کل گردید.

در ابتدای سال ۱۳۹۷ سیاست ارزی اتخاذ شده توسط دولت مبنی بر فروش ارز حاصل از صادرات شرکت‌های پتروشیمی، فلزی و معدنی در سامانه نیما به نرخ مصوب ۴۲۰۰۰ ریالی، سبب کاهش شاخص بازار سرمایه گردید که این روند تا اوایل خرداد ماه تداوم یافت. در خرداد ماه با توجه به رشد قابل‌توجه سایر بازارهای موازی (مسکن، طلا و ارز) شاهد رشد چشم‌گیر در قیمت برخی از صنایع مهم و پیشرو در بازار بودیم که سبب رشد شاخص کل از مقدار ۹۶۲۹۰ در ابتدای خرداد سال ۱۳۹۷ به مقدار ۱۰۸۷۳۳ تا انتهای این ماه گردید. بعد از این رشد، بازار سهام تا اواسط مرداد ماه روند نسبتاً تعادلی را طی کرده تا اینکه در اواسط مرداد ماه به دلیل توسعه بازار ثانویه ارز و تعیین نرخ ارز در سامانه نیما به صورت توافقی میان صادرکنندگان و واردکنندگان رشد خیره‌کننده‌ای را به خود دید، به طوری که بالاترین رشد ماهانه تاریخی شاخص کل در مرداد ماه سال جاری به ثبت شد. ولی روند جدی‌تر و رو به رشد شاخص‌های بورس که از نیمه دوم ۹۷ آغاز شده بود تا انتهای سال ادامه داشت. به دنبال افت نرخ ارز، کاهش قیمت‌های جهانی نفت و فلزات اساسی و همچنین افزایش قیمت خوراک برای پتروشیمی‌ها، شاخص بورس تهران از پاییز سال ۱۳۹۷ روندی کاهشی پیدا کرد و از ۱۹۵ هزار واحد در ۹ مهر ۱۳۹۷ به ۱۵۴ هزار واحد در ۱ دی ۱۳۹۷ رسید. شاخص بورس در زمستان ۱۳۹۷ برخلاف ۹ ماهه نخست سال روند نسبتاً با ثباتی را تجربه کرد و در ۲۱ اسفند ۱۳۹۷ به ۱۶۷ هزار واحد رسید. انتشار خبرهایی از کاهش مناقشات چین و آمریکا در اسفندماه که موجب رشد قیمت جهانی فلزات شد، همزمان با تقویت بهای نفت به دنبال تاکید اوپک بر ادامه سیاست کاهش تولید و متاثر شدن گروه‌های پالایشی-پتروشیمی از آن، احتمال تداوم روند صعود ملایمی را در ماه‌های آینده بالا می‌برد.

بازار سرمایه از ابتدای سال ۹۸ تا پایان شهریور شرایط مناسبی را تجربه کرده است به نحوی که شاخص کل از محدوده ۱۸۰ هزار واحد در پایان سال ۹۷ هم اکنون در کانال بالای ۳۳۰ هزار واحد در حال نوسان می‌باشد به نحوی که بازدهی شاخص کل در این بازه زمانی شش ماهه بالغ بر

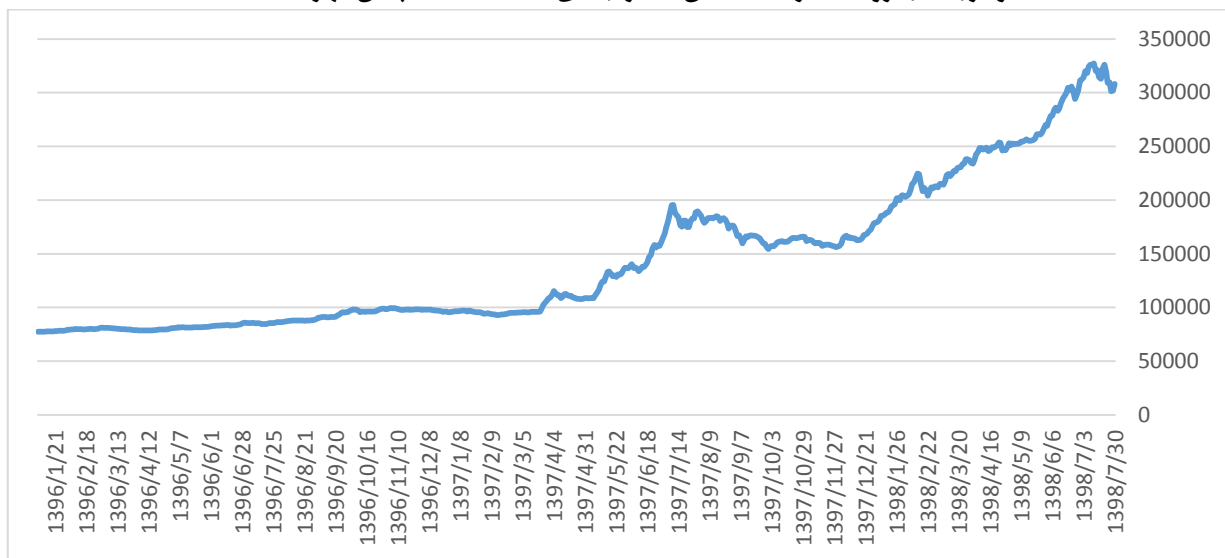
۶۷ درصد یعنی ماهانه بیش از ۱۰ درصد بود. خبرهای خوب مربوط به تقسیم سود شرکت ها از یک طرف و هجوم نقدینگی از سایر بازارها که از رمق افتاده اند به سمت بازار سرمایه از سویی دیگر باعث شد همچنان حرکت بسیار پر قدرت شاخص کل بورس و سایر شاخص ها با روندی صعودی باشد ولی با افزایش ریسک سیستماتیک بازار شاخص بورس و قیمت اکثر نمادهای بورسی و به تبع آن شاخص بورس افول ده درصدی را تجربه کرده است به گونه ای که تا پایان مهرماه از ۳۳۰ هزار واحد به محدوده ۳۰۰ واحدی برگشته است.

جدول (۸-۱): شاخص های کلیدی در بازار بورس اوراق بهادار تهران طی سال های اخیر

شرح	واحد	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۳۰ مهر ۱۳۹۸
ارزش بازار سهام (بورس)	هزار میلیارد ریال	۳۸۲۴	۶۸۲۲	۱۱۲۴۹
ارزش معاملات (بورس)	هزار میلیارد ریال	۵۳۹	۱۶۰۶	۲۰۱۷
شاخص کل بورس	واحد	۹۶۲۹۰	۱۷۸۶۵۹	۳۰۸۳۱۵
تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال	۱۴۸۰۷	۱۸۶۸۹	-
نسبت ارزش بازار به تولید ناخالص داخلی	درصد	۲۶	۳۶	-
P/E	-	۶.۴۴	۷	۶۰.۸

مأخذ: گزارشات ادواری بورس اوراق بهادار تهران

نمودار (۸-۱). روند تغییرات شاخص کل از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا پایان مهرماه ۱۳۹۸

مأخذ: بورس اوراق بهادار تهران

۸-۲- عملکرد تامین مالی در بازار سرمایه

طبق گزارشات منتشره از طرف سازمان بورس و اوراق بهادار، تامین مالی به رقم ۱۰۱ هزار و ۴۳۰ میلیارد تومان طی سال ۱۳۹۶ رسیده است. انتشار انواع ابزارهای جدید از جمله اوراق اجاره، مرابحه و اسناد خزانه اسلامی دولتی و همچنین افزایش ارزش صندوق های سرمایه گذاری از طریق جذب منابع مالی، باعث این رشد شده است. ارزش تامین مالی از طریق بازار سرمایه طی ۶ سال مذکور به طور متوسط ۴۸ درصد رشد داشته است. در جدول شماره ۸-۲- آمار تامین مالی به تفکیک تامین مالی در بازار و همچنین تامین مالی از طریق نهادهای مالی تحت نظارت از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا پایان نیمه اول ۱۳۹۸ ارائه شده است. لازم به ذکر است که جدول زیر آمار تامین مالی از طریق بازار سرمایه را نشان می دهد و محل مصرف وجوه تامین مالی شده به دلیل نبود سیستم جامع اقتصادی جهت پایش مصرف وجوه، مد نظر قرار نگرفته شده است.

جدول (۸-۲): حجم تامین مالی صورت گرفته از کانال بازار سرمایه (ارقام به هزار میلیارد ریال)

نوع بازار	عنوان	عملکرد ۹۶	عملکرد ۹۷	عملکرد ۶ ماهه ۹۸
انتشار و عرضه اولیه اوراق بهادار	تاسیس شرکت‌های سهامی عام	۱	۱.۲	-
	افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام (مجوزهای صادره)	۱۷۴	۵۹۶	۶۹
	انتشار انواع ابزارهای تامین مالی	۶۴۹	۵۲۱	۲۰۱
	عرضه اولیه سهام شرکت‌ها در بورس و فرابورس	۵	۱۹	۲۳
جمع تامین مالی بازار اولیه و ثانویه		۸۲۹	۱۱۶۹	۲۹۳
نهادهای مالی	افزایش ارزش صندوق‌ها نسبت به ابتدای سال	۱۷۵	۹۷	۱۹۱
	سایر نهادهای مالی	۱۱	۸.۷	-
جمع تامین مالی نهادهای مالی		۱۸۶	۱۰.۵	۱۹۱
جمع کل		۱,۰۱۴	۱۲۷۵	۴۸۴

مأخذ: گزارشات ماهانه سازمان بورس و اوراق بهادار تهران

❖ تامین مالی سایر نهادهای مالی شامل تاسیس و افزایش سرمایه سایر نهادهای مالی شامل شرکت‌های سبدگردان، مشاور سرمایه‌گذاری، تامین سرمایه و پردازش اطلاعات مالی بوده است.

در ارتباط با آمار تامین مالی جدول فوق باید به دو نکته زیر توجه کرد:

✓ مبالغ مربوط به افزایش سرمایه در سال‌های مختلف شامل تمامی روش‌های افزایش سرمایه شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس

است، بدیهی است افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها به معنای تامین مالی برای شرکت‌های مزبور نیست.

✓ در ارتباط با صندوق‌های سرمایه‌گذاری، بدیهی است فقط باید تاسیس و پذیره‌نویسی صندوق‌های جدید یا افزایش واحدهای

صندوق‌های سرمایه‌گذاری موجود را به عنوان تامین مالی صندوق‌ها در نظر گرفت.

با عنایت به دو نکته فوق رقم واقعی تامین مالی (سرمایه‌گذاری اولیه) کمتر از آمار ارائه شده در جدول فوق است.

در جدول زیر آمار انتشار انواع ابزارهای تامین مالی به طور خلاصه نمایش داده شده است. در طول این دوره شاهد رشد چشمگیر انتشار و معاملات اوراق صکوک بوده‌ایم، به طوری که در این دوره انواع اوراق شامل اوراق مشارکت، اجاره، مرابحه و اسناد خزانه توسط دولت منتشر شدند. در سال ۱۳۹۶ در مجموع ۶۴۸۷۷۵ میلیارد ریال انواع ابزارهای مالی دولتی و غیردولتی منتشر شد که نسبت به سال ۱۳۹۵ رشد ۱۲۲ درصدی را نشان می‌دهد. اوراق خزانه اسلامی با ۳۴۸۲۳۴ میلیارد ریال بیشترین سهم را در اوراق منتشره سال ۱۳۹۶ دارد.

جدول (۸-۳): جزئیات انتشار انواع ابزارهای تامین مالی (ارقام به هزار میلیارد ریال)

نوع بازار	عنوان	عملکرد ۹۶	عملکرد ۹۷
انتشار انواع ابزارهای تامین مالی	انتشار اوراق بدهی با مجوز سازمان بورس	۴۸	۳۴
	انتشار اوراق سلف موازی استاندارد	۲۰	۹
	اوراق مشارکت دولت، شهرداری‌ها و بانک‌ها	۱۱۲	۰
	گواهی سپرده سرمایه‌گذاری عام و خاص	۰	۰
	اوراق مشارکت شرکت ملی نفت	۰	۰
	اوراق اجاره دولتی	۲۲	۰
	اوراق منفعت دولتی	۵۰	۰
	اوراق مرابحه دولتی	۳۷	۰
	اسناد خزانه اسلامی	۳۴۸	۲۴۹
	امتیاز تسهیلات مسکن	۱۳	۸
	جمع	۶۴۹	۲۹۹

مأخذ: گزارشات ماهانه سازمان بورس و اوراق بهادار تهران

ملاحظه می‌گردد حجم عمده تامین مالی صورت پذیرفته در بازار سرمایه متعلق به بخش دولتی (علی‌الخصوص اسناد خزانه به منظور تسویه دیون دولتی) است و آمار تامین مالی صورت پذیرفته برای بخش خصوصی مطلوب نیست.

با توجه به اینکه هدف اصلی از اعمال تحریم‌های بین‌المللی در سال ۱۳۹۷ کاهش فروش نفت توسط دولت ایران است، یکی از ابزارهای موجود در سطح بازار سرمایه که می‌تواند اثر این مسئله را تقلیل دهد، فروش نفت توسط دولت در بورس انرژی به بخش خصوصی و صادرات آن توسط این بخش است که تا این تاریخ چند مرحله عرضه موفق در بورس انرژی صورت پذیرفته است.

از موارد دیگری که نیاز دولت به منابع مالی را با کمک بازار سرمایه در شرایط تحریم برطرف خواهد نمود، عرضه اولیه سهام شرکت‌های بزرگ دولتی در بازار سرمایه است که علاوه بر سهیم کردن مردم در سود بنگاه‌های بزرگ اقتصادی کشور، دولت از منابع مالی حاصل از فروش آن‌ها می‌تواند به توسعه و تکمیل سایر پروژه‌های عمرانی خود بپردازد. همچنین به جای عرضه اولیه^۷ سهام شرکت‌های دولتی، دولت می‌تواند با تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله^۸ متشکل از سهام شرکت‌های دولتی، سهام شرکت‌ها و دارایی‌های صندوق‌های بازنشستگی و سهام دارایی‌های بانک‌ها، اقدام به واگذاری و آزادسازی بسیاری از منابع مازاد خود نموده و از منابع نقدی حاصل از آن بهره‌برداری نماید.

از جمله راهکارهایی که می‌توان برای گسیل جریان نقدینگی به سمت بازار سرمایه اتخاذ نمود، کاهش هزینه نسبی مبادله سهام از طریق کاهش مالیات و کارمزد نقل و انتقال سهام است که از طریق کاهش هزینه سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران سبب تشویق ورود منابع مالی از طرف آنان به این بازار می‌شود. در نظر گرفتن معافیت مالیاتی برای افزایش سرمایه از محل سود تقسیم نشده شرکت (البته به شرط آن که به طرح‌های توسعه‌ای تخصیص یابد) نیز از جمله راهکارهای تقویت بازار سرمایه و شرکت‌های بورسی است.

با توجه به موارد ذکر شده، دولت در تلاش است ضمن بهبود کارایی بازار سرمایه و متنوع نمودن ابزارهای مالی، تمام تلاش خود را برای ثبات‌بخشی به اقتصاد کلان و رفع مشکلات شرکت‌های فعال در بورس انجام دهد و علاوه بر تأمین سرمایه در گردش مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی و انجام هرگونه اقدام یا سیاست در ایجاد شوک در ساختار مالی شرکت‌های فعال در بازار سرمایه پرهیز نماید. لایحه رفع موانع تولید در همین راستا و با این دیدگاه که سیاست‌های مناسبی برای رونق بازار سرمایه از جمله ارتقای ابزارهای مالی و گسترش بازار فراهم نمود، تصویب و اجرا شده است. علاوه بر آن، لازم است در تنظیم بودجه سالانه کشور به‌ویژه بودجه‌های عمرانی که بر بودجه شرکت‌های بورسی موثرند، ملاحظاتی در جهت حمایت از بازار سرمایه صورت پذیرد و از طرفی در نظام تامین مالی حجم بالاتری از انتشار اوراق بدهی مانند اسناد خزانه اسلامی، صکوک و اوراق مشارکت در بودجه پیش‌بینی شود. این امر در راستای تسویه بدهی‌های دولت به پیمانکاران نیز خواهد بود که خود در گردش مالی و تقویت بنگاه‌های اقتصادی موثر است.

۸-۳- مهم‌ترین اقدامات انجام شده در بازار سرمایه

از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در سطح بازار سرمایه در چند سال اخیر بر اساس گزارشات ادواری سازمان بورس و اوراق بهادار می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

◀ راه اندازی بازار معاملات اوراق مشتقه (اختیار خرید و فروش)

اوراق مشتقه^۹ ابزارهای مالی نوین و پرکاربرد در زمینه پوشش ریسک سرمایه‌گذاری هستند، دو نوع خاص از این ابزارها قراردادهای آتی^{۱۰} و اختیار معامله^{۱۱} هستند که در بازارهای مختلف دنیا برای پوشش ریسک سرمایه‌گذاری به طور عموم مورد استفاده قرار می‌گیرند. این ابزارها به دارندگان این فرصت را می‌دهد که خود را در مقابل نوسانات قیمت به عنوان ریسک بازار مصون کنند. در حال حاضر قرارداد آتی بر روی سکه، برخی محصولات فلزی مثل فولاد و برخی محصولات کشاورزی مثل زعفران در بورس کالا در جریان است. قراردادهای اختیار معامله نیز در حال حاضر بر روی سهام برخی شرکت بورسی منتشر شده است.

۷. IPO

۸. ETF

۹. Derivatives Securities

۱۰. Futures

۱۱. Options

◀ ایجاد امکان تامین مالی شرکتها از طریق بورسهای کالایی با ابزار سلف موازی استاندارد به جای پیش فروش با تعیین معیارهایی جهت بررسی شرایط اعتباری شرکتهای متقاضی انتشار اوراق سلف موازی استاندارد، به تحلیل و بررسی درخواستهای انتشار سلف و وضعیت متقاضی بر اساس معیارهای مذکور پرداخته می‌شود. در همین راستا ایجاد امکان تامین مالی بلندمدت نیروگاههای فعال در حوزه صنعت برق از طریق انتشار اوراق سلف موازی استاندارد، فراهم کردن امکان تامین مالی شرکت ملی نفت ایران برای محصول نفت کوره ۳۸۰ سانتی استوک و پیگیری امور مربوط به درج و انتشار اوراق سلف موازی استاندارد تامین مالی برق، نفت و فرآوردههای نفتی در بورس انرژی فراهم آمده است.

◀ راه اندازی بازار شرکتهای کوچک و متوسط یا شرکتهای نوپا و دانش بنیان

با تدوین، تصویب و ابلاغ دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات سهام و حق تقدم خرید سهام در بازار شرکتهای کوچک و متوسط فرابورس ایران و پس از آن اصلاح دستورالعمل پذیرش فرابورس و الحاق شرایط پذیرش شرکتهای کوچک و متوسط در فرابورس ایران راه اندازی بازار شرکتهای کوچک و متوسط صورت پذیرفت.

◀ ارتقاء ظرفیت هسته اصلی معاملات تا ۲ برابر ظرفیت قبلی و به روز رسانی سامانه معاملات

در راستای ارتقای ظرفیت سامانه معاملاتی، جداسازی هسته معاملاتی بورس تهران و فرابورس ایران به طور کامل انجام شده و در حال حاضر سامانههای معاملاتی این دو بورس کاملاً مستقل از یکدیگر عمل می‌کنند. ظرفیت هر یک از سامانهها به تنهایی به اندازه سامانه معاملاتی قدیمی می‌باشد. لذا ایجاد ظرفیت دو برابری برای سامانه معاملات حاصل گردیده است. لازم به ذکر است که پس از برجام امکان به روزرسانی سامانه معاملات از طریق همکاری شرکت ارائه کننده خدمات فراهم گردیده است. این اقدام مخاطرات سامانه‌ای در بازار سرمایه را تا حد زیادی کاهش داده است.

◀ فعال سازی حد اعتباری کارگزاران

این اقدام باعث حذف ریسک عدم ایفای تعهد که چندین دهه در بازار سرمایه وجود داشت شده است.

◀ تنقیح قوانین و مقررات بازار سرمایه ایران

پایگاه جامع قوانین و مقررات بازار سرمایه ایران با هدف صیانت از حقوق سرمایه‌گذاران و امکان دسترسی یکسان و سریع برای همه فعالان بازار طراحی شده است. این پایگاه شامل کلیه مقررات بازار سرمایه اعم از مقررات مرتبط با سازمانها و شرکتهای، حقوق سهامداران و آئین‌نامه‌های هیئت وزیران است که به صورت ابتدایی، اصلاحی و تنقیح شده قابل جستجو هستند. این سامانه در دهه فجر سال ۹۵ رونمایی شد و در حال حاضر مورد استفاده عموم قرار گرفته است.

◀ افشای اطلاعات تولید و فروش ماهانه شرکتها

اجباری نمودن افشای اطلاعات تولید و فروش ماهانه ناشران بورسی و فرابورسی باعث افزایش شفافیت در بازار سرمایه و ایجاد بستری امن تر برای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران شده است.

◀ راه اندازی سامانه رصد

سامانه رصد، سیستمی جهت پیش و رسیدگی به فرآیندهای صدور مجوزها و درخواستهای فعالان بازار است. این سامانه باعث تسهیل صدور مجوزها و کاهش زمان رسیدگی به درخواستهای واصله به سازمان شده است.

◀ راه اندازی روش ثبت سفارش (بوک بیلدینگ) در عرضه‌های اولیه

روشی برای عرضه اولیه سهام است که در این روش سهام عرضه اولیه توسط کارگزاران به مشتریان تخصیص داده نمی‌شود و مشتریان مستقیم یا غیر مستقیم سفارش خود را ثبت می‌کنند، بنابراین در این روش شائبه غیرمنصفانه بودن تخصیصها در عرضه اولیه دیگر قابل تصور نیست.

◀ تصویب مقررات تاسیس و تشکیل، موسسات رتبه‌بندی و عملیاتی کردن آن

در رتبه‌بندی اعتباری^{۱۲} نظر مؤسسه رتبه‌بندی در مورد کیفیت اعتباری ناشر یا یک تعهد مالی مشخص که می‌تواند در قالب یک عدد یا حرف بیان شود. این رتبه‌ها در حقیقت ابزار مدیریت ریسک سرمایه‌گذاران و نهادهای اعتباری محسوب می‌شوند و نقش بسزایی در این زمینه ایفا می‌کنند. بسیاری از سرمایه‌گذاران بر اساس این نظر، در خصوص احتمال بازگشت یا عدم بازگشت سرمایه خود، تصمیم‌گیری می‌کنند.

◀ کوتاه شدن زمان توقف نمادها

بر اساس دستورالعمل‌های جدید سازمان بورس و اوراق بهادار، نماد شرکت‌ها طی ۶۰ الی ۹۰ دقیقه بازگشایی می‌شوند و در شرایط عادی نمادی بیش از ۹۰ دقیقه متوقف نخواهد بود. در عین حال، بر اساس اصلاح برخی مفاد ۶ دستورالعمل مرتبط با نحوه توقف و بازگشایی نمادهای حاضر در بازار سرمایه حداکثر زمان پیش‌بینی شده برای توقف نمادها ۲۰ روز است. بعد از ۲۰ روز توقف نماد، ناشران می‌توانند تنها ۱۰ روز دیگر درخواست مهلت کنند و پس از گذشت ۳۰ روز توقف نماد امکان پذیر نخواهد بود. در صورتی که ناشران طی ۱۰ روز ابتدایی اطلاعات را افشا نکنند موضوع اعلام عمومی می‌شود و درخواست مجدد ارسال اطلاعات مالی از سوی سازمان بورس نیز به عموم اعلام خواهد شد. بعد از مدت تعیین شده نماد بازگشایی خواهد شد و اگر ناشری اطلاعات را افشا نکرده باشد از سوی سازمان بورس به فعالین بازار سرمایه اعلام می‌شود تا در معاملات خود این موضوع را در نظر بگیرند. در دستورالعمل جدید مگر در مواردی که مشکلات قضایی وجود داشته باشد، نماد بیش از ۳۰ روز بسته نخواهد بود و اختیار داد و ستد در زمان ابهام صورت‌های مالی به فعالین بازار سرمایه داده شده است.

◀ ۸-۴- مشکلات و چالش‌های موجود و پیش‌روی بازار سرمایه و اثرات دور جدید تحریم‌های اقتصادی و

راهکارهای مقابله با آنها

- چالش پیش‌رو در زمینه افزایش انتشار اوراق، احتمال نبود ظرفیت کافی در بازار سرمایه برای پذیرش می‌باشد.
- چالش پیش‌رو در زمینه نهادهای مالی نبود مکانیزم معافیت‌های مالیاتی (مالیات بر نقل و انتقال و مالیات بر اجاره) در راستای توسعه و اثربخشی ابزارهای مالی نظیر صندوق‌های PE، املاک و مستغلات، صندوق پروژه و ... می‌باشد.
- چالش پیش‌رو در زمینه شرکت‌های مشمول اصل ۴۴:
  - در دسترس نبودن بانک اطلاعات جامع در خصوص شرکت‌های مشمول اصل ۴۴
  - وجود مشکل در شناسایی به دلیل ساختار مالکیت چند لایه‌ای در شرکت‌های مشمول اصل ۴۴
  - برخی از عناوین و احکام در برگزیده تعداد زیادی نهاد و شرکت است که ایجاد زیرساخت‌های دریافت اطلاعات از آنها هزینه‌های زیادی در بردارد.
- چالش پیش‌رو در حوزه ناشران:
  - نوسانات نرخ ارز موجب تاثیر بر عملکرد شرکت‌هایی می‌شود که بخشی از مواد اولیه خود را بصورت ارزی تامین می‌نمایند.
  - تعیین قیمت‌های تکلیفی برای برخی از محصولات شرکت‌های پتروشیمی از جمله محصول اوره که به شرکت خدمات حمایتی کشاورزی تحویل داده می‌شود.
  - عدم شفافیت در نحوه محاسبه حق انتفاع پروانه‌های بهره‌برداری از معادن
- چالش پیش‌رو در حوزه کلان و بین‌الملل:
  - وجود ریسک‌های کلان همچون شوک‌های وارده به متغیرهای کلان اقتصادی، مناقشات منطقه‌ای و وجود فضاهای منفی در مورد ایران: این موضوع یکی از بارزترین موارد ایجاد نگرش منفی برای سرمایه‌گذاران بالقوه خارجی و نهادهای ارائه‌دهنده خدمات مالی بین‌المللی جهت فعالیت در ایران می‌باشد.

- نبود زیرساخت‌های فنی، حقوقی و استانداردهای بین‌المللی: نبود استانداردها و نظام کارا و موثر جهت ورود و خروج سرمایه در بازار سرمایه ایران به منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی، نبود نهادهای مالی بین‌المللی همچون کاستودین، نبود شفافیت و استانداردهای بین‌المللی در گزارش‌های مالی شرکت‌ها، نبود زیرساخت فنی بین‌المللی از جمله فقدان درگاه مناسب جهت ورود سرمایه‌گذاران خارجی را می‌توان اشاره کرد.
- عدم اطلاع‌رسانی مناسب در مورد بازار سرمایه ایران در شبکه‌های خارجی: با توجه به تبلیغات منفی نسبت به ایران، می‌توان اذعان نمود که تبلیغات رسانه‌ای ضعیف در راستای معرفی بازار سرمایه ایران از یک سو و عدم برگزاری همایش‌ها و کنفرانس‌ها و نماراه‌های بین‌المللی در سایر کشورها از سوی دیگر موجب شده تا چالش‌های مهمی برای بازار سرمایه ایران بوجود آید.

● چالش پیش رو در زمینه مدیریت ریسک فراگیر:

- عدم همکاری در ارائه اطلاعات از طرف نهادهای ناظر دیگر (نظیر وزارت اقتصاد، بانک مرکزی، بیمه مرکزی و ...) با سازمان بورس و اوراق بهادار، باعث خواهد شد برخی شاخص‌های کلان ریسک فراگیر قابل محاسبه نباشند که به تبع آن اندازه‌گیری ریسک فراگیر در سطح کلان اقتصاد قابل اندازه‌گیری نخواهد بود.
- عدم تخصیص بودجه مناسب به این حوزه در سازمان‌های مربوطه

● تحولات و ریسک‌های سیاسی مرتبط با ایران و تاثیر آن در ایجاد فضای مثبت و منفی بر بازار سرمایه

- موضوعات مرتبط با چالش‌های پذیرش یا عدم پذیرش سیاست‌ها و چارچوب‌های گروه ویژه اقدام مالی (FATF)
- تقابل در تجارت بین چین و آمریکا در طی سال ۱۳۹۷
- فضای سیاست خارجی در زمینه‌های نظیر همکاری‌های منطقه‌ای، برجام، تحریم‌ها و چالش‌های اقتصادی حاصل از اعمال تحریم‌های گسترده بر اقتصاد ایران
- نوسانات ارزی
- محدودیت‌ها و مشکلات مالی برای انتقال پول در حوزه صادرات و واردات
- تغییر در منابع بودجه عمومی کشور

با عنایت به گزارش عملکرد این سند در بخش اقدامات و با نگاه به روند کلی شاخص‌های مورد اشاره و توجه به شرایط و روند اقتصادی در سال ۱۳۹۷ در مقایسه با سال‌های اخیر (نظیر تحولات قیمتی ارز در کشور و...) از سویی تلاش‌ها و ظرفیت‌سازی‌های صورت گرفته در مجموعه بازار سرمایه ایران و نظارت اثر بخش بر عملیات و تحقق برنامه‌ریزی‌های انجام شده، اکثر شاخص‌های هدف‌گذاری شده در بازار سرمایه، با رشد مثبت همراه بودند. لذا با در نظر گرفتن شرایط موجود (مشکلات حاصل از تحریم‌ها و...) در سال‌های پیشرو سعی بر این خواهد بود که با تلاش همه جانبه، طراحی و اجرای برنامه‌ریزی مناسب با توجه به اسناد بالادستی در راستای ظرفیت‌سازی برای توسعه بازار سرمایه، هدف‌گذاری پنج ساله انجام شده (۱۳۹۶-۱۴۰۰) دنبال و محقق گردد.

◀ ۹- بازار بدهی و پایداری بدهی‌های دولت

رعایت قواعد بدهی به منظور حفظ توازن منابع و مصارف از موضوعات مهم در سیاست‌گذاری مالی دولت به شمار می‌رود. عدم انسجام در برنامه‌ریزی و بکارگیری یک استراتژی نادرست در مدیریت منابع و مصارف بودجه‌ای می‌تواند عملکرد ارکان اقتصادی کشور را دچار اختلال کند. با توجه به توانایی اغلب دولت‌ها در تحمیل خواسته‌های خود به سیاست‌گذار پولی، استفاده از منابع ارزی کشور و افزایش بدهی‌های دولت به بانک مرکزی، کسری بودجه‌های شدید دولت در اکثر مواقع قابلیت ایجاد نوسانات ارزی و فشارهای تورمی را دارد. از سوی دیگر، برنامه‌ریزی ضعیف در مدیریت منابع و تحلیل رفتن منابع عمرانی (تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) می‌تواند ضربه مهلکی به بخش‌های غیردولتی درگیر در پروژه‌های زیربنایی کشورها وارد نماید. بنابراین دولت‌ها برای تعیین سطح بهینه مخارج در معرض مصالحه‌ای بین سلطه مالی و تامین کالاهای عمومی قرار دارند و به منظور هموارسازی مسیر بودجه ایجاد بدهی می‌کنند.

برنامه‌ریزی دقیق فرایند مدیریت بدهی دولت از طریق ابزار بازار بدهی، خصوصاً برنامه‌ریزی نظام‌مند در زمان‌بندی انتشار اوراق و مدیریت نرخ‌های بازدهی اوراق بهادار دولتی، زمینه استفاده صحیح از ابزار اوراق بهادار را فراهم می‌آورد. در این میان طراحی یک الگوی برنامه‌ریزی منابع و مصارف بودجه عمومی دولت تحت شرایط تحریمی، به نحوی که پیش‌نیازهای پایداری بدهی دولت فراهم شود، ضروری است. تغییر در منابع حاصل از درآمد صادرات نفت و میعانات گازی و همچنین اعمال تغییراتی در ردیف اعتبارات هزینه‌ای و درآمدهای مالیاتی، با توجه به شرایط تحریمی، از جمله مهم‌ترین موضوعاتی که باید در تدوین چارچوب منابع و مصارف بودجه مورد توجه قرار گیرد. تحلیل پایداری بدهی دولت تحت الگوی $DSA^{۱۳}$ که از سوی صندوق بین‌المللی پول معرفی شده، نکات بسیار مهمی در اختیار برنامه‌ریزان اقتصادی در امر تنظیم منابع و مصارف دولت و بودجه‌ریزی قرار می‌دهد.

۹-۱- تحلیل پایداری بدهی‌ها

اتخاذ یک استراتژی بلندمدت برای جلوگیری از انحراف بدهی‌ها از یک روند متوازن به‌گونه‌ای که دولت همواره قادر به ایفای تعهدات خود باشد، ضرورت تدوین یک چارچوب منسجم برای ارزیابی پایداری بدهی‌ها را بیش از پیش روشن می‌کند. تحلیل پایداری بدهی (DSA) بدین منظور انجام می‌گیرد تا میزان بدهی‌های سالانه دولت، به نحوی که دولت در بازپرداخت بدهی‌هایش در افق زمانی مورد نظر مجبور به نکول و یا مذاکره دوباره با طلبکاران نگردد، مشخص گردد^{۱۴}. همچنین باید مشخص گردد که روند کنونی ایجاد بدهی در چارچوب یک استراتژی بلندمدت است یا اینکه دولت تامین منافع کوتاه‌مدت خود را به قیمت خلق بدهی‌های بزرگ در آینده انجام می‌دهد. بی‌شک فقدان برنامه‌ریزی در ایجاد بدهی موجب می‌شود که دولت برای تسویه بدهی‌های خود مجبور به اتخاذ سیاست‌های تبدیلی ناموجه اقتصادی و سیاسی گردد.

بدین منظور شاخص‌هایی معرفی شده‌اند که قابلیت ارزیابی جریان بدهی‌ها را برای تحلیل‌گران بالا می‌برد. (۱) رعایت نسبت منابع مورد نیاز برای بازپرداخت اصل و فرع اوراق بدهی به کل منابع بودجه سالانه و (۲) رعایت نسبت میزان انتشار انواع اوراق بدهی دولتی به کل منابع

• شاخص نیاز به تامین مالی ناخالص^{۱۵} (GFN/GDP)

«نیاز تامین مالی ناخالص» (GFN)، عبارت از مجموع کسری تراز عملیاتی و مبالغ لازم برای بازپرداخت اصل و سود بدهی‌های سررسید شده در سال مورد نظر است. مبالغ لازم برای بازپرداخت اصل و سود بدهی‌های سررسید شده در آن سال، به ترتیب در طبقات «اعتبارات تملک دارایی‌های مالی» و «اعتبارات هزینه‌ای» جداول بودجه درج می‌گردد. به‌منظور رعایت حدود امن این شاخص، باید برنامه‌ریزی در انتشار اوراق بهادار به‌گونه‌ای باشد که بار مالی پرداخت اصل و فرع اوراق مورد نظر، موجب عبور شاخص مزبور از ناحیه امن ۱۰ تا ۱۵ درصد در افق زمانی پروژه مدیریت بدهی نگردد. صندوق بین‌المللی پول برای دو طبقه اصلی کشورها براساس دسترسی به بازارهای باز و توسعه اقتصادی حد آستانه متفاوتی، برای کشورهای پیشرفته ۱۵ درصد و برای کشورهای نوظهور ۱۰ درصد را در نظر گرفته است^{۱۶}.

• شاخص بدهی انباشته^{۱۷} ($Debt/GDP$)

شاخص دیگری که به منظور برقراری پایداری بدهی‌های دولت معرفی می‌گردد، نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی می‌باشد. باید توجه داشت که انتشار اوراق بدهی بدلیل ایجاد بار مالی برای دولت در سال‌های آینده می‌تواند به افزایش بدهی‌های دولت بیانجامد. بنابراین توصیه می‌گردد مدیریت انتشار اوراق به‌گونه‌ای باشد که نسبت مورد نظر در افق زمانی پروژه مدیریت بدهی برای بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی از حد آستانه استاندارد بین‌المللی که توسط IMF برای کشورهای پیشرفته ۶۰ درصد و برای کشورهای نوظهور ۵۰ درصد می‌باشد تعیین شده، عبور نکند. شایان ذکر است حد آستانه نسبت مورد نظر در برنامه ششم توسعه برابر ۴۰ درصد در نظر گرفته شده است.

۱۳. Debt Sustainability Analysis

۱۴. "Financial Programming and Policies", IMF, Volume ۱

۱۵. Gross Financing Needs

۱۶. STAFF GUIDANCE NOTE FOR PUBLIC DEBT SUSTAINABILITY ANALYSIS IN MARKET-ACCESS COUNTRIES, INTERNATIONAL MONETARY FUND, May ۹, ۲۰۱۳

۱۷. Debt Stock

۹-۲- عملکرد متغیرهای بدهی و نیاز به تامین مالی ناخالص دولت

روند شناسایی و ساماندهی بدهی‌های بخش دولتی ایران حسب نیاز کشور و بنابر مواد ۱ و ۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور از سال ۱۳۹۴ و با تاسیس مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی در وزارت امور اقتصادی و دارایی آغاز شد. روند تغییرات مانده بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی به استناد گزارش‌های فصلی مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی در جدول زیر نشان داده شده است. همچنین در این جدول روند تغییرات شاخص نسبت بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به تولید ناخالص داخلی ($Debt/GDP$) و نسبت نیاز به تامین مالی ناخالص دولت به تولید ناخالص داخلی (GFN/GDP)، نمایش داده شده است.

جدول شماره ۹-۱ - روند تغییرات نسبت بدهی بخش دولتی به تولید ناخالص داخلی و نسبت نیاز به تامین مالی ناخالص دولت به تولید ناخالص داخلی در طی سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۵

متغیر	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
بدهی دولت و شرکت‌های دولتی (میلیارد ریال)	۴,۴۸۱,۲۱۶	۵,۸۷۱,۹۹۳	۵,۴۶۸,۰۸۰	۷,۳۵۹,۱۹۹
نیاز تامین مالی ناخالص دولت (میلیارد ریال)	۳۳۷,۰۷۸	۴۲۱,۸۳۲	۶۸۲,۶۲۹	۱,۲۵۷,۴۶۸
تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (جاری) (میلیارد ریال)	۱۲,۳۱۴,۲۲۰	۱۴,۱۰۲,۵۱۱	۱۶,۹۶۲,۸۴۱	۲۴,۲۹۳,۷۰۵
نسبت بدهی بخش دولتی به تولید ناخالص داخلی (درصد)	۳۶.۳	۴۱.۶	۳۲.۲	۳۰.۲۹
نسبت نیاز به تامین مالی ناخالص دولت به تولید ناخالص داخلی (درصد)	۲.۷	۲.۹	۴.۰۲	۵.۱۸

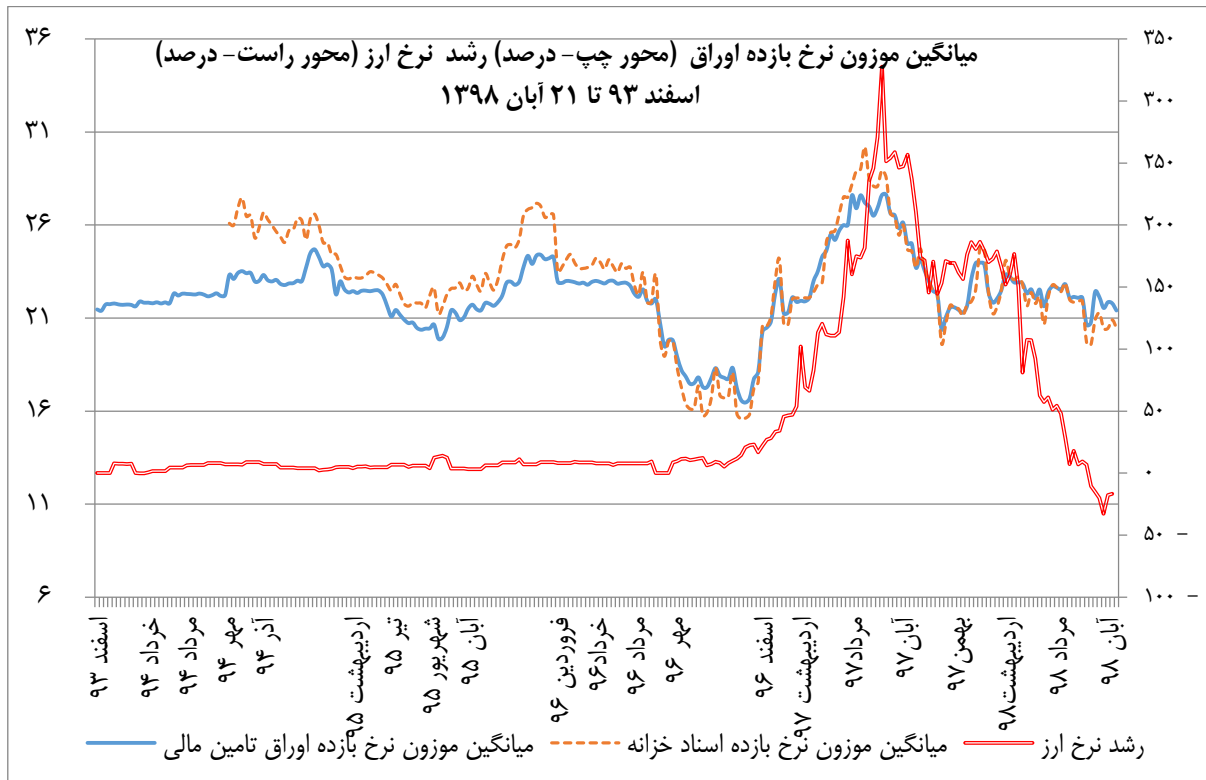
ماخذ: مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی - وزارت امور اقتصادی و دارایی

وضعیت بدهی‌ها و تعهدات دولت در سال‌های اخیر موجب بروز نگرانی‌هایی در خصوص حفظ پایداری بدهی دولت در سال‌های آینده شده است. بنا بر محاسبات کارشناسی افزایش تعهدات دولت بابت سود و اصل اوراق بهادار دولتی موجب عبور شاخص‌های نسبت بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به تولید ناخالص داخلی ($Debt/GDP$) و نسبت نیاز به تامین مالی ناخالص دولت به تولید ناخالص داخلی (GFN/GDP)، از مقادیر آستانه حساسیت و حدود مندرج در ماده (۸) قانون برنامه ششم توسعه خواهد شد. به صورت خاص روندهای مربوط به شاخص تامین مالی ناخالص دولت به تولید ناخالص داخلی تحت سناریوهای مختلف شرایط نگران‌کننده تری را نشان می‌دهد و نیازمند توجه خاص است. این موضوع لزوم توجه هر چه بیشتر برنامه‌ریزان در تدوین برنامه انتشار اوراق بهادار دولتی و مدیریت بازار سرمایه و بازار بدهی را بیش از پیش روشن می‌کند.

۹-۳- وضعیت بازار بدهی

توسعه بازار بدهی به منظور تامین مالی تعهدات بخش دولتی و شهرداری‌ها مهم‌ترین برنامه سال‌های اخیر دولت بوده است. بدین منظور در قوانین بودجه سال‌های اخیر ظرفیت‌های مناسبی برای این امر در قالب انتشار اوراق اسناد خزانه اسلامی، انواع صکوک، اوراق مرابحه و اوراق منفعت اختصاص یافته است. دو چالش عمده‌ای که پس از حضور گسترده دولت در بازار بدهی رخ داده را می‌توان بالا رفتن نرخ بازدهی مورد انتظار اوراق در بازار و پایین آمدن سهم اوراق بدهی بخش خصوصی از کل اوراق تامین مالی دانست. در نمودار ذیل میانگین موزون نرخ بازدهی اوراق بدهی نشان داده شده است. همانطور که در نمودار مشخص است عرضه بالای اوراق بخش دولتی در بازار بدهی در سال ۱۳۹۴ موجب افزایش نرخ‌های بازدهی بازار از زیر ۲۰ درصد به بالای ۲۴ درصد شد. این اتفاق در حالی رخ داد که نرخ میانگین بازدهی اسناد خزانه دولتی به ۲۷ درصد نیز رسید. در ادامه اتخاذ برنامه منسجم از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه و بهبود توزیع زمانی انتشار اوراق در طی سال و همراهی سازمان بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی از طریق فعال شدن بازار بین بانکی و صندوق‌های سرمایه‌گذاری، موجب کاهش نرخ‌های بازدهی در اواسط سال ۱۳۹۶ گردید. با این حال ورود حجم بالایی از اوراق اسناد خزانه دولتی به بازار بدهی، بالا رفتن نرخ بازدهی سایر بازارهای رقیب و ناتوانی صندوق‌های سرمایه‌گذاری در افزایش حضور در بازار به بالا رفتن نرخ‌های بازار بدهی به بیش از ۳۰ درصد در تابستان سال ۱۳۹۷ انجامید. ممانعت از انتشار پشت سر هم اوراق، آزاد شدن سپرده‌ها در شهریورها ماه و کاهش نرخ بازدهی سهام از عوامل کاهش نرخ بازدهی اوراق بدهی دولت از نیمه مرداد ماه ۱۳۹۷ بودند. پس تثبیت نوسانات و کاهش تدریجی نرخ ارز، کاهش انتظارات تورمی، سرمایه‌گذاری بروی اوراق بهادار با

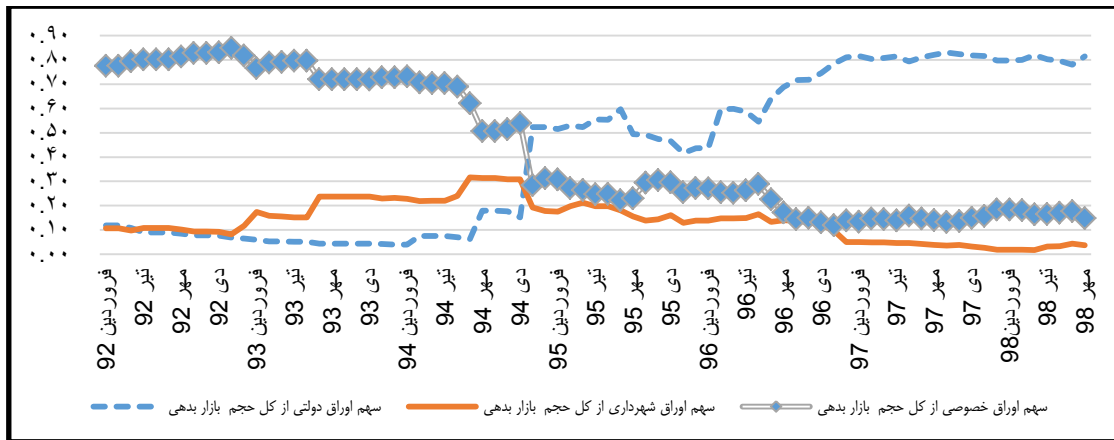
نرخ‌های بازدهی پایین‌تر در بازارهای بورس و فرابورس رونق یافت. عوامل دیگری همچون تثبیت نرخ سود بانکی و ممانعت از فعالیت موسسات غیر مجاز که با نرخ سود سپرده بالا فعالیت می‌کردند و افزایش قیمت اوراق بدهی در پی استقبال از خرید اوراق بدهی در بازار به دلیل کاهش سوددهی سایر نمادها در بازار سرمایه از مهرماه ۱۳۹۷، به تداوم روند نزولی نرخ بازدهی اوراق بدهی کمک شایانی نمود. در سال ۱۳۹۸ نرخ بازده تا سررسید (YTM) اوراق، پس از تجربه یک افزایش یک درصدی در اوایل فروردین و رسیدن به یک ثبات نسبی در محدوده ۲۱ تا ۲۳ درصد در نوسان است. این نرخ در ۲۱ آبان ۱۳۹۸ به ۲۱.۴ درصد رسیده است. نرخ میانگین اوراق اسناد خزانه اسلامی که معمولاً روند مشابه ولی با نوسانات نسبتاً بیشتر را تجربه می‌کند، در تاریخ مزبور ۲۰.۴ درصد می‌باشد.

بالا رفتن سهم اوراق بدهی بخش دولتی و شهرداری‌ها به جای اوراق بخش خصوصی و ناتوانی بخش خصوصی از انتشار اوراق بدهی با نرخ‌های بالا از دیگر آسیب‌های حضور گسترده دولت در بازار بدهی بوده است. همانگونه که در نمودار بعدی نشان داده شده، سهم اوراق بدهی بخش خصوصی از حدود ۸۰ درصد در فروردین ۱۳۹۲ به حدود ۱۵ درصد در مهر ۱۳۹۸ کاهش یافته است. این امر به گونه‌ای بوده که از مجموع ۱۱۶ هزار میلیارد تومان کل اوراق تامین مالی بازار در مهر ۱۳۹۸، حدود ۹۴.۴ هزار میلیارد تومان به اوراق بخش دولتی، ۱۷.۲ هزار میلیارد تومان به اوراق بخش خصوصی و ۴.۴ هزار میلیارد تومان به اوراق شهرداری‌ها اختصاص داشته است.

این مشاهده نشان می‌دهد بازار بدهی نیازمند تعمیق و نهادسازی است، در غیر این صورت، تامین مالی دولت در بازار بدهی به معنی بیرون انداختن بخش خصوصی از این بازار خواهد بود. به علاوه، نرخ‌های اوراق مالی دولت نیز به صورت قابل ملاحظه‌ای افزایش خواهد یافت.

روند تغییرات سهم اوراق بدهی دولتی و شهرداری‌ها در مقایسه با تغییرات سهم اوراق بخش خصوصی - درصد

بالا بودن نرخ بازدهی اوراق بدهی بخش دولتی یکی از عوامل اصلی کاهش نقش بخش خصوصی در بازار بدهی بوده که باید در برنامه ریزی انتشار اوراق برای سال‌های بعد مورد توجه دولت باشد. علاوه بر این کاهش نرخ‌های بازار اوراق بدهی موجب کاسته شدن از فشار بازپرداخت سود اوراق در طبقه اعتبارات هزینه ای بودجه سالانه سال‌های بعد می‌شود.

۹-۴- جمع‌بندی و راهکارها

بررسی پایداری بدهی های دولت و همچنین تحولات بازار بدهی نشان می‌دهد که پایداری بدهی‌های دولت ایران، از ناحیه شوک‌های مختلف - که در زمان وقوع دور جدید تحریم‌های اقتصادی محتمل هستند - به شدت آسیب پذیر است. این موضوع لزوم حساسیت هر چه بیشتر در خصوص عملکرد منابع و مصارف بودجه‌ای کشور را نشان می‌دهد. از طرف دیگر بالا بودن بیش از حد شاخص $Bond\ Spread^{18}$ می‌تواند مسبب بروز اختلالات زیادی در حفظ پایداری بدهی دولت شود. این امر نشانگر بالا بودن هزینه تامین مالی از طریق اوراق بهادار برای دولت می‌باشد. راهکارهای ذیل می‌تواند به بهبود روند پایداری بدهی دولت کمک نماید:

- مدیریت بازار بدهی و بازار سرمایه در راستای کاهش تدریجی نرخ‌های بازدهی اوراق و حرکت به سمت انتشار اوراق بلندمدت به جای کوتاه مدت
- انتشار اوراق دولت در بازار به جای واگذاری آن‌ها به طلبکارانی که نیاز نقدی بالا دارند.
- تسهیل استفاده از دارایی‌های دولت به عنوان پشتوانه اوراق مالی اسلامی
- ایجاد SPV دولتی برای تسهیل انتشار اوراق مالی دولت
- استفاده از ظرفیت اوراق ارزی
- استفاده از ظرفیت قانون رفع موانع تولید در تهاثر بدهی‌های دولت و همچنین بهره‌گیری مناسب از اوراق تسویه خزانه در چارچوب تهاثر چهارجانبه اوراق بند (و) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۸
- فعال کردن عملیات بازار باز و استفاده از اوراق بدهی به عنوان ابزار سیاست پولی
- افزایش تدریجی سهم اوراق بهادار در ترکیب دارایی‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- بکارگیری روش‌های نوین و کارآمد در اخذ مالیات و جلوگیری از فرار مالیاتی، صرفه‌جویی در هزینه‌ها و رعایت بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد
- تسهیل انجام عملیات بازار باز بانک مرکزی و استفاده از ظرفیت قانونی مندرج در بند (م) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۸
- تعیین وزن ریسک صفر برای اوراق دولتی در مقررات مربوط به کفایت سرمایه
- تسهیل انتشار اوراق بدهی شرکتی از طریق فعال کردن نهادهای اعتبارسنجی

۱۸- این شاخص نشانگر تفاوت نرخ بازدهی اوراق با سررسید مشابه در کشور مورد نظر و کشور آمریکا (یا آلمان) می‌باشد. حد آستانه حساسیت برای این شاخص ۲ درصد و آستانه هشدار ۶ درصد است. به نقل از ماخذ زیر:

۱۰- تجارت خارجی

تجارت خارجی یکی از بخش‌های مهم اقتصادی است که امروزه با گسترش فن‌آوری و افزایش تنوع در تولید کالاها در جهان، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، به گونه‌ای که حضور در بازارهای جهانی و بهره‌گیری از مزایای آن می‌تواند نقش موثری در توسعه اقتصادی کشورها ایفا نماید. در این میان توسعه صادرات (غیرنفتی) باهدف هم‌افزایی و گسترش فعالیت‌های تولیدی دارای مزیت نسبی و افزایش درآمدهای ارزی از یکسو و مدیریت واردات با هدف استفاده از ظرفیت‌های تولید داخلی، کنترل مصارف ارزی و کاهش واردات غیررسمی از سوی دیگر، اصلی‌ترین موضوع مورد توجه سیاستگذاران در حوزه تجارت خارجی بوده و سیاست‌هایی نظیر گسترش خوشه‌ها، شبکه‌ها، تشکلهای و شرکت‌های بزرگ صادراتی و مشارکت بخش غیردولتی و کاهش موانع و محدودیت‌های تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای وارداتی، اتخاذ گردیده است. با توجه به شرایط تحریم‌های بین‌المللی در برخی سال‌ها، سیاست‌های کوتاه مدت مقابله با تحریم جایگزین برخی سیاست‌های میان مدت و بلند مدت گردید که از جمله آنها می‌توان به اعمال موانع غیرتعرفه‌ای نظیر ممنوعیت‌های صادراتی و وارداتی، تخصیص ارز با نرخ‌های مختلف براساس اولویت‌های کالاهای وارداتی و مداخله در بازار برخی گروه‌های کالایی به منظور جلوگیری از افزایش قیمت‌ها، اشاره نمود. در این قسمت عملکرد متغیرهای حوزه تجارت خارجی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته و ضمن تبیین مشکلات و چالش‌های موجود، راهکارهای عملیاتی در برنامه عملیاتی دو سالانه ۱۳۹۹-۱۴۰۰، ارائه شده است.

۱۰-۱- تصویر و تحلیل عملکرد متغیرهای حوزه تجارت خارجی

براساس اطلاعات بانک مرکزی ج.ا. ایران صادرات کالاهای غیرنفتی در سال ۱۳۹۷ حدود ۳۲.۷ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ماقبل آن حدود یک درصد افزایش داشته است (جدول ۱۰.۱). افزایش قیمت کالاهای داخلی به عنوان عامل تعیین‌کننده قیمت پایه کالاهای صادراتی دلیل این رشد محسوب میشود.^{۱۹} بررسی اقلام عمده صادرات بیانگر آن است که محصولات فلزی نظیر صادرات سنگ آهن هماتیت، محصولات نیمه تمام از آهن و فولاد، آهن و فولاد غیرمزوج، کنسانتره آهن، کاتود و قطعات کاتود از مس، نقش مهمی در افزایش صادرات داشته‌اند. به عبارتی کماکان کالاهای فرآوری‌نشده سهم عمده‌ای از کالاهای صادراتی را به خود اختصاص داده‌اند که در این میان کالاهای پایه نفتی و کالاهای پتروشیمی از نقش بیشتری برخوردار بوده‌اند. این درحالی است که براساس آخرین آمار منتشره بانک جهانی^{۲۰}، صادرات محصولات با تکنولوژی بالا^{۲۱} حدود ۱۸ درصد صادرات محصولات صنعتی جهان در سال ۲۰۱۸ را تشکیل داده که این نسبت برای ایران در سال ۲۰۱۷، ۱.۳ درصد گزارش شده است. صادرات خدمات در سال ۱۳۹۷ بیش از ۹.۹ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ماقبل آن ۴.۶ درصد کاهش داشته است (جدول ۱۰.۱). کاهش فعالیت وسایل حمل و نقل داخلی در زمینه حمل کالاهای صادراتی و نیز کاهش وزن کالاهای صادراتی و ترانزیتی، دلایل اصلی کاهش صادرات خدمات قلمداد می‌شود. در مجموع صادرات کالاهای غیرنفتی و خدمات حدود ۴۲.۶ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ماقبل آن، ۰.۳ درصد کاهش یافته است. ارزش واردات کالا در سال ۱۳۹۷ حدود ۶۰.۸ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ماقبل آن حدود ۲۰ درصد کاهش یافته است (جدول ۱۰.۱). کاهش درآمدهای نفتی و افزایش نرخ ارز مهمترین دلایل کاهش واردات بوده‌اند. بررسی ترکیب کالاهای وارداتی بیانگر آن است که کالاهای واسطه‌ای کماکان بالاترین سهم را در ترکیب واردات داشته است. همچنین مقایسه سهم اجزای واردات در سال ۱۳۹۷ با سال ۱۳۹۶ بیانگر افزایش سهم واردات کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای و کاهش سهم کالاهای مصرفی میباشد (نمودار ۱۰.۱). محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های وارداتی به ویژه در حوزه کالاهای مصرفی، مهمترین دلیل کاهش سهم وارداتی گروه مذکور بوده است. بررسی اقلام عمده واردات در سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد که ذرت دامی، برنج و قطعات منفصله جهت تولید اتومبیل سواری، لوبیای سویا و الکتروندهای زغالی برای کوره‌ها از مهمترین اقلام وارداتی بوده‌اند. واردات خدمات در سال ۱۳۹۷ حدود ۱۷.۳ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ماقبل آن ۵.۷ درصد کاهش یافته است (جدول ۱۰.۱). کاهش سرفصل مسافرت به دلیل افزایش نرخ ارز و به تبع آن گران شدن هزینه سفرهای خارجی از مهمترین دلایل کاهش واردات خدمات بوده است. در مجموع واردات کالا و خدمات در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۷۸ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ماقبل آن، ۱۶.۹ درصد کاهش یافته است. تراز بازرگانی غیرنفتی و تراز خدمات در سال ۱۳۹۷ به ترتیب ۲۸.۱- میلیارد دلار و حدود ۷.۴- میلیارد دلار بوده است (جدول ۱۰.۱).

۱۹. براساس اطلاعات مرکز آمار ایران، شاخص قیمت دلاری کل کالاهای صادراتی در سال ۱۳۹۷ درمقایسه با سال ۱۳۹۶ حدود ۱۹.۶ درصد رشد داشته است.

۲۰. World Development Indicators, World bank

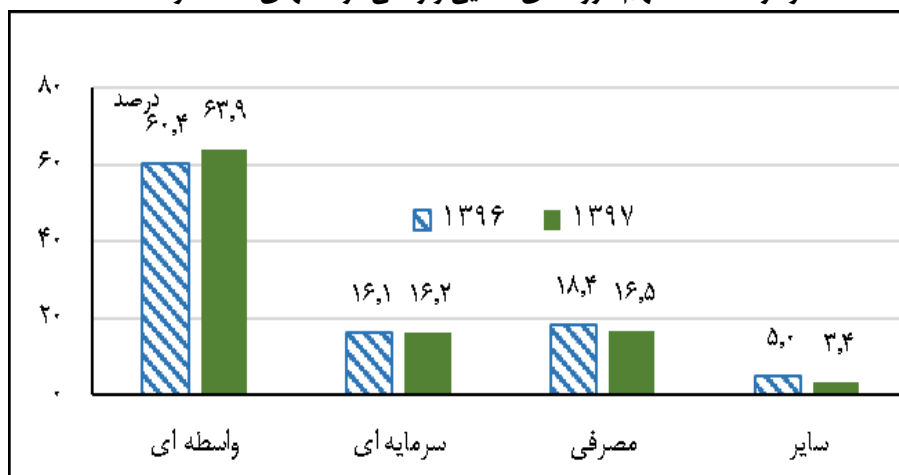
۲۱. High- Technology

جدول ۱۰-۱- عملکرد تجارت خارجی در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

تغییر نسبت به مدت مشابه ماقبل	تغییر نسبت به مدت مشابه ماقبل درصد	۱۳۹۷	۱۳۹۶	شرح
		میلیون دلار		
۱۰۰	۱۴.۵	۳۲,۶۵۵	۳۲,۳۲۴	صادرات کالای غیرنفتی
-۴۶	۳.۱	۹,۹۰۳	۱۰,۳۷۶	صادرات خدمات
-۰.۳	۱۱.۵	۴۲۵۵۸	۴۲۷۰۰	صادرات غیرنفتی کالا و خدمات
-۱۹.۶	۱۹.۷	۶۰,۷۵۵	۷۵,۵۴۶	واردات کالا
-۵.۷	۱۴.۳	۱۷,۲۵۴	۱۸,۲۹۲	واردات خدمات
-۱۶.۹	۱۸.۶	۷۸,۰۰۹	۹۳,۸۳۸	کل واردات
		-۲۸,۱۰۰	-۴۳,۲۲۲	تراز بازرگانی غیرنفتی
		-۷,۳۵۱	-۷,۹۱۶	تراز خدمات

ماخذ: بانک مرکزی ج.ا.ایران

نمودار ۱۰-۱- سهم گروه های کالایی وارداتی در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

ماخذ: سازمان توسعه تجارت

براساس آخرین آمارگمرک ج.ا.ایران نشان می دهد، طی هفت ماه نخست سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۷۹.۴ میلیون تن کالا به ارزش بیش از ۲۴.۴ میلیارد دلار کالا صادر شده که در مقایسه با مدت مشابه سال ماقبل آن به لحاظ وزن ۱۷.۱ درصد افزایش و به لحاظ ارزش ۱۱.۳ درصد کاهش داشته است. تعدیل پایه ارزش صادراتی کالاها به میزان ۳۰ درصد، کاهش قیمت جهانی برخی محصولات در کنار رقابت ناسالم صادرکنندگان موجب شد تا صادرات علی رغم افزایش وزن، با کاهش ارزش مواجه شود. همچنین طی دوره مذکور، بالغ بر ۱۹.۸ میلیون تن کالا به ارزش در حدود ۲۵.۲ میلیارد دلار کالا وارد شده که در مقایسه با مدت مشابه سال ماقبل آن به لحاظ وزن ۳.۱ درصد افزایش و به لحاظ ارزش ۵.۳ درصد کاهش داشته است.

تراز تجاری غیرنفتی در هفت ماه نخست سال جاری با کسری به میزان ۷۶۶- میلیون دلار مواجه بود که نسبت به مازاد ۹۳۶ میلیون دلاری دوره مشابه سال قبل، از کاهش زیادی برخوردار شده است.

۱۰-۲- پیش بینی درآمدهای گمرکی

درآمدهای گمرکی بخشی از درآمدهای دولت می باشد که از دو جزء اصلی حقوق ورودی خودرو و سایر کالاها تشکیل شده است. ردیف جمعی - خرجی نیز بخش کوچکی از درآمدهای گمرکی را تشکیل می دهد که حقوق ورودی کالاهایی که از معافیت برخوردارند، در برمی گیرد. در جدول زیر حقوق ورودی بر اساس مولفه های مذکور آورده شده است:

جدول ۱۰-۲- واردات خودرو و سایر کالاها و حقوق ورودی آنها برای سالهای ۱۳۹۶-۱۳۹۸

تعارف	کل	جمع خرجی	جمع خودرو و سایر کالاها			سایر کالاها					خودرو					سال
			حقوق ورودی	واردت	واردت	تعارف	حقوق ورودی	نرخ ارز	واردت	واردت	واردت	تعارف	حقوق ورودی	نرخ ارز	واردت	
درصد	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون دلار	موثر	میلیون ریال	ریال	میلیون ریال	میلیون دلار	موثر	میلیون ریال	ریال	میلیون ریال	میلیون دلار	
۱۴.۱	۲۶۰,۶۶۳,۱۰۲	۴۳,۶۶۲,۰۰۰	۲۱۷,۰۰۱,۱۰۲	۱,۸۴۹,۲۷۴,۰۰۰	۵۴,۴۵۹	۱۰.۷	۱۹۱,۶۵۹,۷۹۳	۳۳,۹۷۶	۱,۷۸۷,۸۰۰,۰۰۰	۵۲,۶۱۹	۴۱.۲	۲۵,۳۴۱,۳۰۹	۳۳,۴۱۰	۶۱,۴۷۴,۰۰۰	۱,۸۴۰	۱۳۹۶
۱۲.۵	۲۳۳,۶۵۱,۰۶۸	۴۵,۲۹۰,۰۰۰	۱۷۸,۳۶۱,۰۶۸	۱,۷۹۲,۵۳۸,۰۰۰	۴۳,۱۶۹	۹.۴	۱۶۶,۰۶۳,۰۲۹	۴۱,۵۳۳	۱,۷۷۴,۶۵۷,۰۰۰	۴۲,۷۲۹	۷۵.۰	۱۲,۲۹۸,۰۳۹	۴۰,۶۳۹	۱۷,۸۸۱,۰۰۰	۴۴۰	۱۳۹۷
۱۲.۴	۱۸۷,۰۳۵,۰۴۴	۴۵,۲۹۰,۰۰۰	۱۴۱,۷۴۵,۰۴۴	۱,۵۰۷,۹۲۶,۰۰۰	۳۵,۹۰۳	۹.۴	۱۴۱,۷۴۵,۰۴۴	۴۲,۰۰۰	۱,۵۰۷,۹۲۶,۰۰۰	۳۵,۹۰۳	۷۵.۰	.	۴۲,۰۰۰	.	.	۱۳۹۸ (پیش‌بینی)

براساس جدول مذکور و با وجود ممنوعیت ثبت سفارش واردات خودرو پس از خرداد سال ۱۳۹۶ میزان واردات خودرو بالغ بر ۱.۸ میلیارد دلار بود که ۲۵.۳ هزارمیلیارد ریال حقوق ورودی از محل مذکور اخذ گردید. در سال ۱۳۹۷ علی‌رغم تداوم سیاست ممنوعیت واردات خودرو، بدلیل ترخیص خودروهای باقیمانده در گمرک، درآمد گمرکی ناشی از واردات خودرو در سال فوق حدود ۱۲.۳ هزار میلیارد ریال بود. درآمد ناشی از حقوق ورودی سایر کالاها در سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۱۹۱.۷ هزارمیلیارد ریال بود که به‌دلیل ممنوعیت واردات کالاهای غیر ضرور که از حقوق ورودی بالایی برخوردار می‌باشند و تاکید بر واردات کالاهای ضروری که از حقوق ورودی پایینی برخوردارند، درآمد حقوق ورودی در سال ۱۳۹۷ به حدود ۱۶۶.۱ هزارمیلیارد ریال کاهش یافت.

رقم مربوط به ردیف جمعی - خرجی نیز در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب بالغ بر ۴۳.۶ هزار میلیارد ریال و حدود ۴۵.۳ هزار میلیارد ریال بود. دلیل بالا بودن رقم مذکور، وجود معافیت‌های مختلف گمرکی و گسترش آنها می‌باشد.

در سال ۱۳۹۸ با توجه به تداوم شرایط تحریم اقتصادی و کمبود منابع ارزی دولت، ممنوعیت واردات خودرو مجدداً تمدید گردید، از این رو درآمد گمرکی ناشی از واردات خودرو برای سال ۱۳۹۸ متصور نمی‌باشد. به عبارت دیگر شرایط تحریم اقتصادی و کمبود منابع ارزی کشور، موجب حذف این بخش از درآمدهای دولت شده است. در مجموع با فرض واردات ۳۵.۹ میلیارد دلاری برای کل سال ۱۳۹۸، نرخ تبدیل ۴۲۰۰۰ ریال برای ارزش‌گذاری کالاهای وارداتی، تعرفه ۵ درصد برای کالاهای اساسی (حدود ۱۱ میلیارد دلار) و ۱۱.۳ درصد برای سایر کالاها و نیز ثابت ماندن میزان ردیف جمعی - خرجی همانند سال ۱۳۹۷، کل حقوق ورودی برای سال ۱۳۹۸، حدود ۱۸۷ هزارمیلیارد ریال پیش‌بینی می‌شود.

حقوق ورودی برای سال ۱۳۹۹ براساس دو سناریوی پیش‌بینی شده است. در سناریوی اول، با فرض واردات ۳۵.۶ میلیارد دلار، نرخ ارز ۴۲۰۰۰ ریال برای ارزش‌گذاری کالاهای وارداتی، تعرفه ۵ درصدی برای کالاهای اساسی (حدود ۱۰.۵ میلیارد دلار) و ۱۱.۳ درصد برای سایر کالاها و نیز ثابت ماندن میزان ردیف جمعی - خرجی همانند سال ۱۳۹۷، کل حقوق ورودی حدود ۱۸۶ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی می‌شود. در سناریوی دوم فرض شده نرخ ارزش‌گذاری کالاهای وارداتی در مقایسه با سناریوی اول تغییر یابد به طوری که برای کالاهای اساسی ۴۲۰۰۰ ریال و برای سایر کالاها ۱۱۵۰۰۰ ریال در نظر گرفته شود. بر این اساس کل حقوق ورودی در سناریوی دوم برای سال ۱۳۹۹، حدود ۳۹۴ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی می‌شود. همانطور که ملاحظه می‌شود تغییر نرخ ارز مورد محاسبه در ارزش‌گذاری کالاهای وارداتی موجب افزایش چشمگیر درآمدهای حقوق ورودی (در حدود ۲۰۸ هزار میلیارد ریال) می‌گردد.

۱۰-۳- جمع‌بندی و توصیه‌ها

تجارت خارجی در سال ۱۳۹۶ به دلیل گسترش اندک روابط کارگزاری، اعطای تسهیلات از محل منابع صندوق توسعه ملی و بانکها به منظور تشویق صادرات در راستای اجرایی نمودن بسته حمایت از صادرات سال ۱۳۹۶، افزایش صادرات محصولات فلزی به دلیل افزایش قیمت جهانی فلزات و افزایش نرخ ارز در نیمه دوم سال مذکور، از بهبود نسبی در مقایسه با سال ۱۳۹۵ برخوردار شد اما در سال ۱۳۹۷ تحت تاثیر تلاطمات ارزی پدید آمده در سال ۱۳۹۶ و تداوم و تشدید آن ناشی از خروج آمریکا از برجام و از سرگیری و اعمال تحریم‌های یک جانبه و وجود شرایط رکود تورمی در اقتصاد، از عملکرد ضعیف‌تری در مقایسه با سال ماقبل آن برخوردار گردید هرچند اتخاذ سیاست‌های محدودیت و ممنوعیت واردات کالاهای مصرفی سبب افزایش سهم واردات کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای و نیز موجب بهبود تراز بازرگانی گردید.

علاوه بر مشکلات و چالش‌های متممادی حوزه تجارت از جمله سهم پایین محصولات نهایی و با ارزش افزوده بالا در صادرات کشور و اتکای بخش عمده صادرات کشور به محصولات پایه و کمتر فرآوری شده، رقابت‌پذیری پایین کالاهای صادراتی و پایین بودن کیفیت کالاهای تولید داخل، بالا بودن هزینه حمل و نقل و عدم تنوع بازارهای صادراتی و وارداتی، حوزه مذکور در شرایط کنونی با چالش‌های زیر مواجه است:

- خروج آمریکا از برجام و از سرگیری و اعمال تحریم‌های یک جانبه و مشکلات مبتلابه نظیر: کاهش شدید صادرات نفت و محدودیت در انتقال درآمدهای ارزی حاصل از آن، ایجاد محدودیت‌های تجاری به ویژه در صادرات فولاد و آلومینیوم، محدودیت بر نقل و انتقالات مالی از جمله محدودیت در استفاده از ابزارهای مرسوم تجارت بین الملل نظیر گشایش اعتبارات اسنادی و حواله، محدود کردن بیمه‌های حمل و نقل و ناوگان‌های کشتیرانی، کاهش عرضه کالای صادراتی ناشی از افزایش قیمت تمام شده و کندشدن رشد تولید ملی، ایجاد مشکل در صدور ضمانت‌نامه‌های بانکی برای حضور در پروژه‌های خدماتی و افزایش هزینه‌های تجارت

- تداوم شرایط رکود تورمی: شرایط رکود داخلی از یکسو به دلیل کاهش تقاضای داخلی، زمینه افزایش صادرات را فراهم می‌آورد اما از سوی دیگر به دلیل افزایش قیمت‌های داخلی و نیز چالش دسترسی واحدهای تولیدی زمینه کاهش قدرت رقابت و به تبع خود کاهش صادرات را در پی خواهد داشت.
  - ناپایداری در سیاست‌ها و ضوابط تجاری و اقتصادی: صدور بخشنامه‌ها و مصوبات مختلف که منجر به بی‌نظمی و بی‌ثباتی در تجارت خارجی شده است.
  - منازعات، تنش‌ها و ناآرامی‌های منطقه‌ای
- بر این اساس با توجه به خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم‌های بین‌المللی و ضرورت تامین ارز مورد نیاز واردات و نیز جبران کاهش درآمدهای ارزی ناشی از کاهش شدید درآمدهای نفتی، توجه به صادرات غیرنفتی و مدیریت واردات بیش از پیش باید مد نظر قرار گیرد. در این راستا توجه بیشتر به توسعه صادرات غیرنفتی و مدیریت واردات و تلاش در جهت کاهش و رفع تنش‌های بین‌المللی، تسهیل فرایندهای تجاری از جمله رفع موانع غیرتعرفه‌ای و تسریع در انجام امور گمرکی مربوط به صادرات و واردات کالا، تنوع بخشی کالاهای صادراتی به ویژه کالاهای پردازش شده و با ارزش افزوده بیشتر از طریق اعمال تشویق‌ها یا معافیت‌های مالیاتی، تداوم سیاست مدیریت واردات از طریق کنترل سهم کالاهای وارداتی و کاهش واردات غیررسمی و استفاده از موقعیت جغرافیایی کشور به منظور افزایش صادرات در حوزه حمل نقل و نیز افزایش صادرات در حوزه گردشگری و در نتیجه بهبود تراز خدمات، از جمله مهمترین توصیه‌هایی است که برای بهبود وضعیت تجارت خارجی پیشنهاد می‌گردد.

۱۱- بازار ارز

تبادل در بازار ارز همانند سایر بازارها از تقابل عرضه و تقاضا شکل می‌گیرد. در چارچوب تراز پرداخت‌های خارجی می‌توان عرضه ارز را از طریق صادرات نفتی، صادرات غیرنفتی و صادرات خدمات و تقاضا برای ارز را از طریق واردات کالا و خدمات تشریح نمود. البته در برخی از مواقع که نااطمینانی نسبت به شرایط آتی وجود دارد، تقاضا برای ارز به عنوان یک عامل برای جلوگیری از کاهش ارزش ثروت عمل کرده و نرخ ارز در بازار را تحت تاثیر قرار می‌دهد. در ایران، با توجه به اینکه دولت بزرگترین واردکننده و صادرکننده کالاها و خدمات در کشور است و وابستگی زیادی بین درآمدهای دولت (و اقتصاد کشور) و نفت وجود دارد، بازار ارز عمدتاً متاثر از میزان صادرات و قیمت‌های نفت می‌باشد. به علاوه، شرایط ویژه کشور از جمله تحریم‌های بین‌المللی و وجود بازار ارز موازی که بر تقاضا و عرضه ارز موثر هستند را نیز باید به این نااطمینانی‌ها اضافه نمود.

نظام ارزی کشور مطابق بند (ج) ماده ۸۱ قانون برنامه پنجم توسعه و بند (ت) ماده ۲۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه «شناور مدیریت شده» است. از این رو هر گونه دخالت در بازار ارز باید از طریق ساز و کار عرضه و تقاضای ارز دنبال شود. بر اساس قانون احکام دائمی، دامنه نرخ ارز با توجه به حفظ رقابت پذیری در تجارت و با ملاحظه تورم داخلی و خارجی و شرایط اقتصاد کلان تعیین می‌شود.

بر اساس آمارهای بانک مرکزی، متوسط نرخ ارز برای هر دلار آمریکا در سال ۱۳۹۷، در بازار بین بانکی ۴۲۰۰۰ ریال، در سامانه نیما (طی دوره مردادماه الی اسفندماه)، ۸۲۹۴۸ ریال و در بازار آزاد برابر ۱۰۳۵۱۳ ریال بوده است. بر این اساس نرخ رسمی و بازار آزاد نسبت به سال ماقبل آن، به ترتیب، ۲۲۶ درصد و ۱۵۶ درصد افزایش داشته است.

در این گزارش عملکرد بازار ارز طی سال‌های ۱۳۹۷-۱۳۹۰ و ۸ ماهه اول ۱۳۹۸ مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته و ضمن تبیین مشکلات و چالش‌های موجود، راهکارهای عملیاتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، ارائه شده است.

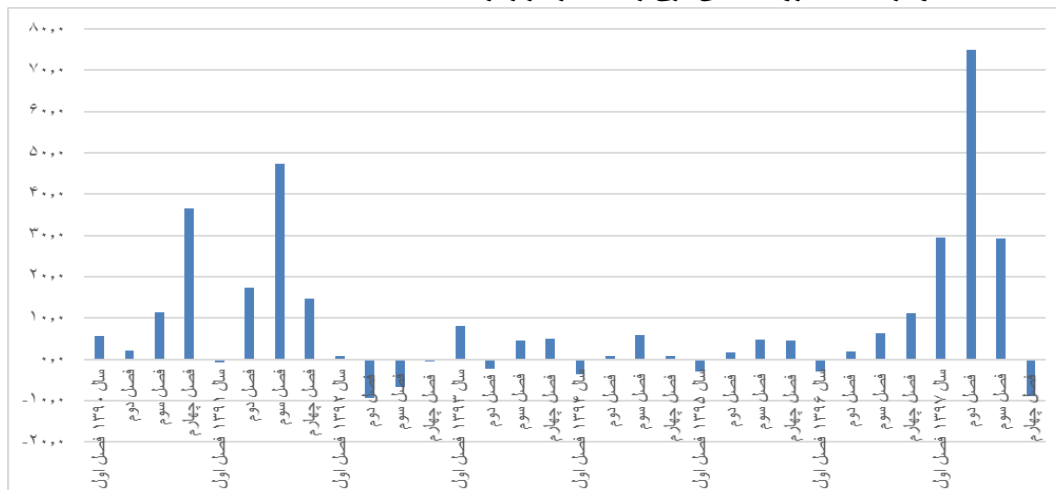
۱۱-۱- تصویر و تحلیل عملکرد متغیرهای مرتبط

در سال ۱۳۹۶، بازار ارز با نوسانات و التهابات زیادی همراه بود. رشد بیش از ۳۰ درصدی نرخ ارز در نیمه دوم سال ۱۳۹۶، پدیدآمدن چندین نرخ در بازار و شکاف بزرگ بین نرخ ارز رسمی و بازار آزاد از پیامدهای نوسان قابل توجه نرخ ارز در نیمه دوم سال مذکور بوده است. این روند رشد قیمت با توجه به بازه افزایش قیمت و میزان رشد طی سال‌های ماقبل تقریباً بی‌سابقه بوده و نشانگر روند متفاوت تحولات بازار ارز در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال‌های گذشته است.

بازار ارز در سال ۱۳۹۶ تحت تاثیر عوامل داخلی همچون کاهش نرخ سود بانکی در شهریور ماه، تزریق ارز زیر قیمت بازار، حذف بسیاری از کالاهای وارداتی از لیست دریافت ارز مبادله‌ای و عوامل خارجی از جمله اعلام عدم پابندی ایران به توافق هسته‌ای از سوی آمریکا و در نتیجه احتمال خروج این کشور از برجام، اعمال تحریم‌ها علیه برخی نهادها و شبکه‌های انتقال ارز، محدودیت شدید در نقل و انتقالات ارزی از مسیر دبی و تلاش آمریکا برای کاهش صادرات نفت ایران به سایر کشورها، شرایط کاملا متفاوتی را نسبت به دوره‌های پیشین تجربه کرد، به طوری که نرخ ارز در نیمه دوم سال ۱۳۹۶ چه به لحاظ دوره ماندگاری افزایش و چه به لحاظ میزان و شدت رشد در مقایسه با سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵ با نوسانات زیادی همراه بود. نوسانات بازار ارز که از نیمه دوم سال ۱۳۹۶، به دنبال اعلام سیاست‌های جدید آمریکا در قبال برجام و اعمال برخی تحریم‌ها و شکل‌گیری سفته بازی و حرکت بخشی از نقدینگی موجود در حساب‌های بانکی به سایر بازارها از جمله بازار ارز، سکه و مسکن آغاز شده بود، در سال ۱۳۹۷ نیز ادامه یافت. به طوری که نرخ دلار بازار آزاد که در ماه‌های بهمن و اسفند ۱۳۹۶ در کانال ۴۶۰۰۰ ریالی قرار گرفته بود، در فروردین ماه به بیش از ۵۱۰۰۰ ریال رسید و دولت در ۲۲ فروردین ماه چارچوب سیاستی جدیدی را در رابطه با بازار ارز ارائه کرد که از جمله آن می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- تک‌نرخی شدن قیمت دلار در قیمت ۴۲۰۰۰ ریالی
  - ممنوعیت خرید و فروش ارز در صرافی‌ها
  - الزام صادرکنندگان به ارائه ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما
  - تامین ارز مورد نیاز کلیه واردکنندگان از طریق سامانه نیما
  - تخصیص ارز ۵۰۰ و ۱۰۰۰ یورویی برای سفرهای خارجی یک بار در سال
  - پیش‌فروش سکه با نرخ‌های زیر قیمت بازار در بازه‌های زمانی یک تا ۲۴ ماهه (که متأسفانه سیاست اشتباهی بود و بدون توجه به پیش‌بینی روند آتی قیمت سکه انجام شد و به دلیل خروج سپرده‌های بانکی به سمت بازار سکه، خود موجب تشدید سفته‌بازی در بازار ارز و سکه و افزایش قیمت آنها و نیز کاهش قابل توجه دارایی‌های طلای بانک مرکزی به میزان حدود ۶۰ تن گردید.)
- در تاریخ ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۹۷، رییس‌جمهور آمریکا ضمن اعلام خروج این کشور از توافق برجام، سند بازگشت تحریم‌های ایران در دو بازه زمانی ۹۰ و ۱۸۰ روزه را امضا کرد که بر اساس آن در پایان دوره ۱۸۰ روزه (۱۳ آبان ماه ۱۳۹۷) کلیه تحریم‌های لغو شده در توافق برجام از جمله تحریم بخش‌های بانکی و بیمه‌ای، صنعت نفت و بخش انرژی، صنایع هواپیمایی، کشتی‌رانی و کشتی‌سازی و خدمات بندری، اتومبیل‌سازی و قطعات اتومبیل، خرید و فروش طلا و فلزات گرانبها، فلزات خام یا نیمه‌خام مانند آلومینیوم و آهن، زغال‌سنگ مجدداً به اجرا گذاشته شد. علاوه بر این بسیاری از افراد و شرکت‌های ایرانی در لیست تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا قرار گرفتند.
- پس از اعلام نرخ ۴۲۰۰۰ ریالی برای تامین کلیه نیازهای واقعی ارز در فروردین ماه، موج افزایشی تقاضای ارز و به تبع آن افزایش قیمت ارز در ماه‌های بعد اتفاق افتاد. نمودار (۱) وضعیت نوسانات نرخ ارز را نسبت به فصل مشابه سال گذشته آن نشان می‌دهد. همانطور که مشاهده می‌شود در هیچ یک از دو دوره تحریمی و پرنوسان ۱۳۹۰ و ۱۳۹۷ پس از تک‌نرخ شدن نرخ ارز در نرخ‌های ۱۲۲۶۰ ریالی و ۴۲۰۰۰ ریالی، نه تنها نرخ ارز در بازار آزاد کاهش نیافته بلکه شدت نوسانات در همان دوره (فصل) و دوره بعدی آن افزایش قابل توجهی یافته است.

نمودار ۱۱-۱- روند فصلی نرخ رشد دلار بازار آزاد نسبت به فصل مشابه سال گذشته

منبع: امور اقتصاد کلان سازمان برنامه و بودجه

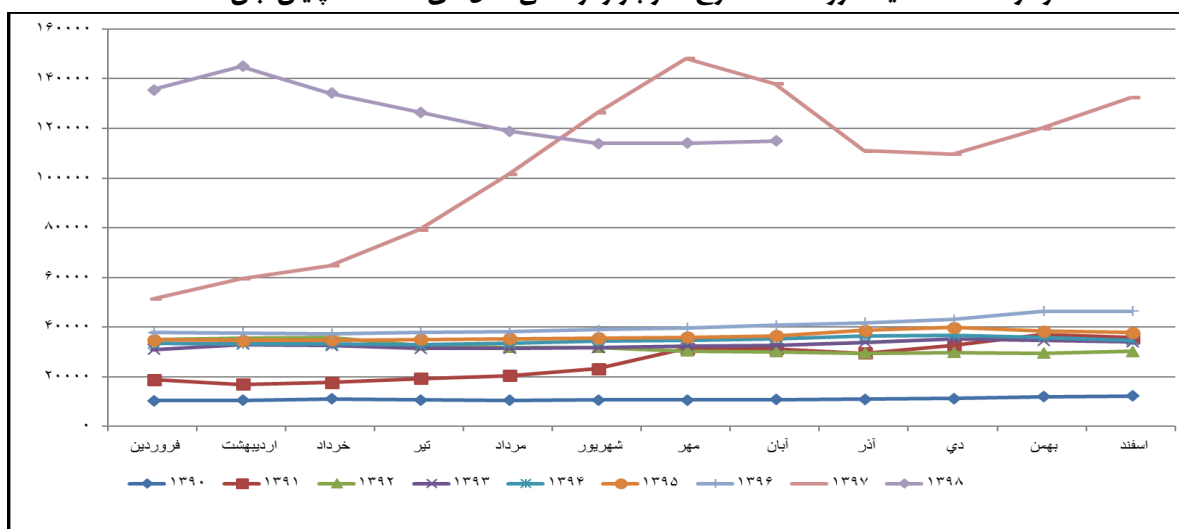
پس از بروز نوسانات گسترده در بازار ارز، افزایش شدید ثبت سفارش واردات کالا، ایجاد فساد گسترده در واردات و توزیع کالاها و رشد چشمگیر نرخ تورم در ماه‌های ابتدایی سال، چارچوب سیاستی جدیدی در اواسط مردادماه در حوزه ارز و تجارت خارجی به کار گرفته شد که مهم‌ترین بندهای آن عبارت بودند از:

- واردات کالاها اساسی و دارو بر اساس نرخ ۴۲۰۰۰ ریالی و از طریق درآمدهای ارزی سهم دولت از درآمدهای نفتی
- تامین ارز برای واردات سایر کالاها از طریق بازار ثانویه و بر اساس نرخ نیما
- الزام کلیه صادرکنندگان به بازگشت ارز حاصل از صادرات به روش‌های مختلف
- بازگشت صرافی‌ها به چرخه خرید و فروش ارز برای مصارف خاص
- آزادی ورود اسکناس و طلا به کشور

در ادامه نیز سیاست‌هایی از جمله تزریق ارز به بازار، ایجاد محدودیت برای تراکنش کارت‌خوان‌ها، اعمال سقف برای نقل و انتقالات روزانه بانکی، کنترل روی چک‌های تضمینی و ... برای مدیریت تقاضا در بازار ارز صورت گرفت. اتخاذ این سیاست‌ها باعث شد، با وجود اجرایی شدن تحریم‌ها به ویژه تحریم‌های نفتی و بانکی از ۱۳ آبان ماه، نرخ ارز تا دی‌ماه، کاهش قابل توجهی یافته و در کانال ۱۰۰ هزار ریال تثبیت شود. در نتیجه روند افزایشی قیمت کالاها و خدمات نیز متوقف شد، به طوری که نرخ تورم ماهانه در آبان ماه از روند نزولی برخوردار گردید. البته کاهش سطح نگرانی‌ها و انتظارات فعالان اقتصادی نسبت به تاثیر تحریم‌های آمریکا بر اقتصاد ایران نیز نقش زیادی در کاهش تقاضای احتیاطی و سفته‌بازی و به تبع آن کاهش قیمت ارز تا پایان سال داشته است.

در سه ماهه دوم سال ۱۳۹۷، نرخ ارز در بازار آزاد با رشد بی‌سابقه‌ای همراه بود. در حالی که متوسط نرخ ارز در خردادماه در محدوده ۶۴۰۰۰ ریالی قرار داشت، این نرخ در تیرماه به بیش از ۷۹۰۰۰ ریال و در مردادماه به بیش از ۱۰۱۰۰۰ ریال رسید. با تداوم روند افزایشی نرخ ارز در مهرماه سال جاری، بانک مرکزی از طریق مداخله در بازار ارز و آزاد نمودن کامل خرید و فروش در صرافی‌ها، تاحدودی ثبات را به بازار ارز بازگرداند، به طوری که نرخ ارز بازار آزاد که تا حدود ۲۰۰۰۰۰ ریال افزایش یافته بود، در پایان ماه مهر متوسط ۱۴۸۹۱۱ ریالی را نشان می‌داد. این روند نزولی تا دی‌ماه ادامه یافت و نرخ ارز بازار آزاد در این ماه به طور متوسط به ۱۰۹۶۴۳ تقلیل یافت اما مجدداً به ۱۲۲۴۵۹ ریال در اسفندماه ۱۳۹۷ افزایش یافت. همچنین مقایسه روند ماهانه نرخ دلار بازار آزاد در سال ۱۳۹۷ و سال‌های ماقبل آن نشان می‌دهد که این نرخ در تمامی ماه‌های سال ۱۳۹۷ به میزان قابل توجهی در سطح بالاتری قرار داشته است (نمودار ۲).

نمودار ۱۱-۲- مقایسه روند ماهانه نرخ دلار بازار آزاد طی سال‌های ۱۳۹۰ تا پایان آبان‌ماه ۱۳۹۸

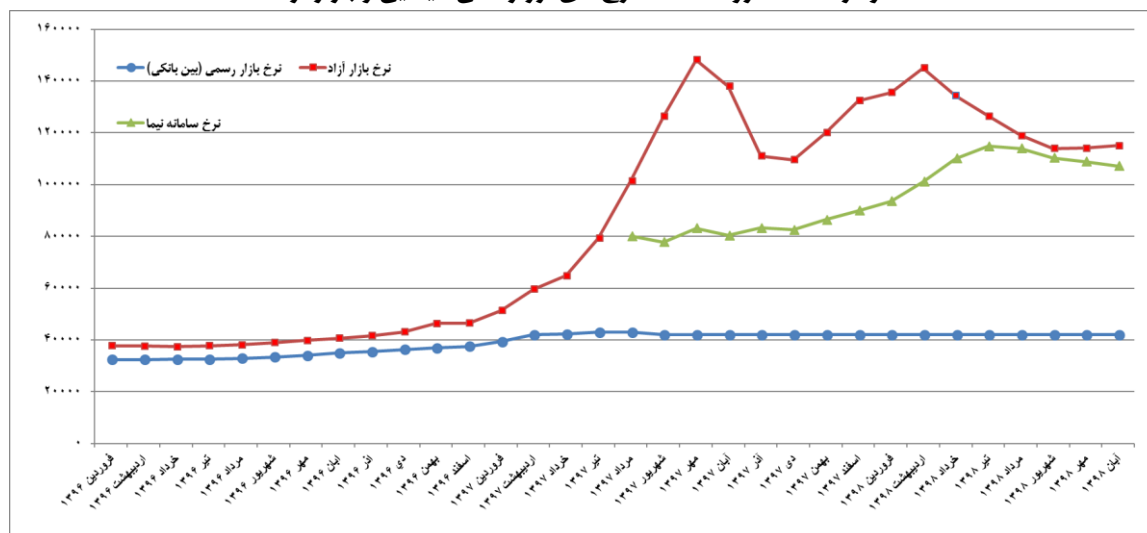

منبع: بانک مرکزی ج.ا.ایران

توضیح: نرخ دلار بازار آزاد از فروردین ۱۳۹۷ با توجه به فقدان اطلاعات بازار آزاد، از طریق حاصل ضرب نرخ ریالی درهم در نسبت برابری دلار و درهم (حدود ۳،۶۷)، محاسبه شده است.

پیدایش نرخ جدید ارز تحت عنوان نرخ سامانه نیما (نظام یکپارچه مدیریت ارزی) از مرداد ماه ۱۳۹۷ از جمله ویژگی‌های متفاوت بازار ارز در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ نسبت به سال‌های گذشته می‌باشد. روند ماهانه نرخ‌های ارز از فروردین‌ماه سال ۱۳۹۶ تا آبان‌ماه سال ۱۳۹۸ در نمودار (۳-۱۱) ارایه شده است. همانطور که مشاهده می‌شود نرخ سامانه نیما از نوسانات کمتری نسبت به نرخ ارز بازار برخوردار بوده و با شیب ملایمی افزایش یافته است. با توجه به تامین ارز مورد نیاز واردکنندگان کالا از طریق نیما می‌توان گفت این سامانه نقش تعیین‌کننده‌ای در کنترل نوسانات نرخ ارز بازار آزاد داشته است.

نمودار ۱۱-۳- روند ماهانه نرخ‌های ارز رسمی، نیمایی و بازار آزاد

منبع: بانک مرکزی ج.ا.ایران

۱۱-۲- مشکلات و چالش‌های موجود

- ✓ افزایش نگرانی‌ها نسبت به کاهش درآمدهای ارزی ناشی از تحریم نفت و فرآورده‌های نفتی ایران و نیز گسترش تقاضای احتیاطی و سفته‌بازی و خروج سرمایه از کشور
- ✓ تشدید نا اطمینانی ناشی از عدم تصویب لایحه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم و احتمال بازگشت ایران به لیست سیاه مبادلات کارگروه اقدام مالی (FATF)
- ✓ افزایش هزینه نقل و انتقالات ارزی ناشی از محدودتر شدن شبکه نقل و انتقالات ارزی
- ✓ تاخیر و یا عدم بازگشت ارز حاصل از صادرات توسط برخی صادرکنندگان
- ✓ کاهش توان عرضه اسکناس جهت مدیریت بازار
- ✓ افزایش شکاف بین نرخ ارز رسمی و نرخ بازاری و افزایش انگیزه فساد
- ✓ سرازیر شدن بخشی از تقاضا برای واردات کالا و خدمات به بازار ارز آزاد
- ✓ کمبود روش‌های حفظ ارزش دارایی برای آحاد جامعه و پایین بودن بازدهی بازارهای مالی و هجوم افراد به بازار ارز (اسکناس) با انگیزه‌های احتیاطی و سفته‌بازی.

۱۱-۳- ارایه راهکارها برای بودجه سال‌های ۱۳۹۹-۱۴۰۰

- از مهم‌ترین راهکارهای موثر برای کاهش شکاف نرخ‌های رسمی و بازار آزاد ارز می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
- ✓ توسعه ابزارهای ارزی آتی جهت مدیریت تقاضاهای سوداگرانه و احتیاطی از طریق انتشار اوراق ارزی توسط شرکت نفت و شرکت‌های پتروشیمی، افتتاح حساب سپرده ارزی، معرفی سپرده پایه-یورو (افتتاح سپرده‌های ریالی معادل نرخ ارز یورو در سامانه سنا)، گواهی سپرده ارزی بلندمدت با قابلیت خرید و فروش و تنزیل در بازار و تهاتر ارزی بانک مرکزی با بانک‌ها

- ✓ استفاده بهینه از منابع محدود ارزی سهم دولت از صادرات نفت و گاز و جلوگیری از رانت‌ها و فسادهای احتمالی با راهکارهایی نظیر:
  - حذف برخی کالاهای اساسی مشمول ارز ترجیحی (۴۲۰۰ تومانی) که قیمت بازاری آنها تناسب چندانی با نرخ ترجیحی مذکور ندارد.
  - افزایش نرخ ارز ترجیحی از ۴۲۰۰ تومان به نرخ بالاتر به منظور کاهش شکاف نرخ مذکور با نرخ نیمایی.
- ✓ مهار رشد نقدینگی از طریق مهار بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی، کاهش سیالیت نقدینگی، ایجاد و توسعه ابزارهای مالی جاذب نقدینگی.
- ✓ توسعه صادرات خدمات به ویژه خدمات درمانی و گردشگری
- ✓ اصلاح و تقویت سامانه نیما با تاکید بر رقابتی نمودن نرخ ارز در سامانه، بی‌نام نگاه داشتن شرکت‌کنندگان و اطلاعات آنها و کاهش اقدامات اداری و تأییدیه‌ها برای استفاده از این سامانه
- ✓ کاهش تقاضای اسکناس با استفاده از کارت اعتباری ارزی برای مسافران و دیگر متقاضیان ارز از طریق موسسات اعتباری با همکاری صرافان، توسعه ابزارهای مدیریت تقاضاهای سوداگران از طریق انتشار اوراق ارزی و حساب‌های ارزی
- ✓ ثبات در سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های ارزی و اطمینان دادن به جامعه نسبت به تداوم این سیاست‌ها
- ✓ مدیریت موثر دولت بر ارز حاصل از صادرات غیرنفتی به ویژه بخش هایی که تا حدودی در کنترل دولت می‌باشد (نظیر شرکت‌های دولتی، حاکمیتی و پتروشیمی‌ها)
- ✓ جلوگیری از ورود نهادهای خاص، بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و شرکت‌های زیرمجموعه آن‌ها با انگیزه سفته‌بازی در بازار ارز و ترغیب آنها به عرضه ارزهای در دسترس در بازار با هماهنگی بانک مرکزی.
- ✓ نظارت کامل بر شبکه توزیع کالاهای اساسی وارداتی و عرضه آنها با قیمتی متناسب با نرخ ارز رسمی
- ✓ کنترل و نظارت جدی بر رفتار شرکت‌های بزرگ دولتی از جمله پتروشیمی‌ها مبنی بر عرضه به موقع ارز حاصل از صادرات در شبکه رسمی
- ✓ کنترل ارز همراه مسافر خروجی تا سقف تعیین شده به ویژه با تمرکز بر افراد کثیر السفر
- ✓ الزام اصناف و بازرگانان به تامین به موقع و کافی کالاهای وارداتی در بازار جهت جلوگیری از افزایش قیمت‌ها
- ✓ جلوگیری از تامین ارز مورد نیاز واردات کالاهای قاچاق و برخورد جدی با قاچاقچیان کالا و ارز از طریق استفاده کامل از ظرفیت قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
- ✓ الزام کلیه صرافی‌های مجاز و غیر مجاز به ثبت تمامی فعالیت‌های ارزی در سامانه و تامین ارز تنها برای موارد تعیین شده، بر اساس مدارک و مستندات کافی و نظارت جدی بانک مرکزی بر عملکرد این صرافی‌ها
- ✓ تشویق دارندگان ارز به افتتاح حساب سپرده ارزی
- ✓ الزام گمرک به برخورد جدی با واردات شبه رسمی از طریق کنترل کامل محموله‌های وارداتی در کلیه مسیرهای گمرکی و نیز رعایت کامل معافیت حقوق ورودی کالای همراه مسافر تا سقف ۸۰ دلار
- ✓ ایجاد هماهنگی بین سازمان‌های ارائه‌دهنده اطلاعات و دریافت اطلاعات برخط
- ✓ ایجاد کریدور نرخ ارز جهت دفاع از لنگر ارزی و حرکت به سمت نرخ مطلوب
- ✓ بازارسازی و مداخله هوشمندانه در بازار آزاد

۱۲- سرمایه‌گذاری و تامین مالی خارجی

اقتصاد ایران در شرایط فعلی نیازمند سرمایه‌گذاری خارجی، تامین سریع منابع مالی، استفاده از خطوط اعتباری بانک‌های تجاری و بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی برای ایجاد زیرساخت‌های اقتصادی، تامین تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز بخش‌های تولیدی، می‌باشد. این مهم در جداول مربوط به الزامات تحقق اهداف برنامه ششم توسعه در ماده (۴) بدین ترتیب لحاظ گردیده است که بر اساس آن تامین مالی خارجی به طور متوسط سالانه ۶۵ میلیارد دلار و معادل ۲۵.۳ درصد کل منابع می‌باشد. این رقم شامل تامین منابع مالی خارجی تا متوسط سالانه ۳۰ میلیارد دلار از خطوط اعتباری بانک‌های خارجی در قالب تامین مالی خارجی (فاینانس) خودگردان، ۱۵ میلیارد دلار به شکل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ۲۰ میلیارد دلار قراردادهای مشارکتی خارجی می‌باشد.

در سال ۱۳۹۵ و با تشکیل ستاد فرماندهی اقتصادی مقاومتی، پروژه جلب ۷ میلیارد دلار و جذب ۱ میلیارد دلار سرمایه گذاری مستقیم خارجی در سال ۱۳۹۵ نیز برای سازمان سرمایه‌گذاری تعریف گردید که در تطابق با بندهای ۹، ۱۰ و ۱۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری می‌باشد.

متعاقب برجام نیز در سال ۱۳۹۶ نیز پروژه‌های "جلب پانزده میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی" و "افزایش سرمایه گذاری مستقیم خارجی به منظور گسترش بهره وری دانش بنیان حوزه‌هایی که قابلیت جذب بالا دارد"، "معرفی ظرفیت‌ها و فرصت‌های متقابل اقتصادی و سرمایه‌گذاری ایران و خارج برای جلب مشارکت فعالان خارجی و داخلی"، "اخذ تسهیلات مالی خارجی تا سقف ۲۰ میلیارد دلار در جهت تامین مالی طرح‌های تولیدی و عمرانی بخش‌های دولتی و خصوصی کشور" از سوی ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی برای اجرا به دستگاه‌های مربوطه ابلاغ گردید. در سال‌های ۱۳۹۷ و سال جاری (۱۳۹۸) و برآورد سال آینده (۱۳۹۹) از منظر تکالیف توسعه‌ای کشور، میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جذب شده (وارده) برای رسیدن به رشد پیش‌بینی شده در برنامه ششم توسعه ای کشور مطابق اهداف برنامه ۱۵ میلیارد دلار برای سرمایه گذاری مستقیم خارجی هدف گذاری گردید.

۱۲-۱- تصویر و تحلیل عملکرد متغیرهای مرتبط حوزه

وضعیت سرمایه‌گذاری خارجی در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ را می‌توان به سه دوره تقسیم کرد، دوره اول مربوط به سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ است که تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان تشدید شد در این سال‌ها سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مصوب از ۹۴۷ میلیون دلار در سال ۱۳۹۰ به ۳۸۸ میلیون دلار در سال ۱۳۹۱ رسید. دوره دوم را می‌توان از نیمه دوم سال ۱۳۹۲ که مصادف بود با روی کار آمدن دولت یازدهم، تشریح کرد. این دوره با مذاکرات بین نمایندگان جمهوری اسلامی ایران و کشورهای ۱+۵ شروع شد و تا نهای شدن توافق هسته‌ای در ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۴ ادامه یافت. در این دوره سرمایه‌گذاری خارجی مصوب از ۷۲۲ میلیون دلار در سال ۱۳۹۲ به ۶۷۱۱ میلیون دلار در سال ۱۳۹۴ رسید. در دوره سوم که به سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ مربوط می‌شود، میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مصوب (سرمایه‌گذاری جلب‌شده)^{۲۲} به ۷۱۴۸ میلیون دلار در سال ۱۳۹۵ و ۱۰۷۲۹ میلیون دلار در سال ۱۳۹۶ رسید. در سال گذشته (۱۳۹۷) به دنبال خروج آمریکا از برجام و بازگشت مجدد تحریم‌ها و تهدید مقامات امریکایی علیه شرکت‌هایی که قصد مراوده و تجارت با ایران داشته‌اند، کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مصوب از ۱۰۷۲۹ میلیون دلار در سال ۱۳۹۶ به رقمی معادل ۵۰۰۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۷ تنزل پیدا کرد، در سال جاری نیز با تداوم شرایط موجود کشور در شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ این میزان سرمایه‌گذاری به ۱۴۰۰ میلیون دلار کاهش یافته است و در صورت ادامه همین روند و تداوم محدودیت‌های ارزی، بانکی و سیاسی و اقتصادی و عدم تغییر آن پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی معادل ۴۰۰۰ میلیون دلار جلب گردد. در سال آینده (۱۳۹۹) نیز وجود شرایط تحریمی و محدودیت‌های پیش‌رو ارزی و بانکی، ظرفیت سرمایه‌گذاری کشور را با ریسک‌های مواجهه نموده است که در صورت ادامه آن برآوردی معادل ۵۰۰۰ میلیون ریال بعنوان کل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مصوب تخمین زده می‌شود.

جدول ۱۲-۱- وضعیت سرمایه‌گذاری خارجی و فاینانس (ار قام به میلیون دلار)

عنوان	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (مصوب)	۹۴۷	۳۸۸	۷۲۲	۸۹۶	۶,۷۱۱	۷,۱۴۸	۱۰,۷۲۹	۵,۰۰۰
سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جذب شده (وارده)	۱۵۱۳	۵۷۳	۱۵۲۹	۲۰۰	۱۳۴	۳۲۰۰	۵۰۰۰	۳۰۰۰
نفت و گاز (جذب شده بیع متقابل)	۲,۸۳۴	۳,۴۶۶	۳,۳۱۲	۱۵۲۰	۸۰۹	۸۷۰	۵۱۲	۸۱
فاینانس جذب شده (تأمین مالی انجام شده)			۱۱۰۱	۱۰۵۳	۳۹۷	۱۲۳۰	۱۶۵۰	۱۷۲۰

ماخذ: سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، بانک مرکزی ج.ا.ا.

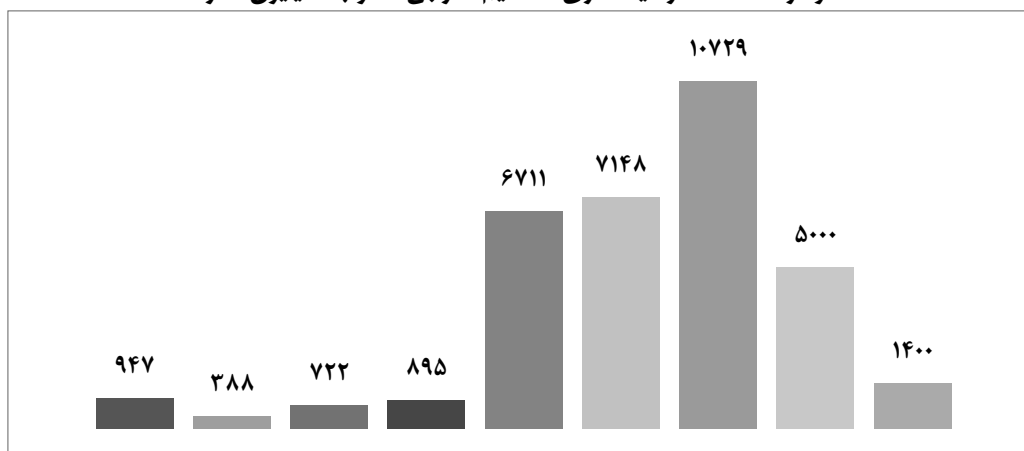
* آمار میزان جذب مربوط به برآورد مقدماتی از عملکرد بیع متقابل است.

۲۲. عدم وجود آمار و اطلاعات واقعی از جذب سرمایه‌گذاری خارجی یکی از مشکلات در این حوزه است. ثبت درخواست متقاضیان سرمایه‌گذاری خارجی در کشور و تصویب طرح پیشنهادی آنها تحت عنوان «سرمایه‌گذاری خارجی مصوب» ممکن است به جذب منجر نشود نشان‌دهنده عملکرد سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای تأثیر بر تولید و اشتغال کشور نیست اما می‌توان از آن به عنوان شاخصی برای بسترسازی جذب سرمایه‌گذاری خارجی استفاده کرد.

بر اساس اطلاعات دریافتی از سازمان سرمایه‌گذاری، میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جذب شده (سرمایه وارد شده) در سال‌های ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و شش ماهه ۱۳۹۸ به ترتیب به رقمی معادل ۵۰۰۰، ۳۰۰۰ و ۷۰۰ میلیون دلار رسیده است. میزان سرمایه‌گذاری خارجی جذب شده ناشی از ادامه روند سرمایه‌گذاری‌های مصوب قبلی و بخشی از سرمایه‌گذاری‌های جدید است، در نتیجه می‌توان گفت در طی این دو سال بین ۵۰ تا ۶۰ درصد از سرمایه مصوب به جذب تبدیل شده است. پیش‌بینی‌ها در خصوص میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مصوب تا پایان سال جاری (۱۳۹۸) معادل ۴۰۰۰ میلیون دلار می‌باشد، و برآورد دو سال آینده (۱۳۹۹-۱۴۰۰) با توجه به ادامه روند شرایط بیرونی موجود کشور در زمینه‌های ارزی، بانکی و تاثیر آن بر کل اقتصاد، میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی معادل ۵۰۰۰ میلیون دلار می‌توان در نظر گرفت. بنابراین شرایط تحریمی و مناسبات سیاسی متأثر از آن ظرفیت سرمایه‌گذاری کشور را عملاً با ریسک‌های مواجهه ساخته است. پس از برجام و اعمال مجدد انواع تحریم‌ها میزان تقاضا و درخواست‌های سرمایه‌گذاری (سرمایه مصوب شده) با روندی کاهشی مواجه شده است. هر چند با توجه به ظرفیت گسترده سرمایه‌گذاری کشور، با بهبود برخی سیاست‌ها و اقدامات داخلی و برخی از راهکارها می‌توان به عملکرد بهتری در این زمینه دست یافت به عنوان نمونه برای ممانعت از کاهش میزان سرمایه‌گذاری خارجی به دلیل تحریم‌ها، شورای عالی هماهنگی اقتصادی در مهرماه ۱۳۹۷ تصویب کرد به سرمایه‌گذارانی که به میزان ۲۵۰ هزار دلار در ایران سرمایه‌گذاری کنند اقامت پنج‌ساله اعطا خواهد شد. آئین‌نامه مذکور در تیرماه سال جاری به تصویب هیئت‌وزیران رسید که در آن وزارت کشور موظف شد تا حداکثر ظرف یک ماه برای اتباع خارجی که حداقل ۲۵۰ هزار دلار یا معادل آن به ارزهای دیگر در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری سپرده‌گذاری بلندمدت یا به همان میزان در ایران سرمایه‌گذاری کنند، پس از تائید وزارت امور اقتصادی و دارایی، مجوز اقامت پنج‌ساله صادر کند.

در ارتباط با سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه نفت و گاز (بیع متقابل)، با توجه به اینکه تدوین چارچوب قراردادهای جدید نفتی از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۳۹۶ به طول انجامید، لذا سرمایه‌گذاری‌های انجام شده عمدتاً در ادامه و تکمیل مراحل پایانی همان قراردادهای قبلی انجام شد و روندی نزولی به خود گرفت. بر این اساس، عملکرد سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه نفت و گاز در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب به میزان معادل ۵۱۲ میلیون دلار و ۸۱ میلیون دلار تنزل یافت که از متوسط سال‌های ۱۳۹۰، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ با سرمایه‌گذاری (متوسط سالانه ۳ میلیارد دلار)، کمتر است. انتظار می‌رفت با نهایی شدن چارچوب جدید قراردادهای نفتی، افق روشن در جذب سرمایه‌گذاری خارجی اتفاق بیافتد که متأسفانه با شروع تحریم‌های جدید و یک جانبه آمریکا این مسئله در حاله‌ای از ابهام فرو رفته است. در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ کمترین مقدار جذب سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه نفت و گاز مربوط به سال ۱۳۹۷ با ۸۱ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی و بیشترین مقدار آن مربوط به سال ۱۳۹۱ با ۳۴۶۶ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی گزارش شده است.

نمودار ۱۲-۱- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مصوب- میلیون دلار

ماخذ: سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران از سال ۱۳۹۰ به ترتیب (از سمت چپ) تا ۶ ماهه ۱۳۹۸

در سال ۱۳۹۵ تأمین منابع مالی خارجی از طریق فاینانس با ۶۰ درصد کاهش به ۲۷۰۱ میلیون دلار رسیده است.

لازم به ذکر است متعاقب توافقات هسته‌ای به عمل آمده در سال ۱۳۹۴، مذاکرات با اعتبار دهندگان خارجی پس از گذشت قریب به ۱۰ سال از قطع و یا کاهش روابط از سر گرفته شد و طی مذاکرات به عمل آمده با بانک‌ها و موسسات بیمه اعتبار خارجی و دولت‌ها نظیر؛ اگزیم بانک هند، وزارت دارایی روسیه، موسسات بیمه اعتبار صادراتی کشورهای ایتالیا، چین، کره جنوبی، نروژ، دانمارک، ژاپن، بانک همکاری‌های بین‌المللی ژاپن، اگزیم بانک کره جنوبی، توافقات اولیه‌ای به منظور تجهیز منابع مالی در حدود ۶۰ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۵ حاصل گردید. ادامه فعالیت‌های صورت گرفته در سال ۱۳۹۵ و بویژه سال ۱۳۹۶ به انعقاد کلیات قرارداد فاینانس منجر شد که در مجموع حدود ۳۰ میلیارد دلار است. فهرست قراردادهای منعقد شده فیما بین بانک مرکزی و طرف‌های خارجی در سال ۱۳۹۶ به شرح جدول زیر می‌باشد:

جدول ۱۲-۲- فاینانس‌های منعقد شده در سال ۱۳۹۶

تاریخ انعقاد قرارداد	واحد	مبلغ	مؤسسه یا بانک
۱۳۹۶/۶/۲	میلیارد یورو	۸	اگزیم بانک کره جنوبی
۱۳۹۶/۶/۲۴	میلیارد دلار	۱۰	مؤسسه مالی سیتیک تراست چین
۱۳۹۶/۶/۳۰	میلیارد یورو	۱	اُبر بانک اتریش
۱۳۹۶/۶/۳۱	میلیون یورو	۵۰۰	دانسکه بانک دانمارک
	میلیارد دلار	۵/۸	اگزیم بانک چین
۱۳۹۶/۱۰/۵	بدون سقف		اگزیم بانک روسیه
۱۳۹۶/۱۰/۲۱	میلیارد یورو	۵	اینیوتالیا ایتالیا

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

متعاقب آن در سال ۱۳۹۷ با خروج آمریکا یک جانبه از برجام و وضع انواع دیگر تحریم و تاثیر این موضوع بر سایر روابط اقتصادی کشورها با ایران، اجرای قراردادهای فاینانس با ابهامات جدی روبرو شده است. برخی طرف‌های قرارداد آشکارا از توافقات خارج شده‌اند و برخی نیز نه به پیشرفت فرآیند تأمین و تجهیز می‌پردازند و نه صحبتی از خروج از توافقات می‌کنند. علی‌رغم اقدامات به عمل آمده و مذاکرات انجام شده از سوی بانک مرکزی با بانک‌های کارگزار خارجی و مؤسسات مالی بین‌المللی به منظور ارتقاء ظرفیت تجهیز منابع مالی خارجی به عنوان یکی از مهمترین اهداف استراتژیک که منجر به فراهم شدن منابع مالی خارجی در سال ۱۳۹۶ گردید، با خروج کشور آمریکا از برجام و تردید بانک‌ها و مؤسسات مالی به ادامه همکاری، کلیه قراردادهای خطوط اعتباری و موردی امضا شده در سال ۱۳۹۶ به حالت تعلیق درآمده و قابل بهره‌برداری در سال ۱۳۹۷ نبودند. شایان ذکر است بعنوان نمونه، امکان تأمین مالی ۳ طرح (فولاد سبزوار، فولاد بافت و افزایش ۲۵ درصدی سد و نیروگاه چم شیر) به مبلغ حدودی ۶۵۰ میلیون دلار از محل تسهیلات اعتبار دهندگان چینی تحت تفاهات انجام شده با مقامات ذی‌ربط کشور چین (مؤسسه ساینشور) و ۲ طرح (تأمین خرید ۱۵ دستگاه لکوموتیو جرتفیل دار ۱۲۰ تنی و تأمین قطعات یدکی لکوموتیو (بهسازی ناوگان راه‌آهن)) به مبلغ حدودی ۱۲۲/۳ میلیون دلار از محل منابع بانک تجاری ایران و اروپا در سال ۱۳۹۷ فراهم گردیده است. همچنین یادداشت تفاهمی با کشور برزیل برای تأمین مالی پروژه‌های کشور به میزان ۱,۲۰۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۷ منعقد شده است. و نیز اعتبار جذب شده از محل تسهیلات بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی به میزان ۱۳۲.۲۰۲ میلیون یورو (رقم تبدیل شده تقریبی به ۱۴۹.۹۲ دلار) از محل اعتبارات (قراردادهای) تجهیز شده سنوات گذشته بوده است لیکن در سال گذشته علیرغم پیگیری‌های متعدد صورت پذیرفته بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی نسبت به تأمین مالی پروژه‌های معرفی شده از سوی کشورمان اقدام نموده‌اند، در مجموع عمده عملکرد جذب تسهیلات مالی خارجی در سال ۱۳۹۷ از کشور چین و بانک توسعه اسلامی بوده است. بر این اساس در سال گذشته (۱۳۹۷) مطابق اطلاعات بانک مرکزی مبالغ جذب شده (تأمین مالی انجام شده) در حوزه فاینانس با رشد اندکی از ۱.۶ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۶، به ۱.۷ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۷ رسیده است. لازم به توضیح است تأمین مالی جذب شده در هر سال عمدتاً از محل قراردادهای منعقد شده سال‌های قبل نیز می‌باشد.

رتبه اعتباری هر کشور، نشان‌دهنده وضعیت مالی و اعتباری و میزان اعتماد سایر کشورها به نظام اقتصادی و بانکی آن کشور است، بهبود این رتبه در جذب سرمایه‌های خارجی و همچنین در کاهش هزینه جذب منابع تأثیرگذار است. بهبود مستمر رتبه اعتباری در شرایطی اقتصادی کشورمان حائز

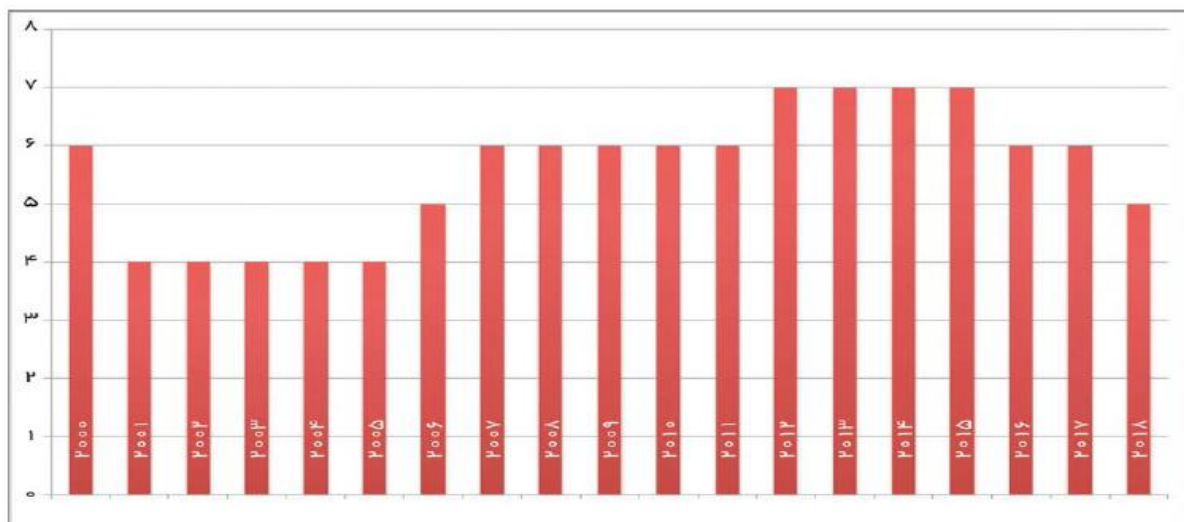

اهمیت می‌باشد. از این رو این موضوع تا حدودی می‌تواند در رفع موانع همکاری بانک‌ها و مؤسسات اعتباری خارجی در اعطای خطوط اعتباری و فاینانس به پروژه‌های تولیدی و عمرانی کشور مؤثر باشد. بهبود رتبه ریسک اعتباری کشورمان، بر میزان هزینه تجهیز منابع مالی و جذب سرمایه از منابع بین‌المللی نیز مؤثر خواهد بود، زیرا رتبه ریسک اعتباری، از جمله عوامل مؤثر بر تعیین نرخ سود تسهیلات و فاینانس‌های دریافتی از کشورهای خارجی و همچنین تعیین هزینه بیمه تسهیلات دریافتی است. بهبود رتبه اعتباری، شرایط چانه‌زنی در قراردادهای مالی با طرف‌های خارجی و شرایط تعامل با بانک‌ها و مؤسسات مالی بین‌المللی را بهبود خواهد داد. بر این اساس رتبه اعتباری ایران در سال ۱۳۹۷ با توجه به تحریم‌ها و محدودیت‌های مختلف و چندجانبه کشور آمریکا و اثرپذیری مجموعه آن بر سایر کشورها پس از خروج از معاهده بین‌المللی برجام تغییری در جهت بهبود نیافته است.

عنوان	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷
بهبود رتبه اعتباری (در طبقه‌بندی OECD)	۷	۶	۶

لازم به توضیح است که افزایش رتبه اعتباری و کاهش ریسک اعتباری کشور از گروه ۶ به گروه ۵ توسط سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) در تاریخ ۱۳۹۶/۱۱/۶ صورت گرفته است. بر این اساس در سال ۲۰۱۸ در منطقه خاورمیانه کشورهای امارات و عربستان با رتبه اعتباری ۲ دارای بهترین رتبه و کشورهای افغانستان، پاکستان و عراق با رتبه اعتباری ۷ دارای بدترین وضعیت بوده‌اند. لازم به ذکر است که بهترین رتبه اعتباری ایران مربوط به سالهای ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۵ و پایین‌ترین رتبه مربوط به سالهای ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۵ بوده که عدد ۷ گزارش شده است (نمودار ۱۲-۲).

نمودار ۱۲-۲- رتبه ریسک اعتباری ایران طی سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۱۸

ماخذ: سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)، ۲۰۱۸.

۱۲-۲- مشکلات و چالش‌های موجود و پیش‌رو

همانگونه که اشاره شد میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مصوب در سال ۱۳۹۶ به حدود ۱۰۷۲۹ میلیون دلار و در سال ۱۳۹۷ به ۵۰۰۰ میلیون دلار رسید. از دلایل این حجم سرمایه‌گذاری مصوب در سال ۱۳۹۶ می‌توان به اجرایی شدن مرحله نهایی توافق برجام در ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۴ اشاره کرد. بدیهی است که این حجم سرمایه مصوب تا تبدیل شدن به سرمایه‌گذاری وارده و جذب شده مستلزم انجام مقدمات و برنامه‌ریزی است. در سال ۱۳۹۶ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی تکلیفی را با عنوان «انجام پیگیری‌های لازم در جهت جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی جلب شده و احصاء موانع و مشکلات پیش‌رو و دلایل عدم جذب و موفقیت هر پروژه» تصویب و به دستگاه اجرایی مربوطه ابلاغ کرد. با توجه به جذب معادل ۵۰۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۱۳۹۶ به نظر می‌رسد تکلیف مذکور محقق شده، هر چند می‌توان از تاثیر

برجام بعنوان عامل بسیار مثبت در ورود تقاضاها و درخواست های سرمایه گذاری نام برد، ولی جای نگرانی است که سرمایه گذاری های مصوب شده محقق نشوند. میزان سرمایه گذاری مستقیم خارجی هدف گذاری شده بر اساس تکالیف توسعه ای کشور در سال ۱۳۹۷ حدود ۱۵ میلیارد دلار بوده است. مشکلاتی نظیر تحریم و عدم همکاری کشورهای مختلف سبب عدم دستیابی به هدف مذکور بوده لذا جلب سرمایه گذاری به میزان ۵ میلیارد دلار در دستور کار قرار گرفت. شایان ذکر است این میزان در سال ۱۳۹۶، ۱۰.۷ میلیارد دلار بوده و برآوردهای از میزان سرمایه گذاری مستقیم خارجی برای سال جاری و آینده حاکی از کاهش قابل توجه نسبت به سال ۱۳۹۶ می باشد.

تأمین مالی از محل منابع مالی خارجی همواره با ریسک‌هایی از جمله اعمال تحریم‌ها و توقف روند مذاکرات و تصویب اعتبارات از سوی اعتباردهندگان خارجی و بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی، حفظ سطح سهام‌داری و در عین حال محدودیت برای بهره‌مندی از تسهیلات بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی، نوسانات نرخ ارز، محدودیت‌های انتقال وجوه، بالا رفتن ریسک اعتباری و ریسک سیاسی کشور، عدم تخصیص منابع داخلی برای ایفای تعهدات مالی بین‌المللی دولت اعم از اقساط اعتبارات استفاده شده و اقساط سهام سرمایه بانک‌ها و مؤسسات بین‌المللی مواجه بوده است که می‌تواند علاوه بر تجهیز منابع مالی خارجی، استفاده از منابع مصوب را نیز تحت‌الشعاع منفی خود قرار دهد. در این راستا عرضه‌های نیز نظیر عدم معرفی پروژه‌های حائز شرایط استفاده از تأمین مالی خارجی از سوی دستگاه‌ها، عدم تکمیل به موقع اسناد و مدارک استفاده از اعتبار، عدم تکمیل به موقع اسناد لازم‌الاجرائی اعتبار، عدم توان مالی برای تهیه و تدارک پیش‌پرداخت و هزینه‌های جانبی، عدم امکان تأمین وثایق مورد نیاز بانک عامل، عدم تأمین ارز برای بازپرداخت اقساط طرح‌های خود گردان، عدم تخصیص به موقع بودجه برای پوشش هزینه‌های مربوط به سهم داخلی پروژه، خروج یک جانبه کشور امریکا از برجام و تأثیرات آن بر دیگر اعتباردهندگان خارجی، عدم تعیین متولی اصلی برای تأمین مالی خارجی را می‌توان مورد اشاره قرار داد.

۱۲-۳- ارائه راهکارهای عملیاتی برای لایحه بودجه ۱۳۹۹

- با توجه ضرورت انجام به موقع و وجود به نوعی وحدت فرماندهی در زمینه تهیه و تدارک اخذ تسهیلات مالی خارجی، اولویت بندی نهایی پروژه های متقاضی فایناس با توجه به تعیین ساز و کاری و ضوابطی برای انتخاب آنها با منطبق بر تکالیف توسعه ای کشور و وجود ضوابطی برای معرفی به طرف های خارجی توسط شورای اقتصاد مورد اقدام قرار گیرد. در این شرایط نیز می توان موضوع سهمیه بندی ارزی و تعیین آن برای دستگاه های اجرایی کشور با هدف ممانعت از رقابت ناسالم در اخذ تسهیلات و توسعه متوازن مورد بررسی قرار داد.
- تسهیل شرایط ارزی برای سرمایه گذران خارجی و استفاده از شیوه های تهاثری برای انتقال منافع حاصل از سرمایه گذاران خارجی و تسهیل گری در آن می توان به نوعی اعتماد سازی را در جلب سرمایه گذاران ایجاد نمود.
- تحکیم روابط با بانک‌های توسعه‌ای، اتخاذ دیپلماسی اقتصادی برای عضویت در بانک‌ها و مؤسسات مالی بین‌المللی توسعه‌ای که تا کنون کشورمان به عضویت این بانک‌ها در نیامده تا فرصت استفاده از تسهیلات و منابع مالی بانک‌های مزبور برای کشورمان نیز فراهم گردد.
- با توجه به مساعدت‌های اتحادیه‌های اروپا و روسیه و چین که اعضای مدافع برجام هستند با پیگیری و استفاده از دیپلماسی اقتصادی می‌توان امید داشت طرح‌های سرمایه‌گذاری خارجی مصوب سال ۱۳۹۶ جذب شوند. البته به نظر می‌رسد افزایش نرخ ارز بازار آزاد نیز بتواند اهرمی جذاب برای ورود سرمایه‌گذاران باشد.
- با توجه به اینکه کلیات قراردادهای فاینانس (به جز ۸ میلیارد یورو قرارداد کره جنوبی) اکثراً از سوی کشورهای اروپایی و روسیه و چین به تصویب رسیده لذا پیشنهاد می‌شود برای تحقق آن‌ها تلاش دیپلماتیک بیشتری صورت گیرد.
- با توجه به اینکه بخش زیادی از مجوزهای قانونی سال‌های گذشته برای استفاده از فاینانس هنوز استفاده نشده و صرفاً در حد انعقاد قرارداد کلی پیشرفت است لذا پیشنهاد می‌شود برای لایحه سال ۱۳۹۹ سقف جدیدی تعیین نشود و فقط به استفاده از باقیمانده مجوزهای سال‌های قبل نظیر سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۶ اکتفا شود.
- فرصت الحاق به بانک سرمایه گذاری زیرساخت آسیا در واقع فرصت جدیدی را برایت تهیه و تدارک منابع مالی از محل بانک برای طرح‌های زیربنایی کشور در شرایط تحریمی سال‌های آتی فراهم خواهد نمود.
- رفع مغایرت در رعایت قوانین و مقررات داخلی

- برگزاری مناقصات با شرایط استفاده از تسهیلات فینانس
- معرفی پروژه‌های آماده (دارای مطالعات امکان‌سنجی و مجوزهای داخلی)
- تدارک منابع مالی توسط متقاضی جهت پوشش ۱۵ درصد پرداخت و هزینه‌های جانبی
- افزایش قدرت بانک‌های داخلی در جذب منابع مالی خارجی
- تقویت فنی و مالی مجریان پروژه‌ها در اجرا و جذب منابع
- دعوت از موسسات اعتبار سنجی برای رتبه بندی اعتباری شرکت‌ها
- حل مشکل مربوط به تدارک وثائق مورد نیاز بانک‌ها توسط متقاضیان بخش خصوصی
- رفع مغایرت موضوع الزام به رعایت قانون حداکثر توان تولیدی با شرایط و ضوابط سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) در اعطای تسهیلات اعتبار صادرات
- پروژه‌ها و طرح‌هایی که بیش از جهش ارزی سال ۱۳۹۷ از تامین مالی خارجی استفاده کرده‌اند، برای ادامه فعالیت ممکن است دچار مشکل شوند. پیشنهاد می‌شود منابعی در قالب وام سرمایه در گردش برای گذراندن این دوران در اختیار آن‌ها قرار گیرد. منابع این وام از محل فروش ارز دولت به قیمت بازار قابل تامین است.

۱۳- بودجه عمومی دولت

۱۳-۱- تصویر و تحلیل عملکرد متغیرهای مهم بودجه عمومی دولت

برای ارزیابی بودجه عمومی دولت، در دو بخش اصلی منابع (دریافت‌ها) و مصارف (پرداخت‌ها)، شاخص‌های مهم بودجه‌ای در برش‌های سالانه و عملکرد شش‌ماهه برای دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ تهیه و بررسی شده است.

۱۳-۱-۱- منابع عمومی بودجه (دریافت‌ها)

منابع بودجه عمومی از سه جزء اصلی درآمدهای عمومی، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی تشکیل می‌شود. تهیه و اجرای بودجه سال ۱۳۹۷ با تشدید تحریم‌های ظالمانه آمریکا روبه‌رو شد و بدین ترتیب میزان تحقق منابع عمومی دولت نسبت به مصوب آن حدود ۹۱.۱ درصد بود، که نسبت به سال ۱۳۹۶ (۹۲.۳ درصد) کمتر بوده است. عملکرد منابع در سال ۱۳۹۷ با ۱۰ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال قبل، بالغ بر ۳۵۲۴.۸ هزار میلیارد ریال بود.

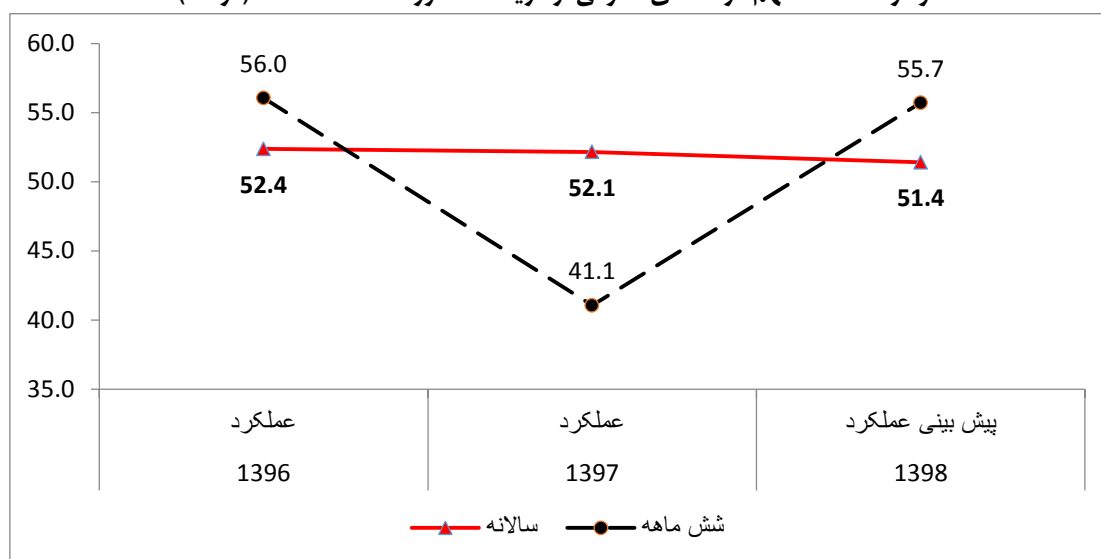
همچنین در شش ماهه سال ۱۳۹۸، میزان عملکرد دریافت‌ها حدود ۱۶۵۳.۶ هزار میلیارد ریال بوده که حدود ۷ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشته است. البته درصد تحقق منابع در همین دوره، حدود ۷۳.۷ درصد است که نسبت به دوره مشابه سال ۱۳۹۶ حدود ۶.۲ واحد درصد کاهش یافته است. ضمناً پیش‌بینی می‌شود میزان دریافت‌ها تا پایان سال ۱۳۹۸، بالغ بر ۳۸۶۰ هزار میلیارد ریال باشد که ۹.۵ درصد نسبت به سال قبل رشد خواهد داشت.

درآمدهای عمومی

درآمدهای عمومی، مشتمل بر درآمدهای مالیاتی (مالیاتی و گمرکی) و سایر درآمدها است که به‌عنوان پایدارترین درآمدهای بودجه‌ای محسوب می‌شوند. معمولاً با تشدید تحریم‌ها و کاهش درآمدهای نفتی، تلاش دولت برای تقویت درآمدهای پایدار بیشتر می‌شود و انتظار می‌رود سهم درآمدهای عمومی (شامل درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها) از دریافت‌ها، نسبت به سهم درآمدهای نفتی از دریافت‌ها، بالاتر باشد. لیکن، درآمدهای عمومی با عملکرد ۱۸۲۸.۱ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۷، سهمی در حدود ۵۲.۱ درصد از منابع را دارد که نزدیک به رقم سال ۱۳۹۶ بوده است. همچنین در سال ۱۳۹۷، درصد تحقق درآمدهای عمومی نسبت به رقم مصوب حدود ۸۵ درصد بود که بیش از ۱۱ واحد درصد نسبت به سال قبل آن کاهش نشان می‌دهد.

پیش بینی می شود در سال ۱۳۹۸، علیرغم کاهش سایر درآمدها و درآمدهای گمرکی نسبت به سال گذشته، افزایش پوشش مالیاتی و کاهش فرار مالیاتی، درآمدهای عمومی به ۱۹۸۴ هزار میلیارد ریال برسد که سهم آن از دریافت ها حدود ۵۱.۴ درصد خواهد شد. همچنین در مقاطع شش ماهه، سهم عملکرد درآمدهای عمومی از دریافت ها در شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ به حدود ۵۵.۷ درصد رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل، بیش از ۱۴ واحد درصد افزایش نشان می دهد. بالارفتن این شاخص، از یکسو به دلیل افزایش قابل توجه سایر درآمدها و درآمدهای مالیاتی و از سوی دیگر ناشی از کاهش درآمدهای نفتی است.

نمودار ۱۳-۱- سهم درآمدهای عمومی از دریافت ها دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ (درصد)

مأخذ: خزانه داری کل کشور، محاسبات امور اقتصاد کلان

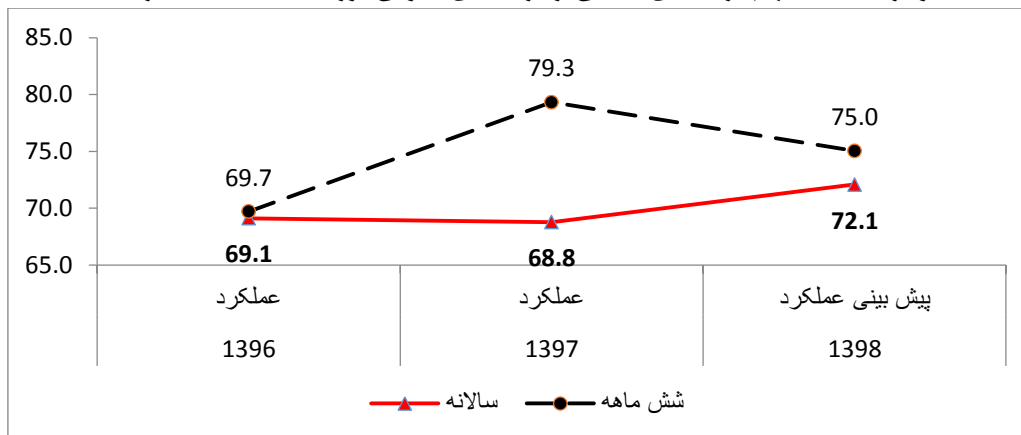
۱- درآمدهای مالیاتی

درآمدهای مالیاتی، پایدارترین جزء درآمدهای عمومی محسوب می شوند. درآمدهای مالیاتی (با احتساب گمرک) در سال ۱۳۹۷ با عملکردی بالغ بر ۱۱۵۸.۴ هزار میلیارد ریال، نسبت به سال قبل حدود ۹.۷ درصد رشد کرده است، لیکن، درصد تحقق آن نسبت به رقم مصوب حدود ۸۹ درصد بوده که نسبت به سال قبل بیش از ۱۰ واحد درصد کمتر شده است.

بررسی عملکرد درآمدهای مالیاتی در برش های ۶ ماهه، نشان می دهد که در سال ۱۳۹۸، عملکرد ۶ ماهه درآمدهای مالیاتی با ۶۹۱.۱ هزار میلیارد ریال، حدود ۳۷.۳ درصد و سایر درآمدها با عملکرد ۲۲۹.۹ هزار میلیارد ریال حدود ۷۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل، افزایش یافته و همچنین سهم درآمدهای مالیاتی از درآمدهای عمومی در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸ (حدود ۷۹ درصد) به میزان ۴ واحد درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافته است.

البته برای سال ۱۳۹۸، با افزایش کوشش و گسترش پایه مالیاتی و کاهش فرار مالیاتی، افزایش ۱۳ درصدی درآمدهای مالیاتی و افزایش سهم آن از درآمدهای عمومی پیش بینی شده است.

نمودار ۱۳-۲- سهم درآمدهای مالیاتی از درآمدهای عمومی دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ (درصد)

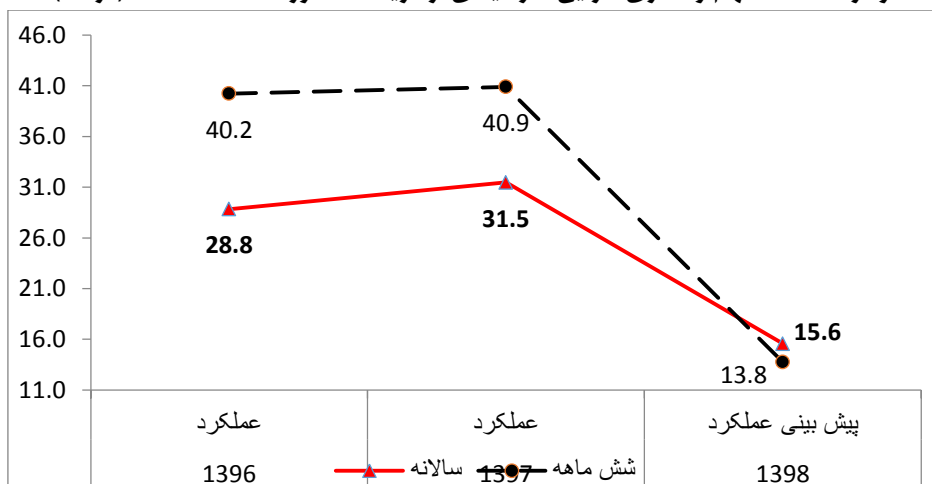

مأخذ: خزانه داری کل کشور و محاسبات امور اقتصاد کلان

۲- واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای

منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای از اجزای اصلی دریافت‌های بودجه عمومی دولت است. این منبع عمدتاً مشتمل بر درآمد حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی است که با توجه به تعیین قیمت نفت در بازارهای جهانی و اعوجاج آن و همچنین در سال‌های اخیر با توجه به تحریم‌های نفتی، با نااطمینانی روبروست. عملکرد سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد علیرغم تشدید تحریم‌ها، با توجه به افزایش قیمت نفت و تداوم کم و بیش صادرات نفت و میعانات، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای با عملکرد ۱۱۰۹۰۲ هزار میلیارد ریال، از رشد ۲۰ درصدی نسبت به سال قبل و درصد تحقق کامل نسبت به رقم مصوب، برخوردار بوده است. همچنین سهم این منابع از دریافت‌ها نسبت به سال گذشته حدود ۲۶ واحد درصد افزایش یافته است. عملکرد منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۲۲۰۹ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، حدود ۶۴۰۲ درصد کاهش یافته است. اما، عملکرد منبع مذکور در ۶ ماهه سال ۱۳۹۷ نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۶، بیش از ۵۸ درصد رشد داشته است. پیش‌بینی عملکرد منابع حاصل از نفت و میعانات گازی در سال ۱۳۹۸ حاکی از کاهش حدود ۴۷۰۳ درصدی این منابع نسبت به سال ۱۳۹۸ است که به دلیل تشدید تحریم‌های نفتی و کاهش صادرات نفت اتفاق افتاده است. در نتیجه موجب شده است که سهم این منابع از دریافت‌ها نسبت به سال‌های قبل به شدت کاهش یافته و به حدود ۱۵۰۴ درصد برسد. در نمودار زیر سهم واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای تصویر شده است.

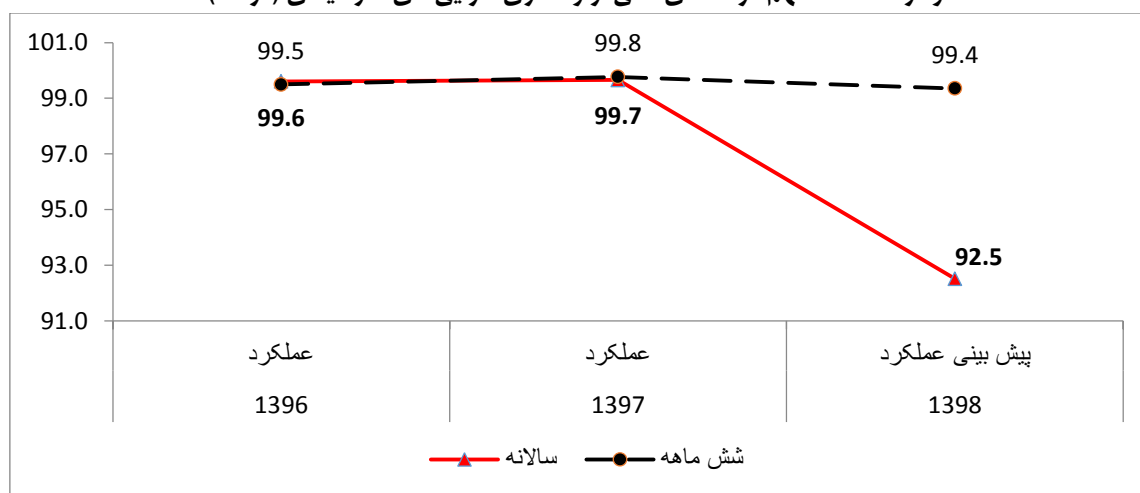
نمودار ۱۳-۳- سهم واگذاری دارایی سرمایه‌ای از دریافت‌ها دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ (درصد)

مأخذ: خزانه‌داری کل کشور، محاسبات امور اقتصاد کلان

اگر چه پیش بینی کاهش منابع حاصل از واگذاری دارائی های سرمایه‌ای، می تواند موجب کسری بودجه و نامناسب شدن وضعیت شاخص های کلان اقتصادی کشور شود، لیکن، تهدید دوره تحریم می تواند فرصتی برای قاعده مند کردن رابطه نفت و بودجه باشد. دولت می تواند بودجه ریزی ای را تمرین کند که سهم نفت در آن کاهنده و قاعده مند باشد، به گونه ای که به تدریج اثر شوک درآمدهای نفتی بر بودجه و به تبع آن بر اقتصاد کشور کاهش پیدا کند. در سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ دولت با سیاست واگذاری تصدی گری های دولت، مولدسازی دارایی های دولت، اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و عملیاتی نمودن قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴، می تواند سهم نفت از واگذاری دارایی های سرمایه ای را کم و سهم بخش خصوصی در اقتصاد را از طریق واگذاری و مولدسازی بخشی از دارایی های عظیمی که در اختیار دارد، زیاد کند.

نمودار ۱۳-۴- سهم درآمدهای نفتی از واگذاری دارایی های سرمایه ای (درصد)

مأخذ: خزانه داری کل کشور و محاسبات امور اقتصاد کلان

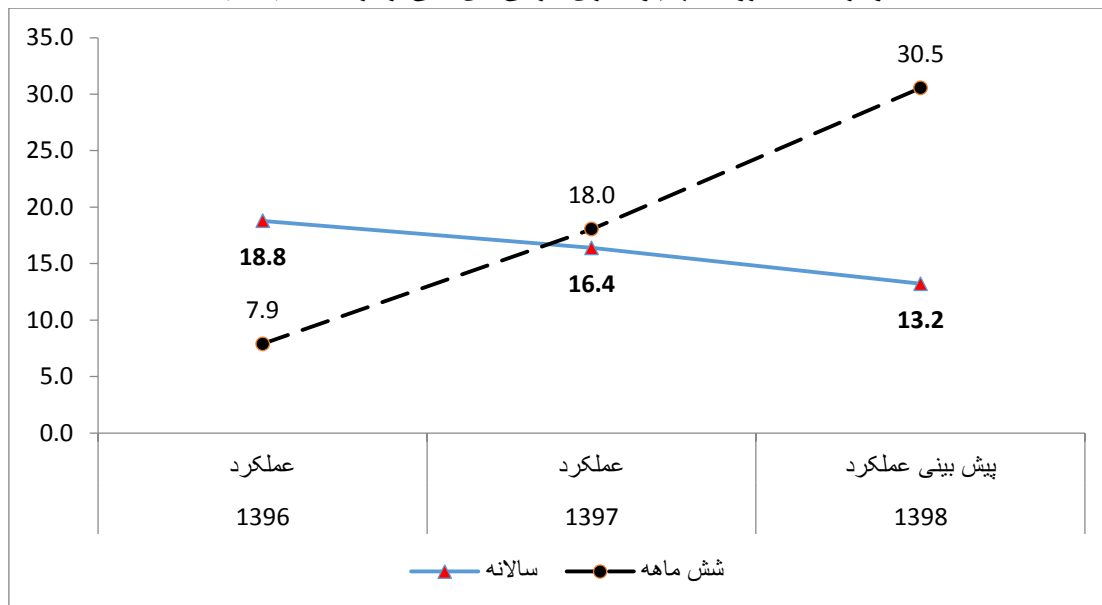
۳- واگذاری دارایی های مالی

این منبع به عنوان سومین منبع درآمدی بودجه عمومی دولت، کمترین سهم را در دریافت ها دارد. اجزای اصلی این منبع، درآمد حاصل از واگذاری شرکت های دولتی و فروش اوراق مالی اسلامی (مانند اوراق مشارکت و اسناد خزانه اسلامی) است. عملکرد واگذاری دارایی های مالی در سال ۱۳۹۷، نشان دهنده کاهش حدود ۴ درصدی آن نسبت به سال ۱۳۹۶ است که متأثر از کاهش حدود ۱۵.۹ درصدی فروش اوراق مالی اسلامی است. همچنین سهم واگذاری دارایی های مالی از دریافت ها در سال ۱۳۹۷ حدود ۱۶.۴ درصد بود که نسبت به سال قبل بالغ بر ۲.۴ واحد درصد کمتر بود. برای عملکرد سال ۱۳۹۸، پیش بینی ها حاکی از کاهش ۱۲ درصدی واگذاری دارایی های مالی و کاهش ۳.۲ درصدی سهم آن از دریافت ها نسبت به سال قبل است.

در برش ۶ ماهه، اگر چه به لحاظ ترتیبات اجرایی، عملکرد این منبع در مقاطع ۶ ماهه دوم هر سال بیش از مقاطع ۶ ماهه ابتدای هر سال است، لیکن در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸، به دلیل عملکرد بالای فروش اوراق، عملکرد این منبع بیشتر از دوره مشابه سال قبل بوده است و با توجه به وضعیت سایر اجزای دریافت ها، سهم آن در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸ به بیش از ۳۰ درصد رسیده است.

نکته قابل توجه در سال های اخیر، افزایش استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در واگذاری دارائی های مالی است. به طوری که سهم سایر اقلام (استفاده از صندوق توسعه ملی) در واگذاری دارائی های مالی در سال های ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ به ترتیب ۱۷.۶ درصد و ۲۳.۴ درصد و شش ماهه اول ۱۳۹۸ و ۳۹.۶ درصد بوده است.

نمودار ۱۳-۵- روند سهم واگذاری دارایی‌های مالی از دریافت‌ها (درصد)

مأخذ: خزانه‌داری کل کشور، محاسبات امور اقتصاد کلان

همچنین با توجه به اطلاعات موجود و سیاست‌های بودجه‌ای مبنی بر تنوع روش‌های تأمین مالی دولت (فروش اوراق مالی اسلامی و ...)، می‌توان گفت که سهم درآمد حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی از واگذاری دارایی‌های مالی به نفع سهم اوراق مالی اسلامی کاهش یافته است. به‌طوری‌که سهم این اوراق از سال ۱۳۹۷ به بعد صعودی است، بدین ترتیب در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ بیش از ۸۱۴۳۴۰ هزار میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی فروخته شده و یا خواهد شد، که بازپرداخت اوراق سررسید شده و سود آنها، مستلزم برنامه‌ریزی در بودجه‌های سنواتی می‌باشد. این امر مهم در تدوین بودجه سال‌های اخیر به لحاظ بازپرداخت اصل و پرداخت سود اوراق مالی اسلامی، مورد توجه قرار گرفته است.

جدول ۱۳-۱- عملکرد شاخص‌های منابع بودجه در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۹ (درصد)

شاخص	۱۳۹۶ عملکرد	۱۳۹۷ عملکرد	۱۳۹۸ پیش‌بینی عملکرد
سهم درآمدهای عمومی از دریافتها	۵۲.۴	۵۲.۱	۶۴.۱
نسبت درآمدهای مالیاتی به درآمدهای عمومی	۶۹.۱	۶۸.۸	۷۲.۱
سهم واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای از دریافتها	۲۸.۸	۳۱.۵	۱۹.۴
سهم درآمدهای نفتی از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۹۹.۶	۹۹.۷	۹۲.۵
سهم واگذاری دارایی‌های مالی از دریافتها	۱۸.۸	۱۶.۴	۱۶.۵
نسبت اعتبارات هزینه‌ای به پرداخت‌ها	۷۵.۹	۷۸.۵	۷۹.۸
سهم تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از پرداخت‌ها	۱۳.۱	۱۳.۸	۱۲.۴
نسبت تملک دارایی‌های مالی به پرداختها	۱۰.۳	۶۶	۷.۸
نسبت درآمدهای مالیاتی به هزینه جاری	۴۷.۷	۴۵.۷	۵۱.۸
تراز عملیاتی	-۷۵۳۳۳۸	-۹۲۹۲۶۲	-۷۷۶۰۰۰
تراز سرمایه‌ای	۵۰۳۶۲۱	۶۳۳۴۳۳	۱۷۱۰۰۰
تراز مالی	۲۷۲۲۶۹	۳۴۵۹۲۷	۲۴۰۰۰۰
تراز عملیاتی به منابع	-۲۳.۵	-۲۶.۴	-۲۵.۱
تراز مالی به منابع	۸.۵	۹.۸	۷.۸

مأخذ: خزانه‌داری کل کشور و امور اقتصاد کلان

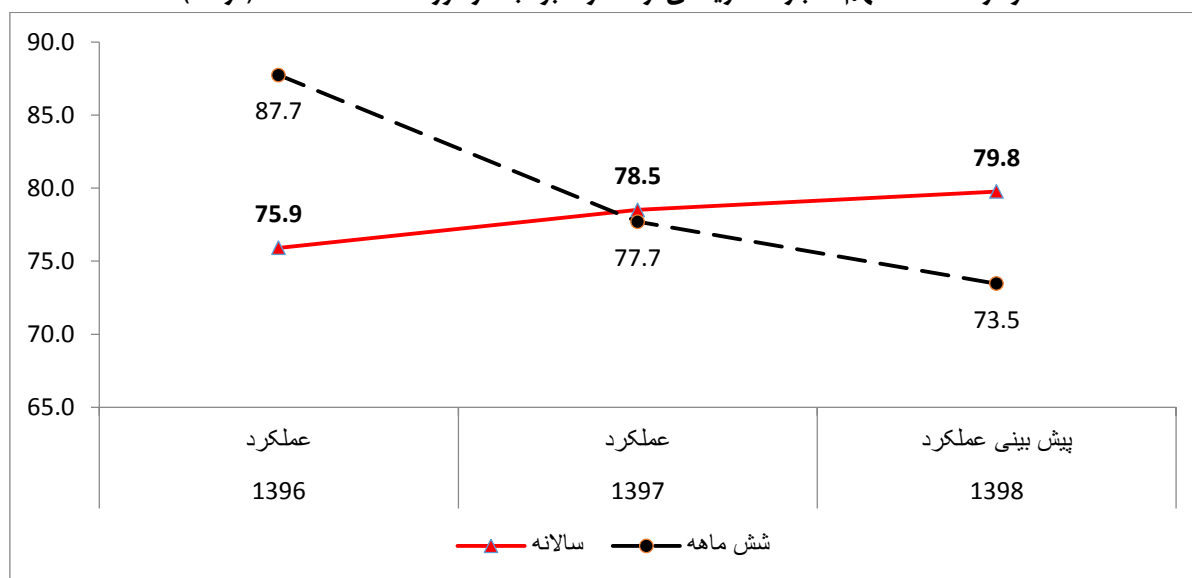
۱۳-۱-۲- مصارف عمومی بودجه (پرداخت‌ها)

پرداخت‌ها یا مصارف بودجه عمومی، شامل اعتبارات هزینه‌ای، اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای و اعتبارات تملک دارایی‌های مالی است. رشد مصارف بودجه عمومی در سال ۱۳۹۷ حدود ۲ درصد بود و رشد پیش بینی عملکرد سال ۱۳۹۸ حدود منفی ۲ درصد است. همچنین، درصد تحقق پرداخت‌ها نسبت به مصوب آن در سال ۱۳۹۷، بیش از ۹۱ درصد بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۱.۲ واحد درصد کمتر شده است. عملکرد ۶ ماهه مصارف کل در سال ۱۳۹۸ بیش از ۱۹۱۶ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل بیش از ۱۳ درصد رشد کرده است.

۱۳-۱-۲-۱- اعتبارات هزینه‌ای

اعتبارات هزینه‌ای با توجه به ماهیت اجزای آن که دربردارنده مواردی چون حقوق و دستمزد، هزینه‌های تأمین اجتماعی، یارانه‌ها، اعتبارات بهداشت و درمان است، از انعطاف کمی برخوردار بوده و همواره بالاترین سهم را از مصارف کل به خود اختصاص داده‌اند. عملکرد اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۲۷۶۷ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل حدود ۱۴ درصد رشد داشت، اما، درصد تحقق اعتبارات تقریباً ۹۴ درصد بود که نسبت به سال قبل بیش از ۱.۵ واحد درصد کاهش داشته است. سهم اعتبارات هزینه‌ای از کل مصارف بودجه عمومی در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۷۸.۵ درصد بود که با توجه به تشدید تحریم‌ها، دولت سعی در تأمین و پوشش هزینه‌های جاری داشته است. برآورد عملکرد اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که سهم این متغیر از مصارف بودجه عمومی، حدود ۸۱ درصد می‌شود. در بررسی مقاطع ۶ ماهه، سهم اعتبارات هزینه‌ای از مصارف در ۶ ماهه اول ۱۳۹۸، حدود ۷۳.۵ درصد است که نسبت به مدت مشابه سال قبل آن حدود ۴.۲ واحد درصد کاهش یافته است. به‌طور کلی، سهم اعتبارات هزینه‌ای در مقاطع ۶ ماهه دوره ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ روند کاهشی داشته است.

نمودار ۱۳-۶- سهم اعتبارات هزینه‌ای از مصارف بودجه در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ (درصد)

مأخذ: خزانه‌داری کل و سازمان برنامه و بودجه

برای ارزیابی وضعیت اعتبارات هزینه‌ای در مقابل درآمدهای عمومی و پوشش اعتبارات هزینه‌ای از منابع غیرنفتی، از تراز عملیاتی استفاده می‌شود. منفی بودن این شاخص، عدم کفایت درآمدهای عمومی را نشان می‌دهد که یا باید زیر بخش‌های درآمد عمومی تقویت شود و یا اینکه اعتبارات هزینه‌ای و حجم دولت کاهش یابد. البته راه دیگر تأمین هزینه‌ها، استفاده از سایر منابع نظیر واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای است که سیاستی نامطلوب ارزیابی می‌شود.

تراز عملیاتی در دوره مورد بررسی منفی است و در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل بیش از ۲۳ درصد بیشتر شده است. اما، طبق برآورد عملکرد تا پایان سال ۱۳۹۸، انتظار می‌رود با توجه به مدیریت هزینه‌ها، کسری این تراز حدود ۱۶.۵ درصد کاهش یابد.

• ۱۳-۱-۲-۲- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی)

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، نقش مکمل برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی دارد و با توسعه زیرساخت‌ها، محرک رشد اقتصادی است. در سال‌های اخیر به علت محدودیت منابع و تحمیل هزینه‌های سلبی چون حقوق بازنشستگان صندوق‌های بازنشستگی، این اعتبارات در اولویت اول قرار نگرفته‌است. اعتبارات سرمایه‌ای در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب حدود ۴۱۹۰۳ هزار میلیارد ریال و ۴۸۵۸ هزار میلیارد ریال بود که افزایشی حدود ۱۶ درصد داشته است. در سال ۱۳۹۷، سهم این اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از مصارف، نسبت به سال قبل با ۰.۷ واحد درصد افزایش به ۱۳.۷ درصد رسید. همچنین درصد تحقق این اعتبارات در سال ۱۳۹۷، بیش از ۷۸ درصد بود، در صورتی که در سال ۱۳۹۶، کمتر از ۵۹ درصد تحقق یافته بود.

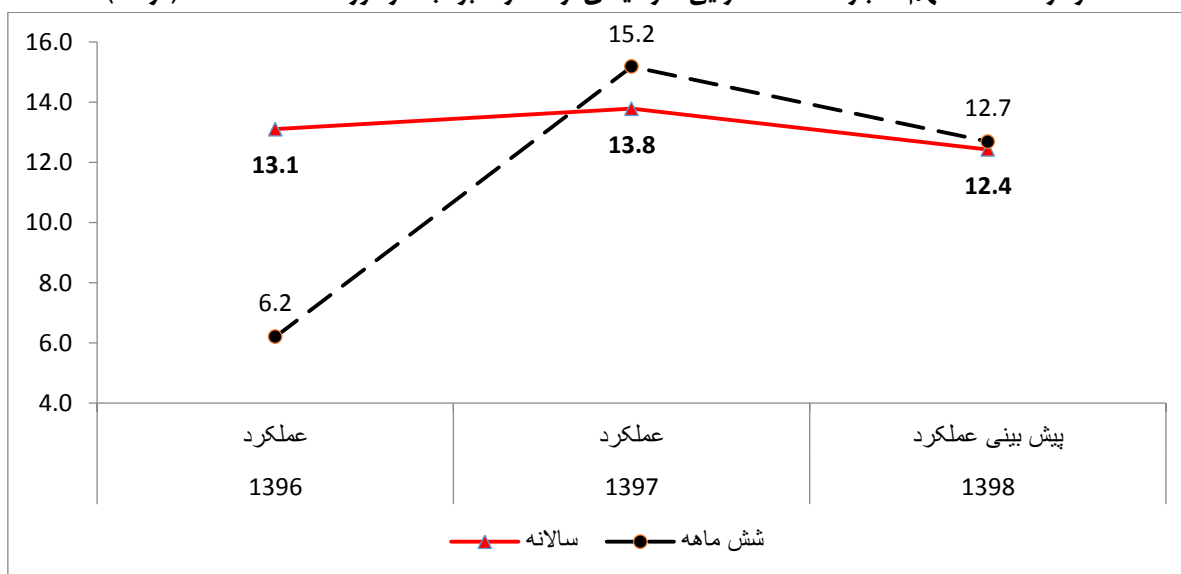
با توجه به محدودیت منابع و علیرغم صرفه‌جویی در اعتبارات هزینه‌ای و در مقابل توجه به اولویت‌بندی و اتمام طرح‌های سرمایه‌گذاری دولتی، مطابق برآورد عملکرد تا پایان سال ۱۳۹۸، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حدود ۱۱.۵ درصد کاهش می‌یابد که در این صورت سهم آن از مصارف نیز به ۱۲.۴ بالغ خواهد شد.

یکی از نکات مهم در تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تامین نقدی و یا فروش اوراق، است. از سال ۱۳۹۴ پرداخت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل فروش اوراق آغاز شده و در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب حدود ۳۹ درصد و ۶۶ درصد از تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به خود اختصاص داده است.

عملکرد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸، نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۵ درصد کاهش یافته و در ضمن سهم اعتبارات مذکور از مصارف در همین مدت بالغ بر ۱۲.۷ درصد شده است.

با توجه به محدودیت منابع بودجه، دولت می‌تواند با هدف تسریع در توسعه و تکمیل طرح‌های عمرانی مهم و بهره‌مندی آحاد جامعه از اثرات و ثمرات آن‌ها، طرح‌های عمرانی را اولویت‌بندی کند، به نحوی که طرح‌های دارای پیشرفت فیزیکی بالای ۸۵ درصد و با قابلیت بهره‌برداری در سال آتی، طرح‌های تأمین و انتقال آب شرب، توسعه شبکه ریلی کشور، طرح‌های مرتبط با زیرساخت‌های اشتغال، توسعه صادرات غیر نفتی، توسعه مناطق محروم و طرح‌های مربوط به کمک به تولید کالاهای اساسی مورد نیاز کشور و طرح‌های مربوط به محیط‌زیست، میراث فرهنگی و گردشگری در اولویت تخصیص‌های دولت قرار گیرند.

نمودار ۱۳-۷- سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از مصارف بودجه در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ (درصد)

مأخذ: خزانه داری کل کشور و امور اقتصاد کلان

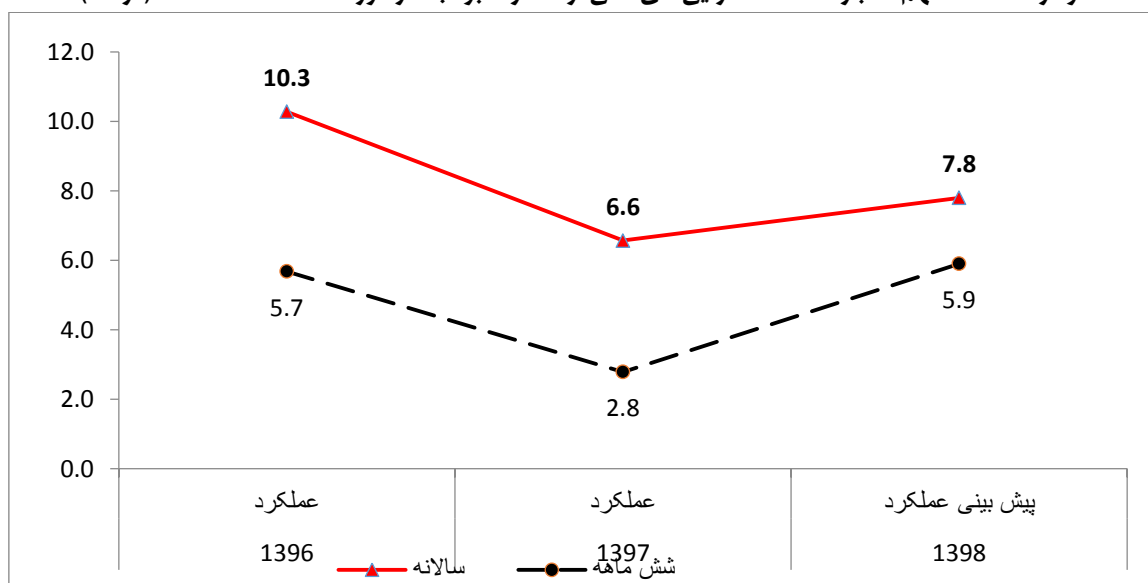
برای بررسی توازن بین اعتبارات تملک دارائی سرمایه ای و واگذاری دارائی های سرمایه ای، تراز سرمایه ای تنظیم می شود. تراز دارائی های سرمایه ای با توجه به حجم بالای درآمد حاصل از واگذاری دارائی های سرمایه ای (قسمت عمده آن را درآمدهای نفتی تشکیل می دهد) و جزئی بودن اعتبارات عمرانی نسبت به آن، مثبت است. با توجه به ماهیت واگذاری دارائی سرمایه ای و بین نسلی بودن آن، دولت باید از این منابع در جهت اعتبارات عمرانی و بهبود ساختار اقتصاد استفاده کند؛ اما به دلیل محدودیت منابع حاصل از درآمدهای عمومی، این منبع برای تأمین کسری اعتبارات هزینه ای نیز مصرف شده است.

شایان ذکر است، اگر چه این تراز معمولاً مثبت است، لیکن، با توجه به تشدید تحریم های نفتی در ۶ ماهه سال ۱۳۹۸ تراز دارائی های سرمایه ای منفی شده است (منفی ۱۵۶ هزار میلیارد ریال) که نشان می دهد منابع حاصل از صادرات نفت و سایر واگذاری دارائی های سرمایه ای به طور کامل صرف تأمین اعتبارات تملک دارائی های سرمایه ای شده و مازاد آن نیز در سایر اقلام مصارف، هزینه شده است. همچنین در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸، رشد ۳۶ درصدی واگذاری دارائی سرمایه ای و رشد ۹۵ درصدی تملک دارائی سرمایه ای نسبت به مدت مشابه سال قبل، اتفاق افتاده است. البته با توجه به پیش بینی عملکرد افزایش واگذاری دارائی های سرمایه ای به ۵۱۰ هزار میلیارد ریال و اعتبارات تملک دارائی های سرمایه ای به ۴۳۰ هزار میلیارد ریال، این تراز در پایان سال ۱۳۹۸، مثبت خواهد شد.

• ۱۳-۱-۲-۳- اعتبارات تملک دارائی های مالی

در بودجه عمومی دولت، بازپرداخت بدهی های دولت و سایر پرداخت های در تعهد دولت، در قالب اعتبارات تملک دارائی های مالی ارائه می شود. با عنایت به تأمین مالی منابع از طریق انواع اوراق مالی اسلامی و اهتمام دولت به تسویه به موقع اوراق بدهی، سهم اعتبارات تملک دارائی های مالی از مصارف بودجه با توجه به سررسید شدن بدهی ها نوسانی است. میزان اعتبارات تملک دارائی های مالی در سال های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب ۳۲۹ هزار میلیارد ریال و ۲۳۱۶ هزار میلیارد ریال بود. همچنین سهم این اعتبارات از مصارف بودجه سال ۱۳۹۷، نسبت به قبل ۳.۷ واحد درصد کمتر شده است. به علاوه، درصد تحقق اعتبارات مذکور در سال ۱۳۹۶ حدود ۱۳۴.۵ درصد بود که از متوسط دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۵ که حدود ۴۹ درصد بوده، بسیار بیشتر بوده است. بالاخره، عملکرد ۶ ماهه سال ۱۳۹۸ نشان می دهد که سهم اعتبارات تملک دارائی های مالی از پرداخت ها، بیش از دو برابر مدت مشابه سال قبل است، و با عنایت به سررسید شدن اوراق مالی اسلامی، و این که با توجه به فرایند اجرایی آن، معمولاً در نیمه اول سال، عملکرد کمتری نسبت به کل سال دارد، به نظر می رسد این اعتبارات در سال ۱۳۹۸ نیز از تحقق بالایی برخوردار باشد به طوری پیش بینی شده است که در پایان سال مذکور به ۳۱۰ هزار میلیارد ریال برسد که سهم بالاتری از مصارف کل را نیز به خود اختصاص خواهد داد.

نمودار ۱۳-۸- سهم اعتبارات تملک دارائی های مالی از مصارف بودجه در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۸ (درصد)

مأخذ: خزانه داری کل کشور و محاسبات امور اقتصاد کلان

برای کسری بودجه دولت تعاریف متعددی وجود دارد و یکی از شاخص های تشخیص کسری بودجه تراز دارایی های مالی است. این تراز در دوره مورد بررسی نوسانی است. میزان تراز مالی اگر چه در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل افزایش یافته است، لیکن، برای سال ۱۳۹۸ و پیش بینی لایحه ۱۳۹۹ کاهش خواهد بود. به این معنا که دولت بیش از ایجاد بدهی، بدهی های قبلی را تسویه خواهد کرد. لازم به ذکر است تراز مالی در سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۲۰۰ هزار میلیارد ریال پیش بینی شده است.

جدول ۱۳-۲- عملکرد شاخص های مصارف بودجه در دوره ۱۳۹۶-۱۳۹۹ (درصد)

شرح	۱۳۹۶	۱۳۹۷	پیش بینی عملکرد ۱۳۹۸
نسبت اعتبارات هزینه ای به مصارف	۷۵.۹	۷۸.۵	۷۹.۸
نسبت اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای به مصارف	۱۳.۱	۱۳.۸	۱۲.۴
نسبت اعتبارات تملک دارایی مالی به مصارف	۱۰.۳	۶.۶	۷.۸

مأخذ: خزانه داری کل کشور و محاسبات امور اقتصاد کلان

۱۳-۲- چالش ها و مشکلات مهم بودجه عمومی

بودجه ریزی در ایران سابقه ای طولانی دارد ولی کماکان با مسائل و مشکلات متعددی روبروست که برخی از این مشکلات ناشی از شرایط اقتصادی و اجتماعی کنونی است و برخی دیگر که دارای اهمیت بسیار بیشتری نیز می باشد، ریشه در ساختار اقتصادی، مالی و اداری کشور دارد. مسائل و تنگناهای مزبور بر محتوای اطلاعاتی بودجه تأثیر گذاشته و باعث عدم شفافیت در تصمیم های مالی و به تبع آن بروز آسیب هایی در انجام وظایف حوزه قانون گذاری شده است. حل مشکلات مزبور، نیازمند نگاه جامع بلندمدت به مسائل بودجه ریزی است. مهم ترین مشکلات و چالش های حوزه بودجه عمومی را می توان به شرح ذیل خلاصه کرد:

- ✓ وابستگی بودجه به نفت و نااطمینانی نسبت به قیمت های جهانی و میزان درآمدهای ارزی حاصل از آن
- ✓ تعیین نرخ تسعیر ارز در بودجه عمومی دولت با فاصله زیاد نسبت به نرخ ارز بازار
- ✓ بیش برآورد منابع برای پوشش هزینه های اضافه شده در بودجه سنواتی توسط مجلس شورای اسلامی
- ✓ انضباط مالی ناکافی و عدم اجرای کامل بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد و تخصیص اعتبارات جهت بقای دستگاه و نه اجرای وظایف
- ✓ انعطاف کم اعتبارات هزینه ای در خصوص بخش اجتناب ناپذیر آن
- ✓ چانه زنی مدیران و نمایندگان با مرکز بودجه ریزی کشور در تعیین ارقام بودجه دستگاه های اجرایی در سطح ملی و استانی
- ✓ وجود تعداد زیاد طرح های نیمه تمام و طولانی شدن زمان اجرای آن ها که هدر رفتن منابع کشور و افزایش هزینه های تکمیل را به همراه دارد.

۱۳-۳- ارائه راهکارهای عملیاتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹

با توجه به تشدید تحریم ها، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، برای کاهش آثار تحریم های آمریکا و حفظ اشتغال و تولید، شفاف سازی منابع و مصارف مربوط به یارانه ها و پرداخت های انتقالی دولت به منظور بهبود توزیع درآمد و کاهش فقر، حداکثر هزینه کرد منابع حاصل از واگذاری دارایی های سرمایه ای برای تأمین اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای، حذف و یا ادغام هزینه های غیر ضرور و یا موازی با توجه به برنامه ها و طرح ها و فعالیت های بودجه ای در جهت تحقق اهداف، اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، ارتقاء سطح بهداشت و درمان آحاد جامعه، تمرکز بر موضوعات خاص و حوزه های پیش ران رشد اقتصادی، ارتقای صادرات غیر نفتی، دیپلماسی اقتصادی و استفاده از ظرفیت های منطقه ای مورد توجه قرار می گیرد.

برای حصول اهداف فوق و غلبه بر مشکلات یاد شده در بودجه عمومی کشور، اصلاحات ساختاری در بودجه ریزی، افزایش شفافیت و انضباط بودجه ای و حرکت به سمت تمرکززدایی مورد نیاز است که بخشی از آن در بودجه سال ۱۳۹۸ آغاز شده است که باید تداوم یابد.

در بخش تأمین مالی دولت، برخی اصلاحات قانونی مورد نیاز است که نیازمند همکاری و تسریع تصویب در مجلس شورای اسلامی است. اصلاح نظام مالیاتی ضروری است و لذا تصویب لایحه قانون مالیات بر ارزش افزوده و لایحه قانون به کارگیری صندوق های مکانیزه فروش و اصلاحات

مجدد در قانون مالیات‌های مستقیم مورد توجه قرار گرفته است. این لوایح نه تنها نباید بر افزایش نرخ‌های مالیاتی همچون مالیات بر درآمد، سود، مصرف و ... تمرکز کند، بلکه باید در مسیر تسهیل کسب و کارها و همچنین هدفمند کردن معافیت‌ها و رفع تبعیض نرخ‌ها بین بخش غیردولتی با بخش دولتی باشد. به عبارت دیگر، باید بر شفافیت و اشراف اطلاعات اقتصادی، حذف معافیت‌های بخش عمومی غیردولتی و افزایش ضمانت‌ها در اجرای قانون تأکید کند. همچنین برای مقابله با تحریم‌ها می‌توان از منابع صندوق توسعه ملی استفاده کرد و طرح‌های اولویت دار را اجرایی کرد و برای حفظ رشد اقتصادی و اشتغال و کاهش فقر و توجه به معیشت خانواده‌های آسیب‌پذیر و کم‌درآمد تداوم یابد.

در بخش مصارف با عنایت به ضرورت تسویه بدهی‌های دولت، اعتبارات تملک دارایی مالی رشد خواهد کرد. برای تحقق پرداخت‌های عمرانی نیز چند راهکار از سال‌های گذشته اجرایی شده اند و باید تداوم یابند. از جمله:

- فروش اوراق مالی اسلامی برای اجرای طرح‌های عمرانی
- واگذاری سهام به شیوه تهاتر به پیمانکاران طلبکار از دولت
- تهاتر بدهی پیمانکاران با طلب آنها از دولت
- واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای به بخش غیر دولتی
- استفاده از منابع صندوق توسعه ملی برای طرح‌های اولویت دار قابل واگذاری
- استفاده از مشارکت عمومی - خصوصی

همچنین در بخش عمرانی ضمن اولویت‌بندی پروژه‌های عمرانی و پرهیز از شروع پروژه جدید و با توجه به اینکه در سال‌های گذشته برنامه واگذاری سهل‌تر طرح‌های نیمه تمام به بخش غیردولتی تصویب شده ولی عملکرد مناسبی ندارند، باید تمهیدات لازم برای توفیق طرح‌های مشارکت دولت با بخش خصوصی اندیشیده شود که در لایحه بودجه ۱۳۹۹ مورد توجه قرار گیرد.

به‌علاوه، سیاست‌های انضباط مالی در بودجه سال ۱۳۹۹، به شرح زیر پیشنهاد می‌گردد:

- ✓ استفاده اهرمی از اعتبارات محدود تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور و انجام طرح‌ها با مشارکت بیشتر بخش خصوصی و تعاونی و در چارچوب قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی
- ✓ اختصاص کمک‌های حمایتی منابع بارانه‌ای دولت تنها برای پوشش افراد زیر خط فقر
- ✓ لزوم ایجاد انعطاف در بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای توجیه‌دار کردن مشارکت بخش خصوصی در تکمیل پروژه‌های نیمه تمام دولت با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی و بانک‌های توسعه‌ای
- ✓ توسعه بازار بدهی و خرید و فروش اوراق بدهی دولتی در بازار سرمایه با توجه به ظرفیت اقتصاد کشور
- ✓ پیش بینی شیوه‌های تسویه بدهی دولت به شبکه بانکی به صورت نقدی و غیرنقدی و یا اوراق بدهی
- ✓ تأمین مالی شرکت‌های دولتی از طریق انتشار انواع صکوک به جای استفاده از منابع شبکه بانکی

بخش دوم

تحلیل

محتوای بودجه

فصل دوم

تحليل

بودجه عمومی دولت

◀ ۱- مقدمه

سال ۱۳۹۸ یکی از خطرناکترین برهه های تاریخی در اقتصاد ایران است. سخت ترین تحریم های ظالمانه علیه کشور وضع شد. کاهش شدید صادرات نفت و میعانات گازی و بالتبع منابع حاصل از آن ها یکی از مهم ترین عوامل نوسانات شدید ارزی در کشور شد. افزایش سطح عمومی قیمت ها که از میانه سال ۱۳۹۷ آغاز شد، در کنار کاهش رشد اقتصادی، دولت و ملت را با چالش های جدی اقتصادی مواجه کرد. تدبیر دولت مردان همراه با اتحاد و هم دلی مردم توانست بودجه ۱۳۹۷ را بدون کسری به پایان برساند. نوسانات نرخ ارز را متوقف کند، از شتاب تورم بکاهد و بخشی از کاهش ارزش پول ملی را جبران کند. به رغم همه تلاش ها، شرایط اقتصادی موجود با وضعیت مطلوب و در تراز اهداف جمهوری اسلامی ایران فاصله دارد. با وجود دشواری ها، اتخاذ تدابیر مناسب در راستای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی می تواند تهدید های موجود را به فرصتی تاریخی برای محقق کردن ظرفیت های بالقوه اقتصاد ایران مبدل کند. تجربه بشری در حوزه اقتصاد نشان داده گاه ملت ها در بزنگاه تاریخی و در مواجهه با واقعیت نه تنها بر چالش ها فائق آمده اند، بلکه اشتباهات اقتصادی گذشته را اصلاح و مسیر جدیدی از آینده را برای خود و نسل های بعد به تصویر کشیده اند.

دولت با پیش بینی شرایط رکود تورمی، بودجه سال ۱۳۹۷ را به گونه ای مدیریت کرد که پرداخت کامل و به موقع یارانه نقدی (با حفظ تراز حساب های هدفمندی) میسر شد و در کنار آن نسبت به پرداخت هایی برای حمایت از مردم، بخصوص اقشار ضعیف اقدام کرد. همچنین دولت پرداخت های حمایتی خود برای پوشش کسری صندوق های بازنشستگی را به طور کامل انجام داده، نسبت به تامین امنیت قضایی و دارویی با تامین ذخائر راهبردی اهتمام ورزیده و تمام تعهدات مالی ناشی از سررسید اوراق مالی خود را به موقع، تامین و پرداخت نمود. این اقدامات در حالی انجام گرفت که به رغم داشتن مجوز برای استفاده از صندوق توسعه ملی، از این کار اجتناب کرد تا بتواند منابع لازم را برای پوشش تکانه های احتمالی آتی ذخیره نماید.

در سال ۱۳۹۸ نیز دولت با کاهش هزینه ها و تجهیز درآمدها در تلاش است که نسبت به تخصیص کامل هزینه های اجتناب ناپذیر اقدام کند، امنیت غذایی و دارویی مردم را تضمین نماید، سیاست های حمایتی و برنامه های مقابله با فقر را استمرار بخشد، با اجرای برنامه های تولید و اشتغال مولد و اجرای تبصره ۱۸ چالش های اشتغال ناشی از شرایط رکودی را مدیریت کند و در عین حال منابع و مصارف خود را به شیوه ای تنظیم کند که برای تامین بودجه نیازی به استقراض از نظام بانکی نباشد.

در این راستا، در مواجهه با تحریم های ظالمانه و محدودیت منابع در سال ۱۳۹۸، دولت ابتدا با اتخاذ تصمیمات سخت نسبت به اصلاحات کوتاه مدت اقدام کرد. اولین اقدام، کاهش مصارف بودجه ای از سقف ۴۴۸۵ هزار میلیارد ریال مصوب قانون بودجه به ۳۸۶۰ هزار میلیارد ریال بود. این کاهش در مصارف بودجه ای با هدف دستیابی به تراز نسبی به منظور مقابله فعال برای کاهش تورم اتخاذ شد. از سوی دیگر، دولت تلاش کرد بخش دیگری از ناترازی بودجه خود را با تامین منابع مالی جدید به ویژه مولدسازی دارایی ها، افزایش پوشش مالیاتی و انتشار اوراق بهادار جبران کند. در صورت محقق شدن تدابیر دولت در کسب منابع جدید شناسایی شده و اجرای سیاست های مالی تراز کننده بودجه، همراه با اجرای سیاست های پولی و ارزی اصلاحی، این تدابیر به مرور آثار خود را در کاهش تورم و ایجاد ثبات نسبی، بیشتر آشکار خواهد کرد.

اگرچه آسیب های بلندمدتی مانند ناترازی مزمن بودجه ای، ناپایداری درآمدهای دولت، اتکای اقتصاد به منابع نفتی، نرخ بیکاری دو رقمی، عدم رقابت پذیری و استمرار بعضی انحصارات، انباشت بدهی های دولت، انباشت تسهیلات غیرجاری در شبکه بانکی، ناترازی بلند مدت صندوق های بازنشستگی، تهدید محیط زیست و فقر و نابرابری که همواره در اقتصاد ایران نمایان بود، اما این آسیب ها در شرایط تحریمی تشدید می شدند، به همین منظور دولت برای مهار شرایط نامطلوب وارد فاز اصلاحات اقتصادی شد و با اتکاء به فرمان مقام معظم رهبری (مدظله العالی) اقدام به تدوین برنامه های اصلاحات ساختاری بودجه و نظام بانکی نمود. تا در کنار این اقدامات جاری با طراحی و اجرای اصلاحات ساختاری بودجه، آسیب های همیشگی و تهدیدات فعلی فراروی اقتصاد را مبدل به فرصتی برای اصلاحات بخش قابل توجهی از آسیب های تاریخی بودجه و اقتصاد کند.

۲- رویکردها و جهت گیری های کلان بودجه دو سالانه ۱۳۹۹-۱۴۰۰

لایحه بودجه ۱۳۹۹ بر مبنای برنامه محوری تهیه شده است. دستگاه های سیاستگذار (اصلی) موظف بوده اند برپایه اسناد بالادستی و قوانین خاص خود و اولویت های ابلاغی رئیس جمهور، برنامه های خود را تهیه و به تایید سازمان برنامه و بودجه کشور برسانند. دستگاه های مجری نیز مکلف بوده اند بودجه خود را با برنامه های دستگاه سیاستگذار همراستا نمایند. لایحه بودجه دوسالانه در قالب برنامه های ذیل دستگاه های سیاستگذار تنظیم و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال شده است.

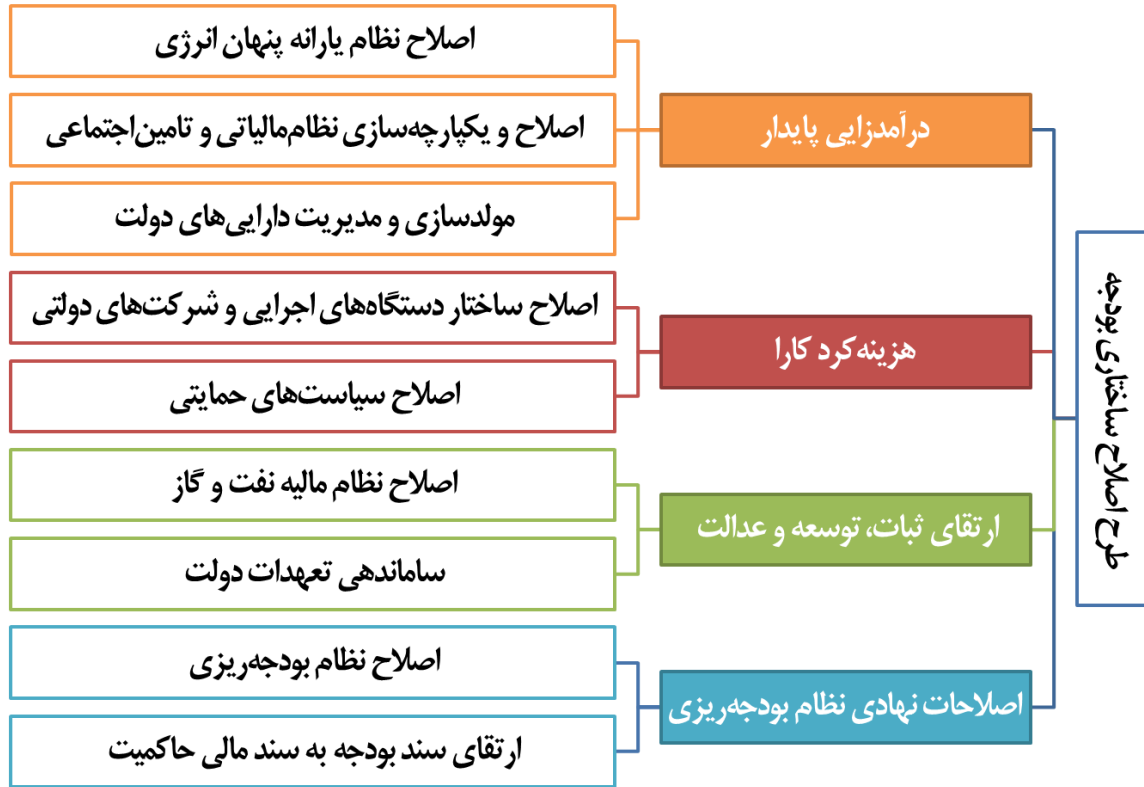
در عین حال، با هدف استفاده حداکثری از زمان بودجه و رفع مشکلات ناشی از تاخیر در مبادله موافقت نامه های بودجه دستگاه های اجرایی، قرار بوده است اسناد مزبور در قالب «سند اجرایی بودجه» با منظور کردن برنامه های اجرایی و به تفکیک اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای به هنگام تدوین لایحه در دولت تنظیم و به امضای دستگاه سیاستگذار، دستگاه مجری و سازمان برنامه و بودجه کشور رسیده و مبادله شود. دستگاه های اجرایی موظف بوده اند با بازنگری در برنامه های اجرایی و موارد هزینه نسبت به حذف هزینه های غیر کارآمد و زائد اقدام نمایند و مواردی که با حذف و ادغام دستگاه های تابعه می توانند از فرآیندهای مشارکت بخش خصوصی از جمله برون سپاری و خرید خدمت، استفاده کنند و منجر به کارآمد نمودن هزینه ها شود را به سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نمایند. این پیشنهادها در کمیته بازبینی هزینه ها طرح و تصمیمات مناسب اتخاذ شده است. همچنین دستگاه ها هزینه های فرابودجه ای (که در جداول بودجه ای درج نمی شده اند ولی دولت موظف به پرداخت آن در حال و آینده بوده است) را احصا و به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه نموده اند.

بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد، که از سال ۱۳۹۲ با شروع دولت یازدهم با جدیت بیشتری در سازمان برنامه و بودجه کشور دنبال شده است تا کنون در بیش از ۹۵ درصد از دستگاه های اجرایی مستقر شده و در سال ۱۳۹۹ یعنی یک سال زودتر از زمان تعیین شده در بند (پ) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه استقرار کامل محقق می شود. اجرای کامل نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد نیاز به چارچوب هایی با افق زمانی منطبق با برنامه های توسعه میان مدت و بلند مدت دارد، به همین لحاظ لایحه بودجه سال آینده در چارچوب یک برنامه عملیاتی دوسالانه غلطان به نحوی است که سال اول برای تصویب و سال دوم برای اطلاع تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است.

حداکثر یک ماه پس از ابلاغ قانون بودجه، تغییرات صورت گرفته از سوی مجلس شورای اسلامی در لایحه بودجه دولت، در سند اجرایی بودجه اعمال و پس از تصویب در هیات وزیران، برای اجراء توسط سازمان برنامه و بودجه کشور به دستگاه های اجرایی ابلاغ می شود. بودجه هر دستگاه اجرایی پس از ارائه گزارشات لازم و تایید توسط دستگاه سیاستگذار به صورت مستقیم توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تخصیص می یابد.

با هدف کاهش مخاطرات، افزایش شفافیت و ایجاد هماهنگی و هم سو سازی فعالیت های درون حاکمیت و با توجه به تبصره (۲) قانون بودجه ۱۳۹۸ کل کشور، شهرداری ها، نهادهای عمومی غیردولتی، صندوق های بازنشستگی و تامین اجتماعی مکلف شدند عملکرد بودجه سال قبل و بودجه مصوب سال ۱۳۹۸ را در قالب جداول پیوست بخشنامه بودجه به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه دهند، تا به پیوست لایحه تقدیمی به مجلس، خلاصه گزارشی از بودجه مصوب آن ها و آثار کلان مترتب بر آن به مجلس ارائه شود. همچنین در اجرای مصوبه «الحاق یک تبصره به ماده (۱۸۲) قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» کلیه شرکت های دولتی موضوع قانون مزبور اطلاعات مورد نیاز را به سازمان برنامه و بودجه ارسال نموده اند. همچنین کلیه شرکت های دولتی زیان ده و بهره مند از منابع عمومی دولت، برنامه راهبردی کوتاه مدت و میان مدت خود برای سامان دهی درآمدهای اختصاصی را به نحوی که مستقل از منابع عمومی شوند به سازمان ارسال کرده اند. سازمان نیز در اجرای مصوبه فوق مستندات ذی ربط را تهیه و قبل از پانزدهم آبان ماه به مجلس شورای اسلامی ارسال نموده است.

نقشه کلان طرح اصلاح ساختار بودجه

چارچوب اصلاحات بودجه ای پشتیبان رشد پایدار اشتغال را

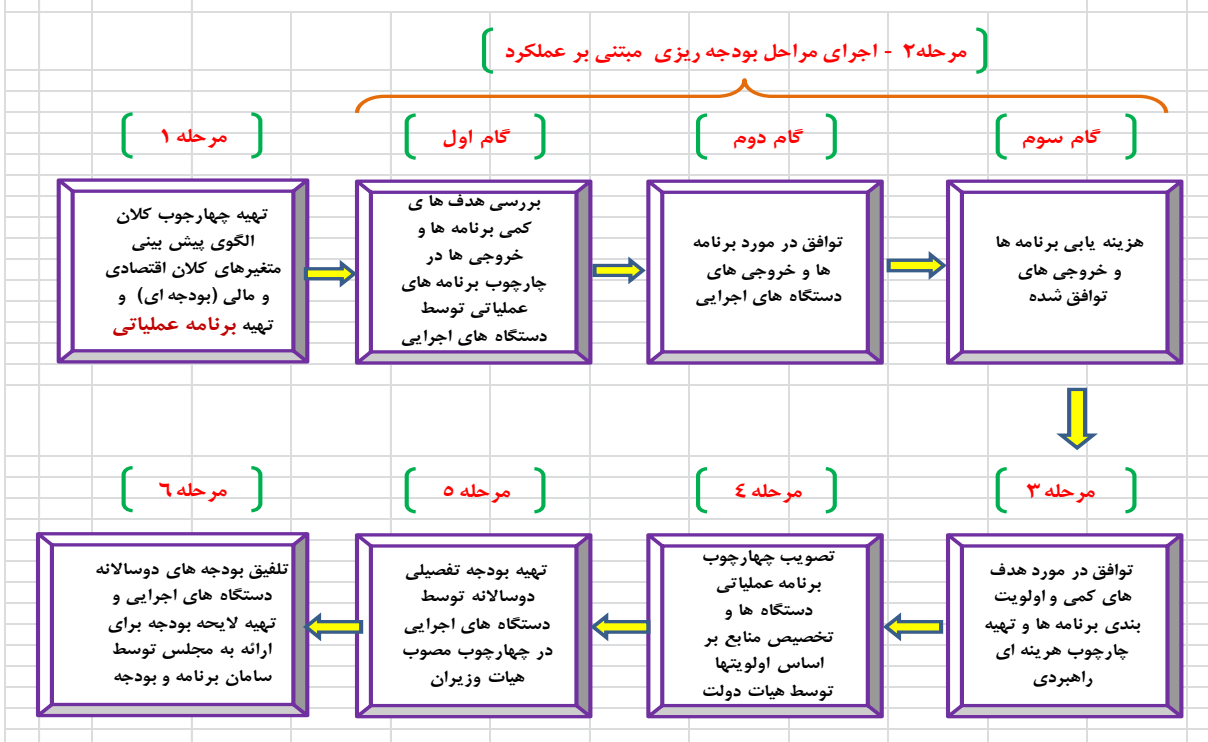
ثبات سازی اقتصاد کلان و توسعه پایدار	درآمدزایی پایدار	هزینه کرد کارا	تقویت نهادی بودجه
<ul style="list-style-type: none"> طراحی مقدار بهینه منافع نفتی در بودجه با در نظر گرفتن بده بینان های بین نسلی (اصلاح اساننامه صندوق و افزودن نقش ثبات ساز) انتشار اوراق ارزی و ریالی جهت سرمایه گذاری به همراه عملیات بازار باز ساماندهی بدهی های دولت و اصلاح روابط با نظام بانکی تاخیم اجتماعی و بیمه کاران 	<ul style="list-style-type: none"> اصلاح نظام یارانه انرژی (بنزین، گازوئیل و برق) اصلاح یارانه کالاهای اساسی کاهش معافیت ها و افزایش پایه و پوشش مالیاتی فروش دارایی ها از طریق صندوق های ETF استقرار نظام مالیات بر درآمد و اصلاح نظام یارانه مبتنی بر درآمد طراحی نظام مالیه بهینه بالادستی نفت و گاز مدیریت دارایی های مالی دولت و مولدسازی دارایی های دولت 	<ul style="list-style-type: none"> تامین حداقل های معیشتی برای عموم مردم و اقتدار آسیب پذیر و اصلاح یارانه های نقدی حذف هزینه های اجتناب پذیر کاهش هزینه های شرکت های دولتی کاهش هزینه های بیمه سلامت اهرم کردن منافع بودجه برای تولید اصلاح نظام یارانه ها و بیمه <ul style="list-style-type: none"> یارانه بیمه سلامت یارانه کشاورزی یارانه تولید اصلاح نظام ارزیابی قیمت و کیفیت پروژه های عمرانی چابک سازی دولت و اصلاح ساختار شرکت های دولتی تاسیس بانک توسعه اصلاح صندوق های بازنشستگی و تامین اجتماعی 	<ul style="list-style-type: none"> ارتقای شفافیت و انضباط مالی <ul style="list-style-type: none"> اصلاح رویه ها و نظام تامین، تخصیص، ایجاد و ایفای تعهدات و پرداخت جامعیت سند بودجه و ارتقای سند بودجه به سند مالی حاکمیت ساماندهی رابطه سازمان برنامه و بودجه با خزانه داری کل اصلاح فرایند تصویب در مجلس برنامه ای ارتقای انرژیکتی بودجه <ul style="list-style-type: none"> گسترش چارچوب بودجه ریزی میان مدت تکوین برنامه ها و بودجه ها بر اساس آسایش مسرزمین و برنامه ریزی منطقه ای اولویت بندی هزینه ها و فعلیت ها سازماندهی و همسوسازی سرمایه گذاری دولت و نهادهای عمومی غیردولتی افزایش کارایی منافع بودجه با تسریع در اجرای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد افزایش پاسخگویی و نظارت

چارچوب رفتاری مبتنی بر (۱) رعایت قاعده مالی و (۲) افزایش شفافیت و پاسخگویی

رویکردهای کلان بودجه ۱۳۹۹-۱۴۰۰

رویکرد اصلاح ساختار دولت	رویکرد پیشرفت متوازن در بودجه	رویکرد کوتاهمدت بودجه	رویکرد بلندمدت بودجه	رویکرد کلان بودجه در سال ۱۳۹۹
حکمرانی کارآمد	عدالت و توازن منطقه‌ای	رفع تهدید دائمی رکود تورمی	احیای رشد بلندمدت اقتصادی	
مدیریت و مولدسازی دارایی‌های دولت	استفاده از نظام مالیاتی بر کارایی در هدفگیری حمایتی	ایجاد لنگر اسمی نرخ اوراق بهادار و تسهیلات	حذف یارانه پنهان انرژی و اصلاح بهره‌وری در صنعت	
کمیته بازبینی هزینه‌ها	اصلاح ساختار، قواعد مالی صندوق‌های بازنشستگی	اصلاح نظام مالیه نفت و گاز	اصلاح نظام مالیاتی برای سرمایه‌گذاری صنعت و توسعه	
اصلاح ساختار دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دولتی	تمرکز درآمدها و منابع استانی در شورای برنامه‌ریزی	مدیریت کسری بودجه و کاهش عملیات فرابودجه‌ای	کارایی در هزینه‌های دولت و رفع عوامل مخل رشد	

مراحل اجرای نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد در چهارچوب برنامه عملیاتی دو سالانه

۳- چارچوب بودجه کل کشور در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور از حیث منابع و مصارف بالغ بر ۱۹۸۸۷ هزار میلیارد ریال برآورد گردیده که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ رشدی برابر ۱۴ درصد دارد و در مقایسه با رشد آن در سال ۱۳۹۸ (۳۹/۲ درصد) حاکی از کاهش شایان توجه رشد بودجه کل کشور در سال ۱۳۹۹ است.

حدود ۲۸ درصد بودجه کل کشور (معادل ۵۶۳۸/۳ هزار میلیارد ریال) را بودجه عمومی دولت و ۷۲ درصد (معادل ۱۴۸۳۹/۵ هزار میلیارد ریال) را بودجه شرکت های دولتی، بانک ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت تشکیل می دهد. سهم بودجه عمومی دولت و بودجه شرکت های دولتی، بانک ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۲۷ و ۷۳ درصد بود. از بودجه عمومی دولت، ۴۸۴۶ هزار میلیارد ریال مربوط به منابع عمومی دولت و ۷۹۲ هزار میلیارد ریال مربوط به درآمدهای اختصاصی می شود که نسبت به ارقام مشابه سال ۱۳۹۸ به ترتیب از رشد ۸ و ۱۱ درصد برخوردارند.

رشد بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ معادل ۸/۴ درصد و رشد بودجه شرکت های دولتی، بانک ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت ۱۶/۲ درصد است. نسبت بودجه عمومی دولت به تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۸ معادل ۲۵ درصد است که در سال ۱۳۹۹ به ۱۸ درصد کاهش می یابد.

جدول I - مقایسه خلاصه بودجه کل کشور			
مبالغ به میلیارد ریال			
رشد	۱۳۹۹	۱۳۹۸	
به ۱۳۹۹			
۱۳۹۸	(لایحه بودجه)	(قانون بودجه)	
(درصد)			
۱۴/۰	۱۹,۸۸۷,۳۷۰/۹	۱۷,۴۴۳,۱۶۰/۲	منابع بودجه کل کشور
۹/۲	۲,۶۱۰,۵۲۳/۱	۲,۳۸۹,۸۲۹/۲	درآمدها
-۳۷/۶	۹۸۸,۴۴۵/۰	۱,۵۸۵,۲۳۲/۰	واگذاری دارایی های سرمایه ای
۱۴۴/۲	۱,۲۴۷,۰۰۰/۰	۵۱۰,۷۵۰/۰	واگذاری دارایی های مالی
۸/۰	۴,۸۴۵,۹۶۸/۱	۴,۴۸۵,۸۱۱/۲	جمع منابع عمومی دولت
۱۰/۹	۷۹۲,۳۲۵/۰	۷۱۴,۲۷۲/۵	درآمدهای اختصاصی دولت
۸/۴	۵,۶۳۸,۲۹۳/۰	۵,۲۰۰,۰۸۳/۷	منابع بودجه عمومی دولت
۱۶/۲	۱۴,۸۳۹,۴۵۷/۷	۱۲,۷۷۱,۴۳۳/۲	منابع شرکت های دولتی، بانک ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت
۱۳/۹	۲۰,۴۷۷,۷۵۰/۷	۱۷,۹۷۱,۵۱۶/۸	جمع
۱۱/۷	۵۹۰,۳۷۹/۸	۵۲۸,۳۵۶/۶	کسر می شود اقلامی که دوبار منظور شده است
۱۴/۰	۱۹,۸۸۷,۳۷۰/۹	۱۷,۴۴۳,۱۶۰/۲	مصارف بودجه کل کشور
۴/۲	۳,۶۷۲,۳۱۹/۲	۳,۵۲۳,۷۵۹/۱	هزینه ها
۵/۲	۷۰۳,۶۴۸/۸	۶۶۸,۵۷۲/۷	تملك دارایی های سرمایه ای
۶۰/۱	۴۷۰,۰۰۰/۰	۲۹۳,۴۷۹/۴	تملك دارایی های مالی
۸/۰	۴,۸۴۵,۹۶۸/۱	۴,۴۸۵,۸۱۱/۲	جمع مصارف عمومی دولت
۱۰/۹	۶۴۰,۸۲۷/۹	۵۷۷,۸۰۵/۶	از محل درآمدهای اختصاصی دولت - هزینه ای
	۱۵۱,۴۹۷/۱	۱۳۶,۴۶۶/۹	از محل درآمدهای اختصاصی دولت - سرمایه ای
۸/۴	۵,۶۳۸,۲۹۳/۰	۵,۲۰۰,۰۸۳/۷	مصارف بودجه عمومی دولت
۱۶/۲	۱۴,۸۳۹,۴۵۷/۷	۱۲,۷۷۱,۴۳۳/۲	مصارف شرکت های دولتی، بانک ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت
۱۳/۹	۲۰,۴۷۷,۷۵۰/۷	۱۷,۹۷۱,۵۱۶/۸	جمع
۱۱/۷	۵۹۰,۳۷۹/۸	۵۲۸,۳۵۶/۶	کسر می شود اقلامی که دوبار منظور شده است

منابع و مصارف عمومی کشور از سه صورتحساب تشکیل می‌شود: صورتحساب درآمد و هزینه، صورتحساب دارایی‌های سرمایه‌ای و صورتحساب دارایی‌های مالی. هریک از این صورتحساب‌ها دارای منابع، مصارف و تراز هستند. در اولین صورتحساب یعنی درآمد و هزینه در طرف منابع، درآمدها و در طرف مصارف، اعتبارات هزینه‌ای قرار دارند. تراز این صورتحساب نیز تفاوت بین درآمدها و اعتبارات هزینه‌ای است که به تراز عملیاتی بودجه موسوم است. همانطور که در جدول شماره (۲) ملاحظه می‌شود درآمدهای لایحه بودجه ۱۳۹۹ برآورد شده است که با افزایش حدود ۹/۲ درصد از حدود ۲۳۹۰ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۸ به حدود ۲۶۱۱ هزار میلیارد ریال برسد. حدود ۷۵ درصد از درآمدها را درآمدهای مالیاتی و ۲۵ درصد را سایر درآمدها تشکیل می‌دهد که نسبت به ارقام مشابه سال جاری به ترتیب افزایشی معادل ۱۳ و کاهش معادل ۲۵/۶ درصد دارند. اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۹۹ نیز معادل ۳۶۷۲ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که رشدی معادل ۴/۲ درصد را نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد. بدین ترتیب کسری تراز عملیاتی بودجه از حدود ۱۱۳۳/۹ هزار میلیارد ریال مصوب سال ۱۳۹۸ به ۱۰۶۱/۸ هزار میلیارد ریال کاهش می‌یابد.

جدول شماره ۲- مقایسه خلاصه درآمدها و هزینه های دولت					
مبالغ به میلیارد ریال					
رشد(درصد)	سهام(درصد)		۱۳۹۹	۱۳۹۸	
	قانون ۱۳۹۸	لایحه ۱۳۹۹	نی ۱	(قانون بودجه) (لایحه بودجه)	
۹/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲,۶۱۰,۵۲۳/۱	۲,۳۸۹,۸۲۹/۲	درآمدها
۱۳/۰	۷۴/۷	۷۲/۲	۱,۹۵۰,۰۰۰/۰	۱,۷۲۵,۳۶۷/۵	بخش اول- درآمدهای مالیاتی
-	۰/۰	۰/۰		۰/۰	بخش دوم- کمک های اجتماعی
۱۰/۸	۱۱/۷	۱۱/۵	۳۰۵,۰۸۶/۵	۲۷۵,۲۳۵/۵	بخش سوم- درآمدهای حاصل از مالکیت دولت
۱۰/۴	۴/۳	۴/۳	۱۱۲,۷۴۹/۵	۱۰۲,۱۲۸/۹	بخش چهارم- درآمدهای حاصل از خدمات و فروش
-۳۱/۴	۲/۲	۳/۴	۵۶,۴۵۶/۰	۸۲,۲۴۵/۷	بخش پنجم- درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات
-۹/۱	۷/۱	۸/۶	۱۸۶,۲۳۱/۱	۲۰۴,۸۵۱/۶	بخش ششم- درآمدهای متفرقه
۴/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳,۶۷۲,۳۱۹/۲	۳,۵۲۳,۷۵۹/۱	هزینه ها
۱۶/۳	۳۰/۹	۲۷/۷	۱,۱۳۴,۳۶۶/۳	۹۷۵,۴۶۲/۶	فصل اول- جبران خدمت کارکنان
۳/۶	۷/۲	۷/۲	۲۶۲,۷۷۸/۳	۲۵۳,۷۰۶/۳	فصل دوم- استفاده از کالاها و خدمات
-۹۲/۸	۰/۰	۰/۰	۸۲/۱	۱,۱۳۹/۹	فصل سوم- هزینه های اموال و دارایی
-۷۳/۴	۰/۸	۳/۳	۳۱,۰۶۳/۸	۱۱۶,۶۸۴/۱	فصل چهارم- یارانه
-۱۶/۶	۱/۶	۲/۱	۶۰,۳۴۳/۵	۷۲,۳۶۷/۸	فصل پنجم- کمک های بلاعوض
۲/۱	۳۵/۶	۳۶/۳	۱,۳۰۶,۴۰۱/۱	۱,۲۷۹,۲۸۱/۰	فصل ششم- رفاه اجتماعی
۶/۳	۲۳/۹	۲۳/۴	۸۷۷,۲۸۴/۱	۸۲۵,۱۱۷/۵	فصل هفتم- سایر هزینه ها
-۶/۴	۰/۰	۰/۰	-۱,۰۶۱,۷۹۶/۲	-۱,۱۳۳,۹۳۰/۰	تراز عملیاتی

در طرف منابع صورتحساب دارایی‌های سرمایه‌ای منابع حاصل از صادرات نفت سهم اساسی را دارد و با مبلغی حدود ۴۸۵ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۹ نسبت به رقم مشابه سال ۱۳۹۸ از کاهش معادل ۶۸/۴ درصد برخوردار است. در طرف مصارف این صورتحساب نیز اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سهم اساسی را دارد که در حدود مبلغ مصوب سال ۱۳۹۸ معادل ۷۰۴ هزار میلیارد ریال برآورد شده است. بدین ترتیب سهم این اعتبارات به کل مصارف عمومی بودجه در حد ۱۴/۵ درصد مصوب سال ۱۳۹۸ باقی می‌ماند. با توجه به ارقام منابع و مصارف دارایی‌های سرمایه‌ای، تراز این حساب از حدود ۹۱۷ هزار میلیارد ریال سال ۱۳۹۸ به ۲۸۵ هزار میلیارد ریال در سال آینده کاهش می‌یابد (جدول ۳).

جدول ۳- مقایسه خلاصه واگذاری و تملک دارایی های سرمایه ای					
مبالغ به میلیارد ریال					
رشد (درصد)		سهام (درصد)		۱۳۹۹	۱۳۹۸
۱۴۰۰	۱۳۹۹	قانون لایحه ۱۳۹۹	قانون لایحه ۱۳۹۸	(لایحه بودجه)	(قانون بودجه)
واگذاری دارایی های سرمایه ای					
۴۹/۸	-۳۷/۶	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۹۸۸,۴۴۵/۰	۱,۵۸۵,۲۳۲/۰
۱۹۵/۱	-۶۸/۴	۴۸/۹	۹۶/۶	۴۸۲,۹۸۶/۰	۱,۵۳۰,۷۳۲/۰
-۹۰/۹	۱۰۱۳/۴	۵۰/۱	۲/۸	۴۹۵,۴۵۹/۰	۴۴,۵۰۰/۰
۰/۰	۰/۰	۱/۰	۰/۶	۱۰,۰۰۰/۰	۱۰,۰۰۰/۰
تملك دارایی های سرمایه ای					
-۱۱/۹	۵/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷۰۳,۶۴۸/۸	۶۶۸,۵۷۲/۷
-۹/۵	۳/۴	۷۱/۷	۷۳/۰	۵۰۴,۴۵۶/۹	۴۸۸,۰۱۹/۹
-۱۹/۲	۱۴/۹	۱۴/۳	۱۳/۱	۱۰۰,۲۹۸/۹	۸۷,۳۲۵/۹
-۳۹/۶	۶۵/۵	۰/۲	۰/۱	۱,۵۹۷/۶	۹۶۵/۱
-	-	۰/۰	۰/۰	۷۲/۵	۰/۰
۳۷۴/۳	-۷۸/۹	۰/۰	۰/۱	۱۳۶/۷	۶۴۸/۴
-۵۵/۵	۱۵۰/۳	۰/۹	۰/۴	۶,۶۷۰/۰	۲,۶۶۵/۳
-۱۳/۴	۱/۷	۱۲/۸	۱۳/۳	۹۰,۴۱۶/۲	۸۸,۹۴۸/۰
خالص دارایی های سرمایه ای					
۲۰۲/۰	-۶۸/۹	-	-	۲۸۴,۷۹۶/۲	۹۱۶,۶۵۹/۳

در طرف منابع صورتحساب دارایی های مالی، فروش و واگذاری اوراق مالی اسلامی با ۸۰۰ هزار میلیارد ریال سهم عمده را دارد. دولت از فروش این اوراق دو هدف تامین منابع مالی و بازپرداخت بدهی ها را دنبال می نماید. قلم مهم دیگر در طرف منابع این صورتحساب مربوط به واگذاری سهام شرکت های دولتی می شود که معادل ۱۱۴/۹ هزار میلیارد ریال برآورد شده است. طرف مصارف صورتحساب دارایی های مالی نیز تملک دارایی های مالی است که به طور عمده مربوط به بازپرداخت بدهی های داخلی و خارجی دولت می شود. تراز این صورتحساب در واقع منعکس کننده نتیجه دو تراز اصلی بودجه یعنی تراز عملیاتی و تراز دارایی های سرمایه ای است و کسری بودجه در نظام طبقه بندی بودجه دولت را نشان می دهد. به بیان دیگر حدود ۲۸۵ هزار میلیارد ریال از کسری تراز عملیاتی از طریق مزاد تراز دارایی های سرمایه ای تامین شده و مابقی باید از طریق مزاد دارایی های مالی تامین گردد. تراز مزبور در سال ۱۳۹۹ معادل ۷۷۷ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که حدود ۲۵۸ درصد بیشتر از رقم مشابه سال ۱۳۹۸ می باشد. (جدول ۴).

جدول ۴- مقایسه خلاصه واگذاری و تملک دارایی های مالی

میلیارد ریال					
رشد	سهم (درصد)		۱۳۹۹	۱۳۹۸	
۱۳۹۹	قانون ۱۳۹۹	قانون ۱۳۹۸	(لایحه بودجه) ۱۳۹۹	(قانون بودجه) ۱۳۹۸	
۱۴۴/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱,۲۴۷,۰۰۰/۰	۵۱۰,۷۵۰/۰	واگذاری دارایی های مالی
-	۶۴/۲	۸۴/۲	۸۰۰,۰۰۰/۰	۴۳۰,۰۰۰/۰	۱- فروش اوراق مشارکت، اسناد خزانه اسلامی و صکوک اجاره
-	۰/۰	۰/۱	۵۰۰/۰	۵۰۰/۰	۲- استفاده از تسهیلات خارجی
-۱۰۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۱	۳- استفاده از موجودی صندوق توسعه ملی
-۳۸/۷	۱/۰	۴/۲	۱۳,۰۷۲/۷	۲۱,۳۲۸/۹	۴- دریافت اصل وام ها
۱۴۵/۷	۹/۲	۹/۲	۱۱۴,۸۷۱/۳	۴۶,۷۵۰/۰	۵- وصولی از محل واگذاری شرکت های دولتی
۵۳/۰	۱/۰	۱/۶	۱۲,۵۰۰/۰	۸,۱۷۱/۱	۶- برگشتی از پرداخت های سالهای قبل
	۲۴/۲		۳۰۲,۰۵۶/۰	۰/۰۰۱	۷- استفاده از صندوق توسعه ملی
۰/۰	۰/۳	۰/۸	۴,۰۰۰/۰	۴,۰۰۰/۰	۷- درآمد حاصل از سایر واگذاری ها
۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۸- منابع حاصل از تسویه مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی
۶۰/۱	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۴۷۰,۰۰۰/۰	۲۹۳,۴۷۹/۴	تملك دارایی های مالی
-۳۶/۱	۵/۹	۱۴/۸	۲۷,۷۵۰/۰	۴۳,۴۵۰/۰	۱- اعتبارات موضوع واگذاری سهام
۸۲/۷	۸۵/۱	۷۴/۶	۴۰۰,۱۰۰/۰	۲۱۹,۰۴۱/۷	۲- باز پرداخت اصل اوراق مشارکت
۰/۰	۰/۳	۰/۵	۱,۵۸۰/۰	۱,۵۸۰/۰	۳- باز پرداخت اصل تسهیلات بانکی
۰/۰	۰/۲	۰/۴	۱,۰۶۰/۰	۱,۰۶۰/۰	۴- تعهدات پرداخت نشده سال های قبل
۳۹/۴	۸/۴	۹/۷	۳۹,۵۱۰/۰	۲۸,۳۴۷/۷	۵- بازپرداخت اصل وام های خارجی و تعهدات
۲۵۷/۶	۰/۰	۰/۰	۷۷۷,۰۰۰/۰	۲۱۷,۲۷۰/۶	خالص دارایی های مالی

۵- مرور اجمالی بر عملکرد منابع و مصارف عمومی دولت در سال ۱۳۹۷

براساس گزارش خزانه داری کل کشور، کل منابع و مصارف عمومی دولت در سال ۱۳۹۷ به ۳۸۸۹/۳ هزار میلیارد ریال بالغ گردیده است که ۲۱/۵ درصد نسبت به رقم مشابه سال ۱۳۹۶ افزایش داشته و نسبت به رقم مصوب همان سال از تحقق بالغ بر ۱۰۰/۶ درصد برخوردار بوده است. از رقم دریافت ها و پرداخت های فوق ۸۳۷/۲ هزار میلیارد ریال فقط در اسفندماه انجام شده است. به بیان دیگر حدود ۷۸ درصد از منابع و مصارف سال ۱۳۹۷ در یازده ماهه فروردین تا بهمن و ۲۲ درصد در اسفندماه تحقق یافته است.

از عملکرد منابع بودجه، ۴۷/۳ درصد (۱,۸۳۸/۱ هزار میلیارد ریال) مربوط به درآمدها، ۲۸/۵ درصد (۱,۰۹۱/۲ هزار میلیارد ریال) مربوط به واگذاری دارایی های سرمایه ای و ۲۴/۲ درصد (۹۴۲ هزار میلیارد ریال) مربوط به واگذاری دارایی های مالی بوده است که نسبت به ارقام مشابه سال قبل از افزایشی معادل به ترتیب ۹/۷، ۲۰/۲ و ۵۶/۵ درصد برخوردار است. سهم درآمدها و واگذاری دارایی های سرمایه ای از ۵۲/۴ و ۲۸/۸ درصد در سال ۱۳۹۶ به ۴۷/۳ و ۲۸/۵ درصد کاهش و در مقابل سهم واگذاری دارایی های مالی از ۱۸/۸ درصد به ۲۴/۲ درصد افزایش یافته است.

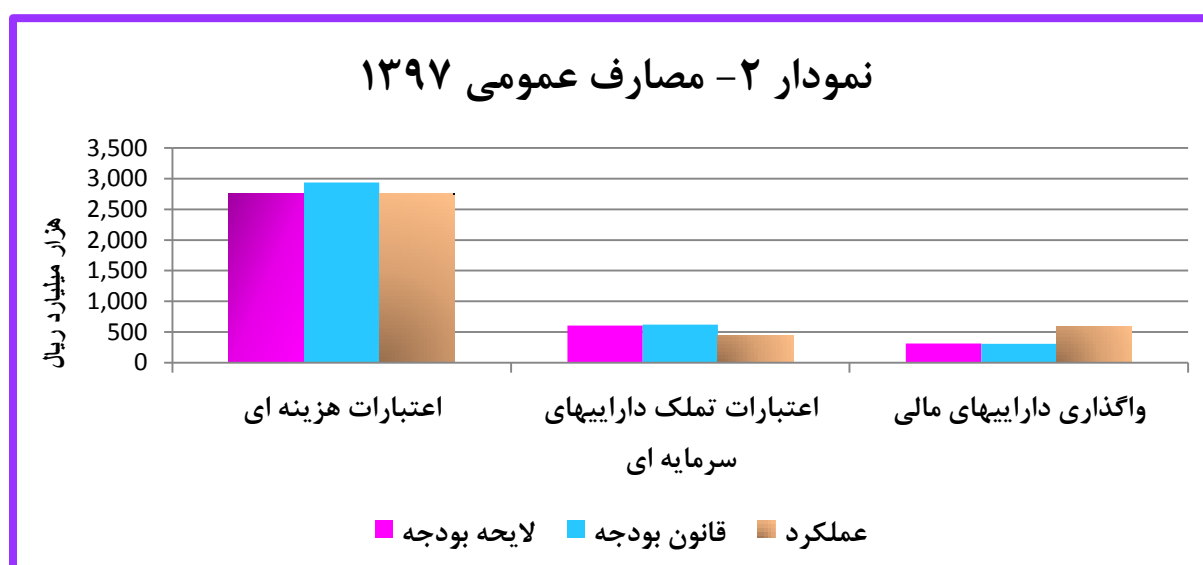
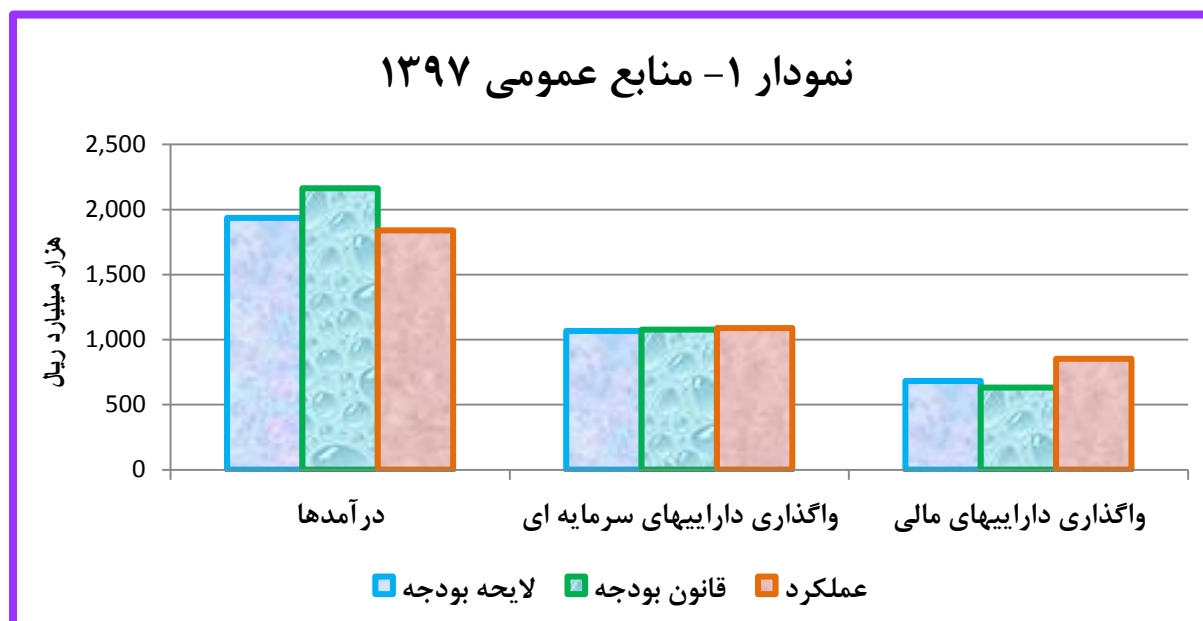
از عملکرد مصارف عمومی نیز، ۲۷۶۷/۳ هزار میلیارد ریال (۷۱/۲ درصد) را اعتبارات هزینه ای، ۴۸۵/۸ هزار میلیارد ریال (۱۳/۵ درصد) را اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای و ۵۹۶/۱ هزار میلیارد ریال (۱۵/۳ درصد) را اعتبارات تملک دارایی های مالی تشکیل می داده است،

ضمن این که ۴۰/۱ هزار میلیارد ریال بابت احکام ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده ۱۲ قانون مدیریت بحران پرداخت شده است. اعتبارات هزینه ای، تملک دارایی های سرمایه ای و مالی نسبت به ارقام مشابه سال ۱۳۹۶ به ترتیب از ۱۳/۹، ۱۹/۷ و ۷۹/۷ درصد افزایش برخوردار بوده اند. در این مقایسه اعتبارات مواد ۱۰ و ۱۲ در اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای منظور شده است. سهم اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های مالی از ۷۵/۹ و ۱۳/۷ درصد به ۷۱/۲ و ۱۳/۵ درصد کاهش و سهم تملک دارایی های مالی از ۱۰/۴ درصد به ۱۵/۳ درصد افزایش یافته است.

در طرف منابع، تحقق درآمدهای مالیاتی ۸۹ درصد بوده که ۲۱ واحد درصد آن در ماه اسفند حاصل شده است. تحقق منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی حدود ۱۰۹ درصد بوده است که تحقق ۱۵/۵ واحد درصد آن در دو ماه بهمن و اسفند تحقق یافته است. تحقق منابع حاصل از واگذاری دارایی های مالی نیز تا پایان ماه اسفند حدود ۴۹ درصد بیشتر از رقم مصوب کل سال بوده است ضمن این که نسبت به سال ۱۳۹۶ از رشدی بالغ بر ۵۷ درصد برخوردار بوده است. در مورد واگذاری دارایی های مالی، در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ مجوز فروش و واگذاری ۳۸۵ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت، اسناد خزانه و صکوک اجازه داده شده بود که در عمل ۷۳۸/۸ هزار میلیارد ریال بفروش رفته است (تحقق ۱۹۲ درصد). البته دلیل این امر مربوط به حکم بند و-۱ تبصره (۵) قانون بودجه می شود که به دولت اجازه داده شده بود در صورت درخواست متقاضیان، مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی و خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی و نیز شرکت های دولتی تابعه وزارتخانه های نیرو و جهاد کشاورزی بابت یارانه قیمت های تکلیفی از دولت، که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان ۱۳۹۵ ایجاد شده است با بدهی اشخاص یادشده با بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی از طریق تسویه بدهی های بانک ها و مؤسسات غیربانکی به بانک مرکزی که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۵ ایجاد شده، تامین یک میلیون میلیارد ریال به صورت جمعی-خرجی از طریق انتشار اسناد تسویه خزانه تسویه نماید. عملکرد این حکم در سال ۱۳۹۷ حدود ۳۳۴ هزار میلیارد ریال گزارش شده است که تمام آن در اسفند ماه سال در حساب خزانه منظور شده است.

در طرف مصارف، اعتبارات هزینه ای تحقق یافته بالغ بر ۹۴/۱ درصد نسبت به رقم مصوب داشته است و نسبت به رقم عملکرد سال ۱۳۹۶ از ۱۳/۹ درصد افزایش برخوردار بوده است. اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای تا پایان سال به حدود ۴۸۵ هزار میلیارد ریال بالغ گردیده است، که ۵۵ درصد آن (۲۱۷ هزار میلیارد ریال) صرفا در ماه خرداد پرداخت شده است. دلیل این افزایش نیز اختصاص مبلغی از اسناد خزانه اسلامی منتشر شده بود. اعتبارات تملک دارایی های مالی نیز در سال گذشته به حدود ۵۹۶ هزار میلیارد ریال بالغ گردیده که ۹۳/۶ درصد بیشتر از رقم مصوب است. دلیل این امر نیز همانطور که ذکر شد پرداخت ۳۳۴ هزار میلیارد ریال بابت اوراق تسویه خزانه (که در قانون بودجه رقم ۱ منظور شده بود) بوده است. همچنین ۲۲۳ هزار میلیارد ریال بابت بازپرداخت اصل اوراق خزانه و ۱۱ هزار میلیارد ریال بابت سایر ردیف ها در چارچوب مصوبات قانون بودجه صورت گرفته است.

عملکرد مثبت وضعیت مالی دولت در سال ۱۳۹۷ به رغم شروع تحریم های ظالمانه جدید علیه جمهوری اسلامی ایران در اردیبهشت ماه حاصل شده است. آثار این تحریم ها به طور عمده می توانست در بخش نفت اثر بگذارد.

عملکرد منابع حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی در سال ۱۳۹۷ معادل ۱۱۰۵/۴ هزار میلیارد ریال اعلام شده است که نسبت به رقم مصوب سال ۹/۴ درصد بیشتر محقق گردیده و نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۶ از افزایشی معادل ۲۰/۳ درصد برخوردار است.

افزایش منابع حاصل از صادرات و میعانات گازی در سال ۱۳۹۷ به رغم اعلام خروج آمریکا از برجام در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۷ و شروع تحریم های جدید علیه جمهوری اسلامی ایران حاصل شده است. نحوه بازگشت تحریم ها علیه ایران بعد از دوره های ۳ ماهه و ۶ ماهه بود. دوره ۳ ماهه تا تاریخ پنجم مرداد ۱۳۹۷ و دوره ۶ ماهه تا تاریخ سیزدهم آبان ۱۳۹۷ به اتمام می رسید و مهم ترین تحریم ها شامل موارد زیر می گردید:

- تحریم های مربوط به خرید یا اکتساب اسکناس های دلار آمریکا توسط ایران
- تحریم های مربوط به تجارت ایران با طلا و سایر فلزات گرانبها
- تحریم معامله با بخش کشتیرانی ایران

- ◀ تحریم مربوط به معامله با شرکت ملی نفت ایران و شرکت های وابسته
- ◀ تحریم مبادلات مؤسسات خارجی با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مؤسسات مالی ایران
- ◀ تحریم های مرتبط با ارائه خدمات پیام رسانی مخصوص مالی به بانک مرکزی و دیگر مؤسسات مالی
- ◀ تحریم های مربوط به بخش انرژی ایران

براساس اطلاعات اعلام شده از سوی وزارت نفت، صادرات نفت خام و میعانات گازی از ۲۸۳۲ هزار بشکه در روز در اردیبهشت ۱۳۹۷ به ۷۴۱ هزار بشکه در آذرماه و ۱۶۷۵ هزار بشکه در اسفند ماه سال گذشته کاهش پیدا کرده است. منابع ریالی حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی نیز از ۱۴۳ هزار میلیارد ریال در خرداد به حدود ۳۱ هزار میلیارد ریال در بهمن کاهش یافت. افزایش منابع مزبور به ۱۴۰ هزار میلیارد ریال در ماه اسفند به دلیل وصول مطالبات معوق بوده است.

اگرچه مقدار صادرات نفت خام و میعانات گازی در سال ۱۳۹۷ نسبت به پیش بینی بودجه مصوب ۲۷ درصد عدم تحقق داشته است، قیمت هر بشکه از تحقق معادل ۲۵ درصد بیشتر از پیش بینی برخوردار بوده است. ضمن این که منابع حاصل از فروش میعانات به پتروشیمی داخلی نیز نسبت به رقم مصوب افزایش داشته است. بدین ترتیب بخش اعظم آثار منفی ناشی از تحریم های اعمال شده (به ویژه در بخش های مربوط به نفت، مالیات بر واردات و مالیات و سودسپام شرکت های دولتی) به سال ۱۳۹۸ منتقل گردیده است.

بررسی عملکرد قواعد مالی در سال ۱۳۹۷ حاکی از نا مطلوبتر شدن روند شاخص های مالی دولت در مقایسه با عملکرد سال های قبل و قواعد تعیین شده در جدول شماره (۴) قانون برنامه ششم توسعه است. در اجرای حکم ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه، مبنی بر استقرار نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد، تا پایان سال ۱۳۹۷ اعتبارات حدود ۹۳ درصد از دستگاه ها و ردیف های بودجه بر مبنای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد برآورد شده و پهای تمام شده فعالیت های آن ها در پیوست شماره (۴) قانون بودجه منعکس شده است. براساس اطلاعات وزارت امور اقتصادی، حجم مانده بدهی های دولت از ۳۱۶۲/۱ هزار میلیارد ریال در اسفند ماه سال ۱۳۹۶ به ۴۴۲۱/۸ هزار میلیارد ریال در اسفند ماه ۱۳۹۷ افزایش یافته است که نشان دهنده رشدی معادل ۳۱/۸ درصد است. نکته شایان توجه اینستکه بخشی از این افزایش ناشی از تکمیل فرآیند احصاء و ثبت بدهی های دولت است و صرفاً بیانگر ایجاد بدهی های جدید طی دوره یاد شده نیست. بر اساس گزارش مقدماتی سازمان هدفمند سازی یارانه ها، عملکرد دریافتی ها و پرداخت های سازمان از محل منابع پیش بینی شده در سال ۱۳۹۷ حدود ۸۷۲ هزار میلیارد ریال بوده است که نسبت به رقم مصوب تحقق حدود ۸۸ درصد را نشان می دهد.

◀ ۶- بررسی عملکرد منابع و مصارف عمومی دولت در هفت ماهه اول سال ۱۳۹۸

بر اساس گزارش خزانه داری کل کشور، منابع عمومی دولت در هفت ماهه اول سال ۱۳۹۷ به ۲۰۳۵/۲ هزار میلیارد ریال بالغ گردیده است که نسبت به رقم مشابه سال قبل از رشد ۱۲/۶ درصد برخوردار بوده است و در مقایسه با رقم ۷ ماهه مصوب ۷۷/۸ درصد تحقق داشته است. مصارف عمومی دولت در همین مدت با تحقق ۸۸/۲ درصد نسبت به رقم مصوب معادل ۲۳۰۹/۲ هزار میلیارد ریال بوده است، که نسبت به رقم ۸ ماهه سال ۱۳۹۷ رشدی معادل ۱۶/۴ درصد داشته است. بدین ترتیب طی دوره مورد بررسی بودجه عمومی دولت با ۲۷۴ هزار میلیارد ریال ناترازی مواجه بوده است، که با استفاده ظرفیت ماده (۱۲۵) قانون محاسبات عمومی کشور تامین شده است.

از منابع عمومی دولت در هفت ماهه اول سال ۱۳۹۷، ۵۶/۶ درصد را درآمدها، ۱۲/۹ درصد را واگذاری دارایی های سرمایه ای ۳۰/۵ درصد را واگذاری دارایی های مالی تشکیل داده است که نسبت به ارقام مشابه سال ۱۳۹۷ درآمدها و واگذاری دارایی های مالی به ترتیب ۵۲/۴ و ۹۳/۱ درصد افزایش و واگذاری دارایی های مالی ۶۳/۹ درصد کاهش داشته اند. در مقایسه با سال ۱۳۹۷ سهم درآمدها از ۴۱/۸ درصد به ۵۶/۶ درصد افزایش، سهم واگذاری دارایی های سرمایه ای از ۴۰/۴ به ۱۲/۹ درصد کاهش و سهم واگذاری دارایی های مالی از ۱۷/۸ به ۳۰/۵ درصد افزایش یافته است.

از ۱۱۵۱/۱ هزار میلیارد ریال درآمدهای وصول شده طی دوره مورد بررسی ۷۴/۷ درصد را درآمدهای مالیاتی و ۲۵/۳ درصد را سایر درآمدها تشکیل می داده است که نسبت به ارقام متناظر سال ۱۳۹۶ به ترتیب ۴۳ و درصد ۸۸/۷ درصد افزایش داشته اند. ۹/۲ درصد از

درآمدهای مالیاتی را مالیات بر واردات و ۹۰/۸ درصد را سایر درآمدهای مالیاتی تشکیل می‌دهد که به ترتیب نسبت به ارقام متناظر سال ۱۳۹۷، ۵/۴ درصد کاهش و ۵۰/۹ درصد افزایش داشته‌اند.

از منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، ۹۹/۳ درصد مربوط به صادرات نفت خام و میعانات گازی و بقیه مربوط به واگذاری اموال منقول و غیرمنقول بوده است و در مورد واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مشابه سال‌های قبل مبلغ ناچیزی (۳۰ میلیارد ریال) وصول شده است. این نکته به رغم این است که زمینه‌های لازم (شامل آیین‌نامه و دستورالعمل تعیین طرح‌های موضوع واگذاری) برای این کار فراهم شده و از اولویت‌های مهم به شمار می‌رود.

در خصوص منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی، منابع حاصل از فروش و واگذاری انواع اوراق مالی اسلامی ۳۴/۹ درصد بیشتر از پیش بینی ۷ ماهه مصوب محقق شده، تحقق واگذاری شرکت‌های دولتی نیز ۹۱/۴ درصد بوده است. همچنین در اجرای مصوبات شورای عالی هماهنگی اقتصادی ۲۵۰۰۰۰ میلیارد استفاده از منابع صندوق توسعه ملی به عمل آمده است.

از ۲۳۰۹/۲ هزار میلیارد ریال عملکرد مصارف عمومی در هفت ماهه اول سال ۱۳۹۸، معادل ۷۶/۹ درصد را اعتبارات هزینه‌ای، ۱۵/۱ درصد را اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ۸ درصد را اعتبارات تملک دارایی‌های مالی تشکیل می‌دهد که نسبت به ارقام متناظر سال ۱۳۹۷، اعتبارات هزینه‌ای ۱۴/۳ درصد و اعتبارات تملک دارایی‌های مالی ۵۰/۵ درصد افزایش داشته و از طرف دیگر اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۱۰ درصد کاهش داشته است.

از اعتبارات هزینه‌ای پرداخت شده، ۳۳/۱ درصد مربوط به حقوق و مزایای مستمر کارکنان رسمی و پیمانی ملی و استانی و حقوق آموزش و پرورش استان‌ها بوده که نسبت به رقم مشابه سال ۱۳۹۶ معادل ۴۲ درصد افزایش داشته است. ۲۲ درصد مربوط به صندوق بازنشستگی کشوری و تامین اجتماعی لشکری با افزایش ۲۳ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل و همچنین ۵۴/۹ درصد مربوط به سایر اعتبارات هزینه‌ای بوده است با ۳ درصد کاهش نسبت به ۷ ماهه اول سال ۱۳۹۷. از سایر اعتبارات هزینه‌ای ۶۷/۳ هزار میلیارد ریال مربوط به تنخواه‌گردان این اعتبارات، ۱۹/۵ هزار میلیارد ریال مربوط به اسناد خزانه اسلامی، ۴۰/۳ هزار میلیارد ریال مربوط به بازپرداخت سود اوراق، ۲۰/۵ هزار میلیارد ریال مربوط به یارانه کالاهای اساسی، ۴۲/۳ هزار میلیارد ریال مربوط به اعتبارات متفرقه هزینه‌ای و بقیه مربوط به سایر اعتبارات هزینه‌ای بوده است.

پرداخت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در دوره مورد بررسی معادل ۳۴۷/۹ هزار میلیارد ریال بوده است که ۸۹ درصد مصوب هفت ماهه می‌باشد و نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۶، معادل ۷/۷ درصد افزایش دارد. از مبلغ پرداخت شده ۱۱۰ هزار میلیارد ریال نقدی، ۲۲۸ هزار میلیارد ریال از محل اسناد خزانه ملی و استانی (بوده است. سهم بالای پرداخت‌های غیر نقدی به معنی استفاده از ظرفیت‌های نقدی آتی بودجه در سال جاری است. این در حالی است که تشدید احتمالی تحریم‌ها ظرفیت‌های نقدی بودجه سال‌های آتی را با ریسک‌های جدی مواجه می‌کند. معادل ۸۹ درصد از اعتبارات تخصیص یافته را اعتبارات ملی، ۸ درصد را اعتبارات استانی و بقیه را اعتبارات ردیف‌های متفرقه و حوادث غیرمترقبه تشکیل داده است.

از ۱۶۱ هزار میلیارد ریال پرداخت تملک دارایی‌های مالی نیز ۱۴۷/۹ هزار میلیارد ریال برای بازپرداخت سررسید اسناد خزانه اسلامی و ۱۳/۱ هزار میلیارد ریال برای سایر اقلام اختصاص یافته در حالی که در خصوص اعتبارات مصوب موضوع واگذاری سهام موضوع ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و اوراق تسویه مبلغی پرداخت نگردیده است.

بررسی ترازهای اساسی بودجه در هفت ماهه اول سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که کسری تراز عملیاتی به حدود ۶۲۵/۳ هزار میلیارد ریال بالغ گردیده است که ۵/۵ درصد کمتر از هفت ماهه مصوب بوده و ۲۱/۷ درصد نسبت به دوره مشابه سال گذشته کاهش نشان می‌دهد. تراز دارایی‌های سرمایه‌ای معادل ۸۴/۸- هزار میلیارد ریال بوده است که به مفهوم این است که میزان واگذاری دارایی‌های موجود، ۸۴/۸ هزار میلیارد ریال کمتر از تولید دارایی‌های جدید بوده است که این کاهش از کسری تراز عملیاتی کاسته است. تراز دارایی‌های سرمایه‌ای در ۷ ماهه سال ۱۳۹۷ با ۴۲۵ هزار میلیارد ریال مازاد روبرو بود. تراز دارایی‌های مالی نیز با مبلغ ۴۳۶ هزار میلیارد ریال، حدود ۱۲۸ درصد نسبت به رقم مشابه سال گذشته افزایش داشته است. بدین ترتیب مازاد دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی حدود ۵۶ درصد از کسری تراز عملیاتی را تامین کرده و مابقی، یعنی ۲۷۴/۶ هزار میلیارد ریال، از محل استفاده از ظرفیت موضوع ماده (۱۲۵) قانون محاسبات عمومی کشور تامین شده است.

۷- منابع عمومی دولت در ۱۳۹۹-۱۴۰۰

منابع عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ بالغ بر ۴۸۴۶ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که نسبت به رقم مصوب و پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۹۸ به ترتیب از افزایش معادل ۰/۰۸ و ۲۵/۵ درصد برخوردار است. درآمد‌ها با سهم ۵۴ درصد ۲۶۱۰/۵ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که حدود ۹/۲ درصد نسبت به مصوب ۱۳۹۸ افزایش نشان می‌دهد. واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی به ترتیب با مبالغ ۹۸۸ و ۱۲۴۷ هزار میلیارد ریال و سهم ۲۰ و ۲۶ درصد در رده‌های بعد قرار دارند. واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای نسبت به رقم مشابه ۱۳۹۸ ۳۸ درصد کاهش و واگذاری دارایی‌های مالی حدود ۱۴۴ درصد کاهش دارند. ملاحظات مهم مربوط به برآورد منابع عمومی دولت در سال ۱۳۹۸ به شرح زیر است:

< منابع حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی که در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به دلیل کاهش قیمت نفت کاهش یافته بود، در سال ۱۳۹۷ معادل ۱۰۵۷/۳ هزار میلیارد ریال برآورد شده بود که نسبت به رقم مصوب سال ۱۳۹۶ معادل ۷/۳ درصد کاهش و نسبت به پیش‌بینی عملکرد ۱۳۹۶ از رشدی معادل ۳۰/۳ درصد برخوردار بود. میزان صادرات نفت خام و میعانات گازی در هشت ماهه اول سال جاری به شدت کاهش یافته و به حدود ۳۰۰ تا ۵۰۰ هزار بشکه در روز رسیده که یک سوم تا یک پنجم رقم مصوب سال ۱۳۹۷ است. میانگین قیمت صادراتی هر بشکه نفت ایران نیز حدود ۵۰ دلار بوده است. فروض مبنای برآورد منابع نفتی در سال آینده به شرح زیر است:

- صادرات نفت خام = یک میلیون بشکه در روز که البته در مقایسه عملکرد سال جاری بالاتر است.
- صادرات میعانات گازی برای سال آینده نداریم و میزان خالص صادرات گاز بالغ بر ۳۹۶۰ میلیون دلار است که البته به مصرف بودجه دولت نمی‌رسد.
- فروش میعانات گازی به شرکت‌های پتروشیمی داخلی به میزان ۱۳۰ هزار بشکه در روز معادل ۲۶۰ هزار میلیارد ریال است که البته به مصرف هدفمندسازی یارانه‌ها می‌رسد
- قیمت هر بشکه نفت = ۵۰ دلار هر بشکه در مقایسه با ۵۴ دلار مصوب سال ۱۳۹۷
- سهم شرکت ملی نفت ایران از منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی = ۱۴/۵ درصد
- سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی = ۲۰ درصد
- خالص صادرات گاز = ۳۹۶۰ میلیون دلار در مقایسه با ۳۴۵۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۸ که البته به مصارف مربوط به بودجه نمی‌رسد.

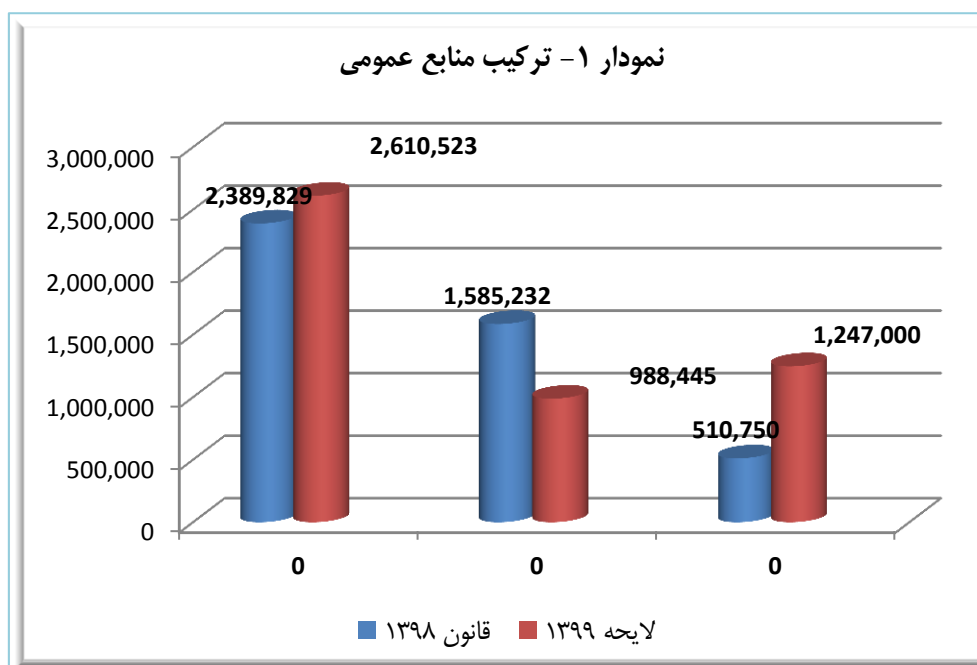
< نرخ ارز محاسباتی: نبرای ۱۰/۵ دلار نیاز کالاهای اساسی نرخ ارز ۴۲۰۰۰ ریالی مورد عمل قرار گرفته و مازاد بر آن بر مبنای ۸۵۰۰۰ ریال خواهد بود. سقف کل منابع ریالی حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز در لایحه بودجه ۱۳۹۹ معادل ۴۸۳ هزار میلیارد ریال برآورد شده است. درآمدهای مالیاتی در سال ۱۳۹۹ معادل ۱۹۵۰ هزار میلیارد ریال (با احتساب حقوق ورودی) برآورد شده است که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۸ از رشدی معادل ۱۳ درصد برخوردار است. رشد درآمدهای مالیاتی برآورد شده نسبت به رقم پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۹۸ معادل ۲۵ درصد است.

جدول ۵- مقایسه منابع عمومی به تفکیک بخش و بند

میلیارد ریال

شماره طبقه بندی	عنوان	قانون ۱۳۹۸	عملکرد هشت ماهه	لایحه ۱۳۹۹	برآورد ۱۴۰۰	رشد لایحه ۱۳۹۹ به قانون ۱۳۹۸
۱۰۰۰۰۰	قسمت اول: درآمدها	۲,۳۸۹,۸۲۹	۱,۳۴۶,۰۰۵	۲,۶۱۰,۵۲۳		۹/۲
۱۱۰۰۰۰	بخش اول - درآمدهای مالیاتی	۱,۷۲۵,۳۶۸	۹۸۰,۳۱۴	۱,۹۵۰,۰۰۰		۱۳/۰
۱۱۰۱۰۰	بند اول - مالیات اشخاص حقوقی	۴۰۹,۶۶۵	۲۵۱,۸۸۹	۴۳۹,۱۱۹		۷/۲
۱۱۰۲۰۰	بند دوم: مالیات بر درآمد	۲۴۷,۱۶۰	۱۸۵,۹۰۰	۳۲۰,۱۸۶		۲۹/۵
۱۱۰۳۰۰	بند سوم: مالیات بر ثروت	۴۰,۹۵۴	۴۲,۵۶۴	۶۸,۷۶۵		۶۷/۹
۱۱۰۴۰۰	بند چهارم: مالیات بر واردات	۳۲۵,۱۵۰	۸۸,۸۱۵	۲۰۰,۰۰۰		-۳۸/۵
۱۱۰۵۰۰	بند پنجم: مالیات بر کالاها و خدمات	۷۰۲,۴۳۹	۴۱۱,۱۴۷	۹۲۱,۹۳۰		۳۱/۲
۱۲۰۰۰۰	بخش دوم - درآمدهای ناشی از کمک های اجتماعی	*	*	*		-
۱۲۰۱۰۰	بند اول: حق بیمه	.	.	.		-
۱۳۰۰۰۰	بخش سوم - درآمدهای حاصل از مالکیت دولت	۲۷۵,۲۳۶	۱۳۲,۸۲۰	۳۰۵,۰۸۶		۱۰/۸
۱۳۰۱۰۰	بند اول: سود سهام شرکت های دولتی	۱۲۰,۰۰۰	۷۲,۷۰۹	۱۲۹,۹۱۸		۸/۳
۱۳۰۲۰۰	بند دوم: درآمد حاصل از بهره وام های دولت	.	.	.		-
۱۳۰۳۰۰	بند سوم: درآمدهای حاصل از اجاره	۸۶۰	۴۲۰	۱,۲۰۰		۳۹/۶
۱۳۰۴۰۰	بند چهارم: سایر درآمدهای حاصل از مالکیت دولت	۱۵۴,۳۷۶	۵۹,۶۹۲	۱۷۳,۹۶۸		۱۲/۷
۱۴۰۰۰۰	بخش چهارم - درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات	۱۰۲,۱۲۹	۵۷,۴۳۱	۱۱۲,۷۴۹		۱۰/۴
۱۴۰۱۰۰	بند اول: درآمدهای حاصل از خدمات	۹۹,۳۴۸	۵۶,۷۱۸	۱۱۰,۸۵۹		۱۱/۶
۱۴۰۲۰۰	بند دوم: درآمدهای حاصل از فروش کالاها	۲,۷۸۱	۷۱۳	۱,۸۹۰		-۳۲/۰
۱۵۰۰۰۰	بخش پنجم - درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات	۸۲,۲۴۶	۲۷,۳۰۹	۵۶,۴۵۶		-۳۱/۴
۱۵۰۱۰۰	بند اول: درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات	۸۲,۲۴۶	۲۷,۳۰۹	۵۶,۴۵۶		-۳۱/۴
۱۶۰۰۰۰	بخش ششم - درآمدهای متفرقه	۲۰۴,۸۵۲	۱۴۸,۱۳۱	۱۸۶,۲۳۱		-۹/۱
۱۶۰۱۰۰	بند اول: درآمدهای متفرقه	۲۰۴,۸۵۲	۱۴۸,۱۳۱	۱۸۶,۲۳۱		-۹/۱
۲۰۰۰۰۰	قسمت دوم: واگذاری دارایی های سرمایه ای	۱,۵۸۵,۲۳۲	۲۸۵,۲۷۳	۹۸۸,۴۴۵		-۳۷/۶
۲۱۰۰۰۰	بخش اول: واگذاری دارایی های سرمایه ای	۱,۵۸۵,۲۳۲	۲۸۵,۲۷۳	۹۸۸,۴۴۵		-۳۷/۶
۲۱۰۱۰۰	بند اول: صادرات نفت و میعانات گازی و خالص صادرات گاز	۱,۵۳۰,۷۳۲	۲۸۲,۶۰۰	۴۸۲,۹۸۶		-۶۸/۴

۱۰۱۳/۴	۴۹۵,۴۵۹	۲,۶۴۳	۴۴,۵۰۰	بند دوم: فروش و واگذاری اموال منقول و غیرمنقول	۳۱۰۲۰۰
۰/۰	۱۰,۰۰۰	۳۰	۱۰,۰۰۰	بند سوم: واگذاری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای	۳۱۰۳۰۰
۱۴۴/۲	۱,۲۴۷,۰۰۰	۶۶۸,۸۴۶	۵۱۰,۷۵۰	قسمت سوم: واگذاری دارایی های مالی	۳۰۰۰۰۰
۱۴۴/۲	۱,۲۴۷,۰۰۰	۶۶۸,۸۴۶	۵۱۰,۷۵۰	بخش اول: واگذاری دارایی های مالی	۳۱۰۰۰۰
۸۶/۰	۸۰۰,۰۰۰	۳۴۰,۱۴۴	۴۳۰,۰۰۰	بند اول: منابع حاصل از فروش و واگذاری انواع اوراق مالی اسلامی	۳۱۰۱۰۰
-	۵۰۰	۰	۵۰۰	بند دوم: استفاده از تسهیلات خارجی	۳۱۰۲۰۰
-۳۸/۷	۱۳,۰۷۳	۱,۳۳۷	۲۱,۳۳۹	بند چهارم: دریافت اصل وام ها	۳۱۰۴۰۰
۱۴۵/۷	۱۱۴,۸۷۱	۲۸,۹۲۲	۴۶,۷۵۰	بند پنجم: واگذاری شرکت های دولتی	۳۱۰۵۰۰
۵۳/۰	۱۲,۵۰۰	۴,۵۹۲	۸,۱۷۱	بند ششم: برگشتی از پرداخت های سال های قبل	۳۱۰۶۰۰
-	۳۰۲,۰۵۶	۲۹۳,۶۶۰	۰	بند هفتم: استفاده از صندوق توسعه ملی	۳۱۰۷۰۰
۰/۰	۴,۰۰۰	۱۹۲	۴,۰۰۰	بند هشتم: سایر واگذاری های مالی	۳۱۰۸۰۰
۸/۰	۴,۸۴۵,۹۶۸	۲,۳۰۰,۱۲۴	۴,۴۸۵,۸۱۱	جمع	

۸- مصارف عمومی دولت

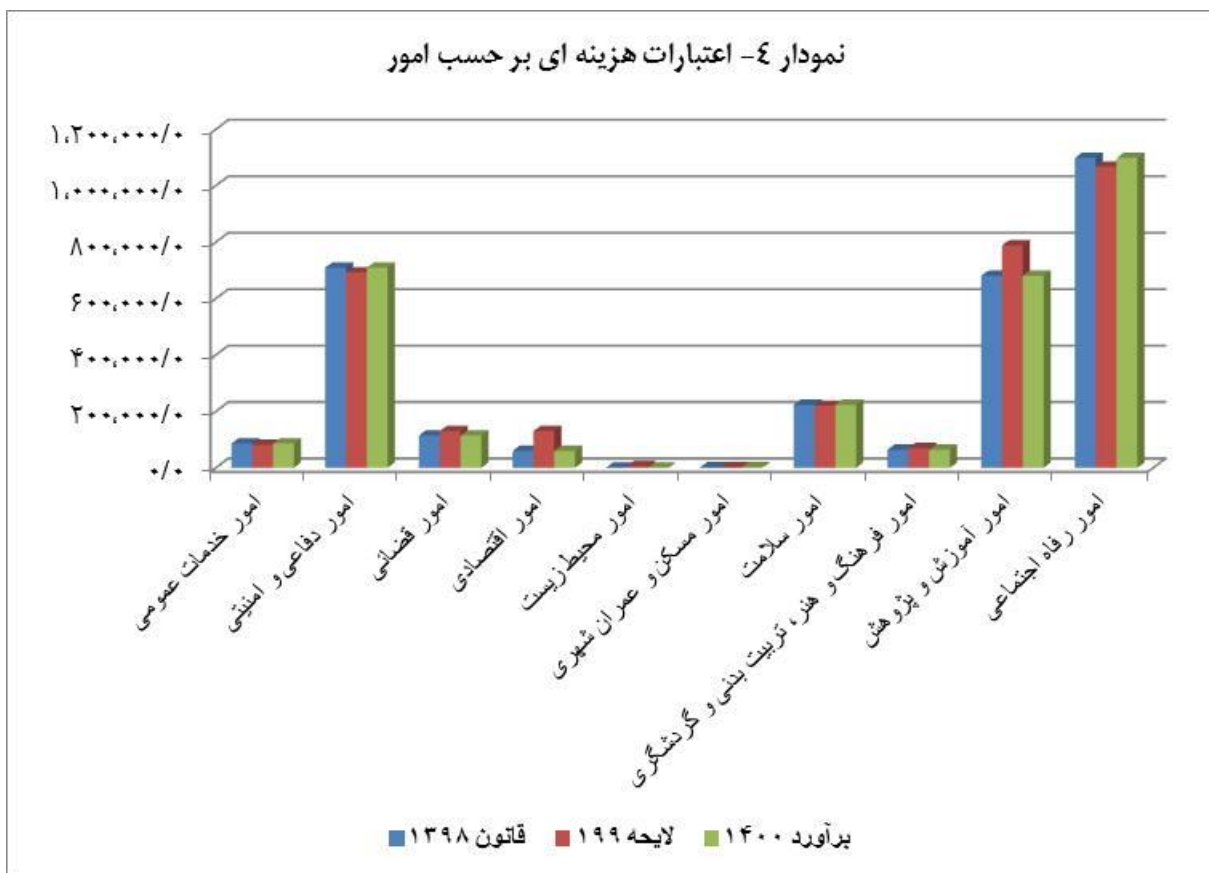
مصارف عمومی دولت در سال ۱۳۹۸ معادل ۴۸۴۶ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که نسبت به رقم مصوب و عملکرد سال ۱۳۹۷۱۳۹۸ به ترتیب از یک و ۸ درصد افزایش برخوردار است. از رقم یاد شده ۳۴۷۲۰ هزار میلیارد ریال (۷۲ درصد) مربوط به اعتبارات هزینه‌ای، ۷۰۳ هزار میلیارد ریال (۱۵ درصد) مربوط به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ۴۷۰ هزار میلیارد ریال (۱۳ درصد) مربوط به اعتبارات تملک دارایی‌های مالی می‌شود که نسبت به ارقام مصوب سال ۱۳۹۷، اعتبارات هزینه‌ای ۴/۲ درصد رشد، اعتبارات تملک دارایی‌های مالی ۵/۴ درصد و اعتبارات تملک دارایی‌های مالی ۶۰ درصد افزایش دارند. دارند و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تقریباً بدون تغییر است. نسبت به پیش‌بینی ارقام عملکرد سال ۱۳۹۸ تغییرات به ترتیب ۱۷/۷، ۶۳ و ۵۲ درصد است.

الف - اعتبارات هزینه‌ای

در ترکیب اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۹۹ امور رفاه اجتماعی با ۲۹ درصد از بالا ترین سهم برخوردار است که پس از آن امور آموزش و پژوهش با ۲۱ درصد و امور دفاعی با ۱۹ درصد قرار دارند. از اعتبارات هزینه‌ای پیش‌بینی شده ۳۱ درصد مربوط به فصل جبران خدمت کارکنان با افزایش ۱۶ درصد نسبت به سال ۱۳۹۸، ۳۶ درصد مربوط به فصل رفاه اجتماعی با رشد ۲ درصد نسبت به سال ۱۳۹۸، ۷ درصد مربوط به فصل استفاده از کالاها و خدمات با رشد ۳ درصد نسبت به سال گذشته، ۱ درصد مربوط به فصل یارانه، با کاهش ۷۴ درصد نسبت به سال ۱۳۹۸ و بقیه مربوط به سایر فصول هزینه می‌شود اعتبارات هزینه‌ای بر حسب امور و فصل به شرح زیر است:

جدول (۶) اعتبارات هزینه ای دولت بر حسب امور و فصل ۱۳۹۵-۱۳۹۹									
عنوان امور و فصل	سهم (%)	قانون ۱۳۹۷	سهم (%)	قانون ۱۳۹۸	سهم (%)	لایحه ۱۳۹۹	سهم (%)	رشد (%)	میلیارد ریال
امور خدمات عمومی	۲/۲۱۱۰	۷۶,۹۴۴/۹	۲/۶۱۷۲	۸۶,۳۵۸/۹	۲/۹۳۲۴	۸۱,۰۸۷/۹	۲/۸۸۲	-۶/۱	۶/۹
فصل قانونگذاری	-/۱۹۶۸	۶,۳۲۱/۷	-/۲۱۱۶	۶,۴۶۵/۴	-/۲۱۹۹	۶,۹۱۰/۶	-/۱۸۸۲	-۸/۸	۶/۹
فصل اداره امور عمومی	-/۹۸۸۲	۳۶,۳۳۰/۸	۱/۲۳۹۲	۴۱,۴۱۴/۴	۱/۴۰۸۷	۳۷,۷۷۰/۵	۱/۲۰۸۵	-۷/۵	-۸/۸
فصل خدمات مالی و مالیاتی	-/۹۹۱۰	۲۲,۹۸۴/۲	۱/۱۲۱۹	۲۷,۳۳۸/۸	۱/۲۶۶۶	۳۴,۴۵۱/۷	-/۹۳۸۱	-/۷/۵	-۷/۵
فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	-/۰۰۲۵۰	۱,۳۰۸/۱	-/۰۰۲۴۵	۱,۳۰۸/۳	-/۰۰۲۲۲	۱,۹۵۵/۲	-/۰۰۵۲۲	۵۷/۶	۵۷/۶
امور دفاعی و امنیتی	۱۷/۴۵۷	۶۱۸,۰۱۷/۲	۲۱/۰۲۱۴	۷۰,۹۴۲/۹	۲۴/۱۳۹	۶۲,۲۱۶/۲	۱۸/۸۶۷۵	-۲/۴	-۲/۴
فصل دفاع	۱۱/۷۳۳۳	۴۲۷,۳۴۵/۸	۱۴/۵۲۵۸	۴۷۴,۵۲۲/۲	۱۶/۱۴۰۵	۴۴۱,۴۶۳/۳	۱۲/۰۲۱۴	-۷/۰	-۷/۰
فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	۵/۷۴۲۲	۱۸۷,۳۳۴/۶	۶/۳۷۲۴	۲۳۹,۸۰۰/۱	۷/۱۸۵۰	۲۵۰,۱۱۱/۹	۶/۸۱۰۷	۸/۸	۸/۸
فصل تحقیق و توسعه در امور دفاعی و امنیتی	-/۰۰۲۹۱	۳,۳۲۶/۸	-/۱۱۲۳	۵,۳۳۰/۴	-/۱۸۱۰	۱,۳۰۱/۰	-/۰۰۲۵۴	-۷۵/۵	-۷۵/۵
امور قضایی	۲/۵۹۴۱	۹۰,۲۰۷/۶	۳/۰۶۸۳	۱۱۴,۴۴۷/۹	۳/۰۹۲۹	۱۳۰,۰۶۵/۲	۳/۵۴۱۸	۱۳/۶	۱۳/۶
فصل اداره امور قضایی	۲/۵۹۰۳	۹۰,۱۴۲/۶	۳/۰۶۶۱	۱۱۴,۳۵۲/۸	۳/۰۸۹۶	۱۲۹,۸۹۳/۰	۳/۵۲۷۱	۱۳/۶	۱۳/۶
فصل تحقیق و توسعه در امور قضایی	-/۰۰۰۲۸	۶۴/۹	-/۰۰۰۲۲	۹۵/۰	-/۰۰۰۲۲	۱۱۲/۲	-/۰۰۰۴۷	۸۱/۲	۸۱/۲
امور اقتصادی	۱/۳۲۵۹	۵۴,۸۳۷/۴	۱/۸۶۵۶	۵۹,۹۸۰/۵	۲/۰۴۰۲	۶۹,۴۰۷/۱	۱/۸۹۰۰	۱۵/۷	۱۵/۷
فصل انرژی	-/۱۳۱۸	۲,۹۵۰/۰	-/۱۰۰۰۳	۳,۹۰۲/۳	-/۱۳۲۷	۴,۶۸۴/۱	-/۱۳۲۱	۱۴/۹	۱۴/۹
فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات	-/۱۵۱۰	۵۰,۹۱۸/۸	-/۱۷۳۳	۶,۱۲۶/۷	-/۲۰۸۴	۷,۹۵۸/۹	-/۲۱۷۴	۳۰/۲	۳۰/۲
فصل حمل و نقل	-/۱۳۰۴	۴,۲۲۲/۵	-/۱۳۴۶	۴,۹۵۹/۲	-/۱۶۸۷	۴,۸۹۷/۳	-/۱۳۴۴	-۱/۲	-۱/۲
فصل صنعت و معدن	-/۱۱۷۷	۴,۳۸۵/۸	-/۱۴۹۲	۵,۳۸۱/۰	-/۱۸۳۰	۶,۳۴۴/۸	-/۱۷۲۸	۱۷/۹	۱۷/۹
فصل بازرگانی	-/۲۰۳۲	۱۶,۲۶۱/۴	-/۵۵۳۱	۱۲,۱۴۳/۴	-/۴۱۳۰	۱۷,۳۴۲/۰	-/۴۲۲۲	۴۲/۸	۴۲/۸
فصل کشاورزی و منابع طبیعی	-/۲۶۷۵	۱۰,۹۵۷/۳	-/۳۷۲۷	۱۲,۳۴۶/۳	-/۴۱۶۵	۱۴,۷۰۰/۱	-/۰۴۰۰۳	۲۰/۰	۲۰/۰
فصل منابع آب	-/۰۰۶۱۹	۲,۴۴۶/۰	-/۰۰۸۳۲	۴,۳۷۷/۹	-/۱۵۲۳	-/۰	-/۰۰۰۰۰	-۱۰/۰	-۱۰/۰
فصل روابط کار	-/۰۰۲۸۹	۱,۳۱۲/۰	-/۰۰۴۴۷	۱,۵۵۵/۰	-/۰۰۵۲۹	۱,۹۱۱/۶	-/۰۰۵۲۱	۲۲/۹	۲۲/۹
فصل تعاون	-/۰۰۱۰۱	۵۳۲/۰	-/۰۰۱۸۱	۱,۱۱۹/۱	-/۰۰۴۰۱	۱,۴۱۶/۵	-/۰۰۲۸۶	۲۰/۱	۲۰/۱
فصل تحقیق و توسعه در امور اقتصادی	-/۲۲۳۶	۶,۶۸۷/۷	-/۲۲۷۵	۸,۰۰۹/۶	-/۲۷۲۴	۱۰,۳۳۳/۷	-/۲۸۱۱	۲۸/۹	۲۸/۹
امور محیط زیست	-/۰۰۱۹۲	۸۵/۱	-/۰۰۲۸۹	۱,۴۳۳/۱	-/۰۰۴۹۱	۶,۴۲۹/۰	-/۱۷۵۱	۳۴۵/۵	۳۴۵/۵
فصل مدیریت پسماند	-/۰۰۱۸	۱۵۳/۶	-/۰۰۰۵۲	۱۲۲/۴	-/۰۰۰۴۲	-/۰	-/۰۰۰۰۰	-۱۰۰/۰	-۱۰۰/۰
فصل مدیریت پساب های شهری، روستایی و صنعتی	-/۰۰۰۰۰	-/۰	-/۰۰۰۰۰	-/۰	-/۰۰۰۰۰	-/۰	-/۰۰۰۰۰	-	-
فصل کاهش آلودگی	-/۰۰۰۲۹	۱۲۲/۷	-/۰۰۰۴۲	۲۷۰/۳	-/۰۰۰۲۸	۱,۶۴۶/۱	-/۰۰۴۴۸	۵۰/۹	۵۰/۹
فصل حفاظت از گونه های زیستی	-/۰۰۱۰۴	۴۴۵/۳	-/۰۰۱۵۱	۸۴۶/۸	-/۰۰۲۸۸	۴,۱۰۸/۸	-/۱۱۱۹	۳۸۵/۲	۳۸۵/۲
فصل تحقیق و توسعه در امور محیط زیست	-/۰۰۰۴۱	۱۲۹/۵	-/۰۰۰۴۴	۲۰۳/۷	-/۰۰۰۶۹	۶۷۴/۱	-/۰۰۱۸۴	۲۳۱/۰	۲۳۱/۰
امور مسکن، عمران شهری و روستایی	-/۰۰۳۳۲	۱,۸۵۹/۷	-/۰۰۶۳۳	۱,۷۰۲/۷	-/۰۰۵۷۹	۱,۶۹۸/۷	-/۰۰۶۳۲	-۱/۲	-۱/۲
فصل مسکن	-/۰۰۰۹۹	۲۲۵/۶	-/۰۰۰۷۷	۲۶۴/۸	-/۰۰۰۹۰	۲۸۳/۹	-/۰۰۰۷۷	۷/۲	۷/۲
فصل توسعه خدمات شهری، روستایی و عشایری	-/۰۰۱۷۸	۱,۴۴۰/۶	-/۰۰۰۴۹۰	۱,۳۰۲/۸	-/۰۰۰۴۰۹	۱,۱۴۴/۶	-/۰۰۰۳۱۲	-۴/۸	-۴/۸
فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	-/۰۰۰۶۶	۱۹۳/۵	-/۰۰۰۶۶	۲۳۵/۰	-/۰۰۰۸۰	۲۷۰/۲	-/۰۰۰۷۴	۱۵/۰	۱۵/۰
امور سلامت	۸۰۰۵۲۹	۲۲۹,۸۳۵/۹	۷/۸۱۱۷	۲۲۲,۷۰۳/۶	۷/۶۰۹۱	۲۱۹,۷۵۰/۳	۵/۹۸۴۰	-۱/۸	-۱/۸
فصل بهداشت	۳/۰۹۶۱	۹۱,۰۴۸/۷	۳/۰۹۰۷	۸۱,۷۵۸/۹	۳/۰۹۱۰	۸۲,۳۷۳/۰	۲/۲۳۳۱	-/۸	-/۸
فصل درمان	۴/۸۱۸۲	۱۴۴,۳۷۹/۵	۴/۵۶۷۴	۱۴۶,۲۲۵/۶	۴/۵۶۳۶	۱۳۳,۰۲۸/۷	۳/۶۲۵۰	-۲/۳	-۲/۳
فصل تحقیق و توسعه در امور سلامت	-/۱۳۸۵	۴,۵۰۷/۶	-/۱۵۳۳	۵,۷۱۹/۱	-/۱۹۴۵	۴,۳۴۸/۶	-/۱۱۸۴	-۲۴/۰	-۲۴/۰
امور فرهنگ و هنر، تربیت بدنی و گردشگری	۱/۶۴۲۳	۷۰,۷۰۶/۱	۲/۴۰۵۰	۶۴,۰۱۷/۴	۲/۱۷۷۵	۶۹,۱۳۹/۰	۱/۸۹۹۳	۹/۰	۹/۰
فصل دین و مذهب	-/۲۶۳۸	۱۹,۳۵۳/۹	-/۶۵۸۳	۱۲,۶۴۹/۹	-/۴۳۰۳	۱۶,۶۵۰/۳	-/۴۵۳۴	۳۱/۶	۳۱/۶
فصل ورزش و تفریحات	-/۱۳۷۸	۷,۴۳۳/۳	-/۲۵۳۸	۶,۰۵۵/۵	-/۲۰۶۰	۱۰,۳۵۶/۰	-/۲۷۹۳	۶۹/۴	۶۹/۴
فصل فرهنگ و هنر	-/۴۸۳۰	۱۷,۴۴۱/۸	-/۵۹۳۳	۱۶,۹۹۷/۴	-/۵۷۸۲	۱۵,۶۲۸/۶	-/۴۲۵۶	-۸/۱	-۸/۱
فصل میراث فرهنگی	-/۰۰۵۲۹	۱,۵۵۲/۷	-/۰۰۵۲۸	۱,۸۹۵/۲	-/۰۰۶۴۵	۲,۱۰۹/۰	-/۰۰۵۷۴	۱۱/۳	۱۱/۳
فصل رسانه	-/۵۸۷۷	۲۰,۷۳۴/۳	-/۷۰۵۳	۲۱,۹۸۵/۴	-/۷۳۷۸	۱۹,۹۸۵/۱	-/۵۴۴۲	-۹/۱	-۹/۱
فصل گردشگری	-/۰۰۲۷۱	۱,۱۷۵/۳	-/۰۰۴۰۰	۱,۳۳۷/۰	-/۰۰۴۵۵	۱,۷۰۰/۰	-/۰۰۴۳۲	۳۷/۱	۳۷/۱
فصل صنایع دستی	-/۰۰۱۸۶	۸۰۰/۴	-/۰۰۲۷۵	۸۶۰/۵	-/۰۰۲۹۳	۱,۰۳۶/۶	-/۰۰۲۸۲	۲۰/۵	۲۰/۵
فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	-/۰۰۶۰۴	۲,۲۰۶/۵	-/۰۰۷۵۱	۲,۳۲۶/۶	-/۰۰۷۶۱	۲,۳۳۳/۵	-/۰۰۶۴۹	۶/۶	۶/۶
امور آموزش و پژوهش	۱۹/۷۰۴۷	۵۴۴,۴۸۶/۱	۱۸/۵۲۰۳	۶۸۰,۶۷۵/۲	۲۳/۱۵۲۶	۷۸۸,۵۱۴/۹	۲۱/۴۷۱۸	۱۵/۸	۱۵/۸
فصل آموزش و پرورش عمومی	۱۲/۶۱۴۷	۳۳۴,۴۱۰/۷	۱۱/۲۳۷۷	۴۲۳,۳۲۶/۲	۱۴/۲۹۹۱	۵۰۳,۲۰۰/۱	۱۳/۷۱۶۱	۱۹/۰	۱۹/۰
فصل آموزش فنی و حرفه ای و مهارت آموزی	۱/۸۲۹۰	۴۶,۴۹۸/۱	۱/۵۲۴۸	۵۶,۹۷۳/۷	۱/۹۳۳۹	۷۵,۳۹۷/۵	۲/۰۵۲۱	۳۲/۳	۳۲/۳
فصل آموزش عالی	۴/۲۵۲۹	۱۳۰,۹۳۱/۱	۴/۴۵۳۵	۱۵۷,۹۹۷/۹	۵/۳۷۴۲	۱۶۸,۸۵۶/۴	۴/۵۸۱۱	۶/۹	۶/۹
فصل پژوهش های پایه	-/۴۲۷۱	۱۱,۷۹۷/۸	-/۴۰۱۳	۱۷,۶۵۹/۲	-/۶۰۰۷	۱۷,۱۹۳/۶	-/۴۶۸۲	-۲/۶	-۲/۶
فصل پژوهش های توسعه ای	-/۵۸۱۸۳	۱۹,۳۷۳/۰	-/۶۵۹۰	۲۲,۷۴۱/۶	-/۷۷۳۵	۲۳,۳۴۸/۸	-/۶۳۳۵	۲/۷	۲/۷
فصل تحقیق و توسعه در امور آموزش و پژوهش	-/۰۰۴۲۷	۱,۶۷۵/۳	-/۰۰۵۷۰	۱,۹۷۶/۷	-/۰۰۶۷۲	۱,۸۷۵	-/۰۰۰۰۵	-۹۹/۱	-۹۹/۱
امور رفاه اجتماعی	۳۰/۶۴۳۹	۸۸۹,۵۲۶/۵	۳۰/۲۵۶۵	۱,۰۹۸,۵۷۰/۷	۳۷/۳۶۷۰	۱,۰۶۷,۲۶۱/۶	۲۹/۰۶۳۳	-۲/۸	-۲/۸
فصل امداد و نجات	-/۰۰۲۷۸	۱,۳۱۶/۰	-/۰۰۲۴۸	۲,۰۷۷/۵	-/۰۰۲۰۷	۱,۶۹۰/۸	-/۰۰۲۶۰	-۱۸/۷	-۱۸/۷
فصل بیمه های اجتماعی	۹/۴۱۲۵	۳۹۰,۷۸۸/۵	۹/۸۰۹۰	۳۳۶,۹۷۱/۱	۱۱/۱۲۱۷	۱۷۵,۱۹۵/۲	۴/۷۸۷۰	-۴۶/۲	-۴۶/۲
فصل حمایتی	۲۰/۸۰۳۳	۵۸۲,۶۵۴/۳	۱۹/۸۱۸۵	۷۵۳,۸۱۲/۶	۲۵/۶۴۰۳	۸۸۶,۱۶۱/۲	۲۴/۱۴۲۲	۱۷/۶	۱۷/۶
فصل توانبخشی	-/۳۳۷۷	۱۴,۷۰۶/۶	-/۵۰۰۲	۱۵,۶۲۹/۳	-/۵۳۲۰	۲,۸۱۳/۸	-/۰۰۷۶۶	-۸۲/۰	-۸۲/۰
فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	-/۰۰۰۶۶	۶۱/۱	-/۰۰۰۲۱	۶۹/۱	-/۰۰۰۳۴	۲۰۰/۸	-/۰۰۰۵۵	۱۹۰/۴	۱۹۰/۴
جمع اعتبارات ۱۰ امور	۸۳/۷۲۰۹	۲,۵۷۴,۷۰۱/۵	۸۷/۶۶۴۲	۳,۰۴۰,۵۴۲/۹	۱۰۳/۴۲۱۷	۳,۱۲۶,۸۱۹/۹	۸۵/۱۴۶۲	۲/۸	۲/۸
متفرقه	۱۲/۳۴۳۲	۲۵۹,۰۵۰/۷	۸/۸۱۴۱	۳۵۳,۴۵۵/۸	۱۲/۰۲۲۵	۴۰۴,۴۱۸/۳	۱۱/۰۱۲۶	۱۴/۴	۱۴/۴
منابع و مصارف دستگاه های اجرایی محلی در استانها	۳/۹۶۶۸	۱۰۶,۱۹۵/۲	۳/۶۲۱۱	۱۲۹,۷۵۰/۳	۴/۴۱۳۷	۱۴۱,۰۶۰/۹	۳/۸۲۱۲	۸/۷	۸/۷
جمع کل	۱۰۰/۰۰۰۰	۲,۹۳۹,۹۴۷/۴	۱۰۰/۰۰۰۰	۳,۵۲۳,۷۵۹/۱	۱۱۹/۸۵۷۹	۳,۷۷۲,۳۱۹/۱	۱۰۰/۰۰۰۰	۴/۳	۴/۳

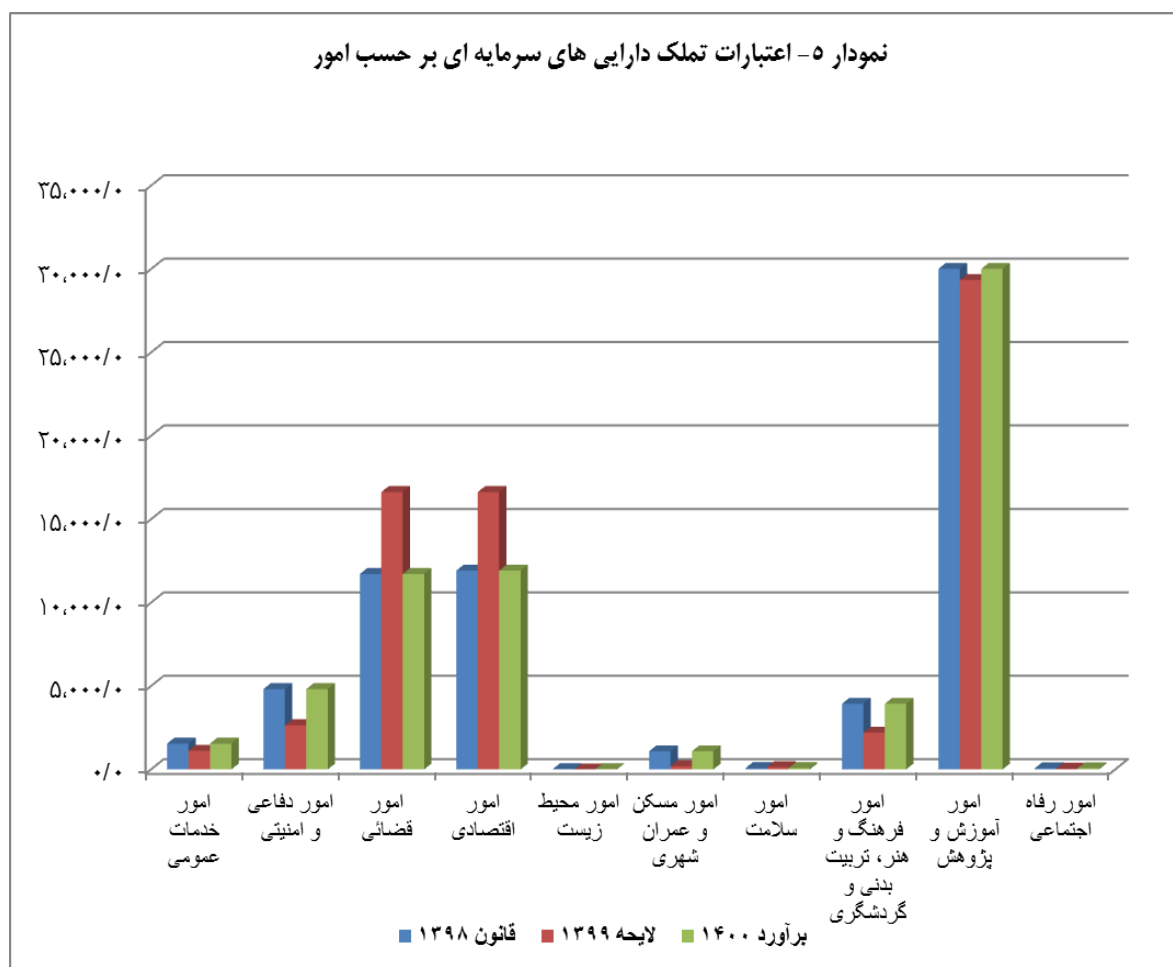

ب- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

مهم ترین مشکلات پیش روی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای به شرح زیر است:

- < تعداد طرح های مندرج در پیوست شماره (۱) در ۱۳ سال گذشته از ۱۲۴۱ به ۲۷۴۰ طرح رسیده است.
  - < تعداد طرح های مستمر از ۱۴۵ طرح در سال ۱۳۸۵ به ۷۸۴ طرح در سال ۱۳۹۸ رسیده است
  - < طی دوره ۱۳۸۶-۱۳۹۸، ۲۹۱۷ طرح و به طور میانگین سالانه ۲۲۴ طرح به تملک دارایی های سرمایه ای اضافه شده است. از این تعداد، ۲۳۱۵ طرح تنها مربوط به ۶ سال (۱۳۸۶-۱۳۹۱) است.
  - < مجموع طرح های خاتمه یافته طی دوره ۱۳۸۵-۱۳۹۷، ۱۴۴۸ طرح با میانگین سالانه ۱۱۱ طرح بوده است.
  - < اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای به قیمت ثابت ۱۳۹۵ از ۷۶۹ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۸۵ به ۴۱۱ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۷ کاهش یافته است.
  - < میانگین رشد سالانه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای طی دوره ۱۳۸۶-۱۳۹۷ به قیمت اسمی معادل ۱۷ درصد بوده است.
  - < طول زمان اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای از ۱۰ سال در سال ۱۳۸۵ به بیش از ۱۵ سال در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است.
  - < میزان تعهدات طرح های نیمه تمام مندرج در پیوست شماره (۱) معادل ۳۸۸۰ هزار میلیارد ریال است.
- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۹ معادل ۷۰۳ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که حدود رقم مصوب سال ۱۳۹۸ است. در توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سال آینده فصول حمل و نقل با سهم ۱۶ درصد، منابع آب با سهم ۷ درصد، ارتباطات و فناوری اطلاعات با ۴/۶ درصد، کشاورزی با ۳/۲/۴ درصد و آموزش و پرورش با ۴/۲ درصد از اولویت برخوردار هستند. این پنج فصل در مجموع حدود ۳۴ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به خود اختصاص داده اند

جدول (۷) اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای دولت بر حسب امور و فصل ۱۳۹۵-۱۳۹۹								
عنوان امور و فصل	سهم (%)	قانون ۱۳۹۷	سهم (%)	قانون ۱۳۹۸	سهم (%)	لا یحه ۱۳۹۹	سهم (%)	رشد (%)
امور خدمات عمومی	۱/۱۷۷۶	۱۸,۳۸۹/۸	۴/۰۹۶۸	۱۹,۶۴۳/۷	۴/۲۵۲۴	۲۱,۹۵۶/۳	۳/۱۲۳۴	۱۱/۸
فصل قانونگذاری	-/۲۷۵۷	۲,۳۸۲/۵	-/۵۳۷۹	۱,۵۵۱/۰	-/۳۴۲۶	۱,۱۲۵/۲	-/۱۶۰۰	-۲۷/۵
فصل اداره امور عمومی	-/۶۸۵۸	۴,۸۰۹/۶	۱/۰۶۵۷	۵,۸۴۲/۶	۱/۲۹۴۵	۸,۳۴۷/۹	۱/۱۸۷۳	۴۲/۹
فصل خدمات مالی و مالیاتی	-/۱۶۰۳	۹,۷۹۵/۲	۲/۱۷۰۳	۱۰,۷۴۷/۶	۲/۳۸۱۳	۱۱,۲۶۰/۶	۱/۶۰۱۴	۴/۸
فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	-/۰۵۵۸	۱,۵۰۲/۵	-/۳۳۳۹	۱,۵۰۲/۵	-/۳۳۳۹	۱,۲۲۲/۶	-/۱۷۳۹	-۱۸/۶
امور دفاعی و امنیتی	-/۴۰۰۸	۸,۱۰۱/۲	۱/۷۹۵۰	۱۲,۲۰۶/۰	۲/۷۰۴۵	۹,۰۰۲/۷	۱/۲۸۰۳	-۲۶/۲
فصل دفاع	-/۳۱۴۲	۲,۹۰۲/۸	-/۳۴۳۲	۴,۸۱۸/۱	-/۶۷۵	۲,۶۴۸/۳	-/۳۷۶۶	-۴۵/۰
فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	-/۰۸۶۶	۵,۱۹۸/۴	۱/۱۵۱۸	۷,۳۸۷/۹	۱/۶۳۶۹	۶,۳۵۴/۴	-/۹۰۳۷	-۱۴/۰
فصل تحقیق و توسعه در امور دفاعی و امنیتی	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۴۶۰/۰	-/۰۵۵۴	-
امور قضایی	۱/۰۵۶۳	۹,۶۱۴/۹	۲/۱۳۰۴	۱۱,۷۷۷/۱	۲/۶۰۹۴	۱۶,۶۹۰/۳	۲/۲۳۲۵	۴۱/۷
فصل اداره امور قضائی	۱/۰۵۲۷	۹,۵۴۸/۸	۲/۱۱۵۷	۱۱,۷۱۹/۱	۲/۵۹۶۶	۱۶,۶۴۳/۳	۲/۳۶۵۱	۴۱/۹
فصل تحقیق و توسعه در امور قضائی	-/۰۰۳۵	۶۶/۱	-/۰۰۳۶	۵۸/۱	-/۰۱۲۹	۶۹/۳	-/۰۰۸۴	۲/۲
امور اقتصادی	۳۶/۴۵۰۱	۱۹۷,۲۸۵/۷	۴۳/۷۱۳۳	۲۱۱,۳۸۷/۹	۴۴/۸۳۲۵	۲۵۱,۱۶۱/۰	۳۵/۷۱۷۴	۱۸/۸
فصل انرژی	۱/۹۸۰۸	۱۹,۸۴۶/۴	۴/۳۹۸۰	۱۱,۹۱۹/۸	۲/۶۴۱۱	۱۲,۶۴۳/۳	۱/۷۹۷۹	۶/۱
فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات	-/۰۳۰۷	۳۳,۶۶۹/۹	۷/۳۳۶۶	۳۰,۴۰۵/۶	۶/۷۳۶۹	۳۳,۵۹۱/۵	۴/۶۳۴۸	۷/۲
فصل حمل و نقل	۲۱/۲۳۷۱	۷,۰۳۳/۶	۱۵/۵۸۸۶	۸۳,۵۷۹/۰	۱۸,۵۱۵/۸	۱۱۲,۶۴۳/۴	۱۶/۰۳۳۴	۳۴/۸
فصل صنعت و معدن	-/۵۱۷۷	۹,۵۵۶/۶	۲/۱۱۵۹	۱۱,۸۱۵/۹	۲/۶۱۸۰	۱۵,۳۸۷/۹	۲/۱۵۶۶	۲۸/۹
فصل بازرگانی	-/۰۵۲۵	۳,۶۲۱/۰	-/۸۰۳۳	۴,۹۴۱/۵	-/۱۰۹۴۹	۱,۰۲۶/۹	-/۱۴۶۰	-۷۸/۲
فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۵/۰۶۲۵	۲۲,۷۳۲/۳	۵/۰۴۵۹	۲۰,۸۳۷/۲	۴/۱۶۶۹	۲۴,۰۳۷/۲	۳/۴۱۶۹	۱۵/۳
فصل منابع آب	۷/۲۵۴۵	۳۷,۳۵۶/۴	۸/۲۹۹۱	۴۶,۵۴۷/۱	۱۰/۳۱۳۴	۵۱,۴۹۱/۱	۷/۲۳۲۵	۱۰/۶
فصل روابط کار	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۱۳/۳	-/۰۰۱۹	-۳۳/۷
فصل تعاون	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	-
فصل تحقیق و توسعه در امور اقتصادی	-/۰۲۱۴۴	۱,۰۲۰/۶	-/۲۲۶۱	۱,۳۳۱/۵	-/۲۹۲۸	۱,۴۶۵/۹	-/۲۰۸۵	۱۰/۹
امور محیط زیست	-/۱۹۵۳	۱,۸۰۲/۵	-/۳۹۶۶	۲,۶۱۵/۶	-/۵۷۹۵	۲,۷۷۲/۸	-/۳۹۴۳	۶/۰
فصل مدیریت پسماند	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۲/۰	-/۰۰۴۴	۰/۰	-/۰۰۰۰	-۱۰/۰
فصل مدیریت پساب های شهری، روستایی و صنعتی	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	-
فصل کاهش آلودگی	-/۰۷۴۶	۶۲۵/۰	-/۱۳۸۵	۵۷۵/۰	-/۱۳۲۴	۳۷۸/۱	-/۰۵۳۸	-۳۴/۳
فصل حفاظت از گونه های زیستی	-/۱۰۷۰	۱,۰۸۸/۵	-/۲۴۱۲	۱,۸۲۹/۶	-/۴۰۵۴	۱,۹۱۵/۲	-/۲۷۲۴	۴/۷
فصل تحقیق و توسعه در امور محیط زیست	-/۰۱۳۸	۹۰/۰	-/۰۱۹۹	۱۹۱/۰	-/۰۴۲۳	۴۹۹/۶	-/۰۶۸۲	۱۵/۱
امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۶/۵۴۱۷	۳۷,۰۹۷/۲	۸/۲۱۹۶	۵۲,۲۷۰/۵	۱۱/۵۸۱۵	۵۳,۹۷۵/۸	۷/۶۷۵۹	۳/۳
فصل مسکن	-/۰۴۲۶	۱,۲۰۰/۰	-/۲۶۵۹	۱,۰۸۹/۴	-/۲۴۱۴	۱,۹۶/۰	-/۰۳۷۹	-۸۲/۰
فصل توسعه خدمات شهری، روستایی و عشایری	۲/۹۱۵۱	۱۸,۸۳۶/۶	۴/۱۳۲۶	۲۷,۷۷۱/۴	۴/۱۵۳۳	۳۰,۰۲۹/۸	۴/۲۷۱۹	۸/۲
فصل آب و فاضلاب	۳/۵۵۸۹	۱۶,۵۲۱/۵	۳/۶۶۰۷	۲۲,۵۴۰/۶	۴/۹۹۴۳	۲۲,۸۷۰/۰	۳/۲۵۳۳	۱/۵
فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	-/۰۲۵۱	۵۶۹/۱	-/۱۱۹۵	۸۶۹/۱	-/۱۹۲۶	۸۷۰/۰	-/۱۳۲۷	-/۱
امور سلامت	۱/۷۷۸۸	۱۴,۳۷۷/۹	۳/۰۵۰۵	۱۳,۵۵۸/۴	۳/۰۰۴۱	۱۴,۸۱۷/۱	۱/۸۲۳۷	-۵/۵
فصل بهداشت	-/۰۰۳۵	۷۳/۴	-/۰۱۶۰	۸۳/۵	-/۰۱۸۵	۱۸۸/۲	-/۰۲۱۱	۷۷/۵
فصل درمان	۱/۷۷۵۳	۱۳,۵۶۵/۵	۳/۰۰۵۷	۱۳,۳۶۹/۹	۲/۹۶۲۳	۱۳,۵۶۹/۱	۱/۷۷۵۴	-۶/۰
فصل تحقیق و توسعه در امور سلامت	-/۰۰۰۰	۱۳۰/۰	-/۰۲۸۸	۱۰۵/۰	-/۰۲۳۳	۹۹/۸	-/۰۱۲۲	-۵/۰
امور فرهنگ و هنر، تربیت بدنی و گردشگری	۲/۸۱۱۹	۱۷,۶۷۳/۴	۳/۹۱۵۹	۲۲,۴۸۳/۱	۴/۹۸۱۵	۲۱,۱۶۹/۵	۳/۰۱۰۵	-۵/۸
فصل دین و مذهب	-/۳۵۹۹	۳,۶۲۴/۲	-/۸۰۳۰	۲,۹۳۴/۴	-/۸۷۱۷	۲,۲۰۳/۷	-/۳۱۳۴	-۴۴/۰
فصل ورزش و تفریحات	-/۸۸۱۳	۵,۴۳۳/۱	۱/۲۰۳۸	۶,۵۶۳/۵	۱/۴۵۴۳	۵,۸۳۴/۸	-/۸۲۹۸	-۱۱/۱
فصل فرهنگ و هنر	-/۵۳۵۶	۲,۳۳۶/۹	-/۵۳۹۹	۳,۳۳۳/۵	-/۷۳۶۴	۴,۱۴۲/۲	-/۵۵۵۱	۲۳/۸
فصل میراث فرهنگی	-/۶۲۷۳	۲,۸۹۸/۴	-/۶۴۰۲	۳,۹۹۴/۱	-/۸۸۵۰	۴,۱۹۹/۱	-/۵۸۷۳	۳/۴
فصل رسانه	-/۲۲۵۶	۱,۲۶۲/۰	-/۳۷۹۶	۱,۵۱۱/۳	-/۳۳۴۹	۱,۳۶۸/۴	-/۱۹۴۶	-۹/۵
فصل گردشگری	-/۱۵۱۵	۱,۹۱۳/۸	-/۲۳۲۰	۳,۰۲۲/۲	-/۶۶۶۶	۳,۳۵۵/۰	-/۴۸۰۰	۱۱/۷
فصل صنایع دستی	-/۰۳۳۶	۱۰۰/۰	-/۰۲۳۲	۱۱۰/۰	-/۰۲۴۴	۱۰۰/۰	-/۰۱۴۲	-۹/۱
فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	-/۰۰۰۱	۱۴/۰	-/۰۰۲۱	۳۴/۱	-/۰۰۵۳	۴۴/۴	-/۰۰۶۳	۸۴/۶
امور آموزش و پژوهش	۵/۴۳۹۴	۳۴,۶۷۳/۶	۷/۶۸۲۸	۵۴,۰۷۳/۲	۱۱/۹۸۰۹	۵۴,۶۴۵/۴	۷/۷۷۱۱	۱/۱
فصل آموزش و پرورش عمومی	۱/۲۳۵۹	۱۷,۸۹۰/۰	۳/۹۶۳۹	۳۰,۰۰۷/۹	۶/۶۴۸۸	۲۹,۳۴۳/۸	۴/۱۳۲۰	-۲/۲
فصل آموزش فنی و حرفه ای و مهارت آموزی	-/۶۷۰۷	۲,۱۶۵/۲	-/۷۹۷۷	۳,۰۸۴/۸	-/۶۸۳۵	۳,۲۱۵/۷	-/۴۵۳۳	۴/۲
فصل آموزش عالی	۲/۹۷۲۱	۱۲,۱۰۰/۰	۲/۶۸۱۰	۱۷,۴۰۰/۲	۳/۸۵۵۳	۱۸,۳۵۹/۵	۲/۶۱۰۹	۵/۵
فصل پژوهش های پایه ای	-/۰۶۱۲	۴۲۷/۰	-/۱۹۴۶	۵۳۳/۰	-/۱۱۸۱	۱,۰۶۹/۸	-/۱۵۲۱	۱۰۰/۷
فصل پژوهش های توسعه ای	-/۴۳۱۶	۱,۹۲۹/۰	-/۴۳۷۴	۲,۷۱۲/۲	-/۴۰۰۹	۲,۶۵۶/۶	-/۳۷۷۸	-۳/۰
فصل تحقیق و توسعه در امور آموزش و پژوهش	-/۰۵۸۰	۱۶۳/۳	-/۰۳۶۲	۳۳۵/۰	-/۰۷۴۲	۰/۰	-/۰۰۰۰	-۱۰/۰
امور رفاه اجتماعی	-/۰۸۱۹	۹۷۵/۱	-/۲۱۶۰	۳,۱۹۴/۳	-/۲۶۶۶	۲,۲۵۲/۵	-/۳۲۰۳	-۲۹/۵
فصل امداد و نجات	-/۰۰۲۸	۳۰/۰	-/۰۰۶۶	۶۷/۰	-/۰۱۴۸	۴۵/۰	-/۰۰۶۴	-۳۳/۸
فصل بیمه های اجتماعی	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۲,۰۰۰/۰	-/۰۰۰۰	۱,۱۴۰/۰	-/۱۶۲۱	-۴۲/۰
فصل حمایتی	-/۰۷۹۲	۹۰۲/۱	-/۱۹۹۹	۱,۰۱۴/۳	-/۲۲۶۷	۹۹۹/۱	-/۱۳۰۷	-۹/۴
فصل توانبخشی	-/۰۰۵۹	۴۳/۰	-/۰۰۹۵	۱۱۳/۰	-/۰۲۵۰	۱۶۶/۰	-/۰۲۰۸	۲۹/۲
فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۰/۰	-/۰۰۰۰	۲/۴	-/۰۰۰۳	-
جمع اعتبارات ۱+	۵۵/۹۴۱۹	۳۳۹,۶۸۳/۲	۷۵/۲۱۸۸	۴۰۳,۲۰۹/۸	۶۰/۳۰۹۰	۴۴۶,۴۳۳/۶	۶۲/۴۸۸۵	۱۰/۷
متفرقه	۲۶/۴۱۳۹	۰/۰	-/۰۰۰۰	۱۳۹,۴۸۱/۷	-/۰۰۰۰	۱۲۸,۱۰۴/۰	۱۸/۲۱۱۶	-۸/۲
منابع و مصارف دستگاه های اجرایی محلی در استانها	۱۷/۶۴۴۲	۱۱۱,۴۴۴/۴	۲۴/۸۸۱۲	۱۲۵,۸۸۱/۲	۲۷/۸۸۱۳	۱۲۸,۶۴۳/۰	۱۸/۲۹۴۰	۲/۲
جمع کل	۱۰۰/۰۰۰۰	۴۵۱,۳۲۷/۶	۱۰۰/۰۰۰۰	۶۶۸,۵۷۲/۷	۱۰۹/۰۶۳۰	۷۰۳,۱۸۸/۶	۱۰۰/۰۰۰۰	-

ج- اعتبارات تملک دارایی های مالی

ملاحظات اصلی در تنظیم اعتبارات تملک دارایی های مالی، تامین تعهدات بین المللی و داخلی و همچنین اجرای مفاد ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بوده است. اعتبارات تملک دارایی های مالی در سال ۱۳۹۹ حدود ۵۹۳ هزار میلیارد ریال برآورد شده است که نسبت به رقم مصوب سال دو برابر شده است. از اعتبارات یاد شده ۲۷/۷ هزار میلیارد ریال مربوط به اعتبارات موضوع واگذاری سهام شرکت های دولتی، ۴۰۰ هزار میلیارد ریال مربوط به بازپرداخت اصل اوراق مالی، ۱۵۸۰ میلیارد ریال مربوط به بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی، ۱۰۶۰ میلیارد ریال مربوط به تعهدات پرداخت نشده سال های قبل و ۲۸۳۴۷/۷ میلیارد ریال مربوط به بازپرداخت اصل وام های خارجی و تعهدات می شود.

جدول ۸: مقایسه ردیف های اصلی تملک دارایی های مالی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸

ارقام: میلیارد ریال

شماره طبقه بندی	عنوان	قانون ۱۳۹۸	لایحه ۱۳۹۹	رشد ۱۳۹۸ به ۱۳۹۷ (%)
۱۰۱۰۰۰	اعتبارات موضوع واگذاری سهام	۴۳.۴۵۰	۲۷.۷۵۰	-۳۶/۱
۱۰۲۰۰۰	باز پرداخت اصل اوراق مالی	۲۱۹.۰۷۲	۴۰۰.۱۰۰	۸۲/۶
۱۰۳۰۰۰	بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی	۱.۵۸۰	۱.۵۸۰	۰
۱۰۴۰۰۰	تعهدات پرداخت نشده سال های قبل	۱۰۶۰	۱۰۶۰	۰
۱۰۵۰۰۰	بازپرداخت اصل وام های خارجی و تعهدات	۲۸۳۴۷	۲۹.۵۱۰	۴/۱
	جمع	۲۹۳.۴۷۹	۴۷۰.۰۰۰	-۱۸/۸

د- اعتبارات متفرقه

ملاحظات مربوط به تهیه و تنظیم ردیف های متفرقه بودجه سال ۱۳۹۹ به شرح زیر است:

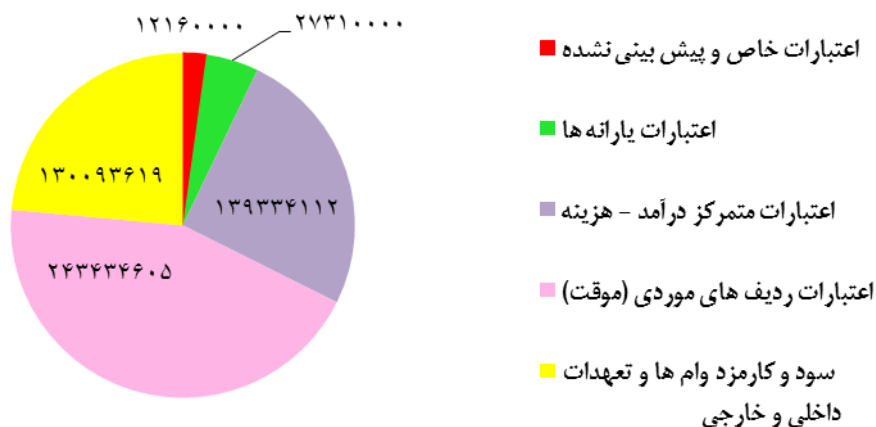
- ◀ بازنگری در ردیف های متفرقه باقیمانده در جدول شماره (۹) و به حداقل رساندن آن ها
- ◀ حذف ردیف های بهره مند از جرایم نقدی و ادغام به ردیف های اصلی در اجرای ماده (۱۱۸) قانون برنامه ششم توسعه
- ◀ عدم اتکای اجرای قانون هدفمند کردن یارانه ها به منابع عمومی بودجه ۱۳۹۸
- ◀ تامین یارانه خرید تضمینی گندم
- ◀ تامین اصل و سود اوراق مالی در سررسید

اعتبارات متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ سهمی برابر ۱۱ درصد از مصارف بودجه را به خود اختصاص داده و معدل ۵۴۹ هزارمیلیارد ریال برآورد گردیده که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ به میزان ۵/۲ درصد افزایش یافته است. از کل اعتبارات متفرقه، مبلغ ۴۲۱ هزار میلیارد ریال اعتبارات هزینه‌ای و مبلغ ۱۲۸ هزار میلیارد ریال اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است.

جدول شماره ۹- مقایسه اعتبارات متفرقه

مبالغ به میلیون ریال									
شماره ردیف	عنوان	۱۳۹۸ (قانون)			۱۳۹۹ (لایحه)			نرخ رشد ۱۳۹۹ (درصد)	
		هزینه	تملك داراییهای سرمایه‌ای	جمع	هزینه	تملك داراییهای سرمایه‌ای	جمع	هزینه	تملك داراییهای سرمایه‌ای
۵۱۰۰۰۰	اعتبارات خاص و پیش بینی نشده	۹۶۰,۰۰۰	۱۱,۲۰۰,۰۰۰	۱۲,۱۶۰,۰۰۰	۹۶۰,۰۰۰	۱۱,۲۰۰,۰۰۰	۱۲,۱۶۰,۰۰۰	۰/۰	۰/۰
۵۲۰۰۰۰	اعتبارات یارانه ها	۳۶,۴۲۱,۶۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴۰,۴۲۱,۶۰۰	۲۲,۳۱۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۳۱۰,۰۰۰	-۳۸/۷	۲۵/۰
۵۳۰۰۰۰	اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه	۱۲۴,۲۶۰,۴۴۲	۶۵,۵۶۸,۵۹۹	۱۸۹,۸۲۹,۰۴۲	۶۹,۴۰۹,۳۶۴	۶۹,۹۲۴,۷۴۸	۱۳۹,۳۳۴,۱۱۲	-۴۴/۱	۶/۶
۵۵۰۰۰۰	اعتبارات ردیف های موردی (موقت)	۱۲۷,۱۶۱,۳۷۴	۵۸,۷۱۲,۰۶۴	۱۸۵,۸۷۴,۴۳۸	۱۹۸,۵۰۵,۳۵۲	۴۴,۹۲۹,۲۵۳	۲۴۳,۴۳۴,۶۰۵	۵۶/۱	-۲۳/۵
۶۰۰۰۰۰	سود و کارمزد وام ها و تعهدات داخلی و خارجی	۰	۶۴,۶۵۲,۵۰۳	۶۴,۶۵۲,۵۰۳	۱۳۰,۰۹۳,۶۱۹	۰	۱۳۰,۰۹۳,۶۱۹	۱۰۱/۲	-
	جمع کل	۳۵۲,۴۵۵,۹۲۰	۱۲۹,۴۸۱,۶۶۳	۴۹۲,۹۳۷,۵۸۳	۴۲۱,۲۷۸,۳۳۵	۱۳۱,۰۵۴,۰۰۱	۵۵۲,۳۳۲,۳۳۶	۱۹/۲	-۶/۰

نمودار ۶- ترکیب اعتبارات متفرقه

هـ- اعتبارات استان‌ها

بخش عمده ای از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور که در قوانین بودجه سنواتی درج می‌گردد مربوط به استان‌هاست. بخشی از این اعتبارات در قالب جداول ۱۰ و ۱-۱۰ قانون بودجه در ابتدای سال به شورای برنامه ریزی و توسعه استان ابلاغ می‌گردد. شورای مذکور طبق مواد قانونی مرتبط از جمله ماده ۳۱ قانون احکام دائمی، ماده (۴۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و الزامات ضوابط اجرایی و دستورالعمل‌های ابلاغی این اعتبارات را بین شهرستان‌های استان توزیع می‌نماید. طبق ماده (۳۱) قانون احکام دائمی تعیین پروژه برعهده نهاد تصمیم‌گیر در سطح شهرستان یعنی کمیته برنامه ریزی شهرستان است. پس از تعیین پروژه‌ها در کمیته برنامه ریزی شهرستان، پروژه‌های مرتبط در قالب طرح جمع‌بندی شده و توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان به دستگاه اجرایی ذی‌ربط ابلاغ و پس از مبادله موافقتنامه مراحل بعدی هزینه کرد اعتبارات انجام می‌شود.

بنابراین بخش عمده فرآیند اجرای بودجه استان بعد از تصویب و ابلاغ بودجه کل کشور انجام می‌شود و در نتیجه جزئیات آن که شامل طرح‌ها و پروژه‌ها می‌شود در لایحه بودجه و یا قانون بودجه وجود ندارد. این موضوع همواره مورد مطالعه امور بخشی سازمان برنامه و بودجه کشور و دستگاه‌های اجرایی ملی بوده است که با توجه اعمال اختیارات شورای برنامه ریزی و توسعه استان وضعیت هر یک از بخش‌ها در استان‌ها چگونه خواهد بود.

در سال ۱۳۹۷، در مجموع اعتباری بالغ بر ۳۱۶ هزار میلیارد ریال برای اجرای ۱۸،۳۷۵ طرح اختصاص یافته است. این اعتبارات شامل منابع مختلف است از جمله اعتبارات مندرج در جدول شماره ۱-۱۰ قانون بودجه سال ۱۳۹۷، اعتبارات ابلاغی از محل ردیف‌های متفرقه مندرج در جدول شماره (۹) قانون، اعتبارات حوادث متفرق، اوراق تسویه و منابع داخلی و تسهیلات که در قالب سایر منابع در موافقتنامه‌ها درج می‌گردند. البته طرح‌های ملی استانی شده که استان در پدیدآوری و اعتبارات آن‌ها نقشی ندارد در این گزارش درج نشده و اطلاعات این طرح‌ها در پیوست شماره (۱) قانون بودجه قابل دسترسی است.

از طرفی با توجه به پراکندگی عناوین طرح‌های استانی، مقرر گردید در سال ۱۳۹۸ ساماندهی طرح‌ها و پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها در دستور کار قرار گیرد. به همین منظور در دستورالعمل اجرای بودجه سال ۱۳۹۸ که در تیرماه سال ۱۳۹۸ به استان‌ها ابلاغ شد نزدیک به ۳۰۰ عنوان طرح ثابت برای همه استان‌ها در نظر گرفته شد که استان‌ها با توجه به اولویت‌ها و نیازهای خود به تمام یا بخشی از این طرح‌ها اعتبار خواهند داد. همچنین اقدام دیگر در جهت ساماندهی هدف کمی طرح‌ها از نظر عنوان و واحد می‌باشد تا امکان جمع‌بندی همه اعتبارات استان‌ها و ارائه گزارش عملکرد ۳۱ استان از این طریق فراهم باشد.

ویژگی‌های بودجه استانی در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر است:

۱- شفاف کردن بودجه استان‌ها و حرکت به سوی تعادل بین منابع و مصارف استانی

◀ درج اعتبارات استانی در لایحه بودجه به تفکیک فصل - برنامه

◀ درج اعتبارات ملی در لایحه بودجه به تفکیک استان (طرح‌های ملی، استانی ویژه، هزینه ملی)

۲- ساماندهی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

◀ استانداردسازی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استانی (عنوان، هدف، واحد)

◀ انتشار مجموعی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

۳- استقرار نظام تشویقی کسب درآمد

◀ توزیع درآمدهای استانی براساس ظرفیت‌های اعلام شده توسط سازمان امور مالیاتی

◀ پیش‌بینی ردیف برای برگشت مازاد درآمد وصولی به استان‌ها (اجرای حکم ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه)

اعتبارات استان‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ بالغ بر ۲۶۵ هزار میلیارد ریال است که سهمی حدود ۶ درصد از مصارف بودجه عمومی را به خود اختصاص داده است. از این مبلغ ۱۳۰ هزار میلیارد ریال اعتبارات هزینه‌ای، ۱۱۹ هزار میلیارد ریال اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و

۱۶/۲ هزار میلیارد ریال مربوط به اعتبارات از محل درآمدهای اختصاصی است. درخصوص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز از سال ۱۳۹۲ اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ویژه استانی که در بخش دوم پیوست شماره (۱) قانون بودجه درج می‌شوند، در جداول اعتبارات استان‌ها لحاظ گردیده است و بنابراین با احتساب این اعتبارات، مبلغ اعتبارات تملک دارایی‌های استان‌ها بالغ بر ۱۶۸ هزار میلیارد ریال است که حدود ۲۲ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است. همچنین با احتساب اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها به ۲۴۶/۳ هزار میلیارد ریال بالغ می‌گردد که نسبت به رقم مشابه سال ۱۳۹۷ معادل ۴ درصد رشد نشان می‌دهد.

۹- اقدامات انجام گرفته در راستای استقرار نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد

در قوانین مختلف و همچنین سیاست‌های کلی برنامه‌های توسعه، از جمله بند (۱۶) سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه نسبت به کاهش و صرفه جویی در اعتبارات هزینه‌ای تأکید شده است. از طرف دیگر با توجه به این که به لحاظ طبقه بندی اقتصادی این اعتبارات بیش از ۷۵ درصد از آن را پرداخت جبران خدمت کارکنان و رفاه اجتماعی و مستمری‌ها تشکیل می‌دهد و به لحاظ طبقه بندی عملیاتی حدود ۷۵ درصد از اعتبارات هزینه‌ای مربوط به فصول دفاع، آموزش، بهداشت و رفاه اجتماعی می‌شود، که در حد فعلی نیز با کاستی‌هایی روبرو هستند، امکان صرفه جویی بسیار محدود است. لذا، تنها راه صرفه جویی در اعتبارات هزینه‌ای از طریق افزایش بهره‌وری است که هدف اصلی بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد است.

استقرار بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد موجبات اصلاح فرآیند اجرا و نظارت بر بودجه را از طرق زیر فراهم می‌آورد:

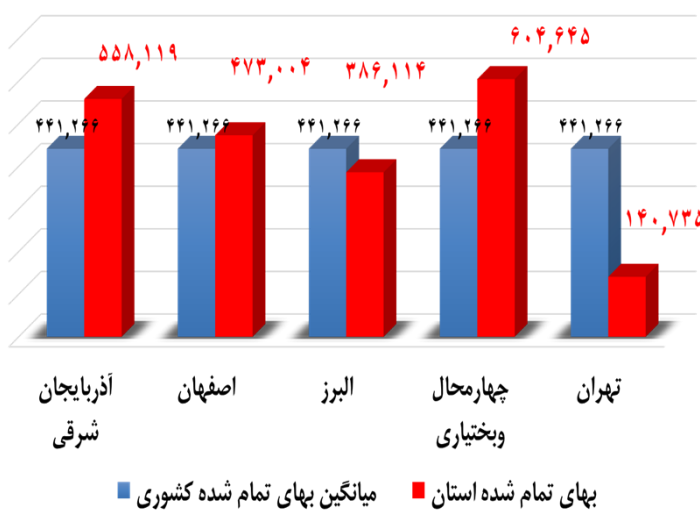
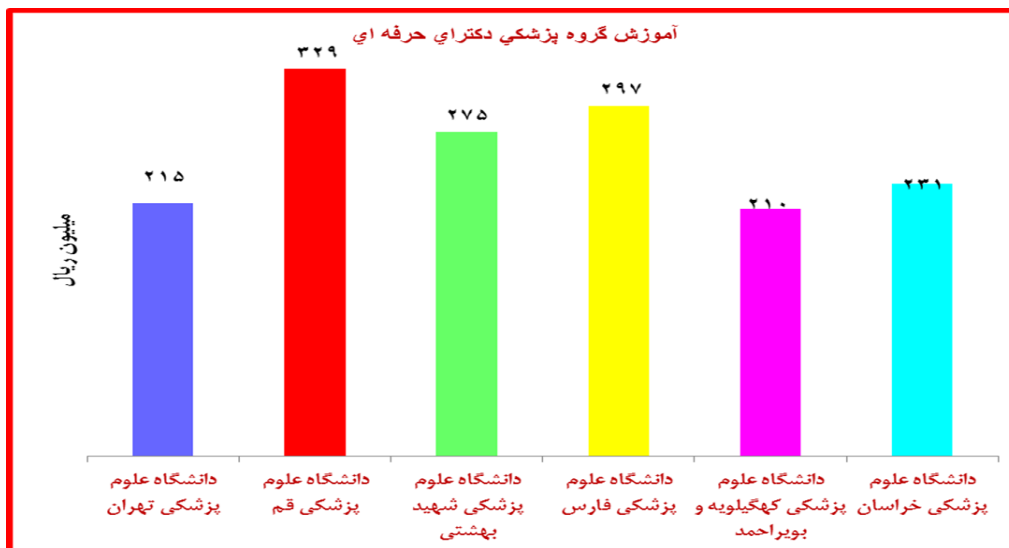
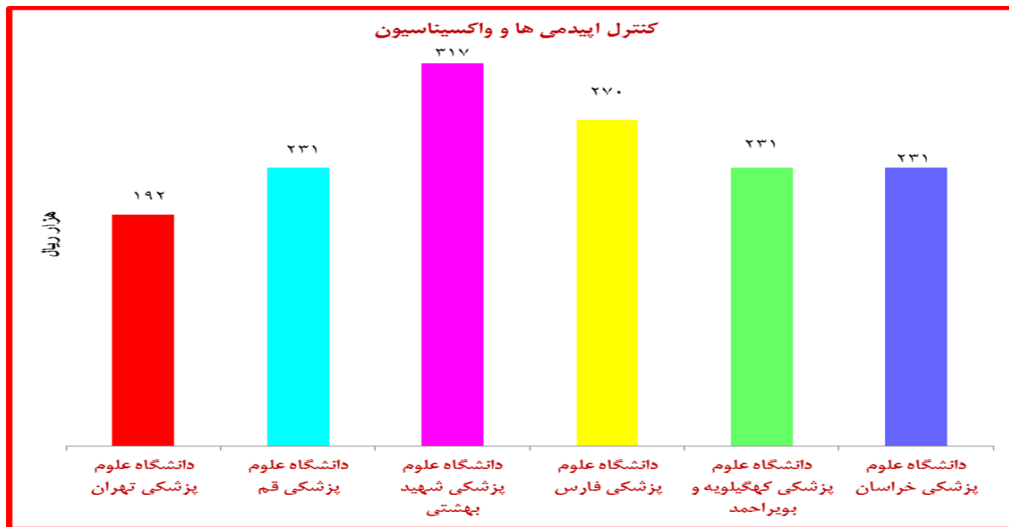
- ◀ امکان نظارت بهتر به دلیل کمی بودن فعالیت‌ها
- ◀ برقراری ارتباط نظام مند بین عملکرد و تخصیص اعتبارات
- ◀ شفافیت گزارشگری عملکرد با استقرار نظام حسابداری تعهدی
- ◀ ایجاد انگیزه در مدیران برای افزایش بهره‌وری و صرفه جویی در هزینه‌ها همراه با افزایش اختیارات آنان

به موجب حکم بند (پ) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه، دولت مکلف به تهیه و تنظیم سالانه ۲۰٪ از اعتبارات دستگاه‌های اجرایی مندرج در قوانین بودجه سنواتی به صورت بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد شده است به نحوی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه، ۱۰۰٪ دستگاه‌ها دارای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد باشند، در این راستا اقدامات زیر در سال ۱۳۹۷ انجام گرفت:

- (۱) حذف ستون حقوق و مزایای مستمر در جدول شماره (۷) و ردیف ۵-۵۵۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) به منظور دادن اختیارات بیشتر به مدیران واحدهای مجری در مصرف اعتبارات هزینه‌ای
- (۲) انتقال بعضی از اعتبارات درآمد-هزینه‌ای ذیل ردیف ۵۳۰۰۰۰ و اعتبارات موردی ردیف ۵۵۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) که مربوط به دستگاه‌های خاص می‌شدند (معادل ۲۱۴ ردیف با اعتبار ۲۵۵ هزار میلیارد ریال) به جدول شماره (۷) برای شفاف سازی و لحاظ کل اعتبارات هزینه‌ای مبنای بهای تمام شده هر دستگاه
- (۳) اضافه شدن یک جدول جدید (جدول ۱-۷) به سنداصلی بودجه مربوط به اعتبارات هزینه‌ای برحسب فصول هفت گانه برای نظارت و کنترل بهتر اجرای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد در اعتبارات هزینه‌ای
- (۴) تصویب و اجرای بند (ج) تبصره (۲۰) قانون بودجه ۱۳۹۷ و منظور کردن مجدد این تبصره در بودجه سال ۱۳۹۸ با ویژگی‌های زیر:
  - اعطای اختیارات بیشتر به مدیران واحد مجری که اعتبارات هزینه‌ای خود را بر مبنای بهای تمام شده ارائه می‌کنند. از جمله اختیار جا به جایی بین اعتبارات هفت فصل هزینه

- نگهداری اعتبارات واحد مجری به صورت جداگانه در سامانه حسابداری دستگاه اجرایی
    - اختیار جا به جایی کارکنان غیر کارآمد و مازاد به واحد دیگر در همان دستگاه، به دستگاه های اجرایی دیگر در همان شهر بدون رضایت مستخدم و به سایر شهرها با رضایت مستخدم و موافقت سازمان اداری و استخدامی کشور و در صورت عدم موافقت مستخدم، بازنشستگی، بازخریدی و فسخ قرارداد بر حسب نوع استخدام مستخدم ذی ربط.
  - مبادله تفاهم نامه عملکردی بین مدیران واحد های مجری و مسوولان دستگاه های اجرایی برای تحکیم اجرای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد
  - ایجاد انگیزه در دستگاه های اجرایی برای استقرار بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد، از جمله: از صرفه جویی احتمالی در بهای تمام شده فعالیت ها، ۵۰ درصد در اختیار مدیران واحد مجری قرار می گیرد و ۵۰ درصد صرف اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای می شود.
  - نظارت کارآ تر خزانه بر مصرف اعتبارات هزینه ای.
  - هدفمند کردن تخصیص اعتبارات هزینه ای (مرتبط کردن تخصیص با عملکرد مدیران)
  - فراهم کردن زمینه های لازم برای استقرار نظام حسابداری تعهدی
- (۵) روند عملکرد اجرای نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد:
- ✓ کل دستگاه ها و ردیف های ملی دارای اعتبارات هزینه ای در سال ۱۳۹۸ = ۱۰۲۵
  - ✓ دستگاه ها و ردیف های اجرا شده در سال ۱۳۹۷ = ۲۸۸ (۲۸٪)
  - ✓ دستگاه ها و ردیف های پیش بینی شده در سال ۱۳۹۸ = ۵۹۲ (۵۸٪)
  - ✓ دستگاه ها و ردیف هایی که قرار است برای سال ۱۳۹۹ انجام گیرد = ۱۶۵ (۱۶٪).
  - ✓ در خصوص استان ها با اقدامات انجام شده، نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد در ۲۵ اداره کل ۳۱ استان (در مجموع ۷۷۵ اداره کل) مستقر شده است و فقط در سازمان بازرسی کل کشور انجام نشده است.
  - ✓ هزینه شرکت های دولتی در بودجه سال های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ بر مبنای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد برآورد شده است.
- البته باید توجه داشت استقرار کامل نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد در کوتاه مدت میسر نبوده و ممکن به زمانی بیش از ۳ سال نیاز باشد. در کشورهای پیشرفته از نظر بودجه ریزی مانند استرالیا، نیوزیلند و کانادا اگرچه از دهه ۱۹۹۰ این نظام مستقر شده است، خودشان معتقدند هنوز به تکامل نرسیده است. نکته مهم در تعهد مسوولین نظام در تداوم اجرای آن است.
- همانطور که توضیح داده شد هدف اصلی نظام بودجه رزی مبتنی بر عملکرد، افزایش بهره وری فعالیت های دستگاه اجرایی و یا به عبارت دیگر کاهش بهای تمام شده کالاها و خدمات ارائه شده از سوی دستگاه های اجرایی است. در نمودارهای زیر مثال هایی از وضعیت بهای تمام شده خدمات ارائه شده توسط دستگاه های اجرایی ملی و استانی نشان داده شده است:

اداره کل انتقال خون

عنوان خدمت
تامین و توزیع خون و فرآورده های خونی
واحد سنجش کیسه
تعداد خدمت در کل کشور
۴,۲۴۶,۶۰۵

۱۰- جلب مشارکت مردم در توسعه کشور با روش مشارکت عمومی - خصوصی

در سال های اخیر با توجه به حجم وسیع تعهدات طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و همچنین محدودیت منابع مالی دولت، اقداماتی به منظور مشارکت دولت و بخش خصوصی در اجرای طرح ها و یا واگذاری طرح ها به بخش خصوصی به عمل آمده است که ساز و کار آن در تبصره (۱۹) قوانین بودجه سنواتی آورده شده است. مهم ترین سرفصل های اقدامات انجام شده در حوزه سیاستگذاری شامل: تدوین دستورالعمل ها و آیین نامه های اجرایی، راه اندازی سامانه جمع آوری اطلاعات طرح ها و پروژه ها و پیش بینی منابع و مشوق ها می شود.

همچنین، بر اساس مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی در مردادماه ۱۳۹۷، به منظور سودآور کردن طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و ایجاد جذابیت برای سرمایه گذاری بخش خصوصی، با حفظ کاربری اصلی، ایجاد کاربری های چندگانه با ایجاد سایر تاسیسات جانبی اقتصادی در پروژه ها و عرصه های مربوطه به توسط کارگروه های واگذاری با پیشنهاد متقاضی و یا دستگاه اجرایی، قبل از واگذاری مجاز شمرده شده است. همچنین کارگروه های واگذاری مجاز شده اند قیمتی را به عنوان مبنای فروش اعلام کنند که پروژه واجد توجیه مالی شود. درآمدهای ناشی از سرمایه گذاری بخش خصوصی و تعاونی در قراردادهای مشارکت و واگذاری نیز تا ۱۰ سال از زمان واگذاری یا بهره برداری از معافیت مالیاتی برخوردار شده است.

تعداد کل پروژه های ملی و استانی معادل ۸۰،۳۶۸ پروژا است که از این تعداد ۶،۰۴۹ پروژه ملی و ۷۴،۳۱۹ پروژه ملی است. از پروژه های فوق تعداد ۱۴،۵۳۰ پروژه (شامل ۱،۹۵۷ پروژه ملی و ۱۲،۵۳۷ پروژه استانی) قابل مشارکت با واگذاری در ابتدای سال ۱۳۹۷ تشخیص داده شده است. اعتبار مورد نیاز سرمایه گذاری توسط بخش خصوصی نیز معادل ۱،۶۲۳ هزار میلیارد ریال برآورد گردیده است.

پی گیری فرآیندهای مشارکت بخش خصوصی در طرح های تملک دارایی های سرمایه ای در نهایت منجر به عقد قرارداد مشارکت عمومی - خصوصی برای هر پروژه خواهد شد که ضمن این که برای هر قرارداد باید فرآیند و مدت زمان مشخصی طی شود (از حدود شش ماه تا دو سال)، بعد از قطعیت قرارداد، بخش خصوصی تعهد می نماید سرمایه گذاری و منابع مالی مورد نیاز را طی دوران احداث پروژه تامین و به پروژه تزریق نماید.

پس از ابلاغ مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی، موضوع طی دو بخشنامه مجزا به استانداران سراسر کشور و وزارتخانه ها و سازمان های مرکزی منتقل و مقرر شد نسبت به برنامه ریزی و توسعه مشارکت بخش خصوصی در پروژه ها با توجه تسهیلات فراهم آمده اقدام نمایند. سایر اقدامات انجام شده به شرح زیر است:

- ◀ تهیه و ابلاغ پنج راهنمای مورد نیاز برای تسهیل فرآیندهای اجرایی شامل: (۱) راهنمای تهیه گزارش تصمیم به واگذاری، (۲) راهنمای تضمین قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی، (۳) راهنمای غربالگری و شناسایی پروژه های قابل مشارکت و واگذاری، (۴) راهنمای ارزیابی و انتخاب سرمایه گذار و (۵) راهنمای فراخوان محدود.
- ◀ طراحی سامانه جامع مشارکت عمومی - خصوصی به منظور تسهیل فرآیندهای اجرایی
- ◀ اطلاع رسانی در مورد پروژه های معرفی شده توسط دستگاه ها و استان ها از طریق سامانه بازار الکترونیک طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و سرمایه گذاری زیرساختی تحت مدیریت سازمان برنامه و بودجه کشور
- ◀ طراحی الگوی ساماندهی و غربالگری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و شناسنامه پروژه های قابل مشارکت
- ◀ شناسایی مشکلات عمده اجرایی واگذاری طرح ها اعم از بیمه تامین اجتماعی، مالیات و اعتبارسنجی بانک ها و برنامه ریزی برای رفع موانع

◀ تعیین شاخص برای ارزیابی عملکرد دستگاه های ملی و استان ها در واگذاری طرح ها و تاکید بر پی گیری ویژه دستگاه های اجرایی و استاندارها و سازمان های مدیریت و برنامه ریزی استان ها

واگذاری طرح ها (پروژه ها) توسط دستگاه های اجرایی در قالب قراردادهای واگذاری و مشارکت عمومی - خصوصی انجام می شود و شامل طرح های جدید، نیمه تمام، تکمیل شده و آماده بهره برداری و درحال بهره برداری است. هدف از واگذاری استفاده از ظرفیت های بخش خصوصی به منظور تکمیل و بهره برداری طرح ها و پروژه ها است و هدف کسب درآمد برای دولت نیست. بر اساس حکم ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و دستورالعمل آن، دستگاه های اجرایی موظف به تشکیل کارگروه های واگذاری و انجام فرآیند واگذاری طرح های (پروژه های) ذی ربط شده اند. براساس گزارش های ارسالی دستگاه های اجرایی ملی و استانی عملکرد واگذاری پروژه ها در سال ۱۳۹۷ تعداد ۱۵۰۶ پروژه جدید، نیمه تمام و آماده بهره برداری در سطح ملی و استانی است که به طور عمده شامل پروژه های کوچک استانی است و به دلیل عدم تامین الزامات اساسی و وجود مشکلات در قوانین و مقررات هنوز واگذاری پروژه های بزرگ ملی مطابق انتظار تحقق کامل نیافته است. برای این که این عملکرد مورد ارزیابی قرار گیرد، ضروری است فرآیند واگذاری شامل انعقاد قرارداد و شروع عملیات اجرایی توسط دستگاه ها نهائی و گزارش شود. قرارداد پروژه های جدید، نیمه تمام، تکمیل شده و آماده بهره برداری توسط دستگاه های استانی در سطح کشور منعقد گردیده و تعداد ۳۱ پروژه به ارزش سرمایه گذاری تعهد شده بخش خصوصی به مبلغ ۳۹،۲۳۷ میلیارد ریال توسط دستگاه های اجرایی ملی شامل وزارت نیرو و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری منعقد شده است.

در اجرای حکم تبصره (۱۹) قانون بودجه ۱۳۹۸ نیز، تعداد ۳۷۶ پروژه با اعتبار مورد نیاز برای اتمام پروژه به مبلغ ۸۷۹ هزار میلیارد ریال برای واگذاری یا مشارکت شناسایی شده که مربوط به ۱۶ بخش زیرساختی می شوند.

با عنایت به لزوم استفاده از ساز و کار مشارکت عمومی - خصوصی به عنوان روشی کم هزینه و کارآمدتر در مقایسه با شیوه سنتی تملک دارایی های سرمایه ای و نیاز به بستر قانونی مناسب برای اجرای طرح ها به شیوه مشارکت عمومی - خصوصی و شفافیت در خصوص تعهدات دولت و تعیین حقوق و مسؤلیت های طرفین مشارکت و اصول حاکم بر تخصیص خطرپذیری و به منظور رفع نقایص و ابهامات موجود در این زمینه، لایحه مشارکت عمومی - خصوصی نیز در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۱ برای طی تشریفات قانونی به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است، که در حال حاضر در دستور کار کمیسیون های تخصصی ذی ربط مجلس قرار دارد.

براساس تبصره (۱۹) لایحه بودجه ۱۳۹۹، به دولت اجازه داده شده است تا ۱۰٪ از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای بودجه (حدود ۶۰ هزار میلیارد ریال) را کسر و به ردیف خاصی واریز کند تا با اعتبارات مصوب طرح ها و زیرطرح های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره (۱) در قالب یارانه سود، وجوه اداره شده و یا کمک، برای قراردادهای مشارکت اختصاص دهد. دولت می تواند در احداث، توسعه و بهره برداری از حوزه های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ موضوع تبصره (۲) بند (ج) ماده (۳) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی از ظرفیت این تبصره استفاده کند. همچنین، در پروژه های آزادراهی و راه اصلی استفاده از قرارداد مشارکت در احداث، نگهداری، بهسازی و بهره برداری بدون نیاز به وجود یا احداث راه جایگزین با اخذ عوارض از کاربران امکان پذیر است. درآمد حاصل از حق اشتراک پروژه های مشارکتی آب در اجرای ماده (۶۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به سرمایه گذار تعلق خواهد گرفت.

◀ ۱۱- توجه ویژه به تولید و اشتغال

در لایحه بودجه دوسالانه ۱۳۹۹-۱۴۰۰ به امر اشتغال توجه شایان توجهی شده و یک پیوست جدید با عنوان «برنامه دوسالانه تولید و اشتغال» به همراه لایحه بودجه تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود.

نماگرهای بازار کار کشور در سال ۱۳۹۷ نشان می دهد از ۶۶،۷۸۵ هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کشور، ۲۷،۰۷۴ هزار نفر (۴۰/۵ درصد) را جمعیت فعال، ۲۳،۸۱۳ هزار نفر (۳۵/۶ درصد) را جمعیت شاغل و ۳،۲۶۱ هزار نفر (۴/۹ درصد) را جمعیت بیکار کشور تشکیل می داده است. بدین ترتیب نرخ بیکاری کشور (نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال)، در سال ۱۳۹۷ معادل ۱۲ درصد بوده است.

براساس گزارش مرکز آمار ایران، نرخ بیکاری جمعیت ده (۱۰) ساله و بیشتر کشور از ۱۲/۲ درصد در تابستان سال ۱۳۹۷ به ۱۰/۴ در صد در سال تابستان سال ۱۳۹۸ کاهش یافته است.

اعتبارات تخصیص یافته برای برنامه های تولید و اشتغال در تبصره (۱۸) قانون بودجه ۱۳۹۸ معادل ۳۶۱،۷۶۰ میلیارد ریال بوده است، که از این مبلغ ۳۰،۰۰۰ میلیارد ریال از محل اعتبارات ردیف های متفرقه، ۹۵،۰۰۰ میلیارد ریال از محل ورودی های جدید صندوق توسعه ملی و بازگشتی از تسهیلات ریالی صندوق، ۳۰،۰۰۰ میلیارد ریال از منابع باقی مانده از مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی، ۵۰،۰۰۰ میلیارد ریال از محل تسهیلات قرض الحسنه بانکی، ۱۵۵،۰۰۰ میلیارد ریال از محل سایر تسهیلات بانکی و ۱،۷۶۰ میلیارد ریال از محل سایر منابع قرار بوده است تامین شود.

دستگاه های اجرایی مشمول بند (الف) تبصره (۱۸) قانون بودجه ۱۳۹۸ به شرح زیر است:

- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- وزارت جهاد کشاورزی
- وزارت کشور
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- وزارت ورزش و جوانان
- معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور
- کمیته امداد امام خمینی (ره)
- وزارت صنعت، معدن و تجارت
- وزارت نیرو
- وزارت راه و شهرسازی
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

توزیع استانی تسهیلات پیش بینی شده نیز بر مبنای معکوس سرانه تولید ناخالص داخلی، نرخ بیکاری و جمعیت به شرح زیر تعیین شده

است:

ردیف	استان	سهام (درصد)	ردیف	استان	سهام (درصد)
۱	آذربایجان شرقی	۳/۴	۱۷	فارس	۲/۸
۲	آذربایجان غربی	۵/۰	۱۸	قزوین	۲/۰
۳	اردبیل	۲/۴	۱۹	قم	۲/۷
۴	اصفهان	۴/۰	۲۰	کردستان	۴/۷
۵	البرز	۳/۵	۲۱	کرمان	۳/۲
۶	ایلام	۲/۶	۲۲	کرمانشاه	۵/۱
۷	بوشهر	۱/۰	۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۳/۶
۸	تهران	۵/۰	۲۴	گلستان	۳/۲
۹	چهارمحال و بختیاری	۴/۷	۲۵	گیلان	۳/۲
۱۰	خراسان جنوبی	۲/۳	۲۶	لرستان	۴/۳
۱۱	خراسان رضوی	۴/۰	۲۷	مازندران	۲/۲
۱۲	خراسان شمالی	۳/۱	۲۸	مرکزی	۱/۳
۱۳	خوزستان	۴/۵	۲۹	هرمزگان	۲/۵
۱۴	زنجان	۱/۶	۳۰	همدان	۲/۴
۱۵	سمنان	۰/۹	۳۱	یزد	۲/۶
۱۶	سیستان و بلوچستان	۶/۱			

راهبردهای اصلی برنامه تولید و اشتغال در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به شرح زیر است:

- ◀ حفظ ساز و کار اجرایی تبصره (۱۸)
- ◀ تداوم برنامه های تولید و اشتغال مورد تفاهم
- ◀ تامین مالی برنامه های جدید مورد تایید
- ✓ جایگزینی موتورسیکلت های فرسوده کاربراتوری با انژکتوری
- ✓ طرح جهاد روشنایی

پیش بینی منابع برای برنامه های تولید و اشتغال در تبصره (۱۸) به شرح زیر است: (مبالغ به میلیارد ریال)

عنوان منبع	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	توضیحات
اعتبارات ردیف های متفرقه	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	وجوه اداره شده، یارانه نرخ سود تسهیلات و کمک بلاعوض
تسهیلات ریالی صندوق توسعه ملی (از محل ورودی های جدید)	۹۵۰۰۰	۶۰۲۶۰	۶۰۲۶۰	سپرده گذاری ریالی معادل ۲۰ درصد از مبلغ ورودی صندوق توسعه ملی (معادل ۵۲۴ میلیون دلار) برای پرداخت تسهیلات، پیش لینی ۲/۶۲ میلیارد دلار منابع ورودی صندوق، احتساب نرخ تسعیر ارز (نیمایی) متوسط ۱۱۵۰۰۰ ریال به ازای هر دلار
بازگشتی تسهیلات ریالی صندوق		۳۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	
منابع باقی مانده از مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی	۳۰۰۰۰	۴۷۶۰۰	-	برداشت معادل ریالی یک میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی
تسهیلات بانکی	۱۵۵۰۰۰	۱۶۲۸۶۰	۱۳۰۲۶۰	حداکثر با نرخ سود تسهیلات مصوب شورای پول و اعتبار
تسهیلات قرض الحسنه	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۱۴۰۰۰ میلیارد ریال تسهیلات به مددجویان کمیته امداد امام و ۶۰۰۰ میلیارد ریال تسهیلات به مددجویان سازمان بهزیستی
سایر منابع	۱۷۶۰	۱۹۴۰	۲۱۳۰	۵۰٪ اعتبارات موضوع تبصره (۴) ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه ۱۰٪ عوارض موضوع جزء ۱ بند ب ماده ۶ قانون برنامه ششم
پیش بینی مجموع منابع قابل تجهیز	۳۶۱۷۶۰	۳۷۷۶۶۰	۳۱۲۶۵۰	-

۱۲- هدفمند کردن یارانه ها و کاهش فقر مطلق

در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه ها مصوب ۱۰/۱۵/۱۳۸۸ و با هدف تحقق عدالت، کاهش فقر مطلق و توسعه بهداشت و سلامت مردم و همچنین معطوف نمودن پرداخت یارانه های نقدی به خانوارهای نیازمند (به تشخیص وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) و در اجرای ماده (۳۹) قانون برنامه ششم توسعه، تمامی دریافتی های مندرج در جدول زیر به حساب سازمان هدفمندسازی یارانه ها نزد خزانه داری کل کشور واریز و پس از تخصیص سازمان برنامه و بودجه کشور، مطابق جدول زیر هزینه می گردد. استانداران سراسر کشور نیز مجاز شده اند با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و براساس پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان نسبت به حذف یارانه نقدی سه دهک بالای درآمدی اقدام نمایند. منابع حاصله از حذف یارانه نقدی خانوارهای پر درآمد با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان صرف حذف تدریجی فقر مطلق و همچنین تکمیل پروژه های نیمه تمام اولویت دار استانی همان استان خواهد شد.

در سال ۱۳۹۷ یکی از اقدامات مهمی که در زمینه اجرای قانون هدفمند کردن یارانه ها در قانون بودجه انجام گرفت، درج جدول مربوط به دریافتی ها و پرداختی های هدفمند کردن یارانه هامطابق با ماده (۳۹) قانون برنامه ششم توسعه بود. منابع و مصارف یارانه ها در این جدول معادل ۹۸۸ هزار میلیارد ریال برآورد شده بود.

بر اساس گزارش مقدماتی سازمان هدفمند سازی یارانه ها، عملکرد دریافتی های سازمان از محل منابع پیش بینی شده در سال ۱۳۹۷ حدود ۸۷۲ هزار میلیارد ریال بوده است که نسبت به رقم مصوب تحقق حدود ۸۸ درصد را نشان می دهد. عملکرد مصارف نیز به شرح زیر بوده است:

پرداختی به شرکت ها	۳۲۲ هزار میلیارد ریال
یارانه نقدی	۴۲۱ هزار میلیارد ریال
سید غذایی اقشار آسیب پذیر	۱۰۶۰۰ میلیارد ریال
مستمری پشت نوبتی های کمیته امداد	۶۷ هزار میلیارد ریال
کمک به هزینه های سلامت	۱۷۵۰۰ میلیارد ریال
خرید تضمینی گندم	۳۳ هزار میلیارد ریال
جمع	۸۷۱ هزار میلیارد ریال

براساس برآورد انجام شده در سازمان برنامه و بودجه کشور، براساس ارقام مصوب بودجه ۱۳۹۸ مجموع هزینه های ریالی و غیرریالی که دولت برای پرداخت یارانه آشکار (شامل بودجه ای و فرابودجه ای) و پنهان متحمل می شود برابر ۸۹۰۰ هزار میلیارد ریال است. این رقم در حدود ۲/۲ برابر بودجه عمومی دولت است. همچنین پیش بینی شده است تسهیلات تکلیفی و تحت تضمین دولت که توسط شبکه بانکی پرداخت می شود برابر ۷۲۰ هزار میلیارد ریال باشد. به رغم توجه زیادی که برای تخصیص بودجه صورت می گیرد، نحوه فعلی توزیع این یارانه ها با نظارت و کارایی اندک همراه است. براساس همین گزارش سرانه اعطایی به هر فرد معادل ۱۰۹ میلیون ریال در سال است. این رقم حدود ۲۰ برابر یارانه نقدی دریافتی افراد تخمین زده می شود. ابعاد ارقام برآورد شده نشان می دهد افزایش کارایی نحوه توزیع این منابع می تواند معیشت بخش بزرگی از جامعه را بهبود بخشد.

در تبصره (۱۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ منابع و مصارف یارانه ها معادل ۱۴۰۷ هزار میلیارد ریال تعیین شده است که نسبت به رقم سال ۱۳۹۷ از افزایش معادل ۴۲ درصد برخوردار است. پرداخت یارانه نقدی و غیرنقدی خانوارها با ۳۷ درصد نسبت به رقم مصوب ۱۳۹۷ معادل ۴۱۱ هزار میلیارد ریال برآورد شده است.

براساس گزارش سازمان هدفمندسازی یارانه ها در هفت ماهه اول سال ۱۳۹۸ جهت تامین مصارف تعیین شده در جدول تبصره (۱۴) قانون بودجه، معادل ۲۵۵،۶۹۰ میلیارد ریال یارانه نقدی و غیر نقدی پرداخت کرده است.

یکی از موارد مذکور در جدول (۱۴) ماده واحده و تبصره های بودجه، کاهش فقر مطلق است. مبلغ پرداخت شده در این خصوص معادل ۴۹،۴۶۰ میلیارد ریال بوده است. همچنین در خصوص طرح تحول سلامت معادل ۲۶ هزار میلیارد ریال هزینه شده است..

در مورد پرداختی به کشاورزان برای خرید گندم از کشاورزان بالغ بر ۳۴،۴۰۰ میلیارد ریال هزینه شده است. علاوه بر مبالغ فوق الذکر ۲۰،۸۶۵ میلیارد ریال برای سایر اهداف مندرج در ماده ۷۹ قانون برنامه ششم توسعه تخصیص یافته است.

در زمینه کمک های حمایتی، معادل ۱۵۰ میلیارد ریال بابت تامین غذای دانشجویان به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۶۰۰ میلیارد ریال بابت کمک به رزمندگان معسر و ۱۵۰۰ میلیارد ریال در جهت کمک به مسکن محرومان به نهادهای حمایتی پرداخت شده است.

در مورد دیگر هزینه های انجام شده، به مبلغ ۲۲۵۰ میلیارد ریال در جهت کمک به حمل و نقل ریلی کشور و بیش از ۵۰۰ میلیارد ریال در جهت کمک به تولید و اشتغال می توان اشاره نمود.

میلیارد ریال

ردیف	عنوان	عملکرد سازمان
۱	یارانه نقدی و غیرنقدی	۲۵۶،۹۵۰
۲	کاهش فقر مطلق	۴۹،۴۶۶
۳	طرح تحول سلامت	۲۶،۰۰۰
۴	خرید تضمینی گندم از کشاورزان	۳۴،۴۰۰
۵	سایر اهداف ماده (۷۹) قانون برنامه ششم توسعه	۲۰،۸۶۵
۶	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۳،۰۰۰
۷	غذای دانشجویان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۵۰
۸	کمک به رمنندگان معسر	۱،۶۰۰
۹	کمک به مسکن محرومان	۱،۵۰۰
۱۰	کمک به حمل و نقل ریلی	۲،۲۵۰
۱۱	کمک به تولید و اشتغال	۵۰۰
	جمع	۳۹۶،۶۸۱

اعطای یارانه با هدف حمایت مؤثر از اقشار کم برخوردار و حتی رونق تولید لازم است با رویکرد حمایت مستقیم از خانوار بوده تا نظام های انگیزشی در سطوح مختلف زنجیره تولید اصلاح شوند برای تحقق این اهداف، اصلاح سیاست های حمایت یارانه ای باید در سه بخش انجام گیرد. حوزه اول، اصلاح سیاست حمایتی کالاهای اساسی است. با هدف استقلال سیاست ارزی از سیاست حمایتی به ویژه در شرایطی که تحریم جریان ارزی کشور را با محدودیت هایی مواجه کرده، لازم است نرخ ترجیحی برای کالاهای اساسی برداشته شود و منابع حاصل صرف حمایت از معیشت خانوار (به ویژه اقشار آسیب پذیر) و کمک به تامین سرمایه در گردش تولید کالاهای اساسی شود.

بخش دوم، اصلاح سیاست های یارانه ای در بخش تولید و کشاورزی است. به منظور بهبود ضریب اصابت یارانه های تولید و کشاورزی و تقویت امنیت غذایی و با رویکرد جایگزینی یارانه قیمتی در بخش تولید با یارانه نقدی در بخش مصرف، فهرست این اقلام بازنگری می شود و مطابق با برنامه های توسعه و از طریق بهبود ساز و کارهای قیمت گذاری، هزینه هایی که صرف خرید تضمینی و کالاهای کشاورزی می شوند بهبود می یابند. منابع حاصل نیز به منابع سیاست های حمایتی افزوده می شود. با تغییر رویکرد اعطای یارانه از سمت تولید به مصرف، می توان پروژه هایی نظیر اعطای یارانه نقدی به خانوارها و وام مناسب به خریداران مسکن را تامین مالی کرد.

در نهایت، بخش سومی که سیاست های حمایتی یارانه ای باید اصلاح شوند، طرح تحول سلامت است. به منظور کارآمدتر کردن یارانه های بخش سلامت، طرح تحول سلامت به طور مشخص بازبینی و اصلاح می شود تا هزینه حوزه سلامت کاراتر و با کاهش کژمنشی و کژگزینی آحاد درگیر عادلانه تقسیم شود. برنامه بازنگری در شمول مشمولین، پوشش خدمات درمانی و همچنین نحوه تامین مالی طرح تحول سلامت با هدف افزایش کارایی و تامین توازن مالی در این طرح تهیه و اجرا می شود.

۱۳- واگذاری شرکت های دولتی

براساس گزارش سازمان خصوصی سازی ارزش واگذاری سهام و دارایی بنگاه های مشمول واگذاری توسط این سازمان در سال ۱۳۹۷ معادل ۳۹،۰۵۷ میلیارد ریال بوده است که تمام آن از طریق عرضه و فروش سهام به عموم متقاضیان حاصل شده و نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۶ (۱۹،۴۰۴ میلیارد ریال) از افزایشی معادل ۱۰۱/۳ درصد برخوردار است.

از نظر نوع بازار عرضه، ۱۳۰ میلیارد ریال از سهام از طریق بورس، ۱۶۶ میلیارد ریال از طریق فرابورس، ۲۱۷ میلیارد ریال از طریق مذاکره و ۳۸،۵۴۴ میلیارد ریال از طریق مزایده واگذار گردیده است.

به لحاظ حجم واگذاری، ۳۸،۶۴۴ میلیارد ریال به صورت بلوکی، ۲۹۶ میلیارد ریال به صورت تدریجی و ۱۲۷ میلیارد ریال به صورت تدریجی انجام گرفته است.

از نظر شمول طبقه بندی قانون سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی نیز، ۳۶،۸۲۲ میلیارد ریال مربوط به گروه (۱) ماده (۲) قانون و ۲،۲۳۵ میلیارد ریال مربوط به گروه (۲) ماده (۲) قانون بوده است.

بر اساس همین گزارش ارزش کل واگذاری ها از سال شروع (۱۳۸۰) تا سال ۱۳۹۷ معادل ۱،۴۹۱،۸۲۱ میلیارد ریال بوده است، که ۵۳۲،۶۸۱ میلیارد ریال (۳۵/۷ درصد) مربوط به گروه (۱) و ۹۵۹،۱۴۰ میلیارد ریال (۶۴/۳ درصد) مربوط به گروه (۲) قانون سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی بوده است.

به رغم واگذاری بیش از ۱۴۹۲ هزار میلیارد ریال سهام بنگاه های دولتی، ساختار کلان بودجه دولت همچنان شاهد سهم بالای بودجه شرکت های دولتی در بودجه کل کشور است و بودجه شرکت های دولتی بیش از دو سوم بودجه کل کشور را شامل می شود. در حالی که انتظار می رفت با واگذاری سهام بنگاه های دولتی سهم بودجه شرکت های دولتی از بودجه کل کشور کاهش یابد. بنابراین، انتظار سامان بخشی ساختار بودجه شرکت های دولتی در پی اجرای برنامه خصوصی سازی محقق نشده است.

بخش عمده واگذاری های رد دیون مجدداً به بخش عمومی (بانک ها، سازمان تامین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری، سامان تامین اجتماعی نیروهای مسلح وزارت دفاع و صندوق ذخیره فرهنگیان) انتقال یافته که موجب می شود این نوع واگذاری ها به کاهش بار مالی و مدیریت دولتی، افزایش رقابت پذیری و ارتقای کارایی منجر نشود.

در برخی واگذاری ها به نهادهای نظامی و انتظامی مانند: واگذاری شرکت مخابرات به ارزش ۷۸ هزار میلیارد ریال، هلدینگ خلیج فارس به ارزش ۹۴ هزار میلیارد ریال، پتروشیمی تبریز با ارزش ۴۴ هزار میلیارد ریال، پالایشگاه نفت شیراز و اصفهان به ارزش به ترتیب ۲۳ و ۱۱ هزار میلیارد ریال و تولید نیروی برق آبادان به ارزش ۱۰ هزار میلیارد ریال، شاهد شکل گیری انحصار بوده ایم، که می تواند به منزله عدم تبعیت از قانون تلقی شود.

شبه دولتی ها، ۲۳ درصد از کل واگذاری ها (حدود ۳۴۰ هزار میلیارد ریال) را به خود اختصاص داده اند که ۷۰ درصد آن به نهادهای نظامی، انتظامی و بنیادهای تعاون وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی و حدود ۱۸ درصد به صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت نفت اختصاص یافته است. بدین ترتیب میزان واگذاری تعلق یافته به بخش خصوصی واقعی کمتر از ۳۵ درصد است.

بررسی حدود ۶۲ بنگاهی که در قالب سهام عدالت واگذار شده اند، حاکی از این است که بسیاری از این شرکت ها در زمره بنگاه های بزرگ و سودده دولتی قرار داشتند. بدین ترتیب با توجه به اشکالاتی که در روند معاملاتی شدن سهام عدالت پیش آمده، دولت نقش مدیریتی خود در این بنگاه ها را از دست داده و اجرای بدون مطالعه اولیه سهام عدالت در سال های اخیر موجب بروز آشفتگی در بنگاه های دولتی مذکور شده است.

منابع حاصل از واگذاری شرکت های دولتی در سال ۱۳۹۹ معادل ۵۰،۷۵۰ میلیارد ریال برآورد شده است که تا هفت ماهه اول سال ۲۷،۰۵۰ میلیارد آن به حیظه وصول درآمده و پیش بینی می شود تا پایان سال کل مبلغ پیش بینی شده محقق شود.

مبلغ برآورد شده واگذاری شرکت های دولتی در سال ۱۳۹۹ نیز معادل ۱۵ هزار میلیارد ریال است.

۱۴- تحلیل پایداری بدهی های دولت

۱-۱۴- تحلیل وضعیت موجود

تا پیش از سال ۱۳۹۲، تنها ابزار تامین مالی در بازار بدهی اوراق مشارکت بود که با تصویب قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور، اسناد خزانه، صکوک اجاره و اوراق تسویه خزانه نیز به آن اضافه شدند. توسعه بازار بدهی در سال های اخیر با وجود گشایش هایی که در تامین مالی بودجه عمومی دولت ایجاد کرده است با چالش هایی نیز روبرو بوده است. در شرایط کنونی اقتصاد ایران، راه اندازی و توسعه بازار بدهی راه حل مناسبی برای ساماندهی بدهی های دولت و رفع تنگنای مالی به شمار می رود. در این خصوص اگرچه بهره مندی از امکانات بازار بدهی تا حدودی می تواند گره گشا و رافع مشکلات تامین مالی بودجه دولت باشد، لیکن رصد و پایش وضعیت تعهدات دولت از محل اوراق مالی به منظور اجتناب از هرگونه نکول و تاخیر در بازپرداخت اصل و سود اوراق اجتناب ناپذیر است. اوراق بدهی دولتی هرچند در قالبی محدود طی سال های گذشته به موجب قوانین بودجه سالانه منتشر شده و بخشی از عدم تعادل بودجه دولت را تامین کرده است، در سال ۱۳۹۵ هم از نظر تنوع اوراق و هم میزان اوراق منتشره دچار تحول شده و این سال نقطه عطفی در این زمینه به شمار می رود.

براساس اطلاعات وزارت امور اقتصادی و دارایی، حجم مانده بدهی های دولت از ۳۱۶۲/۱ هزار میلیارد ریال در اسفند ماه سال ۱۳۹۶ به ۴۴۲۱/۸ هزار میلیارد ریال در اسفند ماه ۱۳۹۷ افزایش یافته است که نشان دهنده رشدی معادل ۳۱/۸ درصد است. مانده مزبور در خردادماه ۱۳۹۸ نیز به ۴۹۷۵/۲ هزار میلیارد ریال بالغ گردیده است که نسبت به مانده پایان اسفند ۱۳۹۷ از رشدی معادل ۱۲/۵ درصد برخوردار است. نکته شایان توجه اینستکه بخشی از این افزایش ناشی از تکمیل فرآیند احصاء و ثبت بدهی های دولت است و صرفاً بیانگر ایجاد بدهی های جدید طی دوره یاد شده نیست. بانک ها و مؤسسات پولی و اعتباری با ۲۱۲۹/۷ هزار میلیارد ریال (۴۳ درصد از کل) بالاترین سهم را در بدهی های دولت داشته اند، که پس از آن به ترتیب مشاوران خصوصی، اشخاص حقوقی تعاونی، خارجی و سایر اشخاص حقوقی و خصوصی با ۱۷۱۴ هزار میلیارد ریال (۳۴ درصد از کل بدهی) و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با ۱۱۳۱/۵ هزار میلیارد ریال (۲۳ درصد از کل بدهی) قرار دارند.

جدول (۱) ترکیب بدهی های دولت

میلیارد ریال	اسفند ۱۳۹۴	اسفند ۱۳۹۵	اسفند ۱۳۹۶	اسفند ۱۳۹۷	خرداد ۱۳۹۸	رشد (%)
بیمانکاران و مشاوران خصوصی، اشخاص حقوقی تعاونی، خارجی و سایر اشخاص حقوقی خصوصی و نامشخص	۴۴۲,۶۲۵	۷۷۵,۰۶۷	۱,۱۰۷,۳۰۹	۱,۲۹۲,۹۱۳	۱,۷۱۳,۹۵۳	۳۲/۶
سهم (درصد)	۲۲	۲۹	۳۵	۲۹	۳۴	-
نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی	۶۳۹,۳۱۱	۱,۱۱۳,۰۳۵	۷۴۳,۲۶۲	۱,۱۸۸,۵۶۱	۱,۱۳۱,۴۶۷	-۴/۸
سهم (درصد)	۳۱	۴۱	۲۴	۲۷	۲۳	-
بانک ها و مؤسسات اعتباری	۹۷۶,۲۶۴	۸۲۳,۶۶۴	۱,۳۱۱,۵۶۴	۱,۹۴۰,۳۳۲	۲,۱۲۹,۷۳۲	۹/۸
سهم (درصد)	۴۷	۳۰	۴۱	۴۴	۴۳	-
جمع کل	۲,۰۵۸,۲۰۰	۲,۷۱۱,۷۶۶	۳,۱۶۲,۱۳۵	۴,۴۲۱,۸۰۶	۴,۹۷۵,۱۵۲	۱۲/۵

منبع: وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور، مرکز مدیریت بدهی های مالی عمومی

براساس همین اطلاعات، مانده مطالبات دولت در پایان سه ماهه اول سال ۱۳۹۸ معادل ۱۶۷۹/۱ هزار میلیارد ریال بوده است که نسبت به مانده پایان اسفند ۱۳۹۷ معادل ۱۳/۸ درصد افزایش دارد. بدین ترتیب مزاد بدهی ها بر مطالبات دولت در پایان خرداد ۱۳۹۸ معادل ۳۳۹۶/۱ هزار میلیارد ریال اعلام شده است که ۱۱/۹ درصد بیشتر از مبلغ مشابه پایان اسفندماه ۱۳۹۷ است. مانده بدهی ها و مطالبات شرکت های دولتی در پایان خرداد سال ۱۳۹۸ نیز به ترتیب معادل ۳۱۵۴/۱ و ۱۴۵۳/۱ هزار میلیارد ریال بوده است که نسبت به ارقام مشابه پایان اسفند ۱۳۹۷ به ترتیب ۲۱۶/۷ هزار میلیارد ریال افزایش و ۱۶۹۷/۲ هزار میلیارد ریال کاهش نشان می دهد.

جدول (۲) - بدهی ها و مطالبات دولت و شرکت های دولتی

عنوان	۱۳۹۷/۹/۳۰	۱۳۹۷/۱۲/۲۹	۱۳۹۸/۰۳/۳۱	مبلغ تغییر	درصد تغییر
بدهی های دولت	۳,۴۳۵,۰۴۶,۱۶۱	۴,۴۲۱,۸۰۵,۶۱۵	۴,۹۷۵,۱۵۳,۰۰۰	۵۵۳,۳۴۷,۳۸۵	۱۲/۵
مطالبات دولت	۱,۴۱۱,۷۸۱,۵۱۵	۱,۴۷۵,۳۱۷,۴۸۶	۱,۶۷۹,۰۷۳,۰۰۰	۲۰۳,۷۵۵,۵۱۴	۱۳/۸
مزاد بدهی ها بر مطالبات دولت	۲,۰۲۳,۲۶۴,۶۴۶	۲,۹۴۶,۴۸۸,۱۲۹	۳,۲۹۶,۰۸۰,۰۰۰	۳۴۹,۵۹۱,۸۷۱	۱۱/۹
بدهی های شرکتهای دولتی	۳,۱۰۹,۷۹۱,۴۳۶	۲,۹۳۷,۳۹۳,۷۶۳	۳,۱۵۴,۰۹۹,۰۰۰	۲۱۶,۷۰۵,۲۳۷	۷/۴
مطالبات شرکتهای دولتی	۲,۳۱۶,۸۵۰,۱۴۲	۳,۱۵۰,۳۵۴,۸۴۷	۱,۴۵۳,۱۲۰,۰۰۰	-۱,۶۹۷,۲۳۴,۸۴۷	-۵۳/۹
مزاد بدهی ها بر مطالبات شرکتهای دولتی	۷۹۲,۹۴۱,۲۹۴	-۲۱۲,۹۶۱,۰۸۴	۱,۷۰۰,۹۷۹,۰۰۰	۱,۹۱۳,۹۴۰,۰۸۴	-۸۹۸/۷

منبع: وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور، مرکز مدیریت بدهی های مالی عمومی

نکته مهم در خصوص میزان بدهی ها، مبلغ حسابرسی شده آن ها است. براساس آخرین آمار مرکز بدهی ها و دارایی های مالی عمومی وزارت امور اقتصادی و دارایی، ۲۵ درصد از کل بدهی های دولت حسابرسی شده است و بقیه نیازمند حسابرسی توسط سازمان حسابرسی و یا مراجع تعیین شده است. کل بدهی دولت و شرکت های دولتی نیز تا پایان اسفند سال ۱۳۹۷ معادل ۷۳۵۹/۲ هزار میلیارد ریال گزارش شده است، که نسبت به پایان آذرماه همین سال (۶۵۴۴/۸ هزار میلیارد ریال)، ۱۲/۴ درصد (۸۱۴/۴ هزار میلیارد ریال) افزایش نشان می دهد.

جدول (۳) - صورت وضعیت بدهی های دولت و شرکت های دولتی برحسب دوره زمانی و سه طبقه موضوع ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در پایان اسفند ۱۳۹۷ و پایان خرداد ۱۳۹۸

رشد (%)	میلیون ریال		ریز طبقه اشخاص		طبقه اشخاص در قانون
	جمع کل خرداد ۱۳۹۸	جمع کل اسفند ۱۳۹۷	عنوان	کد ریز طبقه اشخاص	
-۱۲/۰	۲۴۱,۱۵۰,۵۶۲	۲۷۴,۰۰۴,۷۷۶	پیمانکاران و مشاوران خصوصی (بابت طرح های تملک دارایی های سرمایه ای از محل بودجه عمومی دولت)	۳۱۱	طبقه اول
۲/۱	۷۸,۱۴۴,۵۸۶	۷۶,۵۵۴,۹۸۹	اشخاص حقوقی تعاونی	۳۴۱	
۴۸/۳	۳۵۹,۶۰۰,۳۶۷	۲۴۲,۴۷۸,۳۷۳	اشخاص حقوقی خارجی	۳۵۱	
۱۰/۴	۷۴۵,۲۶۲,۴۰۹	۶۷۴,۹۵۲,۲۳۴	اشخاص نامشخص - دارندگان اوراق بهادار اسلامی	۳۶۱	
۵۷/۳	۹۲۵,۲۶۶,۲۷۱	۵۸۸,۳۶۶,۷۶۶	سایر اشخاص حقوقی خصوصی	۳۱۳	
۲۶/۶	۲,۳۴۹,۴۲۴,۱۹۵	۱,۸۵۶,۳۵۸,۱۳۸	جمع طبقه اول		
-۳/۲	۱,۶۸۴,۷۷۷,۱۴۱	۱,۷۴۰,۱۶۹,۴۹۰	مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی	۳۳۱	طبقه دوم
-۳/۲	۱,۶۸۴,۷۷۷,۱۴۱	۱,۷۴۰,۱۶۹,۴۹۰	جمع طبقه دوم		
۲۶/۰	۱,۳۹۰,۴۹۷,۲۷۱	۱,۱۰۳,۳۰۸,۲۳۱	بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی خصوصی	۳۱۲	طبقه سوم
-۵/۳	۱,۶۶۶,۰۲۸,۰۵۶	۱,۷۵۸,۷۴۵,۱۵۸	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۳۲۲۱	
۱۵/۳	۱,۰۳۸,۵۲۵,۶۹۷	۹۰۰,۶۱۸,۲۶۰	بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی دولتی	۳۲۲۲+ ۳۲۲۳	
۸/۸	۴,۰۹۵,۰۵۱,۰۲۴	۳,۷۶۲,۶۷۱,۷۴۹	جمع طبقه سوم		
۱۰/۵	۸,۱۲۹,۲۵۲,۳۶۰	۷,۳۵۹,۱۹۹,۳۷۷	جمع کل		

جدول (۴) صورت خلاصه وضعیت بدهی های دولت و شرکت های دولتی در پایان خرداد ماه ۱۳۹۸

ردیف	عنوان	اسفند ۱۳۹۷	خرداد ۱۳۹۸	رشد (%)
۱	بدهی شرکت ملی نفت ایران به بانک مرکزی و سایر بانک ها	۸۳۳,۴۴۹,۸۸۸	۸۳۳,۴۴۹,۸۸۸	۰/۰
۲	بدهی دولت به دارندگان انواع اوراق بدهی	۶۷۴,۹۵۳,۲۳۴	۷۴۵,۲۶۲,۰۰۰	۱۰/۴
۳	بدهی دولت به سازمان تامین اجتماعی	۹۹۰,۸۵۵,۱۴۷	۹۹۰,۸۵۵,۱۴۷	۰/۰
۴	بدهی دولت به بانک مرکزی	۷۸۶,۴۳۸,۹۸۴	۷۵۷,۰۰۷,۰۰۰	-۳/۷
۵	بدهی دولت به بانک های دولتی	۵۶۲,۲۳۷,۷۴۹	۶۵۶,۴۲۴,۰۰۰	۱۶/۸
۶	بدهی شرکت ملی نفت ایران به صندوق توسعه ملی	۴۸۳,۴۰۶,۹۶۹	۴۸۳,۴۰۶,۹۶۹	۰/۰
۷	بدهی دولت به بانکهای خصوصی	۴۶۰,۶۷۶,۸۹۹	۴۸۵,۰۷۷,۰۰۰	۵/۳
۸	بدهی شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران به شبکه بانکی	۲۱۸,۷۵۶,۴۷۳	۱۷۵,۸۳۵,۰۰۰	-۱۹/۶
۹	بدهی شرکت نفت و گاز پارس به بانک ها	۱۴۲,۳۲۵,۴۶۰	۱۴۶,۱۴۸,۰۰۰	۲/۷
۱۰	بدهی شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی به شبکه بانکی کشور	۸۶,۲۹۶,۹۷۴	۵۳,۸۲۰,۰۰۰	-۳۷/۶
۱۱	بدهی شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران به بانک مرکزی و سایر بانک ها	۱۲۷,۶۸۳,۷۵۴	۱۵۱,۸۴۹,۰۰۰	۱۸/۹
۱۲	بدهی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران به بانک مرکزی و بانک ملت	۱۳۳,۶۳۸,۱۱۹	۲۵۲,۲۲۹,۰۰۰	۸۸/۷
۱۳	بدهی شرکت توانیر به شرکت های تولید و توزیع برق	۹۹,۲۰۹,۳۰۸	۰	-۱۰۰/۰
۱۴	بدهی شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران به شبکه بانکی	۸۳,۶۴۲,۷۴۶	۷۵,۲۳۹,۰۰۰	-۱۰/۰
۱۵	بدهی سازمان هدفمندی سازی یارانه ها به بانک مرکزی	۵۷,۰۰۰,۰۰۰	۵۷,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰
۱۶	بدهی سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح به صندوق بازنشستگی نیروهای مسلح	۰	۳۷۸,۷۵۹,۰۰۰	-
۱۷	بدهی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران به بانک ها	۰	۷۰,۰۷۱,۰۰۰	-
۱۸	بدهی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران به اشخاص خارجی	۹۴,۷۳۷,۲۳۵	۱۹۸,۳۴۵,۰۰۰	۱۰۹/۴
۱۹	بدهی شرکت بازرگانی گاز ایران به اشخاص خارجی	۳۷,۷۹۵,۸۲۲	۰	-۱۰۰/۰
۲۰	بدهی سازمان سرمایه گذاری به اشخاص خارجی	۷۸,۳۶۴,۳۸۷	۷۶,۸۸۳,۰۰۰	-۱/۹
۲۱	بدهی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به بنیاد تعاون مسکن ناجا	۷۱,۲۶۴,۲۸۹	۷۱,۰۱۴,۰۰۰	-۰/۴
۲۲	بدهی شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی به شرکتهای تولید و توزیع برق	۴۶,۰۱۴,۷۳۵	۵۳,۸۳۴,۰۰۰	۱۷/۰
۲۳	بدهی شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران به بانک های دولتی و خصوصی	۰	۵۲,۸۷۹,۰۰۰	-
۲۴	بدهی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران با بانک مرکزی و بانک صنعت	۰	۴۲,۱۳۱,۰۰۰	-
۲۵	سایر اقلام	۱,۲۹۰,۴۵۱,۲۰۸	۱,۳۲۱,۷۳۳,۰۰۰	۲/۴
	جمع	۷,۳۵۹,۱۹۹,۳۸۰	۸,۱۲۹,۲۵۱,۰۰۴	۱۰/۵

مأخذ: گزارش نهایی بدهی ها و مطالبات منتهی به شهریور ۱۳۹۸ مرکز مدیریت بدهی ها و دارایی های مالی عمومی وزارت امور اقتصادی و دارایی

در احکام تبصره های لایحه بودجه ۱۳۹۹ در مجموع ۷۱۰ هزار میلیارد ریال فروش و واگذاری اوراق مالی اسلامی پیش بینی شده است که از این مبلغ ۲۵۰ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای دولت، ۲۰۰ هزار میلیارد ریال برای تسویه بدهی های مسجل بابت طرح های تملک دارایی های سرمایه ای، ۲۰ هزار میلیارد ریال برای تسویه قطعی بدهی دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی، ۱۰۰ هزار میلیارد ریال برای بازپرداخت اصل و سود سررسید شده، ۳۵ هزار میلیارد ریال برای سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز، ۱۰ هزار میلیارد ریال برای تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی آموزش و پرورش، ۴۵ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح های شرکت های دولتی و دانشگاه ها و ۵۰ هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح های شهری توسط شهرداری های سراسر کشور می باشد. همچنین اجازه انتشار ۳ میلیارد دلار اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) برای بازپرداخت اوراق ارزی - ریالی سررسید شده، تسهیلات بانکی و تضامین سررسید شده و بازپرداخت بدهی های سررسید شده به پیمانکاران قراردادهای بیع متقابل طرح های بالا دستی نفت و گاز داده شده است

جدول شماره (۵) فروش اوراق مالی ۱۳۹۸-۱۳۹۹

تضمین کننده	هدف انتشار	حکم ذی ربط	نوع اوراق	سقف مبلغ اوراق	
				۱۳۹۸	۱۳۹۹
دولت	اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای	بند (ب) تبصره (۵)	اوراق مالی اسلامی	۲۹۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰
	تسویه بدهی های مسجل بابت طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و مابه التفاوت قیمت تمام شده برق و آب با قیمت فروش آنها	بند (هـ) تبصره (۵)	اوراق مالی اسلامی	۱۳۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰
	تسویه بدهی های قطعی معوق دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی	بند (و-۱) تبصره (۵)	اوراق تسویه خزانه	۵۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰
	استمرار جریان پرداخت های خزانه داری کشور	بند (ز) تبصره (۵)	اسناد خزانه اسلامی	۱۰۰,۰۰۰	۰
	بازپرداخت اصل و سود اوراق سررسید شده	بند (ح) تبصره (۵)	اسناد خزانه اسلامی	۵۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
	سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز	بند (ط) تبصره (۵)	اوراق مالی اسلامی ریالی و ارزی	۳۵,۰۰۰	۳۵,۰۰۰
	تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی آموزش و پرورش	بند (ف) تبصره (۵)	اوراق مالی اسلامی	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
	اجرای عملیات بازار باز و بهادار سازی اوراق مالی	بند (م) تبصره (۵)	اوراق بهادار سازی	۲۰۰,۰۰۰	۰
	جمع				۸۶۵,۰۰۰
سایر	اجرای طرح های دارای توجیه فنی و اقتصادی توسط شرکت های تابعه وزارتخانه ها و سازمان های مندرج در قانون	بند (الف) تبصره (۵)	اوراق مالی و صکوک اسلامی	۴۵,۰۰۰	۴۵,۰۰۰
	اجرای طرح های شهری توسط شهرداری های سراسر کشور	بند (د) تبصره (۵)	اوراق مالی و صکوک اسلامی	۸۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰
	بازپرداخت اصل و سود اوراق مالی اسلامی، تسهیلات و تضامین سررسید شده و از طرف وزارت نفت	بند (ی) تبصره (۵)	اوراق مالی اسلامی ارزی و ریالی	۳ میلیارد دلار	۳ میلیارد دلار
کل	ریالی			۹۹۰,۰۰۰	۷۱۰,۰۰۰
	ارزی		۳ میلیارد دلار اوراق مالی اسلامی ریالی و ارزی وزارت نفت		

در خصوص بازپرداخت اصل و سود اوراق مالی منتشر شده، اعتبارات ردیف ۶۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) در مورد سود و ردیف ۱۰۲۰۰۰ جدول شماره (۸) در مورد اصل در سند اصلی بودجه منظور گردیده است.

میلیارد ریال

۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
۷۱,۷۰۰	۶۳,۸۵۲	۷۱,۷۰۰	۲۰,۰۰۰	سود
۲۳۰,۱۰۰	۲۱۸,۹۴۲	۲۳۰,۱۰۰	۹۵,۸۳۱	اصل
۳۱۵,۸۶۹	۲۸۲,۷۹۴	۳۱۵,۸۶۹	۱۱۵,۸۳۱	جمع

روند هزینه های مربوط به اوراق نشان می دهد، سود اوراق در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ حدود ۱۰ برابر شده و مجدداً در سال ۱۳۹۷ افزایشی معادل ۳/۵ برابر داشته است. اعتبارات مربوط به اصل اوراق نیز در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ماقبل ۱۰ برابر شده که دلیل آن الزامات قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۵ بود. در سال ۱۳۹۶ اعتبار منظور شده در قانون بودجه برای بازپرداخت اصل اوراق به ۹۵/۸ هزار میلیارد ریال کاهش یافته است که این رقم مجدداً در سال ۱۳۹۷ به حدود ۲۳۰ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. اعتبارات منظور شده برای بازپرداخت اصل و سود اوراق در سال ۱۳۹۸ معادل ۲۸۲,۷۹۴ میلیارد ریال است که حدود رقم سال ۱۳۹۷ است. برای سال ۱۳۹۹ اعتبارات مربوط به بازپرداخت اصل و سود اوراق به ترتیب معادل و درصد را نشان می دهد.

۱۴-۲- راهکارهای پیشنهادی

در خصوص بررسی پایداری بدهی ها، نکته شایان توجه اینستکه صرف ایجاد بدهی پدیده ای نامطلوب نیست و بستگی به نوع مصرف آن ها دارد. ایجاد بدهی به عنوان منبعی برای تامین مالی دولت در راستای نیل به اهداف تعیین شده در برنامه های توسعه، امری اجتناب ناپذیر است. آنچه در این زمینه حائز اهمیت است، توانایی بازپرداخت بدهی ها در آینده براساس ظرفیت های آتی بودجه ای و با حفظ سیاست های مالی، بدون نیاز به تعویق بدهی ها است. به منظور تحلیل پایداری بدهی ها، شاخص های مختلفی توسط مراجع بین المللی مورد تاکید قرار گرفته که مهمترین آن ها: شاخص موجودی یا انباشت بدهی (Debt Stock) و شاخص نیاز به تامین مالی ناخالص (Gross Financing Needs - GFN) هستند. شاخص های مزبور به صورت نسبتی از مبنای شاخص به تولید ناخالص داخلی بیان می شوند. بر اساس هنجارهای بین المللی، دامنه حساس برای شاخص نسبت بدهی عمومی به تولید ناخالص داخلی آستانه هشدار ۲۵ درصد و شرایط ناپایدار بیش از ۳۵ درصد است و برای شاخص نیاز به تامین مالی ناخالص دامنه حساس بین ۵ تا ۷/۵ درصد و شرایط ناپایدار بیش از ۱۰ درصد است. عملکرد شاخص های یاد شده در مورد ایران نشان می دهد که شاخص نسبت انباشت بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی از ۱۵ درصد در سال ۱۳۸۵ به ۲۴/۴ درصد در سال ۱۳۹۷ رسیده است و در سال ۱۳۹۸ معادل ۲۷/۴ درصد برآورد میشود. در صورت ادامه روند موجود مقادیر این شاخص در دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۲ به ترتیب ۳۰/۷، ۳۳/۳۲، ۳۵/۳ و ۳۵/۲ درصد برآورد می شود. در خصوص شاخص تامین مالی ناخالص (GFN)، نسبت تامین مالی ناخالص از ۷ درصد در سال ۱۳۸۵ به ۳/۵ درصد در سال ۱۳۹۷ کاهش یافته و سال ۱۳۹۸ پیش بینی می شود به ۷/۳ افزایش یابد و با ادامه همین روند در دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۲ به ترتیب به ۷/۵، ۷/۴، ۷/۹ و ۹/۶ درصد برسد. بنابراین برای افزایش پایداری بدهی ها رویکرد دولت باید در جهت استمرار ثبات و اجتناب از ایجاد تنش در تعاملات بین المللی، تحریک ظرفیت های اقتصادی و اتخاذ سیاست های اصلاحی مانند کاهش نرخ سود و ارتقای شفافیت از طریق یکسان سازی نرخ ارز باشد.

در گزینه جایگزین موارد زیر مورد عمل قرار گرفته است:

انتشار اوراق بدهی و اجرای عملیات بازار باز:

- **گام اول:** انتشار وسیع اوراق با نرخ فزاینده و با سررسیدهای کوتاه مدت متفاوت (۳ تا ۶ ماهه)، بدون اجرای عملیات بازار باز با مدت زمان تقریبی اجرای ۳ ماهه.
- **گام دوم:** اجرای عملیات بازار باز با هدفگذاری تورمی همزمان با انتشار اوراق با نرخ کاهشی و با سررسید فزاینده کوتاه مدت (از ۳ تا ۶ ماه) و مدت زمان تقریبی ۶ ماهه.
- **گام سوم:** استمرار عملیات مدیریت تورم و کاهش هزینه تامین مالی از طریق اجرای هوشمند عملیات بازار باز و در عین حال انتشار اوراق با نرخ کاهشی و با سررسید فزاینده کوتاه مدت (از ۶ تا ۱۲ ماه) با زمان تقریبی ۱۲ ماهه
- **گام چهارم:** اجرای عملیات بازار باز-کاهش همزمان نرخ بهره و تورم به سوی نرخ هدف و در عین حال انتشار اوراق با نرخ کاهشی و با سررسید فزاینده میان مدت (۱ تا ۳ سال) با زمان تقریبی ۱۲ ماهه
- **گام پنجم:** اجرای عملیات بازار باز- کاهش همزمان نرخ بهره و تورم به سوی نرخ هدف همزمان با انتشار اوراق با نرخ کاهشی و با سررسید فزاینده بلندمدت (از ۳ تا ۴ سال) و با زمان تقریبی ۱۲ ماهه
- **گام ششم:** اجرای عملیات بازار باز- کاهش همزمان نرخ بهره و تورم به سوی نرخ هدف و در عین حال انتشار اوراق با نرخ کاهشی و با سررسید فزاینده بلندمدت (از ۴ تا ۵ سال) با زمان تقریبی ۱۲ ماهه

◀ **بهره گیری از ظرفیت منابع موجود در حساب سپرده های قانونی بانک ها نزد بانک مرکزی (ذخیره قانونی)**

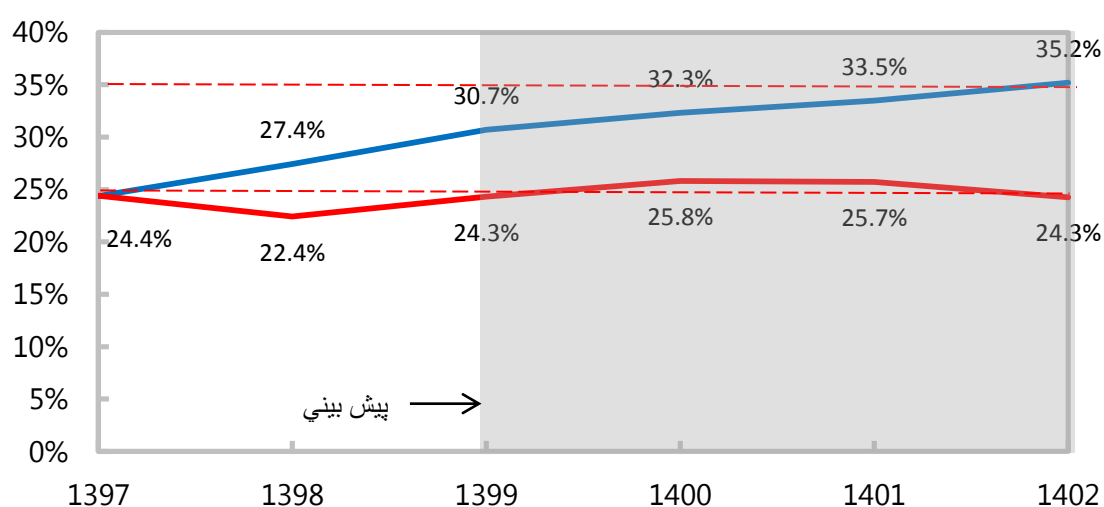
◀ **اعطای خط اعتباری مستقیم از سوی بانک مرکزی به بانک ها**

در خصوص سایر اصلاحات نیز، کمی سازی حجم اصلاحات صورت پذیرفته و در گزینه جایگزین بکار گرفته شده است. لازم به ذکر است در فرآیند داده ها و متغیرهای آماری مورد استفاده ذیل سناریوی جایگزین تلاش شده است تا از کلیه پویایی های فی مابین متغیرهای کلیدی

بهره گرفته شود. برای نمونه اثر تزریق منابع ذیل اعتبارات عمرانی از محل تامین مالی بیشتر دولت از اوراق بروی رشد اقتصادی سال آتی و در ادامه افزایش نرخ تلاش مالیاتی (نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت) دیده شده است.

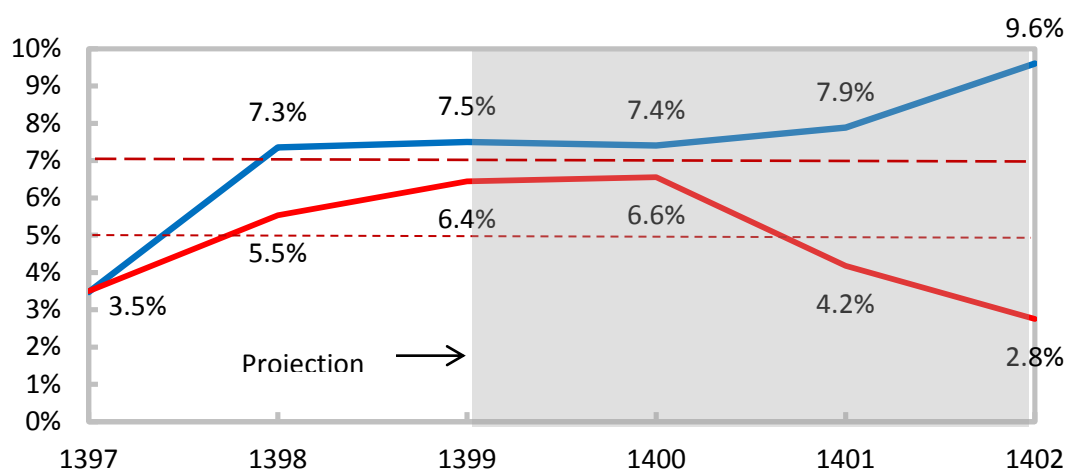
با اعمال فروض این گزینه شاخص نسبت انباشت بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی از ۲۴/۴ درصد در سال ۱۳۹۷ به ۲۲/۴ درصد در سال ۱۳۹۸ معادل کاهش می یابد و در ادامه این روند مقادیر این شاخص در دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۲ به ترتیب ۲۴/۳، ۲۵/۸، ۲۵/۷ و ۲۴/۳ درصد برآورد می شود. در خصوص شاخص تامین مالی ناخالص (GFN)، نسبت تامین مالی ناخالص از ۵/۵ درصد در سال ۱۳۹۸ پیش بینی می شود در دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۲ به ترتیب ۶/۴، ۶/۶، ۴/۲، ۲/۸ درصد برسد.

نمودار شماره (۱): نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی در گزینه پایه (—) و پیشنهادی (—)

نمودار شماره (۲): نسبت نیاز تامین مالی ناخالص به تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری

در گزینه پایه (—) و پیشنهادی (—)

توسعه بازار بدهی یکی از مهم ترین پیش نیازهای تداوم روند تامین مالی بودجه از مسیر انتشار اوراق بهادار دولتی است. تجربه ۴ ساله انتشار و مدیریت اوراق بدهی دولت در خزانه داری کل کشور گویای آن است که ساختار کنونی عرضه و معاملات اوراق بدهی دولت با چالش های جدی روبرو است و با وجود محدودیت های کنونی امکان انتشار اوراق در حجم وسیع به منظور جبران بخشی از کسری بودجه غیرممکن می نماید.

از جمله مهم‌ترین مواردی که ضرورت توسعه بازار بدهی در کشور را گوشزد می‌کند عبارتند از:

- فقدان چارچوب قانونی منسجم، پراکندگی و بعضاً تناقض در قوانین و مقررات موجود در بازار سرمایه؛
  - ناپایداری بدهی‌های دولت (عطف به مفاد ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی بند (ت) ماده (۸) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه هر ساله برآورد می‌گردد)؛
  - فعال بودن کانون‌های خلق بدهی به دلیل:
  - عدم بهره‌گیری نظام سیاست‌گذاری مالی عمومی کشور از قواعد مالی و بهره‌گیری از رویکرد صلاح‌یابی
  - فقدان برخورداری دولت از نظام کنترل تعهدات و تضامین و چالش اقتصاد سیاسی
  - تکرر در قوانین و مقررات موجود در حوزه مدیریت بدهی‌ها
  - عمق ناچیز بازار بدهی و عدم دسترسی این بازار به نقدینگی موجود در اقتصاد به دلیل:
  - عدم استقرار بازار بدهی مستقل از بازار سرمایه و در نتیجه عدم بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت بازار مالی کشور
  - وجود محدودیت‌های جدی بر فعالیت صندوق‌های با درآمد ثابت در زمینه تخصیص منابع تجهیززی در زمینه سرمایه‌گذاری در اوراق دولتی
  - محدودیت اعمال شده در خصوص بانکها در زمینه عدم صدور مجوز برای آنها در زمینه تعهد و پذیره نویسی اوراق بهادار دولتی از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار
  - تعلل بانک مرکزی به اجرای عملیات بازار باز به شکل استاندارد به نحوی که بانک‌ها به عنوان معامله‌گران اولیه در بازار شناخته شوند.
  - عدم بهره‌گیری از ظرفیت حساب‌های بازار پول (MMA) در کانتربانک‌ها با هدف اتصال نقدینگی موجود در بازار اعتبارات به بازار بدهی و نیز عدم بهره‌گیری از ظرفیت صندوق‌های پولی دو جانبه (MMF) در بازار پول و سرمایه که منحصراً اقدام به خرید اوراق دولتی می‌نمایند.
  - وجود بروکراسی پیچیده و مطول پذیرش اوراق دولتی در بازار سرمایه
  - لزوم تشکیل کنسرسیوم توسط تامین سرمایه‌ها جهت تعهد به پذیره نویسی اوراق دولتی
  - بازار انحصاری اوراق بهادار دولتی نقدی
  - از جمله سیاست‌های قابل توصیه در شرایط جاری نیز می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
۱. اصلاح چارچوب سیاست‌گذاری پولی از طریق بهره‌گیری از ظرفیت اجرای عملیات بازار باز بانک مرکزی به روی اوراق دولتی؛
  ۲. انجام اصلاحات جدی در رویه‌های موجود در بازار سرمایه با هدف جذب اوراق دولتی؛
  ۳. اعمال اصلاحات لازم در بازار اولیه اوراق و بهره‌گیری از سیستم معامله‌گران اولیه؛
  ۴. اعمال اصلاحات کافی در خصوص سیستم تسویه اوراق به ترتیبی که در قسمت توسعه بازار بدهی بیان گردید؛
  ۵. تسهیل در نهایی‌سازی لایحه مدیریت بدهی‌های دولت با هدف ارتقا و آسیب‌شناسی بستر حقوقی؛
  ۶. بهبود در متغیرهای کلان اقتصادی؛
  ۷. استقرار نظام کنترل تعهدات و تضامین دولت؛
  ۸. استقرار نظام حاکمیت شرکتی بخش عمومی با هدف افزایش شفافیت و کسب اعتماد احاد جامعه به اوراق بهادار دولتی؛

جدول ۱۳ - شاخص های مهم بودجه دولت

سهام (درصد)		تغییر (درصد)	لایحه ۱۳۹۹	پیش بینی عملکرد ۱۳۹۸	قانون ۱۳۹۸		
۱۳۹۹	۱۳۹۸						
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۴/۰	19,887,370/7	16,817,349	17,443,160	بودجه کل کشور	ترکیب بودجه کل کشور
۲۸/۴	۲۷/۲	۸/۴	5,638,293/0	4,574,272	5,200,084	بودجه عمومی دولت	
۷۱/۶	۷۲/۸	۱۶/۲	14,839,457/7	12,771,433	12,771,433	بودجه شرکت های دولتی	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۸/۴	5,638,293/0	4,574,272	5,200,084	بودجه عمومی دولت	ترکیب بودجه عمومی دولت
۸۵/۹	۸۴/۴	۸/۰	4,845,968/0	3,860,000	4,485,811	منابع عمومی دولت	
۱۴/۱	۱۵/۶	۱۰/۹	792,325/0	714,272	714,272	درآمدهای اختصاصی	
۲/۴	۳/۶	-۶۸/۴	482,986/0	607,754	1,530,732	عواید حاصل از نفت	نفت
۵۸/۲	۵۲/۴	۹/۲	2,610,523/1	2,024,895	2,389,829	درآمدها	ترکیب منابع عمومی
(۳۶/۷)	(۳۶/۷)	۱۳/۰	1950000	1,550,000	1725368	(درآمدهای مالیاتی)	
۲۰/۴	۱۵/۸	-۳۷/۶	988,445	611,304	1,585,232	واگذاری دارایی های سرمایه ای	
(۲۶/۱)	(۲۶/۱)	-۱۳۱/۶	482,986	(607,754)	(1530732)	(عواید حاصل از نفت)	
۲۵/۷	۱۲/۷	۱۴۴/۲	1,247,000	490,000	510,750	واگذاری دارایی های مالی	
			0/0	611,000	-	سایر منابع	
۷۵/۸	۸۰/۸	۴/۲	3,672,319/2	3,120,000	3,523,759	اعتبارات هزینه ای	ترکیب مصارف عمومی
۱۵/۷	۱۱/۱	۵/۲	703,648/8	430,000	668,573	تملك دارایی های سرمایه ای	
۱۰/۵	۸/۰	۶۰/۱	470,000/0	310,000	293,479	تملك دارایی های مالی	
۷۴/۷	۷۰/۶	۱۳/۰	1,950,000/0	1,429,212	1,725,368	درآمدهای مالیاتی	ترکیب درآمدها
۲۵/۳	۲۹/۴	-۰/۶	660,522/0	595,683	664,462	سایر درآمدها	
۴۸/۹	۹۹/۴	-۶۸/۴	482,986/0	607,754	1,530,732	صادرات نفت و میعانات گازی	ترکیب واگذاری دارایی های سرمایه ای
۵۱/۱	۰/۶	-	505,459/0	3,550	55,500	سایر واگذاری دارایی های سرمایه ای	
۶۴/۲	۱۱۰/۶	۸۱/۸	800,000/0	542,051	440,000	فروش اوراق مشارکت، اسناد خزانه	ترکیب واگذاری دارایی های مالی
۹/۲	۷/۵	۲۱۲/۶	114,871/3	36,750	36,750	واگذاری شرکت های دولتی	
۲۶/۶	۶/۹	۸۷۶/۸	332,128/7	34,000	34,000	سایر	
۳۰/۹	۳۱/۳	۱۶/۳	1,134,366/3	975,463	975463	جبران خدمت کارکنان	ترکیب اعتبارات هزینه ای
۷/۲	۵/۵	۳/۶	262,778/3	172,985	253706	استفاده از کالاها و خدمات	
۰/۰	۰/۰	-۹۲/۸	821	777	1140	هزینه اموال و دارایی	
۰/۸	۲/۵	-۷۳/۴	31,063/8	79,559	116684	یارانه	
۱/۶	۱/۶	-۱۶/۶	60,343/5	49,343	72368	کمک های بلا عوض	
۳۵/۶	۴۱/۰	۲/۱	1,306,401/1	1,279,281	1279281	رفاه اجتماعی	
۲۳/۹	۱۸/۰	۶/۳	877,284/1	562,592	825117	سایر هزینه ها	
-	-	۴/۲	3,672,319/2	3,120,000	3,523,759	اعتبارات هزینه ای	
-	-	۹/۲	2,610,523/1	2,024,895	2,389,829	درآمدها	
-	-	-	71/1	64/9	67/8	نسبت درآمد به هزینه (%)	

۱۵- ویژگی‌های احکام مندرج در تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور

تصویب قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و همچنین قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور باعث گردید تا تبصره‌های قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ از حیث تعداد کاهش یابد. از طرفی برای تکمیل بخش اجرای قوانین (الزام به درج اعتبار و پیش‌بینی‌های مربوطه) سازمان برنامه و بودجه کشور ناگزیر به درج تبصره در قانون بودجه بود. همچنین برای استفاده از روش‌های مختلف تامین منابع مالی برای سرمایه‌گذاری، ایجاد محیط مناسب برای کسب و کار، تقویت توان تسهیلات‌دهی بانک‌های دولتی و صندوق‌ها، تقویت بازار سرمایه از طریق اوراق بهادار اسلامی، اجرایی نمودن اقتصاد مقاومتی و تامین اعتبارات مربوط به آن، توسعه اقتصاد دانش بنیان و . . . باعث گردید برخی تبصره‌ها با ماهیت اجرایی یک ساله در قانون بودجه منظور شود. مهم‌ترین ویژگی‌های تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ و همچنین تطبیق احکام قانون بودجه با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به شرح جداول زیر است:

۱- اجرای روش‌های متنوع تامین منابع مالی برای سرمایه‌گذاری					
ادرس حکم	عنوان	نوع تامین مالی	ذی نفع	اعتبار منظور شده سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹
تبصره ۳ بند الف	تسهیلات تامین مالی خارجی (فاینانس)	تسهیلات خارجی	طرح‌های دارای توجیه دولت	۳۰ میلیارد دلار	۳۰ میلیارد دلار
تبصره ۳ بند د	ساخت و بهره برداری از خطوط قطار شهری و طرح‌های کاهش آلودگی هوا توسط شهرداری‌ها در صورت تامین ۱۵٪ سهم دستگاه	تسهیلات خارجی	طرح‌های ذی ربط	۲ میلیارد دلار	۲ میلیارد دلار
تبصره ۴ بند الف	محل منابع در اختیار نسبت به اعطای تسهیلات ریالی و ارزی به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میداین مشترک و جمع آوری گازهای همراه در راستای افزایش ضریب بازیافت مخازن و احیای چاه‌های قدیمی دارای ذخایر نفتی در جا بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی از آن‌ها	تسهیلات بانکی ریالی ارزی	سرمایه‌گذاران بخش‌های دولتی و غیردولتی	-	-
تبصره ۴ بند ب	ب- به بانک‌های عامل اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۹ از محل منابع در اختیار نسبت به اعطای تسهیلات ریالی و ارزی به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها برای طرح‌های توسعه‌ای سازمان‌های توسعه‌ای و وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و ذی ربط این وزارتخانه و یا وزارت کشور در قبال اخذ حق دسترسی یا فروش خدمات به استفاده کنندگان تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن	تسهیلات ریالی و ارزی	طرح‌های توسعه‌ای سازمان‌های توسعه‌ای	-	-
تبصره ۴ بند ج	ج- به دولت اجازه داده می‌شود پس از عقد قرارداد با تامین‌کننده مالی خارجی اقدامات قانونی لازم را نسبت به تامین سهم پانزده درصد (۱۵٪) تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) برای طرح‌های ریالی از محل صندوق توسعه ملی به عمل آورد.	تسهیلات صندوق توسعه ملی	طرح‌های ریالی	-	-
تبصره ۴ بند هـ	اجازه به دولت برای استفاده از صندوق توسعه ملی به مبلغ ۲۸۷۵ میلیون یورو از منابع ورودی سال ۱۳۹۹ به صورت تسهیلات ارزی	تسهیلات صندوق توسعه ملی	طرح‌های دولتی	۲۳۷۵ میلیون یورو	۲۸۷۵ میلیون یورو
تبصره ۵ بند الف	طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی شرکت‌های دولتی	اوراق مالی اسلامی	شرکت‌های دولتی	۴۵۰۰۰ میلیارد ریال	۴۵ هزار میلیارد ریال
تبصره ۵ بند ب	انتشار اوراق مالی اسلامی برای تامین مالی مورد نیاز بودجه عمومی دولت	انتشار اوراق مالی اسلامی (ریالی - ارزی)	اعتبارات بودجه عمومی دولت	۲۹۰۰۰۰ میلیارد ریال	۶۰۰ هزار میلیارد ریال
تبصره ۵ بند د	طرح‌های قطار شهری و حمل و نقل شهری	انتشار اوراق مالی اسلامی	شهرداری‌ها	۸۰۰۰۰ میلیارد ریال	۵۰ هزار میلیارد ریال
تبصره ۵ بند ط	طرح‌های نفت و گاز با اولویت میداین مشترک وزارت نفت و طرح‌های زیربنایی و توسعه‌ای وزارت صنعت، معدن و تجارت	انتشار اوراق مالی اسلامی (ریالی و ارزی)	وزارت نفت و وزارت صمت	۳۵۰۰۰ میلیارد ریال	۳۵۰۰۰ میلیارد ریال

۲- سهم صندوق توسعه ملی از منابع ارزی صادرات نفت و اعطای تسهیلات ارزی و ریالی صندوق و بانک ها				
آدرس حکم	عنوان	منبع تامین	۱۳۹۸	۱۳۹۹
تبصره ۱ بند الف	تعیین سهم صندوق توسعه ملی از منابع نفتی	نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز	۲۰ درصد	۲۰ درصد
تبصره ۴ بند الف	اعطای تسهیلات ارزی ریالی به سرمایه گذاران بخشهای خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح های توسعه ای بالادستی نفت و گاز طرح های توسعه ای و زیر بنایی سازمان های توسعه ای بخش صنعت و معدن با مشارکت حداقل ۱۵٪ بخش خصوصی و تعاونی با اولویت مناطق محروم و طرح های تکمیلی و تبدیلی چغندر قند	بانک های عامل	-	-
تبصره ۴ بند ج	اجازه به دولت برای عقد قرارداد با تامین کننده مالی خارجی برای تامین سهم ۱۵ درصد تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) و هزینه های جانبی برای طرح های ریالی از محل صندوق توسعه ملی	صندوق توسعه ملی	-	-
تبصره ۴ بند هـ	اجازه برداشت ریالی از منابع ورودی صندوق توسعه ملی و تضمین دولت برای مصرف در جدول پیوست	صندوق توسعه ملی	۲۳۲۷۵ میلیون یورو	۲۸۷۵ میلیون یورو
تبصره ۹ بند ب	افزایش سرمایه صندوق های رفاه دانشجویی	وجوه حاصل از بازپرداخت وجوه اداره شده	۸۰۰ میلیارد ریال	۸۰۰ میلیارد ریال

۳- تقویت امکان استفاده از تسهیلات بانکی برای بخش خصوصی، مشارکت و مردمی شدن اقتصاد		
منبع تامین	عنوان	آدرس حکم
بانک های عامل	اعطای تسهیلات ریالی - ارزی به سرمایه گذاران بخشهای خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح های توسعه ای سازمان های توسعه ای بالا دستی نفت و گاز با اولویت میدین مشترک و جمع آوری گازهای همراه بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی آن ها	تبصره ۴ بند الف-۱
بانک های عامل	طرح های توسعه ای و زیربنایی سازمان های توسعه ای بخش صنعت و معدن با مشارکت حداق ۵۱٪ بخش خصوصی و تعاونی با اولویت مناطق محروم و کمتر توسعه یافته برای مزیت های منطقه ای	تبصره ۴ بند الف-۲
بانک های عامل	سرمایه گذاران بخشهای خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح های صنایع تکمیلی و تبدیلی چغندر قند	تبصره ۴ بند الف-۳
منابع عمومی، تسهیلات بانکی و منابع بخش خصوصی	به منظور اجرایی نمودن ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، دستگاههای اجرایی مکلفند از محل منابع بودجه کل کشور تمهیدات لازم برای اجرای طرح جدید، نیمه تمام و آماده بهره برداری و در حال بهره برداری اعم از طرح های تملک دارایی های سرمایه ای از محل منابع عمومی و اختصاصی و طرح های شرکت های دولتی با منابع داخلی از طریق انعقاد قرارداد واگذاری و یا مشارکت با بخش های خصوصی، تعاونی و شهرداری ها و دهیاری ها فراهم نمایند.	تبصره ۱۹
تلفیق با منابع بانک های عامل	به دولت اجازه داده می شود تا ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای این قانون را کسر و به ردیف شماره ۴۱-۵۵۰۰۰۰ واریز نماید تا با اعتبار مصوب طرح های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره (۱) این قانون، در قالب پارانه سود، وجوه اداره شده و یا کمک بلاعوض، برای قراردادهای مذکور اختصاص دهد. جا به جایی اعتبارات طرح ها و زیر طرح های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره (۱) این قانون و اولویت بندی توسط سازمان برنامه و بودجه کشور انجام می شود. نحوه توزیع اعتبارات پروژه های استانی توسط شورای برنامه ریزی و توسعه استان تعیین می شود	تبصره ۱۹-۱
تلفیق با اعتبارات استانی	شورای برنامه ریزی و توسعه استان تا سقف ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای استان را برای طرح های جدید استانی اختصاص دهد و برای طرح های جدید بیش از سقف تعیین شده صرفاً از طریق سازوکار مشارکت عمومی- خصوصی مجاز می باشد. خرید محصول پروژه های مشارکتی از محل اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای و هزینه ای استان برای پروژه های استانی مصوب شورای برنامه ریزی و توسعه استان امکان پذیر می باشد.	تبصره ۱۹-۴

۴- توجه به دریافتی های شاغلین و بازنشستگان

منبع تامین	عنوان	آدرس حکم
منابع عمومی	افزایش حقوق گروههای مختلف حقوق‌بگیر از قبیل هیأت علمی، کارکنان کشوری و لشکری و قضات به‌طور جداگانه توسط دولت در این قانون انجام می‌گیرد به‌نحوی که تفاوت تطبیق موضوع ماده (۷۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۸/۷/۱۳۸۶ در حکم حقوق، بدون تغییر باقی بماند.	تبصره ۱۲ بند الف
منابع عمومی	پاداش پایان خدمت موضوع قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶ و اصلاحات آن و پاداش‌های مشابه به مقامات، رؤسا، مدیران و کارکنان کلیه دستگاههای اجرائی موضوع ماده(۲۹) قانون برنامه ششم توسعه و همچنین وزارت اطلاعات، نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی حداکثر معادل هفت برابر حداقل حقوق و مزایای موضوع ماده(۷۶) قانون مدیریت خدمات کشوری در ازای هر سال خدمت تا سقف سی سال که از لحاظ بازنشستگی و وظیفه ملاک محاسبه قرار می‌گیرد، خواهد بود. هرگونه پرداخت خارج از ضوابط این قانون تحت این عنوان و عناوین مشابه در حکم تصرف در اموال عمومی است.	تبصره ۱۲ بند الف ۲
منابع عمومی	دولت مجاز است اعتبار ردیف ۲۲- ۵۵۰۰۰۰۰ جدول شماره(۹) این قانون را برای افزایش و متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان تحت پوشش صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح با اولویت کسانی که دریافتی ماهانه آنها کمتر از سی میلیون (۳۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال می‌باشد، براساس آیین‌نامه اجرائی که توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری دستگاههای ذی‌ربط تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، اختصاص دهد.	تبصره ۱۲ بند ج

۵- تاکید بر پژوهش و فناوری

منبع تامین	عنوان	آدرس حکم
اعتبارات عمومی	<p>در راستای اجرای بند (ج) ماده (۶۴) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر حمایت از پژوهش های تقاضا محور، کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که از اعتبارات برنامه «پژوهش های کاربردی» استفاده می نمایند مکلفند حداقل معادل ۱۰ درصد این اعتبارات را با اعلام فراخوان در موضوعات مورد نیاز خود از طریق پایان نامه های تحصیلات تکمیلی دانشگاه ها و مراکز پژوهشی هزینه نمایند</p>	تبصره ۹ بند هـ ۲
اعتبارات عمومی	<p>در راستای اجرای بند (ب) ماده (۶۴) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اختصاص حداقل یک درصد (۱٪) از اعتبارات هزینه ای تخصیص یافته به دستگاه های اجرایی (به استثنای فصول یک و شش) به امور پژوهشی و توسعه فناوری، شورای برنامه ریزی و توسعه استان مجاز است اعتبارات موضوع این ماده را از سرجمع اعتبارات هزینه ای استان کسر و با هماهنگی دستگاه های اجرایی استانی و بر اساس اولویت ها و سیاست های پژوهشی مصوب و نیازهای استان و در چهارچوب دستورالعمل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور (که با هماهنگی وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می گردد) برای امور پژوهشی و توسعه فناوری به دستگاه های اجرایی استانی تعیین شده توسط آن شورا اختصاص دهد.</p>	تبصره ۹ بند ز
بودجه شرکت ها	<p>شرکتها، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مندرج در پیوست شماره (۳) این قانون، مکلفند در اجرای تکالیف قانونی مربوط، حداقل چهل درصد (۴۰٪) از هزینه امور پژوهشی خود مندرج در آن پیوست را در مقاطع سه ماهه به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪)، به حساب خاصی نزد خزانه داری کل کشور واریز کنند تا در راستای حل مسائل و مشکلات خود از طریق توافقنامه با دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و جهاد دانشگاهی و در قالب طرح (پروژه) های کاربردی، عناوین پایان نامه های تحصیلات تکمیلی، طرح (پروژه) های پسادکتری و طرح (پروژه) های تحقیقاتی دانش آموختگان تحصیلات تکمیلی غیرشاغل به مصرف برسانند.</p>	تبصره ۹ بند ح

۶- ساماندهی پرداخت بدهی های قطعی دولت				
آدرس حکم	عنوان	نحوه تامین	اعتبار منظور شده	سال ۱۳۹۸
تبصره ۲ بند الف	پرداخت بدهی به بخش های خصوصی و تعاونی	واگذاری سهام و سهم الشرکه دولت	۳۶۰۰۰ میلیارد ریال	۶۵۰۰۰ میلیارد ریال
تبصره ۵ بند هـ	دولت، اسناد خزانه اسلامی موضوع ردیف درآمدی ۳۱۰۱۰۳ جدول شماره (۵) این قانون را با حفظ قدرت خرید و با سررسید تا سه سال را صادر و به طلبکاران تا سقف ۹۵۰۰۰ میلیارد ریال واگذار کند	انتشار اسناد خزانه اسلامی	۱۳۰۰۰۰ میلیارد ریال	۲۰۰۰۰۰ میلیارد ریال
تبصره ۵ بند و	دولت از طریق اسناد تسویه خزانه، بدهیهای قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی (تعاونی و خصوصی) که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۷ ایجاد شده، با مطالبات قطعی معوق دولت از اشخاص مزبور تا مبلغ ۲۰۰۰۰ میلیارد ریال به صورت جمعی - خرجی تسویه کند.	صدور اوراق تسویه خزانه	۵۰ هزار میلیارد ریال	۲۰ هزار میلیارد ریال
تبصره ۵ بند ح	بازپرداخت اصل و سود اوراق سررسید شده	انتشار اوراق مالی اسلامی	۵۰۰۰۰ میلیارد ریال	۱۰۰۰۰۰ میلیارد ریال
تبصره ۵ بند ط	ط- به منظور سرمایه گذاری در طرحهای نفت و گاز با اولویت میدین مشترک وزارت نفت و طرحهای زیربنایی و توسعه ای وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارتخانه های مذکور از طریق شرکتهای تابعه ذی ربط و با تصویب شورای اقتصاد، اوراق مالی اسلامی (ریالی یا ارزی) در سقف ۳۵۰۰۰ میلیارد ریال منتشر و بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط شرکتهای مذکور از محل افزایش تولید همان میدین (برای طرحهای وزارت نفت) و عایدات طرح (برای طرحهای وزارت صنعت، معدن و تجارت) تضمین نمایند.	انتشار اوراق مالی اسلامی	۳۵۰۰۰ میلیارد ریال	۳۵۰۰۰ میلیارد ریال
تبصره ۵ بند ی	بازپرداخت اصل و سود اوراق ارزی-ریالی شرکت ملی نفت ایران	انتشار اوراق مالی اسلامی	۳ میلیارد دلار	۳ میلیارد دلار

۷- بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد

عنوان	آدرس حکم
<p>در اجرای بودجه رزی مبتنی بر عملکرد تمامی دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، مکلفند نسبت به تکمیل و استقرار کامل سامانه نظام حسابداری قیمت تمام شده اقدام کنند</p>	<p>بند الف تبصره (۲۰)</p>
<p>در اجرای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد دستگاه اجرایی مکلف است:</p> <p>۱- هزینه یابی خروجی ها را از طریق سامانه یکپارچه بودجی ریزی مبتنی بر عملکرد، که اطلاعات ورودی آن از تبادل داده با سایر سامانه های دستگاه اجرایی به دست می آید، انجام دهد.</p> <p>۲- دستگاه مجری مکلف است بر مبنای تفاهم منعقد شده با واحد مجری که شامل حجم فعالیت ها، خدمات و قیمت تمام شده آنها و تعیین تعهدات طرفین است، اعتبارات واحد مجری را در سامانه حسابداری خود به صورت جداگانه نگهداری کند که امکان گزارش گیری رویدادهای مالی به صورت مجزا وجود داشته باشد.</p> <p>۳- به دستگاه های اجرایی که در هزینه کرد اعتبارات هزینه ای خود براساس تفاهمنامه منعقد اقدام می کنند اجازه داده می شود با موافقت سازمان برنامه و بودجه کشور، نسبت به جابه جایی اعتبارات فصول هزینه و ذ سقف اعتبارات ابلاغی همان دستگاه بدون رعایت الزامات ماده (۷۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت اقدام کنند.</p> <p>۴- دستگاه های اجرایی مکلفند تمام اطلاعات تمام اطلاعات مربوط به حقوق، فوق العاده های مستمر و غیرمستمر کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی خود را در اختیار سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار دهند.</p> <p>۵- از صرفه جویی های حاصل از تفاضل بین بهای تمام شده مورد توافق در تفاهمنامه های منعقد و هزینه های قطعی فعالیت یا محصول در همان دوره تفاهمنامه ۵۰ درصد به منظور ایجاد انگیزه در کارکنان واحد مجری و ۵۰٪ برای افزایش اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای دستگاه های ذی ربط اختصاص می یابد</p>	<p>بند (ج) تبصره (۲۰)</p>
<p>دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۲۵) قانون برنامه ششم توسعه با رعایت احکام این ماده مکلف به تامین حداقل ۱۰٪ از وظایف این ماده از طریق واگذاری و خرید خدمات هستند. همچنین ایجاد هرگونه واحد اداری یا عملیاتی جدید برای انجام وظایف موضوع ماده فوق الذکر ممنوع است و تامین خدمات مورد نیاز از طریق ساز و کار پیش بینی شده در این ماده و اعتبارات مصوب امکان پذیر است.</p>	<p>بند (د) تبصره (۲۰)</p>

فصل سوم
تحليل بودجه استانی

۱- مقدمه

یکی از محورهای اصلاح ساختار بودجه، تغییر رویکرد تنظیم و تدوین بودجه از دستگاه محوری به برنامه محوری است. در این راستا دستگاه‌ها به دو گروه سیاست‌گذار و مجری تقسیم می‌شوند و هر برنامه - برنامه‌های اجرایی^۱ - فقط به یک سیاست‌گذار انتساب می‌یابد. وظیفه دستگاه سیاست‌گذار اولویت‌بندی برنامه‌ها، هدف‌گذاری برنامه‌ها، تعیین دستگاه مجری و نظارت بر اجرای برنامه در چارچوب توافقات انجام شده - در قالب سند اجرایی - با سازمان برنامه و بودجه کشور است. در این رویکرد سنجه عملکردی هر برنامه مشخص و اعتبارات هزینه‌ای و تملک داراییهای سرمایه‌ای مورد نیاز آن منظور می‌گردد. لذا دستگاه سیاست‌گذار مسئول تحقق مقادیر سنجه عملکرد بر اساس اعتبار تخصیص یافته است. دامنه شمول این برنامه مجموعه مسئولیتهای دستگاه سیاست‌گذار بوده که در قانون تشکیل آن دستگاه و یا اسناد بالادستی برای آن دستگاه مشخص شده است. در این ساز و کار شورای برنامه ریزی و توسعه استان‌ها به عنوان سیاست‌گذار منطقه‌ای فرآیند تنظیم و تصویب بودجه استان شامل توزیع دستگاهی اعتبارات هزینه‌ای و فصل - برنامه اعتبارات تملک داراییهای سرمایه‌ای را در زمان تدوین لایحه به انجام رسانده و ارقام اعتبارات هر برنامه را در یک فرآیند رفت - برگشت با سیاست‌گذار بخشی ذیربط نهائی می‌کند. پس از حصول توافق بین سیاست‌گذار بخشی و منطقه‌ای ارقام بودجه هر استان در قالبی مشابه سیاست‌گذار بخشی - در جدول ۷ سند اصلی بودجه - ذیل شورای برنامه ریزی و توسعه استان به عنوان سیاست‌گذاری منطقه‌ای درج می‌گردد.

همچنین به منظور ارایه تصویر روشنی از برش استانی بودجه عمومی کشور گزارش استانی قانون بودجه برای اولین بار در لایحه بودجه ۹۹ تدوین می‌گردد. در بودجه‌های سنواتی سال‌های گذشته برش استانی حدود ۵۰ درصد از درآمدهای عمومی کشور در جداول نشان داده می‌شد در صورتیکه در حوزه مصارف، صرفاً ۴ درصد اعتبارات هزینه‌ای و ۳۹ درصد اعتبارات تملک داراییهای سرمایه‌ای و به صورت سرجمع حدود ۱۰ درصد از کل مصارف بودجه عمومی کشور در قوانین بودجه سنواتی دارای برش استانی می‌باشند. احصاء منابع و مصارف دولت در هر استان به شناسایی اندازه دولت، استقرار نظام درآمد - هزینه جامع^۲ و رفع عدم تعادل‌های منطقه‌ای کمک بسزایی می‌نماید. اهم خروجی‌هایی که در قالب جداول پیوست استانی لایحه ارایه خواهد شد عبارتند از:

- ◀ برش استانی بودجه هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی به تفکیک دستگاه‌های خارج از نظام بودجه استانی و دستگاه‌های استانی
- ◀ تعیین سهم هر استان - یا استان‌ها - از کلیه طرح‌های تملک داراییهای سرمایه‌ای پیوست شماره (۱) اعم از دارای ویژگی استانی و ملی
- ◀ ارایه استان - فصل - برنامه اعتبارات تملک داراییهای سرمایه‌ای استان‌ها در لایحه بودجه ۱۳۹۹
- ◀ تعیین برش استانی کلیه ردیف‌های درآمد عمومی و اختصاصی استان‌ها
- ◀ تعیین طرح‌های مشارکت عمومی - خصوصی استان‌ها به تفکیک استان

همانطور که اشاره گردید ردیف‌های استانی و بالتبع ستاد درآمدها و تجهیز منابع استان نقش موثری در تحقق درآمدهای عمومی ایفا می‌نمایند. درصد تحقق درآمدهای استانی در طول سال‌های برنامه ششم تا کنون حدود ۹۰ درصد بوده که لحاظ نمودن همین درصد عملکرد نیز حاکی از عدم تحقق ۱۳۰ هزار میلیارد ریالی درآمدهای عمومی کشور است. در این راستا و به استناد ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه ردیفی تحت عنوان مازاد درآمدهای استانی پیش‌بینی شده است تا منابع آن به استان‌های دارای مازاد درآمد در قالب دستورالعملی که توسط سازمان ابلاغ می‌گردد - علاوه بر سقف اعتبارات مصوب استان‌ها دارای مازاد درآمد^۳ - اختصاص می‌یابد.

^۱ برنامه اجرایی مجموعه‌ای از فعالیت‌ها یا پروژه‌های تحت نظر دستگاه اجرایی است که با استفاده از منابع موجود به دستیابی اهداف و نتایج مورد نظر کمک می‌کند.

^۲ هدف غایی نظام درآمد - هزینه که از ابتدای برنامه سوم توسعه مطرح گردید به دنبال برقراری ارتباط بین منابع و مصارف استان و ایجاد انگیزه در استان‌ها برای ایجاد درآمد از طریق واگذاری بخشی از آن به استان وصول‌کننده است. در صورتیکه تا کنون تصویر روشن و قابل استنادی از منابع و مصارف و به ویژه مصارف استان‌ها ارایه نشده و برش مصارف محدود به بودجه هزینه‌ای و تملک داراییهای استانی است.

^۳ مازاد درآمد وصولی نسبت به ارقام درآمدی مصوب در قانون هر استان

۲- وضعیت بودجه استان ها

بودجه استان ها قسمتی از بودجه عمومی کشور است که سیاست گذاری، توزیع، اجرا و نظارت بر آن به شورای برنامه ریزی و توسعه استان ها محول شده است. به استناد ماده ۴۴ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و ماده ۳۱ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه به صورت سرجمع اعتبارات هزینه ای و تملک دارائیهای سرمایه ای در ماده واحده قانون بودجه تعیین و به استان ها ابلاغ می گردد. استان ها نسبت به توزیع دستگاهی اعتبارات هزینه ای و شهرستانی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای اقدام می نمایند. عناوین فصل - برنامه های مجاز اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای در دستورالعمل اجرای بودجه و تنظیم موافقتنامه های هزینه ای و تملک دارائیهای سرمایه ای و دستگاه های تابع نظام بودجه هزینه ای استانی در قانون بودجه تعیین می شود.

اعتبارات هزینه ای استان ها در سال ۹۷ بالغ بر ۱۰۴۵۵۴ میلیارد ریال و در سال ۹۸ بالغ بر ۱۲۷۵۲۳ میلیارد ریال بوده که بیانگر سهم به ترتیب ۴.۱ و ۴.۳ درصد استان ها از اعتبارات هزینه ای کشور در سال های مذکور است. سهم اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای استان ها از کل این اعتبارات در سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ بالغ بر ۱۸ درصد و با احتساب اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور به ترتیب ۳۸ و ۳۹.۵ درصد می باشد. اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای استان ها متشکل از اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای استانی، اعتبارات ۳ درصد صادرات نفت خام و گاز و اعتبارات ۰.۲۷ درصد مالیات بر ارزش افزوده و همچنین اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور است. در سال ۹۸ اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای در قالب ۱۰ امور، ۳۸ فصل و ۹۲ برنامه و اعتبارات هزینه ای برای ۲۵ دستگاه و ۹۷ برنامه قابل هزینه کرد می باشد.

استان ها در وصول درآمدهای عمومی نقش کلیدی ایفا می کنند. ۴۵ درصد از مجموع ۲۱۵۵ هزار میلیارد ریال درآمدهای عمومی در سال ۱۳۹۷، مربوط به ردیف های استانی می باشد. همچنین در سال ۱۳۹۸ استان ها با درآمد مصوب ۱۳۰۵ هزار میلیارد ریال سهم ۵۴ درصدی در درآمدهای عمومی کشور دارند. سهم استان ها از وصول درآمدهای مالیاتی به عنوان اصلی ترین منبع درآمدهای عمومی (با سهم ۷۲ درصدی) در این سال ۶۹ درصد می باشد. بنابراین استان ها در وصول درآمدهای عمومی و بالاخص ردیف های مالیاتی نقش درخور توجهی دارند.

۳- کلیات منابع و مصارف استان ها

برای نخستین بار به استناد مواد ۷۵ و ۷۸ قانون برنامه سوم توسعه منابع و مصارف استان ها شامل ردیف های درآمدی استانی و محدوده وظائف و عملیات عمرانی دولت - که فراتر از یک استان نباشد - تعیین شد. موضوع منابع و مصارف استانی در مواد ۷۸ و ۷۹ قانون برنامه چهارم، ماده ۱۷۹ قانون برنامه پنجم توسعه و ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه تنفیذ گردید.

۳-۱- درآمدهای استانی

تعداد ردیف های استانی در قوانین بودجه سنواتی با تغییرات اندکی مواجه است از جمله تعداد این ردیف ها در قانون بودجه ۱۳۹۷، ۵۸ شامل ۱۹ ردیف مالیاتی و ۳۹ سایر ردیف ها و در قانون بودجه ۱۳۹۸ شامل ۲۰ ردیف مالیاتی و ۳۲ ردیف سایر و مجموعاً ۵۲ ردیف می باشد.

مجموع درآمدهای استانی در سال ۱۳۹۸ معادل ۱۳۲۱ هزار میلیارد ریال می باشد که برای سال ۱۳۹۹ با رشد ۲۵ درصدی ۱۶۵۳ هزار میلیارد ریال برآورد گردید. این درآمد شامل بخش عمومی و اختصاصی به ترتیب ۱۶۳۷ و ۱۴۳ هزار میلیارد ریال می باشد که در مقایسه با سال ۱۳۹۸ در بخش عمومی ۲۵ درصد و در بخش اختصاصی ۱۲ درصد رشد را نشان می دهد.

تعداد ۲۰ دستگاه اجرایی در هر استان مسئول وصول درآمدها هستند که به ترتیب امور مالیاتی با ۹۳/۶ درصد معادل ۱۵۳۳ هزار میلیارد ریال بالاترین سهم، نیروی انتظامی با ۶۰ هزار میلیارد ریال، ثبت اسناد با ۹/۲ هزار میلیارد ریال، و استاندارد با ۷ هزار میلیارد ریال بیشترین سهم وصولی را بر عهده دارند.

تعداد ردیفهای درآمدی استانها در سال ۱۳۹۹ بالغ بر ۵۷ ردیف می‌باشد که ۴۷ ردیف آن عمومی و ۱۰ ردیف آن اختصاصی است. شایان ذکر است درآمد اختصاصی در استان مختص ادارات کل آموزش پرورش و بهزیستی است.

۳-۲- اعتبارات هزینه ای

اعتبارات هزینه ای منابعی است که برای جبران خدمات کارکنان دولت، خرید خدمات و کالاهای مصرفی در قوانین بودجه منظور می‌شوند. در بودجه استان ها، اعتبارات هزینه ای دستگاه های اجرایی از محل درآمدهای عمومی و اختصاصی تامین می‌شود. اعتبارات هزینه ای دستگاه های اجرایی تابع نظام بودجه استانی - ۲۵ دستگاه اجرایی در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۰۴۵۵۴ میلیارد ریال بوده است که با نرخ رشد ۲۲ درصدی به ۱۲۷۵۲۳ میلیارد ریال در سال ۹۸ رسیده است.

در سال ۱۳۹۹ نیز اعتبارات هزینه ای ۲۵ دستگاه اجرایی مشمول نظام بودجه استانی با رشد ۱۲/۱ درصدی به میزان ۱۴۳ هزار میلیارد ریال به استانها اعلام گردید که استانها اعتبارات را بر اساس شاخصهای تعیین شده در بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۹ توزیع و در شورای برنامه ریزی و توسعه استان تصویب و در سامانه جامع لایحه بودجه ثبت نمودند. ضمناً از آنجاییکه لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ به صورت دوسالانه و غلتان می‌باشد اعتبارات سال ۱۴۰۰ نیز با رشد ۱۰ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۹ در لایحه بودجه درج شده است. لازم بذکر است اعتبارات استانها بر اساس دستگاه و برنامه در پیوست گزارش استانی لایحه بودجه درج می‌گردد.

شایان ذکر است مقرر گردید اعتبارات ادارات کل محیط زیست بصورت ملی در لایحه درج گردد که بر اساس فرمهای توزیع شده مبلغی معادل ۴۵۳۰ میلیارد ریال از سرجمع استانها کسر و به سرجمع سازمان محیط زیست کشور اضافه شد. در نهایت اعتبارات هزینه ای دستگاههای اجرایی مشمول نظام بودجه استانی شامل ۲۴ دستگاه معادل ۱۳۸۴۷۰ میلیارد ریال گردید. در لایحه بودجه ۹۹، منبع تامین اعتبار کمک زیان شرکت آب وفاضلاب روستایی استانها از متفرقه به یارانه تبدیل شد. در سال ۱۳۹۸ این اعتبار بالغ بر مبلغ ۲۲۰۰ میلیارد ریال بود که با رشد ۱۳/۶ درصدی به مبلغ ۲۵۰۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۹ افزایش یافت.

۳-۳- اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای

اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استانها بر اساس قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) و (۲) و همچنین سایر قوانین مرتبط با توسعه مناطق نظیر قانون ۳ درصد درآمد حاصل از صادرات مناطق نفت خیز و گاز خیز، قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و ماده ۹۴ قانون برنامه ششم توسعه از ۴ بخش اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استانی، ۳ درصد درآمد حاصل از صادرات نفت، ۰.۲۷ مالیات بر ارزش افزوده و اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور تشکیل شده است. اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استانها در سال ۱۳۹۷ - با احتساب ردیفها - از ۲۳۶۸۴۴ میلیارد ریال و سهم ۳۸ درصدی از این اعتبارات در بودجه عمومی با رشد ۱۱ درصد به ۲۶۴۴۳۶ میلیارد ریال و سهم ۳۹.۵ درصدی در قانون بودجه ۱۳۹۸ رسید. در لایحه بودجه ۱۳۹۹، اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استانها ۱۲۱۰۰۰ میلیارد ریال، اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور ۱۴۵۰۰۰ میلیارد ریال مجموعاً بالغ بر ۲۶۶۰۰۰ میلیارد ریال منظور شده است. رشد اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استانی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ دارای رشد ۰.۱ درصدی بوده و رشد اعتبارات استانها با احتساب اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور نیز تقریباً بدون تغییر بوده است.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹، اعتبارات ۱۲۱ هزار میلیارد ریال بین ۳۲ فصل و ۸۶ برنامه توزیع شده است، که ۸۰ درصد این اعتبارات به فصول حمل و نقل، توسعه خدمات شهری و روستایی، ورزش و تفریحات، آب و فاضلاب، اداره امور عمومی، کشاورزی و منابع طبیعی، آموزش و پرورش عمومی، فرهنگ و هنر و منابع آب اختصاص یافته است. سه فصل نخست از نظر سهم به ترتیب عبارتند از حمل و نقل با ۱۴ درصد، توسعه و خدمات شهری و روستایی با ۱۲.۴ درصد و فصل ورزش و تفریحات با ۱۲.۲ درصد.

۴- جداول منابع و مصارف استان ها

مقایسه درآمدهای استانی ۱۳۹۹-۱۴۰۰				
میلیون ریال				
1400		1399		سال
اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	عنوان دستگاه / درآمد
0	638000		580000	1050 استانداری
0	165000		150000	140115 درآمد حاصل از ارائه خدمات و اجازه استفاده از امکانات بازرچه های متدا
0	143000		130000	140119 درآمد موضوع ماده (99) قانون شهرداری ها
0	330000		300000	140120 درآمد حاصل از فروش سایر خدمات
0	66184800		60168000	1060 نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
0	9075000		8250000	140113 درآمد حاصل از صدور، تعویض و تمدید گذرنامه
0	2640000		2400000	140151 درآمد حاصل از صدور گواهینامه هوشمند
0	440000		400000	140152 درآمد حاصل از تعویض در تعویض گواهینامه
0	330000		300000	140154 درآمد حاصل از انگشت نگاری
0	330000		300000	140155 درآمد حاصل از صدور کارت معافیت دائم مشمولان وظیفه از خدمت سرب
0	2750000		2500000	140157 درآمد حاصل از خدمات انتظامی
0	19800		18000	140205 عواید داخلی پانگانی
0	49500000		45000000	150101 درآمدهای حاصل از جرایم رانندگی
0	1100000		1000000	160183 درآمد حاصل از اجرای طرح ناحیه کاهش آلودگی هوا (LEZ)
0	1925000		1750000	1084 مرکز پزشکی قانونی
0	1925000		1750000	140101 درآمد حاصل از خدمات قضایی
0	10212400		9284000	1085 اداره کل ثبت اسناد و املاک
0	10208000		9280000	140111 درآمد حاصل از خدمات ثبتی
0	4400		4000	150120 درآمد حاصل از سایر جرایم و خسارات
0	1686682062		1533347329	1101 اداره کل امور مالیاتی
0	342815000		311650000	110105 مالیات اشخاص حقوقی غیر دولتی
0	80304785		73004350	110201 مالیات حقوق کارکنان بخش عمومی
0	91515215		83195650	110202 مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی
0	162632353/4		147847594	110203 مالیات مشاغل
0	17652800		16048000	110204 مالیات مستغلات
0	99000		90000	110205 مالیاتهای متفرقه درآمد
0	7590000		6900000	110301 مالیات بر ارث
0	59400		54000	110302 مالیاتهای اتفاقی
0	17348413/5		15771285	110303 مالیات نقل و انتقال سرقتی
0	24907520		22643200	110304 مالیات نقل و انتقال سهام
0	13394700		12177000	110305 مالیات نقل و انتقالات املاک
0	12342000		11220000	110306 حق تمیر و اوراق بهادار
0	22000		20000	110502 دو درصد مالیات سایر کالاها(معوق)
0	17710000		16100000	110504 عوارض خروج از کشور
0	8806875		8006250	110506 سیگار
0	14414400		13104000	110507 مالیات بر نقل و انتقالات اتومبیل
0	7623000		6930000	110508 شماره گذاری
0	722870500		657155000	110512 ارزش افزوده مجموع (ارزش افزوده و گمرک) بدون متمرکز مودیان
0	144574100		131431000	110513 درآمد حاصل از یک درصد نرخ مالیات بر ارزش افزوده - موضوع ماده
0	3960000		3600000	1105 اداره کل گمرک
0	1760000		1600000	140112 درآمد حاصل از خدمات گمرکی
0	2200000		2000000	160101 درآمدهای متفرقه
0	3300		3000	1126 اداره کل آموزش فنی و حرفه ای
0	3300		3000	210203 منابع حاصل از فروش ماشین آلات و تجهیزات دستگاه های دولتی
0	733425		666750	1137 اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
0	176000		160000	130301 درآمدهای حاصل از اجازه ساختمان ها و اراضی (از جمله امکانات، اماکن
0	7425		6750	140103 درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی
0	550000		500000	140125 درآمد حاصل از ورودی موزه ها و محوطه های تاریخی و سایر منافع حاصله
0	33000		30000	1140 اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی
0	33000		30000	130301 درآمدهای حاصل از اجازه ساختمان ها و اراضی (از جمله امکانات، اماکن
15455000	0	14050000		1275 اداره کل آموزش و پرورش
1980000	0	1800000		130301 درآمدهای حاصل از اجازه ساختمان ها و اراضی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگ
2750000	0	2500000		140104 درآمد حاصل از خدمات بهداشتی - درمانی
550000	0	500000		140117 درآمد حاصل از هنرستانهای فنی و حرفه ای
1980000	0	1800000		140118 درآمد حاصل از بند(3) ماده (13) و مواد (16) و (18) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش
3520000	0	3200000		140145 درآمد حاصل از مراکز آموزشی - رفاهی
2200000	0	2000000		140159 درآمد حاصل از سایر خدمات آموزشی (شامل درآمد اختصاصی مربوط به اخذ وجوه مرتبط به هزینه
2200000	0	2000000		160101 درآمدهای متفرقه
275000	0	250000		210203 منابع حاصل از فروش ماشین آلات و تجهیزات دستگاه های دولتی

مقایسه درآمدهای استانی ۱۳۹۹-۱۴۰۰					
میلیون ریال					
1400		1399		سال	
اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	عنوان دستگاه / درآمد	کد دستگاه/در
0	1045000		950000	پایگاه انتقال خون	1295
0	1045000		950000	درآمد حاصل از فروش سایر کالاها	140206
345868/6	9059/6	314426	8236	اداره کل بهزیستی	1315
334868/6	9059/6	304426	8236	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	140120
11000	0	10000		درآمد حاصل از فروش سایر کالاها	140206
0	495000		450000	اداره کل حفاظت محیط زیست	1400
0	55000		50000	درآمد حاصل از خدمات آزمایشگاهی	140108
0	165000		150000	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	140120
0	88000		80000	درآمد حاصل از جرایم و خسارات زیست محیطی	150104
0	110000		100000	درآمد حاصل از اجرای ماده (33) قانون هوای پاک	150132
0	33000		30000	درآمد حاصل از اجرای وصول جریمه ها و خسارات قانون حفاظت، احیاء	150133
0	44000		40000	درآمد حاصل از جرایم ماده (21) قانون مدیریت پسماند	150134
0	7700000		7000000	اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی	1460
0	7700000		7000000	درآمد حاصل از خدمات استانداردسازی	140160
0	34210		31100	اداره کل جهاد کشاورزی	1510
0	1210		1100	درآمد حاصل از خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی، اکتشافی و حق فنی	140105
0	33000		30000	درآمد حاصل از فروش کالاها ی کشاورزی	140201
0	132000		120000	شیلات	1512
0	132000		120000	درآمد حاصل از خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی، اکتشافی	140105
0	16500		15000	اداره کل راه و شهرسازی	1530
0	16500		15000	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	140120
0	18700		17000	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	1540
0	5500		5000	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	140120
0	13200		12000	درآمد حاصل از جرایم و مجازات قانون کار	150103
0	770000		700000	اداره کل صنعت، معدن و تجارت	1550
0	55000		50000	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	140120
0	550000		500000	درآمد حاصل از فروش پسماندهای روی شهرک صنعتی سرب و روی زن	160102
0	165000		150000	درآمد موضوع جزء (5) بند (الف) ماده (43) قانون برنامه ششم توسعه	160187
0	22000000		20000000	درآمدهای متفرقه	9998
0	22000000		20000000	درآمدهای متفرقه	160101
31,601,737	1,802,592,457	14,364,426	1,638,720,415	جمع	

اعتبارات هزینه ای استان ها در سال ۱۳۹۹ بر حسب برنامه

کد برنامه	عنوان برنامه	عملکرد سال ۱۳۹۷			مجموع سال ۱۳۹۸			برآورد سال ۱۳۹۹			پیش بینی سال ۱۴۰۰			
		مجموع عمومی ۹۷	عملکرد اختصاصی ۹۷	مجموع عمومی ۹۸	مجموع اختصاصی ۹۸	مجموع عمومی ۹۹	مجموع اختصاصی ۹۹	سایر ۹۹	پارانه ۹۹	جمع ۹۹	مجموع عمومی ۱۴۰۰	اختصاصی ۱۴۰۰	سایر ۱۴۰۰	پارانه ۱۴۰۰
	جمع کل	۱۰۷۴۶۹۵	۶۶۵۰۸۶	۱۲۵۵۲۸۲۹	۱۰۹۵۸۰۲۹	۱۳۸۵۰۹۳۰	۱۰۳۷۷۲۱۲	۲۵۰۰۰۰۰	۱۵۱۲۲۱۴۲	۱۵۲۴۵۱۲۲	۸۳۸۹۶۲	۰	۲۷۵۰۰۰۰	۱۶۴۴۹۶۸۶
۱۳۰۷۰۱۰۰۰	برنامه تامین آب	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۹۰۳۰۹۰۰۰	توسعه خدمات فرهنگی و اجتماعی نیروی کار	۵۶۴۲۰	-	۷۸۸۹۶	-	-	-	۱۹۰۰۰۰	۱۹۰۰۰۰	-	-	-	۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰
۱۸۰۲۰۴۶۰۰۰	برنامه آموزش های مهارتی در حوزه محیط زیست	۱۷۵۷۱۹	-	۲۳۲۳۰۰	-	۲۱۴۸۸۴	-	-	۲۱۴۸۸۴	۲۱۴۸۸۴	-	-	۲۳۲۳۷۸	۲۳۲۳۷۸
۱۸۰۲۰۷۹۰۰۰	برنامه توسعه تامین، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها، اماکن	-	-	-	-	۱۱۹۶۲	-	-	۱۱۹۶۲	۱۱۹۶۲	-	-	۱۳۱۵۸	۱۳۱۵۸
۱۶۰۱۰۲۰۰۰۰	برنامه ارائه خدمات بهداشت روستایی	۵۲۹۶۶۵	-	۵۴۲۳۴۴	-	۶۰۸۶۷۵	-	-	۶۰۸۶۷۵	۶۰۸۶۷۵	-	-	۶۷۰۳۸۴	۶۷۰۳۸۴
۱۷۰۲۰۳۰۰۰۰	تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیای فرهنگی و تاریخی	۱۷۸۵۰۳۳	-	۲۳۲۳۵۲۳	-	۲۶۸۲۹۸۹	-	-	۲۶۸۲۹۸۹	۲۶۸۲۹۸۹	-	-	۲۹۵۰۰۷۰	۲۹۵۰۰۷۰
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۴۰۲۰۱۰۰۰۰	برنامه حفاظت و بهره برداری پایدار از زیست بوم های آبی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۳۱۷۷۹	۳۱۷۷۹
۱۷۰۲۰۳۴۰۰۰	برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه های عمومی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۷۰۲۰۰۸۰۰۰	گسترش خدمات موزه ای	۱۱۵۱۲	-	۱۸۲۰	-	۱۱۹۵۳۵	-	-	۱۱۹۵۳۵	۱۱۹۵۳۵	-	-	۱۳۱۲۸۹	۱۳۱۲۸۹
۱۱۰۲۰۱۴۰۰۰	برنامه کنترل و تامین امنیت مرزها	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۶۰۱۰۰۳۰۰۰	برنامه ارائه خدمات بهداشت شهری	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۹۰۵۰۰۸۰۰۰	پژوهش های کاربردی در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۸۰۱۰۱۰۰۰۰	برنامه آموزش ابتدایی	۲۰۲۲۴	-	۱۹۰۸۱۷۵/۲	-	۳۰۸۲۹۹۶/۴	-	-	۳۰۸۲۹۹۶	۳۰۸۲۹۹۶	-	-	۳۲۰۴۳۷۱	۳۲۰۴۳۷۱
۱۶۰۲۰۱۰۰۰۰	برنامه ارائه خدمات درمانی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۲۰۲۰۰۱۰۰۰۰	برنامه ارائه خدمات هواشناسی، اقلیم شناسی	۱۲۴۴۲۲۷	-	۱۵۹۴۷۶۶	-	۱۷۸۱۹۱۲	-	-	۱۷۸۱۹۱۲	۱۷۸۱۹۱۲	-	-	۱۹۶۰۳۰۱	۱۹۶۰۳۰۱
۱۹۰۳۰۲۴۰۰۰	کاهش عرضه مواد مخدر و روان گردان	۱۴۹۱۷۰	-	۷۸۹۲۸	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۸۰۲۰۲۷۰۰۰۰	برنامه ارتقای کیفیت فعالیت های آموزشی و کمک آموزشی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۹۰۳۰۴۵۰۰۰	توسعه خدمات حمایتی ایتاگران	-	-	-	-	۸۳۵۰۳	-	-	۸۳۵۰۳	۸۳۵۰۳	-	-	۹۴۱۶۷	۹۴۱۶۷
۱۷۰۱۰۲۹۰۰۰	برنامه حمایت از گسترش فعالیت های فرهنگی در مساجد	۶۴۰۷	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۹۰۳۰۴۴۰۰۰	توسعه خدمات بازتوانی معناتان	۱۴۱۴۲۰	-	۱۶۹۱۷۱	-	۱۱۹۰۱۲	-	۶۰	۱۱۹۰۱۲	۱۱۹۰۱۲	-	-	۱۳۰۹۱۴	۱۳۰۹۱۴
۱۸۰۲۰۴۱۰۰۰	برنامه آموزش های مهارتی در حوزه عمومی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۹۰۵۰۱۳۰۰۰۰	پژوهش های کاربردی در حوزه مواد مخدر و روانگردان	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۲۰۶۰۳۸۰۰۰	برنامه هزینه های مربوط به بازتوانی دستگاه دولت	-	-	-	-	۱۵۹۳۱	-	-	۱۵۹۳۱	۱۵۹۳۱	-	-	۱۷۵۲۴	۱۷۵۲۴
۱۷۰۱۰۰۶۰۰۰۰	برنامه ساماندهی، هدایت و ارتقای فعالیت های قرآنی	۲۳۵۵۵۶	-	۲۶۷۸۸۵	-	۳۳۱۰۹۰	-	-	۳۳۱۰۹۰	۳۳۱۰۹۰	-	-	۳۵۲۲۱۷	۳۵۲۲۱۷
۱۳۰۲۰۲۴۰۰۰	توسعه و بهسازی راههای روستایی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۸۰۲۰۳۸۰۰۰۰	برنامه آموزش های مهارتی در حوزه فرهنگ	۱۹۱۷۱۶	-	۳۲۹۳۶	-	۳۲۵۶۴	-	-	۳۲۵۶۴	۳۲۵۶۴	-	-	۲۴۸۲۱	۲۴۸۲۱
۱۲۰۱۰۱۰۰۰۰	اجرای احکام قضائی	۹۸۸۰۱۸۴	-	۸۳۳۱۰۹	-	۱۰۸۱۶۶۲۲	-	-	۱۰۸۱۶۶۲۲	۱۰۸۱۶۶۲۲	-	-	۱۱۸۸۳۲۶۷	۱۱۸۸۳۲۶۷
۱۷۰۲۰۰۲۰۰۰۰	تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول، ناملموسی، طبیعی و فرهنگی	۸۱۰۲۱۵	-	۱۲۰۰۵۷	-	۱۱۴۲۵۲۱	-	-	۱۱۴۲۵۲۱	۱۱۴۲۵۲۱	-	-	۱۲۵۵۵۷۸	۱۲۵۵۵۷۸
۱۳۰۵۰۴۵۰۰۰	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر و نگهداری فضاها، ساختمانها و اماکن و ماشین	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۸۰۲۰۷۳۰۰۰۰	برنامه آموزش های مهارتی در حوزه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	-	-	-	-	۲۱۶۸	-	-	۲۱۶۸	۲۱۶۸	-	-	۲۳۸۶	۲۳۸۶
۱۷۰۳۰۲۹۰۰۰۰	برنامه رشد و پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۲۱۳۱۲	-	۹۸۵۴	-	۱۳۵۷۹۱	-	-	۱۳۵۷۹۱	۱۳۵۷۹۱	-	-	۱۴۳۲۷۰	۱۴۳۲۷۰
۱۷۰۲۰۰۱۰۰۰۰	برنامه اکتشاف باستان شناسی و تاریخی	۱۶۲۷۲۲	-	۴۳۵۲۳	-	۷۰۲۵۲	-	-	۷۰۲۵۲	۷۰۲۵۲	-	-	۷۷۲۸۷	۷۷۲۸۷
۱۹۰۳۰۰۱۰۰۰۰	توسعه خدمات حمایتی	۴۳۸۶۲	-	۵۰۲۶۴۷۷	-	۵۵۱۹۷	-	-	۵۵۱۹۷	۵۵۱۹۷	-	-	۶۲۸۲۵	۶۲۸۲۵
۱۳۰۶۰۵۹۰۰۰	برنامه ارتقا، مهارت های غیر رسمی، حرفه ای	۱۵۰۴۸	-	۴۴۲۵	-	۴۴۲۵	-	-	۴۴۲۵	۴۴۲۵	-	-	۵۲۸۲	۵۲۸۲
۱۲۰۶۰۱۰۰۰۰	برنامه افزایش تولید محصولات دام و طیور	۲۱۴۲۶۲۲	-	۳۸۰۸۲۹۵	-	۳۰۷۲۰۲۹	-	-	۳۰۷۲۰۲۹	۳۰۷۲۰۲۹	-	-	۳۳۷۰۴۲۲	۳۳۷۰۴۲۲
۱۷۰۱۰۶۲۰۰۰۰	برنامه راهبری، نظارت و اداره موقوفات کشور	۵۷۰۶۸۵	-	۶۸۷۹۸۶	-	۷۹۴۱۷۷	-	-	۷۹۴۱۷۷	۷۹۴۱۷۷	-	-	۸۷۲۶۶۶	۸۷۲۶۶۶
۱۸۰۲۰۱۷۰۰۰۰	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها، اماکن	-	-	-	-	۱۵۰۶۱۰	-	-	۱۵۰۶۱۰	۱۵۰۶۱۰	-	-	۱۶۵۶۷۲	۱۶۵۶۷۲
۱۸۰۱۰۰۵۰۰۰۰	برنامه حفاظت و صیانت از ذخایر و منابع آبی	۳۵۳۹۸۴	-	۴۳۸۹۴	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۸۰۱۰۰۵۰۰۰۰	برنامه آموزش دوره اول متوسطه	-	-	-	-	۲۶۹۸۱۵۹	-	-	۲۶۹۸۱۵۹	۲۶۹۸۱۵۹	-	-	۲۳۰۰۵۶۹	۲۳۰۰۵۶۹
۱۳۰۷۰۰۳۰۰۰۰	برنامه تامین آب	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۳۰۶۰۰۷۰۰۰۰	برنامه ارتقای شریک مکانیزاسیون کشاورزی	۵۵۶۵۶۶	-	۶۲۱۹۵	-	۸۷۲۶۸۷	-	-	۸۷۲۶۸۷	۸۷۲۶۸۷	-	-	۹۶۱۷۷۹	۹۶۱۷۷۹
۱۳۱۰۰۰۵۰۰۰۰	برنامه مدیریت منابع زنجیری	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۳۰۵۰۴۴۰۰۰۰	تنظیم بازار کالاها و خدمات	۱۸۱۲۷۹۲	-	۲۵۴۴۷۲۲	-	۴۰۷۹۳۵۵	-	-	۴۰۷۹۳۵۵	۴۰۷۹۳۵۵	-	-	۴۴۸۱۲۰۲	۴۴۸۱۲۰۲
۱۰۰۲۰۰۱۰۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی	-	-	-	-	۲۲۷۸	-	-	۲۲۷۸	۲۲۷۸	-	-	۲۵۰۵	۲۵۰۵
۱۹۰۲۰۰۴۰۰۰۰	توسعه خدمات توانبخشی	۳۴۰۷۷۶۷	-	۴۵۲۶۴۶۱	-	۴۲۱۹۵	-	-	۴۲۱۹۵	۴۲۱۹۵	-	-	۴۵۲۰۱	۴۵۲۰۱
۱۲۱۰۰۱۸۰۰۰۰	برنامه تولید محصولات فناورانه نهاده ها	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۸۰۲۰۳۷۰۰۰۰	برنامه آموزش غیررسمی کشاورزی در مناطق کمتر توسعه یافته	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۳۰۷۰۰۴۰۰۰۰	برنامه حفاظت از منابع آبهای سطحی و زیرزمینی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۳۰۶۰۳۵۰۰۰۰	برنامه کنترل و گواهی نهال	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۷۰۲۰۵۸۰۰۰۰	برنامه حمایت از فعالیت های فرهنگی، هنری، دینی استانها	۳۰۴۹۹۸۵	-	۲۵۴۹۱۸۰	-	۲۸۴۱۶۷۴	-	-	۲۸۴۱۶۷۴	۲۸۴۱۶۷۴	-	-	۳۱۲۲۷۷۲	۳۱۲۲۷۷۲
۱۳۰۶۰۳۱۰۰۰۰	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماری های گیاهی و علف های هرز	۱۰۸۲۸۰۹	-	۳۲۹۴۹۹	-	۸۶۱۰۴۷	-	-	۸۶۱۰۴۷	۸۶۱۰۴۷	-	-	۹۶۶۸۲۰	۹۶۶۸۲۰
۱۸۰۲۰۸۲۰۰۰۰	تعمیرات اساسی و تامین تجهیزات	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۰۰۲۰۱۳۰۰۰۰	برنامه تقویت و تحکیم سیاست داخلی	۳۱۸۲۳۵	-	۳۵۷۵۴۰۲	-	۴۰۸۰۹۱۰	-	-	۴۰۸۰۹۱۰	۴۰۸۰۹۱۰	-	-	۴۴۹۰۴۳۳	۴۴۹۰۴۳۳
۱۳۰۵۰۲۰۰۰۰	برنامه انجام تشریفات گمرکی کالا	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۳۰۶۰۶۴۰۰۰	برنامه ارتقای مهارت های بهره برداری بهینه آب در کشاورزی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۳۰۶۰۶۸۰۰۰	برنامه ساماندهی عشایر	۷۴۵۱۶۳	-	۸۵۱۰۵۲	-	۹۷۴۲۰۴	-	-	۹۷۴۲۰۴	۹۷۴۲۰۴	-	-	۱۰۷۱۲۲۸	۱۰۷۱۲۲۸

جدول ۴-۱۰: اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استان ها به تفکیک فصل در سال ۱۳۹۹

کد استان	استان / فصل	فصل اداره امور عمومی	فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	فصل دفاع	فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	فصل اداره امور قضایی	فصل انرژی	فصل حمل و نقل	فصل صنعت و معدن	فصل بازرگانی	فصل کشاورزی و منابع طبیعی	فصل منابع آب	فصل مدیریت پسماند
	کل کشور	۱۱,۰۰۴,۹۹۱	۸۵۶,۶۲۲	۱,۱۸۲,۴۰۰	۱,۷۲۴,۴۸۷	۱,۳۵۵,۰۸۳	۱,۵۱۷,۶۷۴	۱۸,۰۳۱,۷۰۸	۲,۳۱۹,۳۶۹	۵۷۱,۰۲۹	۱۰,۷۵۴,۳۶۶	۵,۲۱۷,۸۵۲	۱۸۸,۴۵۹
۵۱	مرکزی	۲۹۵,۲۹۱	۶,۸۰۰	۲۰,۷۶۹	۴۰,۰۰۰	۳۱,۳۶۰	۴۳,۰۰۰	۳۷۶,۷۷۴	۳۴,۹۲۵	۱,۲۰۰	۱۹۴,۷۸۰	۳۵,۳۰۰	۴,۰۰۰
۵۲	گیلان	۳۲۶,۴۵۲	۲۸,۰۰۰	۳۰,۳۸۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۶,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۳۱۹,۵۶۲	۱۱,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۲۴۶,۴۷۷	۱۵۵,۰۰۰	۶۰,۰۰۰
۵۳	مازندران	۴۰۵,۱۳۱	۱۹,۵۰۰	۳۳,۸۸۵	۲۰,۰۰۰	۱۶,۶۶۵	۴۱,۷۳۰	۵۵۰,۵۸۳	۷۴,۰۶۶		۲۵۴,۵۶۶	۳۸۵,۵۶۳	۱,۰۰۰
۵۴	آذربایجان شرقی	۵۲۳,۶۵۶		۳۶,۶۰۳	۹۴,۰۳۵	۱۰۷,۱۳۶		۶۵۲,۲۹۶	۲۸۱,۹۶۳	۷,۰۸۵	۲۹۲,۸۷۷	۱۱۲,۴۱۸	۱,۷۷۱
۵۵	آذربایجان غربی	۱۲۳,۳۰۵	۲۴,۷۱۳	۸۰,۷۷۳	۱۱۸,۵۰۰	۶۵,۶۲۸	۱۱۰,۷۷۳	۹۵۹,۱۵۷	۲۵۲,۴۱۵	۲۷,۷۸۳	۳۲۷,۸۹۹	۲۲۷,۱۷۴	۳۱,۶۲۸
۵۶	کرمانشاه	۱۹۹,۹۱۹	۱۵,۸۹۱	۲۲,۴۵۴	۱۰۸,۷۳۳	۲,۰۹۴	۶۶,۲۰۷	۶۴۰,۰۳۳	۱۱۷,۵۲۹	۵۱,۰۳۳	۳۲۳,۹۸۱	۶۶,۶۳۲	
۵۷	خوزستان	۱,۲۷۰,۳۹۰	۴۷۵,۰۷۹	۲۰۲,۲۹۱	۱۲۲,۳۴۹	۲۴۲,۶۱۶	۵۵,۷۴۴	۱,۵۲۳,۱۵۴	۴۰۹,۱۵۷	۱۷۲,۱۱۹	۱,۳۳۰,۹۲۴	۶۲,۵۴۵	۱۷,۷۹۰
۵۸	فارس	۲۶۱,۲۰۲	۶,۴۹۵	۶۰,۰۷۵		۳۸,۵۵۷	۶۴,۹۵۶	۱,۲۰۷,۹۷۲	۱۳۶,۴۷۸		۵۷۹,۸۲۵	۲۹۵,۷۷۹	
۵۹	کرمان	۱,۲۶۹,۱۱۸		۵۶,۷۰۰	۱۳۱,۳۵۵	۸۲,۴۲۰	۱۳۷,۶۵۹	۱,۱۰۲,۳۷۹	۷۰,۵۶۶		۴۷۸,۰۹۹	۳۴۶,۳۳۹	۲,۴۴۲
۶۰	خراسان رضوی	۱۳۲,۷۱۲	۲۷,۳۸۴	۵۲,۴۵۵	۱۳۰,۵۱۳	۵۱,۵۶۹	۱۴,۶۹۲	۱,۰۹۱,۷۶۸	۸۳,۴۶۱	۲۰,۲۹۱	۶۶۹,۵۰۸	۳۳۱,۴۴۴	۵,۲۹۵
۶۱	اصفهان	۶۵۲,۲۴۲	۲۲,۵۹۲	۴۳,۳۳۸	۶۶,۴۲۵	۱۲۲,۴۲۱	۶۰,۲۹۸	۵۵۲,۷۵۰	۲۷,۵۸۶	۲,۶۹۷	۲۸۰,۶۸۹	۱۳۱,۰۰۸	۴,۵۴۸
۶۲	هرمزگان	۲۲۸,۸۱۹		۳۶,۹۰۰	۱۶,۰۰۰	۲۳,۴۰۰	۲۳,۵۵۰	۷۷۰,۰۷۱	۵۹,۱۰۰		۳۳۸,۵۴۰	۳۵۰,۲۲۳	
۶۳	سیستان و بلوچستان	۴۵۴,۰۸۶	۹۰,۸۷	۶۲,۶۰۸	۱۴۰,۰۰۰	۴۹,۴۰۹	۱۲۵,۸۹۷	۱,۳۸۶,۹۰۴	۱۱۵,۶۴۰	۱۶۴,۸۷۵	۱,۱۸۶,۳۶۵	۴۲۶,۰۶۵	۵,۰۰۰
۶۴	کردستان	۳۹۸,۷۰۰	۱۶,۰۰۰	۲۸,۶۷۸	۷۶,۱۸۰	۲۷,۵۰۰	۳۰,۰۰۰	۵۹۳,۰۰۰	۴۸,۰۰۰	۵۱,۸۲۰	۴۴۹,۰۰۰	۹۶,۰۰۰	۲,۵۰۰
۶۵	همدان	۳۰۶,۹۶۶	۳,۶۷۳	۲۰,۳۸۴	۱۵,۸۳۲	۱۹,۴۴۳	۲۷,۹۷۱	۳۰۶,۹۶۶	۴۹,۵۸۷		۱۶۶,۰۹۶	۷۷,۷۲۳	۱,۵۸۸
۶۶	لرستان	۳۱۵,۹۶۴	۳۱,۶۳۸	۲۹,۲۷۰	۷۱,۷۶۹	۴۰,۸۳۳	۳,۵۸۷	۵۵۱,۱۱۸	۳۸,۱۴۰	۳,۰۰۰	۳۴۲,۶۳۶	۱۷۷,۱۴۶	۵۲۹
۶۷	ایلام	۴۶۵,۵۲۰	۹,۰۰۰	۲۳,۹۰۳	۳۷,۰۰۰	۳۵,۹۰۴	۲۴,۸۸۰	۴۲۵,۶۹۱	۱۹,۲۷۶	۱۳,۸۷۶	۲۴۱,۹۱۳	۱۱۴,۴۳۵	
۶۸	زنجان	۱۴۱,۹۹۰	۸,۳۸۰	۱۶,۵۹۴	۳۷,۵۱۱	۴,۳۸۴		۳۸۵,۶۶۲	۳۲,۰۰۷	۱,۳۵۲	۱۶۲,۷۵۵	۸۹,۷۶۸	
۶۹	چهارمحال و بختیاری	۱۵۵,۸۵۳	۵,۳۳۴	۱۴,۴۶۲	۴۵,۳۵۱	۲۷,۸۳۵	۱۰,۱۵۱	۲۸۷,۵۸۳	۲۳,۱۳۲		۱۱۶,۹۳۰	۲۶,۴۷۴	
۷۰	خهرستان و سمنان	۲۱۷,۸۳۹	۹,۲۰۱	۷۶,۳۷۵		۱۷,۲۹۱	۱۱,۵۲۹	۴۹۳,۸۱۳	۳۰,۲۹۶	۳,۲۷۳	۱۸۵,۰۹۱	۲۷۹,۶۳۳	۴,۹۴۷
۷۱	سمنان	۱۷۷,۳۱۶	۷,۰۰۰	۱۴,۰۰۰	۱۳,۶۰۰	۲۴,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱۹۰,۸۰۰	۳۷,۰۰۰		۱۹۴,۱۰۰	۹۳,۳۰۰	۴,۰۰۰
۷۲	یزد	۵۸۰,۸۴۳	۱۷,۴۴۸	۱۸,۱۳۶	۶۳,۳۷۰	۱۷,۵۲۲	۲۷,۳۷۹	۲۲۳,۸۹۴	۴۱,۸۵۱	۱,۰۶۶	۱۶۱,۰۵۴	۵۰,۶۸۶	۲,۸۵۸
۷۳	بوشهر	۱۷۳,۳۸۴	۵,۲۴۵	۳۷,۵۳۲	۴۹,۳۸۴	۳۵,۱۱۴	۱۶۵,۶۶۷	۷۷۲,۰۳۵	۴۰,۹۶۶	۴,۵۰۲	۲۲۹,۴۹۶	۲۲۲,۷۱۴	
۷۴	تهران	۱۳۰,۳۳۴	۳۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰		۳۵,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۴۱۲,۶۵۲	۵۸,۰۰۰		۴۳۶,۰۰۰	۳۹۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰
۷۵	اردبیل	۴۵۹,۷۱۴	۴۵,۶۲۵	۲۱,۸۱۷	۶۳,۷۲۵	۲۲,۸۷۵	۲۰,۰۰۰	۴۰۷,۵۰۰	۴۰,۷۵۰		۱۱۱,۸۱۱	۲۴,۰۶۵	۱,۰۰۰
۷۶	قم	۱۲۱,۰۲۰	۴,۰۶۳	۲۹,۷۶۵	۲۰,۹۸۱	۲۶,۳۵۴	۸,۲۳۶	۲۵۴,۶۷۳	۵۳,۲۷۴	۱,۳۱۸	۱۹۳,۲۷	۴۸,۳۱۵	۴,۷۲۲
۷۷	قزوین	۱۴۹,۰۰۰	۸,۰۰۰	۱۵,۳۱۰	۳۲,۰۰۰	۱۹,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳۲۰,۱۰۰	۲۵,۰۰۰		۷۴,۷۰۰	۹۳,۹۰۰	۱,۸۰۰
۷۸	گلستان	۳۹۹,۸۳۴	۹,۳۱۴	۲۴,۲۰۴	۴۰,۴۴۱	۹,۴۸۰	۵۳,۱۹۲	۲۲۳,۴۴۱	۲۴,۵۱۶	۲,۳۲۵	۴۲۴,۵۰۰	۱۰۲,۷۵۹	۵۸۵
۷۹	خراسان شمالی	۹۲,۳۹۴	۳,۹۱۵	۵,۸۷۳	۲۹,۳۶۳	۱۱,۱۵۸	۳۹,۱۵۰	۳۹۰,۲۸۹	۹۴,۹۳۹	۱۹,۵۷۵	۲۸۶,۰۹۱	۱۹۳,۷۹۱	۷,۲۶۵
۸۰	خراسان جنوبی	۱۷۴,۳۴۰		۲۱,۰۹۰	۱۰,۱۶۰		۹۶,۷۵۰	۳۴۲,۷۸۳	۹,۴۰۵	۳۱,۷۵۲	۳۲۲,۶۸۵	۹۷,۶۶۰	
۸۱	البرز	۳۹۲,۰۴۷	۷,۳۶۵	۱۵,۸۷۶	۳۰,۰۰۰	۴۲,۱۱۵	۳۰,۵۷۶	۲۰۷,۶۱۵	۱۵,۹۵۸	۶,۱۱۷	۱۵۱,۹۵۱	۸۴,۱۳۳	۳,۱۹۱

※ شورای برنامه ریزی و توسعه استان مجاز به افزایش ۱۰ درصد سقف هر فصل از محل کاهش اعتبار سایر فصول است.

کد استان	استان / فصل	فصل کاهش آلودگی	فصل حفاظت از گونه‌های زیستی	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	فصل آب و فاضلاب	فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	فصل بهداشت	فصل درمان	فصل دین و مذهب	فصل ورزش و تفریحات	فصل فرهنگ و هنر	فصل میراث فرهنگی	فصل رسانه
	کل کشور	۱۹۰،۶۱۶	۹۵۱،۴۶۸	۱۵،۹۲۵،۸۴۴	۱۱۰،۳۹،۲۱۳	۱۱۹،۴۱۸	۲،۳۱۵،۱۰۴	۱،۷۲۷،۸۵۵	۲،۷۵۸،۹۲۵	۱۵،۷۱۳،۱۳۳	۵،۹۳۵،۱۴۳	۱،۵۰۰،۶۱۳	۸۵۰،۴۰۸
۵۱	مرکزی	۶،۳۰۰	۱۲،۵۵۰	۲۵۰،۱۷۹	۱۶۹،۰۰۰	۳۷،۹۰۰	۳۰،۰۰۰	۷۰،۰۰۰	۳۰،۴۵۰	۲۴۰،۹۵۷	۱۴۱،۶۵۲	۴۴،۳۵۰	۱۸،۳۰۰
۵۲	گیلان	۳،۰۰۰	۱۲۰،۰۰۰	۴۲۰،۲۰۰	۴۵۰،۰۰۰	۳۰،۰۰۰	۳۰،۰۰۰	۷۰،۰۰۰	۳۵،۰۰۰	۴۵۰،۰۰۰	۲۳۰،۱۱۲	۷۰،۰۰۰	۴۵،۰۰۰
۵۳	مازندران	۱،۷۷۵	۳۴،۷۹۵	۸۳۱،۶۵۶	۴۵۷،۸۸۳	۷۰،۴۹۱	۷۰،۴۹۱	۲۴،۳۵۰	۷۵،۸۳۶	۶۷۶،۶۳۵	۷۲،۳۵۱	۵۸،۹۹۵	۲۳،۰۰۰
۵۴	آذربایجان شرقی	۲۳،۳۱۹	۴۳۸،۳۷۹	۲۷۲،۰۶۶	۲۷۲،۰۶۶	۷۴،۳۱۰	۷۴،۳۱۰	۷۴،۵۰۶	۴۹،۶۷۰	۶۶۷،۱۴۴	۲۵۳،۶۸۵	۱۹۰،۴۲۴	۴۸۰،۴۱۰
۵۵	آذربایجان غربی	۱،۰۱۰	۱۵،۵۷۴	۵۳۸،۰۵۳	۳۷۸،۶۲۳	۰	۰	۱۲۶،۲۰۸	۱۸۶،۹۳۳	۶۷۶،۴۲۳	۲۱۴،۲۰۵	۱۰۵،۵۳۲	۵۰،۲۹۶
۵۶	کرمانشاه	۳،۵۹۵	۲۷۳،۹۲۶	۲۴۵،۳۱۴	۳،۲۹۹	۱۲،۱۴۰	۱۲،۱۴۰	۲۱،۷۶۹	۸۶،۹۹۷	۵۰۸،۳۱۲	۶۷،۳۱۱	۲۴،۷۰۴	۴۱،۵۲۰
۵۷	خوزستان	۹۲،۴۵۷	۲،۴۸۵،۴۹۷	۱،۳۱۱،۳۵۷	۸۰،۷۰۳	۱۷۵،۵۹۰	۲۰۶،۳۲۳	۵۱۳،۹۹۶	۱،۵۷۸،۷۵۱	۵۲۱،۶۰۲	۸۱،۶۰۵	۵۱،۶۰۵	۵۶،۰۷۲
۵۸	فارس	۱۰،۹۲۵	۳۶،۴۴۴	۹۴۰،۷۳۵	۹۲۶،۶۶۴	۱۴۲،۷۳۲	۱۱۶،۵۹۰	۵۳،۶۷۸	۹۰،۹۹۸	۳۴۱،۲۴۶	۴۲،۰۱۹	۴۲،۰۱۹	۴۷،۱۴۵
۵۹	کرمان	۱،۹۳۱	۲۸،۰۹۰	۵۹۱،۸۰۰	۳۹۲،۷۱۵	۲۵۴،۲۸۱	۱۰۱،۰۰۲	۱۸۲،۷۲۳	۲۶۲،۱۱۷	۴۴۲،۱۱۷	۲۶۲،۷۱۴	۵۱،۰۴۵	۷۵،۰۹۰
۶۰	خراسان رضوی	۹،۵۶۰	۶۹،۱۸۵	۹۲۴،۴۷۰	۵۸۸،۱۰۴	۱۳۰،۲۴۱	۱۷۸،۸۹۶	۱۴۳،۸۳۱	۶۳۹،۶۳۲	۴۰۸،۳۴۲	۸۰،۶۲۹	۸۰،۶۲۹	۸۰،۱۰۵
۶۱	اصفهان	۸۰۱	۲۳،۸۹۸	۶۶۰،۴۵۱	۳۶۲،۲۱۳	۷۵،۹۰۷	۱۲۶،۸۴۹	۸۱،۲۲۳	۶۰۷،۱۷۳	۳۰۵،۷۵۶	۱۱۷،۴۹۹	۱۱۷،۴۹۹	۴۴،۹۲۲
۶۲	هرمزگان	۵،۵۰۰	۹،۵۰۰	۵۲۳،۶۷۱	۳۸۲،۵۵۲	۸۳،۵۳۰	۲۸،۶۶۰	۷۰،۰۱۰	۶۰،۸۵۱	۲۳۲،۹۰۴	۱۵،۲۵۰	۱۵،۲۵۰	۱۸،۷۲۰
۶۳	سیستان و بلوچستان	۱،۰۱۰	۲۲،۴۲۹	۲۰۱،۸۶۳	۱۲،۱۱۶	۱۵۲،۲۰۹	۵۷،۸۷۹	۱۳۵،۳۰۰	۱،۰۸۰،۲۱۷	۲۴۹،۳۲۷	۲۴،۲۹۸	۲۴،۲۹۸	۲۲،۲۲۲
۶۴	کردستان	۱،۶۰۰	۹،۰۰۰	۲۳۵،۷۱۰	۱۸۵،۰۰۰	۴۱،۰۰۰	۱۶،۰۰۰	۶۶،۵۰۰	۵۰۵،۰۰۰	۲۵۵،۰۰۰	۶۷،۰۰۰	۶۷،۰۰۰	۱۰،۰۰۰
۶۵	همدان	۲،۸۴۳	۲۱،۷۰۹	۲۹۰،۰۵۴	۲۲۱،۵۸۹	۱،۸۴۸	۱۸،۴۸۶	۱۰،۳۵۶	۳۸۳،۴۱۰	۵۹،۰۴۶	۲۵،۶۶۴	۲۵،۶۶۴	
۶۶	لرستان	۲،۳۳۵	۳۰،۸۱۵	۴۸۷،۵۶۲	۳۲۴،۸۰۹	۲۹۵،۵۵۲	۶،۸۳۱	۱۶۴،۸۰۵	۴۹۱،۴۸۸	۱۲۹،۶۷۹	۸۲،۲۳۳	۸۲،۲۳۳	۱۸۰،۱۷
۶۷	ایلام	۴۰،۳۲۲	۱۶،۰۹۰	۲۳۰،۹۷۶	۱۲۲،۷۲۰	۲۲،۰۱۰	۶،۰۰۰	۴۶،۸۳۰	۲۶۶،۲۷۰	۱۲۶،۷۶۶	۳۰،۱۶۰	۳۰،۱۶۰	۴۱،۹۱۰
۶۸	زنجان	۱۰،۹۵۲	۱۹۰،۰۰۷	۱۴۷،۶۳۷	۲۸۲،۵۶۹	۱۲،۷۱۱	۸،۲۳۸	۴۴،۹۵۷	۲۲۴،۲۷۲	۱۴۲،۹۵۷	۹۱،۱۳۸	۹۱،۱۳۸	۶،۸۸۵
۶۹	چهارمحال و بختیاری	۲،۵۰۰	۲۷،۲۹۰	۲۱۱،۴۱۵	۱۸۳،۶۱۷	۳۵،۶۷۹	۹،۵۰۰	۵۸،۳۴۰	۲۲۸،۷۵۹	۱۴۹،۱۶۲	۱۱،۸۰۶	۱۱،۸۰۶	۲۶،۸۵۵
۷۰	کهگیلویه و بویراحمد	۲،۵۸۵	۳۳،۶۷۶	۴۵۷،۹۶۴	۲۶۶،۹۱۲	۶۹،۷۲۵	۱۶،۸۶۸	۱۰۸،۱۷۰	۵۳۴،۷۰۹	۲۲۷،۴۱۵	۶،۵۵۵	۶،۵۵۵	۴۱،۴۹۵
۷۱	سمنان	۲،۵۰۰	۱۲،۰۰۰	۱۵۵،۶۹۵	۸۳،۰۰۰	۰	۲۳،۸۰۰	۱۳،۴۰۰	۳۵،۱۰۵	۲۶۲،۳۳۰	۴۸،۳۷۰	۴۸،۳۷۰	۸،۵۳۰
۷۲	یزد	۲۰،۶۰۴	۲۰۶،۰۰۴	۲۶۵،۴۹۷	۱۳۳،۲۰۱	۲،۹۳۵	۳۶،۲۷۱	۱۵،۰۳۶	۶۱،۴۸۱	۱۲۰،۱۸۷	۷۴،۷۵۷	۷۴،۷۵۷	۶،۷۵۶
۷۳	پوشهر	۶،۷۵۳	۱۵،۳۰۶	۶۰۷،۱۹۳	۴۱۱،۹۱۵	۰	۲۲۹،۴۶۶	۴۱،۴۶۴	۱۳۴،۱۸۴	۵۷۷،۰۷۰	۲۹۰،۴۶۴	۲۸،۴۶۵	۱۱،۷۰۵
۷۴	تهران	۸۰،۰۰۰	۸۰،۰۰۰	۲۰،۶۰۵۱۶	۳۱۰،۰۰۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۱۰،۰۰۰	۱۲۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰	۳۰۵،۰۰۰	۶۳،۰۰۰	۶۳،۰۰۰	۲۳،۰۰۰
۷۵	اردبیل	۲،۴۱۲	۲۵،۸۰۲	۲۳۰،۰۰۰	۳۷۷،۳۲۳	۶۲۵	۴،۶۲۵	۱۵،۲۵۰	۴۵،۹۹۵	۴۲۵،۶۲۶	۶،۰۰۰	۱۰،۶۲۵	۰
۷۶	قم	۳،۳۲۷	۲۳۷،۶۰۰	۱۸۳،۷۲۰	۰	۶۶،۳۲۴	۷،۰۲۸	۳۸،۴۳۳	۲۵۵،۲۲۷	۱۳۴،۹۲۱	۱۲،۷۲۶	۱۲،۷۲۶	۳،۲۹۴
۷۷	قزوین	۸،۳۰۰	۲۱،۵۰۰	۱۹۴،۰۰۰	۲۴۵،۰۰۰	۵۲،۵۰۰	۴۹،۵۰۰	۵۱،۰۰۰	۲۶۵،۰۰۰	۸۴،۶۴۳	۲۸،۵۰۰	۲۸،۵۰۰	۵،۴۰۰
۷۸	گلستان	۶۴۸	۲۹،۰۸۳	۲۴۲،۵۶۷	۲۰۱،۶۳۷	۴۸،۶۰۴	۴۰،۵۰۵	۳۸،۹۵۸	۲۶۱،۲۱۴	۶۱،۷۰۲	۳۰،۴۷۴	۳۰،۴۷۴	۳۸،۰۹۸
۷۹	خراسان شمالی	۹،۷۸۷	۲۲۱،۳۳۵	۲۱۵،۳۳۶	۲۱۵،۳۳۶	۱۱،۷۴۵	۹،۷۸۸	۷،۴۴۰	۴۰۱،۸۸۹	۱۵۲،۲۷۰	۱۹،۵۷۶	۱۹،۵۷۶	۳،۹۱۵
۸۰	خراسان جنوبی	۲،۰۴۰	۲۵،۵۳۵	۳۲۵،۶۰۸	۲۷۲،۲۰۱	۴۲،۰۴۵	۱۱،۹۷۵	۳۶،۲۱۵	۴۰۱،۱۰۰	۱۱۲،۴۰۶	۲۶،۷۸۰	۲۶،۷۸۰	۲۴،۳۲۰
۸۱	البرز	۱۵،۷۰۸	۱۷،۲۴۸	۲۴۴،۷۳۵	۶۰،۱۷۳	۵،۸۹۲	۷،۲۰۱	۲۴،۳۱۸	۵۲،۷۲۴	۳۲۰،۴۶۹	۱۱۸،۶۸۱	۱۰،۶۹۴	۸،۸۷۵

جدول ۴-۱۰: اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استان ها به تفکیک فصل در سال ۱۳۹۹

کد استان	استان / فصل	فصل گردشگری	فصل صنایع دستی	فصل آموزش و پرورش عمومی	فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت آموزی	فصل امداد و نجات	فصل حمایتی	فصل توانبخشی	فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	جمع فصول
	کل کشور	۱,۸۷۹,۷۴۵	۳۶۱,۶۰۷	۸,۷۹۱,۲۰۵	۱,۵۶۳,۲۵۴	۶۲۰,۳۱۶	۱,۴۹۸,۲۴۵	۲۲۹,۹۶۱	۱۴,۹۵۷	۱۲۸,۷۱۱,۰۷۰
۵۱	مرکزی	۶,۵۰۰	۵,۰۰۰	۱۳۵,۸۵۲	۲۹,۳۰۰	۱۷,۶۰۰	۲۷,۹۶۰			۲,۲۷۹,۶۹۹
۵۲	گیلان	۶۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲۰۶,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۴۱,۰۰۰			۳,۸۵۳,۰۸۳
۵۳	مازندران	۱۰۰,۸۱۷	۵,۹۹۱	۲۶۰,۴۸۳	۷۸,۶۸۷	۲۳,۰۴۱	۶۶,۹۳۲			۴,۶۶۴,۲۸۷
۵۴	آذربایجان شرقی	۱۲۰,۶۶۸	۲۰,۲۸۹	۲۰۲,۱۲۶	۲۴,۴۶۰	۱۶,۷۲۹	۲۵,۳۸۹	۱۱,۴۱۷		۴,۶۳۴,۴۵۲
۵۵	آذربایجان غربی	۵۰,۴۸۳	۵۰,۴۹۹	۹۶۱,۷۳۸	۵۰,۴۸۳	۵۰,۴۸۱	۵۶,۳۸۶	۱۵,۱۴۵		۶,۰۶۴,۲۲۹
۵۶	کرمانشاه	۱۶۴,۸۲۵	۱۳,۱۳۳	۱۷۰,۲۵۴	۲۲,۰۲۵		۳۰,۶۶۱	۹,۱۹۳		۳,۲۹۳,۰۰۱
۵۷	خوزستان	۵۸۴,۴۰۱	۵۵,۹۹۰	۹۸۷,۶۷۰	۲۱۲,۳۴۱	۲۲,۱۱۸	۹۷,۸۲۲	۲۴,۹۵۳	۴,۲۴۴	۱۴,۹۸۶,۱۱۰
۵۸	فارس	۴۷,۴۹۷	۳۷,۹۲۱	۵۶۵,۱۴۳	۱۰۳,۸۸۴	۴۹,۳۴۵	۱۰۶,۴۸۶	۲۶,۲۲۵		۷,۱۴۶,۹۹۶
۵۹	کرمان	۲۰,۰۰۰	۶,۶۴۶	۳۲۹,۸۹۸	۵۳,۱۱۹	۲۲,۸۳۴	۲۰۸,۰۶۱			۶,۹۱۱,۴۷۴
۶۰	خراسان رضوی	۹۲,۶۳۳	۱۷,۴۷۲	۳۳۱,۷۶۴	۱۲۹,۴۲۲	۶۳,۱۱۰	۹۹,۷۳۰	۰		۶,۵۷۸,۱۸۸
۶۱	اصفهان	۵,۱۷۶	۲,۵۵۷	۱۱۶,۱۹۲	۴۱,۳۳۴	۳۲,۶۰۲	۷۷,۶۱۹	۵,۴۴۴	۴,۳۷۳	۴,۶۵۹,۶۹۳
۶۲	هرمزگان	۳۲,۹۸۵	۱۰,۵۵۰	۲۹۲,۸۹۰	۴۳,۸۰۰		۴۹,۹۲۵	۱۵,۲۷۰	۴,۰۰۰	۴,۲۶۲,۱۸۱
۶۳	سیستان و بلوچستان	۵۴,۵۰۶	۱۰,۴۷۲	۸۷۹,۶۷۱	۵۴,۳۴۳	۵۹,۸۶۸	۳۶,۸۳۲			۸,۳۶۷,۲۶۸
۶۴	کردستان	۱۵,۰۰۰	۲۳,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۲۶,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰	۳,۶۳۸,۱۸۸
۶۵	همدان	۳۹,۵۷۷	۹,۱۶۹	۶۶,۱۲۴	۳۵,۱۸۴	۱۹,۳۱۲	۲۱,۲۶۸			۲,۳۰۵,۶۶۴
۶۶	لرستان	۶۴,۹۳۳	۱۲,۵۶۰	۲۹۸,۸۳۲	۲۹,۱۲۸	۴۰,۲۳	۳۶,۱۲۶	۹,۸۰۰		۳,۸۳۹,۱۵۸
۶۷	ایلام	۵۷,۸۰۵	۲,۰۷۹	۱۷۳,۷۹۸	۲۹,۰۰۰	۷,۶۷۰	۲۹,۸۵۷	۴,۰۲۰		۲,۶۲۸,۷۱۱
۶۸	زنجان	۸۹۸	۳,۱۲۹	۲۴۱,۳۱۷	۲۱,۵۱۴	۶۲۶	۱۸,۵۵۱	۱,۰۰۱		۲,۰۷۵,۸۵۳
۶۹	چهار محال و بختیاری	۱۷,۴۰۴	۵,۴۸۲	۱۵۲,۳۴۷	۲۲,۸۱۴	۲۳,۳۵۷	۴۲,۰۲۶	۴,۷۳۸		۱,۹۴۶,۱۹۷
۷۰	کهگیلویه و بویراحمد	۳۷,۰۲۱	۸,۳۴۲	۱۱۰,۱۰۲	۱۴,۷۲۲	۱۴,۹۳۲	۵۴,۱۳۸	۰		۲,۲۳۴,۶۰۹
۷۱	سمنان	۲۳,۰۰۰	۶,۲۰۰	۱۷۸,۶۷۹	۴۷,۲۰۰	۱۵,۷۰۰	۹,۶۰۰	۰		۱,۷۱۸,۲۲۵
۷۲	یزد	۱۰,۰۵۸	۱۷,۶۶۴	۱۶۷,۷۲۱	۵۵,۴۵۴	۱۰,۳۴۷	۴۲,۵۳۱	۱۲,۳۹۶		۲,۲۵۷,۸۸۳
۷۳	بوشهر	۸۳,۶۳۸	۱۵,۳۰۶	۲۸۸,۵۰۲	۳۷,۸۱۶	۱۸,۰۰۷	۱۲,۱۵۵			۴,۵۷۵,۲۴۸
۷۴	تهران	۱۴,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۵۲۴,۵۹۱	۱۰۵,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۶۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰		۶,۳۶۶,۷۹۴
۷۵	اردبیل	۲۰,۴۲۵	۵,۴۳۷	۲۶,۶۲۴	۴,۰۳۷	۶,۸۷۵	۳۱,۱۸۵	۲,۶۷۵		۲,۴۲۳,۷۴۹
۷۶	قم	۵۲,۹۴۲	۲,۱۹۶	۱۵۷,۷۵۸	۲۵,۲۵۶	۷,۶۸۷	۴,۹۴۰	۲۰,۳۱۶		۱,۹۸۰,۵۵۳
۷۷	قزوین	۱۰,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱۳۳,۰۰۰	۱۶,۰۰۰	۹,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۳۱,۰۰۰		۱,۹۵۸,۱۵۳
۷۸	گلستان	۳۶,۱۸۲	۱۲,۹۶۷	۲۰۰,۷۹۳	۴۵,۶۹۶	۴,۳۴۶	۴۷,۸۴۰			۲,۷۵۵,۸۰۵
۷۹	خراسان شمالی	۳۹,۱۵۰	۱,۹۵۸	۱۵۶,۶۷۱	۱۹,۵۷۵	۷,۸۳۱	۱۳,۷۰۲			۲,۴۶۵,۴۱۸
۸۰	خراسان جنوبی	۷,۰۵۵	۱۲,۳۱۰	۱۲۴,۱۳۰	۳۵,۴۷۰		۵۵,۶۴۰	۰		۲,۶۴۴,۲۶۵
۸۱	البرز	۹,۱۶۶	۵,۷۳۸	۱۰۹,۵۳۵	۳۶,۱۸۰	۶,۸۷۴	۳۶,۸۸۳	۱۶,۳۶۸	۱,۳۴۰	۲,۰۹۵,۷۳۶

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ بر حسب استان-دستگاه اجرایی									
کد فصل	فصل / برنامه	مرکزی	گیلان	مازندران	آذربایجان شرقی	آذربایجان غربی	کرمانشاه	خوزستان	فارس
	جمع استان	۱۹۷۴۲۸۸	۳۲۴۱۵۷۴	۳۸۴۰۱۰۶	۳۹۸۵۵۳۱	۵۹۱۱۰۳۵	۲۹۹۴۰۹۵	۱۷۵۳۰۸۷۱	۶۸۴۶۷۴۴
۱۷۰۵۰۰۰۰۰	فصل رسانه	۱۸۵۰۰	۴۵۰۰۰	۲۳۰۰۰	۴۸۰۴۱	۵۰۲۹۶	۲۹۶۴۸	۶۶۲۶۳	۴۸۲۰۰
	برنامه توسعه رسانه های شنیداری و دیداری	۴۰۰۰	۱۵۰۰۰	۰	۰	۵۰۰۰	۴۲۴۸	۶۵۲۹	۴۰۲۱۴
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۱۴۵۰۰	۳۰۰۰۰	۲۳۰۰۰	۴۸۰۴۱	۴۵۲۹۶	۳۵۴۰۰	۵۹۸۲۴	۷۹۸۶
۱۷۰۶۰۰۰۰۰	فصل گردشگری	۶۵۰۰	۶۰۰۰۰	۱۰۰۸۱۷	۱۲۰۶۶۸	۵۰۴۸۳	۱۵۷۳۹۴	۶۹۱۶۵۴	۴۸۵۶۰
	برنامه راهبردی توسعه گردشگری داخلی	۶۵۰۰	۶۰۰۰۰	۱۰۰۸۱۷	۱۲۰۶۶۸	۵۰۴۸۳	۱۵۷۳۹۴	۶۹۱۶۵۴	۴۸۵۶۰
۱۷۰۷۰۰۰۰۰	فصل صنایع دستی	۳۴۰۰	۸۰۰۰	۵۹۹۱	۲۰۲۸۹	۵۰۴۹	۱۲۵۴۱	۶۶۲۶۶	۳۸۷۷۰
	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی	۳۴۰۰	۸۰۰۰	۵۹۹۱	۲۰۲۸۹	۵۰۴۹	۱۲۵۴۱	۶۶۲۶۶	۳۸۷۷۰
۱۷۰۸۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۸۳	۰
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۸۳	۰
۱۸۰۱۰۰۰۰۰	فصل آموزش و پرورش عمومی	۸۳۵۰۰	۷۵۰۰۰	۱۲۱۲۵۹	۲۰۳۱۳۶	۸۴۶۳۱۱	۷۷۰۸۶	۹۵۰۹۴۳	۴۱۰۶۷۰
	برنامه آموزش ابتدائی	۴۴۹۰۰	۳۰۰۰۰	۴۲۹۴۹	۵۰۱۳۳	۳۸۸۰۰۰	۲۷۴۸۶	۵۰۸۵۵۲	۱۶۶۰۵۷
	برنامه آموزش استثنائی	۴۳۰۰	۴۰۰۰	۵۷۱۰	۱۴۱۷	۶۰۰۰	۱۰۰	۲۵۶۴۳	۲۸۷۴۶
	برنامه آموزش دوره اول متوسطه	۱۸۳۰۰	۲۰۰۰۰	۳۱۳۳۱	۱۵۰۸۶۸	۲۱۰۰۰۰	۱۹۶۰۰	۱۷۸۶۱۲	۷۷۶۱۳
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه نظری	۱۶۰۰۰	۱۵۰۰۰	۴۱۳۶۹	۷۰۸	۱۷۰۰۰۰	۱۹۹۰۰	۲۲۲۰۰۲	۱۱۵۵۲۰
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۰	۶۰۰۰	۰	۰	۱۸۲۱۱	۱۰۰۰۰	۱۶۱۳۴	۲۲۷۳۴
۱۸۰۲۰۰۰۰۰	فصل آموزش فنی و حرفه ای و مهارت آموزی	۲۶۵۰۰	۲۰۰۰۰	۶۸۶۸۷	۲۴۴۶۰	۵۰۴۸۳	۱۱۰۴۲	۲۵۱۳۱۱	۱۰۶۲۱۰
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه ای	۱۰۵۰۰	۷۰۰۰	۷۸۴۲	۵۰۰۰	۱۳۴۸۳	۰	۴۹۷۷۶	۲۷۶۴۲
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه کار و دانش	۳۵۰۰	۳۰۰۰	۱۱۳۶۵	۶۰۰۰	۲۰۰۰۰	۰	۳۳۷۸۰	۳۶۰۰۹
	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه ای و مهارتی	۱۲۵۰۰	۱۰۰۰۰	۴۹۴۸۰	۱۳۴۶۰	۱۷۰۰۰	۱۱۰۴۲	۱۶۷۷۵۵	۴۲۵۵۹
۱۹۰۱۰۰۰۰۰	فصل امداد و نجات	۱۰۵۰۰	۳۰۰۰۰	۱۵۰۷۵	۱۶۷۲۹	۵۰۴۸۱	۱۵۱۶	۲۶۱۷۷	۵۰۴۵۰
	برنامه ارائه خدمات امداد ونجات به آسیب دیدگان حوادث وسوانح	۱۰۵۰۰	۳۰۰۰۰	۱۵۰۷۵	۱۶۷۲۹	۵۰۴۸۱	۱۵۱۶	۲۶۱۷۷	۵۰۴۵۰
۱۹۰۲۰۰۰۰۰	فصل حمایتی	۲۶۵۴۷	۴۱۰۰۰	۶۶۹۳۲	۳۵۳۹۰	۵۶۳۸۶	۲۷۷۶۲	۱۱۵۷۷۵	۱۰۹۱۷۰
	برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به ایثارگران	۱۶۶۹۷	۳۰۰۰۰	۴۶۲۹۷	۶۲۰۴	۲۴۰۲۰	۹۴۴۰	۶۰۵۱۲	۵۱۳۷۹
	برنامه پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر و روانگردان	۱۳۰۰	۰	۱۵۰۰	۲۱۲۵	۰	۹۴۴۰	۰	۶۷۶۰
	برنامه توسعه خدمات حمایتی ایثارگران	۱۸۵۰	۱۰۰۰	۲۳۹۵	۲۷۸۷	۰	۰	۱۶۴۶۸	۳۰۰
	برنامه توسعه خدمات حمایتی	۶۷۰۰	۱۰۰۰۰	۱۶۷۴۰	۲۴۲۷۴	۳۲۳۶۶	۸۸۸۲	۳۸۷۹۵	۵۰۷۳۱
۱۹۰۴۰۰۰۰۰	فصل توانبخشی	۴۵۰۰	۱۰۰۰۰	۷۹۶۶	۱۴۱۷	۱۵۱۴۵	۸۷۷۹	۲۹۵۳۲	۲۶۵۱۵
	برنامه توسعه خدمات توانبخشی	۴۵۰۰	۱۰۰۰۰	۷۹۶۶	۱۴۱۷	۱۵۱۴۵	۸۷۷۹	۲۹۵۳۲	۲۶۵۱۵
۱۹۰۵۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۰۲۳	۰
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۰۲۳	۰

میلیون ریال

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ بر حسب استان-دستگاه اجرایی									
کد فصل	فصل / برنامه	کرمان	خراسان رضوی	اصفهان	هرمزگان	سیستان و بلوچستان	کردستان	همدان	لرستان
	جمع استان	۶۳۸۵۷۱۶	۶۱۳۴۸۴۴	۳۹۱۲۰۱۶	۴۲۲۳۰۰۰	۸۲۰۲۶۸۱	۳۶۴۳۲۴۲	۲۰۴۳۹۴۰	۳۶۰۱۸۶۴
۱۰۰۲۰۰۰۰۰	فصل اداره امور عمومی	۱۱۹۹۱۱۲	۱۳۲۷۱۲	۶۰۹۰۲۸	۲۲۸۸۲۹	۴۵۴۰۸۶	۴۱۸۷۰۰	۱۸۱۵۰۷	۳۱۰۹۶۴
	برنامه ارائه خدمات نقشه برداری و اطلاعات مکانی	۶۰۰۰	۴۲۲۸	۰	۷۰۰۰	۸۴۵۵	۳۷۰۰	۲۰۰۰	۳۰۰۰
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۱۱۹۳۱۱۲	۱۲۸۳۸۴	۶۰۹۰۲۸	۲۲۸۱۲۹	۴۲۵۱۱۲	۴۰۰۰۰	۱۶۹۵۰۷	۳۰۰۴۶۴
	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۰	۰	۰	۰	۱۰۵۱۹	۱۵۰۰۰	۱۰۰۰۰	۷۵۰۰
۱۰۰۴۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	۰	۲۷۳۸۴	۱۶۵۰۶	۰	۹۰۸۷	۱۵۰۰۰	۴۰۰۰	۲۷۳۰۱
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۰	۲۷۳۸۴	۱۶۵۰۶	۰	۹۰۸۷	۱۵۰۰۰	۴۰۰۰	۲۷۳۰۱
۱۱۰۱۰۰۰۰۰	فصل دفاع	۷۰۳۷۱	۵۲۴۵۵	۳۹۲۶۳	۳۶۹۰۰	۶۲۶۰۸	۲۹۹۵۰	۱۶۷۴۰	۲۹۲۷۰
	برنامه کمک به پایگاهها و حوزههای مقاومت	۷۰۳۷۱	۵۲۴۵۵	۳۹۲۶۳	۳۶۹۰۰	۶۲۶۰۸	۲۹۹۵۰	۱۶۷۴۰	۲۹۲۷۰
۱۱۰۲۰۰۰۰۰	فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	۱۳۱۳۵۵	۱۳۰۵۱۳	۶۰۱۷۹	۱۶۰۰۰	۱۴۰۰۰	۷۶۱۸۰	۱۲۰۰۲	۷۱۷۶۹
	برنامه کنترل و تامین امنیت مرزها	۰	۰	۰	۱۶۰۰۰	۴۵۰۰۰	۳۲۵۰۰	۰	۰
	برنامه راهبری امور انتظامی	۱۳۱۳۵۵	۱۳۰۵۱۳	۰	۰	۴۵۰۰۰	۳۸۶۸۰	۱۲۰۰۲	۰
	برنامه پیشگیری و رسیدگی انتظامی جرم	۰	۰	۶۰۱۷۹	۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰	۰	۷۱۷۶۹
۱۲۰۱۰۰۰۰۰	فصل اداره امور قضایی	۷۲۴۲۰	۵۱۵۶۹	۱۱۰۹۱۰	۲۳۴۰۰	۴۹۴۰۹	۲۷۵۰۰	۱۸۰۷۷	۴۰۸۳۳
	برنامه اظهار نظر پزشکی قانونی	۱۴۸۸۲	۸۸۱۹	۶۱۷۳۳	۲۴۰۰	۷۵۷۲	۱۴۰۰۰	۴۰۲۴	۶۷۲۱
	برنامه اصلاح و تربیت زندانیان	۵۷۵۲۸	۴۲۷۵۰	۴۹۱۷۷	۲۱۰۰۰	۴۱۸۲۷	۱۳۵۰۰	۱۴۰۴۲	۳۴۱۰۲
۱۲۰۲۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور قضایی	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۰	۰
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۰	۰
۱۳۰۱۰۰۰۰۰	فصل انرژی	۱۳۷۶۵۱	۱۴۶۹۲	۵۴۷۱۹	۲۲۵۵۰	۱۳۵۸۹۷	۳۵۰۰۰	۳۱۳۳۸	۳۵۸۷
	برنامه توسعه امور برق	۱۳۷۶۵۱	۱۴۶۹۲	۵۴۷۱۹	۲۲۵۵۰	۱۳۵۸۹۷	۳۵۰۰۰	۳۱۳۳۸	۳۵۸۷
۱۳۰۲۰۰۰۰۰	فصل حمل و نقل	۸۶۳۱۴۲	۹۶۳۳۰۹	۳۸۹۹۲۶	۷۱۶۴۰۶	۱۲۸۳۳۰۰	۶۱۳۰۰	۲۱۵۳۹۵	۴۲۶۶۴۰
	برنامه ارائه خدمات هواشناسی	۲۴۴۲۴	۴۴۰۹۴	۲۶۱۸۱	۱۱۰۰۰	۶۲۸۶۱	۱۳۰۰۰	۱۲۱۸۰	۴۲۳۶۳
	برنامه توسعه حمل و نقل جادهای	۴۳۸۷۱۸	۴۱۳۶۴۵	۳۶۳۷۴۵	۳۵۵۴۰۶	۲۹۵۸۲۸	۳۰۰۰۰	۱۲۱۹۲۷	۲۹۴۲۷۷
	برنامه توسعه و بهسازی راه های روستایی	۴۰۰۰۰	۵۰۵۵۷۰	۰	۳۵۰۰۰	۹۲۳۶۱۱	۳۰۰۰۰	۸۱۲۸۸	۹۰۰۰۰
۱۳۰۴۰۰۰۰۰	فصل صنعت و معدن	۷۰۵۴۶	۸۳۴۶۱	۲۷۴۳۵	۶۴۱۰۰	۱۱۸۶۶۹	۶۱۰۰۰	۵۶۶۶۲	۴۱۱۴۰
	برنامه اکتشاف منابع معدنی	۳۴۰۸	۳۲۸۲	۰	۷۵۰۰	۰	۸۰۰۰	۰	۱۵۰۰
	برنامه ایجاد و توسعه صنایع معادن و زیرساختهای صنعتی و معدنی	۶۷۱۳۸	۸۰۱۷۸	۲۴۹۹۲	۵۱۶۰۰	۱۱۵۶۴۰	۵۰۰۰۰	۵۵۲۸۳	۳۶۶۴۰
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۰	۰	۲۴۴۳	۵۰۰۰	۳۰۲۹	۲۰۰۰	۱۳۷۹	۳۰۰۰
۱۳۰۵۰۰۰۰۰	فصل بازرگانی	۰	۱۶۵۸۵	۰	۰	۱۴۶۹۲۹	۵۰۰۰۰	۰	۰
	برنامه تنظیم بازار کالاها و خدمات	۰	۱۶۵۸۵	۰	۰	۱۴۶۹۲۹	۵۰۰۰۰	۰	۰
	برنامه توسعه صادرات کالا و مدیریت واردات	۰	۰	۰	۰	۰	۴۵۰۰۰	۰	۰

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ بر حسب استان - دستگاه اجرایی

میلیون ریال									
کد فصل	فصل / برنامه	کرمان	خراسان رضوی	اصفهان	هرمزگان	سیستان و بلوچستان	کردستان	همدان	لرستان
	جمع استان	۶۳۸۵۷۱۶	۶۱۳۴۸۴۴	۳۹۱۲۰۱۶	۴۲۲۳۰۰۰	۸۲۰۲۶۸۱	۳۶۴۳۲۴۲	۲۰۴۳۹۴۰	۳۶۰۱۸۶۴
۱۳۰۶۰۰۰۰۰	فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۴۰۸۵۲۶	۶۱۲۹۹۸	۲۴۳۱۰۹	۳۴۲۹۴۰	۱۱۰۱۹۵۶	۴۵۹۰۰۰	۱۵۵۶۱۰	۳۰۰۸۱۶
	برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	۱۳۳۴۸	۱۰۱۲۳۶	۲۷۱۱۲	۱۰۶۰۰۰	۶۵۰۰۰	۲۷۰۰۰	۱۲۷۶۸	۲۵۰۰
	برنامه احیاء، توسعه و بهره‌برداری اصولی از جنگلهای کشور	۵۸۵۰۴	۷۱۷۸۳	۳۴۲۸۰	۱۸۰۰۰	۳۱۲۹۸	۱۸۰۰۰	۲۱۷۴۳	۸۳۰۰۰
	برنامه احیاء، توسعه و بهره‌برداری اصولی از مراتع کشور	۹۳۳۸	۲۸۲۱۹	۴۷۵۳	۳۰۰۰	۱۲۱۱۶	۶۰۰۰	۷۱۰۱	۳۵۰۰
	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره‌برداران	۲۵۸۹۳	۳۷۰۶۱	۲۲۲۳۴	۱۶۰۰۰	۴۵۶۰۷	۴۶۰۰۰	۴۸۷۶	۲۴۳۰۰
	برنامه افزایش تولید آبزیان پرورشی	۴۵۳۷	۸۴۷۰	۲۸۷۵	۸۵۰۰۰	۲۷۹۸۶۶	۲۴۰۰۰	۳۱۶۷	۷۳۰۰
	برنامه افزایش تولید محصولات باغی	۸۰۶۷	۴۰۲۳۷	۳۲۷۷	۴۵۰۰	۵۹۶۴۷	۶۳۰۰۰	۱۲۴۲۷	۶۰۰۰
	برنامه افزایش تولید محصولات دام و طیور	۱۵۰۰۰	۴۱۲۹۶	۲۰۵۶۸	۶۰۰۰	۱۲۳۰۰۰	۶۲۰۰۰	۷۸۲۳	۴۶۰۰
	برنامه افزایش تولید محصولات زراعی	۶۸۷۵	۱۵۸۸۳	۴۴۶۱	۱۵۰۰۰	۷۱۳۱۷	۳۲۰۰۰	۶۱۱۲	۱۲۵۰۰
	برنامه بهبود بهره‌وری آب در عرصه کشاورزی	۹۰۰۰۰	۱۰۸۳۷۰	۱۷۳۴۸	۲۳۰۰۰	۲۴۳۲۲۷	۳۰۰۰۰	۳۴۰۰۳	۴۸۰۱۶
	برنامه واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور اراضی کشاورزی	۱۸۱۴	۱۰۵۸۹	۲۵۹۷۶	۲۳۰۰	۴۳۰۰	۱۵۰۰۰	۵۰۷۸	۵۰۰۰
	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	۴۵۵۹۸	۳۷۰۶۱	۱۵۸۵۵	۱۴۰۰۰	۴۹۱۷۷	۲۰۰۰۰	۳۳۸۷	۸۵۰۰
	برنامه تثبیت شن‌های روان و مقابله با بیابان‌زایی	۱۲۶۷۸	۳۸۶۷۲	۴۹۸۵	۱۳۱۴۰	۲۳۲۷۴	۰	۲۴۷۹	۰
	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۱۰۹۰۴۵	۷۴۱۲۱	۵۹۴۸۵	۳۷۰۰۰	۵۴۴۰۲	۸۵۰۰۰	۲۲۶۳۵	۸۸۰۰۰
	برنامه ارتقای سطح پوشش حفاظتی و حمایت از جنگلهای مرآت کشور	۰	۰	۰	۰	۳۵۵۲	۲۳۰۰۰	۰	۰
	برنامه حفظ و حمایت از ذخایر ژنتیکی دام و طیور	۵۰۰۰	۰	۰	۰	۹۰۷۲	۵۰۰۰	۰	۴۱۰۰
	برنامه ارتقای ضریب مکانیزاسیون کشاورزی	۲۸۴۰	۰	۰	۰	۱۷۰۰۰	۳۰۰۰	۰	۳۵۰۰
۱۳۰۷۰۰۰۰۰	فصل منابع آب	۳۳۲۷۵۵	۳۳۱۴۳۴	۱۱۸۶۸۹	۳۷۵۲۲۳	۴۲۶۰۶۵	۹۶۰۰۰	۷۸۴۰۷	۱۴۰۱۴۴
	برنامه عرضه آب	۲۳۷۵۶۴	۱۳۸۹۱۴	۳۹۸۲۳	۱۹۰۰۰	۱۸۸۵۲۲	۴۰۰۰۰	۳۳۵۴۶	۵۷۳۶۷
	برنامه تامین آب	۲۹۸۵۲	۳۵۲۷۴	۷۱۱۳۳	۱۶۹۰۰۰	۱۳۹۵۲۴	۴۰۰۰۰	۲۷۱۱۷	۵۷۰۰۰
	برنامه مهندسی رودخانه‌ها و سواحل	۳۶۰۰۲	۳۰۰۰۳	۷۷۳۳	۱۱۲۶۰۰	۹۹۵۲۵	۹۰۰۰	۶۷۴۵	۹۰۰۰
	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	۲۹۳۳۷	۱۲۷۲۴۳	۰	۷۴۶۲۳	۸۴۹۴	۷۰۰۰	۱۰۹۹۸	۱۶۷۷۹
۱۴۰۱۰۰۰۰۰	فصل مدیریت پسماند	۲۴۴۲	۵۲۹۵	۴۱۲۰	۰	۵۰۰۰	۲۵۰۰	۸۶۰	۵۲۹
	برنامه مدیریت و نظارت بر پسماندها	۲۴۴۲	۵۲۹۵	۴۱۲۰	۰	۵۰۰۰	۲۵۰۰	۸۶۰	۵۲۹
۱۴۰۲۰۰۰۰۰	فصل کاهش آلودگی	۱۹۳۱	۹۵۳۰	۷۲۶	۵۵۰۰	۱۰۱۰	۱۶۰۰	۱۳۳۸	۲۳۳۵
	برنامه پایش و مدیریت آلاینده‌ها	۱۹۳۱	۹۵۳۰	۷۲۶	۵۵۰۰	۱۰۱۰	۱۶۰۰	۱۳۳۸	۲۳۳۵

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ بر حسب استان- دستگاه اجرایی									
کد فصل	فصل / برنامه	کرمان	خراسان رضوی	اصفهان	هرمزگان	سیستان و بلوچستان	کردستان	همدان	لرستان
	جمع استان	۶۳۸۵۷۱۶	۶۱۳۴۸۴۴	۳۹۱۳۰۱۶	۴۲۲۳۰۰۰	۸۲۰۲۶۸۱	۳۶۴۳۲۴۲	۲۰۴۳۹۴۰	۳۶۰۱۸۶۴
۱۴۰۴۰۰۰۰۰	فصل حفاظت از گونه های زیستی	۳۸۰۹۰	۶۹۱۸۵	۲۱۶۵۰	۹۵۰۰	۲۲۴۲۹	۹۰۰۰	۲۲۸۴۶	۳۰۸۱۵
	برنامه حفاظت و بهره برداری پایدار از زیست بوم های آبی	۰	۰	۱۷۲۰	۱۵۰۰	۱۷۱۶	۵۷۵۰	۰	۱۰۰۰
	برنامه حفاظت، احیاء و بهسازی زیست بوم های خشکی	۳۸۰۹۰	۶۹۱۸۵	۱۹۹۳۰	۸۰۰۰	۲۰۷۱۳	۳۲۵۰	۲۲۸۴۶	۲۹۸۱۵
۱۵۰۲۰۰۰۰۰	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۴۹۶۶۲۴	۶۱۴۸۴۱	۳۷۴۶۲۹	۴۶۳۳۸۱	۲۴۰۱۰۵	۱۶۲۴۰۰	۲۰۴۳۸۷	۴۵۸۵۶۶
	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	۲۱۱۸۶	۸۶۲۴۵	۷۷۵۶۴	۲۶۰۰۰	۱۰۸۹۳	۱۵۰۰۰	۱۷۰۲۲	۱۰۱۴۳۷
	برنامه حمل و نقل شهری و روستایی	۲۵۰۰۰۴	۱۹۱۹۶۸	۱۰۳۳۹۲	۱۵۶۷۸۱	۹۴۴۴	۶۲۴۰۰	۲۲۰۸۶	۱۶۶۳۷۹
	برنامه ساماندهی عشایر	۴۰۶۶۹	۳۶۵۱۰	۱۱۱۸۶	۶۰۰	۸۴۴۰۹	۰	۸۱۰۲	۴۱۸۲۰
	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۱۸۰۷۷۵	۳۰۰۱۱۸	۱۸۴۴۸۷	۱۷۶۰۰۰	۱۳۵۳۵۹	۸۵۰۰۰	۱۵۷۱۷۶	۱۴۸۳۰
	برنامه ساماندهی نواحی خاص	۰	۰	۰	۱۰۴۰۰۰	۰	۰	۰	۰
۱۵۰۳۰۰۰۰۰	فصل آب و فاضلاب	۳۹۳۷۱۵	۶۱۳۱۰۴	۳۲۹۰۵۹	۳۹۷۹۲۶	۱۰۱۸۰۳۰	۱۹۵۰۰۰	۱۹۰۲۰۵	۲۲۴۸۰۹
	برنامه توسعه تاسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب	۶۰۰۰	۲۲۱۰۵	۳۲۲۷۴	۶۲۲۴	۲۴۴۳	۳۰۰۰۰	۷۵۲۳	۵۰۰۰
	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	۳۸۷۷۱۵	۵۹۰۹۹۹	۲۹۶۷۸۵	۳۹۱۷۰۲	۱۰۱۵۵۸۷	۱۶۵۰۰۰	۱۸۲۶۸۲	۳۱۹۸۰۹
۱۵۰۴۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۰	۰	۰	۰	۱۲۱۱۶	۱۰۰۰۰	۰	۰
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۰	۰	۰	۰	۱۲۱۱۶	۱۰۰۰۰	۰	۰
۱۶۰۱۰۰۰۰۰	فصل بهداشت	۲۵۴۲۸۱	۱۳۰۲۴۱	۶۸۷۶۹	۸۶۵۳۰	۱۵۲۳۱۰	۴۱۰۹۲	۱۹۱۷۹	۲۹۵۵۲
	برنامه ارائه خدمات بهداشت روستایی	۱۲۱۴۱۴	۸۳۳۳۸	۳۲۱۶۱	۳۹۰۰۰	۶۱۱۵۹	۴۰۰۹۲	۹۷۳۰	۱۰۴۳۷
	برنامه ارائه خدمات بهداشت شهری	۱۳۲۸۶۷	۴۶۹۰۳	۳۴۶۰۸	۴۷۵۳۰	۹۱۰۵۱	۱۰۰۰	۹۴۴۹	۱۹۱۱۵
۱۶۰۲۰۰۰۰۰	فصل درمان	۱۰۰۰۰۳	۱۷۸۸۹۶	۱۱۹۹۲۱	۲۹۶۶۰	۵۷۸۷۹	۱۶۰۰۰	۱۲۰۹۴	۶۸۳۱
	برنامه ارائه خدمات درمانی	۰	۷۶۵۷۶	۷۵۷۲۳	۰	۱۱۱۶۲	۵۰۰۰	۰	۰
	برنامه ارائه خدمات فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی	۳۳۱۷۱	۱۹۶۸۸	۱۹۶۴۱	۱۳۰۰۰	۳۶۰۹۵	۱۰۰۰۰	۹۹۳۹	۵۶۴
	برنامه ارائه خدمات سلامت خون و فرآورده های خونی	۶۷۸۳۲	۸۲۶۲۲	۱۹۵۵۷	۱۷۶۶۰	۱۰۶۲۲	۱۰۰۰	۲۱۵۵	۶۲۶۷
۱۷۰۱۰۰۰۰۰	فصل دین و مذهب	۱۶۱۳۸۶	۱۴۳۸۲۱	۷۳۵۸۶	۷۲۰۱۰	۱۳۵۰۳۰	۶۶۵۰۰	۶۱۰۶۴	۱۶۴۸۰۵
	برنامه حفظ و ارتقاء فعالیت های فرهنگی- دینی مساجد	۵۶۸	۲۳۶۵۶	۶۶	۳۶۰۰	۵۰۴۸	۵۰۰۰	۱۷۳۴۰	۱۷۹۹
	برنامه حمایت از حوزه های علمی و مدارس علوم دینی	۵۲۳۱۳	۷۶۸۳۴	۱۴۰۹۰	۱۰۰۰۰	۳۰۰۳۱	۴۱۵۰۰	۱۷۱۰۵	۶۵۳۹۰
	برنامه هدایت، اطلاع رسانی و تبلیغات دینی	۱۰۸۵۰۵	۴۲۳۳۱	۵۹۴۳۰	۵۸۴۱۰	۹۹۹۵۱	۳۰۰۰۰	۲۶۷۱۹	۹۷۶۱۶
۱۷۰۲۰۰۰۰۰	فصل ورزش و تفریحات	۷۵۵۴۳۲	۷۷۰۷۱۴	۵۶۸۱۹۸	۶۰۵۸۵۱	۱۳۰۰۹۳۷	۵۸۵۸۲۰	۴۳۶۹۹	۷۲۷۲۳۲
	ایجاد، توسعه و تجهیز فضاهای ورزشی کشور	۶۴۲۱۱۷	۶۳۹۶۳۲	۵۱۹۳۸۴	۵۱۵۰۰۰	۱۱۰۸۳۱۷	۵۰۵۸۲۰	۳۶۵۵۶۵	۴۹۱۴۸۸
	برنامه ورزش و سلامت دانش آموزان	۱۱۱۳۳۱۵	۱۳۱۰۹۲	۴۸۸۱۴	۹۰۸۵۱	۱۹۲۶۲۰	۸۰۰۰۰	۷۰۹۳۴	۲۳۲۲۴۵
۱۷۰۳۰۰۰۰۰	فصل فرهنگ و هنر	۲۵۲۸۹۵	۴۱۸۳۳۲	۳۷۷۰۰۵	۲۲۷۹۰۴	۳۵۹۲۳۷	۲۵۵۰۰۰	۵۶۴۹۹	۱۳۹۶۷۹
	برنامه حمایت و هدایت امور فرهنگی و تربیتی و تقویت سرمایه اجتماعی جوانان	۱۸۸۸۵۸	۱۶۰۱۱۷	۱۳۷۳۵۰	۱۳۶۱۰۴	۲۷۴۲۶۴	۱۳۰۰۰۰	۰	۲۰۰۰۰
	برنامه حمایت از فعالیت های فرهنگی، هنری و دینی استانها	۴۰۱۸۱	۲۱۰۱۸۹	۹۳۷۵۵	۶۱۰۰۰	۷۵۵۴۷	۱۱۰۰۰۰	۴۰۶۵۳	۶۲۳۹۲
	برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه های عمومی	۲۳۲۸۸	۴۸۰۲۶	۳۷۷۲۹	۲۸۰۰۰	۹۱۲۳	۱۰۰۰۰	۱۵۸۴۶	۵۶۲۸۷
	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۵۶۸	۰	۸۱۶۱	۲۸۰۰	۳۰۲	۵۰۰۰	۰	۰
۱۷۰۴۰۰۰۰۰	فصل میراث فرهنگی	۴۹۳۷۱	۸۰۶۳۹	۱۰۶۴۵۰	۱۵۲۵۰	۳۴۳۹۸	۶۷۰۰۰	۳۲۹۰۹	۸۲۳۳۲
	برنامه اکتشاف باستان شناسی و تاریخی	۱۷۰۴	۳۱۷۵	۰	۲۰۰۰	۱۴۱۳	۳۰۰۰	۹۴۸	۶۰۱۴
	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	۴۷۳۳۶	۶۶۱۶۶	۶۴۰۱۴	۱۲۰۰۰	۲۶۹۸۵	۲۰۰۰۰	۲۵۳۰۲	۵۳۶۷
	برنامه گسترش خدمات موزه های	۳۴۱	۱۱۲۸۸	۴۴۴۳۶	۱۳۵۰	۶۰۰۰	۴۴۰۰۰	۶۶۵۹	۲۲۶۵۲

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ بر حسب استان - دستگاه اجرایی									
میلیون ریال									
کد فصل	فصل / برنامه	کرمان	خراسان رضوی	اصفهان	هرمزگان	سیستان و بلوچستان	کردستان	همدان	لرستان
	جمع استان	۶۳۸۵۷۱۶	۶۱۳۴۸۴۴	۳۹۱۲۰۱۶	۴۲۲۳۰۰۰	۸۲۰۲۶۸۱	۳۶۴۳۲۴۲	۲۰۴۳۹۴۰	۳۶۰۱۸۶۴
۱۷۰۵۰۰۰۰۰	فصل رسانه	۷۵۰۹۰	۸۰۱۰۵	۴۰۷۰۷	۲۰۷۲۰	۲۳۲۲۲	۱۰۰۰۰	۳۷۴۱۲	۱۸۰۱۷
	برنامه توسعه رسانه های شنیداری و دیداری	۶۲۵	۲۴۰۲	۷۲۶۷	۱۷۰۰۰	۴۰۳۹	۱۰۰۰۰	۰	۰
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۷۴۴۶۵	۷۷۷۰۲	۳۳۴۴۰	۳۷۲۰	۱۹۱۸۳	۰	۳۷۴۱۲	۱۸۰۱۷
۱۷۰۶۰۰۰۰۰	فصل گردشگری	۱۲۷۲۵	۹۲۶۳۳	۴۶۸۹	۳۶۹۸۵	۵۴۵۰۶	۱۵۰۰۰	۳۲۱۸۵	۶۴۹۳۳
	برنامه راهبردی توسعه گردشگری داخلی	۱۲۷۲۵	۹۲۶۳۳	۴۶۸۹	۳۶۹۸۵	۵۴۵۰۶	۱۵۰۰۰	۳۲۱۸۵	۶۴۹۳۳
۱۷۰۷۰۰۰۰۰	فصل صنایع دستی	۶۶۴۶	۱۷۴۷۲	۲۳۱۷	۱۰۵۵۰	۱۰۴۷۲	۲۳۰۰۰	۱۰۱۸۰	۱۲۵۶۰
	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی	۶۶۴۶	۱۷۴۷۲	۲۳۱۷	۱۰۵۵۰	۱۰۴۷۲	۲۳۰۰۰	۱۰۱۸۰	۱۲۵۶۰
۱۷۰۸۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۱۵۹۰	۰	۳۹۶۲	۰	۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۴۲۲۷
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۱۵۹۰	۰	۳۹۶۲	۰	۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۴۲۲۷
۱۸۰۱۰۰۰۰۰	فصل آموزش و پرورش عمومی	۲۱۶۵۸۳	۲۰۰۶۷۲	۱۰۵۲۶۷	۳۹۸۸۹۰	۶۸۷۰۵۱	۱۶۰۰۰۰	۷۲۹۹۱	۶۵۵۸۷
	برنامه آموزش ابتدائی	۱۱۰۵۸۴	۱۱۲۴۶۱	۳۴۴۶۲	۱۷۰۰۰۰	۵۲۵۳۹۶	۵۶۰۰۰	۲۹۹۹۵	۱۲۵۰۰
	برنامه آموزش استثنائی	۹۹۸۵	۹۸۹۸	۲۶۴	۲۶۰۰۰	۵۲۴۲	۰	۱۷۴۵۵	۸۸۶۹
	برنامه آموزش دوره اول متوسطه	۶۶۸۸۹	۵۹۹۳۱	۱۸۶۷۹	۵۳۰۰۰	۶۸۴۶۴	۴۱۰۰۰	۱۷۰۷۱	۱۵۷۱۸
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه نظری	۲۹۱۲۵	۱۸۵۸۲	۳۲۹۸۲	۴۵۰۰۰	۷۵۹۴۹	۶۳۰۰۰	۱۴۸۶۹	۲۸۵۰۰
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۰	۰	۱۹۰۸۰	۴۸۹۰	۱۲۰۰۰	۰	۰	۰
۱۸۰۲۰۰۰۰۰	فصل آموزش فنی و حرفه ای و مهارت آموزی	۵۲۱۱۹	۱۲۹۴۲۲	۳۷۴۴۷	۴۴۸۰۰	۵۴۴۴۲	۸۰۰۰۰	۳۲۲۵۷	۲۹۱۲۸
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه ای	۲۱۸۴۵	۲۳۹۰۵	۱۶۳۲۳	۳۱۰۰۰	۳۴۳۸۸	۴۵۰۰۰	۵۷۴۷	۲۴۰۰
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه کار و دانش	۱۵۰۸۶	۱۹۰۷۶	۰	۰	۱۵۱۹	۱۵۰۰۰	۵۷۴۷	۱۸۰۰
	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه ای و مهارتی	۱۶۱۸۸	۸۶۴۴۱	۲۱۱۲۴	۱۳۸۰۰	۱۸۴۴۶	۲۰۰۰۰	۲۱۸۶۳	۲۴۹۲۸
۱۹۰۱۰۰۰۰۰	فصل امداد و نجات	۶۵۱۸۶	۲۴۲۸۰	۲۹۵۳۶	۱۷۲۱۵	۵۷۳۰۸	۱۰۰۰	۵۹۱۵	۴۰۲۳
	برنامه ارائه خدمات امداد و نجات به آسیب دیدگان حوادث و سوانح	۶۵۱۸۶	۲۴۲۸۰	۲۹۵۳۶	۱۷۲۱۵	۵۷۳۰۸	۱۰۰۰	۵۹۱۵	۴۰۲۳
۱۹۰۳۰۰۰۰۰	فصل حمایتی	۱۴۲۸۷۵	۹۹۷۲۰	۷۰۳۲۰	۳۲۷۱۰	۲۶۸۲۲	۳۲۰۰۰	۱۹۹۷۹	۳۶۱۲۶
	برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به اینترگران	۸۱۹۵۵	۲۹۹۱۹	۴۴۶۳۸	۱۳۵۰۰	۲۳۸۸۰	۱۲۰۰۰	۸۴۹۰	۱۵۰۰۶
	برنامه پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر و روانگردان	۰	۱۳۷۶۵	۰	۳۴۰۰	۰	۵۰۰۰	۰	۰
	برنامه توسعه خدمات حمایتی اینترگران	۰	۸۹۳۵	۵۲۷۷	۰	۹۱۶۳	۵۰۰۰	۰	۵۷۸۸
	برنامه توسعه خدمات حمایتی	۶۰۹۲۰	۴۷۱۱۱	۲۰۴۰۵	۱۶۸۱۰	۳۷۸۹	۱۰۰۰۰	۱۱۴۸۹	۱۵۳۲۲
۱۹۰۴۰۰۰۰۰	فصل توانبخشی	۲۲۸۳۴	۳۸۸۳۰	۴۹۳۲	۱۵۲۷۰	۲۵۶۰	۲۵۰۰۰	۱۵۹۰۳	۹۸۰۰
	برنامه توسعه خدمات توانبخشی	۲۲۸۳۴	۳۸۸۳۰	۴۹۳۲	۱۵۲۷۰	۲۵۶۰	۲۵۰۰۰	۱۵۹۰۳	۹۸۰۰
۱۹۰۵۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	۰	۰	۳۹۶۲	۵۰۰۰	۰	۱۰۰۰	۰	۰
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۰	۰	۳۹۶۲	۵۰۰۰	۰	۱۰۰۰	۰	۰

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ بر حسب استان - دستگاه اجرایی

کد فصل	فصل / برنامه	ایلام	زنجان	چهارمحال و بختیاری	کهگیلویه و بویراحمد	سمنان	یزد	بوشهر	تهران
	جمع استان	۲۶۸۸۲۵۴	۱۹۲۵۶۴۷	۱۷۶۳۹۵۲	۳۴۸۶۹۳۹	۱۴۸۴۳۷۵	۱۹۶۸۰۷۹	۵۲۲۸۵۲۴	۳۶۹۷۰۳۴
۱۳۰۶۰۰۰۰۰	فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۱۹۳۹۹۳	۱۶۱۸۵۴	۹۸۹۲۸	۱۴۳۲۱	۱۶۷۲۰۰	۱۵۶۷۲۶	۲۲۳۷۴۰	۳۲۴۰۰۰
	برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	۱۳۳۱۶	۲۲۹۴۹	۱۴۵۸	۹۳۰	۳۷۵۰۰	۹۵۵۵	۷۲۰۲۹	۸۰۰۰
	برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از جنگلهای کشور	۳۳۸۸۷	۱۲۰۰۰	۲۲۲۲۶	۳۹۵۷۶	۶۵۰۰	۲۴۱۱۵	۴۳۲۱۷	۲۰۰۰۰
	برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از مراتع کشور	۲۵۸۳	۳۰۰۰	۱۰۸۱	۰	۳۵۰۰	۱۱۲۱۲	۴۹۵۲	۲۰۰۰۰
	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	۲۲۳۵۰	۱۶۰۴۵	۱۷۸۷۶	۳۵۳۸	۳۸۰۰	۱۰۲۸۶	۵۸۵۲	۵۰۰۰
	برنامه افزایش تولید آبیان پرورشی	۳۸۵۷	۳۴۲۴	۱۵۴۱	۰	۲۵۰۰	۷۹۰	۳۷۰۱۱	۴۰۰۰
	برنامه افزایش تولید محصولات باغی	۳۴۱۵	۵۱۷۱	۴۵۸۱	۰	۷۴۰۰	۳۰۱۶۴	۴۵۰۲	۲۰۰۰۰
	برنامه افزایش تولید محصولات دام و طیور	۳۳۲۰	۷۷۰۰	۶۱۷۴	۰	۱۴۵۰۰	۱۲۰۵۸	۵۴۰۲	۱۰۰۰۰
	برنامه افزایش تولید محصولات زراعی	۱۹۷۴۰	۵۷۸۰	۳۹۳۴	۱۷۳۱۸	۶۱۰۰	۵۲۳۲	۳۱۵۱	۵۰۰۰
	برنامه بهبود بهره وری آب در عرصه کشاورزی	۳۳۷۷۳	۳۰۹۱۸	۱۱۰۰	۴۶۲۴۵	۵۶۹۰۰	۱۳۴۳۵	۱۳۵۱	۶۰۰۰۰
	برنامه واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور اراضی کشاورزی	۹۸۳	۳۳۹۴	۷۷۸۶	۰	۶۰۰	۹۶۳	۱۵۳۰۶	۲۰۰۰۰
	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	۲۳۴۵	۸۹۷۳	۸۱۱۹	۲۴۱۷	۱۲۰۰	۱۲۱۸۲	۶۷۵۳	۱۰۰۰۰
	برنامه تثبیت شن‌های روان و مقابله با بیابان‌زایی	۵۴۶۵	۰	۰	۰	۶۲۰۰	۶۹۰۷	۶۷۵۳	۱۰۰۰۰
	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبیان	۴۸۹۵۹	۳۷۲۹۸	۲۳۰۵۲	۲۴۹۰۷	۲۰۵۰۰	۱۹۸۲۷	۲۵۲۱۰	۵۰۰۰۰
	برنامه ارتقای سطح پوشش حفاظتی و حمایت از جنگلهای مراتع کشور	۰	۱۵۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰۰
	برنامه حفظ و حمایت از ذخایر ژنتیکی دام و طیور	۰	۴۹۹	۰	۰	۰	۰	۲۲۵۱	۰
	برنامه ارتقای تقاضای ضریب مکانیزاسیون کشاورزی	۰	۳۲۰۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳۰۷۰۰۰۰۰	فصل منابع آب	۱۲۱۴۳۵	۸۹۷۶۸	۳۴۵۷۱	۳۰۳۹۰۶	۹۴۷۰۰	۵۰۶۸۶	۲۸۲۷۱۴	۲۷۲۰۰۰
	برنامه عرضه آب	۵۴۷۵۴	۵۳۸۷۱	۳۸۰۵	۵۱۳۱۳	۰	۱۱۱۹	۲۵۲۱۰	۱۰۰۰۰۰
	برنامه تامین آب	۶۲۱۰۵	۱۵۰۱۱	۲۲۳۵۱	۲۴۵۳۲۲	۸۸۸۰۰	۳۳۱۷۶	۲۰۱۲۳۱	۱۵۰۰۰۰
	برنامه مهندسی رودخانه‌ها و سواحل	۳۹۴۶	۲۸۷۹	۶۲۰۷	۶۶۰۵	۵۹۰۰	۳۴۴۰	۳۶۹۱۵	۱۲۰۰۰
	برنامه بهبود بهره برداری و حفاظت از منابع آب	۶۳۰	۱۸۰۰۷	۲۲۰۸	۶۶۶	۰	۱۲۹۷۱	۱۹۳۵۸	۱۰۰۰۰
۱۴۰۱۰۰۰۰۰	فصل مدیریت پسماند	۰	۰	۰	۵۳۷۷	۴۰۰۰	۲۸۵۸	۰	۲۰۰۰۰
	برنامه مدیریت و نظارت بر پسماندها	۰	۰	۰	۵۳۷۷	۴۰۰۰	۲۸۵۸	۰	۲۰۰۰۰
۱۴۰۲۰۰۰۰۰	فصل کاهش آلودگی	۴۰۳۲	۱۰۹۵۳	۲۳۷۰	۲۸۱۰	۲۵۰۰	۰	۶۷۵۳	۷۰۰۰۰
	برنامه پایش و مدیریت آلاینده‌ها	۴۰۳۲	۱۰۹۵۳	۲۳۷۰	۲۸۱۰	۲۵۰۰	۰	۶۷۵۳	۷۰۰۰۰
۱۴۰۴۰۰۰۰۰	فصل حفاظت از گونه‌های زیستی	۱۸۰۹۰	۱۹۰۰۷	۲۵۸۶۸	۳۶۶۰۰	۱۲۰۰۰	۲۰۶۰۴	۱۵۳۰۶	۶۰۰۰۰
	برنامه حفاظت و بهره برداری پایدار از زیست بوم‌های آبی	۱۶۳۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	برنامه حفاظت، احیاء و بهسازی زیست بوم‌های خشکی	۱۶۴۵۲	۱۹۰۰۷	۲۵۸۶۸	۳۶۶۰۰	۱۲۰۰۰	۲۰۶۰۴	۱۵۳۰۶	۶۰۰۰۰

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ بر حسب استان- دستگاه اجرایی									
کد فصل	فصل / برنامه	ایلام	زنجان	چهارمحال و بختیاری	کهگیلویه و بویراحمد	سمنان	یزد	بوشهر	تهران
	جمع استان	۲۶۸۸۲۵۴	۱۹۲۵۶۴۷	۱۷۶۳۹۵۲	۳۴۸۶۹۳۹	۱۴۸۴۳۷۵	۱۹۶۸۰۷۹	۵۲۲۸۵۲۴	۳۶۹۷۰۳۴
۱۵۰۲۰۰۰۰۰	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۲۹۲۳۰۰	۸۲۶۳۶	۱۶۳۶۸۵	۵۳۴۵۸۲	۱۲۰۸۵۰	۱۷۴۰۱۶	۹۰۶۶۶۲	۱۸۵۰۰۰
	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	۶۵۶۶۰	۱۱۲۴۷	۸۴۲۷	۱۴۵۹۷۴	۲۱۵۰۰	۲۶۴۶۹	۱۶۵۶۶۶	۲۰۰۰۰
	برنامه حمل و نقل شهری و روستایی	۷۵۱۳۰	۱۹۲۰۴	۴۲۲۹۲	۱۴۸۷۷۸	۲۸۵۰۰	۵۶۷۵۴	۵۳۱۶۶۳	۱۰۰۰۰۰
	برنامه ساماندهی عشایر	۵۷۹۲۰	۲۰۰۰	۳۲۷۰	۵۷۸۴۴	۱۱۸۵۰	۴۲۲۸	۱۵۷۵۶	۴۰۰۰۰
	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۹۴۵۹۰	۵۰۱۸۵	۱۰۹۶۹۶	۱۷۱۹۸۷	۵۹۰۰۰	۷۲۵۶۷	۱۹۳۲۷۸	۲۵۰۰۰
	برنامه ساماندهی نواحی خاص	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲۸۹۸	۰	۰
۱۵۰۳۰۰۰۰۰	فصل آب و فاضلاب	۱۳۲۷۳۰	۲۸۳۵۷۲	۱۷۳۲۲۴	۲۹۰۰۹۰	۷۰۰۰۰	۱۳۳۲۰۱	۴۱۱۹۱۵	۲۱۰۰۰۰
	برنامه توسعه تاسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب	۶۷۳۴۰	۱۱۵۲	۰	۱۰۱۸۱	۳۰۰۰	۳۰۲۲	۴۳۳۱۷	۳۰۰۰۰
	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	۶۵۳۹۰	۲۸۳۳۲۰	۱۷۳۲۲۴	۲۷۹۹۰۹	۶۷۰۰۰	۱۳۱۱۷۹	۳۶۹۵۹۸	۱۸۰۰۰۰
۱۵۰۴۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۰۰۰۰۰	فصل بهداشت	۲۲۰۱۰	۱۲۷۱۱	۳۳۸۲۰	۷۵۷۸۰	۱۸۳۰۰	۲۳۲۷۱	۲۸۹۴۶۶	۱۰۰۰۰۰
	برنامه ارائه خدمات بهداشت روستایی	۱۳۳۸۷	۵۳۹۰	۶۶۳۴	۱۷۸۷۴	۸۸۰۰	۱۰۴۲۸	۲۷۹۱۱	۶۰۰۰۰
	برنامه ارائه خدمات بهداشت شهری	۸۶۲۳	۷۳۲۱	۲۷۱۹۶	۵۷۹۰۶	۹۵۰۰	۱۱۸۴۳	۲۶۱۵۵۵	۴۰۰۰۰
۱۶۰۲۰۰۰۰۰	فصل درمان	۰	۸۷۲۸	۴۷۸۰	۱۸۳۳۳	۱۰۵۰۰	۹۰۳۶	۳۶۶۴۴	۲۱۰۰۰۰
	برنامه ارائه خدمات درمانی	۰	۰	۰	۰	۵۰۰	۳۹۳۰	۹۰۰۳	۱۵۰۰۰۰
	برنامه ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی	۰	۶۲۲۴	۰	۰	۱۰۰۰۰	۰	۲۳۸۶۰	۲۰۰۰۰
	برنامه ارتقاء سلامت خون و فرآورده‌های خونی	۰	۲۵۰۴	۴۷۸۰	۱۸۳۳۳	۰	۵۱۰۶	۳۶۰۱	۳۰۰۰۰
۱۷۰۱۰۰۰۰۰	فصل دین و مذهب	۴۶۸۲۰	۴۴۹۵۷	۵۴۸۳۴	۱۱۷۵۶۳	۲۰۷۵۰	۶۱۴۸۱	۸۴۱۸۴	۱۲۰۰۰۰
	برنامه حفظ و ارتقاء فعالیت‌های فرهنگی- دینی مساجد	۸۸۲	۰	۱۴۴۷	۵۶۴۱۲	۳۳۵۰	۱۱۶۰	۴۵۰	۲۰۰۰۰
	برنامه حمایت از حوزه‌های علمیه و مدارس علوم دینی	۱۴۸۶۸	۳۴۱۵۱	۲۳۴۴۹	۱۹۷۵۴	۵۰۰۰	۳۵۵۸۶	۰	۱۰۰۰۰۰
	برنامه هدایت، اطلاع رسانی و تبلیغات دینی	۳۱۰۸۰	۱۰۰۰۶	۲۹۹۳۸	۴۱۳۹۷	۱۲۵۰۰	۲۴۷۳۵	۸۳۷۳۴	۰
۱۷۰۲۰۰۰۰۰	فصل ورزش و تفریحات	۲۹۱۶۷۹	۲۵۷۸۳۳	۲۸۵۴۸۰	۵۵۱۲۶۳	۲۶۳۲۵۹	۳۶۳۴۹۹	۷۲۰۰۲۲	۶۳۰۰۰۰
	ایجاد، توسعه و تجهیز فضاهای ورزشی کشور	۲۵۲۱۸۹	۲۳۲۲۲۲	۲۳۸۷۵۹	۴۵۸۲۵۶	۲۳۲۷۳۰	۲۷۷۵۷۷	۶۱۷۰۷۰	۶۰۰۰۰۰
	برنامه ورزش و سلامت دانش آموزان	۳۹۴۹۰	۳۴۵۶۱	۵۶۷۲۱	۹۳۰۰۷	۴۰۵۲۹	۴۹۳۷۲	۱۰۲۹۶۲	۳۰۰۰۰
۱۷۰۳۰۰۰۰۰	فصل فرهنگ و هنر	۱۱۵۵۷۵	۱۳۸۹۵۲	۱۴۵۲۰۶	۲۳۰۰۰۱	۴۶۹۷۰	۱۱۷۶۵۱	۳۲۰۴۶۴	۲۹۵۰۰۰
	برنامه حمایت و هدایت امور فرهنگی و تربیتی و تقویت سرمایه اجتماعی جوانان	۴۴۷۸۰	۵۷۴۲۷	۶۱۷۳۸	۱۰۰۵۸۹	۸۰۷۰	۴۱۴۵۳	۱۴۵۳۴۴	۱۶۰۰۰۰
	برنامه حمایت از فعالیت‌های فرهنگی، هنری و دینی استانها	۴۰۷۹۵	۴۰۱۵۲	۶۹۳۱۳	۱۲۸۵۳۷	۲۰۷۰۰	۶۰۶۸۸	۱۵۷۵۶۳	۱۰۰۰۰۰
	برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه‌های عمومی	۳۰۰۰۰	۴۱۳۷۳	۱۳۷۹۹	۸۷۵	۱۵۲۰۰	۱۲۸۴۳	۱۶۲۰۶	۲۰۰۰۰
	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها و اماکن و ماشین آلات	۰	۰	۳۵۶	۰	۳۰۰۰	۲۶۶۷	۱۳۵۱	۱۵۰۰۰
۱۷۰۴۰۰۰۰۰	فصل میراث فرهنگی	۲۰۱۶۰	۹۱۳۸	۱۰۳۲۲	۷۱۲۴	۳۳۵۰۰	۲۴۷۵۷	۳۸۲۶۵	۳۳۰۰۰
	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۲۹۶۱	۱۵۰۲	۸۹	۰	۵۰۰	۰	۰	۱۰۰۰۰
	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	۳۳۳۹	۷۶۳۶	۱۰۴۴۳	۴۶۲۴	۳۳۰۰۰	۲۲۶۵۸	۳۸۲۶۵	۱۳۰۰۰
	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۱۳۸۶۰	۰	۰	۲۵۰۰	۰	۲۰۹۹	۰	۱۰۰۰۰

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ برحسب استان-دستگاه اجرایی									
کد فصل	فصل / برنامه	اردبیل	قم	قزوین	گلستان	خراسان شمالی	خراسان جنوبی	البرز	کل کشور
	جمع استان	۲۱۳۲۹۰۱	۱۵۶۰۷۵۷	۱۶۴۷۵۹۹	۲۵۳۷۰۲۵	۲۲۳۶۲۲۳	۲۵۱۹۴۸۷	۱۶۵۱۶۵۷	۱۲۱۰۰۰۰۰۰
۱۰۰۲۰۰۰۰۰۰	فصل اداره امور عمومی	۱۶۷۶۱۴	۹۲۰۰۰	۱۱۴۰۴۹	۳۸۸۵۰۰	۳۶۸۸۰	۱۷۴۳۴۰	۲۰۹۹۲۳	۹۰۲۱۶۲۴۵
	برنامه ارائه خدمات نقشه برداری و اطلاعات مکانی	۱۹۱۴۸	۵۵۰	۴۰۰۰	۸۹۹	۷۲۸	۰	۹۹۸۰	۳۷۰۱۷۵
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۱۲۰۰۰۰	۸۸۹۵۰	۱۱۰۰۴۹	۳۸۶۵۲۴	۳۴۲۹۸	۱۷۴۳۴۰	۱۹۸۸۷۴	۹۷۲۸۰۳۵
	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۲۸۴۶۶	۲۵۰۰	۰	۱۰۷۷	۱۸۴۴	۰	۱۰۶۹	۱۱۸۰۳۶
۱۰۰۴۰۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور خدمات عمومی	۵۱۶۱۶	۳۷۰۰	۱۰۰۰	۸۹۵۳	۳۶۸۸	۰	۶۴۱۶	۹۲۳۰۵۶
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۵۱۶۱۶	۳۷۰۰	۱۰۰۰	۸۹۵۳	۳۶۸۸	۰	۶۴۱۶	۹۲۳۰۵۶
۱۱۰۱۰۰۰۰۰۰	فصل دفاع	۳۱۵۰۰	۱۸۰۰۰	۱۳۰۰۰	۲۳۵۱۸	۵۵۳۲	۲۱۰۹۰	۱۳۸۳۰	۱۱۷۴۶۴۹
	برنامه کمک به پایگاهها و حوزههای مقاومت	۳۱۵۰۰	۱۸۰۰۰	۱۳۰۰۰	۲۳۵۱۸	۵۵۳۲	۲۱۰۹۰	۱۳۸۳۰	۱۱۷۴۶۴۹
۱۱۰۲۰۰۰۰۰۰	فصل حفظ نظم و امنیت عمومی	۶۴۹۹۰	۱۰۰۰۰	۳۲۰۰۰	۳۹۲۹۵	۴۷۶۶۰	۱۰۱۶۰	۱۱۰۰۰	۱۶۹۸۱۲۰
	برنامه کنترل و تامین امنیت مرزها	۲۳۹۹۰	۰	۰	۰	۱۴۲۹۸	۰	۰	۲۷۴۲۵۰
	برنامه راهبری امور انتظامی	۲۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۰	۳۳۳۶۲	۰	۷۰۰۰	۱۱۲۰۰۵۱
	برنامه پیشگیری و رسیدگی انتظامی جرم	۲۱۰۰۰	۰	۱۲۰۰۰	۳۹۲۹۵	۰	۱۰۱۶۰	۴۰۰۰	۳۰۳۸۱۹
۱۲۰۱۰۰۰۰۰۰	فصل اداره امور قضایی	۴۰۰۰۰	۲۴۰۰۰	۱۱۰۰۰	۹۲۱۲	۱۸۴۴۰	۰	۳۶۳۶۴	۱۳۷۴۶۵۷
	برنامه اظهار نظر پزشکی قانونی	۱۷۰۰۰	۲۰۰۰	۶۰۰۰	۲۱۷۱	۶۶۶۳	۰	۴۰۰۰	۲۷۲۴۴۹
	برنامه اصلاح و تربیت زندانیان	۲۳۰۰۰	۲۲۰۰۰	۵۰۰۰	۷۰۴۱	۱۱۹۷۷	۰	۳۳۶۶۴	۱۱۰۱۲۰۸
۱۲۰۲۰۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور قضایی	۱۲۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰۰	۳۰۰۰
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۱۲۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۰۰	۳۰۰۰
۱۳۰۱۰۰۰۰۰۰	فصل انرژی	۱۷۰۰۰	۷۵۰۰	۲۰۰۰	۵۱۶۸۴	۳۶۸۸۰	۹۶۷۵۰	۱۶۸۵۲	۱۵۱۲۳۸۸
	برنامه توسعه امور برق	۱۷۰۰۰	۷۵۰۰	۲۰۰۰	۵۱۶۸۴	۳۶۸۸۰	۹۶۷۵۰	۱۶۸۵۲	۱۵۱۲۳۸۸
۱۳۰۳۰۰۰۰۰۰	فصل حمل و نقل	۲۷۷۲۸۰	۲۱۲۶۲۶	۲۴۰۱۰۰	۲۴۶۶۳۳	۳۰۶۹۱۷	۲۶۶۵۵۵	۲۵۲۲۲۸	۱۶۲۰۴۵۷۴
	برنامه ارائه خدمات هواشناسی	۷۲۰۰	۲۱۰۰۰	۱۰۱۰۰	۷۹۲۸	۳۲۶۹	۱۴۸۷۰	۱۷۶۷۹	۵۷۱۹۵۸
	برنامه توسعه حمل و نقل جادهای	۱۲۸۵۸۰	۱۲۱۰۰۰	۱۰۵۰۰۰	۱۱۹۲۵۳	۲۹۷۱۱۰	۲۰۱۳۴۵	۱۶۴۵۴۹	۸۷۴۶۹۱۴
	برنامه توسعه و بهسازی راه های روستایی	۱۴۱۴۰۰	۷۰۶۲۶	۱۲۵۰۰۰	۱۱۹۳۵۲	۶۵۳۸	۵۰۳۴۰	۷۰۰۰۰	۶۸۸۵۷۰۲
۱۳۰۴۰۰۰۰۰۰	فصل صنعت و معدن	۵۱۶۶۰	۳۹۵۰۰	۲۵۰۰۰	۲۶۰۸۰	۹۲۲۰۰	۹۴۰۵	۱۵۶۱۴	۲۴۴۳۲۰۲
	برنامه اکتشاف منابع معدنی	۱۶۶۰	۰	۰	۰	۲۷۶۶	۰	۳۹۲۱	۶۴۴۰۴
	برنامه ایجاد و توسعه صنایع، معادن و زیرساختهای صنعتی و معدنی	۴۲۰۰۰	۳۸۵۰۰	۲۵۰۰۰	۲۳۸۲۱	۸۶۶۶۸	۹۴۰۵	۱۰۶۹۲	۲۲۷۶۵۳۶
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان ها و اماکن و ماشین آلات	۸۰۰۰	۱۰۰۰	۰	۲۲۵۹	۲۷۶۶	۰	۱۰۰۰	۱۰۲۲۶۳
۱۳۰۵۰۰۰۰۰۰	فصل بازرگانی	۱۰۰۰۰	۱۲۰۰	۰	۰	۱۸۴۴۰	۲۳۰۱۵	۳۹۹۴	۵۰۹۸۲۵
	برنامه تنظیم بازار کالاها و خدمات	۸۰۰۰	۱۲۰۰	۰	۰	۱۶۴۴۰	۲۳۰۱۵	۳۹۹۴	۴۰۹۸۲۵
	برنامه توسعه صادرات کالا و خدمات و مدیریت واردات	۲۰۰۰	۰	۰	۰	۲۰۰۰	۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰۰۰

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ بر حسب استان-دستگاه اجرایی

کد فصل	فصل / برنامه	اردبیل	قم	قزوین	گلستان	خراسان شمالی	خراسان جنوبی	البرز	کل کشور
	جمع استان	۲۱۳۲۹۰۱	۱۵۶۰۷۵۷	۱۶۴۷۵۹۹	۲۵۳۷۰۲۵	۲۲۳۶۲۲۳	۲۵۱۹۴۸۷	۱۶۵۱۶۵۷	۱۲۱۰۰۰۰۰۰
۱۳۰۶۰۰۰۰۰	فصل کشاورزی و منابع طبیعی	۱۸۰۶۰۰	۱۷۵۲۳۰	۶۸۵۰۰	۴۱۲۴۶۷	۲۵۸۶۰۰	۲۹۸۷۰۰	۱۴۱۱۲۸	۹۹۹۷۹۷۷
	برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	۹۳۰۰	۱۱۰۰۰	۵۰۰۰	۱۱۶۵۰	۲۹۰۴۲	۱۸۳۸۵	۱۵۰۰۰	۹۴۶۲۱۶
	برنامه احیاء، توسعه و بهره‌برداری اصولی از جنگلهای کشور	۲۵۰۰۰	۴۱۶۲۰	۶۵۰۰	۶۷۳۹۰	۱۶۵۹۶	۳۹۸۵۰	۲۰۳۱۷	۱۲۰۶۱۵۵
	برنامه احیاء، توسعه و بهره‌برداری اصولی از مراتع کشور	۱۸۰۰۰	۲۰۰	۲۰۰۰	۲۵۸۲	۴۹۷۹	۹۸۰۵	۲۸۵۱	۲۲۷۱۸۶
	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره‌برداران	۶۰۰۰	۲۹۰۰۰	۸۳۰۰	۲۰۶۵۷	۸۹۳۶	۲۶۷۴۵	۸۴۸۳	۷۴۴۲۷
	برنامه افزایش تولید آبزیان پرورشی	۱۰۰۰۰	۴۷۰۰	۲۱۰۰	۲۱۹۳۷	۱۳۸۳	۷۴۵۵	۱۱۴۱	۸۳۶۶۳۶
	برنامه افزایش تولید محصولات باغی	۴۰۰۰	۹۲۰۰	۱۹۰۰	۱۰۳۲۷	۱۱۰۶۴	۱۶۴۷۵	۷۹۱۳	۴۸۹۱۰۸
	برنامه افزایش تولید محصولات دام و طیور	۵۰۰۰	۲۴۷۱۰	۲۵۰۰	۸۱۶۱	۱۶۴۵۸	۳۱۳۰۰	۴۸۴۷	۶۹۱۵۴۹
	برنامه افزایش تولید محصولات زراعی	۴۵۰۰	۱۲۶۰۰	۳۸۰۰	۷۲۰۷۵	۱۲۴۴۷	۴۵۷۵	۱۵۶۸	۶۱۲۵۸۱
	برنامه بهبود بهره‌وری آب در عرصه کشاورزی	۶۶۰۰	۰	۱۵۰۰۰	۱۰۴۶۳۱	۴۷۶۳۹	۲۵۳۴۰	۵۷۰۳	۱۵۷۹۱۶۶
	برنامه واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور اراضی کشاورزی	۴۰۰۰	۳۵۰۰	۲۲۰۰	۵۹۷۵	۸۲۹۸	۳۰۶۵	۱۸۵۳	۱۷۶۷۹۲
	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	۳۰۰۰	۳۵۰۰	۴۸۰۰	۱۵۹۷۲	۶۹۱۵	۱۱۱۴۰	۲۳۵۲	۵۱۵۰۵۳
	برنامه تثبیت شن‌های روان و مقابله بایابان‌زایی	۰	۵۰۰۰	۴۰۰	۴۲۲۴	۱۲۴۴۷	۲۸۸۲۵	۶۰۰۰	۲۲۶۲۲۳
	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۶۵۰۰۰	۳۰۲۰۰	۱۴۰۰۰	۶۶۸۸۶	۳۹۲۵۶	۷۵۷۴۰	۵۷۱۰۰	۱۵۹۴۱۷۷
	برنامه ارتقای سطح پوشش حفاظتی و حمایت از جنگلهای و مراتع کشور	۵۲۰۰	۰	۰	۰	۲۰۸۷۲	۰	۲۰۰۰	۷۵۵۶۶
	برنامه حفظ و حمایت از ذخایر ژنتیکی دام و طیور	۸۰۰۰	۰	۰	۰	۲۹۰۴	۰	۲۰۰۰	۳۸۸۲۶
	برنامه ارتقای ضریب مکانیزاسیون کشاورزی	۷۰۰۰	۰	۰	۰	۱۹۳۶۲	۰	۲۰۰۰	۵۷۹۰۵
۱۳۰۷۰۰۰۰۰	فصل منابع آب	۳۸۰۷۵	۴۴۰۰۰	۷۷۳۰۰	۹۹۸۴۶	۱۶۲۵۵۴	۹۷۶۶۰	۱۰۷۵۷۴	۴۹۸۸۷۱۴
	برنامه عرضه آب	۶۰۷۵	۹۰۰۰	۲۳۵۰۰	۰	۹۶۸۳۵	۷۶۵۰	۴۰۰۰۰	۱۵۲۵۶۷۴
	برنامه تامین آب	۲۰۰۰۰	۵۰۰۰	۴۲۵۰۰	۲۸۷۹۰	۴۰۱۶۲	۴۳۲۰۵	۲۱۸۱۴	۲۲۱۲۰۹۱
	برنامه مهندسی رودخانه‌ها و سواحل	۸۰۰۰	۱۸۰۰۰	۸۹۰۰	۴۵۹۶۴	۱۴۶۰۴	۲۶۸۷۰	۲۱۹۵۰	۷۴۷۰۶۸
	برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	۴۰۰۰	۱۲۰۰۰	۲۴۰۰	۲۵۰۹۲	۱۰۹۵۳	۱۹۹۳۵	۲۳۸۱۰	۵۰۳۸۸۰
۱۴۰۱۰۰۰۰۰	فصل مدیریت پسماند	۲۰۰۰	۴۳۰۰	۱۳۰۰	۵۶۷	۵۰۰۰	۰	۲۷۸۰	۱۷۸۳۸۲
	برنامه مدیریت و نظارت بر پسماندها	۲۰۰۰	۴۳۰۰	۱۳۰۰	۵۶۷	۵۰۰۰	۰	۲۷۸۰	۱۷۸۳۸۲
۱۴۰۲۰۰۰۰۰	فصل کاهش آلودگی	۴۸۰۰	۰	۵۳۰۰	۶۲۹	۱۸۴۴	۲۰۴۰	۱۴۵۸۳	۱۷۷۹۷۲
	برنامه پایش و مدیریت آلاینده‌ها	۴۸۰۰	۰	۵۳۰۰	۶۲۹	۱۸۴۴	۲۰۴۰	۱۴۵۸۳	۱۷۷۹۷۲
۱۴۰۴۰۰۰۰۰	فصل حفاظت از گونه‌های زیستی	۲۵۱۰۰	۳۰۳۰	۲۲۰۰۰	۲۸۲۵۸	۹۲۲۰	۳۵۵۳۵	۱۰۷۶۷	۸۸۰۵۷۳
	برنامه حفاظت و بهره‌برداری پایدار از زیست‌بوم‌های آبی	۸۵۰۰	۰	۰	۱۱۱۵	۱۲۸	۰	۲۰۰۰	۳۸۹۶۶
	برنامه حفاظت، احیاء و بهسازی زیست‌بوم‌های خشکی	۱۶۶۰۰	۳۰۳۰	۲۲۰۰۰	۲۷۱۴۳	۹۰۸۲	۳۵۵۳۵	۷۷۶۷	۸۴۱۶۰۷

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ برحسب استان-دستگاه اجرایی

کد فصل	فصل / برنامه	اردبیل	قم	قزوین	گلستان	خراسان شمالی	خراسان جنوبی	البرز	کل کشور
	جمع استان	۲۱۳۲۹۰۱	۱۵۶۰۷۵۷	۱۶۴۷۵۹۹	۲۵۳۷۰۲۵	۲۲۳۶۲۲۳	۲۵۱۹۴۸۷	۱۶۵۱۶۵۷	۱۲۱۰۰۰۰۰۰
۱۵۰۲۰۰۰۰۰۰	فصل توسعه و خدمات شهری، روستایی و عشایری	۲۲۸۱۵۰	۱۰۲۳۰۰	۱۵۲۱۰۰	۱۶۲۶۷۳	۱۷۵۱۷۹	۳۲۰۶۸۰	۸۲۵۹۵	۱۱۹۷۷۳۱۳
	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	۳۴۲۰۰	۰	۱۹۰۰۰	۷۷۴۵	۳۲۲۸۴	۱۱۴۵۱۰	۵۰۰۰	۱۹۱۷۵۲۳
	برنامه حمل و نقل شهری و روستایی	۵۷۰۰۰	۴۳۰۰	۵۸۰۰۰	۱۳۴۳۱	۵۶۰۵۷	۹۴۱۸۵	۵۰۰۰	۴۹۰۵۹۸۰
	برنامه ساماندهی عشایر	۱۸۰۰۰	۵۰۰	۱۱۰۰	۱۱۹۴۶	۱۲۲۶۳	۳۲۹۸۵	۸۷۴۰	۸۸۳۸۷۷
	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۱۱۳۹۵۰	۹۷۵۰۰	۷۴۰۰۰	۱۲۹۵۵۱	۷۰۵۷۵	۷۸۰۰۰	۶۲۸۵۵	۴۱۴۴۰۳۴
	برنامه ساماندهی نواحی خاص	۵۰۰۰	۰	۰	۰	۳۰۰۰	۰	۰	۱۲۵۸۹۸
۱۵۰۳۰۰۰۰۰۰	فصل آب و فاضلاب	۱۵۵۰۰۰	۱۴۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	۱۹۵۹۲۱	۲۰۰۸۴۰	۲۷۲۳۰۱	۵۴۲۰۰	۱۰۶۵۷۹۶۳
	برنامه توسعه تأسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب	۸۱۰۰	۳۵۰۰۰	۴۶۰۰۰	۱۳۰۶۰	۱۴۱۹۹	۱۷۵۸۰	۵۷۰۳	۸۲۵۶۸۵
	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	۱۴۶۹۰۰	۱۰۵۰۰۰	۱۷۴۰۰۰	۱۸۲۸۶۱	۱۸۶۶۴۱	۲۵۵۶۲۱	۴۸۴۹۷	۹۸۳۲۳۷۸
۱۵۰۴۰۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور مسکن، عمران شهری و روستایی	۱۸۵۰	۰	۴۹۰۰	۰	۰	۰	۵۱۳۳	۱۳۲۶۶۳
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۱۸۵۰	۰	۴۹۰۰	۰	۰	۰	۵۱۳۳	۱۳۲۶۶۳
۱۶۰۱۰۰۰۰۰۰	فصل بهداشت	۱۱۰۰۰	۶۰۴۰۰	۳۷۵۰۰	۴۷۲۲۶	۱۱۰۶۴	۴۳۰۴۵	۶۲۷۳	۲۳۰۶۰۷
	برنامه ارائه خدمات بهداشت روستایی	۴۰۰۰	۱۲۵۰۰	۱۰۵۰۰	۱۸۲۰۸	۶۶۳۸	۱۳۹۷۰	۴۹۹۰	۹۲۶۰۵۹
	برنامه ارائه خدمات بهداشت شهری	۷۰۰۰	۴۷۹۰۰	۲۷۰۰۰	۲۹۰۱۸	۴۴۲۶	۲۹۰۷۵	۱۲۸۳	۱۳۸۰۸۴۸
۱۶۰۲۰۰۰۰۰۰	فصل درمان	۳۱۶۵۰	۶۴۰۰	۱۸۳۰۰	۳۹۳۵۷	۱۱۰۶۴	۱۱۹۷۵	۲۰۸۹۳	۱۶۱۹۷۵۰
	برنامه ارائه خدمات درمانی	۷۰۰۰	۰	۱۰۵۰۰	۱۰۶۲۰	۲۳۹۷	۰	۳۰۷۲	۷۲۹۹۸۸
	برنامه ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی	۸۰۰۰	۲۴۰۰	۱۴۰۰	۱۳۷۴۵	۱۸۴۴	۱۱۹۷۵	۴۲۷۷	۴۴۸۹۱۰
	برنامه ارتقاء سلامت خون و فرآورده های خونی	۱۶۶۵۰	۴۰۰۰	۶۴۰۰	۱۴۹۹۲	۶۸۲۳	۰	۱۲۵۴۴	۴۲۰۸۵۲
۱۷۰۱۰۰۰۰۰۰	فصل دین و مذهب	۵۷۵۰۰	۳۵۰۰۰	۳۶۰۰۰	۳۷۸۵۴	۷۳۷۷	۳۶۲۱۵	۴۵۹۲۵	۲۷۰۰۳۶۳
	برنامه حفظ و ارتقاء فعالیت‌های فرهنگی - دینی مساجد	۱۰۷۵۰	۰	۲۲۴۰۰	۷۱۸	۲۲۸۷	۰	۶۹۸۶	۲۳۱۵۲۵
	برنامه حمایت از حوزه‌های علمیه و مدارس علوم دینی	۲۸۷۵۰	۲۷۰۰۰	۰	۱۵۰۲۷	۳۶۹	۰	۷۰۷۴	۱۱۱۳۵۵۹
	برنامه هدایت، اطلاع رسانی و تبلیغات دینی	۱۸۰۰۰	۸۰۰۰	۱۳۶۰۰	۲۲۱۰۹	۴۷۲۱	۳۶۲۱۵	۳۱۸۶۵	۱۳۵۵۲۷۹
۱۷۰۲۰۰۰۰۰۰	فصل ورزش و تفریحات	۲۱۶۲۵۰	۲۵۴۵۴۰	۳۰۳۰۰۰	۲۸۷۷۳۸	۴۵۱۴۸۸	۴۲۲۷۷۵	۳۲۷۷۰۸	۱۸۱۵۸۲۰۴
	ایجاد، توسعه و تجهیز فضاهای ورزشی کشور	۱۷۳۹۵۰	۲۵۴۵۴۰	۲۶۵۰۰۰	۲۵۳۸۰۹	۳۷۸۵۸۵	۴۰۱۱۰۰	۲۸۲۷۶۱	۱۵۴۴۰۹۵۴
	برنامه ورزش و سلامت دانش آموزان	۱۴۲۳۰۰	۰	۳۸۰۰۰	۳۲۹۲۹	۷۲۹۰۲	۲۳۶۷۵	۴۴۹۴۷	۲۷۱۷۲۵۰
۱۷۰۳۰۰۰۰۰۰	فصل فرهنگ و هنر	۵۲۷۵۰	۱۱۰۱۸۴	۷۰۴۰۰	۵۹۹۵۳	۱۴۳۵۸۰	۱۱۲۴۰۶	۷۷۲۰۴	۵۹۴۷۵۱۵
	برنامه حمایت و هدایت امور فرهنگی و تربیتی و تقویت سرمایه اجتماعی جوانان	۸۰۰۰	۶۱۸۸۵	۲۷۵۰۰	۰	۷۳۵۰۸	۷۴۱۲۶	۴۶۸۵۱	۲۸۸۸۱۹۳
	برنامه حمایت از فعالیت‌های فرهنگی، هنری و دینی استانها	۱۶۶۵۰	۴۲۵۰۰	۳۲۳۰۰	۴۸۸۸۶	۴۸۳۱۳	۲۰۱۵۰	۱۰۲۵۰	۲۱۹۸۵۹۰
	برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه‌های عمومی	۱۸۱۰۰	۳۱۰۰	۸۲۰۰	۱۰۴۱۸	۲۱۳۹۰	۱۸۱۳۰	۱۵۱۰۳	۷۷۰۶۱۷
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها و اماکن و ماشین آلات	۱۰۰۰۰	۱۶۹۹	۱۵۰۰	۶۴۹	۳۶۹	۰	۵۰۰۰	۹۰۱۱۵
۱۷۰۴۰۰۰۰۰۰	فصل میراث فرهنگی	۶۳۳۵۰	۱۲۵۰۰	۲۷۱۵۰	۲۹۶۱۰	۲۸۴۴۰	۲۶۷۸۰	۸۹۸۸	۱۴۶۳۸۳۷
	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۱۴۵۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰	۱۹۲۶	۶۰۸۵	۵۶۷۰	۲۰۰۰	۹۲۸۹۰
	برنامه تامین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	۳۷۹۵۰	۱۱۰۰۰	۱۸۰۰۰	۱۹۲۸۶	۱۷۱۹۲	۲۱۱۱۰	۵۹۸۸	۱۰۴۰۳۱۳
	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۱۰۸۰۰	۰	۹۰۰۰	۸۳۸۸	۵۱۶۳	۰	۱۰۰۰	۲۳۰۲۴۴

اعتبارات تملک دارای های سرمایه ای استانی دولت در سال ۱۳۹۹ برحسب استان-دستگاه اجرایی

کد فصل	فصل / برنامه	اردبیل	قم	قزوین	گلستان	خراسان شمالی	خراسان جنوبی	البرز	کل کشور
	جمع استان	۲۱۳۲۹۰۱	۱۵۶۰۷۵۷	۱۶۴۷۵۹۹	۲۵۳۷۰۲۵	۲۲۳۶۲۲۳	۲۵۱۹۴۸۷	۱۶۵۱۶۵۷	۱۲۱۰۰۰۰۰۰
۱۷۰۵۰۰۰۰۰	فصل رسانه	۲۸۷۵۰	۳۰۰۰	۵۴۰۰	۳۷۰۱۸	۳۶۸۸	۲۴۲۳۰	۷۴۹۱	۹۴۴۸۲۲
	برنامه توسعه رسانه‌های شنیداری و دیداری	۱۰۰۰۰	۰	۰	۱۷۱۹	۳۶۸۸	۰	۳۰۰۰	۲۱۴۹۷۲
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها و اماکن و ماشین آلات	۱۸۷۵۰	۳۰۰۰	۵۴۰۰	۳۵۲۹۹	۰	۲۴۲۳۰	۴۴۹۱	۷۲۹۸۶۰
۱۷۰۶۰۰۰۰۰	فصل گردشگری	۴۴۰۰۰	۳۰۰۰۰	۷۰۰۰	۳۵۱۵۶	۴۶۸۸۰	۷۰۵۵	۶۵۵۸	۱۹۸۲۵۱۲
	برنامه راهبری توسعه گردشگری داخلی	۴۴۰۰۰	۳۰۰۰۰	۷۰۰۰	۳۵۱۵۶	۴۶۸۸۰	۷۰۵۵	۶۵۵۸	۱۹۸۲۵۱۲
۱۷۰۷۰۰۰۰۰	فصل صنایع دستی	۹۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۲۵۹۹	۱۸۴۴	۱۲۳۱۰	۴۹۱۹	۳۲۳۳۱۶
	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی	۹۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۲۵۹۹	۱۸۴۴	۱۲۳۱۰	۴۹۱۹	۳۲۳۳۱۶
۱۷۰۸۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۳۰۰۰	۰	۱۰۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۲۶۳۹۳
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۳۰۰۰	۰	۱۰۰۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۲۶۳۹۳
۱۸۰۱۰۰۰۰۰	فصل آموزش و پرورش عمومی	۸۷۳۷۰	۱۱۶۳۴۷	۹۱۰۰۰	۱۶۱۱۷۲	۱۱۳۲۰۰	۱۰۰۴۵۵	۹۵۳۸۲	۶۵۵۸۱۲۷
	برنامه آموزش ابتدائی	۳۵۲۰۰	۵۴۳۰۵	۴۱۵۰۰	۸۸۱۵۸	۸۰۸۵۲	۵۹۴۴۵	۳۷۰۶۹	۳۱۷۳۹۰۵
	برنامه آموزش استثنائی	۴۵۰۰	۴۰۴۳	۴۰۰۰	۰	۴۶۱۰	۳۳۷۵	۱۴۲۶	۲۷۴۲۵۳
	برنامه آموزش دوره اول متوسطه	۲۵۰۰۰	۴۰۸۵۹	۲۱۰۰۰	۹۳۸۸	۸۲۹۸	۱۷۸۲۵	۱۸۰۸۷	۱۴۹۵۲۸۵
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه نظری	۲۵۰۰۰	۱۷۱۴۰	۲۴۵۰۰	۶۳۶۲۶	۹۲۲	۱۹۸۱۰	۱۸۸۰۰	۱۳۷۹۸۵۳
	برنامه تامین، توسعه، مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها و اماکن و ماشین آلات	۷۶۷۰	۰	۰	۰	۱۷۵۱۸	۰	۲۰۰۰۰	۲۴۴۸۳۰
۱۸۰۲۰۰۰۰۰	فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت آموزی	۳۴۳۴۶	۲۳۰۰۰	۱۴۶۰۰	۴۴۴۰۱	۱۸۴۴۰	۳۵۴۷۰	۲۸۲۶۹	۱۵۳۶۶۶۰
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه فنی و حرفه‌ای	۱۰۵۰۰	۲۱۵۰۰	۳۸۰۰	۴۵۴۱	۹۲۲	۹۹۱۵	۱۰۰۰۰	۴۷۲۶۷۲
	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه کار و دانش	۱۰۶۴۶	۰	۲۸۰۰	۸۸۰۱	۱۰۰۰	۸۹۴۵	۱۰۰۰۰	۲۹۰۸۸۵
	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای و مهارتی	۱۳۲۰۰	۱۵۰۰	۸۰۰۰	۳۱۰۵۹	۱۶۵۱۸	۱۶۶۱۰	۸۲۶۹	۷۷۲۱۰۲
۱۹۰۱۰۰۰۰۰	فصل امداد و نجات	۱۰۰۰۰	۰	۸۰۰۰	۲۱۰۰۵	۱۸۴۴	۲۱۲۹۵	۵۹۸۸	۵۹۹۲۹۲
	برنامه ارائه خدمات امداد و نجات به آسیب دیدگان حوادث و سوانح	۱۰۰۰۰	۰	۸۰۰۰	۲۱۰۰۵	۱۸۴۴	۲۱۲۹۵	۵۹۸۸	۵۹۹۲۹۲
۱۹۰۲۰۰۰۰۰	فصل حمایتی	۲۳۰۰۰	۲۳۰۰۰	۹۷۰۰	۲۵۴۷۸	۱۲۹۰۸	۳۴۴۴۵	۲۴۱۰۱	۱۳۶۴۴۳۵
	برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به اینترگران	۸۰۰۰	۱۸۵۰۰	۲۸۰۰	۸۳۸۷	۳۸۷۲	۲۴۳۹۵	۷۱۲۹	۷۵۹۲۶۶
	برنامه پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر و روانگردان	۱۰۰۰	۰	۰	۰	۲۵۸۲	۰	۲۰۰۰	۵۸۱۹۶
	برنامه توسعه خدمات حمایتی اینترگران	۸۰۰۰	۰	۰	۰	۱۹۳۶	۱۵۰	۱۰۰۰	۷۹۶۷۳
	برنامه توسعه خدمات حمایتی	۶۰۰۰	۴۵۰۰	۵۹۰۰	۱۷۰۹۱	۴۵۱۸	۹۸۰۰	۱۳۹۷۲	۴۶۷۳۰۰
۱۹۰۴۰۰۰۰۰	فصل توانبخشی	۱۰۰۰۰	۷۰۰۰	۲۷۰۰۰	۴۲۲۲	۵۵۳۲	۰	۴۲۷۷	۳۴۰۷۰۸
	برنامه توسعه خدمات توانبخشی	۱۰۰۰۰	۷۰۰۰	۲۷۰۰۰	۴۲۲۲	۵۵۳۲	۰	۴۲۷۷	۳۴۰۷۰۸
۱۹۰۵۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	۲۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۱۷۹۸۵
	برنامه پژوهشهای کاربردی	۲۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰۰۰	۱۷۹۸۵

جدول شماره ۱-۱۰: اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استانها در سال ۱۳۹۹

ارقام به میلیون ریال

کد استان	نام استان	تملك دارائیهای طبیعی	۳ درصد درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز			اعتبارات موضوع ۰۲۷ طرح توسعه و تکمیل راه های روستایی	جمع کل	اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور			جمع کل اعتبارات
			یک سوم	دو سوم	جمع			اعتبارات استانی	اعتبارات ملی و استانی ویژه موضوع ردیف	جمع	
	کل کشور	۷۴,۱۶۲,۰۷۰	۹,۳۳۳,۳۳۳	۱۸,۶۶۶,۶۶۷	۲۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۸,۸۰۰,۰۰۰	۲۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۷۲,۵۰۰,۰۰۰	۱۴۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۶۸,۵۶۲,۰۷۰
۵۱	استان مرکزی	۱,۵۴۸,۲۹۶	۰	۲۷۶,۸۹۰	۲۷۶,۸۹۰	۳۱۳,۷۶۰	۵۶,۷۷۴	۲,۱۹۵,۷۲۰	۱,۱۹۲,۸۶۵	۱,۱۸۰,۱۰۰	۴,۵۶۸,۶۸۵
۵۲	استان گیلان	۲,۷۰۹,۳۴۹	۰	۳۱۸,۷۱۲	۳۱۸,۷۱۲	۳۱۸,۷۱۲	۱۰۸,۵۵۲	۳,۷۲۷,۰۸۳	۲,۸۰۷,۹۴۸	۲,۷۷۷,۹۰۰	۹,۳۱۲,۹۳۱
۵۳	استان مازندران	۳,۳۷۸,۵۴۸	۰	۲۷۵,۹۲۹	۲۷۵,۹۲۹	۷۲۰,۸۰۰	۱۲۱,۱۰۷	۴,۴۹۶,۳۴۴	۳,۲۳۵,۲۴۷	۳,۲۰۰,۶۲۶	۱۰,۹۳۲,۲۵۷
۵۴	استان آذربایجان شرقی	۳,۱۷۹,۶۲۸	۰	۴۸۰,۷۱۲	۴۸۰,۷۱۲	۷۱۰,۴۴۰	۱۲۳,۹۶۴	۴,۴۹۴,۷۴۴	۲,۶۷۳,۰۲۳	۲,۶۴۴,۴۱۸	۹,۸۱۲,۱۸۵
۵۵	استان آذربایجان غربی	۲,۴۱۴,۲۴۱	۰	۱,۵۱۴,۷۳۳	۱,۵۱۴,۷۳۳	۸۶۲,۷۲۶	۱۵۳,۸۲۸	۵,۹۴۵,۵۲۸	۳,۱۸۷,۲۳۷	۳,۱۵۲,۱۳۰	۱۲,۲۸۵,۸۹۵
۵۶	استان کرمانشاه	۱,۹۴۹,۸۹۱	۴,۶۶۷	۵۳۶,۴۸۹	۵۳۶,۴۸۹	۶۰۸,۳۱۲	۹۱,۶۷۲	۳,۱۹۱,۰۳۱	۲,۵۲۵,۷۸۲	۲,۴۴۴,۷۵۳	۸,۲۱۵,۵۶۶
۵۷	استان خوزستان	۵,۵۹۰,۴۸۲	۶,۰۲۹,۳۳۳	۱,۵۴۹,۳۴۴	۱,۵۴۹,۳۴۴	۱,۴۴۴,۵۶۶	۱۷۹,۳۲۴	۱۴,۷۹۳,۰۴۹	۴,۰۷۱,۰۹۰	۴,۷۲۷,۵۲۶	۲۳,۵۹۱,۶۶۵
۵۸	استان فارس	۳,۸۸۸,۴۵۱	۱۸۷,۶۰۰	۱,۵۱۳,۲۹۳	۱,۵۱۳,۲۹۳	۱,۱۳۲,۲۶۳	۱۷۴,۵۰۰	۶,۸۹۶,۱۰۷	۴,۶۷۰,۶۱۳	۴,۶۲۰,۶۳۳	۱۶,۱۸۷,۳۵۳
۵۹	استان کرمان	۴,۴۴۶,۷۴۹	۰	۱,۳۳۳,۰۳۸	۱,۳۳۳,۰۳۸	۹۴۴,۲۹۰	۱۵۷,۹۵۵	۶,۷۸۲,۰۲۲	۴,۶۸۰,۹۱۹	۴,۶۲۰,۲۵۰	۱۶,۰۸۹,۹۷۶
۶۰	استان خراسان رضوی	۳,۵۱۱,۴۸۲	۵۶,۰۰۰	۱,۵۰۰,۷۹۴	۱,۵۰۰,۷۹۴	۸۸۹,۵۳۳	۱۶۴,۲۱۶	۶,۱۲۲,۰۱۵	۳,۴۵۵,۵۸۰	۳,۴۱۸,۶۰۲	۱۲,۹۹۶,۱۹۷
۶۱	استان اصفهان	۳,۲۳۷,۴۶۶	۰	۴۱۸,۲۱۹	۴۱۸,۲۱۹	۶۸۶,۷۵۲	۸۲,۳۵۳	۴,۴۲۴,۷۹۰	۲,۵۱۴,۹۶۵	۲,۴۸۰,۰۵۲	۹,۴۲۷,۸۰۷
۶۲	استان هرمزگان	۲,۲۴۰,۳۳۲	۳۳۶,۹۳۳	۸۰۴,۷۱۸	۸۰۴,۷۱۸	۶۸۲,۳۱۴	۱۰۲,۳۲۹	۴,۱۶۶,۶۲۶	۳,۰۶۹,۵۷۶	۲,۹۰۹,۹۵۷	۱۰,۲۱۷,۱۵۹
۶۳	استان سیستان و	۴,۷۸۹,۹۱۸	۰	۱,۹۶۲,۲۸۰	۱,۹۶۲,۲۸۰	۱,۳۷۹,۴۴۰	۱۶۹,۷۷۷	۸,۳۰۱,۴۱۵	۶,۱۲۶,۵۹۲	۶,۰۶۱,۰۳۱	۲۰,۴۸۹,۰۳۸
۶۴	استان کردستان	۱,۹۱۰,۵۲۴	۰	۹۵۸,۰۶۶	۹۵۸,۰۶۶	۶۴۸,۲۹۴	۵۹,۳۹۸	۳,۵۷۶,۲۸۲	۲,۸۰۷,۹۴۸	۲,۸۰۷,۹۴۸	۹,۳۲۹,۹۴۸
۶۵	استان همدان	۱,۴۳۱,۸۲۶	۰	۳۴۶,۱۱۷	۳۴۶,۱۱۷	۳۷۰,۰۲۴	۶۲,۲۹۹	۲,۲۱۰,۸۹۶	۱,۵۳۳,۴۳۶	۱,۵۰۶,۱۴۴	۵,۲۳۹,۴۷۶
۶۶	استان لرستان	۲,۲۴۸,۸۳۱	۱۰,۲۶۶	۷۲۷,۳۳۳	۷۲۷,۳۳۳	۶۷۴,۹۰۹	۱۰۷,۰۱۳	۳,۷۶۸,۳۴۲	۳,۱۸۹,۴۴۹	۳,۱۵۵,۳۱۹	۱۰,۱۱۳,۱۱۰
۶۷	استان ایلام	۱,۴۶۱,۴۳۰	۴۳۱,۲۰۰	۳۲۰,۱۵۳	۳۲۰,۱۵۳	۳۶۸,۵۴۰	۴۹,۴۳۴	۲,۶۱۰,۷۵۷	۱,۳۳۵,۰۹۲	۱,۲۹۹,۵۳۸	۵,۱۴۵,۳۸۷
۶۸	استان زنجان	۱,۲۳۲,۹۳۶	۰	۴۲۶,۳۹۲	۴۲۶,۳۹۲	۲۸۷,۱۳۳	۵۱,۶۰۱	۱,۹۹۸,۰۶۲	۱,۰۲۹,۴۳۶	۱,۰۱۸,۴۲۰	۴,۰۴۵,۹۱۸
۶۹	استان چهار محال و	۱,۲۷۹,۰۷۷	۰	۳۷۵,۹۲۹	۳۷۵,۹۲۹	۳۱۹,۶۹۶	۳۷,۴۰۶	۱,۹۱۲,۰۱۸	۱,۱۴۶,۷۶۷	۱,۱۳۴,۴۹۵	۴,۱۹۳,۳۷۰
۷۰	استان کهگیلویه و	۱,۶۴۸,۴۹۴	۷۶۷,۲۰۰	۲۹۴,۱۹۸	۲۹۴,۱۹۸	۵۴۱,۷۱۶	۵۴,۴۸۳	۳,۳۰۶,۰۹۱	۱,۷۴۹,۱۰۶	۱,۹۶۵,۷۱۹	۷,۰۲۰,۹۱۶
۷۱	استان سمنان	۱,۲۳۳,۳۳۳	۰	۱۵۳,۳۵۹	۱۵۳,۳۵۹	۲۶۴,۹۲۹	۲۳,۷۰۹	۱,۶۷۵,۲۳۰	۸۷۴,۵۵۲	۸۶۵,۱۹۴	۳,۴۱۴,۹۷۶
۷۲	استان یزد	۱,۵۶۷,۳۰۱	۰	۲۵۸,۱۴۲	۲۵۸,۱۴۲	۳۳۱,۱۸۰	۴۳,۹۹۵	۳,۱۹۰,۶۱۸	۱,۱۵۹,۸۸۸	۱,۱۴۷,۴۷۵	۴,۴۹۷,۹۸۱
۷۳	استان بوشهر	۱,۷۱۰,۳۷۷	۱,۵۰۷,۳۳۴	۵۳۵,۵۱۷	۵۳۵,۵۱۷	۲,۰۴۲,۸۵۱	۷۲۶,۷۲۱	۳۵,۹۹۰	۱,۵۶۹,۴۳۶	۱,۲۸۹,۹۵۹	۷,۳۷۵,۳۳۴
۷۴	استان تهران	۳,۶۱۷,۹۲۸	۰	۱۰۰,۰۹۷	۱۰۰,۰۹۷	۷۹۴,۹۸۷	۵۷,۶۵۳	۴,۴۸۰,۶۶۵	۱,۹۵۴,۲۵۹	۱,۹۳۳,۳۴۶	۸,۳۶۸,۲۷۰
۷۵	استان اردبیل	۱,۶۷۷,۵۵۸	۰	۲۸۷,۹۴۹	۲۸۷,۹۴۹	۲۸۷,۹۴۹	۶۲,۰۶۲	۲,۳۷۹,۸۲۸	۱,۳۸۹,۵۲۲	۱,۳۷۴,۶۵۳	۵,۱۴۴,۰۰۳
۷۶	استان قم	۱,۵۳۳,۳۹۱	۲,۸۰۰	۱۵۳,۳۸۴	۱۵۳,۳۸۴	۳۰۹,۴۲۵	۱۱,۷۵۳	۱,۸۷۲,۷۵۳	۶۷۶,۴۸۸	۶۶۹,۲۴۹	۳,۲۱۸,۴۹۰
۷۷	استان قزوین	۱,۳۲۸,۶۰۹	۰	۲۰۲,۳۸۲	۲۰۲,۳۸۲	۲۷۶,۷۷۳	۴۹,۱۷۰	۱,۸۵۶,۹۳۴	۱,۰۰۸,۴۳۳	۹۹۷,۶۳۲	۳,۸۶۲,۹۸۹
۷۸	استان گلستان	۱,۷۳۱,۸۱۷	۰	۵۱۵,۳۲۸	۵۱۵,۳۲۸	۳۶۳,۹۰۰	۶۹,۶۱۳	۲,۶۸۰,۶۵۸	۲,۱۶۱,۰۲۱	۲,۱۳۷,۸۹۵	۶,۹۷۹,۵۷۴
۷۹	استان خراسان شمالی	۱,۶۳۱,۱۲۷	۰	۳۵۳,۳۳۳	۳۵۳,۳۳۳	۳۹۲,۲۲۸	۴۳,۲۴۹	۲,۴۱۹,۹۲۷	۱,۶۹۷,۹۳۰	۱,۶۷۹,۷۶۰	۵,۷۹۷,۶۱۷
۸۰	استان خراسان جنوبی	۱,۴۷۷,۴۹۶	۰	۵۸۶,۴۷۳	۵۸۶,۴۷۳	۴۴۶,۹۸۱	۹۴,۵۰۲	۲,۶۰۵,۴۵۲	۱,۷۲۷,۷۹۰	۱,۷۲۶,۵۷۵	۶,۰۵۹,۸۱۷
۸۱	استان البرز	۱,۵۵۵,۳۸۲	۰	۱۵۳,۳۸۴	۱۵۳,۳۸۴	۳۷۴,۵۵۹	۱۹,۶۷۹	۱,۹۶۵,۰۰۴	۱,۳۸۹,۰۲۰	۱,۳۷۴,۱۵۶	۴,۷۲۸,۱۸۰

در اجرای ماده (۴۴) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و ماده ۳۱ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه، شورای برنامه ریزی و توسعه استان موظف است حداکثر دو هفته پس از ابلاغ اعتبارات استان توسط سازمان برنامه و بودجه کشور، توزیع اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای را به تفکیک فصل - برنامه - شهرستان تصویب و توسط دبیر شورا به کمیته برنامه ریزی شهرستان ابلاغ نماید. کمیته برنامه ریزی شهرستان موظف است حداکثر ظرف مدت دو هفته فهرست پروژه های اولویت دار را تصویب و به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اعلام نماید. توزیع اعتبارات یک سوم، ۳ درصد درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی بر اساس جزء (۳) ماده ۴۴ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ماده ۱۱۲ قانون برنامه ششم توسعه انجام گیرد. تامین اعتبار پروژه های ریلی از محل اعتبارات ملی قانون استفاده متوازن مجاز می باشد. اعتبار طرح های مستمر، تعمیر، تجهیز و پروژه های فراشهرستانی در قالب سطح استان با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان و تصویب شورا تعیین می شود. اعتبار بازارچه های مرزی در ستون تملک داراییهای سرمایه ای استانی منظور شده است. سهم استان های مربوطه در

فصل سوم

تحلیل بودجه شرکت‌های

دولتی، بانک‌ها، بیمه‌ها و

مؤسسات انتفاعی وابسته به

دولت و مناطق آزاد

تجاری - صنعتی

۱- مقدمه

به استناد قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (ابلاغی شماره ۴۴۷/۴۳۹۰۴ مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۲۸ ریاست محترم مجلس شورای اسلامی به ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران)، «دولت مکلف است گزارش عملکرد بودجه سال گذشته و صورت‌های مالی حسابرسی شده، بودجه تفصیلی سال جاری و عملکرد بودجه مصوب شش‌ماهه اول سال جاری تمامی شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و شرکت‌ها و مؤسساتی که مستلزم ذکر یا تصریح نام است از قبیل: شرکت‌های تابعه وزارت نفت، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بیمه مرکزی ایران، شرکت سهامی بیمه ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران و سازمان بنادر و دریانوردی و همچنین بودجه پیشنهادی سال آینده آنها و شاخص‌های کلان کل بودجه را تا پانزدهم آبان‌ماه هر سال به همراه گزارش ارزیابی بر مبنای شاخص‌های مالی و عملکردی به تفکیک به مجلس شورای اسلامی تسلیم کند.

کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات بلافاصله گزارش‌ها را به دیوان محاسبات کشور ارجاع می‌دهد تا دیوان پس از بررسی و اظهارنظر، گزارش خود را ظرف مدت بیست روز جهت تصویب به کمیسیون مذکور ارائه کند. گزارش کمیسیون ملاک بررسی بودجه است و همزمان با لایحه بودجه کل کشور طبق مواد این قانون مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

در اجرای قانون یاد شده در مهلت مقرر قانونی، «گزارش بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت» به همراه لوح فشرده حاوی سایر گزارش‌های درخواستی اعم از صورت‌های مالی حسابرسی شده و بودجه تفصیلی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی، به تفکیک زیر تهیه و تنظیم شده است:

- ۱- گزارش عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تفکیک هر شرکت.
- ۲- گزارش عملکرد شش‌ماهه اول سال ۱۳۹۸ بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تفکیک هر شرکت.
- ۳- گزارش بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۹ شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تفکیک ذیل:
  - ۱-۳- خلاصه کل منابع و مصارف بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت.
  - ۲-۳- خلاصه کل منابع و مصارف بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تفکیک شرکت‌های «سودده و سربه‌سر» و «زیان‌ده»
  - ۳-۳- خلاصه کل منابع و مصارف بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تفکیک شرکت‌های نسل اول و سایر شرکت‌ها.
  - ۴-۳- خلاصه کل منابع و مصارف بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تفکیک گروه‌های سه‌گانه قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ۵-۳- بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۹ شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به تفکیک هر شرکت.
- ۴- نسخه‌ای از صورت‌های مالی حسابرسی شده سال ۱۳۹۷ شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و اطلاعات بودجه تفصیلی سال ۱۳۹۸ و گزارش ارزیابی بر مبنای شاخص‌های مالی و عملکردی به تفکیک هر شرکت در لوح فشرده پیوست.
- ۵- درج اطلاعات منابع و مصارف مربوط به سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی

در زمان ارائه گزارش یادشده در تاریخ پانزدهم آبان‌ماه سال ۱۳۹۸، برخی از موارد مربوط به بودجه عمومی کشور هنوز نهایی نشده بودند و در فاصله یک ماهه پانزدهم آبان‌ماه تا پانزدهم آذرماه احتمال بروز تغییرات در شاخص‌ها و اقلام اطلاعاتی مربوطه وجود داشت. از جمله این موارد می‌توان به آثار احتمالی ناشی از هرگونه اصلاح و تغییر در شاخص‌های کلان پیش‌بینی بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور (نظیر پیش‌بینی قیمت جهانی فروش نفت، میزان صادرات نفت خام و میعانات گازی و نرخ تسعیر ارز) و همچنین تغییرات احتمالی در سقف اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌های شرکت‌های دولتی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند و اعتبارات هدفمندسازی یارانه‌ها اشاره نمود، که تا پانزدهم آذرماه و در زمان تنظیم

لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور نهایی خواهد شد. لذا این گزارش بر اساس آخرین تغییرات تا تنظیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و اثرات آن بر بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت تهیه شده است.

بر این اساس، بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ شامل درآمدها و سایر منابع تامین اعتبار و هزینه‌ها و سایر پرداخت‌ها، معادل ۱۴,۸۳۹,۴۳۸ میلیارد ریال است، که نسبت به بودجه مصوب سال ۱۳۹۸، حدود ۱۶ درصد رشد داشته است.

قیمت هر بشکه نفت خام در بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹ معادل ۵۰ دلار پیش‌بینی شده است. همچنین در لایحه بودجه ۱۳۹۹ مقدار صادرات نفت خام یک میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است که برای قانون بودجه ۱۳۹۸ معادل یک‌ونیم میلیون بشکه در روز منظور شده بود. در پیوست شماره سه لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ اطلاعات بودجه‌ای ۳۴۵ شرکت دولتی، ۹ بانک دولتی، دو موسسه انتفاعی وابسته به دولت و یک ردیف فرعی ذیل شرکت ملی نفت و یک ردیف فرعی ذیل شرکت ملی گاز ایران، ۲۴ شرکت در حال تصفیه (با حجم بودجه صفر) درج شده است که مجموعاً برابر با ۳۸۲ شرکت می‌شود. ردیف‌های فرعی یادشده در اجرای تعهدات بند «ق» تبصره (۲) قانون بودجه ۱۳۹۳ و ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور به ترتیب برای شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران منظور شده است. تغییرات تعداد شرکت‌های دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ به شرح زیر است:

شرکت‌های دولتی اضافه شده به لایحه بودجه سال ۱۳۹۹			
ردیف	شماره طبقه‌بندی	نام شرکت	علت اضافه شدن
۱	۲۹۵۷۸۰	شرکت سهامی گسترش کاغذ سبز خرامه	با رعایت تبصره ۳ اصلاحی قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی مصوبه هیئت وزیران ۱۴۱۶۱۲/ت/۵۴۳۰۵ هـ مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۹
۲	۲۹۵۷۹۰	شرکت سهامی عمران شهر جدید ایوانکی	اجرای مفاد مندرج در تغییرات کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی از لایحه به قانون بودجه سال ۱۳۹۸؛ اساسنامه مصوب وزیران ۴۰۶۰/ت/۵۴۸۹۰ مورخ ۱۳۹۸/۴/۶

شرکت‌های دولتی حذف شده از لایحه بودجه سال ۱۳۹۹			
ردیف	شماره طبقه‌بندی	نام شرکت	علت حذف
۱	۲۰۲۵۰۰	شرکت سهامی کشت و صنعت و دامپروری مغان	واگذاری به بخش خصوصی
۲	۲۹۰۹۵۰	شرکت سهامی پرس ایران - در حال تصفیه	ختم تصفیه
۳	۲۹۵۴۷۰	شرکت تولید نیروی برق سبز منجیل	واگذاری به بخش خصوصی
۴	۲۹۵۵۲۰	شرکت تولید نیروی برق خلیج فارس	بابت رد دیون به سازمان تامین اجتماعی
۵	۲۹۵۶۱۰	شرکت تولید نیروی برق شاهرود	واگذاری به بخش خصوصی

۲- اصلاحات ساختاری انجام شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور در بخش شرکت‌های دولتی

اصلاحات ساختاری انجام شده در بخش شرکت‌های دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور به شرح زیر است:

۱-۲- اطلاعات بودجه‌ای ۳۸۲ شرکت دولتی به تفکیک ۲۷۷ شرکت سودده و سربه‌سر و ۱۰۵ شرکت زیان‌ده تنظیم شده است که اطلاعات شرکت‌های زیان‌ده یادشده در راستای اصلاحات ساختاری بودجه و شفاف‌سازی اطلاعات شرکت‌های دولتی و هماهنگی‌های صورت گرفته با دیوان محاسبات کشور و با در نظر گرفتن عملکرد سه سال گذشته شرکت‌های دولتی، درج شده است (در مقایسه با ۶۷ شرکت زیان‌ده مندرج در قانون بودجه مصوب سال ۱۳۹۸).

۲-۲- با عنایت به اینکه بالغ بر ۴۵ درصد حجم بودجه شرکت‌های دولتی را قیمت تمام شده فعالیت‌های مربوط و هزینه‌های عملیاتی تشکیل می‌دهد، لذا با لحاظ پیش‌بینی‌های شاخص قیمت‌های تولیدکننده در سال آینده، هزینه‌های تامین مالی و اعمال افزایش ضریب حقوق ۱۵ درصدی برای تمامی کارکنان مطابق ضوابط مالی پیوست بخشنامه لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ و همچنین با رعایت حداکثر

صرفه‌جویی قابل اعمال در بخش سایر هزینه‌ها، حجم بودجه شرکت‌های دولتی ۱۴۸۴ هزار میلیارد تومان برآورده شده است که در مقایسه با بودجه مصوب سال ۱۳۹۸، حدود ۱۶ درصد افزایش یافته است.

۲-۳- برآورد میزان مالیات و سود سهام پرداختی توسط شرکت‌های دولتی به ترتیب ۵۷۸۸ و ۱۲۰۴۴ میلیارد تومان می‌باشد که نسبت به ارقام مصوب ۱۳۹۸ به ترتیب ۶.۷ و ۸.۸ درصد افزایش یافته است.

۲-۴- در اجرای جزء (۵) بند (ط) تبصره (۲) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور، هزینه‌های پرسنلی شرکت‌های دولتی براساس آمار مندرج در سامانه کارمند ایران مبنای عمل قرار گرفت.

۲-۵- در تنظیم منابع و مصارف بودجه شرکت‌های دولتی، رعایت حداکثر انضباط مالی و کنترل سقف افزایش هزینه‌ها اعم از تولید، توزیع، اداری و پرسنلی و بازپرداخت‌های اجتناب‌ناپذیر اعم از بازپرداخت وام‌ها و تسهیلات مورد تأکید قرار گرفته است.

۲-۶- تنظیم و ارائه بودجه شرکت‌های دولتی بر اساس طبقه‌بندی امورهای ده‌گانه GFS انجام گرفته است. شایان ذکر است اطلاعات بودجه‌ای مربوط به ۸ بانک دولتی، بانک مرکزی ج.ا.ا. و ۲ مؤسسه انتفاعی وابسته به دولت در این طبقه‌بندی منظور نشده است.

جدول (۱): تفکیک بودجه شرکت‌های دولتی بر حسب امورهای ده‌گانه GFS در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ (ارقام میلیارد ریال)

ردیف	عنوان	لایحه بودجه ۱۳۹۹	تعداد شرکت
۱	امور خدمات عمومی	۱۱,۵۲۵	۶
۲	امور دفاعی و امنیتی	۱۲۰,۹۱۹	۱۵
۳	امور قضایی	۰	۰
۴	امور اقتصادی	۱۲,۹۸۴,۵۰۰	۲۸۰
۵	امور محیط زیست	۰	۰
۶	امور سلامت	۲,۲۸۵	۱
۷	امور مسکن، عمران شهری و روستای	۱۱۹,۳۰۱	۵۶
۸	امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری	۵۴,۸۵۵	۱۱
۹	امور آموزش و پژوهش	۰	۰
۱۰	امور رفاه اجتماعی	۲۵۳,۲۱۴	۲
	بانک‌های دولتی و بانک مرکزی ج.ا.ا.	۱,۱۹۱,۹۳۰	۹
	مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت	۱۰۰,۹۲۹	۲
	جمع	۱۴,۸۳۹,۴۵۸	۳۸۲

۲-۷- در راستای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و برآورد هزینه تمام شده، عنوان برنامه‌های اجرایی منطبق با مفاد اساسنامه و وظایف قانونی شرکت‌های دولتی احصاء شده و برای هر شرکت معین شده است. در این راستا تعداد ۳۹۱ عنوان برنامه اجرایی برای شرکت‌های دولتی احصاء گردید و در پیوست شماره سه لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ درج شده است.

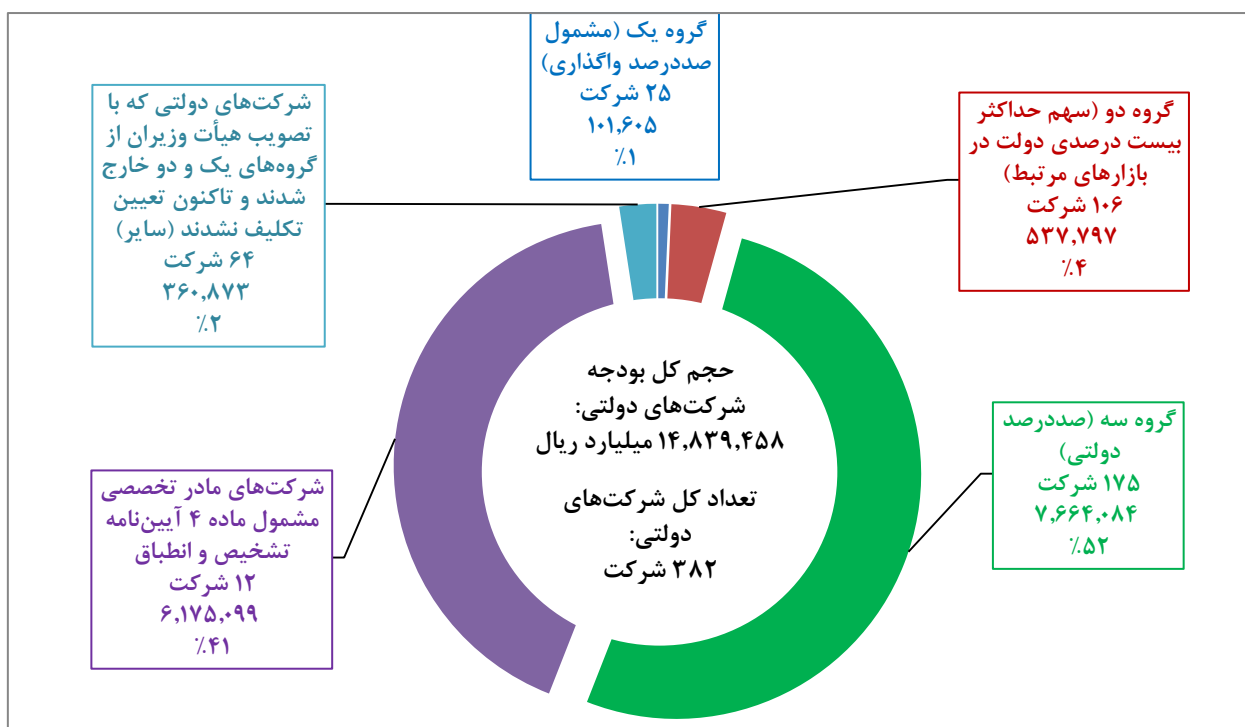
۲-۸- در اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی و به منظور نمایش بودجه شرکت‌های دولتی به تفکیک گروه‌های سه‌گانه، آخرین مصوبات هیأت محترم وزیران در خصوص اصلاح آیین‌نامه اجرایی تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی فعالیت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی با هر یک از سه گروه اقتصادی مصرح در ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، اعمال شده است. بر این اساس:

- تعداد ۱۷۵ شرکت‌های دولتی با حجم بودجه ۷,۶۶۴,۰۸۴ میلیارد ریال معادل ۵۱.۶ درصد از حجم بودجه کل شرکت‌ها، در گروه سوم (صددرصد دولتی) قرار دارند؛

- تعداد ۱۲ شرکت مادر تخصصی با حجم بودجه ۶,۱۷۵,۰۹۹ میلیارد ریال معادل ۴۱.۶ درصد از حجم بودجه کل شرکت‌ها، مشمول ماده (۴) آیین‌نامه تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی فعالیت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی با هر یک از سه گروه اقتصادی مصرح در ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی هستند که باید پس از تعیین تکلیف شرکت‌های تابعه آنها، در خصوص واگذاری آنها تصمیم‌گیری شود.
- تعداد ۶۴ شرکت دولتی با حجم بودجه ۳۶۰,۸۷۳ میلیارد ریال معادل ۲.۴ درصد از حجم بودجه کل شرکت‌ها، طی سالیان گذشته به دلایل مختلف با تصویب هیأت وزیران از گروه‌های یک و دو خارج شدند و تاکنون تعیین تکلیف نشدند.
- تعداد ۱۰۶ شرکت با حجم بودجه ۵۳۷,۷۹۷ میلیارد ریال معادل ۳.۶ درصد از حجم بودجه کل شرکت‌ها، مشمول گروه دو هستند و دولت می‌تواند حداکثر تا ۲۰ درصد از سهم بازارهای مرتبط را در اختیار دارد.
- تعداد ۲۵ شرکت با حجم بودجه ۱۰۱,۶۰۵ میلیارد ریال معادل ۰.۷ درصد از حجم بودجه کل شرکت‌ها، در گروه یک قرار دارند که می‌بایست بصورت کامل به بخش خصوصی واگذار شوند.

نمودار شماره (۱): طبقه‌بندی شرکت‌های دولتی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ بر اساس گروه‌های مندرج در

سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی - ارقام میلیارد ریال و سهم بر اساس حجم بودجه

۲-۹- در مجموع تعداد ۱۰۵ شرکت دولتی در فهرست شرکت‌های زیان‌ده قرار دارند که از این تعداد، ۶۶ شرکت اعتبار کم‌زیانی معادل ۳۲,۲۹۰ میلیارد ریال از سوی دولت دریافت می‌کنند. شایان ذکر است در قانون بودجه سال ۱۳۹۸ تعداد ۶۷ شرکت دولتی زیان‌ده با اعتباری برابر با ۳۳,۰۳۶ میلیارد ریال بعنوان کم‌زیان از دولت منظور شده بود. با توجه به اختلاف میان شرکت‌های زیان‌ده احصا شده در گزارش‌های تفریغ بودجه با تعداد شرکت‌های زیان‌ده مندرج در قوانین بودجه سنواتی، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ و در گام دوم، شرکت‌هایی که طی سه سال گذشته بطور متوالی در گزارش‌های تفریغ بودجه زیان‌ده اعلام شده بودند و همچنین از دولت در جداول شماره (۹) و (۱۰) لایحه بودجه کم‌زیان دریافت می‌کنند، در فهرست شرکت‌های زیان‌ده منظور شدند. این شرکت‌ها عمدتاً شامل شرکت‌های آب منطقه‌ای (۳۰ شرکت)، شرکت سهامی سازمان آب و برق خوزستان و شرکت‌های آب و فاضلاب استانی (۳۱ شرکت)، هستند. تعداد شرکت‌های کم‌زیان بگير ۶۶ شرکت است که مطابق جدول زیر ۱۰ شرکت اصلی جمعاً ۸۹ درصد کم‌زیان را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول (۲): ده شرکت اول کم‌زیان بگیر از محل اعتبارات هزینه‌ای دولت (ارقام میلیارد ریال)

شماره طبقه‌بندی	نام شرکت	اعتبارات هزینه‌ای	نسبت
جمع	-	۳۲,۲۹۱	۱۰۰٪
۲۸۳۵۰۰	سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	۱۷,۴۵۰	۵۴٪
۲۸۳۴۰۰	سازمان راه‌داری و حمل و نقل جاده ای	۳,۲۹۰	۱۰٪
۲۸۰۵۰۰	شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران	۲,۰۰۰	۶٪
۲۸۴۰۰۰	شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۱,۹۵۰	۶٪
۲۰۰۱۰۰	سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران	۱,۷۰۴	۵٪
۲۸۲۵۰۰	سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی	۱,۲۲۰	۳٪
۲۶۶۵۰۰	سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان	۴۴۰	۱٪
۲۸۶۸۰۰	شرکت مادر تخصصی خدمات کشاورزی	۲۷۹	۰٪
۲۹۱۸۰۰	شرکت آب و فاضلاب روستایی استان فارس	۲۱۰	۰٪
۲۹۱۷۶۰	شرکت آب و فاضلاب روستایی استان خوزستان	۱۹۵	۰٪
-	سایر شرکت‌های کم‌زیان بگیر (۵۶ شرکت)	۳,۵۵۲	۱۱٪

۲-۱۰- در اجرای بند «ن» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور اطلاعات مربوط بودجه تلفیقی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی (هفت منطقه آزاد تجاری - صنعتی کشور شامل منطقه آزاد انزلی، منطقه آزاد کیش، منطقه آزاد ماکو، منطقه آزاد ارس، منطقه آزاد چابهار، منطقه آزاد قشم و منطقه آزاد اروند) در انتهای پیوست شماره سه لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ درج شده که خلاصه منابع و مصارف آنها در جدول زیر ارائه گردیده است.

جدول (۳): خلاصه کل منابع و مصارف بودجه تلفیقی سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی در سال ۱۳۹۹ (ارقام میلیارد ریال)

منابع	مصارف
درآمدها	هزینه‌ها
۱۲,۹۵۶	۱۲,۱۱۳
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای
۳,۹۹۹	۳۶,۹۱۲
واگذاری دارایی‌های مالی	تملك دارایی‌های مالی
۲۵,۸۰۳	۳,۳۷۲
عوارض ورود کالاهای تجاری از مسیر منطقه به سرزمین اصلی	افزایش دارایی‌های جاری
۱۱,۸۸۲	۱,۴۰۰
جمع:	
۵۴,۶۴۲	
کسر می‌شود حساب‌های اندوخته منظور در واگذاری دارایی‌های مالی	
۸۴۳	
جمع کل	جمع کل
۵۳,۷۹۹	۵۳,۷۹۹

۳- حساب‌های منابع شرکت‌های دولتی

منابع شرکت‌های دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ معادل ۱۶ درصد افزایش یافته است. سهم «سرفصل درآمدها» که بالاترین سهم را نیز در مجموع اقلام منابع شرکت‌های دولتی به خود اختصاص می‌دهند معادل ۱۲,۴۳۰,۳۸۳ میلیارد ریال می‌باشد. درآمد شرکت‌های دولتی، در لایحه بودجه ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۸ معادل ۱۹ درصد افزایش یافته است. ارقام اجزاء منابع بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته دولت در لایحه بودجه ۱۳۹۹ و تغییرات آن نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ به شرح جدول زیر است.

جدول شماره (۴): تغییرات منابع بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹ نسبت به قانون ۱۳۹۸ (ارقام میلیارد ریال)

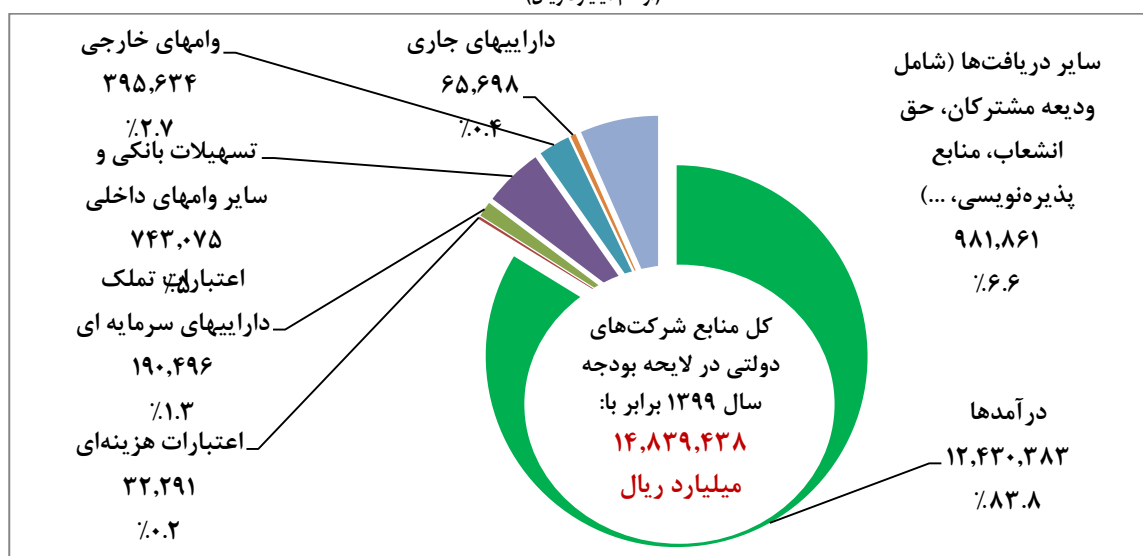
منابع	عملکرد بودجه ۱۳۹۷	قانون بودجه ۱۳۹۸	لایحه بودجه ۱۳۹۹	تغییرات ۱۳۹۹ نسبت به ۱۳۹۸ (درصد)	سهم نسبت به کل منابع (درصد)
درآمدها	۸,۶۴۲,۲۳۷	۱۰,۴۵۹,۰۵۶	۱۲,۴۳۰,۳۸۳	۱۹	۸۳.۸
اعتبارات هزینه‌ای (کمک‌زبان)	۲۹,۹۰۶	۳۳,۰۳۷	۳۲,۲۹۱	-۲	۰.۲
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۴۰,۰۱۷	۱۶۱,۲۱۴	۱۹۰,۴۹۶	۱۸	۱.۳
تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی (وام بانکی، ماده ۳۲، اوراق مشارکت، وام داخلی)	۱۸۹,۸۵۲	۷۷۱,۲۶۳	۷۴۳,۰۷۵	-۴	۵.۰
وام‌های خارجی	۱۱۰,۲۲۸	۴۲۰,۴۱۴	۳۹۵,۶۳۴	-۶	۲.۷
دارایی‌های جاری	۴۲۳,۲۲۰	۴۱,۶۸۸	۶۵,۶۹۸	۵۸	۰.۴
سایر دریافت‌ها (شامل ودیعه مشترکان، حق انشعاب، منابع پذیره‌نویسی، ...)	۷۸۳,۶۶۵	۸۸۴,۷۶۱	۹۸۱,۸۶۱	۱۱	۶.۶
جمع کل منابع	۱۰,۳۱۹,۱۲۵	۱۲,۷۷۱,۴۳۳	۱۴,۸۳۹,۴۳۸	۱۶.۲	۱۰۰.۰

با توجه به جدول فوق پس از درآمدها، سرفصل‌های سایر دریافت‌ها (شامل ودیعه مشترکان، حق انشعاب، منابع پذیره‌نویسی، ...) با سهم ۶.۶ درصد، تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی (وام بانکی، ماده ۳۲، اوراق مشارکت، وام داخلی) با سهم ۵.۰ درصد و وام‌های خارجی با سهم ۲.۷ درصد در مرتبه‌های بعدی قرار دارند. در لایحه بودجه ۱۳۹۹ سرجمع منابع سه سرفصل اشاره شده نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ به میزان ۲۰.۱ درصد افزایش یافته است.

در لایحه بودجه ۱۳۹۹ سهم استفاده شرکت‌های دولتی از منابع عمومی شامل اعتبارات هزینه‌ای و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در مجموع ۲۲۲,۷۸۷ میلیارد ریال است. سهم اعتبارات هزینه‌ای (کمک‌زبان) در بودجه شرکت‌های دولتی حدود ۰.۲ درصد و رشد اعتبارات هزینه‌ای در لایحه ۱۳۹۹ نسبت رقم مشابه در قانون بودجه ۱۳۹۸ معادل ۲- درصد است. سهم سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران از کل اعتبارات هزینه‌ای شرکت‌های دولتی معادل ۵۴ درصد (۱۷,۴۵۰ میلیارد ریال) است و باقیمانده اعتبارات هزینه‌ای معادل ۱۴,۸۴۱ میلیارد ریال به ۶۵ شرکت زیان‌ده اختصاص می‌یابد. سهم تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۱.۳ درصد است و در لایحه بودجه ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۸ معادل ۱۸ درصد افزایش یافته است.

نمودار شماره (۲): سهم اجزای منابع شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در لایحه بودجه ۱۳۹۹

(ارقام میلیارد ریال)

۴ - حساب‌های مصارف شرکت‌های دولتی

مصارف شرکت‌های دولتی نیز همانند منابع در لایحه ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ معادل ۱۶ درصد افزایش یافته است. سهم هزینه‌ها (شامل هزینه‌های عملیاتی، توزیع و فروش، هزینه‌های پرسنلی، هزینه‌های اداری و عمومی، هزینه‌های مالی و سایر پرداخت‌ها) در لایحه ۱۳۹۹ معادل ۱۱,۸۱۱,۶۳۸ میلیارد ریال است که بالاترین سهم در مجموع اجزاء مصارف شرکت‌های دولتی است و رشدی معادل ۱۹ درصد داشته است. در مصارف شرکت‌های دولتی بعد از سرفصل هزینه‌ها، بیشترین سهم مربوط به هزینه‌های سرمایه‌ای است که معادل ۲,۱۰۵,۶۶۶ میلیارد ریال است و در لایحه ۱۳۹۹ نسبت به قانون مصوب ۱۳۹۸ معادل ۳۲ درصد افزایش یافته است. اجزاء و تغییرات مصارف بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه بودجه ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ در جدول زیر درج شده است.

جدول شماره (۵) : تغییرات مصارف بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹ نسبت به قانون ۱۳۹۸ (ارقام میلیارد ریال)

مصارف	عملکرد قانون بودجه ۱۳۹۷	قانون بودجه ۱۳۹۸	لایحه بودجه ۱۳۹۹	تغییرات ۱۳۹۹ نسبت به ۱۳۹۸ (درصد)	سهم نسبت به کل مصارف (درصد)
هزینه‌ها شامل: (۱) هزینه‌های عملیاتی و توزیع و فروش، (۲) هزینه‌های پرسنلی، (۳) هزینه‌های اداری و عمومی، (۴) هزینه‌های مالی و (۵) سایر پرداخت‌ها	۸,۶۷۳,۵۹۵	۹,۹۲۴,۵۰۵	۱۱,۸۱۱,۶۳۸	۱۹	۷۹.۶
مالیات	۵۶,۴۳۷	۵۴,۲۴۵	۵۷,۸۸۱	۷	۰.۴
۵۰ درصد سود ویژه	۷۸,۰۳۳	۶۷,۱۸۷	۷۶,۵۷۶	۱۴	۰.۵
سود سهام	۱۱,۷۲۰	۴۵,۱۷۵	۴۴,۹۴۹	-۰.۵	۰.۳
سایر حساب‌های تخصیص سود	۶۳,۰۰۸	۱۵۲	۲۳۹	۵۷	۰.۰
باز پرداخت تسهیلات بانکی و سایر وام‌های داخلی و اوراق مشارکت	۱۰۴,۷۸۳	۸۲۶,۰۵۵	۶۳۰,۷۶۹	-۲۴	۴.۳
باز پرداخت وام خارجی	۱۲۷,۱۸۰	۱۹۰,۷۵۹	۸۴,۸۰۳	-۵۶	۰.۶
وجوه اداره شده	۱,۸۰۲	۵,۶۴۳	۳,۸۸۵	-۳۱	۰.۰
باز پرداخت ودیعه (شامل بازپرداخت ودیعه مشترکین، دیون، سایر)	۲۰۸,۴۴۹	۲۷۸,۴۳۵	۳۰۷,۸۱۲	۱۱	۲.۱
هزینه‌های سرمایه‌ای	۱۰,۳۹۹,۹۸۴	۱,۵۹۸,۹۱۲	۲,۱۰۵,۶۶۶	۳۲	۱۴.۲
افزایش دارایی‌های جاری	۲۷۷,۹۵۰	۴۹,۷۲۴	۳۷,۹۶۷	-۲۴	۰.۳
جمع	۱۰,۶۴۲,۹۴۱	۱۳,۰۴۰,۷۹۲	۱۵,۱۶۲,۱۶۷	۱۶	-
کسر می شود: ذخیره استهلاک در هزینه‌های جاری	۳۲۳,۸۱۶	۲۶۹,۳۵۹	۳۲۲,۷۲۹	۲۰	۲.۲
جمع	۱۰,۳۱۹,۱۲۵	۱۲,۷۷۱,۴۳۳	۱۴,۸۳۹,۴۳۸	۱۶.۲	۱۰۰.۰

شایان ذکر است بر اساس مفاد ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، سهمی از ارزش نفت (نفت خام، میعانات گازی و خالص گاز طبیعی) به عنوان سهم آن شرکت بابت کلیه مصارف سرمایه‌ای و هزینه‌ای شرکت مزبور تعیین می‌شود که از نظر مالیاتی با نرخ صفر محاسبه می‌شود و این سهم مطابق احکام بودجه‌ای معادل ۱۴/۵ درصد است. مابقی درآمد آن شرکت مشمول مالیات و سود سهام است.

۵- پرداخت‌های شرکت‌های دولتی به دولت و دریافت‌های شرکت‌های دولتی از دولت

در لایحه بودجه ۱۳۹۹ پرداخت‌های شرکت‌های دولتی بابت مالیات علی‌الحساب شرکت‌های دولتی ۵۷,۸۸۱ میلیارد ریال، بابت مالیات عملکرد شرکت‌های دولتی ۶۹,۴۲۳ میلیارد ریال، بابت ۵۰ درصد سود ویژه ۷۶,۵۷۶ میلیارد ریال و بابت سود سهام دولت که عمدتاً توسط شرکت نفت پرداخت می‌شود ۴۳,۸۶۷ میلیارد ریال است که در مجموع با احتساب موارد یادشده و سود سهام شرکت‌های با سهم دولتی کمتر از پنجاه درصد (۳,۹۵۰ میلیارد ریال)، و سود سهام معوقه شرکت‌های دولتی (۵,۵۳۱ میلیارد ریال) و نیم‌درصد درآمد مشمول مالیات بانک‌ها موضوع قانون تهیه مسکن برای اقشار کم‌درآمد (۱۶۸ میلیارد ریال) و یک درصد از یک‌دوازدهم هزینه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت سوده (۷۵,۲۰۰ میلیارد ریال)، کل پرداختی‌های شرکت‌های دولتی به دولت بالغ بر ۱ میلیارد ریال می‌گردد که سهمی معادل درصد از درآمدهای عمومی را شامل می‌شود (از دو بخش درآمدهای مالیاتی و درآمدهای حاصل از مالکیت دولت).

از طرفی شرکت‌های دولتی مبالغی را بابت کمک‌زیان و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از دولت دریافت می‌کنند. پیش‌بینی می‌شود که مجموع دریافت‌های شرکت‌های دولتی از دولت در سال ۱۳۹۹ به دولت بالغ بر ۱ میلیارد ریال خواهد بود که معادل ۱ میلیارد ریال (درصد رشد) نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۸ افزایش یافته است.

در لایحه بودجه ۱۳۹۹ تفاوت پرداخت‌ها و دریافت‌های دولت و شرکت‌های دولتی ۱۰۹,۸۰۲ میلیارد ریال است. جدول زیر گردش دریافت‌ها و پرداخت‌های دولت و شرکت‌های دولتی را در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد.

جدول (۶): گردش دریافت‌ها و پرداخت‌های دولت و شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹ نسبت به قانون ۱۳۹۸ (ارقام میلیاردریال)

پرداخت / دریافت	عنوان	قانون بودجه ۱۳۹۸	لایحه بودجه ۱۳۹۹	ردیف درآمدی مندرج در جدول شماره ۵ لایحه بودجه ۱۳۹۹ / محل دریافتی شرکت‌ها
پرداخت شرکت‌های دولتی به دولت	مالیات علی‌الحساب اشخاص حقوقی دولتی	۵۴,۲۴۵	۵۷,۸۸۱	۱۱۰۱۰۲
	مالیات عملکرد شرکت‌های دولتی	۶۸,۷۵۵	۶۹,۴۲۳	۱۱۰۱۰۳
	سود سهام ابرازی و سود سهام شرکت نفت	۱۱۰,۶۷۰	۱۲۰,۴۳۷	۱۳۰۱۰۱
	سود سهام معوقه شرکت‌های دولتی	۴۳۲۹	۵,۵۳۱	۱۳۰۱۰۵
	سود سهام شرکت‌های دولتی با سهم کمتر از ۵۰ درصد	۵۰۰۰	۳,۹۵۰	۱۳۰۱۰۸
	نیم درصد درآمد مشمول مالیات بانک‌ها (موضوع قانون تهیه مسکن برای اقشار کم‌درآمد)	۱۴۹	۱۶۷	۱۳۰۴۰۵
	یک درصد از یک‌دوازدهم هزینه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت سوده	۵۲,۵۷۰	۷۵,۲۰۰	۱۳۰۴۲۵
	جمع:	۲۹۵,۷۱۸	۳۳۲,۵۸۹	-
دریافت شرکت‌های دولتی از دولت	اعتبارات هزینه‌ای (کمک زیان)	۳۱,۶۰۱	۳۲,۲۹۱	پیوست شماره سه لایحه بودجه سال ۱۳۹۸
	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۲۹,۷۲۶	۱۹۰,۴۹۶	پیوست شماره یک لایحه بودجه سال ۱۳۹۸
	جمع:	۲۶۱,۳۲۷	۲۲۲,۷۸۷	-

۶- برخی نسبت‌های اساسی بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹

بررسی برخی از نسبت‌های بودجه‌ای در بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹ و نیز مقایسه آن با قانون بودجه ۱۳۹۸ نشان می‌دهد نسبت هزینه‌ها به درآمدها معادل ۰.۱ درصد افزایش یافته است. نسبت هزینه‌های عملیاتی و توزیع و فروش، پرسنلی، اداری و عمومی و مالی به حجم کل بودجه شرکت‌های دولتی معادل ۷۹.۶ درصد است که در مقایسه با نسبت مشابه در قانون بودجه ۱۳۹۸ حدود ۱.۶ رشد داشته است. نسبت هزینه‌های سرمایه‌ای به حجم بودجه شرکت‌ها ۱۴.۲ است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ معادل ۲.۲ درصد افزایش یافته است.

جدول (۷): برخی نسبت‌های اساسی بودجه شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹ نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۸

عنوان	واحد سنجش	قانون بودجه ۱۳۹۸	لایحه بودجه ۱۳۹۹	تغییرات (درصد)
نسبت هزینه‌ها به درآمدها	درصد	۹۴.۹	۹۵	۰.۱
سهم استهلاک در مصارف کل	درصد	۲	۲	۰
نسبت هزینه‌های عملیاتی و توزیع فروش، پرسنلی، اداری و عمومی و مالی در حجم کل بودجه	درصد	۷۸	۷۹.۶	۱.۶
نسبت هزینه‌های سرمایه‌ای در مصارف کل	درصد	۱۲	۱۴.۲	۲.۲
سهم منابع عمومی در هزینه‌ها	درصد	۰.۳	۰.۳	۰
سهم منابع عمومی در هزینه‌های سرمایه‌ای	درصد	۹	۹	۰

۷-۷- مالیات شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹

در لایحه بودجه ۱۳۹۹ برای ۲۷۷ شرکت دولتی، مجموعاً معادل ۵۷,۸۸۱ میلیارد ریال مالیات علی‌الحساب پیش‌بینی شده (ردیف ۱۱۰۱۰۲ مندرج در جدول شماره ۵ ماده واحده لایحه بودجه) که حدود ۹۱ درصد از مجموع مالیات‌های شرکت‌های دولتی مربوط به ده شرکت برتر به شرح جدول زیر است. سهم مالیات شرکت ملی نفت از مجموع مالیات شرکت‌های برتر ۳۷.۹ درصد است که بالاترین سهم نیز می‌باشد. در جدول زیر تغییرات ارقام مالیات ده شرکت دولتی را که در لایحه ۱۳۹۹ بالاترین مقادیر مالیات را به دولت پرداخت می‌نمایند درج شده است. شایان ذکر است با احتساب مالیات عملکرد شرکت‌های دولتی (موضوع ردیف درآمدی ۱۱۰۱۰۳ مندرج در جدول شماره ۵) در مجموع درآمدهای مالیاتی دولت از شرکت‌های دولتی معادل ۱۲۷,۳۰۴ میلیارد ریال است.

جدول شماره (۸): تغییرات مالیات شرکت‌های دولتی برتر در لایحه ۱۳۹۹ نسبت به قانون ۱۳۹۸ (ارقام میلیارد ریال)

ردیف	عنوان	مالیات		سهم نسبت به کل مالیات پرداختی شرکت‌های دولتی (درصد) در لایحه ۱۳۹۹
		قانون بودجه ۱۳۹۸	لایحه بودجه ۱۳۹۹	
۱	شرکت ملی نفت ایران - مادر تخصصی	۲۱,۷۴۱	۲۱,۹۳۴	٪۳۷.۹
۲	شرکت ملی گاز ایران - مادر تخصصی	۱۰,۱۹۳	۱۱,۲۲۷	٪۱۹.۴
۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۶,۵۰۰	۸,۱۹۹	٪۱۴.۲
۴	شرکت پالایش نفت اراک	۴,۳۳۳	۴,۷۲۰	٪۸.۲
۵	شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت	۱,۴۵۳	۱,۴۷۹	٪۲.۶
۶	شرکت سهامی پخش فرآورده های نفتی ایران	۱,۴۱۲	۱,۴۱۳	٪۲.۴
۷	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	-	۱,۴۰۱	٪۲.۴
۷	شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی	۱,۱۱۴	-	-
۸	شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران	۱,۰۰۰	-	٪۱.۷
۸	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران	۸۰۶	-	-
۹	شرکت ملی حفاری ایران	۵۷۴	۷۵۰	٪۱.۳
۱۰	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران	-	۷۰۰	٪۱.۲
۱۰	شرکت پالایش نفت آبادان	۵۱۹	-	-
	جمع مالیات شرکت‌های برتر	۴۸,۶۴۵	۵۲,۸۲۲	-
	مجموع مالیات شرکت‌های دولتی	۵۴,۲۴۵	۵۷,۸۸۱	-

۸- سود شرکت‌های دولتی در لایحه ۱۳۹۹

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت) کلیه شرکت دولتی، معادل ۱۲۰,۴۳۷ میلیارد ریال است که با احتساب سود سهام معوقه شرکت‌های مذکور و سود شرکت‌هایی که سهم دولت در آنها کمتر از ۵۰ درصد است، در مجموع ۱۲۹,۹۱۸ میلیارد ریال سود سهام پرداختی شرکت‌های دولتی به دولت پیش‌بینی شده است. حدود ۸۸ درصد از مجموع سود سهام ابرازی شرکت‌های دولتی مربوط به ۱۰ شرکت برتر به شرح جدول زیر است. سهم سود سهام شرکت ملی نفت از مجموع مالیات شرکت‌های برتر ۳۶ درصد است که بالاترین سهم نیز می‌باشد.

جدول شماره (۹): سود سهام ابرازی ده شرکت دولتی برتر در لایحه ۱۳۹۹ (ارقام میلیارد ریال)

ردیف	عنوان	سود سهام ابرازی		سهم نسبت به کل سود سهام ابرازی پرداختی شرکت‌های دولتی (درصد) در لایحه ۱۳۹۹
		قانون بودجه ۱۳۹۸	لایحه بودجه ۱۳۹۹	
۱	شرکت ملی نفت ایران - مادر تخصصی	۴۳,۴۸۳	۴۳,۸۶۷	۳۶.۴٪
۲	شرکت ملی گاز ایران - مادر تخصصی	۲۰,۳۸۷	۲۲,۴۵۴	۱۸.۶٪
۳	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۱۳,۰۰۰	۱۶,۳۹۸	۱۳.۶٪
۴	شرکت پالایش نفت اراک	۸,۶۶۸	۹,۴۳۹	۷.۸٪
۵	شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت	۲,۹۰۶	۲,۹۵۷	۲.۵٪
۶	شرکت سهامی پخش فرآورده های نفتی ایران	۲,۸۲۵	۲,۸۲۵	۲.۳٪
۷	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	-	۲,۸۰۲	۲.۳٪
۷	شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی	۲,۲۲۹	-	-
در سال ۱۳۹۸	شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران	-	۲,۰۰۰	۱.۷٪
۸	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران	۱,۶۱۳	-	-
در سال ۱۳۹۸	شرکت ملی حفاری ایران	۱,۱۴۸	۱,۵۰۱	۱.۲٪
۹	شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی	-	۲,۱۰۲	۱.۷٪
۱۰	صندوق ضمانت صادرات ایران	۹۶۹	-	-
در سال ۱۳۹۸	جمع سود سهام ابرازی شرکتهای برتر	۹۷,۲۲۸	۱۰۶,۳۴۶	-
	جمع کل سود سهام ابرازی کلیه شرکتهای دولتی	۱۱۰,۶۷۰	۱۲۰,۴۴۳	-

۹- وضعیت منابع و مصارف بانک‌های دولتی

به طور کلی تعداد بانک‌های دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور معادل ۹ بانک است که نسبت به سال ۱۳۹۸ تغییری نداشته است. بررسی وضعیت منابع بانک‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد، درآمدها بانک‌ها معادل ۱,۱۶۴,۹۹۷ میلیارد ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ معادل ۱۰.۳ درصد رشد داشته‌است.

همچنین در سال ۱۳۹۹ هزینه کل بانک‌ها معادل ۱,۱۳۱,۳۸۱ میلیارد ریال پیش‌بینی شده‌است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ رشد ۱۰.۲ درصدی را نشان می‌دهد.

بر اساس اطلاعات جدول منابع و مصارف بانک‌ها، پیش‌بینی سود قبل از کسر مالیات بانک‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ با رشدی معادل ۱۳ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۸ معادل ۳۳,۶۱۶ میلیارد ریال می‌باشد.

همچنین در سال ۱۳۹۹ بانک‌های دولتی به ترتیب معادل ۱۶,۸۰۸ میلیارد ریال و ۸,۴۰۴ میلیارد ریال ۵۰ درصد سود ویژه و مالیات پرداخت خواهند کرد که نسبت به سال قبل رشد ۱۳ درصدی را نشان می‌دهد.

بر اساس اطلاعات جدول منابع و مصارف بانک‌ها، بیشترین سهم مالیات و ۵۰ درصد سود ویژه به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اختصاص دارد. سهم مالیات و ۵۰ درصد سود ویژه این بانک از کل مالیات و ۵۰ درصد سود ویژه معادل ۹۸ درصد (۲۴,۵۹۷ میلیارد ریال) است.

جدول شماره (۱۰): مقایسه سود بانکها در سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ با لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور - ارقام به میلیارد ریال

عنوان	درآمد کل			هزینه کل			سود قبل از کسر مالیات				۵۰٪ سود ویژه				مالیات				نرخ رشد لایحه ۹۹ نسبت به مصوب ۹۸				
	مصوب ۹۷	مصوب ۹۸	لایحه ۹۹	مصوب ۹۷	مصوب ۹۸	لایحه ۹۹	مصوب ۹۷	عملکرد ۹۷	مصوب ۹۸	لایحه ۹۹	مصوب ۹۷	عملکرد ۹۷	مصوب ۹۸	لایحه ۹۹	مصوب ۹۷	عملکرد ۹۷	مصوب ۹۸	لایحه ۹۹	درآمد کل	هزینه کل	سود قبل از کسر مالیات	سود ویژه ۵۰٪	مالیات
بانک کشاورزی	۱۲۹,۴۸۵	۱۷۰,۱۷۳	۱۸۲,۸۱۶	۱۲۴,۱۲۳	۱۸۲,۸۱۶	۱۸۲,۸۱۶	۱۲۰	(۲۴,۵۴۰)	۵۰	۰	۶۰	۰	۲۵	۰	۳۰	۰	۱۳	۰	۱,۰۷	۱,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰
بانک مرکزی جمهوری	۲۴۹,۰۵۰	۸۶,۷۳۰	۹۳,۰۴۱	۴۶,۰۰۶	۹۳,۰۴۱	۶۰,۳۴۵	۲۰۱,۶۷۱	۹۲,۶۸۱	۲۶,۰۰۰	۳۲,۷۹۶	۱۰۰,۸۱۵	۴۶,۳۴۴	۱۳,۰۰۰	۱۶,۳۹۸	۵۰,۴۱۸	۲۳,۰۰۱	۶,۵۰۰	۸,۱۹۹	۱,۰۷	۰,۶۵	۱,۲۶	۱,۲۶	۱,۲۶
بانک مسکن	۱۲۲,۹۰۱	۱۴۲,۵۸۴	۱۴۹,۹۶۹	۱۳۰,۲۲۴	۱۴۹,۹۶۹	۱۴۹,۹۶۹	۱,۵۰۰	(۱۹,۹۹۵)	۸۵۰	۰	۷۵۰	۰	۴۲۵	۰	۳۷۵	۰	۲۱۳	۰	۱,۰۵	۱,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰
بانک ملی ایران	۳۱۶,۸۵۹	۲۷۲,۹۰۴	۴۳۹,۰۶۲	۳۰۶,۶۰۹	۴۳۹,۰۶۲	۴۳۹,۰۶۲	۵۰۰	(۵۹,۳۷۰)	۵۰	۰	۲۵۰	۰	۲۵	۰	۱۲۵	۰	۱۳	۰	۱,۱۸	۱,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰
بانک صنعت و معدن	۲۰,۸۶۲	۲۶,۶۸۹	۳۰,۱۴۰	۱۹,۶۵۷	۳۰,۱۴۰	۲۹,۹۴۰	۸۵۰	(۱۰,۶۷۶)	۸۵۰	۲۰۰	۴۲۵	۰	۴۲۵	۱۰۰	۲۱۳	۰	۲۱۳	۵۰	۱,۱۳	۰,۹۹	۰,۲۴	۰,۲۴	۰,۲۴
بانک سپه	۱۴۲,۶۱۰	۲۰۱,۲۲۶	۲۰۵,۶۷۸	۱۳۷,۱۲۱	۲۰۵,۶۷۸	۲۰۵,۶۷۸	۳۰۰	(۳۹,۳۲۹)	۱۰۰	۰	۱۵۰	۰	۵۰	۰	۷۵	۰	۲۵	۰	۱,۰۲	۱,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰
بانک توسعه صادرات	۱۱,۸۷۲	۱۸,۶۱۹	۱۹,۹۷۹	۱۰,۲۷۲	۱۹,۹۷۹	۱۹,۴۷۹	۱,۵۰۰	(۷,۹۱۹)	۱,۸۰۰	۵۰۰	۷۵۰	۰	۹۰۰	۲۵۰	۳۷۵	۰	۴۵۰	۱,۲۵	۱,۰۷	۰,۹۷	۰,۲۸	۰,۲۸	
پست بانک	۱۳,۷۱۶	۱۵,۴۰۸	۱۸,۸۳۸	۱۳,۰۶۵	۱۸,۸۳۸	۱۸,۸۳۸	۱۰۰	(۴,۰۲۵)	۱۰۰	۱۰۰	۵۰	۰	۵۰	۵۰	۲۵	۰	۲۵	۲۵	۱,۲۲	۰,۹۹	۱,۰۰	۱,۰۰	
بانک توسعه و تعاون	۱۸,۴۹۴	۲۲,۱۴۱	۲۵,۴۷۴	۱۸,۱۳۲	۲۵,۴۷۴	۲۵,۴۵۴	۳۰	(۱,۷۹۳)	۲۰	۲۰	۱۵	(۸۹۷)	۱۰	۱۰	۸	۰	۵	۵	۱,۱۵	۱,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	
جمع کل	۱,۰۲۶,۸۴۸	۱,۰۵۶,۵۷۳	۱,۱۶۴,۹۹۷	۷۹۵,۲۰۸	۱,۱۶۴,۹۹۷	۱,۱۳۱,۳۸۱	۲۰۶,۵۷۱	(۶۴,۹۶۰)	۲۹,۸۲۰	۳۳,۶۱۶	۱۰۳,۲۸۵	۴۵,۴۴۷	۱۴,۹۱۰	۱۶۸,۰۰۸	۵۱,۶۴۳	۲۳,۰۰۱	۷,۴۵۵	۸,۴۰۴	۱,۱۰	۰,۹۷	۱,۱۳	۱,۱۳	

۱۰- وضعیت عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ شرکت‌های دولتی

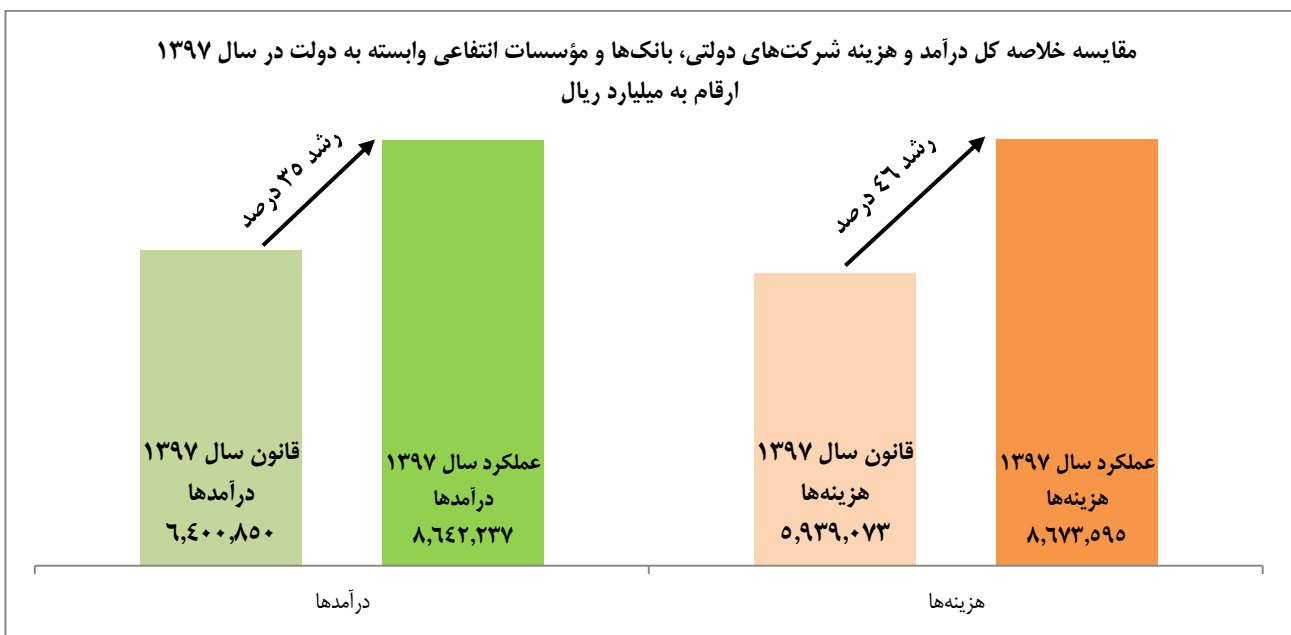
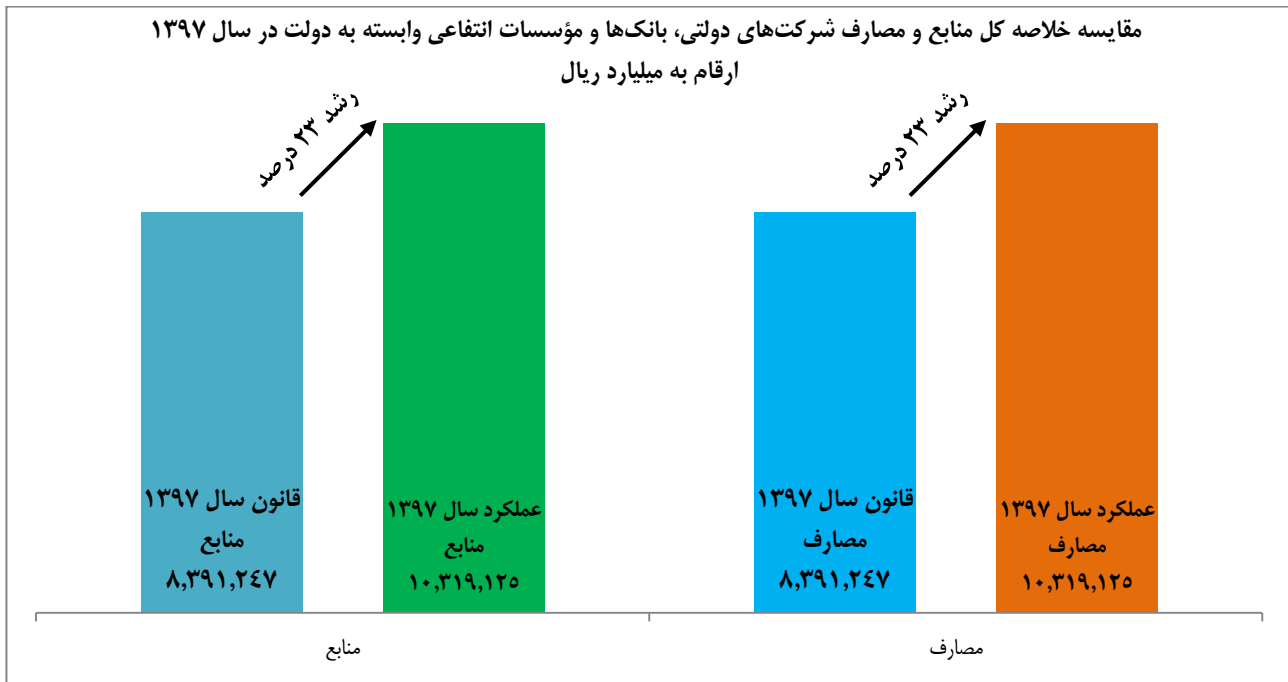
در جدول زیر مقایسه خلاصه کل منابع و مصارف شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت در قانون سال ۱۳۹۷ با عملکرد سال ۱۳۹۷ به تفکیک شرکت‌های «سودده و سربه‌سر» و «زیان‌ده» و سرجمع آنها ارائه شده است.

جدول شماره (۱۱): مقایسه عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ با بودجه مصوب ۱۳۹۷ شرکت‌های دولتی - ارقام به میلیارد ریال

شرح	سودده و سربه‌سر		زیانده		کل شرکت‌های دولتی	
	مصوب ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷
تعداد شرکتها (با ردیفهای فرعی)	۳۷۱	۱۸۶	۱۰	۱۹۴	۳۸۱	۳۸۰
تعداد ردیفهای فرعی	۴	۲	۱	۰	۵	۲
منابع	۸,۳۰۲,۶۹۶	۵,۷۱۲,۷۶۵	۸۸,۵۵۱	۴,۶۰۶,۳۶۰	۸,۳۹۱,۲۴۷	۱۰,۳۱۹,۱۲۵
درآمدها (با کسر درآمد دوبار منظور)	۶,۳۶۱,۴۳۵	۴,۷۹۵,۰۴۳	۳۹,۴۱۵	۳,۸۴۷,۱۹۴	۶,۴۰۰,۸۵۰	۸,۶۴۲,۲۳۷
اعتبارات هزینه‌ای	۰	۰	۲۴,۷۵۱	۲۹,۹۰۵	۲۴,۷۵۱	۲۹,۹۰۶
اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای	۱۱۹,۸۱۱	۶۹,۶۵۶	۹,۱۴۵	۷۰,۳۶۰	۱۲۸,۹۵۶	۱۴۰,۰۱۷
تسهیلات بانکی و سایر وامهای داخلی	۵۹۰,۷۹۸	۱۳۰,۸۶۹	۱۵,۰۰۰	۵۸,۹۸۳	۶۰۵,۷۹۸	۱۸۹,۸۵۲
وامهای خارجی	۴۱۵,۹۶۹	۶۸,۹۶۶	۰	۴۱,۲۶۳	۴۱۵,۹۶۹	۱۱۰,۲۲۸
داراییهای جاری	۲۲,۰۶۴	۹,۶۸۷	۲	۴۱۳,۵۳۴	۲۲,۰۶۶	۴۲۳,۲۲۰
سایر دریافتها	۷۹۲,۶۱۹	۶۳۸,۵۴۴	۲۳۸	۱۴۵,۱۲۱	۷۹۲,۸۵۷	۷۸۳,۶۶۵
مصارف	۸,۳۰۲,۶۹۶	۵,۷۱۲,۷۶۵	۸۸,۵۵۱	۴,۶۰۶,۳۶۰	۸,۳۹۱,۲۴۷	۱۰,۳۱۹,۱۲۵
هزینه‌ها (با کسر هزینه دوبار منظور)	۵,۸۷۴,۹۰۶	۴,۳۷۶,۳۸۷	۶۴,۱۶۷	۴,۲۹۷,۲۰۹	۵,۹۳۹,۰۷۳	۸,۶۷۳,۵۹۵
مالیات	۹۸,۸۱۴	۵۶,۴۳۷	۰	۰	۹۸,۸۱۴	۵۶,۴۳۷
۵۰٪ سود ویژه	۱۵۵,۵۹۴	۷۸,۰۳۳	۰	۰	۱۵۵,۵۹۴	۷۸,۰۳۳
سود سهام	۴۳,۳۳۹	۱۱,۷۲۰	۰	۰	۴۳,۳۳۹	۱۱,۷۲۰
سایر حسابهای تخصیص سود	۱,۰۳۳	۶۳,۰۰۸	۰	۰	۱,۰۳۳	۶۳,۰۰۸
بازپرداخت تسهیلات بانکی و سایر وامهای داخلی	۳۹۹,۶۵۶	۶۸,۶۱۸	۱۰,۰۰۰	۳۶,۱۶۵	۴۰۹,۶۵۶	۱۰۴,۷۸۳
بازپرداخت وامهای خارجی	۱۶۸,۹۳۶	۱۲۷,۱۸۰	۰	۰	۱۶۸,۹۳۶	۱۲۷,۱۸۰
وجوه اداره شده	۴,۰۹۰	۱,۸۰۲	۰	۰	۴,۰۹۰	۱,۸۰۲
بازپرداخت ودیعه، بدهیها و سایر بازپرداختها	۲۹۲,۵۶۲	۱۷۹,۰۶۴	۴۵	۲۹,۳۸۵	۲۹۲,۶۰۷	۲۰۸,۴۴۹
هزینه‌های سرمایه‌ای	۱,۴۰۹,۹۷۸	۷۱۸,۳۶۲	۱۵,۲۶۸	۳۲۱,۶۲۲	۱,۴۲۵,۲۴۷	۱,۰۳۹,۹۸۴
افزایش داراییهای جاری	۷۸,۳۶۵	۲۱۱,۴۴۲	۲۲	۶۶,۵۰۷	۷۸,۲۸۷	۲۷۷,۹۵۰
جمع	۸,۵۲۷,۱۷۳	۵,۸۹۲,۰۵۳	۸۹,۵۰۲	۴,۷۵۰,۸۸۸	۸,۶۱۶,۶۷۶	۱۰,۶۴۲,۹۴۱
کسر می‌شود ذخیره استهلاک منظور در هزینه جاری	۲۲۴,۴۷۷	۱۷۹,۲۸۸	۹۵۱	۱۴۴,۵۲۸	۲۲۵,۴۲۹	۳۲۳,۸۱۶

توضیحات:

- در مقایسه ارقام مصوب و عملکرد، توجه به تفاوت تعداد شرکت‌ها و آثار مالی آن ضروریست.
- علاوه بر رقم مالیات و ۵۰٪ سود ویژه مندرج در جدول، مبالغ ۴۴,۳۲۶,۰۴۷ میلیون ریال مالیات و ۸۸,۶۵۲,۰۹۳ میلیون ریال ۵۰٪ سود ویژه در اجرای بند ۳ تغییرات متفرقه مجلس شورای اسلامی نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور (موضوع نامه شماره ۱۱۳۹۷۵/۳۴۸۵ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۶) توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پرداخت شده است.
- در تدوین بودجه سال ۱۳۹۹، تعداد ۵ شرکت حذف شده است که در عملکرد سال ۱۳۹۷ انعکاس نیافته و عملکرد ۷ شرکت جدید مندرج در مصوب سال ۱۳۹۸ منظور شده است.
- از ۵ ردیف فرعی مندرج در مصوب سال ۱۳۹۷، در زمان تهیه عملکرد سال مزبور، تعداد ۲ ردیف فرعی فعال است.

در خصوص ارقام مندرج در جدول فوق موارد زیر قابل توجه است:

- منابع و مصارف در عملکرد سال ۱۳۹۷ نسبت به مصوب قانون سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۲۳ درصد رشد داشته است و از حدود ۸۳۹ هزار میلیارد تومان در قانون سال ۱۳۹۷ به حدود ۱۰۳۲ میلیارد تومان رسیده است (افزایش به میزان ۱۹۳ هزار میلیارد تومان).
- **درآمدهای مرتبط با شرکت‌های دولتی** در عملکرد سال ۱۳۹۷ (درآمدهایی که ارقام دوبرابر منظور از آنها کسر شده) نسبت به مصوب همان سال، معادل ۳۵ درصد رشد داشته است و از حدود ۶۴۰ هزار میلیارد تومان به ۸۶۴ هزار میلیارد تومان بالغ شده است؛ به عبارت دیگر سرجمع عملکرد درآمد کل مربوط به شرکت‌های دولتی (با در نظر گرفتن افزایش درآمد برخی شرکت‌ها و کاهش برخی دیگر) حدود ۲۲۴ هزار میلیارد تومان نسبت به پیش‌بینی آن در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است. عمده افزایش درآمد از لحاظ اختلاف پیش‌بینی و عملکرد درآمد، مربوط به شرکت‌های مطابق جدول زیر می‌باشد:

ارقام به میلیون ریال

شماره طبقه‌بندی	عنوان	درآمد کل منهای دوبر منظور مصوب ۱۳۹۷	درآمد کل منهای دوبر منظور عملکرد ۱۳۹۷	رشد درآمد کل	اختلاف درآمد کل عملکرد و مصوب
۲۲۰۳۶۰	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران	۸۳۱,۷۸۹,۵۹۵	۱,۹۰۴,۰۲۵,۵۶۰	%۱۲۸.۹	۱,۰۷۲,۲۳۵,۹۶۵
۲۹۲۵۱۰	شرکت پالایش نفت آبادان	۲۷۸,۶۶۶,۷۰۷	۵۲۵,۲۹۰,۴۲۸	%۸۸.۵	۲۴۶,۶۲۳,۷۲۱
۲۲۰۷۹۰	شرکت سهامی بازرگانی نفت ایران - نیکو	۱۷,۹۰۵,۷۹۷	۲۵۰,۷۶۳,۹۸۲	%۱۳۰۰.۵	۲۳۲,۸۵۸,۱۸۵
۲۲۰۰۰۰	شرکت ملی نفت ایران - مادر تخصصی	۱,۸۴۶,۴۹۲,۹۷۸	۲,۰۵۰,۳۵۳,۸۴۹	%۱۱۰	۲۰۳,۸۶۰,۸۷۱
۲۹۲۴۴۰	شرکت پالایش نفت اراک	۱۹۸,۶۸۴,۴۱۱	۳۷۶,۴۴۴,۰۸۶	%۱۸۹.۵	۱۷۷,۷۵۹,۶۷۵
۲۲۰۵۰۰	شرکت ملی گاز ایران - مادر تخصصی	۲۲۶,۰۸۸,۵۰۰	۳۸۴,۴۶۲,۹۰۶	%۷۰.۰	۱۵۸,۳۷۴,۴۰۶
۲۹۴۶۸۰	شرکت سهامی مدیریت شبکه برق ایران	۱۷,۱۵۷,۴۶۸	۱۱۰,۱۰۷,۹۵۰	%۵۴۱.۷	۹۲,۹۵۰,۴۸۲
۲۷۴۵۰۰	شرکت سهامی بیمه ایران	۱۳۳,۶۱۷,۹۶۳	۱۹۱,۴۳۰,۵۴۷	%۴۳.۳	۵۷,۸۱۲,۵۸۴
۲۹۴۲۱۰	شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران	۱۷۴,۶۰۴,۹۰۶	۲۲۵,۵۵۸,۰۸۲	%۲۹.۲	۵۰,۹۵۳,۱۷۶
۲۷۷۰۰۰	بانک ملی ایران	۳۱۶,۸۵۸,۷۷۱	۳۵۹,۷۲۹,۹۵۵	%۱۳.۵	۴۲,۸۷۱,۱۸۴
	مجموع ده شرکت اول از لحاظ میزان افزایش درآمد	۴,۰۴۱,۸۶۷,۰۹۶	۶,۳۷۸,۱۶۷,۳۴۵	-	۲,۳۳۶,۳۰۰,۲۴۹

همچنین عمده کاهش درآمد از لحاظ اختلاف پیش‌بینی و عملکرد درآمد، مربوط به شرکت‌های مطابق جدول زیر می‌باشد:

ارقام به میلیون ریال

شماره طبقه‌بندی	عنوان	درآمد کل منهای دوبر منظور مصوب ۱۳۹۷	درآمد کل منهای دوبر منظور عملکرد ۱۳۹۷	رشد درآمد کل	اختلاف درآمد کل عملکرد و مصوب
۲۷۶۰۰۰	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۲۴۹,۰۵۰,۰۰۰	۱۳۶,۷۵۲,۱۸۹	(%۴۵.۱)	(۱۱۲,۲۹۷,۸۱۱)
۲۲۹۳۰۱	شرکت تولید نیروی برق حرارتی - یارانه برق*	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۰	(%۱۰۰.۰)	(۲۰,۰۰۰,۰۰۰)
۲۲۹۳۰۰	شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی	۴۳,۰۱۸,۲۲۱	۲۳,۸۳۹,۳۱۹	(%۴۴.۶)	(۱۹,۱۷۸,۹۰۲)
۲۲۰۲۰۰	شرکت ملی حفاری ایران	۴۳,۱۰۷,۷۸۹	۲۴,۱۵۱,۹۱۰	(%۴۴.۰)	(۱۸,۹۵۵,۸۷۹)
۲۷۸۵۰۰	بانک سپه	۱۴۲,۶۱۰,۰۷۶	۱۲۹,۸۶۷,۸۴۶	(%۸.۹)	(۱۲,۷۴۲,۲۳۰)
۲۹۲۷۷۰	شرکت گاز استان تهران	۲۲,۳۳۰,۰۰۰	۹,۶۹۸,۱۴۷	(%۵۶.۶)	(۱۲,۶۳۱,۸۵۳)
۲۹۲۸۱۰	شرکت گاز استان اصفهان	۱۹,۳۶۰,۰۰۰	۸,۳۳۱,۱۲۴	(%۵۷.۰)	(۱۱,۰۲۸,۸۷۶)
۲۱۴۵۰۰	شرکت سهامی سازمان آب و برق خوزستان	۱۸,۸۰۹,۷۸۷	۷,۸۷۶,۸۴۲	(%۵۸.۱)	(۱۰,۹۳۲,۹۴۵)
۲۹۲۹۰۰	شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی	۵۱,۸۹۸,۵۵۰	۴۱,۱۰۲,۸۹۵	(%۲۰.۸)	(۱۰,۷۹۵,۶۵۵)
۲۹۲۶۹۰	شرکت گاز استان خوزستان	۱۴,۸۷۰,۰۰۰	۷,۱۶۲,۱۵۲	(%۵۱.۸)	(۷,۷۰۷,۸۴۸)
	مجموع ده شرکت اول از لحاظ میزان کاهش درآمد	۶۲۵,۰۵۴,۴۲۳	۳۸۸,۷۸۲,۴۲۴	-	(۲۳۶,۲۷۱,۹۹۹)

* این ردیف فرعی از سال ۱۳۹۸ غیرفعال شده است، لذا امکان درج عملکرد آن میسر نیست.

- **هزینه‌های مرتبط با شرکت‌های دولتی** در عملکرد سال ۱۳۹۷ (هزینه‌هایی که ارقام دوبار منظور از آنها کسر شده) نسبت به مصوب همان سال، معادل ۴۶ درصد رشد داشته است و از حدود ۵۹۴ هزار میلیارد تومان به ۸۶۷ هزار میلیارد تومان بالغ شده است؛ به عبارت دیگر سرجمع عملکرد هزینه کل مربوط به شرکت‌های دولتی (با در نظر گرفتن افزایش هزینه برخی شرکت‌ها و کاهش برخی دیگر) حدود ۲۷۳ هزار میلیارد تومان نسبت به پیش‌بینی آن در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است. عمده افزایش هزینه از لحاظ اختلاف پیش‌بینی و عملکرد هزینه، مربوط به شرکت‌های مطابق جدول زیر می‌باشد:

ارقام به میلیون ریال

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه کل منهای دوبار منظور مصوب ۱۳۹۷	هزینه کل منهای دوبار منظور عملکرد ۱۳۹۷	رشد هزینه کل	اختلاف هزینه کل عملکرد و مصوب
۲۲۰۳۶۰	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران	۸۲۸,۵۶۱,۹۸۶	۱,۹۱۳,۴۶۷,۳۵۵	٪۱۳۰.۹	۱,۰۸۴,۹۰۵,۳۶۹
۲۹۲۴۴۰	شرکت پالایش نفت اراک	۱۷۷,۶۳۵,۱۶۰	۴۱۷,۴۴۰,۸۳۲	٪۱۳۵.۰	۲۳۹,۸۰۵,۶۷۲
۲۲۰۷۹۰	شرکت سهامی بازرگانی نفت ایران - نیکو	۱۷,۳۶۸,۶۲۳	۲۵۰,۷۶۳,۹۸۲	٪۱,۳۴۳.۸	۲۳۳,۳۹۵,۳۵۹
۲۹۲۵۱۰	شرکت پالایش نفت آبادان	۲۷۶,۵۸۵,۹۰۹	۵۰۲,۵۸۱,۸۱۳	٪۸۱.۷	۲۲۵,۹۹۵,۹۰۴
۲۲۰۰۰۰	شرکت ملی نفت ایران - مادر تخصصی	۱,۶۷۹,۰۸۳,۰۴۳	۱,۸۸۱,۳۳۳,۷۳۰	٪۱۲.۰	۲۰۲,۲۵۰,۶۸۷
۲۲۰۵۰۰	شرکت ملی گاز ایران - مادر تخصصی	۱۹۱,۹۲۸,۱۲۹	۳۷۴,۸۲۸,۷۸۹	٪۹۵.۳	۱۸۲,۹۰۰,۶۶۰
۲۷۷۰۰۰	بانک ملی ایران	۳۱۶,۳۵۸,۷۷۱	۴۱۹,۱۰۰,۲۲۸	٪۳۲.۵	۱۰۲,۷۴۱,۴۵۷
۲۹۴۶۸۰	شرکت سهامی مدیریت شبکه برق ایران	۱۷,۱۵۶,۰۰۸	۱۱۰,۳۱۸,۵۱۴	٪۵۴۳.۰	۹۳,۱۶۲,۵۰۶
۲۷۴۵۰۰	شرکت سهامی بیمه ایران	۱۳۳,۳۱۷,۹۶۳	۱۹۱,۱۲۹,۸۱۵	٪۴۳.۴	۵۷,۸۱۱,۸۵۲
۲۹۴۲۱۰	شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران	۱۷۴,۶۰۴,۹۰۶	۲۲۵,۵۵۸,۰۸۲	٪۲۹.۲	۵۰,۹۵۳,۱۷۶
	مجموع ده شرکت اول از لحاظ میزان افزایش هزینه	۳,۸۱۲,۶۰۰,۴۹۸	۶,۲۸۶,۵۲۳,۱۴۰	-	۲,۴۷۳,۹۲۲,۶۴۲

همچنین عمده کاهش هزینه از لحاظ اختلاف پیش‌بینی و عملکرد هزینه، مربوط به شرکت‌های مطابق جدول زیر می‌باشد:

ارقام به میلیون ریال

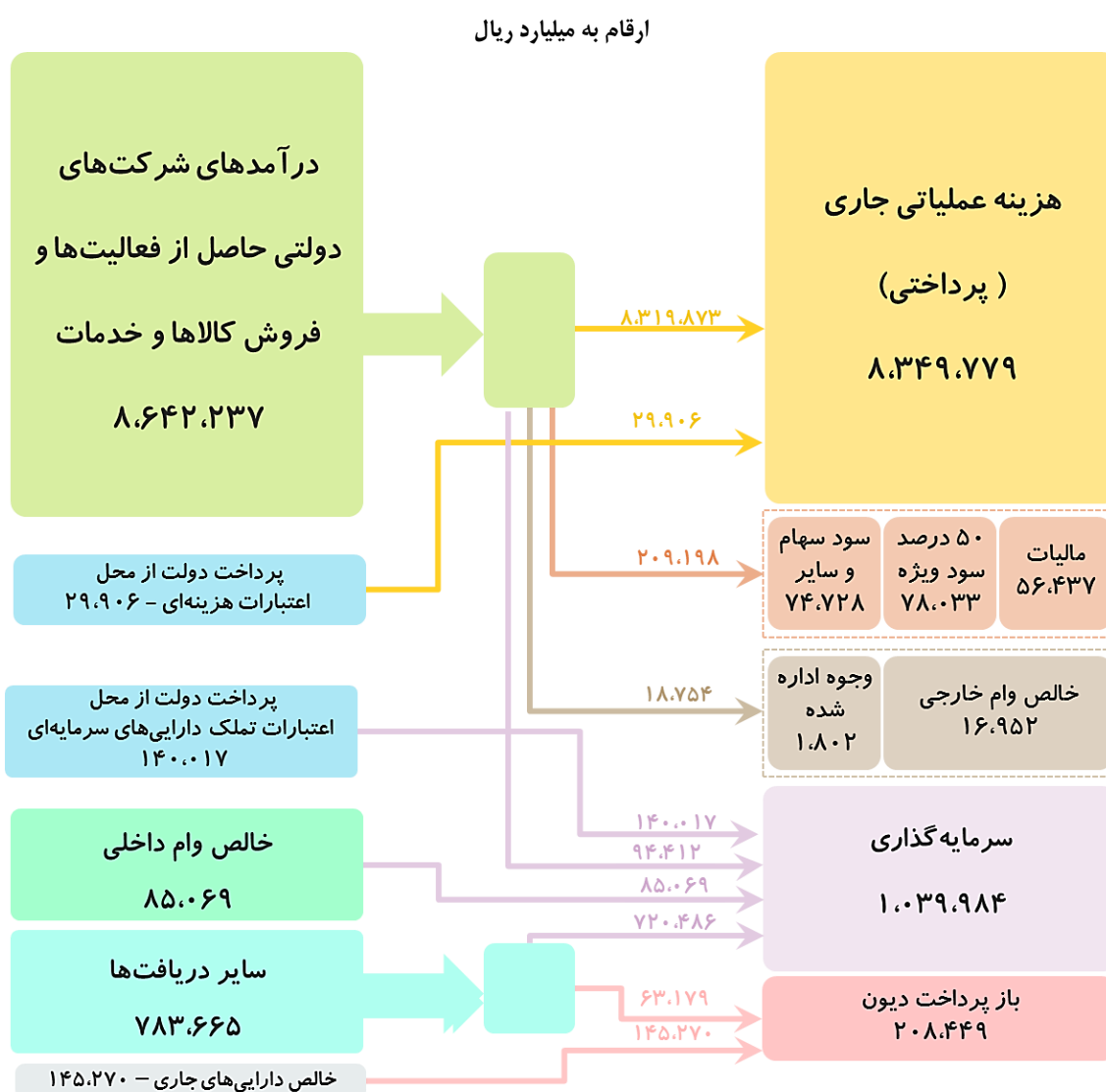
شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه کل منهای دوبار منظور مصوب ۱۳۹۷	هزینه کل منهای دوبار منظور عملکرد ۱۳۹۷	رشد هزینه کل	اختلاف هزینه کل عملکرد و مصوب
۲۲۹۳۰۱	شرکت تولید نیروی برق حرارتی - یارانه برق*	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۰	(٪۱۰۰.۰)	(۲۰,۰۰۰,۰۰۰)
۲۶۴۸۰۰	سازمان بیمه سلامت ایران	۱۶۳,۹۰۰,۰۰۰	۱۵۱,۶۱۱,۴۵۳	(٪۷.۵)	(۱۲,۲۸۸,۵۴۷)
۲۲۰۲۰۰	شرکت ملی حفاری ایران	۴۰,۸۹۵,۲۵۷	۲۹,۵۱۷,۱۹۹	(٪۲۷.۸)	(۱۱,۳۷۸,۰۵۸)
۲۹۲۷۷۰	شرکت گاز استان تهران	۲۰,۵۵۰,۱۲۱	۹,۸۰۱,۸۳۴	(٪۵۲.۳)	(۱۰,۷۴۸,۲۸۷)
۲۹۲۹۰۰	شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی	۴۵,۴۰۰,۲۰۰	۳۵,۵۹۲,۷۱۳	(٪۲۱.۶)	(۹,۸۰۷,۴۸۷)
۲۹۲۸۱۰	شرکت گاز استان اصفهان	۱۸,۸۶۳,۲۷۸	۹,۲۳۱,۱۱۰	(٪۵۱.۱)	(۹,۶۳۲,۱۶۸)
۲۹۲۶۹۰	شرکت گاز استان خوزستان	۱۴,۷۳۶,۲۱۸	۷,۱۶۴,۹۳۵	(٪۵۱.۴)	(۷,۵۷۱,۲۸۳)
۲۹۲۷۸۰	شرکت گاز استان بوشهر	۱۰,۲۳۱,۱۰۰	۴,۰۹۴,۵۹۹	(٪۶۰.۰)	(۶,۱۳۶,۵۰۱)
۲۹۲۸۲۰	شرکت گاز استان خراسان	۱۰,۷۵۴,۳۰۰	۵,۶۴۵,۶۵۷	(٪۴۷.۵)	(۵,۱۰۸,۶۴۳)
۲۸۰۵۲۰	شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران	۲۲,۴۷۵,۱۰۰	۱۷,۴۹۷,۳۷۰	(٪۲۲.۱)	(۴,۹۷۷,۷۳۰)
	مجموع ده شرکت اول از لحاظ میزان کاهش هزینه	۳۶۷,۸۰۵,۵۷۴	۲۷۰,۱۵۶,۸۷۰		(۹۷,۶۴۸,۷۰۴)

* این ردیف فرعی از سال ۱۳۹۸ غیرفعال شده است، لذا امکان درج عملکرد آن میسر نیست.

۱-۱۰- خالص گردش منابع و مصارف شرکت‌های دولتی

بر اساس ساختار بودجه شرکت‌های دولتی که به شکل درآمد - هزینه است، خالص گردش ارقام عملکردی مربوط به منابع و مصارف در سال ۱۳۹۷ بصورت شکل زیر قابل نمایش است. در این شکل موارد زیر قابل توجه است:

- درآمدهای شرکت‌های دولتی از هزینه‌های عملیاتی جاری بیشتر است و لذا می‌توان گفت تراز عملیاتی بودجه شرکت‌های دولتی مثبت است.
- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت به شرکت‌های دولتی به‌مراه اعتباراتی از محل درآمدهای شرکت‌ها و تسهیلات مالی داخلی و خارجی برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی در طرح‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- سهم اعتباراتی که برای سرمایه‌گذاری توسط شرکت‌های دولتی و پرداخت مالیات و سود سهام به دولت مصرف شده است، از سهم قابل توجهی در ترکیب مصارف شرکت‌های دولتی برخوردار است.

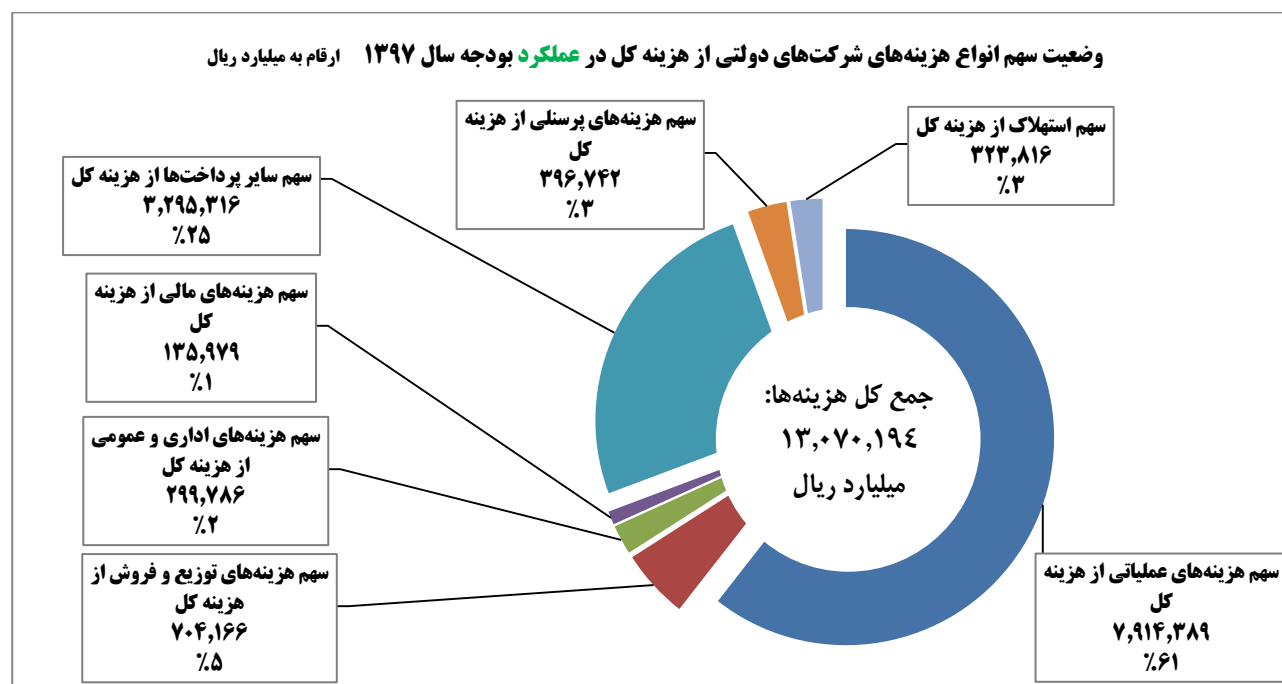
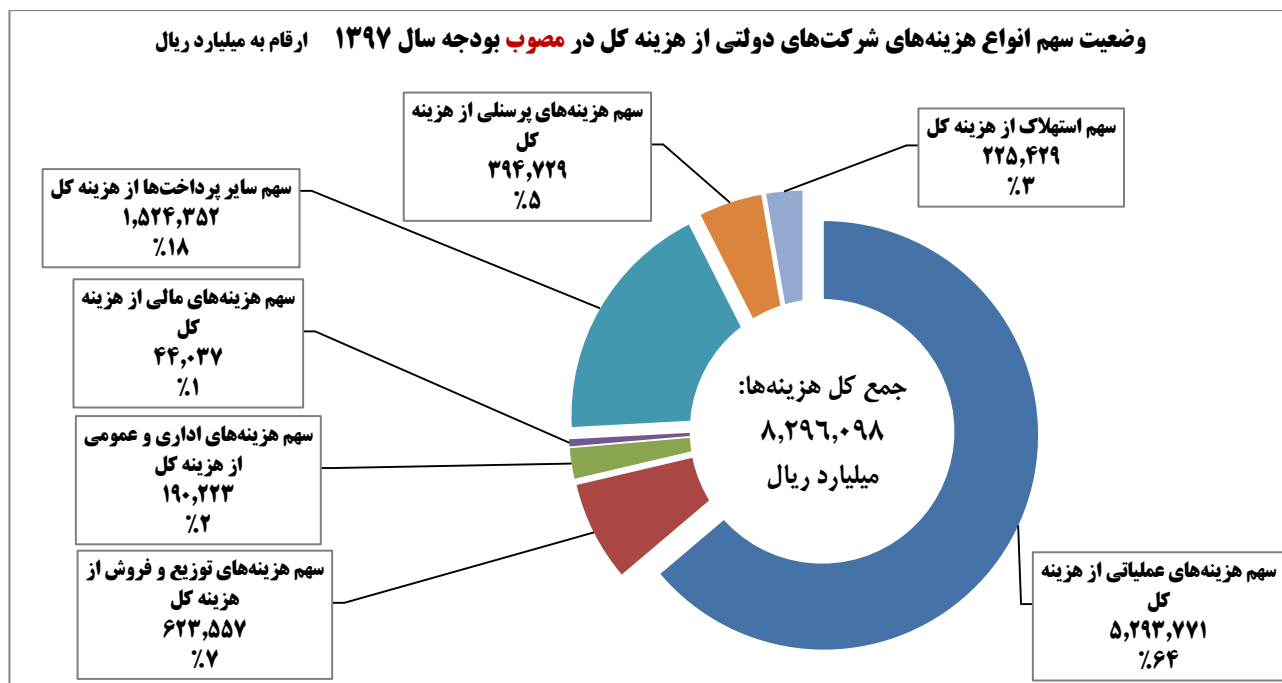
۱۰-۲- شاخص‌های بودجه‌ای عمومی برای کل شرکت‌های دولتی

ردیف	گروه شاخص بودجه‌ای	نسبت‌ها و نحوه سنجش	تعریف عملیاتی	مقدار نسبت در مصوب سال ۱۳۹۷	مقدار نسبت در عملکرد سال ۱۳۹۷
۱	بودجه جاری	درآمد عملیاتی به هزینه عملیاتی	درآمد حاصل از فروش کالا (خدمت) اصلی تقسیم بر هزینه عملیاتی	۱.۱۷	۱.۱۲
۲		درآمد کل به هزینه عملیاتی	کل درآمد شرکت تقسیم بر هزینه عملیاتی	۱.۵۴	۱.۵۶
۳		سهم هزینه‌های پرداختی از حجم بودجه	هزینه‌های جاری پرداختی (به جز هزینه استهلاک) تقسیم بر حجم بودجه	٪۷۵.۱	٪۸۶.۶
۴		سهم هزینه‌های عملیاتی از هزینه کل	هزینه‌های قیمت تمام شده تقسیم بر کل هزینه‌ها	٪۶۳.۸	٪۶۰.۶
۵		سهم هزینه‌های توزیع و فروش از هزینه کل	هزینه‌های توزیع و فروش تقسیم بر کل هزینه‌ها	٪۷.۵۲	٪۵.۳۹
۶		سهم هزینه‌های اداری و عمومی از هزینه کل	هزینه‌های اداری و عمومی تقسیم بر کل هزینه‌ها	٪۲.۲۹	٪۲.۲۹
۷		سهم هزینه‌های مالی از هزینه کل	هزینه‌های مالی تقسیم بر کل هزینه‌ها	٪۰.۵۳	٪۱.۰۴
۸		سهم سایر پرداخت‌ها از هزینه کل	سایر پرداخت‌ها تقسیم بر کل هزینه‌ها	٪۱۸.۴	٪۲۵.۲
۹		سهم هزینه‌های پرسنلی از هزینه کل	هزینه‌های پرسنلی تقسیم بر کل هزینه‌ها	٪۴.۷۶	٪۳.۰۴
۱۰		سهم استهلاک از هزینه کل	استهلاک تقسیم بر کل هزینه‌ها	٪۲.۷۲	٪۲.۴۸
۱۱	بودجه سرمایه‌ای	سهم کمک‌زیان دولت به کل زیان	منابع عمومی دولت جاری (کمک زیان) تقسیم بر کل زیان شرکت‌ها (ارقام مصوب و عملکرد این نسبت، برای مبنای صحیح مقایسه، در هر دو حالت برای ۱۰ شرکتی که در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ زیان ده پیش‌بینی شده بودند در نظر گرفته شده است)	٪۱۰۰.۰	٪۹۹.۵
۱۲		سهم هزینه‌های سرمایه‌ای در حجم بودجه	کل هزینه‌های سرمایه‌ای (سرمایه‌گذاری) تقسیم بر حجم بودجه	٪۱۳.۳	٪۷.۱
۱۳		سهم کمک دولت در سرمایه‌گذاری شرکت‌ها	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع عمومی تقسیم بر کل هزینه‌های سرمایه‌ای (سرمایه‌گذاری) شرکت‌ها	٪۹.۰۵	٪۱۳.۵
۱۴		سهم وام داخلی در سرمایه‌گذاری شرکت‌ها	خالص وام داخلی به مجموع هزینه‌های سرمایه‌ای (سرمایه‌گذاری) شرکت‌ها	٪۱۳.۸	٪۸.۲
۱۵		سهم وام خارجی در سرمایه‌گذاری شرکت‌ها	خالص وام خارجی به مجموع هزینه‌های سرمایه‌ای (سرمایه‌گذاری) شرکت‌ها	٪۱۷.۳	٪۰.۰۰

بر اساس ارقام مصوب و عملکرد سال ۱۳۹۷، در خصوص نسبت‌های بودجه‌ای و سهم انواع هزینه‌ها از هزینه کل شرکت‌های دولتی موارد زیر قابل توجه است:

- سهم هزینه‌های عملیاتی و هزینه‌های توزیع و فروش از هزینه کل حدود ۶۵ تا ۷۰ درصد است.
- سهم هزینه‌های اداری و عمومی از هزینه کل حدود ۲.۳ درصد است.

- سهم هزینه‌های پرسنلی از هزینه کل در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ حدود ۴.۸ درصد بوده که این سهم در عملکرد بودجه سال مذکور به حدود ۳ درصد کاهش یافته است.
  - با وجود رشد ۲۳ درصدی در حجم بودجه شرکت‌های دولتی، سهم انواع هزینه‌های شرکت‌ها در هزینه کل نسبتاً بدون تغییر بوده است؛ خصوصاً هزینه‌های اداری و عمومی ثابت مانده و هزینه‌های پرسنلی کاهش یافته است.
- در شکل زیر مقایسه‌ای از سهم هزینه‌ها از هزینه کل شرکت‌های دولتی در ارقام مصوب و عملکرد سال ۱۳۹۷ نشان داده شده است:

قسمت دوم

برنامه عملیاتی

دوسالانه بخشی

بخش اول

امور خدمات عمومی

فصل اول

قانونگذاری

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات مجمع تشخیص مصلحت نظام، مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان منظور می‌گردد. در ابتدا اهم شرح وظایف این دستگاه‌ها بر اساس اسناد فرادستی ارائه می‌شود و در نهایت اعتبارات هر یک از آن‌ها به تفکیک ارائه خواهد شد.

۲- وضعیت فصل در اسناد فرادستی

۱-۲- شرح وظایف و مأموریت‌ها

الف - مجمع تشخیص مصلحت نظام

مجمع تشخیص مصلحت نظام براساس اصل ۱۱۲ قانون اساسی برای تشخیص مصلحت در مواردی که مصوبه مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند و مشاوره در اموری که رهبری به آنان ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که در این قانون ذکر شده است به دستور رهبری تشکیل می‌شود. اهم وظایف مجمع تشخیص مصلحت نظام براساس اصول قانون اساسی عبارتند از:

۱. تشخیص مصلحت در مواردی که مصوبه مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند (اصل ۱۱۲ قانون اساسی)
۲. پیشنهاد سیاست‌های کلی نظام، به مقام معظم رهبری (بند ۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی)
۳. پیشنهاد چگونگی حل معضلات نظام که از طریق عادی قابل حل نیست، به مقام معظم رهبری (اصل ۱۱۰ قانون اساسی)
۴. مشاوره در اموری که مقام معظم رهبری به مجمع ارجاع می‌دهد (اصل ۱۱۲ قانون اساسی)
۵. نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی (ابلاغیه مورخ ۲۷/۱/۷۷ مقام رهبری)
۶. تشکیل کمیسیون‌های دائمی و کمیسیون‌های خاص و دبیرخانه است و استفاده از تحقیقات کاربردی، توسعه‌ای و بنیادی موسسات پژوهشی کشور حسب مورد.

ب - مجلس شورای اسلامی

بر اساس اصل ۵۸ قانون اساسی اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی است که از نمایندگان منتخب مردم تشکیل می‌شود و مصوبات آن پس از طی مراحل مربوطه برای اجرا به قوای مجری و قضائیه ابلاغ می‌گردد. مجلس شورای اسلامی علاوه بر وظیفه وضع قوانین در قالب طرح و لایحه و شرح و تفسیر قوانین عادی و نظارت، تصویب برنامه‌های توسعه پنج‌ساله و قانون بودجه سنواتی مشتمل بر منابع عمومی و اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت و بودجه شرکت‌های دولتی، بررسی و تصویب لایحه تفریح بودجه را نیز به عهده دارد. بر اساس اصل ۷۶ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی حق نظارت کلی بر تمام امور مرتبط با برنامه‌های توسعه کشور را دارد. در این زمینه باید گزارش جامع عملکرد مربوط به دوره برنامه حاوی اظهارنظر صریح نسبت به ارزشیابی عملیات و تحقق هدف‌های برنامه طبق ماده ۳۷ قانون برنامه و بودجه توسط رییس‌جمهور به مجلس تقدیم گردد.

ج - شورای نگهبان

شورای نگهبان بر اساس اصل ۹۱ قانون اساسی، به منظور پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی از نظر عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با آن‌ها تشکیل می‌گردد. همچنین تفسیر قانون اساسی به عهده شورای نگهبان است که با تصویب سه‌چهارم اعضاء انجام می‌شود. همچنین نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آراء عمومی و همه‌پرسی را بر عهده دارد.

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: مجمع تشخیص مصلحت نظام			
عنوان دستگاه مجری: مجمع تشخیص مصلحت نظام			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	تدوین و پیشنهاد سیاستهای کلی نظام به منظور تحقق آرمان های مقدس انقلاب اسلامی و ارائه نظرات مشورتی جهت رفع اختلاف مجلس و شورای نگهبان و حل معضلات نظام	تبیین و تحقق سیاستهای ابلاغی مقام معظم رهبری	برنامه نظارت بر اجرای سیاستهای کلی نظام
		تدوین سیاستهای کلی نظام	برنامه تدوین سیاستهای کلی نظام
		توسعه و تحقق خدمات الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: مجلس شورای اسلامی			
عنوان دستگاه مجری: مجلس شورای اسلامی			
	۱۰۱۵۰۰		
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقاء کیفی قوانین، مقررات و نظارت	بسترسازی جهت تدوین قوانین	برنامه قانونگذاری
		تنقیح قوانین و مقررات	
		شرح و تفسیر قوانین	
دوم	تحقیق و تفحص در تمام امور کشور	رسیدگی به شکایات سه قوه	برنامه نظارت بر امور کشور
		نظام نظارت و ارزیابی قوانین و مقررات	
سوم	ارائه خدمات الکترونیکی	بسترسازی الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک
چهارم	بهبود روابط بین‌المللی	اظهارنظر در خصوص روابط بین‌المللی و تصویب تفاهم‌نامه‌ها، قراردادهای و موافقتنامه‌های بین‌المللی	برنامه تنظیم و توسعه روابط با نهادها و سازمان‌های بین‌المللی
پنجم	انتشار اخبار	نشر خبرهای مجلس از طریق رادیو و روزنامه‌های رسمی	برنامه تولید و انتشار خبر

فرم شماره ۱: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: مجلس شورای اسلامی			
عنوان دستگاه مجری: مرکز پژوهش‌های مجلس		۱۰۱۵۰۱	
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقای و ابتنای کیفی قوانین و مقررات بر پژوهش	ابتنای قوانین و مقررات بر پژوهش‌ها	برنامه پشتیبانی علمی و پژوهشی از مجلس

فرم شماره ۱: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: مجلس شورای اسلامی			
عنوان دستگاه مجری: مجلس شورای اسلامی - خبرگزاری خانه ملت		۱۰۱۵۰۰	
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	انتشار اخبار	نشر خبرهای مجلس از طریق رادیو و روزنامه‌های رسمی	برنامه تولید و انتشار خبر

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: شورای نگهبان			
عنوان دستگاه مجری: شورای نگهبان			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	شایسته‌گزینی در انتخابات داوطلبان جمهوری اسلامی ایران	اتقان، بهبود و استحکام فرآیند بررسی‌های صلاحیتی	نظارت بر اجرای انتخابات
دوم	تأمین سلامت انتخابات و صیانت از آرای مردم و حفظ جمهوریت اسلام	حداکثرسازی شفافیت، سرعت و صحت انتخابات	نظارت بر اجرای انتخابات
سوم	پاسداری از احکام اسلام و شرع مقدس و حفظ اسلامیت نظام	بهبود و توسعه پژوهش و مطالعات بنیادی و کاربردی	پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی
سوم	بهره‌مندی از نظام جامع، امن، دقیق و سریع فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات و سامانه‌های یکپارچه	راهبری و ارتقای سطح رایانه‌ای و بهره‌گیری از فن‌آوری نوین در برگزاری انتخابات نیمه الکترونیکی و الکترونیکی	توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره ۴؛ برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: مجمع تشخیص مصلحت نظام																				شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۲۶				
میلیون ریال																								
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای							جمع کل بودجه عمومی					
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	پیش بینی	برآورد ۱۳۹۹				پیش بینی	برآورد					
					مقدار	سنجه عملکرد	مقدار	جمع	عمومی					اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع							
۱۰۱۰۲۶	دستگاه سیاستگذار ۱: مجمع تشخیص مصلحت نظام																							
۱۰۰۱۰۰۶۰۰۰	برنامه نظارت بر اجرای سیاستهای کلی نظام	۲۰	گزارش	۲۶۴۴۰۰	۳۰۰۲۳۵	۲۷۰۲۸۲	۳۶۵۰۰۰	۱	۱۱۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰					۲۷۰۴۲۲	۳۶۵۱۵۰					
۱۰۰۱۰۰۷۰۰۰	برنامه تدوین سیاستهای کلی نظام	۱۵	گزارش	۳۰۵۶۰۰	۳۱۴۸۶۵	۳۶۲۳۸۲	۳۲۵۶۶۰	۱										۳۶۲۳۸۲	۳۲۵۶۶۰					
۱۰۱۰۱۵۷	دستگاه سیاستگذار ۲: سازمان اداری و استخدامی کشور																							
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۰	خدمت الکترونیکی	۵۶۰۰	۶۰۰۰	۸۵۰۰	۱۴۶۲۰	۱										۸۵۰۰	۱۴۶۲۰					
	جمع																	۶۴۱۳۱۴	۷۰۵۴۲۰					

فصل دوم

اداره امور عمومی

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات نهاد ریاست جمهوری، شورای عالی امنیت ملی، دبیرخانه مجلس خبرگان، سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت کشور و وزارت امور خارجه منظور می‌شود. در ابتدا شرحی از وظایف هر یک از این دستگاهها طبق اسناد بالادستی مطرح شده و سپس اعتبارات مربوطه به تفیک این دستگاهها ارائه می‌گردد.

۲- وضعیت فصل در اسناد فرادستی

۲-۱- شرح وظایف و مأموریتها

الف- نهاد ریاست جمهوری

براساس اصل یکصد و سیزدهم قانون اساسی کشور پس از مقام معظم رهبری رئیس جمهور عالی ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود، برعهده دارد. براساس ماده ۱۷ فصل سوم قانون اساسی تعیین حدود وظایف و اختیارات ریاست جمهوری اسلامی ایران، به منظور اداره امور نظارت رئیس جمهوری مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نهاد ریاست جمهوری تشکیل می‌شود و دارای شخصیت حقوقی است.

اهم وظایف نهاد ریاست جمهوری به شرح زیر است:

- نظارت بر اجرای قانون اساسی و منشور حقوق شهروندی
- مسئولیت بررسی و تصویب برنامه سالانه بودجه کل کشور
- ریاست هیات وزیران
- امضای پیمان های مربوط به اتحادیه های بین المللی
- هماهنگی امور وزارتخانهها و دستگاههای اجرایی
- راهبری، مدیریت و پشتیبانی جلسات هیئت دولت و کمیسیونها
- تشریفات و انجام سفرهای داخلی و خارجی مقامات ارشد دولت
- انجام امور حقوقی دولت و پاسخ به استعلامات حقوقی دستگاهها
- هماهنگی تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات در دولت
- راهبری و رفع اختلافات حقوقی دستگاههای اجرایی
- بررسی معاهدات، قراردادهای و عضویت دولت در سازمانها و مجامع بین المللی
- پیگیری امور نظارتی قوه مقننه
- سیاست گذاری و ارزیابی مستمر برنامههای دولت
- مدیریت واگذاری و رفع اختلافات ملکی و اراضی دولت
- بررسی و اظهارنظر در مورد لوایح پیشنهادی دستگاههای اجرایی و طرح و تصویب آنها در هیئت وزیران و ارائه آن به مجلس شورای اسلامی
- رسیدگی به دعاوی حقوقی بین المللی
- تایید صلاحیت ورود به خدمت کارکنان دولت (هیئت عالی گزینش)
- نظارت بر برنامهها و تولیدات داخلی و خارجی صدا و سیما (شورای نظارت صدا و سیما)
- تسهیل رقابت و منع انحصار - تعیین دستورالعمل قیمت کالاها و خدمات انحصاری - کنترل بازار و حفظ سلامت اقتصادی - (شورای رقابت)
- تقویت و تحکیم نهاد مقدس خانواده و پاسداری از قداست آن و استوار ساختن روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی و حفظ و ارتقاء جایگاه زنان در جایگاه اسلامی - (مرکز امور زنان و خانواده)

ب- ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز (در اصلاح ساختار به ذیل نهاد ریاست جمهوری منتقل شده است)

ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در اجرای فرمان رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) مورخ ۱۳۸۱/۴/۱۲ مبنی بر اینکه قانون مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز باید در سطح عالی، نزدیک به رئیس دولت و دارای اشراف قانونی بر دستگاه‌های ذی‌ربط باشد و به استناد ماده ۳۰ آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع با به قاچاق کالا و ارز به منظور سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت در حوزه امور اجرایی مبارزه با قاچاق کالا و ارز با عضویت وزارت خانه‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط نظیر ناجا، وزارت اطلاعات، وزارت نفت، وزارت بازرگانی، گمرک، تعزیرات حکومتی، وزارت جهاد کشاورزی و ... تشکیل گردیده است.

ج- شورای عالی امنیت ملی

شورای عالی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران بر اساس اصل ۱۷۶ قانون اساسی به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی ایران، به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل گردیده است.

بر اساس اصل ۱۷۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، وظایف شورای عالی امنیت ملی عبارتند از:

- تعیین سیاست‌های دفاعی-امنیتی کشور، در محدوده سیاست‌های کلی تعیین شده از طرف رهبر ایران.
- هماهنگ نمودن فعالیت‌های سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی-امنیتی.
- بهره‌گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی.

د- دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری

بر اساس قانون تشکیل دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، مصوب ۱۳۷۱/۱/۲۸ و اصلاح‌شده در تاریخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲، دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، نهادی قانونی است که زیر نظر هیئت‌رئیس مجلس خبرگان اداره می‌شود.

اهم وظایف و فعالیت‌های دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری به شرح ذیل است:

- الف- تنظیم کلیه امور مربوط به مجلس، کمیسیون‌ها و هیات‌رئیس و ارتباط با ریاست مجلس و برقراری ارتباط متقابل
- ب- تنظیم روابط مجلس، کمیسیون‌ها، هیات‌ها و اعضا، با مقام معظم رهبری و دستگاه‌های گوناگون کشور
- ج- همکاری لازم با مسئولین ذی‌ربط، در اجرای انتخابات مجلس خبرگان، با رعایت قانون و آیین‌نامه انتخابات

د- معرفی نهاد خبرگان

ه- چاپ و انتشار مصوبات مجلس، به صورت اختصاصی یا عمومی

و- تحقیق و پژوهش در موضوع حکومت اسلامی، بالأخص ولایت‌فقیه، تألیف و نشر آن به صورت‌های مناسب، معرفی ولایت‌فقیه در مجامع علمی داخل و خارج کشور و در سطح عموم مردم بر اساس سیاست‌گذاری کمیسیون بررسی راه‌های پاسداری و حراست از ولایت‌فقیه، پس از تأیید هیات‌رئیس

ه- سازمان اداری و استخدامی کشور - سازمان برنامه و بودجه کشور

اصل یک صد و بیست و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مقرر می‌دارد «رئیس‌جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد و می‌تواند اداره آنها را بر عهده دیگری بگذارد.

این دو سازمان پس از چندین بار ادغام و تغییر تشکیلات سازمانی بالاخره به استناد مصوبه یکصد و هشتاد و ششمین جلسه شورای عالی اداری، سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور از تاریخ ۱۳۹۵/۵/۲ مجدداً به صورت مستقل احیاء شده و به فعالیت خود ادامه داده‌اند وظایف این دو سازمان به صورت زیر است:

سازمان اداری و استخدامی کشور

- ایجاد هماهنگی لازم برای اجرای سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری

- تبیین نقش و مأموریت‌های بخش‌های مختلف دولتی، عمومی و سازمان‌های مردم‌نهاد از منظر مدیریتی و اداری.
- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، راهبری و مدیریت، هماهنگی و نظارت بر وظایف مربوط به امور اداری و استخدامی در سطح کشور به خصوص در بخش دولتی شامل: ساختارهای سازمانی، توسعه سرمایه انسانی دولت، آمار و برنامه‌ریزی نیروی انسانی، راهبری توسعه دولت الکترونیک، مدیریت فرآیندهای سازمانی، اصلاح سیستم‌ها و روش‌ها، مدیریت دانش، جبران خدمت، سلامت اداری، ارزشیابی و طبقه‌بندی مشاغل، مدیریت عملکرد و ارزیابی عملکرد، صیانت از حقوق شهروندی و حقوق کارکنان دولت در نظام اداری
- طراحی، بهینه‌سازی و استقرار نظام‌های اداری و مدیریتی مورد نیاز برای تحقق برنامه‌های توسعه با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور
- توسعه و ترویج آموزش‌های کاربردی و حرفه‌ای در حوزه نظام اداری کشور و تربیت مدیران توسعه‌گرا و آینده‌نگر در نظام اداری.
- برنامه‌ریزی، هدایت و راهبری ارتقای اثربخشی و کارایی نظام اداری و مدیریت بهره‌وری ملی.
- تهیه و تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به حوزه اداری و استخدامی کشور و نظارت بر حسن اجرای آن‌ها.
- سازمان‌های زیر مجموعه سازمان‌های یادشده عبارتند از:
  - سازمان ملی بهره‌وری ایران
  - مرکز آموزش مدیریت دولتی

◀ سازمان برنامه و بودجه کشور

به موجب فصل سوم قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۵ وظایف سازمان برنامه و بودجه به‌صورت زیر تعریف شده است:

- انجام مطالعات و بررسی‌های اقتصادی و اجتماعی به‌منظور برنامه‌ریزی و تنظیم بودجه و تهیه گزارش‌های اقتصادی و اجتماعی
- تهیه برنامه درازمدت با تبادیل نظر با دستگاه‌های اجرایی
- تهیه برنامه پنج‌ساله
- پیشنهاد خط‌مشی‌ها و سیاست‌های مربوط به بودجه کل کشور
- تهیه و تنظیم بودجه کل کشور
- نظارت مستمر بر اجرای برنامه‌ها و پیشرفت سالانه آن‌ها
- استقرار نظام برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و نظارت برای پیشرفت و توسعه همه‌جانبه و هماهنگ اقتصادی و اجتماعی کشور
- تنظیم و اشاعه ضوابط فنی و معیارها و استانداردهای لازم برای اجرای طرح‌های عمرانی
- همکاری با سازمان‌های مملکتی در جهت اجرای اصل عدم تمرکز و منطقه‌ای کردن عملیات عمرانی به‌منظور تسریع در توسعه و آبادانی مناطق مختلف کشور
- احراز صلاحیت واحدهای خارجی دست‌اندرکار تهیه و اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری کشور

به موجب ماده (۲) تصویب‌نامه شماره ۷۹۲۰۵۴ مورخ ۱۳۹۵/۷/۲۷ شورای عالی اداری، اهم مأموریت‌های سازمان عبارتند از:

- راهبری و رصد توسعه کشور.
- انجام مطالعات و بررسی‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.
- انجام مطالعات و بررسی‌های علمی برای بهبود نظام‌های برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی.
- تهیه و تنظیم راهبردهای توسعه و برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت.
- ارائه پیشنهاد خط‌مشی‌ها و سیاست‌های مربوط به بودجه کل کشور به مراجع ذیربط.
- تهیه و تنظیم بودجه سنواری و ارائه آن به مراجع ذیربط.
- نظارت مستمر بر اجرای برنامه‌ها و بودجه و پیشرفت دوره‌ای سالانه آنها و ارائه گزارش‌های لازم.
- تهیه و تدوین طرح آمایشی.
- ارزیابی عملکرد مدیریت.

- مدیریت، هدایت و راهبری نظام فنی و اجرایی کشور و تشخیص صلاحیت، رتبه بندی و ارزشیابی مهندسیین مشاور و پیمانکاران در سطح کشور.
  - هماهنگی و راهبری روش ها و برنامه های آماری در چارچوب نظام آماری کشور.
  - تهیه نقشه و ارائه اطلاعات مکانی کشور
- سازمان های زیر مجموعه عبارتند از:
- مرکز آمار ایران
  - سازمان نقشه برداری کشور
  - سازمان هدفمندی یارانه ها
  - مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری
- هر کدام از دستگاه های فوق براساس قانون تاسیس و اساسنامه خود عهده دار بخشی از وظایف محوله در حیطه مسئولیت های خود می باشند

اهم تکالیف مندرج در قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور:

- به استناد ماده ۳۲، به منظور استقرار نظام راهبری توسعه سرزمین و نظارت بر اجرای آن «شورای عالی آمایش سرزمین» با مسئولیت رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با وظایف زیر تشکیل می شود:
  - بررسی و نظارت بر اجرای نظام راهبری توسعه سرزمین و تنظیم روابط ارکان و اجزای آن
  - بررسی، تصویب، هماهنگی و نظارت مستمر بر تهیه برنامه ها و طرح های توسعه سرزمین در سطوح ملی، منطقه ای و استانی
  - بررسی برنامه های اجرائی آمایش سرزمین و اسناد آمایش ملی، منطقه ای و استانی
  - نظارت بر اجرای اصول و ضوابط ملی آمایش سرزمین در سطوح ملی، منطقه ای و استانی و ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرائی ذی ربط
- به استناد ماده ۳۴ دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدامات زیر را به اجرا در آورد:
  - ۱. سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است با لحاظ موارد زیر ظرف مدت یک سال از تاریخ ابلاغ این قانون «سند نظام فنی و اجرائی کشور» را تهیه و اجراء کند. ضوابط و مقررات ساخت و ساز در چهارچوب این نظام ابلاغ می شود:
    - ۱. نظام فنی و اجرائی یکپارچه کشور شامل عوامل، اصول، برنامه ها و فرآیندها و اسناد (مقررات، ضوابط و دستورالعمل ها) مربوط به مدیریت، پیدایش، پدیدآوری و بهره برداری طرح های سرمایه گذاری و پروژه های ساخت و ساز باشد.
    - ۲. قواعد اساسی حاکم بر کارفرمایان، مجریان، پیمانکاران، مشاوران، سازندگان و تأمین کنندگان همه طرح ها و پروژه هایی که از جوه عمومی کشور استفاده می کنند، در این سند لحاظ شود.
    - ۳. ویژگی های بخشها، دستگاه های اجرائی و تشکلهای صنفی مرتبط بخش خصوصی پیش بینی شده و به صورت مستمر بهبود یابد.

◀ و- سازمان نقشه برداری کشور

اهم وظایف و ماموریت ها

- راهبری، استانداردسازی، نظارت و مدیریت کلان روند تولید نقشه، اطلاعات مکانی و همچنین، سیستم ها و زیرساخت های مکانی مورد نیاز دستگاه های کشور
- راهبری و هدایت دبیرخانه شوراها و کمیته های ذیربط، شامل:
    - شورای عالی نقشه برداری کشور
    - شورا های ملی و استانی کاربران سیستم های اطلاعات مکانی
    - کمیته ملی نام نگاری و یکسان سازی نام های جغرافیایی

- تدوین استاندارد، دستورالعمل و ضوابط فنی در حوزه مهندسی نقشه برداری و اطلاعات مکانی و زیرساخت‌های مرتبط با آن
- تحقیق و توسعه در زمینه‌های مختلف علوم و فنون مهندسی نقشه‌برداری و علوم وابسته و انتخاب فنون و روش‌های بهینه، متناسب با نیازها و اهداف کشور.
- تعیین سطوح مبنای نقشه‌برداری
- ایجاد شبکه‌های مبنایی ارتفاعی، مسطحاتی، ایستگاههای دائمی تعیین موقعیت ماهواره‌ای و فضایی و ارائه خدمات مرتبط.
- طراحی و اجرای طرح‌های تولید و بازنگری نقشه‌های مبنایی کشور در مقیاس‌های ۱:۲۵۰۰۰، ۱:۵۰۰۰۰، ۱:۱۰۰۰۰۰ و ۱:۲۵۰۰۰۰ و سایر مقیاسهای مورد نیاز کشور در راستای برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.
- هماهنگی و هدایت تهیه نقشه‌های مورد نیاز طرحهای عمرانی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی توسط بخش خصوصی.
- تشکیل و نگهداری پایگاه داده‌های توپوگرافی ملی (NTDB) و ارائه خدمات مشاوره در زمینه طراحی و ایجاد سیستم‌های اطلاعات مکانی (GIS) و سیستم‌های اطلاعات زمینی (LIS).
- طراحی و ایجاد و نگهداری پایگاه اسامی جغرافیایی، جمع‌آوری اطلاعات مربوط به نام‌های جغرافیایی و جلوگیری از تشبیه آنها و رفع مشکلات بین‌المللی ناشی از متفاوت بودن نام‌های جغرافیایی.
- طراحی و اجرای طرح‌های تهیه و بازنگری چارتهای دریایی مبنایی و موردی، جمع‌آوری و پردازش اطلاعات جزر و مدی، پیش‌بینی و تهیه جداول جزر و مدی.
- طراحی، اجرا و بازنگری مستمر اطلس‌های ملی.
- گردآوری و آرشیو نقشه، عکس، تصویر و سایر اشکال اطلاعات مکانی کشور به منظور ایجاد آرشیو ملی نقشه و اطلاعات مکانی و تهیه نسخ پشتیبان، در محل‌های امن.
- گسترش روابط بین‌المللی در زمینه همکاریهای فنی و مهندسی و صدور خدمات مهندسی به کشورهای خارجی.
- نظارت هماهنگ/یکپارچه(فنی، اجرایی، امنیتی) بر فعالیت‌ها و تولیدات و محصولات نقشه برداری، جغرافیایی و سایر داده‌ها و سامانه‌های مکان محور در کلیه دستگاههای کشور و بخش خصوصی.
- نظارت و کنترل فنی بر تمام فعالیت‌های تهیه و انتشار نقشه و انواع داده‌های مکانی اعم از مکتوب و غیرمکتوب در موسسات و بخش‌های دولتی و غیر دولتی طبق استانداردها و دستورالعمل‌های مدون ملی و بین‌المللی.
- محاسبه و تعیین و تصویب قیمت‌های مبنای و تعرفه خدمات فنی و محصولات نقشه‌برداری و سایر فعالیت‌های جغرافیایی و اطلاعات مکانی کشور از طریق سازمان برنامه و بودجه.
- عضویت در انجمن‌های علمی و فنی بین‌المللی و منطقه‌ای در زمینه‌های علوم مهندسی نقشه‌برداری با رعایت قوانین و مقررات ذیربط به منظور تبادل اطلاعات علمی و فنی با این مراجع.

◀ ز- مرکز آمار ایران:

مرکز آمار ایران به عنوان مرجع رسمی تهیه، اعلام و انتشار آمارهای رسمی کشور در سال ۱۳۹۰، در قالب مؤسسه دولتی و وابسته به سازمان مدیریت و برنامه ریزی و همچنین با عنوان دبیرخانه شورای عالی آمار (بالاترین مرجع سیاست‌گذاری در زمینه آمارهای رسمی در کشور) مسئولیت هماهنگی و هدایت نظام آماری کشور را برعهده دارد

اهم وظایف و ماموریت های مرکز :

- سیاست‌گذاری، مدیریت و انجام عملیات مرتبط با طراحی، برنامه‌ریزی و هماهنگی در تهیه محاسبات اقتصادی و ملی، شاخص قیمت‌ها،
- محاسبه شاخص برنامه‌ها و سیاست‌های کلان، اهتمام در نهادینه ساختن استانداردهای ملی آماری،
- هدایت و نظارت بر دستگاه‌های اجرایی در تولید آمار و توسعه

- تهیه سالنامه آماری
- هدایت فعالیت‌های مربوط به تضمین کیفیت داده‌های تولیدی در قالب طرح‌های آمارگیری
- سیاست‌گذاری، مدیریت و انجام عملیات مرتبط با طراحی، برنامه‌ریزی و هماهنگی در فرایندهای تولید آمار و شناسایی، نیازسنجی
- بررسی فرآیند تولید و ارزیابی کیفیت آمارهای ثبتی در دستگاه‌های اجرایی،
- تهیه طرح‌های فنی نمونه‌گیری

ح- وزارت کشور

وزارت کشور به عنوان مجری سیاست‌های عمومی دولت در زمینه مسائل داخلی و به عنوان یک دستگاه حاکمیتی نقش مهم و کلیدی را ایفا می‌نماید و برخی نهادهای عمومی غیردولتی مثل شهرداریها، دهیاریها و شوراهای اسلامی شهر و روستا را شامل می‌گردد و نقش سیاست‌گذاری، راهبری و هدایت این نهادها را بر عهده دارد.

احکام و مواد قانونی برنامه ششم توسعه مرتبط با وزارت کشور بشرح زیر است :

مواد: ۲۷، ۸۰ (آسیب‌های اجتماعی) ۹۵، م ۱۰۶، ۱۰۸ و ۱۲۰ قانون برنامه ششم توسعه.

شرح وظایف و ماموریت‌ها (به عنوان مجری سیاست داخلی کشور و با نقش حاکمیتی)

- ۱- فراهم نمودن موجبات حفظ نظم و امنیت در سراسر کشور
- ۲- تأمین آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در چارچوب قانون اساسی و سایر قوانین مملکتی
- ۳- اجرای سیاست عمومی دولت بمنظور پیشبرد برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی
- ۴- نظارت بر اداره امور مناطق کشور از طریق استانداران، فرمانداران، بخشداران و دهداران
- ۵- شناسایی و تعیین هویت افراد
- ۶- رفع بحران‌های ناشی از حوادث و وقایع غیر مترقبه
- ۷- هماهنگی و تلاش جهت تحقق توسعه پایدار و متوازن منطقه ای

شرح وظایف اساسی وزارت کشور بر اساس طبقه بندی امور :

امور امنیتی و انتظامی

۱. اجرای قوانین ومقررات امنیتی با هماهنگی ارگان اطلاعاتی کشور
۲. حفظ امنیت واستقرار نظم وآرامش در سراسر
۳. سازماندهی و هدایت عمومی نیروی انتظامی کشور
۴. نظارت ومراقبت از مرزهای آبی وخاکی کشور در چهارچوب سیاست های امنیتی وانتظامی وقوانین مربوط
۵. مبارزه در امر ورود وخروج مواد مخدر وقاچاق اسلحه وكالا در مرزهای کشور .
۶. جلوگیری از تخلفات وجرائم اجتماعی ومبارزه با اعتیاد، فساد اخلاقی ، منکرات و بدحجابی بمنظور ایجادامنیت در جامعه از طریق نیروی انتظامی.

امور سیاسی و اجتماعی

۱. نظارت ومراقبت دائم نسبت به وقایع و رویدادهای سیاسی واوضاع داخلی کشور.
۲. فراهم آوردن موجبات گسترش هرچه بیشتر آزادی های سیاسی واجتماعی در چهار چوب قانون اساسی واجرای قوانین ومقررات مربوط به فعالیت احزاب ،جمعیت ها،انجمن های سیاسی وصفنی وانجمن های اسلامی واقلیت های دینی شناخته شده ونظارت بر حسن انجام امور مذکور.
۳. برگزاری انتخابات عمومی ونظارت بر اجرای سایر انتخاباتی که بموجب قوانین ومقررات زیر نظر وزارت کشور انجام می شود.

۴. جلب همه جانبه مشارکت مردم در امور مشارکت پذیر و سازماندهی مطلوب آن از طریق فراهم آوردن موجبات تشکیل و تقویت شوراهای اسلامی کشوری و اعمال نظارت های لازم.
۵. رسیدگی به امور مربوط به مبادلات مرزی و تردد مرزنشینان و تجاوزات و رویدادهای سیاسی مرزی و اجرای مقررات، مقابله نامه ها و معاهدات بین المللی با هماهنگی وزارت امور خارجه.
۶. اجرای وظایفی که به موجب قوانین و مقررات در مورد ورود و خروج اتباع و مهاجرین خارجی و اقامت و اشتغال و اعمال و رفتار آنان در کشور بعهده وزارت کشور محول گردیده است.
۷. ایجاد نظم مطلوب در امر تقسیمات کشوری.

◀ امور عمرانی و شهرداریها

۱. انجام وظایف ستادی (پشتیبانی، هماهنگی، نظارت) در امور شهرداری ها براساس قوانین و مقررات مربوط
۲. اتخاذ تدابیر لازم بمنظور پیشگیری و کنترل و مهار بحرانهای ناشی از حوادث و وقایع غیر مترقبه از قبیل سیل، زلزله، آتش سوزی و نظایر آن در کلیه مناطق کشور.

اولویت های تخصصی ابلاغی رییس جمهور به وزیر کشور:

- ۱- تلاش برای تحقق رشد و توسعه در همه استانها و تاکید بر جذب سرمایه
- ۲- برنامه ریزی برای افزایش اشتغال بخصوص برای استانهای با نرخ بالای بیکاری
- ۳- افزایش نقش آفرینی زنان در مدیریت استانها
- ۴- رعایت حقوق اقوام، مذاهب و اقلیت های قانونی کشور
- ۵- تسهیل فعالیت و تقویت نقش سازمانهای مردم نهاد در سیاستگذاری و تنظیم گری در اداره امور محلی و ملی
- ۶- تدوین و اجرای نظام ارزشیابی عملکرد استانداران، فرمانداران و بخشداران
- ۷- همکاری در توسعه متوازن و عادلانه کشور بالاخص توسعه مناطق مرزی

دستگاه های اجرایی ذیل وزارت کشور:

◀ ح-۱- سازمان ثبت احوال کشور

- ثبت وقایع حیاتی، نشانی و تغییرات آن
- صدور اسناد و مدارک هویتی و اتقان آنها
- احراز و تصدیق هویت ایرانیان در فضای حقیقی و مجازی
- تولید، تحلیل و انتشار آمار جمعیتی

◀ ح-۲- سازمان مدیریت بحران کشور

قانون مدیریت بحران کشور در تاریخ ۱۳۹۸/۵/۲۳ به تایید شورای نگهبان رسید که به جهت ضرورت برنامه ریزی در مراحل پنج گانه مدیریت پیش بینی و بازدارندگی، پیشگیری، آمادگی، مقابله و بازسازی و بازتوانی این سازمان به فعالیت می پردازد. راهبردهای اصلی سازمان مدیریت بحران به شرح زیر است:

- ارتقاء سطح ایمنی جامعه
- افزایش آمادگی جامعه برای مقابله با بحران
- بازتوانی آسیب دیده گان در مواقع بحران
- افزایش ضریب ایمنی در امر بهسازی و بازسازی مناطق شهری و روستایی

ط- وزارت امور خارجه

وزارت امور خارجه به عنوان دستگاه اجرایی اصلی متولی دیپلماسی کشور که جزو یکی از مهم ترین نهادهای حاکمیتی دولت می باشد در راستای تحقق اصول ۱۵۲ و ۱۵۴ قانون اساسی بر اساس نفی هرگونه سلطه جویی و سلطه پذیری، حفظ استقلال همه جانبه و تمامیت ارضی کشور، دفاع از حقوق همه مسلمانان و عدم تعهد در برابر قدرت های سلطه گر و روابط صلح آمیز متقابل با دول غیرمحراب، خودداری کامل از هرگونه دخالت در امور داخلی ملت های دیگر و حمایت از مبارزه حق طلبانه مستضعفین در برابر مستکبرین در هر نقطه از جهان، موظف به انجام تکالیف تعیین شده در اسناد فرادستی می باشد.

وظایف و مأموریت های وزارت امور خارجه :

- اجرای سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
- بررسی، برقراری، تنظیم، حفظ و توسعه روابط سیاسی جمهوری اسلامی ایران با سایر دولت ها و سازمان های سیاسی بین المللی و نظارت و اشراف بر سایر روابط خارجی؛
- ایجاد و اداره نمایندگی های سیاسی و کنسولی در کشورهای خارجی و سازمان های سیاسی بین المللی بر اساس قوانین و مقررات مربوط؛
- توجه و مراقبت دائم و اقدامات لازم و به موقع نسبت به وقایع بین المللی به ویژه وقایع جهان اسلام
- تهیه و تنظیم متون معاهدات مربوط به تعیین خطوط مرزی (زمینی، رودخانه ای، هوایی، دریایی) و موافقت نامه های انتظامات سرحدی و نظارت بر حسن اجرای آنها، همچنین رسیدگی و حل و فصل اختلافات مربوط به خطوط سرحدی با همکاری و هماهنگی ارگان های ذی ربط
- تهیه لوایح مربوط به تعیین خطوط مبدا و حد دریای سرزمینی، فلات قاره، منطقه انحصاری - اقتصادی و منطقه انحصاری ماهی گیری؛ و بررسی و ابلاغ موافقت با استملاک عین یا منفعت نمایندگی های خارجی و استملاک اتباع بیگانه در ایران و انجام امور مربوط به استملاک دولت جمهوری اسلامی ایران در کشورهای خارجی.
- هماهنگ کننده هر نوع ارتباط نهادها و ارگان های جمهوری اسلامی با دول خارجی از جمله انعقاد قرارداد و همکاری های فنی، اقتصادی، فرهنگی، علمی و نظامی با کشورهای خارج و سازمان های بین المللی هماهنگی سیاسی لازم
- فراهم نمودن موجبات حمایت از مبارزه حق طلبانه مستضعفان بالخاص مسلمانان علیه مستکبران را در هر نقطه جهان بدون دخالت در امور ملت های دیگر براساس اهداف و سیاست های خارجی کشور
- ایجاد زمینه های لازم برای عقد قراردادها، عهدنامه ها، موافقت نامه ها و مقابله نامه های دولت جمهوری اسلامی ایران با کشورهای جهان و سازمان های بین المللی
- تجدیدنظر اساسی در قوانین و مقررات جاری مورد عمل براساس موازین اسلامی و اصول مندرج در قانون اساسی.

۲-۲- اهداف و سیاست های چشم انداز

الف- وزارت امور خارجه

- گسترش همکاری های دو جانبه، منطقه ای و بین المللی
- ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورها
- تقویت روابط سازنده با کشورهای غیر متخاصم
- بهره گیری از روابط برای افزایش توان ملی
- مقابله با افزون خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی
- تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان
- مقابله با تک قطبی شدن جهان
- حمایت از مسلمانان و ملت های مظلوم و مستضعف، به ویژه فلسطین

- تلاش برای هم‌گرایی بیشتر میان کشورهای اسلامی
- تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل
- بهره‌گیری از روابط سیاسی با کشورها برای نهادینه کردن اقتصادی افزایش جذب منابع و سرمایه‌گذاری خارجی و فن‌آوری پیشرفته
- گسترش بازارهای صادراتی ایران و افزایش سهم ایران از تجارت جهانی و رشد پرشتاب اقتصادی مورد نظر چشم‌انداز
- تحکیم روابط با جهان اسلام و ارایه تصویر روشن از انقلاب اسلامی و تبیین دستاوردها و تجربیات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جمهوری اسلامی و معرفی هنر و تمدن غنی ایرانی و مردم‌سالاری دینی
- تلاش برای تبدیل مجموعه کشورهای اسلامی و کشورهای دوست منطقه به یک قطب منطقه‌ای اقتصادی، علمی، فن‌آوری و صنعتی
- تقویت و تسهیل حضور فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مجامع جهانی و سازمان‌های بین‌المللی
- تقویت هویت اسلامی و ایرانی ایرانیان خارج از کشور، کمک به ترویج زبان فارسی در میان آنان، حمایت از حقوق آنان و تسهیل مشارکت آنان در توسعه ملی

۲-۳- اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی اقتصاد مقاومتی

بیمه نمودن اماکن مسکونی اقشار آسیب پذیر در برابر حوادث و سوانح غیر مترقبه وزارت کشور مجری طرح مذکور با هدف بازتوانی معیشتی اقشار آسیب پذیر تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور می‌باشد.

◀ وزارت امور خارجه:

ب- اولویت‌های اختصاصی ابلاغی رییس جمهور به وزیر امور خارجه

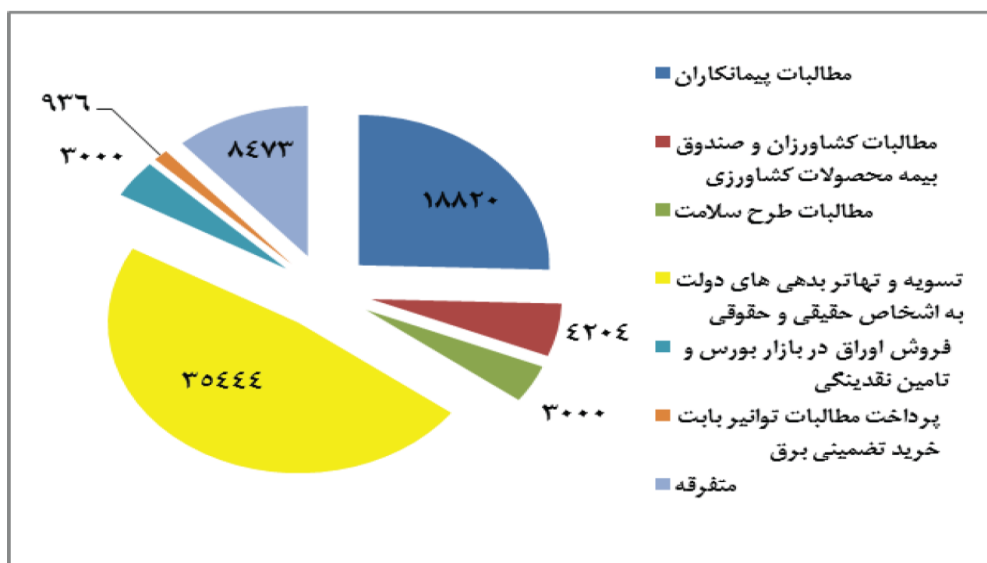
- ۱- تداوم اجرای قاطعانه برجام و حفاظت از دستاوردهای آن و تحقق پایبندی همه طرفهای توافق در رعایت حقوق ایران.
- ۲- استفاده از ظرفیت سیاست خارجی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های برجام برای تقویت دیپلماسی اقتصادی به‌منظور جلب سرمایه و فناوری و دسترسی به بازارهای صادراتی در جهت تحقق برنامه اقتصاد مقاومتی و مصون‌سازی کشور از تکانه‌های اقتصادی.
- ۳- بهبود روابط با همسایگان و کاهش تنش در روابط منطقه‌ای با هدف تقویت بهره‌مندی اقتصادی، پیشبرد دیپلماسی زیست محیطی، امنیت انسانی و مبارزه با تروریسم.
- ۴- تأکید بر ادامه مذاکرات سیاسی در چارچوب پیشرفت‌های دیپلماتیک برای پایان دادن به بحران‌های منطقه.
- ۵- اقدامات لازم برای حضور فعال ایران در سازمانها و نهادهای بین‌المللی در زمینه‌های انرژی، تجارت، ترانزیت کالا و سرمایه‌گذاری

◀◀ ۳- تصویر کلان فصل

◀ افزایش سرمایه‌گذاری خارجی

تنظیم بدهی‌های دولت

۴- هدف‌ها، راهبردها و اقدامات اجرایی

۴-۱- سیاست داخلی

هدف کلی (کیفی)	راهبرد (استراتژی)	سیاست اجرایی	اقدام
ارتقاء و مقاوم سازی استقلال سیاسی	توسعه ابزارهای دیپلماسی	تقویت دیپلماسی عمومی و نوین	اجرای تعهدات جمهوری اسلامی ایران، براساس پایبندی طرفهای مقابل به اجرای تعهدات خود بهره گیری از ابزارهای نوین و کارای اطلاع رسانی در گستره فرامرزی به منظور ارتقاء چهره و جایگاه ایران در افکار عمومی جهان بکارگیری نخبگان از طریق ایجاد و تقویت فضای تعامل در راستای اجرای سیاست خارجی کشور ارتقای نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه دیپلماسی عمومی
	گسترش اقدامات اعتمادساز	طراحی و اجرای اقدامات اعتماد ساز با کشورهای منطقه آسیای غربی	برنامه‌ریزی و اقدام موثر در راستای ارتقاء استقلال سیاسی بکارگیری ظرفیت های دیپلماسی رسمی و غیررسمی در سطوح دو و چندجانبه برای ایجاد محیط سیاسی و امنیتی باثبات و پایدار در منطقه تقویت روند اعتمادسازی میان ج.ا. ایران و دیگر کشورهای منطقه و جهان
مقابله با تروریسم و افراط گرایی	مقابله با تروریسم و افراط گرایی	تنوع بخشی و تقویت پیوندهای راهبردی با کشورهای جهان بویژه کشورهای منطقه، همسایگان و قدرت‌های نوظهور	ایجاد بستر و شرایط سیاسی لازم برای تنوع بخشی و تقویت پیوندهای راهبردی با کشورهای منطقه، همسایگان و قدرت‌های نوظهور
	تبیین حقوق بشر اسلامی	تبیین دیدگاه‌های جمهوری اسلامی ایران در ابعاد گفتنمانی و معنایی	توجه و مراقبت دائم و اقدامات لازم و به موقع نسبت به وقایع منطقه‌ای و بین المللی
حمایت همه جانبه از ایرانیان خارج از کشور	تقویت بخشهای کنسولی نمایندگیهای جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور به منظور دفاع از حقوق و منافع ایرانیان	انجام اقدامات لازم در زمینه امور کنسولی اعم از حفظ حقوق و منافع اتباع ایرانی خازج از کشور	

هدف کلی (کیفی)	راهبرد (استراتژی)	سیاست اجرایی	اقدام
		استفاده از ظرفیت های سازمان های بین المللی و منطقه ای	فراهم آوردن زمینه های مناسب برای انجام وظایف نمایندگی های سازمان های منطقه ای و بین المللی طبق قوانین و مقررات داخلی و بین المللی و بر اساس اصل عمل متقابل با هماهنگی و همکاری دستگاه های ذیربط تسهیل و تسریع فرآیند الحاق به سازمان جهانی تجارت
افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب پذیری اقتصادی	تقویت دیپلماسی اقتصادی و توسعه تعاملات بین المللی اقتصادی با تاکید بر روابط منطقه ای	اعطای کمک های توسعه ای به کشورهای هدف	تنظیم و اعطای کمک های توسعه ای رسمی به کشورهای هدف در چارچوب قوانین بودجه سالانه کشور
	ایجاد تنوع در شرکای اقتصادی		تاکید بر ورود به بازارهای جهانی برای صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی
			تسهیل تامین منابع مالی و جذب سرمایه گذاری خارجی
	حفظ اقتصاد ملی در مقابل چالش های اقتصاد جهانی	استفاده از فرصت های بازارهای هدف توأم با بهره گیری از مزیت های صادراتی در تنظیم روابط تجاری	فراهم آوردن موجبات و زمینه های حضور سازمان های دولتی و غیردولتی در مجامع، سازمان ها، کنفرانس های بین المللی و غیره
جلب مشارکت ایرانیان خارج از کشور در توسعه ملی	جلب سرمایه و توان علمی و تخصصی ایرانیان خارج از کشور	ایجاد زمینه های لازم در جهت جلب سرمایه و توان علمی و تخصصی ایرانیان خارج از کشور	پیش گیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار

۴-۲- سیاست خارجی

هدف کلی (کیفی)	راهبرد (استراتژی)	سیاست اجرایی	اقدام
ارتقاء و مقاوم سازی استقلال سیاسی	توسعه ابزارهای دیپلماسی	تقویت دیپلماسی عمومی و نوین	اجرای تعهدات جمهوری اسلامی ایران، براساس پایداری طرفهای مقابل به اجرای تعهدات خود
	گسترش اقدامات اعتمادساز		برنامه ریزی و اقدام موثر در راستای ارتقاء استقلال سیاسی
			بکارگیری ظرفیت های دیپلماسی رسمی و غیررسمی در سطوح دو و چندجانبه برای ایجاد محیط سیاسی و امنیتی باثبات و پایدار در منطقه
	تنوع بخشی و تقویت پیوندهای راهبردی با کشورهای جهان بویژه کشورهای منطقه، همسایگان و قدرت های نوظهور	تقویت روند اعتمادسازی میان ج.ا. ایران و دیگر کشورهای منطقه و جهان	ایجاد بستر و شرایط سیاسی لازم برای تنوع بخشی و تقویت پیوندهای راهبردی با کشورهای منطقه، همسایگان و قدرت های نوظهور
مقابله با تروریسم و افراط گرایی	بکارگیری امکانات جمهوری اسلامی ایران برای اتخاذ رویکردهای جامع و هماهنگ در جهت مقابله با تروریسم و افراط گرایی	توجه و مراقبت دائم و اقدامات لازم و به موقع نسبت به وقایع منطقه ای و بین المللی	ارتقای نقش سازمان های مردم نهاد در حوزه دیپلماسی عمومی

هدف کلی (کیفی)	راهبرد (استراتژی)	سیاست اجرایی	اقدام
	تبیین حقوق بشر اسلامی	تبیین دیدگاه‌های جمهوری اسلامی ایران در ابعاد گفتمانی و معنایی	ارتقای دیپلماسی حقوق بشری در حوزه دوجانبه و بین‌المللی
	حمایت همه جانبه از ایرانیان خارج از کشور	تقویت بخش‌های کنسولی نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور به منظور دفاع از حقوق و منافع ایرانیان	انجام اقدامات لازم در زمینه امور کنسولی اعم از حفظ حقوق و منافع اتباع ایرانی خارج از کشور
افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب پذیری اقتصادی	تقویت دیپلماسی اقتصادی و توسعه تعاملات بین‌المللی اقتصادی با تاکید بر روابط منطقه‌ای	توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان	همکاری وزارت امور خارجه با دیگر دستگاه‌های اجرایی کشور در جهت بررسی و تهیه طرح‌های مربوط به برقراری و گسترش مناسبات اقتصادی با کشورهای هدف نهادینه کردن و ایجاد هم‌پیوندی زیرساخت‌های اقتصادی و تجاری با کشورهای آسیای غربی و همسایگان بویژه در زمینه‌های حمل و نقل و ترانزیت، انرژی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، پولی، مالی، ارزی، بانکی و گمرکی
		استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای	فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای انجام وظایف نمایندگی‌های سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی طبق قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی و بر اساس اصل عمل متقابل با هماهنگی و همکاری دستگاه‌های ذیربط تسهیل و تسریع فرآیند الحاق به سازمان جهانی تجارت
	تقویت دیپلماسی اقتصادی و توسعه تعاملات بین‌المللی اقتصادی با تاکید بر روابط منطقه‌ای	اعطای کمک‌های توسعه‌ای به کشورهای هدف	تنظیم و اعطای کمک‌های توسعه‌ای رسمی به کشورهای هدف در چارچوب قوانین بودجه سالانه کشور
افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب پذیری اقتصادی		ایجاد تنوع در شرکای اقتصادی	تاکید بر ورود به بازارهای جهانی برای صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی تسهیل تامین منابع مالی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی بسترسازی در جهت جذب و نفوذ فناوری‌های جدید
	حفظ اقتصاد ملی در مقابل چالش‌های اقتصاد جهانی	استفاده از فرصت‌های بازارهای هدف توأم با بهره‌گیری از مزیت‌های صادراتی در تنظیم روابط تجاری	فراهم آوردن موجبات و زمینه‌های حضور سازمان‌های دولتی و غیردولتی در مجامع، سازمان‌ها، کنفرانس‌های بین‌المللی و غیره بسترسازی گسترش حضور موثر بخش خصوصی در بازارهای بین‌المللی پیش‌گیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار
	جلب مشارکت ایرانیان خارج از کشور در توسعه ملی	جلب سرمایه و توان علمی و تخصصی ایرانیان خارج از کشور	ایجاد زمینه‌های لازم در جهت جلب سرمایه و توان علمی و تخصصی ایرانیان خارج از کشور

◀ ۵- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی، منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم شماره ۱): هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی			
عنوان دستگاه سیاستگذار: نهاد ریاست جمهوری			
عنوان دستگاه مجری: نهاد ریاست جمهوری			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	تسهیل فرایند تصمیم سازی دولت	تنظیم گزارشهای ویژه تصمیم سازی شامل تجزیه و تحلیل ، شناخت ابعاد مساله، عوامل پدیدآورنده، عوامل تسهیل کننده و موانع موجود در تحقق اهداف برای تصمیم گیری در جلسات کمیسیون های تخصصی هیئت دولت و جلسات هیات وزیران	برنامه راهبری امور هیات دولت
دوم	سیاست گذاری، برنامه ریزی، هماهنگی و نظارت بر امور اجرایی کشور با تاکید بر کاهش وابستگی ها و ارتقاء مزیت های تولید داخل و تلاش برای خود اتکایی	هماهنگی برای مقاوم سازی، بحران زدایی و ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود اقتصادی از طریق مشارکت همگانی و اعمال مدیریت های عقلایی و مدبرانه پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز و مبارزه با مفاسد اقتصادی هماهنگی برای برقراری تعادل بین متغیرهای اصلی بازار (قیمت و مقدار) در جهت «حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان»، «تامین به هنگام کالاهای اساسی مورد نیاز»، «حمایت از تولید داخل و افزایش رقابت پذیری تولیدات»، «کنترل مدیریت واردات» «بهینه سازی الگوی مصرف» توسعه اشتغال، حمایت از فعالیتهای متنوع اقتصادی، افزایش فرصت های شغلی و درآمدی در بخش های مختلف مناطق محروم و روستایی بهبود اطلاع رسانی و ارتقاء ارتباطات اجتماعی دولت و مردم	برنامه راهبری سیاست عمومی کشور
سوم	برنامه ریزی و هماهنگی برای ارتقاء تعامل و همکاری دولت با قوه مقننه در فرآیند قانون گذاری	پیگیری نظرات دولت در خصوص طرح های نمایندگان و تصویب لوایح دولت در مجلس و شرکت در صحن علنی مجلس شورای اسلامی پیگیری تذکرات، سؤالات و سایر امور نظارتی قوه مقننه و تشکیل کارگروه های تخصصی جهت یافتن روش های کاهش تذکرات و سؤالات هماهنگی و برگزاری جلسات ملاقات ریاست محترم جمهوری و معاون اول ایشان با نمایندگان مجلس شورای اسلامی	برنامه هماهنگی میان قوه مجریه و مقننه در فرآیند قانون گذاری
چهارم	آسیب شناسی نظام حقوقی موجود و اصلاح و توسعه نظام حقوقی با رویکرد به تضمین حقوق شهروندی، تقویت حکومت قانون، بهبود عدالت اجتماعی، ارتقای امنیت و قطعیت حقوقی، به روزرسانی و ساده سازی قوانین و مقررات و ارتقاء کارآمدی و اثربخشی نظام حقوقی	اظهارنظر کارشناسی و تهیه و تدوین پیش نویس لوایح و توافقات بین المللی دولت ارایه خدمات تخصصی و تعیین شاخص ها و اصول کلی حقوقی و اظهار نظر کارشناسی در خصوص تدوین لوایح، طرح ها و آیین نامه ها انجام اقدام لازم و قانونی در راستای تحقق مسئولیت رئیس جمهور برای اجرای قانون اساسی و منشور حقوق شهروندی هماهنگی و برنامه ریزی امور حقوقی دستگاه های اجرایی و حل اختلافات آنها و نیز مستندسازی اموال	برنامه هماهنگی و نظارت بر امور حقوقی دولت
پنجم	ارتقاء کیفیت ارائه خدمات	انجام پژوهش های تخصصی	برنامه پژوهش های کاربردی
ششم	ارائه خدمات به صورت الکترونیکی	ارائه خدمات به صورت الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال 1400

عنوان دستگاه مجری: نهاد ریاست جمهوری								شماره طبقه بندی بندى دستگاه مجرى:	
								۱۰۱۰۰۰	
میلیون ریال									
پیش بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی		
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۲	۱
	۹۵,۰۰۰		۹۵,۰۰۰		۹۵,۰۰۰		۵۶,۶۴۹	درآمدهای حاصل از اجاره ساختمانها و اراضی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاه های اجرائی) ۱	۱۳۰۳۰۱
	۵,۰۰۰		۵,۰۰۰		۵,۰۰۰		۳,۶۸۱	درآمد حاصل از چاپ، توزیع و فروش کتب و نشریات و واگذاری آنها	۱۴۰۲۰۳
	۹۰,۰۰۰		۹۰,۰۰۰		۹۰,۰۰۰		۱,۳۲۴	منابع حاصل از فروش خانه های سازمانی	۲۱۰۲۱۰
	۱۹۰,۰۰۰		۱۹۰,۰۰۰		۱۹۰,۰۰۰		۶۱,۶۵۴	جمع	

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه بری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: نهاد ریاست جمهوری															شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۰۱۰۰۰	
میلیون ریال																		
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای				جمع کل بودجه عمومی		
		برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه					برآورد ۱۳۹۹						
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰			
۱۰۱۰۰۰	دستگاه سیاست گذار ۱: نهاد ریاست جمهوری				۲,۲۶۵,۵۳۵	۲,۷۲۲,۴۹۲	۲,۹۸۳,۸۴۷	۳,۲۸۴,۲۳۲	۷۵,۰۰۰	۲۴۱,۰۰۰	۲۱۵,۷۰۰				۳,۴۹۹,۹۳۲			
۱۰۰۲۰۵۰۰۰	برنامه راهبری امور هیات دولت	گزارش	۲۲۰	۱	۹۷,۰۰۰	۱۰۴,۱۲۶	۲۲۰,۰۰۰	۲۵۳,۱۱۳				۱	۲۵۳,۱۱۳	۲۵۳,۱۱۳				
۱۰۰۲۰۵۰۰۰	برنامه هماهنگی میان قوه مجریه و مقننه در فرایند قانون گذاری	گزارش	۱,۲۵۰	۱	۲۸۷,۳۱۳	۳۸۰,۳۴۶	۴۹۰,۱۱۰	۵۹۸,۵۱۵				۱	۵۹۸,۵۱۵	۵۹۸,۵۱۵				
۱۰۰۲۰۵۱۰۰۰	برنامه هماهنگی و نظارت بر امور حقوقی دولت	گزارش	۲,۶۰۵	۱	۳۸۸,۴۳۱	۴۹۵,۰۵۰	۹۷۲,۰۹۵	۹۸۰,۵۰۰				۱	۹۸۰,۵۰۰	۹۸۰,۵۰۰				
۱۰۰۲۱۰۶۰۰۰	برنامه راهبری سیاست عمومی کشور	گزارش	۲,۳۶۵	۱	۱,۴۸۴,۵۴۶	۱,۷۲۰,۸۵۰	۱,۲۱۵,۶۴۲	۱,۳۵۶,۴۱۹	۷۵,۰۰۰	۲۴۱,۰۰۰	۲۱۵,۷۰۰			۱,۵۷۲,۱۱۹				
۱۰۰۴۰۱۵۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی در حوزه سیاست عمومی کشور	پروژه	۱۰۰	۲	۸,۲۴۵	۱۳,۲۲۰	۷۶,۰۰۰	۹۵,۶۸۵				۲	۹۵,۶۸۵	۹۵,۶۸۵				
۱۰۱۰۵۷	دستگاه سیاست گذار ۲: سازمان اداری و استخدامی کشور				۱۱,۶۴۰	۱۲,۳۶۵	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰					۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰				
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	خدمت الکترونیکی	۱۰	۲	۱۱,۶۴۰	۱۲,۳۶۵	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰				۲	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰				
جمع																		

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه بری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: هیات عالی گزینش-کمک به هیاتهای مرکزی و هسته های گزینش و محققان و گزینشگران سراسر کشور															شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۰۱۰۷۱	
میلیون ریال																		
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای				جمع کل بودجه عمومی		
		برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه					برآورد ۱۳۹۹						
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰			
۱۰۱۰۰۰	نهاد ریاست جمهوری																	
۱۰۰۲۰۴۰۰۰	برنامه احراز صلاحیت های ورود به خدمت دولتی	پرونده	۲,۰۰۰	۱	۱,۵۰۰	۵,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱۱,۰۰۰	۱,۰۰۰				۱۱,۰۰۰	۱۱,۰۰۰				
جمع																		

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های بر حسب برنامه و فرجه

عنوان دستگاه مجری: مرکز امور حقوقی بین الملل-دعای حقوقی بین المللی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۶۲																		
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی																	
			مقدار		بهای تمام شده		هزینه های پرسنلی				اجتناب نا پذیر				سایر هزینه ها				برآورد ۱۳۹۹	
			عملکرد	مقدار	عملکرد	مقدار	عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافندی	عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافندی	عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافندی	جمع	
			۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸	۱۳۹۷	مصرف ۱۳۹۸
۱۲۰۱۰۱۵۰۰	برنامه پیگیری پرونده های دعاوی بین المللی	پرونده	۵۲۶	۵۸۰	۶۰۰	۹۶۸	۱,۰۷۱	۱,۱۳۶	۵۰۹,۲۵۰	۶۲۱,۰۷۵	۷۵,۷۴۴	۶۸۱,۶۹۹	۷۵,۷۴۴	۶۲۱,۰۷۵	۷۵,۷۴۴	۶۸۱,۶۹۹	۷۵,۷۴۴	۶۲۱,۰۷۵	۷۵,۷۴۴	
۱۲۰۱۰۱۵۰۰۵	پیگیری پرونده های مربوط به دعاوی بین المللی	پرونده	۵۲۶	۵۸۰	۶۰۰	۹۶۸	۱,۰۷۱	۱,۱۳۶	۵۰۹,۲۵۰	۶۲۱,۰۷۵	۷۵,۷۴۴	۶۸۱,۶۹۹	۷۵,۷۴۴	۶۲۱,۰۷۵	۷۵,۷۴۴	۶۸۱,۶۹۹	۷۵,۷۴۴	۶۲۱,۰۷۵	۷۵,۷۴۴	
جمع																				

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه‌های بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: مرکز امور حقوقی بین الملل-دعای حقوقی بین المللی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۶۲																	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای			جمع کل بودجه عمومی			
			برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹							
			جمع	اهدافندی	سایر	اختصاصی	عمومی					جمع	اهدافندی	سایر					
۱۰۱۰۰۰	نهاد ریاست جمهوری																		
۱۲۰۱۰۱۵۰۰۰	برنامه پیگیری پرونده های دعاوی بین المللی	پرونده	۶۰۰	۱	۶۰۰	۵۰۹,۲۵۰	۶۲۱,۰۷۵	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲	۸۳۳,۱۸۷	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲	۷۵۷,۴۴۲
جمع																			

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: نهاد ریاست جمهوری			
عنوان دستگاه مجری: هیات عالی گزینش - کمک به هیات های مرکزی و هسته های گزینش و محققان و گزینشگران سراسر کشور			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	راهبری احراز صلاحیت های ورود به خدمت دولتی	بهبود معیارهای جذب نیروی انسانی	برنامه احراز صلاحیت های ورود به خدمت دولتی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: نهاد ریاست جمهوری			
عنوان دستگاه مجری: نهاد ریاست جمهوری - هزینه‌های ضروری - کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و دولتی			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	حمایت از اشخاص حقیقی و حقوقی در راستای انجام وظایف رییس جمهور	کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی	برنامه هزینه‌های ضروری و پیش‌بینی نشده

فرم شماره 3: برآورد ابتدای فریضای دستگاه بر حسب برنامه و فرم

عنوان دستگاه مجری: نهاد ریاست جمهوری - هزینه‌های ضروری - کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و دولتی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۱۲																
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی															
			مقدار		بهای تمام شده		اجتناب نا پذیر				هزینه‌های برستنی				سایر هزینه‌ها			
			عملکرد		عملکرد		عمومی		انتصابی		عمومی		انتصابی		عمومی		انتصابی	
			۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	عمومی	انتصابی	عمومی	انتصابی	عمومی	انتصابی	عمومی	انتصابی	عمومی	انتصابی		
پیش‌بینی ۱۴۰۰	جمع کل	منابع هدایتی	سایر	انتصابی	عمومی	منابع هدایتی	سایر	انتصابی	عمومی	منابع هدایتی	سایر	انتصابی	عمومی	منابع هدایتی	سایر	انتصابی	عمومی	
۱۰۰۲۰۵۲۰۰	برنامه هزینه‌های ضروری و پیش‌بینی نشده	مورد	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰
۱۰۰۲۰۵۲۰۱	هزینه‌های ضروری، کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و دولتی	مورد	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰	۳,۰۰۰
جمع																		

عنوان دستگاه مجری: نهاد ریاست جمهوری - هزینه‌های ضروری - کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و دولتی												شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۱۲							
شماره طبقه بندی برنامه اجرای / دستگاه سیاستگذار			هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای				
دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرای			نتیجه نهایی		برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸					برآورد ۱۳۹۹				
سنگه عملکرد			اولویت اجرای برنامه		جمع					معمومی					معمومی				
مقدار			اولویت اجرای برنامه		جمع					معمومی					معمومی				
نهاد ریاست جمهوری																			
برنامه هزینه های ضروری و پیش‌بینی نشده			مورد		۶۸۰,۹۴۰					۷۰۲,۰۰۰					۷۴۹,۰۳۴				
جمع					۶۸۰,۹۴۰					۷۰۲,۰۰۰					۷۴۹,۰۳۴				

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: مرکز همکاری های تحول پیشرفت (کمک) ۱			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	دستیابی به دانش و تکنولوژی	تبادل اطلاعات و حمایت از علوم اقتدار آفرین	راهبری تبادل فناوری های اولویت دار و توسعه همکاری های بین‌المللی حمایت از نوآوری در حوزه فناوری های بین رشته ای

فرم شماره 3؛ برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه اجرایی بر حسب برنامه و فردی

عنوان دستگاه مجری: مرکز همکاری های تحول پیشرفت (کمک) ۱													شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۲														
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹														مجموع ۱۳۹۸	مجموع ۱۳۹۷	هدف کمی						سنتجه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی		
	برداشت های انتقالی							سایر هزینه ها									مقدار										
	جمع		عمومی		انتخابی			عمومی		انتخابی		بهای تمام شده															
	مجموع کل	هزینه های جاری	سایر	انتخابی	سایر	انتخابی	سایر	عمومی	انتخابی	سایر	انتخابی	سایر	انتخابی	سایر			انتخابی										
۳۹۷۰۱۷	۳۶۰۹۲۵						۲۱۱۲۶۰								۱۴۹۶۶۵	۱۳۹۶۰۰	۱۴۳۳۱۹	۱۸۰۴۶	۱۲۹۳۳/۳	۱۶۰۶۹/۲	۲۰	۲۰	۱۶	بروزده	راهبری تبادل فناوری‌های اولویت دار و توسعه همکاری‌های بین‌المللی	۱۰۰۴۰۳۰۰۰	
۱۳۲۸۰۶	۱۲۰۷۲۳						۶۰۷۳۳								۶۰۰۰۰	۳۸۸۰۰	۲۶۰۵۹	۱۵۰۹۲	۴۸۵۰	۴۳۴۳/۱۷	۸	۸	۶	بروزده	بروزده بومی سازی و صادرات فناوری های خاص	۱۰۰۴۰۳۰۰۵	
۲۶۴۲۱۱	۲۴۰۱۹۲						۱۵۰۵۲۷								۸۹۶۶۵	۱۰۰۸۰۰	۱۱۷۲۶۰	۳۰۰۱۶	۸۰۸۲/۳۳	۱۱۷۲۶	۱۲	۱۲	۱۰	بروزده	بروزده انتقال فناوری های راهبردی	۱۰۰۴۰۳۰۰۶	
۴۳۴۴۸۳	۳۹۴۰۷۵						۱۹۵۰۰۰								۱۴۲۴۶۵	۶۱۵۴۰۰	۳۶۸۲۶۱	۱۹۷۰۴	۱۹۸۴۴۶	۱۲۳۰۷۶	۳۰	۳۰	۱۷	بروزده	حمایت از نوآوری در حوزه فناوری‌های بین رشته ای	۱۰۰۴۰۴۰۰۰	
۳۴۲۷۳۸	۳۱۱۵۸۰						۱۹۵۰۰۰								۶۰۰۰۰	۳۳۹۸۰۰	۱۹۶۲۸۹	۵۱۹۳۰	۱۶۴۹۰۰	۹۸۱۴۴/۵	۶	۶	۵	بروزده	بروزده فناوری های نوظهور و پراگند	۱۰۰۴۰۴۰۰۱	
۹۰۷۴۵	۸۲۴۹۵														۸۲۴۹۵	۲۸۵۶۰۰	۱۷۱۹۷۲	۵۸۹۲/۵	۳۳۵۴۵/۸	۳۴۹۳۱/۲	۱۴	۱۴	۱۲	بروزده	بروزده طراحی راهکارهای کاهش اثر تحریم ها و افزایش سهم کشور در اقتصاد بین‌الملل	۱۰۰۴۰۴۰۰۲	
۸۳۰۵۰۰	۷۵۵۰۰۰						۴۰۴۲۶۰								۲۹۲۱۶۰	۷۵۵۰۰۰	۵۱۱۵۸۰									جمع	

فرم شماره 1؛ هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: نهاد ریاست جمهوری			
عنوان دستگاه مجری: مرکز بررسی های راهبردی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	طراحی طرح‌های کلان مربوط به تحقق راهبرد ملی از طریق تدوین الگوها و اهداف بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت	انجام مطالعات و پژوهش‌های علمی – کاربردی و ارائه طرح‌ها و پیشنهادهای جامع راهبردی ملی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، نظامی و روابط بین‌الملل با رعایت سیاست‌های کلی نظام	برنامه مطالعه و بررسی های راهبردی

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه بری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: مرکز بررسی‌های راهبردی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۶۰														
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی												مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷
			مقدار						بهای تمام شده							
			عملکرد ۱۳۹۷			مصوب ۱۳۹۸			عملکرد ۱۳۹۷			مصوب ۱۳۹۸				
			برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷		
۱۰۰۴۰۶۰۰۰	برنامه مطالعه و بررسی‌های راهبردی	گزارش	۸۵	۱۲۲	۱۰۰	۶۵۹	۱,۰۲۰	۶۰۰	۵۶,۰۰۰	۱۲۴,۳۸۰	۴۸,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	
۱۰۰۴۰۶۰۰۵	گزارش‌های راهبردی در حوزه های مختلف	تعداد	۸۵	۱۲۲	۱۰۰	۶۵۹	۱,۰۲۰	۶۰۰	۵۶,۰۰۰	۱۲۴,۳۸۰	۴۸,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	
جمع																

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه بری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: مرکز بررسی‌های راهبردی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۶۰																					
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای										جمع کل بودجه عمومی									
		سنجه عملکرد	مقدار	برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸														
				اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰	اولویت اجرای برنامه		عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰	
۱۰۱۰۰۰	نهاد ریاست جمهوری																						
۱۰۰۴۰۶۰۰۰	برنامه مطالعه و بررسی‌های راهبردی	گزارش	۱۰۰	۱	۵۶,۰۰۰	۱۲۴,۳۸۰	۶۰,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	
جمع																							

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان برنامه و بودجه کشور			
عنوان دستگاه مجری: سازمان برنامه و بودجه کشور - شورای عالی فنی و پرداخت به کارکنان شورای فنی استان‌ها			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش کارایی و اثربخشی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای	۱- تهیه و اجراء سند نظام فنی و اجرایی کشور ۲- بازنگری و روزآمد نمودن ضوابط فنی کشور	برنامه اجرا و نظارت بر نظام فنی و اجرایی کشور

عنوان دستگاه مجری: سازمان برنامه و بودجه کشور- شورای عالی فنی و پرداخت به کارکنان شورای فنی استان‌ها	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۲۵۱۴
--	-------------------------------------

شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	برآورد ۱۳۹۹																
		هزینه های برسنلی				اجتناب تا پذیر				سایر هزینه ها				پرداخت های انتقالی				
		عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	
۱۰۰۲۱۰۵۰۰۰	برنامه اجرا و نظارت بر نظام فنی و اجرایی کشور	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۰۰۲۱۰۵۰۱۷	گزارش پایش و ارزیابی نظام فنی و اجرایی کشور	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان برنامه و بودجه کشور- شورای عالی فنی و پرداخت به کارکنان شورای فنی استان‌ها	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۲۵۱۴
--	-------------------------------------

میلیون ریال

شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای						اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای									
		برآورد ۱۳۹۹						برآورد ۱۳۹۹									
		اولویت اجرای برنامه	معمول	معمول	معمول	معمول	معمول	معمول	معمول	معمول	معمول	معمول	معمول				
۱۰۲۵۰۰	دستگاه سیاستگذار: سازمان برنامه و بودجه کشور	۲۵۰	۱۶۸۸۲	۱۹۲۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۰۰۲۱۰۵۰۰۰	برنامه اجرا و نظارت بر نظام فنی و اجرایی کشور	۲۵۰	۱۶۸۸۲	۱۹۲۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع		۲۵۰	۱۶۸۸۲	۱۹۲۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

فرم شماره ۱: هدف ها را به بردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان برنامه و بودجه کشور
عنوان دستگاه مجری: سازمان برنامه و بودجه کشور- مازاد درآمد اختصاصی دستگاه های اجرایی ملی و استانی

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	رشد و توسعه متوازن کشور و نظارت بر تحقق اهداف برنامه های توسعه کشور	۱- رصد و نظارت مستمر بر تحقق اهداف بودجه ریزی سنواتی	۴ برنامه برنامه ریزی و رصد توسعه کشور

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان برنامه و بودجه کشور			
عنوان دستگاه مجری: سازمان برنامه و بودجه کشور			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	رشد و توسعه متوازن کشور و نظارت بر تحقق اهداف برنامه های توسعه کشور	۱- راهبری نظام برنامه ریزی توسعه کشور ۲- تدوین نظام یکپارچه برنامه ریزی و مدیریت توسعه سرزمین ۳- راهبری نظام سیاستگذاری در راستای رشد متوازن ۴- رصد و نظارت مستمر بر برنامه های توسعه کشور	برنامه برنامه ریزی و رصد توسعه کشور
دوم	افزایش کارایی و اثربخشی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای	۱- تهیه و اجراء سند نظام فنی و اجرایی کشور ۲- بازنگری و روزآمد نمودن ضوابط فنی کشور	برنامه اجرا و نظارت بر نظام فنی و اجرایی کشور
سوم	ساماندهی و مدیریت بدهی های دولت	۱- استفاده از ابزارهای نوین تامین مالی از جمله اوراق مالی و اسناد اسلامی	برنامه راهبری تعهدات و تضامین دولت
چهارم	هدایت منابع بودجه سنواتی در قالب قراردادهای مشارکتی	۱- تخصیص منابع طرح های تملک دارایی های سرمایه ای به مشارکت عمومی- خصوصی در قالب تضمین خرید خدمات، کمکهای اعتباری و تسهیلاتی و پرهیز از سهامداری در اجرای طرح ها	برنامه مشارکتهای عمومی و خصوصی
پنجم	بهبود سیاست گذاری با بهره گیری از تجارب و نظرات متخصصان و خبرگان	۱- استفاده از ظرفیت های مراکز علمی و پژوهشی در بهبود اجرای نظام برنامه ریزی، بودجه ریزی و نظارت	برنامه پژوهش های کاربردی

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال 1403

عنوان دستگاه مجری: سازمان برنامه و بودجه کشور								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۲۵۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰
۱	۲		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳
۱۴۰۱۲۰	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات		۱۱۹۵۸		۱۰۰۰۰		۱۲۰۰۰		۱۲۰۰۰
۱۴۰۱۴۶	درآمد حاصل از کارشناسی رسیدگی به شکایات مناقصات و هزینه پایش و بررسی پرونده های تشخیص صلاحیت عوامل فنی ، اجرائی		۵۱۴۰۵		۱۲۰۰۰۰		۱۲۰۰۰۰		۱۲۰۰۰۰
۱۴۰۲۰۳	درآمد حاصل از چاپ ، توزیع و فروش کتب و نشریات و واگذاری آنها		۲۴۰۸		۵۰۰۰		۵۰۰۰		۵۰۰۰
جمع			۶۵۷۷۱		۱۳۵۰۰۰		۱۳۷۰۰۰		۱۳۷۰۰۰

عنوان دستگاه مجری سازمان برنامه و بودجه کشور		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۲۵۰۰						
شماره برنامه/خرودی	برنامه اجرائی/خرودی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی			مقدار		مردود
			مشارک ۱۳۹۸	مشارک ۱۳۹۹	مشارک ۱۳۹۷	مردود ۱۳۹۸	مردود ۱۳۹۹	
نوع بودجه	نوع تک	نوع حساب	برآورد ۱۳۹۹			مردود ۱۳۹۸	مشارک ۱۳۹۷	
			مجموع	برداشت های انتقالی	اجتناب تا بذیر			هزینه های پرسنی
۱۰۲۱-۴۰۰۰	برنامه برنامهریزی و رصد توسعه کشور	سنده	۲۷۳	۲۶۹	۲۷۳	۱۱۶۳۱۳-۵۱۷	۲۶۹	۲۷۳
۱۰۲۱-۴۰۰۷	گزارشات تصمیمی	گزارش	۵۰	۴۷	۴۷	۳۰۶۸۰۸۸۸۹	۴۷	۴۷
۱۰۲۱-۴۰۱۰	نظام اجرائی نظارت بر برنامه‌های توسعه کشور	مورد	۱	۱	۱	۶,۱۶۲۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۱۲	رصد برنامه‌های توسعه‌محیط، بیان مدنیت و بلندمدت توسعه کشور	گزارش	۴۵	۵۰	۴۵	۱,۵۵۱,۰۰۰	۴۵	۴۵
۱۰۲۱-۴۰۱۱	ارزایی توسعه و رصد آمایش (ملی و استانی)	گزارش	۲۳	۲۳	۲۳	۱,۷۱۰,۰۰۰	۲۳	۲۳
۱۰۲۱-۴۰۰۹	برنامه‌های سالانه کشور	برنامه‌ها	۱	۱	۱	۱۹,۴۲۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۱۵	برنامه‌های دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های برنامه‌های توسعه کشور	این‌نامه-مقررده	۱۱۰	۱۰۰	۱۱۰	۸۶,۱۱۰,۰۰۰	۱۱۰	۱۱۰
۱۰۲۱-۴۰۰۲	سنجه سیاستهای کلی برنامه توسعه کشور	گزارش	۱	۱	۱	۳۲,۸۰۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۰۵	طرحنامه برنامه‌های توسعه کشور	گزارش	۱	۱	۱	۱۳,۳۲۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۱۶	لایحه برنامه پنج ساله توسعه کشور	مورد	۱	۱	۱	۷۸,۱۳۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۰۹	سنجه پشتیبان برنامه‌های توسعه کشور	سنجه	۱	۱	۱	۲۲,۶۵۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۰۶	سنجه عملی آمایش سرزمین	سنجه	۱	۱	۱	۱۵,۶۰۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۱۳	تأییدیه سنجه آمایش سرزمینی استان‌ها	گزارش	۳۱	۳۱	۳۱	۶۹,۷۷۷,۱۹۴	۳۱	۳۱
۱۰۲۱-۴۰۱۴	گواهی کار تصمیمی	گزارش	۲	۲	۲	۵,۳۷۰,۰۰۰	۲	۲
۱۰۲۱-۴۰۱۱	خدمت الکترونیکی	خدمت الکترونیکی	۱	۱	۱	۹۱۸	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۲۳	ارز خدمت الکترونیکی	سماهانه	۱	۱	۱	۶۱۸,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۰۰	برنامه راهبردی تعهدات و تضمین دولت	مورد	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۱۰,۳۸۲,۵۷۱	۳۵۰	۳۵۰
۱۰۲۱-۴۰۰۵	سیاستنامه‌ها و سبوبات اعتبار استانی	مورد	۵۰	۵۰	۵۰	۱۱,۸۲۰,۰۰۰	۵۰	۵۰
۱۰۲۱-۴۰۰۶	تعمیر و توسعه بدنه‌های دولت	تعمیر	۳۰۰	۳۱۰	۳۰۰	۸,۴۱۰,۰۰۰	۳۰۰	۳۱۰
۱۰۲۱-۵۰۰۰	برنامه اجرا و نظارت بر نظام فنی و اجرائی کشور	نظارت سند	۲۵۶	۲۸۱	۲۵۶	۸,۷۵۷,۳۳۸	۲۵۶	۲۸۱
۱۰۲۱-۵۰۱۵	تأمین و اجرائی نظام فنی و اجرائی کشور (تشریفات، مبنی و قراردادی، شرح خدمات و ضوابط مشاوران، فهرست بها و ...)	سنجه	۱	۱	۱	۱۱,۳۲۹,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۵۰۱۶	تشخیص صلاحیت و تعیین صلاحیت مشاوران و پیمانکاران	گواهینامه	۳۵	۳۰	۳۵	۶۹,۶۵۸,۴۲۴	۳۵	۳۰
۱۰۲۱-۵۰۱۷	گزارش بایش و ارزایی نظام فنی و اجرائی کشور	گزارش	۱۶۰	۱۸۰	۱۶۰	۳۷,۳۵۰,۰۰۰	۱۶۰	۱۸۰
۱۰۲۱-۵۰۰۰	برنامه بودجه‌ریزی و نظارت بر اجرائی بودجه کل کشور	تعمیر	۲۳۸	۲۳۳	۲۳۳	۳,۲۵۸,۱۸۷	۲۳۳	۲۳۸
۱۰۲۱-۷۰۰۵	سبوبات، این‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های قانون بودجه کل کشور	این‌نامه-مقررده	۳۵	۴۰	۳۵	۳,۱۸۱,۸۵۷	۳۵	۴۰
۱۰۲۱-۷۰۰۷	آیحه بودجه کل کشور و پیوسته‌های آن	مورد	۱	۱	۱	۱۹,۳۲۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۷۰۰۱	سیاستنامه و مقررات اعتبارات هزینه‌ای و عملکرد درآمدهای سرمایه‌ای و مالی	تعمیر	۳۳۰	۳۲۰	۳۳۰	۱۱,۸۲۷,۳۷۳	۳۳۰	۳۲۰
۱۰۲۱-۷۰۰۸	پیشنویس بخشنامه بودجه کل کشور	مورد	۱	۱	۱	۳,۶۰۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۷۰۰۹	نظارت بر عملکرد قانون بودجه کل کشور	مورد	۱	۱	۱	۴,۳۳۰,۰۰۰	۱	۱
۱۰۲۱-۴۰۰۰	برنامه مشارکت عمومی و خصوصی	گزارش پروژه	۲۳۰	۲۵۰	۲۳۰	۵,۳۴۵	۲۳۰	۲۵۰
۱۰۲۱-۴۰۰۳	گزارش راهبری و نظارت بر واگذاری پروژه‌های سرمایه‌گذاری مشارکت عمومی-خصوصی (ملی و استانی)	پروژه	۳۵	۳۰	۳۵	۳,۶۰۰,۰۰۰	۳۵	۳۰
۱۰۲۱-۴۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	پروژه عملیاتی شده	۳۵	۳۰	۳۵	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۵	۳۰
۱۰۲۱-۱۰۰۱	مراجعه‌های عملکردی	پروژه	۳۵	۳۰	۳۵	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۵	۳۰
۳,۹۱۹,۱۳۵	۳,۸۰۷,۷۹۰	۱۵۲,۳۴۹	۳,۶۵۵,۴۴۱	۱۷۱,۵۶۳	۳,۵۸۳,۹۲۹	۳,۶۱۲,۱۶۶	۱۸۷,۱۵۹	۲۶۲,۱۱۶

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان برنامه و بودجه		عنوان دستگاه مجری: سازمان های مدیریت و برنامه ریزی استان ها (۳۱ استان)	
۱۰۲۵۰۰		۱۰۲۵۵۰	
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	رشد و توسعه متوازن کشور و نظارت بر تحقق اهداف برنامه های توسعه کشور	۱- راهبری نظام برنامه ریزی توسعه کشور	برنامه برنامه ریزی و رصد توسعه کشور- استان ها
		۲- تدوین نظام یکپارچه برنامه ریزی و مدیریت توسعه سرزمین	
		۳- راهبری نظام سیاستگذاری در راستای رشد متوازن	
		۴- رصد و نظارت مستمر بر برنامه های توسعه کشور	
دوم	هدایت منابع بودجه سنواتی در قالب قراردادهای مشارکتی	۱- بودجه ریزی در راستای تحقق برنامه های توسعه کشور	برنامه بودجه ریزی و نظارت بر اجرای بودجه- استان ها
		۲- رصد و نظارت مستمر بر تحقق اهداف بودجه ریزی سنواتی	
		۳- اصلاح ساختار بودجه ریزی کشور	
سوم	افزایش کارایی و اثربخشی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای	۱- تخصیص منابع طرح های تملک دارایی های سرمایه ای به مشارکت عمومی- خصوصی در قالب تضمین خرید خدمات، کمکهای اعتباری و تسهیلاتی و پرهیز از سهامداری در اجرای طرح	۱- برنامه مشارکت عمومی و خصوصی- استان ها
		۱- تهیه و اجراء سند نظام فنی و اجرایی کشور	
		۲- بازنگری و روزآمد نمودن ضوابط فنی کشور	
چهارم	بهبود مدیریت، ارتقای بهره وری و استفاده بهینه از منابع انسانی	۱- استفاده از فناوری های نوین برای ارائه خدمات	۱- برنامه توسعه مدیریت و سرمایه انسانی
		۲- تهیه و تدوین شاخص های مناسب برای ارزیابی عملکرد	
		۳- استفاده از فناوری های نوین برای برگزاری آموزش از راه دور	
پنجم	تهیه، اعلام و انتشار آمارهای رسمی کشور و اجرای برنامه ملی آمار	۱- مدرن سازی نظام آماری و تاکید بر پیاده سازی نظام جامع ثبت های آماری	۱- برنامه راهبری و هماهنگی در تهیه محاسبات اقتصادی و ملی
		۲- بهره گیری از فناوری های نوین در تولید نقشه های پوششی	
	گسترش و بهبود داده های مبنایی، چارچوب ها مرجع و زیرساخت داده های مکانی برای مشارکت موثر در برنامه ریزی و توسعه پایدار کشور و تثبیت مرجعیت سازمان نقشه برداری در تدوین و توسعه استانداردها و الزامات فنی به منظور تضمین کیفیت تعامل پذیری و پایداری و توسعه و به روزرسانی فن آوری ها و محصولات جدید		

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: شورای عالی امنیت ملی																		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۴			
میلیون ریال																					
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی			
		برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸					برآورد ۱۳۹۹									
		مقدار	سنجه عملکرد	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی		سایر	منابع هدفمندی	جمع
۱۰۱۰۴	شورای عالی امنیت ملی																				
۱۰۰۲۰۲۱۰۰۰	برنامه راهبردی امنیت ملی	مورد			۱۲۰۰	۱۱۲۳۹۵	۱۳۵۰۰۰	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: شورای عالی امنیت ملی			
شورای عالی امنیت ملی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	راهبردی امنیت ملی و دفاعی کشور	اجرای اصل ۱۷۶ قانون اساسی	راهبردی امنیت ملی

فرم شماره ۱: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: شورای عالی امنیت ملی																	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۴	
میلیون ریال																		
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی	
		مقدار	سنجه عملکرد	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	پیش بینی ۱۴۰۰			
							عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع					عمومی		اختصاصی
۱۰۱۰۴	شورای عالی امنیت ملی																	
۱۰۰۲۰۲۱۰۰۰	برنامه راهبردی امنیت ملی	مورد	۱۲۰۰	۱۱۲۳۹۵	۱۳۵۰۰۰	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷	۱۳۳۱۲۷

فرم شماره ۲: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۳

عنوان دستگاه مجری: آموزشکده نقشه برداری کشور										شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۳۵۰۲	
میلیون ریال											
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰		
	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	
۱	۲		۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	
۱۴۰۱۰۳	درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی		۲۴۸۰	۲۴۸۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۰	۰	۰	۰	
	جمع		۰	۲۴۸۰	۰	۵۰۰۰	۰	۰	۰	۰	

فرم شماره 3؛ برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه بری بر حسب برنامۀ و فرودهی

عنوان دستگاه مجری: آموزشکده نقشه برداری کشور شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۳۵۰۲

پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹																	هدف کمی				سند	برنامه اجرایی/خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/ خروجی		
	هزینه های برسلی																	مقدار		بهای تمام شده						
	اجتناب نا پذیر					سایر هزینه ها					پرداخت های انتقالی							جمع		برآورد ۱۳۹۹					مجموع ۱۳۹۸	
	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	منابع	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	منابع	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	منابع	عمومی	اختصاصی	سایر	جمع کل	مجموع ۱۳۹۸	مجموع ۱۳۹۷				مجموع ۱۳۹۷	مجموع ۱۳۹۸
۱۷۱۴					۲۳۷۶																		دستاورد	برنامه پژوهش های توسعه ای دانشگاهی	۱۸۰۵۰۳۰۰۰	
۱۷۱۴					۲۳۷۶																		پروژه	طرح های پژوهشی	۱۸۰۵۰۳۰۴۵	
۳۰۷۰۰					۱۸۰۰۰										۱۸۰۰۰	۳۴۵۲۰	۱۴۵۰۰	۱۸۰۰۰	۳۴۵۲۰	۱۴۵۰۰	۱	۱	۱	دانشجو	برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص	۱۸۰۳۰۱۰۰۰
۳۰۷۰۰					۱۸۰۰۰										۱۸۰۰۰	۳۴۵۲۰	۱۴۵۰۰	۱۲۰	۶۰/۱	۴۱/۷	۱۵۰	۳۲۵	۳۰	نفر	نیروی متخصص	۱۸۰۳۰۱۲۷۵
																									جمع کل	
۲۳۴۱۴	۲۰۳۷۶	۰	۰	۰	۲۰۳۷۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۳۷۶	۳۷۷۰۰	۱۷۱۸۶									

فرم شماره 4؛ برآورد اعتبارات دستگاه بری بر حسب برنامۀ های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: آموزشکده نقشه برداری کشور شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۳۵۰۲

میلیون ریال

جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای								اعتبارات هزینه ای								هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار							
	برآورد ۱۳۹۹								برآورد ۱۳۹۹								مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			اولویت اجرای برنامه	سند					
	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی												
																										دستگاه سیاستگذار ۱: وزارت علوم تحقیقات و فناوری	
	۲۳۷۶									۱۷۱۴	۲۳۷۶					۲۳۷۶	۳۱۸۰	۲۶۸۶	۱	۶	دستاورد		برنامه پژوهش های توسعه ای دانشگاهی	۱۸۰۵۰۳۰۰۰			
	۱۸۰۰۰									۲۰۷۰۰	۱۸۰۰۰					۱۸۰۰۰	۳۴۵۲۰	۱۴۵۰۰	۱	۱	دانشجو		برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص	۱۸۰۳۰۱۰۰۰			
																									دستگاه سیاستگذار ۲: سازمان برنامه و بودجه کشور		
۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰					۷۰۰	۲۰۰۰۰	۰	۱														برنامه ارائه خدمات نقشه برداری و اطلاعات مکانی	۱۰۰۲۰۰۶۰۰۰	
۷۰۰	۲۱۰۷۶	۷۰۰	۷۰۰	۰	۰	۰	۷۰۰	۲۰۰۰۰	۰	۲۳۴۱۴	۲۰۳۷۶	۰	۰	۰	۲۰۳۷۶	۳۷۷۰۰	۱۷۱۸۶								جمع کل		

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت کشور			
عنوان دستگاه مجری: سازمان مدیریت بحران کشور			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقای سطح ایمنی و کاهش خطر پذیری کشور	۱- کاهش خطرپذیری کشور در برابر مخاطرات طبیعی از جمله زلزله، سیل، خشکسالی، طوفان و ریزگرد و ...	۱- برنامه راهبردی حوادث غیرمترقبه
دوم	افزایش سطح آگاهی جامعه در مقابله با مخاطرات طبیعی	۱- حمایت از پژوهش‌های کاربردی و مراکز علمی ذیربط	۱- برنامه انجام پژوهش‌های کاربردی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری			
عنوان دستگاه مجری: دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	نظارت بر رهبر و تعیین رهبر، در صورت فوت یا کناره‌گیری بیماری و یا احراز نداشتن صلاحیت	اجرای اصول ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۱۰۷ قانون اساسی ج.ا.ا، بر طبق آئین نامه داخلی	برنامه امور اجرایی مجلس خبرگان رهبری

فرم شماره ۱: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان اداری و استخدامی کشور			
عنوان دستگاه مجری: سازمان اداری و استخدامی کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقای، توسعه مدیریت و سرمایه انسانی کشور	۱- برنامه ریزی نیروی انسانی کشور	برنامه توسعه مدیریت و سرمایه انسانی کشور
		۲- آموزش و بهسازی نیروی انسانی کشور	
		۳- راهبری مدیریت مشاغل و نظام های پرداخت دستگاه های اجرایی	
دوم	نوسازی اداری کشور	۱- مدیریت عملکرد و ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی	برنامه نوسازی اداری کشور
		۲- راهبری ساختار و تشکیلات تفصیلی سازمانی در دستگاه های اجرایی	
سوم	ارایه خدمت بصورت الکترونیکی	۱- توسعه دولت الکترونیک در دستگاه های اجرایی	برنامه توسعه دولت الکترونیک
چهارم	ارتقاء اخلاق و سلامت اداری	۱- راهبری و تدوین قوانین و مقررات اداری و استخدامی کشور	برنامه نظارت بر سلامت اداری هماهنگی امور حقوقی، اداری و استخدامی
		۲- برنامه ریزی و ارتقای سلامت اداری و صیانت از حقوق مردم در دستگاه های اجرایی	

فرم شماره ۱: برآورد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان اداری و استخدامی کشور																								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۰۵۷			
میلیون ریال																											
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی				اعتبارات هزینه ای												اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی			
		سنگه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹				پیش بینی ۱۴۰۰	پیش بینی ۱۴۰۰							
							عمومی	اختصاصی	سایر	منايع هدفمندی	جمع				عمومی	اختصاصی	سایر	منايع هدفمندی			جمع						
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منايع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷				
	دستگاه سیاستگذار : سازمان اداری و استخدامی کشور																										
۱۰۰۲۰۲۹۰۰۰	برنامه توسعه مدیریت و سرمایه انسانی کشور	دستگاه	۱۶۲,۳۵۳	۱	۲۴۴,۷۱	۲۵۷,۸۶۱	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	-	-	-	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	۲۷۶,۸۴۹	
۱۰۰۲۰۴۱۰۰۰	برنامه نوسازی اداری کشور	گزارش	۷۰	۱	۱۲۴,۷۲۵	۱۸۰,۸۶۶	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	-	-	-	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	۲۷۶,۶۱۱	
۱۰۰۲۰۳۵۰۰۰	برنامه نظارت بر سلامت اداری هماهنگی امور حقوقی، اداری و استخدامی	گزارش	۳۰,۱۲۰	۱	۶۳,۱۹۴	۷۸,۴۳۵	۸۸,۹۵۸	۹۷,۸۵۶	-	-	-	۹۷,۸۵۶	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸	۸۸,۹۵۸
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک																										
جمع																											

فرم شماره ۱: برآورد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان مجری ساختمانهای دولتی و عمومی																								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۲۸۵۰۰۰			
میلیون ریال																											
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی				اعتبارات هزینه ای												اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی			
		سنگه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹				پیش بینی ۱۴۰۰	پیش بینی ۱۴۰۰							
							عمومی	اختصاصی	سایر	منايع هدفمندی	جمع				عمومی	اختصاصی	سایر	منايع هدفمندی			جمع						
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منايع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷		
۱۵۳۰۰۰	وزارت راه و شهرسازی																										
۱۰۰۲۰۷۴۰۰۰	نابین ، توسعه مقاوم سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها ، ساختمانها ، اماکن و ماشین آلات																										
۱۰۰۲۰۳۲۰۰۰	برنامه راهبردی حوادث غیرمترقبه																										
۱۰۸۱۰۰	دادگستری جمهوری اسلامی ایران																										
۱۲۰۱۰۰۵۰۰۰	اصلاح و تربیت زندانبانان																										
۱۰۰۱۰۰۳۰۰۰	برنامه قانونگذاری																										
جمع																											

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان اداری و استخدامی کشور			
عنوان دستگاه مجری: سازمان ملی بهره‌وری کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقای بهره‌وری در کشور	۱- پایش، سنجش و تحلیل و ارزیابی عملکرد بهره‌وری	۱- سیاست‌گذاری برنامه‌ریزی و راهبردی بهره‌وری
		۲- برنامه‌ریزی، ارائه آموزش‌های تخصصی، شبکه‌سازی و ترویج بهره‌وری	۲- پایش، سنجش و تحلیل بهره‌وری
			آموزش‌های تخصصی، شبکه‌سازی و ترویج فرهنگ بهره‌وری

فرم شماره ۱: برآورد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان ملی بهره وری کشور																							شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۲۵۱۸				
میلیون ریال																											
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	عنوان شاخص عملکرد (خدمت یا کالا)	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی							
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۹					پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹									
							جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸			عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع				
	دستگاه سیاست گذار: سازمان اداری و استخدامی کشور																										
۱۰۰۲۰۱۵۰۰	برنامه آموزش های تخصصی، شبکه سازی و ترویج فرهنگ بهره وری	برنامه	۱	۱	۳۳۱۵۸	۵۰۷۴۱	۴۹۴۰۰	۴۹۴۰۰													۶۱۰۹۰	۴۹۴۰۰					
۱۰۰۲۰۴۳۰۰	برنامه پایش، سنجش و تحلیل بهره وری	گزارش	۱	۱	۱۱۰۲۳	۱۸۱۰۵	۲۳۱۹۸	۲۳۱۹۸														۲۵۵۲۰	۲۳۱۹۸				
۱۰۰۲۰۱۶۰۰	برنامه سیاست گذاری برنامه ریزی و راهبردی بهره وری	برنامه	۱	۱	۲۲۹۰۵	۳۸۶۳۴	۵۵۸۰۰	۵۵۸۰۰														۵۴۶۲۸	۵۵۸۰۰				
۱۰۰۲۰۱۵۰۰	برنامه آموزش های تخصصی، شبکه سازی و ترویج فرهنگ بهره وری																					۴۱۰۰	۴۱۰۰				
جمع																											
					۶۷۰۸۶	۱۰۷۴۸۰	۱۲۸۳۹۸	۱۴۱۳۳۸	۱۲۸۳۹۸													۱۴۵۳۳۸	۱۳۳۴۹۸				

فرم شماره 4؛ برآورد اعتبارات دستگاه بری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: مرکز آمار ایران														شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۰۳۰۰۰		میلیون ریال	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای							اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی					
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹			اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹			پیش بینی ۱۴۰۰				
					مقدار	سنجه عملکرد	جمع					منابع هدفمندی	سایر			اختصاصی	عمومی	جمع	منابع هدفمندی
سازمان برنامه و بودجه																			
۱۰۰۲۰۲۸۰۰۰/۰۰	راهبری و اجرای طرحهای آمارگیری	طرح	۲۹	۳۱۱۲۶۲	۵۶۲۳۷۸	۷۰۴۶۹۰	۷۷۱۷۳۹	۷۷۱۷۳۹	۷۰۴۶۹۰	۷۷۱۷۳۹	۷۰۴۶۹۰	۷۷۱۷۳۹	۷۰۴۶۹۰	۷۷۱۷۳۹	۷۰۴۶۹۰				
۱۰۰۲۰۱۷۰۰۰/۰۰	راهبری محاسبات اقتصادی و ملی	گزارش	۲۳۹	۴۱۵۱/۹	۵۱۴۱۶	۴۴۹۳۲۰	۴۹۴۲۵۲	۴۹۴۲۵۲	۴۴۹۳۲۰	۴۹۴۲۵۲	۴۴۹۳۲۰	۴۹۴۲۵۲	۴۴۹۳۲۰	۴۹۴۲۵۲					
جمع																			
				۳۵۲۸۷۴	۶۱۳۷۹۴	۱۱۵۴۰۱۰	۱۲۶۵۹۹۱	۱۲۶۵۹۹۱	۱۱۵۴۰۱۰	۱۲۶۵۹۹۱	۱۱۵۴۰۱۰	۱۲۶۵۹۹۱	۱۱۵۴۰۱۰	۱۲۶۵۹۹۱					

فرم شماره 1؛ هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار:			
عنوان دستگاه مجری: مرکز آموزش مدیریت دولتی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ایفای نقش محوری در ارتقاء مدیریت امور عمومی از طریق آموزش، تربیت و توسعه شایستگی های مدیران و کارکنان بخش دولتی در سطح ملی و منطقه ای در افق ۱۴۰۴	۱- برنامه ریزی و توسعه آموزش ۲- مدیریت آموزشهای حرفه ای و تخصصی	برنامه آموزش های شغلی

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: مرکز آموزش مدیریت دولتی															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱E+۰۵				
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای								اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی		
		سنجه عملکرد	مقدار اجرای برنامه	اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۹									
							جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب	عملکرد	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی	برآورد		پیش بینی	
	سازمان اداری و استخدامی																		
۱۰۰۲۰۹۴۰۰	برنامه آموزش های شغلی	گواهینامه	۱۰۰۰۰	۱	۱۱۴۵۲۷	۱۸۵۶۹۰	۲۰۸۲۷۵	۲۲۰۰۰							۲۳۰۲۷۵	۲۳۰۲۷۵	۲۶۱۶۰۳		
	جمع				۱۱۴۵۲۷	۱۸۵۶۹۰	۲۰۸۲۷۵	۲۲۰۰۰							۲۳۰۲۷۵	۲۳۰۲۷۵	۲۶۱۶۰۳		

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان برنامه و بودجه کشور				
عنوان دستگاه مجری: سازمان نقشه برداری کشور				
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی	
۱	گسترش و بهبود داده های مبنایی، چارچوب ها مرجع و زیرساخت داده های مکانی برای مشارکت موثر در برنامه ریزی و توسعه پایدار کشور و تثبیت مرجعیت سازمان نقشه برداری در تدوین و توسعه استانداردها و الزامات فنی به منظور تضمین کیفیت تعامل پذیری و پایایی و توسعه و به روزرسانی فن آوری ها و محصولات جدید	دوره ای شدن جمع آوری، پردازش و تولید داده های مکانی کشور توسعه محتوا، بازنگری کیفی و یکپارچه سازی داده های مکانی کشور متنوع سازی محصولات و خدمات متناسب با نیازهای گروه های مختلف جامعه اتقاء و متنوع سازی روش های عرضه محصولات و خدمات با بهره گیری از فن آوری های روز طراحی و تولید سامانه یکپارچه مدیریت اطلاعات مکانی کشور الزام بکارگیری استانداردها و دستورالعمل های فنی با رویکرد کنترل های پیشگیرانه افزایش جامعیت و تنوع استانداردها و دستورالعمل ها اولویت بندی طرح های پژوهشی به منظور حل مشکلات موجود و با	۳	۴
دوم		شفاف سازی و گسترش فناوری های نوین	برنامه توسعه دولت الکترونیک	

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۳۹۹

عنوان دستگاه مجری: سازمان نقشه برداری کشور								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۳۵۰۰	
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۲۰	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	۲۱۶۱۰		۱۰۰۰۰۰		۱۰۰۰۰۰		۱۵۰۰۰۰	
۱۴۰۲۰۳	درآمد حاصل از فروش کتب و نشریات	۲۸۶۰۳		۳۰۰۰۰		۳۰۰۰۰		۴۰۰۰۰	
جمع		۵۰۲۱۳		۱۳۰۰۰۰		۱۳۰۰۰۰		۱۹۰۰۰۰	

عنوان دستگاه مجری: سازمان نقشه برداری کشور																				شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۳۵۰۰	
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سند	عملکرد	هدف کمی												مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	پیش بینی ۱۴۰۰			
				بهای تمام شده						مقدار											
				برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد ۱۳۹۷		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد ۱۳۹۷							
				عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی						
برآورد ۱۳۹۹												مصوب ۱۳۹۸		پیش بینی ۱۴۰۰							
برداشت های انتقالی												سایر هزینه ها		اجتناب تا پذیر		هزینه های پرسنلی		جمع			
عمومی												مصوب ۱۳۹۸		پیش بینی ۱۴۰۰							
۱۰۰۲۱۰۹۰۰	برنامه ارائه خدمات نقشه برداری و	سند	۳۷	۴۴/۵	۵۷	۱۶۰۳۷	۱۹۵۳۴	۱۵۸۲۶/۲	۵۹۳۳۲	۸۷۹۰۵۰	۵۹۳۳۲	۱۲۴۰۰	۳۲۰۲۴	۵۹۳۱۵۹	۸۷۹۰۵۰	۱۰۱۶۶۶۶	۹۳۵۵۸۳	۰	۰	۰	۹۳۵۵۸۳
۱۰۰۲۱۰۹۰۴	ارائه سرویسهای بر خط از پایگاه داده مکانی توزیع یافته	سرویس	۱۳	۶	۶	۲۲۶۲/۳	۱۰۸۲۷	۱۰۳۷/۶۶۷	۵۱۵۵۵	۶۵۰۸۲	۲۳۵۸۲	۲۳۵۸۲	۲۳۵۸۲	۳۳۵۸۲	۶۵۰۸۲	۷۷۳۱۸	۶۲۱۶۶	۰	۰	۰	۶۲۱۶۶
۱۰۰۲۱۰۹۰۵	ارائه خدمات داده های مکانی برورسانی شده (نقشه ستایشی-مکشای هوایی و جارت های دریایی، نظارت و کنترل نسبی)	میلون حکار	۷	۹	۱۱	۲۳۸۶/۸	۶۷۸۲۳	۵۸۱۰۱۳۷	۶۵۲۱۸۳	۶۱۱۰۳۵	۳۶۰۶۹	۱۲۴۰۰	۳۵۰۷۲۲	۳۶۰۶۹	۶۱۱۰۳۵	۶۸۸۲۳	۶۵۲۱۱۱	۰	۰	۰	۶۵۲۱۱۱
۱۰۰۲۱۰۹۰۷	اطلس های ملی	جلد	۲	۲	۲	۴۴۸۱/۳	۱۰۱۲۷	۱۰۱۲۷	۸۹۶۲۴	۲۰۲۹۲۴	۱۶۳۵۰۷	۲۰۲۹۲۴	۲۰۲۹۲۴	۱۶۳۵۰۷	۲۰۲۹۲۴	۲۴۱۰۸۵	۲۰۲۹۲۴	۰	۰	۰	۲۰۲۹۲۴
۱۰۰۴۰۱۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی	پروژه	۰	۱۳	۵	۰	۳۶۲	۴۴۶/۲	۴۷۰۰	۴۷۰۰	۴۷۰۰	۲۲۳۱	۲۲۳۱	۴۷۰۰	۲۲۳۱	۲۲۳۱	۲۲۳۱	۰	۰	۰	۲۲۳۱
۱۰۰۴۰۱۰۱۴	طرح های پژوهشی	پروژه	۰	۱۳	۵	۰	۳۶۱/۴	۴۴۶/۲	۴۷۰۰	۴۷۰۰	۴۷۰۰	۲۲۳۱	۲۲۳۱	۴۷۰۰	۲۲۳۱	۲۲۳۱	۲۲۳۱	۰	۰	۰	۲۲۳۱
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	خدمت	۳	۳	۰	۰	۲۰۰۰	۱۹۴۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۵۸۲۰	۵۸۲۰	۶۰۰۰	۵۸۲۰	۵۸۲۰	۵۸۲۰	۰	۰	۰	۵۸۲۰
۱۰۰۲۰۵۷۰۸۶	ارائه خدمات الکترونیکی	سامانه	۰	۳	۳	۰	۲۰۰۰	۱۹۴۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۵۸۲۰	۵۸۲۰	۶۰۰۰	۵۸۲۰	۵۸۲۰	۵۸۲۰	۰	۰	۰	۵۸۲۰
جمع کل									۵۹۳۳۲	۸۸۹۷۵۰	۵۹۳۱۵۹	۱۲۴۰۰	۳۲۰۲۴	۵۹۳۱۵۹	۸۸۹۷۵۰	۱۰۲۶۶۷	۹۳۵۵۸۳	۰	۰	۰	۹۳۵۵۸۳

فرم شماره ۱: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت کشور			
عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	تقویت و توانمندسازی احزاب و تشکلهای سیاسی	بسترسازی قانونی و اجرایی به منظور واقعی کردن فعالیت احزاب و تسهیل فرایند قانونی فعالیت شعب فرعی آنها (شهرستانی) - تقویت رویه های قانونی و اجرایی نظارت بر فعالیت احزاب - اعتلا و ارتقای فرهنگی فعالیت حزبی در کشور - معاضدت حقوقی و حمایت مالی دولت از احزاب	برنامه تقویت و تحکیم سیاست داخلی
سوم	ایجاد فضای آزاد و عادلانه در رقابتهای انتخاباتی	تقویت آزادی های سیاسی و ایجاد بستر مناسب جهت بهره برداری از آن - تقویت آزادی های مشروع مدنی جهت افزایش مشارکت سیاسی - توسعه و تجهیز زیرساخت های مخابراتی و اینترنت برای برگزاری انتخابات	برنامه تقویت و تحکیم سیاست داخلی
چهارم	حفظ و تقویت وحدت و همبستگی و وفاق ملی ایرانیان و فراهم آوردن شرایط و زمینه های اجرای اصول ۱۲ - ۱۳ - ۱۵ و ۱۹ قانون اساسی	تقویت مشارکت همه اقوام در امور کشور و تسهیل فرایند ملت سازی - فراهم آوردن زمینه های کاهش تبعیض و از بین بردن زمینه های تفرقه ، اختلاف ، تجزیه طلبی و جلوگیری از تبدیل مسایل قومی به تهدید علیه وحدت و امنیت ملی -	
پنجم	ارتقاء کیفیت محیط زیست شهری - بهبود و توسعه حمل و نقل عمومی-بهبود کیفیت فضای سبز شهری -بهبود و توسعه سامانه های حمل و نقل عمومی با تاکید بر حمل و نقل ریلی - ساماندهی به سکونتگاه‌های حاشیه‌ای و غیر رسمی-تحقق طرح ها و برنامه های بازآفرینی شهری پایدار - احیای بافت‌های فرسوده	توسعه کمی و کیفی فضای سبز شهری -بهبود و توسعه سامانه های حمل و نقل عمومی با تاکید بر حمل و نقل ریلی - ساماندهی به سکونتگاه‌های حاشیه‌ای و غیر رسمی-تحقق طرح ها و برنامه های بازآفرینی شهری پایدار - احیای بافت‌های فرسوده	برنامه هماهنگی توسعه عمرانی شهری و روستایی
ششم	هماهنگی برنامه های اشتغال و سرمایه گذاری استانها در راستای توسعه اقتصادی	محور قرار دادن توازن منطقه ای در برنامه های اقتصادی استانها	برنامه هماهنگی فعالیتهای اقتصادی استانها
هفتم	تأمین امنیت کشور	تقویت و گسترش نقش و مشارکت مردم در امنیت کشور - گسترش و تقویت فرهنگ قانون مداری - ایمن سازی کشور از خطر گروههای تروریستی و تکفیری	برنامه جبران خسارتهای ویژه امنیتی
هشتم	افزایش خدمات بر پایه دولت الکترونیک	ارائه خدمات دولتی از طریق سامانه های دولت الکترونیک	برنامه توسعه دولت الکترونیک
نهم	ارتقای کیفی خدمات	مطالعه و پژوهش در زمینه بهبود ارائه خدمات و افزایش اثربخشی	برنامه پژوهشهای کاربردی
دهم	هدایت، راهبری و پشتیبانی شوراهای اسلامی و نظارت بر فعالیت آنها.	طراحی و اجرای نظامهای ارزیابی اثربخشی و کارآمدی شوراهای اسلامی شوراها	برنامه راهبری و نظارت بر شوراهای اسلامی
یازدهم	تأمین امنیت پایدار در کشور	تقویت و گسترش نقش و مشارکت مردم در امنیت کشور - گسترش و تقویت فرهنگ قانون مداری - ایمن سازی کشور از خطر گروههای تروریستی و تکفیری - کنترل نامحسوس مؤلفه های امنیتی - گسترش و تقویت ساماندهی الکترونیکی و کنترل مرزها - گسترش مشارکت مرزنشینان در تأمین امنیت مناطق مرزی - تقویت و گسترش زیرساخت های مناطق مرزی	برنامه سیاستگذاری و نظارت بر استقرار نظم عمومی و امنیت داخلی
سیزدهم	استقرار متوازن جمعیت در مناطق و پیشگیری از مهاجرت گسترده از پیرامون به مرکز	ضابطه مند کردن ایجاد سطوح تقسیمات کشوری جدید مبتنی بر ظرفیت های زیستی و ضوابط آمایش سرزمین - بسترسازی و فراهم آوردن زیرساخت های استقرار پایدار جمعیت و بالفعل سازی ظرفیت های بالقوه مناطق در معرض آسیب زیست انسانی و مهاجرفرست	برنامه ساماندهی تقسیمات کشوری
چهاردهم	ارتقاء سرمایه اجتماعی (تقویت اعتماد ، رضایت و ارتباطات اجتماعی) - ارتقاء نشاط اجتماعی - انسجام در مدیریت اجتماعی کشور	ارتقای اعتماد مردم به سطوح مختلف عملکردی نظام (اعم از اعتماد به سطوح کلان ، نهادها ساختارهای عملکردی ، اعتماد تعمیم یافته و اعتماد بین فردی - گسترش ارتباطات اجتماعی - تقویت تعامل بین مردم ، دولت و تشکل ها -	برنامه حفظ و ارتقای سلامت اجتماعی جامعه

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال 1400

عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۵۰۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۱۵	درآمد حاصل از ارائه خدمات و اجازه استفاده از امکانات بازارچه های مرزی	۱۸۰,۹۶۲		۱۷۰,۰۰۰		۱۵۰,۰۰۰		۱۶۵,۰۰۰	
۱۴۰۱۱۹	درآمد حاصل از خدمات شهری (ماده ۹۹ قانون شهرداریها)	۲۸۵,۴۷۴		۱۳۰,۰۰۰		۱۳۰,۰۰۰		۱۴۳,۰۰۰	
۱۴۰۱۲۰	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات (صدور کارت شناسایی اتباع)	۱۱۵,۰۷۵		۳۰۰,۰۰۰		۳۰۰,۰۰۰		۳۳۰,۰۰۰	
جمع		۵۸۱,۵۱۱		۶۰۰,۰۰۰		۵۸۰,۰۰۰		۶۳۸,۰۰۰	۰

فرم شماره (۴): برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرائی

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱-۵۰۰۰													عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور				
میانوع ریال													دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرائی	کلاس طبقه بندی برنامه اجرائی / دستگاه سیاستگذار			
جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						اعتبارات هزینه ای				هدف کمی اینماده یا نتیجه نهایی					
		پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرائی برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			اولویت اجرائی برنامه	مقدار	سجده عملکرد
			جمع	عمومی					جمع	عمومی							
۲,۵۰۸,۹۱۵	۲,۲۸۰,۸۲۲						۲,۵۰۸,۹۱۵	۲,۲۸۰,۸۲۲	۲,۲۸۰,۸۲۲	۲,۲۲۷,۸۰۰	۱,۲۵۵,۵۰۱					وزارت کشور	۱-۵۰۰۰
۱۰۹,۶۸۴	۹۹,۷۱۲						۱۰۹,۶۸۴	۹۹,۷۱۲	۹۹,۷۱۲	۶۴,۰۰۰	۴۲,۲۹۲	۲	۱۰۰	میزان سلامت اجتماعی	برنامه حفظ و ارتقاء سلامت اجتماعی جامعه	۱۰۰۲۰۱۰۰۰	
۳۱۳,۵۰۰	۲۸۵,۰۰۰						۳۱۳,۵۰۰	۲۸۵,۰۰۰	۲۸۵,۰۰۰	۲۲۲,۰۰۰	۱۶۸,۰۵۷	۱	۸۲۱	میزان مشارکت	برنامه تقویت و تحکیم سیاست داخلی	۱۰۰۲۰۱۲۰۰۰	
۲۴۰,۶۸۰	۲۱۸,۸۰۰						۲۴۰,۶۸۰	۲۱۸,۸۰۰	۲۱۸,۸۰۰	۲۲۰,۰۰۰	۸۷,۶۵۲	۳	۱۳۵۰	تعداد	برنامه هماهنگی ایسه عمرانی شهری و روستایی	۱۰۰۲۰۱۹۰۰۰	
۱۱۸,۸۰۰	۱۰۸,۰۰۰						۱۱۸,۸۰۰	۱۰۸,۰۰۰	۱۰۸,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۰	۶۸,۹۲۱	۶	۷۰	تعداد	برنامه هماهنگی فعالیتهای اقتصادی استانها	۱۰۰۲۰۲۰۰۰۰	
۱۲۲,۱۰۰	۱۱۱,۰۰۰						۱۲۲,۱۰۰	۱۱۱,۰۰۰	۱۱۱,۰۰۰	۸۶,۰۰۰	۶۶,۶۰۹	۱	۵۰۰	میزان ساماندهی	برنامه ساماندهی تقسیمات کشوری	۱۰۰۲۰۲۶۰۰۰	
۲۷۸,۳۰۰	۲۵۲,۰۰۰						۲۷۸,۳۰۰	۲۵۲,۰۰۰	۲۵۲,۰۰۰	۲۷۶,۰۰۰	۲۴۰,۷۰۹	۴	۲۸۸۳	تعداد نظارت	برنامه راهبری و نظارت بر شوراهای اسلامی	۱۰۰۲۰۲۲۰۰۰	
۱۴,۲۰۰	۱۲,۰۰۰						۱۴,۲۰۰	۱۲,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۲,۲۰۰	۵	۴۰	پروژه	برنامه پژوهش های کاربردی در حوزه سیاست داخلی	۱۰۰۲۰۱۲۰۰۰	
۱,۰۰۱,۳۵۱	۹۱۰,۳۱۹						۱,۰۰۱,۳۵۱	۹۱۰,۳۱۹	۹۱۰,۳۱۹	۸۹۹,۸۰۰	۵۹۱,۶۷۸	۱	۱۴۰۵۰	فرصت های پنداری	برنامه سیاستگذاری و نظارت بر استقرار نظم عمومی و امنیت داخلی	۱۰۰۲۰۱۰۰۰۰	
۱۵۴,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰						۱۵۴,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱	۲۰۰	پرونده	برنامه جبران خسارتهای ویژه امنیتی	۱۰۰۲۰۲۴۰۰۰	
																سازمان اداری و استخدامی کشور	۱۰۱۰۵۷
۱۵۷,۳۰۰	۱۴۲,۰۰۰						۱۵۷,۳۰۰	۱۴۲,۰۰۰	۱۴۲,۰۰۰	۱۰۴,۰۰۰	۶۹,۲۱۶	۴	۳۵	خدمت الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	

فرم شماره ۱۱: هدف، راهبردها و اقدامات اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت کشور			
عنوان دستگاه مجری: سازمان ثبت احوال کشور			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	اتقان اسناد هویتی	۱- افزایش دقت و صحت در ثبت مشخصات هویتی	برنامه تولید و صدور اسناد و مدارک هویتی
		۲- طراحی چاپ و صدور اسناد به روش مکانیزه	برنامه ثبت و ساماندهی وقایع هویتی ایرانیان
دوم	توسعه نظام جامع ایرانیان	۱- تکمیل و بهنگام سازی اطلاعات هویتی ایرانیان	برنامه شناسایی ایرانیان
		۲- ساماندهی ، هدایت و اتصال داده و اطلاعات موجود در دستگاههای اجرایی	
سوم	ارائه خدمات الکترونیکی	۱- تکمیل و بهنگام سازی اطلاعات هویتی ایرانیان	توسعه دولت الکترونیک
		۲- ساماندهی ، هدایت و اتصال داده و اطلاعات موجود در دستگاههای اجرایی	
چهارم	تحقیق و پژوهش در حوزه سیاست خارجی	۱- تقویت بنیه علمی و کارشناسی وزارت امور خارجه	برنامه پژوهش های کاربردی در حوزه سیاست داخلی

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان ثبت احوال کشور		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۵۵۰۰							
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱		۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
	درآمد حاصل از ارائه خدمات الکترونیکی	۱۷۰۱۷۲۳		۲۳۰۰۰۰۰		۲۶۰۰۰۰۰		۲۶۰۰۰۰۰	
	درآمد حاصل از ثبت نام و صدور کارت هوشمند ملی	۱۶۷۷۷۴۷		۳۰۰۰۰۰۰		۲۴۰۰۰۰۰		۲۴۰۰۰۰۰	
	منابع حاصل از فروش و واگذاری اراضی دولتی	۰		۵۶۰۰۰۰۰		۵۶۰۰۰۰۰		۵۶۰۰۰۰۰	
	جمع	۳۳۷۹۴۷۰		۵۸۶۰۰۰۰		۵۵۶۰۰۰۰		۸۴۴۰۰۰۰	۰

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات فیزیکی دستگاه مجری بر حسب برنامه و فزونی

عنوان دستگاه مجری: سازمان ثبت احوال کشور		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۵۵۰۰																													
شماره برنامه/خروجی	برنامه اجرایی/خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنگجه عملکرد	هدف کمی																												
			مقدار			بهای تمام شده			عملکرد																						
			معمول	برآورد	عملکرد	معمول	برآورد	عملکرد	معمول	برآورد	عملکرد																				
			۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۷																				
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹									مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷																				
	هزینه های پرسنی			اجتناب ناپذیر			سایر هزینه ها					برداخت های انتقالی																			
جمع			عمومی			اختصاصی			سایر			عمومی			اختصاصی			سایر			عمومی			اختصاصی							
جمع کل	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی
۲۰۳۸۰۰۰	۲۰۳۸۰۰۰		۲۰۳۸۰۰۰						۲۰۳۸۰۰۰				۲۰۳۸۰۰۰				۲۰۳۸۰۰۰								۲۰۳۸۰۰۰						
۲۸۸۰۰۰	۲۸۸۰۰۰		۲۸۸۰۰۰						۲۸۸۰۰۰				۲۸۸۰۰۰				۲۸۸۰۰۰								۲۸۸۰۰۰						
۳۵۷۰۰۰	۳۳۷۰۰۰		۳۳۷۰۰۰						۳۳۷۰۰۰				۳۳۷۰۰۰				۳۳۷۰۰۰								۳۳۷۰۰۰						
۱۶۶۸۰۰۰	۱۳۸۸۰۰۰		۱۳۸۸۰۰۰						۱۳۸۸۰۰۰				۱۳۸۸۰۰۰				۱۳۸۸۰۰۰								۱۳۸۸۰۰۰						
۱۶۶۸۰۰۰	۱۳۸۸۰۰۰		۱۳۸۸۰۰۰						۱۳۸۸۰۰۰				۱۳۸۸۰۰۰				۱۳۸۸۰۰۰								۱۳۸۸۰۰۰						
۹۱۵۰۰	۸۳۳۳۶		۸۳۳۳۶						۸۳۳۳۶				۸۳۳۳۶				۸۳۳۳۶								۸۳۳۳۶						
۹۲۳۳۳	۲۰۳۸۰۰۰		۲۰۳۸۰۰۰						۲۰۳۸۰۰۰				۲۰۳۸۰۰۰				۲۰۳۸۰۰۰								۲۰۳۸۰۰۰						
۸۲۸۰۰	۷۷۰۳۳۶		۷۷۰۳۳۶						۷۷۰۳۳۶				۷۷۰۳۳۶				۷۷۰۳۳۶								۷۷۰۳۳۶						
۱۸۰۰۰	۱۶۳۵۵		۱۶۳۵۵						۱۶۳۵۵				۱۶۳۵۵				۱۶۳۵۵								۱۶۳۵۵						
۱۸۰۰۰	۱۶۳۵۵		۱۶۳۵۵						۱۶۳۵۵				۱۶۳۵۵				۱۶۳۵۵								۱۶۳۵۵						
۱۳۵۰۰	۱۲۵۰۰		۱۲۵۰۰						۱۲۵۰۰				۱۲۵۰۰				۱۲۵۰۰								۱۲۵۰۰						
۱۳۵۰۰	۱۲۵۰۰		۱۲۵۰۰						۱۲۵۰۰				۱۲۵۰۰				۱۲۵۰۰								۱۲۵۰۰						
۱۵۵۶۵۳۴	۹۰۶۹۱۲۸		۹۰۶۹۱۲۸						۹۰۶۹۱۲۸				۹۰۶۹۱۲۸				۹۰۶۹۱۲۸								۹۰۶۹۱۲۸						
جمع			۲۰۳۸۰۰۰						۲۰۳۸۰۰۰				۲۰۳۸۰۰۰				۲۰۳۸۰۰۰							۲۰۳۸۰۰۰							

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت کشور			
عنوان دستگاه مجری: سازمان امور اجتماعی کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
۱	ارتقاء سرمایه اجتماعی (تقویت اعتماد، رضایت و ارتباطات اجتماعی) - ارتقاء نشاط اجتماعی - انسجام در مدیریت اجتماعی کشور	ارتقای اعتماد مردم به سطوح مختلف عملکردی نظام (اعم از اعتماد به سطوح کلان، نهادها ساختارهای عملکردی، اعتماد تعمیم یافته و اعتماد بین فردی - گسترش ارتباطات اجتماعی - تقویت تعامل بین مردم، دولت و تشکل‌ها - ارتقا سطح کیفی خدمات در تفرجگاهها و ساماندهی سواحل - بهبود فعالیت‌های فراغتی از طریق ارتقا کمی کیفی برنامه‌های فراغتی - ارتقا سلامت معنوی از طریق ترویج اخلاق در سطح جامعه -	برنامه حفظ و ارتقای سلامت اجتماعی جامعه
۲	تقویت مشارکتهای اجتماعی مردم نهاد	اجتماع محور کردن روش‌های کنترل و کاهش آسیب‌ها - آموزش و توانمندسازی تشکل‌ها - حمایت و کمک به تشکل‌ها و جلب مشارکت نهادهای مدنی در عرصه‌های اجتماعی - مشارکت نهادها و تشکل‌های اجتماعی در اجرای فعالیت‌های دستگاههای اجرایی	
۳	بهبود و ارتقاء وضعیت اجتماعی نقاط بحرانی و حاد (پیشگیری از مهاجرت) - ساماندهی وضعیت اجتماعی فرهنگی سکونتگاههای غیررسمی	تهیه طرح جامع کاهش آسیب‌های اجتماعی و هدفگذاری برای دستگاههای اجرایی مرتبط - توسعه متوازن منطقه‌ای و رشد شاخص‌های توسعه اقتصادی اجتماعی در نقاط بحرانی و حاد - رصد و کنترل ۵ اولویت‌های تعلق، اعتیاد، کاهش مفاسد، حاشیه‌نشینی و جمع‌آوری متکدیان	برنامه رصد و کنترل آسیب‌های اجتماعی
۴	کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی	تهیه طرح جامع کاهش آسیب‌های اجتماعی و هدفگذاری برای دستگاههای اجرایی مرتبط - توسعه متوازن منطقه‌ای و رشد شاخص‌های توسعه اقتصادی اجتماعی در نقاط بحرانی و حاد - رصد و کنترل ۵ اولویت‌های تعلق، اعتیاد، کاهش مفاسد، حاشیه‌نشینی و جمع‌آوری متکدیان	

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و ترواجی

عنوان دستگاه مجری: ۱۰۵۰۳۰															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: سازمان امور اجتماعی کشور				
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی			
	جمع		سایر هزینه ها	اجتناب ناپذیر	هزینه های پرسنلی			بهای تمام شده			مقدار								
	جمع کل	عمومی	عمومی	عمومی	عمومی			برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷						
																	عمومی	عمومی	عمومی
۲۳۸,۷۰۰	۲۱۷,۰۰۰	۲۱۷,۰۰۰	۶۴,۷۰۰	۱۵۲,۳۰۰	۰	۲۰۶,۸۰۰	۲۶,۳۸۴	۲,۰۶۸	۲,۰۴۸	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۰/۲۱۴۹	میزان سلامت اجتماعی	برنامه حفظ و ارتقای سلامت اجتماعی جامعه	۱۰۰۲۰۱۰۰۰			
۹۴,۷۱۰	۸۶,۱۰۰	۸۶,۱۰۰	۵۰,۰۰۰	۳۶,۱۰۰	۰	۸۲,۰۰۰	۸,۹۴۶	۸۶۱/۰۰	۸۳/۱۸	۶۳۹	۱۰۰	۱۰۰	۱۴	تعداد	گزارش رصد و ساماندهی سلامت اجتماعی جامعه	۱۰۰۲۰۱۰۰۵			
۱۱۵,۱۷۰	۱۰۴,۷۰۰	۱۰۴,۷۰۰	۴,۷۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۹۹,۸۰۰	۱۴,۵۰۰	۸۷/۲۵	۸۳/۱۶	۹/۷۰	۱,۲۰۰	۱,۲۰۰	۲۹۹	کیلومتر	ساماندهی سواحل و اجرای طرحهای دریا و شنا	۱۰۰۲۰۱۰۰۷			
۲۸,۸۲۰	۲۶,۲۰۰	۲۶,۲۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۶,۲۰۰	۰	۲۵,۰۰۰	۲,۹۳۸	۲۶/۲۰	۲۵۰	۴۸	۱,۰۰۰	۱۰۰	۳۰۲	مورد	راهبری، ساماندهی و تقویت سازمانهای مردم نهاد	۱۰۰۲۰۱۸۰۰۷			
۱۱۳,۳۰۰	۱۰۳,۰۰۰	۱۰۳,۰۰۰	۴۷,۴۰۰	۵۵,۶۰۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	۳,۶۱۶	۱۰۳۰/۰۰	۱,۰۰۰	۹۶۰	۱۰۰	۱۰۰	۳	کاهش آسیب	برنامه رصد و کنترل آسیب اجتماعی	۱۰۰۲۰۱۸۰۰۰			
۲۲,۶۶۰	۲۰,۶۰۰	۲۰,۶۰۰	۱۰,۶۰۰	۱۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۲,۰۱۵	۴۱/۲۰	۴۰	۱۹/۳۹	۵۰۰	۵۰۰	۶۶	مورد	ساماندهی آسیب دیدگان اجتماعی و متکدیان	۱۰۰۲۰۱۸۰۰۲			
۲۲,۶۶۰	۲۰,۶۰۰	۲۰,۶۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۶۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۰	۴۱۲/۰۰	۴۰۰	۰	۵۰	۵۰	۰	مورد	کنترل و کاهش اعتیاد	۱۰۰۲۰۱۸۰۰۴			
۵,۶۶۵	۵,۱۵۰	۵,۱۵۰	۱۵۰	۵,۰۰۰	۰	۵,۰۰۰	۰	۱۰۳/۰۰	۱۰۰	۰	۵۰	۵۰	۰	مورد	کنترل و کاهش مفاسد اخلاقی	۱۰۰۲۰۱۸۰۰۶			
۳۹,۶۵۵	۳۶,۰۵۰	۳۶,۰۵۰	۱۶,۰۵۰	۲۰,۰۰۰	۰	۳۵,۰۰۰	۱,۶۰۱	۷۲۱/۰۰	۷۰۰	۲۴۲/۵۷	۵۰	۵۰	۷	مورد	راهبری کاهش آسیب های اجتماعی در مناطق بحرانی و حاشیه شهرها	۱۰۰۲۰۱۸۰۰۸			
۲۲,۶۶۰	۲۰,۶۰۰	۲۰,۶۰۰	۱۰,۶۰۰	۱۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۰	۴۱۲/۰۰	۴۰۰	۰	۵۰	۵۰	۰	مورد	کنترل و کاهش طلاق	۱۰۰۲۰۱۸۰۰۹			
۲۵۲,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	۱۱۲,۱۰۰	۲۰۷,۹۰۰	۰	۳۰۶,۸۰۰	۳۰,۰۰۰	جمع											

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان امور اجتماعی کشور														شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۵۰۳۰			
جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار
برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	مقدار	سنجه عملکرد			
		جمع	عمومی					جمع	عمومی								
سازمان امور اجتماعی کشور																۱۰۵۰۳۰	
۲,۴۱۷,۰۰۰	۲,۴۱۷,۰۰۰	۰	۲,۲۰۰,۰۰۰	۲,۲۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۲۳۸,۷۰۰	۲۱۷,۰۰۰	۲۱۷,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۳,۶۱۶	۰	۱۰۰	میزان کاهش آسیب های اجتماعی	برنامه رصد و کنترل آسیب اجتماعی	۱۰۰۲۰۱۸۰۰۰
۱۰۳,۰۰۰	۱۰۳,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱۳,۳۰۰	۱۰۳,۰۰۰	۱۰۳,۰۰۰	۲۰۶,۸۰۰	۲۶,۳۸۴	۰	۱۰۰	میزان سلامت اجتماعی	برنامه حفظ و ارتقاء سلامت اجتماعی جامعه	۱۰۰۲۰۰۱۰۰۰
۲,۵۲۰,۰۰۰	۲,۵۲۰,۰۰۰	۰	۲,۲۰۰,۰۰۰	۲,۲۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۳۵۲,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	۳۰۶,۸۰۰	۳۰,۰۰۰				جمع کل	

فرم شماره 5: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت کشور			
عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور - هزینه های مربوط به پناهندگان سیاسی و رانده شدگان			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
۱	ساماندهی اتباع خارجی	گسترش ضابطه مندی حضور قانونی اتباع خارجی در کشور	برنامه سیاستگذاری و ساماندهی اتباع و مهاجرین خارجی

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور - هزینه های مربوط به پناهندگان سیاسی و شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۵۰۱۲									
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۲۰	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات (صدور کارت شناسایی اتباع)	۱۱۵,۰۷۵		۳۰۰,۰۰۰		۳۰۰,۰۰۰		۳۳۰,۰۰۰	
	جمع	۱۱۵,۰۷۵	۰	۳۰۰,۰۰۰	۰	۳۰۰,۰۰۰	۰	۳۳۰,۰۰۰	۰

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات خرد ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور - هزینه های مربوط به پناهندگان																
شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۵۰۱۲																
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی						مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹			پیش بینی ۱۴۰۰	توضیحات	
			مقدار			بهای تمام شده					جمع		سایر هزینه ها			
			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹			عمومی	جمع کل				
۱۰۵۰۱۲	برنامه سیاستگذاری و ساماندهی اتباع و مهاجرین خارجی	نفر	۳۹۰,۰۰۰	۲۷۶,۴۴۰	۳۸۶,۴۸۵	-۰/۷۳۳	-۰/۹	۲۵۰,۹۸۵	۲۰۲,۵۶۱	-۰/۸۹۷۸۵۶	۲۹۰,۰۰۰	۵۷۰,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۷۹,۷۳۹	
۱۰۰۲۰۲۸۰۰۲	ساماندهی نظارت و نگهداری اتباع خارجی و تردد اتباع غیرمجاز	نفر	۳۹۰,۰۰۰	۲۷۶,۴۴۰	۳۸۶,۴۸۵	-۰/۷۳	-۰/۹۰	۲۵۰,۹۸۵	۲۰۲,۵۶۱	۰/۹۰	۲۹۰,۰۰۰	۵۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۷۹,۷۳۹	

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور - هزینه های مربوط به پناهندگان سیاسی و رانده شدگان از کشورهای دیگر															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۵۰۱۲			
میلیون ریال																		
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای						اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی			
			برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۸			برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۸						
			اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	اولویت اجرای برنامه	جمع	عمومی	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	عمومی				پیش بینی ۱۴۰۰
۱۰۵۰۰۰	وزارت کشور																	
۱۰۰۲۰۳۸۰۰۰	برنامه سیاستگذاری و ساماندهی اتباع و مهاجرین خارجی	۳۸۶۴۸۵	نفر	۱	۲۰۲,۵۶۱	۳۵۰,۹۸۵	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸	۳۴۷,۰۰۸

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت کشور			
عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور - اقلیت های دینی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
۱	تقویت و توانمندسازی احزاب و تشکلهای سیاسی	بسترسازی قانونی و اجرایی به منظور واقعی کردن فعالیت احزاب و تسهیل فرایند قانونی فعالیت شعب فرعی آنها (شهرستانی) - تقویت روبه های قانونی و اجرایی نظارت بر فعالیت احزاب - اعتلا و ارتقای فرهنگی فعالیت حزبی در کشور - معاضدت حقوقی و حمایت مالی دولت از احزاب	برنامه تقویت و تحکیم سیاست داخلی
۴	حفظ و تقویت وحدت و همبستگی و وفای ملی ایرانیان و فراهم آوردن شرایط و زمینه های اجرای اصول ۱۲ - ۱۳ - ۱۵ و ۱۹ قانون اساسی	اتخاذ و اجرای سیاست های جامع ، متوازن و همه جانبه در ابعاد سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی - تقویت مشارکت همه اقوام و اقلیت ها در امور کشور و تسهیل فرایند ملت سازی - فراهم آوردن زمینه های کاهش تبعیض و از بین بردن زمینه های تفرقه ، اختلاف ، تجزیه طلبی و جلوگیری از تبدیل مسایل قومی به تهدید علیه وحدت و امنیت ملی -	

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: ۱۰۵۰۳۱		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: وزارت کشور - اقلیت های دینی																												
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹																			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی/خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/خروجی
	جمع		پرداخت های انتقالی				سایر هزینه ها				اجتناب ناپذیر				هزینه های برسنلی				بهای تمام شده			مقدار								
	جمع کل	عمومی	منابع هدفیستادی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفیستادی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفیستادی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفیستادی	سایر	اختصاصی	عمومی	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷				
																											میزان مشارکت			
۲۱.۷۱۳	۲۱.۷۱۳	۲۱.۷۱۳	۰	۰	۰	۲۱.۷۱۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۳.۴۲۵	۲۴.۵۰۰	۵۴۲۸/۲۵	۱۰۵۳۱	۶۱۲۵	۴	۴	۴	میزان مشارکت	برنامه تقویت و تحکیم سیاست داخلی	۱۰۰۲۰۱۳۰۰۰	
۲۱.۷۱۳	۲۱.۷۱۳	۲۱.۷۱۳				۲۱.۷۱۳													۴۳.۴۲۵	۲۴.۵۰۰	۵۴۲۸/۲۵	۱۰۵۳۱	۶۱۲۵	۴	۴	۴	تعداد	کنک به اقلیت های دینی	۱۰۰۲۰۱۳۰۰۰	

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: وزارت کشور - اقلیت های دینی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۵۰۳۱															
میلیون ریال		اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار
بودجه عمومی	جمع کل	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	مقدار	سنجه عملکرد				
		پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹				جمع	عمومی									
۲۳.۸۸۴	۲۱.۷۱۳						۲۳.۸۸۴	۲۱.۷۱۳	۲۱.۷۱۳	۴۳.۴۲۵	۲۴.۵۰۰						
۲۳.۸۸۴	۲۱.۷۱۳	۰	۰	۰	۰		۲۳.۸۸۴	۲۱.۷۱۳	۲۱.۷۱۳	۴۳.۴۲۵	۲۴.۵۰۰	۱	۴	میزان مشارکت	برنامه تقویت و تحکیم سیاست داخلی	۱۰۰۲۰۱۳۰۰۰	

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت امور خارجه			
عنوان دستگاه مجری: وزارت امور خارجه			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش حمایت از حقوق ایرانیان خارج از کشور و جلب مشارکت آن‌ها در توسعه ملی	۱- بهره‌گیری از قابلیت‌های ایرانیان خارج از کشور در توسعه ملی	۱- برنامه ارائه و بهبود خدمات کنسولی
		۲- حمایت همه جانبه از حقوق ایرانیان خارج از کشور	۲- برنامه حمایت و استیفای حقوق ایرانیان خارج از کشور و جلب مشارکت آن‌ها در توسعه ملی
دوم	ارتقاء تصویر جمهوری اسلامی ایران در افکار عمومی منطقه‌ای و بین‌المللی	۱- ایجاد بسترها و شرایط سیاسی لازم برای تنوع‌بخشی و تقویت پیوندهای همه جانبه با کشورهای هدف در جهان به ویژه کشورهای منطقه، همسایگان و قدرت‌های نوظهور در چارچوب سیاست‌های کلی نظام	۱- برنامه تنظیم و توسعه روابط با کشورها (دو جانبه و چند جانبه) و نهادهای بین‌المللی
		۲- به کارگیری همه امکانات جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با خشونت‌گرایی، تروریسم و افراط‌گرایی	
		۳- صیانت از وجهه جمهوری اسلامی ایران در رابطه با موضوعات حقوق بشری از طریق رصد و پایش حقوق در عرصه بین‌المللی پاسخ متناسب به ادعاهای بی‌پایه آنان و گسترش حقوق بشر اسلامی با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط	
سوم	تقویت دیپلماسی اقتصادی، افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصادی	۱- تقویت دیپلماسی اقتصادی با تمرکز بر ورود به بازارهای جهانی برای صادرات کالا و خدمات فنی و مهندسی، تأمین مالی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و دستیابی به فناوری‌های نوین و ایجاد زمینه‌های لازم برای حضور بخش غیر دولتی در دیگر کشورهای منطقه و کشورهای جنوب‌غربی آسیا به ویژه کشورهای همسایه و اسلامی در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی	۱- برنامه هماهنگی روابط اقتصادی خارجی
		۲- استفاده از ظرفیت سیاست خارجی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های دیپلماسی اقتصادی به منظور جلب سرمایه و فناوری و دسترسی به بازارهای صادراتی در جهت تحقق برنامه اقتصاد مقاومتی و مصون‌سازی کشور از تکانه‌های اقتصادی	
چهارم	ایجاد محیط سیاسی و امنیتی با ثبات و پایدار در آسیای جنوب غربی	۱- به کارگیری ظرفیت‌های دیپلماسی رسمی در سطوح دو و چند جانبه برای ایجاد محیط سیاسی و امنیتی با ثبات و پایدار در منطقه	۱- برنامه تنظیم و توسعه روابط با کشورها (دو جانبه و چند جانبه) و نهادهای بین‌المللی
		۲- برنامه‌ریزی و اقدام موثر در راستای تحقق اهداف اصول قانون اساسی در بعد مبارزه با نظام سلطه و صهیونیسم و حمایت از جریان مقاومت، فلسطین و مستضعفین	

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت امور خارجه								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۷۰۰۰	
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۳۰۳۰۱	درآمدهای حاصل از اجاره ساختمانها و اراضی (از جمله امکانات ، اماکن و فضاهای آموزشی ، فرهنگی ، هنری و ورزشی کلیه دستگاه های اجرائی)۱	۸۴۰۰				۷۰۰۰		۱۰۰۰۰	
۱۴۰۱۰۳	درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی	۱۵۲۰۱				۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰	
۱۴۰۱۰۹	درآمد حاصل از خدمات کنسولی	۷۸۳۳۱۰۹			۱۰۰۰۰۰۰		۱۸۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	
۱۴۰۱۲۰	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	۰							
۱۴۰۲۰۳	درآمد حاصل از چاپ ، توزیع و فروش کتب و نشریات و واگذاری آنها	۸۰۰				۵۰۰۰		۸۰۰۰	
جمع		۷۸۵۷۵۱۰	۰	۱۰۰۰۰۰۰	۸۵۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰	۱۱۸۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	

میلیون ریال

نرم شماره ۱۳: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های ریسب‌رنده و فزونی

عنوان دستگاه مجری: وزارت امور خارجه		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۷۰۰۰														
شماره برنامه / عنوان خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	هدف کمی												سنگه عملکرد		
		بهای تمام شده			مقدار			مصرف			مصرف					
		برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۸			برآورد ۱۳۹۷			برآورد ۱۳۹۶					
		عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	مصرف ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	مصرف ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	مصرف ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	مصرف ۱۳۹۸			
۱۰۰۲۰۷۰۰۰	برنامه ارائه و بهبود خدمات کنسولی	۹۴۴۴	۹۴۴۴	۵۲۴۴	۱۳۳۲۸۱۷۹۵۱۲	۶۵۹۰۲۲۲	۹۹۶۱۳۴۸۵۹۲	۶۵۹۰۲۲۲	۵۲۴۴۴	۹۳۲۲۴۴	۵۲۴۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۱۲۶۷۵	۳۹۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۷۰۱۱	ارائه خدمات کنسولی از طریق نمایندگی های خارج از کشور	۲۹۴۴	۲۹۴۴	۲۹۴۴	۱۶۶۵۰۲۹۹۹	۱۹۴۴	۱۹۴۴	۶۶۴۸۸۳۸۳۸	۹۱۲۲۴۴	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۷۰۱۲	ارائه خدمات کنسولی و فرهنگی و اقتصادی از طریق نمایندگی های داخل کشور	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۳۰۰۰۰	۹۱۲۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۹۰۰۰	برنامه حمایت و استیفاي حقوق ایرانیان خارج از کشور و جلب مشارکت آن ها در توسعه ملی	۱۲۰۵	۱۲۰۵	۱۲۰۵	۸۹۶۸۸۳۸۱۷۹۲۰	۶۲۰۵	۱۲۰۵	۱۲۰۵	۲۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۹۰۰۵	جلب مشارکت ایرانیان مقیم خارج از کشور	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۰۰۲۰۹۰۰۶	حمایت و استیفاي حقوق اتباع ایرانی	۱۲۰۵	۱۲۰۵	۱۲۰۵	۸۹۶۸۸۳۸۱۷۹۲۰	۶۲۰۵	۱۲۰۵	۱۲۰۵	۲۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۴۸۰۰۰	برنامه هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	۷۸۷۵	۷۸۷۵	۷۸۷۵	۳۱۸۰۵۲۵۲۴۹۶۸	۸۵۰۰	۷۸۷۵	۷۸۷۵	۳۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۴۸۰۱	راهبري در حوزه نفوذت دیپلماتي اقتصاد مقاومتی	۷۸۷۵	۷۸۷۵	۷۸۷۵	۳۱۸۰۵۲۵۲۴۹۶۸	۸۵۰۰	۷۸۷۵	۷۸۷۵	۳۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۲	۱۲	۱۲	۱۶۷۲۹۱۶۶۶۶۶۶۶۶	۱۲	۱۲	۱۲	۱۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۵۷۰۸۷	ارائه خدمات کنسولی الکترونیک	۱۲	۱۲	۱۲	۱۶۷۲۹۱۶۶۶۶۶۶۶۶	۱۲	۱۲	۱۲	۱۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۱۰۳۰۰۰	برنامه تنظیم و توسعه روابط با کشورها (دو جانبه و چند جانبه) و نهادهاي بين المللي	۲۴۰۷۸	۲۴۰۷۸	۲۴۰۷۸	۱۹۱۹۲۵۲۰۵۲۴	۲۴۰۷۸	۲۴۰۷۸	۲۴۰۷۸	۲۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۱۰۳۰۱	موفقتنامهها، تفاهاتنامه‌های سياسي و امنیتی	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۱۳۸۰۵۲۳۰	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۱۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۱۰۳۰۲	تعاملات دو جانبه و چند جانبه	۲۴۲۷۹	۲۴۲۷۹	۲۴۲۷۹	۱۸۹۰۷۴۴۵۵۷	۲۴۲۷۹	۲۴۲۷۹	۲۴۲۷۹	۲۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۱۰۳۰۳	تعامل با سازمان های بين المللي	۸۰۰	۸۰۰	۸۰۰	۱۲۶۰۲۶۸۰	۸۰۰	۸۰۰	۸۰۰	۱۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴	۲۹۴۴	۱۸۷۰۰۰۰	۱۴۲۶۷۵	۳۸۷۰۰۰۰۰	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴
جمع																

نرم شماره ۱۴: برآورد اعتبارات دستگاه‌های ریسب‌رنده های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: وزارت امور خارجه: وزارت امور خارجه		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۷۰۰۰														
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی														
		اولویت اجرای برنامه			مقدار			سنگه عملکرد			مصرف					
		عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	مصرف ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	مصرف ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	مصرف ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	مصرف ۱۳۹۸			
۱۰۷۰۰۰	دستگاه سیاستگذار ۱: وزارت امور خارجه	۱۵۳۴۴	۶۵۹۰۲۲۲	۵۲۴۴۴۴	۱۴۱۲۶۷۵	۳۹۰۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴۴	۱۴۱۲۶۷۵	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴	۱۴۱۲۶۷۵	۳۹۰۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴۴	۱۴۱۲۶۷۵	۳۹۰۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۷۰۰۰	برنامه ارائه و بهبود خدمات کنسولی	۱۵۳۴۴	۶۵۹۰۲۲۲	۵۲۴۴۴۴	۱۴۱۲۶۷۵	۳۹۰۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴۴	۱۴۱۲۶۷۵	۵۲۳۲۶۷۵	۷۲۵۲۴۴۴	۱۴۱۲۶۷۵	۳۹۰۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴۴	۱۴۱۲۶۷۵	۳۹۰۰۰۰۰	۷۲۵۲۴۴۴
۱۰۰۲۰۹۰۰۰	برنامه حمایت و استیفاي حقوق ایرانیان خارج از کشور و جلب مشارکت آن ها در توسعه ملی	۱۶۲۰۵	۱۰۸۰۸۷۱	۱۶۲۰۵	۱۰۸۰۸۷۱	۳۹۰۰۰۰۰	۵۰۶۷۷۴	۱۶۲۳۱۹۱	۱۰۸۰۸۷۱	۱۶۲۳۱۹۱	۱۰۸۰۸۷۱	۳۹۰۰۰۰۰	۵۰۶۷۷۴	۱۶۲۳۱۹۱	۱۰۸۰۸۷۱	
۱۰۰۲۰۴۸۰۰۰	برنامه هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	۱۸۵۰۰	۳۵۰۸۶۸۰	۱۸۵۰۰	۳۵۰۸۶۸۰	۳۹۰۰۰۰۰	۱۷۳۴۵۲۶	۵۰۰۷۷۴۴	۳۵۰۸۶۸۰	۵۰۰۷۷۴۴	۳۵۰۸۶۸۰	۳۹۰۰۰۰۰	۱۷۳۴۵۲۶	۵۰۰۷۷۴۴	۳۵۰۸۶۸۰	
۱۰۰۲۱۰۳۰۰۰	برنامه تنظیم و توسعه روابط با کشورها (دو جانبه و چند جانبه) و نهادهاي بين المللي	۲۴۴۷۹	۱۹۱۹۲۵۲۰۵۲۴	۲۴۴۷۹	۱۹۱۹۲۵۲۰۵۲۴	۳۹۰۰۰۰۰	۲۲۰۲۷۵۵	۷۰۵۵۵۹۵	۲۲۰۲۷۵۵	۷۰۵۵۵۹۵	۲۲۰۲۷۵۵	۳۹۰۰۰۰۰	۲۲۰۲۷۵۵	۷۰۵۵۵۹۵	۲۲۰۲۷۵۵	
۱۰۷۰۰۰	دستگاه سیاستگذار ۲: سازمان اداری و استخدامی کشور	۱۱۲	۲۰۰۸۷	۱۱۲	۲۰۰۸۷	۰	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۰	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۱۲	۲۰۰۸۷	۱۱۲	۲۰۰۸۷	۰	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۰	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	۲۰۹۶۸	
جمع																

فرم شماره ۱؛ هدف، راهبردها و اقدامات اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت علوم تحقیقات و فناوری			
عنوان دستگاه مجری: مرکز آموزش روابط بین الملل			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	آموزش نیروی انسانی متخصص	۱- آموزش دانشجو و نیروی انسانی متخصص	۱- برنامه آموزش کارشناسی ارشد و نیروی متخصص
دوم	پژوهشهای توسعه ای دانشگاهی	۱- تالیف و چاپ کتاب در امور بین الملل سیاسی و کنسولی ۲- تحقیق و پژوهش در فقه سیاسی	۱- برنامه پژوهشهای توسعه ای دانشگاهی

فرم شماره ۳: هدف ۱ را برده و اقدامات اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت امور خارجه			
عنوان دستگاه مجری: وزارت امور خارجه - سهمیه و حق عضویت و کمک دولت ایران بابت مخارج سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین المللی و تعهدات			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	تقویت دیپلماسی اقتصادی، افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب پذیری اقتصادی	۱- اقدامات لازم برای حضور فعال ایران در سازمانها و نهادهای بین المللی در زمینه های انرژی، تجارت، ترانزیت کالا و سرمایه گذاری	۱- برنامه تقویت مناسبات بین المللی
		۲- فعال سازی ظرفیت های بین المللی در راستای برقراری ثبات و امنیت پایدار	

فرم شماره ۳: برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و فرعی

عنوان دستگاه مجری: وزارت امور خارجه - سهمیه و حق عضویت و کمک دولت ایران بابت مخارج											شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۷۰۴	
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سجده عملکرد	هدف کمی						مجموع	۱۳۹۸ مصوب	۱۳۹۹ عملکرد	
			بهای تمام شده		مقدار		برآورد ۱۳۹۸					
			عملکرد ۱۳۹۷	سبب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	سبب ۱۳۹۸				
۱۰۰۲۰۲۴۰۰	برنامه تقویت مناسبات بین المللی	تعداد	۷۴	۷۴	۲۰۶۴۵/۲۷۰۳	۲۶۱۱۴/۸۶۴۹	۵۴۰۵۴/۵۴۱	۱۹۳۲۵۰۰	۱۵۲۷۷۵۰	۱۰۰۲۰۲۴۰۰	۴۴۰۰۰۰	
۱۰۰۲۰۲۴۰۱	پرداخت حق عضویت	تعداد	۷۴	۷۴	۲۰۶۴۵/۲۷۰۳	۲۶۱۱۴/۸۶۴۹	۵۴۰۵۴/۵۴۱	۱۹۳۲۵۰۰	۱۵۲۷۷۵۰	۱۰۰۲۰۲۴۰۱	۴۴۰۰۰۰	
جمع		تعداد	۷۴	۷۴	۲۰۶۴۵/۲۷۰۳	۲۶۱۱۴/۸۶۴۹	۵۴۰۵۴/۵۴۱	۱۹۳۲۵۰۰	۱۵۲۷۷۵۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: وزارت امور خارجه - سهمیه و حق عضویت و کمک دولت ایران بابت مخارج سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین المللی و تعهدات											شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۷۰۰۰	
شماره طبقه بندی دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای						جمع کل بودجه عمومی		
		سجده عملکرد	مقدار اجرای برنامه	برآورد ۱۳۹۹			اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای			پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	
				مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	عمومی	اختصاصی	سایر			منابع هدفمندی
۱۰۷۰۰۰	وزارت امور خارجه	تعداد	۷۴	۱	۱۹۳۲۵۰۰	۱۵۲۷۷۵۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	
۱۰۰۲۰۲۴۰۰	برنامه تقویت مناسبات بین المللی	تعداد	۷۴	۱	۱۹۳۲۵۰۰	۱۵۲۷۷۵۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	
جمع		تعداد	۷۴	۱	۱۹۳۲۵۰۰	۱۵۲۷۷۵۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت امور اقتصاد و دارایی			
عنوان دستگاه مجری: سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش میزان جذب سرمایه گذاری خارجی	۱- استفاده کارآمد از فرصت های جذب سرمایه گذاری خارجی ۲- تشویق سرمایه گذاری خارجی در جهت توسعه صادرات	برنامه تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی
دوم	افزایش میزان تامین منابع مالی خارجی (فاینانس)	ارتقای تعاملات با نهادها و موسسات مالی بین المللی و بانک های توسعه ای منطقه ای و بین المللی که کشور عضو آنهاست	برنامه تمرکز و انجام امور تامین مالی خارجی
سوم	توسعه روابط اقتصادی خارجی	توسعه روابط و گسترش تبادل هیات های اقتصادی رسمی و سرمایه گذاری با کشورهای هدف ۲- نظارت بر روند اجرایی پروژه ها	برنامه تمرکز و انجام امور تامین مالی خارجی

فرم شماره ۳: برآورد اعتبارات ارزی دستگاه‌های ریسب برنامہ ارزی و فنی ایران

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۰۴

عنوان دستگاه مجری: سازمان سرمایه گذاری و کمپنهای اقتصادی و فنی ایران

شماره برنامه / خروجی	عنوان شاخص عملکرد (خدمت یا کالا)	سنگه عملکرد	هدف کمی												مجموع ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷
			مقدار						بهای تمام شده							
			مجموع ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		مجموع ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		مجموع ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹			
			عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافندی	مناجم	جمع کل	عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافندی	مناجم	جمع کل		
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	خدمات الکترونیکی	۳۰	۲۰	۴۰	۱۱۰/۸	۲۵۰/۰	۱۵۵/۰	۳,۳۲۳	۵,۰۰۰						
۱۰۰۲۰۵۷۰۷۹	ایجاد توسعه و راهبری سامانه پنجره واحد سرمایه گذاری	درصد پیشرفت	۳۰	۲۰	۴۰	۱۱۱	۲۵۰	۱۵۵	۳,۳۲۳	۵,۰۰۰						
۱۰۰۲۰۲۶۰۰۰	برنامه تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی	میلیون دلار	۱۷۵	۱۳۰	۱۵۰	۲۷۷	۸۵۷	۷۴۹	۴۸,۴۵۲	۱۱۱,۳۶۴	۴۴,۶۷۳					
۱۰۰۲۰۲۶۰۰۱	مدور مجوز برای طرح های سرمایه گذاری مستقیم خارجی	طرح	۱۷۵	۱۳۰	۱۵۰	۲۷۷	۸۵۷	۷۴۹	۴۸,۴۵۲	۱۱۱,۳۶۴	۴۴,۶۷۳					
۱۰۰۲۰۲۷۰۰۰	برنامه هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	تعداد توافقنامه	۵	۵	۵	۲,۹۸۰	۶,۶۶۰	۷,۱۹۳	۱۹,۹۰۰	۳۳,۳۰۱	۳۵,۲۳۳					
۱۰۰۲۰۲۷۰۰۱	تسهیل و توسعه زیرساختها هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	توافقنامه	۵	۵	۵	۲,۹۸۰	۶,۶۶۰	۷,۱۹۳	۱۹,۹۰۰	۳۳,۳۰۱	۳۵,۲۳۳					
۱۰۰۲۰۲۹۰۰۰	برنامه تمرکز و انجام امور تامین مالی خارجی	میلیون دلار	۱	۱	۱	۴۵۵	۶۵۱	۶۹۳	۲۲,۳۱۳	۴۰,۳۳۵	۴۲,۶۷۸					
۱۰۰۲۰۲۹۰۰۲	زمینه سازی تامین منابع مالی خارجی طرح های عمرانی	طرح	۱۰۰	۱۰۴	۱۱۰	۱۹۱/۲	۲۵۴/۲	۲۵۷/۴	۱۹,۱۱۵	۲۶,۴۲۴	۲۷,۷۴۰					
۱۰۰۲۰۲۹۰۰۲	نظارت بر روند پروژه ها	پروژه	۵۰	۳۵	۳۵	۲۶۶/۰	۲۹۷/۲	۴۲۵/۷	۱۳,۹۸۸	۱۳,۹۰۱	۱۴,۸۲۸					
جمع			۲۱۱	۱۵۶	۱۹۶	۴,۸۳۳	۸,۴۱۸	۸,۷۹۰	۱۰۳,۹۸۸	۱۹۰,۰۰۰	۱۲۳,۶۸۳					

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات ارزی دستگاه‌های ریسب برنامہ ارزی و فنی ایران

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۰۴

عنوان دستگاه مجری: سازمان سرمایه گذاری و کمپنهای اقتصادی و فنی ایران

شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	عنوان شاخص عملکرد (خدمت یا کالا)	سنگه عملکرد	هدف کمی / ایجاد یا نتیجه نهایی												مجموع کل بودجه عمومی	
			اعتبارات هزینه ای						اعتبارات درآمدهای سرمایه ای							
			برآورد ۱۳۹۹						برآورد ۱۳۹۸							
			مجموع	عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافندی	مناجم	مجموع	عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافندی	مناجم		
۱۰۱۰۵۷	سازمان اداری و استخدامی کشور															
۱۰۰۲۰۵۷۰۷۹	ایجاد توسعه و راهبری سامانه پنجره واحد سرمایه گذاری	درصد پیشرفت	۳۰	۱												
۱۱۰۰۰۰	برنامه امور اقتصادی و دارایی															
۱۰۰۲۰۲۶۰۰۰	برنامه تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی	میلیون دلار	۱۵۰۰۰	۱												
۱۰۰۲۰۲۷۰۰۰	برنامه هماهنگی روابط اقتصادی خارجی	تعداد توافقنامه	۵	۱												
۱۰۰۲۰۲۹۰۰۰	برنامه تمرکز و انجام امور تامین مالی خارجی	میلیون دلار	۵	۱												
جمع			۲۱۱	۱۵۶	۱۹۶	۴,۸۳۳	۸,۴۱۸	۸,۷۹۰	۱۰۳,۹۸۸	۱۹۰,۰۰۰	۱۲۳,۶۸۳					

فصل سوم
خدمات مالی و
مالیاتی

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای دیوان محاسبات کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور منظور می گردد.

۲- وضعیت دستگاه ها در اسناد فرادستی

۱-۲- دیوان محاسبات کشور

شرح وظایف و ماموریت ها

دیوان محاسبات کشور به عنوان یک دستگاه نظارتی حرفه ای که وظیفه پاسداری و صیانت از بیت المال را بر عهده دارد و به عنوان مرجع تخصصی رسیدگی به اسناد مالی دستگاههای اجرائی با توجه به اصول ۵۴ و ۵۵ قانون اساسی می باشد.

تحقق برخی از اهداف نظارت مالی دستیابی به سامانه های کنترل اثربخش برای ایجاد کنترل الکترونیکی اطلاعات مالی دستگاههای کشور و استفاده بهینه و حداکثری از ظرفیت ها و امکانات کشور و جلوگیری از فعالیتهای بدون ارزش افزوده به منظور اطمینان از صحت عملکرد و سلامت نظام مالی کشور است.

اسناد بالادستی، مستندات برنامه راهبردی است و مشتمل بر مستندات وظایف و مأموریتهای دیوان در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و قانون محاسبات کشور و بررسی های صورت پذیرفته قبلی در ارتباط با زمینه های مورد مطالعه و گزارشات عملکردی دیوان می باشد.

وضعیت در اسناد فرادستی

فهرست اسناد بالادستی در دیوان محاسبات کشور به شرح ذیل می باشد:

الف- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (اصول ۵۴ و ۵۵)

ب- قانون دیوان محاسبات کشور (مصوب ۱۳۶۶/۱۱/۱۱)

ماده ۲، ماده ۳، ماده ۴، ماده ۵، ماده ۶، ماده ۷، ماده ۸، ماده ۲۵، ماده ۴۰، ماده ۴۱، ماده ۴۲

ج- قانون محاسبات عمومی کشور (مصوب ۶۶/۶/۱)

ماده ۴۳، ماده ۴۶، ماده ۴۷، ماده ۵۴، ماده ۶۰، ماده ۶۱، ماده ۷۲، ماده ۷۳، ماده ۹۱، ماده ۹۵، ماده ۹۶، ماده ۹۷، ماده ۱۰۱، ماده

۱۰۳، ماده ۱۰۴، ماده ۱۰۵، ماده ۱۰۶، ماده ۱۲۸

د- قانون تفریح بودجه سالهای پس از انقلاب (مصوب ۱۳۶۶/۴/۲۲)

ماده ۱، ماده ۲، ماده ۴، ماده ۶ و ماده ۱۰

ه- قوانین برنامه های توسعه و سیاستهای کلی آن

بند ۳۹ سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

و- تدابیر ابلاغی مقام معظم رهبری

ز- سیاستهای کلی نظام در بخش های مختلف (مالی، امنیت اقتصادی، اصل ۴۴ و...)

ح- فرمان ۸ ماده ای مقام معظم رهبری در خصوص مبارزه همه جانبه و سازمان یافته با مفاسد مالی و اقتصادی (۱۳۸۰/۲/۱۰).

ط- قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب ۱۳۸۶/۷/۸):

- بند و ماده ۱۶

- تبصره ۳۶ ماده ۲۴- دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور موظفند اجرای این فصل را در دستگاههای اجرائی کنترل نموده و با مدیران متخلف برخورد قانونی نمایند.

ی- قانون تشکیل سازمان حسابرسی (مصوب ۱۳۶۶/۱۰/۵)

- ک- قانون تأسیس جمع آوری و فروش اموال تملیکی و اساسنامه آن (مصوب ۱۳۷۰/۱۱/۷)
- ل- قانون پولی و بانکی کشور (مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸) بند های الف و ب ماده ۲۱
- م- تبصره ۴ ماده ۱ قانون نحوه اعمال نظارت بر کاهش هزینه های غیر ضروری و جلوگیری از تجمل گرایی (مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۲۷)
- ن- ماده ۲۲۶ قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

◀ اهداف دیوان محاسبات کشور مطابق قانون اساسی و مقررات جاری :

- ارتقاء پاسخگوئی و شفافیت در عملکرد و سلامت مالی دستگاه های اجرایی
- ارتقاء جایگاه و نقش آفرینی دیوان محاسبات کشور در سطح منطقه ای و بین المللی
- ارتقاء ظرفیت سرمایه های انسانی امین، کاردان و مسلط به فناوری های نوین اطلاعاتی
- اعتماد آفرینی و ارتقاء مقبولیت عمومی دیوان محاسبات
- بهره گیری از رویکردهای نوین حسابرسی جامع، تفریح بودجه و رسیدگی

◀ راهبردها و استراتژی های کلان دیوان محاسبات کشور:

- توسعه سازوکارهای ارتقاء پاسخگوئی و شفافیت در دستگاههای اجرایی
- توسعه استفاده از ظرفیت های تکنولوژی های اطلاعاتی و ارتباطاتی
- گسترش مناسبات و نقش آفرینی در سطح منطقه ای و بین المللی
- باز تعریف و نهادینه سازی اصول اخلاق حرفه ای در دیوان محاسبات کشور
- بهبود تصویر دیوان محاسبات کشور در جامعه
- اصلاح و ارتقاء نظام جامع برنامه ریزی حسابرسی
- بکارگیری رویکردهای بهبود مدیریت عملکرد در دیوان محاسبات کشور
- توسعه سرمایه انسانی دیوان محاسبات کشور

◀ اقدامات اجرایی:

- تدوین برنامه جامع حسابرسی
- بازنگری در نظام نامه رسیدگی حین اجرای بودجه با رویکرد ارتقاء و تقویت ساز و کارهای نظارت و حسابرسی پیشگیرانه
- نهادینه نمودن و پیاده سازی نظارت مالی مستمر پیشگیرانه، هدایتگرانه و مقتدرانه
- اطلاع رسانی مناسب از نتایج رسیدگی های دیوان به مقامات و مراجع تصمیم گیر
- باز طراحی کارراهه شغلی در دیوان محاسبات کشور
- تلاش در جهت فراهم آوردن زمینه پابلوت اجرای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد
- تقویت فهم مشترک درخصوص مفاهیم فنی و حقوقی در دیوان محاسبات کشور
- بهینه سازی مدیریت نگهداشت منابع فرهنگی
- افزایش دامنه حسابرسی ضمنی در دستگاههای اجرایی تحت رسیدگی
- تدوین و اجرای برنامه آسیب شناسی و ارتقاء و بهبود بهره‌وری حوزه فعالیت و دستگاه‌های حوزه نظارت دیوان و دستگاه‌های تحت رسیدگی با همکاری آنان
- تدوین راهکارهای اجرایی کنترل داخلی مالی دستگاه‌های حوزه نظارت و لحاظ آن در برنامه جامع حسابرسی سالانه

- بازنگری در دستورالعمل‌ها، روش‌ها، رویه‌ها و سامانه‌های مربوطه با هدف رعایت آیین دادرسی
- تهیه دستورالعمل بازبینی یافته‌های حسابرسی
- پیاده‌سازی سامانه الکترونیکی بازبینی یافته‌های حسابرسی قبل از ارسال به دادسرا
- تهیه نظام نامه کنترل کیفیت حسابرسی و دستورالعمل‌های مربوط
- ارزیابی کیفی سالانه واحدهای حسابرسی براساس نظام‌نامه کنترل کیفیت در حین اجرا از نظر رعایت استانداردهای برنامه‌ریزی و نگهداشت اجرای حسابرسی
- کنترل کیفیت گزارش‌های حسابرسی
- شناسایی آسیب‌های موجود در فرآیند ارزیابی کیفی واحدهای حسابرسی، کنترل کیفیت گزارش‌ها و اصلاح آسیب‌ها در چارچوب نظام‌نامه کنترل کیفیت حسابرسی
- نظارت بر حسن اجرای نظام کنترل کیفیت حسابرسی و دستورالعمل‌های مربوط و پیگیری اصلاح آسیب‌های شناسایی شده و تهیه گزارش سالانه نتایج بررسی‌ها به رئیس کل دیوان
- تدوین، بازنگری و بومی‌سازی استانداردهای حسابرسی
- تهیه و تدوین برنامه همکاری با دستگاه‌های اجرایی برای استقرار نظام بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد (عملیاتی)
- تهیه و تدوین گزارش تفریح بودجه کارا و اثربخش
- تهیه پیش‌نویس اصلاح و تنقیح قوانین مالی و مرتبط با وظایف دیوان به مراجع ذیربط و پیگیری تا حصول نتیجه
- تدوین نظام‌نامه جامع ارتباطات بین‌المللی برای تبادل تجارب با سایر کشورهای عضو سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی موسسات عالی حسابرسی
- اصلاح و بهبود در صورت نیاز مهندسی مجدد فرآیندها (BPR)
- بهره‌برداری کامل از سامانه نظارت الکترونیکی (سنا) مطابق استانداردهای بین‌المللی (هوش تجاری سیستم‌های تصمیم‌یار هوشمند و...)
- بهینه‌سازی ابزارهای مورد استفاده در سطوح مختلف فرآیندهای کاری به فناوری روز
- طراحی، تولید و پیاده‌سازی (ERP)
- اصلاح، بهبود و تکمیل نظام‌های موجود در طی برنامه و طراحی، تولید و پیاده‌سازی و اجرای نظام‌های مصوب در چارچوب نظام جامع و یکپارچه مدیریت منابع
- استفاده از استانداردهای مرجع IOS۲۷۰۰۱، (COBIT۲۰۱۳، IOS۲۰۰۰-ITIL) و بهره‌برداری از سیستم‌های هوشمند به منظور حرکت به سمت استفاده از فناوری اطلاعات در تجزیه و تحلیل و کنترل اطلاعات مالی
- ایجاد زیر ساخت و ساز و کارهای فناوری اطلاعات در راستای یکسان‌سازی اطلاعات، دریافت اطلاعات و صورت‌های مالی
- بهینه‌سازی زیرساخت شبکه و امنیت LAN و WAN
- ایجاد استاندارد مشترک ثبت و ذخیره‌سازی اطلاعات
- شناسایی، دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی دستگاه‌های اجرایی در حوزه حسابرسی و اخذ الکترونیکی اطلاعات شناسایی شده (ایجاد قابلیت اخذ گزارش‌های به موقع و تسریع در رسیدگی به پرونده‌ها)
- راه‌اندازی کامل از مرکز داده پشتیبان

◀ ۲-۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزارت امور اقتصادی و دارایی در ۲۰ حوزه بخشی و فرابخشی به شرح ذیل فعالیت می‌کند:

متولی در مجموعه وزارت اقتصاد	حوزه های بخشی و فرابخشی
خزانه داری داری کل کشور	۱. حوزه نظارت بر عملیات مالی دولت
خزانه داری داری کل کشور-اداره کل اموال دولتی	۲. حوزه مدیریت اموال و دارایی های دولت
معاونت امور بانکی و بیمه ای و شرکت های دولتی	۳. حوزه اداره شرکت های دولتی
هفت بانک دولتی و معاونت امور بانکی و ...	۴. حوزه امور بانکی
بیمه مرکزی، بیمه ایران، معاونت امور بانکی و ..	۵. حوزه بیمه ای
سازمان خصوصی سازی	۶. حوزه خصوصی سازی
معاونت امور اقتصادی	۷. حوزه نظارت بر اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی
معاونت امور اقتصادی و معاونت امور حقوقی و مجلس	۸. حوزه سیاست گذاری و قانون گذاری اقتصادی
معاونت امور اقتصادی	۹. حوزه آمار و اطلاعات اقتصادی
سازمان سرمایه گذاری و کمک های فنی و اقتصادی	۱۰. حوزه تامین مالی خارجی
شرکت سرمایه گذاری های خارجی ایران	۱۱. حوزه سرمایه گذاری فراسرزمینی و بین نسلی
سازمان بورس و اوراق بهادار	۱۲. حوزه بازار سرمایه و بورس های کالایی
اداره کل مبارزه با پولشویی	۱۳. حوزه مبارزه با فساد
گمرک جمهوری اسلامی ایران	۱۴. حوزه تجارت فرامرزی
سازمان حسابرسی	۱۵. حوزه حسابرسی
سازمان حسابرسی	۱۶. حوزه استانداردگذاری حسابداری و حسابرسی
سازمان امور مالیاتی و گمرک ج.ا.ا.	۱۷. حوزه مالیات و عوارض
سازمان خصوصی سازی	۱۸. حوزه گسترش مالکیت عمومی
شرکت سرمایه گذاری های خارجی ایران	۱۹. حوزه صیانت از دارایی های دولت در خارج از کشور
سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی	۲۰. ساماندهی اموال تملیکی دولت

برای اداره چنین مجموعه ای، نقشه راه وزارت اقتصاد و تمام زیرمجموعه های ۵۰ گانه آن وزارت، برای سال های پیش رو هم اکنون با عنوان «سند راهبردی ۹۳-۹۶» مدون و مصوب و در حال عملیاتی سازی و پایش است.

الف- وضعیت وزارت امور اقتصادی و دارایی در اسناد بالا دستی و قوانین

◀ ماموریت های دستگاه :

- مشارکت فعال در تنظیم سیاست های اقتصادی و مالی کشور و ایجاد هماهنگی بین سازمان ها در اجرای سیاست ها
- مدیریت نهادهای زیرساختی اقتصادی منتخب
- مدیریت عملیات مالی دولت
- انتظام بخشی و راهبری نظام مالی و محاسباتی کشور و نظارت مالی
- نظارت مالی بر صحت عمل جریان مبادلات اقتصادی
- تعامل با نهادهای بین المللی و مشارکت در دیپلماسی اقتصادی
- *** نهادهای زیرساختی اقتصادی منتخب: بازار سرمایه، گمرک، مالیات، سرمایه گذاری در خارج، جذب سرمایه گذاری خارجی، بیمه ها و بانک های دولتی، و سازمان خصوصی سازی، خزانه داری ...

◀ اهم وظایف

- تهیه و تنظیم صورتحساب عملکرد بودجه سالانه کل کشور.
- مشارکت در تنظیم سیاست های اقتصادی و مالی کشور و ایجاد هماهنگی در اجرای آنها

- نگهداری اسناد مالکیت اموال غیرمنقول دولت که حق استفاده آنها بعهده دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط می‌باشد.
- پیشنهاد، دریافت، بررسی و انجام کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های ایران در خارج و سرمایه‌گذاری‌های خارجی در ایران و همچنین کمک‌های اقتصادی و فنی به کشورهای خارجی.
- نظارت بر فعالیتهای مالی و اقتصادی بخش خصوصی در جهت اجرای برنامه‌های توسعه اقتصادی.
- نظارت بر تشخیص و وصول مالیاتهای مستقیم و همچنین وصول مالیاتهای غیرمستقیم و حقوق و عوارض و هزینه‌های گمرکی.
- مراقبت در امر وصول سایر منابع درآمدی دولت که در قانون بودجه کل کشور منظور می‌شود.
- رسیدگی و موافقت با پرداخت دیون محقق بر ذمه وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی از محل اعتبار دیون بلامحل.
- بررسی و اظهارنظر در مورد لوایح و همچنین تصویبنامه‌های پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی که جنبه مالی، محاسباتی، معاملاتی، بانکی و اقتصادی دارند.
- بررسی بودجه و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت‌های دولتی که سهام آنها متعلق به دولت است برای طرح و تصویب در مجامع عمومی شرکت‌های مزبور.
- رسیدگی به موجودی و نظارت و تمرکز حساب اموال دولتی در اختیار دستگاه‌های اجرایی.
- رسیدگی به موارد تخلف از اجرای مقررات در امر پرداخت هزینه‌ها و اقدام در مورد آنها طبق ماده ۹۱ قانون محاسبات عمومی کشور.
- بررسی‌های مالی برای شناسایی منابع درآمدی کشور و پیشنهاد وضع و یا اصلاح قوانین و مقررات مالی.
- دریافت صورتحسابهای ماهانه و سالانه از دستگاه‌های اجرایی برای بررسی و درج در صورتحساب عملکرد بودجه سالانه کل کشور.
- تهیه و توزیع و همچنین نظارت بر چاپ اوراق بهادار کنترلر دولت و سایر اوراقی که برای وصول درآمدهای عمومی دولت منظور در قانون بودجه کل کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- اجرای تکالیف مربوط به امور پولی، بانکی، بیمه‌ای، ارزی و اعتباری کشور که به موجب قوانین و مقررات موضوعه به عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی محول می‌گردد.
- اجرای مراقبت عمومی واردات، صادرات، قراردادهای بازرگانی، موافقت‌های پایایی و اعمال مقررات گمرکی درباره معافیت‌ها و ممنوعیت‌ها.
- ایجاد تسهیلات و کمک‌های لازم به کارگران و کشاورزان در خرید سهام واحدهای تولیدی مشمول قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی.
- ایجاد تسهیلات لازم در پرداخت‌ها از طریق واگذاری تنخواه‌گردان حسابداری به دستگاه‌های اجرائی.
- تخصیص اعتبارات لازم برای هزینه‌های جاری و عمرانی با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و ابلاغ آن به دستگاه‌های اجرائی مربوط.
- پرداخت اعتبارات مصوب بودجه کل کشور اعم از اعتبارات جاری و عمرانی و اختصاصی به حساب‌های بانکی وزارتخانه‌ها و موسسات و سایر دستگاه‌های اجرائی و نیز پرداخت بدهی‌ها و وصول مطالبات ناشی از اجرای برنامه‌های عمرانی گذشته.
- پرداخت وام و اعتبار به دولت‌ها و موسسات خارجی و بین‌المللی و همچنین تحصیل و استفاده از وام‌ها و اعتبارات خارجی.
- صدور حواله اعتباراتی که در بودجه عمومی به عنوان کمک برای عملیات جاری شرکت‌های دولتی یا به عنوان کمک و اعانه به موسسات غیردولتی منظور می‌شود.
- تمرکز وجوهی که از محل درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار منظور در بودجه عمومی دولت وصول می‌شود و همچنین درآمد شرکت‌های دولتی به استثناء بانک‌ها و موسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه در حساب‌های خزانه نزد بانک مرکزی و برقراری ترتیبات لازم برای اینکه شرکت‌های دولتی بتوانند بموقع از وجوه خود استفاده نمایند.
- تمرکز وجوه سپرده وزارتخانه‌ها و موسسات و شرکت‌های دولتی در حساب‌های خزانه نزد بانک مرکزی.
- افتتاح حسابهای بانکی وزارتخانه‌ها و موسسات و شرکت‌های دولتی در بانک مرکزی یا شعب سایر بانکهای داخلی در مرکز و شهرستان‌ها.

- واگذاری پیش‌پرداخت برای رفع احتیاجات سال بعد وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی با رعایت مفاد ماده ۷۷ قانون محاسبات عمومی کشور.
- تسلیم صورتحساب دریافت‌ها و پرداخت‌های ماهانه مربوط به حساب‌های درآمد بودجه عمومی دولت و سپرده‌های وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی به دیوان محاسبات کشور.
- دادن مهلت و یا تخصیص بدهی اشخاص به وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی.
- اخذ ترازنامه و حساب سود و زیان سالانه شرکت‌های دولتی برای بررسی و درج خلاصه آنها در صورتحساب عملکرد بودجه سالانه کل کشور.
- توزیع و فروش سفته و بارنامه تجاری از طریق شبکه بانکی کشور و نگاهداری حساب آنها.
- صدور اجازه استفاده از ماشین‌های نقش‌تمبر غیرپستی در وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی و نظارت بر نحوه کار آنها، و همچنین انجام سایر تکالیفی که طبق قانون «استفاده از ماشین‌های نقش‌تمبر» به عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی محول گردیده است.
- رد سپرده‌های قابل استرداد و همچنین وجوهی که زائد بر میزان مقرر وصول می‌شود.
- تعیین نمونه اسنادی که برای پرداخت هزینه‌ها مورد قبول واقع می‌شود و همچنین مدارک و دفاتر و روش نگهداری حساب با هماهنگی دیوان محاسبات کشور.
- مبادله قرارداد و وصول اقساط وام‌های پرداختی به دستگاه‌های اجرایی از محل اعتبارات عمرانی جهت اجرای طرح‌های عمرانی انتفاعی.
- انتصاب ذی‌حساب و معاون ذی‌حساب در دستگاه‌های اجرایی طبق مقررات ماده ۳۱ قانون محاسبات عمومی کشور.
- تضمین وام‌ها و اعتبارات اعطایی به دولت.
- انتشار اوراق مشارکت در چهارچوب مقررات قانونی و آئین‌نامه‌های اجرایی مربوط

◀ اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

◀ طرح جامع مالیاتی

وزارت امور اقتصادی و دارایی مجری طرح مذکور به عنوان طرح تحول همه‌جانبه و نوین سازی نظام مالیاتی کشور مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات و با رویکرد توسعه عدالت مالیاتی می‌باشد. این طرح با هدف کاهش هزینه‌های عملیاتی، افزایش رضایت صاحبان منافع و افزایش درآمدهای مالیاتی فعالیت می‌نماید.

◀ عملکرد وزارت امور اقتصادی و دارایی در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی (مصوبه شورای اقتصاد)

به منظور ایجاد زمینه‌های لازم جهت اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی طرح جامع مالیاتی را با اقداماتی نظیر تلاش در جهت کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی از طریق افزایش سهم درآمدهای مالیاتی در بودجه، اصلاح نظام بانکی، به حداکثر رساندن مشارکت جامعه در فعالیت‌های اقتصادی، بهبود فضای کسب و کار در راستای تقویت بخش غیردولتی در اقتصاد، شفاف‌سازی بدهی‌های دولت و تدوین برنامه‌هایی در راستای اقتصاد مقاومتی با هدف حمایت از تولید را به شرح ذیل در دست اجرا دارد.

۱. کاهش وابستگی فروش نفت، اتکاء بودجه به تولید داخلی و مالیات، اصلاح نظام بانکی و اجرای اصول بانکداری اسلامی

۱-۱. کاهش اتکاء بودجه عمومی دولت به منابع نفتی

۲-۱. افزایش سهم درآمدهای غیرنفتی و تعدیل اثر نوسانی منابع نفتی بر مخارج دولت

۳-۱. تخصیص منابع نفتی برای توسعه زیرساخت‌های مولد و پربازده و هدایت به سمت سرمایه‌های زاینده اقتصادی

۴-۱. اصلاح کلی نظام بانکی و اجرای اصول بانکداری اسلامی

۲. به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی (مردمی کردن اقتصاد)

۱-۲. توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی

۲-۲. ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط در فعالیت‌های اقتصادی

۳-۲. بهبود محیط کسب و کار

۳. حمایت همه جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت

مهمترین اقدامات گمرک ج.ا. ایران جهت نیل به این سیاست با هدف تسهیل مقررات و تشویق سرمایه‌گذاری خارجی به شرح زیر می‌باشد:

۱-۳- اجرای سامانه جامع امور گمرکی با هدف تسهیل و تسریع در انجام تشریفات گمرکی

۲-۳- ارائه بسته حمایتی گمرک ج.ا. ایران از تولید در رویه صادرات

۳-۳- بررسی و انتخاب فعالان مجاز اقتصادی (AEO) و ارائه تسهیلات لازم

۴-۳- تشکیل کارگروه احصاء مشکلات در مناطق آزاد، ویژه و گمرکات هم‌جوار و شناسایی تناقضات ناشی از اجرای قانون امور گمرکی و

قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی، تدوین راهکارهای لازم برای رفع مشکلات و

تناقضات، اجرا و پیگیری راهکارهای رفع مشکلات

۴. شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری ارزی و ...

۱-۴. شفاف‌سازی در بدهی‌های دولت

۲-۴. اجرای پنجره واحد تجارت فرامرزی

۳-۴. مبارزه با قاچاق کالا

۴-۴. تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی

◀ اولویت‌های تخصصی ابلاغی رییس‌جمهور به وزیر اقتصاد:

۱. مشارکت مؤثر در اصلاح نظام بانکی و ارتقای کارآمدی بانک‌های دولتی.

۲. رفع موانع جذب سرمایه خارجی با اولویت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی صادرات محور.

۳. بهبود ملموس در نظام مالیاتی با تاکید بر گسترش پایه و ارتقای عدالت مالیاتی.

۴. جدیت در خصوصی‌سازی با محور قراردادن سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و اعمال اصلاحات در انحرافات ایجاد شده در اجرای

این سیاست‌ها.

۵. مبارزه با پولشویی و اعمال شفافیت هرچه بیشتر در رعایت ضوابط بین‌المللی در این زمینه به منظور رفع موانع توسعه ارتباطات با نظام

بانکی جهانی.

۶. افزایش ارتقای نظام مدیریتی بنگاه‌های واگذار شده در چارچوب سهام عدالت.

۷. ایجاد بهبود اساسی در نظام حکمرانی شرکتی در شرکتهای دولتی و بنگاههای واگذار شده در چارچوب سهام عدالت.

۸. ارتقای ملموس در شاخص‌های کسب و کار و بهبود شرایط برای توسعه توانمندی‌های بخش خصوصی.

۹. ایجاد تحول اساسی نرم‌افزاری در نظام خزانه داری کشور به منظور افزایش کارایی و هماهنگی هرچه بیشتر بین خزانه و سازمان برنامه و

بودجه کشور.

۱۰. بهبود نظام تنظیم‌گری در بخش‌های مختلف اقتصادی بر پایه ارتقاء مشارکت غیردولتی و افزایش رقابت در بازارها و قاعده‌مند ساختن انحصارات.

◀ احکام و مواد قانونی برنامه ششم

بند ب ماده (۴)، ماده ۲۲، جز ۳ بند الف ماده ۲۷، بند ب ماده ۶، بند پ ماده ۷، مواد ۸ الی ۱۰، ۱۲، ۱۷، ۱۹، ۲۶، بند ج ماده ۳۳، بند ب ماده

۳۹، جزء ۵ بند الف و بند پ ماده ۴۳، بند جج ماده ۶۳، بند ب ماده ۶۵، بند ج ماده ۶۷، بند الف ماده ۶۸، تبصره ۲ ماده ۷۵، بند ت ماده ۷۷، بند

الف ماده ۸۳، مواد ۹۶، ۱۱۰ و ۱۱۸ قانون برنامه ششم توسعه.

◀ ۲-۳- سازمان امور مالیاتی کشور

امروزه مالیات‌ها در کلیه جوامع به عنوان ابزاری تعیین‌کننده برای نیل به توسعه اقتصادی، تأمین عدالت اجتماعی و سازماندهی فعالیت‌های اقتصادی

مورد استفاده قرار می‌گیرد. مالیات به دلیل کارکردهای چندگانه‌ای که دارد می‌تواند نقش بسیار تأثیرگذاری هم از جنبه سیاست‌گذاری برای تقویت تولید ملی (کارکردهای اقتصادی)، و هم از جنبه تأمین مالی بودجه دولت (کارکرد بودجه‌ای) و سرانجام از جنبه تأمین عدالت (کارکرد توزیعی) داشته باشد. سازمان امور مالیاتی کشور از دستگاه‌های حاکمیتی و محوری دولت می‌باشد که راهبرد مسئولیت وصول و ایصال مالیات را برعهده داشته و به موجب بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی تشکیل گردیده است.

◀ تکالیف سازمان در اسناد بالا دستی و قوانین

الف- شرح وظایف و ماموریت‌ها:

براساس قوانین و مقررات موضوعه از جمله سند چشم‌انداز قانون مالیاتهای مستقیم، قانون مالیات بر ارزش افزوده و احکام بالادستی مندرج در قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران به خصوص مواد (۱۱۷) الی (۲۱۳) تکالیف و وظایف مهمی برای سازمان متبوع ترسیم گردیده است.

- اجرای قوانین مالیاتی (مالیاتهای مستقیم). قانون مالیات بر ارزش افزوده).
- افزایش درآمدهای مالیاتی
- کاهش هزینه‌های وصول مالیات
- مالیات الکترونیکی (E-Tax)
- افزایش رضایت مندی مودیان
- ارتقاء سطح دانش و توانمندسازی سرمایه نیروی انسانی و ارتقاء و حفظ سلامت اداری
- توسعه مناسبات و ارتباطات بین‌المللی

ب- پروگرام‌های اجرایی (موضوع‌های خاص)

- اجرا و عملیاتی نمودن قانون مالیات بر ارزش افزوده
- بازنگری قانون مالیات بر ارزش افزوده و تصویب نهایی قانون
- استقرار نظام یکپارچه مالیاتی
- اجرای کامل طرح جامع مالیاتی فراهم
- ساماندهی معافیت‌های مالیاتی
- گسترش پایه‌ها و بهینه نمودن پایه‌های مالیاتی
- توانمندسازی و تقویت نظام‌های انگیزشی و بهبود مدیریت دانش

ج- احکام و مواد قانونی برنامه پنجساله ششم توسعه

بر اساس ماده ۶ قانون برنامه ششم توسعه به منظور تحقق صرفه جویی در هزینه‌های عمومی، اصلاح نظام درآمدی دولت و همچنین قطع وابستگی بودجه به نفت تا پایان اجرای برنامه ششم با محورهای ذیل درج شده است:

الف: برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت مالیاتی جدید طی برنامه ممنوع است.

ب: عوارض موضوع بند (الف) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و بند‌های آن و عوارض آلاینده‌گی موضوع تبصره (۱) ماده مذکور و عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره گذاری خودروها توسط سازمان امور مالیاتی کشور توزیع می‌گردد.

۳- هدف ها، راهبردها و برنامه ها اجرایی

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و اقدامات اجرایی			
عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت امور اقتصادی و دارایی			
عنوان دستگاه مجری: وزارت امور اقتصادی و دارایی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	تامین مالی پایدار دولت و کاهش اتکا به درآمدهای نفتی	اصلاح نظام مالیاتی کشور	ارتقاء وصول مالیات و توسعه عدالت مالیاتی
دوم	توسعه مدیریت مالی بخش عمومی	راهبری و نظارت بر مدیریت مالی بخش عمومی	نظارت مالی و خزانه داری ارایه صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور
سوم	ایجاد شفافیت و انضباط در نظام مالی کشور	نظارت بر صحت انجام وظایف حاکمیتی دولت و ارتقاء شفافیت در نظام مالی کشور	نظارت بر بانک ها بیمه ها و شرکت های دولتی و مبارزه با پولشویی
چهارم	تنظیم سیاست های اقتصادی و مالی کشور	راهبری سیاست های اقتصادی و مالی کشور	تنظیم سیاست های کلان اقتصادی و مالی برنامه پژوهش های کاربردی در حوزه اقتصادی و دارایی
پنجم	ارتقاء نظام مدیریت و خدمات رسانی	ایجاد و یکپارچه سازی سامانه های مدیریتی و اطلاعاتی	توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت امور اقتصادی و دارایی								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۰۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۶۰۱۱۱	درآمد حاصل از اخذ عوارض از اصل حق بیمه ...	۲,۸۱۵,۸۵۰		۳,۰۰۰,۰۰۰		۳,۰۰۰,۰۰۰		۳,۰۰۰,۰۰۰	
۱۶۰۱۹۰	درآمد حاصل از اخذ عوارض از خرده فروشی سیگار مصرفی	۶,۴۸۰,۳۷۲		۷,۰۰۰,۰۰۰					
۱۶۰۱۹۹	درآمد حاصل از بیست درصد موجودی و وصول حساب ذخیره ارزی	۰		۳,۰۰۰,۰۰۰					
۲۱۰۲۲۰	منابع حاصل از مولد سازی دارایی های دولت	۰		۲۰,۰۰۰,۰۰۰					
۲۱۰۲۲۱	منابع حاصل از فروش اموال و دارایی های منقول	۰		۹,۵۰۰,۰۰۰					
جموع		۹,۲۹۶,۲۲۲	۰	۴۲,۵۰۰,۰۰۰	۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۰

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه بری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: وزارت امور اقتصادی و دارایی																				شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۰۰۰	
میلیون ریال																					
شماره طبقه بندی برنامه دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی	
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰
۱۱۰۰۰۰	وزارت امور اقتصادی و دارایی				۶۶۵۵۶۷	۱۴۰۱۴۹۹	۲۲۰۰۲۹۰	۱۶۰۲۶۰۷۲	۰	۰	۲۴۵۳۳۱۹	۱۸۲۵۲۶۲	۷۲۰۰۰	۷۲۰۰۰	۱۸۳۲۸۳۶۲	۲۵۲۵۳۱۹	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۶۰۹۷۰۳۱	۷۸۰۵۳	
۱۰۰۳۰۰۱۰۰۰	ارتقاء وصول مالیات و توسعه عدالت مالیاتی	میلیارد ریال	۳۷۰۰۰	۶	۱۳۴۸۳	۱۶۱۵۶	۷۰۹۵۹	۱۶۰۲۶۰۷۲	۰	۰	۷۸۰۵۳	۱۶۰۹۷۰۳۱	۰	۰	۱۶۰۹۷۰۳۱	۷۸۰۵۳	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۱۶۰۹۷۰۳۱	۷۸۰۵۳	
۱۰۰۳۰۰۸۰۰۰	نظارت مالی و خزانه داری	دستگاه اجرایی	۹۱۵	۲	۸۳۳۳۳۱	۱۲۲۵۹۹۹	۱۳۱۸۱۰۴	۰	۰	۱۳۳۳۵۹	۱۲۱۸۱۰۴	۷۲۰۰۰	۷۲۰۰۰	۱۳۹۰۱۰۴	۱۳۳۳۵۹	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۱۳۹۰۱۰۴	۱۳۳۳۵۹		
۱۰۰۳۰۰۴۰۰۰	ارائه صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور	گزارش	۱	۵	۹۱۵۵۲	۷۹۳۰۷	۸۰۰۸۱۳	۰	۰	۸۸۸۹۴	۸۰۰۸۱۳	۰	۰	۸۰۰۸۱۳	۸۸۸۹۴	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۸۰۰۸۱۳	۸۸۸۹۴		
۱۰۰۳۰۰۷۰۰۰	نظارت بر بانک ها بیمه ها و شرکت های نوینی و مبارزه با پولشویی	گزارش	۵۹۰۱	۳	۱۴۹۷۷	۱۴۸۲۲۸	۳۵۱۷۶۸	۰	۰	۳۸۴۹۴	۳۵۱۷۶۸	۰	۰	۳۵۱۷۶۸	۳۸۴۹۴	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۳۵۱۷۶۸	۳۸۴۹۴		
۱۰۰۳۰۱۲۰۰۰	تنظیم سیاست های کلان اقتصادی و مالی	برنامه	۴۲۳۹	۱	۸۹۴۰۶۰	۱۱۸۷۴۶۵	۴۸۱۰۵۰	۰	۰	۵۴۹۱۵۵	۴۸۱۰۵۰	۰	۰	۴۸۱۰۵۰	۵۴۹۱۵۵	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۴۸۱۰۵۰	۵۴۹۱۵۵		
۱۰۰۴۰۰۲۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی در حوزه اقتصادی و دارایی	پروژه عملیاتی شده	۵۸	۴	۱۸۰۱۹۴	۹۳۰۹۴	۲۷۵۹۶	۰	۰	۳۰۳۵۴	۲۷۵۹۶	۰	۰	۲۷۵۹۶	۳۰۳۵۴	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۲۷۵۹۶	۳۰۳۵۴		
۱۰۱۰۵۷	سازمان اداری و استخدامی کشور				۲۳۰۳	۲۶۰۱۷	۱۹۷۱۰	۰	۰	۲۱۶۸۱	۱۹۷۱۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۶۹۷۱۰	۲۱۶۸۱	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۶۹۷۱۰	۲۱۶۸۱		
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	توسعه دولت الکترونیک	خدمت الکترونیکی	۳۸	۷	۲۳۰۳	۲۶۰۱۷	۱۹۷۱۰	۰	۰	۲۱۶۸۱	۱۹۷۱۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۶۹۷۱۰	۲۱۶۸۱	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۶۹۷۱۰	۲۱۶۸۱		
	جمع				۹۶۵۸۰۰۰	۱۴۱۱۰۲۱۶	۲۲۵۰۰۰۰	۱۶۰۲۶۰۷۲	۰	۰	۳۴۷۵۰۰۰	۱۸۲۷۶۰۷۲	۰	۰	۱۸۲۷۶۰۷۲	۳۴۷۵۰۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۱۸۲۷۶۰۷۲	۳۴۷۵۰۰۰	

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت امور اقتصادی و دارایی			
عنوان دستگاه مجری: سازمان امور مالیاتی کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش شاخص نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی	اصلاح، تکمیل و شفاف سازی قوانین و مقررات مرتبط با نظام مالیاتی	برنامه پژوهش‌های کاربردی
		اصلاح، تکمیل و شفاف سازی قوانین و مقررات مرتبط با نظام مالیاتی	برنامه وصول مالیات
		چابک سازی و اصلاح ساختار سازمان وصول	
		تقویت و توانمندسازی منابع سازمان	
		ارتقاء سلامت اداری	برنامه توسعه دولت الکترونیک
		توسعه خدمات مودیان	

فرم شماره ۲: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان امور مالیاتی کشور		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۱۰۰						
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۲								
۱۱۰۱۰۲	مالیات علی الحساب اشخاص حقوقی دولتی - وصول ماهانه یک دوازدهم رقم	۸۹,۹۰۶,۹۵۸		۵۴,۳۴۴,۷۰۹	-	۵۵,۰۰۰,۰۰۰		
۱۱۰۱۰۳	مالیات عملکرد شرکتهای دولتی	۱۱۸,۳۸۳,۰۳۰		۷۰,۳۵۵,۳۸۹	-	۷۲,۳۰۴,۳۶۹		
۱۱۰۱۰۴	مالیات نهادها و بنیادهای انقلاب اسلامی	۱۹۵,۵۶۱		۱۶۵,۰۰۰	۱,۶۶۷	۱۶۵,۰۰۰	۱,۶۶۷	
۱۱۰۱۰۵	مالیات اشخاص حقوقی غیر دولتی	۲۰۶,۹۶۸,۱۱۰		۲۴۵,۰۰۰,۰۰۰	۲,۴۷۴,۷۴۷	۳۱۱,۶۵۰,۰۰۰	۳,۱۴۷,۹۸۰	
۱۱۰۱۱۱	مالیات شرکت ها و موسسات وابسته به آستان قدس رضوی	-		۱	-	۱		
۱۱۰۱۱۲	مالیات بنگاه های اقتصادی زیر مجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره)	-		۱	-	-		
۱۱۰۱۱۳	مالیات معوق اشخاص حقوقی غیردولتی	-		۴۰,۰۰۰,۰۰۰	-	-		
۱۱۰۲۰۱	مالیات حقوق کارکنان بخش عمومی	۵۳,۶۰۳,۰۴۸		۶۹,۰۰۰,۰۰۰	۶۹۶,۹۷۰	۷۳,۰۰۴,۳۵۰	۷۳۷,۴۱۸	
۱۱۰۲۰۲	مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی	۵۶,۳۶۳,۶۵۱		۶۳,۶۰۰,۰۰۰	۶۴۲,۴۲۴	۸۳,۱۹۵,۶۵۰	۸۴۰,۳۶۰	
۱۱۰۲۰۳	مالیات مشاغل	۵۹,۱۴۵,۰۳۲		۹۸,۵۰۰,۰۰۰	۹۹۴,۹۴۹	۱۴۷,۸۴۷,۵۹۴	۱,۴۹۳,۴۱۰	
۱۱۰۲۰۴	مالیات مستغلات	۱۹,۴۴۳,۳۵۹		۱۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۶۱,۶۱۶	۱۶۰,۴۸,۰۰۰	۱۶۳,۱۰۱	
۱۱۰۲۰۵	مالیاتهای متفرقه درآمد	۵۲,۸۶۱		۶۰,۰۰۰	۶۰۶	۹۰,۰۰۰	۹۰۹	
۱۱۰۲۰۶	معافیت مالیاتی (جمعی - خرجی) ۱	۹۰۰,۰۰۰		۱	-	۱		
۱۱۰۳۰۱	مالیات بر ارب	۵۰,۱۶,۲۵۳		۶,۹۰۰,۰۰۰	۶۹,۶۹۷	۶,۹۰۰,۰۰۰	۶۹,۶۹۷	
۱۱۰۳۰۲	مالیاتهای اتفاقی	۳۸,۴۶۴		۵۴,۰۰۰	۵۴۵	۵۴,۰۰۰	۵۴۵	
۱۱۰۳۰۳	مالیات نقل و انتقال سرقتی	۱۲,۳۲۷,۹۴۰		۱۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۱۶,۱۶۲	۱۵,۷۷۱,۳۸۵	۱۵۹,۳۰۶	
۱۱۰۳۰۴	مالیات نقل و انتقال سهام	۶,۵۳۷,۵۸۷		۸,۰۰۰,۰۰۰	۸۰,۸۰۸	۲۲,۶۴۳,۳۰۰	۲۲۸,۷۱۹	
۱۱۰۳۰۵	مالیات نقل و انتقالات املاک	۷,۹۳۱,۸۳۷		۹,۰۰۰,۰۰۰	۹۰,۹۰۹	۱۳,۱۷۷,۰۰۰	۱۳۳,۰۰۰	
۱۱۰۳۰۶	حق تمسیر و اوراق بهادار	۶۰,۵۲,۶۶۵		۵,۵۰۰,۰۰۰	۵۵,۵۵۶	۱۱,۳۳۰,۰۰۰	۱۱۳,۳۳۳	
۱۱۰۵۰۱	مالیات بر فروش فرآورده های نفتی - مالیات بر بنزین به میزان ۳۰ درصد قیمت مصوب فروش	۵۲,۴۴۰,۴۴۱		۵۷,۵۰۰,۰۰۰	۵۸,۰۸۰۸	۵۷,۳۴۰,۰۰۰	۵۷۹,۱۹۲	
۱۱۰۵۰۲	دو درصد مالیات سایر کالاها(معوق)	۳۶,۴۷۶		۱۰۰,۰۰۰	۱,۰۱۰	۲۰,۰۰۰	۲۰۲	
۱۱۰۵۰۴	عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور	۹,۸۲۰,۴۳۸		۱۴,۰۰۰,۰۰۰	-	۱۶,۱۰۰,۰۰۰	۱۶,۱۰۰,۰۰۰	
۱۱۰۵۰۶	مالیات بر فروش سیگار	۶,۱۱۱,۵۶۵		-	۱۳,۶۰۰,۴۱۴	۸,۰۰۶,۳۵۰	۸۰,۸۷۱	
۱۱۰۵۰۷	مالیات بر نقل و انتقالات اتومبیل	۸,۸۶۶,۱۶۷		۷,۸۰۰,۰۰۰	۷۸,۷۸۸	۱۳,۱۰۴,۰۰۰	۱۳۳,۳۶۴	
۱۱۰۵۰۸	مالیات شماره گذاری خودرو	۸,۸۵۸,۰۳۷		۱۴,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۱,۴۱۴	۶,۹۳۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	
۱۱۰۵۱۲	مالیات بر ارزش افزوده	۳۰۱,۱۵۹,۳۸۳		۴۸۲,۵۸۵,۰۰۰	۴,۸۷۴,۵۹۶	۶۵۷,۱۵۵,۰۰۰	۶,۶۳۷,۹۳۹	
۱۱۰۵۱۳	درآمد حاصل از یک درصد نرخ مالیات بر ارزش افزوده موضوع ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۴۶,۰۶۳,۹۴۸		۹۶,۵۱۷,۰۰۰	۹۷۴,۹۱۹	۱۳۱,۴۳۱,۰۰۰	۱,۳۲۷,۵۸۶	
۱۱۰۵۱۴	۳۷ درصد درآمد از ۳ درصد تعرفه مالیات بر ارزش افزوده شهرداری ها برای توسعه ورزش مدارس ورزش همگانی ، ورزش روستایی و عشایری ورزش بانوان و زیرساخت های ورزشی به ویژه در حوزة معلولین و جانبازان	۳,۹۲۳,۸۶۱		۸,۶۸۶,۵۰۰	۸۷,۷۴۲	۱۱,۸۲۸,۸۰۰	۱۱۹,۴۸۳	
۱۱۰۵۱۵	مالیات بر مصرف سیگار	۱۰,۹۶۹,۰۰۶		۱۵,۰۰۰,۰۰۰	-	۲۰,۰۱۴,۵۰۰	-	
	جمع	۱,۰۹۱,۰۰۴,۶۷۸		۱,۳۹۳,۹۶۷,۵۰۱	۲۵,۷۳۶,۳۴۷	۱,۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۶,۰۳۶,۰۷۲	

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: مجلس شورای اسلامی			
عنوان دستگاه مجری: دیوان محاسبات کشور			
۱۰۱۵۱۰			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	اعمال کنترل و نظارت مستمر مالی به منظور پاسداری از بیت المال - اعمال کنترل جهت اطمینان از عدم تجاوز هرگونه هزینه از اعتبارات مصوب در بودجه کل کشور - اعمال کنترل جهت اطمینان از مصرف هرگونه وجهی از بودجه کل کشور در محل مصرف قانونی تعیین شده	توسعه و اجرای نظام مشاوره تخصصی به مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی	برنامه حسابرسی مالی و رعایت بودجه کل کشور
		بومی سازی استانداردهای حسابرسی	
		اصلاح و ارتقاء برنامه‌ریزی جامع حسابرسی	
		توسعه الزامات و سازوکارهای پاسخگویی در دستگاه‌های اجرایی / نقش آفرینی در تحقق بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد - توسعه الزامات در جهت رفع موانع شفافیت مالی در دستگاه‌های اجرایی - تلاش در جهت تقویت کنترل‌های داخلی - ایجاد نظام وحدت رویه در نیل به فهم مشترک از قوانین و مقررات - مشارکت موثر و فعالانه در تدوین، اصلاح و تصویب طرح‌ها، لوایح و تنقیح قوانین و مقررات مرتبط با مأموریت دیوان محاسبات کشور - ایجاد نظام وحدت رویه در تبیین مفاهیم حسابرسی و حقوقی	برنامه حسابرسی عملکرد دستگاه‌های اجرایی کل کشور
باز مهندسی گزارش‌های تفریح بودجه و نظارت مستمر بر اجرای بودجه	برنامه تفریح بودجه کل کشور		
ایجاد ساز و کار مناسب به منظور انتشار گزارش‌های دیوان محاسبات کشور/تدوین و اجرای آیین‌نامه و دستورالعمل افشاء اطلاعات و اقدامات (حدود، زمان، افشاء‌کننده، کانال اطلاعات رسانی)			
دوم	ارائه خدمات بصورت الکترونیکی	سرعت عمل در رسیدگی و استفاده مقتدرانه از ظرفیت‌های قانونی	برنامه رسیدگی مالی
		تقویت جنبه بازدارندگی و پیشگیری از وقوع تخلف و تضییع بیت المال	
		طراحی و پیاده‌سازی حسابرسی‌های نوین (زیست محیطی- پول شویی و مبارزه با فساد، IT، آسیب‌های اجتماعی و حسابرسی‌های اجتماعی)	برنامه توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال 1400

عنوان دستگاه مجری: دیوان محاسبات کشور		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۵۱۰							
میلیون ریال		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
پیش بینی ۱۴۰۰	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی		
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۲	۱
	۳۰۰۰۰۰		۳۰۰۰۰۰		۳۰۰۰۰۰		۲۸۲۹۲۹۵	خدمات قضایی - درآمد حاصل از رسیدگی به پرونده های قضایی	۱۴۰۱۰۱
۱۰۰۰		۱۰۰۰		۱۰۰۰		۸۰۷		درآمد حاصل از تبدیل اسناد به میکروفیلم	۱۴۰۱۲۴
۳۰۰۰۰۰		۳۰۰۰۰۰		۳۰۰۰۰۰		۲۹۱۰۰۰		درآمد متفرقه	۱۶۰۱۰۱
۳۰۱۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	۳۰۱۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	۳۰۱۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	۲۹۱۸۰۷	۲۸۲۹۲۹۵	جمع	

فرم شماره ۱: برآورد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: دیوان محاسبات کشور		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۱۵۱۰		میلیون ریال														
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی /ایامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای						اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای								
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹						برآورد ۱۳۹۹					
							جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر
جمع کل بودجه عمومی	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	
	دستگاه سیاست گذار ۱: مجلس																	
	برنامه حسابرسی مالی و رعایت بودجه کل کشور	تعداد	۴۱۷۰	۱	۳۰۹۶۵۳۵	۲۵۱۵۸۵۲	۲۶۶۱۹۹۴	۱۵۰۵۰۰	۱۸۳۷۵۰	۱۳۹۷	۱	۳۰۷۴۷۸۲	۲۸۱۲۴۹۴				۲۵۶۵۰۰	۲۴۶۵۰۰
	برنامه حسابرسی عملکرد دستگاههای اجرایی کل کشور	تعداد	۴۱۷۰	۱	۰	۱۸۶۱۷۴۳	۱۹۶۹۸۸۷	۱۱۱۳۷۰	۱۸۳۷۵۰	۱۳۹۷		۲۲۷۵۳۵۱	۲۰۸۱۲۵۷					
	برنامه تفریق بودجه کشور کل کشور	تعداد	۳۲	۱	۲۹۰۶۹۹	۴۳۵۹۳۰	۴۶۷۱۷۶	۳۰۱۰۰	۱۸۳۷۵۰	۱۳۹۷		۵۴۹۷۳۴	۴۹۷۲۷۶					
	برنامه رسیدگی مالی	پرونده	۱۰۰۰	۱	۸۷۲۱۰	۱۳۰۷۸۰	۱۴۰۱۵۴	۹۰۳۰	۱۸۳۷۵۰	۱۳۹۷		۱۶۴۹۲۰	۱۴۹۱۸۴					
	دستگاه سیاستگذار ۲: سازمان اداری و استخدامی کشور																	
	برنامه توسعه دولت الکترونیک	سامانه	۱	۲	۶۳۶۳	۶۵۶۰	۶۵۶۰	۰	۱۸۳۷۵۰	۱۳۹۷		۶۵۶۰	۶۵۶۰					
	جمع				۳۴۸۰۸۰۷	۴۹۵۰۸۶۵	۵۲۴۵۷۷۱	۳۰۱۰۰۰	۱۸۳۷۵۰	۱۳۹۷	۱	۶۰۷۱۲۴۸	۵۵۴۶۷۷۱				۲۵۶۵۰۰	۲۴۶۵۰۰

فرم شماره ۲: هدف ها، راهبردها و اقدامات اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت امور اقتصادی و دارایی			
عنوان دستگاه مجری: مرکز اطلاعات مالی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ایجاد شفافیت و انضباط در نظام مالی کشور	نظارت بر صحت انجام وظایف حاکمیتی دولت و ارتقاء شفافیت در نظام مالی کشور	نظارت بر بانک ها بیمه ها و شرکت های دولتی و مبارزه با پولشویی

عنوان دستگاه مجری مرکز اطلاعات مالی												شماره طبقه بندی دستگاه مع ۱۱۰۲۰۰			
-------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------------------------------	--	--	--

پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹																	مجموع ۱۳۹۸	مجموع ۱۳۹۷	مجموع ۱۳۹۶	هدف کمی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی/خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی			
	جمع					پرداخت های انتقالی					سایر هزینه ها					هزینه های پرسنلی					بهای تمام شده			مقدار								
	جمع کل	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی				مجموع ۱۳۹۸	مجموع ۱۳۹۷	مجموع ۱۳۹۶		برآورد ۱۳۹۹	مجموع ۱۳۹۸				مجموع ۱۳۹۷	مجموع ۱۳۹۶	
																																عملکرد ۱۳۹۸
۱۵,۳۰۰	۱۴,۰۰۰	.	.	.	۱۴,۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۵,۰۰۰	.	.	.	۵۵,۰۰۰	.	.	۱۰۴۵	.	.	۱۳۴	.	.	گزارش	نظارت بر بانک ها بیمه ها و شرکت های دولتی و مبارزه با پولشویی	۱۰۰۳۰۰۷۰۰۰
۱۵,۳۰۰	۱۴,۰۰۰	.	.	.	۱۴,۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۵,۰۰۰	.	.	.	۵۵,۰۰۰	.	.	۱۰۴۵	.	.	۱۳۴	.	.	تعداد	تشکیل پرونده های مبارزه با پولشویی	۱۰۰۳۰۰۷۰۱۲
۱۵,۳۰۰	۱۴,۰۰۰	.	.	.	۱۴,۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۵,۰۰۰	.	.	.	۵۵,۰۰۰	.	.		.	.		.	.	جمع		

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: مرکز اطلاعات مالی												شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۲۰۰			
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------------------------	--	--	--

میلیون ریال

جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای							اعتبارات هزینه ای							هدف کمی / پیامد یا نتیجه		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار		
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	برآورد ۱۳۹۹					مجموع ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹				مجموع ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه			مقدار	سنجه عملکرد
		جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی					جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی							
۱۵۲۰۰۰	۱۴۰۰۰۰								۱۵۲۰۰۰	۱۴۰۰۰۰	.	.	.	۱۴۰۰۰۰	.	.				وزارت امور اقتصادی و دارایی	۱۱۰۰۰۰
۱۵۲۰۰۰	۱۴۰۰۰۰								۱۵۲۰۰۰	۱۴۰۰۰۰				۱۴۰۰۰۰			۱۳۴	گزارش	نظارت بر بانک ها بیمه ها و شرکت های دولتی و مبارزه با پولشویی	۱۰۰۳۰۰۷۰۰۰	
۱۵۲۰۰۰	۱۴۰۰۰۰								۱۵۲۰۰۰	۱۴۰۰۰۰				۱۴۰۰۰۰	.	.				جمع	

فصل چهارم

تحقیق و توسعه در

امور خدمات عمومی

۱- مقدمه

اعتبارات برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی در دستگاه‌های فصول قانونگذاری، اداره امور عمومی و خدمات مالی و مالیاتی در این فصل منظور می‌گردد. این فصل شامل چهار برنامه به شرح زیر است:

۱. پژوهش‌های کاربردی
  ۲. توسعه دولت الکترونیک
  ۳. راهبری و تسهیل در توسعه نوآوری‌های بین رشته‌ای
  ۴. راهبری و توسعه فناوری‌های خاص
- در قالب برنامه‌های فوق فعالیت‌های عمده زیر صورت می‌گیرد:
۱. انجام پژوهش‌های راهبردی
  ۲. انجام خدمات مشاوره و پژوهشی نظام اداری
  ۳. تجزیه و تحلیل نتایج طرح‌های آماری
  ۴. پژوهش، برنامه‌ریزی و بررسی اقتصادی
  ۵. تحقیق و بررسی سیاست‌های بخش پولی و بازرگانی
  ۶. تحقیق بررسی سیاست‌های بخش تولیدی
  ۷. تحقیق و بررسی سیاست‌های بخش مالی
  ۸. تدوین سیاست‌ها و راهبردهای فرآیند جهانی شدن
  ۹. به روز کردن بانک‌های اطلاعاتی
  ۱۰. فعالیت‌های پژوهشی و آینده پژوهی در حوزه بهره‌وری
  ۱۱. توسعه ارائه خدمات الکترونیکی
  ۱۲. توسعه فناوری‌های نرم و نوظهور
  ۱۳. توسعه همکاری‌های بین‌المللی

بخش دوم

امور دفاعی و امنیتی

فصل پنجم

دفاع

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان جغرافیائی نیروهای مسلح، ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، سازمان بسیج ارتش ۲۰ میلیونی، ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح و ردیف‌های تابعه هر یک از آنها منظور می‌گردد.

با آغاز قرن جدید و تحول نگرش قدرت‌های بزرگ مبنی بر به‌کارگیری نیروهای نظامی به‌عنوان ابزاری برای تأمین منافع و تحمیل خواسته‌های خود به سایر کشورها، مفهوم توان و قدرت دفاعی و نظامی از منظر روابط بین‌الملل به موضوعی مهم تبدیل شده است. چراکه بسته به میزان توان یک کشور، دوست و دشمن در برابر آن، موضع ویژه‌ای خواهند داشت. به‌بیان‌دیگر افزایش قدرت بازدارندگی، دوستان و حتی دشمنان را به تبعیت و اطاعت خواهد داشت و بر عکس با داشتن توان دفاعی پایین‌تر یک کشور قادر به اثرگذاری قابل‌توجه در نظام بین‌الملل نخواهد بود. با این وصف کشورها به‌عنوان رقبای یکدیگر، ضمن توجه و پیگیری تحول در توان نظامی و دفاعی دیگر کشورها، سعی دارند با توجه به مقدرات خود منابع بیشتری را برای افزایش توان دفاعی و نظامی مصروف دارند تا در صورتی که توان دفاعی و نظامی آن‌ها از دیگر رقبای پایین‌تر باشد به‌نوعی توازن قدرت را در سطح هم‌وزن و هم‌گروه خود برقرار نموده و بازدارندگی لازم را ایجاد نمایند. ارزیابی و تجزیه و تحلیل چهار دهه از عمر پرپرکت انقلاب اسلامی و استقرار و حاکمیت نظام جمهوری اسلامی ایران که بر هم‌زننده توازن و تعادل قوای جهانی در سطح خاورمیانه و به‌خطر افتادن منافع و راهبردهای قدرت‌های استکباری در این منطقه است، نشان می‌دهد استکبار جهانی به سرکردگی ایالات‌متحده آمریکا از تمام ابزارها و تهدیدهای همه‌جانبه نظامی، سیاسی، امنیتی، اقتصادی برای تسلیم و تحمیل خواسته‌های خود به جمهوری اسلامی ایران فروگذار ننموده و از بدو پیروزی انقلاب طیف وسیع و متنوعی از توطئه‌ها و تهاجمات نظامی مستقیم و یا جنگ نیابتی را بر علیه جمهوری اسلامی ایران به اجرا گذارده و همواره و در هر مقطعی تهدید نظامی را به‌عنوان یکی از گزینه‌های خود در برابر جمهوری اسلامی ایران مطرح نموده است. از سویی دیگر می‌توان ابراز داشت جمهوری اسلامی ایران به پشتوانه عظمت نظام ولایت‌فقیه و توانایی فوق‌العاده رهبران عالی نظام (امام خمینی ره (قدس سره) و حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در مدیریت انقلاب، جهان اسلام و جمهوری اسلامی ایران، همچنین ظرفیت بالا و همراهی ملت شریف ایران در تمامی مراحل انقلاب و حاکمیت جمهوری اسلامی ایران و حضور در تمامی صحنه‌ها و عرصه‌ها به‌ویژه در هشت سال دفاع مقدس و نیز برخورداری کشورمان از منابع راهبردی انسانی جوان و بانگیزه، موقعیت ممتاز جغرافیایی طبیعی و مواهب خدادادی نظیر ذخایر مناسب نفت و گاز و سایر منابع طبیعی نه‌تنها توانایی مقابله با هرگونه تهدید احتمالی فرا منطقه‌ای را دارد. بلکه قابلیت تبدیل‌شدن به‌جایگاه قدرت برتر در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (مدنظر سند چشم‌انداز) را برای بالا بردن امنیت، ایجاد ثبات و بازدارندگی لازم و گسترش عمق راهبردی فرهنگ و تمدن اسلامی دارا می‌باشد.

این فصل از چهار دستگاه اجرایی جداگانه به نام‌های ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تشکیل می‌شود که در این گزارش برنامه‌ها و فعالیت‌های حوزه‌های دفاعی و امنیتی کشور در قالب چند محور تحت عناوین اصول مرتبط با بخش دفاع در قانون اساسی، سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی اقتصادمقاومتی، سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه، سایر سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری، قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، قانون برنامه ششم توسعه کشور و جداول اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲- وضعیت بخش دفاع در اسناد فرادستی

۱-۲- شرح وظایف و مأموریت‌های دستگاه‌های اجرایی اصلی بخش دفاع

الف- ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح

در اواخر دوران دفاع مقدس برای ایجاد هماهنگی میان نیروهای مسلح و جلب حمایت دولت، ستاد کل نیروهای مسلح تشکیل شد. اهداف عمده‌ی این ستاد، هماهنگی، هدایت و نظارت بر عملکرد نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران شامل: ارتش، سپاه، نیروهای انتظامی، وزارت دفاع و ایجاد هماهنگی و همکاری گسترده به بخش‌های غیرنظامی کشور است.

مستندات قانونی:

- ۱- بندهای (۲) و (۷) ماده (۴۶) و ماده (۱) احکام دائمی برنامه ششم توسعه
  - ۲- بندهای (۱) و (۳) و بند (ب) ماده (۱۰۶)، ماده (۱۰۹)، ماده (۱۱۰)، بند (ب) ماده (۱۱۱) و ماده (۱۱۲) برنامه ششم توسعه کشور
- مأموریت‌ها و وظایف ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح عبارتند از:
- ایجاد زمینه‌های تصمیم‌گیری‌های لازم برای اجرای فرامین فرماندهی کل قوا جهت هدایت و رهبری نیروهای مسلح.
  - سیاست‌گذاری، هدایت عمومی و راهبری امور اجرایی نیروهای مسلح.
  - ارائه نظرات مشورتی لازم به تصمیمات عالی‌تر فرماندهی کل قوا جهت اتخاذ تدابیر لازم و اعمال فرماندهی.
  - تهیه و ارائه گزارش‌های اشراف اطلاعاتی در حوزه‌های مأموریتی ستاد مشترک ارتش، ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.
  - تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلی نیروهای مسلح در زمینه‌های طرح و برنامه و بودجه، آموزشی، اطلاعاتی، عملیاتی، لجستیکی، رزمی براساس تدابیر فرماندهی معظم کل قوا برای ابلاغ به سماجا، ستاد مشترک سپاه، نیروی انتظامی و سایر مبادی ذی‌ربط.
  - انتقال تدابیر اتخاذ شده از سوی فرماندهی معظم کل قوا برای تهیهی طرح‌های عملیاتی، پرسنلی، آموزشی، اطلاعاتی، و غیره به ارتش و سپاه.
  - نظارت بر حسن اجرای فرامین و تدابیر فرماندهی معظم کل در سماجا و تشکیل ستاد مشترک سپاه، تهیهی آمار و اطلاعات مورد نیاز و تقدیم گزارش عملکرد ارتش و سپاه و سایر نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح برای استحضار فرماندهی معظم کل قوا و تهیه و تنظیم آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز برای هدایت عمومی نیروها و نظارت بر حسن اجرای آنها.
  - ارائه خط‌مشی برای تهیهی جدول سازمان و تجهیزات نیروهای مسلح با توجه به طرح‌های استراتژیک و سپس تطبیق جداول تهیه شده در هریک از سازمان‌های مربوط با خط‌مشی و تدابیر ارائه شده جهت تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا در دستور کار این ستاد قرار دارد.
  - بررسی پیشنهادها و سپاه و ارتش در زمینه‌های جنگ‌افزار، تشکیل و هدایت قرارگاه‌های عملیاتی نیروهای مسلح، بررسی و تنظیم سیاست‌ها و برنامه‌های بلندمدت به منظور ایجاد یکنواختی و همگون‌سازی در تمامی زمینه‌های آموزشی، سازماندهی، لجستیکی، پرسنلی و اطلاعاتی، عملیاتی در نیروهای مسلح.
  - نظارت بر حسن اجرای بودجه‌های سنواتی ارتش و سپاه و بررسی و انطباق برآوردهای به عمل آمده با تدابیر و برنامه‌های مصوب دفاعی و سیاست‌های مالی دولت و تهیه بودجه‌ی کل و تقدیم آن به فرماندهی کل قوا و پس از تصویب، ابلاغ به وزارت دفاع و سپس نیروهای مسلح، و نظارت بر حسن تحصیل و اجرای بودجه‌ی نیروهای مسلح است.
  - نظارت بر نحوه توزیع اعتبارات مندرج در ردیف‌های عمومی و ارزی تقویت بنیه‌ی دفاعی نیروهای مسلح بر مبنای تدابیر و طرح‌های ابلاغی و سیاست‌ها و راهبردهای تهیه ارقام دفاعی نظامی و ارائه آن برای استحضار مقام معظم فرماندهی کل قوا
  - همکاری با مراجع ذی‌ربط و کشورهای مورد نظر در زمینه اجرای قوانین مربوط به روابط بین‌المللی نظامی، تبادل وابستگان نظامی و قراردادهای دفاعی، در راستای اجرای مأموریت‌های ارتش ج ۱۱ و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با هماهنگی و همکاری شورای عالی امنیت ملی.
  - ابلاغ تدابیر فرماندهی کل قوا به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و نظارت بر حسن اجرای آنها و انجام اموری که در قانون تشکیل وزارت دفاع برعهده‌ی ستاد فرماندهی کل گذاشته شده است.
  - انجام سایر اموری که از سوی مقام معظم فرماندهی کل قوا به ستاد فرماندهی کل قوا محول گردد.
  - نظارت بر حسن انجام مأموریت‌های پرداخت دیه محکومین پرسنل نیازمند، سازمان پدافند غیرعامل کشور و دانشگاه عالی دفاع ملی و مرکز تحقیقات راهبردی دفاعی، قرارگاه مهارت آموزی سربازان وظیفه و همچنین انجام پژوهش و تحقیقات عالی نظامی.
  - تعیین مناطق عملیاتی دفاع مقدس به منظور جبران عقب‌افتادگی در این مناطق و اعمال سقف فوق‌العاده‌های عملیاتی نظامی.
  - ستاد فرماندهی کل قوا، به منظور هدایت امور مربوط به حفظ آثار ارزشمند جنگ تحمیلی، اقدام به تشکیل ردیفی به نام بنیاد حفظ آثار جنگ تحمیلی نموده که علاوه بر هدایت و ایجاد هماهنگی لازم در امر تبلیغات داخل و خارج کشور نیروهای مسلح، نسبت به تأسیس «ستاد تبلیغات دفاع مقدس» اقدام نموده است.

ب- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

به موجب قانون تشکیل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸/۵/۲۸، وزارتین دفاع و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در یکدیگر ادغام و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تشکیل گردیده و وظایف وزارت مزبور مطابق ماده (۴) قانون یاد شده به شرح زیر است:

۱- بررسی، تنظیم و تحصیل بودجه و اعتبارات نیروهای نظامی و وزارت و سازمان‌های وابسته به آن‌ها با هماهنگی ستاد کل و نظارت بر انجام هزینه‌ها و بررسی و تأیید بیلان حساب بودجه آن‌ها

۲- ساخت و تولید اقلام مورد نیاز نیروهای مسلح و انجام تحقیقات صنعتی لازم و افزایش امکانات تکنولوژی صنایع مربوطه برابر تدابیر و خطمشی فرماندهی کل

۳- نوسازی، بازسازی و تعمیرات اساسی وسایل و تجهیزات خارج از مقدرات نیروهای مسلح برابر دستورالعمل ابلاغی ستاد کل

۴- پشتیبانی فنی، آموزشی و تعمیراتی خدمات کامپیوتری نیروهای مسلح

تبصره: نحوه و چگونگی پشتیبانی برابر دستورالعملی است که توسط وزارت تهیه و به تصویب فرماندهی کل می‌رسد.

۵- هدایت و هماهنگ نمودن امور تحقیقات صنعتی نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته به وزارت برابر مصوبات و خطی مشی فرماندهی کل و بهره‌گیری از امکانات مراکز پژوهشی و تحقیقاتی و صنعتی کشور

تبصره: مراکز مذکور مکلفاند همکاری‌های لازم را در زمینه بهره‌گیری صنعت نظامی از امکانات آن‌ها به عمل آورند. موارد و چگونگی آن بر حسب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید.

۶- آموزش و تربیت کادر متخصص و مورد نیاز وزارت و سازمان‌های وابسته و سازمان‌دهی عناصر سازمانی تابعه و وابسته.

۷- کسب آگاهی از پیشرفت‌های حاصله در صنایع نظامی و شناخت سیستم‌های تسلیحاتی پیشرفته در جهان

۸- انجام کلیه خریدهای خارجی مورد نیاز نیروهای نظامی و وزارت و سازمان‌های وابسته به آن‌ها بر اساس تدابیر فرماندهی کل و سیاست کلی و خطمشی دولت جمهوری اسلامی ایران

تبصره: کلیه خریدهای خارجی اقلام دفاعی مورد نیاز نیروهای انتظامی و سایر وزارتخانه‌ها، نهادها و سازمان‌های کشور نیز صرفاً از طریق این وزارت انجام خواهد گرفت.

۹- تهیه، تأمین و خرید داخلی اقلام مشترک مورد نیاز نیروهای نظامی به تشخیص ستاد کل به استثنای سوخت و مواد فاسدشدنی و همچنین انجام کلیه خریدهای داخلی مورد نیاز وزارت

تبصره ۱- وزارت می‌تواند تأمین بخشی از اقلام مشترک داخلی را با حفظ مسئولیت و تعیین خط مشی به نیروهای نظامی تفویض نماید. موارد و چگونگی آن توسط دستورالعملی خواهد بود که توسط وزارت با هماهنگی ستاد کل تهیه و به تصویب فرماندهی کل می‌رسد.

تبصره ۲- خریدهای داخلی اقلام غیرمشترک (خاص) مورد نیاز هر نیرو بر اساس دستورالعمل ستاد کل توسط همان نیرو و همچنین کلیه خریدهای داخلی مورد نیاز سازمان‌های وابسته به وزارت از طریق سازمان‌های مزبور صورت خواهد گرفت.

۱۰- تهیه و تنظیم لوایح مورد نیاز نیروهای نظامی و وزارت و سازمان‌های وابسته به آن‌ها بر اساس تدابیر کلی فرماندهی کل، پیگیری جهت سیر مراحل قانونی، ابلاغ قوانین و مصوبات هیئت‌وزیران از طریق ستاد کل به نیروهای نظامی و نظارت بر اجرای قوانین و مقررات

۱۱- دفاع از حقوق نیروهای نظامی و وزارت و سازمان‌های وابسته به آن‌ها در مراجع قضایی

۱۲- اداره امور املاک نیروهای نظامی و وزارت و سازمان‌های وابسته به آن‌ها از نظر حقوقی و قانونی

۱۳- تهیه و تأمین زمین مورد نیاز و احداث ساختمان و تأسیسات نیروهای نظامی و یا برخی از آن‌ها را برابر مصوبات فرماندهی کل، با حفظ مسئولیت و نظارت به نیروهای نظامی محول نماید.

۱۴- تهیه و تأمین نقشه‌های نظامی و مرزی کشور و خدمات جغرافیایی مورد نیاز نیروهای مسلح

تبصره ۵: سایر دستگاه‌ها که در تهیه خدمات نقشه‌برداری و جغرافیایی غیرنظامی فعالیت دارند در صورتی که این قبیل نقشه‌ها حاوی نقاط نظامی و مرزی باشند، بایستی این گونه امور را با وزارت هماهنگ نمایند. آیین‌نامه اجرایی مربوطه توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان برنامه‌بودجه تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

۱۵- تأمین خدمات درمانی پرسنل نیروهای مسلح و وزارت و سازمان‌های وابسته به آن‌ها اعم از کادر ثابت، پیمانی، وظیفه و اعضای ویژه بسیج، بازنشستگان، وظیفه‌بگیران، مستمری‌بگیران و عائله تحت تکفل آن‌ها

۱۶- تأمین نیازهای درمانی پرسنل و اداره امور بیمارستان‌ها و درمانگاه‌های وزارت و سازمان‌های وابسته

۱۷- انجام امور بیمه و بازنشستگی، وظیفه و مستمری پرسنل نیروهای نظامی و وزارت و سازمان‌های وابسته به آن‌ها

۱۸- تأمین خدمات تعاونی افراد مذکور در بند (۱۵) بالا و عائله تحت تکفل آنان

۱۹- تأمین و حفاظت فیزیکی اماکن و تأسیسات وزارت و سازمان‌های وابسته

۲۰- آموزش و آماده‌سازی کادر ثابت وزارت و سازمان‌های وابسته در رشته‌های رزمی جهت پذیرش مسئولیت‌های محوله در جنگ با همکاری نیروهای مسلح

ج- ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران

بر اساس ماده ۷- قانون ارتش مأموریت و وظایف ارتش به شرح زیر است:

۱- آمادگی و مقابله در برابر هرگونه تجاوز نظامی علیه استقلال و تمامیت ارضی نظام جمهوری اسلامی ایران و منافع کشور

۲- همکاری با نیروهای انتظامی و سپاه پاسداران در مقابله با اشرا، یاغیان، قاچاقچیان، تجزیه‌طلبان و جریانات براندازی در مواقع ضروری بنا به دستور

۳- آمادگی جهت همکاری با سپاه پاسداران در کمک به ملل مسلمان و مستضعف غیرمعارض با جهان اسلام در دفاع از خود در برابر تهدید و تجاوز نظامی بنا به درخواست آنان و بنا به دستور

۴- در اختیار قرار دادن افرادی که در استخدام ارتش هستند و تجهیزات فنی خود بنا به درخواست دولت در اجرای اصل ۱۴۷ قانون اساسی و با رعایت کامل موازین عدل اسلامی در حدی که بنا به تشخیص شورای عالی دفاع به آمادگی رزمی ارتش آسیبی وارد نیاید.

۵- سازمان‌دهی، آموزش، تجهیز و گسترش نیروهای زمینی، هوایی و دریایی متناسب با امکانات و تهدیدات، برای انجام مأموریت‌های محوله

۶- تلاش مداوم و مستمر در جهت حاکمیت کامل فرهنگ و ضوابط اسلامی در ارتش و وزارت دفاع و سازمان‌های وابسته به آن‌ها

۷- آماده نمودن مردم برای دفاع مسلحانه از کشور و نظام جمهوری اسلامی در چارچوب قانون خدمت وظیفه عمومی

۸- کمک به سپاه پاسداران در آموزش و سازمان‌دهی بنا به دستور

۹- انجام اقدامات لازم در جهت نیل به خودکفایی در کلیه زمینه‌ها از قبیل صنعتی، آموزشی، تدارکاتی، اطلاعاتی، روش‌ها و سازمان‌دهی

۱۰- انجام اقدامات لازم در زمینه کسب اطلاع از اوضاع، رویدادها و تحولات سیاسی - نظامی آشکار و نهان منطقه و جهان و ارزیابی مستمر تهدیدات و توان رزمی دشمنان بالفعل و بالقوه

۱۱- تلاش مداوم و مستمر در جهت حفظ صیانت ارتش و وزارت دفاع و سازمان‌های وابسته به آن‌ها در زمینه‌های امنیتی

۱۲- ایجاد تسهیلات لازم برای همکاری سپاه پاسداران با ارتش در مواقع ضروری که شورای عالی دفاع تعیین می‌نماید.

د- ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نهادی است تحت فرماندهی عالی مقام معظم رهبری که هدف آن نگرهبانی از انقلاب اسلامی ایران و دستاوردهای آن و کوشش مستمر در راه تحقق آرمان‌های الهی و گسترش حاکمیت قانون خدا طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران و تقویت کامل بنیه دفاعی جمهوری اسلامی از طریق همکاری با سایر نیروهای مسلح و آموزش نظامی و سازمان‌دهی نیروهای مردمی است. وظایف سپاه به شرح زیر است:

۱- مبارزه قانونی با عوامل و جریان‌هایی که در صدد خرابکاری، براندازی نظام جمهوری اسلامی و یا اقدام علیه انقلاب اسلامی ایران می‌باشند.

۲- مبارزه قانونی با عواملی که با توسل به قوه قهریه درصدد نفی حاکمیت قوانین جمهوری اسلامی باشند.

۳- اقدام همانند دیگر نیروهای انتظامی در جهت خلع سلاح کسانی که بدون مجوز قانونی اسلحه و مهمات حمل‌ونقل می‌نمایند.

- ۴- همکاری با نیروهای انتظامی در مواقع لزوم، در جهت برقراری نظم و امنیت و حاکمیت قانون در کشور
- تبصره ۵:** سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در زمینه مأموریت‌های مذکور در موارد فوق به عنوان ضابط قوه قضائیه عمل می‌کند.
- ۵- همکاری با دیگر نیروهای انتظامی در جهت حفاظت از اماکن و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی به تشخیص شورای تأمین محل.
- ۶- همکاری با ارتش جمهوری اسلامی ایران در مواقع لزوم در جهت پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی ایران
- تبصره ۵:** موارد لزوم و کیفیت همکاری سپاه با ارتش را شورای عالی دفاع تعیین می‌کند.
- ۷- همکاری با ارگان اطلاعاتی کل کشور طبق قانونی که به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.
- ۸- برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، اداره و فرماندهی و اجرای آموزش‌های عقیدتی، سیاسی و نظامی اعضاء بسیج مستضعفین بر طبق موازین اسلامی
- ۹- مشارکت در عملیات امدادی به هنگام بروز بلایا و حوادث و انجام خدمات امدادی، آموزشی، تولیدی و جهاد سازندگی به درخواست دولت و با رعایت کامل موازین عدل اسلامی در زمان صلح در حدی که به تشخیص شورای عالی سپاه، آمادگی رزمی لازم را برای انجام مأموریت‌های خود از دست ندهد.
- ۱۰- پرورش و آموزش اعضاء سپاه طبق تعالیم و موازین اسلامی مبتنی بر رهنمودهای ولایت فقیه در زمینه‌های عقیدتی، سیاسی و نظامی در جهت کسب توان لازم به منظور انجام مأموریت‌های محوله

۲-۲- اصول حاکم بر سیاست‌های دفاعی جمهوری اسلامی ایران

جمهوری اسلامی ایران نیز مانند بسیاری از دولت‌ها نیازمند بهره‌مندی از سیاست دفاعی مطلوب و کارآمدی است تا ضمن تولید قدرت و افزایش توان دفاعی بتواند پاسخگوی آسیب‌پذیری‌های داخلی و تهدیدهای بیرونی باشد.

اصول سیاست دفاعی دارای اهمیت ویژه‌ای هستند و به همین علت باید، مقبولیتی عام داشته و از استحکام لازم برخوردار باشند. از سوی دیگر منطق حکم می‌کند بین منابع نیز تقدم و تأخر لحاظ گردد. به عبارتی، همان‌گونه که سیاست دفاعی، راهنمای اصلی در تدوین راهبرد دفاعی بخش دفاع است، بنابراین خاستگاه سیاست دفاعی نیز باید کلان‌تر بوده و به لحاظ مرتبه اهمیت، دارای جایگاه و منزلتی برتر باشد. به همین سبب خاستگاه سیاست دفاعی جمهوری اسلامی ایران را می‌توان در منابع زیر جستجو نمود.

الف - اصول قانون اساسی مرتبط با بخش دفاع

۱۴ اصل

ارتش جمهوری اسلامی ایران پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی کشور را بر عهده دارد.

۱۴۴ اصل

ارتش جمهوری اسلامی ایران باید ارتشی اسلامی باشد که ارتشی مکتبی و مردمی است و باید افرادی شایسته را به خدمت بپذیرد که به اهداف انقلاب اسلامی مومن و در راه تحقق آن فداکار باشند.

۱۴۶ اصل

استقرار هر گونه پایگاه نظامی خارجی در کشور هر چند به عنوان استفاده‌های صلح‌آمیز باشد ممنوع است.

۱۴۷ اصل

دولت باید در زمان صلح از افراد و تجهیزات فنی ارتش در کارهای امدادی، آموزشی، تولیدی، و جهاد سازندگی، با رعایت کامل موازین عدل اسلامی استفاده کند در حدی که به آمادگی رزمی آسیبی وارد نیاید.

۱۴۵ اصل

هیچ فرد خارجی به عضویت در ارتش و نیروهای انتظامی کشور پذیرفته نمی‌شود.

۱۴۸ اصل

هر نوع بهره‌برداری شخصی از وسائل و امکانات ارتش و استفاده شخصی از افراد آنها به صورت گماشته، راننده شخصی و نظایر اینها ممنوع است.

۱۴۹ اصل

ترفیج درجه نظامیان و سلب آن به موجب قانون است.

▪ اصل ۱۵۰

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که در نخستین روزهای پیروزی این انقلاب تشکیل شد، برای ادامه نقش خود در نگرهبانی از انقلاب و دستاوردهای آن پابرجا می‌ماند. حدود وظایف و قلمرو مسوولیت این سپاه در رابطه با وظایف و قلمرو مسوولیت نیروهای مسلح دیگر با تأکید بر همکاری و هماهنگی برادرانه میان آنها به وسیله قانون تعیین می‌شود.

▪ اصل ۱۵۱

به حکم آیه کریمیه "وعدوالمهم ما استطعتم من قوه و من رباطالخیل ترهبون به عدوالله و عدوکم و آخرین من دونهم لاتعلمونهم الله یعلمهم" دولت موظف است برای همه افراد کشور برنامه و امکانات آموزش نظامی را بر طبق موازین اسلامی فراهم نماید، به طوری که همه افراد همواره توانایی دفاع مسلحانه از کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران را داشته باشند، ولی داشتن اسلحه باید با اجازه مقامات رسمی باشد.

▪ اصل ۱۷۲

برای رسیدگی به جرائم مربوط به وظایف خاص نظامی یا انتظامی اعضاء ارتش، ژاندارمری، شهربانی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، محاکم نظامی مطابق قانون تشکیل می‌گردد، ولی به جرائم عمومی آنان یا جرائمی که در مقام ضابط دادگستری مرتکب شوند در محاکم عمومی رسیدگی می‌شود. دادستانی و دادگاه‌های نظامی، بخشی از قوه قضاییه کشور و مشمول اصول مربوط به این قوه هستند.

▪ اصل ۱۷۶ - وظایف شورای عالی امنیت ملی

به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی "شورای عالی امنیت ملی" به ریاست رئیس جمهور، با وظایف زیر تشکیل می‌گردد.

◀ تعیین سیاست‌های دفاعی - امنیتی کشور در محدوده سیاست‌های کلی تعیین شده از طرف مقام رهبری.

◀ هماهنگ نمودن فعالیت‌های سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی - امنیتی.

◀ بهره‌گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی.

اعضای شورا عبارتند از:

◀ روسای قوای سه گانه

◀ رئیس ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح

◀ مسوول امور برنامه و بودجه

◀ دو نماینده به انتخاب مقام رهبری

◀ وزیر امور خارجه، کشور، اطلاعات

◀ حسب مورد وزیر مربوط و عالیترین مقام ارتش و سپاه

شورای عالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. ریاست هر یک از شوراهای فرعی با رئیس جمهور یا یکی از اعضای شورای عالی است که از طرف رئیس جمهور تعیین می‌شود. حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون معین می‌کند و تشکیلات آنها به تصویب شورای عالی می‌رسد. مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس از تأیید مقام رهبری قابل اجراء است.

ب- سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ ایران (ابلاغی آذرماه ۱۳۸۲ از سوی مقام معظم رهبری)

سند چشم‌انداز بیست ساله ایران، سندی جهت تبیین افق برای توسعه ایران در زمینه‌های مختلف فرهنگی، علمی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی است که توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام تدوین شده است. اجرای این چشم‌انداز از سال ۱۳۸۴ و در قالب چهاربرنامه توسعه ۵ ساله انجام می‌گیرد. سال ۱۴۰۴ خورشیدی (۲۰۲۵ میلادی) افق چشم‌انداز است. در افق این چشم‌انداز جامعه‌ی ایرانی در بخش دفاع چنین ویژگی‌هایی خواهد داشت:

- توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی با تأکید بر: مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادیهای مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسانها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی.

- امن، مستقل و مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه‌جانبه و پیوستگی مردم و حکومت.
- دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان براساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

ملاحظه - در تهیه، تدوین و تصویب برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالیانه، این نکته مورد توجه قرار گیرد: شاخص‌های کمی کلان آنها از قبیل، نرخ سرمایه‌گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، نرخ اشتغال و تورم، کاهش فاصله درآمد میان دهک‌های بالا و پایین جامعه، رشد فرهنگ و آموزش و پژوهش و توانایی‌های دفاعی و امنیتی، باید متناسب با سیاست‌های توسعه و اهداف و الزمات چشم‌انداز، تنظیم و تعیین گردد و این سیاست‌ها و هدف‌ها به صورت کامل مراعات شود.

ج- سیاست‌های کلی نظام (ابلاغی مورخ ۸۵/۹/۱۵ از سوی مقام معظم رهبری)

بند‌های مرتب با بخش دفاع در این سیاست‌ها عبارتند از:

- ۲۰- تقویت امنیت و اقتدار ملی با تأکید بر رشد علمی و فناوری، مشارکت و ثبات سیاسی، ایجاد تعادل میان مناطق مختلف کشور، وحدت و هویت ملی، قدرت اقتصادی و دفاعی و ارتقاء جایگاه جهانی ایران.
- ۲۴- ارتقاء توان دفاعی نیروهای مسلح برای بازدارندگی، ابتکار عمل و مقابله مؤثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی و انقلاب اسلامی و منابع حیاتی کشور.
- ۲۵- توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین.
- ۲۶- تقویت، توسعه و نوسازی صنایع دفاعی کشور با تأکید بر گسترش تحقیقات و سرعت‌دادن به انتقال فناوریهای پیشرفته.

د- سیاست‌های کلی نظام در بخش پدافند غیر عامل (ابلاغی مورخ ۸۹/۱۱/۲۹ از سوی مقام معظم رهبری)

در این سیاست‌های ابلاغی که به عنوان راهنمای دستگاه‌های اجرایی، تقنینی و نظارتی است، مقام معظم رهبری خط مشی و جهت‌گیری نظام را در این حوزه تعیین نموده‌اند. سیاست‌های کلی پدافند غیرعامل به شرح زیر است:

- ۱- تأکید بر پدافند غیرعامل که عبارت است از مجموعه اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، ارتقاء پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن می‌گردد.
- ۲- رعایت اصول و ضوابط پدافند غیرعامل از قبیل انتخاب عرصه ایمن، پراکنده سازی یا تجمع حسب مورد، حساسیت زدایی، اختفاء، استتار، فریب دشمن و ایمن‌سازی نسبت به مراکز جمعیتی و حائز اهمیت بویژه در طرح‌های آمایش سرزمینی و طرح‌های توسعه آینده کشور
- ۳- طبقه‌بندی مراکز، اماکن و تاسیسات حائز اهمیت به حیاتی، حساس و مهم و روزآمدکردن آن در صورت لزوم
- ۴- تهیه و اجرای طرح‌های پدافند غیرعامل (با رعایت اصل هزینه - فایده) در مورد مراکز، اماکن و تاسیسات حائز اهمیت (نظامی و غیرنظامی) موجود و در دست اجراء بر اساس اولویت بندی و امکانات حداکثر تا پایان برنامه ششم و تامین اعتبار مورد نیاز
- ۵- تهیه طرح جامع پدافند غیرعامل در برابر سلاح‌های غیرمتعارف نظیر هسته‌ای، میکروبی و شیمیایی
- ۶- دو یا چندمنظوره کردن مستحذات، تاسیسات و شبکه‌های ارتباطی و مواصلاتی در جهت بهره‌گیری پدافندی از طرح‌های عمرانی و بویژه در مناطق مرزی و حساس کشور
- ۷- فرهنگ سازی و آموزش عمومی در زمینه به کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل در بخش دولتی و غیردولتی، پیش‌بینی مواد درسی در سطوح مختلف آموزشی و توسعه تحقیقات در زمینه پدافند غیرعامل.
- ۸- رعایت طبقه‌بندی اطلاعات طرح‌های پدافند غیرعامل.
- ۹- ممانعت از ایجاد تاسیسات پرخطر در مراکز جمعیتی و بیرون بردن این گونه تاسیسات از شهرها و پیش‌بینی تمهیدات ایمنی برای آن دسته از تاسیساتی که وجود آنها الزامی است و ممانعت از ایجاد مراکز جمعیتی در اطراف تاسیسات پرخطر با تعیین حریم لازم
- ۱۰- حمایت لازم از توسعه فناوری و صنایع مرتبط مورد نیاز کشور در پدافند غیرعامل با تأکید بر طراحی و تولید داخلی
- ۱۱- به کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل در مقابله با تهدیدات نرم افزاری و الکترونیکی و سایر تهدیدات جدید دشمن به منظور حفظ و صیانت شبکه‌های اطلاع رسانی، مخابراتی و رایانه‌ای

۱۲- پیش‌بینی سازوکار لازم برای تهیه طرح‌های مشترک ایمن‌سازی و ایجاد هماهنگی در سایر طرح‌ها و برنامه‌ها و مدیریت‌نهادهای مسئول، در دو حوزه پدافند غیرعامل و حوادث غیرمترقبه در جهت هم‌افزایی و کاهش هزینه‌ها.

۱۳- ایجاد مرکزی برای تدوین طراحی، برنامه‌ریزی و تصویب اصول و ضوابط، استانداردها، معیارها، مقررات و آیین‌نامه‌های فنی پدافند غیرعامل و پیگیری و نظارت بر اعمال آنها.

هـ - سیاست‌های کلی خودکفایی دفاعی و امنیتی (ابلاغی ۹۱/۱۰/۲۰ از سوی مقام معظم رهبری)

- ۱- توسعه و تعمیق فرهنگ خودباوری، خودکفایی، نوآوری و خلاقیت در تمام سطوح و ابعاد دفاعی و امنیتی.
- ۲- ترویج نهضت نرم‌افزاری، تولید و توسعه علوم و فناوری و تحقیقات دفاعی و امنیتی و حرکت در مرزهای دانش با تاکید بر بومی‌سازی و روزآمدی.
- ۳- دستیابی به فناوری‌های برتر مورد نیاز دفاعی و امنیتی حال و آینده با تاکید بر نوآوری و پشتیبانی از توسعه آنها.
- ۴- تاکید بر خودکفایی کشور در سامانه‌ها، کالاها و خدمات اولویت‌دار دفاعی و امنیتی توأم با بهسازی تجهیزات موجود و افزایش قابلیت و کارایی آن.
- ۵- ممنوعیت تامین نیازهای دفاعی و امنیتی از خارج کشور مگر در حد ضرورت و حتی الامکان با رعایت ملاحظات زیر:
  - با اولویت انتقال فناوری.
  - تامین آموزش و پشتیبانی.
  - تامین از منابع متنوع.
- ۶- برون‌سپاری و جلب مشارکت سایر بخش‌ها اعم از دولتی و غیر دولتی در تامین نیازهای نیروهای مسلح با رعایت ملاحظات امنیتی و حفاظتی.
- ۷- جذب، توانمندسازی و به‌کارگیری نیروهای مستعد و نخبه با فراهم نمودن زمینه‌های رشد و تقویت آنان برای ارتقاء قابلیت‌های توسعه فناوری‌های دفاعی و امنیتی مورد نیاز کشور.
- ۸- برقراری ارتباط و همکاری با دیگر کشورها در زمینه‌های علمی، تولیدی و تجاری کالاها و خدمات دفاعی و امنیتی برای دستیابی به اهداف سیاست‌های کلی خودکفایی دفاعی و امنیتی.
- ۹- مقرون به صرفه‌سازی مسیر توسعه صنایع و فناوری‌های دفاعی و امنیتی کشور و ایجاد هم‌افزایی در فناوری‌های مورد نیاز.

و- سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه (ابلاغی مورخ ۹۴/۴/۹ از سوی مقام معظم رهبری)

- بند‌های مرتبط با بخش دفاع از این سیاست‌ها عبارتند از:
- ۵۲- افزایش توان دفاعی در تراز قدرت منطقه‌ای در جهت تامین منافع و امنیت ملی با تخصیص حداقل ۵ درصد بودجه عمومی کشور برای بنیه دفاعی.
  - ۵۳- ارتقاء توان بازدارندگی کشور با:
    - ۱- ۵۳- توسعه توان موشکی و فناوری‌ها و ظرفیت تولید سلاح‌ها و تجهیزات عمده دفاعی برترساز با توان بازدارندگی و متناسب با انواع تهدیدات
    - ۲- ۵۳- گسترش هوشمندانه و مصون‌سازی پدافند غیرعامل با اجرای کامل پدافند غیرعامل در مراکز حیاتی و حساس کشور.
    - ۳- ۵۳- افزایش ظرفیت‌های قدرت نرم و دفاع سایبری و تامین پدافند و امنیت سایبری برای زیرساخت‌های کشور در چارچوب سیاست‌های کلی مصوب.
    - ۴- ۵۴- تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان.

ز- قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۹۵/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسلامی)

- در این قانون، مواد مرتبط با بخش دفاع به شرح زیر است:
- بند "ب" ماده ۳۲- در اجرای آمایش سرزمینی دولت مکلف است به منظور توسعه سواحل مکران (جنوب شرق کشور) جهت استقرار، ساماندهی، احداث زیرساخت‌های نظامی، فرهنگی و رفاهی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران اعتبارات لازم را در بودجه سالانه کشور لحاظ کند.
- بند "الف" ماده ۴۶- به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تامین منافع و امنیت ملی در صورت موافقت فرماندهی کل قوا اقدامات زیر از طریق نیروهای مسلح با همکاری دولت معمول می‌شود:
- ۱- ارتقای توان بازدارندگی

- ۲- اصلاح ساختار بودجه‌ای نیروهای مسلح و افزایش سهم تقویت بنیه دفاعی از بودجه دفاعی
- ۳- تهیه و اجرای طرح آمایش و نوسازی زیرساخت‌های صنایع دفاعی و مراکز آموزشی و نظامی نیروهای مسلح
- ۴- ارتقای کیفیت مراکز آموزشی نیروهای مسلح برای تربیت نیروهای کارآمد
- ۵- صرفه‌جویی و بهینه‌سازی موارد هزینه از جمله در حوزه‌های انرژی، آب و برق نیروهای مسلح
- ۶- تأمین و توسعه نیروی انسانی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری، سامانه‌های دفاعی زمینی متناسب با مناطق مورد تهدید
- ۷- ارتقای منزلت اجتماعی و معیشت کارکنان نیروهای مسلح
- بند "پ" ماده ۴۶- دولت مکلف است حداقل پنج واحد درصد از منابع بودجه عمومی (به‌استثنای واگذاری دارایی‌های مالی، درآمد هزینه دستگاهها و درآمدهای اختصاصی) را به‌عنوان سهم تقویت بنیه دفاعی در ردیف‌های تقویت بنیه دفاعی در بودجه سالانه کشور اختصاص دهد و هر پنج سال یکبار در برنامه‌های پنجساله توسعه، این درصد را مورد بازنگری قرار دهد.
- بند "ث" ماده ۴۶- به‌منظور تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان، آرمان‌ها و مبانی اندیشه انقلاب اسلامی، توسعه فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر و حضور بیشتر نیروهای مردمی در صحنه‌های امنیت و دفاع از کشور، اقدامات و تسهیلات لازم به‌شرح زیر فراهم شود:
۱. حمایت از زیرساخت‌ها برای توسعه نواحی شهرستانی و رده‌های مقاومت بسیج، متناسب با توسعه و تغییرات تقسیمات کشوری
  ۲. پشتیبانی از رده‌های مقاومت بسیج و بسیج اساتید، دانشجو و طلبه در دستگاه‌های اجرائی به‌ویژه در فعالیت‌های پژوهشی و علمی و بسیج زنان در راستای تحکیم بنیان خانواده و تلاش در جهت تقویت راه‌های مقابله با جنگ نرم
  ۳. امکان استفاده از خدمت کارکنان بسیجی فعال و ویژه شاغل برای شرکت در آموزش‌ها و اردوها و سایر برنامه‌ها حداکثر به‌مدت پانزده روز در سال به جای خدمت اداری بدون دریافت حق مأموریت
- ماده ۵۸- دولت مکلف است نسبت به رعایت اصول پدافند غیرعامل در مطالعه، طراحی و اجرای طرح‌های حساس و مهم و نیز تأسیسات زیربنایی و ساختمان‌های حساس و شریان‌های اصلی و حیاتی کشور و آموزش عموم مردم توسط دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به‌منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح غیرطبیعی و ایجاد سامانه پایش، هشدار، خنثی‌سازی درخصوص تهدیدات نوین در مراکز مذکور اقدام کند.
- ح- قانون برنامه ششم توسعه کشور (مصوب ۹۵/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی)
- مواد مربوط به بخش دفاع در این قانون عبارتند از:
- بند "ث" ماده ۲- توسعه آمادگی دفاعی و امنیتی
- بند "الف" ماده ۵- دستگاه‌های اجرائی و نیروهای مسلح مکلفند برای محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد، ضمن اجرائی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری در مجموعه خود، تمهیدات لازم را برای عملیاتی نمودن این چرخه در واحدهای تحت تولید خود با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری ایران فراهم نموده و گزارش سالانه آن را به سازمان ملی بهره‌وری ایران ارائه نمایند. دستگاه‌های اجرائی مکلفند در شش ماه نخست اجرای قانون برنامه، برنامه‌های عملیاتی خود برای ارتقای بهره‌وری از طریق تسهیل و تشویق فعالیت‌های غیردولتی در حوزه‌های مربوطه را به تأیید سازمان ملی بهره‌وری رسانده و این سازمان نیز حداکثر ظرف مدت یکسال مجموعه اقدامات مذکور را به تصویب هیأت‌وزیران برساند.
- تبصره- این حکم در خصوص نیروهای مسلح با اذن فرمانده کل قوا از طریق ستاد کل نیروهای مسلح اجراء می‌شود.
- جزء ۵ از بند "ب" (اقدامات عمرانی و زیربنایی) ماده ۲۷- تهیه و اجرای طرح‌های ساماندهی و بهسازی حداقل بیست درصد (۲۰٪) روستاهای مرزی با رویکرد پدافند غیرعامل جهت توانمندسازی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
- ماده ۴۲-
- الف- دولت مکلف است در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، حمایت‌ها و مساعدت‌های لازم از قبیل کمک‌های مالی و اعتباری و تنظیم مقررات مورد نیاز برای استفاده از ظرفیت مازاد صنعت دفاعی و نیل به خوداتکایی در تأمین اقلام دفاعی و غیردفاعی کشور را با مشارکت بخش خصوصی به‌عمل آورد. همه دستگاه‌های اجرائی مجازند از این ظرفیت‌ها استفاده کنند.

- ب- به منظور ارتقاء و به روز نمودن فناوری‌های صنعت دانش‌بنیان هواپیماسازی، تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و بهینه‌سازی زیرساخت‌های شرکت صنایع هواپیماسازی ایران، نوسازی و تأمین ناوگان مسافری کشور (خرید هواپیما) با اولویت استفاده از ظرفیت‌های این شرکت انجام گیرد.
- ماده ۱۰۶ (بندهای "الف"، "ب" و "پ"):
- الف- دولت مکلف است در اجرای بند (۵۲) سیاست‌های کلی برنامه ششم و به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی، حداقل پنج درصد (۵٪) از منابع بودجه عمومی و درآمدهای اختصاصی را به‌عنوان سهم تقویت بنیه دفاعی در ردیف‌های تقویت بنیه دفاعی در بودجه سالانه کشور اختصاص دهد.
- ب- دولت موظف است پشتیبانی‌های لازم را به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی، با انجام اقدامات اساسی زیر به‌عمل آورد:
- ۱- تحکیم و تقویت بنیه دفاعی کشور با پشتیبانی از:
    - ۱-۱- توسعه و افزایش توان تولیدی موشکی.
    - ۲- توسعه و تقویت توان پدافند هوایی در سطوح مختلف برد کوتاه، متوسط و بلند.
    - ۳- توسعه و به‌روزرسانی شبکه‌های ارتباطی امن و پایدار و تعامل‌پذیر و برخوردار از فناوری‌های مناسب با هدف استقرار کامل سامانه فرماندهی و کنترل.
    - ۴- هوشمند و متحرک‌سازی برخی سامانه‌های تسلیحاتی متناسب با تهدیدات.
    - ۵- توسعه و تقویت امکانات جنگ الکترونیک و دفاع رایانیک (سایبری).
    - ۶- تحقیق، طراحی و تولید اقلام مورد نیاز برای مواجهه و تقابل با گروه‌های مسلح تروریستی.
    - ۷- توسعه و تقویت توان ناوگان هوایی در حوزه‌های مختلف آفندی، پدافندی و پشتیبانی رزمی با اتکا به سامانه‌های پیشرفته هواپیمایی، بالگردی و پهپادی.
    - ۸- توسعه و بازسازی صنایع هوایی دفاعی برای پشتیبانی از ناوگان هوایی نیروهای مسلح (اعم از هواپیما، بالگرد و تسلیح آنها).
    - ۹- توسعه و به‌روزرسانی توانمندی تولید پهپادها و تسلیح آنها.
    - ۱۰- نوسازی سامانه‌های ناوبری و کمک ناوبری و نظارتی ویژه نظامی هواپیماهای نیروهای مسلح.
    - ۱۱- توسعه ناوگان نیروی دریایی با تجهیز به شناورهای سطحی، زیرسطحی سنگین، یگانهای پروازی دریای پایه و تسلیح آنها به سامانه‌های کشف، شناسایی و ردگیری و کنترل آتش و سلاحهای پیشرفته و به‌روز و کارآمد.
    - ۱۲- توسعه و تقویت یگانهای رزمی و تیپهای واکنش سریع نیروهای مسلح.
    - ۱۳- رعایت فاصله سطح حقوقی و دستمزد کارکنان نیروهای مسلح با کارکنان کشوری بر اساس تبصره (۳) ماده (۱۱۷) قانون مدیریت خدمات کشوری.
  - ۲- تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان و حضور بیشتر نیروهای مردمی در صحنه‌های امنیت و دفاع از کشور، دفاع از آرمان‌ها و مبانی اندیشه انقلاب اسلامی و توسعه فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر از طریق:
    - ۱-۲- حمایت از زیرساختها برای توسعه نواحی شهرستانی و رده‌های مقاومت متناسب با توسعه و تغییرات تقسیمات کشوری.
    - ۲-۲- تعمیق ارزشهای انقلاب اسلامی و توسعه فرهنگ و تفکر بسیجی با استفاده از هسته‌های تربیتی، غنی‌سازی اوقات فراغت، توسعه فرهنگ ارزش و استفاده از نخبگان بسیجی.
    - ۳-۲- مقابله با جنگ نرم در حوزه‌های مختلف با اولویت حضور فزاینده در فضای مجازی و رایانه‌ای با رویکرد بومی.
    - ۴-۲- جذب و به‌کارگیری بسیج دهها میلیونی با رویکرد فرهنگی اجتماعی و علمی اقتصادی.
    - ۵-۲- توسعه و مشارکت بسیج سازندگی در کمک به دولت در امر محرومیت‌زدایی و سازندگی کشور.
    - ۶-۲- تأمین پوشش بیمه‌ای و جبران خسارت‌های ناشی از به‌کارگیری بسیجیان در مأموریت‌های محوله.
    - ۷-۲- به منظور کمک به پیشرفت عمران و آبادانی روستاهای کشور دستگاه‌های اجرائی می‌توانند حداقل ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات اختصاص‌یافته خود را با استفاده از ظرفیت و توانمندی بسیج سازندگی هزینه نمایند.

پ- به منظور کاهش آسیب‌پذیری زیرساختها و ارتقای پایداری ملی، کلیه دستگاههای اجرائی ملزم به رعایت سیاست‌های پدافند غیرعامل و انجام اقدامات زیر می‌باشند:

۱- اجرای کامل پدافند غیرعامل برای کلیه مراکز حیاتی و حساس کشور بر اساس طرح مصوب کمیته دائمی پدافند غیرعامل مبتنی بر گسترش هوشمندانده و مصون‌سازی آن و تصویب در مراجع قانونی آن.

۲- تهیه و تدوین طرحهای ایمن‌سازی و حفاظت از مراکز مهم کشور و به اجرا درآوردن آنها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه و تصویب در مراجع قانونی آن.

۳- تهیه پیوست پدافند غیرعامل برای طرحهای حساس جدید کشور و الزام به رعایت و اجرای آنها پس از تصویب کمیته دائمی پدافند غیرعامل از منابع دستگاه مربوطه آن.

ماده ۱۰۹- دولت مکلف است مطابق مصوبات شورای عالی فضای مجازی و هماهنگی سازمان پدافند غیرعامل اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف- ایجاد سامانه پدافند رایانیک (سایبری) در سطح ملی و ارتقای قدرت رصد، پایش، تشخیص و هشداردهی، مصون‌سازی و افزایش توان مقابله با پیامدهای ناشی از وقوع احتمالی تهدید با بهره‌گیری از ظرفیت دستگاههای استانی و نیروهای مسلح با هدف مصون‌سازی و یا بی‌اثرسازی این‌گونه تهدیدات بر سرمایه‌های ملی.

ب- افزایش سطح آموزش رایانیک (سایبری) مدیران و کارکنان دستگاههای اجرائی به منظور جلوگیری از نفوذ و مختل نمودن سامانه (سیستم) های نرم‌افزاری دستگاه ذی‌ربط و توسعه آمادگی‌ها.

ماده ۱۱۰- دولت مکلف است هر سال در بودجه سنواتی، کمک‌هزینه مسکن کارکنان نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) ساکن در خانه‌های سازمانی را پس از کسر از دریافتی آنان به حساب مخصوصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند و معادل وجوه واریز شده به حساب ردیفهای بودجه‌ای نیروهای مسلح را برای تأمین هزینه‌های تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمانی در طول اجرای این قانون پیش‌بینی و واریز نماید.

ماده ۱۱۱- دولت مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- استقرار و احداث زیرساختهای نظامی، فرهنگی، رفاهی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در سواحل مکران.

ب- فراهم نمودن اعتبارات لازم جهت پرداخت مطالبات حق اشعه خلبانان و دیگر کارکنان اداری ذی‌نفع در طول اجرای این قانون.

پ- ارتقای کیفیت مراکز آموزشی و فرهنگی نیروهای مسلح برای تربیت نیروهای کارآمد.

۳- اهداف کلی بخش دفاع

- ◀ ارتقاء توانمندی‌های دفاعی
- ◀ ارتقاء قدرت بازدارندگی نیروهای نظامی
- ◀ ارتقاء قدرت ارتباطات و فرماندهی و کنترل
- ◀ ارتقاء سطح علمی و آموزش پرسنل
- ◀ ارتقاء تحرک و آمادگی رزمی نیروهای نظامی
- ◀ ارتقاء حضور نیروهای مردمی
- ◀ ارتقاء پدافند غیرعامل مراکز حساس، حیاتی و مهم

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری:															شماره طبقه بندی دستگاه مجری:				
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای					اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی							
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					پیش بینی ۱۴۰۰	پیش بینی ۱۴۰۰								
					جمع	هدفمندی	سایر	اختصاصی	اولویت اجرای برنامه			عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	جمع	
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																		
۱۱۰۱۰۳۳۰۰۰	برنامه انجام مأموریت های دفاعی و امنیتی	۱	۴۰۵,۲۴۷	۱,۲۵۸,۰۰۰	۶۶۵,۵۱۰	۷۲۲,۰۶۱													
	جمع		۴۰۵,۲۴۷	۱,۲۵۸,۰۰۰	۶۶۵,۵۱۰	۷۲۲,۰۶۱													

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: قرارگاه مرکزی حضرت خاتم الانبیاء ص - طرح شهید سوداگر			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	فزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه شبکه فرماندهی و کنترل امن ، پایدار و روز آمد	برنامه انجام مأموریت های دفاعی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیاء ص - طرح شهید حسین همدانی			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه شبکه فرماندهی و کنترل امن، پایدار و روز آمد	برنامه انجام مأموریت‌های دفاعی
			برنامه راهبردی مقابله با تهدیدات نوین و سایبری نیروهای مسلح

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه مجری:		قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیاء ص - طرح شهید حسین همدانی										شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۱۱۵۰۳			
میلیون ریال																	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه‌ای										اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای		جمع کل بودجه عمومی	
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰
							جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی						
	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																
۱۱۰۱۰۳۷۰۱۹	برنامه انجام مأموریت‌های دفاعی	۱	۱	۱۷,۸۴۰	۰	۹۴,۵۷۷								۸۲,۰۳۵	۹۴,۵۷۷	۸۲,۰۳۵	
۱۱۰۱۰۸۱۰۰۱	برنامه راهبردی مقابله با تهدیدات نوین و سایبری نیروهای مسلح	۱	۱	۳۰,۰۰۰	۳۳۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰								۱۱۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	
جمع				۴۷,۸۴۰	۳۳۰,۰۰۰	۱۷۴,۵۷۷								۱۹۲,۰۳۵	۱۷۴,۵۷۷	۱۹۲,۰۳۵	

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	فزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه سرمایه انسانی کارآمد	۱- برنامه راهبری امور دفاعی

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای و نگاه‌بندی بر حسب برنامه و ردیف

عنوان دستگاه مجری		ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح		شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۱۱۴۰۰					
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سجده عملکرد	هدف کمی						مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹
			مقدار			بهای تمام شده					
			مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۷			
			۱	۱	۱	۱	۱	۱			
۱۷۰۴۰۰۷۰۰	برنامه راهبری امور دفاعی	۱	۱	۱	۱۷۹۵۱۳۲	۲۳۸۷۰۰۰	۲۴۶۶۷۹۳	۱,۷۹۵,۱۳۲	۲,۳۸۷,۰۰۰	۲,۴۶۶,۷۹۳	
۱۱۰۱۰۴۰۰۷	حفظ آبادگی	۱	۱	۱	۱۷۹۵۱۳۲	۲۳۸۷۰۰۰	۲۴۶۶۷۹۳	۱,۷۹۵,۱۳۲	۲,۳۸۷,۰۰۰	۲,۴۶۶,۷۹۳	
جمع					۱,۷۹۵,۱۳۲	۲,۳۸۷,۰۰۰	۲,۴۶۶,۷۹۳	۱,۷۹۵,۱۳۲	۲,۳۸۷,۰۰۰	۲,۴۶۶,۷۹۳	

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات دستگاهی بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح													شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۴۰۰				
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای										جمع کل بودجه عمومی			
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					پیش بینی ۱۴۰۰	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰		
							جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																
۱۱۰۱۰۴۰۰۰۰	برنامه راهبری امور دفاعی	مأموریت	۱	۱	۱,۷۹۵,۱۳۲	۲,۳۸۷,۰۰۰	۲,۴۶۶,۷۹۳					۲,۷۱۳,۴۷۲	۱	۴۵۰	۸۳۶	۸۳۶	۲,۷۱۳,۴۷۲
	جمع				۱,۷۹۵,۱۳۲	۲,۳۸۷,۰۰۰	۲,۴۶۶,۷۹۳					۲,۷۱۳,۴۷۲	۰	۰	۰	۰	۲,۷۱۳,۴۷۲

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: اداره حفاظت اطلاعات ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	توسعه و تقویت پایش سازمانی	۱- برنامه حفاظت سازمانی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: سازمان پدافند غیر عامل کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	فزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش توان و آمادگی اطلاعاتی	برنامه اجرای امور پدافند غیر عامل
			برنامه رصد، پایش، مصون‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها
			برنامه پژوهش‌های کاربردی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح - پروژه شهید آوینی			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه شبکه فرماندهی و کنترل امن، پایدار و روز آمد	۱- برنامه انجام مأموریت‌های دفاعی

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه بر حسب برنامه و فرعی

عنوان دستگاه مجری		ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح - پروژه شهید آوینی شماره طبقه بندی دستگاه مجری:														۱۱۱۴۵۳		
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	برآورد ۱۳۹۹														مصرف ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷
			هدف کمی															
			بهای تمام شده															
			مقدار		برآورد		مصرف		عملکرد		برآورد		مصرف		عملکرد			
			۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	
			۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	
۱۱۰۱۰۳۷۰۰۳	برنامه انجام مأموریت‌های دفاعی	مأموریت	۳	۳	۳	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	
۱۱۰۱۰۳۷۰۰۲	طرح شهید اردستانی	مأموریت	۱	۱	۱	۱۶۵۱۳۳۸	۲۴۶۰۰۱	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۵۱۳۳۸	۲۴۶۰۰۱	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۵۱۳۳۸	۲۴۶۰۰۱	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۵۱۳۳۸	۲۴۶۰۰۱	۱۶۰۳۴۰۰	
۱۱۰۱۰۳۷۰۰۲	طرح شهید لطفی	مأموریت	۱	۱	۱	۱۱۰۴۷۲	۵۲۵۰۱	۰	۱۱۰۴۷۲	۵۲۵۰۱	۰	۱۱۰۴۷۲	۵۲۵۰۱	۰	۱۱۰۴۷۲	۵۲۵۰۱	۰	
۱۱۰۱۰۳۷۰۰۲	طرح الی بیت المقدس	مأموریت	۱	۱	۱	۵۷۰۰۰	۲۷۵۰۱	۰	۵۷۰۰۰	۲۷۵۰۱	۰	۵۷۰۰۰	۲۷۵۰۱	۰	۵۷۰۰۰	۲۷۵۰۱	۰	
۲۰۱۰۳۱۹	جمع				۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	۳۰۶۰۰۳	۱۶۰۳۴۰۰	۱۶۷۴۷۲	

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری:		ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح - پروژه شهید آوینی										شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۱۱۴۵۳			
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای										جمع کل بودجه عمومی			
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					پیش بینی ۱۴۰۰	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای	
							عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع					عمومی	اختصاصی
۱۱۱۴۰۰	دستگاه سیاستگذار ۱																
۱۱۰۱۰۳۷۰۰۰	برنامه انجام مأموریت های دفاعی	مأموریت	۱	۱	۱,۶۰۳,۴۰۰	۳,۰۶۰,۰۰۳	۱,۸۱۸,۸۱۰	۲,۰۰۰,۶۹۱									
	جمع				۱,۶۰۳,۴۰۰	۳,۰۶۰,۰۰۳	۱,۸۱۸,۸۱۰	۲,۰۰۰,۶۹۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: تقویت بنیه دفاعی - ارتقای آمادگی دفاعی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه کمی و کیفی تجهیزات	۱- برنامه ارتقای توان دفاعی

فرم شماره 4؛ برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - نورربع																				شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		111352	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای						اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی									
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد 1399			اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد 1399			برآورد	پیش بینی								
					عمومی	اختصاصی	سایر				هدقمندی	منابع	جمع			پیش بینی							
111400	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																						
110109000	برنامه هماهنگی ماموریت های استانی	1	1	3,521,154	8,000,000	4,222,179																	
	جمع			3,521,154	8,000,000	4,222,179																	

فرم شماره 1؛ هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح		
عنوان دستگاه مجری: فرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء (ص)		
ردیف	هدف ها	راهبردها
1	2	3
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت زیر ساخت های کشور
		برنامه مشارکت در عمران و آبادانی کشور

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح ولایت																	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۳۵۰	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای					اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای							جمع کل بودجه عمومی				
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹			اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹				پیش بینی ۱۴۰۰	پیش بینی ۱۳۹۹		
					مقدار	سنجه عملکرد	عمومی				اختصاصی	سایر	هدفمندی	منابع			جمع	
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																	
۱۱۰۱۰۳۷۰۰۰	برنامه انجام ماموریت های دفاعی	۱	۱	۱,۵۰۸,۱۳۸	۴,۲۵۰,۰۰۰	۲,۲۴۸,۳۴۵	۴,۵۷۶,۰۷۲	۲,۲۴۸,۳۴۵										
جمع				۱,۵۰۸,۱۳۸	۴,۲۵۰,۰۰۰	۲,۲۴۸,۳۴۵	۴,۵۷۶,۰۷۲	۲,۲۴۸,۳۴۵										

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح نسیم رحمت			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش توان و آمادگی حفاظتی	برنامه انجام ماموریت های طرح نسیم رحمت

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و ردیف

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۲۴۹															
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی														
			بهای تمام شده						مقدار								
			برآورد ۱۳۹۹			مجموع ۱۳۹۸			برآورد ۱۳۹۹			مجموع ۱۳۹۸					
			عمومی	اختصاصی	سایر	عمومی	اختصاصی	سایر	عمومی	اختصاصی	سایر	عمومی	اختصاصی	سایر			
۱۱-۱۰۶۶۰۰۰	برنام انجام ماموریت های طرح نسیم رحمت	تعداد	۱	۱	۱	۱,۹۷۵,۰۰۰	۶۶۸,۳۱۱	۱,۰۴۴,۸۱۹	۱,۹۷۵,۰۰۰	۶۶۸,۳۱۱	۱,۰۴۴,۸۱۹	۱,۹۷۵,۰۰۰	۶۶۸,۳۱۱	۱,۰۴۴,۸۱۹	۱,۹۷۵,۰۰۰	۶۶۸,۳۱۱	۱,۰۴۴,۸۱۹
۱۱-۱۰۶۶۰۰۲	طرح نسیم رحمت	تعداد	۱	۱	۱	۱,۹۷۵,۰۰۰	۶۶۸,۳۱۱	۱,۰۴۴,۸۱۹	۱,۹۷۵,۰۰۰	۶۶۸,۳۱۱	۱,۰۴۴,۸۱۹	۱,۹۷۵,۰۰۰	۶۶۸,۳۱۱	۱,۰۴۴,۸۱۹	۱,۹۷۵,۰۰۰	۶۶۸,۳۱۱	۱,۰۴۴,۸۱۹
جمع																	

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح نسیم رحمت		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۲۴۹	
---	--	-------------------------------------	--

میلیون ریال

شماره طبقه بندی برنامه / دستگاه سیاستگذار	برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	سنجه عملکرد	هدف کمی / پیامد یا نتیجه		اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای		جمع کل بودجه عمومی			
			مقدار	اولویت اجرای برنامه	برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸					مجموع	عمومی	مجموع کل	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	
					عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع						
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																			
۱۱-۱۰۶۶۰۰۰	برنام انجام ماموریت های طرح نسیم رحمت	ماموریت	۱	۱																
جمع																				

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید میرشاکلی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	توسعه و تقویت پدافند غیرعامل افزایش ضریب نفوذ و تاثیرات اقدامات فرهنگی نیروهای مسلح دو طرح باز مهندسی فرهنگی و عملیات روانی	برنامه امور امنیت اجتماعی

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۷۶		
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹																
	هدف کمی																
	مقدار					بهای تمام شده					عملکرد						
	سنجه		عملکرد		برآورد ۱۳۹۹		مجموع ۱۳۹۸		عملکرد ۱۳۹۷		برآورد ۱۳۹۹		مجموع ۱۳۹۸		عملکرد ۱۳۹۷		
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد		
۱۱۰۱۷۳۰۰	برنامه امور امنیت اجتماعی	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		
۱۱۰۱۷۳۰۱	امنیت اجتماعی کلان شهرها	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		
جمع																	

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید میرشاک		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۷۶		میلیون ریال																						
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی									
		برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸					برآورد ۱۳۹۹														
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مقدار	سنجه عملکرد	پیش بینی	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مقدار	سنجه عملکرد	پیش بینی		عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع				
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																									
۱۱۰۱۰۷۳۰۰۰	برنامه امور امنیت اجتماعی	۱	ماموریت	۱۰۰,۰۰۰	۵۲,۹۰۲	۵۸,۱۹۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع				۱۰۰,۰۰۰	۵۲,۹۰۲	۵۸,۱۹۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید کاظمی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش تحرک و آمادگی رزمی یگانهای پدافند هوائی و انهدام هر متجاوز هوایی	برنامه انجام ماموریت های طرح شهید کاظمی

فرم شماره 3؛ برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خردی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۵۶															
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	هدف کمی															
		بهای تمام شده															
		مقدار					عملکرد					معمول					
		۱۳۹۷	معمول ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	معمول ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	۱۳۹۷	معمول ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	۱۳۹۷	معمول ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	۱۳۹۷	معمول ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹
سنجه عملکرد																	
۱۱۰۱۰۱۴۰۰۰	برنامه انجام مأموریت‌های طرح شهید کاظمی	تعداد	۱	۱	۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱
۱۱۰۱۰۱۴۰۰۱	طرح شهید کاظمی	تعداد	۱	۱	۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱
جمع						۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱	۷,۲۷۹,۰۰۱

فرم شماره 4؛ برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید کاظمی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۵۶																				
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	اعتبارات هزینه ای										هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی										
		اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای										نتیجه نهایی										
		برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸					اولویت اجرای برنامه										
جمع کل بودجه عمومی	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	معمول ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	معمول ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	مقدار	سنجه عملکرد			
																					ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح	۱۱۱۴۰۰
۴,۲۳۵,۸۳۰	۳,۸۵۰,۷۵۵										۴,۲۳۵,۸۳۰	۳,۸۵۰,۷۵۵						۱	۱	مأموریت	برنامه انجام مأموریت‌های طرح شهید کاظمی	۱۱۰۱۰۱۴۰۰۰
۴,۲۳۵,۸۳۰	۳,۸۵۰,۷۵۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴,۲۳۵,۸۳۰	۳,۸۵۰,۷۵۵	۰	۰	۰	۰	۰			جمع		

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید علم		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۸۰		میلیون ریال										
شماره طبقه بندی برنامه / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای						اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای				
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۹			جمع کل بودجه عمومی	
							عمومی	اختصاصی	سایر	جمع	منابع هدفمندی	سایر		جمع
پیش بینی	برآورد	پیش بینی	برآورد	پیش بینی	برآورد	پیش بینی	برآورد	پیش بینی	برآورد	پیش بینی	برآورد	پیش بینی	برآورد	
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح													
۱۱۰۱۰۸۴۰۰۰	برنامه انجام ماموریت های طرح شهید علی هاشمی	ماموریت	۱	۱	۰	۴۵۰,۰۰۰	۲۳۸,۰۶۰	۲۳۸,۰۶۰	۲۳۸,۰۶۰	۲۶۱,۸۶۶	۲۳۸,۰۶۰	۲۳۸,۰۶۰	۲۶۱,۸۶۶	۲۳۸,۰۶۰
	جمع					۴۵۰,۰۰۰	۲۳۸,۰۶۰	۲۳۸,۰۶۰	۲۳۸,۰۶۰	۲۶۱,۸۶۶	۲۳۸,۰۶۰	۲۳۸,۰۶۰	۲۶۱,۸۶۶	۲۳۸,۰۶۰

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید عالم باقری			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش قدرت عملیات روانی در بعد مصون سازی خودی و آفند علیه تهدیدات به میزان دو برابر وضع موجود	برنامه مشارکت در محرومیت زدایی و بازسازی کشور

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - ماموریت‌های دفاع زمینی (طرح شهید شوشتری)			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش تحرک، آمادگی رزمی و اجرای کامل عملیات جبرانی یگانهای زمینی	برنامه انجام ماموریت‌های طرح شهید شوشتری

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - ماموریت‌های دفاع زمینی (طرح شهید شوشتری)		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۲۵۱													
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	هدف کمی													
		عقدار						بهای تمام شده							
		عملکرد ۱۳۹۷		مصرف ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		عملکرد ۱۳۹۷		مصرف ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹			
		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱		
۱۱۰۱۰۳۰۰۰۰	برنامه انجام ماموریت‌های طرح شهید شوشتری	تعداد	۱	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴
۱۱۰۱۰۳۰۰۰۰	طرح شهید شوشتری	تعداد	۱	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴
جمع				۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - ماموریت‌های دفاع زمینی (طرح شهید شوشتری)		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۲۵۱													
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	اعتبارات هزینه‌ای													
		برآورد ۱۳۹۹						برآورد ۱۳۹۸							
		اولویت اجرای برنامه		مقدار		سنجه عملکرد		عمومی		اختصاصی		سایر		هدفمندی	
		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح	تعداد	۱	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	
۱۱۰۱۰۳۰۰۰۰	برنامه انجام ماموریت‌های طرح شهید شوشتری	تعداد	۱	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	
جمع				۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	۶,۰۹۶,۹۸۴	۱۱,۵۲۵,۰۰۱	۶,۳۶۹,۰۲۴	

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید رودکی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۳۵۵															
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی														
			بهای تمام شده						مقدار								
			عملکرد ۱۳۹۷		عملکرد ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		عملکرد ۱۳۹۷		عملکرد ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹				
			معمولی	اختصاصی	معمولی	اختصاصی	معمولی	اختصاصی	معمولی	اختصاصی	معمولی	اختصاصی	معمولی	اختصاصی			
برآورد ۱۳۹۹												معمولی		اختصاصی			
۱۱۰۱۰۲۷۰۰۰	برنامه انجام ماموریت‌های دفاعی	تعداد	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۳,۴۱۸,۸۰۸	۳,۱۰۸,۰۰۷
۱۱۰۱۰۲۷۰۱۲	طرح شهید رودکی	تعداد	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۳,۴۱۸,۸۰۸	۳,۱۰۸,۰۰۷
جمع																	

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید رودکی			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش آمادگی رزمی یگانهای سطحی و زیر سطحی جهت تسلط بر خلیج فارس و دری عمان و حضور در آبهای آزاد و اجرای کامل عملیات جبرانی	برنامه انجام ماموریت‌های دفاعی

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید رودکی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۵۵		میلیون ریال															
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای							اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای							جمع کل بودجه عمومی			
		برآورد ۱۳۹۹							برآورد ۱۳۹۹										
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	جمع	اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	عمومی	اختصاصی	سایر		هدفمندی	جمع	پیش بینی
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																		
۱۱۱۰۲۷۰۰۰	برنامه انجام ماموریت های دفاعی	۱	۱	۵,۸۲۱,۰۲۱	۵,۸۷۵,۰۰۱	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷
	جمع			۵,۸۲۱,۰۲۱	۵,۸۷۵,۰۰۱	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷	۳,۱۰۸,۰۰۷

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید رشادی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش تحرک، آمادگی رزمی و اجرای کامل عملیات جبرانی یگانهای زمینی	برنامه انجام ماموریت های دفاعی

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید برونی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: 1E+05		میلیون ریال																
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی			
		برآورد 1399					اولویت اجرای برنامه	عملکرد 1397	مصوب 1398	برآورد 1399										
		مقدار	سنجه عملکرد	اولویت اجرای برنامه	عملکرد 1397	مصوب 1398				عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع						
پیش بینی 1400	برآورد 1399	پیش بینی 1400	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب 1398	عملکرد 1397	اولویت اجرای برنامه	عملکرد 1397	مصوب 1398	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	پیش بینی 1400	برآورد 1399	
111400	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																			
1101073000	برنامه امور امنیت اجتماعی	1	مأموریت	1				1,755,000	1,015,000	1		1,755,000	928,434	1,021,278					928,434	1,021,278
	جمع							1,755,000	1,015,000			1,755,000	928,434	1,021,278					928,434	1,021,278

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید باقری			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
1	2	3	4
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه سرمایه انسانی کارآمد	برنامه انجام مأموریت های دفاعی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح های توسعه شهید حسن طهرانی مقدم			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش تحرک و آمادگی رزمی یگانهای پدافند هوایی و انهدام هر متجاوز هوایی	برنامه انجام ماموریت های دفاعی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - اسکندری			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	توسعه و تقویت پدافند غیرعامل افزایش ضریب نفوذ و تأثیرات اقدامات فرهنگی نیروهای مسلح دو طرح باز مهندسی فرهنگی و عملیات روانی	برنامه امور امنیت اجتماعی

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - طرح شهید احمدی روشن															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱E+۰۵									
میلیون ریال																								
جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای										اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار				
	برآورد ۱۳۹۹										برآورد ۱۳۹۹						مقدار	سنجه عملکرد						
	پیش برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	
																						ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح	۱۱۱۴۰۰	
۲۹۶.۷۸۲	۲۶۹.۸۰۱										۲۹۶.۷۸۲	۲۶۹.۸۰۱					۲۶۹.۸۰۱	۵۱۰.۰۰۰	۷۵.۴۰۶	۱	۱	ماموریت	برنامه انجام ماموریت های دفاعی	۱۱۰۱۰۲۷۰۰۰
۲۹۶.۷۸۲	۲۶۹.۸۰۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۹۶.۷۸۲	۲۶۹.۸۰۱	۰	۰	۰	۲۶۹.۸۰۱	۵۱۰.۰۰۰	۷۵.۴۰۶				جمع		

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - شهید اثری نژاد			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه سرمایه انسانی کارآمد	برنامه پشتیبانی امور دفاعی

فرم شماره ۳: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خودپی

پیش بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۷۱		عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - شهید اثری نژاد										
		هدف کمی															مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	بهای تمام شده	مقدار	سنجه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی						
		پرداخت های انتقالی					سایر هزینه ها					اجتناب نا پذیر			هزینه های پرسنلی									برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷
جمع کل	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	تعداد	تعداد			
۲,۵۴۸,۸۳۰	۲,۳۱۷,۱۱۸				۲,۳۱۷,۱۱۸												۲,۳۱۷,۱۱۸									۱	۱	۱۱۰۱۰۷۰۰۰۰	برنامه پشتیبانی اموری دفاعی
۲,۵۴۸,۸۳۰	۲,۳۱۷,۱۱۸				۲,۳۱۷,۱۱۸												۲,۳۱۷,۱۱۸									۱	۱	۱۱۰۱۰۷۰۰۰۱	تقویت آمادگی دفاعی
۲,۵۴۸,۸۳۰	۲,۳۱۷,۱۱۸	۰	۰	۰	۲,۳۱۷,۱۱۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲,۳۱۷,۱۱۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰			جمع	

فرم شماره ۴: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱E+۰۵		عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - شهید اثری نژاد											
		اعتبارات هزینه ای															هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار										
		برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	سنجه عملکرد												
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	جمع	منابع هدفمندی	سایر	عمومی	اختصاصی				سایر	منابع هدفمندی	جمع	اختصاصی	عمومی					سایر	منابع هدفمندی	جمع	اختصاصی	عمومی	سایر	مقدار	یکان				
																													۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح
۲,۵۴۸,۸۳۰	۲,۳۱۷,۱۱۸																										۱	۱	۱۱۰۱۰۷۰۰۰۰	برنامه پشتیبانی اموری دفاعی
۲,۵۴۸,۸۳۰	۲,۳۱۷,۱۱۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰			جمع		

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه سرمایه انسانی کارآمد	برنامه راهبردی امور دفاعی

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و نموداری

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۰۰																						
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنگه عملکرد	هدف کمی						عمومیت ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹													
			بهای تمام شده			مقدار					سایر هزینه‌ها		پرداخت‌های انتقالی		اجتناب‌ناپذیر		هزینه‌های پرسنلی		جمع		جمع کل			
			معمول ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	بزرگ ۱۳۹۹	بزرگ ۱۳۹۸	معمول ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			عمومی	سایر	عمومی	سایر	عمومی	سایر	عمومی	سایر	عمومی	سایر				
۱۱۰۱۰۴۰۰۰	برنامه راهبردی امور دفاعی	درصد	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱	۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۲۰۱.۴۶۹.۶۲۲				
۱۱۰۱۰۴۰۰۷	آمادگی	درصد	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱	۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۲۰۱.۴۶۹.۶۲۲				
جمع			۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴		۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴		۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۱۸۳.۱۵۴.۲۰۲	۱۵۰.۳۳۹.۶۷۷	۱۰۷.۷۵۷.۱۰۴	۲۰۱.۴۶۹.۶۲۲				

فرم شماره 4؛ برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۰۰		میلیون ریال																	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای							اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای												
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		
																			مقدار	سنجه عملکرد	پیش بینی ۱۴۰۰
۱۱۱۳۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح	۱	۱																		
۱۱۰۱۴۰۰۰	برنامه راهبردی امور دفاعی	۱	۱															۲۰۱,۴۶۹,۶۲۲	۱۸۳,۱۵۴,۲۰۲	۲۰۱,۴۶۹,۶۲۲	۱۸۳,۱۵۴,۲۰۲
	جمع																	۲۰۱,۴۶۹,۶۲۲	۱۸۳,۱۵۴,۲۰۲	۲۰۱,۴۶۹,۶۲۲	۱۸۳,۱۵۴,۲۰۲

فرم شماره 1؛ هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: سپاه حفاظت			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	افزایش توان و آمادگی حفاظتی	برنامه امور حفاظتی

فرم شماره 3: برآورد ابتدای هزینه‌های دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

شماره برنامه / خروجی		برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)		سنجه عملکرد		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۱۰									
						هدف کمی									
						مقدار					بهای تمام شده				
						مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸
۱۱۰۱۰۴۳۰۰۰		برنامه حفاظت سازمانی		درصد		۱					۱				
۱۱۰۱۰۴۳۰۰۴		امنیت سازمانی		درصد		۱					۱				
جمع															

فرم شماره 4: برآورد ابتدای هزینه‌های دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی		سنجه عملکرد		مقدار		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۱۰									
								هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی									
								اولویت اجرای برنامه					اولویت اجرای برنامه				
۱۱۱۴۰۰		ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح															
۱۱۰۱۰۴۳۰۰۱		برنامه حفاظت سازمانی		ضریب امنیت		۱					۱						
جمع																	

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه سرمایه انسانی کارآمد	برنامه جذب، آموزش و توسعه بسیج
			برنامه امور فرهنگی بسیج
			برنامه مشارکت در محرومیت زدایی و بازسازی کشور

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و ردیف

شماره برنامه / خروجی		برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)		سنجه عملکرد		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج												شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۱۳		
						هدف کمی												مجموع ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	
						بهای تمام شده						مقدار								
						برآورد ۱۳۹۸		مجموع ۱۳۹۷		عملکرد ۱۳۹۷		برآورد ۱۳۹۸		مجموع ۱۳۹۷		عملکرد ۱۳۹۷				
عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج		عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج				
۱۱۰۱۰۱۱۰۰۰	برنامه جذب، آموزش و توسعه بسیج	تعداد	۱	۱	۱	۶,۷۹۹,۳۸۹	۱۳,۸۵۵,۰۰۰	۴,۶۲۵,۲۶۵	۱	۱	۱	۶,۷۹۹,۳۸۹	۱۳,۸۵۵,۰۰۰	۴,۶۲۵,۲۶۵	۱۳,۸۵۵,۰۰۰	۴,۶۲۵,۲۶۵	۶,۷۹۹,۳۸۹	۴,۶۲۵,۲۶۵	۱۳,۸۵۵,۰۰۰	۴,۶۲۵,۲۶۵
۱۱۰۱۰۱۱۰۱	عضو بسیج	تعداد	۱	۱	۱	۶,۷۹۹,۳۸۹	۱۳,۸۵۵,۰۰۰	۴,۶۲۵,۲۶۵	۱	۱	۱	۶,۷۹۹,۳۸۹	۱۳,۸۵۵,۰۰۰	۴,۶۲۵,۲۶۵	۱۳,۸۵۵,۰۰۰	۴,۶۲۵,۲۶۵	۶,۷۹۹,۳۸۹	۴,۶۲۵,۲۶۵	۱۳,۸۵۵,۰۰۰	۴,۶۲۵,۲۶۵
۱۱۰۱۰۱۲۰۰۰	برنامه امور فرهنگی بسیج	تعداد	۱	۱	۱	۲,۴۶۶,۴۶۴	۴,۳۸۵,۰۰۰	۱,۵۴۱,۷۵۶	۱	۱	۱	۲,۴۶۶,۴۶۴	۴,۳۸۵,۰۰۰	۱,۵۴۱,۷۵۶	۴,۳۸۵,۰۰۰	۱,۵۴۱,۷۵۶	۲,۴۶۶,۴۶۴	۲,۴۶۶,۴۶۴	۴,۳۸۵,۰۰۰	۱,۵۴۱,۷۵۶
۱۱۰۱۰۱۲۰۱	تولید اقلام فرهنگی	تعداد	۱	۱	۱	۲,۴۶۶,۴۶۴	۴,۳۸۵,۰۰۰	۱,۵۴۱,۷۵۶	۱	۱	۱	۲,۴۶۶,۴۶۴	۴,۳۸۵,۰۰۰	۱,۵۴۱,۷۵۶	۴,۳۸۵,۰۰۰	۱,۵۴۱,۷۵۶	۲,۴۶۶,۴۶۴	۲,۴۶۶,۴۶۴	۴,۳۸۵,۰۰۰	۱,۵۴۱,۷۵۶
۱۱۰۱۰۱۳۰۰۰	برنامه مشارکت در محرومیت زدایی و بازسازی کشور	تعداد	۱	۱	۱	۱۷۰,۸۷۹	۳۳۰,۰۰۰	۶۶,۸۷۹	۱	۱	۱	۱۷۰,۸۷۹	۳۳۰,۰۰۰	۶۶,۸۷۹	۳۳۰,۰۰۰	۶۶,۸۷۹	۱۷۰,۸۷۹	۱۷۰,۸۷۹	۳۳۰,۰۰۰	۶۶,۸۷۹
۱۱۰۱۰۱۳۰۱	محرومیت زدایی و بازسازی	تعداد	۱	۱	۱	۱۷۰,۸۷۹	۳۳۰,۰۰۰	۶۶,۸۷۹	۱	۱	۱	۱۷۰,۸۷۹	۳۳۰,۰۰۰	۶۶,۸۷۹	۳۳۰,۰۰۰	۶۶,۸۷۹	۱۷۰,۸۷۹	۱۷۰,۸۷۹	۳۳۰,۰۰۰	۶۶,۸۷۹
۱۰۱۰۰۰۰۰۰۰	جمع					۹,۲۴۶,۷۲۲	۱۷,۴۶۰,۰۰۰	۶,۲۳۳,۹۰۰				۹,۲۴۶,۷۲۲	۱۷,۴۶۰,۰۰۰	۶,۲۳۳,۹۰۰	۱۷,۴۶۰,۰۰۰	۶,۲۳۳,۹۰۰	۹,۲۴۶,۷۲۲	۹,۲۴۶,۷۲۲	۱۷,۴۶۰,۰۰۰	۶,۲۳۳,۹۰۰

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان بسیج															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: 1E+05					میلیون ریال	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اولویت اجرای برنامه	مقدار	سنجه عملکرد	اعتبارات هزینه ای				اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی							
					مصوب	عملکرد	برآورد 1399			مصوب	عملکرد	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی 1400	پیش بینی 1399	پیش بینی 1400						
							عمومی	اختصاصی	سایر							هدفمندی	منابع جمع				
111400	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																				
11010100	برنامه جذب، آموزش و توسعه بسیج	نفر	1	4625265	12855000	6799389	6799389	6799389	6799389	6799389	6799389	6799389	6799389	6799389	6799389						
11010200	برنامه امور فرهنگی بسیج	مورد	1	154156	4285000	2266464	2266464	2266464	2266464	2266464	2266464	2266464	2266464	2266464	2266464						
11010300	برنامه مشارکت در محرومیت زدایی و بازسازی کشور	پروژه	1	66879	32000	170879	170879	170879	170879	170879	170879	170879	170879	170879	170879						
	جمع					9226722	9226722	9226722	9226722	9226722	9226722	9226722	9226722	9226722	9226722						

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: دانشگاه جامع امام حسین (ع)			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
1	2	3	4
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	رسیدن به توانایی بهره برداری کامل از ظرفیت ها ، قابلیت ها ، توانمندی ها و مزیت های کشور در تولید علوم و فنون دفاعی ، امنیتی با بسیج منابع دانشی داخل و خارج کشور	برنامه آموزش های تخصصی
دوم	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تدوین و استقرار نظام روز آمد تحقیقات دفاعی و امنیتی و نقشه جامع علمی نیروهای مسلح	برنامه پژوهش های کاربردی

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله الاعظم (عج)																		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۱۳۰۶		
میلیون ریال																				
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه		اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای				جمع کل بودجه عمومی		
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹				اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹				پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	
							جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی				عمومی	جمع	منابع هدفمندی	سایر			اختصاصی
۱۲۹۰۰۰	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی																			
۱۸۰۳۰۵۸۰۰۰	برنامه آموزش تخصصی پزشکی و بهداشتی	نفر	۱	۱	۲۲۵،۴۵۶	۵۹۰،۰۰۰	۳۱۲،۱۲۰										۳۴۲،۳۲۲	۳۱۲،۱۲۰		
۱۱۱۴۰۰	ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح																			
۱۱۰۳۰۱۰۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی	پروژه	۱	۱	۱۱۸،۴۶۰	۳۱۰،۰۰۰	۱۶۴،۰۰۰										۱۸۰،۴۰۰	۱۶۴،۰۰۰		
	جمع				۳۴۲،۹۱۶	۹۰۰،۰۰۰	۴۷۶،۱۲۰										۵۲۳،۷۲۲	۴۷۶،۱۲۰		

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح			
عنوان دستگاه مجری: دانشگاه عالی دفاعی ملی			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تدوین و استقرار نظام روز آمد تحقیقات دفاعی و امنیتی و نقشه جامع علمی نیروهای مسلح	برنامه پژوهش‌های کاربردی
		رسیدن به توانایی بهره‌برداری کامل از ظرفیت‌ها، قابلیت‌ها، توانمندی‌ها و مزیت‌های کشور در تولید علوم و فنون دفاعی، امنیتی با بسیج منابع دانشی داخل و خارج کشور	برنامه آموزش‌های تخصصی

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال 1400

عنوان دستگاه مجری: دانشگاه عالی دفاع ملی								شماره طبقه بندی دستگاہ مجری:	
پیش بینی 1400		برآورد 1399		مصوب 1398		عملکرد قطعی 1397		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی		
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۲	۱
۶,۰۰۰		۶,۰۰۰		۶,۰۰۰		۲,۵۲۴		درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۱۴۰۱۰۷
۱۱,۰۰۰		۱۱,۰۰۰		۱۱,۰۰۰		۴,۶۰۴		درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی	۱۴۰۱۰۳
۱۷,۰۰۰	۰	۱۷,۰۰۰	۰	۱۷,۰۰۰	۰	۷,۱۲۸	۰	جمع	

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و فرجه

عنوان دستگاه مجری		دانشگاه عالی دفاع ملی		شماره طبقه بندی دستگاہ مجری:		1E۰۰۵																									
پیش بینی 1400	برآورد 1399										مصوب 1398	عملکرد 1397	هدف کمی						سنتجه عملکرد	برنامه اجرایی/خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/خروجی										
	جمع					پرداخت های انتقالی							سایر هزینه ها					اجتناب نا پذیر					هزینه های پرسنلی								
	جمع کل	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند			سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی				عمومی	منابع هدفمند	سایر	اختصاصی	عمومی	برآورد 1399	مصوب 1398	عملکرد 1397		
۸۱,۱۲۵	۷۴,۷۳۲	۰	۰	۷۴۷۳۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱,۰۰۰	۴۹۲۹	۷۴۷۳۲	۱۱,۰۰۰	۴۹۲۹	۱	۱	۱	برنامه پژوهش های کاربردی	۱۱۰۳۰۱۰۰۰
۸۱,۱۲۵	۷۴,۷۳۲	۰	۰	۷۴,۷۳۲																		۱۱,۰۰۰	۴,۹۲۹	۷۴۷۳۲	۱۱,۰۰۰	۴,۹۲۹	۱	۱	۱	محتوای تخصصی	۱۱۰۳۰۱۰۰۷
۱۲۵,۰۰۰	۱۱۴,۲۰۰	۰	۰	۱۱۴,۲۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۳۱,۰۰۰	۱۴۴۶,۰۴	۱۱۴,۲۰۰	۳۳۱,۰۰۰	۱,۴۴۶,۰۴	۱	۱	۱	برنامه آموزش های تخصصی	۱۸۰۳۰۲۴۰۰۰
۱۲۵,۰۰۰	۱۱۴,۲۰۰	۰	۰	۱۱۴,۲۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۳۱,۰۰۰	۱,۴۴۶,۰۴	۱۱۴,۲۰۰	۳۳۱,۰۰۰	۱,۴۴۶,۰۴	۱	۱	۱	نیروی متخصص	۱۸۰۳۰۲۴۰۰۲
۲۰۶,۱۲۵	۱۸۸,۹۳۲	۰	۰	۱۸۸,۹۳۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۴۲,۰۰۰	۱۴۹,۵۲۳	۱۸۸,۹۳۲	۳۴۲,۰۰۰	۱,۴۹,۵۲۳				جمع	

فصل ششم
حفظ نظم و
امنیت عمومی

۱- مقدمه

در این فصل ابتدا به اسناد فرادستی مرتبط با بخش حفظ نظم و امنیت اشاره شده و سپس اعتبارات نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارت اطلاعات و ردیف‌های تابعه ارائه خواهد شد.

۲- وضعیت فصل در اسناد بالادستی

جزء ۲ و ۵ بند ت ماده ۱۰۶، ماده ۴۲ احکام دائمی برنامه های توسعه و جزء ۱ بند ت ماده ۱۰۶، جزء ۳ بند ت ماده ۱۰۶، جزء ۴ بند ت ماده ۱۰۶، بند ب ماده ۱۰۸، جزء ۱ تبصره ۱ ماده ۱۰۸، جزء ۱ تبصره ۲ ماده ۱۱۸، جزء ۱ بند الف ماده ۱۰۸، جزء ۲ بند الف ماده ۱۰۸، جزء ۲ و ۳ تبصره ۲ ماده ۱۱۸، بند ت ماده ۱۰۸ برنامه ششم توسعه

۱-۲- شرح وظایف و مأموریت‌ها

الف- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

این نیرو به استناد ماده یک مصوب مورخ ۱۳۶۹/۴/۲۷ مجلس شورای اسلامی از ادغام سه نیرو: شهربانی، ژاندارمری و کمیته انقلاب اسلامی تاسیس گردیده است.

تبصره ماده یک مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۷ مجلس شورای اسلامی: از تاریخ تصویب این قانون نیروهای مسلحی که در جهت امور انتظامی در ارتباط با قوه قضائیه، وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و نهادهای و موسسات مختلف فعالیت می‌کنند در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ادغام می‌گردند و از طریق وزارت کشور و نیروی انتظامی تحت امر آن واحدها قرار خواهند گرفت.

ماده ۲- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران طی قانون تشکیل مصوب ۰۰۰۰۰ سازمانی است مسلح در تابعیت فرماندهی کل قوا و وابسته به وزارت کشور؟

تبصره: فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران از طرف فرمانده کل قوا تعیین و منصوب می‌گردد.

ماده ۳- هدف از تشکیل نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، استقرار نظم و امنیت و تامین آسایش عمومی و فردی و نگهبانی و پاسداری از دستاوردهای انقلاب اسلامی در چهارچوب این قانون در قلمرو کشور جمهوری اسلامی ایران است.

وظایف و مأموریت‌های نیروی انتظامی:

ماده ۴- مأموریت و وظایف نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

۱- استقرار نظم و امنیت و تامین آسایش عمومی و فردی

مقابله و مبارزه قاطع و مستمر با هر گونه خرابکاری، تروریسم، شورش و عوامل و حرکت‌هایی که مخل امنیت کشور باشد، با همکاری

وزارت اطلاعاتالف - مبارزه با مواد مخدر

ب - مبارزه با قاچاق

ج - مبارزه با منکرات و فساد

د - پیشگیری از وقوع جرائم

ه- کشف جرایم

و - بازرسی و تحقیق

ز - حفظ آثار و دلایل جرم

ح - دستگیری متهمین و مجرمین و جلوگیری از فرار و اختفاء آنان

ط - اجرا و ابلاغ احکام قضایی

- ۲- انجام امور مربوط به تشخیص هویت و کشف علمی جرایم
- ۳- مراقبت و کنترل مرزهای کشور جمهوری اسلامی ایران، اجرای معاهدات و پروتکل‌های مصوبه مرزی و استیفای حقوق دولت و اتباع مرزنشین جمهوری اسلامی ایران در مرزها و محدوده انحصاری اقتصاد دریاها
- ۴- اجرای قوانین و مقررات مربوط به گذرنامه (به جز گذرنامه سیاسی و خدمت) و ورود و اقامت اتباع خارجی (با هماهنگی وزارت امور خارجه در مورد اتباع خارجی (تحت پوشش دیپلماتیک) با هماهنگی وزارت اطلاعات (در مورد ورود و خروج و اقامت اتباع خارجی و صدور گذرنامه)
- ۵- اجرای قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی و امور توزین و حفظ حریم راه‌های کشور
- ۶- اجرای قوانین و مقررات وظیفه عمومی
- ۷- نظارت بر اماکن عمومی و انجام سایر امور مربوط به اماکن مذکور برابر مقررات مصوب
- ۸- همکاری با دبیرخانه پلیس بین‌المللی (اینترپول)
- ۹- همکاری با حراست مستقر در وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، بانک‌ها و شهرداری‌ها در حد قوانین و مقررات مربوط
- ۱۰- همکاری با سازمان‌ها ذیربط در جهت ایجاد و توسعه زمینه‌های فرهنگی لازم به منظور کاهش جرائم و تخلفات و تسهیل وظایف محوله
- ۱۱- انجام امور امدادی و مردم‌یاری در مواقع ضروری ضمن هماهنگی با مراجع ذیربط
- ۱۲- تامین دفاع هوایی تاسیسات و نقاط حساس مربوط، در حد برد سلاح ضد هوایی سازمانی، با هماهنگی و کنترل عملیاتی نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران

ب- وزارت اطلاعات

با استناد به قوانین ۰۰۰۰ و همچنین اساسنامه وزارت اطلاعات به منظور کشف و پرورش اطلاعات امنیتی و اطلاعات خارجی، حفاظت اطلاعات، انجام فعالیت ضدجاسوسی و بدست آوردن آگاهی‌های لازم از وضعیت دشمنان داخلی و خارجی جهت پیشگیری و مقابله با توطئه‌های آنان علیه انقلاب اسلامی، کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران، وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۶۳ تشکیل گردید.

وظایف و ماموریت‌های وزارت اطلاعات:

- الف - کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی.
- ب - کشف توطئه‌ها و فعالیت‌های براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران.
- ج - حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تاسیسات و پرسنل وزارتخانه.
- د - آموزش و کمک‌های لازم به ارگان‌ها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها.
- تبصره - هر یک از ارگان‌ها و نهادها، مسئول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.
- ه - ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمان‌ها و ارگان‌ها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها.
- و - همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایایی که حائز صلاحیت لازم باشند.
- تبصره - تعیین صلاحیت کشور مورد نظر و حوزه همکاری و میزان تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی به عهده هیأت وزیران که به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل شود خواهد بود.

ماده ۱۱- خط مشی کلی و اهداف اطلاعاتی این وزارتخانه باید به تصویب هیأت وزیران که با حضور رئیس‌جمهور تشکیل می‌شود برسد.

ماده ۱۲- هیچیک از کارکنان این وزارتخانه و سازمان‌های حفاظت اطلاعات و واحدهای اطلاعاتی نباید عضو هیچ حزب یا سازمان و گروه سیاسی باشند.

۲-۲- اصول حاکم بر سیاست‌های حفظ نظم و امنیت جمهوری اسلامی ایران

الف - اصول قانون اساسی مرتبط با بخش دفاع

اصل ۱۴۵- هیچ فرد خارجی به عضویت در ارتش و نیروهای انتظامی کشور پذیرفته نمی‌شود.

اصل ۱۷۲- برای رسیدگی به جرائم مربوط به وظایف خاص نظامی یا انتظامی اعضاء ارتش، ژاندارمری، شهربانی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، محاکم نظامی مطابق قانون تشکیل می‌گردد، ولی به جرائم عمومی آنان یا جرائمی که در مقام ضابط دادگستری مرتکب شوند در محاکم عمومی رسیدگی می‌شود. دادستانی و دادگاه‌های نظامی، بخشی از قوه قضاییه کشور و مشمول اصول مربوط به این قوه هستند.

ب- چشم‌انداز در افق ۱۴۰۴

به حول و قوه الهی و در پرتو رأفت و رحمت اسلامی و در مسیر تحقق آرمان‌های حضرت امام خمینی قدس سره بنیانگذار و معمار کبیر انقلاب اسلامی ایران و منویات مقام معظم رهبری (مدّ ظلّه‌العالی) و هماهنگ با قانون اساسی، چشم‌انداز کشور و چشم‌انداز نیروهای مسلح و مدنظر داشتن کلیه مبانی مرتبط، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ دارای چنین اوصاف و شرایطی خواهد بود:

"سازمانی پیشرفته و مظهر اقتدار ظاهری و معنوی نظام، اهل تفاهم و تعامل کمال یافته با کارکنان، مردم و دستگاه‌ها در سطوح ملی و فراملی، ماهر، یادگیرنده، دانش بنیان، ملتمز به هدایت بهینه و پیوسته مردم به معروف و پرهیز از منکر، بالنده در حفظ امنیت و آسایش عمومی و دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران، دارای ساختاری فراگیر و بهره‌ور، چابک و هوشمند با بهره‌گیری از معیارهای تعالی سازمان، و فناوری نوین نظام‌مند در همه عرصه‌های ماموریتی و با احراز رتبه اول در سپهر امنیت عمومی و انضباط اجتماعی در بین کشورهای غرب آسیا."

ج- سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر ابلاغی مقام معظم رهبری (۱۳۸۵/۰۷/۱۲)

۱- مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیت‌ها و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد.

۲- تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضایی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه‌ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و انواع روانگردانها و پیش‌سازهای آنها

۳- تقویت، تجهیز و توسعه یگانها و مکانیزه کردن سیستم‌های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر، روانگردان و پیش‌سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاه‌های ذیربط

۴- اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب‌های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره‌گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تاکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی

۵- جرم‌نگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش‌سازهای آنها جز در موارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه‌های مصوب درمان و کاهش آسیب

۶- ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر باهدف:

- - درمان و بازتوانی مصرف‌کنندگان

- کاهش آسیب‌ها

- جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم‌خطر به مواد پرخطر

۷- اتخاذ تدابیر لازم برای زمینه‌سازی حمایت‌های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت‌های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده‌های آنها و نیز فراهم نمودن امکانات خدمات در مانی و نیازهای حمایتی افراد مذکور

۸- تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان با:

- هدفمند نمودن مناسبات

- مشارکت فعال در تصمیم سازی ها، تصمیم گیری ها و اقدامات مربوط
  - بهره‌برداری از تجارب و امکانات فنی، پشتیبانی و اقتصادی کشور های دیگر و سازمان های بین المللی
  - فراهم نمودن زمینه اقدام مشترک در جلوگیری از ترانزیت غیر قانونی مواد مخدر
- ۹- اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی آحاد مردم و خانواده ها و حمایت از تشکل های مردمی در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان
- ۱۰- توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روان گردان و پیشگیری و درمان معتادان باتکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیت های علمی و تخصصی ذیربط در کشور
- ۱۱- ارتقاء و اصلاح ساختار نظام مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت ها و هماهنگی در اتخاذ سیاست های عملیاتی و کلیه اقدامات اجرایی و قضایی و حقوقی
- د- سیاست های کلی نظام (ابلاغی مورخ ۸۵/۹/۱۵ از سوی مقام معظم رهبری)**
- بندهای مرتب با بخش حفظ نظم و امنیت در این سیاست ها عبارتند از:
- ۲۰- تقویت امنیت و اقتدار ملی با تاکید بر رشد علمی و فناوری، مشارکت و ثبات سیاسی، ایجاد تعادل میان مناطق مختلف کشور، وحدت و هویت ملی، قدرت اقتصادی و دفاعی و ارتقاء جایگاه جهانی ایران.
- ۲۵- توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین.
- ۲۷- توسعه نظم و امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله مؤثر با جرائم و مفساد اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاه های قضایی، امنیتی و نظامی و توجه جدی در تخصیص منابع به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت.
- ه- سیاست های کلی برنامه ششم توسعه (ابلاغی مورخ ۹۴/۴/۹ از سوی مقام معظم رهبری)**
- بندهای مرتبط با بخش دفاع از این سیاست ها عبارتند از:
- ۵۵- تامین امنیت پایدار مناطق مرزی با انسداد کامل نرم افزاری و سخت افزاری، توسعه و تقویت یگان های مرزبانی، مشارکت دهی مرز نشینان در طرح های امنیتی، توسعه فعالیت های اطلاعاتی و تقویت دیپلماسی مرزی
- ۵۶- برنامه ریزی برای کاهش جرم و جنایت با هدف کاهش ۱۰ درصدی سالانه مصادیق مهم آن
- ۵۷- مبارزه همه جانبه با مواد مخدر و روان گردان ها در چارچوب سیاست های کلی ابلاغی و مدیریت مصرف با کاهش ۲۵ درصدی اعتیاد تا پایان برنامه
- ۵۸- پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار
- و- قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مصوب ۹۵/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسلامی)**
- در این قانون، مواد مرتبط با بخش حفظ نظم و امنیت به شرح زیر است:
- ماده ۳۳- در زمان صلح با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح، قسمتی از نیاز دولت، شهرداری ها، دهیاری ها، نهادهای عمومی غیردولتی، دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی و فدراسیون های ورزشی و واحدهای تولیدی به نیروی انسانی دارای مدرک کارشناسی (لیسانس) و بالاتر با استفاده از خدمت مشمولان وظیفه مشروط به عدم ورود آسیب به آمادگی رزمی کشور و پس از گذراندن دوره آموزش نظامی تأمین می شود. این نیازها از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به ستاد کل اعلام می گردد.
- حقوق و مزایا و جیره استحقاقی در دوره خدمت از محل اعتبارات دستگاه به کارگیرنده تأمین می شود. میزان دریافتی این قبیل افراد نباید در مجموع از حد مقرر در قوانین نیروهای مسلح تجاوز کند.
- حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از نیروهای انسانی مذکور که فارغ التحصیل دانشگاه هستند، باید در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته کشور خدمت کنند.
- ماده ۳۵- دستگاه های اجرائی در صورت نیاز به یگان حفاظت مکلفند پس از کسب موافقت و مجوز ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به تشکیل یگانهای حفاظت اقدام کنند. این یگانها از نظر به کارگیری سلاح و مهمات تابع ضوابط نیروهای مسلح می باشند و با رعایت ضوابط نیروی انتظامی تحت نظر بالاترین مقام دستگاه ذی ربط اداره می شوند.

بند "ب" ماده ۴۶- دولت موظف است در جهت تأمین نظم و امنیت پایدار در کشور اقدامات زیر را به عمل آورد:

۱. تأمین و توسعه نیروی انسانی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری، تجهیزات و تأسیسات در پاسگاه‌های مرزی و تخصصی
  ۲. اجرای طرح‌های انسداد مرز در مناطق مرزی با توجه به شرایط اقلیمی مناطق با استفاده از سامانه‌های رهگیر هوشمند و در اختیار قراردادن توان اطلاعاتی و اجا براساس طرح‌های مصوب ستاد کل نیروهای مسلح
  ۳. امنیت عمومی از طریق راه‌اندازی رده‌های انتظامی، کلاتتری‌ها، پاسگاه‌ها و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران متناسب با تقسیمات کشوری، رشد جمعیت، توسعه شهرها، راه‌ها و بنادر
  ۴. انضباط اجتماعی و ایمنی راه‌ها براساس ملزم‌سازی دستگاه‌های ذی‌ربط بر ایفای نقش فعال در ارتقای نظم و امنیت اجتماعی با فرهنگ‌سازی و نهادینه‌سازی رفتارهای اجتماعی قانونمند برابر آیین‌نامه اجرائی که توسط وزارت کشور تدوین می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
  ۵. امنیت مرز با ایجاد واحدها و تشکلهای مردم‌نهاد به منظور توسعه مشارکت مرزنشینان در تأمین امنیت مرزها با هماهنگی سازمان‌های ذی‌ربط و افزایش قابلیت‌های تعاملات فراملی با توسعه دیپلماسی مرزی
  ۶. تسریع در شناسایی و تشخیص هویت ایرانیان و اتباع خارجی در حوادث، سوانح و افزایش سرعت و توان کشف علمی جرائم، با ارتقای بانک‌های هویتی (ژنتیکی، اثر انگشت، چهره و عنبیه) نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
- بند "ت" ماده ۴۶- وزارت اطلاعات موظف است با استفاده از ظرفیت‌های قانونی خود شرایط برای ارتقای کمی و کیفی ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های اطلاعاتی، عملیاتی، علمی، فنی، حفاظتی، حراستی و صیانتی با هدف تحکیم امنیت پایدار و ارتقای توانایی و برتری در نبرد اطلاعاتی را به وجود آورد.

ز- قانون برنامه ششم توسعه کشور (مصوب ۹۵/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی)

- جزء ۲ بند "ث" ماده ۸۰- از طریق دستگاه‌های اجرائی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با اذن فرماندهی کل قوا در راستای اجرائی کردن سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر و سیاست‌های کلی برنامه ششم، ضمن اجرای دقیق قوانین مربوطه در مورد روان‌گردان‌ها و پیش‌سازها با رویکرد اجتماعی و با اولویت پیشگیری از اعتیاد، درمان، بازتوانی و کاهش آسیب، صیانت و حمایت اجتماعی، مقابله با عرضه مواد مخدر و روان‌گردان‌ها و پیش‌سازها و بازنگری در عناوین مجرمانه و مجازات‌های مرتبط اقدام قانونی لازم را به عمل آورند.
- بند "ت" ماده ۱۰۶- به منظور تأمین امنیت پایدار مناطق مرزی، کاهش جرم و جنایت، مبارزه همه‌جانبه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها، پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از طریق پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز در بودجه سالانه دستگاه‌های مربوطه اقدامات زیر به عمل آید:
- ۱- انسداد الکتریکی، الکترونیکی، نوری (اپتیکی) و فیزیکی مرزها با اولویت مناطق مرزی مستعد ناامنی، بهره‌گیری از توان اطلاعاتی وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران و حمایت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران، تقویت و توسعه زیرساخت‌ها و توان عملیاتی مرزبانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مشارکت‌دهی مرزنشینان در طرح‌های امنیتی، توسعه فعالیت‌های اطلاعاتی و تقویت دیپلماسی مرزی براساس طرح (ارتقای امنیت و کنترل مؤثر مرزها) که توسط وزارت کشور با همکاری سازمان و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، تهیه می‌شود و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب شورای عالی امنیت ملی می‌رسد.
  - ۲- برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی برای کاهش جرم و جنایت با هدف کاهش ده‌درصدی (۱۰٪) سالانه در مصادیق مهم آن توسط دستگاه‌های ذی‌ربط
  - ۳- برنامه‌ریزی برای مبارزه همه‌جانبه با مواد مخدر و روان‌گردان‌ها و مدیریت مصرف آنها با هدف کاهش بیست‌وپنج‌درصدی (۲۵٪) اعتیاد توسط دستگاه‌های مربوطه در طول اجرای قانون برنامه
  - ۴- برنامه‌ریزی برای پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و ارز از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار به نحوی که سالانه حداقل ده‌درصد (۱۰٪) ورود قاچاق کاهش یابد.
- ماده ۱۰۷- به منظور افزایش ظرفیت‌های قدرت نرم و دفاع رایانیک (سایبری) و تأمین پدافند و امنیت رایانیک برای زیرساخت‌های کشور، طرح جامع دربرگیرنده توسعه قدرت نرم دفاعی و رایانیک و مقابله با جنگ نرم با مشارکت ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران در سال اول اجرای قانون برنامه تهیه می‌شود و پس از تصویب شورای عالی فضایی مجازی از سال دوم اجرای این قانون به اجراء در می‌آید.
- ماده ۱۰۸- به منظور ارتقای نظم و امنیت و توسعه پیشگیری و مقابله با جرائم، کنترل مؤثر مرزها و همچنین کاهش تخلفات و حوادث رانندگی اقدامات زیر در طول اجرای قانون برنامه اجراء می‌شود:

الف- ارتقای نظم و ایمنی حمل و نقل و عبور و مرور؛

۱- دولت مکلف است اقدامات و سازوکار لازم برای کاهش تلفات حوادث رانندگی با تأکید بر تجهیز و تقویت پلیس راهنمایی و رانندگی، ارتقای کیفیت ایمنی وسایط نقلیه، تقویت و تکمیل شبکه‌های امداد رسانی و فوریت‌های پزشکی، اصلاح نقاط حادثه‌خیز جاده‌ای و توسعه فرهنگ صحیح ترافیکی را فراهم نماید به نحوی که تلفات حوادث رانندگی نسبت به تعداد ده‌هزار دستگاه خودرو تا پایان اجرای قانون برنامه سی و یک درصد (۳۱٪) کاهش یابد.

۲- کلیه معابر اصلی، میادین و بزرگراهها در مراکز استان‌ها و کلان‌شهرها و همچنین جاده‌های اصلی و آزادراهها با نصب، نگهداری و به‌روزرسانی سامانه‌های کنترلی و مراقبتی هوشمند توسط شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی تحت پوشش قرار گرفته و این سامانه‌ها و دسترسی لازم آن در اختیار نیروی انتظامی قرار گیرد.

۳- مفاد قانون الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده (۴) قانون تشکیل نیروی انتظامی مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ به شهرهای بالای یک میلیون نفر تسری می‌یابد. ب- به منظور کنترل و مبارزه مؤثر با قاچاق کالا به نیروی انتظامی و گمرک اجازه داده می‌شود نسبت به نصب، راه اندازی و به‌روزرسانی سامانه‌های کنترل خودرویی بارگنجی (کانتینری) (ایکس‌ری) در مبادی گمرکی، ورودی و خروجی مرزها و ایستگاههای بازرسی و کنترلی ناچا از طریق اشخاص و مؤسسات حقوقی غیردولتی اقدام نمایند. مدیریت و بهره‌برداری از این سامانه‌ها حسب مورد در اختیار نیروی انتظامی و گمرک می‌باشد. به‌منظور تأمین هزینه‌های مربوط به راه‌اندازی، نگهداری و به‌روزرسانی سامانه‌های کنترلی خودرویی بارگنجی (کانتینری) (ایکس‌ری) و تجهیزات مربوط به آن صاحبان بار یا خودرو مکلفند به هنگام کنترل و صرفاً در مبادی ورودی و خروجی نسبت به پرداخت تعرفه مربوط اقدام کنند. میزان این تعرفه در بودجه سنواتی تعیین می‌شود.

پ- کلیه شهرکها و مجتمع‌های اداری، تجاری، مسکونی و صنعتی و همچنین مراکز عمومی مکلفند پیوسته‌های حفاظتی- انتظامی لازم برای ارتقاء امنیت و ایمنی این اماکن و پیشگیری از سرقت را برابر استانداردهای اعلامی نیروی انتظامی رعایت نمایند. تبصره- آیین‌نامه نحوه اجرای این بند و استانداردهای اعلامی توسط وزارتخانه‌های کشور و راه و شهرسازی با همکاری نیروی انتظامی و شورای عالی استان‌ها تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ت- به نیروی انتظامی اجازه داده می‌شود با تأیید ستاد کل نیروهای مسلح به منظور متناسب‌سازی استعداد نیروی انتظامی با نیازهای امنیتی- انتظامی کشور و کاهش فاصله این استعداد با شاخص پنج‌نفر نیرو به ازای هر هزار نفر جمعیت، در طول اجرای برنامه سالانه، پایور مورد نیاز و متناسب با بودجه سنواتی استخدام و به موجودی خود اضافه نماید.

۲-۳- اهداف

- کاهش وقوع جرم
- افزایش کشف جرم
- کاهش تلفات و سوانح رانندگی
- افزایش کنترل و ساماندهی اتباع و مهاجرین
- افزایش آموزش و مشارکت مردمی
- کاهش حضور فیزیکی متقاضیان خدمات انتظامی
- بهبود امنیت اجتماعی
- افزایش اشرافیت الکترونیکی اطلاعات
- افزایش امنیت مرزها در امر تردد
- کاهش ورود مواد مخدر
- افزایش پوشش اطلاعاتی و عملیاتی
- افزایش شناسایی و توقیف اموال قاچاقچیان

۳- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی و منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	<p>الف - کسب و جمع آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی.</p> <p>ب - کشف توطئه ها و فعالیتهای براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>ج - حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارخانه</p> <p>د - آموزش و کمکهای لازم به ارگانها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها.</p> <p>تبصره - هر یک از ارگانها و نهادها، مسؤول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می باشند.</p> <p>ه - ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمانها و ارگانها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه ها.</p> <p>و - همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم</p>	<p>صیانت از فضاهای حیاتی کشور از طریق توسعه فناوریهای امنیتی پیشرفته و روزآمد</p> <p>با اتکاء به ظرفیت های بومی در جهت تقویت اشراف اطلاعاتی</p>	برنامه راهبری اطلاعات و تحقیقات
			برنامه مبارزه با قاچاق کالاوارز

فرم شماره ۱: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات - شهید شاطری			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
	<p style="text-align: center;">□</p> <p>الف - کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی.</p> <p>ب - کشف توطئه‌ها و فعالیتهای براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>ج - حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه</p> <p>د - آموزش و کمکهای لازم به ارگانها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها</p> <p>تبصره - هر یک از ارگانها و نهادها، مسؤول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند</p> <p>ه - ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمانها و ارگانها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها</p> <p>و - همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم باشند.</p>	<p>صیانت از فضاهاى حیاتی کشور از طریق توسعه فناورهای امنیتی پیشرفته و روزآمد</p> <p>با اتکاء به ظرفیت های بومی در جهت تقویت اشراف اطلاعاتی</p>	<p style="text-align: center;">برنامه توسعه فناوری اطلاعات</p>

فرم شماره 1): هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات - سازمان اطلاعات خارجی			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
	<p style="text-align: center;">□</p> <p>الف - کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی.</p> <p>ب - کشف توطئه‌ها و فعالیتهای براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>ج - حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه.</p> <p>د - آموزش و کمکهای لازم به ارگانها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها.</p> <p>تبصره - هر یک از ارگانها و نهادها، مسؤول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.</p> <p>ه - ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمانها و ارگانها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها.</p> <p>و - همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم</p>	<p>صیانت از فضاهاى حیاتی کشور از طریق توسعه فناورهای امنیتی پیشرفته و روزآمد با اتکاء به ظرفیت‌های بومی در جهت تقویت اشراف اطلاعاتی</p>	<p>برنامه تقویت صلح، ثبات و امنیت منطقه ای و بین المللی</p>

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات - تولید گذرنامه بیومتریک			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
	<p>الف - کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی.</p> <p>ب - کشف توطئه‌ها و فعالیتهای براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>ج - حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه</p> <p>د - آموزش و کمکهای لازم به ارگانها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها.</p> <p>تبصره - هر یک از ارگانها و نهادها، مسؤول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.</p> <p>ه - ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمانها و ارگانها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها.</p> <p>و - همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورها، که حائز صلاحیت لازم</p>	<p>صیانت از فضاهاى حیاتی کشور از طریق توسعه فناورهای امنیتی پیشرفته و روزآمد با اتکاء به ظرفیت های بومی در جهت تقویت اشراف اطلاعاتی</p>	<p>برنامه تولیدگذرنامه بیومتریک</p>

فرم شماره 1): هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات - اجرای وظایف حاکمیتی و امنیتی فناوری اطلاعات			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	<p style="text-align: center;">□</p> <p>الف - کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی.</p> <p>ب - کشف توطئه‌ها و فعالیتهای براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>ج - حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه</p> <p>د - آموزش و کمکهای لازم به ارگانها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها.</p> <p>تبصره - هر یک از ارگانها و نهادها، مسؤول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.</p> <p>ه - ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمانها و ارگانها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها.</p> <p>و - همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم</p>	<p>صیانت از فضاهای حیاتی کشور از طریق توسعه فناوریهای امنیتی پیشرفته و روزآمد با اتکاء به ظرفیت های بومی در جهت تقویت اشراف اطلاعاتی</p>	<p>برنامه ارتقاء امنیت فناوری اطلاعات</p> <p>ارتقاء امنیت فضای سایبری</p>

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های بر حسب برنامه و فرمی

عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات-اجرای وظایف حاکمیتی و امنیتی فناوری اطلاعات		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۲۱۰۶													
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی/خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	عنوان شاخص عملکرد (خدمت یا کالا)	سنجه عملکرد	هدف کمی											
				بهای تمام شده						مقدار			مصرف		
				۱۳۹۸		۱۳۹۷		۱۳۹۸		۱۳۹۷		۱۳۹۸		۱۳۹۷	
				مصوب	عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب	عملکرد
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹														
	برداشت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب نا بذیر			هزینه های پرسنلی					
جمع کل	مصوب	سایر	هدفمندی	مصوب	سایر	هدفمندی	مصوب	سایر	هدفمندی	مصوب	سایر	هدفمندی	مصوب	سایر	هدفمندی
۷,۷۷۱,۶۲۲	۶,۷۹۲,۳۸۴	-	-	۶,۷۹۲,۳۸۴	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۷,۷۷۱,۶۲۲	۶,۷۹۲,۳۸۴	-	-	۶,۷۹۲,۳۸۴	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱,۲۱۰,۰۰۰	۱,۱۰۰,۰۰۰	-	-	۱,۱۰۰,۰۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱,۲۱۰,۰۰۰	۱,۱۰۰,۰۰۰	-	-	۱,۱۰۰,۰۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۸,۶۸۱,۶۲۲	۷,۸۹۲,۳۸۴	-	-	۷,۸۹۲,۳۸۴	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه‌های بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات-اجرای وظایف حاکمیتی و امنیتی فناوری اطلاعات		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۲۱۰۶																
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / ایجاد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای															
			برآورد ۱۳۹۹						برآورد ۱۳۹۸									
			مصوب		عملکرد		اولویت اجرای برنامه		مصوب		عملکرد		اولویت اجرای برنامه					
			پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	مصوب	عملکرد	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	مصوب	عملکرد	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	مصوب	عملکرد				
جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای																	
	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب	عملکرد	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	
۷,۷۷۱,۶۲۲	۶,۷۹۲,۳۸۴										۷,۷۷۱,۶۲۲	۶,۷۹۲,۳۸۴						
۱,۲۱۰,۰۰۰	۱,۱۰۰,۰۰۰										۱,۲۱۰,۰۰۰	۱,۱۰۰,۰۰۰						
۸,۶۸۱,۶۲۲	۷,۸۹۲,۳۸۴										۸,۶۸۱,۶۲۲	۷,۸۹۲,۳۸۴						

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات - صندوق بازنشستگی			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	<p style="text-align: center;">□</p> <p>الف - کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی.</p> <p>ب - کشف توطئه‌ها و فعالیتهای براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>ج - حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه</p> <p>د - آموزش و کمکهای لازم به ارگانها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها.</p> <p>تبصره - هر یک از ارگانها و نهادها، مسؤول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.</p> <p>ه - ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمانها و ارگانها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها.</p> <p>و - همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم باشند.</p>	<p>صیانت از فضاهاى حیاتی کشور از طریق توسعه فناوریهای امنیتی پیشرفته و روزآمد با اتکاء به ظرفیت های بومی در جهت تقویت اشراف اطلاعاتی</p>	<p>توسعه خدمات حمایتی</p>

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خردی

عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات - صندوق بازنشتگی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۰۲۱۰۷																				
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	هدف کمی																						
		بهای تمام شده						مقدار																
		مصوب ۱۳۹۸			عملکرد ۱۳۹۷			مصوب ۱۳۹۸			عملکرد ۱۳۹۷													
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷											
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹																							
	جمع				پرداخت های انتقالی				سایر هزینه ها				اجتناب نا بند				هزینه های پرسنلی							
	جمع کل	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی			
۱۹۰۳۰۱۰۰۰	برنامه توسعه خدمات حمایتی	افراد تحت پوشش	۱	۱	۱	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	
۱۹۰۳۰۰۰۱۰۲۳	پرداخت حقوق بازنشتگی	افراد تحت پوشش	۱	۱	۱	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	
	جمع																							

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: وزارت اطلاعات - صندوق بازنشتگی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		IE+۰۵												
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه														
		اعتبارات هزینه ای						اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای								
		برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸			برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸					
مقدار	سنتجه عملکرد	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع کل بودجه عمومی	
																برآورد ۱۳۹۹
	وزارت اطلاعات															
۱۹۰۳۰۱۰۰۰	برنامه توسعه خدمات حمایتی	تعداد	۱	۶,۱۲۳,۹۸۲	۷,۷۰۳,۵۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	۹,۳۵۹,۱۰۲							۱۰,۷۶۲,۹۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	
	جمع													۱۰,۷۶۲,۹۶۷	۹,۳۵۹,۱۰۲	

میلیون ریال

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: سازمان حراست کل کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
	<p style="text-align: center;">□</p> <p>الف - کسب و جمع‌آوری اخبار و تولید، تجزیه، تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات مورد نیاز در ابعاد داخلی و خارجی.</p> <p>ب - کشف توطئه‌ها و فعالیتهای براندازی، جاسوسی، خرابکاری و اغتشاش علیه استقلال و امنیت و تمامیت ارضی کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>ج - حراست اخبار، اطلاعات، اسناد، مدارک، تأسیسات و پرسنل وزارتخانه.</p> <p>د - آموزش و کمکهای لازم به ارگانها و نهادها جهت حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم آنها.</p> <p>تبصره - هر یک از ارگانها و نهادها، مسؤول حفاظت از مدارک، اسناد و اشیاء مهم خود می‌باشند.</p> <p>ه - ارائه خدمات اطلاعاتی ضروری به سازمانها و ارگانها و آگاه ساختن به موقع آنها نسبت به توطئه‌ها.</p> <p>و - همکاری و تبادل اطلاعات و تجارب اطلاعاتی با کشورهایی که حائز صلاحیت لازم باشند.</p>	<p>صیانت از فضاهاى حیاتی کشور از طریق توسعه فناوریهای امنیتی پیشرفته و روزآمد با اتکاء به ظرفیت های بومی در جهت تقویت اشرف اطلاعاتی</p>	<p>برنامه راهبری حراست های کل کشور</p>

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح			
عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تدوین و استقرار نظام روز آمد تحقیقات دفاعی و امنیتی و نقشه جامع علمی نیروهای مسلح	برنامه پژوهش های کاربردی
		ارتقای امنیت مناطق مرزی و کنترل موثر مرزها	برنامه کنترل و تأمین امنیت مرزها
		تقویت و توسعه سرمایه انسانی کارآمد	برنامه راهبری امور انتظامی
		توسعه و تقویت اشراف اطلاعاتی در کلیه عرصه های ماموریتی ناجا	برنامه رسیدگی به امور مشمولان وظیفه
		توسعه مدیریت متناسب عبور و مرور و حمل و نقل راه های کشور و تقویت توان عملیاتی پلیس راهور	برنامه انجام ماموریت های خاص
دوم	کاهش تلفات جاده ای		برنامه پایش و نظارت ترافیک درون شهری و برون شهری
سوم	پیشگیری و کاهش جرم و جنایت	ارتقای توان عملیاتی و پیشگیرانه پلیس	برنامه پیشگیری و مقابله با مفاسد و جرایم
			برنامه مبارزه با مواد مخدر و داروهای روان گردان
			برنامه پیشگیری و رسیدگی انتظامی جرم
			برنامه مقابله با گروگان گیری و تروریست

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مبری در سال 1400

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۶۰۰۰		میلیون ریال					
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۱۳	درآمد حاصل از صدور، تعویض و تمدید گذرنامه	۳,۱۲۹,۵۷۶		۶,۰۰۰,۰۰۰		۸,۲۵۰,۰۰۰		۸,۵۰۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۱۴	درآمد حاصل از واگذاری و تعویض پلاک خودرو و موتور سیکلت	۴,۷۷۲,۱۷۵		۸,۷۵۳,۰۰۰		۷,۵۰۰,۰۰۰		۷,۷۵۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۵۱	درآمد حاصل از صدور گواهینامه هوشمند	۶۴۸,۱۲۹		۱,۴۸۵,۰۰۰		۲,۴۰۰,۰۰۰		۲,۴۰۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۵۲	درآمد حاصل از تعویق در تعویض گواهینامه	۱۳۲,۳۱۳		۱۵۰,۰۰۰		۴۰۰,۰۰۰		۴۰۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۵۴	درآمد حاصل از انگشت نگاری	۱۵۹,۵۸۲		۱۵۰,۰۰۰		۳۰۰,۰۰۰		۳۰۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۵۵	درآمد حاصل از صدور کارت معافیت دائم مشمولان وظیفه از خدمت سربازی	۱۴۵,۲۶۷		۲۰۰,۰۰۰		۳۰۰,۰۰۰		۳۰۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۵۷	درآمدهای حاصل از خدمات انتظامی	۱,۳۶۵,۳۱۸		۲,۰۰۰,۰۰۰		۲,۵۰۰,۰۰۰		۳,۰۰۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۶۳	درآمد حاصل از هوشمند سازی کارت مشخصات وسائط نقلیه	۹۴۵,۲۲۹		۱,۶۰۰,۰۰۰		۲,۰۰۰,۰۰۰		۲,۰۰۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۷۲	درآمد حاصل از خدمات دهی به اماکن عمومی	-		۵۸۰,۰۰۰		۲۰۰,۰۰۰		۲۰۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۷۳	درآمد حاصل از صدور دفترچه ترانزیت رانندگی	-		۲۰۰,۰۰۰		۵۰,۰۰۰		۵۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۷۴	درآمد حاصل از ارائه خدمات الکترونیکی به دستگاهها و سازمان های دولتی و عمومی	-		۲,۵۰۰,۰۰۰		-		-	
۱۴۰۱۷۸	درآمد حاصل از ارائه خدمات مراکز مشاوره آگاهی توسط نیروی انتظامی	-		۵۰۰,۰۰۰		-		-	
۱۴۰۲۰۵	عواید داخل پادگانی	۲۷,۸۵۹		۳,۰۰۰		۱۸,۰۰۰		۲۰,۰۰۰	
۱۴۰۲۰۹	درآمد حاصل از صدور، تعویض و تبدیل کارت های پایان خدمت عادی و معافیت به هوشمند	۵۶,۶۲۱		۶۰,۰۰۰		۱۰۰,۰۰۰		۱۰۰,۰۰۰	
۱۵۰۱۰۱	درآمدهای حاصل از جرایم رانندگی	۱۶,۶۸۱,۸۲۹		۴۱,۹۶۹,۶۵۰		۴۵,۰۰۰,۰۰۰		۴۷,۵۰۰,۰۰۰	
۱۵۰۱۱۲	درآمدهای حاصل از جرایم و مجازات ورود و اقامت غیر مجاز اتباع خارجی - علاوه بر جرائم ذکر شده در بند (۳) ماده (۱۵) قانون ورود اتباع خارجی و به استثنای کسانی که به تشخیص مراجع ذی ربط برای اقامت بیش از مدت روادید صادره عذر موجه دارند	۱۷۷,۹۹۵		۱۸۰,۰۰۰		۲۵۰,۰۰۰		۲۷۵,۰۰۰	
۱۶۰۱۱۳	درآمد موضوع اخذ عوارض شماره گذاری بر خودروهای وارداتی که اولین بار شماره گذاری می شوند متناسب با میزان آلودگی و ارزش گمرکی آنها	۱,۸۷۱,۹۹۴		۴,۹۵۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰	
۱۶۰۱۸۳	درآمد حاصل از اجرای طرح ناحیه کاهش آلودگی هوا (LEZ)	۴۴۲,۷۹۱		۱,۵۰۰,۰۰۰		۱,۴۰۰,۰۰۰		۱,۵۰۰,۰۰۰	
	جمع	۲۱,۷۱۴,۹۰۲		۵۶,۲۴۲,۶۵۰		۵۲,۸۱۸,۰۰۰		۵۵,۹۴۵,۰۰۰	

فرم شماره ۱: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران		شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۰۶۰۰۰																
شماره طبقه بندی برنامه / دستگاه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / ایامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای																
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					بیش بینی ۱۴۰۰	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹				
							جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی					جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی
بیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	بیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	بیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	
۱۱۱۴۰۰	ستاد کل نیروی های مسلح																			
۱۱۰۲۰۳۰۰۰	برنامه پایش و نظارت ترافیک درون شهری و بیرون شهری	نفر	۱	۱																
۱۱۰۲۰۶۰۰۰	برنامه مبارزه با مواد مخدر و داروهای روان گردان	پرونده	۱	۱																
۱۱۰۳۰۹۱۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی		۱	۲																
۱۱۰۲۰۱۲۰۰۰	برنامه پیشگیری و رسیدگی انتظامی جرم	مورد	۱	۱																
۱۱۰۲۰۱۴۰۰۰	برنامه کنترل و تامین امنیت مرزها	تعداد ضریب	۱	۱																
۱۱۰۲۰۱۵۰۰۰	برنامه راهبری امور انتظامی	امنیت	۱	۱																
۱۱۰۲۰۱۶۰۰۰	برنامه مقابله با گروگان گیری و تروریست	عملیات	۱	۱																
۱۱۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه مقابله با مفاسد و جرایم	پرونده	۱	۱																
۱۱۰۲۰۲۱۰۰۰	برنامه انجام مأموریت های خاص	مأموریت	۱	۱																
۱۱۰۲۰۲۳۰۰۰	برنامه رسیدگی به امور مشمولان وظیفه	نفر	۱	۱																
۱۰۱۰۵۷	سازمان امور اداری و استخدامی کشور																			
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک		۱																	
جمع																				

فرم شماره ۱: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح			
عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس آگاهی و مبارزه با قاچاق کالا و ارز			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	پیشگیری و کاهش جرم و جنایت	ارتقای توان عملیاتی و پیشگیرانه پلیس	برنامه پیشگیری و مقابله با مفاسد و جرایم

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس آگاهی و م	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ###
---	----------------------------------

شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی												پیش بینی ۱۴۰۰
			مقدار						پهای تمام شده						
			مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		
			عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	
۱۱۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه مقابله با مفاسد و جرایم	پرونده													
۱۱۰۲۰۱۷۰۰۱	کشف جرایم	پرونده													
جمع															

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس آگاهی و مبارزه با قاچ	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۶۰۱۸
---	-------------------------------------

میلیون ریال

شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		جمع کل بودجه عمومی		
							اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۹	
							مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰
۱۱۱۴۰۰	ستاد کل نیروی های مسلح																
۱۱۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه مقابله با مفاسد و جرایم	پرونده	۱	۱	۵۴۳۲۰	۸۱۰۰۰۰	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸			
جمع					۵۴۳۲۰	۸۱۰۰۰۰	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸	۴۲۸۵۰۸				

فرم شماره 5: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح
عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس پیشگیری

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	پیشگیری و کاهش جرم و جنایت	ارتقای توان عملیاتی و پیشگیرانه پلیس	برنامه پیشگیری و رسیدگی انتظامی جرم
۲			
۳			
۴			

فرم شماره 4؛ برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: دانشگاه علوم انتظامی															شماره طبقه بندی دستگاه مجری:					۱E+۰۵				
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی							
		عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹				اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	پیش بینی ۱۴۰۰	پیش بینی ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰								
							عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی								جمع	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	
۱۱۱۴۰۰	ستاد کل نیروی های مسلح																							
۱۱۰۳۰۱۰۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی	۱۱۷۶	۲۹۱		۱۱۷۶	۳۰۰۰	۱۰۰۰۰							۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰								
۱۸۰۳۰۲۳۰۰۰	برنامه آموزش های تخصصی انتظامی	۴۹۹۸۴	۱۵۳۱۶		۴۹۹۸۴	۱۷۲۰۰۰	۶۱۴۱۸	۶۰۰۰۰						۱۲۸۵۶۰	۱۲۱۴۱۸	۱۲۸۵۶۰								
	جمع	۵۱۱۶۰			۵۱۱۶۰	۱۷۵۰۰۰	۷۱۴۱۸	۶۰۰۰۰						۱۳۸۵۶۰	۱۳۱۴۱۸	۱۳۸۵۶۰								

فرم شماره ۱؛ هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح			
عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس راهنمایی و رانندگی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
دوم	کاهش تلفات جاده ای	توسعه مدیریت متناسب عبور و مرور و حمل و نقل راه های کشور و تقویت توان عملیاتی پلیس راهور	برنامه پایش و نظارت ترافیک درون شهری و برون شهری

فرم شماره 3؛ برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و فرم

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس راهنمایی و رانندگی															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ###				
شماره برنامه / خروجی	سنجه عملکرد	هدف کمی										مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	پیش بینی ۱۴۰۰					
		بهای تمام شده					مقدار								برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷		
		عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع	عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع								
۱۱۰۲۰۳۰۰۰	مورد																		
۱۱۰۲۰۳۰۰۸	طرح	۷۷,۹۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۴۳,۱۹۹	۷۷,۹۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۴۳,۱۹۹	۷۷,۹۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۴۳,۱۹۹	۷۷,۹۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۴۳,۱۹۹	۷۷,۹۰۰	۱۴۵,۴۸۱				
	جمع	۷۷,۹۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۴۳,۱۹۹	۷۷,۹۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۴۳,۱۹۹	۷۷,۹۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۴۳,۱۹۹	۷۷,۹۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۴۳,۱۹۹	۷۷,۹۰۰	۱۴۵,۴۸۱				

فرم شماره 4): برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

		عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس راهتمایی و رانندگی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۶۰۱۴													
میلیون ریال																	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	اعتبارات هزینه ای					اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی					
		۱۳۹۹ برآورد					۱۳۹۹ برآورد					برآورد	پیش بینی ۱۴۰۰				
		مصدوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	مصدوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع						
عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافمندى	منابع	عمومی	اختصاصی	سایر	اهدافمندى	منابع	جمع							
	ستاد کل نیروی های مسلح																
۱۱۰۲۰۳۰۰۰	برنامه پایش و نظارت ترافیک درون شهری و برون شهری	مورد	۱	۱	۲۷۵۰۰۰	۷۷۹۰۰۰				۱۶۰۰۲۹	۱۴۵۴۸۱	۱۶۰۰۲۹	۱۴۵۴۸۱	۱۶۰۰۲۹	۱۴۵۴۸۱		
	جمع				۲۷۵۰۰۰	۷۷۹۰۰۰				۱۶۰۰۲۹	۱۴۵۴۸۱	۱۶۰۰۲۹	۱۴۵۴۸۱	۱۶۰۰۲۹	۱۴۵۴۸۱		

فرم شماره ۱): هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح			
عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس فتا			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	پیشگیری و کاهش جرم و جنایت	ارتقای توان عملیاتی و پیشگیرانه پلیس	برنامه پیشگیری و مقابله با مفاسد و جرایم

فرم شماره 3): برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خوبی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس فتا																		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۶۰۱۵								
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی																							
			مقدار									بهای تمام شده														
			۱۳۹۸			۱۳۹۹			۱۳۹۸			۱۳۹۹			مصدوب ۱۳۹۸			مصدوب ۱۳۹۹			مصدوب ۱۳۹۸			مصدوب ۱۳۹۹		
			مصدوب	عملکرد	برآورد	مصدوب	عملکرد	برآورد	مصدوب	عملکرد	برآورد	مصدوب	عملکرد	برآورد	مصدوب	عملکرد	برآورد	مصدوب	عملکرد	برآورد						
۱۱۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه مقابله با مفاسد و جرایم	پرونده	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۱۵،۲۵۴	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۵۸۱۹۲	۵۸۱۹۲	۵۸۱۹۲	۶۴،۰۱۲	۵۸۱۹۲							
۱۱۰۲۰۱۷۰۰۱	کشف جرایم	پرونده	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۱۵،۲۵۴	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۵۸۱۹۲	۵۸۱۹۲	۵۸۱۹۲	۶۴،۰۱۲	۵۸۱۹۲							
	جمع		۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۱۵،۲۵۴	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۲۷،۱۶۰	۵۸۱۹۲	۵۸۱۹۲	۵۸۱۹۲	۶۴،۰۱۲	۵۸۱۹۲							

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس فتا		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۶۰۱۵														
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای							اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی	
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹			اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					
					جمع	منابع هدفمندی	سایر				اختصاصی	جمع	منابع هدفمندی	سایر		اختصاصی
۱۱۱,۴۰۰	ستاد کل نیروی های مسلح															
۱۱۰۲۰۱۷۰۰۰	برنامه مقابله با مفاسد و جرایم	۱	۲۷,۱۶۰	۱۱۰,۰۰۰	۵۸,۱۹۲				۱	۶۴,۰۱۲	۵۸,۱۹۲				۶۴,۰۱۲	۵۸,۱۹۲
	جمع		۲۷,۱۶۰	۱۱۰,۰۰۰	۵۸,۱۹۲				۱	۶۴,۰۱۲	۵۸,۱۹۲				۶۴,۰۱۲	۵۸,۱۹۲

فرم شماره 5: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح			
عنوان دستگاه مجری: فرماندهی مرزبانی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	ارتقای امنیت مناطق مرزی و کنترل موثر مرزها	برنامه کنترل و تأمین امنیت مرزها

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: فرماندهی مرزبانی		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ###														
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی													
			مقدار						بهای تمام شده							
			عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹		
۱۱۰۲۰۱۴۰۰۰	برنامه کنترل و تأمین امنیت مرزها	تعداد														
۱۱۰۲۰۱۴۰۰۶	انسداد فیزیکی و الکترونیکی مرز	کیلومتر	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰
	جمع		۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۲,۳۱۰,۵۴۶	۳,۱۱۵,۰۰۰

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: فرماندهی مرزبانی													شماره طبقه بندی دستگاه مجری: 1E+05	
میلون ریال														
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای						اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد 1397	مصوب 1398	برآورد 1399			اولویت اجرای برنامه	عملکرد 1397	مصوب 1398	پیش بینی 1400			
					جمع	منابع هدفمندی	سایر					جمع	منابع هدفمندی	
111400	ستاد کل نیروی های مسلح													
1102014000	برنامه کنترل و تامین امنیت مرزها	تعداد	1	1	2210546	3115000	1647905	1812695	1647905	1812695	1647905	1812695	1647905	1812695
جمع														

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح			
عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - ارتقاء منزلت، صیانت و معیشت کارکنان			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
1	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تامین منافع و امنیت ملی	پشتیبانی و مدیریت بهینه منابع	برنامه تامین و ارائه خدمات
2		3	4

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و فرجه

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - ارتقاء منزلت، صیانت و معیشت کارکنان													شماره طبقه بندی دستگاه مجری: 106022	
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی										پیش بینی 1400	
			مقدار					بهای تمام شده						
			عملکرد 1397	مصوب 1398	برآورد 1399	عملکرد 1397	مصوب 1398	برآورد 1399	عملکرد 1397	مصوب 1398	برآورد 1399	عملکرد 1397		
1101086000	برنامه تامین و ارائه خدمات	نفر												
1101086001	خدمات رفاهی	نفر	0	1	1	0	3,200,000	10,000	3,200,000	10,000	1692872	3,200,000	1692872	1692872
جمع														

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پلیس مبارزه با مواد مخدر و روان گردان ها		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱E+۰۰۵																	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای		جمع کل بودجه عمومی			
		سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب	برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸					پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰
							جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب	عملکرد	اولویت اجرای برنامه	عملکرد	مصوب			
۱۱۱۴۰۰	ستاد کل نیروی های مسلح																		
۱۱۰۲۰۰۶۰۰۰	برنامه مبارزه با مواد مخدر و داروهای روان گردان	پرونده	۱	۱	۰	۲۰۰۰۰۰	۱۰۵۸۰۴											۱۰۵۸۰۴	۱۱۶۳۸۵
	جمع					۱۰۵۸۰۴	۱۰۵۸۰۴											۱۰۵۸۰۴	۱۱۶۳۸۵

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح			
عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - هوشمند سازی پلیس			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه ای و تأمین منافع و امنیت ملی	تقویت و توسعه سرمایه انسانی کارآمد	برنامه راهبری امور انتظامی
۲			
۳			
۴			

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های رخصت برنامہ و خروجی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - هوشمند سازی پلیس		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: 1E+05														
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی													
			مقدار							بهای تمام شده						
			۱۳۹۷ عملکرد		۱۳۹۸ مصوب		برآورد ۱۳۹۹		۱۳۹۷ عملکرد		۱۳۹۸ مصوب		برآورد ۱۳۹۹			
			مبلغ	واحد	مبلغ	واحد	مبلغ	واحد	مبلغ	واحد	مبلغ	واحد	مبلغ	واحد		
۱,۱۰۲,۰۱۵,۰۰۰	برنامه راهبردی امور انتظامی	ضریب امنیت														
۱۱۰,۲۰۱۵,۰۱۶	سیستم‌ها و شبکه‌های ارتباطی و رایانه‌ای	سامانه	۱	۱	۱	۲۳۰,۰۰۰	۵۴۳,۲۰۰	۳۱۸,۹۴۲,۲۲۰,۰۰۰	۳۱۸,۹۴۲,۲۲۰,۰۰۰	۵۴۳,۲۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۵۴۳,۲۰۰	۳۱۸,۹۴۲,۲۲۰,۰۰۰	۳۱۸,۹۴۲,۲۲۰,۰۰۰	۵۴۳,۲۰۰	۲۳۰,۰۰۰
جمع																

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه‌های رخصت برنامہ‌های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - هوشمند سازی پلیس		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۶۰۱۶																					
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	سنجه عملکرد	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه‌ای														اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای		جمع کل بودجه عمومی		
			مقدار	اولویت اجرای برنامه	برآورد ۱۳۹۹							اولویت اجرای برنامه	برآورد ۱۳۹۹							مبلغ ۱۳۹۸	مبلغ ۱۳۹۷	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع
					مبلغ	واحد	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	جمع		مبلغ	واحد	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	جمع				
۱۱۱۴۰۰	ستاد کل نیروی‌های مسلح																						
۱/۱۰۲E+09	برنامه راهبردی امور انتظامی	ضریب امنیت	۱	۱	۱	۱۲۱,۶۷۵	۵۴۳,۲۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵	۱۲۱,۶۷۵			
جمع																							

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: ستاد کل نیروی های مسلح			
عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - تقویت یگان های ویژه رهایی گروگان و مقابله با تروریسم			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	پیشگیری و کاهش جرم و جنایت	ارتقای توان عملیاتی و پیشگیرانه پلیس	برنامه مقابله با گروگان گیری و تروریست

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - تقویت یگان های ویژه رهایی گروگان و مقابله با تروریسم													شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۰۶۰۲۱
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	هدف کمی										مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	
			مقدار					بهای تمام شده							
			مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸			برآورد ۱۳۹۹
۱۱۰۲۰۱۶۰۰۰	برنامه مقابله با گروگان گیری و تروریست	عملیات	۲۰۰,۰۰۰	۲۷,۷۳۴	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۷,۷۳۴	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۷,۷۳۴	۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۷,۷۳۴	۰	
۱۱۰۲۰۱۶۰۰۷	عملیات رهایی گروگان	عملیات	۱۸۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۱۸۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۱۸۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	۱۸۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	
۱۱۰۲۰۱۶۰۰۴	عملیات ضد تروریست	عملیات	۲۰۰,۰۰۰	۷,۷۳۴	۰	۲۰۰,۰۰۰	۷,۷۳۴	۰	۲۰۰,۰۰۰	۷,۷۳۴	۰	۲۰۰,۰۰۰	۷,۷۳۴	۰	
جمع															

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - تقویت یگان های ویژه رهایی گروگان و مقابله با تروریسم													شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۰۶۰۲۱									
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای										جمع کل بودجه عمومی										
		سنجه عملکرد	مقدار	برآورد ۱۳۹۹					اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای															
				اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰	اولویت اجرای برنامه		عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عمومی	اختصاصی	سایر	هدفمندی	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰		
۱۱۱۴۰۰	ستاد کل نیروی های مسلح																							
۱۱۰۲۰۱۶۰۰۰	برنامه مقابله با گروگان گیری و تروریست	عملیات	۱	۱																				
جمع																								

فصل هفتم

تحقیق و توسعه در

امور دفاعی و امنیتی

۱- مقدمه

این فصل شامل امور تحقیقاتی نیروهای مسلح می‌گردد. برنامه اصلی در این زمینه برنامه پژوهش‌های کاربردی است که در چارچوب آن فعالیت‌ها و اقدامات زیر صورت می‌گیرد:

- امور تدارکاتی و پشتیبانی برنامه‌های پژوهشی
- انجام پژوهش‌های صنعتی و غیر صنعتی
- انجام تحقیقات علمی و فنی
- انجام تحقیقات آینده پژوهی
- انجام تحقیقات و اجرای طرح‌های تحقیقاتی شیمیائی
- جمع آوری، ساماندهی و نمایه سازی اسناد و مدارک دفاع مقدس
- تدوین مقالات علمی دائره المعارف دفاع مقدس
- انجام تحقیقات علمی و اکتشاف فناوری
- تحقیقات در حوزه علوم و فناوری دفاع آینده
- پژوهش و تحقیقات علوم اسلامی و سیاسی
- تحقیقات در امور فرهنگی

۲- وضعیت فصل در اسناد فرادستی

۱-۲- سیاست‌های کلی نظام در خصوص خودکفایی دفاعی و امنیتی

- ۲-۲- ماده ۱۰۶ برنامه ششم توسعه موضوع تقویت و ارتقای بنیه دفاعی کشور

بخش سوم
امور قضایی

فصل هشتم

اداره امور قضایی

۱- مقدمه

در این فصل برنامه‌ها و اعتبارات وزارت دادگستری، دادگستری جمهوری اسلامی ایران سازمان بازرسی کل کشور، سازمان پزشکی قانونی، سازمان قضایی نیروهای مسلح، دادستانی ویژه روحانیت، دیوان عدالت اداری، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری، منظور می‌گردد.

۲- وضعیت فصل در اسناد فرادستی

۱-۲- شرح وظایف و مأموریت‌ها

به استناد اصل یکصد و پنجاهوشش، یکصد و شصت و یکم، یکصد و هفتاد و دوم، یکصد و هفتاد و سوم و یکصد و هفتاد و چهارم قانون اساسی، بخش قضایی (قوه قضایی) بخشی است که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است:

الف - دادگستری جمهوری اسلامی ایران

- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبه که قانون معنی می‌کند.
- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع
- نظارت بر حسن اجرای قوانین
- کشف جرم و تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای صدور و مقررات مدون جزائی اسلام

ب- وزارت دادگستری

بر اساس اصل ۱۶۰ قانون اساسی، فلسفه ایجاد وزارت دادگستری به عنوان رابط بین سه قوه در حفظ استقلال و اقتدار و کارآمدی قوه قضاییه بسیار مؤثر است. در این راستا سایر قوانین و مقررات نیز بایستی با تبعیت از این اصول، جایگاه وزارت دادگستری را در ایفای نقش خود به رسمیت شناخته و وظایف و تکالیفی در این چارچوب به عهده وزارت دادگستری نهاده شود. علاوه بر موارد فوق و اساس قانون «نحوه اجرای قسمتی از اصل یکصد و شصت قانون اساسی» سایر قوانین و مقررات تکالیف دیگری نیز به این وزارتخانه سپرده است که در ذیل به مهمترین آنها اشاره می‌شود:

- ارائه لوایح قضایی تهیه شده توسط رییس قوه قضائیه به دولت و پیگیری و تصویب آنها
- دفاع از لوایح قضایی در مجلس شورای اسلامی، اظهار نظر در مورد طرح‌های مربوط به قوه قضائیه، مطابق نظر ریاست قوه قضائیه، هماهنگی لازم جهت پاسخگویی به کمیسیون اصل نودم (۹۰) قانون اساسی و همکاری جهت تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی در خصوص مسائل مربوط به قوه قضائیه
- پیگیری کلیه امور راجع به بودجه، نیروی انسانی و مسائل اداری مربوط به قوه قضائیه در هیئت وزیران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سایر دستگاه‌های اجرایی.
- هماهنگی در امور بین‌الملل در خصوص تنظیم قراردادهای همکاری و معاضدت قضایی، استرداد مجرمان، انتقال محکومان قضایی و امضای اسناد و اجرای مفاد آنها با رعایت اصول قانون اساسی و نظر رییس قوه قضائیه
- اقدام لازم در خصوص استرداد مجرمان و انتقال محکومان
- سازمان تعزیرات حکومتی به دلیل ارتباط تشکیلاتی، ردیف بودجه‌ای و تکالیفی که بر عهده دارد و لحاظ سیاست‌گذاری و داشتن ردیف اعتباری، می‌توان به‌عنوان نهاد زیرمجموعه وزارت دادگستری به شمار آورد.

ج- سازمان تعزیرات حکومتی

به لحاظ ضرورت کنترل دولت بر امور اقتصادی و لزوم هماهنگی مراجع قیمت‌گذاری و توزیع کالا و خدمات و اجرای مقررات و ضوابط مربوط به آن، مجمع تشخیص مصلحت نظام با تصویب ماده واحده قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی در تاریخ ۷۳/۷/۱۹، کلیه امور تعزیرات حکومتی بخش دولتی و غیردولتی، اعم از بازرسی و نظارت، رسیدگی و صدور حکم قطعی و اجرای آن را به دولت (قوه مجریه) محول نمود تا بر اساس قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۶۷/۱۱/۲۳ اقدام نماید.

سازمان تعزیرات حکومتی وظیفه رسیدگی، صدور حکم، ابلاغ و اجرای احکام ناشی از صلاحیت‌های زیر را بر عهده دارد:

رسیدگی به تخلفات صنفی موضوع قانون نظام صنفی

رسیدگی به تخلفات بخش مسکن

رسیدگی به تخلفات بهداشتی، دارویی و درمانی

رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز

رسیدگی به تخلفات بخش دولتی مانند حامل‌های انرژی، سیمان، کارخانه‌ها

از سوی دیگر با عنایت به اینکه دولت، اجرای نظام جامع هدفمندی یارانه‌ها را در دستور کار داشت به تبع آن سازمان تعزیرات حکومتی نیز در این راستا ایفای نقش نموده و همگام با دیگر دستگاه‌ها اقداماتی را به انجام رسانده است.

د- سازمان بازرسی کل کشور

عمده‌ترین وظایف این سازمان عبارتند از:

۱- بازرسی و نظارت مستمر کلیه وزارتخانه‌ها و ادارات و اموراداری و مالی دادگستری، سازمانها و دستگاههای تابعه قوه قضاییه و نیروهای نظامی و انتظامی و مؤسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته به آنها و دفاتر اسناد رسمی و مؤسسات عامه المنفعه و نهادهای انقلابی و سازمانهایی که تمام یا قسمتی از سرمایه یا سهام آنان متعلق به دولت است یا دولت به نحوی از انحاء بر آنها نظارت یا کمک می نماید و کلیه سازمانهایی که شمول این قانون نسبت به آنها مستلزم ذکر نام آنها است براساس برنامه منظم.

۲- انجام بازرسی های فوق العاده حسب الامر مقام معظم رهبری و یا به دستور رئیس قوه قضائیه و یا درخواست رئیس جمهور و یا

کمیسیون اصل نود قانون اساسی مجلس شورای اسلامی و یا بنا به تقاضای وزیر یا مسئول دستگاههای اجرایی ذیربط و یا هر موردی که به نظر رئیس سازمان ضروری تشخیص داده شود. (بند ب ماده ۲ قانون تشکیل سازمان)

۳- اعلام موارد تخلف و نارسائیهها و سوءجریانان اداری و مالی در خصوص وزارتخانه‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بنیادها به رئیس جمهور و در خصوص مؤسسات و شرکت های دولتی و وابسته به دولت به وزیر ذیربط و در مورد شهرداریها و مؤسسات وابسته به وزیر کشور و در خصوص مؤسسات غیر دولتی کمک بگیر از دولت به وزیر ذیربط و در خصوص سوء جریانان اداری و مالی مراجع قضایی و واحدهای تابعه دادگستری به رئیس قوه قضائیه و در موارد ارجاعی کمیسیون اصل نود قانون اساسی نتیجه بازرسی به آن کمیسیون اعلام خواهد شد. (بند ج ماده ۲ قانون تشکیل).

۴- ارائه گزارش‌های نظارتی هشدار دهنده به هنگام به مقامات مسئول جهت پیشگیری از وقوع جرم، تخلف و سوءجریانان احتمالی. (بند ج ماده ۱۱ قانون تشکیل سازمان)

ه- سازمان قضایی نیروهای مسلح

سازمان قضایی نیروهای مسلح تنها مرجع قضایی اختصاصی است که به موجب اصل ۱۷۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تشکیل شده و به منظور نظارت بر عملکرد ضابطین و ارائه تعلیمات لازم به آنان در کشف جرایم مربوط به وظایف خاص نظامی، انتظامی و سایر جرائم در صلاحیت سازمان و تعقیب مجرمین، محاکمه، صدور حکم، اجرای احکام و همچنین رسیدگی به تظلمات، تعدیات و شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی علیه کارکنان نیروهای مسلح ایجاد شده است.

وظایف اصلی سازمان قضایی نیروهای مسلح ج.ا.ا عبارتند از:

- رسیدگی به پرونده‌های قضایی مربوط به نیروهای مسلح در حدود صلاحیت‌های قانونی
- اقدام مناسب جهت پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین در حوزه نیروهای مسلح

◀ و- سازمان پزشکی قانونی

سازمان پزشکی قانونی کشور سازمانی است مستقل که زیر نظر رییس قوه قضائیه در جهت کشف حقیقت، کمک به استقرار عدالت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و وقوع جرم در جامعه؛ بر اساس اصول علمی، قانونی و شرعی و با بهره‌گیری از نیروی کارآمد و متخصص و فناوری‌های نوین و با رعایت صحت، دقت و سرعت به اظهارنظر در امور پزشکی قانونی و کارشناسی پزشکی می‌پردازد. مستند به ماده یک قانون تشکیل سازمان پزشکی قانونی کشور - مصوب ۱۳۷۲ مجلس شورای اسلامی، وظایف این سازمان به شرح ذیل مشخص گردیده است:

- اظهارنظر در امور پزشکی قانونی و کارشناسی آن، کالبدشکافی و انجام آزمایشگاهی و پاراکلینیکی به دستور مراجع ذیصلاح قضایی
- پاسخ به استعلامات ادارات و سازمان‌های وابسته به قوه قضائیه و سایر دستگاه‌های دولتی
- اجرای برنامه‌های کارآموزی پزشکی قانونی و بررسی صلاحیت علمی داوطلبان خدمت پزشکی قانونی در سازمان
- همکاری علمی و انجام امور آموزشی و پژوهشی مورد نیاز دانشگاه‌ها که برای پیشبرد اهداف سازمان و دانشگاه‌ها مفید است.
- تبادل اطلاعات علمی مورد نیاز با مراکز آموزشی و پژوهشی داخل و خارج کشور

◀ ز- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

به استناد بند «ه» ماده ۸ قانون مدیریت خدمات کشوری؛ امور ثبتی از امور حاکمیتی است و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به موجب قانون و مقررات موضوعه عهده‌دار تثبیت و حمایت از حقوق و مالکیت مشروع و قانونی اشخاص حقیقی و حقوقی به منظور ارتقاء نظم حقوقی و کاهش دعاوی و توسعه ثبت رسمی در کشور است که این مأموریت‌ها و وظایف در دو حوزه اصلی به شرح ذیل انجام می‌شود:

◀ (حوزه امور املاک و کاداستر)

- شفاف‌سازی و تثبیت حدود و اطلاعات مالکیت اراضی و ابنیه با اجرای کاداستر جامع کشور و تکمیل بانک جامع اطلاعاتی املاک و کاداستر
- توسعه مستندسازی و سنددار کردن کلیه عرصه‌ها در سطح کشور
- مستندسازی و ایجاد بانک جامع املاک دولتی

◀ (حوزه امور اسناد)

- نقل و انتقال اموال و صدور اسناد رسمی در دفاتر اسناد رسمی
- ثبت وقایع ازدواج و طلاق در دفاتر رسمی ازدواج و طلاق
- صدور پروانه و اجاره اشتغال به کار سردفتران و دفتریاران اسناد رسمی و ازدواج و طلاق به عنوان نهادهای تخصصی تحت نظارت سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و امور انتظامی سردفتران و دفتریاران
- ثبت تأسیس و تغییرات شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری
- ثبت مالکیت‌های معنوی (اختراعات، علائم تجاری، طرح‌های صنعتی)
- اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا

◀ ح- دیوان عدالت اداری کشور

براساس اصل یکصد و هفتاد و سوم قانون اساسی به منظور رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به مامورین یا واحدها یا آیین‌نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آنها دیوانی به نام دیوان عدالت اداری زیر نظر رییس قوه قضائیه تاسیس می‌گردد. حدود اختیارات و نحوه عمل این دیوان را قانون تعیین می‌کند.

ط- دادستانی ویژه روحانیت

دادگاه و دادستانی ویژه روحانیت در زمره دادگاه‌های اختصاصی محسوب می‌گردد که به فرمان رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران ایجاد و به منظور پیش‌گیری از نفوذ افراد منحرف و تبه‌کار در حوزه‌های علمیه، حفظ حیثیت روحانیت و به کیفر رسانیدن روحانیون متخلف، براساس آیین نامه‌ای که به تأیید مقام معظم رهبری می‌رسد فعالیت می‌کند.

سازمان زندان‌ها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور

سازمان زندان‌ها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور سازمانی است مستقل که زیر نظر رییس قوه قضائیه و براساس قانون تبدیل شورای سرپرستی زندان‌ها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۶ به سازمان تبدیل گردیده است.

از مهمترین وظایف این سازمان می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- مسئولیت اداره کلیه زندان‌ها و بازداشتگاه‌ها
- اصلاح و ارشاد زندانیان و آموزش و اشتغال و حرفه آموزی آنها
- کمک به رفع مشکلات مادی و معنوی خانواده زندانیان
- برنامه‌ریزی جهت اشتغال زندانیان

دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری

این دانشگاه به استناد قانون اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری مورخ ۱۳۵۶/۴/۵ تاسیس و زیر نظر قوه قضائیه فعالیت می‌نماید و وظایف و اختیارات آن به شرح ذیل می‌باشد:

- پذیرش، تربیت و آموزش دانشجو در رشته‌های مورد نیاز قوه قضائیه و دستگاه‌های تابعه با مجوز شورای گسترش آموزش عالی
- همکاری با مراکز آموزشی و پژوهشی
- انجام مطالعات و پژوهش‌های کاربردی مورد نیاز قوه قضائیه
- برگزاری دوره‌های آموزشی برای کارکنان قضایی و اداری قوه قضائیه و دستگاه‌های تابعه

۲-۲- وضعیت فصل در سند چشم انداز

جامعه ایرانی در افق چشم انداز جامعه ای است توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های ملی و انقلابی، با تأکید بر مردم سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مندی از امنیت اجتماعی و قضایی.

۳-۲- وضعیت در برنامه دولت دوازدهم

- ۱- تنظیم ارتباط مؤثر و سازنده با قوه قضائیه و تلاش برای یافتن راه‌کارهای مؤثر به منظور همکاری‌های هرچه بیشتر دو قوه.
- ۲- تلاش برای ارتقای سطح رعایت حقوق بشر و اهتمام ویژه نسبت به فراهم ساختن شرایط تحقق رعایت حقوق شهروندی در کشور.
- ۳- تدوین لوایح مختلف در مبارزه با فساد، تضمین حقوق کودکان و مالکیت فکری در کشور و فعال تر کردن نقش و ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد در این زمینه.
- ۴- تلاش برای رفع مشکلات حقوقی و قضائی ایرانیان خارج از کشور با همکاری قوه قضائیه و وزارت امور خارجه بر اساس برنامه مدون و مبتنی بر نیازسنجی در این حوزه.
- ۵- اهتمام نسبت به احقاق حقوق متهمان و زندانیان.
- ۶- ساماندهی مناسب بخش تعزیرات بر مبنای بهبود فضای کسب و کار و امنیت فعالان اقتصادی.

۲-۴- وضعیت فصل در قانون برنامه ششم توسعه

ماده ۱۱۳- به منظور افزایش دقت و سرعت در ارائه خدمات قضائی، تحقق عدالت قضائی و احیای حقوق عامه، ارتقای کیفیت و کاهش اطاله دادرسی و ایجاد فرصت برابر برای دسترسی آحاد مردم به خدمات قضائی و کاهش ورودی پرونده‌ها و پیشگیری از وقوع جرم و دعاوی و اصلاح مجرمان و کاهش جمعیت کیفری:

الف- سازمان بهزیستی کشور مکلف است در راستای تحکیم نهاد خانواده نسبت به ارائه خدمات مشاوره‌ای رایگان برای افراد فاقد تمکن مالی با معرفی مقام قضائی که در اجرای قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۱ توسط مقام قضائی صلاحیت‌دار برای رفع اختلاف به آن سازمان برای مشاوره خانواده معرفی می‌شوند، اقدام لازم را به عمل آورد.

ب- مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجراء از طریق ادارات اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجراء سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اجراء می‌شوند. ادارات مذکور مکلفند بلافاصله پس از تقاضای اجرائیه نسبت به شناسایی و توقیف اموال مدیون اقدام کنند. چنانچه مرجع مذکور نتواند ظرف مدت دو ماه از تقاضای اجراء، نسبت به شناسایی و توقیف اموال متعهد سند، اقدام کند یا ظرف مدت شش ماه نسبت به اجرای مفاد سند اقدام نماید، متعهدله سند می‌تواند با انصراف از اجرای مفاد سند به محاکم دادگستری رجوع نماید.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد وزارت دادگستری و با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

تبصره ۲- چنانچه متعهد سند لازم‌الاجراء، ظرف مدت بیست روز نسبت به انجام تعهد خود یا جلب رضایت متعهدله سند اقدام نماید، از پرداخت هزینه‌های اجرائی معاف خواهد بود. در غیر این صورت مراتب جهت درج در سامانه سجل محکومیت‌های مالی موضوع بند (پ) ماده (۱۱۶) این قانون منعکس خواهد شد. کلیه دستگاههای اجرائی و بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری از انعقاد هرگونه قرارداد مالی و پرداخت تسهیلات، موافقت اصولی، صدور کارت بازرگانی و پروانه صادرات و واردات به این شخص ممنوع هستند. تخلف از این حکم موجب مجازات تعزیری درجه شش (محرومیت از حقوق اجتماعی) خواهد بود.

تبصره ۳- چنانچه متعهد سند مدعی اعسار باشد، می‌تواند با رعایت قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی دادخواست اعسار خود را به مرجع قضائی صالح تقدیم کند و در صورت صدور حکم اعسار، متعهد سند از شمول قسمت اخیر تبصره (۲) معاف خواهد بود.

پ- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است در راستای اجرای سیاست‌های کلی برنامه ششم، موضوع بهبود بخشیدن به وضعیت زندان‌ها و بازداشتگاهها، اقدامات لازم برای تسریع در انتقال بیست زندان داخل محدوده شهرها با اولویت کلان‌شهرها به خارج از شهرها را از طرق زیر انجام دهد:

۱- فروش زندان‌های داخل شهرها و اموال مازاد بر نیاز به روش مذاکره و توافق به شهرداری‌ها و دیگر سازمان‌های عمومی غیردولتی و سایر نهادهای عمومی بدون الزام به رعایت مقررات و قوانین مربوط به مزایده به صورت نقد حداقل به قیمت کارشناسی یا فروش زندان‌های داخل شهرها و اموال مازاد بر نیاز به اشخاص حقیقی و حقوقی (به استثنای اشخاص ذکر شده در صدر این جزء) با رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوط

وجوه حاصل از فروش هر کدام از زندان‌های مذکور که به تدریج و براساس توافق به عمل آمده به حساب ویژه نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد به عنوان درآمد اختصاصی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تلقی می‌گردد و در چهارچوب بودجه سنواتی صرف احداث زندان‌های جایگزین در همان استان می‌گردد.

در صورت وجود مازاد درآمد حاصل از بند فوق، اعتبار مذکور صرف تکمیل، تعمیرات اساسی و تجهیزات دیگر زندان‌های همان استان می‌گردد.

تبصره ۵- دولت مکلف است ردیفی تحت عنوان انتقال زندان‌ها از شهرها به خارج شهرها ایجاد نماید به نحوی که پس از احداث زندان‌های جدید از محل فروش زندان‌های قدیمی مبلغ مذکور به خزانه اعاده گردد.

در طول اجرای برنامه، حکم جزء (۱) بند (پ) ماده (۱۱۳) بر ماده (۲) قانون انتقال زندان‌ها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهر مصوب ۱۳۸۰/۹/۷ در بخش مغایرت حاکم است.

- ۲- در صورت تفاهم بین سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور با خریدار یا خریداران و پس از عقد قرارداد رسمی، ساختمان زندان داخل شهر تا اتمام احداث و بهره‌برداری از زندان جدید به صورت اجاره در اختیار سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور قرار می‌گیرد و اجاره‌بهای آن از مبلغ مورد تفاهم قیمت زندان کسر می‌گردد.
- ۳- وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور) و سازمان امور اراضی مکلفند نسبت به واگذاری زمین رایگان با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به سازمان زندان‌ها برای احداث زندان‌های مذکور اقدام نمایند. همچنین کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند حسب مورد همکاری لازم را در صدور مجوزهای قانونی و ایجاد و تأمین تأسیسات زیربنایی مورد نیاز (اعم از آب، برق، گاز، تلفن، کابل نوری و مسیرهای دسترسی) در این طرحها، به عمل آورند.
- ۴- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است پس از استقرار زندانیان در محل زندان جدید خارج از شهر با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و پس از اعلام رسمی وزارت دادگستری نسبت به انتقال کلیه اسناد و مدارک زندان مذکور به خریدار یا خریداران اقدام نماید.
- ۵- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مجاز است مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و عمومی را در حوزه بهره‌برداری و یا توسعه زیرساخت‌های لازم در زمینه‌های حرفه‌آموزی، اشتغال حین حبس و پس از آزادی، آموزش، سلامت و درمان، طرحهای حمایتی از خانواده زندانیان و کمک به خودکفایی زندان‌ها در قالب انواع مختلف قراردادهای رسمی جلب و یا توسعه دهد.
- تبصره ۵-** آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به‌وسیله سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
- ت-** به منظور پیشگیری از وقوع جرم با هدف کاهش ده درصدی (۱۰٪) سالانه آمار مجرمان:
- ۱- قوه قضائیه مکلف است با استفاده از ظرفیت‌های تمامی دستگاههای اجرائی و بهره‌گیری از مشارکت اجتماعی مردم و سازمان‌های مردم‌نهاد و مراکز علمی و پژوهشی کشور نسبت به تهیه و تدوین برنامه جامع پیشگیری از وقوع جرم و ارتقای سلامت اجتماعی با رعایت قوانین مربوط تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدام نماید.
- ۲- قوه قضائیه مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه به منظور پیشگیری و کاهش جرم، دعاوی و اختلافات، نسبت به شناسایی عوامل مؤثر در بروز دعاوی و جرائم به تفکیک در حوزه‌های قضائی هر استان اقدام و پس از بررسی جامع پژوهشی، اقدامات لازم را انجام و لوایح مورد نیاز را تهیه و با رعایت اصل هفتاد و چهارم (۷۴) قانون اساسی به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.
- ۳- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است ضمن آگاهی دادن به مقامات قضائی در خصوص وضعیت آمار زندانیان و فضای آزاد زندان، ظرفیت پذیرش زندانیان را به‌صورت برخط و با رعایت جهات امنیتی در اختیار مقامات قضائی صلاحیت‌دار قرار دهد. قضات با لحاظ ظرفیت اعلام شده و تناسب قرار تأمین، از صدور قرارهای تأمین منتهی به بازداشت و یا احکام حبس جز در موارد ضروری به موجب قوانین مربوط خودداری و با رعایت قوانین مربوط از تأسیس‌های جدید کیفری مانند تعلیق تعقیب یا مجازات، تعویق صدور حکم، آزادی‌های مشروط و مجازات‌های جایگزین حبس استفاده خواهند نمود. دادسرای انتظامی قضات بر حسن اجرای این بند نظارت می‌کند.
- تبصره ۵-** دستورالعمل اجرائی این بند توسط سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.
- ث-** قوه قضائیه (دادگستری جمهوری اسلامی ایران) می‌تواند سالانه حداکثر هشتصد قاضی جدید برای تکمیل پستهای قضائی بلاتصدی مصوب خود و حداکثر به تعداد سه‌هزار و دویست نفر نیروی اداری و پشتیبانی برای تکمیل پستهای اداری و پشتیبانی بلاتصدی خود در سقف اعتبارات مصوب از طریق آزمون استخدامی و در فضای رقابتی از میان استعدادهای برتر و نخبگان دانشگاهی و حوزوی جذب نماید.
- ج-** سازمان پزشکی قانونی کشور مجاز است خدمات پزشکی قانونی مورد نیاز دستگاههای دولتی و غیردولتی، نهادهای عمومی، مراکز تشخیصی و درمانی، بیمه‌ها، مردم و بخشی از وظایف مذکور در ماده (۱) (قانون تشکیل سازمان پزشکی قانونی کشور مصوب ۱۳۷۲/۴/۲۷ به استثنای موارد موضوع بند (۱) ماده (۱) قانون مذکور را با اعمال نظارت کامل به گروه پزشکی معتمد که به این منظور تعیین خواهند شد واگذار نماید.

تبصره ۵- آیین نامه اجرائی این بند به وسیله سازمان پزشکی قانونی و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

چ- در اجرای سیاست بازنگری در قوانین جزائی و با هدف کاهش عناوین مجرمانه قوه قضائیه مکلف است به منظور بازنگری در مصادیق عناوین مجازات‌های سالب حیات با توجه به تغییر شرایط، کاهش عناوین مجرمانه و استفاده از ضمانت اجراهای انتظامی، انضباطی، مدنی، اداری و ترمیمی و متناسب سازی مجازات‌ها با جرائم، نسبت به تنقیح، اصلاح و رفع خلأهای قوانین جزائی با رعایت قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ و اصلاحات بعدی آن اقدام و حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه اقدامات قانونی مورد نیاز را به عمل آورد.

ح- به منظور استفاده از خدمات کارشناسان و مشاوران در دستگاههای اجرائی به ویژه در زمینه‌های بودجه‌ریزی، برنامه‌ریزی، حقوقی، اداری و استخدامی، تعرفه خدمات مذکور برای دستگاههای اجرائی که مطابق قوانین موضوعه مجاز به استفاده از آنها هستند توسط سازمان و با همکاری معاونت حقوقی رئیس‌جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

خ- در جهت حفاظت بهینه از بیت‌المال و حقوق و اموال دولت، دستورالعملی مشتمل بر سازوکارهای مختلف تشویق و ماندگاری شاغلان در پستهای تخصصی حقوقی در دستگاههای اجرائی از جمله در مورد فوق‌العاده حمایت قضائی مشترکاً توسط معاون حقوقی رئیس‌جمهور، وزیر دادگستری، رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور و رئیس سازمان پیشنهاد و پس از تصویب هیأت وزیران در چهارچوب قانون ابلاغ می‌گردد.

د- قوه قضائیه مکلف است نسبت به ارتقاء شاخص‌های توسعه حقوقی و قضائی در طول اجرای قانون برنامه حداقل به شرح جدول شماره (۱۶) اقدام کند. دولت نیز مکلف است اعتبارات مورد نیاز را بر اساس سیاست‌های کلی قضائی مبنی بر تأمین بودجه متناسب با مأموریت‌ها و وظایف قوه قضائیه از جمله موارد مندرج در جدول شماره (۱۷) در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی و تأمین نماید.

تبصره- قوه قضائیه مکلف است گزارش دقیق عملکرد سالانه خود در طول اجرای قانون برنامه را در پایان هر سال به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۱۱۴- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه نسبت به راه‌اندازی و ساماندهی دفتر املاک کشور به صورت الکترونیک اقدام نموده و کلیه معاملات راجع به املاک و اراضی را در آن به صورت آنی و الکترونیکی به نحوی ثبت نماید که امکان ثبت معاملات به صورت لحظه‌ای و برخط در دفتر املاک و نیز پاسخ آنی و برخط در همان لحظه به استعلامات فراهم باشد. دفتر مذکور پس از تکمیل جایگزین دفتر املاک موجود و در حکم آن خواهد بود.

ماده ۱۱۵- کلیه مقامات موضوع اصل یکصد و چهل و دوم (۱۴۲) قانون اساسی موظفند اموال و دارایی خود را مطابق اصل مذکور به رئیس قوه قضائیه اعلام نمایند. عدم اعلام اموال یا کتمان آن یا گزارش ناقص آن، جرم و مستوجب مجازات تعزیری درجه شش (محرومیت از حقوق اجتماعی) می‌باشد.

ماده ۱۱۶-

الف- در راستای کاهش مراجعه مردم به مراجع قضائی و تسریع در حل و فصل اختلافات، قوه قضائیه مکلف است با همکاری دولت به منظور افزایش حل و فصل اختلافات از طریق داوری، ایجاد و توسعه نهادهای داوری و اعتمادسازی و ایجاد اقبال عمومی و حمایت از آنها، تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را پیش‌بینی نماید.

ب- قوه قضائیه مکلف است با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، سامانه بازرسی کارآمد جهت کشف تخلفات قضات و کارکنان قضائی را فراهم نموده و با متخلفان مطابق ضوابط قانونی و در کمترین زمان ممکن برخورد نماید.

پ- قوه قضائیه مکلف است در راستای شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی و ایجاد زمینه اعتبار سنجی، سامانه سجل محکومیت‌های مالی را ایجاد نماید تا امکان استعلام برخط کلیه محکومیت‌های مالی اشخاص محکوم‌علیهیم از این سامانه برای بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و دستگاههای اجرائی و دفاتر اسناد رسمی فراهم آید.

تبصره- آیین نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری و امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۱۷- در راستای تضمین حقوق مالکیت و استحکام قراردادهای، کاهش اطاله دادرسی و کاهش اطاله در اجرای احکام صادر شده دادگاهها و مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجراء:

الف- قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه‌های الکترونیک ایجاد نماید که امکان پاسخگویی فوری و برخی به استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی ذیصلاح در خصوص اموال اشخاص محکوم‌علیهیم به طور متمرکز برای قوه قضائیه و تحت نظارت مستقیم رئیس قوه قضائیه از طریق دسترسی برخی به کلیه بانکهای اطلاعاتی اموال اشخاص حقیقی و حقوقی محکوم‌علیهیم فراهم شود تا توقیف اموال مزبور به سرعت و سهولت انجام گیرد. تمام مراجعی که به هر نحو اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند، مانند سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، شهرداری‌ها، سازمان امور مالیاتی، نیروی انتظامی، سازمان بورس و اوراق بهادار، بانک مرکزی و کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری و سامانه شناسه (کد) رهگیری اتحادیه مشاوران املاک مکلفند کلیه اطلاعات خود در مورد اموال متعلق به اشخاص مذکور و کلیه تغییرات راجع به آنها و هر نوع نقل و انتقال بعدی آنها را، به نحوی که این اطلاعات به صورت برخی (آنلاین) و آنی از طریق سامانه مذکور قابل دسترس باشد، در اختیار قوه قضائیه قرار دهند. اطلاعات قابل دسترسی از طریق این سامانه دارای طبقه‌بندی محرمانه است و صرفاً با تأیید قضات منصوب رئیس قوه قضائیه به درخواست مراجع قضائی صالح یا مراجع اجراکننده رأی یا مراجع اجراکننده مفاد اسناد رسمی در اختیار آنان قرار می‌گیرد. نحوه اجرای این بند به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، ارتباطات و فناوری اطلاعات و امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات قانونی لازم برای الکترونیک کردن فرآیندهای اجرای مفاد اسناد رسمی را انجام دهد.

پ- هزینه اجرای مفاد اسناد لازم‌الاجراء صرفاً از محل اموال توقیف شده متعهد سند و پس از وصول مطالبات متعهدله سند، به وسیله اجرای ثبت وصول می‌گردد.

در طول اجرای قانون برنامه بند (پ) ماده (۱۱۷) در بخش مغایرت بر ماده (۱۳۱) قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۹۰/۱۲/۲۶ و تبصره آن حاکم است.

ت- قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه درگاه الکترونیک ایجاد نماید که با اتصال به سامانه‌های الکترونیک دستگاههای اجرائی، کلیه استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی به صورت الکترونیک قابل انجام و پاسخگویی باشد. کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند در اجرای این بند با قوه قضائیه همکاری کنند و استعلامات مورد نیاز قوه قضائیه را به صورت الکترونیک و در کمترین زمان ممکن از طریق سامانه مذکور پاسخ دهند.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ث- تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه ششم قوه قضائیه تمهیدات قانونی لازم مربوط به موضوع مسؤولیت مدنی را پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۱۸- کلیه وجوهی که به عنوان جزای نقدی یا جریمه نقدی بابت جرائم و تخلفات توسط مراجع قضائی، شبه‌قضائی، انتظامی و اداری و شرکتهای دولتی اخذ می‌شود به خزانه واریز می‌گردد. دستگاههای ذی‌ربط حق استفاده از درآمد فوق را ندارند. دولت موظف است اعتبار مورد نیاز دستگاههای مذکور را که از محل درآمد- هزینه تاکنون تأمین گردیده است در ردیفهای اعتبارات عمومی بودجه سنواتی مربوطه لحاظ نماید.

تبصره ۱- قوانین مغایر از جمله موارد ذیل از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون موقوف‌الاجراء می‌گردد:

۱- تبصره ماده (۷۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۱- جزء (ب) بند (۴) ماده (۴۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۲- ماده (۴) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ (در قسمت جزای نقدی)

۳- ماده (۲۳) (در قسمت جزای نقدی) در بخش مغایرت قانون شوراها حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶

۴- بندهای (ب) و (د) ماده (۲۳) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۸ و اصلاحات بعدی آن

تبصره ۲- حکم ماده (۱۱۸) در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه، در موارد ذیل حاکم است:

۱- بر تبصره ماده (۷۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی، در بخش اختصاص سالانه تا مبلغ دویست میلیارد ریال برای مبارزه با قاچاق کالا و ارز به کاشفان دستگاههای ذی ربط و مراجع رسیدگی کننده

۲- بر جزء (ب) بند (۴) ماده (۴۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی، در بخش اختصاص سه درصد (۳٪) از محل پنجاه درصد (۵۰٪) وجوه حاصل از جرایم رانندگی در هریک از شهرها (غیر از تهران) و همچنین معادل کلیه وجوه حاصل از جرائم رانندگی در جاده‌ها که به حساب درآمد عمومی کشور واریز می‌شود، جهت تشویق مأمورانی که تخلف را تشخیص و اقدام به صدور اخطاریه می‌کنند.

۳- بر بند (پ) ماده (۴) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۲۰/۲/۱۳۹۵ در بخش اختصاص صددرصد مبلغ جزای نقدی به صندوق تأمین خسارت‌های بدنی

۴- بر ماده (۲۳) قانون شوراها حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶ در بخش اختصاص درآمد حاصل از جریمه‌های قانونی به شوراها حل اختلاف

ماده ۱۱۹- دولت موظف است در طول سنوات اجرای قانون برنامه حداقل دووندهم درصد (۲/۹٪) از منابع بودجه عمومی دولت را برای اجرای تکالیف و برنامه‌های قوه قضائیه و سازمان‌های وابسته در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی و تأمین نماید.

فرم شماره 1: هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	توسعه فن آوری	ارتقاء و بروز رسانی سامانه های الکترونیکی	توسعه دولت الکترونیک
	دوم	پیشگیری از وقوع جرم	بهره گیری از ظرفیت ها و امکانات فرهنگی، پژوهشی، و آموزشی جامعه در تر ویج پیشگیری
سوم			ارتقاء نظام دادرسی و اتقان آراء
	ارتقاء تحلیل و نقد آراء صادره محاکم		
	ارتقاء کیفی کشف جرم از طریق سامانه سجل کیفری		
	تقویت شبکه الکترونیکی استعلام فقهی و پاسخ به سوالات حقوقی		
	گسترش فرهنگ بهره گیری از وکالت در فرایند		

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: پژوهشکده قوه قضائیه			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	تحقیق و توسعه در امور قضایی	پژوهش‌های کاربردی	اجرا و حمایت از پروژه‌های پژوهشی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت دادگستری			
عنوان دستگاه مجری: سازمان تعزیرات حکومتی			
۱۰۸۰۰۰			
۱۰۸۰۲۱			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	پیشگیری و کاهش تخلفات در حوزه توزیع کالا و خدمات	۱- کاهش زمینه‌های ارتکاب تخلف در حوزه توزیع کالا و خدمات ۲- تضمین حقوق شهروندی در حوزه توزیع کالا و خدمات	رسیدگی به دعاوی تعزیرات حکومتی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	توسعه ثبت رسمی اسناد و املاک و مالکیت‌های معنوی و ثبت رسمی مالکیت‌های دولت و مردم بر املاک و اراضی کشور در نظام کاداستر و گسترش فناوری‌های نوین در ارائه خدمات ثبتی	توسعه ثبت رسمی مالکیت بر املاک و اراضی	برنامه ثبت املاک و کاداستر
		توسعه و تکمیل نظام کاداستر (حدنگاری) در کشور	
ترویج و توسعه ثبت رسمی معاملات و قراردادها		برنامه ثبت اسناد رسمی	
ترویج و افزایش استفاده از ظرفیت‌های اجرای مفاد اسناد رسمی			
دوم		ترویج و توسعه ثبت شرکتها	برنامه ثبت شرکتها و مالکیت معنوی
سوم		توسعه ثبت مالکیت‌های معنوی و ارتقاء همکاری‌های مرتبط	
چهارم		شفاف سازی و توسعه ثبت رسمی اسناد با گسترش فناوری‌های نوین	برنامه توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: دادستانی ویژه روحانیت			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	حفظ و صیانت از روحانیت، پیشگیری از افراد تبه‌کار در حوزه‌های علمیه و به کیفر رساندن روحانیون متخلف	۱- پیشگیری از نفوذ افراد منحرف در حوزه‌ها،	۱- برنامه توسعه دولت الکترونیک
			۲- برنامه پیشگیری از وقوع جرایم و تخلفات روحانیون
			۳- برنامه رسیدگی به دعاوی مرتبط با روحانیون

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار:			
عنوان دستگاه مجری: دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	تربیت نیروی انسانی متعهد و بر اساس معارف و ارزش‌های اسلامی و اصول علمی و فنی فقهی، حقوقی، قضائی و اداری به منظور رفع نیازهای دادگستری در زمینه‌های حقوقی و	۱- ارتقای سطح دانش و مهارت‌های عمومی کارکنان قضایی، آموزش و بهسازی منابع انسانی، توانمندسازی دانشجویان در امور آموزشی و پژوهشی	۱- برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص
			۲- پژوهش‌های کاربردی در حوزه قضایی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: دیوان عدالت اداری			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	دادرسی و رسیدگی به شکایات و تظلمات	۱- ارتقاء وضعیت دادرسی	۱- برنامه رسیدگی به دعاوی اداری
		۲- تقویت اقدامات پیشگیرانه و استفاده از ظرفیت های مختلف	۲- برنامه توسعه دولت الکترونیک
			۱- برنامه پژوهش های کاربردی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: سازمان بازرسی کل کشور			
۱۰۸۱۰۰			
۱۰۸۳۰۰			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	حاکمیت قانون و ارتقای سلامت نظام اداری	۱- ارتقای نظارت همگانی	۱- رسیدگی به شکایات مردمی
		۲- شفافیت در تولید و گردش اطلاعات	۱- توسعه دولت الکترونیک
		۳- تقویت قانون مداری و ارتقای مبارزه با فساد	۱- نظارت و بازرسی از دستگاه ها
			۲- پژوهشهای کاربردی در حوزه قضایی

فرم شماره 1): هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

			عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران
۱۰۸۱۰۰			عنوان دستگاه مجری: سازمان پزشکی قانونی کشور
۱۰۸۴۰۰			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	کشف حقیقت و کمک به استقرار عدالت	۱- ارتقاء کارایی و کیفیت خدمات پزشکی قانونی	۱- برنامه اظهار نظر پزشکی قانونی
		۲- توسعه و توانمند سازی منابع انسانی	۲- برنامه پژوهش های کاربردی
		۳- توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱- برنامه آموزش های تخصصی پزشکی قانونی
			۱- برنامه توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره 1): هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

			عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران
			عنوان دستگاه مجری: سازمان زندانها - کمک به اشتغال زندانیان آزاد شده
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	باز اجتماعی کردن زندانیان	توسعه مراقبتهای پس از خروج و حمایت از زندانیان آزاد شده	حمایت از اشتغال زندانیان

فرم شماره 1؛ هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقاء اثر بخشی زندان در بازدارندگی و پیش گیری از وقوع جرم	بهبود وضعیت زندانیان	اجرای احکام قضائی
دوم	اصلاح رفتار زندانیان ، توانمند سازی باز اجتماعی کردن آنها	بهبود وضعیت نگهداری و تامین سلامت زندانیان توانمند سازی حرفه ای-شغلی زندانیان اصلاح رفتار و باز اجتماعی کردن زندانیان توسعه خدمات حمایتی زندانیان و خانواده آنان	اصلاح و تربیت زندانیان
سوم	ارتقاء نظام زندانبانی	کارآمد سازی مدیریت ،بهبود مدیریت اطلاعات و داده هاو توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات	توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: سازمان قضایی نیروهای مسلح			
ردیف	هدف‌ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقاء حاکمیت قانون و سلامت اداری	۱- آسیب شناسی نحوه بروز فساد ۲- کارآمد سازی نظام نظارتی و ایجاد نظارت همگانی	برنامه پیشگیری از وقوع جرم در نیروهای مسلح
دوم	کشف جرایم در حوزه وظایف نظامی و انتظامی	۱- بهره گیری از امکانات و ظرفیت های آموزشی، فر ۲- برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱- برنامه رسیدگی به دعاوی نیروهای مسلح ۲- برنامه توسعه دولت الکترونیک

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: دادگستری جمهوری اسلامی ایران			
عنوان دستگاه مجری: شورای حل اختلاف			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	حل و فصل دعاوی از طریق صلح و سازش	ایجاد صلح و سازش و حل و فصل اختلافات مردم	برنامه رسیدگی به دعاوی در نهادهای شبه قضایی

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت دادگستری			
عنوان دستگاه مجری: وزارت دادگستری			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	توسعه ارتباطات و همکاری‌های بین‌المللی	گسترش روابط حقوقی و قضایی در عرصه بین‌الملل	برنامه تعامل و هماهنگی بین‌المللی
دوم	ارتقای کارآمدی قوه قضاییه	توسعه روابط بین قوه قضاییه با سایر قوا	برنامه هماهنگی قوه قضاییه با سایر قوا
سوم	ارائه خدمات به صورت الکترونیکی	گسترش ارائه خدمات الکترونیکی	توسعه دولت الکترونیک

۴ - منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم شماره ۲: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان تعزیرات حکومتی								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۰۲۱			
میلیون ریال											
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰			
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی		
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲		
۱۵۰۱۲۶	درآمد موضوع اجرای قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۳,۴۶۰,۸۹۹	۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۰	۴,۵۰۰,۰۰۰	۰		
۱۵۰۱۳۵	به روزرسانی پرونده تعزیراتی معوق	۰	۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰		
۱۵۰۱۱۳	درآمد حاصل از اجرای تبصره (۵) قانون تعزیرات حکومتی	۰	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰		
جمع		۳,۴۶۰,۸۹۹	۰	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۰	۶,۵۰۰,۰۰۰	۰		

فرم شماره ۲: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: دادستانی ویژه روحانیت								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۰۱۷			
میلیون ریال											
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰			
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی		
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲		
۱۴۰۱۰۱	درآمد حاصل از خدمات قضایی	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۱۴,۰۰۰		

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۵۰۰	
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
		۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۱۱	درآمد حاصل از خدمات ثبتی	۱۲۵۰۶۶۲۱		۱۴۷۰۰۰۰۰		۱۶۰۰۰۰۰۰		۱۶۰۰۰۰۰۰	
۱۵۰۱۲۰	درآمد حاصل از سایر جرایم و خسارات	۳۴۳۶		۴۰۰۰		۴۰۰۰		۴۰۰۰	
۱۴۰۱۴۱	درآمد حاصل از تعویض سندهای مالکیت	۱۸۷۸۵۴۷		۲۴۰۰۰۰۰		۶۰۰۰۰۰۰		۷۲۰۰۰۰۰	
۱۴۰۱۶۶	درآمد حاصل از صدور الکترونیکی گواهی و اسناد رسمی	۸۳۲۷۷۵		۱۱۰۰۰۰۰		۴۰۰۰۰۰۰		۴۰۰۰۰۰۰	
۱۶۰۱۳۸	درآمد حاصل از هزینه تفکیک	۷۹۸۶۵۹		۱۶۰۰۰۰۰		۱۴۰۰۰۰۰		۱۶۰۰۰۰۰	
۱۴۰۱۲۳	درآمد حاصل از ثبت بین المللی مالکیت صنعتی	۱۶۵۷۳		۴۰۰۰۰		۱۰۰۰۰۰۰		۱۰۰۰۰۰۰	
۱۴۰۱۶۵	درآمد حاصل از یک درده هزار قیمت منطقه ای	۳۳۸۴		۲۰۰۰		۲۰۰۰		۲۰۰۰	
۱۴۰۱۶۷	درآمد حاصل از افزایش پاسخ الکترونیک به استعلامات و اعلام و	۸۰۳۶۸۰		۱۱۰۰۰۰۰		۱۱۰۰۰۰۰		۱۱۰۰۰۰۰	
۱۶۰۱۵۷	درآمد حاصل از اجرای قانون جامع حدنگار	۶۴۴۱۱۶۱		۱۱۲۵۰۰۰۰		۱۱۲۵۰۰۰۰		۱۲۰۰۰۰۰۰	
۱۶۰۱۷۳	درآمد حاصل از افزایش ۱۰٪ به حق التحریر طلاق	۶۰۷۹۳		۷۰۰۰۰		۷۰۰۰۰		۷۰۰۰۰	
	جمع	۲۳۳۴۵۶۲۷		۳۲۲۶۶۰۰۰		۳۹۹۲۶۰۰۰		۴۲۰۷۶۰۰۰	

میلیون ریال

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: دادگستری جمهوری اسلامی ایران								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۱۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۰۴۰۱۰۱	درآمد حاصل از خدمات قضایی	۲۸,۱۰۸,۳۶۸		۳۰,۰۰۰,۰۰۰		۳۵,۰۰۰,۰۰۰		۳۵,۰۰۰,۰۰۰	

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان پزشکی قانونی کشور								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۴۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۰۱	درآمد حاصل از خدمات قضایی	۱,۳۶۶,۸۷۰		۱,۵۷۰,۰۰۰		۱,۷۵۰,۰۰۰			

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان زندان ها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۲۰۰							
میلیون ریال									
پیش بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی		
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۲	۱
	۵,۰۰۰		۵,۰۰۰		۱۰,۰۰۰		۰	نظارت و مراقبت الکترونیکی	۱۴۰۱۶۴
	۳۰۰,۰۰۰		۳۰۰,۰۰۰		۲۵۰,۰۰۰		۱۳۸,۴۰۹	وجوه بازگشتی از محل تسهیلات اعطایی به زندانیان	۱۶۰۱۱۵
	۲,۰۰۰,۰۰۰		۲,۰۰۰,۰۰۰		۲,۰۰۰,۰۰۰		۰	منابع حاصل از فروش و واگذاری سایر داراییهای سرمایه ای	۲۱۰۲۰۴
	۱,۰۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰		.	فروش زندانهای قدیمی و اموال منقول مازاد سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور	۲۱۰۲۱۴
۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۳۰۵,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۳۰۵,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۶۰,۰۰۰		۱۳۸,۴۰۹	جمع	

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان قضایی نیروهای مسلح		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۰۰۹						میلیون ریال	
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۰۱	درآمد حاصل از خدمات قضایی	۱۹۸,۴۱۵		۲۴۰,۰۰۰		۲۵۰,۰۰۰		۲۵۰,۰۰۰	
	جمع	۱۹۸,۴۱۵		۲۴۰,۰۰۰		۲۵۰,۰۰۰		۲۵۰,۰۰۰	

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت دادگستری		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۰۰۰						میلیون ریال	
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
	درآمد حاصل از وجوه بازگشتی از محل تسهیلات اعطایی به محکومین نیازمند	۹۶۱		۲۰۰۰		۲۰۰۰		۲۰۰۰	

فرم شماره ۱: برآورد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: دادستانی ویژه روحانیت																				شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۰۱۷				
میلیون ریال																								
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای								جمع کل بودجه عمومی				
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹			پیش بینی ۱۴۰۰	پیش بینی ۱۳۹۹							
					عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع				عمومی	اختصاصی	سایر			منابع هدفمندی	جمع					
	دستگاه سیاستگذار ۱: دادگستری جمهوری اسلامی ایران																							
۱۲۰۱۰۷۰۰۰	برنامه پیشگیری از وقوع جرایم و تخلفات روحانیون	پرونده وارده	۶۶	۱	۳۸۵۱۶	۵۰۰۰۰	۵۲۲۲۴	۰	۰	۰	۵۲۲۲۴	۰	۰	۰	۵۲۲۲۴	۰	۰	۰	۰	۵۷۴۴۶				
۱۲۰۱۰۱۷۰۰۰	برنامه رسیدگی به دعاوی مرتبط با روحانیون	پرونده مختومه	۱	۱	۲۴۶۱۳۰	۲۹۸۰۴۹	۳۲۳۶۹۷	۰	۰	۰	۳۲۳۶۹۷	۰	۰	۰	۳۲۳۶۹۷	۰	۰	۰	۰	۴۰۲۴۴۷				
	دستگاه سیاستگذار ۲: سازمان اداری و استخدامی کشور																							
	برنامه توسعه دولت الکترونیک	خدمت الکترونیکی	۲	۱	۱۷۵۶۷	۲۲۰۰۰	۲۳۹۸۵	۰	۰	۰	۲۳۹۸۵	۰	۰	۰	۲۳۹۸۵	۰	۰	۰	۰	۲۶۳۸۴				
جمع					۳۰۲۲۱۳	۳۷۰۰۴۹	۳۹۹۹۰۶				۳۹۹۹۰۶				۳۹۹۹۰۶					۴۸۶۲۷۷				

فرم شماره ۲: برآورد اعتبارات دستگاه بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: دادگستری جمهوری اسلامی ایران																				شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۰۸۱۰۰				
میلیون ریال																								
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای										اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای								جمع کل بودجه عمومی				
		اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹					اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹			پیش بینی ۱۴۰۰	پیش بینی ۱۳۹۹							
					عمومی	اختصاصی	سایر	منابع هدفمندی	جمع				عمومی	اختصاصی	سایر			منابع هدفمندی	جمع					
	دستگاه سیاستگذار ۱: دادگستری جمهوری اسلامی ایران																							
۱۲۰۱۰۰۲۰۰۰	احیاء حقوق عامه	پرونده بررسی شده	۱	۱	۳۰۰	۹۰۰۸	۶۰۰۳۳	۰	۰	۰	۶۰۰۳۳	۰	۰	۰	۶۰۰۳۳	۰	۰	۰	۰	۷۵۰۹۰				
۱۲۰۱۰۰۶۰۰۰	پیشگیری از وقوع جرم	پرونده وارده	۱	۱	۹۸۰۰۰	۱۱۷۰۳۳۸	۱۹۸۰۵۵۹	۰	۰	۰	۱۹۸۰۵۵۹	۰	۰	۰	۱۹۸۰۵۵۹	۰	۰	۰	۰	۲۴۴۰۵۵۴				
۱۲۰۱۰۱۲۰۰۰	رسیدگی به دعاوی	پرونده مختومه	۱	۱	۴۸۰۶۸۰۳	۶۶۶۹۹۰۵۷۱	۷۲۰۳۵۰۵۳۷	۰	۰	۰	۷۲۰۳۵۰۵۳۷	۰	۰	۰	۷۲۰۳۵۰۵۳۷	۰	۰	۰	۰	۸۱۶۹۷۰۶۸۷				
	دستگاه سیاستگذار ۲: سازمان اداری و استخدامی کشور																							
	توسعه دولت الکترونیک	خدمت الکترونیکی	۱	۶۰۰۰۱	۳۵۰۶۹۷	۳۳۳۰۹۷۹	۳۸۲۰۲۹۷	۰	۰	۰	۳۸۲۰۲۹۷	۰	۰	۰	۳۸۲۰۲۹۷	۰	۰	۰	۰	۹۱۴۰۰۲۸				
جمع					۴۸۰۵۱۷۰۰۰	۶۷۰۰۰۰۷۹۶	۷۲۰۶۷۷۰۳۳۶				۷۲۰۶۷۷۰۳۳۶				۷۲۰۶۷۷۰۳۳۶					۸۲۶۱۱۰۵۱۵				

فصل نهم

تحقیق و توسعه در

امور قضایی

◀◀ ۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات فعالیت ها و طرح‌های پژوهشی دستگاه‌های وابسته به قوه قضائیه منظور می‌شود. این فصل شامل دو برنامه زیر می‌شود:

- برنامه پژوهش‌های کاربردی
- برنامه دولت الکترونیک

در قالب دو برنامه فوق فعالیت‌های زیر صورت می‌گیرد:

- حمایت از ارائه مقالات معتبر علمی
- حمایت از پایان نامه‌ها
- حمایت از پروژه‌های پژوهشی
- ارائه خدمات الکترونیکی
- تبدیل پروژه‌های راکد به سند الکترونیکی و امحاء پرونده‌ها
- توسعه خدمات الکترونیکی
- فناوری اطلاعات اسناد
- فناوری اطلاعات املاک و کاداستر
- فناوری اطلاعات مالکیت معنوی
- مکانیزه کردن ارائه خدمات و افزایش سرعت رسیدگی
- مکانیزه کردن ساماندهی اداری و تخصصی

بخش چهارم
امور اقتصادی

فصل دهم

انرژی

۱- مقدمه

بخش انرژی کشور در مقایسه با سایر بخش‌های اقتصادی کشور از اهمیت و اولویت بیشتری برخوردار است به گونه‌ای که نقش مستقیم در ایجاد اشتغال، تولید، ارزش افزوده، سرمایه‌گذاری، صادرات و واردات و همچنین در تحقق توسعه پایدار اقتصاد ملی و تعاملات اقتصاد بین‌المللی دارد. در این فصل، ضمن ارائه اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی فصل انرژی (نفت و گاز، برق و انرژی‌های نو و انرژی اتمی)، برآورد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب برنامه در سال ۱۳۹۹، ارائه می‌گردد.

۲- وضعیت دستگاه اجرایی در اسناد فرادستی

۱-۲- شرح وظایف و ماموریت‌ها

براساس ماده ۳ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱ اهم وظایف وزارت نفت به شرح زیر است :

الف - امور حاکمیتی و سیاست‌گذاری

- ۱- تعیین خط‌مشی‌ها و سیاست‌های راهبردی عملیات بالادستی و پایین دستی نفت
- ۲- تهیه و تنظیم برنامه‌های راهبردی عملیات بالادستی و پایین دستی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی مطابق خط‌مشی‌ها و سیاست‌های ابلاغی و نظارت بر حسن اجرای آنها
- ۳- تعیین و بازنگری و نظارت بر حسن اجرای استانداردهای صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی با همکاری دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط و صدور گواهینامه‌های لازم
- ۴- تدوین رویه‌ها و دستورالعمل‌های اجرائی جهت حفاظت، نگهداری و ارتقای سطح سلامت، بهداشت، ایمنی و محیط زیست و پدافند غیرعامل در صنعت نفت، با هماهنگی دستگاه‌های اجرائی و نهادهای ذی‌ربط و نظارت بر اجرای آنها
- ۵- وضع مقررات و صدور دستورالعمل‌های لازم برای حسن انجام امور اکتشاف، توسعه، تولید، انتقال، حفظ حریم خطوط لوله و تأسیسات، ذخیره سازی، توزیع و مصرف فرآورده‌های نفت، گاز و محصولات پتروشیمی
- ۶- تأمین حفاظت و حراست از منابع، تأسیسات، شبکه‌های خطوط لوله، برق و مخابرات، ابنیه، اموال و اسناد متعلق به وزارت نفت و شرکتهای تابعه توسط سازمان حراست صنعت نفت با همکاری نهادهای امنیتی، نظامی، انتظامی و پدافندی
- ۷- تعیین خط‌مشی مؤثر به منظور جایگزینی صادرات فرآورده‌های نفتی و گاز و محصولات نهائی پتروشیمی به جای صدور نفت خام و گاز طبیعی مبتنی بر شاخصهای اقتصادی، مزیت‌های رقابتی و تکمیل زنجیره ارزش
- ۸- تأیید و اعلام رسمی آمار و اطلاعات میادین و ذخایر نفت و گاز کشور
- ۹- تعیین و ابلاغ معیارها، مقررات و دستورالعمل‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی در تجهیزات، فرآیندها و سامانه (سیستم)های مصرف‌کننده انرژی و نظارت بر حسن اجرای آنها با هماهنگی دستگاه‌های مربوطه
- ۱۰- سیاست‌گذاری و مدیریت تقاضای سوخت به منظور بهینه‌سازی مصرف سوخت در چهارچوب قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب

۱۳۸۹/۱۲/۴

ب - امور نظارتی

- ۱- نظارت بر بهره‌برداری بهینه و صیانتی از ذخایر و منابع نفت و گاز کشور
- ۲- نظارت بر فرآیند نگهداری و اداره تأسیسات دولتی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی
- ۳- نظارت بر فرآیند تجارت نفت، گاز، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی
- ۴- نظارت بر فرآیند تأمین، توزیع و تنظیم بازار نفت و فرآورده‌های نفتی و گاز در داخل کشور

- ۵- نظارت بر فرآیند سرمایه گذاری صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی در داخل کشور به منظور تحقق اهداف سرمایه گذاری و نیز نظارت بر سهم دولت در سرمایه گذاری های این صنایع در خارج از کشور براساس مقررات مربوط
- ۶- اعمال نظارت و کنترل عملکرد شرکتهای تابعه در زمینه های مالی، فنی، اداری، حقوقی، بازرگانی، پژوهشی، قراردادهای و سایر امور
- ۷- نظارت و پایش مجوزها و پروانه های صادره در عملیات بالادستی و پایین دستی نفت
- ۸- نظارت بر فرآیند تهیه و تأمین تجهیزات موردنیاز صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی

پ - امور اجرایی

- ۱- تلفیق برنامه های عملیاتی، مالی و بازرگانی شرکتهای اصلی تابعه و تطبیق آن با خط مشی ها و سیاست های ابلاغی جهت تنظیم برنامه جامع صنعت نفت
- ۲- تهیه، تنظیم و انتشار ترازنامه سالانه حامل های انرژی
- ۳- تدوین نظام جامع بودجه ریزی عملیاتی و مدیریت منابع مالی
- ۴- صدور مجوز فعالیت و پروانه بهره برداری برای اشخاص واجد شرایط بخش های غیردولتی در عملیات پایین دستی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی با رعایت قوانین و مقررات
- ۵- صدور مجوز فعالیت و پروانه بهره برداری برای اشخاص حقوقی واجد صلاحیت برای اکتشاف، توسعه، استخراج و تولید از کلیه میادین نفت و گاز کشور
- ۶- شناسایی، آمایش و پیشنهاد مکان های مناسب برای ایجاد و توسعه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در حوزه نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی در چهارچوب برنامه های آمایش سرزمین و اعمال سیاست های حمایتی و نظارتی بر فرآیند توسعه و اداره هر یک از این مناطق در امور مرتبط با نفت و گاز
- ۷- تأیید صلاحیت تشکیل انجمن ها، تشکل های تولیدی، تجاری و خدمات مهندسی در صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی به منظور صدور مجوز تشکیل و نظارت بر آنها با رعایت قوانین و مقررات
- ۸- تهیه، تدوین و ابلاغ فهرست بهای تخصصی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی کشور متناسب با نرخ عوامل مندرج در فهرست بهای عمومی منتشره از سوی مراجع رسمی ذی ربط
- ۹- تهیه و تدوین فهرست و ارزیابی صلاحیت سازندگان، پیمانکاران و مشاوران در رشته های تخصصی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی برابر قوانین و مقررات
- ۱۰- تدوین و ابلاغ نظام جامع فناوری اطلاعات و ارتباطات منابع سازمانی و نظارت بر طراحی و استقرار زیرساختها و سامانه های ذی ربط در کلیه سطوح فعالیت صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی
- ۱۱- ایجاد ساز و کارهای لازم برای گسترش عرضه نفت خام، میعانات گازی، فرآورده های نفتی و محصولات پتروشیمی اعم از مصرف داخلی و صادراتی از طریق بورس با رعایت الزامات قانونی و با مشارکت دستگاهها و نهادهای ذی ربط

ت - امور سرمایه گذاری و تأمین منابع مالی

- ۱- تأیید طرح های توسعه ای و سرمایه گذاری صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی به منظور تکمیل زنجیره تولید و ایجاد ارزش افزوده بیشتر
- ۲- ایجاد ساز و کار مؤثر برای جذب منابع مالی موردنیاز داخلی و خارجی به منظور اجرای طرح های توسعه ای و حفظ و نگهداشت توان تولید با رعایت قوانین و مقررات
- ۳- جذب و هدایت سرمایه های داخلی و خارجی به منظور توسعه میادین هیدروکربوری با اولویت میادین مشترک از طریق طراحی الگوهای جدید قراردادی از جمله مشارکت با سرمایه گذاران و پیمانکاران داخلی و خارجی بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و با رعایت موازین تولید صیانت شده

ث - امور منابع انسانی، علمی و فناوری

- ۱- حفظ و تقویت مراکز و مؤسسات آموزشی، دانشگاهی، تحقیقاتی، پژوهشی و مطالعاتی جهت ارتقای سطح علمی و عملیاتی و مهارت‌های فنی و کاربردی موردنیاز صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی با رعایت استانداردهای آموزش عالی کشور
- ۲- تهیه و انتشار نشریه های علمی، فنی و تخصصی داخلی و بین‌المللی به منظور ارتقای سطح دانش در صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی برابر قوانین و مقررات
- ۳- تدوین نظام جامع سرمایه انسانی متناسب با نیازهای صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی و نظارت بر حسن اجرای آن. اهم وظایف وزارت نیرو در بخش برق و انرژی های تجدیدپذیر به شرح زیر است :

الف- بخش برق:

- ۱- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، اجرا و توسعه طرح‌های تولید، انتقال و توزیع انرژی برق در شهرها و روستاهای سراسر کشور
- ۲- بررسی و تدوین پیشنهادهای لازم در زمینه راهبردها، سیاست‌ها، برنامه‌ها، قوانین و آیین‌نامه‌های صنعت برق و تعرفه‌های بهای مصرف و اشتراک برق به طور سالانه برای ارائه به دولت و مجلس و اجرای آنها
- ۳- برنامه‌ریزی برای انجام طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی مرتبط با فعالیت شرکت‌های ذی‌ربط و هماهنگی و برنامه‌ریزی آموزشی بمنظور ارتقاء سطح علمی کارکنان صنعت برق کشور
- ۴- جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و ایجاد زمینه‌های لازم برای مشارکت بخش خصوصی در اجرای طرح‌های تولید و انتقال برق در سراسر کشور.
- ۵- عضویت در کمیته و کنوانسیون‌های جهانی انرژی و کسب و تبادل اطلاعات لازم به منظور استاندارد کردن و ارتقاء فعالیت‌های صنعت برق کشور
- ۶- هدفمند کردن میزان مصرف برق و یارانه‌ها برابر با استانداردهای جهانی
- ۷- سیاست‌گذاری، نظارت و هماهنگی بین شرکت‌های زیرمجموعه به منظور اجرای به موقع طرح‌های برق در راستای پیشبرد اهداف کلان صنعت برق کشور

ب- بخش انرژی‌های تجدید پذیر:

- ۱- پیشبرد و اجرای سیاست‌های کلان انرژی در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر
- ۲- برنامه‌ریزی و هماهنگی برای اجرای طرح‌های انرژی‌های تجدیدپذیر با توجه به ویژگی هر منطقه از کشور
- ۳- مطالعه، تحقیق و پژوهش به منظور شناسایی توان مناطق کشور در استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر
- ۴- مطالعه و تحقیق و اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی در حوزه‌ی صنعت برق در کشور

۲-۲- اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

الف- بخش نفت و گاز

اهداف و سیاست‌های بخش نفت در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی دولت که به تصویب شورای اقتصاد رسیده به این شرح است: مقابله با ضربه‌پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز مصوبه شماره ۵۴۹۹۲ مورخ ۱۳۹۳/۵/۱۸ شورای اقتصاد

ماده ۱- اهداف

- ۱- استفاده بهینه و توسعه ظرفیت‌های صنعت نفت به عنوان پشتوانه و محرک توسعه پایدار
- ۲- حفظ و ارتقای جایگاه کشور در بازارهای جهانی و منطقه‌ای انرژی
- ۳- استفاده بهینه از ذخایر راهبردی به منظور اثرگذاری در بازارهای جهانی نفت و گاز
- ۴- ایفای نقش محوری و احراز جایگاه مرکزی در مبادلات و ترانزیت انرژی منطقه
- ۵- متنوع نمودن بازارهای صادراتی
- ۵- بهینه‌سازی مصرف انرژی

ماده ۲- سیاست‌ها

- ۱- حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت، به ویژه در میادین مشترک با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع
- ۲- حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید گاز، به ویژه در میادین مشترک با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع
- ۳- افزایش صادرات گاز
- ۴- افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز در پتروشیمی
- ۵- بالا بردن صادرات محصولات پتروشیمی
- ۶- افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز فرآورده‌های نفتی
- ۷- بالا بردن صادرات فرآورده‌های نفتی
- ۸- مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف
- ۹- توسعه تولید کالاهای با بازدهی بهینه (بر اساس شاخص شدت مصرف انرژی) و کاهش شدت انرژی
- ۱۰- انتخاب مشتریان راهبردی
- ۱۱- ایجاد تنوع در روش‌های فروش
- ۱۲- مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش
- ۱۳- افزایش ذخایر راهبردی (حجم ذخیره‌سازی) نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازارهای جهانی نفت و گاز.

ب- بخش برق و انرژی‌های تجدیدپذیر

بندهای ۴، ۸ و ۱۳ از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مربوط به وزارت نیرو است که اهداف و سیاست‌های این وزارتخانه برای تحقق بخشیدن به این سیاست‌ها بدین شرح است:

ماده ۱- اهداف

۱. اصلاح نظام اقتصاد صنعت برق در قالب بنگاه اقتصادی
۲. افزایش بهره‌وری برق در کلیه مراحل زنجیره تولید تا مصرف
۳. توسعه زیرساخت‌های تولید و انتقال برق و تلاش برای تأمین ملزومات تبدیل کشور به قطب تامین و تبادل برق منطقه
۴. پایداری و بهبود کیفیت و کمیت خدمات برق در بخش‌های مختلف مصرف

ماده ۲- سیاست‌ها

۱. افزایش راندمان نیروگاه‌ها، کاهش تلفات انتقال و توزیع و بهینه‌سازی مصرف انرژی برق
۲. توسعه صادرات برق و مبادلات منطقه‌ای
۳. اصلاحات اقتصادی و مدیریتی بخش برق
۴. افزایش سهم انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر در سبد انرژی کشور

۳- تصویر کلان فصل**۳-۱- بررسی و تحلیل مهم‌ترین متغیرهای اقتصادی و اجتماعی فصل**

درخصوص وضعیت و روند تحولات بخش به موارد زیر می‌توان اشاره نمود:

نفت و گاز

نسبت تولید نفت خام به ظرفیت تولید نفت خام: نسبت نفت خام تولیدی به ظرفیت تولید نفت خام، در سال‌های برنامه پنجم و ششم توسعه افزایش داشته است. البته در شش‌ماهه دوم سال ۱۳۹۷ و سال ۱۳۹۸ به دلیل تحریم‌های ظالمانه این شاخص کاهش یافته است.

نسبت صادرات به تولید نفت خام: نسبت صادرات نفت خام به تولید آن، از میانگین ۵۹ درصد طی سال‌های برنامه چهارم به حدود ۵۶ درصد در سال پایانی برنامه پنجم (در سال ۱۳۹۵) رسیده است. همچنین در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ بدلیل تحریم نفتی کشور این شاخص کاهش یافته است.

نسبت تولید فرآورده‌های با ارزش به خوراک پالایشگاه‌ها: نسبت تولید چهار فرآورده با ارزش (گاز مایع، بنزین، نفت سفید و نفت گاز) به خوراک پالایشگاه‌ها، طی سال‌های برنامه پنجم از روند ثابتی برخوردار بوده است. اما در برنامه ششم توسعه این نسبت از مقدار ۴۵ درصد در سال ۱۳۹۵ به ۶۱ درصد در سال ۱۳۹۶ و ۶۵ درصد در سال ۱۳۹۷ ارتقا یافته است.

جمع مصرف پنج فرآورده اصلی: مصرف ۵ فرآورده اصلی طی سال‌های برنامه چهارم از رشد ۲ درصدی برخوردار بوده است و طی سال‌های برنامه پنجم این رشد منفی بوده و مصرف ۲/۱ درصد کاهش داشته است. بررسی ارقام مصرف فرآورده نشان می‌دهد که طی سال‌های مذکور روند کاهشی نفت سفید از ۲۰/۵ میلیون لیتر در روز در سال ۱۳۸۴ به ۸/۵ میلیون لیتر در روز در سال ۱۳۹۵ رسیده است. ولی متاسفانه مصرف ۵ فرآورده اصلی در سال ۱۳۹۶ در حدود ۶/۹ میلیون لیتر در روز نسبت به سال ۱۳۹۵ افزایش داشته که عمدتاً ناشی از افزایش لجام گسیخته مصرف بنزین طی سال ۱۳۹۶ بوده است که در سال ۱۳۹۷ نیز متاسفانه این روند ادامه پیدا کرده و با افزایش ۸ میلیون لیتری مصرف بنزین مصرف ۵ فرآورده اصلی به ۲۱۰ میلیون در لیتر رسیده است.

ظرفیت پالایش گاز: ظرفیت پالایشی گاز طی هر دو دوره برنامه چهارم و پنجم دارای رشد مثبت بوده به طوری که در آغاز برنامه ششم (سال ۱۳۹۶)، این ظرفیت به ۹۲۶ میلیون مترمکعب در روز بالغ گردیده، و در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به ترتیب ۹۸۲ و ۱۰۳۸ (پیش‌بینی) میلیون مترمکعب در روز می‌رسد.

تراز تجاری (صادرات منهای واردات) گاز: مقدار این تراز مربوط در سال ۱۳۹۶، برابر ۲۶/۳ میلیون مترمکعب در روز بود. همچنین در سال‌های برنامه پنجم توسعه، بیشترین مقدار تراز تجاری گاز در سال ۱۳۹۱ با ۱۲/۷ میلیون مترمکعب در روز اتفاق افتاده است. در سال ۱۳۹۷ نیز مقدار این تراز، بطور میانگین معادل ۲۴۶ میلیون مترمکعب در روز بوده است.

◀ برق و انرژی‌های پاک

ظرفیت عملی نیروگاه‌ها طی سال‌های برنامه چهارم دارای رشد ۷/۱ درصد بوده و طی سال‌های برنامه پنجم ۱/۳۴ درصد رشد داشته است. در این ارتباط، در سال ۱۳۹۷ ظرفیت عملی نیروگاه‌ها با افزایش ۲۰۴ درصدی نسبت به سال قبل به میزان ۶۹۹۶۴ مگاوات رسیده است. شایان ذکر است ظرفیت نامی نیروگاه‌ها با افزایش ۲۰۳ درصدی نسبت به سال قبل به ۸۰۶۰۵ مگاوات رسیده است.

میزان تولید نویژه انرژی برق طی سال‌های برنامه چهارم رشد ۳/۵ درصد و طی برنامه پنجم، ۳/۶۷ درصد رشد داشته است. در این ارتباط، در سال ۱۳۹۷ این مقدار با افزایش ۸ درصدی نسبت به سال قبل به میزان ۳۱۰۹۴۵ میلیون کیلووات ساعت رسیده است.

میزان خالص صادرات برق (صادرات منهای واردات) در انتهای برنامه پنجم نسبت به ابتدای آن، ۱۳۰۳۶ درصد رشد داشته است. میزان خالص صادرات برق در سال ۱۳۹۷ معادل ۳۷۷۱ هزار مگاوات ساعت بوده است. همچنین صادرات برق در سال ۱۳۹۷ با کاهش ۲۲۶ درصدی نسبت به سال قبل به میزان ۶۳۲۴ میلیون کیلووات ساعت رسیده است همچنین واردات برق در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ با کاهش ۳۳۰۷ درصدی روبرو بوده است.

بررسی ارقام سال‌های دو برنامه چهارم و پنجم در خصوص تلفات شبکه، روند کاهشی را نشان می‌دهد به گونه‌ای که در بخش انتقال میزان تلفات در سال ۱۳۸۳ از ۴/۹ درصد به ۳/۶ درصد در سال ۱۳۸۸ کاهش یافته است. در طی همین دوره میزان تلفات بخش توزیع نیز از ۱۶/۴ به ۱۵/۹ درصد کاهش یافته است. میزان کل تلفات بخش انتقال و توزیع از ۱۸/۱ درصد در سال ۱۳۸۹ به ۱۲/۱ درصد در سال ۱۳۹۷ کاهش یافته است. این آمار نشان‌دهنده که جلوگیری از اتلاف قابل توجه انرژی در این حوزه می‌باشد.

راندمان نیروگاه‌های حرارتی طی سال‌های برنامه‌های چهارم و پنجم نوسان زیادی نداشته است، به گونه‌ای که این مقدار از ۳۶/۶ درصد در پایان سال ۱۳۸۹ به ۳۸/۱ درصد در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.

۳-۲- عملکرد برنامه‌های اجرایی اقتصاد مقاومتی

افتتاح فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس

با راه اندازی فازهای اول و دوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس، روزانه ۳۰ میلیون لیتر بنزین به چرخه توزیع کشور اضافه شد. در روزهای پایانی ۱۳۹۷ فاز سوم این پالایشگاه نیز افتتاح گردید. با راه اندازی فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس، افزون بر جهش قابل توجه در تولید بنزین، نفت و گاز و گاز مایع (ال پی جی)، کمبود خوراک مجتمع‌های پتروشیمی هم از این پالایشگاه تامین خواهد شد. با راه اندازی فاز مزبور و افزایش ظرفیت تولید فازهای اول و دوم، امکان تولید ۴۵ میلیون لیتر بنزین یورو ۵ در این پالایشگاه فراهم گشته و ظرفیت تولید بنزین کشور را از ۵۷ میلیون لیتر در روز در سال ۱۳۹۲ به ۱۰۲ میلیون لیتر در روز خواهد رساند. این پالایشگاه در حال حاضر ۳۰ درصد بنزین مورد نیاز کشور را تامین می کند. همچنین پالایشگاه ستاره خلیج فارس قادر خواهد بود روزانه ۱۲ میلیون لیتر نفت گاز، ۳ میلیون لیتر گاز مایع و ۲ میلیون لیتر سوخت جت تولید کند

تولید گاز غنی از فازهای میدان گازی پارس جنوبی

میزان هدف کمی این پروژه در سال ۱۳۹۷ تولید روزانه ۶۵۰ میلیون متر مکعب بوده است که به رغم تحریم‌های بین المللی تا انتهای بهمن ماه حدود ۹۱ درصد از هدف پروژه (۵۸۶/۵ میلیون متر مکعب در روز) به شرح زیر تحقق یافته است:

- میزان تولید از فازهای ۱۰-۱ معادل ۲۶۷ میلیون متر مکعب در روز
- میزان تولید از فاز ۱۲ معادل ۵۸/۳ میلیون متر مکعب در روز
- میزان تولید از فازهای ۱۶-۱۵، ۱۸-۱۷، ۱۹ . ۲۱-۲۰ معادل ۲۱۱ میلیون متر مکعب در روز
- میزان تولید از فاز ۱۴ معادل ۲۹/۱ میلیون متر مکعب در روز
- میزان تولید از فاز ۱۳ معادل ۹/۲ میلیون متر مکعب در روز
- میزان تولید از فاز ۲۴-۲۲ معادل ۱۱/۲ میلیون متر مکعب در روز

تولید نفت خام از میادین مشترک غرب کارون

هدفگذاری پروژه برای سال ۱۳۹۷، افزایش ظرفیت تولید نفت خام از میادین مشترک غرب کارون به ۴۳۰ هزار بشکه در روز بوده است. جدول ذیل متوسط تولید نفت خام از میادین مشترک غرب کارون در ۱۱ ماهه نخست سال ۱۳۹۷ را نشان میدهد:

متوسط تولید نفت خام از میادین مشترک غرب کارون در ۱۱ ماهه نخست ۱۳۹۷

نام میادین	متوسط یازده ماهه ۱۳۹۷
یادآوران فاز (۱)	۱۰۶/۲۸
آزادگان شمالی فاز (۱)	۷۵/۴۰
آزادگان جنوبی فاز (۱)	۸۰/۸۵
یاران شمالی	۱۶/۰
یاران جنوبی	۹/۳۷
جمع کل	۲۸۷/۹

بهره‌برداری از ۱۲۱۵ مگاوات نیروگاه حرارتی، ۲۳۶ مگاوات نیروگاه تولید پراکنده و احداث ۳۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر

هدفگذاری پروژه در سال ۱۳۹۷ به شرح زیر بوده است:

- راه اندازی ۲۵۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی (پیشرفت عملیاتی ۴۸/۶ درصد)
- ۲۰۰ مگاوات نیروگاه تولید پراکنده (پیشرفت عملیاتی ۸۴/۷ درصد)
- ۴۰۰ مگاوات نیروگاه تجدید پذیر (پیشرفت عملیاتی ۷۵ درصد)

۳-۳- مهم‌ترین روندها، تحولات و شاخص‌های بین‌المللی و منطقه‌ای

از مهم‌ترین اهداف بخش انرژی در مقایسه با سایر کشورها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود

کاهش شدت مصرف انرژی

شدت مصرف انرژی در ایران در مقایسه با سایر کشورهای منطقه و جهان بسیار بالا است. براساس تراز نامه انرژی شدت عرضه انرژی اولیه و مصرف نهایی ایران در سال ۱۳۹۴ به ترتیب ۰.۳ و ۰.۱۹ بشکه به میلیون ریال تولید ناخالص داخلی بوده که نسبت به سال قبل به ترتیب ۱.۳ و ۱.۴ درصد افزایش یافته است.

ارتقاء جایگاه تولید و صادرات نفت خام

تولید نفت خام ایران از سال ۱۳۹۱ و با اعمال تحریم‌های بین‌المللی بر فروش نفت خام روندی نزولی را طی نمود بطوریکه از ۳.۹ میلیون بشکه در سال ۱۳۹۰ به ۲.۸ میلیون بشکه در سال ۱۳۹۴ کاهش یافت. البته در سال‌های اخیر و بعد از برجام تولید نفت خام در سال ۱۳۹۶ به میزان ۳.۹ میلیون بشکه در سال افزایش یافت و در شش‌ماهه دوم سال ۱۳۹۷ به حدود ۳.۸ میلیون بشکه در روز رسیده است. اما به دلیل تحریم‌های یکجانبه آمریکا پس از خروج از برجام، صادرات نفت در سال ۱۳۹۸ کاهش یافته است.

توسعه میادین مشترک

در خصوص میدان گازی پارس جنوبی که بزرگترین مخزن گازی کشور و مشترک با قطر است، در سال ۱۳۹۷ مقدار ۵۳۱.۹ میلیون مترمکعب در روز گاز غنی تولید شده است. سهم تولید میادین مشترک از کل تولید گاز از ۳۹ درصد در سال ۹۱ به ۶۲.۶ درصد در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.

گازهای سوزانده شده

میزان گازهای سوزانده شده همواره یکی از چالش‌های صنعت نفت در سال‌های گذشته به شمار می‌رفته است بطوریکه این میزان در سال ۱۳۹۱ به مرز ۴۰ میلیون متر مکعب در روز رسید. در سال گذشته (۱۳۹۶) میزان گازهای همراه سوزانده شده نیز به ۴۰ میلیون متر مکعب در روز رسید. در حال حاضر میزان گازهای همراه سوزانده شده در کشورهای منطقه بجز عراق به مراتب کمتر از ایران است.

افزایش کیفیت فرآورده‌های داخلی و سهم بالای فرآورده‌های سنگین

میزان تولید بنزین یورو ۴ به بالا در سال ۱۳۹۷ بطور متوسط ۲۵.۶ میلیون لیتر در روز بوده است، که نسبت به سال ۱۳۹۶ (۲۸.۷ میلیون لیتر در روز) در حدود ۱۲ درصد کاهش یافته است. همچنین میزان تولید نفت‌گاز یورو ۴ در سال ۱۳۹۷ بطور متوسط ۲۸.۲ میلیون لیتر در روز بوده است، که نسبت به سال ۱۳۹۶ (۲۱.۴ میلیون لیتر در روز) ۳۲ درصد افزایش یافته است.

۴- هدف‌ها، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

جدول شماره (۱) شامل مهم‌ترین اهداف، سیاست‌های کلی، الزام‌ها و برنامه‌های اجرایی فصل انرژی (نفت و گاز، برق و انرژی‌های نو و انرژی اتمی) می‌باشد که در ارتباط با اهداف کلان و راهبردهای کلی این بخش به موارد زیر می‌توان اشاره نمود:

۱. افزایش بهره‌وری و کاهش شدت انرژی در کشور
۲. حفظ پایداری صادرات نفت به کشورهای هدف و خنثی‌سازی تحریم‌ها
۳. اولویت در تولید و بهره‌برداری از میادین مشترک نفتی و گازی با تاکید بر پارس جنوبی و غرب کارون
۴. استفاده بهینه از منابع و ظرفیت‌های بخش انرژی برای حداکثرسازی ارزش افزوده در زنجیره تولید کشور
۵. تغییر نگاه به نفت و گاز و درآمدهای حاصل از آن، از منبع تامین بودجه عمومی به منابع و سرمایه‌های زاینده اقتصادی با تاکید بر اقتصاد منابع تجدیدپذیر
۶. استفاده حداکثری از ظرفیت ژئوپلیتیک کشور و ارتقاء جایگاه بین‌المللی کشور در بازارهای جهانی انرژی از طریق ارتقاء دیپلماسی

- انرژی و گسترش شبکه انتقال، ذخیره‌سازی، صادرات و واردات گاز، برق و حامل‌های انرژی جهت توسعه مبادلات منطقه‌ای و بین‌المللی انرژی
۷. مدیریت عرضه و تقاضای انرژی، اصلاح الگوی مصرف و کاهش مستمر شدت انرژی، جهت دستیابی به مقام اول منطقه تا افق چشم انداز این سند
  ۸. افزایش خود اتکایی و کسب مقام اول منطقه در توسعه و کاربرد فناوری‌های پیشرفته در حوزه انرژی
  ۹. ارتقاء امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب
  ۱۰. توسعه فضای کسب و کار رقابتی در بازار انرژی کشور
  ۱۱. تنوع بخشی اقتصادی در سبد انرژی کشور با تاکید بر انرژی‌های تجدید پذیر، هسته‌ای و زغال سنگ
  ۱۲. حصول اطمینان از ایمنی تاسیسات هسته‌ای و فعالیت‌های پرتوی در کشور
  ۱۳. افزایش بازیافت و کاهش هدر روی در تولید و مصرف انرژی با رعایت ملاحظات و استانداردهای زیست محیطی
  ۱۴. توانمندسازی سرمایه انسانی و مهندسی مجدد ساختار سازمانی تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان انرژی کشور متناسب با ساختار شرکتهای پیشرو در این عرصه
  ۱۵. افزایش استفاده از فناوری‌های نوین و شرکتهای صاحب برند در حوزه انرژی

راهبردهای کلی بخش انرژی

۱. نگاه راهبردی به صنایع نفت و گاز به عنوان موتور محرکه توسعه اقتصادی کشور
۲. تفکیک کامل وظایف حاکمیتی از تصدی و ایجاد ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیتی در بخش انرژی کشور به ویژه صنعت نفت با تاکید بر اعمال حق مالکیت ملی بر منابع و ذخایر و صیانت از آن
۳. ایجاد حداکثر ارزش افزوده از منابع انرژی اولیه کشور از طریق تعریف و استقرار زنجیره ارزش بر مبنای نتایج امکان سنجی فنی و اقتصادی و ملاحظات زیست محیطی
۴. گسترش فعالیت‌های اقتصادی در مناطق و سواحل و جزایر جنوبی با استفاده از ظرفیت‌های صنعت نفت و گاز و همچنین مدیریت مصرف آب در صنایع آبربر
۵. ایجاد بازارهای رقابتی در زمینه تولید و عرضه حامل‌های انرژی
۶. کاهش ضایعات و تلفات در بخش تولید، انتقال و توزیع انرژی تا سطح استانداردهای ملی تا پایان دوره
۷. ارتقای فناوری در تجهیزات و فرآیندهای زنجیره انرژی و افزایش میزان استفاده از فناوری‌های نوین دنیا
۸. بهره‌گیری موثر از موقعیت منطقه‌ای و جغرافیایی کشور برای خرید، فروش، معاوضه، انتقال، فرآوری و ذخیره‌سازی نفت و گاز و برق در بازارهای داخلی و منطقه‌ای با رویکرد حداکثر سودآوری در تجارت حامل‌های انرژی
۹. ترویج و گسترش فرهنگ صرفه‌جویی و بهینه‌سازی مصرف انرژی و حمایت از توسعه شرکتهای خدمات انرژی
۱۰. بهبود کیفیت محصولات و خدمات بخش انرژی متناسب با استانداردهای بین‌المللی
۱۱. صیانت از حقوق متقابل مشتریان و عرضه‌کنندگان با ایجاد نهادهای تنظیم مقررات بخش انرژی (رگولاتوری انرژی)
۱۲. تجاری‌سازی فناوری‌های انرژی‌های تجدیدپذیر و دوستدار محیط زیست
۱۳. توانمندسازی سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش‌های حرفه‌ای و مهارت‌های کاری و آموزش مستمر
۱۴. اصلاح ساختار سازمانی و همچنین قوانین و مقررات جاری متناسب با استانداردها و شرایط روز با تاکید بر حداکثرسازی مبادلات تجاری، عملکردهای بهینه اجرایی و توسعه‌ای در سطح بین‌الملل و افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری
۱۵. تبدیل و تولید حامل‌های انرژی با ارزش افزوده بالاتر
۱۶. حمایت از شرکتهای دانش‌بنیان در حوزه انرژی

فرم شماره (۱): هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت نیرو		
عنوان دستگاه مجری: وزارت نیرو		
برنامه های اجرایی	راهبردها	هدفها
برنامه ریزی، سیاستگذاری و نظارت بر امور برق و انرژی	راهبری بخش برق	نظارت بر تأمین برق مطمئن و پایدار
برنامه امور توسعه برق		
برنامه توسعه امور انرژی		
برنامه برنامه ریزی، سیاستگذاری و نظارت بر امور آب و آبفا	راهبردی بخش آب و آب و فاضلاب	نظارت بر تأمین آب با کیفیت و پایدار

فرم شماره (۱) هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان انرژی اتمی ایران		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۴۰۰۰
هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
توسعه نیروگاههای هسته ای بومی سازی فناوری های مربوطه	۱- بهره برداری ایمن، مطمئن و اقتصادی از نیروگاه های هسته ای ۲- احداث نیروگاه های جدید هسته ای از طریق همکاری های بین المللی و استفاده از حداکثر امکانات داخلی	برنامه توسعه نیروگاه های هسته ای
تامین مواد اولیه و سوخت هسته ای	۱- توسعه عملیات و بهره برداری ایمن، مطمئن و اقتصادی در حوزه های مختلف چرخه سوخت هسته ای ۲- توسعه فناوری های مدرن و ارتقای کارایی و اثربخشی تاسیسات و فرآیندهای چرخه سوخت هسته ای	برنامه توسعه فرآورده ها و چرخه سوخت هسته ای
توسعه فناوری های پیشرفته	۱- تحقیقات در زمینه غنی سازی اورانیوم و جداسازی ایزوتوپ های پایدار به روش سانتریفیوژ گازی و توسعه زیرساخت های مورد نیاز؛ و تجاری سازی دانش و فناوری های حاصله ۲- دستیابی به دانش فنی طراحی و ساخت راکتور گداخت هسته ای به روش محصورسازی مغناطیسی	برنامه پژوهش های علوم هسته ای
حصول اطمینان از ایمنی تاسیسات هسته ای و فعالیت های پرتوی	۱- حفاظت کارکنان، مردم، نسل های آینده و محیط زیست در برابر اثرات زیان آور اشعه کاهش پرتوگیری ناشی از کارکرد تاسیسات و فعالیت های هسته ای و پرتویی ۲- نظارت بر عملکرد ایمن تاسیسات هسته ای و فعالیت های پرتوی در کشور ۳- نظارت بر عدم انحراف کاربرد مواد و فعالیت های هسته ای و پرتوی در مطابقت با قوانین ملی و تعهدات بین المللی	برنامه ارتقای ایمنی هسته ای
	۱- تأمین حفاظت فیزیکی و پایداری صنعت هسته ای ۲- تأمین حفاظت و امنیت پروژه ها پرسنل، اسناد، اطلاعات و دفاع سایبری	برنامه حفاظت و امنیت هسته ای
توسعه زیر ساخت های اساسی ملی و تعاملات بین المللی	۱- مطالعات راهبردی و تدوین اسناد ملی توسعه صنعت هسته ای ۲- توسعه و ارتقاء سطح همکاری های دو جانبه و چند جانبه با کشورهای صاحب فناوری هسته ای ۳- توسعه و پشتیبانی از زیرساخت های صنعت هسته ای کشور	برنامه توسعه روابط و تعاملات هسته ای بین المللی برنامه توسعه زیرساخت ها و راهبری امور هسته ای
توسعه تحقیقات کاربردی در علوم و فناوری های هسته ای	۱- پژوهش و توسعه کاربردهای فناوری هسته ای در پزشکی، سلامت، کشاورزی، صنعت و خدمات ۲- توسعه پژوهش در زمینه علوم و فناوری های مورد نیاز در راکتورهای تحقیقاتی ۳- طراحی، ساخت و راه اندازی سامانه پیشران هسته ای و سیستم های پشتیبان	توسعه تحقیقات کاربردی در علوم و فناوری های هسته ای-۱ برنامه پژوهش های بنیادی، توسعه ای و کاربردی در زمینه-۲ علوم و فنون هسته ای

فرم شماره (۱): هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت نفت			
عنوان دستگاه مجری: وزارت نفت			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
۱	سیاستگذاری ، برنامه ریزی و نظارت بر کلیه عملیات بالادستی و پایین دستی صنعت نفت ، گاز ، پتروشیمی و پالایشی	۱- توسعه میادین نفتی و گازی و تولید و فروش نفت و گاز و فرآورده های نفتی و پتروشیمی	۱- تولید نفت و گاز ۲- صادرات نفت و گاز ۳- فروش داخلی و صادرات و واردات فرآورده های نفتی و گاز

فرم شماره (۱): هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت نیرو			
عنوان دستگاه مجری: سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
۱	ارتقاء بهره وری انرژی برق و افزایش سهم نیروگاه های تجدیدپذیر و پاک	۱-افزایش سهم نیروگاه های تجدید پذیر و ارتقاء بهره وری انرژی برق	۱- برنامه برنامه ریزی، سیاستگذاری و نظارت بر امور انرژی نو و بهره وری انرژی ۲- برنامه توسعه امور انرژی

فرم شماره (۱): هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت نیرو

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه نیرو

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه اجرایی
۱	کمک به حل مسائل و مشکلات و تنگناهای کشور در	ایجاد و گسترش رویکرد کاوشگری، پژوهش و فناوری و خلاقیت	- برنامه پژوهش های کاربردی صنعت برق و انرژی - برنامه توسعه امور انرژی - برنامه توسعه امور برق
	زمینه های مرتبط با برق و انرژی و توسعه کشور با انجام	ظرفیت سازی، رشد و اصلاح هرم نیروی انسانی پژوهشگر و افزایش اعتبارات پژوهش از طریق تقویت سیستم حمایتی با	
	پروژه های کلان با استناد به سند چشم انداز جمهوری	تصویب و اختصاص ۰.۵٪ از اعتبارات جاری و عمرانی دستگاه های تابعه وزارت نیرو به پژوهشگاه نیرو	
	اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ که ایران کشوری است در	طراحی و توسعه زیرساخت های موردنیاز جهت ایجاد مراکز و شرکت های نوآور در حوزه صنعت برق و انرژی	
	جایگاه اول علم و فناوری در سطح منطقه	ایجاد و توسعه شبکه فناوری	

◀ ۵- منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت نیرو	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۳۵۰۰
-------------------------------	-------------------------------------

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۰	۱,۳۹۹	۰	۷۰,۰۰۰	۰	۷۰,۰۰۰	۰	۷۰,۰۰۰
۱۴۰۱۴۴	درآمد موضوع ماده ۵ و تبصره ماده ۸ قانون برق	۸۵۵,۸۶۶	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۱,۷۶۰,۰۰۰	۰	۱,۹۰۰,۰۰۰	۰
	جمع	۸۵۵,۸۶۶	۱,۳۹۹	۱,۰۰۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۱,۷۶۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۱,۹۰۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰

فرم شماره ۲- برآورد منابع دستگاه مجری در سال‌های ۱۳۹۹-۱۴۰۰

شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۴۰۰۰	عنوان دستگاه مجری: سازمان انرژی اتمی ایران
--	--

"مبالغ به میلیون ریال"

پیش‌بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		عنوان درآمد، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی	شماره طبقه‌بندی درآمد
اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی		
-	۷۲,۰۰۰	-	۷۲,۰۰۰	-	۶۲,۰۰۰	-	۴۸,۱۳۷	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	۱۴۰۱۲۰

فرم شماره (۲) - خلاصه درآمد دستگاه مجری در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۳۵۰۴	عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه نیرو
-------------------------------------	----------------------------------

مبالغ به میلیون ریال

پیش‌بینی ۱۴۰۰		پیش‌بینی ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		قطعی ۱۳۹۷		عنوان درآمد، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی		
۳۰۰,۰۰۰	۰	۲۵۰,۰۰۰	۰	۲۸۰,۰۰۰	۰	۱۶۶,۰۱۵	۰	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۱۴۰۱۰۷

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۳۵۲۵

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
		۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۷۵	درآمدهای حاصل از ارائه خدمات به متقاضیان (سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)).	۰	۱۷,۹۶۲	۰	۵۰,۰۰۰	۰	۵۰,۰۰۰	۰	۵۰,۰۰۰
۱۶۰۱۷۵	عوارض برق - موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور (سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)).	۱۰,۸۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱۸,۶۰۰,۰۰۰	۰	۲۱,۵۰۰,۰۰۰	۰	۲۴,۵۰۰,۰۰۰
	جمع	۱۰,۸۰۰,۰۰۰	۱۷,۹۶۲	۰	۱۸,۶۵۰,۰۰۰	۰	۲۱,۵۵۰,۰۰۰	۰	۲۴,۵۵۰,۰۰۰

فرم شماره (۲) - برآورد منابع دستگاه مجری در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای
 شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۴۰۰۱

"مبالغ به میلیون ریال"

پیش‌بینی ۱۴۰۰		پیش‌بینی ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		قطعی ۱۳۹۷		عنوان درآمد، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی	شماره طبقه‌بندی درآمد
اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی		
۳۰۰,۰۰۰	۰	۲۵۰,۰۰۰	۰	۲۵۰,۰۰۰	۰	۱۲۴,۱۹۶	۰	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی (پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای)	۱۴۰۱۰۷ (۱۴۴۰۰۱)

فرم شماره (۳): برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه نیرو شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۳۵۰۴

بیشترین ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹												مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/ پیامد یا نتیجه نهایی						سجده عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی
	جمع			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی					بهای تمام شده								
	سایر منابع (مشفوقه)	اختصاصی	عمومی	سایر منابع (مشفوقه)	اختصاصی	عمومی	سایر منابع (مشفوقه)	اختصاصی	عمومی	سایر منابع (مشفوقه)	اختصاصی	عمومی			برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱,۱۷۵,۵۶۴	۴۴۳,۵۲۰	۲۵۰,۰۰۰	۳۹۲,۷۶۶	۲۵,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۰	۹۱,۷۸۵	۲۰۰,۰۰۰	۰	۳۳۶,۷۳۵	۰	۳۹۲,۷۶۶	۹۲۶,۱۵۹	۶۰۱,۳۰۴	۵,۳۳۷/۸	۴,۱۷۶/۳	۴,۱۷۵/۷	۲۰۷	۱۹۶	۱۴۴	پروژه	نامه پژوهش های کاربردی صنعت برق و انرژی	۱۳۰۱۰۱۰۰۰
۱۸۱,۵۶۹	۲۴,۳۳۲	۷۶,۲۸۵	۵۹,۴۵۴	۱,۳۲۳	۱۵,۲۵۸	۰	۵۰,۸۴	۶۱,۰۲۷	۰	۱۷,۹۲۵	۰	۵۹,۴۵۴	۱۵۹,۲۷۴	۹۳,۷۵۲	۶,۴۰۲/۸	۶,۳۷۱/۰	۴,۹۳۴/۳	۲۵	۲۵	۱۹	پروژه	تحقیقات کاربردی منتج به فناوری در زمینه انرژی های نو و تجدیدپذیر	۱۳۰۱۰۱۰۰۰۵
۵۵,۳۳۵	۲۴,۳۳۲	۵۰,۰۸۵	۲۲,۶۲۲	۱,۳۲۵	۱,۰۱۷	۰	۵۰,۸۲	۴۰,۶۸	۰	۱۷,۹۲۵	۰	۲۲,۶۲۲	۴۲,۷۷۴	۲۵,۴۸۴	۵,۷۸۲/۱	۵,۳۴۶/۸	۳,۶۴۰/۶	۹	۸	۷	پروژه	تجاری سازی نتایج تحقیقات	۱۳۰۱۰۱۰۰۰۶
۳۶۴,۶۸۹	۱۷۱,۵۲۷	۳۶,۱۱۲	۱۳۶,۹۵۲	۹,۷۳۶	۷,۲۲۲	۰	۳۵,۴۳۸	۲۸,۸۹۰	۰	۱۲۶,۳۶۳	۰	۱۳۶,۹۵۲	۳۷۸,۶۳۱	۱۹۱,۷۴۲	۶,۲۶۵/۳	۶,۱۹۱/۸	۵,۴۷۸/۳	۵۵	۴۵	۳۵	پروژه	ایجاد و توسعه زیرساخت ها و شبکه سازی مراکز فناوری	۱۳۰۱۰۱۰۰۰۷
۶۵,۱۶۵	۲۴,۳۳۲	۵۰,۰۸۵	۳۲,۱۰۰	۱,۳۲۳	۱,۰۱۷	۰	۵۰,۸۴	۴۰,۶۸	۰	۱۷,۹۲۵	۰	۳۲,۱۰۰	۵۲,۱۷۰	۲۹,۱۳۸	۱۵,۳۷۹/۳	۱۳,۰۴۲/۵	۹,۹۱۲/۷	۴	۴	۳	پروژه	تحقیقات کاربردی منتج به فناوری دربارہ سیستم های نظارت، کنترل و کسب اطلاعات شبکه برق	۱۳۰۱۰۱۰۰۰۸
۲۲۶,۹۰۹	۹۴,۷۱۴	۴۹,۵۸۵	۶۵,۹۱۲	۵,۳۷۶	۹,۹۱۷	۰	۱۹,۵۶۴	۳۹,۶۶۸	۰	۶۹,۷۷۴	۰	۶۵,۹۱۲	۱۷۸,۰۳۶	۱۱۹,۶۳۰	۳,۸۹۲/۸	۳,۲۹۷/۰	۳,۰۶۷/۴	۵۴	۵۴	۳۹	پروژه	تحقیقات کاربردی منتج به فناوری در زمینه انتقال نیروی برق	۱۳۰۱۰۱۰۰۰۹
۱۶۵,۶۵۵	۶۴,۳۱۴	۴۹,۵۸۵	۳۷,۸۶۳	۳,۶۵۱	۹,۹۱۷	۰	۱۲,۳۸۴	۳۹,۶۶۸	۰	۴۷,۳۷۹	۰	۳۷,۸۶۳	۱۳۱,۹۴۲	۸۳,۴۸۲	۴,۴۶۳/۶	۳,۸۸۰/۶	۳,۶۲۹/۷	۳۴	۳۴	۲۳	پروژه	تحقیقات کاربردی منتج به فناوری در زمینه توزیع نیروی برق	۱۳۰۱۰۱۰۰۱۰
۱۱۵,۶۴۱	۳۹,۹۶۹	۲۸,۲۶۲	۳۷,۸۶۳	۲,۳۷۶	۵,۶۵۲	۰	۸,۲۴۹	۲۲,۶۱۱	۰	۲۹,۴۴۴	۰	۳۷,۸۶۳	۹۳,۳۳۲	۵۷,۴۷۶	۴,۰۰۸/۶	۳,۵۸۹/۷	۳,۱۹۳/۱	۲۶	۲۶	۱۸	پروژه	تحقیقات کاربردی منتج به فناوری در زمینه تولید نیروی برق	۱۳۰۱۰۱۰۰۱۱

فرم شماره (۳) - برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای																	شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۴۰۰۱									
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	مقدار	بهای تمام شده			عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	بیش‌بینی ۱۴۰۰									
				هزینه‌های برسنلی						سایر هزینه‌ها		اجتناب ناپذیر						جمع								
				عمومی	اختصاصی	عمومی				عمومی	اختصاصی	عمومی						عمومی	اختصاصی							
				۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹				۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۷						۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹					
۱۳۰۱۰۱۹۰۰۰	برنامه توسعه کاربردهای علوم و فنون هسته‌ای	فرآورده خدمت	۳۵	۵۰	۳۵	۳,۱۵۳/۸۰۰۰	۳,۰۲۲/۲۰۰۰	۴۳/۶۱	۱۰۷,۶۹۰	۷۷,۰۰۰	۱۰۲,۵۴۵	۷,۴۸۴	۱,۷۱۰	۱۹,۶۶۷	۲۱,۳۷۷	۱۴۴,۵۴۷										
۱۳۰۱۰۱۹۰۰۱	تولید رادیو دارو ها و رادیو ایزوتوپ های جدید	روزه	۲	۲	۲	۱۸,۶۹۵/۵۰۰۰	۶,۶۶۵/۵۰۰۰	۲۲,۴۳۴/۶۰۰۰	۲۷,۳۹۱	۱۰,۹۳۵	۲۰,۳۸۹	۱,۴۸۸	۴۰۵	۴,۶۶۳	۲۱,۸۷۷	۲۹,۶۴۱										
۱۳۰۱۰۱۹۰۰۲	ساخت دستگاه‌ها و سیستم‌های هسته‌ای	دستگاه	۶	۹	۷	۲,۸۰۴/۸۸۹۰	۳,۵۵۵/۷۷۷۸	۳,۱۹۵/۰۰۰۰	۲۵,۲۴۴	۲۶,۲۴۹	۱۳,۱۹۳	۹۶۳	۲۷۴	۳,۱۴۸	۱۴,۱۵۶	۱۹,۳۳۶										
۱۳۰۱۰۱۹۰۰۳	آنالیز مواد و تحلیل نمونه‌ها	نمونه	۷۱۰	۱۵۰,۰۰۰	۷۱۰	۳/۹۹۸۸	۱۰,۷۲۵	۳/۱۰۰۰	۴۵,۹۱۴	۳۴,۸۶۳	۲۵,۱۸۶	۱,۸۳۸	۴۹۸	۵,۷۲۶	۲۷,۰۲۵	۳۶,۵۷۴										
۱۳۰۱۰۱۹۰۰۴	ارائه خدمات پرتو تابی محصولات کشاورزی و منابع طبیعی	محصول	۳۰	۵۰	۳۰	۵۵۵/۹۸۰۰	۱۹۲/۰۰۰۰	۶۰/۰۰۰۰	۲۹,۲۹۹	۵,۸۲۴	۱۵,۵۹۲	۱,۱۳۸	۳۱۸	۳,۶۵۴	۱۶,۳۲۰	۲۲,۷۷۲										
۱۳۰۱۰۱۹۰۰۵	ارائه خدمات سنجش هسته‌ای	خدمت	۳۰۴	۴۰۰	۳۰۴	۴۹/۶۰۵۰	۳۰/۰۰۰۰	۵۰/۰۰۰۰	۱۹,۸۴۲	۹,۱۲۹	۱۰,۱۹۵	۷۴۴	۲۱۵	۲,۲۷۵	۱۰,۹۳۹	۱۴,۹۹۱										
-	ارائه خدمات در حوزه مواد در صنعت هسته‌ای	خدمت	۰	۰	۰	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۱,۵۸۰/۰۰۰۰	۰	۰	۱۷,۹۹۰	۰	۰	۰	۱۹,۳۰۳	۲۱,۳۳۴										
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۰	برنامه پژوهش‌های بنیادی، توسعه‌ای و کاربردی در زمینه علوم و فنون هسته‌ای	پروژه	۶۶	۳۹	۶۶	۴۱,۸۹۶/۴۳۶۰	۱۷,۰۱۵/۰۰۰۰	۵۴,۴۶۵/۳۷	۱,۱۳۳,۹۶۱	۱,۱۲۷,۷۵۹	۱,۴۱۳,۲۰۵	۴۹,۴۹۲	۱۷,۷۲۰	۲۰۲,۷۸۵	۱,۴۶۲,۶۹۷	۱,۸۵۲,۶۲۳										
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۱	انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی علوم و فنون هسته‌ای در حوزه پالاسما و کداتک هسته‌ای	پروژه	۴	۴	۴	۴۲,۳۹۶/۰۰۰۰	۲۶,۴۹۶/۵۰۰۰	۵۰,۸۷۵/۲۰۰۰	۱۶۹,۵۸۴	۱۱۴,۷۰۰	۱۶۶,۶۹۰	۴,۶۵۵	۱,۸۱۹	۲۱,۱۵۰	۱۷۱,۳۴۵	۲۱۳,۷۶۸										
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۲	انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی علوم و فنون هسته‌ای در حوزه مواد و چرخه سوخت هسته‌ای	پروژه	۱۱	۱۱	۱۱	۲۹,۴۷۷/۱۸۲۰	۲۶,۴۰۷/۵۴۵۵	۳۲,۱۰۰/۰۰۰۰	۳۳۴,۳۴۹	۳۰۲,۳۸۲	۲۵۱,۴۳۰	۱۰,۷۶۶	۳,۵۱۶	۴۰,۴۴۰	۲۶۲,۱۹۶	۳۳۶,۷۶۸										
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۳	انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی علوم و فنون هسته‌ای در حوزه کشاورزی هسته‌ای	پروژه	۸	۷	۸	۵۵,۵۹۷/۰۰۰۰	۲۰,۹۳۰/۸۵۷۱	۳۰,۰۰۰/۰۰۰۰	۳۸۹,۱۷۹	۱۶۸,۱۰۵	۹۲,۶۸۷	۶,۲۵۴	۴,۳۲۱	۴۸,۵۳۸	۹۸,۹۴۱	۱۶۶,۸۶۹										
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۴	انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی علوم و فنون هسته‌ای در حوزه راکتورهای تحقیقاتی و صفر قدرت	پروژه	۱۷	۴	۴	۶,۷۷۷/۲۸۵۷	۰/۰۰۰۰	۸۶,۳۷۶/۷۰۰۰	۲۸۷,۵۸۹	۱۱۲,۸۴۵	۲۷۱,۸۵۱	۱۲,۳۳۰	۳,۱۱۹	۳۵,۸۶۸	۲۸۴,۱۸۱	۳۵۵,۴۸۴										
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۵	انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی علوم و فنون هسته‌ای در حوزه فیزیک و شتابگرها	پروژه	۲	۴	۲	۴۲,۵۸۲/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۱۳۰/۴۴۹۰	۱۵۲,۶۳۱	۹۲,۰۸۰	۱۷۲,۵۳۲	۵,۰۸۱	۱,۶۵۵	۱۹,۰۳۶	۱۷۷,۶۱۳	۲۱۸,۱۳۵										
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۶	انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی علوم و فنون هسته‌ای در حوزه فوتونیک و فناوری‌های کوانتومی	پروژه	۲	۴	۲	۱۱۵/۹۵۵۰	۴۱,۱۹۴/۵۰۰۰	۵۴,۸۵۰/۰۰۰۰	۱۳۸,۰۵۸	۸۸,۲۰۲	۱۶۸,۶۳۷	۴,۷۹۷	۱,۴۹۷	۱۷,۲۱۸	۱۷۳,۴۳۴	۲۱۱,۳۶۵										
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۷	انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی علوم و فنون هسته‌ای در حوزه کاربرد پرتوها	پروژه	۲	۵	۲	۱۲۴,۷۵۵/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۷۳,۵۰۰/۰۰۰۰	۱۷۲,۶۷۱	۲۴۹,۴۴۵	۲۸۹,۳۷۸	۵,۶۰۹	۱,۸۷۳	۲۱,۵۳۵	۲۹۴,۹۸۷	۳۵۰,۲۳۴										
۱۳۰۱۰۲۱۰۰۰	برنامه پژوهش‌های علوم هسته‌ای	پژوهش	۰	۲۰	۰	۱۱۴/۳۶۰۴	۰/۰۰۰۰	۳,۴۱۲/۷۶	۵۲,۵۰۴	۰	۳۳,۵۶۱	۲,۴۵۰	۵۷۰	۶,۵۴۸	۳۶,۰۱۱	۴۷,۴۴۱										
۱۳۰۱۰۲۱۰۰۱	برگزاری دوره‌ها و نشست‌های تخصصی مرتبط با صنعت هسته‌ای	دوره	۰	۲۰	۰	۵۳۲/۷۷۷۸	۰/۰۰۰۰	۴,۳۳۲/۰۰۰۰	۱۱,۱۱۵	۰	۸,۳۹۰	۶۱۲	۱۲۱	۱,۳۸۶	۹,۰۰۳	۱۱,۵۶۰										
۱۳۰۱۰۲۱۰۰۲	حمایت از پایان نامه‌های تحصیلی و پروژه‌های دانشجویی	پایان نامه	۰	۱۱۰	۰	۸۴/۰۲۱۹	۰/۰۰۰۰	۱۲۷/۰۰۰۰	۱۹,۸۰۱	۰	۹,۳۳۳	۶۸۱	۲۱۵	۲,۴۶۹	۱۰,۰۰۴	۱۳,۹۵۷										
۱۳۰۱۰۲۱۰۰۳	رهبری تجاری سازی نتایج یافته‌های پژوهشی	پروژه	۰	۵	۵	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۴,۴۴۹/۰۰۰۰	۳۱,۵۸۸	۰	۱۵,۸۴۸	۱,۱۵۶	۳۳۴	۲,۶۹۲	۱۷,۰۰۵	۲۱,۹۳۴										
			جمع			۱,۲۰۴,۷۵۹	۱,۸۴۴,۱۵۵	۱,۵۴۹,۳۱۱	۵۹,۴۲۶	۲۰,۰۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۱,۶۰۸,۷۳۷	۲۳۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۲,۰۴۴,۶۱۰										

"مبالغ به میلیون ریال"

فرم شماره (۴): برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۲۵۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت نیرو

مبالغ به میلیون ریال

شماره طبقه بندی برنامه اجرایی	دستگاه سیاست گذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اعتبارات هزینه ای									اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					جمع کل بودجه عمومی				
		اولویت	سنجه عملکرد	اولویت اجرای برنامه	مغز	سنجه عملکرد	برآورد ۱۳۹۹				اولویت اجرای برنامه	مغز	سنجه عملکرد	برآورد ۱۳۹۹			بیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹				
							مغز	متفرقه	اختصاصی	عمومی				مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مغز			اختصاصی	عمومی		
۱۴۲۵۰۰	وزارت نیرو - ستاد وزارت نیرو																					
۱۳۰۱۰۰۷۰۰۰	برنامه ریزی، سیاست گذاری و نظارت بر امور برق و انرژی	۱	۱	ظرفیت اسمی																		
۱۳۰۷۰۰۱۰۰۰	برنامه ریزی، سیاست گذاری و نظارت بر امور آب و ایفا	۱	۱	ظرفیت تأمین شده																		
۱۳۰۱۰۱۵۰۰۰	برنامه امور توسعه برق (وزارت نیرو، دستگاه ها و شرکت های تابعه)																					
۱۳۰۱۰۱۴۰۰۰	برنامه توسعه امور انرژی (وزارت نیرو، دستگاه ها و شرکت های تابعه)																					
۱۳۰۱۰۱۶۰۰۰	برنامه توسعه امور برق آبی (وزارت نیرو، دستگاه ها و شرکت های تابعه)																					
	جمع				۷۵۲,۴۶۸	۱,۱۲۳,۴۸۱	۵۱۶,۱۶۵	۷۰,۰۰۰	۹۰۰,۴۸۰	۱,۴۸۶,۶۴۵	۱,۵۳۸,۲۶۲	۴,۵۸۵,۰۰۷	۳,۳۳۸,۰۴۸	۰	۳,۳۳۸,۰۴۸	۳,۶۱۲,۰۴۸	۴,۸۲۴,۶۹۳	۷,۱۰۴,۳۱۰	۶,۴۴۴,۶۹۳	۵,۵۶۶,۰۴۸	۳,۳۳۸,۰۴۸	۱۴۰۰

فرم ۴- برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان انرژی اتمی ایران																	شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۴۰۰۰																																	
هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی																	اعتبارات هزینه‌ای																	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای																
شماره طبقه‌بندی برنامه اجرایی / دستگاه اجرایی	دستگاه سیاست‌گذار / برنامه اجرایی	سنگه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۴۰۰	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۴۰۰	جمع کل (بودجه عمومی)																																
							جمع	اختصاصی	عمومی					جمع	اختصاصی	عمومی																																		
۱۴۴۰۰۰	سازمان انرژی اتمی ایران				۶۸۴,۳۸۱	۱,۰۶۴,۰۶۱	۱,۰۲۹,۴۶۰	۰	۱,۰۲۹,۴۶۰	۱,۱۳۲,۴۰۶		۸۰۷,۴۵۴	۹۹۷,۳۶۶	۱,۱۵۴,۳۰۰	۰	۱,۱۵۴,۳۰۰	۲,۴۵۹,۸۵۱																																	
۱۳۰۱۰۰۲۰۰۰	برنامه ارتقای ایمنی هسته‌ای	درصد میزان تطبیق با استانداردهای بین‌المللی	۱۰۰	۱	۴۲۲,۳۰۰	۷۱۶,۰۷۶	۶۲۷,۹۷۱	۰	۶۲۷,۹۷۱	۶۹۰,۷۶۸	۱	۲۱۱,۲۵۸	۲۴۵,۱۶۶	۳۰۰,۰۰۰	۰	۳۰۰,۰۰۰	۱,۰۳۵,۷۶۸																																	
۱۳۰۱۰۰۴۰۰۰	برنامه توسعه زیرساخت‌ها و راهبردی امور هسته‌ای	درصد ضریب حفاظتی	۱۰۰	۱	۷۹,۳۸۸	۹۵,۵۸۰	۱۱۹,۴۱۷	۰	۱۱۹,۴۱۷	۱۳۱,۳۵۹	۱	۳۳۳,۲۹۶	۴۹۱,۱۰۰	۶۰۰,۳۰۰	۰	۶۰۰,۳۰۰	۸۲۱,۷۰۴																																	
۱۳۰۱۰۰۹۰۰۰	برنامه توسعه روابط و تعاملات هسته‌ای بین‌المللی	درصد میزان تعامل	۱۰۰	۱	۷۸,۳۶۱	۱۱۳,۷۳۶	۱۱۷,۳۵۸	۰	۱۱۷,۳۵۸	۱۲۹,۰۹۴	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲۹,۰۹۴																																	
۱۳۰۱۰۱۲۰۰۰	برنامه حفاظت و امنیت هسته‌ای	درصد تحقق اهداف	۱۰۰	۱	۱۰۴,۴۳۲	۱۳۸,۶۶۹	۱۶۴,۷۱۴	۰	۱۶۴,۷۱۴	۱۸۱,۱۸۵	۱	۱۱۵,۴۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۰	۱۲۰,۰۰۰	۳۱۹,۱۸۵																																	
۱۳۰۱۰۰۱۰۰۰	برنامه توسعه کاربردهای علوم و فنون هسته‌ای	-	-	-	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱۴۷,۵۰۰	۱۴۱,۰۰۰	۱۳۴,۰۰۰	۰	۱۳۴,۰۰۰	۱۵۴,۱۰۰																																	

"مبالغ به میلیون ریال"

فرم شماره (۴): برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه نیرو																	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۳۵۰۴																
مبالغ به میلیون ریال																																	
شماره طبقه بندی برنامه	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	اعتبارات هزینه ای					اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای					هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹			پیش بینی ۱۴۰۰	جمع کل بودجه عمومی												
		عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹			پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	برآورد ۱۴۰۰																								
				جمع	اختصاصی	عمومی				جمع	اختصاصی	عمومی																					
۱۴۳۵۰۴	وزارت نیرو - پژوهشگاه نیرو	-	-	-	-	-	۱,۱۷۵,۵۶۳	۱,۰۸۶,۲۸۶	۴۴۳,۵۲۰	۲۵۰,۰۰۰	۳۹۲,۷۶۶	۹۳۶,۱۵۹	۶۰۱,۳۰۴	-	-	-	۱,۱۷۵,۵۶۳	۱,۰۸۶,۲۸۶	۱,۳۳۷,۰۶۳	۱,۳۴۷,۷۸۶	۱۶۱,۵۰۰	۱۶۱,۵۰۰	۰	۱۶۱,۵۰۰	۱۷۲,۵۰۰	۵۱,۹۰۰	-	۱,۱۷۵,۵۶۳	۱,۰۸۶,۲۸۶	۱,۳۳۷,۰۶۳	۱,۳۴۷,۷۸۶		
۱۳۱۰۱۰۰۰۰	برنامه پژوهش های کاربردی صنعت برق و انرژی	۱	پروژه	۴	مطالعه	۲	۱,۱۷۵,۵۶۳	۱,۰۸۶,۲۸۶	۴۴۳,۵۲۰	۲۵۰,۰۰۰	۳۹۲,۷۶۶	۹۳۶,۱۵۹	۶۰۱,۳۰۴	۱	پروژه	۴	۱,۱۷۵,۵۶۳	۱,۰۸۶,۲۸۶	۱,۱۷۵,۵۶۳	۱,۰۸۶,۲۸۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳۰۱۰۴۰۰۰	برنامه توسعه امور انرژی	-	مطالعه	۴	مطالعه	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	۴	۰	۰	۰	۰	۲۴,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۰	۲۴,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۱۱,۷۰۰	۰	۰	۲۴,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۲۴,۰۰۰	۲۴,۰۰۰
۱۳۰۱۰۱۵۰۰۰	برنامه توسعه امور برق	-	مطالعه	۵۱	مطالعه	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	۵۱	۰	۰	۰	۰	۱۳۷,۵۰۰	۱۳۷,۵۰۰	۱۳۷,۵۰۰	۱۳۷,۵۰۰	۰	۱۳۷,۵۰۰	۱۴۸,۵۰۰	۴۰,۲۰۰	۰	۰	۱۳۷,۵۰۰	۱۳۷,۵۰۰	۱۳۷,۵۰۰	۱۳۷,۵۰۰

فرم شماره (۴): برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی																	
عنوان دستگاه مجری: سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق(ساتبا)																	
شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۳۵۲۵																	
مبالغ به میلیون ریال																	
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی	دستگاه سیاست گذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای														
			اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای							اعتبارات هزینه ای							
			برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۸				برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۸				
جمع کل بودجه عمومی	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه		
۱۴۳۵۲۵	وزارت نیرو- سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا)		۲۴,۵۶۴,۰۰۰	۲۲,۰۳۵,۲۲۶	۲۵,۰۷۷,۳۴۹	۲۱,۵۶۴,۰۰۰	۲۱,۵۰۰,۰۰۰	۶۴,۰۰۰	۱۸,۶۷۰,۰۰۰	۶,۹۴۶,۰۹۶	۵۱۳,۳۴۹	۴۷۱,۲۲۶	۵۰,۰۰۰	۴۲۱,۲۲۶	۴۶۷,۴۰۹	۳۴۱,۲۳۶	
۱۳۰۱۰۱۸۰۰۰	برنامه برنامه ریزی، سیاستگذاری و نظارت بر امور انرژی نو و بهره وری انرژی	گزارش	۰	۰	۵۱۳,۳۴۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۴
۱۳۰۱۰۱۴۰۰۰	برنامه توسعه امور انرژی		۲۴,۵۶۴,۰۰۰	۲۱,۵۶۴,۰۰۰	۲۴,۵۶۴,۰۰۰	۲۱,۵۶۴,۰۰۰	۲۱,۵۰۰,۰۰۰	۶۴,۰۰۰	۱۸,۶۷۰,۰۰۰	۶,۹۴۶,۰۹۶	۰	۰	۰	۰	۰	-	-
	جمع		۲۴,۵۶۴,۰۰۰	۲۲,۰۳۵,۲۲۶	۲۵,۰۷۷,۳۴۹	۲۱,۵۶۴,۰۰۰	۲۱,۵۰۰,۰۰۰	۶۴,۰۰۰	۱۸,۶۷۰,۰۰۰	۶,۹۴۶,۰۹۶	۵۱۳,۳۴۹	۴۷۱,۲۲۶	۵۰,۰۰۰	۴۲۱,۲۲۶	۴۶۷,۴۰۹	۳۴۱,۲۳۶	

فرم شماره (۴) - برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی																		
عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه علوم و فنون هسته ای																		
شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۴۰۰۱																		
"مبالغ به میلیون ریال"																		
شماره طبقه بندی برنامه اجرایی	دستگاه سیاست گذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اعتبارات هزینه ای															
			اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای							اعتبارات هزینه ای								
			برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۸				برآورد ۱۳۹۹			برآورد ۱۳۹۸					
جمع کل بودجه عمومی	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	سایر منابع	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	سایر منابع	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷		
۱۴۴۰۰۰	سازمان انرژی اتمی ایران																	
۱۳۰۱۰۱۹۰۰۰	برنامه توسعه کاربردهای علوم و فنون هسته ای	فرآورده/خدمت	۰	۰	۱۷۰,۸۲۸	۰	۰	۰	۰	۱۴۴,۵۴۷	۱۳۱,۴۰۶	۰	۲۱,۳۷۷	۱۱۰,۰۲۹	۱۵۷,۶۹۰	۷۷,۰۰۰	۱	۳۵
۱۳۰۱۰۲۰۰۰۰	برنامه پژوهش های بنیادی، توسعه ای و کاربردی در زمینه علوم و فنون هسته ای	پروژه	۰	۰	۲,۱۸۹,۴۶۴	۰	۰	۰	۰	۱,۸۵۲,۶۲۳	۱,۶۸۴,۲۰۲	۰	۲۲۱,۵۰۵	۱,۴۶۲,۶۹۷	۱,۶۳۳,۹۶۱	۱,۱۲۷,۷۵۹	۱	33
۱۳۰۱۰۲۱۰۰۰	برنامه پژوهش های علوم هسته ای	پژوهش	۰	۰	۵۶,۰۶۶	۰	۰	۰	۰	۴۷,۴۴۱	۴۳,۱۲۹	۰	۷,۱۱۸	۳۶,۰۱۱	۵۲,۵۰۴	۰	۱	14
۱۳۰۱۰۰۴۰۰۰	برنامه توسعه زیرساخت ها و راهبردی امور هسته ای	پژوهشگاه	۱۸۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۵۱,۹۰۰	۵۷,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۵۱,۹۰۰	۵۷,۰۰۰	۱	1	
	جمع		۱۸۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۲,۵۹۶,۳۵۸	۱۸۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۵۱,۹۰۰	۵۷,۰۰۰	۲,۰۴۴,۶۱۱	۱,۸۵۸,۷۲۷	۰	۲۵۰,۰۰۰	۱,۶۰۸,۷۲۷	۱,۸۹۶,۰۵۵	۱,۲۶۱,۷۵۹		

فرم شماره (۴): برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی																			
عنوان دستگاه مجری: وزارت نفت																	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۳۰۰۰		
مبالغ به میلیون ریال																			
جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای									اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاست گذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی
	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	مقدار	سنجه عملکرد				
	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰					جمع	اختصاصی	عمومی						جمع	اختصاصی		
																	وزارت نفت	۱۴۳۰۰۰	
۲۴۰	۲۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	-	۲۴۰	۲۰۰	۰	۲۰۰	۱۲۴	۰	۱	۳	بشکه - متر مکعب	برنامه برنامه ریزی، نظارت و مدیریت بر امور نفت و گاز و فرآورده های نفتی و پتروشیمی	۱۳۰۱۰۱۸۰۰۰	
۲۴۰	۲۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۴۰	۲۰۰	۰	۲۰۰	۱۲۴	۰				جمع		

فصل یازدهم

ارتباطات و
فناوری اطلاعات

۱- مقدمه

در این گزارش به بررسی اهداف، برنامه ها و اعتبارات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات مشتمل بر دو دستگاه سیاست گذار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و مرکز ملی فضای مجازی ذیل فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات و دستگاه های مجری مربوطه در این فصل و سایر فصول مرتبط پرداخته شده است.

۱) مرکز ملی فضای مجازی به عنوان سیاستگذار فضای مجازی کشور عهده دار وظایف سیاست گذاری، تصمیم گیری و هماهنگی در فضای مجازی کشور می باشد.

۲) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به عنوان سیاستگذار توسعه زیرساخت های ارتباطی و فناوری اطلاعات کشور وظایف سیاست گذاری، برنامه ریزی، هدایت و نظارت بر تأمین و توسعه زیرساخت ها، کاربردها، خدمات، فناوری های نوین فضایی و دیجیتالی، زیرساخت اقتصاد دیجیتال و کسب و کارها، تضمین تأمین ارتباطات استاندارد برای آحاد جامعه و ایجاد زمینه های مشارکت بخش های غیردولتی و فراهم کردن شرایط رقابت سالم را بر عهده دارد.

دستگاه های مجری برنامه های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات عبارتند از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، سازمان فضایی ایران، پژوهشگاه فضایی ایران، پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، دانشکده علمی- کاربردی پست و مخابرات، پارک علم و فناوری ارتباطات و فناوری اطلاعات شرکت ارتباطات زیرساخت، شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، شرکت سهامی خدمات هوایی پست و مخابرات پیام و سازمان فناوری اطلاعات ایران می باشند که هر یک عهده دار تحقق خروجی (محصول، خدمت، طرح) متناسب با وظایف و مأموریت های خود می باشد.

۲- وضعیت دستگاه اجرایی بر حسب فصول طبقه بندی عملیاتی ذی ربط

۱-۲- شرح وظایف و مأموریت ها

اجزای ساختار کلان بخش ذیل فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر فصول و وظایف هر یک به شرح ذیل می باشد:

• فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سیاست گذار توسعه زیرساخت ها و کاربردهای بخش و انجام وظایف برنامه ریزی، هدایت و نظارت کلان بر بخش ICT کشور)

۲) سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی (مجری تنظیم مقررات و اعمال کننده مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و ایفاکننده وظایف نظارتی وزارت بر اپراتورها و تأمین کنندگان شبکه های زیرساختی ارتباطات و فناوری اطلاعات و نیز دستگاه اجرایی متولی حوزه ارتباطات رادیویی)

۳) سازمان فضایی ایران (مجری توسعه خدمات فضاپایه و برنامه ریزی به منظور گسترش فناوری های فضایی کشور)

۴) پژوهشگاه فضایی ایران (مجری پژوهش های کاربردی در توسعه فناوری های فضایی)

۵) پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات (به عنوان مشاور مادر تحقیقاتی و نهاد مجری آینده پژوهی بخش)

۶) دانشکده علمی- کاربردی پست و مخابرات (مجری ارائه آموزش های تخصصی بخش)

۷) شرکت ارتباطات زیرساخت (مجری ایجاد و توسعه زیرساخت های ارتباطی)

۸) سازمان فناوری (مجری ایجاد و توسعه زیرساخت ها و خدمات فناوری اطلاعات)

۹) شرکت های ملی پست جمهوری اسلامی ایران (مجری ارائه خدمات پستی)

۱۰) شرکت سهامی خدمات هوایی پست و مخابرات- پیام (مجری گسترش خدمات پستی در داخل و خارج کشور)

(۱۱) مرکز ملی فضای مجازی کشور (سیاست‌گذار فضای مجازی کشور که عهده دار وظایف نظارت و رصد فضای مجازی کشور و مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور می‌باشد).

• فصل اداره امور عمومی

(۱) دبیرخانه شورای اجرائی فناوری اطلاعات ذیل فصل اداره امور عمومی مجری وظایف حوزه دولت الکترونیک مشتمل بر صدور شناسنامه فنی پایگاه‌های اطلاعاتی پایه کشور، انجام امور دبیرخانه‌ای و کارگروه‌های مرتبط، استقرار چارچوب تعامل پذیری بین تامین کنندگان شناسه، صفت‌ها و دیگر موجودیت‌های نظام هویت معتبر در فضای مجازی کشور و تدوین برنامه، مقررات و ضوابط فنی توسعه خدمات الکترونیکی می‌باشد.

(۲) پارک علم و فناوری ارتباطات و فناوری اطلاعات (مجری ارائه خدمات حمایتی به شرکت‌ها و واحدهای فن‌آور جهت توسعه کاربرد های حوزه ICT ذیل دستگاه سیاست‌گذار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌باشد که اعتبار آن از فصول پژوهش‌های پایه و پژوهش‌های توسعه ای تأمین می‌گردد و در فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات منظور نمی‌شود.

◀ تشریح مأموریت‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات دارای چهار زیر بخش عمده مخابرات، فناوری اطلاعات، فضا و پست می‌باشد که به استناد مواد (۱) و (۲) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مأموریت‌های این وزارت به شرح ذیل تعیین شده است:

ماده ۱- نظر به تحول چشمگیر علوم و فنون مرتبط با صنایع الکترونیک، مخابرات، ارتباطات رادیویی و رایانه‌ای و نقش مهم و مؤثر خدمات پستی، مخابراتی، پست‌بانک و سنجش از دور، در امور فرهنگی و اقتصادی، تعمیق علایق و پیوستگی بین جوامع انسانی، تحول نظام اداری، کاهش مسافرت‌های غیرضرور، حفظ محیط زیست و تشخیص منابع زمینی، هواشناسی، اقیانوس‌شناسی در برنامه‌ریزی توسعه و لزوم تدوین و تعیین وظایف و اختیارات قانونی برای دستگاه متولی نظارت بر عرضه خدمات مذکور و هماهنگ کردن نام و عنوان این دستگاه، متناسب با ضرورتها و نیازهای زمان، قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری در چارچوب سیاست‌های کلی نظام تدوین می‌شود.

ماده ۲- بمنظور اعمال حاکمیت بر طیف فرکانس و حفاظت از حقوق رادیویی کشور در سطح منطقه و بین‌الملل و تمرکز امور سیاست‌گذاری، تدوین ضوابط و استانداردها و نظارت بر حسن اجرای آنها در بخش‌های مختلف ارتباطات پستی و مخابراتی نظیر خدمات جدید و متعارف پستی، مخابراتی، مخابرات فضائی، ارتباطات رادیویی، انتقال داده‌ها، انتقال صدا و تصویر، سنجش از دور، ارتباطات رایانه‌ای و ایجاد بستر مناسب برای اطلاع‌رسانی و آمایش و پردازش اطلاعات و روش‌های دورسنجی و پشتیبانی آنها و همچنین سیاست‌گذاری، در زمینه توسعه امکانات و خدمات ارتباطی مذکور، هماهنگ با آخرین پیشرفتهای علمی، تجربی و فناوری اطلاعات درجهان، بموجب این قانون نام وزارت پست و تلگراف و تلفن، به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تغییر می‌یابد و کلیه وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های وزیر و وزارت پست و تلگراف و تلفن به وزیر و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تفویض می‌گردد.

◀ وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

به استناد ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات دامنه شمول و وظایف آن دستگاه به شرح ذیل تدوین شده است:

- تدوین سیاست‌ها و ضوابط کلی در زمینه توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات.
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان و هدایت و نظارت بر شبکه‌های پستی، پست بانک، مخابراتی و فناوری اطلاعات کشور
- سیاست‌گذاری برای فعالیت بخش غیردولتی در قلمرو شبکه‌های غیر مادر بخش پست و مخابرات و صدور مجوز ایجاد شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیئت‌وزیران.
- ایجاد، نگهداری، بهره‌برداری و توسعه شبکه‌های مادر پستی و مخابراتی کشور.

- تنظیم، مدیریت و کنترل فضای فرکانسی کشور و تدوین مقررات و تصویب ضوابط و جداول و معیارهای استفاده بهینه از فرکانس و مدارهای ماهواره‌ای و نظارت و حاکمیت بر طیف و جدول ملی فرکانس کشور.
- صدور مجوز تأسیس و بهره‌برداری واحدهای ارائه خدمات پستی و مخابراتی و فناوری اطلاعات در سطح کشور در چارچوب قوانین و مقررات و با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- طراحی و تدوین نظام ملی فناوری اطلاعات کشور.
- توسعه و ترویج ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور و تأمین زیرساخت‌های موردنیاز آن به‌منظور دسترسی آحاد مردم به خدمات پایه ذیربط.
- تصویب سیاست‌ها و هدایت امور مربوط به طرح و چاپ و انتشار تمبر و اوراق بهادار پستی و صدور اجازه ورود، استفاده و ساخت ماشین‌های نقش تمبر و اعمال نظارت بر کلیه امور مربوط به آن.
- عضویت در اتحادیه‌ها و مجامع بین‌المللی ارتباطی و فناوری اطلاعات به نمایندگی از سوی دولت و اهتمام به انجام تعهدات و قراردادهای بین‌المللی و دوجانبه پستی، پست‌بانک و مخابراتی و فناوری اطلاعات.
- تدوین و پیشنهاد استانداردهای ملی مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشور به مراجع ذی‌ربط.
- اعمال استانداردها، ضوابط و نظام‌های کنترل کیفی و تأیید نمونه تجهیزات (Type Approval) در ارائه خدمات و توسعه و بهره‌برداری از شبکه‌های مخابراتی، پستی و فناوری اطلاعات در کشور.
- تدوین ضوابط حل اختلاف و تعیین اسناد موردقبول محاکم قضایی در اختلافات و تخلفات مربوط به ارتباطات و فناوری اطلاعات و ارائه به دولت جهت طی مراحل قانونی.
- فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش غیردولتی در توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات.
- حمایت از تحقیق و توسعه برای استفاده وسیع‌تر فناوری جدید در زمینه فناوری اطلاعات و اشاعه فرهنگ کاربردی آن‌ها.
- حفاظت و حراست و عدم ضبط و افشای انواع مراسلات و امانات پستی و همچنین مکالمات تلفنی و مبادلات شبکه اطلاع‌رسانی و اطلاعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی طبق قانون.
- نظارت کلان بر فعالیت‌های بخش غیردولتی در امور مربوط به مخابرات، پست، پست‌بانک، خدمات هوائی (پیام) و فناوری اطلاعات در چارچوب قوانین و مقررات و با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۲-۲- اهداف و سیاست‌های بودجه‌ای چشم‌انداز

- در محورهای دوم و ششم سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، به شاخص‌های توسعه در پیشرفت ارتباطات و فناوری اطلاعات به شرح ذیل اشاره شده است:
- محور دوم: برخورداری از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی و تولید ملی
  - محور ششم: دست یافتن به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه ی آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل

۲-۳- سیاست‌های کلی بودجه‌ای نظام در حوزه مربوطه

سیاست‌های کلی ابلاغی برنامه ششم توسعه مرتبط با بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات:

الف- امور اقتصادی

- بند (۲۷): دانش‌بنیان نمودن شیوه‌ی تولید و محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن، نشان‌سازی تجاری و تقویت حضور در بازارهای منطقه و جهان.
- بند (۲۸): اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (از قبیل صنایع نفت، گاز، پتروشیمی، حمل‌ونقل، مواد پیشرفته، ساختمان، فناوری اطلاعات و ارتباطات، هوافضا، دریا، آب و کشاورزی) و افزایش ضریب نفوذ فناوری‌های پیشرفته در آن‌ها

• امور فناوری اطلاعات و ارتباطات

- اختصاص بخشی مستقل با عنوان « امور فناوری اطلاعات و ارتباطات » که در بندهای (۳۲) تا (۳۸) بطور مستقیم به مأموریت‌های این بخش اشاره شده است.
- بند (۳۲): کسب جایگاه برتر منطقه در توسعه دولت الکترونیک در بستر شبکه ملی اطلاعات.
- بند (۳۳): توسعه محتوی در فضای مجازی بر اساس نقشه مهندسی فرهنگی کشور تا حداقل پنج برابر وضعیت کنونی و بومی‌سازی شبکه‌های اجتماعی.
- بند (۳۴): ایجاد، تکمیل و توسعه شبکه ملی اطلاعات و تأمین امنیت آن، تسلط بر دروازه‌های ورودی و خروجی فضای مجازی و پالایش هوشمند آن و ساماندهی، احراز هویت و تحول در شاخص ترافیکی شبکه به طوری که ۵۰ درصد آن داخلی باشد.
- بند (۳۵): بهره‌گیری از موقعیت ممتاز کشور باهدف تبدیل ایران به مرکز تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه و گسترش حضور در بازارهای بین‌المللی.
- بند (۳۶): حضور مؤثر و هدفمند در تعاملات بین‌المللی فضای مجازی.
- بند (۳۷): افزایش سهم سرمایه‌گذاری زیرساختی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات تا رسیدن به سطح کشورهای برتر منطقه.
- بند (۳۸): توسعه فناوری فضایی با طراحی، ساخت، آزمون، پرتاب و بهره‌برداری از سامانه‌های فضایی و حفظ و بهره‌برداری حداکثری از نقاط مداری کشور.

ب- امور فرهنگی

- در بند (۷۲): حضور مؤثر نهادهای فرهنگی دولتی و مردمی در فضای مجازی به منظور توسعه و ترویج فرهنگ، مفاهیم و هویت اسلامی - ایرانی و مقابله با تهدیدات.
- بند (۷۴): دستیابی به رتبه اول منطقه در علم و فناوری و تثبیت آن با اهتمام به تحقق سیاست‌های کلی علم و فناوری (از جمله ارتقاء جایگاه کشور در علم و فناوری و تبدیل ایران به قطب علمی و فناوری جهان اسلام).

◀ اهداف و سیاست‌های اتخاذ شده در سند راهبردی برنامه ششم

- **اهداف:** در نظر گرفتن (۹) هدف کلی و (۱۷) هدف کمی برای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات شامل: دسترسی (۸۰) درصد خانوارها به پهن باند، افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل ۲۰ Mb/s، کاهش ۵۰ درصدی هزینه پهنای باند اتصال CDN ها به شبکه ملی اطلاعات نسبت به وضع کنونی، ارائه ۱۰۰ درصدی خدمات دولت به صورت الکترونیکی، تولید و بکارگیری ۳ دسته کالای راهبردی داخلی (تجهیزات شبکه مبتنی بر IP، رادیوهای پرفریت و دسترسی رادیویی G4 و FAB)، رصد، پژوهش و ارتقاء دانش در فناوری‌های نوین از جمله: نسل پنجم تلفن همراه، داده‌های عظیم، پردازش ابری، اینترنت اشیا (۴ فناوری)، برقراری امکان دسترسی پرسرعت به (۹۰) درصد روستاهای بالای (۲۰) خانوار، ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی، بانکی و مالی) در ۸۰ درصد روستاهای بالای (۲۰) خانوار کشور، ارائه خدمات خرده بانکداری در (۱۰۰) درصد دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی، افزایش سهم درآمدی خدمات ارزش افزوده همگرا به حداقل (۲۰) درصد کل خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات، افزایش سهم درآمدی خدمات نوین پستی به حداقل (۳۰) درصد کل در آمد خدمات پستی، افزایش ظرفیت ترانزیت ترافیک به (۳۰) ترابیت بر ثانیه (۳۰) هزار گیگابیت)، افزایش ظرفیت هاب پستی، استقرار (۱۰۰) درصدی سامانه صیانت اجتماعی، افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و ماهواره مخابراتی مدار بالا به میزان (۵۰) درصد، خرید و بهره‌برداری دو ماهواره مخابراتی و سنجش از راه دور و ارائه (۱۵) خدمت نوین فضایی و باارزش افزوده که بیشتر در راستای توسعه و کاربرد فناوری اطلاعات می‌باشد.

سیاست‌ها

- رعایت توازن منطقه‌ای و کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق و استانهای کشور
- اعمال مدیریت یکپارچه بر شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور
- آزادسازی ارائه خدمات پستی
- مشارکت با بخش غیردولتی (داخلی و خارجی) جهت خرید ماهواره ملی
- استفاده از روشهای تأمین منابع پروژه‌ها به شیوه مشارکت عمومی خصوصی (PPP)
- آزادسازی ارائه خدمات نوین ارتباطات و فناوری اطلاعات
- رعایت بی طرفی تکنولوژی در اعطای مجوزهای اپراتوری
- رفع انحصار و ایجاد نظام شراکتی در استفاده از مصادیق انحصاری شبکه دسترسی
- اجازه ورود به شبکه‌های جهانی تحویل محتوا (CDN) و شبکه‌های اجتماعی در داخل مقید به رعایت قوانین و مقررات کشور
- استفاده حداکثری از ظرفیتهای بخش غیردولتی در ارائه خدمات دولت الکترونیک
- اولویت بکارگیری محصولات راهبردی تولید داخل در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی:

- بند (۲): پیشسازی اقتصاد دانش‌بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به‌منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه.
- بند (۳): محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استان‌ها و به‌کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.
- بند (۶): افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (به‌ویژه در اقلام وارداتی)، و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین و کالاهای وارداتی باهدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص.
- بند (۱۹): شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی.

اهم سیاست‌های بودجه‌ای

- حمایت از سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر، ایجاد کارور (اپراتور)های ارائه‌کننده خدمات الکترونیکی، حمایت‌طرح(پروژه)های توسعه‌ای اشتغال‌آفرین و صادرات کالا و خدمات در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات اط طریق وام ووجه اداره شده
- توجه به مطالعات پژوهشی در حوزه فناوری‌های نوین و توسعه کاربرد آن‌ها از جمله توسعه اینترنت اشیا و کاربرد آن در زیرساخت اندازه‌گیری پیشرفته (AMI) در شبکه ملی اطلاعات
- انجام هماهنگی‌های لازم با سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران جهت استفاده بهینه و اقتصادی از منابع کمیاب کشور و ساماندهی باندهای فرکانسی ۷۰۰ و ۸۰۰ مگا هرتز
- توسعه و تأمین زیرساخت‌های حاکمیتی شبکه ملی اطلاعات، دولت الکترونیک و هوشمند سازی مدارس
- تصویب تعرفه برای تراکنش‌های مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) و پرداخت آن از محل ماده واحده وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به سازمان فناوری اطلاعات به عنوان درآمد سازمان فناوری اطلاعات و هزینه نمودن این درآمد به منظور توسعه و تکمیل زیرساخت‌های مربوطه

سایر سیاست‌های کلی

- سیاست‌های کلی در بخش امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات- افتا (ابلاغی ۱۳۸۹/۱۱/۲۹)

- سیاست های کلی نظام در بخش ارتباطات مخابراتی و پستی (مصوب ۱۳۸۲/۰۲/۰۶)
- سیاست های کلی نظام در بخش شبکه های اطلاع رسانی رایانه ای. (ابلاغی - مصوب ۱۳۷۷/۰۷/۱۱)

۲-۴- برنامه های عملیاتی و پروژه های اولویت دار در برنامه ششم توسعه

در سال های آتی براساس ابلاغ قانون برنامه ششم توسعه و بر مبنای اعتبارات پیش بینی شده، با رعایت «سیاست های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری (اقتصاد مقاومتی، آمایش سرزمین و ...»، «قانون احکام دائمی برنامه های توسعه»، «قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی»، «سند راهبردی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات»، «قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» برنامه های اولویت دار و پروژه های کلیدی مرتبط با هر برنامه به شرح ذیل تعریف شده است:

- **در برنامه تأمین و توسعه زیرساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات**
  - ✓ پروژه تکمیل و توسعه زیرساخت ارائه خدمات دولت الکترونیک (NIX ملی)
  - ✓ پروژه توسعه زیرساخت های شبکه ملی اطلاعات
  - ✓ پروژه توسعه زیر ساخت پهنای باند روستاهای بالای ۲۰ خانوار
- **در برنامه تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات**
  - ✓ پروژه تأمین ماهواره سنجش از دور ملی
  - ✓ پروژه تأمین ماهواره مخابراتی
  - ✓ پروژه استقرار سامانه مدیریت نشانی مکان محور (GNAF)
- **در برنامه تأمین و توسعه فناوری های نوین فضایی و دیجیتالی**
  - ✓ پروژه طراحی، ساخت، تست و یکپارچه سازی ماهواره سنجشی
  - ✓ پروژه طراحی، ساخت، تست و یکپارچه سازی ماهواره مخابراتی
  - ✓ پروژه رصد پژوهش و توسعه فناوری های بخش ICT
- **در برنامه تأمین و توسعه زیرساخت اقتصاد دیجیتال و کسب و کارها**
  - ✓ پروژه توانمند سازی کسب و کارهای IT
  - ✓ پروژه ایجاد و توسعه زیرساخت کریدور فاوا
- **در برنامه تأمین و توسعه زیرساخت ها ، خدمات و کاربردها و مدیریت بخش فضائی**
  - ✓ پروژه توسعه سامانه خدمات ارزش افزوده حوزه فضا
- **در برنامه تنظیم، نظارت، اعمال مقررات و مدیریت بهینه منابع کمیاب بخش ICT کشور**
  - ✓ پروژه ایجاد و توسعه سامانه پایش منابع بخش
  - ✓ پروژه ایجاد و توسعه سامانه شاهکار
- **در برنامه آموزش تخصصی فناوری های دیجیتال**
  - ✓ پروژه تأمین زیرساخت آزمایشگاهی و آموزشی بخش
- **در برنامه توسعه دولت الکترونیک**
  - ✓ پروژه ایجاد و توسعه خط و زبان فارسی

شایان ذکر است پروژه‌های کلیدی فوق‌الذکر و سایر پروژه‌های بخش، در طرح‌های مشخصی به شرح ذیل به تفکیک هر دستگاه مد نظر قرار گرفته است:

(۱) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

- طرح ایجاد و توسعه بسترهای ارتقاء توان داخلی، خدمات دولت هوشمند و محتوای بومی
- طرح توسعه زیرساخت‌های شبکه ملی اطلاعات
- طرح ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و خدمات کاربردی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- طرح ایجاد و توسعه متوازن منطقه ای خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- طرح توسعه دانش و فناوری‌های نوین بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

(۲) سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی

- طرح توسعه ارتباطات رادیویی
- تدوین راهکارهای آزادسازی و خصوصی‌سازی و تنظیم مقررات

(۳) سازمان فضایی ایران

- طرح توسعه کاربردهای اطلاعات و خدمات ماهواره ای
- طرح توسعه فناوری و ساخت ماهواره‌های تحقیقاتی عملیاتی
- طرح توسعه کاربردهای اطلاعات و خدمات ماهواره ای

(۴) شرکت ملی پست ج.ا.ا

- طرح توسعه فناوری در عملیات پستی
- طرح بهنگام سازی کد پستی ده رقمی

(۵) شرکت ارتباطات زیرساخت

- طرح توسعه زیرساخت ارتباطی مورد نیاز سیگنال‌رسانی زمینی صدا و سیما با استفاده از فیبر نوری و لینک‌های رادیویی

(۶) دبیرخانه شورای اجرائی فناوری اطلاعات

- طرح توسعه فرهنگ و خط و زبان فارسی در محیط رایانه‌ای

◀ ۲-۵- اولویت‌های دستگاه در برنامه دولت دوازدهم

اولویت‌های تخصصی ابلاغی دولت دوازدهم برای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و اقدامات انجام شده در راستای تحقق آن‌ها تا پایان سال ۱۳۹۷ به شرح ذیل می‌باشد:

◀ در اولویت اجرایی «ایجاد تحول در اشتغالزایی کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات»

- تدوین و تصویب کلیه اسناد قراردادی لازم جهت برگزاری مناقصه اجرای پروژه حمایت از توسعه محتوای بومی و ایجاد کسب و کارهای دیجیتال بر بستر شبکه ملی اطلاعات
- تهیه و تدوین برنامه اشتغال بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات وفق بند (الف) تبصره (۱۸) قانون بودجه و انجام پیگیری‌های مربوطه

◀ در اولویت اجرایی «گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات برای خدمت به سایر بخش‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور»

- افزایش تعداد دستگاه‌های متصل به شبکه ملی اطلاعات از (۱۵۱) دستگاه در سال ۱۳۹۶ به (۳۴۱) دستگاه در سال ۱۳۹۷

- تعداد سرویس های پیاده سازی شده بر روی گذرگاه ملی خدمات دولت (GSB) از (۳۴۲) سرویس در سال ۱۳۹۶ به (۵۸۹) سرویس در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.
- استفاده دستگاه های اجرایی از بانک های اطلاعات پایه متصل به مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) در راستای هوشمند سازی دولت نظیر کارت سوخت، هدفمندی یارانه
- طراحی و پیاده سازی سکوی دولت همراه به پایان رسیده است و سامانه با (۶۵) خدمت و بیش از شش میلیون کاربر درحال ارائه خدمت است. همچنین بیش از (۸۵) میلیون تراکنش بر روی سامانه مذکور مبادله شده است.
- توسعه سامانه کارپوشه ملی ایرانیان جهت ارسال نتایج خدمات درخواستی مردم از سازمان های دولتی و نهادهای عمومی، طراحی و پیاده سازی و در حال نگهداری و پشتیبانی است. همچنین آموزش و دسترسی های لازم جهت بهره برداری از کارپوشه در اختیار شرکت ملی پست ج.ا.ا، سازمان حج و سازمان تامین اجتماعی و ... قرار گرفته است. تعداد ۵۰ دستگاه به سامانه متصل شده و سامانه مذکور بیش از ۳۷۰ هزار کاربر دارد.

◀ در اولویت اجرایی « بهبود و توسعه همکاری های بین المللی با شرکت های پیشروی خارجی و الزام شرکت های خارجی فعال در کشور به راه اندازی مراکز نوآوری و تعریف پروژه های تحقیق و توسعه در کشور»

- تأسیس پارک ارتباطات و فناوری اطلاعات امام سجاده (ع) در مشهد
- برگزاری جلسات با وزرای ارتباطات کشورهای منطقه در راستای توسعه بازار و همچنین استفاده از پتانسیل های منطقه ای در توسعه زیرساخت و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

◀ در اولویت اجرایی « توسعه کمی و کیفی دسترسی به فضای مجازی همراه با ایمن سازی و ممانعت از سوءاستفاده ها و اقدامات مخرب موازین دینی، اخلاقی، سیاسی و حقوق شهروندی»

- افزایش تعداد مشترکین پهن سیار (نسل سوم و چهارم تلفن همراه) و ثابت از ۶۵ میلیون مشترک در سال ۱۳۹۶ به بیش از ۷۴ میلیون مشترک در سال ۱۳۹۷
- افزایش ظرفیت لایه هسته شبکه ملی اطلاعات از ۶.۸ ترابیت بر ثانیه در سال ۱۳۹۶ به ۱۸.۵ ترابیت بر ثانیه در پایان سال ۱۳۹۷
- شبکه اصلی فیبرنوری کشور از ۶۷,۰۶۲ کیلومتر در سال ۱۳۹۶ به ۶۹,۵۱۱ کیلومتر در پایان سال ۱۳۹۷ افزایش داشته است.
- انجام پروژه های تدبیر ۱ ب و توانا برای توسعه ظرفیت شبکه انتقال
- پیگیری نصب و راه اندازی تجهیزات فازهای اول تا ششم قرارداد DWDM و مبادله الحاقیه شماره یک قرارداد SDH به مدت یک سال
- ظرفیت پهن باند اینترنت بین از ۱۲۸۲ گیگابیت بر ثانیه در سال ۱۳۹۶ به ۲۱۷۲ گیگابیت بر ثانیه در پایان سال ۱۳۹۷ افزایش داشته است.

◀ در اولویت اجرایی « افزایش کیفیت ارائه و دسترسی مردم به خدمات شبکه ملی اطلاعات و ارتقای جایگاه ایران در جهان و بین کشورهای منطقه »

- شبکه اصلی فیبرنوری کشور از ۶۷,۰۶۲ کیلومتر در سال ۱۳۹۶ به ۶۹,۵۱۱ کیلومتر در پایان سال ۱۳۹۷ افزایش داشته است.
- توسعه شبکه IP داخلی از ۶.۸ ترابیت بر ثانیه در سال ۱۳۹۶ به ۱۸.۵ ترابیت بر ثانیه در پایان سال ۱۳۹۷ افزایش داشته است.
- در شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (IDI)^۲ کشور ایران در سال ۲۰۱۷ با (۴) رتبه ارتقاء نسبت به سال قبل با عدد شاخص ۵.۵۸ در رتبه (۸۱) جهان در بین (۱۷۶) کشور مورد بررسی قرار دارد.
- در شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI)^۳ در ارزیابی سال ۲۰۱۸ کشور ایران به عنوان پنجمین کشور فعال جهان با ۲۰ رتبه ارتقاء با امتیاز (۰.۶۰۸) در جایگاه (۸۶) ام جهان در بین (۱۹۳) کشور مورد بررسی قرار گرفته است.

۲. ICT Development Index

۳. E-government Development Index

◀ در اولویت اجرایی « ایجاد خط ارتباطی رزرو برای شرایطی که خطوط اصلی کشور با مشکل مواجه می‌شوند»

- تصویب مصوبه ۸۹۵ هیات مدیره زیرساخت در خصوص تمرکز زدایی محتوا از شهر تهران از طریق اعمال ۹۰ درصد تخفیف به امکانات لینک نقطه به نقطه
- احصاء شرح خدمات مشاوره تامین ماهواره مخابراتی ملی
- مذاکره با بخش خصوصی جهت مشارکت در پروژه تامین ماهواره ملی مخابراتی

◀ در اولویت اجرایی « مشارکت مؤثر در شکل‌گیری و تقویت دولت الکترونیک»

- همکاری در کارگروه ماده (۴) مصوبه ۱۰۵۸۱۶/ت/۵۷۶۰۷ هـ مورخ ۹۶/۸/۲۵ موضوع بازنگری در ساز و کار راهبری، مدیریت و نظارت بر پیشبرد برنامه‌های توسعه دولت الکترونیک (۲۳ پروژه اولویت‌دار)
- تدوین چارچوب معماری و مدل‌های مرجع و پیاده‌سازی سامانه‌ها و سکوه‌های زیرساخت دولت الکترونیکی نظیر دولت همراه، سامانه مجوزهای کشور، کارپوشه ملی ایرانیان .
- تعداد سرویس‌های پیاده‌سازی شده بر روی بستر نرم‌افزاری مرکز ملی تبادل اطلاعات از (۳۴۲) سرویس در سال ۱۳۹۶ به (۵۸۹) سرویس در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.
- تعداد سرویس‌دهندگان و سرویس‌گیرندگان درگاه ملی خدمات دولت هوشمند به ترتیب از (۲۷) و (۶۳) دستگاه در سال ۱۳۹۶ به (۴۴) و (۱۰۶) دستگاه اجرایی در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.

◀ در اولویت اجرایی «تنظیم مقررات مناسب و مشوق فعالیت‌های اقتصادی مولد و زمینه‌سازی برای افزایش سهم بخش خصوصی در صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات»

- مصوبه جلسه شماره ۲۷۳ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در خصوص «تمدید مهلت پرداخت بدهی‌های معوقه شرکت‌های FCP و Servco»
- مصوبه جلسه شماره ۲۷۶ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در خصوص « تعرفه عرضه خدمات دفاتر موضوع بند (پ) ماده (۶۷) قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶)»
- مصوبه جلسه شماره ۲۷۷ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در خصوص «بازنگری بند ۱-۴ مصوبه شماره ۲ جلسه شماره ۲۴۷ کمیسیون، موضوع مقررات ارایه و استفاده از امکانات پایه ای شرکت مخابرات ایران»
- مصوبه جلسه شماره ۲۷۸ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات مورخ ۱۳۹۷/۵/۱۵ در خصوص «حذف پیامک‌های مصرف ناخواسته» و «محاسبه پهنای باند اینترنت بصورت تجمیع کشوری در راستای کاهش هزینه‌های ارایه‌کنندگان خدمات ارتباطی و فناوری اطلاعات»
- مصوبه جلسه شماره ۲۷۹ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات موضوع «اصول حاکم بر پروانه فعالیت اپراتور ماهواره ای مخابراتی»
- اصلاح مصوبه ۲۳۰ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات - آزاد سازی صوت بین‌الملل و ابلاغ شرایط رومینگ ملی
- مقررات حاکم بر آزادسازی ترافیک صوتی بین‌الملل صادره و وارده (مصوبه شماره ۲ جلسه شماره ۲۸۹ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات مورخ ۹۷/۱۲/۱۹)

◀ ۲-۶- موضوعات خاص موضوع ماده (۲) قانون برنامه ششم توسعه

◀ موضوع خاص فضای مجازی

در راستای توجه به اهمیت ویژه به مسائل مرتبط با فضای مجازی، مرکز ملی فضای مجازی و شورای عالی فضای مجازی کشور با دستور مقام معظم رهبری (مد ظله‌العالی) به عنوان نقطه‌ی کانونی متمرکزی برای سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و هماهنگی در فضای مجازی کشور تشکیل شد. اهم اهداف این مرکز شامل اشراف کامل و به روز نسبت به فضای مجازی در سطح داخلی و جهانی، تصمیم‌گیری در خصوص مواجهه فعال و خردمندانه با موضوعات فضا و نظارت بر اجرای دقیق تصمیمات این حوزه می‌باشد. شورای عالی فضای مجازی وظیفه سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و

برنامه‌ریزی حوزه فضای مجازی و مرکز ملی فضای مجازی به عنوان بازوی اجرایی آن ایفای نقش می‌کند. با توجه به وظایف کلان مرکز ملی فضای مجازی این دستگاه به عنوان یک دستگاه سیاستگذار مستقل تعیین شده است.

اهداف کلان ذیل برای موضوع خاص فضای مجازی در نظر گرفته شده است:

۱. ارتقاء امنیت و سلامت فضای مجازی کشور
۲. مواجهه فعال و مبتکرانه با فضای مجازی در سطح ملی و جهانی
۳. توسعه و ساماندهی امور فرهنگی، اجتماعی و محتوایی فضای مجازی کشور
۴. تنظیم مقررات و حقوق فضای مجازی کشور

لازم به ذکر است اقداماتی در حوزه‌های **محتوای فضای مجازی، ابعاد فنی تخصصی فضای مجازی، تنظیم مقررات فضای مجازی و امنیت فضای مجازی** صورت گرفته است که از آن جمله می‌توان به موصبات ذیل اشاره کرد:

- مصوبات جلسه ۳۶ تا ۴۰ شورای عالی فضای مجازی مورخ ۹۶/۳/۱۳ در خصوص رصد محتوا و خدمات فضای مجازی کشور و تعیین سیاستهای محتوایی کشور، الزامات فرهنگی شبکه ملی اطلاعات و دولت الکترونیک در حوزه محتوای فضای مجازی
- مصوبه «ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی شورای عالی فضای مجازی» در راستای انجام مطالعات لازم جهت بررسی فنی پیام‌رسان اجتماعی در ذیل حوزه فناوری فضای مجازی:
- مصوبه نهمین جلسه (شماره ۰۱/۹۱۱۸۱/ش مورخ ۹۱/۷/۲۳) شورای عالی فضای مجازی در خصوص حوزه امنیت فضای مجازی، مخاطرات و راه‌کارهای امنیتی و هم‌چنین مصوبه جلسه ۲۲ شورای عالی فضای مجازی مورخ ۹۳/۱۲/۱۰ در خصوص مطالعه و تدوین طرح جامع فضای مجازی سالم، ایمن و مفید
- تدوین و تصویب آیین‌نامه تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی به استعلامات و ایجاد نظام استاندارد سازی تبادل اطلاعات بین دستگاه‌های اجرایی موضوع «تبصره یک بند ث ماده (۶۷) قانون برنامه ششم توسعه ج.ا.ا.» در حوزه تنظیم مقررات فضای مجازی

۷-۲- آثار مالی و مواد برنامه پنج ساله ششم توسعه

بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در قانون برنامه ششم توسعه دارای چهار حکم یا ماده قانونی می‌باشد که سه ماده آن (۶۷ الی ۶۹) در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و یک ماده آن (ماده ۴۰) مربوط به حوزه فضا می‌باشد که در بخش صنعت، انرژی و معدن آمده است. این مواد قانونی و عملکرد آنها به شرح زیر می‌باشند:

◀ **ماده (۴۰):** به موضوعاتی از جمله بسترسازی و حمایت لازم به منظور ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و صنایع مرتبط با طراحی، ساخت، آزمایش، پرتاب و بهره‌برداری از سامانه‌های فضایی، ماهواره، ماهواره‌بر و ایستگاه‌های زمینی و حفظ و نگهداری از موقعیت‌های مداری متعلق به جمهوری اسلامی ایران و پیش‌بینی تمهیدات لازم برای ایجاد زیرساخت‌ها و اجرای طرح‌های (پروژه‌های) ماهواره ملی در راستای حفظ نقاط یاد شده اشاره دارد و اهم اقدامات انجام شده در این راستا به شرح ذیل می‌باشد:

◀ **اهم اقدامات انجام شده در راستای تحقق ماده (۴۰):**

- بخشی از زیرسیستم‌های مدل کیفی مهندسی ماهواره «ظفر» ساخته و تست شد. میزان پیشرفت این ماهواره در سال ۱۳۹۷، (۱۷.۵) درصد و عملکرد آن به صورت تجمعی (۵۲.۹) درصد می‌باشد.
- زیرسیستم‌های مدل کیفی ماهواره «پارس (۱)» ساخته و تست شد. میزان پیشرفت این ماهواره در سال ۱۳۹۷، (۱۱) درصد و عملکرد آن به صورت تجمعی (۶۵) درصد می‌باشد.
- زیرسیستم‌های مدل مهندسی ماهواره «ناهید (۲)» ساخته و تست شد. میزان پیشرفت این ماهواره در سال ۱۳۹۷، (۳) درصد و عملکرد آن به صورت تجمعی (۶۳) درصد می‌باشد.

- ماهواره «ناهید (۱)» در مرحله صدور مجوزهای لازم برای پرتاب می‌باشد. میزان پیشرفت این ماهواره تا پایان سال ۱۳۹۷، (۸۲) درصد می‌باشد.
- بخشی از فناوری های مورد نیاز ماهواره های «پارس (۲)» و «ایرانست (۱)» محقق گردید. میزان پیشرفت ماهواره «پارس (۲)» و «ایرانست (۱)» در سال ۱۳۹۷ به ترتیب، (۱۶) و (۲۲) درصد بوده است.
- ماهواره سنجش از دور «شریفست (دوستی)» پرتاب گردید.
- با پیشرفت (۱۶.۷) درصدی ماهواره سنجش از دور «پیام امیرکبیر»، این ماهواره در سال ۱۳۹۷ پرتاب گردید.
- فازهای اول تا سوم قرارداد خرید ماهواره سنجش از دور محقق گردید. میزان پیشرفت این پروژه در سال ۱۳۹۷، (۳۶.۰۴) درصد و عملکرد آن به صورت تجمعی (۶۶) درصد می‌باشد.
- در حوزه ثبت موقعیت‌های مداری نیز پنج موقعیت ۸۷ درجه شرقی، ۶۸ درجه شرقی، ۷۲ درجه شرقی، ۷۷.۵ درجه شرقی و ۵۶ درجه شرقی ثبت گردیده است.

◀ **ماده (۶۷):** به موضوعاتی از جمله افزایش ظرفیت انتقال (ترانزیت) پهنای باند، زیرساخت‌های خدمات الکترونیکی در مناطق محروم و روستایی، یکپارچگی شبکه ملی اطلاعات و افزایش بهره‌وری زیرساخت‌های ارتباطی کشور، الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی و تکمیل بانک‌های مطالعاتی مربوط، نظام جامع آمارهای ثبتی و شبکه ملی آمار ایران، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های موردنیاز و توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه‌داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به اسناد الکترونیکی اشاره دارد و اهم اقدامات انجام شده در این راستا به شرح ذیل می‌باشد:

◀ **اهم اقدامات انجام شده در راستای تحقق ماده (۶۷):**

- اساسنامه شرکت انتقال ارتباطات بین‌الملل با ماهیت غیردولتی و با استفاده حداکثری از بخش خصوصی و اپراتورهای کشورهای خارجی جهت سیر مراحل تصویب به هیئت‌وزیران ارسال شده است.
- ظرفیت ترانزیت ترافیک عبوری از ایران از (۱.۵) ترابیت بر ثانیه در سال ۱۳۹۶ به (۴.۴۸) ترابیت بر ثانیه در پایان سال ۱۳۹۷ رسیده است.
- در راستای توسعه زیرساخت‌های الکترونیکی در مناطق محروم تا پایان سال ۱۳۹۷ برای (۶۹.۳) درصد از روستاهای بالای بیست خانوار امکان دسترسی پرسرعت فراهم شده است.
- آیین‌نامه «برون سپاری خدمات دستگاه‌های اجرایی»، تهیه و تدوین و طی مصوبه شماره ۶۶۱۱/ت/۵۵۲۲۹هـ مورخ ۹۷/۱/۲۸ به تصویب هیأت وزیران رسیده و ابلاغ شده است.
- تعداد سرویس‌های پیاده‌سازی شده بر روی گذرگاه ملی خدمات دولت (GSB) از (۳۴۲) سرویس در سال ۱۳۹۶ به (۵۸۹) سرویس در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.
- درصد پیشرفت مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) با (۱۰) درصد افزایش به (۶۰) درصد رسیده است.
- تعداد دستگاه‌های متصل به شبکه ملی اطلاعات از (۱۵۱) دستگاه در سال ۱۳۹۶ به (۲۴۱) دستگاه در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.
- تعداد سرویس‌دهندگان و سرویس‌گیرندگان گذرگاه ملی خدمات دولت (GSB) به ترتیب از (۲۷) و (۶۳) دستگاه در سال ۱۳۹۶ به (۴۴) و (۱۰۶) دستگاه اجرایی در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.
- آیین‌نامه اجرایی کلیه استعلامات و ایجاد نظام استانداردسازی و تبادل اطلاعات بین دستگاهی تهیه و به مرکز ملی فضای مجازی ارسال و در تاریخ ۱۳۹۷/۰۹/۲۴ تصویب و ابلاغ شده است.

◀ **ماده (۶۸):** به موضوعاتی از جمله ایجاد نظام اطلاعات استناد پذیر الکترونیکی و کمک به مقابله با جعل، پایش شاخص‌های توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات و دولت الکترونیک، گسترش متوازن زیرساخت‌های فنی محتوا و خدمات و دولت الکترونیک، کاهش حداقل دوازده و نیم درصد (۱۲.۵) درصد سالانه از مراجعه حضوری، حداقل هفت و نیم درصد (۷.۵) درصد رشد سالانه الکترونیکی نمودن معاملات و تجارت کالا و خدمات کشور، ده برابر کردن محتوای مناسب رقومی (دیجیتال)، استقرار و بهره برداری از سامانه‌های مالیات الکترونیکی، معاملات دولتی الکترونیکی (شامل مناقصه،

مزایده، خرید کالا) و سلامت الکترونیکی، افزایش خدمات و فعالیت دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی با استفاده از مشارکت بخش خصوصی، ارائه خدمات در ایستگاه‌های راه‌آهن، بندرها، فرودگاه‌های بین‌المللی و پایانه‌های مرزی کشور به منظور ایجاد تسهیلات برای کارورهای (اپراتورهای) پستی توسط شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران با دیگر اپراتورهای پستی اشاره شده.

◀ اهم اقدامات انجام شده در راستای تحقق ماده (۶۸):

- سند پیش شاخص‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات که مشتمل بر «شاخص‌های کلیدی فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران و دولت الکترونیک»، «شاخص‌های مرتبط با ارتباطات و فناوری اطلاعات و دولت الکترونیک در احکام برنامه ششم توسعه» و «شاخص‌های بین‌المللی ارتباطات و فناوری اطلاعات» می‌باشد تدوین شده و طی نامه شماره ۲۵۵۵۷۷ مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۱۳ به کلیه دستگاه‌های اجرایی جهت ارسال عملکرد سال ۱۳۹۷ ابلاغ شده است.
- در راستای کاهش حداقل دوازده و نیم درصد (۱۲/۵) سالانه از مراجعه حضوری به دستگاه‌های اجرائی، بر اساس گزارش دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات، میانگین امتیاز دستگاه‌های اجرایی در مرحله تراکنشی (۷۰.۲) و حدود (۱۱) درصد رشد نسبت به مرحله قبل داشته است که نشان از رشد ارائه خدمات دولت به صورت الکترونیکی و کاهش مراجعات حضوری دارد. لازم به ذکر است مرحله تراکنشی سومین مرحله از مراحل پنج‌گانه بلوغ دولت الکترونیک می‌باشد که در آن کاربر میتواند به صورت الکترونیکی با دولت ارتباط برقرار کند و دولت نیز به صورت الکترونیکی به کاربر پاسخگو باشد. هدف اصلی این مرحله، ارائه کامل خدمت به صورت الکترونیکی است.
- طراحی و پیاده‌سازی سکوی دولت همراه به پایان رسیده است و سامانه با (۶۵) خدمت و بیش از شش میلیون کاربر درحال ارائه خدمت است. همچنین بیش از (۸۵) میلیون تراکنش بر روی سامانه مذکور مبادله شده است.
- در راستای دستیابی به حداقل (۷.۵) درصدی رشد سالانه الکترونیکی نمودن معاملات و تجارت الکترونیک کالاها و خدمات، بر اساس گزارش مستند بانک مرکزی و تراکنش‌های ثبت شده در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) میزان تراکنش‌های خرید الکترونیکی از (۴۳۷) میلیون تراکنش در سال ۱۳۹۶ به بیش از (۷۷۳) میلیون تراکنش در سال ۱۳۹۷ رسیده است.

◀ **ماده (۶۹):** فراهم نمودن رایگان هوشمند سازی مدارس، امکان دسترسی الکترونیک (سخت‌افزاری - نرم‌افزاری و محتوا) به کتب درسی، کمک آموزشی، رفع اشکال، آزمون و مشاوره تحصیلی، بازی‌های رایانه‌ای آموزشی، استعداد سنجی، آموزش مهارت‌های حرفه‌ای، مهارت‌های فنی و اجتماعی به‌صورت رایگان برای کلیه دانش‌آموزان شهرهای زیر بیست هزار نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ.

◀ اهم اقدامات انجام شده در راستای تحقق ماده (۶۹):

- تفاهم نامه فیما بین وزارت متبوع و وزارت آموزش و پرورش تدوین و به امضای وزیرای محترم دو وزارتخانه ارتباطات و فناوری اطلاعات و آموزش و پرورش رسید و طی نامه شماره ۱۱/۵۹۸۶۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۳۰ به وزارت آموزش و پرورش جهت انجام اقدامات لازم ارسال گردید.
- از مجموع (۲۳۰۷۵) مدرسه اعلام شده توسط وزارت آموزش و پرورش در مناطق تحت پوشش ماده (۶۹) قانون برنامه، دسترسی به پهن باند برای (۱۹۲۵۰) مدرسه روستایی ایجاد شده است.
- برنامه زمان بندی نصب تجهیزات (مودم) در حوزه زیرساخت‌های ارتباطی و دسترسی به شبکه ملی اطلاعات برای (۱۹۲۵۰) مدرسه روستایی که توسط مجری محترم USO تدوین شده و در صورت ارائه اطلاعات از سوی وزارت آموزش و پرورش، نصب تجهیزات در حوزه زیرساخت‌های ارتباطی و دسترسی به شبکه ملی اطلاعات برای مدارس حاشیه شهرهای بزرگ قابل انجام می‌باشد.
- لازم به ذکر است تاکنون هیچ گونه اطلاعاتی در رابطه با مدارس شهرهای زیر بیست هزار نفر و حاشیه شهرهای بزرگ احصاء نشده است.

◀ ۳- تصویر کلان فصل

◀ ۳-۱- تصویر شاخص‌های کلان بخش در دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در مقایسه با برنامه ششم توسعه و دوره ۱۳۹۷-۱۳۹۸

با توجه به رشد تحولات فناوری اطلاعات و لزوم بکارگیری کاربردهای آن در راستای توسعه دولت الکترونیک و شدت و نفوذ ICT در کشور، در برنامه ششم توسعه بالاترین رشد ارزش افزوده، اشتغال، سرمایه‌گذاری و بهره‌وری به شرح ذیل برای این بخش در نظر گرفته شده است.

شکل شماره (۱): تصویر کلان بخش در برنامه ششم توسعه

بر همین اساس در برنامه ششم توسعه (۹) هدف کلی و (۱۷) هدف کمی برای این بخش در نظر گرفته شده است که با توجه به این اهداف و در نظر گیری احکام برنامه ششم توسعه، تعداد (۲۰) هدف کمی هدف در سامانه رصد و ارزیابی برنامه های توسعه (رابت) برای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در نظر گرفته شده است که آخرین عملکرد و هدف گذاری سال های آتی آن به شرح جدول (۱) می باشد. همچنین به منظور پایش جامع تر شاخص های بخش تعداد (۱۰) نماگر برای بخش در نظر گرفته شده که این نماگرها و وضعیت آن ها تا انتهای سال ۱۳۹۷ به شرح جدول (۲) می باشد.

از مجموع (۲۰) هدف تعیین شده در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال (۱۳۹۷)، تعداد (۱۲) هدف به طور کامل محقق شده اند. شایان ذکر است اهداف کمی شماره (۹) و (۱۴) جدول موضوعات «کاهش ۵۰ درصدی هزینه پهنای باند اتصال CDN ها به شبکه ملی اطلاعات نسبت به وضع کنونی»، «دسترسی ۸۰ درصد خانوارها به پهن باند» تقریباً به طور کامل محقق شده است.

جدول شماره (۱): عملکرد اهداف کمی بخش در سال های ۱۳۹۵-۱۳۹۷ و هدف گذاری در سال های ۱۴۰۰-۱۳۹۸

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	عملکرد			هدف		
			۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱	افزایش ظرفیت ترانزیت ترافیک به ۳۰ ترابیت بر ثانیه	ترابیت بر ثانیه	۰.۵۶	۱.۵	۴.۴۸	۷	۲۰	۳۰
۲	خرید و بهره برداری دو ماهواره مخابراتی و سنجش از راه دور	تعداد	۰	۰	۰	۰	۰	۲
۳	افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل ۲۰ Mb/s	مگابیت بر ثانیه	۲	۱۰	۱۱	۱۶	۱۸	۲۰
۴	ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی، بانکی و مالی) در ۸۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار کشور	درصد	۴۹	۵۰	۶۹.۳	۷۵	۷۸	۸۰

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	عملکرد			هدف		
			۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۵	ارائه ۱۰۰ درصدی خدمات دولت به صورت الکترونیکی	درصد	۲۰	۴۰	۶۲	۷۰	۸۰	۱۰۰
۶	ارائه ۱۵ خدمت نوین فضایی و باارزش افزوده	تعداد	-	-	۰	۷	۱۱	۱۵
۷	ارائه خدمات خرده بانكداری در ۱۰۰ درصد دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی	درصد	۷۰	۸۷.۸	۹۲	۹۴	۹۶	۱۰۰
۸	افزایش ظرفیت هاب پستی (تن)	تن	۱,۱۱۸	۱,۶۶۵	۱,۵۲۱	۱,۸۰۰	۲,۲۰۰	۲,۹۰۰
۹	کاهش ۵۰ درصدی هزینه پهنای باند اتصال CDN ها به شبکه ملی	درصد	۱۰	۲۵	۵۰	۰	۰	۰
۱۰	رصد، پژوهش و ارتقاء دانش در فناوری های نوین از جمله: نسل پنجم تلفن همراه، داده های عظیم، پردازش ابری، اینترنت اشیا (۴ فناوری)	درصد	۳	۱۲	۱۶	۲۰	۳۰	۴۰
۱۱	افزایش سهم در آمدی خدمات نوین پستی به حداقل ۳۰ درصد کل در آمد خدمات پستی	درصد	۱۱	۱۱.۹	۱۶.۴	۲۰	۲۵	۳۰
۱۲	درصد پیشرفت تکمیل مرکز NIX	درصد	-	۵۰	۶۰	۹۰	۹۵	۱۰۰
۱۳	استقرار ۱۰۰ درصدی سامانه صیانت اجتماعی	درصد	-	۲۰	۴۵	۶۰	۸۰	۱۰۰
۱۴	دسترسی ۸۰ درصد خانوارها به پهن باند	درصد	۶۰	۷۲.۸	۷۹.۵۶	۸۰	۸۰	۸۰
۱۵	نسبت «تعداد ایستگاههای راه آهن، بنادر، فرودگاه های بین المللی و پایانه های مرزی کشور ارایه دهنده خدمات پستی توسط اپراتورها» به «کل ایستگاههای راه آهن مراکز استانها، بنادر، فرودگاههای بین المللی و پایانههای مرزی کشور»	درصد (سالانه)	-	۵	۲۰	۱۵	۲۵	۳۵
۱۶	افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و ماهواره مخابراتی مدار بالا به میزان ۵۰ درصد	درصد	۳.۴	۱۲.۶۲	۱۷.۵	۲۵	۳۵	۵۰
۱۷	افزایش سهم درآمدی خدمات ارزش افزوده همگرا به حداقل ۲۰ درصد کل خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات	درصد	۸.۳۳	۷.۳۷	۷.۵	۸	۱۲	۲۰
۱۸	برقراری امکان دسترسی پرسرعت به ۹۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار	درصد	۴۹	۵۰	۶۹.۳	۸۰	۸۵	۹۰
۱۹	تولید و بکارگیری ۳ دسته کالای راهبردی داخلی (تجهیزات شبکه مبتنی بر IP، رادیوهای پرظرفیت و دسترسی رادیویی G4 و FAB)	درصد	۱	۱۳	۲۰	۴۵	۷۰	۱۰۰
۲۰	میزان دسترسی پرسرعت مدارس شهرهای زیر بیست هزار نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ	درصد	-	-	۸۳	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

جدول شماره (۲): عملکرد نماگرها طی سالهای ۱۳۹۵-۱۳۹۷

ردیف	عنوان نماگر	واحد اندازه گیری	عملکرد		
			۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۱	توسعه شبکه اصلی انتقال کشور	گیگابیت بر ثانیه	۱۰,۰۴۱	۱۰,۰۴۱	۲۴,۳۰۱
۲	ضریب نفوذ مشترکین فعال اینترنت پرسرعت	درصد	۷۲.۳۵	۸۱	۹۱
۳	پهنای باند اینترنت بین الملل	گیگابیت بر ثانیه	۷۴۳	۱,۲۸۲	۲,۱۷۲
۴	افزایش تعداد خدمات نوین پستی	تعداد	۲۴	۲۶	۳۴
۵	توسعه شبکه اصلی فیبر نوری	کیلومتر	۶۲,۶۰۲	۶۷,۰۶۲	۶۹,۵۱۱
۶	ضریب نفوذ تلفن همراه	درصد	۱۰۴.۲۵	۱۱۱	۱۱۳

ردیف	عنوان نماگر	واحد اندازه گیری	عملکرد		
			۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۷	تعداد نقاط روستایی دارای دسترسی پرسرعت	روستا	۲۷,۳۹۷	۲۸,۶۰۴	۲۹,۲۵۰
۸	توسعه دسترسی پرسرعت (ثابت و سیار)	میلیون مشترک	۵۷.۸	۶۵	۷۵
۹	ضریب نفوذ کاربران اینترنت	درصد	۴۸.۸	۶۴	۷۰
۱۰	توسعه شبکه IP داخلی	گیگابایت بر ثانیه	۴,۰۰۰	۶,۸۰۰	۱۸,۵۰۰

۳-۲- بررسی تطبیقی (بین المللی) تحولات و شاخص های حوزه

بررسی و تحلیل شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (IDI)

شاخص IDI (ICT Development Index) یک شاخص ترکیبی تشکیل شده از سه زیر شاخص «دسترسی»، «استفاده» و «مهارت» و شامل (۱۱) نشانگر می باشد که برای پایش و مقایسه وضعیت توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در کشورها به کار گرفته می شود. این شاخص هر ساله توسط اتحادیه جهانی مخابرات بررسی شده و هدف آن تشویق به استفاده از فناوری برای بهبود زندگی مردم و کاهش شکاف دیجیتالی می باشد. بر اساس آخرین گزارش اتحادیه جهانی مخابرات (سال ۲۰۱۷)، امتیاز شاخص (IDI) در بین (۱۷۶) کشور مورد بررسی در جهان و (۲۳) کشور مورد بررسی در منطقه چشم انداز به شرح جداول ذیل می باشد:

جدول شماره (۳): وضعیت شاخص IDI در جهان و منطقه بر اساس گزارش سال ۲۰۱۷

رتبه	امتیاز	زیر شاخص دسترسی		زیر شاخص استفاده		زیر شاخص مهارت		رتبه	امتیاز	نام کشور/منطقه
		رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز	رتبه	امتیاز			
۱	۸.۹۸	۲	۹.۳۸	۵	۸.۷	۹	۸.۷۵	۱	۸.۹۸	ایسلند
۲	۸.۸۵	۷	۸.۸۵	۴	۸.۷۱	۲	۹.۱۵	۲	۸.۸۵	کره جنوبی
۳	۸.۷۴	۸	۸.۸۵	۲	۸.۸۸	۳۱	۸.۲۱	۳	۸.۷۴	سوئیس
۲۳	۷.۸۸	۱۹	۸.۱۷	۲۶	۷.۳۴	۲۴	۸.۳۸	۲۳	۷.۸۸	رژیم اشغالگر قدس
۲۸	۷.۷۷	۳۵	۷.۸۶	۲۱	۷.۶۱	۴۱	۷.۹۳	۲۸	۷.۷۷	قبرس
۳۱	۷.۶	۲۲	۸.۱۴	۲۳	۷.۵۳	۷۳	۶.۶۵	۳۱	۷.۶	بحرین
-	۵.۶۷	-	۶.۲۵	۷۷	۴.۷۷	-	۶.۳	-	۵.۶۷	متوسط منطقه
-	۵.۱۱	-	۵.۵۹	۸۹	۴.۲۶	-	۵.۸۵	-	۵.۱۱	متوسط جهانی
از ۸۱	۵.۵۸	از ۶۷	۶.۷۴	از ۱۰۴	۳.۵۴	از ۵۸	۷.۳۲	از ۱۷۶	۵.۵۸	ایران
۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶	

جدول شماره (۴): روند تغییرات شاخص IDI

گزارش سال ۲۰۱۷		گزارش سال ۲۰۱۶					گزارش سال ۲۰۱۵			گزارش سال ۲۰۱۰			سقف امتیاز	عنوان شاخص			
میانگین جهانی	میانگین منطقه	رتبه در منطقه	رتبه در جهان	امتیاز ایران	میانگین جهانی	میانگین منطقه	رتبه در منطقه	رتبه در جهان	امتیاز ایران	رتبه در منطقه	رتبه در جهان	امتیاز شاخص			رتبه در منطقه	رتبه در جهان	امتیاز ایران
۵.۱۱	۵.۶۷	۱۶	۸۱	۵.۵۸	۴.۹۲	۵.۵۵	۱۵	۸۵	۵.۰۵	۱۴	۹۰	۴.۶۶	۲۰	۸۷	۲.۲۹	۱۰	شاخص توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات (IDI)

مأخذ: اتحادیه بین‌المللی مخابرات (ITU) - (رتبه مذکور با در نظرگیری تعداد ۱۷۶ کشور در جهان و ۲۳ کشور در منطقه که در وبسایت اتحادیه جهانی مخابرات دارای پروفایل می‌باشند، محاسبه شده است).

با توجه به جداول فوق ملاحظه می‌شود در سال ۲۰۱۷ امتیاز ایران در شاخص IDI از متوسط جهانی بیشتر و از متوسط منطقه کمتر است. در زیر شاخص «دسترسی و مهارت» امتیاز ایران از متوسط منطقه و جهان بیشتر اما در زیر شاخص «استفاده» زیر میانگین منطقه و جهان قرار دارد. بیشترین اختلاف امتیاز ایران با کشورهای برتر جهان (ایسلند، کره جنوبی و سوئیس) و کشورهای برتر منطقه (رژیم اشغالگر قدس، قبرس و بحرین) در زیر شاخص «استفاده» بوده به طوری که امتیاز کشورهای برتر جهان به طور متوسط در این زیر شاخص (۲.۵) برابر امتیاز ایران و امتیاز کشورهای برتر منطقه تقریباً دو برابر امتیاز کشور ایران می‌باشد. ایران در سال ۲۰۱۷ امتیاز (۵.۵۸) و رتبه (۸۱) جهان و (۱۶) منطقه را کسب نموده است. لازم به ذکر است از نظر پویایی در زیر شاخص دسترسی ایران پویاترین کشور جهان در جهش رتبه در زیر شاخص دسترسی (۹) پله صعود) می‌باشد. در رتبه شاخص (IDI) کشور ایران با (۴) پله صعود چهارمین کشور پویای منطقه و کشورهای ازبکستان و افغانستان با (۸) و (۶) پله جهش در رتبه شاخص IDI خود پویاترین کشورهای منطقه و جهان می‌باشند.

◀ شاخص توسعه دولت الکترونیکی (EGDI)

این شاخص ظرفیت و توانایی یک دولت برای ارائه خدمات عمومی از طریق ارتباطات و فناوری اطلاعات را نشان می‌دهد. این شاخص دارای سه زیر شاخص «خدمات آنلاین»، «زیرساخت‌های مخابراتی» و «سرمایه انسانی» می‌باشد. بر اساس آخرین گزارش سازمان ملل متحد (سال ۲۰۱۸)، امتیاز شاخص (IDI) در جهان و منطقه چشم انداز با در نظرگیری تعداد ۱۹۳ کشور جهان و ۲۵ کشور منطقه به شرح جداول ذیل می‌باشد:

جدول شماره (۵): وضعیت شاخص توسعه دولت الکترونیک در گزارش ۲۰۱۸

زیر شاخص	زیر شاخص	زیر شاخص	شاخص EGDI		
			رتبه	امتیاز	
زیر ساخت مخابراتی (TII)	سرمایه انسانی (HCI)	خدمات آنلاین (OSI)			
۰.۷۹۸	۰.۹۴۷	۱	۱	۰.۹۱۵	دانمارک
۰.۷۴۳	۱	۰.۹۷۲	۲	۰.۹۰۵	استرالیا
۰.۸۷۴	۰.۸۴۹	۰.۹۷۹	۳	۰.۹۰۱	کره جنوبی
۰.۸۵۶	۰.۶۸۷	۰.۹۴۴	۲۱	۰.۸۲۹	امارات متحده عربی
۰.۸۴۶	۰.۷۸۹	۰.۷۹۸	۲۶	۰.۸۱۱	بحرین
۰.۷۰۹	۰.۸۶۳	۰.۸۲۶	۳۱	۰.۷۹۹	رژیم اشغالگر قدس
۰.۴۱۵	۰.۶۶۲	۰.۵۶۹	-	۰.۵۴۹	متوسط جهانی
۰.۴۵۶	۰.۷۳۶	۰.۶۳۱	۱۹۳ از ۸۶	۰.۶۰۸	امتیاز ایران

جدول شماره (۶): روند تغییرات شاخص EGDی

عنوان شاخص	سقف امتیاز	گزارش سال ۲۰۱۰			گزارش سال ۲۰۱۵			گزارش سال ۲۰۱۶			گزارش سال ۲۰۱۷		
		امتیاز ایران	رتبه در جهان	رتبه در منطقه	امتیاز شاخص	رتبه در جهان	رتبه در منطقه	امتیاز ایران	رتبه در جهان	رتبه در منطقه	امتیاز ایران	رتبه در جهان	رتبه در منطقه
شاخص توسعه دولت الکترونیک (E-GDI)	۱	۰.۴۲	۱۰۲	۱۸	۰.۴۵	۱۰۵	۱۸	۰.۴۶	۱۰۶	۱۷	۰.۵۳	۱۴	۸۶
													۰.۵۵

مأخذ: وب سایت سازمان ملل متحد (UN) - (رتبه مذکور با در نظرگیری تعداد ۱۹۳ کشور در جهان و ۲۵ کشور در منطقه که در وبسایت مربوطه دارای پروفایل می باشند، محاسبه شده است).

با توجه به جداول فوق ملاحظه می شود در سال ۲۰۱۷ ایران با امتیاز (۰.۶۰۸) در شاخص توسعه دولت الکترونیک بالای میانگین جهان (۰.۵۵) و منطقه (۰.۵۸) قرار دارد و با جهش (۲۰) پله‌ای به رتبه (۸۶) جهان و (۱۴) منطقه رسیده است. لازم به ذکر است امتیاز ایران در تمامی زیرشاخص‌های سرمایه انسانی، زیرساخت مخابراتی و خدمات آنلاین بالای میانگین جهان قرار دارد. با وجود وضعیت مطلوب زیر شاخص سرمایه انسانی در کشور که با امتیاز (۰.۷۳۶) بیشتر از امتیاز کشور اول منطقه (امارات متحده عربی) می باشد اختلاف امتیاز در زیر شاخص زیرساخت مخابراتی (۰.۴) اختلاف) و زیر شاخص خدمات آنلاین (۰.۳۱) اختلاف) با کشور اول منطقه مانع تحقق هدف دستیابی به جایگاه برتر منطقه شده است که در سال‌های آتی می بایست مورد توجه قرار گیرند.

۴- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

۱) عنوان دستگاه سیاست گذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
ردیف	هدفها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	حفظ و افزایش ظرفیت پهن باند زیرساخت شبکه ملی اطلاعات	۱. افزایش سرمایه گذاری زیرساختی دولت با رویکرد غیرانتفاعی جهت کاهش هزینه های ملی ۲. جذب سرمایه گذاری مشترک خارجی در توسعه شبکه های دسترسی ۳. مقرون به صرفه نمودن دسترسی به شبکه پهن باند متناسب با درآمد سرانه ۴. استفاده اقتصادی از منابع حیاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (فرکانس، آدرس و دامنه اینترنتی، تخصیص شماره) و اعمال مدیریت کارآمد ۵. استفاده حداکثری از ظرفیت بخش های خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی در توسعه شبکه های دسترسی	۱. تأمین و توسعه زیرساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲. تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات ۳. آموزش تخصصی فناوری های دیجیتال
دوم	تأمین و افزایش زیرساخت داده ای و محتوای بومی در فضای مجازی	۱. فراهم نمودن بسترهای تولید و توسعه محتوای بومی (جوشگر، مرورگر، ایمیل، شبکه های اجتماعی) ۲. بسترسازی حضور شبکه های جهانی تحویل محتوا (CDN) و فعالیت شبکه های اجتماعی در داخل کشور ۳. کاهش هزینه های زیرساخت های ارتباطی و فناوری اطلاعات ارائه محتوای بومی	۱. تأمین و توسعه زیرساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲. تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات ۳. تنظیم، نظارت، اعمال مقررات و مدیریت بهینه منابع کمیاب بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱) عنوان دستگاه سیاست‌گذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

عنوان دستگاه مجری: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

ردیف	هدفها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
سوم	تأمین و توسعه زیرساخت ارائه خدمات الکترونیکی دولتی	۱. جهت دهی دولت الکترونیکی از پیمانکاری به آزادسازی و اپراتوری خدمات ۲. افزایش سرمایه‌گذاری زیرساختی دولت با رویکرد غیرانتفاعی جهت کاهش هزینه‌های ملی	۱. تأمین و توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
چهارم	حفظ و افزایش سهم دانش فنی داخلی در تولیدات داخلی	۱. تعامل فعال با کشورهای صاحب فناوری جهت تولید محصولات راهبردی داخلی ۲. تحقق، توسعه، تولید و بکارگیری محصولات راهبردی بومی در شبکه ۳. جهت دهی آموزش، پژوهش و نوآوری به تقاضا محوری ۴. رصد و پژوهش فناوری‌های پیشرفته و تعامل با مراکز علمی و مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی	۱. تأمین و توسعه فناوری‌های نوین فضایی و دیجیتالی ۲. تأمین و توسعه زیرساخت اقتصاد دیجیتال و کسب و کارها
پنجم	تأمین پوشش شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی دولت برای روستاهای بالای ۲۰ خانوار جمعیت، مناطق کمتر توسعه یافته و مناطق مرزی	۱. توسعه متوازن منطقه‌ای و کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور ۲. سرمایه‌گذاری مستقیم دولت و یا مشترک سازمان توسعه‌ای با بخش غیردولتی در مناطق کمتر توسعه یافته، روستایی و مناطق مرزی ۳. روزآمد نمودن مصادیق خدمات عمومی اجباری ICT	۱. تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱) عنوان دستگاه سیاست‌گذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

عنوان دستگاه مجری: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

ردیف	هدفها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
ششم	افزایش ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱. فراهم نمودن بستر حقوقی و فرهنگی ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده ارتباطی و فناوری اطلاعات ۲. شفاف‌سازی در ارائه خدمات ارزش افزوده ۳. بهبود محیط کسب و کار برای ارائه‌کنندگان خدمات نوین ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱. تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
هفتم	افزایش ظرفیت تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه و بین الملل	۱. ارتقاء فناوری‌ها و توسعه زیرساخت‌های شبکه‌های پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات ۲. توسعه ICT واحداث کربدوره‌های پر ظرفیت حمل و نقل اطلاعات جهت تجارت بین‌المللی محصولات نرم افزاری ۳. سرمایه‌گذاری مشترک بخش‌های دولتی و غیردولتی با اپراتورهای بین‌المللی و منطقه ای ۴. ساماندهی و نظام‌مند نمودن بازار خدمات پستی	۱. تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
هشتم	تأمین امنیت و صیانت از حقوق و حریم‌های فردی و اجتماعی در شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱. تعامل فعال و مشارکت با اپراتورهای دسترسی و توزیع صیانت اجتماعی شبکه به لایه‌های دسترسی ۲. جهت دهی به چرخه فناوری برای گذار از IPv۴ به IPv۶ با قابلیت اصالت‌سنجی ۳. ارتقاء قابلیت‌های امنیتی شبکه‌های ICT همزمان با توسعه شبکه	۱. تأمین و توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱) عنوان دستگاه سیاست‌گذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

عنوان دستگاه مجری: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

ردیف	هدفها	راهبردها	برنامه‌های اجرایی
۱	۲	۳	۴
نهم	تأمین و افزایش سطح فناوری، زیرساخت و کاربردهای فضایی و حفظ و بهره‌برداری حداکثری از نقاط مداری کشور	۱. توسعه متوازن فعالیت‌ها و بهره‌برداری حداکثری از زیرساخت‌های فضایی و حفظ نقاط مداری ۲. حمایت از ظرفیت‌های فعال بخش فضایی و انتقال فناوری‌های پیشرفته ۳. مشارکت و همکاری با اپراتورها و سازندگان خارجی فضایی	۱. تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲. تأمین و توسعه فناوری‌های نوین فضایی و دیجیتالی
دهم	توسعه اشتغال بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱. شفاف‌سازی و بهبود محیط کسب و کار برای ارائه‌کنندگان خدمات نوین فناوری اطلاعات ۲. نوآوری در توسعه کسب و کارهای بخش ۳. حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و توانمندسازی کسب و کارهای نوپا ۴. استفاده حداکثری از توان مشارکت عمومی - خصوصی (PPP)	۱. تأمین و توسعه زیرساخت اقتصاد دیجیتال و کسب و کارها

۲) عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	۱. گسترش کاربری ارتباطات و فناوری اطلاعات و دولت الکترونیک ۲. ارتقاء و بهبود شاخص ها، ضوابط و مقررات فنی اجرائی توسعه دولت الکترونیک	۱. اعمال هماهنگی فنی و اجرایی در تبادل اطلاعات ، پایگاه های اطلاعاتی و خدمات الکترونیکی دستگاه های اجرایی ۲. افزایش مشارکت بخش خصوصی در پروژه های دولت الکترونیک ۳. مقابله با موازی کاری در راه اندازی سامانه ها ، پایگاه اطلاعات ، پنجره واحد ارائه خدمات یا هر سامانه الکترونیکی ۴. تدوین استانداردها و ضوابط لازم	۱. توسعه دولت الکترونیک

۳) عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: سازمان فضایی ایران			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	توسعه فناوری ها، زیرساخت، کاربردها و کسب و کارهای فضایی و حفظ و بهره برداری حداکثری از نقاط مداری کشور	۱. حمایت از ظرفیت های فعال بخش فضایی و انتقال فناوری های پیشرفته ۲. توسعه و بهره برداری حداکثری از زیرساخت های فضایی ۳. توسعه متوازن فعالیت ها در کل زنجیره ارزش فضایی	۱. مدیریت، تامین و توسعه زیرساخت ها، خدمات و کاربردهای فضایی

۴) عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	توسعه بازار ارتباطات و فناوری اطلاعات و ایجاد فضای رقابتی سالم	۱. ارتقا نظامها و زیرساختهای تنظیم مقرراتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲. حفظ و صیانت از منافع و حقوق کلیه ذینفعان بازار ارتباطات و فناوری اطلاعات ۳. استفاده اقتصادی از منابع حیاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱. تنظیم، نظارت، اعمال مقررات و مدیریت بهینه منابع کمیاب بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

۵) عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
	حفظ و افزایش سهم دانش فنی داخلی در تولیدات ICT داخلی	۱. توسعه و گسترش پژوهش در زمینه ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲. تحقق و توسعه در تولید و بکارگیری محصولات راهبردی بومی ۳. تعامل فعال با کشورهای صاحب فناوری جهت تولید محصولات راهبردی داخلی	۱. تأمین و توسعه فناوریهای نوین فضایی و دیجیتالی

۶) عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه فضایی ایران

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	۱. توسعه خدمات نوین و محصولات راهبردی حوزه فضایی ۲. افزایش توان داخلی فناوری ساخت ماهواره	۱. توسعه متوازن فعالیتها و بهره برداری حداکثری از زیرساختهای فضایی ۲. استفاده از ظرفیتهای شرکت‌های دانش بنیان فعال در حوزه فناوریهای فضایی ۳. تعامل فعال با کشورهای صاحب فناوری جهت تولید محصولات راهبردی حوزه فضایی	۱. تأمین و توسعه فناوریهای نوین فضایی و دیجیتالی

۷) عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

عنوان دستگاه مجری: دانشگده علمی کاربردی پست و مخابرات

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	آموزش مهارت‌های تخصصی و کاربردی بخش ICT	۱. تعامل مستمر با مراکز آموزشی داخلی و خارجی فعال در حوزه ICT و اقتصاد دیجیتال ۲. ارائه بسترهای نوین آموزشی و کاربردی بخش ICT	۱. آموزش تخصصی فناوریهای دیجیتالی

۸) عنوان دستگاه سیاستگذار: مرکز ملی فضای مجازی

عنوان دستگاه مجری: مرکز ملی فضای مجازی

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقاء امنیت و سلامت فضای مجازی کشور	۱. شناسایی و مدیریت حفاظت از حقوق افراد و منافع جمعی و ملی در فضای مجازی ۲. تصویب دستورالعملها و پیوستهای امنیتی پروژهها و طرح های فضای مجازی کشور	۱. برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور ۲. برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور
دوم	مواجهه فعال و مبتکرانه با فضای مجازی در سطح ملی و جهانی	۱. سرمایه گذاری در امر ایجاد و توسعه انواع فناوریها و صنایع پیشرفته و رقابتی ۲. استفاده از فرصتها و مقابله با تهدیدات فضای مجازی	۱. برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور ۲. برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور
سوم	توسعه و ساماندهی امور فرهنگی، اجتماعی و محتوایی فضای مجازی کشور	۱. رصد و ذائقه سنجی مستمر فضای مجازی کشور ۲. توسعه محتوا و خدمات کارآمد و رقابتی منطبق بر ارزشها و فرهنگ اسلامی- ایرانی	۱. برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور ۲. برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور
چهارم	تنظیم مقررات و حقوق فضای مجازی کشور	۳. رفع خلاء های قانونی و راهبری حقوق فضای مجازی	۱. برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور ۲. برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور

۸) عنوان دستگاه سیاستگذار: مرکز ملی فضای مجازی

عنوان دستگاه مجری: مرکز ملی فضای مجازی

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	ارتقاء امنیت و سلامت فضای مجازی کشور	۳. شناسایی و مدیریت حفاظت از حقوق افراد و منافع جمعی و ملی در فضای مجازی ۴. تصویب دستورالعمل‌ها و پیوست‌های امنیتی پروژه‌ها و طرح های فضای مجازی کشور	۳. برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور ۴. برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور
دوم	مواجهه فعال و مبتکرانه با فضای مجازی در سطح ملی و جهانی	۳. سرمایه گذاری در امر ایجاد و توسعه انواع فناوری‌ها و صنایع پیشرفته و رقابتی ۴. استفاده از فرصت‌ها و مقابله با تهدیدات فضای مجازی	۳. برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور ۴. برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور
سوم	توسعه و ساماندهی امور فرهنگی، اجتماعی و محتوایی فضای مجازی کشور	۴. رصد و ذائقه سنجی مستمر فضای مجازی کشور ۵. توسعه محتوا و خدمات کارآمد و رقابتی منطبق بر ارزش‌ها و فرهنگ اسلامی- ایرانی	۳. برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور ۴. برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور
چهارم	تنظیم مقررات و حقوق فضای مجازی کشور	۶. رفع خلاء های قانونی و راهبری حقوق فضای مجازی	۳. برنامه نظارت و رصد فضای مجازی کشور ۴. برنامه مدیریت راهبردی فضای مجازی کشور

۹) عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: شرکت ارتباطات زیرساخت			
ردیف	هدفها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	توسعه و تکمیل زیرساختهای ارتباطی و رادیویی	۱. فراهم سازی بسترهای مدیریت شبکه ۲. استفاده از ظرفیت شرکت های داخلی و خارجی فعال به منظور بهبود پایداری و کیفیت شبکه	۱. تأمین و توسعه زیرساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲. تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱۰) عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			
عنوان دستگاه مجری: شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران			
ردیف	هدفها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	۱. توسعه فناوری در حوزه پست ۲. اختصاص و به هنگام سازی کد پستی	۱. فراهم سازی زیرساخت های مورد نیاز شبکه پستی ۲. ایجاد پایداری در سیستم های جامع رهسپاری و توزیع ۳. مرسولات پستی و سایر سیستم های کاربردی پست ۴. اخذ بازخورد و سنجش رضایتمندی مشتریان خدمات پستی ۵. کنترل، به روزرسانی و تجمیع داده های کد پستی	۱. تأمین و توسعه زیرساخت های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲. تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه سیاستگذار در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰	
عنوان دستگاه سیاستگذار: ۱۴۹۰۰۰۰	شماره طبقه بندی دستگاه سساستگذار: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۱۲۵	از ورودی موزه ها و محوطه های درآمد حاصل تاریخی و سایر منافع حاصله	۷۹		۱۵۰		۱۵۰		۱۵۰	
	جمع	۷۹	۰	۱۵۰	۰	۱۵۰	۰	۱۵۰	۰

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰	
عنوان دستگاه مجری: ۱۴۹۲۰۰۰	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: سازمان فضایی ایران

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۲۰۷	درآمد حاصل از فروش و عرضه فعالیتهای فضائی ، همچنین اعطای مجوزهای فضائی	۱۰۹,۵۱۸		۱۴۰,۰۰۰		۱۸۰,۰۰۰		۱۸۰,۰۰۰	
	جمع	۱۰۹,۵۱۸	۰	۱۴۰,۰۰۰	۰	۱۸۰,۰۰۰	۰	۱۸۰,۰۰۰	۰

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: ۱۴۹۱۰۰

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۳۰۴۱۴	درآمد حاصل از حق السهم سازمان	۵۰۷,۷۱۹		۷۰۰,۰۰۰		۸۰۰,۰۰۰	۰	۸۰۰,۰۰۰	
۱۳۰۴۰۴	درآمد حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات - حق امتیاز شبکه و جریمه عدم انجام تعهدات	۴۸,۸۶۹,۸۰۴		۶۰,۹۰۰,۰۰۰		۶۶,۷۸۰,۰۰۰	۰	۶۶,۷۸۰,۰۰۰	
۱۴۰۱۰۶	درآمد حاصل از خدمات مخابراتی - حق استفاده از فرکانس رادیویی	۲,۶۸۷,۲۳۲		۱,۸۵۰,۰۰۰		۱,۸۵۰,۰۰۰	۰	۱,۸۵۰,۰۰۰	
۱۳۰۴۱۱	فعالیت اپراتورهای جدید	۰		۰		۰	۰	۰	
۱۵۰۱۲۰	درآمد حاصل از سایر جرائم و خسارات	۰		۰		۰	۰	۰	
۱۳۰۴۱۷	بدهی معوقه اپراتورهای مخابراتی	۰		۰		۰	۰	۰	
۱۳۰۴۱۲	درآمد حاصل از خدمات عمومی اجباری روستائی	۰		۰		۰	۰	۰	
۱۶۰۱۵۴	درآمد حاصل از افزایش ۱۰ ریال به قیمت هر پیامک	۰		۰		۰	۰	۰	
۱۳۰۴۱۳	درآمد حاصل از نامبرینگ (شماره گذاری مخابراتی)	۹۷۶,۴۹۲		۸۶۱,۰۰۰		۷۶۵,۰۰۰	۰	۷۶۵,۰۰۰	
	جمع	۵۳,۰۴۱,۲۴۷	۰	۶۴,۳۱۱,۰۰۰	۰	۷۰,۱۹۵,۰۰۰	۰	۷۰,۱۹۵,۰۰۰	

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰	
عنوان دستگاه مجری: ۱۴۹۰۰۱	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	-	۹۳,۰۰۰	-	۴۰۰,۰۰۰	-	۲۰۰,۰۰۰	-	,۰۰۰
	جمع	-	۹۳,۰۰۰	-	۴۰۰,۰۰۰	-	۲۰۰,۰۰۰	-	,۰۰۰

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰	
عنوان دستگاه مجری: ۱۱۳۵۸۶	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: پژوهشگاه فضایی ایران

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۰	۲۰۰,۸۰۱	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۳۰۰,۰۰۰	۰	۳۰۰,۰۰۰
	جمع	۰	۲۰۰,۸۰۱	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۳۰۰,۰۰۰	۰	۳۰۰,۰۰۰

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰	
عنوان دستگاه مجری: ۱۴۹۰۰۹	شماره طبقه بندی دستگاه مجری: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات-دانشکده علمی - کاربردی پست و مخابرات

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی		۱۳,۸۵۷		۲۰,۰۰۰		۲۰,۰۰۰		۲۰,۰۰۰
	جمع	۰	۱۳,۸۵۷	۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه سیاستگذار در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰	
عنوان دستگاه سیاستگذار: ۱۰۱۰۷۷	شماره طبقه بندی دستگاه سیاستگذار: مرکز ملی فضای مجازی کشور

میلیون ریال

شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۳۰۴۲۰	حاصل از حق مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات - درآمد توسط شورای عالی فضای مجازی مجوزهای صادر شده	۰		۱۰,۰۰۰		۱,۰۰۰		۱,۰۰۰	
	جمع	۰	۰	۱۰,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰	۰

فرم شماره (۳): برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی (ارقام به میلیون ریال)

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۹۲۰۷	عنوان دستگاه مجری: وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
-------------------------------------	--

پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹													مجموع	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سجده عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت) یا محصول (نهایی)	شماره برنامه / خروجی							
	جمع			پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنی			قیمت تمام شده			مقدار											
	جمع کل	منابع هدفمندی سایر	اختصاصی سایر	عمومی	منابع هدفمندی سایر	اختصاصی سایر	عمومی	منابع هدفمندی سایر	اختصاصی سایر	عمومی	منابع هدفمندی سایر	اختصاصی سایر	عمومی		منابع هدفمندی سایر	اختصاصی سایر	عمومی	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷				برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷				
																											۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸
۱,۶۰۱,۰۰۰	۱,۵۹۳,۲۴۵	۰	۰	۱,۵۹۳,۲۴۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۸۳,۳۶۸	۱,۳۱۸,۵۸۳	۱,۶۶۰,۷۷۱	۵۳۱,۰۸۱,۶۶	۴۶۰,۱۹۵,۰۰	۸۳۰,۳۸۵,۵۰	۳	۳	۲	تأمین و توسعه بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۰		
۴۲۳,۷۶۲	۴۱۳,۴۶۰			۴۱۳,۴۶۰														۲۴,۷۴۹			۱۳۸,۲۳۳					۳۱	۰	۰	پیگیری و نظارت بر توسعه زیرساخت های استانی ICT	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۴
۶۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰			۶۰۰,۰۰۰															۷۴۰,۰۰۰	۹۲۳,۹۹۳	۶۰۰,۰۰۰	۷۴۰,۰۰۰	۸۴۲,۹۹۳	۱	۱	۱	فعالیت های حوزه در بخش ICT زیرساخت ها (ابلاغ قانون محاسبات عمومی کشور) پیشبرد	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۹		
۳۶۸,۵۷۷	۳۷۷,۷۸۷			۳۷۷,۷۸۷														۲۴,۲۵۴			۱۴۳,۰۱۷					۳۰	۲۵	۳۰	برنامه ریزی و نظارت بر توسعه زیرساخت های بخش	۱۳۰۲۰۰۱۰۱۷
۲۰۸,۶۶۱	۲۰۱,۹۹۸			۲۰۱,۹۹۸														۱۲,۰۹۱			۱۲۲,۳۷۴					۱۰	۱۰	۲۰	انجام مطالعات اقتصادی توسعه زیر ساخت های بخش	۱۳۰۲۰۰۱۰۱۸
۲,۲۳۲,۵۵۲	۲,۲۲۶,۸۳۱			۲,۲۲۶,۸۳۱														۳۸,۳۸۴			۲۶۱,۸۴۴					۵	۳	۴	تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۰

پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹														مصدوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سجده عملکرد	برنامه اجرایی/ خروجی(خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/ خروجی					
	جمع				پرداخت‌های انتقالی			سایر هزینه‌ها			اجتناب‌ناپذیر			هزینه‌های پرسنلی			قیمت تمام شده			مقدار										
	جمع کل	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر			اختصاصی	عمومی	برآورد ۱۳۹۹	مصدوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹				مصدوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
																												۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۷
۱۴۳,۴۲۵	۱۳۸,۷۹۸		۱۳۸,۷۹۸	.	.	.	.	.	۷,۰۶۲	.	.	.	.	.	۴۸,۱۸۴	.	.	۸۳,۵۵۲	۱۵۲,۰۵۱	۱۱۹,۹۵۱	۳۳,۱۳۲,۰۰۰	۱۹,۰۰۶,۶۳۷	۱۴,۹۹۳,۸۱۷	۶	۸	۸	گزارش	انجام مطالعات اقتصادی توسعه کاربردها و خدمات بخش	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۲	
۲۹۶,۸۰۴	۲۹۸,۳۸۷		۲۹۸,۳۸۷	.	.	.	.	.	۱۷,۸۶۱	.	.	.	.	.	۱۲۱,۸۳۵	.	.	۱۵۸,۶۹۱	.	.	۹,۶۲۵,۳۸	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۳۱	۰	۰	گزارش	پیگیری و نظارت برنامه‌های توسعه کاربردها و خدمات ICT استانی	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۵	
۱,۵۲۰,۰۰۰	۱,۵۲۰,۰۰۰		۱,۵۲۰,۰۰۰	.	.	.	۱,۵۲۰,۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۱,۳۸۰,۰۰۰	۳۳۳,۴۷۲	۱,۵۲۰,۰۰۰	۱,۳۸۰,۰۰۰	۳۵۹,۴۷۲	۱	۱	۱	میلیون ریال	پیشبرد فعالیت‌های حوزه در بخش ICT کاربردها و خدمات(ابلاغ‌های ماده ۷۵ قانون محاسبات عمومی کشور)	۱۳۰۲۰۰۲۰۱۱				
۲۷۲,۳۲۳	۲۶۹,۶۴۶		۲۶۹,۶۴۶	.	.	.	.	.	۱۳,۴۶۱	.	.	.	.	.	۹۱,۸۲۵	.	.	۱۶۴,۳۶۰	۴۳۹,۱۸۴	۲۹۴,۰۶۴	۲۰,۷۴۲,۰۰۰	۱۷,۵۶۷,۳۶	۱۴,۷۰۳,۲۰	۱۳	۲۵	۲۰	گزارش	سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و نظارت برنامه‌های توسعه کاربردها و خدمات بخش	۱۳۰۲۰۰۲۰۱۲	
۸۷,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	.	۸۰,۰۰۰	.	.	.	.	.	۴,۷۸۹	.	.	.	.	.	۲۶,۷۴۷	.	.	۴۸,۴۶۴	.	.	۱۶,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۵,۰۰۰	.	.	.	تعداد فرصت شغلی	تامین و توسعه زیرساخت اقتصاد دیجیتال و کسب و کارها	۱۳۰۲۰۰۶۰۰۰
۸۷,۰۰۰	۸۰,۰۰۰		۸۰,۰۰۰	.	.	.	.	.	۴,۷۸۹	.	.	.	.	.	۲۶,۷۴۷	.	.	۴۸,۴۶۴	.	.	۴۰,۰۰۰	.	.	.	۲	.	.	گزارش	سیاست‌گذاری, برنامه‌ریزی و نظارت بر توسعه زیرساخت اقتصاد دیجیتال و کسب و کارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱۳۰۲۰۰۶۰۰۲

پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹															مبلغ عملکرد ۱۳۹۷	مبلغ مصوب ۱۳۹۸	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سجده عملکرد	برنامه اجرایی/ خروجی(خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/ خروجی							
	جمع			پرداخت‌های انتقالی			سایر هزینه‌ها			اجتناب‌ناپذیر			هزینه‌های پرسنی					قیمت تمام شده			مقدار												
	جمع کل	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر	اختصاصی			عمومی	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸				عملکرد ۱۳۹۷						
																												جمع کل	منابع هدفمند سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمند سایر	اختصاصی
۲,۰۷۲,۰۲۰	۲,۰۴۹,۹۹۶	۰	۰	۲,۰۴۹,۹۹۶	۰	۰	۰	۱,۷۵۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۱۷,۹۲۸	۰	۰	۰	۱۰۰,۱۴۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱۸۱,۹۲۷	۱,۱۲۴,۷۳۹	۱,۰۲۲,۴۵۳	۱۰۲,۴۹۹,۸۰	۶۶,۱۶۱,۰۰	۷۳,۰۳۲,۰۰	۲۰	۱۷	۱۴	متوسط پیشرفت شش فناوری(رایانه ش ابری، داده‌های عظیم، نسل تلفن پنجم همراه، ماهواره سنجشی و مخابراتی	تأمین و توسعه فناوری‌های نوین فضایی و دیجیتالی	۱۳۰۲۰۲۰۰۰۰
۳۲۲,۰۲۰	۲۹۹,۹۹۶	۰	۰	۲۹۹,۹۹۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۷,۹۲۸	۰	۰	۰	۱۰۰,۱۴۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱۸۱,۹۲۷	۳۴,۷۳۹	۵,۴۵۳	۲۹,۹۹۹,۶۰	۳۴,۷۳۹,۰۰	۵,۴۵۳,۰۰	۱۰	۳	۱	گزارش سیاست‌گذاری، راهبری و نظارت توسعه فناوری‌های نوین فضایی و دیجیتالی	سیاست‌گذاری، راهبری و نظارت توسعه فناوری‌های نوین فضایی و دیجیتالی	۱۳۰۲۰۲۰۰۰۶
۱,۷۵۰,۰۰۰	۱,۷۵۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۷۵۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۱,۷۵۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱,۰۹۰,۰۰۰	۱,۰۹۰,۰۰۰	۱,۰۹۰,۰۰۰	۱,۰۹۰,۰۰۰	۱,۰۹۰,۰۰۰	۱	۱	۱	پیشبرد فعالیت‌های در حوزه بخش فناوری های نوین فضایی و دیجیتالی (ابلا غ‌های ماده ۷۵ قانون محاسبات عمومی کشور) میلیون ریال	پیشبرد فعالیت‌های در حوزه بخش فناوری های نوین فضایی و دیجیتالی (ابلا غ‌های ماده ۷۵ قانون محاسبات عمومی کشور) میلیون ریال	۱۳۰۲۰۲۰۰۲۱
۵,۹۹۲,۵۷۲	۵,۹۵۰,۰۷۲	۰	۰	۵,۹۵۰,۰۷۲	۰	۰	۰	۳,۸۷۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۱۲۲,۱۹۵	۰	۰	۰	۷۳۷,۵۱۵	۰	۰	۰	۰	۰	۱,۲۲۰,۳۶۲	۴,۴۷۶,۵۵۷	۳,۳۷۰,۷۱۱	۱,۰۷۸,۹۶۴	۱,۱۸۳,۴۳۴	۱,۱۰۰,۲۸۹				جمع		

عنوان دستگاه مجری: سازمان فضایی ایران															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۹۲۰۷																		
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹														مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/ خروجی								
	جمع				پرداخت‌های انتقالی				سایر هزینه‌ها				اجتناب‌ناپذیر				هزینه‌های پرسنلی				قیمت تمام شده					مقدار							
	جمع کل	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی			سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی				عمومی	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	
																																	۱
۲۸۶,۴۹۵	۲۶۰,۴۵۰	.	.	.	۲۶۰,۴۵۰	.	.	.	.	.	.	.	۵۱,۲۶۵	.	.	.	۱۱۱,۱۶۱	.	.	.	۹۸,۰۲۴	۱۸۲,۶۵۰	۱۴۲,۸۵۸	۶۵,۱۱۲,۵	۲۰,۴۰۸	۱۴۲,۸۵۸	۴	۷	۱	۱۵	ارائه خدمت نوین فضایی و افزایش	تامین و توسعه زیر ساخت‌ها، خدمات، کاربردها و مدیریت بخش فضایی	۱۳۰۲۰۰۴۰۰۰
۱۱۴,۵۹۸	۱۰۴,۱۸۰	.	.	.	۱۰۴,۱۸۰	.	.	.	.	.	.	.	۲۰,۵۰۶	.	.	.	۴۴,۴۶۴	.	.	.	۳۹,۲۱۰	۷۳,۰۶۰	۵۷,۱۴۳	۲,۶۰۵	۱,۸۲۷	۱,۴۲۷	۴۰	۴۰	۴۰	گزارش - سند	تهیه و ارائه اسناد و گزارش‌های مدیریتی و توسعه فعالیت‌های فضایی کشور	۱۳۰۲۰۰۴۰۰۲	
۹۱,۶۷۸	۸۲,۳۴۴	.	.	.	۸۲,۳۴۴	.	.	.	.	.	.	.	۱۶,۴۰۵	.	.	.	۳۵,۵۷۲	.	.	.	۳۱,۳۶۸	۷۳,۰۶۰	۵۷,۱۴۳	۲,۶۰۵	۱,۸۲۷	۱,۴۲۷	۳۲	۴۰	۴۰	گزارش - سند	راهبری و نظارت بر پروژه‌ها و توسعه کاربردها و خدمات فضایی کشور	۱۳۰۲۰۰۴۰۰۸	
۴۰,۱۰۹	۳۶,۴۶۳	.	.	.	۳۶,۴۶۳	.	.	.	.	.	.	.	۷,۱۷۷	.	.	.	۱۵,۵۶۳	.	.	.	۱۳,۷۲۳	۱۱,۸۷۳	۹,۲۸۶	۲,۶۰۵	۱,۶۹۶	۱,۳۲۵	۱۴	۷	۷	گزارش - سند	انجام مطالعات فنی - اقتصادی و ارائه گزارشات توسعه و ترویج کسب و کارهای فضایی	۱۳۰۲۰۰۴۰۰۹	
۴۰,۱۰۹	۳۶,۴۶۳	.	.	.	۳۶,۴۶۳	.	.	.	.	.	.	.	۷,۱۷۷	.	.	.	۱۵,۵۶۳	.	.	.	۱۳,۷۲۳	۲۴,۶۵۷	۱۹,۲۸۶	۲,۶۰۵	۱,۷۶۱	۱,۳۷۶	۱۴	۱۴	۱۴	خدمت	ارائه خدمات فضایی	۱۳۰۲۰۰۴۰۱۰	
۲۸۶,۴۹۵	۲۶۰,۴۵۰	.	.	.	۲۶۰,۴۵۰	.	.	.	.	.	.	.	۵۱,۲۶۵	.	.	.	۱۱۱,۱۶۱	.	.	.	۹۸,۰۲۴	۱۸۲,۶۵۰	۱۴۲,۸۵۸	جمع									

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۹۱۰۰														عنوان دستگاه مجری: سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی		
پیش‌بینی ۱۴۰۰ (عمومی و متفرقه)	برآورد ۹۹					مصوب ۹۸(عمومی و متفرقه)	عملکرد ۹۷(عمومی و متفرقه)	هدف کمی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی	شماره طبقه‌بندی برنامه/خروجی
	جمع/عمومی و متفرقه)	سایر هزینه ها (عمومی و متفرقه)	اجتناب ناپذیر(عمومی و متفرقه)	پرسنلی(عمومی و متفرقه)	قیمت تمام شده			مقدار			قیمت تمام شده					
								برآورد ۹۹	مصوب ۹۸	عملکرد ۹۷	برآورد ۹۹	مصوب ۹۸	عملکرد ۹۷			
۱,۱۳۷,۸۱۰	۱,۱۰۷,۱۰۰	۲۴,۰۰۰	۱۹۷,۸۰۰	۸۸۵,۳۰۰	۹۹۳,۸۹۷	۷۴۴,۸۷۸	۵۵۳۵۵	۴۹۶۹۵	۳۲۳۸۶	۲۰	۲۰	۲۳	مصوبه /دستورالعمل	تنظیم، نظارت، اعمال مقررات و مدیریت بهینه منابع کمیاب بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۵۰۰۰	
۲,۰۶۰	۱,۹۷۴	۴۲	۳۲۰	۱,۶۱۲	۱,۸۹۷	۲۰۱	۹۹	۹۵	۹	۲۰	۲۰	۲۳	جلسه	انجام فعالیت های دبیرخانه ای کمیسیون تنظیم مقررات	۱۳۰۲۰۰۵۰۰۹	
۲۲۸,۴۷۸	۲۱۹,۳۷۰	۵,۱۲۵	۳۴,۹۹۱	۱۷۹,۲۵۴	۷۵,۳۶۴	۵۵,۹۳۸	۴۸۷۵	۱۴۲۲	۱۰۱۷	۴۵	۵۳	۵۵	تعداد ضابطه/مقرره	تدوین و ابلاغ آیین نامه ها، مقررات، ضوابط، دستورالعمل ها و نرخ های تعرفه خدمات رادیویی، ارتباطی و فناوری اطلاعات کشور	۱۳۰۲۰۰۵۰۱۰	
۷۹۴,۷۴۴	۷۷۷,۷۹۸	۱۶,۵۳۹	۱۴۵,۱۳۵	۶۱۶,۱۲۴	۸۲۳,۴۹۸	۶۱۴,۳۷۹	۴۹	۵۲	۳۸	۱۶,۰۰۰	۱۵,۹۷۲	۱۵,۹۷۲	تعداد پروانه/مجوز	صدور، تمدید، لغو و نظارت بر پروانه/مجوز خدمات رادیویی، ارتباطی و فناوری اطلاعات و پایش فرکانس در کشور	۱۳۰۲۰۰۵۰۱۱	
۱۱۲,۵۲۸	۱۰۷,۹۵۸	۲,۲۹۴	۱۷,۳۵۴	۸۸,۳۱۰	۹۳,۱۳۸	۷۴,۳۶۰	۱۰	۹	۶	۱۱,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	تعداد گواهی/مجوز	صدور گواهی تایید نمونه و مجوز ثبت سفارش و ترخیص تجهیزات حوزه رادیویی، ارتباطی و فناوری اطلاعات کشور	۱۳۰۲۰۰۵۰۱۲	

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۹۰۰۱

پیش‌بینی ۱۴۰۰ (عمومی و اختصاصی)	برآورد ۹۹												مصوب ۹۸ (عمومی و اختصاصی)	عملکرد ۹۷ (عمومی و اختصاصی)	قیمت تمام شده			مقدار			سنجه عملکرد	برنامه / خروجی
	جمع			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			پرسنلی					۹۹	۹۸	۹۷	۹۹	۹۸	۹۷		
	جمع	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی	عمومی										
۴۸۷,۷۹۳	۴۶۱,۶۳۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۶۱,۶۳۰	۴,۱۷۶	۴,۱۷۶	-	۲۰۰	۲۰۰	-	۴۵۷,۲۵۴	۱۹۵,۶۲۴	۲۶۱,۶۳۰	۶۳۰,۰۰۰	۲۷۷,۰۲۸	۱۸۴۶۵	۴۲۰۰۰	۲۷۷۰۳	۲۵	۱۵	۱۰	متوسط پیشرفت شش فناوری (رایانش ابری، داده های عظیم، نسل پنجم تلفن همراه، اینترنت اشیا، ماهواره سنجشی و مخابراتی)	برنامه تأمین و توسعه فناوری‌های نوین فضایی و دیجیتالی
۳۲۶,۸۲۱	۳۰۹,۲۹۲	۱۳۴,۰۰۰	۱۷۵,۲۹۲	۲,۷۹۸	۲,۷۹۸	-	۱۳۴	۱۳۴	-	۳۰۶,۳۶۰	۱۳۱,۰۶۸	۱۷۵,۲۹۲	۴۱۸,۷۵۰	۱۸۵,۰۱۰	۱۲۳۷۲	۲۷۹۱۷	۱۸۵۰۱	۲۵	۱۵	۱۰	درصد پیشرفت	بومی سازی محصولات حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات (سه دسته کالای راهبردی)
۱۶۰,۹۷۲	۱۵۲,۳۳۸	۶۶,۰۰۰	۸۶,۳۳۸	۱,۳۷۸	۱,۳۷۸	-	۶۶	۶۶	-	۱۵۰,۸۹۴	۶۴,۵۵۶	۸۶,۳۳۸	۲۱۱,۲۵۰	۹۲,۰۱۸	۳۸۰۸۵	۷۰۴۱۷	۴۶۰۰۹	۴	۳	۲	پروژه	ارایه خدمات مشاوره‌ای و پژوهشی در حوزه فاوا

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه فضایی ایران

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۳۵۸۶

پیش بینی ۱۴۰۰ (عمومی و اختصاصی)	برآورد ۱۳۹۹											مصوب ۱۳۹۸ (عمومی و اختصاصی)	عملکرد ۱۳۹۷ (عمومی و اختصاصی)	بهای تمام شده			هدف کمی			سنجه عملکرد	برنامه اجرایی/خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/ خروجی	
	جمع			سایر هزینه ها			اجتناب نا پذیر			هزینه های پرسنلی				برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷				
	جمع کل	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی												عمومی
۵۳۷,۸۶۴	۵۱۶,۲۴۰	۳۰۰,۰۰۰	۲۱۶,۲۴۰	۱۰۸,۸۶۰	۱۰۸,۸۶۰	۰	۱۴,۱۶۰	۱۴,۱۶۰	۰	۳۹۳,۲۲۱	۱۷۶,۹۸۱	۲۱۶,۲۴۱	۱۱۹,۰۰۰	۳۵۱,۷۷۹	۳۲,۲۶۵	۶۶,۱۱۱	۱۹,۵۴۳	۱۶	۱۸	۱۸	متوسط پیشرفت شش فناوری(رایانش ابری،داده های عظیم،نسل پنجم تلفن فضایی و دیجیتالی همراه،اینترنت اشیاء، ماهواره سنجشی و مخابراتی)	۱۳۰۲۰۰۳۰۰۰	
۲۱۷,۵۵۷	۲۱۴,۱۴۳	۱۸۰,۰۰۰	۳۴,۱۴۳	۸۵,۰۰۰	۸۵,۰۰۰	۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۰	۱۱۹,۱۴۳	۸۵,۰۰۰	۳۴,۱۴۳	۳۰۰,۰۰۰	۲۲۵,۱۸۹	۱۱,۸۹۷	۱۸,۷۵۰	۱۲,۵۱۱	۱۸	۱۶	۱۸	پژوهش و شناخت فناوری های کاربردی منتج از فناوری های نوین فضایی	۱۳۰۲۰۰۳۰۱۰	
۲۲,۲۴۶	۲۰,۹۹۳	۸,۴۶۴	۱۲,۵۲۹	۱,۶۸۳	۱,۶۸۳	۰	۲۹۳	۲۹۳	۰	۱۹,۰۱۷	۶,۴۸۸	۱۲,۵۲۹	۴۴,۴۰۰	۷,۱۱۱	۲,۰۹۹	۲,۲۲۰	۲۹۶	۱۰	۲۰	۲۴	توسعه فناوری مکانیزمها و عملگرهای فضایی	۱۳۰۲۰۰۳۰۱۳	
۳۳,۱۹۹	۳۱,۲۸۲	۱۲,۱۲۰	۱۹,۱۶۲	۲,۴۱۰	۲,۴۱۰	۰	۴۲۰	۴۲۰	۰	۲۸,۴۵۲	۹,۲۹۰	۱۹,۱۶۲	۷۱,۰۴۰	۱۳,۰۲۲	۱,۷۳۸	۲,۹۶۰	۸۱۴	۱۸	۲۴	۱۶	توسعه فناوری مولدهای انرژی و سازه های فضایی	۱۳۰۲۰۰۳۰۱۴	
۲,۱۶۸	۲,۰۵۴	۹۱۶	۱,۱۳۸	۱۸۲	۱۸۲	۰	۳۲	۳۲	۰	۱,۸۴۱	۷۰۲	۱,۱۳۸	۱۷۷,۶۰۰	۱,۷۰۳	۱۴۷	۸,۸۸۰	۶۱	۱۴	۲۰	۲۸	توسعه آزمایشگاههای فضایی	۱۳۰۲۰۰۳۰۱۵	
۴۳,۷۵۲	۴۱,۹۴۴	۲۳,۸۵۶	۱۸,۰۸۸	۴,۷۴۳	۴,۷۴۳	۰	۸۲۷	۸۲۷	۰	۳۶,۳۷۴	۱۸,۲۸۶	۱۸,۰۸۸	۲۶۷,۴۰۰	۲۵,۲۱۴	۲,۹۹۶	۱۷,۸۲۷	۱,۵۷۶	۱۴	۱۵	۱۶	توسعه و بومی سازی ماهواره های سنجشی و مخابراتی	۱۳۰۲۰۰۳۰۱۶	

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۳۵۸۶														عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه فضایی ایران									
پیش بینی ۱۴۰۰ (عمومی و اختصاصی)	برآورد ۱۳۹۹												مصوب ۱۳۹۸ (عمومی و اختصاصی)	عملکرد ۱۳۹۷ (عمومی و اختصاصی)	بهای تمام شده			هدف کمی			سنجه عملکرد	برنامه اجرایی/خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/ خروجی
	جمع			سایر هزینه ها			اجتناب نا پذیر			هزینه های پرسنلی					برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
	جمع کل	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی	عمومی	جمع	اختصاصی	عمومی											
۱۵۴,۲۶۲	۱۴۵,۵۷۲	۵۸,۶۷۶	۸۶,۸۹۶	۱۱,۶۶۷	۱۱,۶۶۷	۰	۲,۰۳۴	۲,۰۳۴	۰	۱۳۱,۸۷۱	۴۴,۹۷۵	۸۶,۸۹۶	۱۵۰,۹۶۰	۵۲,۰۸۴	۹,۰۹۸	۷,۵۴۸	۴,۳۴۰	۱۶	۲۰	۱۲	درصد پیشرفت	توسعه فناوری حمل و نقل فضایی و سامانه های استراتوسفری	۱۳۰۲۰۰۳۰۱۷
۵,۰۰۵	۴,۷۷۷	۲,۵۰۱	۲,۲۷۶	۴۹۷	۴۹۷	۰	۸۷	۸۷	۰	۴,۱۹۳	۱,۹۱۷	۲,۲۷۶	۸۹,۸۰۰	۹۸۶	۲۳۹	۵,۹۸۷	۵۵	۲۰	۱۵	۱۸	درصد پیشرفت	توسعه فناوری مخابرات فضایی و سنجش از دور	۱۳۰۲۰۰۳۰۱۹
۵۹,۶۷۵	۵۵,۴۷۵	۱۳,۴۶۷	۴۲,۰۰۸	۲,۶۷۸	۲,۶۷۸	۰	۴۶۷	۴۶۷	۰	۵۲,۳۳۰	۱۰,۳۲۲	۴۲,۰۰۸	۸۸,۸۰۰	۲۶,۴۷۰	۲,۷۷۴	۴,۹۳۳	۱,۶۵۴	۲۰	۱۸	۱۶	درصد پیشرفت	توسعه فناوری حسگرها و ذخیره سازهای انرژی در حوزه فضا	۱۳۰۲۰۰۳۰۲۰

عنوان دستگاه مجری: دانشکده علمی - کاربردی پست و مخابرات

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۹۰۰۹

پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹																مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی										
	جمع				پرداخت‌های انتقالی				سایر هزینه‌ها				اجتناب‌ناپذیر						هزینه‌های پرسنلی				قیمت تمام شده			مقدار			
	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی			منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	برآورد	مصوب	عملکرد	برآورد	مصوب	عملکرد	
	۰	۰	۲۰,۰۰۰	۳۰,۶۰۰																									
۵۳,۶۶۰	۰	۲۰,۰۰۰	۳۰,۶۰۰		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹,۰۲۶	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰,۹۷۴	۳۰,۶۰۰	۵۰,۰۰۰	۳۶,۶۵۷	۱۰,۱۲	۲	۱,۸۳۳	۵۰,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰
۵۳,۶۶۰	۰	۲۰,۰۰۰	۳۰,۶۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹,۰۲۶	۰	۰	۰	۰	۰	۱۰,۹۷۴	۳۰,۶۰۰	۵۰,۰۰۰	۳۶,۶۵۷	۱۰,۱۲	۲	۱,۸۳۳	۵۰,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰

عنوان دستگاه مجری: دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات												شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۹۰۰۸											
جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات هزینه‌ای										هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		شماره طبقه بندی برنامه	دستگاه	سیاست گذار / برنامه اجرایی								
	برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸					مقدار	سنجه عملکرد											
	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷						اولویت اجرای برنامه							
																	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۴۹۰۰۰					
۲۵,۵۲۵	۲۳,۸۷۰	۷,۳۲۰	۷,۳۲۰	-	-	-	۷,۳۲۰	۸,۳۰۰	-		۱۸,۲۰۵	۱۶,۵۵۰	-	-	-	۱۶,۵۵۰			۱	۱	خدمت الکترونیکی	توسعه دولت الکترونیک	۱۰۰۲۰۱۳۰۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان فضایی ایران												شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۹۲۰۰											
جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای										هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		شماره طبقه بندی برنامه	دستگاه	سیاست گذار / برنامه اجرایی								
	برآورد ۱۳۹۹					برآورد ۱۳۹۸					مقدار	سنجه عملکرد											
	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷						اولویت اجرای برنامه							
																		وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۴۹۰۰۰				
۳۶۱,۳۹۵	۳۳۵,۳۵۰	۷۴,۹۰۰	۷۴,۹۰۰	۰	۰	۰	۷۴,۹۰۰	۵۵,۳۰۰	۲۵,۰۸۵		۲۸۶,۴۹۵	۲۶۰,۴۵۰	۰	۰	۰	۲۶۰,۴۵۰	۱۸۲,۶۵۰	۱۴۲,۸۵۸	۱		ارائه ۱۵ خدمت نوین فضایی و با ارزش افزوده	تامین و توسعه زیر ساخت‌ها، خدمات، کاربردها و مدیریت بخش فضایی	۱۳۰۲۰۰۴۰۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات												شماره طبقه بندی: ۱۴۹۱۰۰			
شماره طبقه بندی / برنامه اجرایی / شماره طبقه بندی دستگاه سیاستگذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		هزینه ای									تملك سرمایه ای		جمع كل بودجه عمومی (عمومی و متفرقه)	
	سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد (عمومی و متفرقه)	مصوب عمومی (و متفرقه)	برآورد (عمومی و متفرقه)	اولویت اجرای برنامه	عملکرد (عمومی و متفرقه)	مصوب عمومی (و متفرقه)	برآورد (عمومی و متفرقه)	برآورد عمومی و متفرقه	برآورد عمومی و متفرقه	برآورد عمومی و متفرقه	برآورد عمومی و متفرقه	
۱۴۹۰۰۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			۷۴۴,۸۷۸	۹۹۳,۸۹۷	۱,۱۰۷,۱۰۰	۱	۰	۱۴۸,۵۰۰	۱۳۵,۰۰۰	۱,۳۴۲,۱۰۰	۱,۳۴۲,۱۰۰	۱,۲۷۲,۸۱۰		
۱۳۰۲۰۰۵۰۰۰	تنظیم، نظارت، اعمال مقررات و مدیریت بهینه منابع کمیاب کشور CT ابخشی	۲۰	۱	۷۴۴,۸۷۸	۹۹۳,۸۹۷	۱,۱۰۷,۱۰۰	۱	۱۴۸,۵۰۰	۱۳۵,۰۰۰	۱,۳۴۲,۱۰۰	۱,۳۴۲,۱۰۰	۱,۲۷۲,۸۱۰			

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات												شماره طبقه بندی: ۱۴۹۰۰۱			
دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		هزینه ای									تملك دارایی سرمایه ای		جمع بودجه عمومی (عمومی و اختصاصی)	
	سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد (عمومی و اختصاصی)	مصوب عمومی (اختصاصی)	برآورد (عمومی و اختصاصی)	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹	برآورد عمومی	برآورد اختصاصی	برآورد جمع	برآورد عمومی	برآورد اختصاصی
	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات			۲۷۷,۰۲۸	۶۳۰,۰۰۰	۲۶۱,۶۳۰	۳۰۰,۰۰۰	۴۶۱,۶۳۰	۴۸۷,۷۹۳	۰	۰	۰	۸,۵۰۰	۸,۵۰۰	۴۹۶,۲۹۳
تأمین و توسعه فناوری های نوین فضایی و دیجیتال (مخابراتی)	متوسط پیشرفت شش فناوری (رایانش ابری، داده های عظیم، نسل پنجم تلفن همراه، اینترنت اشیا، ماهواره سنجشی و مخابراتی)	۲۵	۱	۲۷۷,۰۲۸	۶۳۰,۰۰۰	۲۶۱,۶۳۰	۳۰۰,۰۰۰	۴۶۱,۶۳۰	۴۸۷,۷۹۳	۰	۰	۰	۸,۵۰۰	۸,۵۰۰	۴۹۶,۲۹۳

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه فضایی ایران											شماره طبقه بندی: ۱۱۳۵۸۶						
شماره طبقه بندی برنامه	اجرائی / شماره طبقه بندی دستگاه سیاستگذار	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		هزینه ای						تملك دارایی سرمایه ای		جمع بودجه عمومی (عمومی و اختصاصی)				
			سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷ (عمومی و اختصاصی)	مصوب ۱۳۹۸ (عمومی و اختصاصی)	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	برآورد ۱۴۰۰ (عمومی و اختصاصی)	برآورد ۱۳۹۹	برآورد ۱۳۹۹	برآورد ۱۴۰۰
								عمومی	اختصاصی	جمع							
۱۴۹۰۰۰			وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات		۲۱۶,۲۴۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۱۶,۲۴۰	۵۳۷,۸۶۴	۵۳۷,۸۶۴	۲۱۶,۲۴۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۱۶,۲۴۰	۵۱۶,۲۴۰	۵۱۶,۲۴۰	۶۲۵,۸۶۴		
۱۳۰۲۰۰۳۰۰۰		تأمین و توسعه فناوری های نوین فضایی و دیجیتالی	متوسط پیشرفت شش فناوری (رایانش ابری، داده های عظیم، نسل پنجم تلفن همراه، اینترنت اشیا، ماهواره سنجشی و مخابراتی)	۱۶	۱	۳۵۱,۷۷۹	۱,۱۹۰,۰۰۰	۲۱۶,۲۴۰	۳۰۰,۰۰۰	۵۱۶,۲۴۰	۵۳۷,۸۶۴	۳۰۰,۰۰۰	۶۲,۰۰۰	۸۸,۰۰۰	۵۱۶,۲۴۰	۶۲۵,۸۶۴	

عنوان دستگاه مجری: دانشکده علمی کاربردی پست و مخابرات											شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۹۰۰۹					
دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	پیامد یا نتیجه نهایی	هدف کمی /	اعتبارات هزینه ای						اعتبارات تملك دارایی های سرمایه ای						جمع کل بودجه عمومی	
			سنجه عملکرد	مقدار	اولویت اجرای برنامه	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	پیش بینی ۱۴۰۰
								عمومی	اختصاصی	سایر						
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات																
آموزش تخصصی فناوری های دیجیتالی	نفر - ساعت	۵۰۰۰	۱	۲۶,۶۵۷	۵۰,۰۰۰	۳,۰۶۰	۲,۰۰۰	-	-	۵۰۶۰	۵۳,۶۶۰	۵۰۶۰	-	۵۰۶۰	۵۳,۶۶۰	

عنوان دستگاه مجری: شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۲۸۳۱۰۰

جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای									اعتبارات هزینه‌ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاست‌گذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه‌بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاست‌گذار
پیش‌بینی ۱۴۰۰ ی	برآورد ۱۳۹۹	پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹				مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹				مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	مقدار		
			جمع	منابع هدف‌سندی	سایر	اختصاصی					عمومی	جمع	منابع هدف‌سندی	سایر					اختصاصی	عمومی
																			وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۴۹۰۰۰
۳۵,۲۰۵	۳۵,۲۰۵	۳۵,۲۰۵	۳۵,۲۰۵	-	-	-	۳۵,۲۰۵	۴۱,۰۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	مگابیت بر ثانیه	تأمین و توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۰
۳۲,۵۰۰	۳۲,۵۰۰	۳۲,۵۰۰	۳۲,۵۰۰	-	-	-	۳۲,۵۰۰	۴۵,۰۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	تعداد کاربرد/خدمت	تأمین و توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۲۰۰۰
۶۷,۷۰۵	۶۷,۷۰۵	۶۷,۷۰۵	۶۷,۷۰۵	-	-	-	۶۷,۷۰۵	۸۶,۰۰۰	-	-	-	-	-	۰	۰	۰	جمع کل			

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۲۸۳۳۰۰											عنوان دستگاه مجری: شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت											
جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای									اعتبارات هزینه‌ای							هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاست‌گذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه‌بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاست‌گذار	
پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه			مقدار
			جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی					جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی						
																					وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۴۹۰۰۰
۴۷,۰۰۰	۴۷,۰۰۰	۴۷,۰۰۰	۴۷,۰۰۰	-	-	-	۴۷,۰۰۰	۵۰,۰۰۰													تأمین و توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۳۰۲۰۰۱۰۰۰

فصل دوازدهم

حمل و نقل

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات وزارت راه و شهرسازی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان هواشناسی، شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران، شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی، شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران، شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور، سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، سازمان شیلات ایران و سازمان بنادر و دریانوردی منظور می‌گردد. بخش حمل و نقل یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی محسوب می‌گردد و به دلیل داشتن نقش زیربنایی تأثیر فراوانی بر فرآیند رشد اقتصادی کشور دارد و در برگیرنده فعالیت‌های ذیل است:

حمل و نقل جاده‌ای در داخل و خارج کشور: مشتمل بر جابجایی کالا، مسافر، ایمنی، ترانزیت، نگهداری و بهره‌برداری از شبکه حمل و نقل جاده‌ای، گسترش خدمات بین راهی، توسعه و تجهیز پایانه‌های مرزی، نوسازی ناوگان باری و مسافری، اصلاح نقاط حادثه‌خیز، توسعه سیستم‌های حمل و نقل هوشمند. حمل و نقل ریلی: شامل شبکه و ناوگان ریلی باری و مسافری، مدیریت ترافیک و بهره‌برداری از ظرفیت خطوط. حمل و نقل هوایی: شامل فرودگاهها و تجهیزات فرودگاهی، ترافیک هوایی، ایمنی و کنترل پرواز، ناوگان حمل و نقل هوایی مسافر و کالا، نیروی انسانی متخصص.

حمل و نقل دریایی: شامل بنادر و ظرفیت‌های خدماتی آن‌ها، ناوگان حمل و نقل تجاری و مسافری به لحاظ برخورداری از ۵۸۰۰ کیلومتر سواحل دریایی و وجود بنادر بزرگ و کوچک بازرگانی در سواحل و جزایر جنوبی و شمالی، کشور ما دارای یکی از بزرگ‌ترین ناوگان‌های تجاری ملکی در منطقه خاورمیانه و نیز یکی از بزرگ‌ترین ناوگان‌های نفتی در سطح دنیا است، با توجه به مزیت‌های ناشی از هزینه‌های بسیار پایین حمل و نقل دریایی در مقایسه با سایر روش‌هایی حمل، در حال حاضر بالغ بر ۹۰ درصد از کالاهای تجارت خارجی کشور از طریق حمل و نقل دریایی جابجا می‌شود و از آنجا که اقتصاد و تجارت داخلی کشور از یک طرف تا حد زیادی به واردات مواد اولیه، ماشین‌آلات و محصولات صنعتی و محصولات مصرفی وابسته است و از طرف دیگر نیازمند صادرات به موقع و بی‌وقفه نفت خام و فرآورده‌های آن و نیز مواد اولیه و معدنی و محصولات صادراتی است، نقش حیاتی حمل و نقل دریایی بیش از پیش مورد تأکید قرار دارد.

تأکید بر بهره‌برداری بهینه از موقعیت استراتژیک کشور لزوماً وظایف خطیر متعددی را بر عهده وزارت راه و شهرسازی از جمله برخورداری از شبکه‌های حمل و نقل کارا، احداث، توسعه و نگهداری از زیرساخت‌های حمل و نقل کشور شامل انواع راه‌ها (نظیر آزادراه‌ها، بزرگراه‌ها، راه‌هایی اصلی، فرعی و روستایی) راه‌آهن، بنادر و فرودگاهها و تأسیسات و تجهیزات مربوطه و نظارت بر حسن اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها قرار می‌دهد.

۲- وضعیت دستگاه اجرایی (بر حسب فصول طبقه بندی عملیاتی ذیربط)

۱-۲- شرح وظایف و مأموریت‌ها

الف- وزارت راه و شهرسازی:

بر اساس قانون تغییر نام وزارت راه به وزارت راه و ترابری (۱۳۵۳) و ادغام وزارتین راه و ترابری و مسکن و شهرسازی و تشکیل وزارت راه و شهرسازی (۱۳۹۰)، این وزارتخانه مسئول اجرای طرح‌های توسعه‌ای از قبیل احداث برخی راه‌ها، بزرگراه‌ها و فرودگاهها است که راه‌ها و بزرگراه‌ها از طریق تفویض به ادارات کل راه و شهرسازی و فرودگاهها از طریق مجری ذی‌ربط و یا تفویض به شرکت فرودگاه‌های کشور اجرا می‌گردد.

ب- سازمان هواپیمایی کشوری:

- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و تعیین خط‌مشی‌های فنی، اقتصادی، بازرگانی بین‌المللی حمل و نقل هوایی کشور.
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در مورد نوع، تعدد جایگاه دستگاه‌های ناوبری و کمک ناوبری و ارتباطی در فرودگاهها و نظارت بر عملکرد فرودگاهها
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در زمینه آموزش و تربیت پرسنل متخصص هواپیمایی برای کلیه مؤسسات هواپیمایی
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در امور مخابراتی و صدور دستورالعمل‌های مربوط به امور مخابرات و مبادله پیام‌ها و دستگاه‌های موردنیاز در فرودگاهها

- برنامه‌ریزی در خصوص برقراری سیستم‌های برق اضطراری و روشنایی باندها و نظارت بر نصب و بهره‌برداری صحیح از سیستم‌ها و تجهیزات مربوطه.
- صدور دستورالعمل‌های موردنیاز در امور ایمنی زمینی، آتش‌نشانی و آموزشی پرسنل و نظارت بر حسن اجرای آن.
- تدوین استاندارد پرواز، نظارت بر شرکت‌های هواپیمایی از نظر تأیید صلاحیت و رعایت نکات و استانداردهای ایمنی و صدور گواهینامه‌ها و تدوین و تنظیم مقررات مربوطه.
- تنظیم و تدوین مقررات و دستورالعمل‌های مربوط به کنترل فضای کشور و صدور اجازه پرواز و جلوگیری از آن و نظارت بر واحدهای مراقبت پرواز فرودگاه‌ها
- تأیید انواع هواپیماهایی که می‌توانند در ایران به فعالیت حمل‌ونقل هوایی بپردازند.
- تهیه طرح موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای بین‌المللی و مبادله آن‌ها.
- تهیه و تدوین دستورالعمل‌های امنیتی، حفاظتی با رعایت مقررات و استانداردهای بین‌المللی و داخلی مربوطه و نظارت بر اعمال آن‌ها.
- عضویت و ارتباط با سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ICAO) و سایر سازمان‌های جهانی ذی‌ربط با رعایت مقررات مربوطه.
- بررسی سوانح و حوادث هواپیمایی و اعمال مجازات‌های لازمه طبق مقررات مربوطه.
- بررسی و ارائه طرح‌های فرودگاهی و نظارت بر رعایت استانداردهای بین‌المللی مربوطه.
- تأیید صلاحیت فنی و تخصصی مدیران و مسئولین عملیاتی فرودگاه‌های کشور قبل از انتصاب آنان توسط مدیرعامل شرکت فرودگاه‌های کشور.
- انجام امور برنامه‌ریزی، امور اداری و مالی و حقوقی و ارزشیابی و سایر خدمات مدیریتی و پشتیبانی سازمان و پرسنل مربوطه.
- صدور، تمدید، تعلیق و لغو مجوز تأسیس دفاتر خدمات مسافرت هوایی
- نظارت و ارزیابی مستمر نحوه فعالیت دفاتر خدمات مسافرت هوایی

ج- شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران

- مطالعه و تحقیق در خصوص کسب آخرین روش‌های برنامه‌ریزی در زمینه استانداردسازی خدمات فرودگاهی در فرودگاه‌های سایر کشورها.
- هماهنگی و نظارت بر تهیه و تدوین اسناد و مستندات و صدور گواهی‌نامه‌های فرودگاهی.
- هماهنگی و نظارت بر تهیه و تدوین مقررات همگون‌سازی خدمات داخلی در بخش خدمات فرودگاهی.
- تهیه و تدوین دستورالعمل‌های لازم جهت ارتقاء کیفی و کمی خدمات فرودگاهی و انعکاس آن به واحدهای ذی‌ربط.
- مطالعه و تحقیق درخصوص اجرای طرح جامع فرودگاه‌ها با ضوابط و استانداردهای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری در فرودگاه‌های جدیدالاحداث و فرودگاه‌هایی که فاقد طرح جامع هستند.
- ارتباط با مراکز عملی و پژوهشی ذی‌ربط و کسب نظرات شرکت‌های هواپیمایی داخلی و خارجی و سایر مشتریان فرودگاهی درخصوص نحوه ارائه خدمات فرودگاهی.
- تهیه و تنظیم دستورالعمل‌ها و اجرای سیستم بهبود کیفیت خدمات فرودگاهی.
- مشارکت و همکاری در انعقاد قراردادهای خدمات فرودگاهی.
- نظارت بر جمع‌آوری اطلاعات حاصله از نتایج شاخص‌های عملکردی در فرودگاه‌ها و تجزیه و تحلیل آن‌ها به منظور دستیابی به نقاط ضعف و قدرت و انحراف از استانداردهای تعیین شده بین‌المللی و داخلی.

د- شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)

- توسعه فرودگاه بین‌المللی امام خمینی و تبدیل آن به یکی از قطب‌های حمل بار و مسافر هوایی در منطقه (هاب) از طریق تبدیل به شهر فرودگاهی

هـ- شرکت سهامی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران

- تأمین امر حمل‌ونقل کشور (بار و مسافر) از طریق راه‌آهن و انجام مطالعات و تحقیقات و فعالیت در زمینه حمل‌ونقل و امور مربوط به ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه‌آهن کشور و بهره‌برداری از آن‌ها و مطالعه و نیز فراهم نمودن امکانات آموزشی لازم جهت تأمین کارکنان متخصص مورد نیاز است.
- اشتغال به امور مذکور در سراسر کشور منحصرأً به عهده شرکت است مگر در مواردیکه به موجب قوانین جداگانه انجام قسمتی از این فعالیت‌ها به مؤسسات دیگر واگذار شود.

و- سازمان بنادر و دریانوردی

- اداره امور بندری و امور دریایی بازرگانی کشور.
- ایجاد و تکمیل و توسعه ساختمان‌ها و تأسیسات و تعمیرگاه‌های بندری و دریایی بازرگانی و وسایل و تجهیزات مربوط و بهره‌برداری از آن‌ها.
- تهیه و تنظیم و اجرای مقررات بندری و دریایی و کشتیرانی بازرگانی طبق قوانین مربوط.
- تنظیم امور مربوط به راهنمایی کشتی‌ها با تصویب شورایی عالی سازمان.
- اداره امور تخلیه و بارگیری و حمل‌ونقل کالا در محوطه بنادر و انبارداری در بنادر کشور (بنادری که سازمان دارای اداره یا شعبه است).
- اداره شبکه‌های مخابراتی (رادیویی، تلگرافی، تلفنی، تله‌تایپ و غیره) در دریا و خشکی برای تماس با کشتی‌ها و بنادر تابعه و تهیه و تأمین وسایل مربوط با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- نظارت کامل در امور کشتیرانی ساحلی و بازرگانی و مجاهدت در توسعه آن‌ها و تأمین ایمنی عبور و مرور و انجام هر نوع اقدامی که در پیشرفت و توسعه فعالیت کشتیرانی‌های بازرگانی و ساحلی لازم است.
- اداره و برقرار نمودن علائم و وسایل روشنایی دریایی و رودخانه‌ای برای تأمین ایمنی عبور و مرور کشتی‌ها و شناورها.
- ثبت کشتی‌ها و شناورهای بازرگانی و تفریحی و خیریه دارای تابعیت کشور و اجرای مقررات مربوط.
- اعطای گواهینامه‌های صلاحیت فنی، دریایی و غیره به افراد و واحدهای دریایی طبق مقررات مربوط.
- وصول حقوق و عوارض بندری، رودخانه‌ای و حق تخلیه و بارگیری و باربری و انبارداری و سایر درآمدهایی که بر طبق مقررات مربوط به وسیله سازمان یا سایر سازمان‌های دولتی برای سازمان وصول می‌شود.
- اجرای قانون دریایی ایران و انجام وظایف مقرر در قانون راجع به اجازه تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی و سایر قوانین و مقررات مربوط.
- تعیین نحوه استفاده و نرخ بهره‌برداری از تأسیسات و تجهیزات بندری و اموال منقول و غیر منقول سازمان و اجرای آن پس از تصویب شورایی عالی.
- تهیه و تنظیم برنامه سال بعد و همچنین برنامه‌های درازمدت و اجرای آن‌ها پس از تصویب شورایی عالی سازمان.
- بررسی طرح موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای بین‌المللی مربوط به امور بنادر و کشتیرانی و دریانوردی بازرگانی جهت تقدیم به مراجع مربوط.
- عضویت در سازمان‌های بین‌المللی مربوط به بنادر و کشتیرانی با موافقت شورایی عالی سازمان.
- تعیین منطقه آزاد در صورت لزوم و تهیه مقررات و شرایط استفاده از آن با موافقت شورایی عالی سازمان و تصویب مجلس
- در اختیار گرفتن و اداره خطوط راه‌آهن از سوزن ورودی تا سوزن خروجی به محوطه بندر و همچنین دارا بودن واگن‌ها و لکودیزل‌ها و وسایل مربوط به آن‌ها و وسایل ضروری دیگر جهت تأمین تخلیه و بارگیری کالا برای حمل به انبارهای سرباز و سرپوشیده.
- تأسیس آموزشگاه تعلیم راهنمایان و یا کارکنان دریانوردی بازرگانی و اعزام دانشجویان برای تحصیل در رشته‌های تخصصی به خارج از کشور با توجه به احتیاجات سازمان.
- صدور اجازه تأسیس اسکله و سایر تأسیسات و تجهیزات ضمن تصویب طرح مربوطه با داشتن حق نظارت در اجرا و بهره‌برداری.
- صدور اجازه تأسیس دفتر، خانه ملوانان، رستوران و انبار و سایر تأسیسات لازم به درخواست متقاضیان صلاحیت‌دار. سازمان می‌تواند با توجه به امکانات خود در بنادر، زمین برای تأسیسات مزبور از طریق اجاره واگذار نماید.

- واگذاری آن قسمت از خدمت سازمان که انجام آن از طرف بخش خصوصی به صرفه و صلاح است به مؤسسات خصوصی واجد صلاحیت.
- اهتمام در پائین آوردن نرخ کرایه حمل کالا به بنادر ایران با تجهیزات بنادر و تسریع در امر تخلیه و بارگیری و از بین بردن مدت انتظار نوبت کشتی‌ها به منظور کمک به اقتصاد کشور.

ز- شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل‌ونقل کشور

بر اساس اساسنامه مصوب سال ۱۳۸۳ از ادغام برخی معاونت‌های وزارت راه و ترابری سابق تشکیل شده و عهده‌دار اجرای طرح‌های احداث آزادراه‌ها، بزرگراه‌ها، راه‌های اصلی و خطوط راه‌آهن است. شرکت مزبور مجری طرح‌ها بوده و پس از اتمام ساخت، طرح‌ها به دستگاه بهره‌بردار منتقل می‌گردند. اهم وظایف این شرکت عبارت‌اند از:

- تهیه، تدوین و پیشنهاد سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها در زمینه توسعه زیربنای حمل‌ونقل در چهارچوب برنامه‌های مصوب طرح جامع حمل‌ونقل کشور و اهداف قوانین برنامه‌های توسعه ملی کشور
- طراحی و مدیریت ساخت زیربنای حمل‌ونقل (راه، راه‌آهن، بنادر و فرودگاه)، تأسیسات و تجهیزات مربوطه و نظارت بر اجرای طرح و پروژه‌های زیربنایی حمل‌ونقل از طریق عقد قرارداد با پیمانکاران و مشاوران ذی صلاح
- تحصیل و تملک اراضی و املاک مورد نیاز طرح‌ها و پروژه.
- تعیین روش‌های اجرایی در زمینه ساخت و توسعه شبکه راه‌ها، شبکه راه‌آهن، بنادر و فرودگاه‌ها و تأسیسات جانبی آن‌ها بر اساس اولویت‌ها و سیاست‌های کلان وزارت راه و شهرسازی
- انجام تمهیدات لازم به منظور مشارکت بخش‌های دیگر (تعاونی، عمومی و خصوصی) در توسعه امور زیربنای حمل‌ونقل و استفاده از خدمات آن‌ها برای انجام امور مطالعاتی، اجرایی و نظارتی به منظور کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری و ارتقاء سطح خدمات
- انتخاب و ارجاع خدمات مدیریتی و مهندسی به واحدهای خدمات مدیریت طرح و شرکت‌های مهندسی مشاور و همچنین خدمات ساخت و پیمانکاران و سازندگان و سایر عوامل فنی و اجرایی مورد نیاز پروژه‌ها
- استفاده از تسهیلات داخلی و خارجی به منظور گسترش زیربنای حمل‌ونقل
- همکاری در تهیه و تدوین استانداردها و ضوابطی که از سوی وزارت راه و شهرسازی به منظور نظارت بر حسن اجرا و کنترل کیفیت طرح‌ها و پروژه‌ها ابلاغ می‌شود.

ح- سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای

مسئولیت نگهداری راه‌های شریانی کشور و تأمین ایمنی و مدیریت حمل‌ونقل جاده‌ای کشور را بر عهده دارد. وظایف این سازمان به شرح زیر است:

- تنظیم خط‌مشی‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های حمل‌ونقل جاده‌ای و ایجاد هماهنگی اجرایی بین زیربخش‌های مختلف حمل‌ونقل و نظارت و کنترل در امور حمل‌ونقل جاده‌ای و ارائه پیشنهادها لازم به منظور رعایت بهره‌وری اقتصادی و تسهیل در ارتباطات به هنگام تصویب پروژه‌های راه‌سازی کشور.
- تهیه و تنظیم لوایح، تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم در خصوص امور ترابری داخلی و بین‌المللی و ارائه آن‌ها به شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و یا سایر مراجع جهت تأیید و تصویب و پی‌گیری مراحل تصویب.
- صدور مجوز فعالیت شرکت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای و سایر پروانه‌ها و مجوزهای لازم در فعالیتهای حمل‌ونقل داخلی و بین‌المللی.
- فراهم ساختن امکانات لازم به منظور تسهیل در امور ارتقاء سطح ایمنی، خدمات و کاهش ضایعات زیست‌محیطی در حمل‌ونقل جاده‌ای کشور.
- بررسی و تعیین نوع، تعداد و مشخصات ناوگان موجود و مورد نیاز حمل‌ونقل جاده‌ای و همکاری در تأمین و توزیع آن.
- تمرکز آمار و اطلاعات پایه‌ای حمل‌ونقل جاده‌ای با همکاری سازمان‌ها و مؤسسات ذی‌ربط و تشکیل بانک اطلاعاتی.
- صدور مجوز احداث تأسیسات و مجتمع‌های خدماتی و رفاهی بین‌راهی توسط بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی.

- برنامه‌ریزی آموزش عمومی و تخصصی جهت کارکنان سازمان و فراهم ساختن زمینه‌های لازم به‌منظور ایجاد و گسترش تخصص‌های مورد نیاز ناوگان ترابری جاده‌ای کشور از طریق مراکز آموزشی داخلی و خارجی.
- صدور مجوز و موافقت اصولی احداث و بهره‌برداری از مراکز مکانیزه فنی وسایل نقلیه سبک و سنگین عمومی برون‌شهری مسافری و باری.
- صدور مجوز بهره‌برداری ویژه از شبکه راه‌های کشور از قبیل پروانه تردد وسایل نقلیه خارجی و مجوزهای ویژه عبور بارهای ترافیکی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط

ط - سازمان هواشناسی کشور

سازمان هواشناسی کشور در سال ۱۳۳۷ خورشیدی به طور رسمی و با هدف تامین ایمنی پرواز هواپیماها، تاسیس ایستگاه‌های هواشناسی، انجام تحقیقات علمی مرتبط، تربیت کارشناسان فنی مورد نیاز و غیره تاسیس شد و در همین سال نیز به عضویت سازمان هواشناسی جهانی درآمد. این سازمان در طی سال‌های گذشته تلاش فراوانی کرده است تا ضمن تجهیز و توسعه خود، حوزه خدمات‌رسانی را از بخش هوانوردی به سایر بخش‌های کشور گسترش دهد. اهداف امروزی سازمان تنها تامین سلامت پرواز نیست بلکه در طیفی بسیار وسیع‌تر کمک به بخش‌های نظامی برای حفظ امنیت کشور، حفاظت از جان و مال مردم در مقابل بلایای طبیعی، حفاظت از محیط زیست و کمک به بهبود شرایط اقتصادی و اجتماعی همه بخش‌های جامعه در زمینه‌هایی از جمله: امنیت غذایی، انرژی، منابع آب، ترابری، گردشگری، تفریحی و ورزشی است. اهمیت موارد یادشده به حدی است که برخی از آن‌ها در اکثر اسناد فرا دستی از جمله سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه مورد اشاره قرار گرفته است.

در حوزه هواشناسی ارتقای دانش فنی از طریق آموزش‌های تخصصی کارکنان و ارتقای کمی و کیفی تجهیزات نرم افزاری و سخت افزاری و شبکه پایش در دستور کار سازمان قرار گرفته است. علاوه بر این در حوزه‌های متنوع هواشناسی نظیر هواشناسی هوانوردی، دریایی، جاده‌ای، کشاورزی، آلودگی هوا و خدمات عامه، سعی خواهد شد کیفیت خدمات و اثرگذاری آن‌ها افزایش موثر داشته باشد و برنامه‌های رشد کمی و کیفی در این بخش با جهت‌گیری افزایش دقت و اثربخشی در حال پیگیری است.

قوانین دینامیکی و فیزیکی حاکم بر جو شناخته شده‌اند، اما به سبب پیچیدگی خاص آن‌ها، به راحتی قابل حل نبوده و نیاز به بهره‌گیری از سامانه‌های پردازشی الکترونیکی داشتند و هم اکنون این معادلات پیچیده را به روشی خاص در ریاضی به نام "تحلیل عددی" حل می‌کنند. در این روش منطقه مورد مطالعه را شبکه بندی کرده و معادلات را برای تک تک نقاط شبکه‌ای در راستای افق و قائم حل می‌کنند. در نتیجه حجم محاسبات بسیار بالا بوده و با افزایش دقت (کوچک کردن شبکه) میزان محاسبات به شکل تصاعدی افزایش می‌یابد. در نتیجه لازم است که ابر رایانه‌ها برای مدل سازی پدیده‌های جوی مورد استفاده قرار گیرد. به همین علت دانش هواشناسی نیز همواره در حال به روز شدن است. در نتیجه توسعه هواشناسی ملی بوده و هست. با توسعه روز به روز فناوری اطلاعات در دنیا، دانش هواشناسی نیز همواره در حال به روز شدن است. در نتیجه توسعه هواشناسی ملی نیز ناگزیر از این ماجرا بوده و نیاز است به شکل مستمر به روز شود. این نیاز هنگامی بیشتر احساس می‌شود که قرار باشد تمامی پدیده‌های جوی با گستره مکانی متفاوت از حدود ده متر تا ده هزار کیلومتر و گستره زمانی از حدود چند دقیقه تا چند دهه مورد بررسی، مطالعه، شبیه‌سازی و پیش‌بینی قرار گیرند. حاشیه‌های ایجاد شده در اطراف توفان ۱۲ خرداد ۱۳۹۳ تهران نشان داد که این انتظار در بین مسئولین و مردم از هواشناسی وجود دارد که تمامی پدیده‌های جوی را با دقت پیش‌بینی و به هنگام اطلاع رسانی کند. با این نگرش برنامه سال ۱۳۹۶ سازمان تدوین گشته است، که اجرای آن‌ها منوط به تامین اعتبار لازم از محل بودجه عمومی است.

برخی اقدام‌های اجرایی سازمان نیز به شرح ذیل می باشد:

- انجام پژوهش‌ها ، تحقیقات و تفحصات علمی مرتبط
- ارتباط هدفمند و مستمر با مراکز علمی و تحقیقاتی و در نتیجه بومی سازی دانش علمی و تولید امکانات و تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری روزآمد در صنعت هواشناسی
- حضور و مشارکت فعال در امر تصمیم سازی و تصمیم گیری و عمل بدان‌ها در کلیه بخش‌های مرتبط با توجه به نقش‌ها ، مأموریت‌ها و وظایف سازمان در راستای تامین منابع اقتصادی ، امنیت ملی و رفاه و در نتیجه توسعه پایدار همه جانبه کشور

- ارتقاء سطح همکاری و خدمات ارائه شده به نهاد ها ، سازمان های مختلف و به طور کلی ذینفعان سازمان ، در نتیجه ارتقای سطح امنیت در کلیه بخش های مختلف از قبیل ارتقای امنیت پرواز ها و کاهش خسارات جانی و مالی پدیده های مخرب جوی و ...
- تقویت ، تجهیز و توسعه شبکه ایستگاه های هواشناسی
- توسعه و ارتقای کیفیت ودقت خدمات به هنگام در راستای پاسخگویی به نیازهای جامعه
- فراهم آوردن امکانات و تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری روزآمد
- توسعه همکاری های منطقه ای ، بین المللی و مرجعیت و مقبولیت علمی در تراز جهانی
- برخورداری از نیروی انسانی مستعد، بالنده و خلاق
- کاهش آثار اجتماعی ناشی از بلایای طبیعی مانند: سیل، باد شدید، خشکسالی، کویرزایی، آتش سوزی جنگل، توفان شدید و آلودگی زیست محیطی
- افزایش آگاهی مردم و جامعه نسبت به خطرات ناشی از هوای مخرب و ایجاد آمادگی در آنها جهت رویارویی با این شرایط و انجام اقدامات مناسب برای کاهش آثار زیانبار آن
- بهبود ایمنی زیرساخت‌ها مانند ساختمانها، جاده ها، پل ها و نیروگاه ها
- کاهش آسیب‌پذیری زندگی هم‌وطنان، زندگانی و دارایی آنها در مقابل هوا و کیفیت هوا، سیل و رخدادهای اقلیمی مانند: تغییر اقلیم شهرها و آبشناسی، اثرات گرما و سرمای بیش از اندازه در نواحی شهری و اثرات بالا آمدن آب دریاها
- بهبود ایمنی سفر و ترابری جاده‌ای
- بهبود ایمنی سفر و ترابری هوایی
- افزایش ایمنی جانی و مالی در دریا برای کشتی های تجاری و دیگر کاربری‌ها مانند: ، رویدادهای ورزشی دریایی، ماهیگیری و صنایع دریایی و ...
- افزایش تعداد پیش‌بینی‌ها و خدمات هواشناسی، آب‌شناسی و اقیانوس‌شناسی کاربر محور
- تهیه و ارائه خدمات و محصولات به‌هنگام و باکیفیت بالا به کاربران برای آن که آنها را در انتخاب نوع سفر، مسیر ایمن و کاهش خطرات سفر یاری نماید
- کمک به تامین امنیت غذایی
- بهبود ارزیابی و مدیریت منابع آب
- افزایش آگاهی مردم، بدنه دولت و جامعه نسبت به هوا، اقلیم و محیط
- دادن آگاهی بیشتر به عموم مردم در مورد اثرات اجتماعی هواشناسی و اینکه چگونه می‌توانند زندگی روزانه خود را با توجه به آن بهبود بخشند
- بهبود محیط زیست با توجه به کیفیت هوا
- کاهش مشکلات سلامتی شامل آنهایی که با بیماری‌های همه‌گیر، افزایش تابش UV و آلودگی هوا همراه هستند
- تحقق استفاده بیشتر از اطلاعات و پیش‌بینی‌های هواشناسی در هنگام تفریح، ورزش و زندگی روزمره
- مشارکت فعال در توسعه اقتصادی کشور
- پیشینه‌سازی توان آب و هوایی، اقلیمی یا منابع طبیعی حساس به آب (شامل منابع تجدیدپذیر انرژی) برای حمایت از توسعه پایدار و کاهش آثار زیانبار آن بر محیط زیست
- افزایش بهره‌وری محصولات کشاورزی و استفاده بهینه از منابع آب
- بهبود توانایی آن دسته از بخش‌های مختلف اقتصادی کشور که به وضع هوا حساس هستند برای سازگاری آنها با تغییر اقلیم، مانند: انرژی، ایران‌گردی و جهان‌گردی، طراحی شهر و ساختمان
- بهبود مدیریت محیط طبیعی
- بهبود اقتصادی و افزایش بهره‌وری در صنعت ترابری زمینی، دریایی و هوایی

- تهیه و ارائه توصیه‌های معتبر و به‌هنگام به دولت و سایر تصمیم‌گیرندگان کشور برای کمک به آنها در سیاست‌ها و اقدامات ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی برای جلوگیری از تعدیل نادرست اقلیم و نابود کردن محیط طبیعی.
- شناخت بیش‌تر سامانه اقلیم در مقیاس ملی، منطقه‌ای و جهانی.
- مشارکت در حفاظت از اکوسیستم‌های طبیعی شامل آب شیرین و آبزیان اقیانوسی و شناخت تاثیر این اکوسیستمها بر سلامت انسان
- توقف و حتی برگرداندن روند بد به وجود آمده در آلوده کردن هوا توسط انسان
- پشتیبانی از راهبردها و قواعد پیمانهای ملی، منطقه‌ای و جهانی مرتبط مانند: UNFCCC، UNCCD و پیمان وین جهت حفاظت از لایه اوزن و سایر موارد
- تهیه اطلاعات هوایی، اقلیمی، آبی و اقیانوسی صحیح‌تر، معتبرتر و به‌روز در وضعیت‌های متفاوت محیط زیست به منظور حفاظت بهتر از آن
- انجام ارزیابی‌های منظم از محیط زیست و گرایش‌های آن برای مواجه شدن با تعهدات بین‌المللی

۲-۲- اهداف و سیاست‌های بودجه‌ای چشم‌انداز

از ابتدای برنامه چهارم توسعه در سال ۱۳۸۴ و بعنوان آغاز دوره اجرای سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران، موضوعاتی مانند ساماندهی حمل و نقل کشور، توسعه متوازن زیربخشها، توجه ویژه به توسعه حمل و نقل عمومی بر پایه حمل و نقل ریلی و استفاده بهینه از موقعیت سرزمینی کشور به منظور ارتقای جایگاه کشور در منطقه غرب آسیا و ایفای موثر نقش بخش حمل و نقل در فرایند توسعه ملی و ثروت آفرینی در دستور کار نظام برنامه ریزی و بودجه کشور قرار گرفت که در این راستا برنامه‌های عملیاتی در برنامه‌های چهارم و پنجم و ششم توسعه تدوین گردیدند.

از جمله مهمترین اقدامات توسعه طول شبکه ریلی، خصوصی سازی و رفع موانع فعالیت بخش غیردولتی، نوسازی ناوگان و استفاده از فناوری های نوین می باشد که از سنوات قبل آغاز شده و در جریان برنامه ششم توسعه نیز ادامه خواهد یافت

در این زمینه به موضوع رصد و پیگیری شاخص LPI نیز می باید اشاره نمود که بعنوان یک شاخص معتبر بین المللی توسط بانک جهانی اعلام می گردد و اقدامات مناسبی برای ارتقای رتبه ایران در این شاخص صورت گرفته است.

۲-۳- سیاست‌های کلی بودجه ای نظام در حوزه مربوطه

- ◀ بخش یازدهم قانون برنامه ششم توسعه ناظر بر حوزه حمل و نقل می باشد و مواد زیر بعنوان احکام قانونی در این رابطه قید گردیده اند:
- ◀ ماده ۵۱- با رعایت سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در راستای مردمی‌شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌های مورد نیاز برای خدمات تجاری خارجی و افزایش عبور (ترانزیت) و حل مشکلات حمل‌ونقل:
- ◀ الف- به سازمان بنادر و دریانوردی و شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ و الحاقات بعدی آن نسبت به مشارکت با شرکتهای معتبر بین‌المللی(داخلی و خارجی)، برای تشکیل شرکتهایی جهت سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از بنادر اصلی با کارکرد بین‌المللی و فرودگاهی به‌استثنای خدمات کمک‌ناوبری و نشست و برخاست هواپیما اقدام نماید. سهم شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران و سازمان بنادر و دریانوردی و بخش خصوصی داخلی حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) خواهد بود.
- ◀ ب- به سازمان بنادر و دریانوردی اجازه داده می‌شود با حفظ وظایف حاکمیتی از طریق ارائه حمایت و مشوقهای لازم، نسبت به واگذاری حق بهره‌برداری و مدیریت بنادر کوچک و محلی، اعطای مجوز احداث بنادر کوچک جدید به اشخاص حقوقی حرفه‌ای و معتبر غیردولتی با رعایت قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی و اصول رقابتی اقدام نماید.
- ◀ ماده ۵۲- به‌منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل ریلی و ترغیب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در این زمینه و تسریع و تسهیل اجرای طرحها(پروژه‌ها) و افزایش رضایتمندی و اقبال عمومی از خدمات ارائه‌شده در این نوع حمل و نقل:

- الف- سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در احداث و بهره‌برداری از حمل و نقل ریلی درون‌شهری و برون‌شهری مانند سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته تلقی شده و مشمول کلیه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته خواهد بود.
- ب- مالیات بر ارزش افزوده خدمات حمل و نقل ریلی علاوه بر معافیت‌های مذکور در بند (۱۲) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده با نرخ صفر محاسبه خواهد شد.
- پ- وزارت راه و شهرسازی موظف است با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ و الحاقات بعدی آن و قانون حمایت از سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه‌ای مصوب ۱۳۸۵/۵/۲۲ شرکت حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای را با هدف ساماندهی حاشیه شهرها و توسعه امور حمل و نقل ریلی حومه‌ای و ساخت خطوط مستقل حومه‌ای در زیرمجموعه شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران تشکیل دهد. این شرکت با همکاری شهرداری‌های مربوطه متولی کلیه امور حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای در کشور می‌باشد. فعالیت شرکت‌های قطارهای شهری به‌طور مستقل در امور توسعه حمل و نقل ریلی حومه بلامانع است. اساسنامه شرکت حمل و نقل ریلی مسافری حومه‌ای ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارت راه و شهرسازی و وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
- ماده ۵۳-الف- شرکت مادر تخصصی فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران و شرکت‌های فرودگاهی وابسته و شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران مشمول مزایای قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷ می‌شوند.
- ب- دولت موظف است از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون نسبت به بازنگری از طریق تمهیدات قانونی و لغو تخفیفات تکلیفی و معافیت در زمینه بهره‌برداری از خدمات ناوبری هوایی، فرودگاهی، نشست و برخاست، خدمات پروازی، واگذاری اماکن و سایر موارد مرتبط و واقعی نمودن نرخ آنها اقدام نماید.
- پ- سازمان هواپیمایی کشوری موظف است، به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل هوایی، ترغیب سرمایه‌گذاری در بخش هوایی غیرنظامی، بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و سرمایه‌ها و ارتقای سطح علمی و فنی صنعت هوایی کشور با رعایت اصل حمایت از صنایع داخلی دانش‌بنیان و انتقال فناوری پیشرفته به داخل و همچنین ایجاد اشتغال برای نیروهای تحصیل‌کرده، برنامه مدونی به منظور تحقق اهداف ذیل تهیه و پس از تأیید شورای عالی هواپیمایی کشوری به اجراء بگذارد:
- ۱- پیش‌بینی و مدیریت نیازمندی‌های توسعه ناوگان هوایی کشور با رعایت خط‌مشی‌های مبتنی بر توسعه پایدار
  - ۲- سیاست‌گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم برای چگونگی تأمین انواع هواپیما و بالگردهای مورد نیاز ناوگان حمل و نقل هوایی کشور با همکاری‌های مشترک داخلی و بین‌المللی با اولویت حمایت از تولید داخلی
  - ۳- سیاست‌گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم جهت مشارکت صنایع هوایی داخلی با اولویت بخش خصوصی در ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگردهایی که تأمین و خرید آنها از خارج کشور صورت می‌پذیرد.
- ت- به منظور حمایت از اقتصاد دانش‌بنیان و تقویت و توسعه صنعت هوایی، تمامی شرکت‌های فعال در این صنعت در حوزه‌های طراحی، ساخت، سرهم (مونتاژ) و تعمیر و نگهداری انواع وسایل پرنده و متعلقات آنها در طول اجرای این قانون از قوانین و سیاست‌های حمایتی پیش‌بینی شده و مصوب برای شرکت‌های دانش‌بنیان برخوردار خواهند بود.
- تبصره- صلاحیت احراز و برخورداری از این حمایت‌ها بر عهده معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور خواهد بود.
- تبصره بند (ت) ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه در طول اجرای برنامه در بخش مغایرت بر ماده (۷) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات حاکم است.
- ث- سفارش ساخت هواپیما و بالگرد به سازندگان داخلی از پرداخت هزینه‌های ثبت سفارش معاف خواهد بود.
- ماده ۵۴ - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، وزارتخانه‌های کشور و راه و شهرسازی ضمن حمایت از سازندگان داخلی تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین‌شهری، خرید خارجی تجهیزات مورد نیاز را به گونه‌ای سازماندهی نماید که ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و

تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی به ازای خریدهای خارجی، انتقال فناوری به داخل کشور صورت گیرد به نحوی که تا پایان اجرای قانون برنامه حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) دانش طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری با کمک و استفاده از نهادهای علمی و فناوری ملی نظیر جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و مراکز پژوهشی و شرکتهای دانش‌بنیان داخلی صورت گیرد.

ماده ۵۵- هزینه خدمات مدیریت طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، شرکت مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران و شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی تا دو و نیم درصد (۲/۵٪) عملکرد تخصیص اعتبارات ذی‌ربط با احتساب کل وجه دریافتی از بودجه عمومی دولت اعم از وجوه نقد، اسناد خزانه، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار تعیین و توسط سازمان در اختیار بنیاد و شرکتهای مذکور قرار می‌گیرد.

سازمان موظف به تخصیص اعتبارات اجتناب ناپذیر بنیاد و شرکت های مذکور در چهارچوب بودجه آنها از محل اعتبارات فوق تا دو و نیم درصد (۲ / ۵) می‌باشد.

۲-۴- برنامه های عملیاتی و پروژه های اولویت دار در برنامه ششم توسعه (همراه با آخرین عملکرد سال ۱۳۹۷)

در راستای استفاده بهینه و هدفمند از منابع اعتباری جهت پیشبرد اجرای طرح‌های توسعه‌ای در بخش حمل‌ونقل به‌عنوان پیش‌نیاز توسعه پایدار در کشور و هم‌راستا با اجرای نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد، اقدامات زیر انجام گردیده است.

۱- اولویت‌بندی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بر مبنای عوامل زیر:

- قرار گرفتن در کریدورهای اصلی شبکه حمل‌ونقل کشور
- نقش طرح در ارتقای ایمنی حمل‌ونقل
- رفع گلوگاه‌های ترافیکی و ظرفیتی
- وضعیت پیشرفت فیزیکی طرح
- مصوبات سفر ریاست جمهوری
- طرح های مصوب اقتصاد مقاومتی

۲- بازنگری در نظام بودجه‌ریزی شرکت‌های دولتی در بخش حمل‌ونقل با رویکرد ارتقای اثربخشی استفاده از منابع داخلی در اجرای پروژه‌ها

۳- تأمین اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی متناسب با نیازهای واقعی و مأموریت‌های ذاتی و حاکمیتی دستگاه‌های اجرایی

۴- حرکت به سمت مدیریت نوین بخش حمل‌ونقل در سطح کلان با رویکرد مدیریت لجستیک و گسترش حمل‌ونقل ترکیبی و در انطباق با تعهدات

بین‌المللی کشور نظیر تکمیل شبکه بزرگراه‌های آسیایی (ASIAN HIGHWAYS) و راه‌آهن سراسری آسیا (TRANS ASIAN RAILWAYS)

۵- تلاش جهت اصلاح بنیادین ساختار بخش حمل‌ونقل و افزایش سهم راه‌آهن در حمل‌ونقل کشور

۶- توسعه و گسترش ترانزیت و اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در بخش حمل‌ونقل

همچنین مهم‌ترین هدف‌گذاری‌ها در حوزه حمل‌ونقل در سال ۱۳۹۹ به شرح زیر است:

- ۱- تکمیل شبکه حمل‌ونقل کشور در مسیر کریدورهای اصلی مشتمل بر
  - احداث بالغ بر ۱۵۰۰ کیلومتر انواع راه در کشور
  - سرعت بخشیدن به اجرای طرح ریلی اولویت دار با هدف اتصال شهرهای رشت، سنندج، ارومیه و اردبیل به شبکه راه‌آهن کشور
- ۲- افزایش ظرفیت بنادر تجاری کشور به ۲۵۰ میلیون تن در پایان سال ۹۹
- ۳- بهبود وضعیت نگهداری زیرساخت‌ها شامل بیش از ۳۴۰۰۰ کیلومتر راه شریانی تا پایان سال ۱۳۹۹
- ۴- گسترش استفاده از فناوری‌های نوین بر پایه ICT در انواع فعالیت‌ها و خدمات بخش حمل‌ونقل جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی

ارقام: میلیون ریال

جدول ۳: اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای وزارت راه و شهرسازی

بخش	مصوب ۱۳۹۲	مصوب ۱۳۹۳	قانون ۱۳۹۴	قانون ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۶	قانون ۱۳۹۷	قانون ۱۳۹۸
حمل و نقل ریلی	۳۳۲۲۸۶۲۳	۱۴۹۵۴۰۲۴	۱۹۴۵۲۴۷۲	۲۱۲۶۸۵۹۰	۳۵۸۰۶۴۰۰	۱۷۰۶۲۲۰۵	۲۶۵۸۵۵۱۶
حمل و نقل جاده‌ای	۲۶۷۲۲۸۱۲	۲۵۸۸۴۶۳۷	۳۵۷۰۲۶۰۱	۴۷۳۱۱۶۴۹	۳۷۰۷۹۰۹۷	۲۴۲۱۴۹۸۰	۴۶۶۶۵۶۶۷
حمل و نقل هوایی	۱۴۴۷۴۴۲	۵۱۸۸۳۳	۷۸۰۴۴۰	۶۴۶۸۶۲	۱۹۷۴۰۳	۱۰۰۵۰۱	۴۰۷۰۰۳
حمل و نقل دریایی	۳۰۱۹۹۹	۳۰۰۱۰۰	۲۴۵۱۰۰	۴۱۰۶۰۰	۳۹۱۹۰۰	۲۲۵۰۰۰	۵۰۰۰۰۰
سایر	۲۵۱۰۴۶	۳۶۸۰۰۰	۳۶۸۰۰۰	۵۵۱۹۸۸	۵۰۴۸۰۰	۵۶۶۲۵۰	۸۴۶۹۱۲
جمع طرح‌های تملک فصل حمل و نقل	۵۱۹۵۱۹۲۲	۴۲۰۲۵۵۹۴	۵۶۶۴۸۶۱۳	۷۰۱۸۹۶۸۹	۷۳۹۷۹۶۰۰	۴۲۱۶۸۹۳۶	۷۵۰۰۵۰۹۸

۲-۵- اولویت های مالی دستگاه در برنامه دولت دوازدهم

در برنامه دولت دوازدهم و حوزه حمل و نقل نکات زیر مد نظر قرار گرفته اند

- ◀ توسعه یکپارچه شبکه حمل و نقل ایران در قالب کریدورهای توسعه و با ایده کلان اتصال به شبکه حمل و نقلی کشورهای همسایه و افزایش تجارت و گردشگری با آنان با هدف توسعه منطقه ای به ویژه مناطق پیرامونی و مرزی ایران
- ◀ افزایش سهم حمل و نقل عمومی در کلیه شقوق حمل و نقل
- ◀ تامین منابع مالی پایدار از طریق اجرای قانون تشکیل صندوق حمل و نقل، بهره برداری از ظرفیت اقتصاد ملی شامل سرمایه پذیری سرمایه گذارن ملی و بین‌المللی، تسهیل امکان استفاده از صندوق توسعه ملی و بازارهای پول و سرمایه وهم چنین منابع بین‌المللی
- ◀ بازخوانی موافقنامه های بین‌المللی و ایجاد توافقه‌های جدید، مقررات حمل و نقلی و تجاری و ارتقای مدیریت کریدورهای عبوری از ایران و همچنین ایجاد امکانات لجستیکی برای تسهیل مراودات بین‌المللی، حضور فاعلتر در بازارهای منطقه و جهان و افزایش ترانزیت
- ◀ کمک به شکل‌گیری بنگاه های بزرگ مقیاس برای افزایش قدرت رقابت پذیری بخش حمل و نقل در منطقه و جهان
- ◀ تکمیل شبکه راه های کشور و رشد متوازن آزادراهها، بزرگراهها و راه‌های اصلی، فرعی و روستایی

۲-۶- آثار مالی موضوعات خاص (موضوع ماده ۲) قانون برنامه ششم توسعه

- ◀ گرچه در متن ماده ۲ قانون مزبور تکلیف خاصی برای بخش حمل و نقل بیان نشده لیکن به صورت کلی موضوعات توسعه حمل و نقل ریلی و ترانزیت بعنوان موضوعات خاص مرتبط با حوزه حمل و نقل در برنامه ششم و سیاستهای کلی برنامه مد نظر قرار گرفته اند که در این راستا جزییات مربوطه در سند تفصیلی بخش حمل و نقل در برنامه ششم پرداخته شده است.
- ◀ در این راستا توجه به توسعه همزمان زیرساختها با بهبود بازرگانی و اتخاذ رویکرد سیستمی و فرایندی را بعنوان مهمترین ویژگی‌ها می‌توان برشمرد.

۲-۷- عملکرد برنامه های اجرایی سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی

- ◀ احداث و تکمیل و بهره برداری از ۵۲۴ کیلومتر خط راه آهن (شامل ۲۲۱ کیلومتر خط دوم و سوم) در کریدورهای شمالی- جنوبی و شرقی- غربی
- از ۳۱۱ کیلومتر هدفگذاری احداث خط راه آهن در کریدورهای شمالی- جنوبی و شرقی- غربی، میزان ۳۰۴ کیلومتر معادل ۹۸ درصد در پایان ۱۳۹۷ تکمیل و به بهره برداری رسیده است.
- از ۵۲۶ کیلومتر هدفگذاری احداث خط راه آهن دوم و سوم در کریدورهای شمالی- جنوبی و شرقی- غربی، میزان ۲۲۱ کیلومتر معادل ۴۱ درصد در پایان سال ۱۳۹۷ تکمیل و به بهره برداری رسیده است.

توسعه و نوسازی ناوگان ریلی کشور با محوریت و مشارکت بخش خصوصی (۱۷) دستگاه لکوموتیو، (۵۰) دستگاه سالن مسافری، ۹۰۹ دستگاه واگن باری. هدفگذاری پروژه در سال ۱۳۹۷، شامل ۳۵ دستگاه لکوموتیو، ۱۳۹ سالن مسافری و ۹۴۰ دستگاه واگن باری بوده است.

احداث، تکمیل و بهره برداری از ۴۴۱ کیلومتر بزرگراه و راه اصلی. هدفگذاری پروژه در سال ۱۳۹۷، احداث ۵۰۰ کیلومتر بزرگراه و راه اصلی در کریدورهای شمالی - جنوبی و شرقی - غربی کشور بوده که عملکرد پروژه تحقق ۸۸ درصدی اهداف را نشان می دهد.

۲-۸- آثار مالی احکام و مواد برنامه پنجساله ششم توسعه

بخش ۱۱ قانون برنامه ششم توسعه به حوزه حمل و نقل و مسکن اختصاص داشته که از ماده ۵۱ قانون مزبور تا انتهای ماده ۶۲ را شامل می گردد. مواد ۵۱ تا ۵۷ شامل حوزه حمل و نقل بوده و مواد ۵۸ تا ۶۲ نیز بخش مسکن (عمران شهری و روستایی را در بر میگیرد)

ماده ۵۱ ناظر بر گسترش زیرساختهای مورد نیاز برای خدمات تجاری خارجی و افزایش عبور (ترانزیت) و حل مشکلات حمل و نقل می باشد. در این ماده اجازه مشارکت با شرکتهای معتبر بین المللی، به سازمان بنادر و دریانوردی و شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران داده شده است. این حکم فاقد بار مالی برای دولت بوده و ناظر بر توسعه همکاری های تجاری در بخش حمل و نقل می باشد که البته به دلیل شرایط خاص، تا کنون اهداف کامل آن محقق نشده است. انتهای این ماده نیز ناظر بر اجازه واگذاری حق بهره برداری و مدیریت بنادر کوچک و محلی می باشد که این موضوع نیز فاقد بار مالی و هزینه ای برای دولت می باشد و عمدتاً ناظر بر فراهم ساختن بستر لازم برای توسعه مشارکت محلی و بخش غیردولتی می باشد.

ماده ۵۲ ناظر بر توسعه حمل و نقل ریلی می باشد که بخشهای آغازین آن مشتمل بر ارائه امتیازات و مشوقها برای سرمایه گذاری در این بخش و کاستن از فشار بر منابع عمومی دولت جهت سرمایه گذاری در این بخش می باشد. بخش انتهایی آن نیز ناظر بر تشکیل شرکت حمل و نقل مسافری حومه ای می باشد که اساسنامه آن به تصویب رسیده لیکن هنوز مقدمات تاسیس و آغار به کار این شرکت فراهم نشده است.

ماده ۵۳ معطوف به اعطای برخی امتیازات به بخش هوایی و ریلی، تدوین برنامه مدون حمایت از صنایع داخلی دانش بنیان در حوزه هوایی می باشد که این برنامه هنوز به تایید نهایی شورای عالی هواپیمایی کشوری نرسیده است.

ماده ۵۴ ناظر بر تامین نیازهای حوزه حمل و نقل ریلی از طریق ساخت داخل می باشد که علیرغم درج در ذیل بخش حمل و نقل، بیشتر معطوف به حوزه صنعت می باشد.

ماده ۵۵ نیز مبنای قانونی تامین هزینه های جاری شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل می باشد که در سالهای ۹۷ و ۹۸ حدود سالی ۱۰۰۰ میلیارد ریال گردیده است.

ماده ۵۶ نیز ناظر بر موضوع تکلیف وزارت صمت بر ارتقای ایمنی خودروها می باشد که علیرغم درج در حوزه حمل و نقل ناظر بر بخش صنعت می باشد.

ماده ۵۷ مربوط به اختصاص ۱ درصد از منابع حاصل از فروش نفت و گاز به طرحهای حمل و نقل ریلی می باشد که با توجه به شرایط اقتصادی کشور، عملاً امکان اجرایی شدن نیافته است. بخش انتهایی این ماده هم متوجه بر اجرای اهداف قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف شوخت مبنی بر رسیدن به سهم ۳۰ در حمل بار و ۲۰ درصد در حمل مسافر در بخش ریلی میباشد که اعتبارات مورد نیاز آن در قالب قوانین بودجه سنواتی در فصل حمل و نقل (برنامه حمل و نقل ریلی) به میزان حدود ۲۳۰۰۰ میلیارد ریال پیش بینی و منظور و ابلاغ شده است.

۳- تصویر کلان فصل

۳-۱- تصویر شاخص های کلان بخش در دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در مقایسه با برنامه ششم توسعه در دوره ۱۳۹۷-۱۳۹۸

شاخص ها و متغیرهای اصلی بخش حمل و نقل نمایانگر وضعیت حفظ و نگهداری شبکه جاده ها و خطوط ریلی موجود، توسعه خطوط جدید، توسعه پایانه های بار، فرودگاه ها و ظرفیت بنادر از یک طرف و بهبود در عملیات بهره برداری از ظرفیت ها یا افزایش جابجایی بار، مسافر و ترانزیت در فعالیت های بخش حمل و نقل است.

جدول ۱: شاخص‌های اصلی عملکرد بخش حمل‌ونقل (۱۳۸۷ - ۱۳۹۷)

عنوان	واحد	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
جابجایی بار داخلی ریلی	میلیون تن	۳۲	۳۱	۳۲	۳۲	۳۳	۳۲	۳۴	۳۴	۳۹	۴۶.۷	۵۰
جابجایی مسافر ریلی	میلیون نفر	۲۶	۲۸	۲۹	۲۸	۲۷	۲۵	۲۴	۲۵	۲۳	۲۴	۲۸
جابجایی بار جاده‌ای	میلیون تن	۵۱۱	۵۱۶	۵۴۱	۵۸۰	۶۱۱	۶۲۱	۵۴۳	۴۰۳	۴۳۸	۴۸۰	۵۰۲
جابجایی مسافر جاده‌ای	میلیون نفر	۸۴۶	۴۹۳	۸۹۶	۹۱۳	۸۷۵	۸۱۷	۸۱۵	۹۸۱	۹۸۵	۱۸۰۰	۱۸۷۰

جدول ۲: عملکرد تفصیلی متغیرها (۱۳۹۵-۱۳۹۷)

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	عملکرد		سال ۱۳۹۷	
			سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	عملکرد	درصد تحقق
۱	جمع جابجایی مسافر	میلیون نفر	۱,۰۳۸.۳	۱,۸۵۹.۸	۱,۹۲۷.۷	۱۷۸.۹۷
۲	شبکه سنجش برخی هواشناسی	ایستگاه	۶۰۰	۴۴۰	۸۱۰	۵۰.۶۳
۲	شبکه سنجش برخی هواشناسی	ایستگاه	۶۰۰	۴۴۰	۸۱۰	۵۰.۶۳
۳	جمع جابجایی بار ترانزیت	میلیون تن	۸.۹۴	۱۰.۸	۱۰.۷	۶۴.۸۵
۴	طول بزرگراه‌ها	کیلومتر	۱۶,۶۲۷	۱۶,۸۲۰	۱۸,۱۲۲	۱۰۷.۳۶
۵	جابجایی مسافر جاده‌ای (عمومی)	میلیون نفر	۲۷۱	۲۵۰	۲۷۸	۷۲.۷۷
۶	متوسط سن ناوگان هوایی	سال	۲۳.۱	۲۲.۴	۲۲.۴	۷۷.۲۳
۷	افزایش ظرفیت تخلیه و بارگیری بنادر تجاری	میلیون تن	۲۱۶.۸	۲۳۲.۸	۲۴۰	۱۰۱.۲۷
۸	تعداد تلفات تصادفات برون شهری	نفر	۱۰,۵۰۰	۱۰,۷۲۴	۱۱,۰۲۹	۸۱.۶
۸	تعداد تلفات تصادفات برون شهری	نفر	۱۰,۵۰۰	۱۰,۷۲۴	۱۱,۰۲۹	۸۱.۶
۹	جابجایی بار ریلی داخلی	میلیون تن	۳۹.۱	۴۵.۲	۷۲	۶۷.۹۲
۱۰	جابجایی کل بار جاده‌ای داخلی	میلیون تن	۵۴۷	۴۸۰	۵۰۲	۷۴.۹۳
۱۱	ظرفیت اعزام و پذیرش مسافر در فرودگاه‌ها	میلیون نفر	۸۷	۵۶.۸	۵۷.۹	۸۱.۵۵
۱۲	جابجایی بار جاده‌ای (با بارنامه)	میلیون تن	۳۸۷	۳۲۸	۴۴۲	۹۶.۹۳
۱۳	توان پردازش سوپر کامپیوتر هواشناسی	هزار میلیارد پردازش در ثانیه	۰.۲	۱۴	۳۰	۴۶.۳۳
۱۴	ظرفیت ناوگان مسافری دریایی	صندلی	۹,۲۰۰	۷,۳۰۰	۷,۲۰۰	۷۵
۱۵	جابجایی مسافر هوایی (داخلی)	میلیون نفر	۲۲	۲۳.۷	۱۹.۹	۷۳.۷
۱۵	جابجایی مسافر هوایی (داخلی)	میلیون نفر	۲۲	۲۳.۷	۱۹.۹	۷۳.۷
۱۶	تعداد لکوموتیو	دستگاه	۹۱۵	۹۱۷	۹۲۶	۸۶.۵۴
۱۷	متوسط طول عمر مینی بوس	سال	۲۳.۱	۲۳.۵	۲۳.۵	۸۹.۳۶
۱۸	متوسط طول عمر سواری کرایه بین شهری	سال	۹.۵	۸.۶	۹.۲	۸۸.۰۴
۱۹	تعداد واگن باری	دستگاه	۲۴,۰۸۷	۲۴,۵۴۶	۲۵,۳۹۸	۹۵.۰۷
۲۰	متوسط طول عمر باری	سال	۱۶.۴	۱۶.۸	۱۷.۵	۹۴.۲۹
۲۱	ظرفیت ناوگان نفتی دریایی	میلیون تن	۱۵.۴	۱۴	۱۶	۸۸.۷۵
۲۲	طول خطوط اصلی ریلی	کیلومتر	۱۰,۴۷۵	۱۱,۰۶۱	۱۱,۴۳۹	۹۴.۵۴
۲۳	جابجایی مسافر دریایی	میلیون نفر	۸.۳	۹.۷	۱۰	۹۰.۹۱
۲۴	جابجایی مسافر ریلی	میلیون نفر	۲۳	۱۸.۳	۲۰.۴	۶۶.۶۷
۲۴	جابجایی مسافر ریلی	میلیون نفر	۲۳	۱۸.۳	۲۰.۴	۶۶.۶۷
۲۵	تعداد اتوبوس	دستگاه	۱۲,۲۴۹	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۷۲.۴۶
۲۵	تعداد اتوبوس	دستگاه	۱۲,۲۴۹	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۷۲.۴۶
۲۵	تعداد اتوبوس	دستگاه	۱۲,۲۴۹	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۷۲.۴۶
۲۶	عملیات کانتینری بنادر	هزار TEU	۲,۶۶۰	۳,۰۰۰	۱,۹۰۰	۳۴.۳۸
۲۷	تعداد ناوگان مسافری فعال هوایی	فروند	۱۸۰	۱۶۵	۱۴۴	۷۳.۸۵

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	عملکرد		سال ۱۳۹۷		
			سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	هدف	عملکرد	درصد تحقق
۲۸	تفکیک مدل های پیش بینی هواشناسی	ساعت/ کیلومتر	۵۰.۳	۲۵.۳	۳۰.۳	۲۰.۳	۱۴۹.۲۶
۲۹	جابجایی مسافر حومه ای ریلی	میلیون نفر	۴	۶.۱	۱۳.۵	۷.۴	۵۴.۸۱
۳۰	تعداد کامیون	دستگاه	۳۵۹,۷۰۱	۳۳۸,۱۰۸	۴۰۳,۳۰۶	۳۵۸,۰۰۰	۸۸.۷۷
۳۱	جمع جابجایی بار داخلی	میلیون تن	۵۸۶.۱	۵۲۵.۲	۷۴۲	۵۵۰.۹	۷۴.۲۵
۳۲	ظرفیت ناوگان تجاری دریایی	میلیون تن	۵.۲	۶.۲۵	۱۳.۱	۶.۵	۴۹.۶۲
۳۳	رادار هواشناسی	ایستگاه	۱۰	۹	۱۶	۹	۵۶.۲۵
۳۴	جابجایی بار ریلی ترانزیت	میلیون تن	۱.۱۴	۱.۶	۳	۱.۵۸	۵۲.۶۷
۳۵	جابجایی بار جاده ای ترانزیت	میلیون تن	۷.۸	۹.۲	۱۳.۵	۹.۰۷	۶۷.۱۹
۳۶	افزایش ظرفیت کانتینری بنادر	میلیون TEU	۵.۲	۷.۰۶	۶.۷	۷.۵۶	۱۱۲.۸۴
۳۷	تعداد سالن مسافری	دستگاه	۲,۵۶۴	۱,۱۸۶	۲,۱۸۰	۱,۵۷۴	۷۲.۲
۳۸	جابجایی مسافر جاده ای (کل)	میلیون نفر	۹۸۵	۱,۸۰۲	۹۹۵	۱,۸۷۰	۱۸۷.۹۴
۳۹	عملیات تخلیه و بارگیری بنادر تجاری	میلیون تن	۱۴۵	۱۵۶.۸	۱۸۳	۱۴۰	۷۶.۵
۴۰	متوسط طول عمر اتوبوس	سال	۱۰.۲	۹.۴	۱۲.۵	۹.۹	۱۲۶.۲۶
۴۱	طول آزادراه ها	کیلومتر	۲,۴۰۱	۲,۴۰۱	۳,۰۳۰	۲,۴۰۱	۷۹.۲۴

◀ حمل و نقل ریلی:

اعتبار ابلاغی برنامه حمل و نقل ریلی در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ معادل ۳۳۷۸۳ میلیارد ریال بود و بر اساس بسته اجرایی بخش حمل و نقل در برنامه ششم توسعه پیش بینی شده که ۶۳ میلیون تن بار داخلی و ۲۹ میلیون نفر مسافر جابجا شده و احداث حدود ۹۸۰ کیلومتر راه آهن نیز منظور گردیده است.

در سال ۱۳۹۷ معادل ۱۷۰۶۲ میلیارد ریال در برنامه حمل و نقل ریلی هزینه شده است. در این سال معادل ۵۰ میلیون تن بار داخلی و ۲۸ میلیون نفر مسافر توسط راه آهن جابجا شده است.

◀ حمل و نقل جاده‌ای:

اعتبار مصوب برنامه حمل و نقل جاده‌ای در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ معادل ۳۴۶۵۶ میلیارد ریال بود و بر اساس بسته اجرایی بخش حمل و نقل در برنامه ششم توسعه پیش بینی شده که ۶۴۵ میلیون تن بار داخلی و ۹۵۰ میلیون نفر مسافر جابجا شده و احداث حدود ۲۰۰ کیلومتر آزادراه نیز منظور گردیده است.

در سال ۱۳۹۷ معادل ۲۴۲۱۴ میلیارد ریال در برنامه حمل و نقل جاده‌ای هزینه شده است. معادل ۵۰۲ میلیون تن بار داخلی و ۱۸۷۰ میلیون نفر مسافر توسط جاده جابجا شده است.

◀ ۳-۲- بررسی تطبیقی (بین المللی) تحولات و شاخص‌های بودجه‌ای در حوزه ذی ربط

بر اساس مطالعات تطبیقی انجام شده، فرایند تدوین برنامه‌ها و تامین منابع و بودجه مورد نیاز برای بخش حمل و نقل در فدراسیون روسیه در دو سطح ملی (فدرال) و محلی (مناطق و جمهوری‌ها) انجام می‌گیرد.

موارد حایز اهمیت ملی و دارای کارکرد در شبکه اصلی حمل و نقل نظیر راه‌های شریانی، خطوط راه آهن، بنادر اصلی، کانالها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی و فرودگاه‌های با کارکرد ملی و بین المللی به صورت ملی و در سطح فدرال انجام می‌گیرد.

بر این اساس وزارت حمل و نقل روسیه با همکاری دستگاه‌های وابسته در حوزه‌های حمل و نقل جاده‌ای، ریلی، دریایی و هوایی (که بعضاً با نام سازمان یا موسسه یا آژانس نامیده میشوند) نسبت به تهیه برنامه‌های جامع و بلند مدت و یا استراتژی‌های توسعه بخش حمل و نقل و زیربخش‌های آن اقدام نموده و سپس نسبت به تهیه برنامه‌های عملیاتی و کوتاه مدت با برش یکساله و برآورد هزینه و اعتبارات مورد نیاز اقدام می‌نمایند.

وظایف حوزه برنامه و بودجه در فدراسیون روسیه از طریق وزارت توسعه اقتصادی انجام می گیرد و وزارتخانه ها موارد پیشنهادی خود را به وزارت مزبور تقدیم می نمایند. وزارت مزبور نیز با هماهنگی وزارت دارایی روسیه پس از تخمین درآمدهای کشور، توجه به وضعیت اقتصاد جهانی و قیمت و بازار کالاهایی مانند نفت و گاز و سایر ملاحظات نسبت به تدوین لایحه بودجه اقدام می نماید.

پس از تایید کلیات لایحه توسط نخست وزیر و سپس رییس جمهور، لایحه برای تصویب به پارلمان ارسال می گردد.

نظام پارلمانی روسیه شامل دو مجلس به اسامی دومای دولتی و شورای فدراسیون می باشد.

پس از تصویب لایحه بودجه در پارلمان، قانون بودجه جهت اجرا به دولت ابلاغ می گردد.

در این کشور فرایند تدوین لایحه به صورت جدی از ماه سپتامبر (ماه ۹) آغاز و کوشش میشود تا قبل از پایان ماه نوامبر (ماه ۱۱)، قانون بودجه به تصویب برسد.

در حوزه حمل و نقل باید خاطر نشان نمود که نقش راه آهن در نظام حمل و نقل این کشور بسیار قابل توجه بوده و بر خلاف کشور ما که سهم حمل و نقل جاده ای بسیار بالا می باشد، از دیرباز حمل کالاهای ریل پسند در مسافتهای طولانی توسط راه آهن انجام میشود است. همچنین این کشور دارای خطوط ریلی برقی قابل ملاحظه ای نیز می باشد.

البته در سالهای اخیر به تبع افزایش تعداد و سرانه مالکیت خودروهای سواری در روسیه، سهم حمل و نقل جاده ای نیز نسبت به ۳ دهه گذشته افزایش یافته است. لیکن سهم غالب حمل بار در مسافتهای طولانی با راه آهن می باشد که یکی از دلایل آن علاوه بر وجود شبکه زیرساختی توسعه یافته، وجود صنایع ریلی نظیر ساخت انواع واگن باری و مسافری و لکوموتیو می باشد.

در بخش هوایی نیز علیرغم وجود شرکت آئروفلوت (که زمانی بعنوان تنها شرکت هواپیمایی اتحاد جماهیر شوروی بعنوان بزرگترین کشور جهان)، بزرگترین شرکت هواپیمایی جهان محسوب می شد، تعدادی شرکت هواپیمایی جدید و خصوصی نیز به صورت بین المللی، منطقه ای و low cost carrier فعالیت می نمایند.

در زمینه حمل و نقل دریایی نیز این کشور گرچه با محدودیتهای جغرافیایی مواجه می باشد لیکن بسترها و زمینه های مناسبی داشته و مضافا اینکه بخشی از حمل و نقل داخلی روسیه نیز از طریق رودخانه های قابل کشتیرانی (خصوصا ولگا) و سایر کانالها و آبراهه ها انجام می گیرد که در تخفیف فشار بر جاده ها و راه آهن موثر می باشد.

از جمله ویژگی هایی که در زمینه توسعه حمل و نقل در روسیه مورد توجه می باشد به موارد زیر می توان اشاره نمود:

- مدرنیزاسیون: توجه به نوسازی زیرساختها و ناوگان

- داشتن استراتژی: با هدف توسعه متوازن کلیه زیربخشها

- توجه به ملاحظات بازرگانی: با هدف افزایش توان رقابتی بخش حمل و نقل

رصد تحولات بین المللی موثر بر جریانهای حمل و نقل و تلاش برای توسعه همکاری های منطقه ای و بین المللی خصوصا با کشورهای نظیر

چین و سایر کشورها از طریق ایجاد بلوکهای تجاری نظیر اتحادیه اقتصادی اوراسیا

فرم شماره (۱) : هدفها، راهبردها و برنامه های اجرایی			
عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت راه و شهرسازی			
عنوان دستگاه مجری: وزارت راه و شهرسازی			
ردیف	هدف ها	راهبردها	اقدامات اجرایی
اول	ارتقای کمی و کیفی زیرساخت های حمل و نقل	افزایش کارایی در اجرای طرح های زیرساخت	برنامه راهبردی توسعه حمل و نقل جاده ای
		توسعه حمل و نقل ترکیبی و چند وجهی	برنامه ریزی، راهبردی و توسعه حمل و نقل

فرم شماره (۱) : هدفها، راهبردها و برنامه های اجرایی			
عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت راه و شهرسازی			
عنوان مجری: شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور			
ردیف	هدف ها	راهبردها	اقدامات اجرایی
اول	ارتقای کمی و کیفی زیرساخت های حمل و نقل	افزایش کارایی در اجرای طرح های زیرساخت	برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای
		توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل باتوجه به نگرش شبکه ای	برنامه توسعه حمل و نقل ریلی

فرم شماره (۱) : هدف‌ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت راه و شهرسازی

عنوان دستگاه مجری: شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران

ردیف	هدف‌ها	راهبردها	اقدامات اجرایی
اول	افزایش سهم حمل و نقل ریلی	توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل باتوجه به نگرش شبکه ای	برنامه توسعه حمل و نقل ریلی
	بهبود شرایط زیست محیطی فعالیت های بخش و کاهش انتشار انواع آلاینده ها با تاکید بر کاهش سوخت مصرفی ناوگان حمل و نقل	ارتقای بهره گیری از ظرفیتهای و بکارگیری فن آوریهای نوین ریلی	
	افزایش ترانزیت و ارتقای نقش بین الملل سیستم حمل و نقل کشور	تبادل بخشی میان شقوق مختلف حمل و نقل از نظر جابجایی بار و مسافر	
	ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر	توسعه حمل و نقل ترکیبی و چند وجهی	
	افزایش سهم حمل و نقل عمومی در جابجایی مسافر	توسعه بنادر خشک با کارکرد بین الملل	

فرم شماره (۱) : هدف‌ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت راه و شهرسازی

عنوان دستگاه مجری: سازمان بنادر و دریانوردی

ردیف	هدف‌ها	راهبردها	اقدامات اجرایی
اول	افزایش سهم کشور از حمل و نقل دریایی منطقه	ارتقاء کارکرد بنادر اصلی در حوزه لجستیک و ارزش افزوده	برنامه توسعه حمل و نقل دریایی
	افزایش سهم ناوگان ایرانی در تجارت دریایی	ایجاد مدیریت واحد و یکپارچگی ترانزیت کالا و مسافر از کشور و هماهنگی بین دستگاه های مداخله گر	
	ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر	تدوین برنامه ملی ارتقای ایمنی	

فرم شماره (۱) : هدف‌ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار : وزارت راه و شهرسازی

عنوان دستگاه مجری: سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور

اقدامات اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	تعادل بخشی میان شقوق مختلف حمل و نقل از نظر جابجایی بار و مسافر	ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر	اول
	بهبود کیفیت شبکه جاده ای کشور با اولویت راه های شریانی مطابق با استانداردهای فنی		

فرم شماره (۱) : هدف‌ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه اجرایی اصلی : سازمان هواشناسی کشور

عنوان دستگاه مجری سازمان هواشناسی کشور

برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه ارائه خدمات هواشناسی و اقلیم شناسی برنامه سیاستگذاری هماهنگی و راهبری مراکز هواشناسی	ظرفیت سازی	بهبود حفاظت از جان و مال مردم و ایمنی حمل و نقل در زمین، دریا و هوا	۱
	تحقیق علمی و توسعه فنی خدمت رسانی مشارکت کارایی بخشی	ارتقاء معیشت پایدار سلامت، امنیت غذایی، رشد اقتصادی، توسعه پایدار، کیفیت زندگی، تامین آب و انرژی با نگرش آمایش سرزمین	۲
			استفاده پایدار از منابع طبیعی و بهبود کیفیت محیط زیست با نگرش سازگاری با اقلیم

فرم شماره (۱) هدف‌ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه اجرایی اصلی : سازمان هواپیمایی کشوری

عنوان دستگاه اجرایی زیرمجموعه : سازمان هواپیمایی کشوری

برنامه اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه ریزی توسعه حمل و نقل هوایی	۱- ارایه تسهیلات به شرکتهای هواپیمایی از محل صندوق توسعه بمنظور خرید هواپیما	افزایش ظرفیت پروازی (ناوگان هوایی)	۱
برنامه توسعه حمل و نقل هوایی	۲- کمک به پرداخت بخشی از سود تسهیلات اعطایی به بخش غیردولتی		
برنامه افزایش ایمنی حمل و نقل هوایی	۱- ایجاد سیاستهای تشویقی جهت کاهش سن ناوگان هوایی	نوسازی ناوگان هوایی	۲
برنامه ریزی توسعه حمل و نقل هوایی	۲- تسهیل فرآیند ورود و ثبت هواپیما در کشور		

فرم شماره ۲- منابع دستگاه های مجری در دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۰

		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۵۳۰۰۰						عنوان دستگاه مجری : وزارت راه وشهرسازی		
		میلیون ریال								
توضیحات	پیش بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی		
	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
این درآمد ملی استانی می باشد		۸۰۰۰		۹,۱۳۶		۵,۰۰۰		۱۳,۳۶۱	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	۱۴۰۱۲۰
		۱۰۰۰۰		۳۰,۵۱۱		۱۵,۰۰۰		۹,۳۵۶	درآمدهای حاصل از اجاره ساختمانها و اراضی (از جمله امکانات ، اماکن و فضاهای آموزشی ، فرهنگی ، هنری و ورزشی)	۱۳۰۳۰۱
		۶۰۰۰۰		۶۶,۰۰۰		۸۰,۰۰۰		۲۲۳,۴۱۱	در آمد حاصل از اجرای قانون اجازه واگذاری حق دریافت آزاد راه تهران کرج و کرج قزوین	۱۶۰۱۵۲
بعلت راه اندازی نشدن فعلی صندوق، درآمد صندوق قابل پیش بینی نیست						۵,۰۰۰,۰۰۰		۰	منابع حاصل از فروش دارایی های وزارت راه و شهرسازی برای تأمین سرمایه اولیه صندوق توسعه حمل و نقل	۲۱۰۲۱۹
	۰	۷۸,۰۰۰	۰	۱۰۵,۶۴۷	۰	۵,۱۰۰,۰۰۰	۰	۲۴۶,۱۲۸	جمع	

عنوان دستگاه مجری :		سازمان هواشناسی کشور		شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۱۳۰۰۰			
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۱۲۰	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	۱۷۴,۹۷۸	۰	۱۶۰,۰۰۰	۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۷۰,۰۰۰
	جمع	۱۷۴,۹۷۸	۰	۱۶۰,۰۰۰	۰	۰	۳۵۰,۰۰۰	۰	۳۷۰,۰۰۰

عنوان دستگاه مجری :		صندوق توسعه حمل و نقل		شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۲۹۵۷۶۰			
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۲۱۰۲۱۹	منابع حاصل از فروش دارایی های وزارت راه و شهرسازی برای تأمین سرمایه اولیه صندوق توسعه حمل و نقل	۰	۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰
	جمع	۰	۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰

عنوان دستگاه مجری سازمان هواپیمایی کشوری		شماره طبقه بندی دستگاه مجری:		۱۴۸۵۰۰					
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
	درآمد حاصل از انجام آزمایش استاندارد دستگاههای کمک ناوبری در داخل و خارج از کشور و صدور و تمدید گواهینامه، اجازه نامه و پروانه بهره برداری هوایی "در چارچوب مجوزهای قانونی"	۰	۱,۱۴۶,۱۹۱	۰	۹۵۰,۰۰۰	۰	۱,۱۵۰,۰۰۰	۰	۱,۴۰۰,۰۰۰
	جمع	۰	۱,۱۴۶,۱۹۱	۰	۹۵۰,۰۰۰	۰	۱,۱۵۰,۰۰۰	۰	۱,۴۰۰,۰۰۰

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۲۹۵۴۶۰								عنوان دستگاه مجری : شهر فرودگاهی امام خمینی(ره)	
میلیون ریال									
پیش بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		شماره طبقه بندی	
درآمد		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی		درآمد		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی		درآمد	
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱,۳۱۲,۵۰۰		۱,۳۱۲,۵۰۰		۱,۳۱۲,۵۰۰		۱,۲۵۴,۹۵۴		ارائه خدمات به مسافرین (اعزام و پذیرش) پروازهای بین المللی	۱
۳,۴۶۵,۰۰۰		۳,۴۶۵,۰۰۰		۳,۹۳۲,۵۰۰		۳,۰۶۰,۵۴۹		ارائه خدمات فرودگاهی (تثسست و برخاست) پروازهای بین المللی	۲
۱,۵۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰		۹۰۰,۰۰۰		۱,۰۱۲,۵۲۵		ارائه خدمات غیرهوانوردی (اماکن و ...)	۳
۱۰۰,۰۰۰		۱۰۰,۰۰۰		۱۰,۰۰۰		۲۰,۰۰۰		ارائه خدمات سوخت رسانی	۴
۲,۰۰۰,۰۰۰		۳۸۷,۹۰۰		۵۰۰,۰۰۰		۱۲۰,۷۵۳		ارائه خدمات در منطقه آزاد	۵
۹۰۰,۰۰۰		۸۰۰,۰۰۰		۱۷۵		۲۷,۸۵۴		سایر درآمد ها	۶
۹,۲۷۷,۵۰۰	۰	۷,۰۶۵,۴۰۰	۰	۶,۶۵۵,۱۷۵	۰	۵,۴۹۶,۶۳۵	۰	جمع	

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۸۵۰۴								عنوان دستگاه مجری : مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور	
میلیون ریال									
پیش بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸		عملکرد قطعی ۱۳۹۷		شماره طبقه بندی	
درآمد		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی		درآمد		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی		درآمد	
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۸۰,۲۱۵		۵۵,۰۰۰		۳۰,۰۰۰		۲۳,۹۷۶		درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی	۱۴۰,۱۰۳
۸۰,۲۱۵	۰	۵۵,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰	۰	۲۳,۹۷۶	۰	جمع	

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۲۸۲۴۰۰								عنوان دستگاه مجری : سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای	
میلیون ریال									
پیش بینی 1400		برآورد 1399		مصوب 1398		عملکرد قطعی 1397		عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی		
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
-	275	-	250	-	210	-	327.21	درآمد حاصل از اجرای قانون ایمنی راهها	160116
-	2	-	2	-	2	-	629	درآمد حاصل از معاینه فنی خودروها	160133
-	277	-	252	-	212	-	327.837	جمع	

فرم شماره ۳- برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: وزارت راه و شهرسازی / شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۵۳۰۰۰

میلیون ریال

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	کیلومتر	برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰
۲۰۶۶۵۰	۱۶۰۴۰۰	۹۳.۹۲۸۷۲۸	۹۰.۹۱۵۰۹۰	۷۰.۵۶۷۵۳۰	۲۲۷۳	۲۲۷۳	۲۲۷۳	گزارش	برنامه ریزی، راهبری و توسعه حمل و نقل	۱.۳۰۳E+۰۹
۲۷۹۰۰	۲۲۲۰۰	۳۶.۲۵	۳۴.۸۷۵۰	۲۷.۷۵	۸۰۰	۸۰۰	۸۰۰	جلسه	تشکیل جلسات عالی هماهنگی ترابری کشور و کمیسیون ایمنی راه‌ها	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۳
۲۶۵۵۰	۱۲۸۰۰	۱۳۶.۵۰	۱۳۲.۷۵	۶۴	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	مصوبه	پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات شورای عالی ترابری کشور	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۴
۲۸۰۰۰	۲۲۳۰۰	۵۰۰	۴۸۲.۷۵۸۶۲۱	۳۸۴.۴۸۲۷۶۰	۵۸	۵۸	۵۸	مرکز	جانمایی لجستیک پارک و بندر خشک	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۵
۲۰۲۰۰	۱۵۶۰۰	۱۳۸۶.۶۶۶۶۶۶	۱۳۴۶.۶۶۶۶۶۰	۱۰۴۰	۱۵	۱۵	۱۵	کریدور	راهبری ظرفیت ترانزیت کشور	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۶
۲۹۱۰۰	۲۵۰۰۰	۱۵۰.۵۰	۱۴۵.۵۰	۱۲۵	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	گزارش	پایش وبه روز رسانی طرح جامع حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۷
۵۹۰۰۰	۴۹۷۰۰	۳۰۴.۵۰	۲۹۵	۲۴۸.۵۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	ضابطه	تهیه و تدوین سیاست‌ها، ضوابط، لوایح، معیارهای ایمنی و استانداردهای حوزه حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۸
۱۵۹۰۰	۱۲۸۰۰	۲۰.۵۰	۱۹.۸۷۵۰	۱۶	۸۰۰	۸۰۰	۸۰۰	گزارش	تهیه گزارشات تخصصی در زمینه ایمنی حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۹
۲۸۴۰۰۰	۱۸۰۴۰۰	۱۳.۸۲۰۴۸۰	۱۳.۵۰۱۹۵۰	۸.۵۷۶۵۹۰	۲۱۰۳۴	۲۱۰۳۴	۲۱۰۳۴	گزارش	برنامه راهبری و مدیریت منابع راه و شهرسازی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۰
۲۷۳۲۸	۲۰۰۰۰	۷۰۰۰	۶۸۳۲	۵۰۰۰	۴	۴	۴	قرارداد مشارکت	جلب مشارکت و سرمایه گذاری	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۱
۵۲۰۰۰	۳۹۲۰۰	۱۰۶.۴۰	۱۰۴	۷۸.۴۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	طرح	نظارت بر اجرای طرحهای توسعه راه و شهرسازی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۲

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پیامد یا نتیجه نهایی						سنگه عملکرد	برنامه اجرایی/ خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۶۳۰۰۰	۴۷۸۰۰	۶۴۵۰	۶۳۰۰	۴۷۸۰	۱۰	۱۰	۱۰	طرح-پروژه	ارزیابی و تصویب طرح های توجیهی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۳
۷۰۶۷۲	۱۹۳۰۰	۱۴۴۶۰	۱۴۱۳۴۴۰	۳۸۶۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	طرح	تامین منابع مالی جهت طرح (اسناد خزانه، اوراق اسلامی ..)	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۴
۲۶۰۰۰	۲۰۴۰۰	۱۳۳۰	۱۳۰۰	۱۶۸۵	۲۰	۲۰	۲۰	سامانه	ایجاد وبه روزآوری سامانه ها وبانکهای اطلاعاتی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۵
۴۵۰۰۰	۳۳۷۰۰	۲۳۰۵۰	۲۲۵	۱۶۸۵۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	عنوان	تهیه فیلم آموزشی، انتشار کتاب ، مقاله فصلنامه و خبرنامه تخصصی راه و شهرسازی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۶
۴۹۰۶۵۰	۳۴۰۸۰۰	جمع								

فرم شماره ۳- برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری : وزارت راه و شهرسازی

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۵۳۰۰۰

میلیون ریال

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۲۳۵۴۰۰	۲۱۳۵۰۰	*	*	۲۱۳۵۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	۱۱۱۱۰۰	*	*	۱۰۲۴۰۰	برنامه ریزی، راهبری و توسعه حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰۰۳
۳۱۹۰۰	۲۹۰۰۰	*	*	۲۹۰۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	۱۵۱۰۰	*	*	۱۳۹۰۰	تشکیل جلسات عالی هماهنگی ترابری کشور و کمیسیون ایمنی راه ها	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰۰۳
۳۰۱۰۰	۲۷۳۰۰	*	*	۲۷۳۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	۱۴۲۰۰	*	*	۱۳۱۰۰	پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات شورای عالی ترابری کشور	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰۰۴
۳۲۱۰۰	۲۹۰۰۰	*	*	۲۹۰۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	۱۵۱۰۰	*	*	۱۳۹۰۰	جانمایی لجستیک پارک وبنادر خشک	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰۰۵
۲۳۰۰۰	۲۰۸۰۰	*	*	۲۰۸۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	۱۰۸۰۰	*	*	۱۰۰۰۰	راهبری ظرفیت ترانزیت کشور	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰۰۶
۳۳۲۰۰	۳۰۱۰۰	*	*	۳۰۱۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	۱۵۷۰۰	*	*	۱۴۴۰۰	پایش وبه روز رسانی طرح جامع حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰۰۷
۶۷۱۰۰	۶۰۹۰۰	*	*	۶۰۹۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	۳۱۷۰۰	*	*	۲۹۲۰۰	تهیه و تدوین سیاست ها، ضوابط، لوایح، معیارهای ایمنی و استانداردهای حوزه حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰۰۸
۱۸۰۰۰	۱۶۴۰۰	*	*	۱۶۴۰۰	*	*	*	*	*	*	*	*	۸۵۰۰	*	*	۷۹۰۰	تهیه گزارشات تخصصی در زمینه ایمنی حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰۰۹

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۳۳۲۱۰+	۲۹۰۷۰+	*	*	۲۹۰۷۰+	*	*	*	*	*	*	*	*	۱۵۵۰۰+	*	*	۱۳۵۷۰+	برنامه راهبردی و مدیریت منابع راه و شهرسازی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰+
۳۱۰۰۰	۲۸۰۰۰	.	.	۲۸۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۹۰۰	.	.	۱۳۱۰۰	جلب مشارکت و سرمایه گذاری	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۱
۵۸۹۰۰	۵۳۲۰۰	.	.	۵۳۲۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۸۴۰۰	.	.	۲۴۸۰۰	نظارت بر اجرای طرحهای توسعه راه و شهرسازی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۲
۷۱۵۰۰	۶۴۵۰۰	.	.	۶۴۵۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۳۴۰۰	.	.	۳۰۱۰۰	ارزیابی و تصویب طرح های توجیهی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۳
۸۰۱۰۰	۷۲۳۰۰	.	.	۷۲۳۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۸۵۰۰	.	.	۳۳۸۰۰	تامین منابع مالی جهت طرح (اسناد خزانه، اوراق اسلامی ..)	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۴
۲۹۵۰۰	۲۶۶۰۰	.	.	۲۶۶۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۲۰۰	.	.	۱۲۴۰۰	ایجاد وبه روزآوری سامانه ها وبانکهای اطلاعاتی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۵
۵۱۱۰۰	۴۶۱۰۰	.	.	۴۶۱۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۴۶۰۰	.	.	۲۱۵۰۰	تهیه فیلم آموزشی، انتشار کتاب، مقاله فصلنامه و خبرنامه تخصصی راه و شهرسازی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۶
۵۵۷۵۰+	۵۰۴۲۰+	*	*	۵۰۴۲۰+	*	*	*	*	*	*	*	*	۲۶۶۱۰+	*	*	۲۳۸۱۰+	جمع	

فرم شماره ۳- برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: سازمان هواشناسی کشور	شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۱۳۰۰۰
---	-------------------------------------

میلیون ریال

شماره طبقه بندی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سنجه عملکرد	
		قیمت تمام شده			مقدار				
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷		
۱۳۰۳۰۰۱۰۰۰	برنامه آرایه خدمات هواشناسی و اقلیم شناسی	۱۱۳۰۰۰۷۵	۱۰۸۷۷۰۱۵۷۸۹۴۷۴	۱۷۸۷۷۰۷۴۳۴	۲۰	۱۹	۱۸	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۰۷	پیش بینی هواشناسی آب شناسی	۸۷۰۲۶	۱۷۵۵۰	۳۴۲۹۲	۱۸۰۰	۴۰۰	۴۰۰	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۰۸	پیش بینی هواشناسی آلودگی هوا و گردوخاک	۹۰۲۵۰	۹۴۳۱۰	۱۹۳۰۰۹	۱۸۰۰	۱۰۴۰	۱۰۴۰	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۰۹	پیش بینی هواشناسی دریایی و اقیانوس شناسی	۳۴۳۸۱	۰۱۹۹۰	۰۳۷۸۵	۵۴۰۰	۳۰۰۰	۳۰۰۰	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۱۰	پیش بینی هواشناسی هوانوردی	۰۱۶۷۴۷۴۲۲۶۸۰۴۱۰	۰۲۶۷۰	۰۲۵۰۷	۹۷۰۰۰	۴۵۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۱۱	پیش بینی هواشناسی کشاورزی	۸۱۲۲۵۰	۱۱۱۵۵۰	۶۰۳۹۴	۲۰۰	۴۰۰	۴۰۰	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۱۲	تحلیل داده و آرایه امار و اطلاعات هواشناسی	۰۰۰۸۳۵۴۶۴۶۴۶۴	۰۰۶۷۰	۰۱۰۳۷	۹۹۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	تعداد داده	
۱۳۰۳۰۰۱۰۱۳	خدمات عامه هواشناسی	۱۲۴۹۶۱۵۳۸	۱۸۳۷۴۰	۳۹۵۹۴	۱۳۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰۰	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۱۴	پیش بینی هواشناسی جاده ای	۷۸۳۲۵۰	۱۲۰۴۶۰	۲۲۸۹۴۳	۲۰۰	۵۰۰	۵۰۰	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۲۱	تهیه گزارشات اقلیم شناسی	۰۶۰۴۳۳۳۳۰	۱۹۰۴۰	۲۲۴۶۸	۲۴۰۰۰	۱۱۸۳۵	۲۱۸۳۵	گزارش	
۱۳۰۳۰۰۱۰۲۲	تهیه گزارشات اقلیم شناسی خشکسالی	۱۲۶۵۸۱۸۱۰	۰۴۵۵۰	۰۴۴۲۱	۱۱۰۰۰	۱۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	گزارش	
۱۳۰۳۰۱۹۰۰۰	سیاست گذاری، هماهنگی و راهبری مراکز هواشناسی	۹۶۶۳۰۳۵۲۹۴۱۱۸	۸۷۶۲۰۷۲۷۲۷۲۷۳	۱۴۴۷۰۳۸۲۴	۳۴	۳۳	۳۳	تعداد	
۱۳۰۳۰۱۹۰۰۱	کنترل و نظارت مراکز هواشناسی کل کشور	۹۶۶۳۰۳۵۲۹۴۱۱۷۶۴	۸۷۶۲۰۷۲۷۰	۱۴۴۷۰۳۸۲۴	۳۴	۳۳	۳۳	تعداد مراکز	
۴۹۵۸۳۶	۳۶۹۵۶۳	جمع							

فرم شماره ۳- برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: سازمان هواشناسی کشور	شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۱۳۰۰۰
---	-------------------------------------

میلیون ریال

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع			پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی					
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۲۳۹۲۴۵	۲۲۶۰۱۵	۰	۰	۲۲۶۰۱۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۰۸۸۰	برنامه آرایه خدمات هواشناسی و اقلیم شناسی	۱۳۰۳۰۰۱۰۰۰
۶۷۷۰	۱۵۶۶۵	۰	۰	۱۵۶۶۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۴۹۰	پیش بینی هواشناسی آب شناسی	۱۳۰۳۰۰۱۰۰۷
۹۴۶۰	۱۶۲۴۵	۰	۰	۱۶۲۴۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۹۸۹	پیش بینی هواشناسی آلودگی هوا و گرد و خاک	۱۳۰۳۰۰۱۰۰۸
۵۷۷۲	۱۸۵۶۶	۰	۰	۱۸۵۶۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵۹۸۸	پیش بینی هواشناسی دریایی و اقیانوس شناسی	۱۳۰۳۰۰۱۰۰۹
۱۱۵۷۵	۱۶۲۴۵	۰	۰	۱۶۲۴۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۹۸۹	پیش بینی هواشناسی هوانوردی	۱۳۰۳۰۰۱۰۱۰
۴۳۰۳۸	۱۶۲۴۵	۰	۰	۱۶۲۴۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۹۸۹	پیش بینی هواشناسی کشاورزی	۱۳۰۳۰۰۱۰۱۱
۱۰۹۴۲۳	۸۲۷۱۱	۰	۰	۸۲۷۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۷۴۷۵	تحلیل داده و آرایه امار و اطلاعات هواشناسی	۱۳۰۳۰۰۱۰۱۲
۱۹۰۹۰	۱۶۲۴۵	۰	۰	۱۶۲۴۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۹۸۹	خدمات عامه هواشناسی	۱۳۰۳۰۰۱۰۱۳
۵۸۱۰	۱۵۶۶۵	۰	۰	۱۵۶۶۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۳۴۹۰	پیش بینی هواشناسی جاده ای	۱۳۰۳۰۰۱۰۱۴

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی/ خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۲۱۷۳۰	۱۴۵۰۴	۰	۰	۱۴۵۰۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰۱۴	۰	۰	۱۲۴۹۰	تهیه گزارشات اقلیم شناسی	۱۳۰۳۰۰۱۰۲۱
۶۵۷۷	۱۳۹۲۴	۰	۰	۱۳۹۲۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۳۳	۰	۰	۱۱۹۹۱	تهیه گزارشات اقلیم شناسی خشکسالی	۱۳۰۳۰۰۱۰۲۲
۳۶۱۱۶۲	۳۲۸۵۵۴	۰	۰	۳۲۸۵۵۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۵۱۲۱	۰	۰	۲۹۳۴۳۳	سیاست گذاری، هماهنگی و راهبری مراکز هواشناسی	۱۳۰۳۰۱۹۰۰۰
۳۶۱۱۶۲	۳۲۸۵۵۴	۰	۰	۳۲۸۵۵۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۵۱۲۱	۰	۰	۲۹۳۴۳۳	کنترل و نظارت مراکز هواشناسی کل کشور	۱۳۰۳۰۱۹۰۰۱
۶۰۰۴۰۷	۵۵۴۵۶۹	۰	۰	۵۵۴۵۶۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶۰۲۵۶	۰	۰	۴۹۴۳۱۳	جمع	

فرم شماره ۳- برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

شماره طبقه بندی: ۲۸۲۴۰۰	عنوان دستگاه مجری: سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای
-------------------------	---

شماره طبقه بندی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	برآورد سال ۱۳۹۹															برآورد ۱۴۰۰	
		هزینه های پرسنلی			اجتناب ناپذیر			سایر هزینه ها			پرداخت های انتقالی			جمع				
		عمومی	اختصاصی	منابع یارانه ای	عمومی	اختصاصی	منابع یارانه ای	عمومی	اختصاصی	منابع یارانه ای	عمومی	اختصاصی	منابع یارانه ای	عمومی	اختصاصی	منابع یارانه ای		جمع کل
۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰	برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	۲۸۴۶۸۰	+	+	۴۴۳۰۹۸	+	+	۴۰۹۰۴۵	+	+	+	+	+	۳۷۴۹۹۹۳	+	+	۳۷۴۹۹۹۳	۴۲۵۱۲۸۲
۱۳۰۳۰۱۶۳۲۲	نگهداری، بهره‌برداری و ایمن سازی راهها	۲۸۴۶۸۰	.	.	۴۴۳۰۹۸	.	.	۴۰۹۰۴۵	.	.	.	.	.	۳۷۴۹۹۹۳	.	.	۳۷۴۹۹۹۳	۴۲۵۱۲۸۲
جمع		۲۸۴۶۸۰	+	+	۴۴۳۰۹۸	+	+	۴۰۹۰۴۵	+	+	+	+	+	۳۷۴۹۹۹۳	+	+	۳۷۴۹۹۹۳	۴۲۵۱۲۸۲

شماره ۳- برآورد اعتبارات خزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: سازمان هواپیمایی کشور	شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۸۵۰۰
--	-------------------------------------

میلیون ریال

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه‌بندی	
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۳۵۵۳۱۱	۲۷۸۹۰۸	۶.۷۳۱۲۹۱	۵.۹۲۱۸۵۰	۰	۵۵۰۰۰	۶۰۰۰۰	۴۹۶۰۰	هزار نفر	برنامه ایمنی حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۰
۱۷۶۷۲	۱۸۴۸۱	۱۶۱.۷۸۷۰۳۷۰۳۷۰	۱۸۴.۰۸۳۳۳۳	۰	۱۰۸	۹۶	۰	نفر ماه	نظارت بر انجام بررسی سوانح و حوادث	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۱
۲۴۵۰۸	۴۶۲۵۷	۳۸.۵۹۵۱۶۱۲۹	۴۰.۱۷۷۰۴۹	۰	۶۲۰	۶۱۰	۰	فرودگاه وهلی پد	نظارت بر تاسیسات زمینی حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۲
۲۰۱۳۱	۱۸۹۲۳	۸۲.۹۵۲۷۲۷۲۷۲۷۲۰	۷۴.۵۵۹۲۵۹	۰	۲۷۵	۲۷۰	۰	موسسه	سیاستگذاری و برنامه ریزی ایمنی حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۳
۳۷۰۰۸	۳۰۳۷۳	۲۵.۹۵۹۲۳۹۱۰	۲۸.۹۱۲۵	۰	۱۴۷۲	۱۲۸۰	۰	قطعه	نظارت بر عملکرد طراحی و یاساخت قطعات و وسایل پرنده و یا ساخت وسایل پرنده	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۴
۳۴۳۴۴	۳۱۱۱۱	۱۰۷۷.۶۸۱۸۱۸۱۸۱۸۱۸	۷۹۸.۶۹۷۶۷۴	۰	۴۴	۴۳	۰	هزار نفر	نظارت بر عوامل پرواز امنیتی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۵
۹۷۳۲۰	۶۳۷۶۸	۳۲۴۶۰.۶۶۶۶۶۶	۳۲۴.۴۰	۰	۳۰۰	۳۰۰	۰	فرودند	نظارت بر قابلیت پرواز وسایل پرنده	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۷
۹۸۳۶	۱۵۲۹	۱۶۶۲۹۰۳۲۲۵۸۰	۱۶۶۲۹۰۳۲۲۶	۰	۶۲۰	۶۱۰	۰	فرودگاه وهلی پد	نظارت بر ناوبری هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۸
۱۸۶۷۲	۱۵۷۳۶	۵۱۲۰۰۵	۴۹۱.۳۶۸۴۲۱	۰	۴۰	۳۸	۰	موسسه	ممیزی و بازرسی از بهره برداران هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۹
۱۸۶۷۲	۱۵۲۹	۶۸.۲۷۳۳۳۳۳۳	۶۲.۲۴	۰	۳۰۰	۳۰۰	۰	فرودند	بازرسی میدانی از وسایل پرنده	۱۳۰۳۰۰۶۰۱۰
۷۷۱۴۸	۵۱۲۰۱	۱۶۳۰۰۲۲۷۲۲۷۲۷۰	۱۷۹۴.۱۳۹۵۳۵	۰	۴۴	۴۳	۰	هزار نفر	نظارت بر عوامل پرواز-فنی	۱۳۰۳۰۰۶۰۱۱
۲۱۴۶۸۹	۲۳۶۲۹۲	۱۹۱۴.۸۲۴۹۶۰	۲۱۴۶.۸۹	۰	۱۲۰	۱۰۰	۸۴	مقرره	برنامه ریزی و توسعه حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۰

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنگه عملکرد	برنامه اجرائي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه‌بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۴۷۵۴	۲۰۸۸۳	۳۹۶۸۰۵۵۶	۴۹۰۱۸	۰	۳۶۰	۳۰۰	۰	نفرماه	تدوين مقررات ملي صنعت حمل و نقل هوايي	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۱
۴۴۵۵۸	۱۳۴۸۸۷	۱۴۶۰۱۵۴۰۴۰	۱۲۳۰۷۷۲۲۲۲	۰	۳۹۶	۳۶۰	۰	نفرماه	سياست گذاري و برنامه ريزي صنعت حمل و نقل هوايي	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۲
۳۳۴۲۶	۱۴۹۸۸	۳۱۴۹۰۵۸۳۳۳۳	۳۳۴۲۶۰	۰	۱۲	۱۰	۰	سامانه	توسعه سامانه هاي هوانوردي و خدمات الکترونيکي	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۳
۹۸۳۶	۲۴۸۷	۲۲۳۳	۱۹۶۷۰۲۰	۰	۵	۵	۰	پروژه	نظارت بر مطالعات کاربردي حمل و نقل هوايي	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۵
۴۴۲۶۲	۳۰۴۸	۱۷۸۰۳۱۲۵	۱۵۸۰۷۸۵۷۱	۰	۲۴۰	۲۸۰	۰	هزار پرواز	راهبري و گسترش ترانزيت هوايي	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۶
۱۳۷۷۱	۳۲۹۹۰	۶۴۰۱۱۸۱۸۱۸۱۰	۵۷۰۳۷۹۱۶۷	۰	۲۲۰	۲۴۰	۰	هزار پرواز	برنامه ريزي و تنظيم پرواز هاي داخلي و بين المللي	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۷
۵۴۰۸۲	۱۷۰۰۹	۱۹۰۱۶۸۸۸۸۹۰	۲۰۰۸۰۰۷۶۹	۰	۲۷۰۰	۲۶۰۰	۰	موسسه	نظارت بر تاسيس و خدمات موسسات هوانوردي	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۸
۵۷۰۰۰۰	۵۰۵۲۰۰							جمع		

فرم شماره ۳- برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: سازمان هواپیمایی کشور	شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۸۵۰۰
--	-------------------------------------

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی		
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی					
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی	
۴۰۰۴۴۳	۳۷۰۲۲۱	۰	۳۷۰۲۲۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	برنامه ایمنی حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۰
۲۰۷۲۰	۱۷۴۷۳	۰	۱۷۴۷۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	نظارت بر انجام بررسی سوانح و حوادث	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۱
۲۴۰۲۲	۲۳۹۲۹	۰	۲۳۹۲۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	نظارت بر تاسیسات زمینی حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۲
۲۶۰۹۴	۲۲۸۱۲	۰	۲۲۸۱۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	سیاستگذاری و برنامه ریزی ایمنی حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۳
۴۰۵۳۳	۳۸۲۱۲	۰	۳۸۲۱۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	نظارت بر عملکرد طراحی و ساخت قطعات وسایل پرنده و یا ساخت وسایل پرنده	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۴
۴۹۱۶۰	۴۷۴۱۸	۰	۴۷۴۱۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	نظارت بر عوامل پرواز امنیتی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۵
۱۰۲۶۲۰	۹۷۳۸۲	۰	۹۷۳۸۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	نظارت بر قابلیت پرواز وسایل پرنده	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۷
۱۱۳۴۱	۱۰۳۱۰	۰	۱۰۳۱۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	نظارت بر ناوبری هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۸
۲۵۵۳۰	۲۰۴۸۲	۰	۲۰۴۸۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ممیزی و بازرسی از بهره برداران هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۹

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۲۳۵۳۰	۲۰۴۸۲	.	۲۰۴۸۲	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۹	.	.	۲۰۳۳۳	.	بازرسی میدانی از وسایل پرنده	۱۳۰۳۰۰۶۰۱۰	
۷۶۸۹۳	۷۱۷۲۱	.	۷۱۷۲۱	.	.	.	.	.	.	.	۱۷۲۷۶	.	.	۵۴۴۴۵	.	نظارت بر عوامل پرواز-فنی	۱۳۰۳۰۰۶۰۱۱	
۲۴۹۵۵۷	۲۲۹۷۷۹	+	۲۲۹۷۷۹	+	+	+	+	+	+	+	۴۳۷۷۹	+	+	۱۸۶۰۰۰	+	برنامه ریزی و توسعه حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۰	
۱۴۷۱۳	۱۴۲۸۵	.	۱۴۲۸۵	.	.	.	.	.	.	.	۳۳۹۶	.	.	۱۰۸۸۹	.	تدوین مقررات ملی صنعت حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۱	
۶۵۶۶۵	۵۷۸۷۷	.	۵۷۸۷۷	.	.	.	.	.	.	.	۸۷۶۶	.	.	۴۹۱۱۱	.	سیاست گذاری و برنامه ریزی صنعت حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۲	
۴۲۰۷۴	۳۷۷۹۵	.	۳۷۷۹۵	.	.	.	.	.	.	.	۵۱۲۸	.	.	۳۲۶۶۷	.	توسعه سامانه های هوانوردی و خدمات الکترونیکی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۳	
۱۲۵۸۲	۱۱۱۶۵	.	۱۱۱۶۵	.	.	.	.	.	.	.	۲۷۶	.	.	۱۰۸۸۹	.	نظارت بر مطالعات کاربردی حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۵	
۴۵۰۷۴	۴۲۷۹۵	.	۴۲۷۹۵	.	.	.	.	.	.	.	۱۰۱۲۸	.	.	۳۲۶۶۷	.	راهبری و گسترش ترانزیت هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۶	
۱۵۵۱۶	۱۴۱۰۶	.	۱۴۱۰۶	.	.	.	.	.	.	.	۳۲۱۷	.	.	۱۰۸۸۹	.	برنامه ریزی و تنظیم پرواز های داخلی و بین المللی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۷	
۵۳۹۳۳	۵۱۷۵۶	.	۵۱۷۵۶	.	.	.	.	.	.	.	۱۲۸۶۸	.	.	۳۸۸۸۸	.	نظارت بر تاسیس و خدمات موسسات هوانوردی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۸	
۶۵۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰	+	۶۰۰۰۰۰	+	+	+	+	+	+	+	۹۷۰۰۰۰	+	+	۵۰۳۰۰۰۰	+	جمع		

فرم شماره ۴- برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری : وزارت راه و شهرسازی و واحدهای تابعه شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۵۳۰۰۰

میلیون ریال

جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای						اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه اجرایی	
		پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مقدار ۱۳۹۸			سنجه عملکرد
					جمع	عمومی					جمع	اختصاصی						
۴۳۰۳۵۰۰	۴,۲۵۰,۲۰۰	۳۷۴۶۰۰۰	۳۷۴۶۰۰۰	۳۷۴۶۰۰۰	۲۸۲۹۰۰۰	۲۵۴۶۱۰۰		۵۵۷۵۰۰	۵۰۴۲۰۰	۰	۵۰۴۲۰۰	۴۹۰۶۵۰	۳۴۰۸۰۰			وزارت راه و شهرسازی	۱۵۳۰۰۰	
۲۳۵۴۰۰	۲۱۳,۵۰۰	۰	۰	۰	۰	۰		۲۳۵۴۰۰	۲۱۳,۵۰۰		۲۱۳۵۰۰	۲۰۶۶۵۰	۱۶۰۴۰۰	۲۲۷۳	گزارش	برنامه ریزی راهبری و توسعه حمل و نقل	۱۳۰۳۰۲۰۰۰۰	
۳۲۲۱۰۰	۲۹۰,۷۰۰	۰	۰	۰	۰	۰		۳۲۲۱۰۰	۲۹۰,۷۰۰		۲۹۰۷۰۰	۲۸۴۰۰۰	۱۸۰۴۰۰	۲۱۰۳۴	گزارش	برنامه راهبری و مدیریت منابع راه و شهرسازی	۱۳۰۳۰۲۱۰۰۰	
۳۵۶۵۰۰۰	۳,۵۶۵,۰۰۰	۳۵۶۵۰۰۰	۳۵۶۵۰۰۰	۳۵۶۵۰۰۰	۲۷۰۴۰۰۰	۲۴۳۳۶۰۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	طرح	برنامه توسعه حمل و نقل جادهای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰	
۱۸۱۰۰۰	۱۸۱,۰۰۰	۱۸۱۰۰۰	۱۸۱۰۰۰	۱۸۱۰۰۰	۱۲۵۰۰۰	۱۱۲۵۰۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	طرح	برنامه راهبری توسعه و نگهداری حوزه حمل و نقل	۱۳۰۳۰۱۱۰۰۰	
۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۱۶۹۹۵۱۶	۱۰۵۲۹۵۶۴۴		۰	۰	۰	۰	۰	۰			شرکت راه آهن جمهوری اسلامی	۲۸۰۵۰۰	
۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۴,۷۹۴,۵۰۰	۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۴۷۹۴۵۰۰	۱۱۶۹۹۵۱۶	۱۰۵۲۹۵۶۴۴	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۹	طرح	برنامه توسعه حمل و نقل ریلی	۱۳۰۳۰۱۵۰۰۰	
۷۵۰۸۷۴۹۷	۷۵۰۸۷۴۹۷	۷۵۰۸۷۴۹۷	۷۵۰۸۷۴۹۷	۷۵۰۸۷۴۹۷	۵۱۳۹۶۶۲۰	۴۶۲۵۶۹۵۸										شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل	۲۸۲۳۰۰	
۵۲۴۵۸۴۹۷	۵۲۴۵۸۴۹۷	۵۲۴۵۸۴۹۷	۵۲۴۵۸۴۹۷	۵۲۴۵۸۴۹۷	۲۶۵۱۰۶۲۰	۳۲۸۵۹۵۵۸	۱							۲۵۷	طرح	برنامه توسعه حمل و نقل جادهای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰	
۲۲۶۲۹۰۰۰	۲۲,۶۲۹,۰۰۰	۲۲۶۲۹۰۰۰	۲۲۶۲۹۰۰۰	۲۲۶۲۹۰۰۰	۱۴۸۸۶۰۰۰	۱۳۳۹۷۴۰۰	۱							۳۴	طرح	برنامه توسعه	۱۳۰۳۰۱۵۰۰۰	

																	حمل و نقل ریلی	
۱۴۱۸۱۲۸۲	۱۳۶۸۶۹۹۳	۹۹۳۷۰۰۰	۹۹۳۷۰۰۰	۹۹۳۷۰۰۰	۷۲۹۲۰۴۷	۶۵۶۲۸۴۲.۳		۴۲۵۱۲۸۲	۳۷۴۹۹۹۳	.	۳۷۴۹۹۹۳	۳۶۵۲۶۸۱	۲۴۶۳۰۶۵				سازمان راهداری	۲۸۲۴۰۰
۴۲۵۱۲۸۲	۳,۷۴۹,۹۹۳							۴۲۵۱۲۸۲	۳,۷۴۹,۹۹۳		۳۷۴۹۹۹۳	۳۶۵۲۶۸۱	۲۴۶۳۰۶۵	۱۰۷۰۰۰	کیلیوم تر		برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰
۹۹۳۷۰۰۰	۹,۹۳۷,۰۰۰	۹۹۳۷۰۰۰	۹۹۳۷۰۰۰	۹۹۳۷۰۰۰	۷۲۹۲۰۴۷	۶۵۶۲۸۴۲.۳	۱	.	.	.	.	.	.	۱۱	طرح		برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰
۸۷۵۰۰۰	۸۷۵۰۰۰	۸۷۵۰۰۰	۸۷۵۰۰۰	۸۷۵۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰		.	.	.	.	.	.				سازمان شبیلات	۱۵۱۲۰۰
۸۷۵۰۰۰	۸۷۵,۰۰۰	۸۷۵۰۰۰	۸۷۵۰۰۰	۸۷۵۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰	۱	.	.	.	.	.	.	۳	طرح		برنامه توسعه حمل و نقل دریایی	۱۳۰۳۰۱۸۰۰۰
۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۴۵۰۰۰		.	.	.	.	.	.				شرکت شهر فرودگاهی امام	۲۸۵۴۶۰
۵۰۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۴۵۰۰۰	۱	.	.	.	.	.	.	۱	طرح		برنامه توسعه حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰
۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۹۰۰۰	۸۱۰۰		.	.	.	.	.	.				سازمان عمران شهرهای جدید	
۳۰۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۹۰۰۰	۸۱۰۰	۱	.	.	.	.	.	.	۱	طرح		برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰
۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۴۵۰۰۰		.	.	.	.	.	.				منطقه تجاری قشم	۲۹۴۶۰۰
۵۰۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۴۵۰۰۰	۱	.	.	.	.	.	.	۱	طرح		برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	۱۳۰۳۰۱۶۰۰۰
۱۶۰۰۴۰۷	۱۵۵۴۵۶۹	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۶۸۱۳۹۴	۶۱۴۲۳۴۶		۶۰۰۴۰۷	۵۵۴۵۶۹	.	۵۵۴۵۶۹	۴۹۵۸۳۶	۳۶۹۵۶۲				سازمان هواشناسی	۱۱۳۰۰۰
۲۳۹۲۴۵	۲۲۶,۰۱۵	.	.	.	.	.		۲۳۹۲۴۵	۲۲۶,۰۱۵		۲۲۶,۰۱۵	۲۰۶۶۶۶	۳۲۱۷۹۹	۱۹	گزارش		برنامه ارائه خدمات هواشناسی و اقلیم شناسی	۱۳۰۳۰۱۰۰۰
۳۶۱۱۶۲	۳۲۸,۵۵۴	.	.	.	.	.		۳۶۱۱۶۲	۳۲۸,۵۵۴		۳۲۸,۵۵۴	۲۸۹۱۷۰	۴۷۷۶۴	۳۳	تعداد		سیاستگذاری همه‌پندگی و راهبردی مراکز هواشناسی	۱۳۰۳۰۱۹۰۰۰

۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۶۸۲۲۹۴	۶۱۲۲۴۴۶	۱							۳	طرح	برنامه ارائه خدمات هواشناسی	۱۳۰۳۰۰۵۰۰۱
۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۲۵۰۰										مرکز آموزش هوانوردی و فرودگاهی کشور	۱۴۸۵۰۴
۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۲۵۰۰	۱							۱	طرح	برنامه توسعه حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰
۳۴۶۰۰۰	۳۴۶۰۰۰	۳۴۶۰۰۰	۳۴۶۰۰۰	۳۴۶۰۰۰	۳۴۲۰۰۰	۳۰۷۸۰۰										شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی	۲۸۰۵۲۰
۳۴۶۰۰۰	۳۴۶۰۰۰	۳۴۶۰۰۰	۳۴۶۰۰۰	۳۴۶۰۰۰	۳۴۲۰۰۰	۳۰۷۸۰۰	۱							۴	طرح	برنامه توسعه حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰
۶۵۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰							۶۵۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰		۶۰۰۰۰۰	۵۷۰۰۰۰	۵۰۵۲۰۰			سازمان هواپیمایی کشوری	۱۴۸۵۰۰
۴۰۰۴۴۳	۳۷۰۲۲۱							۴۰۰۴۴۳	۳۷۰۲۲۱		۳۷۰۲۲۱	۳۵۵۳۱۱	۲۷۸۹۰۸	۶۰۰۰۰	هزار نفر	برنامه ایجنتی حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۰
۲۴۹۵۵۷	۲۲۹۷۷۹							۲۴۹۵۵۷	۲۲۹۷۷۹		۲۲۹۷۷۹	۲۱۴۶۸۹	۲۲۶۲۹۲	۱۰۰	مقرره	برنامه ریزی و توسعه حمل و نقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۰
۱۱۱,۳۹۰,۱۸۶	۱۱۰,۷۳۹,۷۵۹	۱۰۵,۳۳۰,۹۹۷	۱۰۵,۳۳۰,۹۹۷	۱۰۵,۳۳۰,۹۹۷	۷۴,۳۶۵,۶۷۷	۶۶,۹۲۹,۱۰۹	۰	۶۰,۵۹,۱۸۹	۵,۴۰۸,۷۶۲	۰	۵,۴۰۸,۷۶۲	۵,۳۰۹,۱۶۷	۳,۶۷۸,۶۲۸	جمع کل			

فصل سیزدهم

صنعت و معدن

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات وزارت صنعت معدن و تجارت، سازمان ملی استاندارد، پژوهشگاه استاندارد، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، پژوهشکده علوم زمین، مرکز ملی رقابت، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران - مادر تخصصی، شرکت ملی صنایع پتروشیمی - مادر تخصصی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران - مادر تخصصی، و سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران - مادر تخصصی منظور می‌گردد.

در راستای اصلاح ساختار بودجه، لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور در قالب «برنامه عملیاتی دو سالانه» تهیه گردیده است. بر این اساس در گزارش فصل صنعت و معدن، برنامه دو سالانه و اعتبارات دستگاه‌های سیاست‌گذار و دستگاه‌های مجری حوزه صنعت و معدن کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد. در فصل صنعت و معدن، دستگاه‌های نهاد ریاست جمهوری، وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد به عنوان دستگاه سیاست‌گذار تعیین گردیدند. دستگاه مرکز ملی رقابت (شورای رقابت) به عنوان مجری دستگاه نهاد ریاست جمهوری، دستگاه‌های سازمان ملی استاندارد و پژوهشگاه استاندارد به عنوان دستگاه مجری سازمان ملی استاندارد و وزارت صنعت، معدن و تجارت - تأمین سرمایه صندوق‌های بخش صنعت و معدن، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، پژوهشکده علوم زمین، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی و وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان دستگاه‌های مجری وزارت صنعت، معدن و تجارت در حوزه صنعت و معدن تعیین گردیدند. پیش‌بینی بودجه دستگاه‌های سیاست‌گذار فصل صنعت و معدن بر مبنای برنامه‌های اجرایی آنها انجام پذیرفته است. در این گزارش بعد از بررسی وضعیت دستگاه اجرایی در اسناد فرادستی، به پروژه‌ها اهداف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی دستگاه‌های سیاست‌گذار بخش بیان می‌شود و در بخش آخر منابع و مصارف دستگاه‌های مجری در قالب جداول مربوطه درج گردیده است.

۲- وضعیت دستگاه اجرایی در اسناد فرادستی

۱-۲- شرح وظایف و مأموریت‌ها

الف- وزارت صنعت، معدن و تجارت

در راستای اسناد فرادستی، وزارت صنعت، معدن و تجارت عهده‌دار مدیریت بخش، از طریق سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت، حمایت و پشتیبانی تولید و تجارت در کشور به منظور دستیابی به جایگاه اول اقتصادی و فناوری در منطقه با تأکید بر رشد مستمر اقتصادی، رشد ارزش افزوده بخش، تولید صادرات محور، ارتقای توانمندی و شایستگی سرمایه‌های انسانی، اشتغال پایدار، مدیریت اثربخش بازار، مدیریت زنجیره تأمین و توزیع، توسعه سرمایه‌گذاری متوازن، توسعه ظرفیت‌ها و فناوری‌های صنعتی، معدنی و تجاری، ارتقای نقش و جایگاه انجمن‌ها و تشکل‌های صنفی و صنعتی، بهبود مستمر فضای کسب و کار، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش رقابت‌پذیری صنعتی و ارتقای بهره‌وری و تبدیل مزیت‌های نسبی به مزیت‌های رقابتی مبتنی بر آمایش سرزمین با محور قراردادن بخش غیردولتی در اجرا و حداقل تصدی‌گری دولت در جهت ارتقای سطح رفاه جامعه است.

ب- سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور

عمده وظیفه حاکمیتی این سازمان را می‌توان در قالب فراهم نمودن زمینه‌ها و زیرساخت‌های لازم برای رشد فعالیت‌های دانایی محور و توسعه پایدار کشور از طریق شناسایی محیط‌های زمین‌شناسی، شناخت منابع و کشف ذخایر مواد معدنی و شناسایی فرآیندهای پدیدآورنده و کنترل‌کننده مخاطرات زمین‌شناختی و رفتارسنجی آن‌ها و گسترش پایگاه‌های علوم زمین، خلاصه نمود. اهم مأموریت‌های سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی نیز به شرح زیر است:

- اکتشاف کانسارهای پنهان
- توسعه اکتشاف عناصر استراتژیک کشور
- افزایش عمق اکتشافی کشور (حداقل ۱۱ متر)
- توسعه ذخایر آستانه‌ای کشور به عنوان پشتوانه معادن فعلی

- توسعه اکتشاف کانسارهای کوچک مقیاس با هدف توسعه خوشه‌های معدنی
- تولید اطلاعات پایه نقشه‌های زمین شناسی کاربردی (میان مقیاس و بزرگ مقیاس) جهت بهره‌گیری در طراحی مناسب و ایمن پروژه‌های عمرانی، صنعتی و معدنی کشور و به‌کارگیری دانش و فناوری‌های پیشرفته از جمله ژئوفیزیک هوایی
- شناسایی مخاطرات زمین‌شناختی و کاهش خسارات ناشی از آن
- رفتارسنجی و پایش مخاطرات زمین‌شناختی (زمین‌لرزه، فرونشست زمین و زمین‌لغزش) جهت برنامه‌ریزی و اقدام مناسب در مدیریت بحران
- کاهش خسارات مالی مخاطرات از حدود ۱ درصد تولید ناخالص داخلی به حدود ۰/۸۵ درصد.

ج- سازمان ملی استاندارد ایران

- در دوره استقرار مدیریت جدید سازمان در دولت یازدهم، با نگاهی جدید به جایگاه و مأموریت‌های سازمانی از دو جنبه کارایی و اثربخشی نسبت به هدف‌گذاری و اتخاذ سیاست‌هایی به شرح ذیل اقدام گردیده است:
- ضرورت تغییر رویکرد استانداردسازی در کشور
  - طرح تحول و چابک سازی سازمان به عنوان یک سازمان حاکمیتی و فرابخشی مبتنی بر اسناد بالادستی در دوبرخشی نظام استانداردسازی کشور و ساختار داخلی سازمان
  - بسترسازی طرح جامع نظام مدیریت کیفیت کشور
  - نسبت سنجی بین مفاهیم مقررات فنی - استاندارد - کیفیت
- بر اساس طرح اجرایی میان مدت پنج‌ساله و شیوه‌نامه «به‌کارگیری کارشناسان رسمی استاندارد برای ارائه، مشاوره و راهنمایی واحدهای تولیدی» سازمان ملی استاندارد مصوب سال ۱۳۹۱، کلیه صنایع داخلی ملزم به استقلال نظام کیفیت، استانداردسازی و دریافت گواهی محصول گردیدند. با توجه به ابعاد وسیع این برنامه از یک طرف و منابع بالقوه بیرونی سازمان به ویژه کارشناسان رسمی استاندارد از سوی دیگر، تدوین فرآیندهایی که امکان بهره‌برداری مؤثر از این منابع را فراهم کند امری ضروری است.

د- مرکز ملی رقابت (شورای رقابت)

لایحه تسهیل رقابت و منع انحصار در چارچوب فصل نهم سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی پیشنهاد و در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۰۸ در مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ در مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نهایی رسید و در تاریخ ۱۳۸۷/۰۴/۳۱ جهت اجرا به دولت ابلاغ گردید. با فراهم آمدن بستر حقوقی تشکیل شورای رقابت بعنوان تشکیلی فراقوه‌ای و جامع الشمول با ویژگی‌های علمی، تخصصی، حقوقی و اجرایی، اعضای شورای رقابت منصوب و اولین جلسه شورا در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۷ تشکیل گردید این شورا در جهت انجام وظایف قانونی خود در زمینه مبارزه علمی، ریشه‌ای و همه جانبه با انحصار و اعمال ناسالم و تبعیض آمیز یا مخل رقابت، از طریق سازوکارهای قانونی و بعضاً پیشگیرانه آغاز به کار نمود. در راستای وظایف تعیین شده برای شورای رقابت از جمله انجام مطالعات کارشناسی و فراهم ساختن امکان دسترسی عموم به ضوابط، آیین نامه‌ها و عملکرد شورا، مرکز ملی رقابت نیز به عنوان بازوی کارشناسی و اجرایی شورا، تاسیس و اقدام به مطالعات گسترده کارشناسی در زمینه‌های مختلف از جمله پایش بازارهای غیر رقابتی و انجام امور کارشناسی در خصوص اقدامات مخل رقابت و قیمت‌گذاری تبعیض آمیز نموده است. این مرکز در راستای انجام رسالت و مأموریت خود تهیه و تنظیم و انتشار سلسله گزارشات کارشناسی و مطالعات مرتبط با جنبه‌های مختلف انحصار را در دستور کار خود قرار داده است، نسبت به شناخت و رصد تحولات رقابت‌پذیری اقتصاد و ساز و کارهای علمی مبارزه با انحصار مخرب در کشور اقدام نماید.

ه- مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی در اجرای مواد ۱۳ و ۱۶ و تبصره ماده ۱۷ لایحه قانونی تشکیل مراکز تهیه و توزیع کالا مصوب جلسه مورخ ۲۰/۲/۱۳۵۹ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران برای مدت نامحدود تأسیس شده است.

هدف از تأسیس مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، انجام تحقیقات، جمع‌آوری آمار و اطلاعات، نشر اطلاعات تجاری و انجام پژوهشهای لازم جهت تجزیه و تحلیل مسائل اقتصادی - بازرگانی داخلی و خارجی می‌باشد.

برابر تبصره ۳ ماده ۱۳ مستندات قانونی تشکیل مؤسسه «دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و استخدامی بوده و آیین‌نامه‌های مالی و اداری و استخدامی و اجرایی آن توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید و مؤسسه منحصرأ تابع این قانون و آیین‌نامه و مقررات خاص خود بوده و از شمول قانون و مقررات مربوط به مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و قانون محاسبات عمومی و قانون استخدام کشوری مستثنی است».

از سال ۱۳۹۰، با ادغام دو وزارتخانه صنایع و معادن و بازرگانی وظایف و مأموریت‌های مؤسسه نیز در همین راستا تغییر کرده است. این مؤسسه به عنوان بازوی اصلی فکری در وزارت صنعت، معدن و تجارت نقش پشتیبانی، تسهیل‌گری و تصمیم‌سازی برای تحقق مأموریت‌ها و اهداف بخش صنعت، معدن و تجارت انجام فعالیت خود را شروع نموده است. در این راستا اهم وظایف به شرح زیر تدوین گردیده است:

- راهبری، مدیریت و اجرای طرح‌های پژوهشی، کاربردی و توسعه‌ای بخش صنعت، معدن و تجارت؛
- انجام تحقیقات، تهیه و ارائه طرح‌های لازم در خصوص تعادل و تنظیم بازار داخلی، رشد و توسعه صادرات غیرنفتی، حمایت هدفمند از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، شناسایی و تقویت مزیت‌های نسبی و تجارت اسلامی، لجستیک و زنجیره تأمین؛
- انجام تحقیقات لازم و شناسایی فرصت‌های ناشی از عضویت در سازمان‌ها و مجامع تجاری - اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین بررسی امکانات بازارهای بین‌المللی به منظور حضور فعال کشور در سازمان‌های مذکور بویژه سازمان جهانی تجارت (WTO) و تشکیل بازار مشترک اسلامی؛
- بررسی ساختار بازار کالاهای داخلی به منظور شناخت اشکال انحصار و هزینه‌های معاملاتی در بازرگانی داخلی؛
- طراحی و پیشنهاد خط مشی‌ها، راهبردها و ارایه توصیه‌های سیاستی در توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت؛
- ظرفیت‌سازی نیروی انسانی متخصص بمنظور پژوهش و مدیریت در حوزه‌های صنعت، معدن و تجارت از طریق آموزش‌های تخصصی و مهارت افزایی؛
- توسعه و بهبود زیرساخت‌های علمی، آموزشی و پژوهشی در بخش صنعت، معدن و تجارت؛
- همکاری و تعامل با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی داخل و خارج کشور؛
- برگزاری همایش‌ها و سمینارهای بین‌المللی و ملی در حوزه صنعت، معدن و تجارت؛
- تشکیل اتاق‌های فکر و جلسات هم‌اندیشی به منظور پشتیبانی و تصمیم‌گیری مقامات ارشد وزارتخانه؛
- رصدکردن موضوعات و مسایل کشور(مرتبط با حوزه صنعت، معدن و تجارت) و ارائه تحلیل و راهبرد در خصوص آنها؛
- توسعه نشر گزارش‌های تحلیلی و آماری، کتب و شاخص‌های مرجع در بخش صنعت، معدن و تجارت

۲-۲- اهداف و سیاست‌های چشم‌انداز

در سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران اهداف اقتصادی زیر برای افق ۱۴۰۴ پیش‌بینی شده است:

- در چشم‌انداز بیست‌ساله، ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی
- ویژگی‌های جامعه‌ی ایرانی در افق این چشم‌انداز عبارتند از کشوری توسعه یافته ... برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه‌ی اجتماعی در تولید ملی.
- همچنین دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه‌ی آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

در راستای سند چشم‌انداز کشور، چشم‌انداز بخش صنعت و معدن در افق ۱۴۰۴ به شرح زیر ترسیم شده است:

- بخش صنعت و معدن و تجارت، به عنوان پیشران اقتصاد کشور، رقابت‌پذیر در بازارهای بین‌المللی، بالنده، درونزا، برون‌گرا و در تراز کشور نوظهور صنعتی

در راستای چشم‌انداز بخش در افق ۱۴۰۴ برای بخش اهداف کلی زیر تعیین شده است:

- ارتقای بهره‌وری در بخش - افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی - افزایش رقابت‌پذیری صنعتی کشور - افزایش سهم ارزش افزوده بخش از تولید ناخالص داخلی به منظور صنعتی نمودن کشور - افزایش سهم صادرات صنعتی کشور در صادرات صنعتی جهان - افزایش سهم و نقش بخش خصوصی در فعالیتهای بخش صنعت، معدن و تجارت - افزایش سهم تولیدات با فناوری متوسط و بالا در ارزش افزوده و صادرات صنعتی کشور - توسعه اشتغال پایدار در بخش صنعت، معدن و تجارت - ارتقای سهم بخش خصوصی واقعی در واگذاری مالکیت واحدهای صنعتی و معدنی و تجاری - افزایش کارایی نظام توزیع کالا و خدمات - افزایش سهم ارزش افزوده صنعتی کشور در ارزش افزوده صنعتی جهان - الحاق به سازمان جهانی تجارت و بهره‌برداری از ظرفیتهای آن - ارتقای شاخص‌های زیست محیطی در راستای دستیابی به اهداف توسعه پایدار

۲-۳ - بندهای مرتبط در ابلاغیه سیاستهای کلی نظام در بخش صنعت و معدن:

سیاست‌های کلی نظام در بخش صنعت:

- افزایش سهم بخش صنعت در تولید داخلی و افزایش ارزش افزوده‌ی بخش صنعت، با -: دستیابی به رشد مطلوب سرمایه‌گذاری صنعتی - انتخاب فرایندهای صنعتی دانش‌محور - ارتقاء منزلت کار، تلاش و کارآفرینی.
- افزایش توان رقابت‌پذیری صنعت ملی، بر اساس: - گسترش مالکیت و مدیریت بخش غیردولتی - رعایت اندازه‌ی اقتصادی بنگاه‌ها - لغو امتیازات خاص و انحصارات غیر ضرور.
- افزایش بهره‌وری عوامل تولید به‌ویژه نیروی کار و سرمایه
- ارتقاء سطح فناوری صنایع کشور و دستیابی به فناوری‌های پیشرفته و راهبردی، با: - گسترش تحقیق و توسعه - ایجاد قدرت طراحی - تقویت همکاری مراکز علمی، آموزشی، پژوهشی و صنعتی کشور - تعامل سازنده با مراکز پیشرفته‌ی علمی و صنعتی جهان - بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی موجود و کشف و آفرینش مزیت‌های جدید نسبی و رقابتی
- توسعه‌ی تشکلهای تخصصی و افزایش نقش آن‌ها در تصمیم‌سازی‌ها با نهادینه‌سازی داوری‌های تخصصی و حرفه‌ای.
- انسجام و تعادل منطقه‌ای در کشور، از طریق: حمایت و ایجاد زیرساخت‌ها و زیربنایها و برقراری مشوق‌های مناسب با رعایت اصول آمایش سرزمینی و امنیتی.
- رشد مستمر صادرات کالا و خدمات صنعتی کشور، با: - ارتقاء کیفیت کالاها - شناسایی و تحصیل بازار - حمایت‌های مؤثر مالی، سیاسی و مقرراتی از صادرات صنعتی.
- ایجاد خوشه‌های صنعتی، از طریق: تقویت صنایع کوچک و متوسط و برقراری پیوند آن‌ها با صنایع بزرگ به منظور هم‌افزایی صنعت و ارتقاء توان رقابتی.

سیاست‌های کلی نظام در بخش معدن:

- سیاست‌گذاری و اطلاع‌رسانی جامع و هماهنگ در علوم و فنون زمین.
- تقویت خلاقیت و ابتکار و دستیابی به فن‌آوری‌های نوین و ارتقا سطح آموزش و تربیت نیروی انسانی و تعمیق پژوهش و گسترش زمین‌شناسی بنیادی، اقتصادی، مهندسی، محیطی و دریایی برای بهره‌برداری مناسب از ذخایر معدنی کشور.
- ارتقاء سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص ملی و اولویت دادن به تأمین مواد مورد نیاز صنایع داخلی کشور و صادرات مواد معدنی فرآوری

- شده و استفاده از موقعیت ویژه‌ی زمین‌شناسی ایران و گسترش همکاری‌های بین‌المللی (علمی، فنی، اقتصادی) جهت جذب و جلب دانش و منابع و امکانات داخلی و خارجی در زمینه‌ی اکتشافات معدنی و ایجاد واحدهای فرآوری و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی.
- تعیین اولویتهای مناطق دارای ظرفیت معدنی و ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد صنایع معدنی و فلزی در بخش آلیاژها و فلزات گرانبها و عناصر کمیاب و تولید مواد پیشرفته.

۲-۴- برنامه‌های عملیاتی و پروژه‌های اولویت‌دار در برنامه ششم توسعه در سال ۱۳۹۸:

۲-۴-۱- اهداف، سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی و پروژه‌های اولویت‌دار اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۸

ستاد اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۸ با توجه به نامگذاری این سال به عنوان «سال رونق تولید» برنامه اقتصاد مقاومتی حوزه صنعت و معدن را به شرح ذیل ابلاغ نموده است.

وزارت صنعت، معدن و تجارت		
ردیف	عنوان برنامه عملیاتی و یا پروژه اولویت‌دار	هدف کلی
۱	احیاء و فعال سازی معادن کوچک مقیاس	۱. ایجاد فرصت مناسب برای توسعه استارت آپ ها و شرکت های دانش بنیان در زمینه معدن و صنایع معدنی ۲. امکان استفاده از تکنولوژی های جدید برای فرآوری معادن با عیار پایین تر ۳. استفاده از سرمایه های موجود در بخش خصوصی برای فعال سازی معادن کوچک مقیاس ۴. تجمیع معادن کوچک و امکان تامین نیازهای صنایع معدنی در حجم بالا ۵. ایجاد فرصت تامین سرمایه برای معادنی که امکان تسهیلات بانکی برایشان به دلیل بوروکراسی اداری میسر نمی شود ۶. امکان استفاده از فرصت طرح حمایت توسعه مناطق روستایی برای احیای معادن در مناطق محروم ۷. شناسایی فرصت های کوچک معدنی برای سرمایه گذاران در بخش های مختلف کشور ۸. توسعه و ایجاد اشتغال در مناطق کمتر توسعه یافته
۲	توسعه صنایع دریایی	استفاده از تمامی ظرفیتهای و زیر ساختهای ایجادى در حوزه دریا و اجرای قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی داخلی در راستای اشتغال زایی ، حفظ زنجیره تامین ، انتقال دانش فنی و امکان توسعه تعمیق آن با جایگزینی ساخت داخل بجای واردات و استفاده از منابع ارزی در توسعه زیرساختهای سخت افزاری و نرم افزاری برای ساخت ۱۵۸ فروند انواع شناور برای مرتفع کردن نیازهای حوزه دریایی کشور
۳	نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی سنگین	کاهش مصرف سوخت و در نتیجه کاهش آلودگی هوای کلان شهرها افزایش ایمنی و کاهش تصادفات شبکه حمل و نقل جاده ای کشور استفاده از حداکثر ظرفیت خودروسازان تجاری در طراحی ، تولید و ساخت خودروها با مشارکت شرکتهای بین المللی و افزایش سهم ساخت داخل خودروها ایجاد و تثبیت اشتغال در زنجیره شبکه حمل و نقل کشور
۴	تکمیل زنجیره ارزش فلزات اساسی (فولاد، مس، آلومینیوم)	• برقراری توازن در زنجیره صنعت فولاد کشور با نصب ظرفیت اسمی تولید ۴۶ میلیون تن شمش فولاد در انتهای برنامه ششم. • برقراری توازن در زنجیره صنعت مس کشور با نصب ظرفیت اسمی تولید ۵۱۰ هزار تن کاتد مس در انتهای برنامه ششم. برقراری توازن در زنجیره صنعت آلومینیوم کشور با نصب ظرفیت اسمی تولید ۷۷۵ هزار تن شمش آلومینیوم در انتهای برنامه ششم
۵	توسعه تولید و تجارت صنایع نساجی و پوشاک	افزایش ۱۰ درصدی به ظرفیت تولید فعلی انواع محصولات نساجی و پوشاک
۶	تکمیل و بهره برداری از مجتمع های پتروشیمی متانول بوشهر (فاز ۱)، متانول کاوه و الفین ایلام	جلوگیری از خام فروشی و ایجاد ارزش افزوده و توسعه زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی

۲-۴-۲- پروژه‌های اولویت دار وزارت صنعت، معدن و تجارت در برنامه رونق تولید بخش صنعت و معدن:

علاوه بر پروژه‌های اولویت دار اقتصاد مقاومتی مذکور در جدول فوق، وزارت صنعت، معدن و تجارت پروژه‌های اولویت دار دیگری را نیز در قالب «برنامه رونق تولید» در دست پیگیری دارد، که در ذیل به برخی از آنها در بخش صنعت و معدن اشاره می‌شود:

◀ محور توسعه تولید و تعمیق ساخت داخل:

- * پروژه فعال سازی واحدهای تولیدی با هدف فعال سازی ۲۰۰۰ واحد تولیدی کشور
- * پروژه ساماندهی و تکمیل محصولات لوازم خانگی با هدف افزایش ظرفیت تولید لوازم خانگی
- * پروژه حمایت از تأمین و توسعه ناوگان حمل و نقل ریلی در راستای تحقق ماده ۵۴ قانون برنامه ششم و با هدف توسعه حداکثری توانمندی‌های واگن سازان و مجموعه سازان داخلی و استفاده از ظرفیت بلا استفاده شرکتهای واگن سازی داخلی
- * پروژه نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی سنگین با هدف کاهش مصرف سوخت و در نتیجه کاهش آلاینده‌های هوای کلان شهرها، ایجاد و تثبیت اشتغال در زنجیره شبکه حمل و نقل کشور
- * پروژه توسعه خوشه‌های صنعتی با هدف توسعه کسب و کارهای خرد، کوچک و متوسط و رونق تولید

◀ محور توسعه معادن و صنایع معدنی:

- * پروژه توسعه فعالیت‌های اکتشافی با هدف کلی کشف پتانسیل‌های جدید معدنی در کشور

۲-۴-۳- عملکرد برخی از برنامه‌های اولویت دار وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال ۱۳۹۸:

از برنامه‌های مهم و اولویت‌دار وزارت صنعت، معدن و تجارت که در راستای برنامه ششم توسعه کشور و همچنین برنامه‌های اقتصاد مقاومتی این وزارتخانه در دست اقدام بوده است می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

◀ برنامه تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی کوچک، متوسط و طرح‌های نیمه تمام با پیشرفت بالای ۶۰٪ در راستای

اقتصاد مقاومتی:

عملکرد این برنامه در سال ۱۳۹۸ به شرح جدول زیر بوده است:

تامین مالی بنگاههای تولیدی کوچک، متوسط و طرحهای نیمه تمام با پیشرفت بالای ۶۰٪ در راستای اقتصاد مقاومتی از ابتدای سال ۱۳۹۸ تا پایان شهریور ۱۳۹۸ به تفکیک استان

واحد قهره _ میلیارد ریال

استان	تعداد	معرفی به بانک		پرداخت در فرآیند رونق		پرداخت مستقیم توسط بانک		مجموع پرداختی	
		تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ
آذربایجان شرقی	۳۱۲	۱۵۳	۳۰۱۷	۴۷	۷۴۷	۴۹	۱۷۶	۹۶	۹۲۳
آذربایجان غربی	۱۳۵	۵۴	۸۹۱	۳۹	۷۳۵	۳۸	۱۹۱	۷۷	۹۲۵
اردبیل	۶	۱	۶۰	۳	۱۲	۴	۸	۷	۲۱
اصفهان	۴۰۲	۱۴۹	۴۱۷۲	۳۳	۳۶۶	۹۰	۱۴۱۳	۱۳۳	۱۷۸۰
البرز	۲۳۲	۷۹	۹۰۰۶	۳۶	۳۷۷۹	۳۱	۷۶۴	۶۷	۴۵۴۳
ایلام	۱۸	۷	۲۵	۲	۴۵	۳	۴	۵	۴۹
بوشهر	۶۴	۵۵	۱۱۱۳	۴۷	۸۰۵	۶	۱۷۲	۵۳	۹۷۷
چوب کرمان	۲	-	-	۱	۱۰	-	-	۱	۱۰
چهارمحال و بختیاری	۲۳۸	۶۷	۹۹۳	۳	۱۵	۸	۳۸۷	۱۱	۴۰۳
خراسان جنوبی	۲۵	۱	۸	۱	۸	۷	۹۹	۸	۱۰۷
خراسان رضوی	۷۷۰	۴۸۸	۳۷۸۷	۱۶۷	۱۵۲۶	۹۵	۷۹۰	۲۶۲	۳۳۱۶
خراسان شمالی	۱۳	-	-	۱	۵	۱۰	۱۸۷	۱۱	۱۹۲
خوزستان	۹۵	۴۵	۷۳۳	۲۳	۱۱۱۸	۹۸	۶۸۳	۱۲۱	۱۸۰۰
زنجان	۸۷	۴۷	۳۴۷۸	۱۸	۳۹۸	۱۳	۳۹۳	۳۱	۷۹۰
سمنان	۸۵۸	۵۱۲	۷۲۲۵	۴۷۴	۳۹۶۶	۳۱	۱۶۲۴	۵۰۵	۵۵۹۰
سیستان و بلوچستان	۴	۲	۳۰	۱	۱۵	۸	۱۰۶	۹	۱۲۱
تهران	۷۲	۴۴	۳۰۵۳	۲۵	۱۵۹۷	۳۱۶	۵۴۵۵	۳۴۱	۷۰۵۲
فارس	۲۱۱	۱۵۷	۷۲۳۵	۴۳	۱۴۴۰	۱۱۵	۲۰۸۵	۱۵۸	۳۵۲۵
قزوین	۳۴۰	۱۸۳	۶۶۱۸	۱۰۰	۱۰۰۳	۱۲	۱۶۷	۱۱۲	۱۱۵۰
قم	۴۴۸	۲۰۲	۱۴۸۶	۱۹۱	۱۲۵۱	۳۰	۸۶۱	۲۲۲	۳۱۲۲
کردستان	۱۰۴	۸۰	۱۰۲۸	۵۸	۶۱۰	۱۲	۵۵	۷۰	۶۶۵
کرمان	۳۵	۳	۵۹	۱۶	۲۸۷	۲۰	۱۵۵	۳۶	۴۴۲
کرمانشاه	۲۳	۳	۴۵	۲	۳۸	-	-	۲	۳۸
کهگیلویه و بویر احمد	۱۰	۲	۵۰	۳	۵۷	۵	۸۱	۸	۱۳۸
گلستان	۳۷۷	۱۴۳	۶۶۲۹	۴۲	۱۱۶۰	۳۵	۴۶۱	۷۷	۱۶۲۱
گیلان	۳۷۱	۱۹۰	۳۳۴۲	۷۶	۶۳۹	۶۴	۱۵۱۸	۱۴۰	۳۱۵۷
لرستان	۷۹	۲۸	۵۵۴	۱۳	۲۰۰	۱۳۷	۳۳۳	۱۵۰	۵۳۴
مازندران	۵۲۷	۲۵۱	۵۰۷۱	۱۴۸	۱۶۹۶	۲۲۲	۱۳۶۸	۳۷۱	۳۰۱۳
مرکزی	۲۰۳	۴۱	۱۷۵۴	۱۵	۳۹۱	۱۳۷	۱۷۷۵	۱۵۲	۲۱۶۷
هرمزگان	۳۶	۱۷	۴۷۳	۶	۳۶۵	۱۳	۱۵۷	۱۹	۵۲۳
همدان	۳۴۲	۵۶	۳۳۰	۴۰	۲۰۳۵	۱۳	۴۶	۵۳	۳۰۸۱
یزد	۲۴۷	۱۵۵	۶۲۵۵	۶۶	۱۶۱۳	۶۸	۱۴۷۸	۱۳۴	۳۰۹۱
مناطق آزاد	۵۴	۲۱	۱۴۴۰	۸	۱۳۹	-	-	۸	۱۳۹
مجموع	۶۷۵۱	۳۳۳۶	۸۱۹۱۹	۱۷۴۸	۲۸۰۷۰	۱۶۹۱	۲۲۹۲۱	۳۴۴۰	۵۱۰۰۰

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

◀ برنامه تولید و اشتغال وزارت صنعت، معدن و تجارت (براساس بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۷):

براساس این برنامه مبلغ ۲۰۱۲۹۸ میلیارد ریال تسهیلات به صورت ترکیبی از منابع صندوق توسعه ملی و منابع بانکها در اختیار بخشهای صنعت، معدن و بازرگانی قرار میگیرد. به منظور حمایت از ایجاد اشتغال و حفظ اشتغال موجود، براساس بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه مبلغ ۱۰۲۱۱ میلیارد ریال اعتبار به عنوان یارانه سود تسهیلات در نظر گرفته شد که از این مبلغ ۲۰۰۰ میلیارد ریال آن در سال ۱۳۹۷ ابلاغ گردید. لازم به توضیح است اعتبارات موضوع بند الف تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ مجاز است، تا پایان سال ۱۳۹۸ هزینه گردد. عملکرد تسهیلات این برنامه براساس گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت به شرح جدول ذیل است:

تسهیلات برنامه تولید و اشتغال (تبصره ۱۸) به تفکیک استان از ابتدای اسفند ۱۳۹۷
تا پایان شهریور ۱۳۹۸

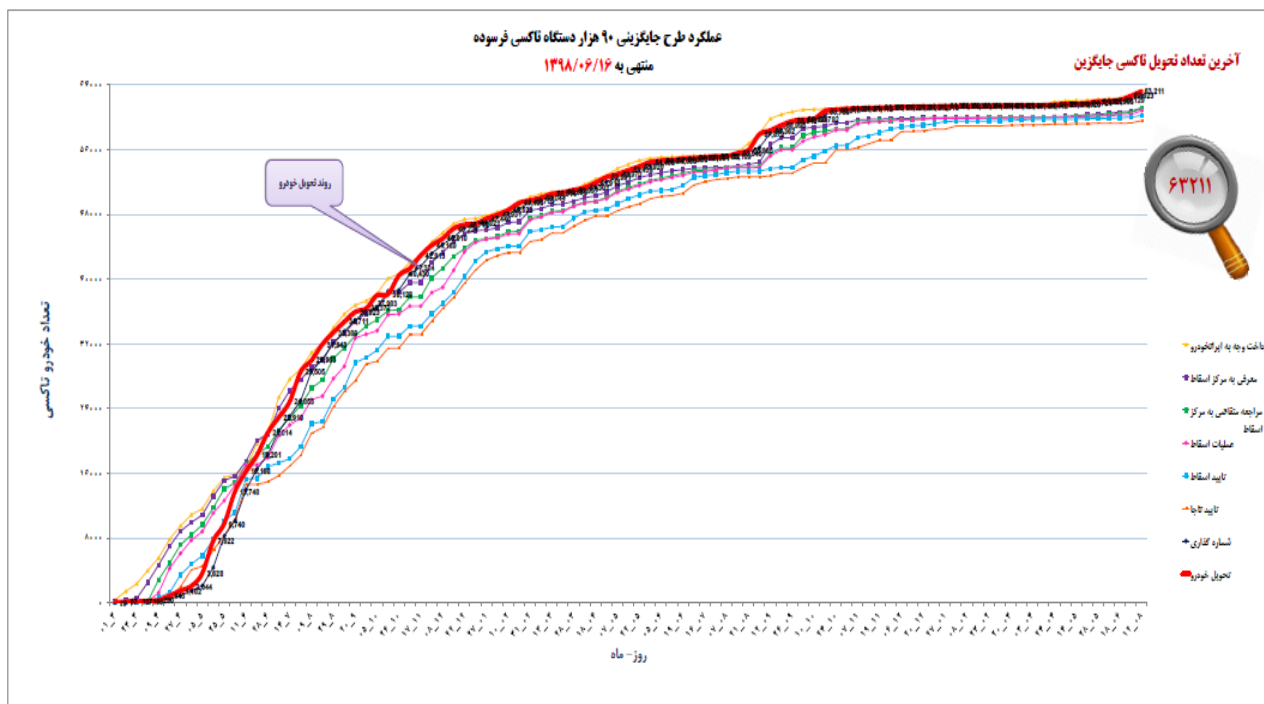
واحد: میلیارد ریال

استان	تعداد ثبت نام	معرفی به بانک		مجموع پرداختی	
		تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ
آذربایجان شرقی	۲۳۹	۴۴	۱۷۵۱	۱	۳۲۰
آذربایجان غربی	۱۲۵	۵۴	۲۱۷۷	۰	۰
اردبیل	۱۸۲	۶۷	۲۰۴۰	۰	۰
اصفهان	۲۸۲	۷۱	۲۲۵۴	۱	۹
البرز	۲۵۰	۸۵	۴۱۴۱	۳	۱۶۰
ایلام	۵۳	۲۰	۶۹۵	۰	۰
بوشهر	۲۰	۱۸	۱۲۵۰	۰	۰
چهارمحال و بختیاری	۱۰۲	۲۵	۴۱۱	۱	۵
خراسان جنوبی	۱۰	۸	۲۶۶	۰	۰
خراسان رضوی	۲۷۴	۶۰	۳۹۴۱	۱	۱۲
خراسان شمالی	۴۷	۱	۱۲۰۰	۰	۰
خوزستان	۱۳۹	۲۷	۷۸۶	۰	۰
زنجان	۱۴۶	۴۰	۱۵۲۲	۷	۲۱۳
سمنان	۱۰۱	۲۹	۱۵۳۸	۴	۲۸۶
سیستان و بلوچستان	۱۸	۱	۱۰	۰	۰
تهران	۱۵۳	۶۷	۷۲۴۷	۲	۵۰۰
قزوین	۱۴۲	۴۷	۳۳۹۸	۲	۱۴۰
قزوین	۱۲۱	۱۹	۱۱۳۱	۰	۰
قم	۴۶	۲۱	۸۳۹	۰	۰
کردستان	۴	۱	۱۷	۰	۰
کرمان	۱۲۲	۲۶	۹۶۰	۰	۰
جنوب کرمان	۱۳	۰	۰	۰	۰
کرمانشاه	۸۳	۴۶	۱۳۱۳	۲	۲۱۰
کهگیلویه و بویر احمد	۲۵	۲۶	۲۶۴	۰	۰
گلستان	۱۴۶	۲۶	۲۴۵۶	۰	۰
گیلان	۱۳۲	۲۰	۱۰۹۶	۰	۰
لرستان	۶۲	۴۶	۶۰۰	۰	۰
مازندران	۲۸۱	۳	۸۰	۰	۰
مرکزی	۲۲۴	۴۷	۵۰۴۴	۲	۵۲۹
هرمزگان	۲۴	۱۸	۲۰۶۷	۱	۱۰
همدان	۵۷	۱۰	۳۲۰	۰	۰
یزد	۳۲۳	۳۳	۱۱۸۶	۰	۰
مناطق آزاد	۶۵	۰	۰	۰	۰
مجموع	۴۱۳۴	۱۰۱۶	۵۳۳۹۶	۲۷	۳۳۹۴

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

◀ پیگیری موضوع خاص جایگزینی تاکسی های فرسوده با تاکید بر کلانشهرها برای ارتقاء رفاه عمومی و مقابله با آلودگی هوا:

طرح جایگزینی ۹۰ هزار تاکسی فرسوده در سطح کشور با هدف های چهارگانه ارتقاء سطح رفاه شهروندان، بهبود معیشت رانندگان تاکسی، کاهش آلودگی هوای کلانشهرها و تحریک تقاضای خودرو در بهمن ۱۳۹۴ اعلام و به مورد اجرا گذاشته شد که تا ۱۶ شهریور ماه ۱۳۹۸ بیش از ۶۳۲۱۱ تاکسی نو وارد چرخه ارائه خدمات شده است و اجرای آن ادامه دارد.

۲-۵- اولویتهای مالی دستگاه در برنامه دولت دوازدهم

اولویتها و جهتگیریهای اختصاصی ابلاغی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران به وزارت صنعت، معدن و تجارت به شرح ذیل است:

اولویتهای اختصاصی:

۱. برنامه ریزی برای توسعه اشتغال مولد در بخشهای تولیدی و خدماتی
۲. توانمندسازی بخش خصوصی و ارتقاء فضای رقابتی و امنیت سرمایه گذاری در محیط کسب و کار
۳. همکاری در اصلاح و اجرای قوانین و مقررات مرتبط با جلب و تشویق سرمایه گذاری خارجی
۴. کاهش انحصارات در بخش خصوصی و عمومی و تنظیم مقررات در موارد غیر رقابتی
۵. حمایت از تولید داخلی به صورت هدفمند و زماندار
۶. مقررات زدایی به منظور تسهیل شروع و فعالیت کسب و کارهای خصوصی
۷. اجرای استراتژی صنعتی مبتنی بر مشارکت صادرات محور در زنجیره تولید جهانی
۸. مشارکت مؤثر در برنامههای صرفه جویی در مصرف انرژی
۹. تنظیم قاعده مند و پیش بینی پذیر بازار محصولات اساسی
۱۰. توانمندسازی شرکتهای تجاری
۱۱. دگرگونی اساسی در نظام خرده فروشی و واسطه گری با بهره گیری از فعالیتهای دانش بنیان
۱۲. ارتقای بنگاههای خرد کوچک و توسعه بنگاههای کوچک و متوسط
۱۳. تلاش برای تحقق رشد بیش از ۱۵ درصد در صادرات غیرنفتی طی سالهای دولت دوازدهم
۱۴. توسعه تجارت و انعقاد پیمانها و قراردادهای دو یا چند جانبه برای دسترسی به بازارهای صادراتی
۱۵. ارتقای سهم و نقش فعالیتهای معدنی در تولید ناخالص داخلی

۱۶. توسعه فناوری و نوآوری در سطح بنگاه‌های اقتصادی و افزایش رقابت‌پذیری از طریق ارتقاء همکاری‌های بین‌المللی میان شرکت‌های داخلی با شرکت‌های پیشروی خارجی
۱۷. تشویق و توسعه ورود شرکت‌های داخلی در زنجیره تأمین شرکت‌های خارجی بزرگ فعال در ایران
۱۸. هماهنگی لازم با وزارت جهاد کشاورزی برای تأمین مواد غذایی مورد نیاز جامعه و در نظر گرفتن اولویت منافع مردم و کاهش فشار به مردم

۶-۲-۲ آثار مالی موضوعات خاص موضوع ماده (۲) قانون برنامه ششم توسعه

به استناد بند (پ) ماده (۲) قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی کشور، معدن و صنایع معدنی موضوع خاص می‌باشد. بخش معدن و صنایع معدنی یکی از بخش‌های مهم و پایه در توسعه صنعتی کشور است که رابطه پسین بالایی با سایر بخش‌های اقتصادی به ویژه بخش صنعت دارد. معادن، تأمین‌کننده مواد اولیه مورد نیاز بسیاری از صنایع بوده است. در اقتصاد جهانی نیز در عین شتاب‌گیری رشد صنایع مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته (به ویژه پس از سال ۲۰۰۰ میلادی)، کشورهای صنعتی در عین پیشتازی در رشد اینگونه صنایع نوین، سهم خود را در تولید و تجارت صنایع مبتنی بر منابع طبیعی (Resource-Base) که بخش معدن و صنایع معدنی نیز از آن زمره اند، حفظ نموده‌اند. با وجودی که ایران حدود ۱ درصد از مساحت و حدود ۳ درصد از ذخایر شناخته شده معدنی جهان و حدود ۷۰ نوع ماده معدنی و استراتژیک را در اختیار دارد، اما نتوانسته است به نحو مطلوبی از این پتانسیل و ظرفیت در اقتصاد ملی خود استفاده کند. بطوریکه، سهم معدن در تولید ناخالص داخلی، حدود ۱ درصد و سهم اقتصاد صنایع معدنی بلافصل حدود ۵ درصد است. از آنجا که ارزش افزوده نهاده‌های معدنی در حلقه‌های بعدی این زنجیره محقق می‌شود، تولیدات این بخش، شالوده رشد صنعتی کشور و خدمات مرتبط با آن به شمار می‌رود. در حال حاضر تناسب مناسبی بین حجم سرمایه‌گذاری و پتانسیل ذخایر معدنی کشور وجود ندارد و برای آنکه شاهد رونق سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی کشور باشیم ایفای نقش موثرتر بخش خصوصی واقعی، ضرورت دارد. واقعیت آن است که به دلایل مبتنی بر برداشت پیش از ابلاغ سیاست‌های جدید اصل ۴۴، معادن بزرگ و عمده کشور تحت مالکیت و مدیریت دولتی قرار داشته‌اند و بخش خصوصی صرفاً در معادن خرد و کوچک فعالیت می‌کرده است. این ساختار صرفاً تا حدودی از بخش دولتی به عمومی منتقل شده است و کشور از وجود شرکت‌های بزرگ خصوصی فعال در اکتشاف و بهره‌برداری از معادن برخوردار نیست.

موضوع خاص بخش معدن و صنایع معدنی

- طرح ایجاد زیربنای لازم در معادن و مناطق معدنی بزرگ با هدف توسعه و رونق معادن کوچک و متوسط در مناطق کمتر توسعه یافته به عنوان طرح اقتصاد مقاومتی تعریف و در بودجه‌های سنواتی نیز منظور گردیده است.
- نقشه راه معدن و صنایع معدنی نیز به صورت سه جانبه و با همکاری سازمان نظام مهندسی، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی و سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی تهیه گردیده است.

۷-۲-۲ آثار مالی و مواد برنامه پنج‌ساله ششم توسعه

عملکرد مواد قانونی بخش صنعت و معدن قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه در سال ۱۳۹۷ به شرح جدول ذیل است:

جدول عملکرد مواد قانونی بخش صنعت و معدن برنامه ششم توسعه کشور در سال ۱۳۹۷

ردیف	ماده/ بند/ جزء/ ردیف/ تبصره	متن قانون	دستگاه اجرایی مجری	عملکرد ۱۳۹۷
۱	ماده ۲۷ / الف ۳	۳- کاهش مدت زمان پاسخ به استعلام ها و صدور پروانه ساخت بنگاههای اقتصادی روستایی و عشایری از هر کدام از دستگاههای ذی ربط، به حداکثر پانزده روز (و.صنعت)	وزارت صنعت، معدن و تجارت	صدور جواز تاسیس برای کلیه متقاضیان و در محل های مجاز به طور متوسط در کمتر از ۵ روز انجام می گردد.
۲	ماده ۴ / ذ	اصلاح سیاست های ارزی و تجاری و تعرفه ای حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه با رویکرد ارتقای کیفیت و رقابت پذیر ساختن کالاهای تولید داخل برای صادرات	وزارت صنعت، معدن و تجارت	بازبینی در فهرست اقلام مشمول ممنوعیت واردات تعداد ۱۲۳۹ قلم کالا بر اساس ابلاغیه شماره ۰۸۲۵۶۷/مورخ ۰۹/۰۳/۹۷ وزیر صنعت، معدن و تجارت با توجه به سیاست های ارزی کشور مبنی بر حرکت از ارز تک نرخ به نرخ ارز شناور مدیریت شده و استمرار عدم تعادل عرضه و تقاضا ناشی از ممنوعیت واردات ایجاد شده. ۱- انتقال حدود ۸۱۵ ردیف کد HS به گروه یک ارزی ۲- حذف گروه ۳ و انتقال کدهای HS به گروه ۲ به تعداد ۵۸۵۰ کد - تعداد ۱۳۳۹ کد HS در گروه ۴ لحاظ گردید.
۳	ماده ۶ / ب ۲	همچنین سی درصد (۳۰) عوارض ارزش افزوده موضوع این جزء دریافتی از واحدهای تولیدی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی شهرستان ها برای تأمین زیرساخت ها و ارائه خدمات در آنها و تکمیل طرحهای (پروژه های) نیمه تمام شهرکها و نواحی صنعتی استان، در اختیار شرکت شهرکهای صنعتی استان قرار می گیرد. این سهم از مبلغ مربوط به شهرهای استان به نسبت کسر می گردد.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	این ماده به دلیل مشکلات قانونی - از جمله اینکه ۳۰ درصد عوارض ارزش افزوده که باید به شهرکهای صنعتی پرداخت شود به دلیل حذف بند الف ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده شامل کالاها و خدمات نمی شود و فقط شامل انواع سیگار، محصولات دخانی، انواع بنزین، سوخت هواپیما و نفت و گاز می شود که این موارد سهم بسیار کمی در شهرکهای صنعتی دارند- فعلا به مورد اجرا در نیامده و رفع مشکلات قانونی آن در دست اقدام است.
۴	ماده ۶ / ب ۲ / تبصره	تبصره- پنج درصد (۵) از مبلغ موضوع سهم سی درصد (۳۰) شهرکهای استان جهت ارائه خدمات مربوطه در همان شهرکها در اختیار شرکتهای خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری، مالکیت و اداره امور شهرکهای صنعتی مصوب ۳۱/۲/۱۳۸۷ قرار می گیرد. شرکت شهرکهای صنعتی و نواحی صنعتی غیردولتی نیز مشمول این حکم هستند.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	به دلیل مشکلات قانونی پرداخت سهم ۳۰ درصدی شهرکهای صنعتی از عوارض ارزش افزوده فعلا به مورد اجرا در نیامده است.
۵	ماده ۲۷ / الف ۴	۴- توسعه حداقل پنجاه و چهار خوشه کسب و کار روستایی، بهره برداری و ساخت نود و هشت ناحیه صنعتی روستایی و ایجاد یک میلیون و نهصد و چهارده هزار فرصت شغلی در روستاها و مناطق عشایری از طریق احداث و توسعه بنگاههای اقتصادی رقابت پذیر و صادرات گرا از طریق بخشهای خصوصی و تعاونی	سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی	- توسعه ۲۲ خوشه کسب و کار روستایی در سال ۱۳۹۷ - به بهره برداری رساندن ۹ شهرک و ناحیه صنعتی جدید در سال ۱۳۹۷ در خصوص ایجاد فرصت های شغلی در روستاها و مناطق عشایری، عملکرد طرح های اشتغال فراگیر و اشتغال روستایی به این شرح بوده است: - وصول ۳۲۰۰۰ درخواست تسهیلات و تأیید و معرفی حدود ۲۵۰۰۰ به بانکهای عامل توسط کارگروههای استانی ملی - عقد قرارداد ۱۲۰۰۰ طرح با بانکها به مبلغ ۲۴۰۰۰ میلیارد ریال تسهیلات و اشتغالزایی تقریبی ۵۲۰۰۰ نفر - دریافت تسهیلات توسط ۱۱۴۰۰ طرح با رقم تسهیلات ۱۷۵۰۰ میلیارد ریال و اشتغالزایی تقریبی ۴۷۰۰۰ نفر تسهیلات - از بین طرحهای پرداخت شده از لحاظ تعداد ۳۵ درصد سهم طرحهای توسعه ای، ۶۱ درصد طرحهای ایجاد و ۴ درصد سرمایه در گردش بوده است. - از لحاظ رقم پرداختی سهم هر سه بخش توسعه ای، ایجاد و سرمایه در گردش نزدیک به هم (حدود ۳۲ تا ۳۵ درصد) بوده است. - از کل حجم پرداخت های انجام شده ۵۲ درصد سهم طرح های اشتغال فراگیر و ۴۸ درصد طرح های اشتغال روستایی بوده است.
۶	ماده ۴۳ / ت	جذب مشارکت بخش خصوصی در طرحهای سازمانهای توسعه ای و در آن صورت سهم آورده سازمانهای توسعه ای و تفاوت قیمت ارزش دارایی متعلق به آن ها در مشارکت نسبت به ارزش دفتری آن ها، ناشی از تجدید ارزیابی، مشمول مالیات با نرخ صفر می شود.	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معدن و صنایع معدنی ایران	افتتاح نیروگاه هرمز - غدیر و اکسین افتتاح طرح توسعه مجتمع فولاد سبا افتتاح واحد احیاء مستقیم کارخانه پارس فولاد سبزواری افتتاح گندله سازی ۲.۵ میلیون تنی مجتمع فولاد خراسان افتتاح کارخانه جدید کنسانتره سرب نخلک
۷	ماده ۴۴ / الف ۳	برای جلب سرمایه گذاری بخش غیردولتی، برای افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی جدید به نحوی برنامه ریزی و اجراء کند که تا آخر اجرای قانون برنامه ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به صد میلیون تن افزایش یابد. بدین منظور لازم است خوراک مورد نیاز برای واحدهای مجتمع های تولیدی که پروانه بهره برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت را دارند و تأمین آب و برق مورد نیاز آنها میسر است و مشکلات زیست محیطی ندارند، با هماهنگی وزارت نفت تأمین گردد.	شرکت ملی صنایع پتروشیمی	ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی در سال ۱۳۹۷، به ۶۸ میلیون تن رسیده است.

ردیف	ماده / بند / جزء / ردیف / تبصره	متن قانون	دستگاه اجرایی مجری	عملکرد ۱۳۹۷
۸	ماده ۴۶	به منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیرنفتی، دولت و دستگاه های اجرایی ذی ربط به شرح زیر اقدام می کنند:	وزارت صنعت، معدن و تجارت	اقدامات دولت و دستگاه های اجرایی ذی ربط برای تحقق اهداف صدر این ماده در هر یک از بندها تشریح گردیده است.
۹	ماده ۴۶ / الف	به منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیرنفتی، دولت و دستگاه های اجرایی ذی ربط به شرح زیر اقدام می کنند: وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، فهرست اولویت های صنعتی (با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل بخشی منطقه ای به تصویب هیأت وزیران برساند.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	فهرست اولویت های صنعتی با اولویت صنایع معدنی، در تاریخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ در کمیسیون امور زیربنایی مطرح و بنا به درخواست وزیر ذی ربط مبنی بر بازنگری مجدد فهرست، مقرر شد وزارت صنعت، معدن و تجارت فهرست را با هماهنگی وزارت نیرو و سازمان برنامه و بودجه کشور بازنگری و سپس به آن کمیسیون ارسال نماید.
۱۰	ماده ۴۶ / ب	دولت مکلف است طرح جایگزینی محصولات کمبازده صنعتی و پرمصرف مانند خودروهای فرسوده را سالانه بیست درصد (۲۰٪) از سال دوم اجرای قانون برنامه با اعطای مشوقه های مورد نیاز اجراء نماید.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	پیش نویس آیین نامه اجرایی تهیه شده و در مسیر تصویب قرار گرفته است.
۱۱	ماده ۴۶ / ب / تبصره	آیین نامه اجرایی مربوط با پیشنهاد مشترک سازمان، وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، نفت و نیرو ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	آیین نامه اجرایی در حال طی مراحل قانونی تصویب است.
۱۲	ماده ۴۶ / ح	ح- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، طرح نوسازی و بازسازی صنایع را به نحوی که منجر به کاهش مصرف و شدت انرژی و آلاینده گی و افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت پذیری آنها شود، تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران اجرائی نماید. دولت موظف است اقدامات حمایتی و تشویقی و همچنین تأمین تسهیلات اعتباری مورد نیاز را در قالب بودجه سنواتی پیش بینی کند.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	طرح نوسازی و بازسازی صنایع بعد از بررسی در جلسات کمیته تخصصی و کمیته فرعی در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۷/۱ در کمیسیون امور زیر بنایی، صنعت و محیط زیست مطرح و متن نهایی مورد تصویب کمیسیون برای اقدام بعدی به دفتر هیئت دولت ارسال شده است. سایر اقدامات برای بازسازی و نوسازی صنایع در سال ۱۳۹۷ عبارتند از: - اجرای برنامه اقتصاد مقاومتی بازسازی و نوسازی صنایع با پیش بینی تسهیلات یکصد هزار میلیارد ریالی برای آن - پیگیری برنامه بازسازی و نوسازی صنایع در قالب بند (الف) تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور. بر این اساس بازسازی و نوسازی صنایع و معادن به عنوان یکی از برنامه های وزارت صمت برای این تبصره تعیین و اعطای تسهیلات تا سقف ۷۰۴۳۵ میلیارد ریال و اعتبار ۵۵۷۷ میلیارد ریال برای یارانه نرخ سود تسهیلات آن تعیین شد. از مجموع ۱۰۲۱۱ میلیارد ریال اعتبار بند الف تبصره ۱۸ بخش صنعت، معدن و بازرگانی در سال ۱۳۹۷، مبلغ ۲۰۰۰ میلیارد ریال آن به وزارت صمت ابلاغ گردید.
۱۳	ماده ۴۶ / خ	دولت مکلف است در راستای تقویت صادرات غیرنفتی و حمایت مؤثر از فعالیت صنایع کوچک و متوسط و دریایی کشور و توسعه فعالیت های معدنی، حمایت لازم را از صندوق ضمانت صادرات ایران، صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک، تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، بیمه فعالیت های معدنی و صنایع دریایی در طی سالهای اجرای قانون برنامه به عمل آورد.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	- صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک درخواست افزایش سرمایه خود را به مراجع ذی صلاح ارائه داده است. - ردیف تأمین سرمایه صندوق های توسعه ای بخش صنعت و معدن در قانون بودجه منظور شده است.
۱۴	ماده ۴۶ / د	دولت مکلف است توسعه و هدفمندسازی پژوهش، آموزش، تولید و تبلیغات و همچنین توسعه تجارت الکترونیک فرش و ایجاد خانه فرش در بازارهای هدف و مورد نظر برای هویت بخشی، ارتقای کیفیت تولید و روان سازی، سفارش پذیری، حمایت از ایجاد و توسعه و تجهیز کارگاه های متمرکز و غیرمتمرکز و اتحادیه ها و شرکتهای تعاونی فرش دستباف روستایی و شهری سراسر کشور و نیز صنایع و خدمات جانبی فرش دستباف به منظور ارتقاء و بهبود بهره وری، تثبیت و افزایش سهم صادراتی و بازاریابی های داخلی و خارجی را به عمل آورد.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	- در تقویم نمایشگاهی شرکت نمایشگاه های بین المللی، نمایشگاه فرش دستباف به منظور توسعه صادرات و ... برگزار می گردد. - اقدامات مرکز ملی فرش ایران نیز عبارتند از: برگزاری نمایشگاه فرش دستباف مشارکت در نمایشگاه های خارجی (مورد - پذیرش هیات تجاری ۱ مورد - انعقاد تفاهم یا سازمان های مرتبط ۷ مورد - برنامه ریزی اجرای دوره های آموزشی ۱۲ دوره - برنامه ریزی برای اعزام هیات تجاری ۳ مورد - برنامه ریزی برای شرکت در نمایشگاه های خارجی ۳ مورد - تعامل با گمرک جمهوری اسلامی ایران و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در مورد اصلاح مواد ۶۵، ۱۱۹ و ۱۲۱ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی با موضوع معافیت فرشهای دستباف صادراتی در زمان ورود موقت به کشور از پرداخت هرگونه عوارض و حقوق ورودی.

ردیف	ماده/ بند/ جزء/ ردیف/ تبصره	متن قانون	دستگاه اجرایی مجری	عملکرد ۱۳۹۷
۱۵	ماده ۵۴	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور، وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی ضمن حمایت از سازندگان داخلی تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری، خرید خارجی تجهیزات مورد نیاز را به گونه ای سازماندهی نماید که ضمن رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱/۵/۱۳۹۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی به ازای خریدهای خارجی، انتقال فناوری به داخل کشور صورت گیرد به نحوی که تا پایان اجرای قانون برنامه حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵) دانش طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز صنعت حمل و نقل ریلی شهری و بین شهری با کمک و استفاده از نهادهای علمی و فناوری ملی نظیر جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و مراکز پژوهشی و شرکتهای دانش بنیان داخلی صورت گیرد.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	براساس مصوبه شورای اقتصاد به شماره ۷۰۸۶۵۳ در خصوص تأمین ۲۰۰۰ دستگاه واگن مترو برای ۹ کلان شهر در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۱۰ اقدامات زیر انجام شده است: -امضای قرارداد تجاری تأمین ۶۳۰ دستگاه واگن متروی تهران در دی ماه ۹۷ -تأمین ۱۳۷۰ دستگاه واگن مترو سایر شهرها نیز از لحاظ فنی بررسی و جدول مقایسه ای مشخصات فنی و یکسان سازی الزامات فنی با رویکرد توجیه پذیری سرمایه گذاری در داخلی سازی مجموعه ها و قطعات انجام پذیرفته و عقد قرارداد آن به سال ۹۸ موکول گردید. همچنین به منظور استفاده از حداکثر توان داخلی در حوزه واگن سازی و انتقال فناوری، پروژه تأمین ۴۵۰ دستگاه واگن مترو شیراز، اهواز و تبریز با شرکت پوزن چین (پیگیری اخذ مجوز از شورای اقتصاد و پیگیری اخذ تاییدیه نهایی بهره بردار نهایی) و پروژه تأمین ۹۶۰ دستگاه واگن مترو کرج و تهران با شرکت اشتدler سوئیس (انجام مذاکرات و امضای پیش نویس قرارداد- پیگیری اخذ مجوز از شورای اقتصاد و پیگیری اخذ تاییدیه نهایی بهره بردار نهایی) در دست اقدام است. اقدام دیگر در این خصوص اجرای مراحل اولیه طرح طراحی و ساخت واگن مترو برای اولین بار در کشور است.
۱۶	ماده ۵۶	وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان ملی استاندارد موظفند بر طراحی و ساخت خودروهای داخلی به نحوی نظارت کنند که ایمنی خودروهای مذکور متناسب با حداکثر سرعت ارتقاء یافته تا در تصادفات جاده ای، تلفات به حداقل میانگین جهانی برسد.	وزارت صنعت، معدن و تجارت- سازمان ملی استاندارد ایران	در خصوص آزمون های مربوط به برخورد در سرعت بالا در حال حاضر امکانات انجام آزمونهای برخورد با سرعت های ۵۶ و ۶۴ کیلومتر در داخل کشور موجود نیست. لذا این آزمایشها در خارج از کشور انجام می شود. سازمان ملی استاندارد ایران از دی ماه سال ۱۳۹۶ اقدام به جایگزینی استانداردهای جدید تایید نوع خودرو بر اساس آخرین نسخ مقررات سازمان ملل برای اروپا (UNECE) با ضوابط و استانداردهای قبلی نموده است که الزامات ایمنی و عملکردی به مراتب بالاتری داشته و هدف قانون گذار مبنی بر افزایش ایمنی خودروها در نظر گرفته شده است.
۱۷	ماده ۶۴ / ج	دستگاههای اجرائی موضوع این قانون برای گسترش بهره وری دانش بنیان و ارتقای سطح فناوری در شرکتهای ایرانی تمهیدات لازم را جهت تسهیل مشارکت شرکتهای دانش بنیان و فناور و فعالان اقتصادی کشور در زنجیره تولید بین المللی فراهم آورند. سازمان مکلف است طرح «ارتقای مشارکت فعالان اقتصادی در زنجیره تولید بین المللی» را مطابق قانون بودجه سنواتی و قوانین موضوعه حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه تدوین و پس از تصویب هیأت وزیران، عملیاتی نماید.	سازمان برنامه و بودجه کشور- وزارت صنعت، معدن و تجارت	علیرغم ابلاغ شیوه نامه اجرایی ماده ۴ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر در سال ۱۳۹۴، که در راستای گسترش تحقیق، توسعه و نوآوری در بنگاه ها می باشد تا کنون بودجه ای اختصاص نیافته است سایر اقدامات: همکاری با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان نظام صنفی رایانه ای در خصوص راه اندازی سامانه تایید درخواست های دریافت ارز مورد نیاز شرکت های فناوری اطلاعات و تایید مستندات واردات محصولات و خدمات فناوری اطلاعات - طراحی نمودار گردش کار تخصیص ارز به واردکنندگان خدمات نرم افزاری، حق اشتراک و ... با همکاری وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات- ارسال نیازهای فناورانه (تجهیزات و محصولات) واحدها و شرکتهای تابعه سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران به سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران جهت ارسال آن به شرکتهای دانش بنیان برای تولید و تأمین محصولات، تجهیزات فناورانه توسط این شرکتها - برگزاری جشنواره ایده های ارزش آفرین در بخش معدن و صنایع معدنی (ابنو ماین) و تقدیر از ۱۰ ایده برتر اقدامات در خصوص تهیه طرح ارتقای مشارکت فعالان اقتصادی در زنجیره تولید بین المللی: موضوع تهیه طرح موردنظر در جلسات متعدد در سازمان برنامه و بودجه کشور با حضور سایر ذی نفعان و دستگاه های مرتبط بررسی و با توجه به شرایط تحریم و عدم امکان تامنات مالی با شرکت های بین المللی، مقرر شد موضوع در قالب گسترش فعالیت های اطلاع رسانی توانمندی ها و بازاریابی در سطح کشورهای هدف صورت گیرد.
۱۸	ماده ۷۳ / ب / ۱	وزارت صنعت، معدن و تجارت از ابتدای سال ۱۳۹۶ موظف است: قیمت خردهفروشی انواع سیگار و محصولات دخانی مأخذ محاسبه مالیات موضوع این ماده را به مراجع ذی ربط و برای درج بر روی پاکت محصول اعلام نماید.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مطابق قانون اقدام می گردد.
۱۹	ماده ۷۳ / ب / ۲	امکان دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه (سیستم) اطلاعاتی واردات، تولید و توزیع سیگار و انواع محصولات دخانی را فراهم نماید. حکم (بند) ماده (۷۳) این قانون در موارد مغایرت بر سایر مواد حاکم است.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تاکنون امکان دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی با سامانه مورد نظر فراهم نشده است.
۲۰	ماده ۱۰۵ / ت	وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت امور خارجه مکلف است ظرف مدت یکسال از زمان لازم الاجراء شدن این قانون، رایزنان بازرگانی در سفارتخانه های ایران در کشورهایی که بر اساس	وزارت صنعت، معدن و تجارت	باتوجه به ابلاغ دستورالعمل، اعزام وابستگان بازرگانی به شماره ۹۷۴۸۰۴۷۰/۱۲۲/۲۰ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۹ از طرف وزارت امور خارجه، سازمان توسعه تجارت ایران انتخاب و اعزام وابسته بازرگانی را براساس دستورالعمل جدید در دستور کار قرارداد و همکاری

ردیف	ماده / بند / جزء / ردیف / تبصره	متن قانون	دستگاه اجرایی مجری	عملکرد ۱۳۹۷
		آمار گمرک بیشترین رابطه تجاری با ایران را دارند به گونه‌ای تعیین کند که کلیه این افراد دارای تحصیلات مرتبط با حوزه‌های اقتصادی بوده و به زبان انگلیسی یا کشور هدف تسلط کامل داشته باشند. مدت خدمت این افراد دو سال است.		نزدیکی در این زمینه با وزارت امور خارجه وجود دارد. مردادماه ۱۳۹۷ نیز این سازمان از طریق سامانه irantpo.ir اقدام به فراخوان عمومی برای متقاضیان واجد شرایط در وزارت صنعت، معدن و تجارت در کل کشور نمود که مراتب در حال بررسی است. به دلیل محدودیت های بودجه ای امکان اعزام راینزان بازرگانی جدید دچار محدودیت شده است. تعداد راینزان بازرگانی اعزامی در سال ۱۳۹۷، پنج نفر بوده است.
۲۱	ماده ۱۰۵ / ت	وزارت امور خارجه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت گزارش سالانه اجرای این حکم را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	وزارت امور خارجه - وزارت صنعت، معدن و تجارت	در این خصوص گزارشی دریافت نگردیده است.
۲۲	ماده ۱۰۵ / ت	اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی، می تواند پیشنهادهای خود را به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه نماید.	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران	پیشنهادی ارائه نشده است.
۲۳	ماده ۲ / پ	موضوع خاص بخش معدن و صنایع معدنی	وزارت صنعت، معدن و تجارت	طرح ایجاد زیربناهای لازم در معادن و مناطق معدنی بزرگ با هدف توسعه و رونق معادن کوچک و متوسط در مناطق کمتر توسعه یافته به عنوان طرح اقتصاد مقاومتی تعریف و در بودجه های سنواتی نیز منظور گردیده است. نقشه راه معدن و صنایع معدنی نیز به صورت سه جانبه و با همکاری سازمان نظام مهندسی، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی و سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی تهیه گردیده است.
۲۴	ماده ۳۵ / ذ	تغییر ساختار مصرف آب شرکت های فولادی، آلیاژی و معدنی و اصلاح سامانه (سیستم) خنک کنندگی و شست و شوی مواد خام تا پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	- پیاده سازی کمیته مدیریت سبز در واحدهای تابعه و برگزاری حداقل دو جلسه در سال ۹۷، در این کمیته پروژه های بهبود در حوزه مدیریت و مصرف آب شناسایی و انجام شده است. - پروژه بازرخانی آب از باطله گل قرمز در شرکت آلومینای ایران ۱۰۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و بهره برداری آزمایشی انجام شده است. احداث سد خاکی به ظرفیت ۴۷۰ هزار مترمکعب به منظور جمع آوری آب باران های فصلی در حال حاضر ۴۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد. - تصفیه خانه فاضلاب بهداشتی مجتمع سرب و روی انگوران و فروگرم جنتای احداث و راه اندازی گردید. پساب تصفیه شده در فضای سبز استفاده می گردد.
۲۵	ماده ۴۳ / الف / ۱	دولت مکلف است به منظور حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد ملی، در طی سالهای اجرای قانون برنامه: الف- شورای معادن در هر استان با ترکیب، وظایف و اختیارات زیر تشکیل دهد: ۱- ترکیب شورا: - استاندار به عنوان رئیس شورا (غیرقابل تفویض) - معاون امور عمرانی استاندار - رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت (دبیر شورا) - رئیس سازمان - رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی استان (بدون حق رأی) - رئیس اتاق تعاون استان (بدون حق رأی) - یک نفر از قضات با معرفی رئیس قوه قضائیه (بدون حق رأی) - دونفر از اعضای نظام مهندسی معدن استان با انتخاب هیأت رئیسه نظام مهندسی معدن استان (بدون حق رأی) - مدیرکل حفاظت محیط زیست استان - مدیرکل منابع طبیعی استان - رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان - فرمانده نیروی انتظامی استان (بدون حق رأی) - دونفر از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی با رأی مجلس (به عنوان ناظر)	وزارت صنعت، معدن و تجارت	در این راستا شورای معادن استانها تشکیل گردیده و وظایف شورای مذکور نیز وفق مفاد این ماده از سوی مقام عالی وزارت بعنوان رئیس شورایعالی معادن طی نامه شماره ۶۰/۱۷۸۰۴۷ مورخ ۱۳۹۶/۰۸/۰۸ به استانداری ها ابلاغ گردیده است.
۲۶	ماده ۴۳ / الف / ۵	در مواردی که به دلیل بهره‌برداری از معادن و فعالیتهای صنایع معدنی، خسارت‌هایی به اهالی ساکن در منطقه و بخش کشاورزی آنها برسد، علاوه بر عوارض آلاینده‌ها، با تصویب شورای معادن استان تا یک درصد (۱٪) فروش آنها، پس از واريز به خزانه معین استان نزد خزانه‌داری کل کشور به جبران خسارت‌های مذکور و در صورت وارد شدن آسیبهای عمومی، به فعالیتهای بهداشتی، درمانی و عمرانی مورد نیاز منطقه درگیر اختصاص می‌یابد.	وزارت صنعت، معدن و تجارت	در سال ۱۳۹۷ مبلغ ۱۲۵۰۰۰ میلیون ریال محقق گردیده است که نسبت به مصوب همان سال ۱۲.۵ درصد محقق گردیده است. در سال ۱۳۹۷ بودجه مصوب برای این ردیف معادل ۱۰۰۰۰۰۰۰ میلیون ریال بوده است.
۲۷	ماده ۴۳ / ب	سازمان‌های توسعه‌ای مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و نهادهای عمومی غیردولتی با رعایت سیاست‌های کلی و	وزارت صنعت، معدن و تجارت	بررسی طرح تولید شمش منیزیم از دولومیت انجام اکتشاف شامل ۱۴۹ هزارمتر حفاری اکتشافی با اعتبار معادل ۱۱۸۲ میلیارد ریال، اجرای ۲۰ طرح معدنی با اعتبار معادل ۲ میلیون دلار

ردیف	ماده/ بند/ جزء/ ردیف/ تبصره	متن قانون	دستگاه اجرایی مجری	عملکرد ۱۳۹۷
		قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ مکلفند نسبت به سرمایه‌گذاری در معدن و صنایع معدنی اولویت قائل شوند.		
۲۸	ماده ۴۳ / پ	درآمدهای حاصل از بخش معدن شامل حقوق دولتی (با رعایت ماده (۱۴) قانون معادن مصوب ۲۳/۳/۱۳۷۷ حق انتفاع پروانه بهره‌برداری دولتی)، عواید حاصل از ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱/۲/۱۳۹۴ و عواید حاصل از تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۶) قانون معادن مصوب ۲۳/۳/۱۳۷۷ و اصلاحات و الحاقات بعدی را به حساب ویژه‌ای که بدین منظور نزد خزانه‌داری کل کشور تعیین می‌شود، واریز نماید تا در قالب قانون بودجه سنواتی در امور ذیل صرف کند و این اعتبار صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌شود و هرگونه هزینه دیگر مشمول تصرف غیرقانونی در اموال عمومی می‌باشد:	وزارت صنعت، معدن و تجارت	درآمد ناشی از حقوق دولتی معادل ۱۲۳۸۰ میلیارد ریال بوده است که نسبت به اعتبار این ردیف در سال ۱۳۹۷ (۱۰۵۰۰ میلیارد ریال) ۱۱۸ درصد محقق گردیده است. ابلاغ این ردیف معادل ۵۸۴۰۰۰ میلیون ریال بوده است و ۴۹۱۲۱۵۰ میلیون ریال (۸۴ درصد) تخصیص داشته است.
۲۹	ماده ۴۳ / پ ۱	تکمیل زیربناها و زیرساخت‌های مورد نیاز برای معادن و زیرساخت‌های عمومی صنایع معدنی	وزارت صمت - ایمیدرو	احداث راه دسترسی به معادن به طول ۱۵۸۲ کیلومتر بهره‌برداری از نیروگاه هرمز-غدير و اکسین با تولید برق به میزان ۹۰ مگاوات در فاز اول گاز رسانی به منطقه ویژه اقتصادی لامرد
۳۰	ماده ۴۳ / پ ۲	اجرای تبصره (۶) ماده (۱۴) قانون معادن (با اولویت مناطق مجاور درگیر محدوده معدنی) و مواد (۲۵) و (۳۱) قانون معادن و ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور	-	در راستای اجرای این تبصره ۱۵ درصد از اعتبارات ابلاغی سال ۱۳۹۷ به استانها با اولویت مناطق درگیر از فعالیتهای معدنی تخصیص یافته است. اعتبار ابلاغی معادل ۷۱۴۰۰۰ میلیون ریال بوده است که معادل ۳۶۰۰۰ میلیون ریال (۵۰ درصد) تخصیص پیدا کرده است
۳۱	ماده ۴۳ / پ ۳	تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا	وزارت صنعت، معدن و تجارت	با توجه به جهش نرخ ارز نیاز به کمک مالی برای تشویق صادرات مواد معدنی وجود ندارد
۳۲	ماده ۴۳ / پ ۴	تکمیل نقشه‌های پایه زمین شناسی شناسایی، پی جویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های معدنی کشور	سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی	- انجام بررسیهای زمین شناسی و تهیه نقشه به میزان ۴۵ ورقه نقشه- گزارش - انجام عملیات شناسایی و کشف ذخایر معدنی تا فاز پیجویی در قالب پروژه-های امانی انجام شده توسط متخصصان سازمان به میزان ۱۱۱۰۷۶ کیلومتر مربع به روز رسانی و توسعه بانکهای اطلاعاتی (۲ بانک اطلاعاتی)- تخصصی در قالب تحلیل و پردازش داده ها - خرید تجهیزات فنی و آنالیز مواد معدنی (موضوع طرح مستندسازی فعالیت‌های اکتشافی، استخراجی و بهره برداری معادن با اعتبار ۳۴۰ میلیارد ریال
۳۳	ماده ۴۳ / ت	به منظور حفظ سرمایه‌های ملی و بهره‌برداری مناسب از شبکه راه‌های کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیروی انتظامی مکلفند طبق قوانین، اقدامات لازم را برای رعایت وزن مجاز در حمل بار جاده‌ای به عمل آورند.	وزارت صنعت ، معدن و تجارت	با توجه به زیرساخت‌های موجود در حد امکان رعایت میشود

۳- تصویر کلان فصل

۳-۱- تصویر شاخص‌های کلان بخش در دوره ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در مقایسه با برنامه ششم توسعه و دوره ۱۳۹۸-۱۳۹۷:

برای ارائه تصویری کلان از وضعیت بخش صنعت و معدن در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، اهداف کمی مندرج در سند برنامه ششم توسعه کشور به عنوان شاخص‌های کلان بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد. در جدول ذیل علاوه بر عملکرد این اهداف، برآورد وزارت صنعت، معدن و تجارت از وضعیت شاخص‌های مورد نظر در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ نیز درج شده است. که این برآورد بجز ۵ مورد مطابق پیش‌بینی سند برنامه بوده و در ۵ شاخص بازمینی صورت پذیرفته است.

جدول پیش‌بینی اهداف کمی بخش صنعت و معدن در مقایسه با اهداف کمی سند برنامه ششم توسعه کشور

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	عملکرد		پیش‌بینی	
			سال ۱۳۹۷	شش ماهه ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰
۱	دارو	میلیارد عدد	۳۹.۶	۲۲.۲	۵۵	۵۵
۲	سهم واحدهای بزرگ نوسازی شده به واحدهای فعال	درصد	-	-	۱۵	۱۵
۳	سهم واحدهای کوچک نوسازی شده به واحدهای فعال	درصد	-	-	۲۵	۲۵
۴	ارتقاء بهره‌وری سبز	درصد	۱۲.۶	-	۲۵	۲۵
۵	سهم بخش خصوصی در ارزش تولیدات بخش صنعت و معدن	درصد	-	-	۹۰	۹۰
۶	تولید خودروهای برقی و هیبریدی	تعداد	۰	-	۸۰۰۰	۸۰۰۰
۷	توسعه خوشه‌های کسب و کار روستایی	خوشه کسب و کار	۲۲	-	۱۲	۱۲
۸	کاغذ	هزار تن	۹۴۵	۴۸۷.۳	۷۵۰	۷۵۰
۹	نخ سیستم پنبه‌ای و ترکیبی مصنوعی	هزار تن	۲۲۰	۱۰۳.۸	۲۵۰	۲۵۰
۱۰	خودرو تجاری	هزار دستگاه	۱۴.۳۸	۳	۶۰	۶۰
۱۱	ماشین آلات و تجهیزات صنعتی	میلیون تن	۰.۷	-	۱	۱
۱۲	به بهره‌برداری رساندن شهرک‌ها و نواحی صنعتی جدید	تعداد	۹	۴	۳۴	۳۴
۱۳	نرخ رشد ارزش افزوده صنعت	درصد	-۶.۵	-	۳	۰
۱۴	ارزش صادرات صنعتی و معدنی	میلیارد دلار	۳۵.۳	-	۷۰	۶۵
۱۵	سهم بخش خصوصی در ارزش تولیدات بخش صنعت و معدن ۲	درصد	-	-	۹۰	۹۰
۱۶	سهم محصولات با فناوری متوسط و بالا از ارزش افزوده صنعتی	درصد	۴۶	-	۵۰	۵۰
۱۷	رتبه کشور در رقابت پذیری صنعتی جهان	رتبه	-	-	۵۰	۵۰
۱۸	توسعه فناوری سبز	درصد	۴.۵	-	۱۴	۱۴
۱۹	اعزام رایزنان بازرگانی	تعداد	۳	-	۱۵	۱۵
۲۰	خودرو سواری و وانت	هزار دستگاه	۹۳۵.۵	-	۲۰۰۰	۲۰۰۰
۲۱	صادرات خدمات فنی و مهندسی	میلیارد دلار	۰.۵	-	۸	۸
۲۲	رتبه کشور در رقابت پذیری صنعتی منطقه	رتبه	-	-	۶	۶
۲۳	نرخ رشد شاخص بهره‌وری کل عوامل در بخش	درصد	-	-	۳	۳
۲۴	افزایش نسبت کارکنان با تحصیلات دانشگاهی در بنگاه‌های صنعتی و معدنی	درصد	۱۹.۳۱	-	۲۵	۲۵
۲۵	جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در بخش	میلیارد دلار	۱.۱	۰.۸	۵	۵
۲۶	افزایش تعداد خوشه‌های صنعتی	تعداد	۲۶	۴	۸	۸
۲۷	تولید موتورسیکلت برقی	تعداد	۱۵,۰۰۰	-	۱۲۵,۰۰۰	۱۲۵,۰۰۰

پیش بینی		عملکرد		واحد اندازه گیری	عنوان هدف کمی	ردیف
سال ۱۴۰۰	سال ۱۳۹۹	تثنی ماهه ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۷			
۲۱	۱۸.۵	-	۱۸.۷	درصد	سهم ارزش افزوده بخش صنعت	۲۸
۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	-	۰	تعداد	تولید خودروهای سبک دیزلی استاندارد	۲۹
۴	۴	-	۳.۵۷	میلیون متر مربع	فرش دستباف	۳۰
۱	۱	-	۱	تعداد	به بهره برداری رساندن شهرک های فناوری	۳۱
۰.۴	۰.۴	-	-	درصد	سهم ارزش افزوده صنعتی کشور در جهان	۳۲
۱.۸	۱.۸	۰.۳۱۸	۰.۷۷	میلیون دستگاه	انواع تلویزیون	۳۳
۱۲۳	۱۲۳	۲۷.۷۱۵	۵۲.۸	میلیون تن	محصولات پتروشیمی	۳۴
۱.۹	۱.۹	۰.۵۹۵	۰.۹۶	میلیون دستگاه	یخچال و فریزر	۳۵
۲۰۰	۲۰۰	۱۱۳.۹	۱۹۹	هزار تن	الیاف پلی استر	۳۶
۴	۴	-	۴.۳۲	میلیون نفر	اشتغال صنعت و معدن(انباشته)	۳۷
۴۰۰	۴۰۰	۸۹.۳	۲۰۱.۸	هزار تن	لاستیک خودرو	۳۸
۲۴	۲۴	۲۰	۳۲	ورقه	بررسی مخاطرات و لرزه خیزی ۱:۲۵۰۰۰(انباشته)	۳۹
۱۲۵	۱۲۵	-	۹۱	میلیون تن	ظرفیت استخراج سنگ آهن	۴۰
۱.۷	۱.۷	-	۱.۴	درصد	سهم ارزش افزوده معدن از تولید ناخالص داخلی	۴۱
۱۹۰	۱۹۰	-	۱۸۰	میلیون مترمربع	ظرفیت تولید سنگ تزئینی	۴۲
۷۸۰	۷۸۰	-	۴۷۳	هزارتن	ظرفیت تولید آلومینیوم	۴۳
۵۰۰	۵۰۰	-	۴۶۰	میلیون تن	استخراج معادن	۴۴
۴۰	۴۰	-	۳۴	میلیون تن	ظرفیت فولاد خام	۴۵
۴۶۶	۴۶۶	-	۲۶۵	هزارتن	ظرفیت تولید مس	۴۶
۶۰۰	۶۰۰	-	۲۷۶	هزار تن	روی	۴۷
۵۰	۵۰	۲۴	۴۵	ورقه	تهیه نقشه های زمین شناسی ۱:۲۵۰۰۰(انباشته)	۴۸
۷۰۰۰۰	۷۰۰۰۰	۲۸۰۰۰	۲۵۰۰۰	کیلومتر خطی	ژئوفیزیک هوایی	۴۹
۶۰۰	۶۰۰	۸۱	۶۱۵	میلیون مترمربع	کاشی و سرامیک	۵۰
۹۰	۹۰	۱۴.۳	۸۶.۶	میلیون تن	ظرفیت تولید سیمان	۵۱
۲.۱	۲.۱	۰.۴	۱.۹	میلیون تن	شیشه جام	۵۲
۴	۴	-	۳.۵	میلیون تن	ظرفیت کنسانتره زغال سنگ	۵۳

* مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

** علامت (-) به مفهوم در دسترس نبودن آمار عملکرد تا زمان ارائه گزارش است.

***عملکرد کاشی و سرامیک، ظرفیت تولید سیمان و شیشه جام مربوط به سه ماهه اول سال ۹۸ است.

۲-۳-۲- بررسی تطبیقی (بین‌المللی) تحولات بخش صنعت و معدن:

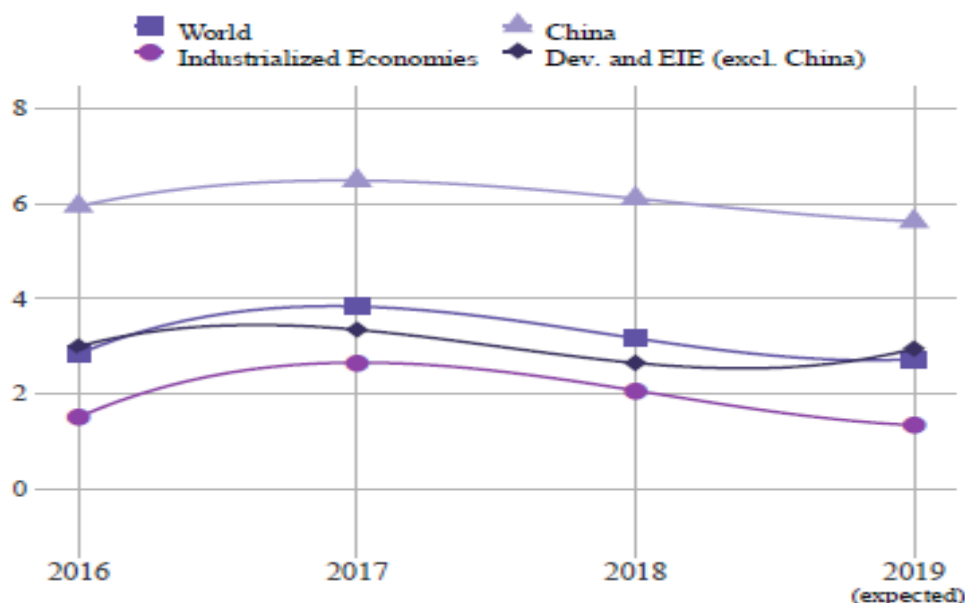
۲-۳-۱- نرخ رشد ارزش افزوده مورد انتظار صنایع کارخانه‌ای جهان به تفکیک گروه کشورها در سال ۲۰۱۹:

براساس گزارش یونیدو^۱، برآورد نرخ رشد ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای جهان در سال ۲۰۱۹ به قیمت ثابت سال ۲۰۱۰، به شرح نمودار ذیل است. براساس این نمودار، نرخ رشد ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای جهان در سال ۲۰۱۹ نسبت به سال ۲۰۱۸ کاهش می‌یابد. این کاهش در نرخ رشد کشورهای توسعه یافته و چین نیز قابل مشاهده است. برای کشورهای نوظهور صنعتی و کشورهای در حال توسعه افزایش نرخ رشد ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای نسبت به سال ۲۰۱۸ پیش‌بینی شده است.

انتظار می‌رود سرعت رشد تولیدات صنعتی جهان به دلیل برخورد ادامه دار دو صنعت بزرگ جهان یعنی آمریکا و چین بر روی مسائل مربوط به تعرفه و تجارت، کاهش یابد. پشت صحنه سقوط جهانی تجارت کالا، کاهش نرخ رشد ارزش افزوده صنعتی جهان به ۲.۷ درصد در سال ۲۰۱۹ است. سرعت رشد ارزش افزوده صنعتی در هر دو کشور آمریکا و چین کاهش می‌یابد. در آمریکا کاهش نرخ رشد از ۳ درصد سال ۲۰۱۸ به ۱.۹ درصد در سال ۲۰۱۹ و در چین از ۶.۱ درصد ۲۰۱۸ به ۵.۹ درصد در سال ۲۰۱۹ مورد انتظار است.

همچنین اصطکاک‌های تجارت و تعرفه بین آمریکا و اروپا عوارض خود را به دنبال دارد. محدودیت‌های آمریکا بر روی واردات چندین محصول کارخانه‌ای، در ترکیب با عدم قطعیت برگزیت، به رکود صنایع اروپا منجر شده است که انتظار می‌رود صنایع اروپا در سال ۲۰۱۹ رشدی کمی کمتر از یک درصد داشته باشد. رشد در آسیای شرقی در حدود ۱.۶ درصد مورد انتظار است. به طور کلی انتظار می‌رود رشد اقتصادهای صنعتی در سال ۲۰۱۹ به ۱.۳ درصد در مقایسه با رشد ۲.۱ درصد سال ۲۰۱۸، کاهش یابد. کشورهای نوظهور صنعتی و کشورهای در حال توسعه (به جز چین) انتظار رشد کمی بیشتر از ۲۰۱۸ را دارند و رشد آنها در سال ۲۰۱۹ به ۳ درصد می‌رسد. این می‌تواند تا حدودی به بهبود وضعیت در کشورهای آمریکای لاتین مرتبط باشد که نرخ رشد آنها از ۲.۸- درصد در سال ۲۰۱۸ به ۰.۹- درصد در سال ۲۰۱۹ می‌رسد. اقتصادهای با رشد سریع آسیایی به عنوان اقتصادهای در حال توسعه به حساب می‌آیند. برای هند نرخ رشد ۸.۲ درصد و برای اندونزی نرخ رشد ۵.۶ درصد مورد انتظار است. انتظار می‌رود کشورهای کمتر توسعه یافته، با توسعه عملکردشان نرخ رشد ۷.۱ درصدی (در مقایسه با رشد ۵.۹ درصدی ۲۰۱۸) داشته باشند.

نمودار نرخ رشد ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای به قیمت ثابت ۲۰۱۰ جهان

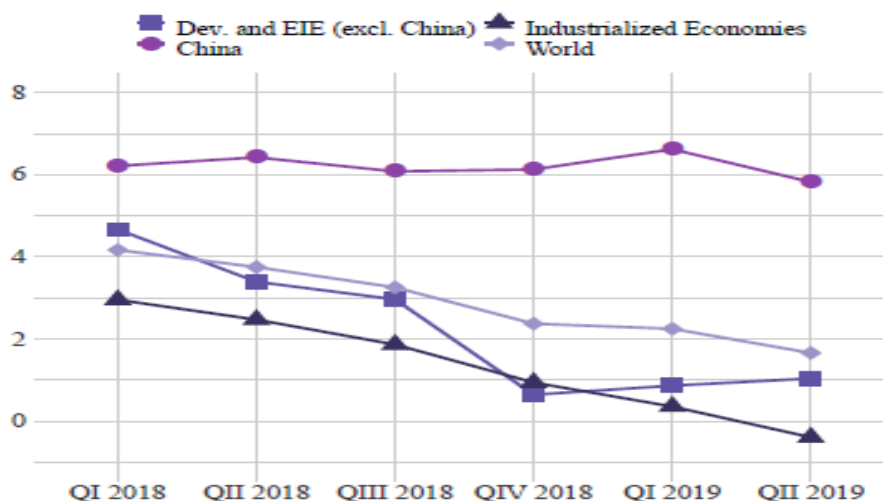
جدول نرخ رشد ارزش افزوده مورد انتظار سال ۲۰۱۹ جهان به تفکیک گروه کشورها در مقایسه با سال ۲۰۱۸

نرخ رشد مورد انتظار ۲۰۱۹	نرخ رشد بازبینی شده ۲۰۱۸	گروه کشورها
۲.۷	۳.۲	جهان
۱.۳	۲.۱	کشورهای توسعه یافته
۱.۸	۲.۸	آمریکای شمالی
۱	۲.۲	اروپا
۱.۶	۱.۴	آسیای شرقی
۵.۶	۶.۱	چین
۳	۲.۷	کشورهای نوظهور صنعتی و در حال توسعه
۷.۱	۵.۹	کشورهای کمتر توسعه یافته
۴.۵	۴.۸	سایر کشورهای در حال توسعه
۳	۲.۷	کشورهای نوظهور صنعتی و در حال توسعه بجز چین
۳.۲	۲.۸	آفریقا
۶	۵.۵	آسیا و اقیانوسیه
-۰.۹	-۲.۸	آمریکای لاتین

مأخذ: گزارش یونیدو ۲۰۱۹

۳-۲-۲- بررسی وضعیت رشد ستانده صنایع کارخانه‌ای جهان در فصول سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ به تفکیک گروه کشورها: سرعت رشد ستانده صنعتی جهان از سال ۲۰۱۸ کاسته شده است. این روند در فصل دوم سال ۲۰۱۹ نیز ادامه یافته است. در میان افزایش تنش تجاری بین آمریکا و چین، نرخ رشد ستانده صنعتی از ۲.۲ درصد در سال ۲۰۱۸ به ۱.۷ درصد در سال ۲۰۱۹ کاهش یافته است. بخش صنایع کارخانه‌ای جهان نقش مسلط در تجارت کالاهای جهانی دارد و در این دو سال به واسطه تعرفه‌ها و عدم قطعیت‌های ناشی از آن دچار ضربه سختی شد.

نمودار مقایسه نرخ رشد ستانده صنایع کارخانه‌ای جهان در فصول سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹

۴ - هدف ها راهبردها و برنامه های اجرایی

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی			
عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت صنعت، معدن و تجارت			
عنوان دستگاه مجری: وزارت صنعت، معدن و تجارت			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	توسعه رقابت پذیری در بخش	بهبود مستمر فضای کسب و کار	برنامه توسعه دولت الکترونیک
			بهبود فضای کسب و کار
			توسعه، اصلاح، احیاء و تقویت بنگاههای تولیدی و واحدهای صنفی
توسعه سرمایه گذاری در بخش			
۲	افزایش تولید و اشتغال و توانمندسازی سرمایه انسانی	توانمند سازی سرمایه انسانی حمایت از اشتغال در بخش	توانمندسازی سرمایه های انسانی در بخش
			برنامه ایجاد و توسعه صنایع ، معادن و زیرساخت های صنعتی و معدنی
۳	افزایش تولید مواد معدنی و صنایع مرتبط	تکمیل زنجیره ارزش فعالیت های معدنی و صنایع مربوطه	ارتقای بهره وری معادن
			ارتقای سطح فناوری و توسعه صنایع پیش رفته و دانش بنیان
۴	افزایش بهره وری و رقابت پذیری در نظام توزیع کالا و خدمات	مدیریت اثربخش عرضه و تقاضای بازار	تنظیم بازار کالا و خدمات
۵	ساماندهی نظام توزیع و قیمت	شفاف سازی و روان سازی نظام توزیع و قیمت گذاری	اصلاح و بهبود نظام توزیع
۶	توسعه صادرات غیرنفتی کالا و خدمات و ساماندهی واردات	تسهیل و گسترش خدمات تجاری و بازرگانی	توسعه صادرات کالا و خدمات و مدیریت واردات
			توسعه فرش دستباف

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت صنعت، معدن و تجارت

عنوان دستگاه مجری: سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی

برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه اکتشاف منابع معدنی	تولید اطلاعات پایه و کشف ذخایر معدن	توسعه زیربناهای اطلاعاتی علوم زمین و گسترش ظرفیتهای اکتشافی	۱
برنامه مطالعات زمین شناسی			
برنامه مطالعات آزمایشگاهی			
برنامه توسعه دولت الکترونیک			

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت صنعت، معدن و تجارت

عنوان دستگاه مجری: پژوهشکده علوم زمین

برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
انجام پژوهشهای کاربردی در حوزه علوم زمین	انجام طرحهای پژوهشی به جهت رفع معضلات کشور و انجام طرحها و پروژه های مرتبط	افزایش توان اطلاعاتی علمی، پژوهشی حوزه علوم زمین	۱

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت صنعت، معدن و تجارت

عنوان دستگاه مجری: موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه نشر دانش و توسعه ارتباطات علمی و تخصصی	تعمیق تعاملات موسسه با ذینفعان علمی و اجرایی و نشر اطلاعات علمی و تخصصی	بهبود هدفگذاری ها و سیاستگذاری ها و تصمیم گیری های در حوزه صنعت، معدن و تجارت	۱
برنامه پژوهش های کاربردی	مساله محوری در ارایه خدمات پژوهشی		

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت صنعت، معدن و تجارت

عنوان دستگاه مجری: سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
ایجاد و توسعه صنایع ، معادن و زیرساخت های صنعتی و معدنی	تکمیل زنجیره ارزش فعالیت های معدنی و صنایع مربوطه	افزایش تولید مواد معدنی و صنایع مرتبط	۱
	حمایت از اشتغال در بخش		

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت صنعت، معدن و تجارت

عنوان دستگاه مجری: شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	افزایش تولید مواد معدنی و صنایع مرتبط	تکمیل زنجیره ارزش فعالیت های معدنی و صنایع مربوطه	ایجاد و توسعه صنایع ، معادن و زیرساخت های صنعتی و معدنی

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت صنعت، معدن و تجارت

عنوان دستگاه مجری: سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران-مادر تخصصی

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	افزایش تولید مواد معدنی و صنایع مرتبط	تکمیل زنجیره ارزش فعالیت های معدنی و صنایع مربوطه	ایجاد و توسعه صنایع ، معادن و زیرساخت های صنعتی و معدنی
۲	افزایش سهم معدن در ارزش افزوده بخش	توسعه سرمایه گذاری، زیرساخت و فناوری در حوزه اکتشافات و استخراج معدنی	برنامه اکتشاف منابع معدنی

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت صنعت، معدن و تجارت

عنوان دستگاه مجری: شرکت مادر تخصصی ملی صنایع پتروشیمی

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	افزایش تولید مواد معدنی و صنایع مرتبط	تکمیل زنجیره ارزش فعالیت های معدنی و صنایع مربوطه	ایجاد و توسعه صنایع ، معادن و زیرساخت های صنعتی و معدنی

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: نهاد ریاست جمهوری

عنوان دستگاه مجری: مرکز ملی رقابت

ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	کنترل انحصار	شناسایی موانع تقویت و ترغیب رقابت در زمینه های تحکیم و یا شکل گیری انحصار	تحقیق و بازرسی رویه های ضد رقابتی و رسیدگی به شکایات
		کاهش امتیازات دولتی تبعیض آمیز	
۲	تسهیل رقابت	کمک به بهبود تصمیم گیری شورای رقابت در مورد رویه های ضد رقابتی و حمایت از رقابت	نظارت بر تنظیم بازار داخلی
		رصد بازارها و بررسی موارد اختلال در رقابت	رصد فعالیتهای مخل رقابت و انحصار در بازار کالاها و خدمات

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان ملی استاندارد

عنوان دستگاه مجری: سازمان ملی استاندارد

برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
تدوین استاندارد	-ارتقاء سطح استانداردهای ملی و بین	ارتقای مناسب کیفیت ملی و دستیابی به ارتقای پایدار تولید محصولات در کشور	۱
ترویج و فرهنگ سازی عمومی استاندارد	ارتقاء و ترویج فرهنگ استاندارد در جامعه		
آموزش غیر رسمی فنی حرفه ای و مهارتی	-آموزش همگانی فرهنگ استاندارد و افزایش اعتماد عمومی به تولید داخلی		
نظارت بر اجرای استاندارد	-ارزیابی انطباق کالاها و خدمات		
	ارتقاء سطح کیفی کالاها و خدمات تولیدی		
	ایجاد بسترهای لازم جهت ایجاد موسسات صدور گواهی		

فرم شماره ۱- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: سازمان ملی استاندارد

عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه استاندارد

برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
اجرای پروژه های تدوین استانداردهای پژوهش محور و خدمات آزمایشگاهی	انجام پژوهش های کاربردی	ارتقای مناسب کیفیت ملی و دستیابی به ارتقای پایدار تولید محصولات در کشور	۱

فرم شماره ۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۴۳۹ و ۱۴۴۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی										شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۶۵۰۰	
میلیون ریال											
شماره طبقه بندی	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰			
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی		
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰		
۱۴۰۱۰۵	خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی و اکتشافی و حق فنی استعلامات تطبیق اراضی	۸۵۴۵		۱۱۵۰۰۰		۱۷۰۰۰۰			۱۷۰۰۰۰		
۱۴۰۱۰۸	درآمد حاصل از خدمات آزمایشگاهی	۸۵		۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰			۱۰۰۰۰		
۱۴۰۲۰۳	آمد حاصل از چاپ، توزیع و فروش کتب و نشریات و واگذاری آن ها	۱۷۳		۶۰۰		۲۰۰۰			۲۰۰۰		
جمع		۸۱۸۰۳	۰	۱۲۵۶۰۰	۰	۱۸۲۰۰۰	۰	۰	۱۸۲۰۰۰		

فرم شماره ۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۴۳۹ و ۱۴۴۰

عنوان دستگاه مجری: پژوهشکده علوم زمین										شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۶۵۰۲	
میلیون ریال											
شماره طبقه بندی	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰			
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی		
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰		
											۲۰۰۰۰
جمع		۱۱۷۶۴		۲۰۰۰۰		۲۰۰۰۰			۲۰۰۰۰		

فرم شماره 2): برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت صنعت ، معدن و تجارت								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۵۵۰۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
	درآمد حاصل از بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن	۱۲۵۲۹۲۴۱		۱۵۰۰۰۰		۲۷۰۰۰۰۰۰			
۱۳۰۴۱۸	درآمد حاصل از تبصره های ۲ و ۳ ماده ۶ قانون اصلاح قانون معادن	۶۳۰۷۷		۱۰۰۰۰۰۰		۵۰۰۰۰۰			
۱۳۰۴۲۱	درآمد وزارت صنعت، معدن و تجارت بابت حقوق انحصار و صدور مجوز توزیع محصولات دخانی	۱۰۷۴۷۹۶		۲۰۰۰۰		۱۰۰۰۰۰۰			
۱۴۰۱۰۵	درآمد حاصل از خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی و اکتشافی و حق فنی استعلامات تطبیق اراضی	۲۶۸۶۲				۲۰۰۰۰			
۱۴۰۱۲۰	درآمد حاصل از فروش سایر خدمات	۲۶۴۴۰		۵۰۰۰۰۰		۵۰۰۰۰			
۱۵۰۱۰۵	درآمدهای حاصل از تخلقات صنفی	۴۶۱۴۶۵		۲۰۰۰۰۰۰		۵۵۰۰۰۰			
۱۵۰۱۱۳	درآمد حاصل از اجرای تبصره ۵ قانون تعزیرات حکومتی			۵۰۰۰۰۰					
۱۶۰۱۰۲	درآمد حاصل از فروش پسماندهای روی شهرک صنعتی سرب و روی زنجان					۵۰۰۰۰۰			
۱۶۰۱۸۷	درآمد موضوع جزء ۵ بند الف ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه	۱۲۵۰۱۷							
جمع		۱۴۱۸۱۸۱	۰	۴۱۷۰۰۰۰	۰	۲۹۶۲۰۰۰۰	۰	۰	۰

فرم شماره 2): برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۶۰۰۰								عنوان دستگاه مجری: سازمان ملی استاندارد ایران	
میلیون ریال									
شماره طبقه‌بندی	عنوان درآمد، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش‌بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۱۶۰	درآمد حاصل از خدمات استانداردسازی	۴۴۹۶۷۶۸		۶,۳۰۱,۰۰۰		۷,۰۰۱,۰۰۰		۷۰۰۱۰۰۰	
۱۳۰۴۱۵	درآمد حاصل از فعالیت‌های نظام تایید صلاحیت	۵۳۷۶۶		۵۵,۰۰۰		۵۵,۰۰۰		۵۵۰۰۰	
۱۴۰۲۱۰	درآمد حاصل از فروش نمونه‌های جمع‌آوری شده از بازار	۱۰۰۰		۵۰,۰۰۰		۵۰,۰۰۰		۵۰,۰۰۰	
جمع		۴۵۵۱۵۳۴	۰	۶۳۵۶۰۰۰	۵۰۰۰۰	۷۰۵۶۰۰۰	۵۰۰۰۰	۷۰۵۶۰۰۰	۷۰۵۶۰۰۰

فرم شماره 2): برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۶۱۰۰								عنوان دستگاه مجری: پژوهشگاه استاندارد	
میلیون ریال									
شماره طبقه‌بندی	عنوان درآمد، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش‌بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۵۰,۰۰۰		۵۵,۰۰۰		۱۲۰,۰۰۰		۱۳۰,۰۰۰	
جمع		۵۰,۰۰۰	۰	۵۵,۰۰۰	۰	۱۲۰,۰۰۰	۰	۱۳۰,۰۰۰	۱۳۰,۰۰۰

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: پژوهشکده علوم زمین																		شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۶۵۰۲			
هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی																					
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	مقدار						بهای تمام شده						مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷					
			عملکرد ۱۳۹۷			عملکرد ۱۳۹۸			عملکرد ۱۳۹۷			عملکرد ۱۳۹۸									
			برآورد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸							
۱۳۱۰۰۱۷۰۰۰	انجام پژوهش های کاربردی در حوزه علوم زمین	پروژه	۱۵	۲۶	۲۸	۱۹۳۵/۴۶۶۶	۱۷۳۸/۱۹	۱۹۵۸/۵۴۵۷	۳۹۰۳۳	۴۵۱۹۳	۳۳۸۳۶	۳۳۸۳۶	۱۹۵۸/۵۴	۱۷۳۸/۱۹	۱۹۳۵/۴۷	۲۸	۲۶	۱۵			
۱۳۱۰۰۱۷۰۰۲	اجرای پروژه های کاربردی مورد نیاز در حوزه علوم زمین	پروژه	۱۵	۲۶	۲۸	۱۹۳۵/۴۶۶۶	۱۷۳۸/۱۹	۱۹۵۸/۵۴۵۷	۳۹۰۳۳	۴۵۱۹۳	۳۳۸۳۶	۳۳۸۳۶	۱۹۵۸/۵۴	۱۷۳۸/۱۹	۱۹۳۵/۴۷	۲۸	۲۶	۱۵			
۱۳۱۰۰۱۷۰۰۱	برگزاری دوره ها و کارگاههای آموزشی و ترویج علوم زمین	تفریحات	۳۰	۲۰	۲۲	۱۶۰/۱۳۳۳۳	۳۶۲/۴	۱۶۸/۱۸۱۸	۷۳۳۸	۴۸۰۴	۲۵۹۲۰	۲۵۹۲۰	۱۶۸/۱۸۱۸	۳۶۲/۴	۱۶۰/۱۳۳۳۳	۲۲	۲۰	۳۰			
جمع																					
۵۷۱۹۰	۲۰۰۰۰	۳۷۱۹۰	۰	۲۰۰۰	۳۲۱۰	۱۸۰۰۰	۸۰۶۰	۰	۲۵۹۲۰	۵۲۴۴۱	۳۳۸۳۶	۳۳۸۳۶	۱۹۵۸/۵۴	۱۷۳۸/۱۹	۱۹۳۵/۴۷	۲۸	۲۶	۱۵			

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی																		شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۷۰۰۲			
هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی																					
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	سنجه عملکرد	مقدار						بهای تمام شده						مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷					
			عملکرد ۱۳۹۷			عملکرد ۱۳۹۸			عملکرد ۱۳۹۷			عملکرد ۱۳۹۸									
			برآورد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸	برآورد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۷	عملکرد ۱۳۹۸							
۱۳۰۵۰۵۲۰۰۰	برنامه نشر دانش و توسعه ارتباطات علمی و تخصصی	شمارگان	۲۶	۲۶	۱۰۳	۴۴۹/۸۰۸	۶۳۴/۶۱۵	۴۸۹/۳۲	۱۱۶۹۵	۱۱۶۹۵	۱۱۶۹۵	۱۱۶۹۵	۴۸۹/۳۲	۶۳۴/۶۱۵	۴۴۹/۸۰۸	۱۰۳	۲۶	۲۶			
۱۳۰۵۰۵۲۰۰۲	انتشار کتب، مجلات علمی و تخصصی	شمارگان	۲۶	۲۶	۱۰۳	۴۴۹/۸۰۸	۶۳۴/۶۱۵	۴۸۹/۳۲	۱۱۶۹۵	۱۱۶۹۵	۱۱۶۹۵	۱۱۶۹۵	۴۸۹/۳۲	۶۳۴/۶۱۵	۴۴۹/۸۰۸	۱۰۳	۲۶	۲۶			
۱۳۱۰۰۱۶۰۰۰	انجام پژوهش های کاربردی در حوزه اقتصادی	پروژه	۵۴۸	۵۵۷	۵۵۷	۲۸۵/۷۱	۲۹۴/۳۳۴	۳۱۶/۶۹۶	۲۱۳۵۰۰	۲۱۳۵۰۰	۲۱۳۵۰۰	۲۱۳۵۰۰	۳۱۶/۶۹۶	۲۹۴/۳۳۴	۲۸۵/۷۱	۵۵۷	۵۵۷	۵۴۸			
۱۳۱۰۰۱۶۰۰۱	ارائه خدمات پژوهشی	پروژه	۵۴۸	۵۵۷	۵۵۷	۲۸۵/۷۱	۲۹۴/۳۳۴	۳۱۶/۶۹۶	۲۱۳۵۰۰	۲۱۳۵۰۰	۲۱۳۵۰۰	۲۱۳۵۰۰	۳۱۶/۶۹۶	۲۹۴/۳۳۴	۲۸۵/۷۱	۵۵۷	۵۵۷	۵۴۸			
۱۳۱۰۰۱۶۰۰۱	ارائه خدمات مشاوره و آموزشی	تعداد	۱۸۰	۲۷۶	۲۰۰	۶۴/۹۷	۱۷۹/۳۴۷	۱۲۶	۳۳۳۳۳	۴۹۵۰۰	۳۳۳۳۳	۳۳۳۳۳	۱۲۶	۱۷۹/۳۴۷	۶۴/۹۷	۲۰۰	۲۷۶	۱۸۰			
جمع																					
۲۷۰۰۰۰	۰	۲۷۰۰۰۰	۰	۰	۴۰۰	۰	۸۳۷۸	۰	۳۶۱۲۲۲	۲۳۰۰۰۰	۱۷۹۹۵۹	۱۷۹۹۵۹	۴۸۹/۳۲	۶۳۴/۶۱۵	۴۴۹/۸۰۸	۱۰۳	۲۶	۲۶			

فرم شماره ۱: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه اجرایی

عنوان دستگاه مجری:														شماره طبقه بندی دستگاه مجری:					
هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی														شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه اجرایی					
اعتبارات هزینه‌ای														دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی					
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای														جمع کل بودجه عمومی					
برآورد ۱۳۹۹														برآورد ۱۳۹۹					
اولویت اجرای برنامه														پیش بینی ۱۴۰۰					
جمع														پیش بینی ۱۴۰۰					
مبلغ به میلیون ریال														مبلغ به میلیون ریال					
وزارت صنعت، معدن و تجارت																			
۴۸۱۸	۱۳۰۲۰۰۶		۱۳۶۷۶۲۶		۱۳۳۹۱۶۲۶	۱۹۳۲۵۰۰	۶۲۶۸۸۱	۱	۴۸۱۸	۳۳۸۰	۰	۳۳۸۰	۳۴۱۵۰	۰	۲	صندوق	ایجاد و توسعه صنایع، معادن و زیرساخت های صنعتی و	۱۳۰۴۰۱۲۰۰۰	
۵۲۶۸۱۹	۴۷۸۹۲۶								۵۲۶۸۱۹	۴۷۸۹۲۶	۰	۴۷۸۹۲۶	۳۸۰۳۷	۰	۱۲	گزارش	بهبود فضای کسب و کار	۱۳۰۴۰۱۶۰۰۰	
۸۰۳۸۹	۷۷۶۹۰								۸۰۳۸۹	۷۷۶۹۰	۰	۷۷۶۹۰	۸۳۱۲۱۳	۵۳۳۲۰۱	۱۳۰۰۰	بنگاه	به، اصلاح، اجراء و تقویت بنگاههای تولیدی و واحدهای م	۱۳۰۴۰۱۹۰۰۰	
۷۵۲۸۲۷۳	۳۴۹۵۱۷۱								۳۴۹۵۱۷۱	۳۴۹۵۱۷۱	۰	۳۴۹۵۱۷۱	۴۱۸۷۰۴	۱۳۳۲۳۷۳	۶	طرح	ارتقای بهره وری معادن	۱۳۰۴۰۲۰۰۰۰	
۲۳۳۳	۲۱۳۰								۲۳۳۳	۲۱۳۰	۰	۲۱۳۰	۱۵۳۰۵۹	۰	۱	طرح	نقایش سطح فناوری و توسعه صنایع پیشرفته و دانش بنیان	۱۳۰۴۰۲۱۰۰۰	
۴۷۶۶۵۰	۴۷۶۵۰۰								۴۷۶۶۵۰	۴۷۶۵۰۰	۰	۴۷۶۵۰۰	۱۹۷۹۹۱	۰	۲۰۰۰۰	تعداد	توانمندسازی سرمایه های انسانی در بخش	۱۳۰۴۰۲۳۰۰۰	
۷۴۸۰	۷۳۶۶								۷۴۸۰	۷۳۶۶	۰	۷۳۶۶	۴۳۷۸۲۶	۳۳۹۷۳	۱	تعداد	اصلاح و بهبود نظام توزیع	۱۳۰۵۰۱۱۰۰۰	
۵۳۵۶۰۴	۴۸۶۹۱۲								۵۳۵۶۰۴	۴۸۶۹۱۲	۰	۴۸۶۹۱۲	۱۸۱۵۹۷	۰	۵	پروژه	تنظیم بازار کالاها و خدمات	۱۳۰۵۰۴۴۰۰۰	
۳۱۰۲	۲۸۲۰								۳۱۰۲	۲۸۲۰	۰	۲۸۲۰	۷۵۵۰۳	۳۳۷۵۲	۹۰۰۰	میلیون ریال	توسعه سرمایه گذاری در بخش	۱۳۰۵۰۵۷۰۰۰	
۲۰۹۸۰۰	۲۰۸۹۱۲								۲۰۹۸۰۰	۲۰۸۹۱۲	۰	۲۰۸۹۱۲	۰	۱۲۱۰۳	۴۰۰۰	میلیارد ریال	توسعه صادرات کالا و خدمات و مدیریت واردات	۱۳۰۵۰۶۳۰۰۰	
۲۸۸۸۰	۳۷۶۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۰	۳۰۰۰۰	۱۵۴۰۰۰	۰	۱	۲۵۵۴۸۰	۳۳۶۰۰	۷۳۸۰۰	۱۶۸۸۰۰	۳۰۰۸۴	۱۶۵۲۳۶	۲۰	گزارش	برنامه اکتشاف منابع معدنی	۱۳۰۴۰۱۰۰۰۰	
۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۰	۶۰۰۰۰	۰	۱۲۰۰۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	گزارش	برنامه اکتشاف منابع معدنی	۱۳۰۴۰۱۰۰۰۱	
۷۳۲۶۲	۶۶۶۲۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۲۲۰۰	۱	۶۹۲۶۲	۶۶۶۲۰	۱۸۲۰۰	۶۶۶۲۰	۰	۰	۲۳۵۰۰	تعداد نمونه	برنامه مطالعات آزمایشگاهی	۱۳۰۴۰۳۱۰۰۰	
۵۴۲۴۸۰	۵۲۵۶۰۰	۲۸۴۰۰۰	۲۸۴۰۰۰	۰	۲۸۴۰۰۰	۲۹۳۲۰۴	۱۶۰۷۰۰	۱	۲۵۵۴۸۰	۲۴۱۶۰۰	۷۳۸۰۰	۱۶۸۸۰۰	۲۰۴۱۹۹	۲۱۱۲۶۷	۴۸	گزارش	برنامه مطالعات زمین شناسی	۱۳۰۴۰۳۳۰۰۰	
۶۰۹۰۹	۵۷۱۹۰								۶۰۹۰۹	۵۷۱۹۰	۲۰۰۰۰	۳۷۱۹۰	۵۲۴۴۱	۳۳۸۲۶	۲۸	پروژه	انجام پژوهش های کاربردی در حوزه علوم زمین	۱۳۰۵۰۱۷۰۰۰	
۶۸۱۴۰	۵۶۸۰۰	۶۴۰۰	۶۴۰۰	۰	۶۴۰۰	۸۰۰۰	۴۰۰۰		۵۵۴۴۰	۵۰۴۰۰	۰	۵۰۴۰۰	۱۶۵۰۰	۱۱۶۹۵	۱۰۳	شمارگان	برنامه نشر دانش و توسعه ارتباطات علمی و تخصصی	۱۳۰۵۰۵۲۰۰۰	
۳۴۱۵۶۰	۳۱۹۶۰۰								۳۴۱۵۶۰	۳۱۹۶۰۰	۰	۲۰۱۶۰۰	۲۱۲۵۰۰	۱۶۸۲۳۴	۵۵۷	پروژه	انجام پژوهش های کاربردی در حوزه اقتصادی	۱۳۰۵۰۱۶۰۰۰	
جمع																			
۵۷۷۳۱۹۹	۱۹۹۶۵۱۳۹	۳۸۵۴۰۰	۱۳۷۸۳۰۲۶	۰	۱۳۷۸۳۰۲۶	۲۴۵۱۸۰۴	۸۱۰۵۷۸۱	۵	۵۳۸۲۷۹۹	۵۱۸۲۱۱۳	۱۸۳۸۰۰	۴۹۸۰۳۱۳	۳۳۳۵۸۱۳/۶	۲۵۳۰۸۳۷/۹۴					
سازمان امور اداری و استخدامی																			
۶۹۲۶۲	۴۶۴۲۰								۶۹۲۶۲	۴۶۴۲۰	۱۸۲۰۰	۴۶۴۲۰	۱۰۸۲۷۶	۰	۲	خدمت الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	
۱۵۶۰۰	۱۵۱۰۰	۱۰۱۰۰	۱۰۱۰۰	۰	۱۰۱۰۰	۷۰۰۰	۳۱۰۰	۱	۵۵۰۰	۵۰۰۰	۰	۵۰۰۰	۰	۲۰۰۰۰۸	خدمت الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰		
جمع																			
۸۴۸۶۲	۶۱۵۲۰	۱۰۱۰۰	۱۰۱۰۰	۰	۱۰۱۰۰	۷۰۰۰	۳۱۰۰	۱	۷۴۷۲۲	۶۹۲۶۰	۱۸۲۰۰	۵۱۴۲۰	۵۲۰۷۷۹۹/۲	۳۲۰۲۰۰۲/۸۸					
نهاد ریاست جمهوری																			
۱۱۰۸۵۷	۶۶۶۴۶								۱۱۰۸۵۷	۱۰۴۶۴۶	۴۰۰۰۰	۶۶۶۴۶	۱۰۰۱۲۰	۴۹۵۹۲	۱۰۰	مصوبه	نظارت بر تنظیم بازار داخلی	۱۳۰۵۰۲۰۰۰	
۷۷۵۶	۶۸۲۱								۷۷۵۶	۶۸۲۱	۰	۶۸۲۱	۶۵۸۱	۳۳۵۴	۸۸	پرونده	تحقیق و بازرسی روبه های ضد رقابتی و رسیدگی به شکایات	۱۳۰۵۰۴۰۰۰	
۰	۰								۳۸۷	۳۵۳۳	۰	۳۵۳۳	۳۳۹۹	۳۹۵۴	۶	گزارش	فعالیت های مخر رقابت و انحصار در بازار کالاها و خد	۱۳۰۵۰۲۷۰۰۰	
جمع																			
۱۱۸۶۱۳	۷۱۴۶۷								۱۲۳۵۰۰	۱۱۵۰۰۰	۴۰۰۰۰	۷۵۰۰۰	۱۱۰۰۰۰	۵۵۰۰۰					
سازمان ملی استاندارد																			
۳۴۴۳۷۵	۳۳۴۰۴۱								۳۴۴۳۷۵	۳۳۴۰۴۱		۳۳۴۰۴۱	۱۹۵۱۹۳	۱۴۳۳۵۲	۹۰۳۵	استاندارد	تدوین استاندارد	۱۳۰۴۰۰۲۰۰۰	
۱۱۸۸۰	۱۱۴۰۱۴								۱۱۸۸۰	۱۱۴۰۱۴		۱۱۴۰۱۴	۹۴۷۸۸	۷۴۵۰۱	۲۰۳۸	مورد	ترویج و فرهنگ سازی عمومی استاندارد	۱۳۰۴۰۰۳۰۰۰	
۲۰۳۳۹۷	۱۹۹۱۲۶۴	۸۵۸۰۰	۸۵۸۰۰		۸۵۸۰۰	۵۰۶۴۸۰	۱۳۳۶۰		۱۹۴۹۹۷	۱۹۰۵۶۴		۱۹۰۵۶۴	۱۸۳۳۸۰	۹۳۳۴۵	۱۸۴۹۰۵	گواهینامه	نظارت بر اجرای استاندارد	۱۳۰۴۰۱۴۰۰۰	
۳۳۵۳	۷۰۴۴۸								۳۳۵۳	۷۰۴۴۸		۷۰۴۴۸	۶۳۷۰۲	۶۳۸۲	۷۳۰۷۱	آموزش غیر رسمی فنی و حرفه ای و مهارتی (حوزه استان)	۱۸۰۲۰۶۵۰۰۰		
۳۱۹۷۹۵	۱۷۰۷۵۰	۴۵۰۰	۴۵۰۰	۲۳۰۰	۲۳۰۰		۱۰۰۰		۳۱۵۲۹۵	۲۸۸۴۵۰	۱۲۰۰۰۰	۱۶۸۴۵۰	۲۰۳۰۰۰	۱۷۵۰۰۵	۶۵۱۵	پروژه	زه های تدوین استانداردهای پژوهش محور و خدمات آزم	۱۳۰۴۰۳۳۰۰۰	
جمع																			
۳۷۸۹۴۱۹	۳۵۸۰۵۱۷	۹۰۳۰۰	۹۰۳۰۰	۲۲۰۰	۸۸۱۰۰	۵۰۶۳۸۰	۱۳۴۶۹۰	۰	۳۸۸۸۲۷	۳۶۱۲۴۱۷	۱۲۰۰۰۰	۲۴۹۲۴۱۷	۲۳۹۶۰۶۳	۱۳۹۰۶۰۵					
وزارت نفت																			
۴۵۰۰	۱۵۵۰۰۰	۳۵۰۰	۱۵۵۰۰۰		۱۵۵۰۰۰	۲۶۱۰۰۰	۱۳۳۰۰۰	۱										ایجاد و توسعه صنایع و معادن و زیرساختهای صنعتی و معدنی	۱۳۰۴۰۱۲۰۰۰
وزارت جهاد کشاورزی																			
۴۵۰۰	۲۰۰۰۰۰	۳۵۰۰	۲۰۰۰۰۰		۲۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰	۷۷۰۰۰	۱										ایجاد و توسعه صنایع و معادن و زیرساختهای صنعتی و معدنی	۱۳۰۴۰۱۲۰۰۰

فصل چهاردهم

بازرگانی

۱- مقدمه

بازرگانی فعالیتی است خدماتی که به عنوان واسطه بین تولید و مصرف کالا قرار گرفته و معمولاً سهم بسزایی از ارزش افزوده هر کشور را به خود اختصاص می دهد. به علاوه، در شرایط اقتصادی امروز جهان که ویژگی اصلی آن تقسیم کار و تولید انبوه هم در سطح ملی و هم در سطح بین المللی است، کیفیت ارائه خدمات بازرگانی تأثیر قابل توجهی بر چگونگی فعالیت های تولیدی و کسب مطلوبیت های مصرفی داشته و بدین لحاظ رفاه اقتصادی جامعه به میزان قابل توجهی از آن متأثر می باشد. جمهوری اسلامی ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست به ویژه این که شرایط جغرافیایی و اقلیمی کشور از نظر گستردگی مساحت، تنوع فرهنگی و آب و هوایی، وجود امکانات متفاوت تولیدی در مناطق مختلف (به لحاظ داخلی) و قرار گرفتن در منطقه استراتژیک خاورمیانه و در مسیر ارتباطات بازرگانی بین شرق آسیا و اروپا و همچنین کشورهای آسیای میانه و قفقاز با کشورهای عربی خلیج فارس (به لحاظ خارجی) اهمیت خاصی به بخش بازرگانی داده است.

در این فصل علاوه بر ارائه آمار، اطلاعات و شاخص های تبیین کننده وضعیت بخش بازرگانی (اعم از داخلی و خارجی) اعتبارات گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه تجارت ایران، سازمان سرمایه گذاری و کمک های فنی و اقتصادی ایران، مرکز توسعه تجارت الکترونیک، سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان، سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران، سازمان چای و شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران نیز ارائه می گردد.

۱-۱ بازرگانی خارجی

توسعه تجارت خارجی، فراهم آوردن موجبات توسعه بنگاههای تجاری و افزایش توانمندی آنها در جهت توسعه صادرات غیر نفتی و بهبود تراز تجاری کشور، تقویت و توسعه ظرفیت های تجاری در سطح کلان، تأمین مالی پایدار و افزایش توان ثروت آفرینی، سعی در تهیه و تدارک منابع مالی با شرایط مطلوب برای بخش غیر دولتی با هدف ارتقاء نقش بخش غیر دولتی در اقتصاد کشور و همچنین تأمین مالی پروژه های زیربنایی، از مهمترین وظایف حاکمیتی دولت در این حوزه می باشد. سازمانهای تاثیرگذار در بخش تجارت خارجی شامل سازمان توسعه تجارت ایران، سازمان سرمایه گذاری و کمک های فنی و اقتصادی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران و مرکز توسعه تجارت الکترونیکی کشور می باشند که در این گزارش آمار و اطلاعات مربوط به عملکرد هر یک از آنها ارائه شده است.

۱-۲ بازرگانی داخلی

نظام بازرگانی، مجموعه فعالیت های حوزه تبادل کالا و خدمات از مبادی عرضه به مراکز تقاضا را شامل می شود. قلمرو حضور دولت در این بخش، برنامه ریزی و تأمین کالاهای اساسی، تنظیم بازار، اعمال نظارت بر فعالیت های این حوزه و حمایت از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان است. در این راستا تنظیم فعالیت های مربوط به برنامه ریزی، تعیین خطمشی در امور بازرگانی داخلی، تأمین و توزیع کالاهای اساسی، ارائه خدمات مورد نیاز در چارچوب قوانین سیاست های بازرگانی کشور، برآورد نیاز مصرفی کالاهای اساسی، حساس و ضروری و بررسی مستمر عرضه و تقاضای آنها و اتخاذ تدابیر لازم به منظور رفع کمبودها و نارسایی های موجود، ساماندهی واحدهای صنفی، بازرسی و نظارت بر قیمت گذاری، توزیع کالا و خدمات، پیش بینی و برنامه ریزی تأمین کالاها به هنگام وقوع حوادث غیرمترقبه و مصارف خاص فصلی و نظارت بر حسن اجرای آن و حمایت از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و دستگاه های اجرایی ذی ربط صورت می گیرد.

۲- وضعیت دستگاه اجرایی (برحسب فصول طبقه بندی عملیات ذی ربط)

۱-۲- شرح وظایف و مأموریت ها

الف- گمرک جمهوری اسلامی ایران

گمرک جمهوری اسلامی ایران سازمانی دولتی و حاکمیتی است که به عنوان مرزبان اقتصادی کشور و حافظ حقوق دولت و جامعه و بر اساس قانون امور گمرکی، کنوانسیون های بین المللی گمرکی و سایر مقررات مرتبط، با بهره مندی از سرمایه های انسانی متعهد و کارآمد، فناوری های

- نوبین، مدیریت ریسک و تعامل و هم‌گرایی موثر با سازمان‌های هم‌جوار منطقه‌ای و بین‌المللی گمرکی نسبت به ارائه خدمات گمرکی مطلوب اقدام نموده و نقش موثری در تصمیم‌سازی کلان اقتصادی و تجاری کشور ایفا می‌نماید.
- وظایف گمرک جمهوری اسلامی ایران مطابق با قانون امور گمرکی به شرح ذیل می‌باشد:
- الف) اعمال سیاست‌های دولت در زمینه صادرات و واردات و عبور کالا.
- ب) تشخیص و وصول حقوق ورودی و سایر وجوه قابل وصول قانونی توسط گمرک ایران.
- پ) انجام تشریفات قانونی ترخیص و تحویل کالا به صاحب یا نماینده قانونی وی و بررسی اسناد ترخیص به منظور احراز صحت شرایط ترخیص و وصول کسر دریافتی یا استرداد اضافه دریافتی.
- ت) کنترل و نظارت بر امر عبور خارجی کالا از قلمرو و عبور داخلی کالا کشور.
- ث) اجرای قوانین و مقررات مرتبط با بازارچه‌های مرزی، مرز نشینان و پيله‌وران.
- ج) اعمال مقررات گمرکی درباره معافیت‌ها و ممنوعیت‌ها در بخش‌های صادرات قطعی، صادرات موقت، واردات قطعی، واردات موقت، کران‌بری (کابوتاژ)، عبور داخلی کالا، انتقالی، معاملات پایاپای مرزی، فروشگاه‌های آزاد، بسته‌ها و پیک‌های سیاسی و پست بین‌الملل.
- چ) اجرای قوانین و مقررات مربوط به تخلفات و قاچاق گمرکی، کالاهای متروکه و ضبطی.
- ح) پیش‌بینی و فراهم نمودن زیرساخت‌های مورد نیاز برای اجراء و استقرار سامانه‌ها، رویه‌ها و روش‌های نوین همچون پنجره واحد در فعالیت‌های گمرکی.
- خ) جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و انتشار آمار میزان واردات و صادرات کالا.
- د) بررسی و شناخت موانع نظام گمرکی و برنامه‌ریزی در جهت رفع آنها.
- ذ) اظهارنظر درباره پیش نویس طرح‌ها، لوائح، تصویب‌نامه‌های مرتبط با امور گمرکی.
- ر) اتخاذ روش‌های مناسب جهت هدایت و راهبری دعای حقوقی و قضایی در رابطه با امور گمرکی.
- ز) آموزش کارکنان و نظارت و انجام بازرسی اعمال و رفتار کارکنان گمرک، کشف تخلف و تقصیرات اداری آنان.
- ژ) بازرسی از واحدهای اجرایی گمرکی و نظارت بر عملکرد آنها و ساماندهی کمی و کیفی مبادی ورودی و خروجی.
- س) رسیدگی و حل اختلافات ناشی از اجرای قانون و مقررات گمرکی فی‌مابین گمرک و صاحب کالا برابر قوانین و مقررات مربوطه.
- ش) گسترش ارتباطات بین‌المللی، انعقاد تفاهم‌نامه و موافقتنامه‌های گمرکی دو یا چند جانبه، عضویت و تعامل فعال با سازمان‌های بین‌المللی و گمرکی با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی و قوانین مربوطه.
- ص) رعایت توصیه‌های سازمان جهانی گمرک، قراردادهای بازرگانی و توافقنامه‌های منعقد شده یا پایاپای در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه.
- ض) رعایت مفاد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به منظور واگذاری امور غیرحاکمیتی گمرکی به بخش‌های خصوصی و تعاونی.
- ط) استفاده از فناوری‌های نوین و تجهیز اماکن گمرکی به ابزارهای پیشرفته جهت افزایش کارایی و بهبود انجام تشریفات گمرکی.
- ظ) تمهیدات لازم برای تسهیل امور تجاری، تشویق صادرات و گسترش عبور کالا.
- ع) تسهیل فرآیندهای گمرکی با هدف توسعه گردشگری.
- غ) انجام سایر وظایف گمرکی به موجب این قانون و یا سایر قوانین و مقررات.

ب- سازمان توسعه تجارت

سازمان توسعه تجارت ایران، سازمانی است فعال، مشارکت‌جو و مبتنی بر دانش که در راستای برنامه‌های کلان کشور به منظور قطع وابستگی به اقتصاد نفتی و گسترش تولید، اشتغال و کارآفرینی به نحوی یکپارچه و اثربخش به دنبال توسعه و تقویت تجارت خارجی و دستیابی به سهم بیشتر بازار هدف است. این سازمان، نیل به توسعه تجارت را با عنایت به برقراری تعاملات سازنده با طرفین تجاری و ذی‌نفعان خود، منابع انسانی کارآمد و به‌کارگیری دانش و فناوری جدید دنبال کرده است و همواره سعی دارد با برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری، حمایت و نظارت عالیه،

بستر مناسبی جهت مدیریت کلان صادرات و تقویت زیربنایها و ظرفیت‌های لازم برای تسهیل و توسعه تجارت خارجی در کشور فراهم کند. توسعه تجارت خارجی، بازاریابی، تبلیغ و گسترش بازارهای جهانی کالا و خدمات صادراتی کشور فراهم آوردن موجبات توسعه بنگاه‌های تجاری و افزایش توانمندی آنها به منظور توسعه صادرات غیرنفتی و بهبود تراز بازرگانی، اطلاع‌رسانی تجاری و انجام اقدامات لازم به منظور روان‌سازی و حذف تشریفات زائد تجاری، تهیه و تنظیم قوانین و مقررات مناسب برای فعالیتهای تجاری و توسعه همکاری‌های دوجانبه، چندجانبه و منطقه‌ای با سایر کشورها، ارایه تسهیلات و کمک برای توسعه صادرات و ارتقای کیفی کالاها و خدمات با مزیت‌های نسبی و رقابتی کشور از اهداف اساسی سازمان مذکور است. اهداف اساسی سازمان عبارتند از:

توسعه تجارت خارجی، بازاریابی، تبلیغ و گسترش بازارهای جهانی کالا و خدمات صادراتی کشور، فراهم آوردن موجبات توسعه بنگاه‌های تجاری و افزایش توانمندی آنها به منظور توسعه صادرات غیر نفتی و بهبود تراز بازرگانی، اطلاع‌رسانی تجاری و انجام اقدامات لازم به منظور روان‌سازی حذف تشریفات زائد تجاری و همچنین تهیه و تنظیم قوانین و مقررات مناسب برای فعالیتهای تجاری و توسعه همکاری‌های دوجانبه، چندجانبه و منطقه‌ای با سایر کشورها و نیز ارایه تسهیلات و کمک برای توسعه صادرات و ارتقاء کیفی کالاها و خدمات با توجه به مزیت‌های نسبی و رقابتی کشور.

◀ ج- مرکز توسعه تجارت الکترونیکی

مرکز توسعه تجارت الکترونیکی در سال ۱۳۸۸ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت بازرگانی و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور وقت و به منظور نظارت بر حسن اجرای قانون تجارت الکترونیکی، استقرار، پیاده‌سازی و توسعه تجارت الکترونیکی در کشور و از تجمیع مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه و کمیته ملی ادیفکت تشکیل شده است.

این مرکز با توجه به مأموریت خود در این حوزه و براساس اساسنامه، تاکنون فعالیتهایی را در قالب پروژه‌های متعدد از جمله فراهم نمودن زیرساخت کلید عمومی و امضای دیجیتال، سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)، سامانه نماد اعتماد الکترونیکی و پنجره واحد تجارت فرامرزی انجام داده (که به سامانه جامع تجارت تغییر نام یافته و شامل ۲ سامانه تجارت داخلی و خارجی می باشد) و همچنین سامانه‌های رهگیری کالا، سامانه شناسه کالا، سامانه جامع انبارها، سامانه رتبه بندی، سامانه همتا (سامانه هوشمند مدیریت تجهیزات ارتباطی)، سامانه افق (استاندارد فاکتور و قیمت‌ها)، سامانه Cix سیستم یکپارچه ارتباطی تجارت، سامانه یکپارچه گارانتی و خدمات پس از فروش، سامانه کالای تولید داخلی (طرح حاتم)، سامانه شکایت و بازرسی متمرکز، سامانه ضوابط کالایی، سامانه یکپارچه مجوزها، سامانه ثبت سفارش، سامانه کاداستر (معادن)، سامانه بهین یاب و سامانه ۱۲۴ (پایگاه اطلاع رسانی کالا و خدمات) را برعهده دارد که توضیحات تکمیلی در خصوص برخی از سامانه‌ها به شرح زیر ارایه می گردد:

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت سامانه انجام تمام مراحل انواع معاملات وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات، اعم از کلیه موسسات دولتی یا عمومی غیر دولتی و سایر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات می باشد. همچنین ماده ۹ قانون برنامه ششم و ماده ۵۰ احکام دائمی در مورد این سامانه بوده و از اولویت‌های اقتصاد مقاومتی است.

سامانه نماد اعتماد الکترونیکی

از اواخر سال ۱۳۸۹ راه‌اندازی سیستم جدید نماد اعتماد، تکمیل و پیاده‌سازی مدل رتبه‌بندی کسب‌وکارهای اینترنتی، توسعه کاربردهای نماد در بخش داده‌کاوی و رضایت مصرف‌کنندگان، تغییر در طبقه‌بندی مورداستفاده کالا و خدمات، تغییر در سیستم اطلاعاتی فعلی نماد از حیث اطلاعات دریافتی از متقاضیان نماد اعتماد الکترونیکی در دستور کار مرکز قرار دارد.

سامانه جامع تجارت (سامانه یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت)

سامانه یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت با هدف ایجاد یک سامانه واحد جهت مدیریت فعالیتهای تجاری بازرگانان و فعالان تجاری در حوزه ثبت اطلاعات خرید و فروش کالا، نگهداری، انبارش و حمل کالا طراحی و پیاده‌سازی می‌گردد. این سامانه کلیه فرایندهای زنجیره

تجارت داخلی را شامل شده و مدیریت زنجیره توزیع کالا تا سطح عرضه شامل حمل‌های داخلی، نگهداری در انبارهای داخلی، فروش (معامله کالا) را دربرمی‌گیرد. بر این اساس گزارش سامانه یکپارچه در قالب زیر سامانه های حوزه تجارت فرامرزی و تجارت داخلی ارائه گردیده است.

سامانه تجارت فرامرزی

در حوزه تجارت فرامرزی مطابق با معماری مصوب، راه‌اندازی سامانه در حوزه صادرات و واردات هدف گذاری شده است. در فاز یک تنها حوزه واردات انجام شده لیکن بخش‌های مختلف پیاده‌سازی سامانه در حوزه واردات با تغییراتی اندک می‌تواند در حوزه صادرات نیز قابل استفاده باشد.

سامانه تجارت داخلی

سامانه جامع تجارت با هدف یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت راه‌اندازی شده است. از کارکردهای این سامانه می‌توان به رهگیری کالا در ابعاد مالکیتی و مکانی در زنجیره تجاری، هماهنگی و کنترل فرآیندها و قواعد بین‌سازمانی و بستر واحد تعامل با بازرگان و تاجر در تمامی فعالیت‌های تجاری اشاره نمود. از جمله فعالیت‌های انجام شده تاکنون عبارتند از: طرح اتصال اسناد سازمان‌ها با سامانه جامع تجارت (طرح اتصال اسناد دامپزشکی، طرح اتصال اسناد شرکت پخش فرآورده‌های نفتی)، رهگیری کالا در زنجیره تجارت داخلی (رهگیری کالا در گروه کالایی دخانیات و تجهیزات دارای سیم کارت) و لجستیک داخلی (نمایش و اطلاع رسانی اسناد حمل و نقل به کاربران سامانه جامع تجارت، ثبت و مشاهده اطلاعات انبارها از بستر سامانه جامع تجارت).

سامانه شناسه کالا

سامانه شناسه کالا سامانه‌ای است به منظور تولید، تخصیص و مدیریت شناسه کالا و مرتبط کردن آن با شناسنامه کالا در سراسر زنجیره تأمین. سامانه شناسه کالا باید به‌گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که فرآیندهای درخواست و صدور شناسه کالا را در بر گرفته و امکان استعلام شناسه کالا را برای سامانه‌های مرتبط فراهم نماید. هدف از راه‌اندازی این سامانه، جمع‌آوری و استفاده سیستمی از اطلاعات کالا، ایجاد زبان مشترک و قابل درک برای تمام سامانه‌های تجاری در خصوص کالا/خدمات مورد معامله می‌باشد که از طریق این سامانه به صورت متمرکز و استاندارد و یکپارچه و در عین حال سهل الوصول و با مشارکت ذینفعان اصلی صورت می‌گیرد.

سامانه شناسه رهگیری

سامانه شناسه رهگیری یکی از بخش‌های سامانه جامع تجارت می‌باشد که وظیفه دریافت، کنترل و مدیریت شناسه‌های رهگیری را بر عهده دارد. از جمله فعالیت‌های انجام شده تاکنون عبارتند از: پیاده‌سازی و استقرار شناسه رهگیری در گروه کالایی تجهیزات دارای سیم کارت و پیاده‌سازی شناسه رهگیری در گروه کالایی خودرو.

سامانه جامع انبارها

هدف اصلی از پیاده‌سازی سامانه جامع انبارها، استانداردسازی و تعیین دقیق اطلاعات مربوط به انبارها و محل‌های ذخیره و نگهداری کالا و گنجایش آنها و همچنین اطلاعات مربوط به کالاهای ذخیره شده در آنها اعم از مقدار و اطلاعات صاحبان آنها است. اهداف بلندمدت و کلیدی این پروژه به طور خلاصه عبارتند از:

- جمع‌آوری اطلاعات دقیق در مورد انبارها و محل‌های ذخیره و نگهداری کالا (از قبیل گنجایش آنها و ...).
- جمع‌آوری اطلاعات دقیق و به روز (برخط Online) از کالاهای ذخیره شده در انبارها و محل‌های ذخیره و نگهداری کالا اعم از مقدار و اطلاعات صاحبان آنها و ... همچنین اطلاع از رسید ورود و خروج کالاها.
- ایجاد امکان طراحی اهداف کلان و استراتژیک با در دست داشتن اطلاعات حیاتی برای مدیران کلان در خصوص زنجیره تأمین در تجارت کشور.

- ایجاد امکان تبادل اطلاعات و یکپارچه سازی خدمات در حوزه اطلاعات مربوط به ذخیره سازی کالا در زنجیره تامین در فرآیند تجاری کشور.

- تسهیل و روان سازی کنترل و نظارت بر فرآیندهای واردات، صادرات و ترانزیت کالا.

- افزایش شفافیت و امنیت در زنجیره تامین تجارت.

- استانداردسازی و هماهنگ سازی اسنادتجاری و ارائه راه کارهای مدیریت تبادل الکترونیکی آنها.

- ایجاد هماهنگی لازم در زمینه تسهیل الکترونیکی تجارت میان دستگاه های اجرایی ذی ربط.

مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه

این مرکز به عنوان «نقطه اعتماد» در زیرساخت کلید عمومی کشور شناخته شده است. زیرساخت کلید عمومی یا PKI، به مجموعه ای از خدمات، محصولات، سیاست ها، فرایندها و سامانه های نرم افزاری و سخت افزاری گفته می شود که جهت مدیریت و به کارگیری گواهی های الکترونیکی و به منظور ارائه سرویس های امنیتی مختلف از قبیل احراز هویت، انکارناپذیری تراکنش ها، محرمانگی اطلاعات و اطمینان از عدم تغییر آن مورد استفاده قرار می گیرد به طور ویژه، توسعه استفاده از گواهی های الکترونیکی در کشور، زمینه ساز ایجاد اعتماد و اطمینان در فضای مجازی است که علاوه بر تسهیل تعاملات تجاری (و غیرتجاری) الکترونیکی، موجب کاهش هزینه های زمانی و مالی می گردد. در حال حاضر نمود بارز این موضوع در ثبت اظهارنامه های مالیاتی الکترونیکی، بورس الکترونیکی و تدارکات الکترونیکی دولت قابل مشاهده است

◀ د- سازمان مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی

به منظور تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی، مناطق آزاد تجاری و صنعتی بر اساس موازین قانونی و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران تشکیل گردیده اند.

◀ ه- سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان

به منظور تعیین، تعدیل و تثبیت قیمت تولیدات داخلی کشور و کالاهای وارداتی و خدمات و انجام بررسی ها و تهیه طرح های لازم در جهت متعادل ساختن و پیشگیری از افزایش نا متناسب قیمت ها، "مرکز بررسی قیمت ها" و به دنبال آن به منظور تهیه فهرست کالاهایی که مصرف کنندگان یا تولیدکنندگان آن می بایست مورد حمایت قرار گیرند؛ صندوق حمایت مصرف کنندگان در سال ۱۳۵۴ تشکیل گردید. در سال ۱۳۵۶ صندوق مذکور به سازمان حمایت تولیدکنندگان و مصرف کنندگان تغییر نام یافته و در نهایت در سال ۱۳۵۸ مرکز بررسی قیمت ها در سازمان حمایت تولیدکنندگان و مصرف کنندگان ادغام و اساسنامه آن در تاریخ ۱۳۵۸/۱۰/۲۹ به تصویب شورای انقلاب اسلامی رسید. به موجب ماده (۳) اساسنامه، سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی بوده و به صورت شرکت سهامی اداره می شود و وابسته به وزارت صنعت، معدن و تجارت است. همچنین بر اساس مصوبه شماره ۱۹۰۱/۸۵۰۸۱ مورخ ۱۳۸۴/۰۵/۱۲ شورای عالی اداری، سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و سازمان بازرسی و نظارت بر قیمت و توزیع کالا و خدمات، ادغام شده و کلیه وظایف و اختیارات سازمان بازرسی و نظارت بر قیمت و توزیع کالا و خدمات به سازمان حمایت محول گردید.

شایان ذکر است سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان با نزدیک به ۴ دهه فعالیت به عنوان دستگاه حاکمیتی و یکی از مهمترین دستگاه های متولی نظارت بر بازار نقش موثری در مراجع تصمیم گیری مربوط از جمله شورای اقتصاد، کمیسیون های هیات دولت، ستاد هدفمندسازی یارانه ها، ستاد بررسی و کنترل قیمت ها، کارگروه تنظیم بازار و ... ایفا نموده است.

اصلی ترین وظایف این سازمان براساس اساسنامه مصوب شامل حمایت از تولیدات داخلی و افزایش آن، حمایت از مصرف کنندگان در قبال نوسانات غیر معمول قیمت ها، انجام تحقیقات و ارائه طرح های ضروری در جهت متعادل ساختن قیمت های وارداتی و تولیدی، تشویق صادرات از

طریق همکاری با سازمان‌های ذیربط، بازرسی و نظارت بر قیمت و توزیع کالاهای تولیدی و وارداتی و خدمات مشمول در تمام بخش‌ها اعم از دولتی، تعاونی، خصوصی و نهادهای اعمال نظارت بر اجرای قیمت‌ها و رسیدگی به تخلفات بر اساس قانون تعزیرات، تدوین و اجرای روش‌های کارآمد بازرسی و نظارت و اجرای طرح‌های ویژه نظارتی، نظارت بر شبکه‌های توزیع کالاها و خدمات و مبارزه با عرضه و توزیع کالاهای قاچاق به عنوان دستگاه کاشف و بررسی و محاسبه و کنترل عوامل موثر در قیمت تمام شده کالا و خدمات و سیستم‌های مربوط به توزیع تا مرحله مصرف می‌باشد. مهمترین رویکردهای سازمان در تطبیق با شرایط اقتصادی کشور به شرح زیر می‌باشد:

- اصلاح و تقویت فعالیت‌های نظارت بازار و پایش قیمت کالاهای اساسی و ضروری در راستای پیش‌بینی و مقابله بحرانهای احتمالی
- استفاده از ابزارها و فناوریهای نوین در زمینه مدیریت بازار و توسعه سامانه‌های نظارت و بازرسی و قیمت‌گذاری و بانک‌های اطلاعاتی مربوط
- ایجاد و سازماندهی نهادهای مدنی غیردولتی حقوق مصرف‌کنندگان و تقویت رویکردهای حمایت از مصرف‌کنندگان در ابعاد مختلف
-- تقویت نگرش کارشناسی در فعالیت‌های بازرسی و حضور موثر در بازار
- تقویت ارتباط با تشکل‌های تخصصی، اصناف و مردم و استفاده از ظرفیت‌ها و اطلاعات آن‌ها در مباحث نظارت و برنامه‌ریزی

◀ و - سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران

سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران در سال ۱۳۴۸ با ماهیت شرکت سهامی دولتی بصورت نامحدود تاسیس گردیده و اساسنامه آن در سال ۱۳۴۸ به تصویب رسید. در سال ۱۳۸۸ دفاتر نظام‌های بهره‌بردار و امور تشکلهای بخش کشاورزی بعنوان بخش‌های حاکمیتی جدید به سازمان ملحق گردید. با توجه به مفاد اساسنامه قانونی، هدف اصلی سازمان مذکور، تأمین موجبات پیشرفت، گسترش و تقویت نقش تعاونیها، تشکلهای روستائی و کشاورزی، نظام صنفی و نظام‌های بهره‌بردار در توسعه عملیات تولید، خرید، جمع‌آوری، بسته‌بندی، فرآوری، تأمین نهاده‌ها و ماشین‌آلات کشاورزی، بازاریابی، بازرسانی، بازرگانی و ارائه خدمات به کشاورزان و روستائیان می‌باشد. سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران با توجه به ارتباط نزدیک با تشکلهای و تعاونیهای بخش کشاورزی، ظرفیت مناسبی برای تحقق اهداف توسعه بخش کشاورزی و رشد و شکوفایی اقتصاد روستایی کشور دارا می‌باشد.

بر اساس ماده ۳ اساسنامه قانونی، وظایف و ماموریت‌های سازمان به شرح زیر است:

- سیاستگذاری در امور: سازماندهی، ساماندهی، کارآمد سازی و ارتقاء سطح توانمندیهای تخصصی، مهارتی، مالی، عملیاتی، خدمات رسانی و مدیریتی تعاونیهای روستایی و کشاورزی، تولید، زنان، سهامی زراعی و اصناف و تشکلهای بخش کشاورزی.
- آموزش اصول تعاون و روش اداره شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی روستایی، کشاورزی، تولید، سهامی زراعی، زنان، اصناف و تشکلهای کشاورزی
- ترویج و اشاعه فرهنگ تعاون به منظور توسعه کمی و کیفی تعاونی‌ها
- تعلیم و تربیت نیروی انسانی مورد نیاز سازمان و تعاونی‌ها
- ارائه خدمات فرهنگی به اعضاء، کارکنان و مدیران تعاونی‌ها و تشکلهای
- حمایت‌های حقوقی، فنی، تخصصی، مالی، اعتباری (تسهیلاتی)، بازاریابی و بازرسانی محصولات کشاورزی، پژوهشی و... و نیز دفاع از منافع مادی و معنوی تعاونیهای روستایی و کشاورزی در سطوح ملی، استانی و شهرستانی
- نظارت، حسابرسی و بازرسی مستمر تعاونیها و اتحادیه‌های سراسری، استانی و شهرستانی و شرکت‌های سهامی زراعی

◀ ز - سازمان چای

کشت چای ایران سابقه ای بیش از یکصد سال دارد. ویژگی‌های خاص این بخش باعث شده تا برنامه‌ریزی تولید آن با سایر محصولات تفاوت بنیادینی داشته باشد. ارتباط بین چایکاران، صاحبان کارخانه‌های تبدیل و فرآوری و بازرگانان در این صنعت به نحوی است که عدم توجه به هر یک از این ارکان مهم بر کل این صنعت تاثیر می‌گذارد.

بازار چای تا سال ۱۳۷۷ در انحصار دولت بوده و سازمان چای با خرید محصول تولید داخل، واردات چای و اختلاط آنها، کنترل بازار این کالا را در اختیار داشت. در نتیجه به دلیل انحصار دولتی و عدم انعطاف ساختار صنعت چای کشور، همواره با بهره‌وری و محصول کیفی پایین مواجه بوده ایم.

در پایان برنامه سوم سازمان چای منحل شده و با توجه به عدم آمادگی بخش خصوصی برای پذیرش مسئولیت در این زمینه، سازمان تعاون روستایی عهده‌دار خرید تضمینی و ساماندهی تولید چای شده و عملاً در برنامه چهارم نیز نابسامانی موجود در این بخش تشدید گردید. با توجه به مشکلات ایجاد شده، سازمان چای کشور در سال ۱۳۸۹ مجدداً احیا گردید. در حال حاضر کارخانه‌های چای نسبت به خرید برگ سبز چای از چایکاران اقدام نموده که با توجه به تفاوت قیمت خرید از چایکاران و قیمت فروش به کارخانه‌ها، دولت هر ساله اعتباراتی را برای خرید تضمینی برگ سبز چای اختصاص می‌دهد. ضمن اینکه دولت دیگر مسئولیتی در قبال چای خشک تولیدی نداشته و فروش و بازاریابی آن برعهده کارخانه‌های چای می‌باشد.

در حال حاضر بیش از ۲۸۲ هزار هکتار از اراضی استان‌های گیلان و مازندران به تولید برگ سبز چای اختصاص داشته و سازمان چای کشور در اجرای وظایف حاکمیتی خود نقش مهمی در حمایت از تولید و کشت این محصول ایفا می‌نماید. بر اساس مصوبه هیئت وزیران به شماره ۴۹۲۴۷/ت/۴۲۷۴۵ هـ مورخ ۱۳۸۸/۳/۵ وظایف سازمان بعنوان متولی ساماندهی چای در کشور به شرح زیر است:

الف: اعمال مدیریت در جهت افزایش کیفیت برگ سبز چای.

ب: مسئولیت کنترل کیفی برگ سبز چای و نظارت بر فرآوری تولید چای خشک.

ج: ساماندهی و نظارت بر واردات و صادرات چای و تنظیم بازار چای کشور.

ضمناً "سازمان چای کشور دستگاه مباشر و مسئول خرید و تحویل‌گیری برگ سبز چای کیفی به نرخ خرید تضمینی از کشاورزان و تحویل آن به کارخانجات چای بوده و مکلف است ضمن نظارت دقیق بر فرآیند خرید تضمینی برگ سبز چای اقدامات مورد نیاز را برای ساماندهی تولید، فرآوری و بازاریابی چای داخلی به عمل آورد.

◀ ح - وزارت جهاد کشاورزی (حوزه تنظیم بازار داخلی)

برنامه‌ریزی و تأمین کالاهای اساسی و تنظیم بازار کالاهای مزبور به منظور حفظ ثبات در بازار داخلی و همچنین حمایت از تولیدکنندگان یکی از اولویت‌های مهم دولت در سال‌های اخیر بوده و در این راستا وزارت جهاد کشاورزی با توجه به وظایف محوله براساس قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی، نسبت به اتخاذ سیاستهای تجاری و حمایتی مربوط در راستای تنظیم بازار و حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی اقدام می‌نماید.

ماده ۱- قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی:

کلیه اختیارات، وظایف و امور مربوط به سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، نظارت و انجام اقدامات لازم در موارد زیر از وزارت صنعت، معدن و تجارت منتزع و به وزارت جهاد کشاورزی واگذار می‌شود:

الف- تجارت اعم از صادرات، واردات و تنظیم بازار داخلی محصولات و کالاهای اساسی زراعی، باغی و گیاهان دارویی.

ب - صنایع تبدیلی بلافصل با یک مرحله تبدیل در بخش کشاورزی

ج- قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی و اصلاحات آن، ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی لازم به ذکر است براساس مصوبات شورای عالی هماهنگی اقتصادی و در راستای تمرکز کلیه اختیارات، وظایف و امور مربوط به سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و تنظیم بازار داخلی، اجرای بند الف ماده (۱) قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی، به وزارت صنعت، معدن و تجارت منتقل شده است.

◀ ۲-۲- اهداف و سیاست های بودجه ای چشم انداز

◀ چشم انداز صادرات در در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی شامل:

- فرهنگ سازی برای استفاده از تولیدات داخلی، افزایش تولید و صادرات کالا و خدمات.
- بهره‌گیری از روابط سیاسی با کشورهای برای نهادینه کردن اقتصادی افزایش جذب منابع و سرمایه‌گذاری خارجی و فن‌آوری پیشرفته. گسترش بازارهای صادراتی ایران و افزایش سهم ایران از تجارت جهانی و رشد پرشتاب اقتصادی مورد نظر در چشم انداز.

- فراهم نمودن زمینه های لازم برای تحقق رقابت پذیری کالاها و خدمات کشور در سطح بازارهای داخلی و خارجی و ایجاد ساز و کارهای مناسب برای رفع توسعه صادرات غیر نفتی .

◀ اهم موارد کارکردی تامین مالی و سرمایه گذاری خارجی در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی:

- بهره گیری از روابط سیاسی با کشورها برای نهادهای اقتصادی افزایش جذب منابع و سرمایه گذاری خارجی و فن آوری پیشرفته. گسترش بازارهای صادراتی ایران و افزایش سهم ایران از تجارت جهانی و رشد پرشتاب اقتصادی مورد نظر در چشم انداز.
- هم افزایی و گسترش فعالیت های اقتصادی در زمینه هایی که دارای مزیت نسبی هستند، از جمله صنعت، معدن، تجارت، مخابرات حمل و نقل و گردشگری، به ویژه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و خدمات مهندسی پشتیبان آن، صنایع انرژی بر و زنجیره پایین دستی آنها، با اولویت سرمایه گذاری در ایجاد زیر بناها و زیر ساخت های مورد نیاز و سازماندهی سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس در چارچوب سیاست های آمایش سرزمین.
- ایجاد اعتماد و حمایت از سرمایه گذاران با حفظ مسئولیت پذیری آنان.

◀ ۲-۳- سیاست های کلی بودجه ای نظام در حوزه مربوطه

اهداف مورد نظر در اجرای قانون هدفمند سازی یارانه ها :

- تلاش در جهت تحقق و گسترش عدالت اجتماعی و ایجاد فرصت های برابر و ارتقای سطح شاخص هایی از قبیل آموزش، سلامت، تأمین غذا، افزایش درآمد سرانه.
- اصلاح الگوی مصرف در کشور
- کاهش شدت مصرف انرژی در کشور
- برخوردار از سلامت ، رفاه ، امنیت اجتماعی ، فرصت های برابر ، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده به دور از فقر.

سیاست ها

- اصلاح قیمت حاملهای انرژی
- شناسائی گروه های هدف
- بازتوزیع مناسب به صورت هدفمندی
- توجه به سلامت و ادامه همکاری با اجرای طرح نظام سلامت در کشور.
- توانمندی خانوارهای با درآمد پایین به صورت یارانه نقدی و غیر نقدی.
- برنامه ریزی برای توسعه اشتغال مولد در بخش های تولیدی و خدماتی.
- حمایت از تولید داخلی به صورت هدفمند و زماندار.
- مشارکت مؤثر در برنامه های صرفه جویی در مصرف انرژی.
- برنامه های حمایتی کاهش فقر و سیاست های رفاهی برای رشد اقتصادی فراگیر، مستمر، اشتغال زا و ضد فقر.
- کمک های موردی در راستای اهداف قانون هدفمندی همانند کمک به تولید واکسن، توسعه مراکز فوریت های اجتماعی و ...

◀ ۲-۴- برنامه های عملیاتی و پروژه های اولویت دار در برنامه ششم توسعه و اقتصاد مقاومتی (همراه با آخرین عملکرد سال ۱۳۹۷)

◀ الف - گمرک جمهوری اسلامی ایران

بند ۱۰: حمایت همه جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت

بند ۱۲: افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب پذیری اقتصاد کشور

بند ۱۹: شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی

- اهداف

افزایش توان ثروت آفرینی کشور، کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور، ایجاد و یکپارچه‌سازی سامانه‌های مدیریتی و عملیاتی، شفاف‌سازی و سالم‌سازی فعالیت‌های اقتصادی در حوزه تجارت خارجی.

- سیاست‌ها

بهبود محیط کسب‌وکار، تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم و ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش سهم پایدار ایران در بازارهای هدف، گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.

- برنامه‌های عملیاتی

۱- برنامه‌های متناظر با سیاست «بهبود محیط کسب و کار»

- ۱-۱- استقرار سیستم یکپارچه و الکترونیکی گمرکی.
- ۱-۲- انجام هماهنگی‌های بین دستگاهی برای کاهش مراحل، زمان و هزینه لازم برای انجام امور مربوط به واردات و صادرات در اخذ مجوزها و انجام تشریفات مورد نیاز مرتبط با ارائه خدمات گمرکی.
- ۱-۳- اجرای مدیریت ریسک هوشمند محور.
- ۱-۴- بهبود و اصلاح رویه‌ها و فرآیندهای گمرکی منطبق با استانداردهای بین‌المللی.

۲- برنامه‌های متناظر با سیاست « تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم و ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش سهم پایدار ایران در بازارهای هدف »

- ۲-۱- ارتقاء شاخص لجستیک گمرکی از طریق بهبود مولفه‌های دخیل در آن.
- ۲-۲- هماهنگی و یکپارچه‌سازی و اصلاح قوانین مرتبط در راستای بهبود محیط کسب و کار با رویکرد نگرش فرابخشی و حذف مقررات زائد.
- ۲-۳- استانداردسازی فرآیندها بر اساس استانداردهای بین‌المللی و کنوانسیون‌های تجدید نظر شده کیوتو.
- ۳- برنامه‌های متناظر با سیاست «گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز»
- ۳-۱- حمایت از تشکیل واحدهای خدماتی متنوع تجارت خارجی از قبیل توسعه ظرفیت ترابری، بیمه، بازرسی فنی، توسعه آزمایشگاه‌ها، شبانه‌روزی نمودن گمرکات صادراتی، تسهیل صدور موقت ماشین‌آلات پیمانکاران.
- ۳-۲- توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز صادرات کالاها و خدمات از قبیل توسعه امکانات بندری و مرزی، استقرار گمرکات در مراکز تولید، توسعه ترمینال‌های صادراتی کالا.
- ۳-۳- تجهیز مبادی ورودی و خروجی ترانزیتی به دستگاه‌های کنترلی پیشرفته پرتونگاری.

- پروژه‌های اولویت‌دار

- توسعه گمرک الکترونیک و یکپارچه با تمرکز بر پنجره واحد تجارت فرامرزی
- تجهیز و روزآمدسازی اماکن گمرکی با استفاده از ابزارهای پیشرفته کنترلی و فناوری‌های نوین
- استقرار گمرک در کلیه مبادی ورودی کالا به کشور

اهم اقدامات به عمل آمده توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۷ به شرح زیر می‌باشند:

- پیاده‌سازی زیرسامانه اظهار از راه دور واردات.
- پیاده‌سازی زیرسامانه اظهار از راه دور ترانزیت.
- پیاده‌سازی زیرسامانه اظهار از راه دور صادرات.

- پیاده‌سازی زیرسامانه مانیفست در گمرکات کشور.
- پیاده‌سازی زیرسامانه متمرکز وصول درآمدهای گمرکی در سایر گمرکات کشور.
- توسعه زیرسامانه اظهار از راه دور واردات، صادرات و ترانزیت و راه‌اندازی اظهار الکترونیکی پیش از ورود کالا.
- پیاده‌سازی پنجره واحد تجارت فرامرزی در مناطق آزاد اروند و جلفا- ارس.
- توسعه زیرسامانه مانیفست الکترونیک و قبض انبار.
- دریافت اطلاعات گواهی بازرسی کالا از شرکت‌های بازرسی کالا.
- پیاده‌سازی و توسعه زیرسامانه پیامک جهت استعلام پته عبور و امکان کنترل سیستمی و پیامکی اطلاعات پته عبور در ایست‌های بازرسی نیروی انتظامی و...
- تبادل اطلاعات گواهی مبدا با اتاق‌های بازرگانی کشورهای کره جنوبی و چین.
- توسعه زیرسامانه متمرکز وصول درآمدهای گمرکی.
- سامانه ثبت و دریافت شماره شناسه گوشی‌های وارداتی (IMEI) در گمرک.
- پیاده‌سازی و توسعه اپلیکیشن گمرک موبایل با راه‌اندازی امکانات پنجره واحد تجارت فرامرزی از جمله درخواست صدور و لغو مجوز وکالت، مجوز بارگیری، عملیات پرداخت الکترونیکی، اطلاع رسانی به ذینفعان و دریافت آخرین دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها در بستر موبایل.
- تبادل الکترونیکی داده با حداقل ۳۰ سازمان همجوار (در حوزه مجوزها) و بیش از ۵۰ سازمان ذی‌مدخل از جمله بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت دفاع، سازمان ملی استاندارد، سازمان بنادر و دریانوردی، نیروی انتظامی، انرژی اتمی، اتاق‌های بازرگانی و سایر سازمان‌های مرتبط و دریافت الکترونیک نظر آزمایشگاه‌های تعیین ماهیت کالا از طریق پنجره واحد.

آخرین اقدامات صورت پذیرفته با سازمان‌های همجوار عبارتند از:

- ایجاد ساز و کار تبادل اطلاعات فی مابین گمرک و وزارت صمت در خصوص اطلاعات شناسه کالا و ثبت سفارش، ارسال اطلاعات به صورت برخط به سامانه جامع تجارت با سرویس اعلامی، امکان رصد و کنترل انبارهای محل نگهداری محموله‌های ترخیص شده برای وزارت صمت با فراخوانی سرویس «دریافت پته گمرکی».
- تبادل اطلاعات فی مابین بانک مرکزی و گمرک جهت تمرکز حساب‌های درآمدی در خزانه که در این راستا ارسال تراکنش‌های مالی به بانک مرکزی و تولید شناسه ۳۰ رقمی به صورت پایلوت در گمرک غرب تهران انجام شده است.
- اجرای طرح رجیستری گوشی تلفن همراه مسافر و کنترل اطلاعات تردهای مسافری با راه‌اندازی وب سرویس و دریافت اطلاعات از واحد گذرنامه نیروی انتظامی این امر عملیاتی گردید.
- توسعه وب سرویس‌های سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای در ۱۳ گمرک.
- برقراری اتصال سامانه جامع گمرکی و سامانه قبض انبار سازمان بنادر در ۴ گمرک و همچنین ارسال اطلاعات بدهی ماده ۷ به سازمان بنادر و واگذاری مالکیت پس از تایید سیستمی گمرک ایران.
- تبادل اطلاعات فی مابین گمرک و سازمان بورس و اوراق بهادار.
- راه‌اندازی سرویس‌های تبادل اطلاعات اظهارنامه، پروانه گمرکی در رویه‌های واردات و صادرات فی مابین پنجره واحد تجارت فرامرزی و سامانه جامع تجارت.
- راه‌اندازی سامانه جهت نیروی انتظامی و به اشتراک‌گذاری اطلاعات سامانه نظارت و کنترل محموله‌ها با پلیس آگاهی ناجا در جهت رهگیری حامل‌های ترانزیتی با اتصال ۱۹ ایست بازرسی نیروی انتظامی به سامانه یکپارچه امور گمرکی و پنجره واحد تجارت فرامرزی در راستای مبارزه با قاچاق کالا.

- راه‌اندازی زیرسامانه مدیریت لجستیک و کنترل ورود و خروج خودروها در ۹۰ گمرک اجرایی کشور و اتصال آن به پنجره واحد بین‌المللی در راستای بهبود مدیریت یکپارچه مرزی.
- توسعه سامانه رجیستری با راه‌اندازی تبادل اطلاعات با سامانه‌های همتا و گذرنامه (نیروی انتظامی).
- راه‌اندازی زیرسامانه ضمانت‌نامه بانکی الکترونیکی و تجمیعی و اتصال ۲۵ بانک به سامانه جهت صدور ضمانت‌نامه بطوریکه کلیه فرآیندهای بین بانک و گمرک از طریق وب سرویس‌های تبادل اطلاعات صورت می‌پذیرد.
- راه‌اندازی میز خدمت الکترونیکی با رعایت چارچوب (ITIL).

ایجاد دروازه مشترک مرزی و تبادل اطلاعات با سایر کشورهای طرف معامله

- راه‌اندازی دروازه مشترک مجازی با اجرای تبادل اطلاعات فی مابین گمرکات کشورهای آذربایجان و ترکیه با گمرک ایران و توسعه تبادل اطلاعات با سایر کشورها از جمله گمرکات کشورهای افغانستان، روسیه و ارمنستان.
- تبادل اطلاعات الکترونیک با اجرای فاز دوم پروژه تیر الکترونیک (E-TIR) فی مابین گمرکات کشورهای ایران و ترکیه، اتاق‌های بازرگانی ایران و ترکیه و سازمان حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای (IRU).
- برگزاری جلسات مشترک فنی و تفاهم برای زمانبندی اجرای فاز آزمایشی (E-TIR) با کشور آذربایجان در باکو که در فاز یک مبادله تفاهم‌نامه با این کشور صورت پذیرفته است و پیاده‌سازی سامانه و راه‌اندازی تبادل اطلاعات نیز انجام شده است.
- برگزاری جلسه مشترک جهت تبادل الکترونیکی اطلاعات گمرکی با کشور آذربایجان در آستارا.
- در فاز سوم، پیش‌نویس تفاهم‌نامه جدید (E-TIR) با کشور ترکیه تهیه و تدوین شده است. در این راستا پیشنهادات و اصلاحات لازم در تفاهم‌نامه ارائه و جهت موافقت ارسال شده است لیکن تا کنون پاسخی دریافت نشده است.
- تبادل صورتجلسه تبادل الکترونیکی اطلاعات با کشور پاکستان.
- پیاده‌سازی سامانه مدیریت لجستیک با گمرک کشور آذربایجان.

ب - سازمان توسعه تجارت

- بند ۶:** ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص
- بند ۱۰:** حمایت همه جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت.
- بند ۱۹:** شفاف سازی اقتصاد و سالم سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فساد زا در حوزه‌ها پولی، تجاری، ارزی و...
- بند ۲۳:** شفاف و روان سازی نظام توزیع و قیمت گذاری و روزآمد سازی و شیوه‌های نظارت بر بازار

- اهداف

حمایت همه جانبه و هدفمند از صادرات کالاها و خدمات، توسعه پیوندهای راهبری و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه کشورهای همسایه، استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی، استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.

- سیاست‌ها

ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی مورد نیاز بخش، تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم و ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش سهم پایدار ایران در بازارهای هدف، گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز.

- برنامه‌های عملیاتی

توسعه صادرات کالا و خدمات و توسعه بازارهای صادراتی.

- پروژه‌های اولویت‌دار

براساس تصویب نامه شماره ۱۱۷۶۰۷ مورخ ۹۷/۰۹/۰۷ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی و بسته ویژه حمایت از توسعه صادرات غیر نفتی در چارچوب برنامه ملی پیشبرد برون‌گرایی اقتصاد ملی و تحقق اهداف توسعه صادرات غیر نفتی با تکیه بر منابع صندوق توسعه ملی، تکالیف و

وظایف وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت ایران) به عنوان دستگاه مجری و مسئول اجرای پروژه های اولویت دار به شرح بندهای ذیل مشخص گردیده است:

- تقویت تشکل های صادراتی تخصصی، حمایت از تشکيل و توسعه شرکتهای بزرگ صادراتی و شرکت های مدیریت صادرات و تشکيل کنسرسیوم های بین المللی به منظور شکل دهی به بازارهای جدید
- ارتقای شاخص سهولت تجارت خارجی از طریق بهبود مولفه های دخیل در آن
- حمایت از تشکيل واحدهای خدماتی متنوع تجارت خارجی از قبیل توسعه ظرفیت ترابری، بیمه، بازرسی فنی، توسعه آزمایشگاه ها، شبانه روزی نمودن گمرکات صادراتی، تسهیل صدور موقت ماشین آلات پیمانکاران
- شناسایی روش های متنوع خرید محصولات اساسی، ضروری و حساس (بنگاه ها یا کشورهای اصلی توزیع کننده) و ایجاد پیمان های راهبردی با طرف های عرضه کننده

ج- مرکز توسعه تجارت الکترونیکی

- بند ۱۰ موضوع «حمایت همه جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات از طریق تسهیل مقررات»، گسترش خدمات تجارت خارجی» با توجه به اینکه تسهیل تجارت از طریق ابزارها و مدل ها و استانداردهای تجارت الکترونیکی از وظایف این مرکز می باشد لذا مرکز فوق اقدام به ایجاد سامانه های تجارت فرامرزی، رهگیری کالا، شناسه کالا و سامانه جامع انبارها نموده است.
- بند ۱۲ موضوع «افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب پذیری اقتصاد کشور از طریق گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان و استفاده از ظرفیت های سازمان های بین المللی و منطقه ای.» از طریق ایجاد پنجره واحد تجاری.
- بند ۱۶ موضوع «صرفه جویی در هزینه های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی سازی اندازه دولت و حذف هزینه های زاید»، که یکی از اقدامات مرکز ایجاد سامانه تدارکات الکترونیکی و اعطای نماد اعتماد الکترونیکی در جهت انجام معاملات دولتی و توسعه کسب و کارهای اینترنتی می باشد.

اهداف -

کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص در تامین نیازهای کالایی کشور به ویژه کالای اساسی
حمایت همه جانبه و هدفمند از صادرات کالاها و خدمات
شفاف سازی و سالم سازی فعالیت های اقتصادی در حوزه صنعت، معدن و تجارت
مدیریت اثربخش عرضه و تقاضای بازار

سیاست ها -

- ایجاد تنوع در مبادی تامین کالاهای وارداتی مورد نیاز بخش
- رشد تولید نهاده ها و کالاهای حساس، ضروری و اساسی
- تسهیل مقررات و گسترش مشوق های لازم و ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش سهم پایدار ایران در بازارهای هدف
- گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت های مورد نیاز
- تشویق سرمایه گذاری خارجی در جهت توسعه صادرات
- برنامه ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل دهی بازارهای خارجی و تنوع پیوندهای اقتصادی با کشورهای منطقه به ویژه کشورهای همسایه
- استفاده از ساز و کارهای مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت لزوم
- بازنگری مقررات و رویه های مرتبط با فعالیت های صنعتی، معدنی و تجاری با رویکرد شفاف سازی و تهیه و تولید اطلاعات صحیح مرتبط و دسترسی آزاد به اطلاعات
- اصلاح شبکه های توزیع در جهت کاهش هزینه های مبادله و قیمت نهایی مصرف کننده
- بازطراحی شیوه های نظارت بر بازار

– برنامه های عملیاتی

ارتقاء شاخص سهولت تجارت خارجی از طریق بهبود مولفه های دخیل در آن هماهنگی و یکپارچگی سازی و اصلاح قوانین مرتبط در راستای بهبود محیط کسب و کار با رویکرد نگرش فرا بخشی و حذف مقررات زائد انعقاد پیمان های تجاری دو یا چند جانبه مبتنی بر ارزش مورد توافق طرف های پیمان مقررات زدایی، روان سازی و شفاف سازی ضوابط و مقررات ارایه خدمات صدور مجوزها و تسهیلات به ذینفعان با تاکید بر دولت الکترونیک بازرگانی در فرآیندهای تهیه، تدوین و انتشار اطلاعات به منظور افزایش دقت، صحت و قابلیت اتکای به داده ها فراگیر نمودن تجارت الکترونیکی از جمله سامانه تولید و تجارت توسعه شیوه های نوین تامین، توزیع، بازاریابی و فروش توسعه و بهره برداری از سامانه های الکترونیکی در مدیریت زنجیره ارزش کالاهای اساسی، ضروری و حساس و نهاده های مربوطه شناسه دار کردن کالاها جهت رهگیری، شناسایی سریع مشخصات و نظارت سیستمی بر نحوه توزیع، هزینه های مربوطه و قیمت نهایی مصرف کننده اهم اقدامات به عمل آمده توسط مرکز توسعه تجارت الکترونیکی در سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ در رابطه با سامانه جامع (سامانه یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت (اعم از داخلی و خارجی)) به شرح زیر می باشد:

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)

نام سامانه	نام شاخص	واحد سنجش	شهریور ۱۳۹۸	مرداد ۱۳۹۸	درصد تغییر	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
خرید	دستگاه عضو	تعداد	۲۵۵	۲۱۸	۱۶/۹۷	۱۴۳۹	۱۱۹۲	۲۰/۷۲
	سفارشات خرید	تعداد	۱۳۹۱۶	۱۴۰۶۲	-۱/۰۴	۸۷۵۳۴	۴۶۶۹۰	۸۷/۴۸
	تامین کننده/ مناقصه گر عضو	تعداد	۳۶۷۴	۳۶۱۴	۱/۶۶	۲۲۹۸۰	۱۸۴۶۳	۲۴/۴۷
مزایده	دستگاه عضو	تعداد	۱۱۸	۹۵	۲۴/۲۱	۶۶۸	۴۴۶	۴۹/۷۸
	مزایده گر عضو	تعداد	۲۶۷۱	۲۷۵۸	-۳/۱۵	۱۳۲۳۷	۴۶۹۷	۱۸۱/۸۲
	مزایده های منتشر شده	تعداد	۴۱۶۶	۴۴۴۴	-۶/۲۶	۲۱۰۹۵	۱۳۷۱۷	۵۳/۷۹
مناقصه	مزایده های دارای پیشنهاد	تعداد	۱۵۱۳	۱۲۹۸	۱۶/۵۶	۶۷۵۷	۳۵۹۱	۸۸/۱۶
	دستگاه عضو	تعداد	۹۲	۹۲	۰	۵۵۸	۴۴۷	۲۴/۸۳
	مناقصه های منتشر شده	تعداد	۲۵۱۲	۲۴۹۶	۰/۶۴	۱۷۱۷۹	۱۲۴۵۳	۳۷/۹۵
مجموع معاملات	مناقصه های بازگشایی شده	تعداد	۹۲۵	۱۲۴۲	-۲۵/۵۲	۹۶۵۴	۸۲۷۸	۱۶/۶۲
		میلیارد ریال	۲۸۰۱۰	۵۸۷۴۴	-۵۲/۳۲	۲۸۸۶۹۷	۱۷۷۴۶۶	۶۲/۶۸

سامانه نماد اعتماد الکترونیکی

نام شاخص	واحد سنجش	شهریور ۱۳۹۸	مرداد ۱۳۹۸	درصد تغییر	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
نماد اعتماد الکترونیکی اعطا شده	تعداد	۱۱۹۵	۱۲۸۶	-۷/۰۸	۶۲۹۴	۷۱۸۹	-۱۲/۴۵
رسیدگی به شکایات از کسب و کارهای اینترنتی	تعداد	۶۹۶	۶۳۳	۹/۹۵	۳۷۶۵	۵۱۴۶	-۲۶/۸۳

سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا

شاخص	واحد سنجش	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
رسید و حواله (۱)	تعداد	۲۲۵۲۸۸۲	۲۴۲۹۰	۹۱۷۴.۹۴
انبارهای فعال ماهانه (۲)	تعداد	۳۳۵۰۵	۳۷۲	۶۲۱۸.۵۵
انبارهای ثبت شده (۳)	تعداد	۲۹۴۵۲	۳۳۰۸۳	-۱۰.۹۸

(۱) به ازای هر ورود کالا به انبار یک سند "رسید" و در زمان خروج کالا از انبار نیز یک سند "حواله" صادر می شود. در سامانه جامع انبارها نیز در هنگام ورود کالا به انبار، سندی به نام رسید (قبض انبار) ثبت می شود که شامل نوع کالا و مقدار وارد شده به انبار و اطلاعات مالک کالا است. همچنین، در هنگام خروج از انبار هم سندی با عنوان حواله (بیجک) ثبت می شود.

(۲) انبارهای فعال، انبارهایی هستند که حداقل یک رسید ثبت کرده باشند.

(۳) تعداد انبارهای ثبت شده مجموع انبارهای ثبت شده در بازه زمانی یک ماهه هستند که برخی از این تعداد فعال و برخی دیگر به دلایل مختلف غیر فعال می باشند.

گوشی های ثبت شده در سامانه همتا

نوع ثبت گوشی	واحد سنجش	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
گوشی همراه مسافری	تعداد	۲,۹۹۳,۷۳۷	۸۵۵,۹۷۹	۲۴۹.۷۴
گوشی همراه وارداتی	تعداد	۳,۲۵۲,۴۳۲	۱,۴۷۵,۲۹۳	۱۲۰.۴۶
گوشی همراه تولیدی	تعداد	۱۷۴,۹۷۵	۱۶۰,۵۷۹	۸.۹۸

محصولات در حال رهگیری براساس اسناد تجاری ثبت شده در سامانه رهگیری کالا

محصولات	واحد سنجش	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
برنج (۱)	کیلو گرم	۲۸۴,۷۲۴,۲۰۶	۰	-
تایر	حلقه	۱,۷۶۳,۳۰۷	۲۵۰,۴۹۵	۶۰۳.۹۳
چای (۱)	کیلو گرم	۱۹,۵۵۷,۳۴۶	۰	-
روغن خام (۱)	کیلو گرم	۲۰۰,۱۲۵,۳۱۵	۰	-
روغن نباتی (۱)	کیلو گرم	۱۱۵,۷۰۴,۰۳۸	۰	-
سیگار	کارتن	۲,۲۲۴,۲۲۴	۲,۶۷۳,۰۸۰	-۱۶.۷۹
شکر خام (۱)	کیلو گرم	۱۸,۰۸۷,۳۹۱	۰	-
شکر سفید (۱)	کیلو گرم	۴۰۶,۵۵۲,۹۱۲	۰	-
گوشت گاو و گوساله (۱)	کیلو گرم	۱,۱۲۰,۷۵۸	۰	-
گوشت گوسفند و بره (۱)	کیلو گرم	۴۴۱,۱۸۷	۰	-

(۱) کالای مذکور، در شش ماهه اول سال ۱۳۹۷ مشمول طرح رهگیری قرار نداشت.

گواهی امضای الکترونیکی صادره (مرکز میانی عام)

واحد سنجش: تعداد

ردیف	نام استان	شهریور ۱۳۹۸	مرداد ۱۳۹۸	درصد تغییر	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
۱	اردبیل	۲۹۷	۵۱۵	-۴۲/۳۳	۲۴۸۵	۱۹۸۲	۲۵/۳۸
۲	اصفهان	۴۲۳	۴۱۹	-۰/۹۵	۲۴۳۹	۱۹۱۶	۲۷/۳۰
۳	البرز	۲۹۳	۳۴۵	-۱۵/۰۷	۲۳۹۹	۱۵۶۲	۵۳/۵۹
۴	ایلام	۲۳۰	۳۱۵	-۲۶/۹۸	۱۲۹۷	۷۳۵	۷۶/۴۶
۵	آذربایجان شرقی	۵۷۳	۶۵۱	-۱۱/۹۸	۴۰۱۰	۲۶۷۷	۴۹/۷۹
۶	آذربایجان غربی	۲۸۷	۲۹۶	-۳/۰۴	۲۳۵۵	۱۳۰۷	۸۰/۱۸
۷	بوشهر	۱۶۵	۱۶۱	۲/۴۸	۱۳۰۴	۹۷۰	۳۴/۴۳
۸	تهران	۲۵۶۳	۲۷۰۹	-۵/۳۹	۱۵۷۲۲	۱۱۷۶۱	۳۳/۶۸
۹	چهارمحال و بختیاری	۲۰۹	۱۷۴	۲۰/۱۱	۱۵۶۴	۱۰۹۶	۴۲/۷۰
۱۰	خراسان جنوبی	۱۷۷	۲۳۰	-۲۳/۰۴	۱۳۶۵	۹۰۶	۵۰/۶۶
۱۱	خراسان رضوی	۶۳۵	۷۶۰	-۱۶/۴۵	۴۳۲۹	۲۲۱۶	۹۵/۳۵
۱۲	خراسان شمالی	۱۶۱	۱۸۶	-۱۳/۴۴	۱۱۶۱	۷۴۱	۵۶/۶۸
۱۳	خوزستان	۵۷۹	۶۷۶	-۱۴/۳۵	۳۸۳۷	۱۹۷۵	۹۴/۲۸
۱۴	زنجان	۱۴۸	۱۵۴	-۳/۹۰	۸۹۲	۷۶۵	۱۶/۶۰
۱۵	سمنان	۱۴۲	۲۳۶	-۳۹/۸۳	۱۱۹۴	۷۰۰	۷۰/۵۷
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۱۲	۱۴۲	-۲۱/۱۳	۱۱۱۲	۶۷۸	۶۴/۰۱
۱۷	فارس	۶۴۷	۷۱۹	-۱۰/۰۱	۴۵۸۴	۲۵۸۶	۷۷/۲۶
۱۸	قزوین	۱۳۲	۹۴	۴۰/۴۳	۸۷۳	۵۲۶	۶۵/۹۷
۱۹	قم	۱۴۴	۱۵۶	-۷/۶۹	۹۰۷	۴۷۹	۸۹/۳۵
۲۰	کردستان	۱۸۴	۱۴۱	۳۰/۵۰	۱۳۴۵	۹۰۴	۴۸/۷۸
۲۱	کرمان	۴۴۳	۴۰۶	۹/۱۱	۲۴۱۴	۱۳۰۷	۸۴/۷۰
۲۲	کرمانشاه	۳۹۹	۳۵۰	۱۴	۲۵۱۲	۱۷۳۱	۴۵/۱۲
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲۰۴	۲۲۷	-۱۰/۱۳	۱۳۱۸	۸۲۹	۵۸/۹۹
۲۴	گلستان	۳۷۰	۳۲۲	۱۴/۹۱	۱۶۸۷	۷۵۲	۱۲۴/۳۴
۲۵	گیلان	۲۸۹	۳۹۹	-۲۷/۵۷	۱۹۸۹	۱۰۹۸	۸۱/۱۵
۲۶	لرستان	۴۱۴	۳۵۸	۱۵/۶۴	۱۹۱۶	۱۰۵۸	۸۱/۱۰
۲۷	مازندران	۳۲۷	۲۸۶	۱۴/۳۴	۱۹۱۱	۸۶۷	۱۲۰/۴۲
۲۸	مرکزی	۵۳	۶۲	-۱۴/۵۲	۵۴۳	۳۲۱	۶۹/۱۶
۲۹	هرمزگان	۲۴۷	۲۵۰	-۱/۲۰	۱۷۹۴	۸۳۰	۱۱۶/۱۴
۳۰	همدان	۳۷۴	۲۵۷	۴۵/۵۳	۱۸۴۷	۱۱۴۶	۶۱/۱۷
۳۱	یزد	۲۲۸	۲۲۵	۱/۳۳	۱۴۸۱	۸۶۱	۷۲/۰۱
	مجموع	۱۱۴۴۹	۱۲۲۲۱	-۶/۳۲	۷۴۵۸۶	۴۷۲۸۲	۵۷/۷۵

صدور گواهی الکترونیکی ریشه (مرکز دولتی صدور گواهی الکترونیکی ریشه)

نام شاخص	واحد سنجش	شهریور ۱۳۹۸	مرداد ۱۳۹۸	درصد تغییر	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
گواهی صادر شده توسط مراکز میانی	تعداد	۱۲۶۰۸	۱۳۴۰۰	-۵.۹۱	۸۲۷۷۹	۵۵۵۶۴	۴۸.۹۸

امنیت فضای تبادل اطلاعات تجاری (افتات)

عنوان	واحد سنجش	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
توسعه استانداردهای زیرساخت کلید عمومی کشور	درصد	۱۵	۰	-
توسعه آزمایشگاه‌های امنیت اطلاعات تجاری	درصد	۳۰	۱۵	-
آزمون و ارزیابی محصولات زیرساخت کلید عمومی	پرونده	۶	۳	۱۰۰
تعامل با دستگاه‌ها و نهادهای همکار و یا ذی‌ربط جهت انجام فعالیت‌های مشترک	نفر ساعت	۱۷۰	۱۶۰	۶.۲۵

توسعه همکاری‌های بین‌المللی

عنوان	واحد سنجش	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸	۶ ماهه اول سال ۱۳۹۷	درصد تغییر
پیوستن و عضویت در پیمان‌ها و سازمان‌های منطقه‌ای و جهانی (۱)	تعداد	۰	۰	-
مشارکت و حضور در نشست‌های بین‌المللی مرتبط با حوزه تجارت الکترونیکی (۱)	تعداد	۳	۴	-

(۱) با توجه به ماهیت این مورد، محاسبه درصد تغییرات دارای مصداق نمی باشد.

د - سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

بند ۱۱: توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تامین نیازهای ضروری و منابع مالی خارجی.

بند ۱۹: شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی

- اهداف

انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید در مناطق، افزایش صادرات کالا و خدمات از مناطق، تسهیل تامین نیازهای ضروری کشور از خارج، تسهیل تامین منابع مالی از خارج برای سرمایه‌گذاری در مناطق، شفاف‌سازی فعالیت‌ها در حوزه عمل مناطق آزاد، پیشگیری از بروز زمینه‌های فسادزا و ویژه‌خواری.

- سیاست‌ها

مشارکت هوشمندانه با بنگاه‌های صاحب فناوری، فراهم‌کردن فضا برای شرکت‌ها جهت ایجاد نمایندگی، حمایت از استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان، جلب متخصصین برجسته برای کار و اقامت در مناطق، فراهم نمودن امکان تامین مستقیم مواد اولیه از مبادی اصلی، فراهم نمودن تسهیلات بانکی ارزی و ریالی، فراهم نمودن تامین مالی از فرابورس برای تولیدکنندگان، آسان کردن معاملات ارزی در مناطق، تمرکز بر کسب و کار محوری هر منطقه بر حسب مزیت، تمرکز بر مبادلات اقتصادی با کشورهای همسایه، حمایت از تولیدات فناوری اطلاعات و نرم‌افزاری و محصولات تصویری و رسانه‌ای، اصلاح جغرافیایی مناطق، هدایت فعالیت‌های دستگاه‌های اجرایی مستقر در منطقه، تشویق صنایع بسته‌بندی، حمایت از صادرات مجدد، تعرفه

ترجیحی خدمات بندری و انبارداری برای کالای صادراتی، تشکیل نمایشگاه‌های فصلی و دائمی صادراتی، تقویت ظرفیت مبادلاتی با فضای مجازی چها فراهم کردن بستر صادرات نرم تولید، حمایت از تاسیس شرکت‌های مهندسی و طراحی در مناطق، ایجاد پایگاه لجستیکی برای صنعت نفت و گاز و پتروشیمی و صنعت برق، حمایت از شکل‌گیری صنایع گروه فناوری اطلاعات، برق، الکترونیک، نرم‌افزار، سخت‌افزار، تدوین و تصویب ضوابط و مقررات پولی ویژه مناطق آزاد، تسهیل سرمایه‌گذاری ایرانیان خارج از کشور در مناطق، استقرار بانک فراساحلی در مناطق آزاد برای عملیات ارزی، شکل دادن صندوق‌های ویژه تامین مالی برای طرح‌های معین، ایجاد فرصت برای جذب سرمایه ایرانیان خارج، ایجاد جذابیت برای جلب سرمایه خارجی، آسان‌سازی فرآیندهای انجام کارهای اداری، اطلاع‌رسانی همگانی برای بهبود فضای کسب‌وکار.

– برنامه های عملیاتی

- ۱- برنامه‌های متناظر با سیاست «مشارکت هوشمندان با بنگاه‌های صاحب فناوری»
  - ۱-۱- ورود شرکت‌های مهندسی مشاور خارجی با شریک ایرانی به قراردادهای ایرانی.
  - ۱-۲- خرید فناوری‌های تولید شده داخلی توسط بانک فن‌آوری و دادن اجازه به متقاضیان.
- ۲- برنامه‌های متناظر با سیاست «فراهم کردن فضا برای شرکت‌ها جهت ایجاد نمایندگی»
  - ۲-۱- مجوز ثبت دفتر در مناطق آزاد برای شرکت‌های خارجی که در سرزمین اصلی (ایران) فعالیت راهبردی می‌کنند (اجازه ثبت فعالیت‌های آن‌ها در مناطق آزاد).
- ۳- برنامه‌های متناظر با سیاست «حمایت از استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان»
  - ۳-۱- ایجاد فضاهای استیجاری جهت دفاتر کار، آزمایشگاه و کارگاه در مناطق آزاد.
- ۴- برنامه‌های متناظر با سیاست «جلب متخصصین برجسته برای کار و اقامت در مناطق»
  - ۴-۱- شناسایی متخصصین ایرانی مقیم خارج از کشور.
  - ۴-۲- شناسایی متخصصین بازنشسته کشورهای صنعتی.
  - ۴-۳- استقرار تورهای تفریحی مناطق آزاد با تخفیف ویژه برای گروه‌های فوق‌الذکر.
  - ۴-۴- ایجاد فضاهای اقامتی جذاب برای گروه‌های هدف علاقمند کار و اقامت.
  - ۴-۵- اعطای تسهیلات یک سفر در سال برای دانشمندان برجسته ملی و بین‌المللی.
- ۵- برنامه‌های متناظر با سیاست «فراهم نمودن امکان تامین مستقیم مواد اولیه از مبادی اصلی»
  - ۵-۱- ایجاد و تشویق شرکت تدارک‌کننده مواد اولیه کالا در هم پیوندی با زنجیره مصرف کننده.
  - ۵-۲- تجهیز (Port) حمل‌ونقل دریایی، هوایی و خشکی در مقیاس تجارت بین‌المللی.
- ۶- برنامه‌های متناظر با سیاست «فراهم نمودن تسهیلات بانکی ارزی و ریالی»
  - ۶-۱- تاسیس بانک‌های فراساحلی.
  - ۶-۲- جمع‌آوری پس‌اندازهای ارزی.
- ۷- برنامه‌های متناظر با سیاست «فراهم نمودن تامین مالی از فرابورس برای تولیدکنندگان»
  - ۷-۱- ایجاد حمایت‌های لازم برای شرکت‌های معتبر برای جذب منابع از بورس.
  - ۷-۲- صدور اسناد ملکی جهت ارتقاء ظرفیت وثیقه‌گذاری.
- ۸- برنامه‌های متناظر با سیاست «آسان کردن معاملات ارزی در مناطق»
  - ۸-۱- ایجاد صرافی‌های وابسته به بانک‌ها.
  - ۸-۲- ایجاد صرافی‌های مستقل تحت نظارت مناطق آزاد.
- ۹- برنامه‌های متناظر با سیاست «تمرکز بر کسب و کار محوری هر منطقه بر حسب مزیت»
  - ۹-۱- تشویق فعالیت‌های متکی بر مزیت نسبی هر منطقه.

- ۹-۲- تمرکز بر صنعت گردشگری تفریحی، درمانی و علمی در کیش.
- ۹-۳- تمرکز بر صنعت انرژی و ترانزیت کالا در چابهار.
- ۹-۴- تمرکز بر صنایع پایین‌دستی نفت و پتروشیمی در اروند.
- ۹-۵- تمرکز بر کسب‌وکار صنایع سنگین فولاد و نفت در قشم.
- ۹-۶- تمرکز بر کسب‌وکار صنایع خانگی و فناوری اطلاعات در انزلی.
- ۹-۷- تمرکز بر کسب‌وکار و مبادلات تجاری حوزه قفقاز در ارس.
- ۹-۸- تمرکز بر کسب‌وکار و مبادلات تجاری با ترکیه در ماکو.
- ۱۰- برنامه‌های متناظر با سیاست «تمرکز بر مبادلات اقتصادی با کشورهای همسایه»
- ۱۰-۱- برآورد تقاضاها و زمینه تجارت دوجانبه.
- ۱۰-۲- توسعه فرصت‌های تجارت چندجانبه.
- ۱۰-۳- توسعه فرصت تجارت با تطبیق عرضه بر حسب تقاضاهای بازار هدف از نظر کیفیت، بسته‌بندی و خدمات پشتیبانی.
- ۱۰-۴- توسعه مشارکت جامعه محلی در توسعه تجارت با کشورهای همسایه.
- ۱۱- برنامه‌های متناظر با سیاست «حمایت از تولیدات فناوری اطلاعات و نرم‌افزاری و محصولات تصویری و رسانه‌ای»
- ۱۱-۱- احداث شهرک رسانه‌ای (media city) در کیش و هندورابی.
- ۱۱-۲- احداث شرکت‌های ICT در مناطق آزاد قشم و ماکو.
- ۱۲- برنامه‌های متناظر با سیاست «اصلاح جغرافیای مناطق»
- ۱۲-۱- توسعه جغرافیای منطقه آزاد چابهار به منظور توسعه ارتباط زمینی با پاکستان.
- ۱۲-۲- تنظیم محدوده مناطق برای استفاده بهینه و هم‌افزایی منابع و امکانات منطقه.
- ۱۳- برنامه‌های متناظر با سیاست «هدایت فعالیت‌های دستگاه‌های اجرایی مستقر در منطقه به سوی اهداف توسعه»
- ۱۳-۱- اجرای آموزش‌های تحصیلات تکمیلی بازار محور و متناسب با نیاز منطقه.
- ۱۳-۲- ارائه آموزش‌های ویژه تخصصی به نخبگان بومی برای جذب در واحد اقتصادی منطقه.
- ۱۴- برنامه‌های متناظر با سیاست «تشویق صنایع بسته‌بندی»
- ۱۴-۱- جانمایی صنایع بسته‌بندی در نزدیک‌ترین فاصله با درگاه‌های حمل‌ونقل (فرودگاه، بندر).
- ۱۵- برنامه‌های متناظر با سیاست «حمایت از صادرات مجدد»
- ۱۵-۱- روان‌سازی مقررات جهت صادرات مجدد.
- ۱۵-۲- ارتقاء کیفی و تسهیل حمل‌ونقل ترانزیتی و توسعه خطوط حمل‌ونقل ترکیبی.
- ۱۶- برنامه‌های متناظر با سیاست «تعرفه ترجیحی خدمات بندری و انبارداری برای کالای صادراتی»
- ۱۶-۱- اصلاح تعرفه‌های موجود توسط شورایعالی.
- ۱۷- برنامه‌های متناظر با سیاست «تشکیل نمایشگاه‌های فصلی و دائمی صادراتی»
- ۱۷-۱- حمایت از شرکت‌های اپراتور نمایشگاهی.
- ۱۸- برنامه‌های متناظر با سیاست «تقویت ظرفیت مبادلاتی با فضای مجازی جهت فراهم کردن بستر صادرات تولید نرم»
- ۱۸-۱- توسعه ICT و احداث کریدورهای پر ظرفیت حمل‌ونقل اطلاعات جهت تجارت بین‌المللی محصولات نرم.
- ۱۹- برنامه‌های متناظر با سیاست «حمایت از تاسیس شرکت‌های مهندسی و طراحی در مناطق»
- ۱۹-۱- ایجاد پارک‌های مهندسی و طراحی در مناطق.
- ۲۰- برنامه‌های متناظر با سیاست «حمایت از تاسیس نمایندگی و شعب شرکت‌های مهندسی معتبر خارجی در مناطق»
- ۲۰-۱- ایجاد سیستم اجاره زمین و ساختمان برای استقرار کوتاه‌مدت شرکت‌های مهندسی.

- ۲۱- برنامه‌های متناظر با سیاست «تقویت گردشگری حلال برای ایرانیان و سایر مسلمانان در مناطق»
- ۲۱-۱- تقویت ارتباط با شبکه جهانی گردشگری حلال.
- ۲۱-۲- باز تعریف هتل و اماکن گردشگری با ملاحظات گردشگری حلال.
- ۲۲- برنامه‌های متناظر با سیاست «توسعه ظرفیت گردشگری تفریحی، درمانی، آموزشی، نمایشگاهی و هنری برای مسلمانان»
- ۲۲-۱- دفتر توریسم درمانی: تقویت شبکه‌های بازاریابی برای پشتیبانی عرضه به متقاضیان در مناطق آزاد.
- ۲۲-۲- تولید و صدور کالا و خدمات فرهنگی از مناطق به کشورهای هدف.
- ۲۲-۳- تهیه بروشورهای معرفی ظرفیت‌های تخصصی پزشکی اعم از پزشکان صاحب نام و تجهیزات درمانی.
- ۲۳- برنامه‌های متناظر با سیاست «ایجاد گردشگری توام زیارتی و سیاحتی در مناطق»
- ۲۳-۱- تقویت واحدهای صدور ویزا در مناطق آزاد بطوریکه امکان تردد خارجیان به سرزمین اصلی فراهم شود.
- ۲۴- برنامه‌های متناظر با سیاست «ایجاد پایگاه لجستیکی برای صنعت نفت و گاز و پتروشیمی و صنعت برق»
- ۲۴-۱- احداث شرکت تدارکاتی برای تامین کالا جهت صنایع انرژی.
- ۲۴-۲- استقرار شرکت‌های تامین خدمات صنایع انرژی.
- ۲۴-۳- استقرار واحدهای تولید کالا جهت صنایع انرژی.
- ۲۵- برنامه‌های متناظر با سیاست «حمایت از شکل‌گیری صنایع گروه فناوری اطلاعات، برق، الکترونیک، نرم‌افزار، سخت‌افزار»
- ۲۵-۱- تشویق و پشتیبانی از سرمایه‌گذاران در حوزه صنایع IT، IC، نیمه‌هادی و صوتی و تصویری (Video&Audio).
- ۲۶- برنامه‌های متناظر با سیاست «تدوین و تصویب ضوابط و مقررات پولی ویژه مناطق آزاد»
- ۲۶-۱- استقرار دفتر نظارت بانک مرکزی جهت نظارت بر سیاست‌های کلی مصوب.
- ۲۷- برنامه‌های متناظر با سیاست «تسهیل سرمایه‌گذاری ایرانیان خارج از کشور در مناطق»
- ۲۷-۱- برقراری ارتباط سازمان‌یافته و اطلاع‌رسانی به ایرانیان مقیم خارج از طریق دبیر کل ایرانیان خارج از کشور و وزارت امور خارجه.
- ۲۸- برنامه‌های متناظر با سیاست «استقرار بانک فراساحلی در مناطق آزاد برای عملیات ارزی»
- ۲۸-۱- صدور مجوز برای بانک‌های فراساحلی در کلیه مناطق آزاد تحت نظارت مناطق آزاد.
- ۲۹- برنامه‌های متناظر با سیاست «شکل دادن صندوق‌های ویژه تامین مالی برای طرح‌های معین»
- ۲۹-۱- صدور مجوز برای بانک‌های فراساحلی در کلیه مناطق آزاد تحت نظر شورای پول و اعتبار مناطق آزاد.
- ۲۹-۲- شرکت‌های تامین مالی (Investment Banking) برای حمایت جهت سرمایه‌گذاری.
- ۳۰- برنامه‌های متناظر با سیاست «آسان‌سازی فرآیندهای انجام کارهای اداری»
- ۳۰-۱- بازخوانی و بازنگری فرآیندها برای اصلاح (OT).
- ۳۰-۲- ایجاد پنجره واحد پاسخگویی به مراجعان با ارائه خدمات به هنگام از طریق سایت الکترونیکی.
- ۳۱- برنامه‌های متناظر با سیاست «اطلاع‌رسانی همگانی برای بهبود فضای کسب و کار»
- ۳۱-۱- انتشار نتایج مناقصه‌ها و مزایده‌ها با ذکر معیارهای انتخاب برنده.
- ۳۱-۲- انتشار اطلاعات مربوط به اراضی و آخرین وضعیت‌ها.

- پروژه‌های اولویت دار

توسعه مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی از طریق توسعه سرمایه‌گذاری، تولیدات و صادرات

◀ و - سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

بند ۱۹: شفاف و روان سازی نظام توزیع و قیمت‌گذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار

اهداف -

مدیریت اثربخش عرضه و تقاضای بازار

سیاست‌ها -

بازطراحی شیوه‌های نظارت بر بازار

برنامه‌های عملیاتی -

یکپارچه سازی و تقویت سیستم های هدفمند نظارتی و پیشگیری از تخلفات در بازار کالا و خدمات با تاکید بر استفاده از IT و ICT ساماندهی جریانات گردش کالا از تولید تا مصرف و ایجاد بانک اطلاعاتی جامع مورد نیاز تولیدکنندگان و مصرف کنندگان ساماندهی و نظارت بر عملکرد خدمات قبل، حین و پس از فروش بنگاه های اقتصادی مشارکت در اجرای قانون حمایت از مصرف کننده و سایر قوانین تعریف کننده حقوق شهروندی

ز - سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران

بند ۶: افزایش تولید داخلی نهادها و کالاهای اساسی و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی

اهداف -

افزایش تولید محصولات راهبردی و ارتقای ضریب خوداتکایی آنها

سیاست‌ها -

حمایت از توسعه تشکل‌ها و افزایش نقش‌آفرینی آنها در زنجیره ارزش از تولید تا بازار محصولات کشاورزی و نهادها گسترش زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی بخش کشاورزی در راستای سالم سازی، توسعه و تنظیم بازار محصولات کشاورزی، نهادها و صادرات توسعه و توانمندسازی بخش خصوصی و تشکل‌ها

برنامه‌های عملیاتی -

تنظیم بازار محصولات کشاورزی و فرآورده های آن با محوریت صنوف ذیربط حمایت و پشتیبانی از زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی در فرآیند تولید، عرضه و بازار محصولات تقویت و تکمیل زنجیره تولید و عرضه محصولات برای مصرف داخلی و صادرات

ح - سازمان چای

بند ۶: افزایش تولید داخلی نهادها و کالاهای اساسی و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی

اهداف -

افزایش تولید محصولات راهبردی و ارتقای ضریب خوداتکایی آنها

سیاست‌ها -

ارتقاء بهره وری عوامل و منابع تولید محصولات و نهادها های کشاورزی به ویژه ارتقاء بهره‌وری آب و راندمان آبیاری حمایت موثر و ساماندهی فرآیند تولید و اصلاح نظام بازار محصولات کشاورزی

برنامه‌های عملیاتی -

بهبود و افزایش در عملکرد سطح تقویت و تکمیل زنجیره تولید و عرضه محصولات برای مصرف داخلی و صادرات افزایش فرآوری محصولات، کاهش ضایعات در تولید و فرآوری برندسازی محصولات کشاورزی

ط - وزارت جهاد کشاورزی (حوزه تنظیم بازار داخلی)

- بند ۶:** افزایش تولید داخلی نهادها و کالاهای اساسی و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی
- بند ۷:** تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کالا)
- بند ۱۹:** شفاف و روان سازی نظام توزیع و قیمت گذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار

اهداف -

تأمین ذخایر مطمئن راهبردی و تنظیم بازار داخلی
مثبت کردن تراز تجاری با توسعه صادرات

سیاست ها -

حمایت موثر و ساماندهی فرآیند تولید و اصلاح نظام بازار محصولات کشاورزی
حمایت از توسعه تشکل ها و افزایش نقش آفرینی آنها در زنجیره ارزش از تولید تا بازار محصولات کشاورزی و نهادها
گسترش زیرساختهای اطلاعاتی و ارتباطی بخش کشاورزی در راستای سالم سازی، توسعه و تنظیم بازار محصولات کشاورزی و نهادها
طراحی سامانه ایجاد تعادل تولید و مصرف و تجارت محصولات راهبردی
توسعه صادرات محصولات کشاورزی

برنامه های عملیاتی -

ذخیره سازی محصولات راهبردی با محوریت بخش خصوصی
تنظیم بازار محصولات کشاورزی و فرآورده های آن با محوریت صنوف ذریبط
حمایت و پشتیبانی از زیرساختهای اطلاعاتی و ارتباطی در فرآیند تولید، عرضه و بازار محصولات
تقویت و تکمیل زنجیره تولید و عرضه محصولات برای مصرف داخلی و صادرات
طراحی و اجرای نظام تعرفه ای موثر بر واردات محصولات کشاورزی
توسعه صادرات و برندسازی محصولات کشاورزی
تثبیت و روان سازی مقررات تجارت خارجی محصولات کشاورزی
شایان ذکر است در راستای اهداف مصوب اقتصاد مقاومتی ذیل وزارت جهاد کشاورزی، پروژه های اجرایی وزارت مذکور در راستای حصول به اهداف برنامه اقتصاد مقاومتی مرتبط با این حوزه در سال ۱۳۹۸ به شرح زیر است:
- گسترش زیرساخت های اطلاعاتی و ارتباطی بخش کشاورزی در خصوص تولید، نگهداری توسعه و تنظیم بازار محصولات کشاورزی و نهادها
- تأمین داخلی نهادها های مورد نیاز بخش کشاورزی (کود)
- تأمین داخلی نهادها های مورد نیاز بخش کشاورزی (آفت کش های غیرشیمیایی)
- تأمین داخلی نهادها های مورد نیاز بخش کشاورزی (نهال های اصلاح شده)
- تأمین داخلی نهادها های مورد نیاز بخش کشاورزی: بذر (گندم، برنج، چغندر قند، سیب زمینی بذری، دانه های روغنی، حبوبات، پنبه، ذرت و جو)

۲-۵- اولویتهای مالی دستگاه در برنامه دولت دوازدهم

اهداف و سیاست های برنامه دولت دوازدهم در قالب اولویت های عمومی و تخصصی از رییس جمهور به وزرا ابلاغ گردید که موارد مرتبط با حوزه بازرگانی به شرح زیر می باشد:

اولویتهای عمومی

۱. ارتقای سلامت نظام اداری، شفافیت مالی، بهبود دسترسی همگانی به اطلاعات، فراهم آوردن فرصت برابر، حفاظت از اموال دولتی و معیار قرار دادن قانون در همه امور.

۲. اعمال شایسته‌سالاری به عنوان تنها معیار انتخاب همکاران و مدیریت تعارض منافع در تصمیم‌گیری‌ها، واگذاری‌ها و انتصابات.
۳. ملاک قرار دادن «منشور حقوق شهروندی» در وزارتخانه و دستگاه‌های تابعه به ویژه در حوزه‌های مرتبط با حقوق عمومی.
۴. توجه به حفاظت از محیط زیست در برنامه ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها.
۵. اولویت واگذاری فعالیتها به مردم و فراهم آوردن زمینه مشارکت هرچه بیشتر بخش خصوصی.
۶. توجه به رفع انحصارها و برقرارکردن فضای رقابتی در کنار کنترل قراردادان و قاعده مند کردن حوزه‌های انحصاری.
۷. اعمال اولویت ویژه بر استقرار دولت الکترونیک در حوزه تحت مدیریت.
۸. به‌کارگیری هرچه بیشتر جوانان، زنان و شهروندانی از اقوام و مذاهب در سطوح مدیریتی و کارشناسی در سطوح مختلف اداری.

◀ اولویت‌های تخصصی وزارت امور اقتصادی و دارایی در دولت دوازدهم:

۲. رفع موانع جذب سرمایه خارجی با اولویت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی صادرات محور.
۸. ارتقای ملموس در شاخص‌های کسب و کار و بهبود شرایط برای توسعه توانمندی‌های بخش خصوصی.

◀ اولویت‌های تخصصی وزارت صنعت، معدن و تجارت در دولت دوازدهم

- ۱- برنامه‌ریزی برای توسعه اشتغال مولد در بخش‌های تولیدی و خدماتی.
- ۲- توانمندسازی بخش خصوصی و ارتقاء فضای رقابتی و امنیت سرمایه‌گذاری در محیط کسب و کار.
- ۳- همکاری در اصلاح و اجرای قوانین و مقررات مرتبط با جلب و تشویق سرمایه‌گذاری خارجی.
- ۵- حمایت از تولید داخلی به صورت هدفمند و زماندار.
- ۸- مشارکت مؤثر در برنامه‌های صرفه جویی در مصرف انرژی.
- ۹- تنظیم قاعده مند و پیش‌بینی‌پذیر بازار محصولات اساسی.
- ۱۳- تلاش برای تحقق رشد بیش از ۱۵ درصد در صادرات غیرنفتی طی سالهای دولت دوازدهم.
- ۱۴- توسعه تجارت و انعقاد پیمانها و قراردادهای دو یا چند جانبه برای دسترسی به بازارهای صادراتی.
- ۱۶- توسعه فناوری و نوآوری در سطح بنگاه‌های اقتصادی و افزایش رقابت‌پذیری از طریق ارتقاء همکاری‌های بین‌المللی میان شرکت‌های داخلی با شرکت‌های پیشروی خارجی.
- ۱۸- هماهنگی لازم با وزارت جهاد کشاورزی برای تأمین مواد غذایی مورد نیاز جامعه و در نظر گرفتن اولویت منافع مردم و کاهش فشار به مردم.

◀ اولویت‌های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی در دولت دوازدهم

۳. کاهش قابل توجه آثار بودجه‌ای ایفای نقش دولت در تضمین خرید محصولات کشاورزی.
۴. محور قرار دادن تأمین امنیت غذایی و سلامت تغذیه در سیاست‌گذاری‌های بخش.
۵. ایجاد تغییرات اساسی در سازوکار مبادله محصولات بخش به منظور به حداقل رساندن واسطه‌گری غیرضرور و بهره‌مندی هرچه بیشتر کشاورزان.
۷. پیاده‌سازی الگوی مناسب کشت و هدایت نمودن حمایتها از تولیدکنندگان به رعایت این الگو.
۹. اقتصادی نمودن اندازه واحدهای تولیدی کشاورزی از طریق افزایش حاشیه سود کشاورزان، ساماندهی نهاده‌ها و تنظیم بازار کالاهای کشاورزی و گسترش زنجیره ارزش در بخش.

◀ ۲-۶- آثار مالی موضوعات خاص موضوع ماده (۲) قانون برنامه ششم توسعه

- مطابق بند "ب" ماده ۷ قانون هدفمندکردن یارانه‌ها موضوع تعیین نظام جامع سلامت جزء تکالیف اولیه اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها بوده است که براین اساس از سال ۸۹ تاکنون پوشش بیمه‌ای ۱۱ گروه در جامعه هدف مدنظر قرار گرفته است که می‌توان با توجه به موضوع ۱۲ قانون برنامه ششم توسعه جزء بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی منظور گردد.

۷-۲- آثار مالی احکام و مواد برنامه پنج ساله ششم توسعه

گمرک جمهوری اسلامی ایران

بند (ج) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اینکه دولت با همکاری سایر قوا مکلف است به گونه‌ای برنامه‌ریزی و اقدام نماید که ورود کالای قاچاق در طول سال‌های اجرای قانون برنامه، سالانه حداقل ۱۰٪ کاهش یابد و از سال اول اجرای قانون برنامه از فعالیت مبادی ورودی غیر مجاز زمینی و دریایی که خارج از کنترل گمرک است جلوگیری به عمل آورده و گزارش سالانه آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. ۲-۶-۲ بند (پ) ماده (۶۷) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اینکه دستگاه‌های اجرایی موظفند نسبت به الکتریکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی مربوط، تا پایان سال سوم قانون برنامه اقدام کنند.

۲-۶-۳ بند (ب) ماده (۱۰۸) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اینکه به منظور مبارزه موثر با قاچاق کالا به نیروی انتظامی و گمرک اجازه داده می‌شود نسبت به نصب، راه‌اندازی و به روز رسانی سامانه‌های کنترلی خودرویی بارگنجی (کانتینری) (ایکس-ری) در مبادی گمرکی ورودی و خروجی، مرزها و ایستگاه‌های بازرسی و کنترلی ناجا از طریق اشخاص و موسسات حقوقی غیردولتی اقدام نمایند.

سازمان توسعه تجارت

ماده ۳- به منظور دستیابی به رشد اقتصادی متوسط سالانه هشت درصد (۸٪) و ضریب جینی (۰/۳۴) در سال پایانی برنامه، اهداف کمی کلان و بخشهای اقتصادی به تفکیک جداول (۱)، (۲) و (۳) تعیین می‌شود، شایان ذکر است متوسط رشد صادرات غیر نفتی کالا و خدمات (بدون میعانات گازی) ۲۱/۷ درصد است.

ماده ۳۱- دولت موظف است برای حصول اهداف بندهای ششم و هفتم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی زراعی، دامی و آبی به میزان نود و پنج درصد (۹۵٪) در پایان اجرای قانون برنامه و افزایش تولیدات کشاورزی به‌ویژه محصولات دارای مزیت صادراتی، رسیدن به تراز تجاری مثبت، تقویت و تکمیل زنجیره‌های تولید و توسعه صادرات و ارتقای بهره‌وری آب و خاک کشاورزی اقدامات زیر را جهت حصول به شاخص‌های کمی به شرح مندرج در جداول ذیل انجام دهد:

ماده ۶۴- ج- دولت مجاز است به‌منظور پیشتازی در اقتصاد دانش‌بنیان و افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، برای توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکتهای دانش‌بنیان مطابق قانون بودجه سنواتی نسبت به حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضامحور مشترک با دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات کشور، مشروط به اینکه حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) از هزینه‌های آن‌را کارفرما یا بهره‌بردار تأمین و تعهد کرده باشد، اقدام نماید.

ماده ۱۰۵- ت - وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری وزارت امور خارجه مکلف است ظرف مدت یک‌سال از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون، رایزنان بازرگانی در سفارتخانه‌های ایران در کشورهایی که بر اساس آمار گمرک بیشترین رابطه تجاری با ایران را دارند به گونه‌ای تعیین کند که کلیه این افراد دارای تحصیلات مرتبط با حوزه‌های اقتصادی بوده و به زبان انگلیسی یا کشور هدف تسلط کامل داشته باشند. مدت خدمت این افراد دو سال است. وزارت امور خارجه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت گزارش سالانه اجرای این حکم را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی، می‌تواند پیشنهادهاى خود را به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه نماید.

قانون احکام دائمی برنامه توسعه:

ماده ۲۲- متن زیر به ماده (۶۶) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ الحاق می‌گردد:

برقراری موانع غیرتعرفه‌ای و غیرفنی برای واردات به جز در مواردی که رعایت موازین شرع اقتضاء می‌کند، ممنوع است. حقوق ورودی مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای که به‌منظور تولید صادراتی به‌ویژه توسط شرکتهای دانش‌بنیان وارد کشور می‌شود، ظرف مدت پانزده روز پس از صادرات به آنها مسترد می‌شود.

ماده ۲۳-

الف- هرگونه وضع مالیات یا عوارض برای صادرات کالاهای مجاز و غیریارانه‌ای و جلوگیری از صادرات هرگونه کالا به‌منظور تنظیم بازار داخلی ممنوع است و صدور کلیه کالاها و خدمات به جز موارد زیر مجاز می‌باشد:

۱. اشیای عتیقه و میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۲. آن دسته از اقلام خاص دامی، نباتی، خاک زراعی و مرتعی و گونه‌هایی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیکی و یا حفاظت تنوع زیستی داشته باشند، به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست
- تبصره- فهرست کالاهای غیرمجاز و یارانه‌ای برای صادرات با پیشنهاد دستگاه ذی‌ربط و تصویب شورای اقتصاد تعیین و سه‌ماه پس از ابلاغ اجراء می‌شود.

ب- صادرات کالاهایی که دولت برای تأمین آنها یارانه مستقیم پرداخت می‌کند، تنها با پیشنهاد دستگاه مربوطه و تصویب شورای اقتصاد مجاز است. در این صورت کلیه صادرکنندگان موظفند گواهی مربوط به عودت کلیه یارانه‌های مستقیم پرداختی به کالاهای صادرشده را قبل از خروج، از وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ کنند.

ماده ۳۱:

۸. اتخاذ سیاست‌ها و ارتقای صادرات غیرنفتی استان در چهارچوب سیاست‌های کلی تجارت خارجی کشور و توسعه همکاری‌های تجاری، اقتصادی، علمی و فرهنگی با کشورهای همسایه در چهارچوب سیاست‌های دولت

◀ مرکز توسعه تجارت الکترونیکی

قانون برنامه ششم توسعه (بسته اجرایی توسعه) مرتبط با وظایف مرکز تجارت الکترونیکی:

بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (بخش ۱۳) - بسترسازی جهت تحقق توسعه دولت الکترونیک: توسعه شبکه ملی اطلاعات تعاملات کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور با یکدیگر همچنین تعاملات آن‌ها با سایر بنگاه‌های غیردولتی و دولتی و اشخاص حقیقی و حقوقی به‌صورت الکترونیکی بوده و ارائه خدمات الکترونیکی دستگاه‌های اجرایی بر بستر شبکه ملی اطلاعات به صورت امن و پایدار انجام خواهد پذیرفت.

ماده ۹- دولت مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات متوسط و بزرگ وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳ و دیگر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی به جز معاملات محرمانه با رعایت قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۷ و قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۰۳ تکمیل کند. کلیه دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و نهادهای عمومی غیر دولتی مکلف به رعایت قانون برگزاری مناقصات و انجام معاملات خود را از طریق سامانه مذکور هستند.

احکام دائمی

ماده ۵۰- دولت مجاز است سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمام مراحل انواع معاملات وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و سایر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات تکمیل کند.

◀ سازمان مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی

ماده ۸۳- الف- سازمان‌های مناطق آزاد مکلفند به منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری یک‌درصد (۱٪) از محل وصول عوارض ورود کالا و خدمات این مناطق را پس از واریز به خزانه کل کشور طبق بودجه سنواری از طریق کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی برای اشتغال محرومان و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند.

◀ سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران

ماده ۲۴: دولت مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا

پایان اجرای قانون برنامه، تمهیدات قانونی لازم را جهت دستیابی سهم تعاون در اقتصاد به بیست و پنج درصد (۲۵٪)، با رویکرد کارآفرینی، اشتغالزایی، حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط و دانش بنیان به عمل آورد.

بند (ر) ماده ۳۱: تکمیل زنجیره تولید محصولات کشاورزی از طریق اعطای کمک‌های فنی - اعتباری به تشکل‌های فراگیر کشاورزی و روستائی بند الف ماده ۳۲- به منظور کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی و به منظور کاهش بار مالی دولت برای تامین نقدینگی در گردش و هزینه تبعی مورد استفاده در سیاستهای تنظیم بازار و تامین ذخایر محصولات راهبردی (استراتژیک)، هر یک از شرکتهای دولتی مسئول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، نسبت به اتخاذ موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف و ابزارهای مالی در چارچوب مقررات بازار سرمایه اقدام می نمایند.

◀ وزارت جهاد کشاورزی (حوزه تنظیم بازار داخلی)

بند الف ماده ۳۲- به منظور کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی و به منظور کاهش بار مالی دولت برای تامین نقدینگی در گردش و هزینه تبعی مورد استفاده در سیاستهای تنظیم بازار و تامین ذخایر محصولات راهبردی (استراتژیک)، هر یک از شرکتهای دولتی مسئول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، نسبت به اتخاذ موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف و ابزارهای مالی در چارچوب مقررات بازار سرمایه اقدام می نمایند.

ماده ۳۳- دولت مکلف است در اجرای بندهای سوم و ششم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و به‌منظور متنوع‌سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی، تأمین و تجهیز منابع، توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش‌افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند:

الف- ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره‌های ارزش، صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطبهای تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چندمنظوره

ب- تخصیص حداقل بیست درصد (۲۰٪) منابع صندوق‌های حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات این بخش

پ- ایجاد خوشه‌های صادراتی، نشانهای تجاری و اختصاص مشوق‌های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی

تبصره- دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالانه به‌عنوان مشوق‌های صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه‌ها پرداخت نماید. وزارت جهاد کشاورزی مقررات تعیین کالاهای مشمول این بند و پرداخت مابه‌التفاوت را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران می‌رساند.

ت- کاهش حداقل ده درصدی (۱۰٪) شکاف قیمت دریافتی تولیدکنندگان و قیمت پرداختی مصرف کنندگان نهائی این محصولات در طول اجرای قانون برنامه

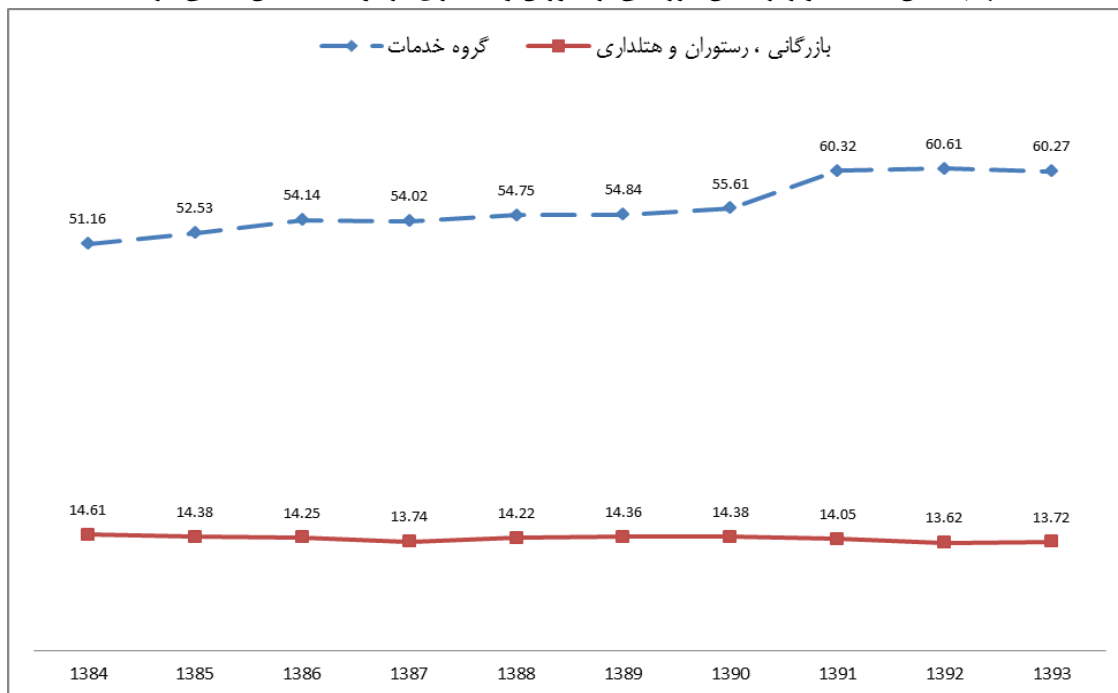
ح- ارتقای سطح کلی حمایت از کشاورزی، سالانه تا دو درصد (۲٪) ارزش تولید این بخش

◀◀ ۳- تصویر کلان فصل

◀ ۳-۱- رشد

براساس گزارش‌های منتشرشده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سهم بخش بازرگانی، رستوران و هتلداری در رشد تولید ناخالص داخلی کشور طی سال ۱۳۹۶ برابر ۰/۵ درصد می‌باشد و در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۷ این سهم به ۱- درصد کاهش یافته است.

نمودار ۱: مقایسه سهم بخش خدمات و زیربخش بازرگانی، رستوران و هتلداری در تولید ناخالص داخلی (درصد) ۱۳۹۳-۱۳۸۴

منبع: بانک مرکزی ج.ا.ا.

۳-۲- تراز تجاری

نمودار ۲- تراز تجاری ایران طی شش ماهه ۱۳۹۸

ارزش: میلیون دلار وزن: هزار تن

درصد تغییرات		شش ماهه ۱۳۹۷		شش ماهه ۱۳۹۸		
وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	
۲۲.۵	-۱۰.۵	۵۷۱۵۲	۲۳۴۱۹	۷۰۰۰۹	۲۰۹۴۸	صادرات کالا و میعانات گازی
۰.۴	-۵.۵	۱۶۵۰۰	۲۲۴۵۹	۱۶۵۶۷	۲۱۲۲۱	واردات کالا
-	-۱۲۸	-	۹۶۰	-	-۲۷۳	تراز تجاری
۱۷.۵	-۸	۷۳۶۵۲	۴۵۸۷۸	۸۶۵۷۶	۴۲۱۶۹	مبادلات تجاری (صادرات کالا و میعانات + واردات)

منبع: آمار گمرک ج.ا.ا.

۳-۳- شاخص ذخیره‌سازی و واردات کالاهای اساسی

با توجه به عدم کفایت تولید داخلی برای تأمین نیازهای کشور به مواد غذایی، برنامه‌ریزی لازم برای تهیه و تدارک و تنظیم بازار کالاهای مربوط در راستای تحقق امنیت غذایی و فراهم کردن دسترسی مردم به کالاهای اساسی با اولویت استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های بخش خصوصی مورد توجه دولت بوده است. با این حال در برخی سال‌ها دولت به منظور حفظ ثبات بازار به صورت گسترده‌تری نسبت به واردات و ذخیره‌سازی کالاهای اساسی و توزیع آن اقدام نموده است.

با توجه به سیاستهای کلان دولت و به منظور حفظ ثبات اقتصادی و اجتماعی، مقداری از کالاهای اساسی مورد نیاز کشور به صورت جداگانه و تحت عنوان ذخایر راهبردی نگهداری می‌شود. تأمین ذخایر راهبردی طبق تکالیف ابلاغی از سوی مراجع ذیربط از قبیل شورای عالی امنیت ملی، ستاد تدابیر ویژه اقتصادی و هیات دولت، عمدتاً توسط شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و شرکت پشتیبانی امور دام کشور به عنوان دستگاه مباشر صورت گرفته که مسئولیت خرید، نگهداری و توزیع کالاهای مزبور را عهده‌دار می‌باشند.

براساس مصوبه هیات محترم وزیران، کالاهای مشمول ذخایر راهبردی شامل کالاهای اساسی (گندم، برنج، روغن خام، شکر خام، نهاده‌های دامی (جو، ذرت و کنجاله سویا) و محصولات پروتئینی (گوشت مرغ و گوشت قرمز) بوده و براساس تکالیف محوله، وزارت جهاد کشاورزی مسئولیت تامین و تدارک کالاهای مزبور را برعهده دارد. ضمن اینکه کارگروهی با مسئولیت سازمان برنامه و بودجه کشور و عضویت دستگاه‌های اجرایی مربوط، بر حسن اجرای مصوبه مذکور نظارت می‌نماید. با توجه به اقدامات صورت گرفته موجودی ذخایر راهبردی کشور در حد قابل قبول بوده و نگرانی در خصوص کمبود و یا افزایش نامتعارف قیمت کالاهای مشمول وجود ندارد.

براساس مصوبه شورای عالی امنیت ملی، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف شده است در چارچوب آیین‌نامه اجرایی مربوط بر نحوه خرید، ذخیره سازی و گزارش موجودی انبار نظارت کرده و هر شش ماه یکبار گزارش آن را به دفتر مقام رهبری و ریاست محترم جمهوری و شورای عالی امنیت ملی ارائه کند. در راستای تکالیف تعیین شده در مصوبه یاد شده و آیین‌نامه اجرایی ذخایر راهبردی اقدامات انجام شده از سوی سازمان به شرح زیر است:

الف- برداشت از منابع صندوق توسعه ملی

برای خرید کالاهای مشمول ذخایر راهبردی از طریق واردات و یا تامین از محل تولید داخلی، این سازمان برحسب درخواست وزارت جهاد کشاورزی نسبت به تایید موارد مذکور و اعلام به صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی برای تخصیص منابع ارزی و ریالی مربوط اقدام نموده است.

ب- سامانه ذخایر راهبردی:

به منظور ایفای نقش نظارتی سازمان برنامه و بودجه کشور بر نحوه خرید، ذخیره‌سازی و گزارش موجودی انبار و استقرار سامانه نظارتی، دستورالعمل اجرایی مربوط تهیه و به دستگاه‌های اجرایی ذیربط ابلاغ گردید. در حال حاضر بستر نرم‌افزاری و زیرساخت مورد نیاز سامانه توسط وزارت جهاد کشاورزی طراحی و در حال اجرا می‌باشد. با این حال پیگیری برای رفع نقاط ضعف و امکان گزارش‌گیری و رصد کامل جریان کالا از مبادی ورودی به انبارها و گردش مالی وجوه مربوط به طور مستمر، در حال انجام است.

ج- کارگروه نظارتی:

در راستای نظارت بر روند اجرایی تامین ذخایر راهبردی و حسن اجرایی آیین‌نامه اجرایی مربوط، دهها جلسه کارگروه نظارتی اصلی و جلسات کارشناسی با حضور نمایندگان دستگاه‌های اجرایی ذیربط در این سازمان تشکیل شده و حسب مورد، تصمیمات لازم اتخاذ و ابلاغ شده است.

۳-۴- شاخص تجهیز واحدهای صنفی به صندوق مکانیزه فروش و ساماندهی واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب:

اصلاح شبکه توزیع و ارتقاء بهره‌وری، ارتقاء رقابت‌پذیری، ساماندهی نهادهای عمومی غیردولتی فعال در بخش بازرگانی و واگذاری تصدی‌های غیرضروری حوزه‌های دولتی و عمومی به بخش غیر دولتی به عنوان محورهای مهم فعالیت وزارت صنعت، معدن و تجارت در بخش بازرگانی داخلی است به طوری که اصناف بتوانند فعال‌تر از گذشته در بازرسی‌ها و نظارت‌ها، مشارکت داشته و بین زنجیره تولید و توزیع ارتباط منطقی برقرار نمایند و تشکل‌های مردمی و مدنی نیز بتوانند از حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان حمایت نمایند.

طرح تجهیز واحدهای صنفی به صندوق مکانیزه فروش یکی از مهم‌ترین برنامه‌های مرکز امور اصناف و بازرگانان از بدو تأسیس بوده و مطابق ماده ۷۱ قانون نظام صنفی هر واحد صنفی ملزم به استفاده از صندوق مکانیزه فروش بوده و برنامه‌های متعددی برای اجرایی شدن این امر قانونی در نظر گرفته شده است.

طرح ساماندهی صنوف فاقد پروانه کسب اگر چه یکی از طرح‌های کلیدی مرکز امور اصناف و بازرگانان در طول سال‌های گذشته بود و همواره پیگیری و اجرای این طرح مورد تأکید مسئولین ذی‌ربط قرار گرفته بود، اما به رغم همه این پیگیری‌ها تاکنون نتایج قابل توجهی به دست نیامده است.

ساماندهی و برخورد با واحدهای فاقد پروانه کسب مطابق ماده ۲۷ قانون نظام صنفی بایستی توسط اتحادیه‌های ذی‌ربط انجام گیرد. به دنبال اجرای این مهم سامانه خاص ثبت آمار و اطلاعات واحدهای فاقد پروانه کسب در سایت اصناف طراحی شد، تا نتیجه کارکرد و عملکرد یکایک اتحادیه‌ها رصد و مورد ارزیابی قرار گیرد.

۳-۵- شاخص تنظیم بازار کالاهای اساسی

یکی از وظایف اساسی هر دولت در عرصه اقتصاد، ایجاد ثبات و تعادل در بازار کالا و خدمات اساسی است. آنچه موجب می‌شود بازار یک کالا از ثبات نسبی برخوردار بوده و در شرایط مختلف از شوک‌های اقتصادی در امان باشد اتخاذ سیاست‌های مناسب و بجا و اعمال مدیریت کارآمد در تنظیم بازار است. عمده‌ترین ابزارها و سیاست‌های حمایتی در ایران شامل قیمت‌گذاری (خرید تضمینی)، تنظیم واردات، ذخیره‌سازی و پرداخت یارانه است که معمولاً دولت در شرایط نوسانات بازار از آن‌ها استفاده کرده و با استفاده از آن در پی حداقل کردن نوسانات ناخواسته و غیرمتعارف برای حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و مدیریت بحران بوده است. رویکرد دولت در چند سال اخیر آن بوده که تصدی‌گری دولتی در تنظیم بازار کالاهای اساسی کاهش یافته و با تقویت ابزارهای سیاست‌گذاری در نظام توزیع و ایجاد توسعه در بخش بازرگانی و با ایجاد ذخایر احتیاطی تنها در شرایط بحرانی به صورت مستقیم مداخله انجام گیرد.

روند قیمت کالاهای اساسی و محصولات کشاورزی

قیمت برخی کالاهای اساسی از قبیل گندم، جو، ذرت، کنجاله سویا و حبوبات طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸ روند افزایشی داشته و در سال ۱۳۹۸ به حداکثر خود رسیده است. در ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۷ قیمت برخی از محصولات و کالاهای مذکور از قبیل گوشت قرمز، برنج، کره و حبوبات روند افزایش تدریجی داشته که در سال ۱۳۹۸ بر اساس تصمیمات کارگروه تنظیم بازار و تصویب دولت، تعرفه واردات اغلب کالاهای مذکور به شدت کاهش یافته و مداخله فوری از سوی شرکتهای مباشر دولتی (شرکت بازرگانی دولتی ایران و شرکت پشتیبانی امور دام کشور) برای عرضه کالاهای اساسی به قیمت‌های مصوب انجام گردید. در سال ۱۳۹۸ نیز با توجه به نوسانات بازار ارز و افزایش نرخ آن در بازار غیررسمی، دولت برای جلوگیری از افزایش زیاد قیمت کالاهای اساسی و ایجاد تعادل در بازار، نسبت به تامین ارز کالاهای اساسی و ضروری با نرخ رسمی و تقویت ذخایر راهبردی اقدام نموده است.

وضعیت بازار جهانی کالاها و محصولات اساسی

براساس آخرین گزارش بانک جهانی قیمت اغلب کالاهای صنعتی در سه ماهه اول سال ۲۰۱۷ افزایش یافت در حالی که قیمت جهانی محصولات کشاورزی عموماً پایدار باقی مانده است. پیش بینی می‌شود که قیمت نفت خام از ۴۳ دلار به ازای هر بشکه به میزان ۵۵ دلار در هر بشکه در سال ۲۰۱۷ افزایش یابد. به علت تقاضای بالا در چین و محدودیت‌های عرضه گوناگون از جمله اعتصابات نیروی کار در مورد مس و سیاست‌های محیط زیستی و صادراتی در خصوص نیکل، قیمت فلزات افزایش ۱۶ درصدی داشته است. انتظار می‌رود که قیمت کالاهای کشاورزی، که در سه ماهه اول ۲۰۱۷ به میزان ۱ درصد افزایش یافت، در سال ۲۰۱۷ عموماً پایدار باشد. البته افزایش ملایم قیمت روغن و مواد خام با کاهش قیمت غلات و آشامیدنی‌ها جبران می‌شود.

قیمت کالاها (غیر از نفت) در چهارماهه اول سال ۲۰۱۷، با ۴ درصد افزایش همراه بوده است. افزایش قیمت در گروه کالاهای کشاورزی ۱ درصد می‌باشد. تغییرات در قیمت این گروه کالایی دارای نوسان بوده است به نحوی که قیمت تولیدات گرمسیری و نوشیدنی‌ها در مبدا تولید همراه با افزایش بوده است و قیمت کاکائو ۷ درصد کاهش داشته است. همچنین قیمت مواد خام بعلت اختلالات حمل و نقل ناشی از شرایط جوی با افزایش همراه بوده است. قیمت دانه‌ها در تاثیر افزایش دانه ذرت ۴ درصد افزایش داشته است. قیمت انواع روغن و روغن خوراکی بطور میانگین ۴ درصد افزایش داشته است. قیمت فلزات و بدلیل محدودیت‌های عرضه و افزایش تقاضا ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده است. افزایش قیمت فلزات گرانبها نیز در تغییر سلايق سرمایه‌گذاران این بخش موثر بوده است.

انتظار می‌رود قیمت‌ها در بخش کشاورزی در طول سال ۲۰۱۷ تقریباً ثابت بماند. اما در بخش‌های این گروه تغییرات نسبتاً قابل توجهی وجود داشته باشد. پیش‌بینی می‌شود قیمت غلات با ۳ درصد کاهش همراه باشد. در سال جاری پیش‌بینی‌ها از ماه سپتامبر دارای تغییر نبوده و با توجه به شرایط مساعد رشد محیطی غلات، قیمت دانه‌های اساسی بیشترین رشد را در ۱۵ سال اخیر در بازار بورس تجربه کرده است. با این حال به علت مشکلات عرضه، قیمت روغن خام در آسیای شرقی و آمریکای جنوبی ۳ درصد افزایش خواهد داشت. پیش‌بینی می‌شود قیمت انواع آشامیدنی‌ها در سال ۲۰۱۷، به میزان ۶ درصد کاهش داشته باشد که علت آن افزایش عرضه کاکائو در آفریقای مرکزی است. قیمت مواد خام به علت کاهش تولید

رزین (کائوچوی طبیعی) ۴ درصد افزایش خواهد داشت. با توجه به اینکه چرخه تاثیرات تغییرات آب و هوایی از قبیل ال نینو از سال ۲۰۱۵ متوقف شده است، ریسک پیش‌بینی‌ها در سال ۲۰۱۷-۲۰۱۸ کاهش یافته است. پیش‌بینی بین‌بینی شود قیمت انواع کود ۱ درصد افزایش یابد اما همچنان عرضه بخوبی صورت می‌گیرد. کلید کاهش ریسک در بخش کشاورزی سیاست‌های حمایتی دولت‌ها و کاهش قیمت سوخت می‌باشد.

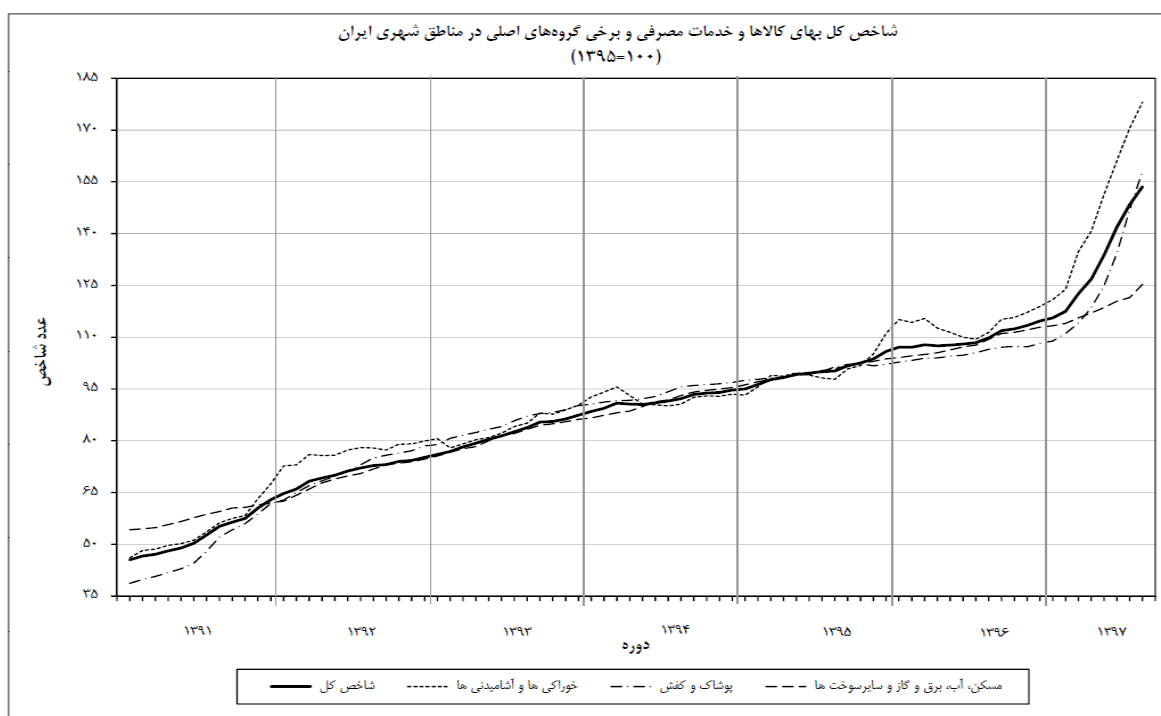
عملکرد کارگروه تنظیم بازار

تجارب موجود در زمینه قیمت‌گذاری و تنظیم بازار کالاها و خدمات در ایران و سایر کشورها نشان می‌دهد دخالت کالایی مستقیم دولت در این زمینه در اغلب موارد دارای کارایی مناسبی نبوده و ضمن ایجاد برخی رانت‌ها، بر تخصیص بهینه منابع و انگیزه رقابت تاثیر منفی داشته است. هر چند در برنامه‌های چهارم و پنجم توسعه، رویکرد کاهش مداخله دولت در این زمینه مورد توجه بوده است با این حال به دلیل حساسیت‌های موجود در زمینه کنترل تورم از یک سو و حمایت از تولیدکنندگان از سوی دیگر، دولت کماکان نقش مهمی در تعیین قیمت و مداخله مستقیم کالایی برای تنظیم بازار داشته است.

بررسی اجمالی مصوبات کارگروه تنظیم بازار در سال‌های اخیر نشان می‌دهد رویکرد اصلی تصمیمات اتخاذ شده در کارگروه مذکور رفع مشکلات ایجاد شده به صورت مقطعی و کوتاه‌مدت بوده و عملاً برنامه بلندمدت و راهبردی برای کاهش مداخله دولت و تنظیم مناسب بازار و پیش‌بینی آینده وجود نداشته است.

شایان ذکر است براساس ماده (۲۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به منظور تنظیم مناسب بازار، افزایش سطح رقابت، ارتقای بهره‌وری شبکه توزیع و شفاف‌سازی فرآیند توزیع کالا و خدمات، دولت مکلف شده است با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی، قیمت‌گذاری را به کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی یارانه‌ای و ضروری محدود کند. در این راستا و براساس تبصره ذیل ماده مذکور، پیش‌نویس دستورالعمل مربوط تهیه گردید با این حال به خاطر برخی ابهامات و قوانین متعدد موجود در زمینه قیمت‌گذاری فرآیند تصویب آن متوقف شده است و کارگروه تنظیم بازار به استناد مفاد تبصره (۳) قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی بر کلیه قیمت‌گذاری‌های انجام شده از سوی مراجع مربوط در قالب اولویت گروه کالایی ۱ و ۲ نظارت و مداخله می‌نماید.

نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی طی سال‌های ۹۰ الی ۱۳۹۷

*ماخذ: بانک مرکزی، رقم سال ۱۳۹۷ مربوط به ۱۲ ماهه منتهی به آبان ماه سال مزبور است.

۳-۶- شاخص خرید تضمینی کالاهای داخلی

قیمت‌گذاری و خرید تضمینی محصولات اساسی کشاورزی یکی از مهمترین سیاست‌های حمایتی اعمال شده از سوی دولت در سال‌های گذشته بوده و نقش مؤثری در جهت دادن به الگوی کشت و بهره‌برداری از اراضی کشاورزی داشته است. با تصویب قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۶۸ و اصلاحیه‌های بعدی آن دولت بطور رسمی نقش مؤثری در تنظیم بازار محصولات کشاورزی به عهده گرفت. بر این اساس ابتدا محصولات اساسی زراعی و سپس محصولات باغی و دامی تحت پوشش این قانون قرار گرفته اند. تاکید بر رشد قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی متناسب با نرخ تورم در سال‌های اخیر سبب ایجاد اختلاف نسبتاً زیادی بین قیمت‌های داخلی و قیمت‌های جهانی و مداخله گسترده دولت برای خرید تضمینی محصولات مشمول گردیده که بار مالی و ضرر و زیان قابل توجهی را به همراه داشته است.

خرید تضمینی گندم

خرید تضمینی گندم با توجه به نقش و اهمیت آن در امنیت غذایی و تامین انرژی سرانه روزانه مورد توجه ویژه بوده و میزان آن متناسب با تولید داخلی نوسان داشته است به طوری که از ۲ میلیون تن در سال ۱۳۹۱ به حدود ۱۱/۵ میلیون تن در سال ۱۳۹۵ رسیده است. در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ نیز علی‌رغم کاهش میزان خرید تضمینی، تولید گندم در حد تامین نیازهای کشور محقق گردیده و به حدود ۹/۵ میلیون تن در سال ۱۳۹۷ رسیده است.

عملکرد خرید تضمینی گندم در سالهای ۹۷-۱۳۹۱

سال	قیمت خرید تضمینی (کیلو/ریال)	مقدار خرید (هزار تن)	ارزش گندم (میلیارد ریال)
۱۳۹۱	۴۲۰۰	۲۰۴۴	۸۸۲۳
۱۳۹۲	۸۰۰۰	۴۸۲۲	۳۹۱۰۴
۱۳۹۳	۱۰۵۰۰	۶۷۱۶	۷۱۲۲۶
۱۳۹۴	۱۱۵۵۰	۸۰۸۲	۹۴۰۹۹
۱۳۹۵	۱۲۷۰۵	۱۱۵۲۰	۱۴۷۰۷۸
۱۳۹۶	۱۳۰۰۰	۸۸۷۲	۱۱۵۹۳۲
۱۳۹۷	۱۳۰۰۰	۹۴۶۵	۱۲۵۶۰۰
۱۳۹۸	۱۷۰۰۰	۷۷۱۵	۱۳۳۶۵۰

با توجه به حمایت‌های صورت گرفته و رشد تولید داخلی، میزان واردات گندم در سال‌های اخیر به شدت کاهش یافته و واردات صرفاً توسط بخش خصوصی به منظور اختلاط با گندم داخلی به صورت محدود صورت گرفته و میزان واردات شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران در سالهای ۹۷-۱۳۹۵ صفر بوده است.

سیاست قیمت تضمینی

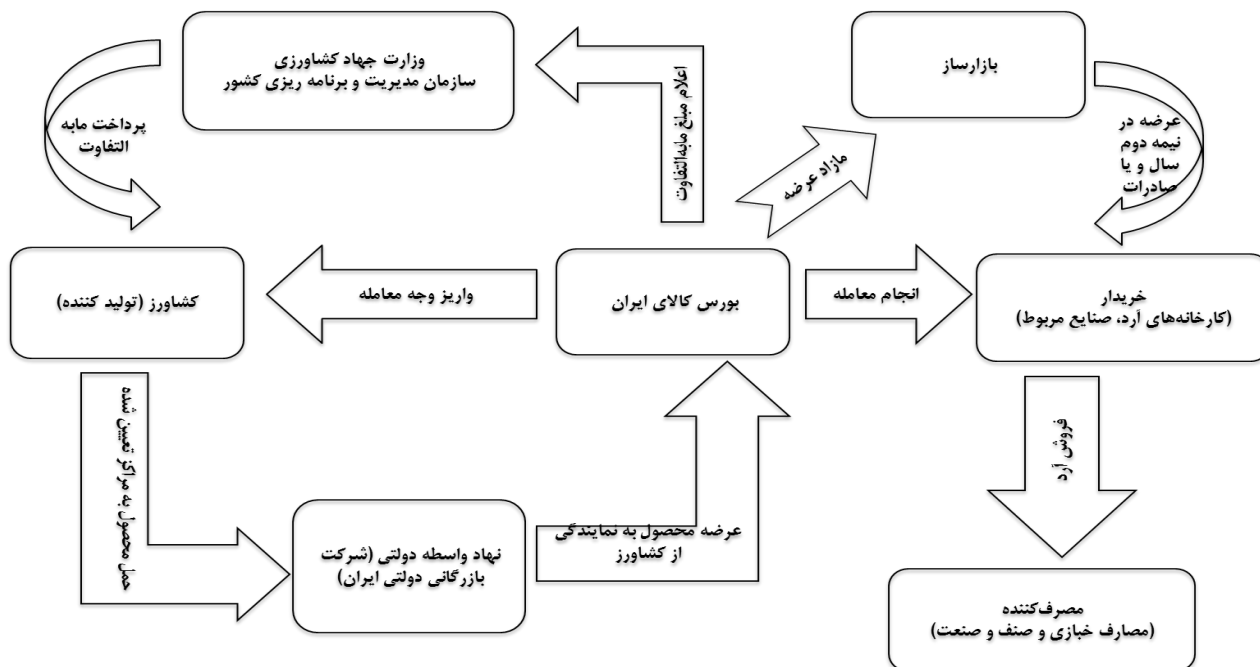
در راستای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع اجرای سیاست قیمت تضمینی و به منظور کاهش مداخله مستقیم دولت در خرید تضمینی محصولات کشاورزی، برای اولین بار در سال ۱۳۹۴ محصولات ذرت و جو استانهای خوزستان و کرمانشاه در بورس کالای ایران عرضه گردید. با عنایت به موفقیت اجرای سیاست قیمت تضمینی محصولات ذرت استان خوزستان و جو استان کرمانشاه موضوع ماده (۳۳) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی دامنه اجرای این سیاست برای این دو محصول برای سال زراعی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ به کل کشور تعمیم داده شد که این موضوع هم باعث صرفه‌جویی در هزینه‌های دولت و هم باعث ایجاد شفافیت در معاملات و

افزایش استاندارد محصولات خریداری شده گردید. در این راستا در سال ۱۳۹۵ به میزان ۱۱۴۷ هزار تن جو و ۵۷۰ هزارتن ذرت در بورس کالا معامله شده است. عملکرد سیاست مذکور در سال ۱۳۹۶ نیز به شرح جدول زیر است:

عملکرد سیاست قیمت تضمینی جو و ذرت ۱۳۹۶ (میلیارد ریال)

نام محصول	مقدار (هزار تن)	مابه‌التفاوت قیمت	هزینه‌های تبعی	جمع بار مالی
جو	۳۳۳	۴۰۷	۸۳	۴۹۰
ذرت	۶۵۱	۷۷۷	۱۶۳	۹۴۰
جمع		۱.۱۸۴	۲۴۶	۱.۴۳۰

نمای کلی فرآیند اجرایی ماده ۳۳ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی در خصوص گندم

اهم دستاوردهای اجرای سیاست قیمت تضمینی در عرصه ملی

افزایش شفافیت و آمار فعالیت کشاورزان و امکان هدفمند نمودن حمایتها
ارتقای استاندارد و کیفیت محصولات داخلی و جلوگیری از اخلاص در نظام قیمت بازار
ورود و فعالیت بخش خصوصی جهت خرید مستقیم محصولات کشاورزان
کاهش بار مالی و ضرر و زیان دولت

برنامه عملیاتی ساماندهی چای کشور

عدم وجود تعامل سازنده بین عناصر مهم زنجیره صنعت چای شامل چایکاران، کارخانه‌های چای و تجار و بازرگانان به همراه ضعف دانش فنی بهره برداران و عدم اجرای صحیح عملیات به‌زراعی در باغ‌های چای، ضعف در فرآوری و بازاریابی چای خشک تولیدی و نبودن تبلیغات مناسب برای ترویج مصرف چای داخلی، مهمترین مشکلات موجود در این حوزه می‌باشد. بیه منظور از برون رفت از وضعیت موجود، برنامه عملیاتی ساماندهی چای کشور به شرح زیر در برنامه‌های سالانه سازمان چای کشور مورد توجه قرار گرفته است:

الف- اجرای عملیات بهزراعی:

تجارب نشان داده است انجام عملیات هرس، تاثیر به سزایی در افزایش توان بوته برای باردهی و بهبود قابل توجه کیفیت برگ سبز و در نهایت چای خشک دارد. در این راستا عملیات به زراعی با تاکید بر انجام عملیات هرس کف بر و کمر بر، در سطح ۲۱ هزار هکتار طی یک برنامه پنج ساله در دست اجرا است.

ب- اصلاح ساختار کارخانه های چای سازی

در حال حاضر ۱۸۲ کارخانه چای سازی در دو استان گیلان و مازندران وجود دارد که از این تعداد ۱۵۹ کارخانه فعال می باشند. در این طرح سعی شده تا در قالب برنامه اصلاح ساختار انرژی در کارخانه های چای سازی به عنوان یکی از مهم ترین زیر ساخت های این صنعت اقدام شود. در این راستا تجهیز و نوسازی سیستم مصرف سوخت (تغییر سوخت از گازوئیل به گاز) و نوسازی و نصب تجهیزات مدرن فرآوری در کارخانه های چای در اولویت می باشد.

ج- بهبود بازاریابی و ترویج مصرف چای داخلی

برنامه سازی در شبکه های ملی و استانی، فرهنگ سازی عمومی، برندسازی و برگزاری نمایشگاه چای در کشور از مهمترین اقداماتی است که در راستای تغییر ذائقه مصرف کنندگان چای به مصرف چای داخلی و بهبود وضعیت بازاریابی چای خشک تولید داخلی نقش موثری در بهبود قدرت رقابت پذیری و حمایت از تولید داخلی داشته و جزو اولویت های توسعه این حوزه می باشد. شایان ذکر است ساماندهی تولید و انجام عملیات بهزراعی در سطح باغات چای و کمک به ایجاد و افزایش سرمایه صندوق توسعه صنعت چای کشور، سبب بهبود کمی و کیفی تولید برگ سبز چای گردیده است.

عملکرد خرید تضمینی برگ سبز چای طی سال های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸

سال	برگ سبز چای درجه یک	برگ سبز چای درجه دو	جمع (هزار تن)	یارانه سهم دولت (میلیارد ریال)
۱۳۹۲	۳۱,۸۴۶	۴۸,۵۱۶	۸۰,۳۶۲	۲۳۹
۱۳۹۳	۳۱,۱۴۳	۳۳,۹۰۸	۶۵,۰۵۱	۶۰۳
۱۳۹۴	۳۲,۳۹۹	۵۴,۴۲۹	۸۶,۸۲۸	۹۱۴
۱۳۹۵	۴۰,۰۵۹	۹۹,۱۶۹	۱۳۹,۲۲۸	۱,۴۵۴
۱۳۹۶	۳۸,۱۷۰	۷۰,۰۲۰	۱۰۸,۱۹۰	۱,۲۱۸
۱۳۹۷	۳۹,۹۸۳	۷۲,۷۵۳	۱۱۲,۷۳۶	۱,۲۶۶
۱۳۹۸	۵۷,۲۱۵	۶۹,۵۳۸	۱۲۶,۷۵۳	۱,۴۶۵

۳-۷- شاخص آموزش نانوایان و بهسازی و نوسازی واحدهای نانوایی

به منظور بهبود کیفیت نان و ارتقای سلامت و بهداشت جامعه، همزمان با اجرای قانون هدفمند کردن یارانه ها، بهسازی و نوسازی نانوایی ها و آموزش نانوایان مورد توجه قرار گرفته و در این راستا تا پایان سال ۱۳۹۷ از ۵۴۰۰۰ واحد نانوایی که در برنامه بهسازی قرار گرفته اند تعداد ۳۶۲۴۱ واحد (۶۷ درصد کل اهداف مصوب) بهسازی شده است. همچنین تعداد واحدهای تولید نان صنعتی بهره برداری شده طی سال های ۹۵-۱۳۸۸ برابر ۲۵ واحد به ظرفیت تولید ۱۰۴۵ تن در روز با سرمایه گذاری ۳۵۶۰ میلیارد ریال است که با توجه به قیمت تمام شده بالا و عدم استقبال مصرف کنندگان، اغلب پایین تر از ظرفیت اسمی فعالیت می کنند و فعالیت بهینه اقتصادی واحدهای مزبور منوط به کاهش و حذف مداخله دولت در تعیین قیمت نان و رقابتی شدن حوزه گندم، آرد و نان می باشد.

۳-۸- شاخص امکانات و تأسیسات نگهداری و ذخیره‌سازی کالاها

با توجه به اعتبارات اختصاص داده شده از محل طرحهای تملک دارای‌های سرمایه‌ای و کمکهای فنی و اعتباری، در حال حاضر امکانات مناسبی برای ذخیره سازی و نگهداری گندم در کشور وجود داشته به طوری که براساس آخرین اطلاعات دریافتی، تعداد سیلوهای استاندارد و سایر مراکز نگهداری دولتی و خصوصی برابر ۷۳۰ مرکز و ظرفیت آنها برابر ۲۰/۶ میلیون تن شامل ۵/۴ میلیون تن در بخش دولتی و ۱۵/۲ میلیون تن در بخش غیردولتی می‌باشد که با توجه به نیاز کشور، ضرورتی به ایجاد واحدهای جدید و توسعه ظرفیت وجود نداشته و اعتبارات پرداختی صرفاً برای تکمیل سیلوهای باقیمانده و نگهداری مراکز موجود می‌باشد.

ظرفیت و تعداد سیلوهای استاندارد نگهداری کالاهای اساسی تا پایان سال ۱۳۹۷ (ظرفیت هزار تن)

جمع کل		خصوصی		دولتی		وضعیت	نوع تأسیسات
ظرفیت	تعداد	ظرفیت	تعداد	ظرفیت	تعداد		
۴۴۸۳	۱۴۵	۲۱۳۸	۷۵	۲۳۴۵	۷۰	استاندارد (بلندمدت)	سیلوهای بتنی
۹۶۰۱	۳۰۵	۹۱۹۶	۲۹۶	۴۰۵	۹		سیلوهای فلزی
۳۱۹۱	۱۵۰	۲۵۵۱	۱۲۲	۶۴۰	۲۸		انبارهای مکانیزه
۱۷۲۸۵	۶۰۰	۱۳۸۸۵	۴۹۳	۳۳۹۰	۱۰۷	جمع سیلوهای بلندمدت	
۱۱۷۷	۹۷	۷۹۹	۷۱	۳۷۸	۲۶	کوتاه مدت	انبارهای ساده و نیمه مکانیزه
۲۲۰۲	۳۳	۵۶۲	۱۵	۱۶۴۰	۱۸		انبارهای چادری
۳۳۷۹	۱۳۰	۱۳۶۱	۸۶	۲۰۱۸	۴۴	جمع سیلوهای کوتاه مدت	
۲۰۶۵۴	۷۳۰	۱۵۲۴۶	۵۷۹	۵۴۰۸	۱۵۱	جمع کل	

۳-۹- صادرات و واردات

۳-۹-۱- حوزه صادرات

صادرات غیر نفتی بدون احتساب میعانات گازی طی شش ماهه ۱۳۹۸

ارزش: میلیون دلار وزن: هزار تن

درصد تغییرات		شش ماهه ۱۳۹۷		شش ماهه ۱۳۹۸		صادرات بدون احتساب میعانات گازی
وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	
۳۲	-۲	۵۲۴۵۸	۲۰۹۷۳	۶۹۱۳۵	۲۰۴۹۶	

منبع: آمار گمرک ج.ا.

اقدام عمده صادراتی

جدول ذیل ده قلم عمده صادراتی به تفکیک کدهای ۸ رقمی طی شش ماهه سال جاری را نشان می‌دهد همچنین درصد تغییرات ارزش نسبت به شش ماهه سال ۱۳۹۷ نیز قابل مشاهده می‌باشد. همانگونه که ملاحظه می‌شود میعانات گازی همچنان بالاترین سهم ارزشی از کل صادرات را دارا می‌باشد.

ده قلم عمده صادراتی به تفکیک کدهای ۸ رقمی طی شش ماهه ۱۳۹۷

درصد تغییرات		صادرات شش ماهه ۱۳۹۸			عنوان کالاها	کد تعرفه	رتبه در شش ماهه ۱۳۹۸
وزن	ارزش	درصد سهم ارزشی از کل صادرات	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)			
۱۰۰	۱۰۰	۱۵.۸	۱۳۵۰۳	۳۳۱۱	گاز طبیعی مایع شده	۲۷۱۱۱۱۹۰	۱
-۶	-۶	۳.۹	۱۶۴۳	۸۲۴	سایر روغن های سبک و فرآورده ها بجز بنزین	۲۷۱۰۱۲۹۰	۳
-۱۳	-۲۳	۳.۹	۱۸۱۷	۸۱۶	پروپان مایع شده	۲۷۱۱۱۲۹۰	۲
۷۰	-۹	۳.۰	۳۱۰۳	۶۲۸	متانول	۲۹۰۵۱۱۰۰	۵
۱۳	-۱۳	۲.۵	۵۷۴	۵۱۸	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۹۴٪	۳۹۰۱۱۰۳۰	۴
-۱۹	۲۵	۲.۲	۱۵۰۷	۴۴۲	قیرنفت	۲۷۱۳۲۰۰۰	۶
-۸۱	-۸۲	۲.۲	۸۷۴	۴۵۲	میعانات گازی	۲۷۰۹۰۰۱۰	۷
۹	-۲۰	۲.۰	۴۵۷	۴۱۸	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۳۹۰۱۲۰۲۰	۸
-۱۲	-۱۸	۲.۰	۸۸۱	۴۱۷	بوتان مایع شده	۲۷۱۱۱۳۹۰	۹
۱۰۲	۸۱	۲.۰	۱۰۸۹	۴۱۴	شمش از آهن و فولاد غیرممزوج	۷۲۰۷۱۲۹۰	۱۰
۷۳	۱۳	۳۹.۴	۲۵۴۴۷	۸۲۵۹	جمع ده قلم		

منبع: آمار گمرک ج.ا.

بازارهای هدف صادراتی:

چین، عراق، ترکیه، امارات و افغانستان مهمترین شرکای تجاری ج.ا. ایران در زمینه صادرات کالا و خدمات محسوب می شوند.

درصد تغییرات		شش ماهه ۱۳۹۷		شش ماهه ۱۳۹۸			نام کشور	رتبه در شش ماهه ۱۳۹۸
وزن	ارزش	وزن	ارزش	درصد سهم ارزشی	وزن	ارزش		
۴۲	۱۰	۱۳۷۰۳	۴۶۳۳	۲۴.۴	۱۹۴۲۸	۵۱۰۶	چین	۱
۲۰	۲	۹۶۱۸	۴۵۶۴	۲۲.۳	۱۱۵۲۴	۴۶۶۳	عراق	۲
۸۷۷	۲۶۱	۹۷۱	۷۰۷	۱۲.۲	۹۴۹۱	۲۵۵۲	ترکیه	۳
-۴۵	-۴۲	۸۹۸۴	۴۰۵۸	۱۱.۲	۴۹۲۸	۲۳۵۶	امارات متحده عربی	۴
-۱۱	-۳۵	۳۲۲۲	۱۶۶۷	۵.۱	۲۸۵۴	۱۰۷۶	افغانستان	۵
-۱۶	-۴۵	۴۸۰۹	۱۲۵۵	۳.۳	۴۰۱۹	۶۹۵	هند	۶
۲	-۱۵	۱۲۵۷	۵۷۲	۲.۳	۱۲۸۴	۴۸۵	پاکستان	۷
۳۲	۳۲	۸۸۰	۳۳۰	۲.۱	۱۱۶۴	۴۳۶	اندونزی	۸
-۱۰	-۲۸	۹۷۶	۴۵۷	۱.۶	۸۷۷	۳۳۷	تایلند	۹
-۶۷	-۶۸	۱۶۰۰	۸۴۴	۱.۳	۵۲۰	۲۷۱	جمهوری کره	۱۰
-۷	-۵۰	۱۲۱۲	۴۴۴	۱.۱	۱۱۲۶	۲۲۱	عمان	۱۱
۳۲۴	۱۹۵	۲۴۴	۷۳	۱.۰	۱۰۳۵	۲۱۶	ارمنستان	۱۲
۶۴	۱۷	۲۹۹	۱۷۱	۱.۰	۴۹۰	۲۰۱	آذربایجان	۱۳
۶۹	۳۰	۲۱۳	۱۱۸	۰.۷	۳۵۹	۱۵۴	فدراسیون روسیه	۱۴
۴۵	-۳۰	۳۲۵	۱۹۱	۰.۶	۴۷۳	۱۳۴	ترکمنستان	۱۵
-۲۳	-۱۶	۷۱۸	۱۳۹	۰.۶	۵۵۱	۱۱۶	قطر	۱۶

درصد تغییرات		شش ماهه ۱۳۹۷		شش ماهه ۱۳۹۸			نام کشور	رتبه در شش ماهه ۱۳۹۸
وزن	ارزش	وزن	ارزش	درصد سهم ارزشی	وزن	ارزش		
۱۱۹	۵۹	۲۳۸	۶۸	۰.۵	۵۲۱	۱۰.۸	ازبکستان	۱۷
-۳۱	-۴۳	۳۷۳	۱۸۷	۰.۵	۲۵۶	۱۰.۶	ایتالیا	۱۸
۳۶۳	۲۷۵۱	۶۰	۴	۰.۵	۲۷۸	۱۰.۴	غنا	۱۹
-۱۵	-۳۸	۱۸۱۱	۱۴۱	۰.۴	۱۵۲۵	۸۸	کویت	۲۰
۲۲	-۶	۵۱۵۱۴	۲۰۶۲۲	۹۳	۶۲۷۱۳	۱۹۴۱۳	جمع بیست کشور	

منبع: آمار گمرک ج.ا.ا.

۳-۹-۲- حوزه واردات

آمار واردات کالا طی شش ماهه ۱۳۹۸

ارزش: میلیون دلار وزن: هزار تن

درصد تغییرات		شش ماهه ۱۳۹۷		شش ماهه ۱۳۹۸	
وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش
۰.۴	-۵.۵	۱۶۵۰۰	۲۲۴۵۹	۱۶۵۶۷	۲۱۲۲۱

ماخذ: آمار گمرک ج.ا.ا.

واردات کشور طی شش ماهه نخست ۱۳۹۷ از نظر وزنی ۱۶۵۰۰ هزار تن و از نظر ارزشی معادل ۲۲۴۵۹ میلیون دلار بوده است شایان ذکر است واردات کشور طی شش ماهه نخست سال جاری به لحاظ وزنی معادل ۱۶۵۶۷ هزار تن و به لحاظ ارزشی معادل ۲۱۲۲۱ میلیون دلار می باشد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۰.۴ درصد از لحاظ وزن افزایش و ۵.۵ درصد از نظر ارزش کاهش داشته است.

واردات طی شش ماهه ۱۳۹۸ به تفکیک کالاهای مصرفی . واسطه ای . سرمایه ای

ارزش: میلیون دلار		وزن: هزار تن		شش ماهه ۱۳۹۷		شش ماهه ۱۳۹۸		گروه کالا
درصد تغییرات		سهام ارزشی شش ماهه ۹۸٪		وزن	ارزش	وزن	ارزش	
وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	
۱۷	۶	۸۹	۶۸	۱۲۵۱۸	۱۳۵۲۲	۱۴۶۷۱	۱۴۳۷۸	واسطه‌ای
۲	۳	۹	۱۸	۱۵۲۷	۳۷۲۱	۱۵۵۴	۳۸۴۴	مصرفی
-۲۵	-۱۵	۱	۱۳	۲۸۰	۳۲۷۱	۲۱۱	۲۷۹۵	سرمایه‌ای
-۹۴	-۹۰	۱	۱	۲۱۷۵	۱۹۴۵	۱۳۱	۲۰۴	سایر
۰	-۶	۱۰۰	۱۰۰	۱۶۵۰۰	۲۲۴۵۹	۱۶۵۶۷	۲۱۲۲۱	جمع کل

ماخذ: سیستم TIS بر اساس آمار مقدماتی گمرک ج.ا.ایران

کالاهای واسطه‌ای بیشترین سهم به لحاظ وزنی و ارزشی را از واردات کل کشور دارا می‌باشد . سهم وزنی این کالاها معادل ۸۹ درصد و سهم ارزشی آن معادل ۶۸ درصد می‌باشد. پس از آن کالاهای مصرفی بالاترین سهم ارزشی را به خود اختصاص می‌دهند.

ده قلم عمده وارداتی در شش ماهه ۱۳۹۸

درصد تغییرات		واردات طی شش ماهه ۱۳۹۸			عنوان کالاها	کد تعرفه	رتبه در شش ماهه ۱۳۹۸
وزن	ارزش	درصد سهم ارزشی از کل واردات	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)			
۴	۷	۴.۷	۹۳۸	۹۹۷	برنج	۱۰۰۶۳۰۰۰	۱
-۲	۵	۴.۷	۴۰۱۰	۹۹۲	ذرت دامی	۱۰۰۵۹۰۱۰	۲
۵۷	۱۸۰	۳.۸	۸۲	۷۹۷	الکترودهای زغالی برای کوره ها	۸۵۴۵۱۱۰۰	۳
-۱۳	-۲۲	۲.۶	۱۲۷۲	۵۴۷	لوبیای سویا	۱۲۰۱۹۰۰۰	۴
۱۰.۸	۱۰.۸	۲.۱	۱۰۱۶	۴۵۰	کنجاله سویا	۲۳۰۴۰۰۰۰	۵
۱۰۵.۹	۷۶.۹	۱.۷	۱۰۱۹	۳۵۸	شکر تصفیه نشده کننده از نیشکر	۱۷۰۱۱۳۰۰	۶
۳۸	۶۷	۱.۷	۱۳۴۷	۳۵۲	جو به استثنای بذر	۱۰۰۳۹۰۰۰	۷
۹۰	۸۵	۱.۷	۴۴۰	۳۵۱	روغن دانه آفتابگردان، روغن گلرنگ یا زعفران کاذب	۱۵۱۲۱۱۰۰	۸
۱۲۸	۴۸	۱.۶	۱	۳۴۳	گوشی تلفن همراه	۸۵۱۷۱۲۱۰	۹
۴۴	۳۸	۱.۴	۷۲	۲۹۵	سایر قطعات بی استخوان منجمداز نوع گاو	۰۲۰۲۳۰۹۰	۱۰
۲۳	۳۸	۲۵.۸	۱۰۱۹۶	۵۴۸۱	جمع ده قلم		

منبع: آمار گمرک ج.ا.ایران

مهمترین مبادی واردات طی شش ماهه سال ۱۳۹۸

ارزش: میلیون دلار وزن: هزار تن

رتبه	نام کشور	شش ماهه ۱۳۹۸		شش ماهه ۱۳۹۷		درصد تغییرات
		ارزش	وزن	درصد سهم ارزشی از کل واردات	ارزش	
۱	چین	۵۳۰۴	۱۸۷۱	۲۵	۵۴۵۹	۱۶۹۱
۲	امارات متحده عربی	۳۷۸۰	۱۸۰۷	۱۷.۸	۲۵۵۱	۱۱۴۶
۳	ترکیه	۲۶۱۸	۲۷۵۵	۱۲.۳	۱۱۰۶	۵۹۴
۴	هند	۲۱۲۷	۱۹۶۹	۱۰	۱۳۷۳	۱۰۳۲
۵	آلمان	۱۰۱۳	۳۵۳	۴.۸	۱۱۶۶	۳۹۸
۶	سوئیس	۶۰۸	۹۸۰	۲.۹	۱۰۶۶	۱۹۸۱
۷	فدراسیون روسیه	۵۸۱	۱۳۴۱	۲.۷	۶۳۳	۷۴۴
۸	هلند	۵۶۰	۱۱۷۵	۲.۶	۵۲۶	۱۱۵۹
۹	جمهوری کره	۴۵۳	۱۰۸	۲.۱	۱۴۳۳	۵۲۶
۱۰	ایتالیا	۴۳۷	۱۱۳	۲.۱	۵۱۲	۷۰
۱۱	انگلستان	۲۸۱	۸۰۸	۱.۸	۴۵۹	۱۱۷۰
۱۲	سنگاپور	۳۰۲	۹۲۳	۱.۴	۴۸۳	۱۲۸۳
۱۳	برزیل	۲۵۸	۲۴۸	۱.۲	۲۶۶	۳۸۵
۱۴	پاکستان	۲۴۱	۲۱۷	۱.۱	۱۸۱	۱۷۹
۱۵	اتریش	۲۰۷	۴۵۳	۱.۰	۲۲۵	۲۶۶
۱۶	فرانسه	۱۸۷	۱۲	۰.۹	۶۸۱	۴۷
۱۷	مالزی	۱۵۶	۱۱۵	۰.۷	۱۵۱	۱۲۶
۱۸	اسپانیا	۱۴۴	۳۹	۰.۷	۲۲۱	۱۹۵
۱۹	بلژیک	۱۱۰	۱۶	۰.۵	۲۲۲	۲۹
۲۰	سوئد	۱۰۶	۸	۰.۵	۲۰۸	۴۱
	جمع بیست کشور	۱۹۵۷۳	۱۵۳۰۹	۹۲.۲	۱۸۹۲۱	۱۳۰۶۳

منبع: آمار گمرک ج.ا.

مهمترین شرکای تجاری ایران از منظر واردات به ترتیب کشورهای چین، امارات متحده عربی، ترکیه، هند و آلمان می‌باشند. چنانچه در جدول فوق‌الذکر نیز قابل مشاهده است واردات به لحاظ ارزشی از جمع ۲۰ کشور مذکور حدود ۳ درصد و به لحاظ وزنی حدود ۱۷ درصد افزایش یافته است.

◀ فرش دستباف:

صنعت فرش دستباف به عنوان یک فعالیت مکمل مشاغل کشاورزی و روستایی بوده، که با توجه به تعداد قابل توجه شاغلین و سهم ناچیز ارزش افزوده فرش در اقتصاد ملی، صنعتی بسیار حایز اهمیت محسوب می‌گردد. از کل تولید فرش در هر سال قریب به ۶۵ درصد آن صادر می‌شود و در مقایسه با صادرات سایر کالاها در جایگاه بسیار مناسبی قرار دارد. صادرات فرش ایران علی‌رغم همه عوامل از جمله تحریمها، کاهش تقاضای جهانی فرش و افزایش کالاهای جانشین و مکمل از سال ۱۳۹۲ تاکنون به طور متوسط سالانه حدود ۳۰۰ میلیون دلار بوده است بگونه‌ای که ایران در صدر صادرکنندگان فرش جهان قرار داشته و رقبایی همچون هند و پاکستان در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

شرکای تجاری ایران که صادرات فرش به آنها انجام می پذیرد به ترتیب عبارتند از آمریکا، آلمان، امارات متحده عربی، لبنان، پاکستان، انگلستان و ژاپن.

در سال ۱۳۹۵ میزان صادرات فرش معادل مبلغ ۳۶۰ میلیون دلار بوده است و در مقایسه با صادرات این محصول در سال ۱۳۹۴ که معادل مبلغ ۲۹۰ میلیون دلار بوده، رشدی به میزان ۲۳/۸ درصد را نشان می دهد. سال ۱۳۹۶ میزان صادرات فرش ایران به مبلغی بالغ بر ۴۲۴ میلیون دلار رسیده است که رشدی معادل ۱۷/۹ درصد نسبت به سال ۱۳۹۵ داشته است. در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۲۰۳ میلیون دلار می باشد. در شش ماهه نخست سال جاری میزان صادرات فرش ۳۶/۵ میلیون دلار بوده است درحالیکه در شش ماهه مشابه سال قبل این رقم معادل ۱۴۴ میلیون دلار بوده است که به لحاظ ارزشی معادل ۷۴ درصد کاهش داشته است. شایان ذکر است به لحاظ وزنی نیز صادرات فرش دستباف در بازه شش ماه سال جاری به سال گذشته بالغ بر ۴۶ درصد کاهش داشته است.

صادرات فرش به کشور آمریکا در سایه توافقات برجام در سال ۱۳۹۶ معادل ۹/۳ میلیون دلار بوده است که صادرات این محصول در دو سال گذشته به کشور آمریکا به صفر رسیده است.

◀ امور گمرکی:

در حال حاضر گمرک جمهوری اسلامی ایران دارای ۱۴۰ گمرک فعال به تفکیک ۷۵ حوزه نظارت و اداره گمرک، ۱۳ فرودگاه، ۲۷ بازارچه مرزی، ۱۸ منطقه ویژه اقتصادی و ۷ منطقه آزاد تجاری- صنعتی می باشد. عمده ترین شاخص ها در سنجش کارایی خدمات گمرکی عبارتند از کاهش زمان و کاهش هزینه در انجام امور بر همین اساس و با توجه به مهندسی مجدد صورت پذیرفته در فرآیندهای گمرکی که از سال ۱۳۹۱ آغاز گردید انجام امور از دستی به الکترونیکی تغییر یافت که در نتیجه ایجاد سامانه جامع گمرکی تمامی رویه ها به صورت هوشمند انجام می گردند. بر اساس آخرین گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۷، رتبه جمهوری اسلامی ایران در شاخص لجستیک گمرکی با بهبود ۱۸ پله ای از رتبه ۱۱۴ در سال ۲۰۱۴ به رتبه ۹۶ در سال ۲۰۱۶ ارتقاء و رتبه آن در شاخص ادراک فساد ۵ رتبه بهبود یافت. همچنین گزارش بانک جهانی از بررسی وضعیت شاخص «کسب و کار» نشان می دهد، ایران در بین ۱۹۰ کشور دنیا در سال ۲۰۱۷، در جایگاه ۱۲۰ قرار دارد که تنها اصلاح ثبت شده در گزارش سال ۲۰۱۷ برای ایران، بهبود و توسعه پنجره واحد تجاری بوده که بر اساس آن تبعات در کاهش اندک زمان صادرات و واردات قابل مشاهده است هرچند با توجه به بهبود سایر کشورها در این موضوع، رتبه ایران در نماگر تجارت فرامرزی از ۱۶۷ به رتبه ۱۷۰ در سال ۲۰۱۷ تنزل یافته است.

◀ ۱۰-۳- تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی و تمرکز و انجام امور تامین مالی خارجی:

وضعیت تامین مالی و سرمایه گذاری مصوب خارجی

ارزش میلیون دلار		فعالیت
۱۳۹۸ (شش ماهه)	۱۳۹۷	
۱۴۰۰	۵۰۰۰	تجهیز سرمایه گذاری مستقیم خارجی
۰	۱۴۹	تجهیز منابع مالی خارجی
۴	۷	تسهیل و توسعه زیر ساخت های هماهنگی روابط اقتصادی خارجی (تعداد توافقتنامه)

◀ ۱۱-۳- مهم ترین اولویت های بخش بازرگانی و خدمات مالی در لایحه بودجه ۱۳۹۹ کل کشور

- ایجاد و گسترش بسترهای تجاری، انعقاد پیمان ها و قراردادهای دو یا چند جانبه برای دسترسی به بازارهای صادراتی با اولویت ۱۵ کشور همسایه، انجام اقدامات حمایتی در جهت توسعه صادرات غیرنفتی به کشورهای هدف، تقویت تشکل های صادراتی تخصصی، حمایت از تشکیل و توسعه شرکتهای بزرگ صادراتی و شرکت های مدیریت صادرات و تشکیل کنسرسیوم های بین المللی، حمایت از تشکیل واحدهای خدماتی متنوع تجارت خارجی

- جلب سرمایه گذاری خارجی و رفع موانع جذب آن با اولویت کشورهای صاحب تکنولوژی و نوآوری با رویکرد توسعه صادرات و انتقال فناوری به منظور گسترش بهره وری دانش بنیان حوزه هایی که قابلیت جذب بالا دارد
- عملیاتی نمودن کاهش مبادی ورودی کم فعالیت
- تجهیز گمرکات به دستگاه های کنترلی پیشرفته از طریق خرید و نصب دستگاه های پرتونگاری
- ایجاد زیرساخت های الکترونیک در گمرکات کشور از طریق اجراء راه اندازی سامانه جامع گمرکی، ایجاد پنجره واحد الکترونیکی، سیستم مدیریت ریسک هوشمند، اظهار الکترونیکی کالا، درب خروج کالا، سیستم وب بنیاد.
- تسهیل در صدور مجوزها و سایر فرایندهای مربوط و ایجاد پنجره واحد جهت ارائه خدمات.
- نظارت بر بازار و برنامه ریزی تامین و توزیع کالاهای اساسی نظیر گندم، برنج، روغن خام و شکر
- تأمین منابع مالی لازم برای واردات و ذخیره سازی کالاهای اساسی و استقرار کامل سامانه نظارتی برای رصد کردن گردش وجوه و کالا.
- تدوین طرح جامع ساماندهی گندم، آرد و نان با هدف ایجاد رقابت و کاهش بار مالی و ضرر و زیان دولت.
- تدوین طرح های جامع ساماندهی زنجیره ارزش محصولات اساسی با رویکرد کاهش مداخله دولت و ایجاد ارزش افزوده.
- واگذاری هر چه بیشتر امور تصدی گری به تشکل های صنفی تولیدی، توزیعی و خدماتی، اتحادیه ها و تعاونی ها و همچنین تشکل های مردم نهاد حمایت از مصرف کننده.
- ایجاد تغییرات اساسی در سازوکار مبادله محصولات بخش به منظور به حداقل رساندن واسطه گری غیر ضرور و بهره مندی هرچه بیشتر کشاورزان.
- کاهش قابل توجه آثار بودجه ای ایفای نقش دولت در تضمین خرید محصولات کشاورزی با استفاده از ظرفیتهای ماده ۳۳ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی و بند الف ماده ۳۲ قانون برنامه ششم توسعه.
- اقتصادی نمودن اندازه واحدهای تولیدی کشاورزی از طریق افزایش حاشیه سود کشاورزان، ساماندهی نهاده ها و تنظیم بازار کالاهای کشاورزی و گسترش زنجیره ارزش در بخش.
- پیاده سازی الگوی مناسب کشت و هدایت نمودن حمایتها از تولیدکنندگان به رعایت این الگو.

◀ ۵- منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰											
عنوان دستگاه مجری: گمرک جمهوری اسلامی ایران										شماره طبقه بندی درآمد	
شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۵۰۰											
میلیون ریال											
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمدها، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷			مصوب ۱۳۹۸			برآورد ۱۳۹۹			پیش بینی ۱۴۰۰
		عمومی	اختصاصی	سایر	عمومی	اختصاصی	سایر	عمومی	اختصاصی	سایر	
۱۱۰۴۰۱	حقوق ورودی سایر کالاها (موضوع بند "ب" ماده ۱۵ آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی)۱	۱۶۶,۰۹۰,۰۵۲	۵,۲۲۸,۰۰۰	۰	۲۶۹,۱۴۹,۹۹۷	۶,۵۰۳,۰۰۰	۰	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۴,۹۰۰,۰۰۰	۰	۴,۹۰۰,۰۰۰
۱۱۰۴۰۲	حقوق ورودی خودرو	۱۲,۲۹۸,۰۲۹	۰	۰	۵۶,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۱۱۰۴۰۳	حقوق ورودی دستگاه های اجرایی (جمعی-خرجی)۱	۵۰۵,۲۳۷	۰	۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۱۱۰۴۰۶	ثبت معافیت ها و تخفیفات گمرکی به نرخ صفر (جمعی-خرجی)	۵,۴۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۱۱۰۴۰۸	حقوق ورودی موضوع ماده (۲) قانون مدیریت حمل و نقل سوخت (جمعی-خرجی)۱	۷,۳۲۹,۹۷۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۱۱۰۴۰۹	استرداد حقوق ورودی کالاهای وارداتی موضوع بند "ب" تبصره (۷)	۱,۱۵۰,۰۰۰	۰	۰	۱	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۱۵۰۱۳۹	درآمد موضوع ماده (۱۲) آیین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماندها	۳۳۹,۸۰۸	۰	۰	۲۵۰,۰۰۰	۰	۰	۳۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۳۶	درآمد حاصل از اخذ مابه التفاوت کالاهای وارداتی کشاورزی	۳۲,۸۰۶	۰	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۷۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۳۲	درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات میوه و سبزیجات و سموم کشاورزی	۷۶۴,۲۱۷	۰	۰	۸۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۳۵	درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات گوشت قرمز و مرغ	۴۱۸,۹۱۹	۰	۰	۶۰۰,۰۰۰	۰	۰	۵۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۴۵	درآمد حاصل از افزایش ۴٪ عوارض واردات کالاها و محصولات فرهنگی	۱۲۵,۷۶۲	۰	۰	۲۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۴۸	درآمد حاصل از افزایش واردات خودروهای سواری به میزان ۵٪ قیمت روی کشتی	۸۴۲,۷۳۵	۰	۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۱۶۰۱۵۸	درآمد حاصل از اخذ مابه التفاوت از روغن خام و دانه های روغنی و شکر وارداتی	۲۸,۳۴۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۶۱	درآمد حاصل از اسکن هر کامیون توسط دستگاه های کنترل پرتو نگاری	۴۵۴,۸۴۰	۰	۰	۹۰۰,۰۰۰	۰	۰	۹۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۷۷	درآمد حاصل از وضع عوارض صادراتی بر مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین موضوع ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر	۱۰۸,۰۰۶	۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۰	۵۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۸۰	درآمد حاصل از ورود کالاها توسط ملوانان شناورهای دریایی سنتی با ظرفیت کمتر از ۵۰۰ تن	۲۳,۱۱۳	۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۰	۴۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۸۱	درآمد حاصل از وضع عوارض از افزایش ۱۰٪ ارزش گمرکی خودروهای بنزین سوز	۱,۲۳۳,۸۴۹	۰	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۱۶۰۱۸۸	درآمد حاصل از افزایش ۱۰٪ به عوارض گمرکی و سود بازرگانی واردات لوازم آرایشی و بهداشتی	۱۲۰,۸۵۰	۰	۰	۱۶۰,۰۰۰	۰	۰	۵۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۴۰۱۱۲	درآمد حاصل از خدمات گمرکی	۸۶۹,۵۰۸	۰	۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۰	۰	۱,۶۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
۱۶۰۱۰۱	درآمدهای متفرقه	۱,۵۶۸,۷۱۶	۰	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰
جمع		۱۹۹,۲۱۴,۷۷۳	۵,۲۲۸,۰۰۰	۰	۳۳۵,۲۶۰,۰۰۱	۶,۵۰۳,۰۰۰	۰	۲۱۲,۵۵۰,۰۰۷	۴,۹۰۰,۰۰۰	۰	۴,۹۰۰,۰۰۰

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال پایه ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان توسعه تجارت ایران								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۷۱۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۶۰۱۲۴	درآمد حاصل از کارمزد ثبت سفارش	۲,۴۳۱,۱۱۷		۲,۴۰۰,۰۰۰		۲,۴۰۰,۰۰۰		۲,۴۰۰,۰۰۰	
۱۳۰۳۰۱	درآمدهای حاصل از اجاره ساختمان ها و اراضی...	۱۳۶,۶۳۷		۲۰۰,۰۰۰		۲۰۰,۰۰۰		۲۰۰,۰۰۰	
جمع		۲,۵۶۷,۷۵۴	۰	۲,۶۰۰,۰۰۰	۰	۲,۶۰۰,۰۰۰	۰	۲,۶۰۰,۰۰۰	۰

فرم شماره 2: برآورد منابع دستگاه مجری در سال پایه ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: مرکز توسعه تجارت الکترونیکی								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۷۳۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۴۰۱۴۲	درآمد حاصل از صدور گواهی الکترونیکی	۲۷,۰۰۰		۲۰,۰۰۰		۲۵,۰۰۰		۳۵,۰۰۰	
۱۴۰۱۶۲	درآمد حاصل از خدمات تجارت الکترونیکی	۰		۵,۰۰۰		۳۰,۰۰۰		۳۰,۰۰۰	
جمع		۲۷,۰۰۰	۰	۲۵,۰۰۰	۰	۶۵,۰۰۰	۰	۶۵,۰۰۰	۰

فرم شماره ۳ برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان   شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: 266500

برآورد ۱۳۹۹	برآورد سال ۱۳۹۹										مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سختی عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه‌بندی	
	جمع		سایر هزینه ها		اجتناب ناپذیر			هزینه‌های پرسنی					قیمت تمام شده			مقدار						
	جمع کل	عمومی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی			عمومی	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸				عملکرد ۱۳۹۷
۷۲,۶۰۰	۶۶,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	۱,۰۱۴	+	+	+	۴,۸۵۰	+	+	+	۶۰,۱۳۷	+	+	۵,۵۰۰	+	+	۱۲	+	+	خدمت	توسعه دولت الکترونیک	۱۰۲۰۱۳۰۰۰
۷۲,۶۰۰	۶۶,۰۰۰	۶۶,۰۰۰	۱,۰۱۴	+	+	+	۴,۸۵۰	+	+	+	۶۰,۱۳۷	+	+	۵,۵۰۰	+	+	۱۲	+	+	خدمت	ارایه خدمات الکترونیکی	۱/۰۰۲E+۰۹
۱۹۳,۶۰۰	۱۷۶,۰۰۰	۱۷۶,۰۰۰	۲,۷۰۳	+	+	+	۱۲,۹۳۲	+	+	+	۱۶۰,۳۶۵	۲۲۰,۰۸۷	۱۶۳,۳۲۹	۹۹۴/۴	۱۲۴۳/۴	۹۸۹/۹	۱۷۷	۱۷۷	۱۶۵	تعداد	اصلاح و بهبود نظام توزیع	۱/۳۰۵E+۰۹
۱۹۳,۶۰۰	۱۷۶,۰۰۰	۱۷۶,۰۰۰	۲,۷۰۳	+	+	+	۱۲,۹۳۲	+	+	+	۱۶۰,۳۶۵	۲۲۰,۰۸۷	۱۶۳,۳۲۹	۹۹۴/۴	۱۲۴۳/۴	۹۸۹/۹	۱۷۷	۱۷۷	۱۶۵	تعداد	نظارت و پایش تولید، تامین، توزیع و تعیین قیمت کالاها و تعرفه خدمات	۱/۳۰۵E+۰۹
۳۱۷,۸۰۰	۱۹۸,۰۰۰	۱۹۸,۰۰۰	۳,۰۴۱	+	+	+	۱۴,۵۴۹	+	+	+	۱۸۰,۴۱۱	۱۱۸,۵۰۹	۸۷,۹۴۶	۰/۳	۰/۲	۰/۳	۷۷۵,۵۴۰	۷۰۴,۰۴۰	۳۳۹,۴۷۱	پرونده	بازرسی کالاها و خدمات عمومی	۱/۳۰۵E+۰۹
۴۳,۵۶۰	۳۹,۶۰۰	۳۹,۶۰۰	۶۰۸	+	+	+	۲,۹۱۰	+	+	+	۳۶,۰۸۲	۲۳,۷۰۲	۱۷,۵۸۹	۷۳/۳۳	۴۳/۸۹	۲۶/۲۱	۵۴۰	۵۴۰	۶۷۱	تعداد	اعطای گواهی نامه و تندیس رعایت حقوق مصرف کنندگان	۱/۳۰۵E+۰۹
۸۷,۱۲۰	۷۹,۲۰۰	۷۹,۲۰۰	۱,۲۱۶	+	+	+	۵,۸۱۹	+	+	+	۷۲,۱۶۴	۴۷,۴۰۳	۳۵,۱۷۹	۰/۱۸	۰/۱۲	۱/۳۹	۴۳۰,۰۰۰	۳۹۰,۰۰۰	۲۵,۳۰۰	پرونده	بازرسی و مشارکت در کشف و مبارزه با قاچاق و تشکیل پرونده	۱/۳۰۵E+۰۹
۸۷,۱۲۰	۷۹,۲۰۰	۷۹,۲۰۰	۱,۲۱۶	+	+	+	۵,۸۱۹	+	+	+	۷۲,۱۶۴	۴۷,۴۰۳	۳۵,۱۷۹	۰/۲۳	۰/۱۵	۰/۱۱	۳۴۵,۰۰۰	۳۱۳,۵۰۰	۳۱۳,۵۰۰	پرونده	رسیدگی به تخلفات و امور تعزیرات و گزارشهای خاص دریافتی و تشکیل پرونده	۱/۳۰۵E+۰۹
۴۸۴,۰۰۰	۴۴۰,۰۰۰	۴۴۰,۰۰۰	۶,۷۵۷	+	+	+	۳۲,۳۳۰	+	+	+	۴۰۰,۹۱۳	۳۳۸,۵۹۶	۲۵۱,۲۷۵	جمع								

فرم شماره (۳): برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: گمرک جمهوری اسلامی ایران

شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۵۰۰

میلیون ریال

پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															هدف کل	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی				
	جمع																					
	سایر هزینه ها			اجتناب پذیر			هزینه های پرسنلی			هدف کمی												
	جمع کل	سایر	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	سایر	اختصاصی	عمومی	قیمت تمام شده	مقدار	نسبت عملکرد								
											برآورد ۱۳۹۹	مجموع ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۹	برآورد ۱۳۹۹	مجموع ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۹						
۱,۰۳۹,۱۲۰	۹۵۶,۴۰۰	۰	۳۳۹,۲۰۰	۷۷۷,۲۰۰	۹۴,۵۸۳	۶,۶۰۰	۳۳,۷۰۰	۴,۰۲۵	۰	۱۱۱,۹۱۷	۷۱۶,۵۷۵	۱,۱۸۷,۳۵۰	۹۴۲,۹۷۶	۳۴/۵۳۰۶۲۹۹۴	۳۳/۴۹۹۳۳۲۸۸	۳۶/۱۳۳۹	۳۸,۹۸۸	۳۵,۴۴۴	۳۵,۴۴۴	هزار نفر مسافر	انجام تشریفات گمرکی مسافران	۱۳۰۵۰۰۱۰۰۰
۹۴۲,۳۶۰	۸۷۶,۷۰۱	۰	۲۱۰,۱۰۰	۶۶۶,۶۰۱	۸۶,۷۰۱	۶,۰۵۰	۲۰,۸۰۸	۳,۶۹۰	۰	۱۰۲,۵۹۱	۶۵۶,۸۶۱	۱,۰۲۴,۳۶۱	۸۲۱,۷۳۰	۲۲/۳۸۶۲۱۲۶	۲۸/۸۹۰۰۰۸۱۳	۲۳/۱۸۹۳	۲۸,۹۸۸	۲۵,۴۴۴	۲۵,۴۴۴	هزار نفر کنترل	انجام تشریفات گمرکی ورود و خروج مسافر	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۱۶۲,۰۸۹	۱۲۲,۳۲۶	۲/۰۴۴۲۰۸۷۴	۳/۶۰۰۱۳۳۷۵	۳/۳۴۹۰	۳۸,۹۸۸	۲۵,۴۴۴	۲۵,۴۴۴	هزار نفر کنترل	راهبری انجام تشریفات گمرکی ورود و خروج مسافر	
۶,۸۶۴,۱۲۰	۶,۸۹۰,۳۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۱,۶۵۰,۶۰۰	۴,۹۳۹,۶۰۰	۷۰,۹۸۰۵	۱۷۴,۳۰۰	۲۰۳,۲۶۶	۶۷,۱۳۸	۳۰۰,۰۰۰	۷۳۷,۱۹۹	۴,۶۹۸,۱۲۳	۵,۸۷۱,۳۵۳	۴,۳۳۹,۰۰۱	۱/۴۲۳۹۹۳۷۹۳	۱/۴۲۹۰۶۸۶۶۶	-/۹۹۶۰	۴,۸۲۵,۰۹۱	۴,۱۰۷,۰۸۰	۴,۳۸۶,۴۴۶	ارزش کالا (میلیارد ریال)	انجام تشریفات گمرکی کالاها	۱۳۰۵۰۰۲۰۰
۲,۳۳۲,۷۲۰	۲,۱۲۶,۳۹۶	۰	۴۶۶,۲۰۰	۱,۶۶۰,۱۹۶	۳۳۸,۴۰۲	۶۲,۱۰۰	۴۱,۶۱۶	۲۷,۳۷۹	۰	۱۹۶,۱۸۲	۱,۵۷۰,۷۱۷	۱,۳۴۲,۸۸۰	۱,۱۸۹,۳۸۸	۳/۵۱۴۰۳۳۲۵	۲/۱۷۴۱۲۶۱۳۸	۲/۱۷۴۴	۶۰,۱۶۹۱	۶۴,۶۶۲	۵۶۹,۹۹۲	تعداد اظهارنامه	ترخیص کالای صادره	
۲,۸۱۲,۰۰۰	۳,۱۵۹,۵۰۴	۳۰۰,۰۰۰	۷۳۱,۵۰۰	۲,۱۲۸,۰۰۴	۳۳۱,۶۶۶	۱۰۱,۷۵۰	۳۶,۰۸۷	۳۳,۳۸۹	۳۰۰,۰۰۰	۳۶۲,۷۶۷	۱,۹۳۲,۸۶۵	۲,۷۴۵,۳۲۶	۱,۷۷۲,۷۳۱	۱۱/۱۹۷۳۶۳۳۴	۱۰/۴۰۳۴۴۴۷	۶/۹۱۴۸	۲۸۲,۱۶۵	۲۶۳,۸۷۰	۲۵۶,۵۱۴	تعداد اظهارنامه	ترخیص کالای وارده	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۱۰۱,۰۵۶	۸۵,۲۰۶	-/۰۰۰۰۱۷۶۹۵۸	-/۱۱۱۳۳۱۸۶۳	-/۱۰۶۰	۸۸۳,۸۵۷	۹۰۴,۵۳۲	۸۰۳,۵۰۶	تعداد اظهارنامه	راهبری تعیین ارزش و تعرفه	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۱۳۷,۵۴۴	۱۲۷,۸۰۸	-/۱۳۳۲۶۰۰۱۷	-/۲۱۵۰۰۱۸۲۱۶	-/۲۳۳۷	۶۰,۱۶۹۱	۶۴,۶۶۲	۵۶۹,۹۹۲	تعداد اظهارنامه	راهبری ترخیص کالای صادره	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۲۷۴,۸۱۱	۲۵۶,۶۱۴	-/۲۸۴۵۸۸۵۲	۱/۰۴۱۶۲۵۹۹	-/۹۹۶۴۹۱۲۴۰	۲۸۲,۱۶۵	۲۶۳,۸۷۰	۲۵۶,۵۱۴	تعداد اظهارنامه	راهبری ترخیص کالای وارده	
۹۰,۰۰۰	۹۰,۰۰۰	۰	۹۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۹۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۱۵۰,۰۰۰	۴۲,۶۰۲	-/۰۰۳۷۱۹۰۰۸۳	-/۰۰۶۸۱۸۱۸۱۸	-/۰۰۱۹۴	۳,۴۲۰,۰۰۰	۲,۲۰۰,۰۰۰	۲,۲۰۰,۰۰۰	تعداد اظهارنامه	کنترل کالاهای وارده و عبوری از طریق نصب هولگرام		
۱,۱۱۴,۸۸۰	۱,۰۳۶,۱۰۰	۰	۳۳۸,۳۰۰	۷۸۷,۸۰۰	۱۰۲,۴۵۵	۷,۱۵۰	۳۴,۵۹۱	۴,۴۶۰	۰	۱۲۱,۳۴۴	۷۶۶,۹۰۰	۸۲۷,۵۶۱	۶۸۱,۶۲۸	۳/۱۶۹۶۱۳۳۸	۲/۸۹۰۰۶۷۷۱۱	۲/۲۷۹۳	۳۳۸,۹۶۱	۳۹۶,۵۱۴	۳۹۹,۰۵۵	تعداد اظهارنامه	ترخیص کالای ترانزیت	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۶۹,۱۶۶	۴۲,۶۰۲	-/۰۰۳۳۳۷۷۹۶	-/۰۰۳۳۳۲۳۸۵۹	-/۱۴۲۵	۳۳۸,۹۶۱	۳۹۶,۵۱۴	۳۹۹,۰۵۵	تعداد اظهارنامه	راهبری ترخیص کالای ترانزیت	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۱۵۴,۶۲۵	۱۲۷,۸۱۰	۵۹۴/۷۷۶۱۱۹۴	۱۱۵۳/۹۱۷۹۱	۹۵۳/۸۰۶	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	واحد گمرکی	راهبری اجرا و توسعه گمرک الکترونیک و یکپارچه با تمرکز بر پنجره واحد بین المللی	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۱۸,۲۶۴	۴۲,۶۰۲	۷۹۷۰	۱۸۱۶/۴	۴,۲۶۰/۲۰۰۰	۱۰	۱۰	۱۰	موافقتنامه	امتداد موافقتنامه ها و تفاهات نامه های دو یا چند جانبه گمرکی	
۱,۸۸۹,۷۲۰	۱,۷۵۳,۴۰۰	۰	۴۲۰,۲۰۰	۱,۳۳۳,۲۰۰	۱۷۳,۴۰۲	۱۲,۱۰۰	۴۱,۶۱۸	۷,۳۷۷	۰	۲۰۰,۱۸۰	۱,۳۱۴,۷۲۳	۱,۶۹۷,۹۲۸	۱,۳۳۰,۶۹۳	۵۲/۱۲۳/۲۳۳۳۳	۴۵/۱۲/۲۲۸۵۷	۷۷۰۰۳۷/۴۳۰۷	۳۳	۳۵	۲۰	سهم ارزش کنشیات گمرک از ارزش کل قاچاق	نظارت بر تشریفات گمرکی کالا	۱۳۰۵۰۱۲۰۰۰
۱,۵۳۴,۶۸۰	۱,۴۳۴,۶۰۰	۰	۳۳۸,۸۰۰	۱,۰۹۰,۸۰۰	۱۴۱,۸۷۴	۹,۹۰۰	۳۴,۰۵۰	۶,۰۲۷	۰	۱۶۷,۸۷۶	۱,۰۷۴,۸۶۳	۱,۰۸۵,۶۰۲	۸۳۸,۳۳۶	-/۰۰۱۸۶۸۰۱۱۷	-/۰۰۲۸۲۷۱۵۵	-/۰۰۱۰۳۸	۷۶,۷۹۸,۱۹۴	۳۸,۳۹۹,۰۹۷	۸۰,۷۸۸,۸۲۷	ارزش کنشیات (میلیون ریال)	جلوگیری از قاچاق کالا و مواد مخدر	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۸۶,۴۴۴	۷۹,۸۲۴	۱۶/۵۹۷۳۵۱۱۵	۲۱/۰۶۳۳۵۲۸۳	۲۲/۷۷۹۵	۴,۸۰۲	۴,۱۰۴	۳,۵۰۵	قهره پرونده	راهبری امور حقوقی و قضایی	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۱۵۲,۶۶۹	۱۱۹,۷۶۲	-/۰۰۶۵۷۱۳۷۸۸	-/۰۰۱۲۱۱۲۵۲۳	-/۰۰۱۰۶۶	۱,۲۱۴,۸۱۷	۱,۲۶۷,۰۱۴	۱,۱۰۲,۵۶۱	تعداد اظهارنامه	راهبری بازرسی و حساسی پس از ترخیص	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۲۹۹,۷۵۱	۲۱۲,۹۱۱	-/۰۰۰۰۳۷۷۸۵	-/۰۰۰۰۷۲۸۵۲۴	-/۰۰۰۲۶۴	۷۶,۷۹۸,۱۹۴	۳۸,۳۹۹,۰۹۷	۸۰,۷۸۸,۸۲۷	ارزش کنشیات (میلیون ریال)	راهبری جلوگیری از قاچاق کالا و مواد مخدر	
۸۵,۷۶۰	۷۹,۷۰۰	۰	۱۹,۱۰۰	۶۰,۶۰۰	۷,۸۸۲	۵۵۰	۱,۸۹۲	۳۳۵	۰	۹,۳۲۶	۵۹,۷۱۵	۹۲,۶۶۲	۷۹,۸۲۴	-/۰۰۶۵۷۱۳۷۸۸	-/۰۰۳۳۳۱۳۱۵۶	-/۰۰۷۲۴	۱,۲۱۴,۸۱۷	۱,۲۶۷,۰۱۴	۱,۱۰۲,۵۶۱	تعداد اظهارنامه	بازرسی اظهارنامه های وارداتی، صادراتی و ترانزیت	
۹,۷۸۰,۰۰۰	۹,۶۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۲,۳۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۹۷۷,۷۹۰	۱۹۳,۰۰۰	۳۳۷,۹۶۴	۷۸,۵۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۵,۲۴۵	۶,۷۲۸,۴۶۰	۸,۷۵۶,۶۳۱	۶,۶۴۳,۶۷۰							جمع		

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: مرکز توسعه تجارت الکترونیکی															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۷۳۰۰				
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹																		
	جمع	عمومی	اجتناب پذیر						بهای تمام شده			مقدار	سنجه عملکرد	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی			
				عمومی			برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۸											
۴۰۷۶۴	۴۰۷۶۴	۷۶۴	۶۰۰۰	۳۴۰۰۰	۳۲۷۶۴	۲۶۵۹۲	۵	۵	۴/۴۳۲	۸۱۵۲/۸	۶۵۵۲/۸	۶۰۰۰	خدمت الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰				
۱۳۰۱۴	۱۳۰۱۴	۵۱۴	۱۵۰۰	۱۱۰۰۰	۹۵۱۴	۸۵۹۲	۱۳۰/۱۴	۹۵/۱۴	۸۵/۹۲	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	تعداد	صدور شناسه انبارها و مراکز نگهداری کالا	۱۰۰۲۰۵۷۰۵۴				
۱۳۵۰۰	۱۳۵۰۰	۲۵۰	۲۲۵۰	۱۱۰۰۰	۱۱۲۵۰	۱۰۰۰۰	۵۴۰	۴۵۰	۴۰۰	۲۵	۲۵	۲۵	خدمت	ارائه خدمات تجارت الکترونیکی	۱۰۰۲۰۵۷۰۵۵				
۱۴۲۵۰	۱۴۲۵۰	.	۲۲۵۰	۱۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	۸۰۰۰	۹/۵	۸	۸	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۰۰۰	تعداد	تخصیص شناسه کالا به گروه های مختلف کالایی	۱۰۰۲۰۵۷۰۸۰				
۲۸۹۳۴	۲۸۹۳۴	۹۳۴	۳۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۳۹۳۴	۱۸۶۱۷	۱/۱۵۷۳۶	۰/۹۶	۰/۹۳۰۸۵	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۰۰۰۰	گواهی	برنامه توسعه زیرساخت کلید عمومی و امنیت تجاری	۱۳۰۵۰۰۸۰۰۰				
۷۳۰۰	۷۳۰۰	.	۸۰۰	۶۵۰۰	۶۰۰۰	۴۸۰۰	۱۸۲۵	۱۵۰۰/۰۰	۱۲۰۰	۴	۴	۴	تعداد	اعطای مجوز بررسی و ممیزی مراکز صدور گواهی الکترونیکی (دولتی و خصوصی)	۱۳۰۵۰۰۸۰۰۳				
۱۳۱۳۴	۱۳۱۳۴	۷۳۴	۱۴۰۰	۱۱۰۰۰	۱۰۷۳۴	۷۸۱۷	۲۶۶۶/۸	۲۱۴۶/۸۰	۱۵۶۳/۴	۵	۵	۵	گزارش	تدوین استانداردها، دستورالعمل ها و معیارهای ارزیابی و بروزرسانی استانداردهای مصوب شده	۱۳۰۵۰۰۸۰۱۷				
۸۵۰۰	۸۵۰۰	۲۰۰	۸۰۰	۷۵۰۰	۷۲۰۰	۶۰۰۰	۱۰۶۲/۵	۱۲۰۰/۰۰	۱۰۰۰	۸	۶	۶	خدمت	صدور گواهی های مربوط به زیرساخت کلید عمومی کشور	۱۳۰۵۰۰۸۰۱۸				
۳۷۹۴۲	۳۷۹۴۲	۵۲۸	۳۰۰۰	۳۴۴۱۴	۲۹۳۰۲	۲۳۰۸۱	۰/۷۵۸۸۴	۰/۵۹	۰/۴۶۱۶۲	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	میلیون ریال	تسهیل تجاری و توسعه تجارت الکترونیک	۱۳۰۵۰۳۰۰۰۰				
۱۱۹۰۰	۱۱۹۰۰	.	۱۹۰۰	۱۰۰۰۰	۹۶۰۰	۵۰۰۰	۱۷۰	۱۶۰/۰۰	۱۰۰	۷۰	۶۰	۵۰	تعداد	تدوین استانداردهای تبادل الکترونیکی اطلاعات تجاری	۱۳۰۵۰۳۰۰۰۳				
۱۴۴۰۰	۱۴۴۰۰	.	۸۰۰	۱۳۶۰۰	۱۱۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲/۸۸	۲/۲۰	۲	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	تعداد	صدور مجوز نماد اعتماد الکترونیکی به کسب و کارهای اینترنتی	۱۳۰۵۰۳۰۰۰۴				
۱۱۶۶۲	۱۱۶۶۲	۵۲۸	۳۰۰	۱۰۸۱۴	۸۷۰۲	۸۰۸۱	۴/۶۵۶۸	۳/۴۸	۳/۲۳۲۴	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	تعداد	رتبه بندی و نظارت بر کسب و کارهای الکترونیکی و بازرگانان	۱۳۰۵۰۳۰۰۰۵				
۱۰۷۶۴۰	۱۰۷۶۴۰	۲۲۲۶	۱۲۰۰۰	۹۳۴۱۴	۸۶۰۰۰	۶۸۲۹۰								جمع					

بالبغ به میلیون ریال

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۲۹۵۳۳۰												عنوان دستگاه مجری: سازمان هدفمندسازی یارانه ها					
مبالغ به میلیون ریال																	
پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی		
	جمع		سایر هزینه‌ها	اجتناب‌ناپذیر	هزینه‌های پرسنلی			بهای تمام شده			مقدار					سنجه عملکرد	
	جمع کل	عمومی	عمومی	عمومی	عمومی			برآورد ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷				
	۱۵۰۷۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۰۹۸۹	۳۴۲۴۰			۹۱۷۷۱	۹۰۰۰۰	۶۸۶۰۰	۵۷۰۸/۳۳	۳۷۰۰	۲۸۵۸/۳۳۳۳			۲۴	۲۴
	۱۵۰۷۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۰۹۸۹	۳۴۲۴۰	۹۱۷۷۱	۹۰۰۰۰	۶۸۶۰۰	۱۴۷۳/۱۲	۱۰۴۶/۵۱	۷۹۷/۶۷۴۴۱۸۶	۹۳	۸۶	۸۶	نفر	برنامه هماهنگی امور هدفمندی یارانه ها	۱۳۰۵۰۱۵۰۰۰
	۱۵۰۷۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۰۹۸۹	۳۴۲۴۰	۹۱۷۷۱	۹۰۰۰۰	۶۸۶۰۰								هماهنگی پرداخت یارانه های نقدی و غیرنقدی به خانوارها	۱۳۰۵۰۱۵۰۰۱
	۱۵۰۷۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۰۹۸۹	۳۴۲۴۰	۹۱۷۷۱	۹۰۰۰۰	۶۸۶۰۰								جمع	

فرم ۳- برآورد اعتبار دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

شماره طبقه بندی دستگاه مجری : ۲۶۶۵۰۰

عنوان دستگاه مجری : سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان

جمع کل (بودجه عمومی)		تملك دارایی سرمایه ای									هزینه ای							هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرائی /		
برآورد ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	برآورد ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹				مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرائی برنامه	برآورد ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹				مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرائی برنامه	مقدار	سنجه عملکرد	شماره طبقه بندی دستگاه سیاستگذار			
			جمع	منابع هدفمندی	سا بر	اختصاصی					عمومی	جمع	منابع هدفمندی ی	سا بر							اختصاصی	عمومی	
																			حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان	۲۶۶۵۰۰			
۷۲,۷۵۰	۶۶,۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۰	۰	۰	۱۵۰	۰	۰	۱	۷۲,۶۰۰	۶۶,۰۰۰	۰	۰	۰	۶۶,۰۰۰	۰	۰	۱	۱۲	خدمت	توسعه دولت الکترونیک	۱۰۲۰۱۳۰۰۰
۱۹۴,۰۰۰	۱۷۶,۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۰	۰	۰	۴۰۰	۷۸۰	۱,۵۱۱	۱	۱۹۳,۶۰۰	۱۷۶,۰۰۰	۰	۰	۰	۱۷۶,۰۰۰	۳۲۰,۰۸۷	۱۶۳,۳۳۹	۱	۱۷۷	تعداد	اصلاح و بهبود نظام توزیع	۱۳۰۵۰۱۱۰۰۰
۲۱۸,۳۵۰	۱۹۸,۴۵۰	۴۵۰	۴۵۰	۰	۰	۰	۴۵۰	۴۲۰	۸۱۳	۱	۲۱۷,۸۰۰	۱۹۸,۰۰۰	۰	۰	۰	۱۹۸,۰۰۰	۱۱۸,۵۰۹	۸۷,۹۴۶	۱	۷۷۵,۵۴۰	پرونده	بازرسی کالاها و خدمات عمومی	۱۳۰۵۰۳۷۰۰۰
۴۸۵,۰۰۰	۴۴۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۰	۰	۰	۱,۰۰۰	۱,۲۰۰	۲,۳۲۴		۴۸۴,۰۰۰	۴۴۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۴۴۰,۰۰۰	۳۳۸,۵۹۶	۲۵۱,۲۷۵				جمع	

فرم ۳- خلاصه اعتبارات دستگاه مجری به تفکیک برنامه‌های اجرایی در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری ۲۰۰۱۰۰:

عنوان دستگاه مجری: سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران

جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای								اعتبارات هزینه‌ای					هدف کمی / پیامد یا		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه‌بندی / دستگاه اجرایی		
	برآورد ۱۳۹۹				مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	مقدار			سنجه عملکرد	
	سایر منابع	پیش‌بینی ۱۴۰۰	جمع	اختصاصی					عمومی	جمع	اختصاصی								عمومی
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران	۲۰۰۱۰۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۳۰۷۷۰	۰	۹۳۰۷۷۰	۷۹۶۲۷۰	۶۷۱۶۰۱	۱	۰	۰	هزار تن	برنامه مدیریت خرید محصولات اساسی کشاورزی	۱۳۰۵۰۱۰۰۰۰
۰	۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۷۹۰۰	۲	۰	۴۰۸۳۳۶	۰	۴۰۸۳۳۶	۳۴۷۴۶۳	۲۹۰۰۰۹	۲	۰	تعاونی / تشکل	برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها و تشکل	۱۳۰۶۰۴۱۰۰۰
۰	۰	۶۱۳۰۰	۶۱۳۰۰	۰	۶۱۳۰۰	۶۰۰۰۰	۲۰۳۳۲۴	۱	۰	۲۷۲۲۲۶	۰	۲۷۲۲۲۶	۲۳۱۶۴۳	۱۹۸۴۲۹	۳	۰	تعداد	برنامه توسعه زیرساخت و نظام های بهره برداری	۱۳۰۶۰۳۷۰۰۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۸۵۰۶۹	۰	۸۵۰۶۹	۷۲۳۸۸	۶۱۰۵۴	۴	۰	نفرو روز	برنامه آموزش مهارتی در حوزه بازرگانی	۱۸۰۲۰۰۵۰۰۰
		۷۶۳۰۰	۷۶۳۰۰	۰	۷۶۳۰۰	۷۵۰۰۰	۲۱۰۲۲۴	۳	۰	۲۵۰۰۶	۰	۱۷۰۱۴۰۱	۱۴۴۷۷۶۴	۱۲۲۱۰۹۳				جمع	

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان چای کشور															شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۵۱۰۰۰-۵				
مبالغ به میلیون ریال		اعتبارات هزینه‌ای										هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی				دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه‌بندی برنامه اجرایی / دستگاه اجرایی		
		اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای					اعتبارات هزینه‌ای					مقدار	سنجه عملکرد	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷				
		پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸							عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه
۱۴۰۰	۱۳۹۹		جمع	عمومی					جمع	عمومی									
۷۸۲۲۰	۷۱۲۹۰						۱	۷۶۲۲۰	۶۹۲۹۰	۶۰۶۰۰	۴۶۸۰۰		۳۱	۲۵/۴	هزار تن	ساماندهی و بهبود تولید و فراوری برگ سبز چای	۱۳۰۵۰۶۰۰۰۰		
۳۰۴۸	۲۷۷۱۶						۳۰۴۸	۲۷۷۱۶	۲۴۴۴۰	۱۸۷۲۰		۳۶۰۰	۲۶۷۰	-	هکتار	ارائه خدمات بهزرایی باغات چای ۱۳۰۵۰۶۰۰۰۴			
۲۶۶۷۷	۲۴۲۵۲						۲۶۶۷۷	۲۴۲۵۲	۲۱۲۱۰	۱۶۴۸۰		۱۳۷۵۰۰	۱۱۲۷۳۶	-	تن	خرید تضمینی برگ سبز چای ۱۳۰۵۰۶۰۰۰۲			
۳۸۱۱	۳۴۶۵						۳۸۱۱	۳۴۶۵	۳۰۳۰	۲۳۴۰		۴۲۵۰۰	۴۲۰۰۰	-	تعداد	صدور دفترچه چایکاران و ارائه معرفی نامه پرداخت تسهیلات کم بهره و یارانه ای خرید برگ سبز چای ۱۳۰۵۰۶۰۰۰۵			
۱۱۴۳۳	۱۰۳۹۳						۱۱۴۳۳	۱۰۳۹۳	۹۰۹۰	۷۰۲۰		۳۱۰۰۰	۲۵۳۶۶	-	تن	ارزیابی کیفی و ارائه خدمات آزمایشگاهی (حسی) و نظارت بر فراوری تولید چای خشک در کارخانجات ۱۳۰۵۰۶۰۰۰۳			
۳۸۱۱	۳۴۶۴						۳۸۱۱	۳۴۶۴	۳۰۳۰	۲۳۴۰		۲	۲	-	کارخانه	صدور تاییدیه احداث کارخانجات چای ۱۳۰۵۰۶۰۰۰۶			
۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۴۰۰	۷۰۰	۱	.	.	.	.		-	-	-	-		تعمیرات اساسی و تامین تجهیزات و ماشین آلات ۱۳۰۵۰۶۰۰۰۱	
۳۸۱۰۹	۳۴۶۴۶						۳۸۱۰۹	۳۴۶۴۶	۳۰۳۰۰	۲۳۴۰۰		۳۱	۲۵/۴	-	هزار تن	بازاریابی چای داخلی	۱۳۰۵۰۱۷۰۰۰		
۳۸۱۰۹	۳۴۶۴۶						۳۸۱۰۹	۳۴۶۴۶	۳۰۳۰۰	۲۳۴۰۰	۲	۳۱	۲۵/۴	-	هزار تن	بازاریابی و تنظیم بازارچای و تکمیل زنجیره ارزش ۱۳۰۵۰۱۷۰۰۰۱			
۱۲۷۰۳	۱۱۵۴۸						۱۲۷۰۳	۱۱۵۴۸	۱۰۱۰۰	۷۸۰۰		۷۵۰۰	۶۰۰۰	-	نفر-بهره بردار	برنامه آموزش های مهارتی در حوزه بازرگانی	۱۸۰۲۰۶۱۰۰۰		
۱۲۷۰۳	۱۱۵۴۸						۱۲۷۰۳	۱۱۵۴۸	۱۰۱۰۰	۷۸۰۰	۳	۴۵۰۰۰	۳۲۰۰۰	-	نفر-ساعت	افزایش مهارت و توانمندسازی ذینفمان در حوزه چای ۱۸۰۲۰۶۱۰۰۰۳			
۱۲۹۰۳۲	۱۱۷۴۸۴	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۴۰۰	۷۰۰		۱۲۷۰۳۲	۱۱۵۴۸۴	۱۰۱۰۰۰	۷۸۰۰۰					جمع			

فرم شماره (۴): برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه‌های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: گمرک جمهوری اسلامی ایران																		شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۱۰۵۰۰	
میلیون ریال																			
شماره طبقه‌بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاست‌گذار	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی	اولویت اجرای برنامه	مقدار	سنجه عملکرد	اعتبارات هزینه‌ای														جمع کل بودجه عمومی
					برآورد ۱۳۹۸				برآورد ۱۳۹۹				اولویت اجرای برنامه	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷		
					عمومی	اختصاصی	سایر	جمع	عمومی	اختصاصی	سایر	جمع							
پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹				اولویت اجرای برنامه	پیش‌بینی ۱۴۰۰	عملکرد ۱۳۹۷	پیش‌بینی ۱۴۰۰	عملکرد ۱۳۹۷	پیش‌بینی ۱۴۰۰	عملکرد ۱۳۹۷	پیش‌بینی ۱۴۰۰	عملکرد ۱۳۹۷				
۱۳۰۵۰۰۱۰۰۰	برنامه انجام تشریفات گمرکی مسافران	هزار نفر مسافر	۳۵,۴۴۴	۱	۹۴۳,۹۷۶	۱,۱۸۷,۳۵۰										۷۲۷,۲۰۰	۲۲۹,۳۰۰	۰	۹۵۶,۴۰۰
۱۳۰۵۰۰۲۰۰۰	برنامه انجام تشریفات گمرکی کالا	ارزش کالا (میلیارد ریال)	۴,۳۸۶,۴۴۶	۱	۴,۳۶۹,۰۰۱	۵,۸۷۱,۳۵۳	۴,۹۳۹,۶۰۰	۱,۶۵۰,۶۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۶,۸۶۴,۱۶۰	۹,۰۵۱,۱۸۵	۱	۳,۸۳۴,۸۳۰	۱,۹۵۱,۱۸۵	۰	۳,۶۰۰,۰۰۰	۱۸۲,۵۰۰	۹,۰۴۶,۶۶۰	
۱۳۰۵۰۱۳۰۰۰	برنامه نظارت تشریفات گمرکی کالا	سهم ارزش کشفیات گمرک از قاچاق	۳۲/۶۸	۱	۱,۳۳۰,۶۹۳	۱,۶۹۷,۹۲۸	۱,۳۳۲,۲۰۰	۴۲۰,۲۰۰	۰	۱,۷۵۲,۴۰۰	۱,۸۸۶,۷۲۰	۱	۶۸۲,۵۰۰	۵۶,۹۴۴	۰	۵۰۰	۶۵۰,۰۰۰	۲,۵۲۷,۲۰۰	
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	خدمت الکترونیکی	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۳۳,۶۳۱	۱,۹۰۰	۰	۰	۳۳,۶۳۱	۳۳,۶۳۱	
جمع																			
			۶,۶۴۳,۶۷۰		۸,۷۵۶,۶۳۱	۹,۶۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۲,۳۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۹,۶۰۰,۰۰۰	۱۲,۶۴۶,۶۳۱		۴,۵۰۰,۳۳۰	۲,۰۱۰,۰۲۹	۰	۲,۶۰۰,۰۰۰	۶۵۰,۰۰۰	۱۲,۶۴۶,۶۳۱	

عنوان دستگاه مجری: سازمان توسعه تجارت ایران																			شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری: ۱۴۷۱۰۰									
مبالغ به میلیون ریال																												
جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای									اعتبارات هزینه‌ای									هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی		شماره طبقه‌بندی برنامه اجرایی / دستگاه اجرایی				
		پیش‌بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹							پیش‌بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹							مقدار	سنجه عملکرد							
				جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			اولویت اجرای برنامه	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸							عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	
پیش‌بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹																											
وزارت صنعت، معدن و تجارت																												
۶۷۸۰۴۴۰	۶۷۲۷۹۴۰	۲۹۰۰	۲۹۰۰	۰	۰	۰	۲۹۰۰	۲۸۰۰	۶۰۰	۱	۶۷۷۷۵۴۰	۶۷۲۵۰۴۰	۶۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۷۲۵۰۴۰	۴۶۰۰۶۵۳	۵۶۲۷۴۸	۱	۷۰۰۰۰	میلیون دلار	توسعه صادرات کالا و خدمات و مدیریت واردات	۱۳۰۵۰۶۲۰۰۰					
۶۷۸۰۴۴۰	۶۷۲۷۹۴۰	۲۹۰۰	۲۹۰۰	۰	۰	۰	۲۹۰۰	۲۸۰۰	۶۰۰	۱	۶۷۷۷۵۴۰	۶۷۲۵۰۴۰	۶۰۰۰۰۰۰	۰	۰	۷۲۵۰۴۰	۴۶۰۰۶۵۳	۵۶۲۷۴۸				جمع						

فرم شماره 3: برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: مرکز توسعه تجارت الکترونیکی															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۷۳۰۰				
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹										هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه / خروجی					
	جمع	اجتناب ناپذیر عمومی					بهای تمام شده			مقدار	سنجه عملکرد								
			عمومی			برآورد ۱۳۹۹						عملکرد ۱۳۹۸							
۴۰۷۶۴	۴۰۷۶۴	۷۶۴	۶۰۰۰	۳۴۰۰۰	۳۲۷۶۴	۲۶۵۹۲	۵	۵	۴/۴۳۲	۸۱۵۲/۸	۶۵۵۲/۸	۶۰۰۰	خدمت الکترونیکی	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰				
۱۳۰۱۴	۱۳۰۱۴	۵۱۴	۱۵۰۰	۱۱۰۰۰	۹۵۱۴	۸۵۹۲	۱۳۰/۱۴	۹۵/۱۴	۸۵/۹۲	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	تعداد	صدور شناسه انبارها و مراکز نگهداری کالا	۱۰۰۲۰۵۷۰۵۴				
۱۳۵۰۰	۱۳۵۰۰	۲۵۰	۲۲۵۰	۱۱۰۰۰	۱۱۲۵۰	۱۰۰۰۰	۵۴۰	۴۵۰	۴۰۰	۲۵	۲۵	۲۵	خدمت	ارائه خدمات تجارت الکترونیکی	۱۰۰۲۰۵۷۰۵۵				
۱۴۲۵۰	۱۴۲۵۰	.	۲۲۵۰	۱۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	۸۰۰۰	۹/۵	۸	۸	۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۰۰۰	تعداد	تخصیص شناسه کالا به گروه‌های مختلف کالایی	۱۰۰۲۰۵۷۰۸۰				
۲۸۹۳۴	۲۸۹۳۴	۹۳۴	۳۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۳۹۳۴	۱۸۶۱۷	۱/۱۵۷۳۶	۰/۹۶	۰/۹۳۰۸۵	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۰۰۰۰	گواهی	برنامه توسعه زیرساخت کلید عمومی و امنیت تجاری	۱۳۰۵۰۰۸۰۰۰				
۷۳۰۰	۷۳۰۰	.	۸۰۰	۶۵۰۰	۶۰۰۰	۴۸۰۰	۱۸۲۵	۱۵۰۰/۰۰	۱۲۰۰	۴	۴	۴	تعداد	اعطای مجوز بررسی و ممیزی مراکز صدور گواهی الکترونیکی (دولتی و خصوصی)	۱۳۰۵۰۰۸۰۰۳				
۱۳۱۳۴	۱۳۱۳۴	۷۳۴	۱۴۰۰	۱۱۰۰۰	۱۰۷۳۴	۷۸۱۷	۲۶۶۶/۸	۲۱۴۶/۸۰	۱۵۶۳/۴	۵	۵	۵	گزارش	تدوین استانداردها، دستورالعمل‌ها و معیارهای ارزیابی و بروزرسانی استانداردهای مصوب شده	۱۳۰۵۰۰۸۰۱۷				
۸۵۰۰	۸۵۰۰	۲۰۰	۸۰۰	۷۵۰۰	۷۲۰۰	۶۰۰۰	۱۰۶۲/۵	۱۲۰۰/۰۰	۱۰۰۰	۸	۶	۶	خدمت	صدور گواهی‌های مربوط به زیرساخت کلید عمومی کشور	۱۳۰۵۰۰۸۰۱۸				
۳۷۹۴۲	۳۷۹۴۲	۵۲۸	۳۰۰۰	۳۴۴۱۴	۲۹۳۰۲	۲۳۰۸۱	۰/۷۵۸۸۴	۰/۵۹	۰/۴۶۱۶۲	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	میلیون ریال	تسهیل تجاری و توسعه تجارت الکترونیک	۱۳۰۵۰۳۰۰۰۰				
۱۱۹۰۰	۱۱۹۰۰	.	۱۹۰۰	۱۰۰۰۰	۹۶۰۰	۵۰۰۰	۱۷۰	۱۶۰/۰۰	۱۰۰	۷۰	۶۰	۵۰	تعداد	تدوین استانداردهای تبادل الکترونیکی اطلاعات تجاری	۱۳۰۵۰۳۰۰۰۳				
۱۴۴۰۰	۱۴۴۰۰	.	۸۰۰	۱۳۶۰۰	۱۱۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲/۸۸	۲/۲۰	۲	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	تعداد	صدور مجوز نماد اعتماد الکترونیکی به کسب و کارهای اینترنیتی	۱۳۰۵۰۳۰۰۰۴				
۱۱۶۶۲	۱۱۶۶۲	۵۲۸	۳۰۰	۱۰۸۱۴	۸۷۰۲	۸۰۸۱	۴/۶۵۶۸	۳/۴۸	۳/۲۳۲۴	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	تعداد	رتبه بندی و نظارت بر کسب و کارهای الکترونیکی و بازرگانان	۱۳۰۵۰۳۰۰۰۵				
۱۰۷۶۴۰	۱۰۷۶۴۰	۲۲۲۶	۱۲۰۰۰	۹۳۴۱۴	۸۶۰۰۰	۶۸۲۹۰								جمع					

بالبغ به میلیون ریال

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان هدفمندسازی یارانه ها															شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۲۹۵۳۳۰				
مبالغ به میلیون ریال																			
جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای							اعتبارات هزینه ای					هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه اجرایی			
	برآورد پیش بینی ۱۴۰۰		برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹		مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	مقدار			سنتجه عملکرد		
			جمع	عمومی					جمع	عمومی									
																سازمان برنامه و بودجه کشور			
۱۵۳۶۰۰	۱۳۹۹۰۰	۳۹۰۰	۳۹۰۰	۳۹۰۰	۲۰۰۰	۴۰۹۰۰	۱	۱۵۰۷۰۰	۱۳۷۰۰۰	۱۱۲۰۰۰	۹۰۰۰۰	۶۸۶۰۰	۱	۲۴	میلیون خانوار	برنامه هماهنگی امور هدفمندی یارانه ها	۱۳۰۵۰۱۵۰۰۰		
																جمع			

فصل پانزدهم
کشاورزی و
منابع طبیعی

۱- مقدمه

بررسی روند توسعه اقتصادی در نقاط مختلف جهان در طول زمان حاکی از آن است که کشورهای توسعه یافته، با تکیه بر مزیت‌های نسبی توانسته‌اند از ظرفیت‌های داخلی اقتصادی و نیز فرصت‌های موجود در عرصه بین‌المللی به بهترین شکل استفاده کرده و مسیر رشد، توسعه، افزایش درآمد سرانه و بهبود سایر شاخص‌های توسعه‌یافتگی را به طور همزمان دنبال کنند. بررسی روند تاریخی توسعه اقتصادی کشورها نشان می‌دهد که عمده کشورهای توسعه یافته دنیای امروز، کشاورزی را به عنوان بخش زیربنایی توسعه اقتصادی خود انتخاب کرده و با استفاده از ظرفیت‌های فراوان این بخش توانسته‌اند علاوه بر تامین نهاده‌های مناسب برای رشد سایر بخش‌ها، به توسعه سایر بخش‌ها نیز دست یابند؛ بخش کشاورزی در روند رشد و توسعه اقتصادی کشورهای مختلف نقش‌های متعددی بر عهده دارد که از جمله مهم‌ترین آن‌ها می‌توان تامین مواد خام و اولیه مورد نیاز صنایع بالادستی، تامین نهاده‌هایی مانند نیروی کار، مصرف تولیدات سایر بخش‌های صنعتی از قبیل کودها و سموم شیمیایی و ماشین‌آلات کشاورزی، ارزآوری برای کشور و تامین مالی سایر بخش‌های زیربنایی را یاد کرد.

علاوه بر نقش‌های ذکر شده، سلامت و امنیت غذایی یک کشور مستقیماً به تولیدات بخش کشاورزی وابسته است و هر گونه اختلالی در روند تولید این بخش می‌تواند به طور مستقیم امنیت غذایی و حتی سیاسی آن کشور را تهدید کند؛ حساسیت‌های اخیر کشورهای توسعه یافته در مورد مصرف محصولات کشاورزی و مواد غذایی سالم و ارگانیک حاکی از توجه زیاد سیاستگذاران و مصرف‌کنندگان در این کشورها به بحث تولیدات سالم در بخش کشاورزی است. از این رو توجه به تولید سالم و اقتصادی در بخش کشاورزی و توسعه زیرساخت‌های این بخش جهت تولید بیشتر و سالم‌تر، بر اساس مزیت‌های نسبی یک کشور موضوعی است که نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت و باید با یک برنامه‌ریزی اصولی و هماهنگ به سمت آن حرکت کرد.

۲- وضعیت فصل در اسناد فرادستی

۲-۱- شرح وظایف و مأموریت‌ها:

۲-۱-۱- وظایف تفصیلی بخش کشاورزی بر اساس قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی و دستگاه‌های تابعه:

براساس قوانین تشکیل وزارت جهاد کشاورزی، سازمان دامپزشکی کشور، قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، وظایف مربوط به بخش کشاورزی به شرح زیر تبیین شده است:

الف - سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت:

- تعیین سیاست‌ها و راهبردهای مربوط به بخش کشاورزی، توسعه و عمران روستاها و مناطق عشایری و همچنین تنظیم و اجرای برنامه‌های توسعه کشاورزی در چارچوب سیاست‌های توسعه پایدار.
- انجام بررسیها و اقدامات لازم به منظور برنامه‌ریزی تولید و تامین نیاز کشور به محصولات و فرآورده‌های کشاورزی و دامی و توسعه صادرات با رعایت مزیت‌های نسبی در چارچوب سیاست‌های بازرگانی کشور.
- تهیه، تدوین، اجرا و به هنگام‌سازی نظام‌های اطلاع‌رسانی کشاورزی و روستایی و استقرار نظام‌های آماری.
- تهیه استانداردها و ضوابط و برنامه‌ریزی لازم در زمینه تأسیسات و زیرساخت‌های مورد نیاز تولید و تولیدکنندگان بخش کشاورزی.
- نظارت و ارزشیابی عملکرد و فعالیت‌های مؤسسات و شرکت‌های وابسته به وزارتخانه و ایجاد هماهنگی‌های برنامه‌ای و عملیاتی لازم.
- نظارت و ارزشیابی برنامه‌ها، طرح‌ها، فعالیت‌ها و اقدامات در حیطه وظایف وزارت جهاد کشاورزی به منظور سنجش میزان کارایی و اثر بخشی آن‌ها.

ب - امور پژوهش، آموزش و ترویج:

انجام پژوهش‌های کاربردی و توسعه‌ای در زمینه‌های زیر:

- آب و خاک، اصلاح بذر و نهال، اصلاح نژاد، پرورش دام و آبزیان، جنگل و مرتع و آبخیزداری، آفات و بیماری‌های گیاهی و راه‌های مبارزه با آن.

- بهره‌برداری از فنون پیشرفته بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک در بخش کشاورزی، تدوین شیوه‌های مناسب و استفاده از فناوری‌های نوین توسعه کشاورزی و دامی متناسب با شرایط اقلیمی و جغرافیایی کشور.
- افزایش بهره‌وری، کاهش ضایعات و بهبود کیفی تولید محصولات و فرآورده‌های بخش کشاورزی.
- بیماریها، مایه‌ها، سرم‌ها و مواد بیولوژیک لازم برای پیشگیری و مبارزه با بیماریهای دامی، آبزیان و مشترک انسان و دام و تهیه و تولید آنها در کشور.
- حفاظت، جمع‌آوری، ارزیابی، احیا و توسعه ذخایر توارث ژنتیکی، تنوع زیستی گیاهی و ژرم‌پلاسم گیاهان زراعی، باغی، ژنتیکی، دارویی، مرتعی، جنگلی و دام و آبزیان و میکروارگانیزم‌ها و حشرات مفید و زیان‌آور کشاورزی در چارچوب وظایف محول شده.
- مطالعه و تحقیق به منظور توسعه اقتصاد کشاورزی و ارتقای جایگاه آن در اقتصاد ملی و توسعه روستایی و عشایری.
- برنامه‌ریزی و اجرای آموزش‌های علمی - کاربردی و فنی - حرفه‌ای شاغلان بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌های مصوب و همچنین آموزش روش‌ها و فنون نوین کشاورزی و دامداری به تولیدکنندگان مربوط.
- مطالعه، طراحی و بهینه‌سازی الگوها و نظام‌های تولید و بهره‌برداری در بخش کشاورزی و ارزیابی و اصلاح مستمر آنها.
- برنامه‌ریزی و ارائه نتایج پژوهش‌های انجام شده به کارکنان، تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی و نیز شناخت مسائل و مشکلات آنها و اقدام در جهت رفع آن از طریق اجرای برنامه‌های ترویجی.

ج - امور منابع طبیعی و آبخیزداری:

- بررسی و مطالعه جامع حوزه‌های آبخیز کشور به منظور تهیه طرح‌های آبخیزداری و جلوگیری از فرسایش خاک و تهیه برنامه جامع استفاده از اراضی کشاورزی و منابع طبیعی و بهره‌برداری بهینه از این اراضی.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور جلوگیری از تغییر و تبدیل کاربری اراضی کشاورزی و جنگلی.
- حفظ، احیا، گسترش، حمایت و بهره‌برداری صحیح از جنگل‌ها و مراتع طبیعی و دست کاشت کشور و فراهم نمودن زمینه اجرای طرح‌های بزرگ جنگل‌کاری، جنگل‌داری، مرتع‌داری، ایجاد پارک‌های جنگلی و تفرجگاه‌های طبیعی در چارچوب هدف‌ها و سیاست‌های توسعه پایدار و اعمال نظارت‌های لازم.
- برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های آبخیزداری و تثبیت شن‌های روان و بیابان‌زدایی.
- تشخیص و تفکیک حریم قانونی اراضی ملی از مستثنیات اشخاص حقیقی و حقوقی و واگذاری منابع ملی به نام دولت جمهوری اسلامی ایران و اجرای مقررات مربوط به مدیریت و واگذاری اراضی ملی و دولتی در چارچوب قوانین و مقررات موجود.

د - امور زیر بنایی کشاورزی و توسعه روستایی:

- توسعه مکانیزاسیون کشاورزی با توجه به ویژگی‌های اقلیمی و فرهنگی مناطق مختلف و ارائه خدمات حمایتی و فنی مورد نیاز.
- یکپارچه‌سازی اراضی، احداث راه‌های بین مزارع، تجهیز و نوسازی مزارع و باغ‌ها به منظور استفاده مؤثر از منابع و نهاده‌های کشاورزی و ارتقای بهره‌وری در فرآیند تولید با تأکید بر بهبود بهره‌وری از آب.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم در زمینه حفظ و اصلاح خاک و فراهم آوردن موجبات بهره‌برداری مطلوب از آن.
- فراهم آوردن موجبات لازم به منظور افزایش اثر بخشی و بازدهی آبیاری در مزارع و باغ‌ها.
- برنامه‌ریزی برای انتقال آب شبکه‌های ۳ و ۴ و انهار سنتی و قنوات، توزیع و مصرف آب کشاورزی و انجام اقدامات لازم به منظور احداث، توسعه و نگهداری تأسیسات مربوط در چارچوب قوانین موجود.
- انجام وظایف ناشی از اجرای قانون توزیع عادلانه آب - مصوب ۱۳۶۱ - و اصلاحات بعدی آن.
- برنامه‌ریزی و انجام مطالعات لازم به منظور طراحی و اجرای طرح‌های کوچک توسعه منابع آب پس از کسب مجوز لازم از وزارت نیرو.
- برنامه‌ریزی و اقدامات لازم در جهت احداث، نگهداری و بهره‌برداری از بنادر شیلاتی و تأسیسات زیربنایی با رعایت وظایف سایر وزارتخانه‌ها.

- برنامه‌ریزی، اتخاذ تدابیر و پیش‌بینی سازوکارهای لازم به منظور توسعه و عمران روستاها با هماهنگی سایر دستگاهها.
- برنامه‌ریزی و ساماندهی کوچ و اسکان عشایر در چارچوب طرح‌های جامع ناحیه‌ای.
- توسعه و حمایت صنایع کوچک تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌های صنعتی کشور.

ه - امور کشاورزی، دام و آبزیان:

- برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم به منظور افزایش بهره‌وری از عوامل و منابع تولید کشاورزی و دستیابی به الگوهای کشت متناسب با منابع آب در دسترس، ظرفیت‌های تولید و شرایط اقلیمی مناطق مختلف کشور.
- تأمین بهداشت دام و فرآورده‌های مربوط به آن و مبارزه با بیماریهای دامی و مشترک انسان و دام، قرنطینه دام و کنترل بهداشتی کشتارگاه‌ها و نظارت بهداشتی بر مراتع، آبشخورها، محل نگهداری دام، کارخانه‌های تولید خوراک دام و سایر تأسیسات و مراکز تهیه، نگهداری و عرضه فرآورده‌های خام دامی.
- نظارت و کنترل بر تولید، واردات و مصرف مایه‌ها و سایر مواد بیولوژیکی مورد مصرف دامی.
- برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم به منظور ایجاد و گسترش شبکه‌های پیش‌آگاهی و مراقبت، پیشگیری، قرنطینه گیاهی و تشخیص و مبارزه با آفات و بیماریهای عمومی، همگانی و سایر آفات و بیماریهای گیاهی و نظارت بر ورود، تولید، توزیع و مصرف سموم مورد نیاز بخش کشاورزی با رعایت شاخص‌های زیست‌محیطی کشور.
- برنامه‌ریزی و تهیه و اجرای طرح‌های مربوط به حفظ منابع دام، طیور و اصلاح نژاد و بهبود تغذیه دام.
- توسعه کمی و کیفی تولیدات دامی و تدوین و اجرای نظام دامداری کشور و ساماندهی کشتارگاه‌ها.
- برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم در جهت حفظ، احیا و توسعه و بهره‌برداری مناسب از منابع آبی تحت حاکمیت و صلاحیت دولت جمهوری اسلامی ایران و توسعه آبی پروری در کشور.

و - امور حمایتی:

- حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و استفاده از تسهیلات اعتباری بانک کشاورزی و سایر منابع بانکی و تشکیل صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی و روستایی با مشارکت تولیدکنندگان و فراهم آوردن تسهیلات لازم برای تأمین اعتبارات مورد نیاز تولیدکنندگان بخش کشاورزی.
- اجرای سیاست‌ها و روش‌های حمایتی و بیمه‌ای به منظور حمایت از تولیدکنندگان، تولیدات و تأسیسات بخش کشاورزی و پرداخت خسارت به تولیدکنندگان خسارت دیده براساس سیاست‌های اتخاذ شده.
- برنامه‌ریزی و اتخاذ سیاست‌های حمایتی و تشویقی به منظور توسعه و ارتقای فناوری ماشین‌آلات و ادوات بخش کشاورزی در چارچوب سیاست‌های مصوب.
- فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای تأمین و توزیع نهاده‌های کشاورزی و دامی، دارو، سرم و سایر مواد بیولوژیک از طریق بخش غیردولتی و در صورت لزوم توسط وزارتخانه و اعمال نظارت‌های لازم در این زمینه.
- انجام اقدامات لازم به منظور ایجاد شکل‌های غیردولتی مورد نیاز بخش کشاورزی و ارائه خدمات و حمایت‌های مالی و فنی به آنها و اعمال نظارت‌های لازم.
- پیشنهاد برنامه‌های تنظیم بازار محصولات کشاورزی و فرآورده‌های دامی و نیز قیمت تضمینی به منظور حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی به هیئت وزیران و خرید به موقع محصولات کشاورزی.
- فراهم آوردن تسهیلات و امکانات و انجام هماهنگی‌ها و پیگیری‌های لازم برای توسعه صادرات محصولات و فرآورده‌های بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌ها و برنامه‌های بازرگانی کشور.
- اجرای سایر وظایفی که به موجب قوانین و مقررات بر عهده وزارتخانه قرار دارد.

۲-۲- سیاست‌های کلی نظام در بخش کشاورزی

سیاست‌های کلی نظام در بخش کشاورزی (مصوب ۱۳۸۴/۴/۱۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام) به شرح زیر تبیین شده است:

- ماده ۱- توسعه پایدار کشاورزی با حفاظت از منابع طبیعی پایه تولید و صیانت و توانمند سازی منابع انسانی.
- ماده ۲- تأمین امنیت غذایی با تکیه بر تولید از منابع داخلی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی، ارتقاء سطح سلامت غذایی، اصلاح و بهینه نمودن الگوی مصرف و حمایت مؤثر از تولید و صادرات با توجه به مزیت‌های نسبی و خلق مزیت‌های جدید. (از جمله هدفمند نمودن یارانه‌ها در جهت تولید و صادرات)
- ماده ۳- ساماندهی و اصلاح ساختار و نظام بهره‌برداری بخش کشاورزی با رعایت اندازه‌های فنی- اقتصادی واحدهای تولیدی به خصوص تجمع اراضی کوچک و اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و حفظ واحد تولید اقتصادی با توجه به مالکیت اشخاص و تأکید بر جهت‌گیری حمایتی دولت از این سیاست‌ها به ویژه در واگذاری منابع آب و خاک و سایر عوامل تولید متناسب با نوع فعالیت و شرایط مختلف اجتماعی، اقتصادی و اقلیمی مناطق کشور.
- ماده ۴- نوین‌سازی نظام تولید کشاورزی از طریق: تقویت و توسعه تحقیق، آموزش و ترویج کشاورزی بر مبنای دانش نوین و بومی‌سازی فن‌آوری‌های روز، تربیت، حفظ و تجهیز نیروی انسانی مورد نیاز، توسعه و تقویت تعاونی‌ها و سایر تشکلهای اقتصادی، اجتماعی، صنفی و تخصصی با مشارکت آحاد جامعه و رقابتی نمودن فعالیت‌ها در بخش.
- ماده ۵- ارتقاء ضریب بهره‌وری از آب در تولید محصولات کشاورزی و استفاده علمی و بهره‌برداری بهینه از سایر نهادهای تولید.
- ماده ۶- گسترش زیرساختها، ایجاد انگیزه برای جذب و توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی با پوشش مناسب بیمه، کاهش احتمال زیان تولید، اجرای سیاست‌های حمایتی و متعادل کردن سطوح سودآوری کشاورزی با سایر بخشهای اقتصادی.
- ماده ۷- حمایت مؤثر از ساماندهی فرآیند تولید و اصلاح نظام بازار محصولات کشاورزی با هدف بهبود رابطه مبادله بخش با سایر بخشها، افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های تولید، رعایت قیمت تمام شده محصولات اساسی، تأمین درآمد تولیدکنندگان، منافع مصرف کنندگان و بهبود کیفیت مواد و فرآورده‌های مواد غذایی.
- ماده ۸- تخصیص یارانه هدفمند به بخش کشاورزی در جهت تحقق خودکفایی، حمایت از ساخت زیربناها، مراعات معیارهای زیست محیطی، قابلیت انعطاف‌پذیری در شرایط محیطی مختلف و ارتقاء رقابت در بازارهای بین‌المللی.
- ماده ۹- ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستائیان، کشاورزان و عشایر، توسعه پایدار روستاها و مناطق کشاورزی و رفع فقر با تقویت زیرساخت‌های مناسب تولید و تنوع بخشی و گسترش فعالیت‌های مکمل و اقتصادی به ویژه صنایع تبدیلی و روستایی و خدماتی نوین.

۲-۳- سیاست‌های کلی نظام در بخش منابع طبیعی:

سیاست‌های کلی نظام در بخش منابع طبیعی (مصوب ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام) به شرح زیر تبیین شده است:

- ایجاد عزم ملی برای احیای منابع طبیعی تجدید شونده و توسعه پوشش گیاهی برای حفاظت و افزایش بهره‌وری مناسب و سرعت بخشیدن به روند تولید این منابع و ارتقاء بخشیدن به فرهنگ عمومی و جلب مشارکت مردم در این زمینه.
- شناسایی و حفاظت منابع آب و خاک و ذخایر ژنتیکی گیاهی - جانوری، بالا بردن غنای حیاتی خاک‌ها و بهره‌برداری بهینه براساس استعداد منابع و حمایت مؤثر از سرمایه‌گذاری در آن.
- اصلاح نظام بهره‌برداری از منابع طبیعی و مهار عوامل ناپایداری این منابع و تلاش برای حفظ و توسعه آن.
- گسترش تحقیقات کاربردی و فن‌آوری‌های زیست محیطی و ژنتیکی، اصلاح گونه‌های گیاهی و حیوانی متناسب با شرایط محیطی ایران، ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی و تقویت آموزش و نظام اطلاع‌رسانی.

۲-۴- سیاست‌های کلی نظام در بخش منابع آب

سیاست‌های کلی نظام در بخش آب (مصوب ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام) به شرح زیر تبیین شده است:

- ایجاد نظام جامع مدیریت در کل چرخه آب براساس توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوزه‌های آبریز کشور.
- ارتقای بهره‌وری و توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی و سیاسی آب در استحصال و عرضه و نگهداری و مصرف آن.
- افزایش میزان استحصال آب، به حداقل رساندن ضایعات طبیعی و غیرطبیعی آب در کشور از هر طریق ممکن و تدوین برنامه جامع به منظور رعایت تناسب در اجرای طرح‌های سد و آبخیزداری و آبخوانداری و شبکه‌های آبیاری، تجهیز و تسطیح اراضی و استفاده از آب‌های غیرمعارف و ارتقای دانش و فنون تقویت نقش مردم در استحصال و بهره‌برداری.

۲-۵- تکالیف بخش کشاورزی بر اساس سند چشم‌انداز

- تلاش در جهت تحقق عدالت اجتماعی و ایجاد فرصت‌های برابر و ارتقای سطح شاخص‌هایی از قبیل آموزش، سلامت، تأمین غذا، افزایش درآمد سرانه و مبارزه با فساد (بند ۱۲)
- آمایش سرزمین مبتنی بر حفاظت محیط زیست و احیای منابع طبیعی (بند ۱۹)
- تأمین امنیت غذایی با تکیه بر تولید از منابع داخلی و تأکید بر خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی (بند ۳۸)
- توسعه روستاها از طریق ارتقای درآمد و زندگی کشاورزان و رفع فقر و گسترش فعالیت‌های مکمل به ویژه صنایع تبدیلی و کوچک، با تأکید بر اصلاح نظام قیمت‌گذاری محصولات (بند ۴۳)

۳- تصویر کلان فصل کشاورزی و منابع طبیعی

۳-۱- بررسی و تحلیل مهم‌ترین شاخص‌ها و متغیرهای فصل

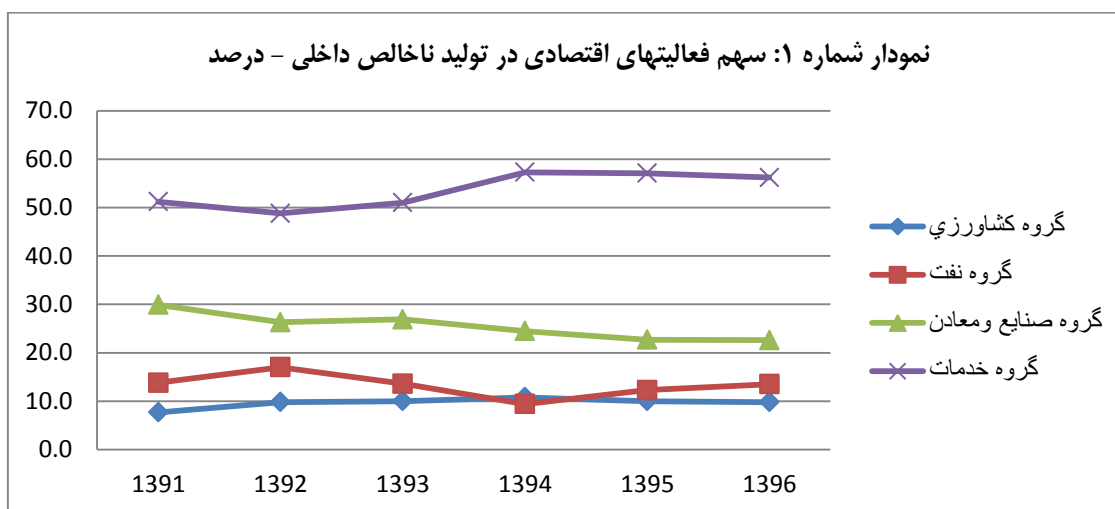
الف- سهم فعالیت‌های اقتصادی در تولید ناخالص داخلی

بررسی‌ها نشان می‌دهند در برنامه پنج ساله پنجم، متوسط سهم گروه کشاورزی در فعالیت‌های اقتصادی کشور برابر ۹/۶۶ درصد، گروه نفت ۱۳/۲ درصد، گروه صنعت و معدن ۲۶/۰۶ درصد و گروه خدمات ۵۳/۰۸ درصد بوده است که این ارقام بیانگر رشد نسبی بخش کشاورزی در طول سالهای برنامه نسبت به سایر بخش‌هاست. همچنین در طی این مدت بیشترین سهم مربوط به گروه خدمات و کمترین سهم مربوط به گروه کشاورزی است. در سال اول برنامه ششم به دلایل متعدد از جمله خشکسالی و ... سهم گروه کشاورزی حدود ۰/۲ درصد کاهش یافته و در مقابل گروه خدمات سهم بیشتری را در میان سایر گروه‌ها به خود اختصاص داده است.

جدول شماره ۱۵: سهم فعالیت‌های اقتصادی در تولید ناخالص داخلی - درصد

سال						به قیمت‌های جاری
۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۹/۸	۱۰	۱۰/۸	۱۰	۹/۸	۷/۷	گروه کشاورزی
۱۳/۵	۱۲/۳	۹/۴	۱۳/۶	۱۷	۱۳/۸	گروه نفت
۲۲/۶	۲۲/۷	۲۴/۵	۲۶/۹	۲۶/۳	۲۹/۹	ومعدن گروه صنایع
۵۶/۲	۵۷/۱	۵۷/۳	۵۱	۴۸/۸	۵۱/۲	گروه خدمات

مآخذ: بانک مرکزی حساب‌های ملی ایران - سری زمانی حساب‌های ملی ایران (۱۳۹۶-۱۳۸۳) بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰

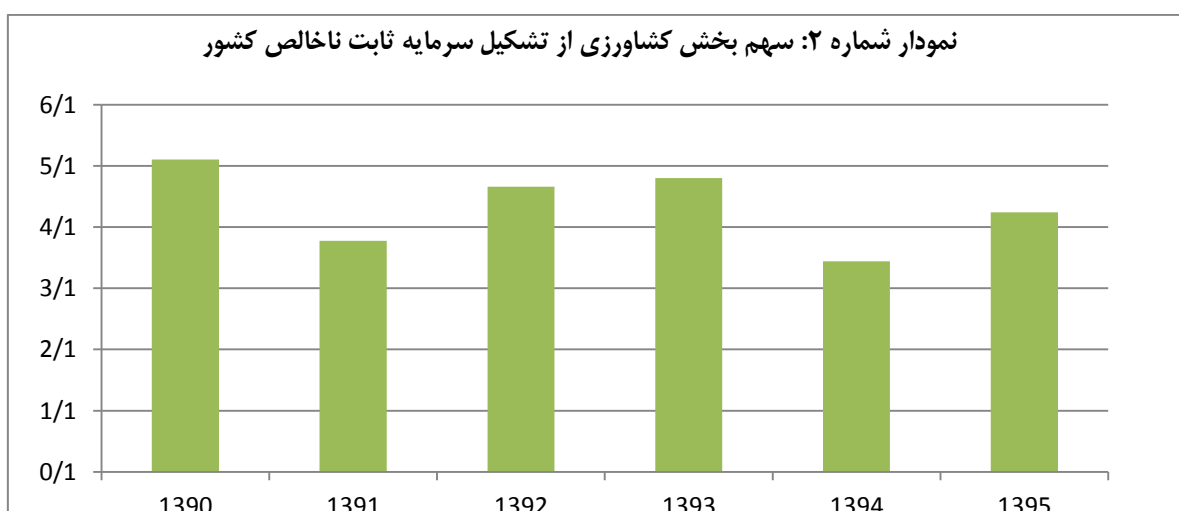
ک- سهم بخش کشاورزی از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص کشور

بر اساس آمار منتشره از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سهم بخش کشاورزی از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص کشور در طی برنامه پنجم بطور متوسط معادل ۴.۳۳ بوده است. این روند در طی دوره مورد نظر با فراز و فرود هائی مواجه بوده بطوری که در سال ۱۳۹۰ برابر با ۵.۱، در سال ۱۳۹۵ برابر با ۴.۲ می باشد و بطور کلی این روند نسبت به سال ۱۳۹۰ روند نزولی داشته است.

جدول شماره ۲: سهم بخش کشاورزی از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص کشور

سهم بخش کشاورزی از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص کشور	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بخش کشاورزی		سال
	به قیمت ثابت سال ۹۰	به قیمت جاری	
۵/۱	۸۷۴۲۷	۸۷۴۲۷	۱۳۹۰
۳/۸	۵۵۰۱۵	۷۸۵۵۵	۱۳۹۱
۴/۷	۵۸۶۴۲	۱۱۷۵۰۲	۱۳۹۲
۴/۸	۶۰۷۲۹	۱۴۴۱۲۲	۱۳۹۳
۳/۴	۳۷۳۶۰	۸۹۲۸۸	۱۳۹۴
۴/۲	۴۵۰۰۰	۱۱۳۰۰۰	۱۳۹۵

ماخذ: بانک مرکزی، حسابهای ملی

ج- سهم بخش کشاورزی از ارزش افزوده کشور

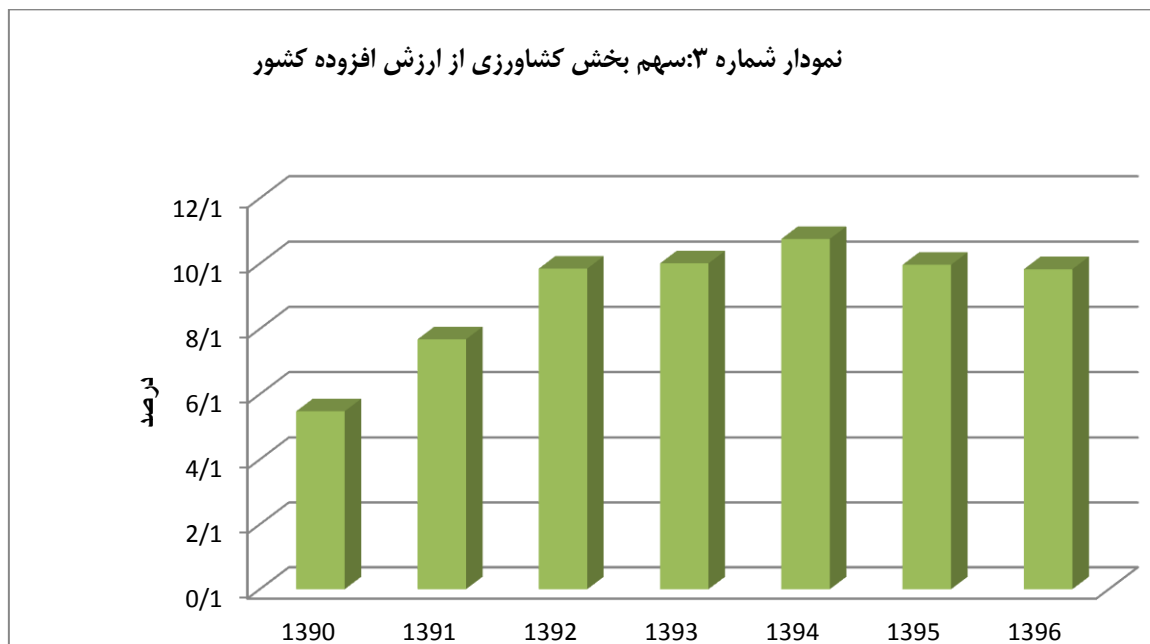
بررسی های صورت گرفته نشان می دهد سهم بخش کشاورزی ارزش افزوده کشور در طی دوره زمانی سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۶ بطور متوسط برابر با ۱۰٫۶ درصد بوده که از روند رو به رشدی برخوردار می باشد. این روند در طی دوره ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ تقریباً از رشد نسبتاً ثابتی برخوردار بوده است. بنابراین سهم بخش کشاورزی در سالهای مورد نظر دارای رشد مناسبی نسبت به ادوار گذشته داشته است.

جدول شماره ۳: سهم بخش کشاورزی از ارزش افزوده کشور

واحد: میلیارد ریال

سهم بخش کشاورزی از ارزش افزوده کشور	ارزش افزوده بخش کشاورزی		سال
	به قیمت ثابت سال ۹۰	به قیمت جاری	
۵/۵	۳۴۸۴۲۵	۳۴۸۴۲۵	۱۳۹۰
۷/۷	۳۶۴۶۵۹	۵۵۹۳۳۶	۱۳۹۱
۹/۸	۳۸۴۶۳۳	۹۶۸۹۲۶	۱۳۹۲
۱۰/۰	۴۰۵۴۳۳	۱۱۲۶۶۷۰	۱۳۹۳
۱۰/۸	۴۲۴۱۷۳	۱۱۹۶۷۴۲	۱۳۹۴
۱۰/۰	۴۴۱۹۷۲	۱۲۶۷۴۳۵	۱۳۹۵
۹/۸	۴۵۶۰۱۸	۱۴۵۵۰۳۱	۱۳۹۶

ماخذ: بانک مرکزی، حسابهای ملی

د- سهم سرمایه گذاری دولت در بخش کشاورزی طی سالهای برنامه پنجم و ششم توسعه:

۱- اعتبار اختصاص یافته از محل منابع عمومی وسایر منابع دولت

بر اساس آخرین آمار موجود مجموع سرمایه گذاری صورت گرفته توسط دولت طی سالهای برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۵-۱۳۹۰) از محل اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای (ملی و استانی) برابر با ۱۸۱۴۴۴ میلیارد ریال به تفکیک ۱۴۸۴۰۸ میلیارد ریال اعتبار ملی و ۳۳۰۳۶

میلیارد ریال اعتبار استانی بوده و طی سال اول و دوم برنامه ششم (۱۳۹۶ و ۱۳۹۷) به ترتیب رقمی برابر با ۶۷۳۰۲ و ۹۷۰۰۴ میلیارد ریال بوده است که تفکیک ملی و استانی این اعتبار برای سال ۱۳۹۶ برابر با ۵۲۸۸۲ میلیارد ریال در قالب اعتبارات ملی و ۱۴۴۲۰ میلیارد ریال به صورت استانی بوده و در سال ۱۳۹۷ این اعتبار برابر با ۷۵۹۰۹ میلیارد ریال در قالب اعتبارات ملی و ۲۱۰۹۵ میلیارد ریال نیز به صورت استانی تخصیص یافته است. بر این اساس سهم اعتبارات سرمایه‌ای ملی طی برنامه پنجم برابر هشتاد و دو درصد (۸۲٪) و سهم اعتبارات استانی برابر با هجده درصد (۱۸٪) بوده و این سهم در سال اول و دوم برنامه ششم به ترتیب برابر با ۷۸.۳ درصد اعتبار ملی و ۲۱.۷ درصد استانی برای سال ۱۳۹۶ و ۷۸.۶ درصد اعتبار ملی و ۲۱.۴ درصد اعتبار استانی بوده است. افزایش سهم اعتبارات ملی ناشی از اعتبار تخصیص یافته صندوق توسعه ملی است.

۲- اعتبارات اختصاص یافته به یارانه نهاده‌ها و قیمت تضمینی و خرید تضمینی

مجموع اعتبارات اختصاص یافته به یارانه نهاده‌ها و خرید و قیمت تضمینی طی سالهای برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۵-۱۳۹۰) برابر با ۱۴۳۲۲۲ میلیارد ریال و در سال‌های اول و دوم برنامه ششم توسعه جمعاً برابر با ۱۴۱۱۳۵ میلیارد ریال (در سال ۹۶ مبلغ ۲۱۶۱ میلیارد ریال آن از محل هدفمند کردن یارانه‌ها تأمین شده است) می‌باشد که سهم یارانه نهاده‌ها، قیمت و خرید تضمینی طی برنامه پنجم توسعه برابر با چهل و هشت درصد (۴۸٪) و در سال اول و دوم برنامه ششم برابر پنجاه و سه درصد (۵۳٪) مجموع اعتبارات هزینه‌ای اختصاص یافته به بخش کشاورزی (ملی و استانی) می‌باشد. شیب افزایشی اعتبار سال ۱۳۹۶ ناشی از اعتبارات تخصیص یافته به خرید و قیمت تضمینی از محل هدفمندی یارانه‌ها می‌باشد.

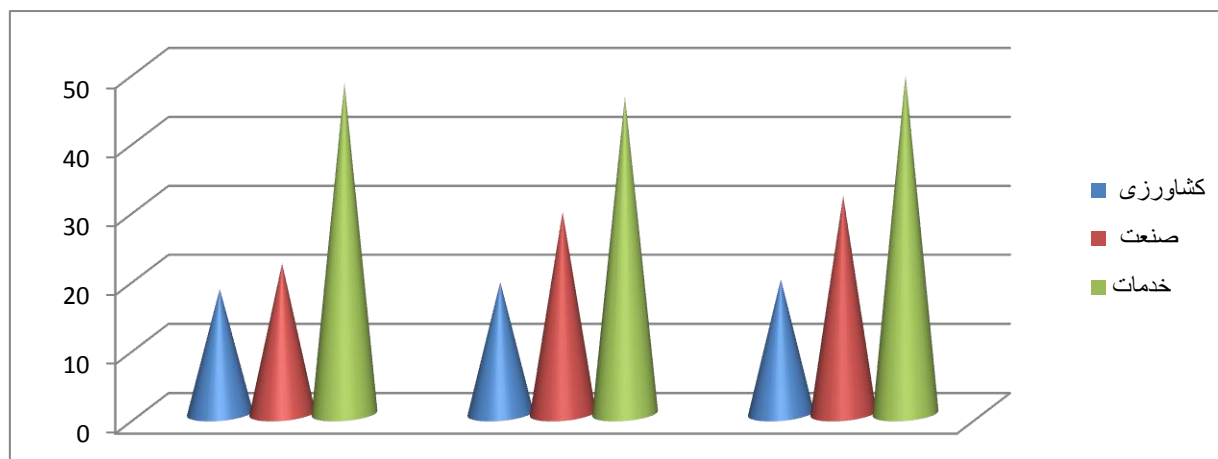
ه- سهم اشتغال

جدول ۴: توزیع نسبی شاغلان ده ساله و بیشتر در بخش‌های عمده اقتصادی کشور (درصد)				
سال	کشاورزی	صنعت	خدمات	سایر اظهار نشده
۱۳۸۵	۱۸	۲۱.۷	۴۷.۹	۲.۴
۱۳۹۰	۱۹	۲۹.۲	۴۵.۹	۵.۹
۱۳۹۵	۱۹.۴	۳۱.۵	۴۹.۱	

ماخذ: مرکز آمار ایران - سال نامه آماری ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ و نتایج آمارگیری نیروی کار تابستان ۹۵

بررسی میزان اشتغال در بخش عمده اقتصادی نشان می‌دهد بیشترین درصد شاغلان در بخش خدمات و کمترین درصد شاغلان در بخش کشاورزی مشغول به کار بوده‌اند، به طوری که سهم شاغلان ۱۰ ساله و بیشتر در بخش خدمات ۴۹.۱ درصد، در بخش صنعت ۳۱.۵ درصد و در بخش کشاورزی ۱۹.۴ درصد بوده است.

نمودار ۴: توزیع نسبی شاغلان ده ساله و بیشتر در بخش‌های عمده اقتصادی کشور (درصد)

◀ و- تجارت خارجی

جدول ۵: مقایسه میزان تراز تجاری بخش کشاورزی و غذا تا انتهای مرداد ماه سال ۱۳۹۸ و مدت مشابه سال قبل

درصد تغییرات		بخش کشاورزی و غذا				نوع تجارت
		سال ۱۳۹۷		سال ۱۳۹۸		
ارزشی	وزنی	ارزش (میلیون دلار)	وزن	ارزش	وزن	
-۲۵/۷۶	-۱۴/۶۸	۲,۶۳۰/۶۰	۲,۹۳۴/۹۱	۱,۹۵۲/۹۶	۲,۵۰۴/۱۵	صادرات
۲۴/۰۶	۲۱/۸۳	۴,۵۳۴/۳۷	۸,۲۴۱/۲۸	۵,۶۲۵/۳۹	۱۰,۰۴۰/۷۰	واردات
		-۱,۹۰۳/۷۷	-۵,۳۰۶/۳۷	-۳,۶۷۲/۴۳	-۷,۵۳۶/۵۵	تراز غذا

با توجه به جدول فوق ملاحظه می‌گردد که میزان تراز تجاری در بخش کشاورزی و غذا از لحاظ ارزشی، تا انتهای مرداد ماه سال ۹۸ در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۷، از ۱۰۹۰۴- میلیون دلار، با تغییری به میزان ۱۰۷۶۸ میلیون دلار، به ۳۶۷۲- میلیون دلار رسیده است. پنج قلم عمده صادراتی از لحاظ وزنی تا انتهای مرداد سال ۱۳۹۸ عبارتند از: هندوانه با ۵۸۶۰۷۶ هزارتن، گوجه فرنگی تازه با ۲۸۱۰۱۶ هزارتن، خربزه با ۸۶۶۵ هزارتن، پیاز و موسیر ۷۲۰۹۶ هزارتن، سیب با ۶۱۰۲۶ هزارتن و پنج قلم عمده صادراتی از لحاظ ارزشی عبارتند از: هندوانه با ۱۵۷۰۸ میلیون دلار، گوجه فرنگی با ۱۴۴۰۱ میلیون دلار، پسته با پوست تازه یا خشک ۱۲۹۰۷۴ میلیون دلار، بستنی با ۵۶۰۱ میلیون دلار و پنیر با ۵۵۶۲ میلیون دلار می‌باشد.

جدول ۶- مقایسه میزان صادرات زیر بخش‌های کشاورزی و غذا تا انتهای مرداد ماه سال ۱۳۹۸ با مدت مشابه سال قبل

درصد تغییرات		سال ۱۳۹۷		سال ۱۳۹۸		شرح	زیربخش
		ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزارتن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزارتن)		
-۳۸/۱۵	-۱۷/۸۴	۵۰۹/۹۱	۲۹۶/۴۷	۳۱۵/۳۷	۲۴۳/۵۷	فرآوری شده	دام و طیور
-۹۶/۸۷	-۹۷/۴۷	۵۹/۰۶	۱۵/۴۳	۱/۸۵	۰/۳۹	حیوانات زنده	
۳۶۹/۶۲	۶۱۸/۳۲	۶/۹۸	۲/۴۸	۳۲/۷۹	۱۷/۷۹	فرآوری نشده	
-۳۹/۲۳	-۱۶/۷۴	۵۷۵/۹۶	۳۱۴/۳۸	۳۵۰/۰۱	۲۶۱/۷۵	جمع	
-	-	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	واکسن	دامپزشکی
-۶۱/۸۲	-۶۸/۲۵	۲/۲۹	۰/۲۱	۰/۸۷	۰/۰۷	داروهای دامپزشکی	
-	-	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	عوامل زنده	
-۶۱/۷۳	-۶۸/۲۴	۲/۲۹	۰/۲۱	۰/۸۸	۰/۰۷	جمع	
۹۸/۷۴	۲۸۲/۴۵	۰/۴۲	۰/۰۹	۰/۸۴	۰/۳۴	آبزیان زنده	شیلات
-۴۶/۵۱	-۷/۰۴	۱۳۰/۳۲	۴۲/۱۳	۶۹/۷۱	۳۹/۱۶	آبزیان فرآوری شده	
-۴۶/۰۴	-۶/۴۳	۱۳۰/۷۴	۴۲/۲۲	۷۰/۵۴	۳۹/۵۰	جمع	
-۴۳/۹۴	-۳۳/۱۲	۵۹۰/۲۱	۴۷۲/۸۴	۳۳۰/۸۴	۳۱۶/۲۴	فرآوری شده	زراعی
۲۰/۲۷	-۶/۵۸	۴۸۰/۱۶	۱,۶۱۱/۰۱	۵۷۷/۴۸	۱,۵۰۵/۰۶	خام و تازه	
-۱۵/۱۴	-۱۲/۶۰	۱,۰۷۰/۳۷	۲,۰۸۳/۸۶	۹۰۸/۳۲	۱,۸۲۱/۳۰	جمع	
-۴۲/۴۸	-۲۰/۹۹	۲۰۱/۹۷	۱۱۸/۷۴	۱۱۶/۱۶	۹۳/۸۲	فرآوری شده	باغی
-۲۰/۳۴	-۲۲/۹۶	۶۲۴/۳۷	۳۶۵/۱۷	۴۹۷/۳۴	۲۸۱/۳۱	خام و تازه	
-۲۵/۷۶	-۲۲/۴۸	۸۲۶/۳۴	۴۸۳/۹۱	۶۱۳/۵۱	۳۷۵/۱۳	جمع	
-۶۱/۰۳	-۳۸/۰۷	۲۴/۹۱	۱۰/۳۳	۹/۷۱	۶/۴۰	جنگل و مرتع	
-۶۱/۰۳	-۳۸/۰۷	۲۴/۹۱	۱۰/۳۳	۹/۷۱	۶/۴۰	جمع	
-۲۵/۷۶	-۱۴/۶۸	۲,۶۳۰/۵۹	۲,۹۳۴/۹۱	۱,۹۵۲/۹۶	۲,۵۰۴/۱۵	جمع کل	

جدول ۷- مقایسه میزان واردات زیر بخش های کشاورزی و غذا تا انتهای مرداد ماه سال ۱۳۹۸ با مدت مشابه سال قبل

درصد تغییرات		سال ۱۳۹۷		سال ۱۳۹۸		شرح	زیربخش
ارزشی	وزنی	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزارتن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزارتن)		
۳۹/۵۹	۳۹/۵۱	۴۷۴/۸۱	۹۷/۸۵	۶۶۲/۸۰	۱۳۶/۵۲	فراوری شده	دام و طیور
۲۵۸/۲۱	۲۲۲/۰۴	۱۲/۰۳	۳/۷۹	۴۳/۱۰	۱۲/۲۰	حیوانات زنده	
-۲۱/۰۹	-۶۸/۵۳	۱۸/۸۴	۵/۶۹	۱۴/۸۷	۱/۷۹	فراوری نشده	
۴۲/۵۳	۴۰/۲۲	۵۰۵/۶۸	۱۰۷/۳۳	۷۲۰/۷۶	۱۵۰/۵۱	جمع	
۴/۴۰	۲/۰۷	۲۱/۴۰	۰/۱۴	۲۲/۳۵	۰/۱۴	واکسن	دامپزشکی
۴۸/۱۶	۵۱/۹۷	۵/۷۷	۰/۳۵	۸/۵۴	۰/۵۳	داروهای دامپزشکی	
-۹۷/۳۰	-۷۸/۴۹	۳/۸۲	۰/۰۳	-/۱۰	۰/۰۱	عوامل زنده	
-/۰۰	۳۰/۶۷	۳۰/۹۹	۰/۵۲	۳۰/۹۹	۰/۶۸	جمع	
۴۷/۳۷	۴۱/۳۸	۳/۳۰	۰/۰۶	۴/۸۶	۰/۰۸	آبزیان زنده	شیلات
-۱۸/۳۲	-۲۰/۹۲	۲۶/۰۶	۱۱/۲۷	۲۱/۲۸	۸/۹۱	آبزیان فراوری شده	
-۱۰/۹۵	-۲۰/۶۰	۲۹/۳۵	۱۱/۳۳	۲۶/۱۴	۹/۰۰	جمع	
۴۰/۸۳	۶۳/۵۴	۱,۳۱۰/۶۱	۲,۲۰۲/۳۲	۱,۸۴۵/۶۸	۳,۶۰۳/۴۰	فراوری شده	زراعی
۱۴/۷۰	۵/۷۶	۲,۰۷۶/۲۲	۵,۴۳۴/۶۷	۲,۳۸۱/۳۲	۵,۷۴۷/۵۶	خام و تازه	
۲۴/۸۱	۲۲/۴۳	۳,۳۸۶/۸۲	۷,۶۳۷/۹۹	۴,۲۲۷/۰۰	۹,۳۵۰/۹۶	جمع	
۳۹/۵۵	۳۷/۴۳	۲۸۰/۴۸	۲۱۶/۹۵	۳۹۱/۴۲	۲۹۸/۱۷	فراوری شده	باغی
-۲۷/۹۰	-۱۳/۲۴	۲۸۸/۷۶	۲۵۸/۹۳	۲۰۸/۲۱	۲۲۴/۶۵	خام و تازه	
۵/۳۴	۹/۸۶	۵۶۹/۲۴	۴۷۵/۸۸	۵۹۹/۶۲	۵۲۲/۸۱	جمع	
۷۰/۰۰	-۱۷/۹۷	۱۲/۲۸	۸/۲۲	۲۰/۸۷	۶/۷۵	جنگل و مرتع	
۷۰/۰۰	-۱۷/۹۷	۱۲/۲۸	۸/۲۲	۲۰/۸۷	۶/۷۵	جمع	
۲۴/۰۶	۲۱/۸۳	۴,۵۳۴/۳۷	۸,۲۴۱/۲۸	۵,۶۲۵/۳۹	۱۰,۰۴۰/۷۰	جمع کل	

پنج قلم عمده وارداتی از لحاظ وزنی تا انتهای مرداد ۱۳۹۸ در بخش کشاورزی عبارتند از: ذرت دامی با ۳۵۹۵.۶۱ هزارتن، لوبیای سویا با ۱۱۴۵.۷۳ هزارتن، جو با ۱۱۴۰.۷ هزارتن، کنگاله سویا ۹۲۹.۶۲ هزارتن، برنج نیمه سفید شده یا کامل سفید شده با ۸۹۲.۶ هزارتن و پنج قلم عمده وارداتی از لحاظ ارزشی عبارتند از: برنج نیمه سفید شده یا کامل سفید شده با ۹۵۰.۶۶ میلیون دلار، ذرت دامی با ۸۹۱.۶۴ میلیون دلار، لوبیای سویا ۴۹۳.۵۵ میلیون دلار، کنگاله با ۴۱۱.۱ میلیون دلار و روغن دانه آفتابگردان با ۳۰۶.۲ میلیون دلار می باشد.

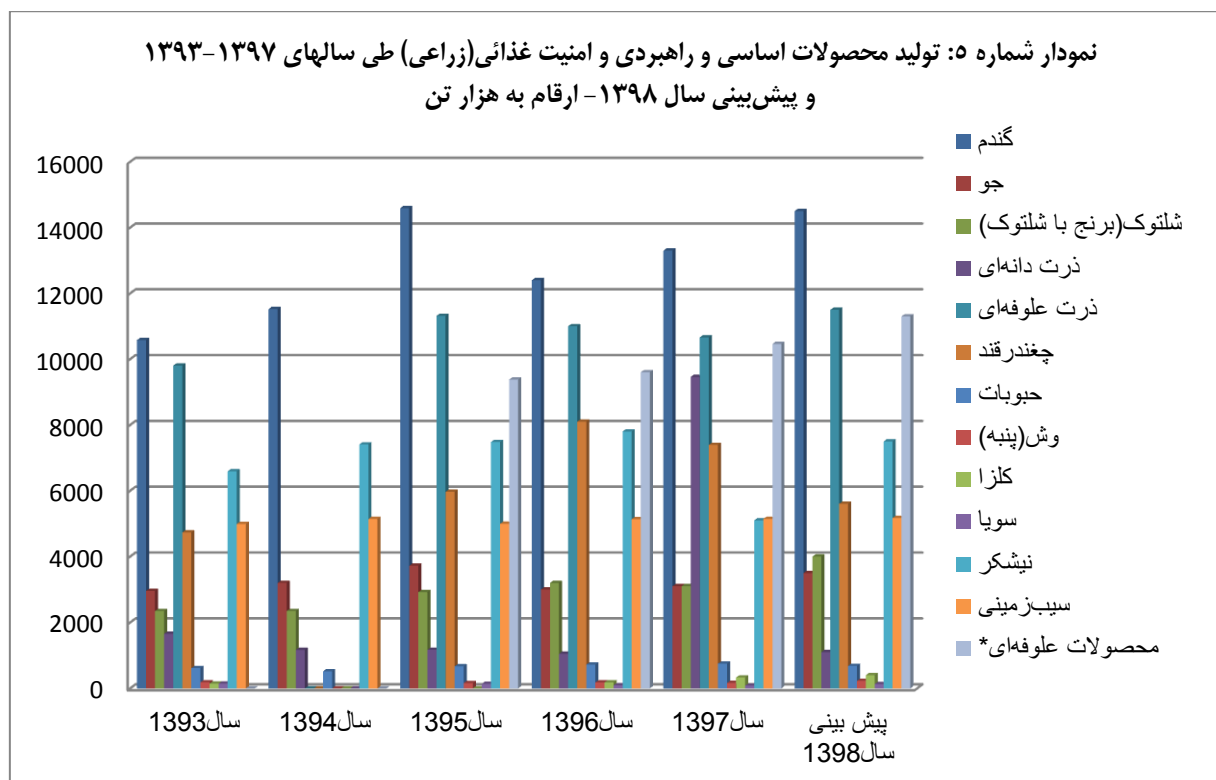
ز- وضعیت تولیدات بخش طی سالهای ۱۳۹۷-۱۳۹۳

تولیدات محصولات اساسی و راهبردی و امنیت غذایی بخش کشاورزی در زمینه زراعت در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۳ از رشد قابل ملاحظه ای برخوردار بوده بطوریکه میزان تولید گندم از ۱۰.۵ میلیون تن در سال ۹۳ به ۱۳.۳ میلیون تن در سال ۹۷ و جو از ۲.۹۵ میلیون تن به ۳.۱ میلیون تن در سال ۹۷ و برنج با شلتوک از ۲.۳ میلیون تن سال ۱۳۹۳ به ۳.۱ میلیون تن در سال ۹۷ ذرت علوفه ای از ۹.۸ میلیون تن در سال ۹۳ به ۱۰.۶ میلیون تن در سال ۹۷ و چغندر قند از ۴.۷ میلیون تن به ۷.۴ میلیون تن در سال ۹۷ رسیده است.

جدول ۸: تولید محصولات اساسی و راهبردی و امنیت غذایی (زراعی) طی سالهای ۱۳۹۷-۱۳۹۳ و پیش بینی سال ۱۳۹۸

ردیف	عنوان	واحد	سال ۱۳۹۳	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	پیش بینی سال ۱۳۹۸
۱	گندم	هزار تن	۱۰۵۷۸	۱۱۵۲۲	۱۴۵۹۲	۱۲۴۰۰	۱۳۳۰۰	۱۴۵۰۰
۲	جو	هزار تن	۲۹۵۵	۳۲۰۱	۳۷۲۴	۳۰۰۰	۳۱۰۱	۳۵۰۰
۳	شلتوک (برنج با شلتوک)	هزار تن	۲۳۴۷	۲۳۴۷	۲۹۲۱	۳۲۰۰	۳۱۰۳	۴۰۰۰
۴	ذرت دانه‌ای	هزار تن	۱۶۵۹	۱۱۶۸	۱۱۷۰	۱۰۵۰	۹۴۶	۱۱۰۰
۵	ذرت علوفه‌ای	هزار تن	۹۸۰۶	۱۱۱۵۶٫۷	۱۱۳۱۶	۱۱۰۰۰	۱۰۶۶۲	۱۱۵۰۰
۶	چغندر قند	هزار تن	۴۷۳۱	۵۵۹۴٫۲	۵۹۶۶	۸۱۰۰	۷۳۹۳	۵۶۰۰
۷	حبوبات	هزار تن	۶۱۵	۵۱۸	۶۷۱	۷۲۱	۷۴۸	۶۸۱
۸	وش (پنبه)	هزار تن	۱۸۴	۱۷۵٫۴	۱۶۱	۱۸۰	۱۶۵	۲۲۸
۹	کلزا	هزار تن	۱۴۶	۵۸۶	۶۸۲	۱۸۱	۳۳۰	۴۰۰
۱۰	سویا	هزار تن	۱۴۲	۱۳۹٫۹	۱۳۹	۹۱	۸۳	۱۳۰
۱۲	نیشکر	هزار تن	۶۵۸۸	۷۴۰۷	۷۴۷۹	۷۸۰۰	۵۱۰۰	۷۵۰۰
۱۳	سیب زمینی	هزار تن	۴۹۸۸	۵۱۴۰	۴۹۹۵	۵۱۳۷	۵۱۴۳	۵۱۷۱
۱۴	محصولات علوفه‌ای*	هزار تن	۸۷۷۱٫۲	۸۷۱۹٫۸	۹۳۷۸	۹۶۰۳	۱۰۴۶۱	۱۱۳۰۰

* محصولات علوفه‌ای به جزء ذرت علوفه‌ای

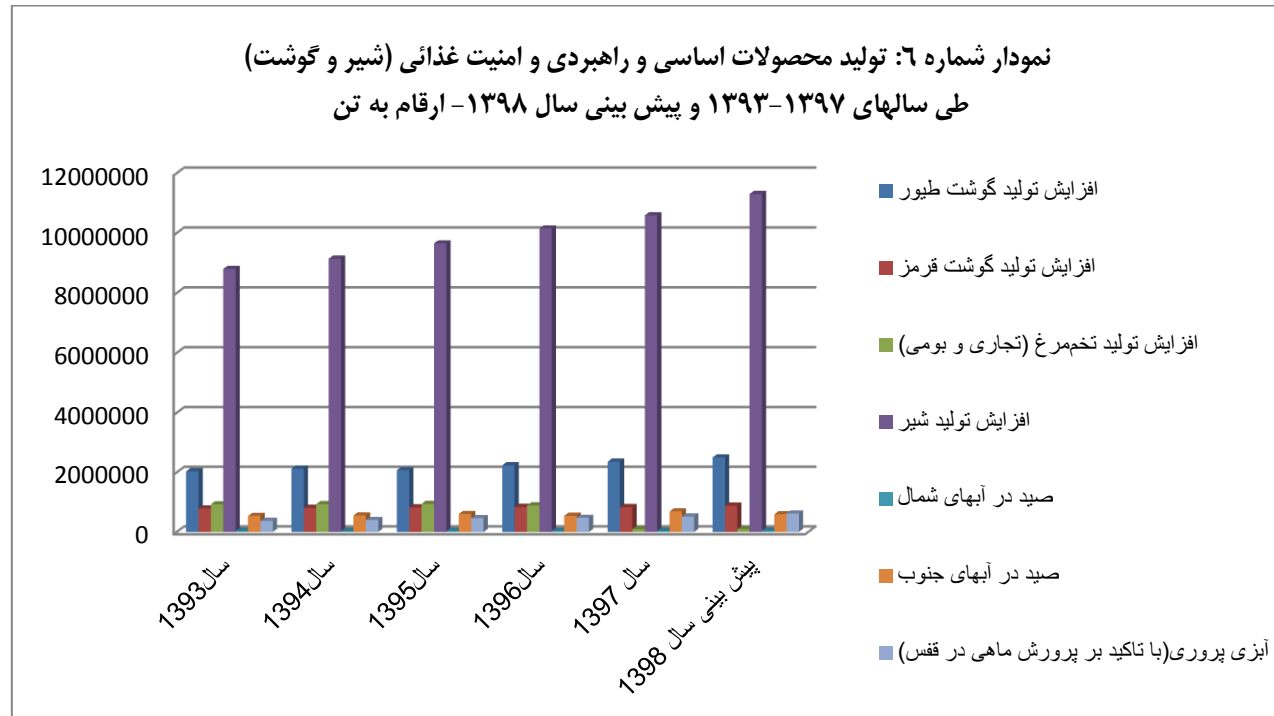

تولیدات محصولات اساسی و راهبردی و امنیت غذایی بخش کشاورزی در زمینه شیر و گوشت نیز در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۳ نیز از رشد مناسبی برخوردار بوده از جمله مهمترین آنها می توان به افزایش تولید شیر که از ۸.۸ میلیون تن به ۱۰.۶ میلیون تن و آبی پروری (با تاکید بر پرورش ماهی در قفس) از ۳۷۰ هزار تن به ۵۱۶ هزار تن و گوشت طیور از ۲ میلیون تن به ۲.۳۵ میلیون تن رسیده است.

جدول ۹: تولید محصولات اساسی و راهبردی و امنیت غذایی (شیر و گوشت) طی سالهای ۱۳۹۷-۱۳۹۳ و پیش بینی سال ۱۳۹۸

ردیف	عنوان	واحد	سال ۱۳۹۳	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	پیش بینی سال ۱۳۹۸
۱	تولید گوشت طیور	تن	۲۰۳۳۰۰۰	۲۱۲۲۵۰۰	۲۰۶۹۲۰۰	۲۲۳۶۰۰۰	۲۳۵۵۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰
۲	تولید گوشت قرمز	تن	۷۸۵۰۰۰	۸۰۶۰۰۰	۸۲۳۰۰۰	۸۳۸۰۰۰	۸۲۹۵۰۰	۸۸۰۰۰۰
۳	تولید تخم مرغ (تجاری و بومی)	تن	۹۲۵۰۰۰	۹۳۱۰۰۰	۹۴۰۵۰۰	۸۸۷۰۰۰	۹۰۱۵۰۰	۹۸۰۰۰۰
۴	تولید شیر	تن	۸۸۰۰۰۰۰	۹۱۴۰۰۰۰	۹۶۵۲۴۰۰	۱۰۱۵۰۰۰۰	۱۰۵۸۸۶۰۰	۱۱۳۰۲۰۰۰
۵	صید در آبهای شمال	تن	۳۹۶۴۷	۳۲۶۱۷	۳۳۳۹۷	۳۴۰۳۸	۳۷۰۰۰	۴۱۰۳۴
۶	صید در آبهای جنوب	تن	۵۳۵۸۶۵	۵۴۹۷۳۲	۶۰۰۱۶۴	۵۴۰۰۰۰	۶۸۸۰۰۰	۵۹۰۹۰۰
۷	آبی پروری (با تاکید بر پرورش ماهی در قفس)	تن	۳۷۱۷۱۷	۴۰۱۵۴۸	۴۵۹۵۲۱	۴۷۱۲۵۰	۵۱۶۶۹۲	۶۱۸۸۳۰
۸	رها سازی بچه ماهی و میگو جهت باز سازی ذخایر	میلیون قطعه	۳۶۲	۳۵۴	۳۹۰	۳۵۱	۳۰۹	۳۶۲

نمودار شماره ۶: تولید محصولات اساسی و راهبردی و امنیت غذایی (شیر و گوشت) طی سالهای ۱۳۹۷-۱۳۹۳ و پیش بینی سال ۱۳۹۸ - ارقام به تن

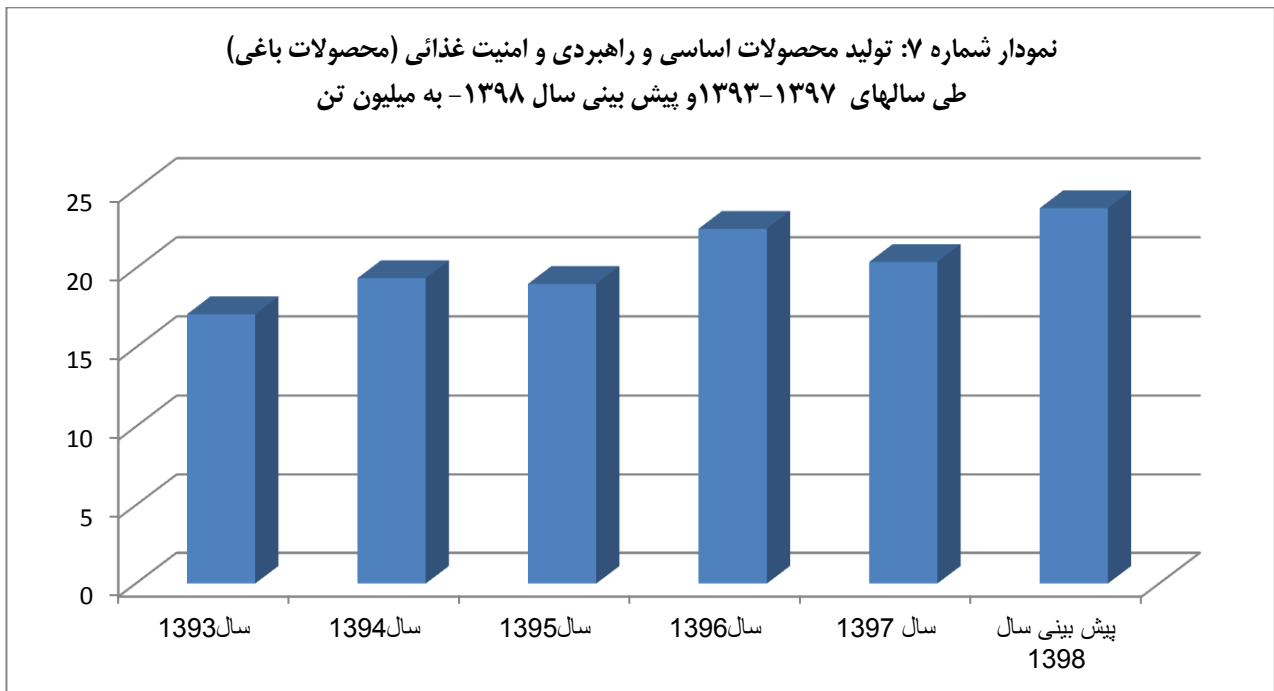

در جدول تولید محصولات اساسی و راهبردی بخش باغبانی ملاحظه می گردد که تولید محصولات باغی از رشد قابل ملاحظه ای بوده است بطوریکه از ۱۷.۱ میلیون تن سال ۹۳ به ۲۰.۴ میلیون تن در سال ۹۷ رسیده است.

جدول ۱۰: تولید محصولات اساسی و راهبردی و امنیت غذایی (محصولات باغی) طی سالهای ۱۳۹۷-۱۳۹۳ و پیش بینی سال ۱۳۹۸

ردیف	عنوان	واحد	سال ۱۳۹۳	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	پیش بینی سال ۱۳۹۸
۱۹	تولید محصولات باغبانی	میلیون تن	۱۷.۱	۱۹.۳۸	۱۹.۰۲	۲۲.۵	۲۰.۴	۲۳.۸

نمودار شماره ۷: تولید محصولات اساسی و راهبردی و امنیت غذایی (محصولات باغی) طی سالهای ۱۳۹۷-۱۳۹۳ و پیش بینی سال ۱۳۹۸ - به میلیون تن

ح- شاخص‌های تحلیل وضع موجود بخش

۱- تبیین و تحلیل وضع موجود بخش (بررسی تحولات گذشته از ابتدای سند چشم‌انداز تاکنون)

تولید کشاورزی با اتکای به منابع آبی و ذخایر ژنتیکی منحصر بفرد و باتوجه به عوامل و منابع و طی فرآیندهای پیچیده صورت می‌گیرد. ایران با دارا بودن ۸۰۰۰ گونه گیاهی شناخته شده بعنوان یکی از غنی ترین مراکز تنوع ذخایر گیاهی دنیا و زیستگاه اصلی بسیاری از گیاهان بشمار می‌رود. نزدیک به ۲۰۰۰ گونه اختصاصی ایران است تخمین تعداد واقعی نمونه های هر باربومی در ایران به علت پراکنش اطلاعات مشکل بوده ولیکن حدود یک میلیون نمونه تخمین زده می‌شود. همانند منابع گیاهی بدلیل شرایط اقلیمی خاص تنوع ژنتیکی حیوانی زیادی در کشور به چشم می‌خورد بطوریکه ۴۰ نژاد دام شناسایی و محفوظ مانده است و ذخائر آبهای کشور در جنوب شامل ۳۵۰ گونه ماهی در زیستگاههای خلیج فارس و دریای عمان، ذخائر آبهای شمال شامل ۶ گونه ماهیان خاویاری، ۱۴ گونه و زیرگونه ماهیان استخوانی و ۳ گونه ماهیان کیلکا، ذخائر آبهای داخلی شامل ۹۷ درصد ماهیان گرم آبی (کپور ماهیان و ماهیان بومی) و ۳ درصد از بقیه ماهیان سرد آبی می باشد.

۲- تبیین و تحلیل وضع موجود منابع آب کشاورزی

آب یکی از مهمترین نهاده های تولید می باشد و نقش آن در بهره وری سایر عوامل و نهاده ها بی بدیل است. بارندگی ایران کمتر از یک سوم متوسط بارندگی جهان و پتانسیل تبخیر در ایران ۳ برابر پتانسیل تبخیر جهان است. حدود ۷۵ درصد بارندگی تنها در ۲۵ درصد از سطح کشور فرو می‌ریزد و حدود ۷۵ درصد بارندگی در فصول غیر آبیاری و در زمان هایی اتفاق می‌افتد که گیاه نیاز آبی ندارد و به ذخیره سازی آب توجه کافی نمی‌شود. اگرچه آبیاری سازمان یافته سهم نسبتاً کمی از آب کشاورزی دارد اما نقش مهمی در تولید غذا ایفا می‌نماید. کشورهای زیادی هستند که بیش از

۹۰ درصد آب را به بخش کشاورزی اختصاص می دهند، سازمان های بین المللی برآورد می کنند که در مجموع ۷۰ درصد آب برداشت شده در جهان برای کشاورزی صرف می شود و در آینده آب بیشتری برای پاسخ به تقاضای در حال افزایش غذا و انرژی نیاز است. جدول زیر وضعیت آبیاری تحت فشار در ایران را از ابتدا (۱۳۶۹) تا پایان سال ۱۳۹۶ را به ما نشان می دهد.

در مورد نسبت و میزان واقعی آب تخصیص یافته به بخش کشاورزی ایران ارقام قابل اتکا و اعتمادی وجود ندارد. ارقام ارائه شده صرفاً برآوردی و با درصد خطای بالا بوده و با میزان واقعی آب مصرفی در بخش کشاورزی فاصله دارد. عدم لحاظ میزان تبخیر آب در دریاچه پشت سد ها، اتلاف آب در شبکه های اصلی و فرعی، آب واریزی به دریای شمال، خلیج فارس و دریای عمان، آب خارج شده به کشورهای همسایه، آب های خارج از فصل، آب رها شده برای تولید برق از سد ها و... در محاسبه موجب می شود این آب ها به حساب مصرف بخش کشاورزی منظور گردد و محاسبه را غیر واقعی نماید، در واقع عدم تحویل حجمی آب در زمان و مکان مورد تقاضا به بهره بردار مهمترین دلیل برای نادرستی ارقام ادعایی مصرف کشاورزی است.

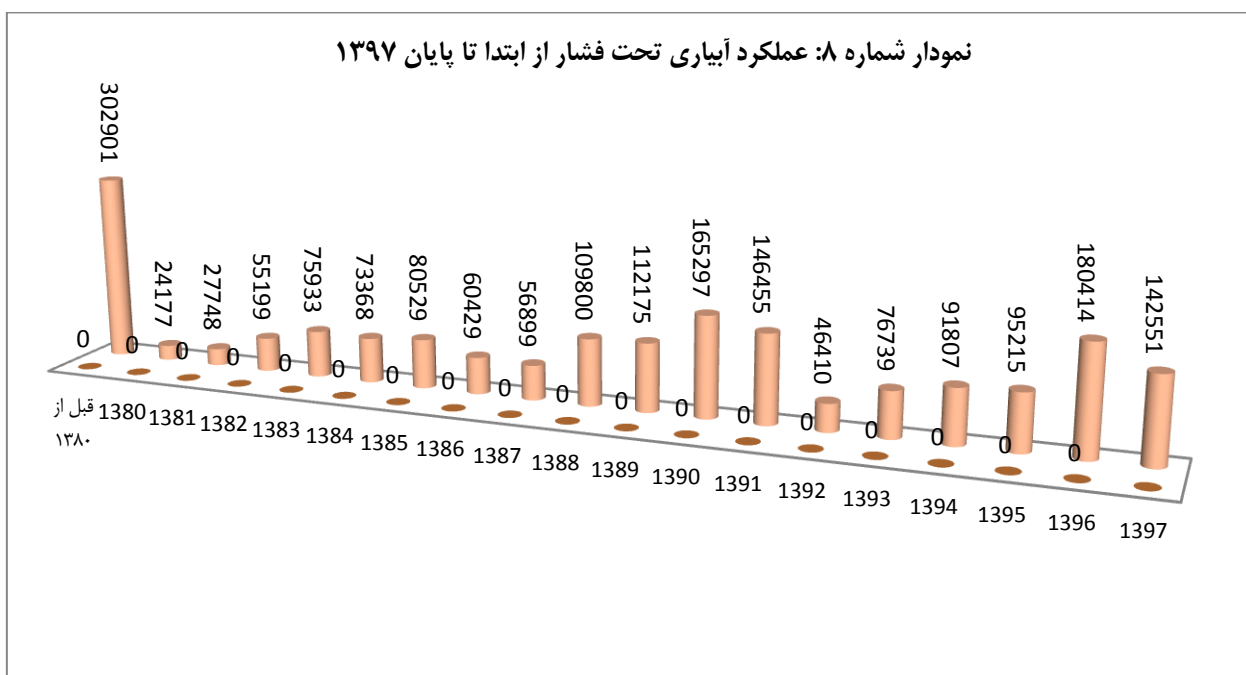
عدم تناسب سرمایه گذاری بین احداث سد ها و شبکه ها و کم توجهی به بالا دست حوضه های آبخیزها سد ها و ایجاد سازو کارهای مناسب در انتقال و بهره برداری بهینه در داخل مزرعه جهت حفظ و کنترل و بهره برداری از منابع آب تصویری گویا از وضعیت مدیریت منابع آبی کشور می باشد که از مهمترین مشکلات در هدر رفت این سرمایه عظیم کشور تلقی می گردد و علاوه بر آن فقدان نظارت مطلوب و عدم اجرای قوانین موضوعه از سوی دستگاه متولی تامین و عرضه آب در مناطقی که به استفاده از آب های زیر زمینی نیازمند می باشند مشکلات ساختاری عظیمی در منابع آبی کشور ایجاد نموده است و مبنایی برای ایجاد و بروز چالش های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و امنیتی از یک سو و مشکلات اساسی در صیانت از منابع آبهای زیر زمینی از سوی دیگر ایجاد کرده است و موجب ایجاد بسترهای بروز چالش برای تولید مواد غذایی و تولید کنندگان و همچنین آمایش سرزمین و تخلیه روستا ها و مهاجرت روستاییان و کشاورزان شده است.

در خصوص راندمان آبیاری در مزرعه بررسی ها نشان می دهد که به لحاظ نوع نظام بهره برداری و خرد بودن بخش قابل توجهی از اراضی زراعی و باغی در کشور، کشاورزان بدون حمایت دولت قادر به تامین سرمایه لازم جهت بهره برداری از روش های نوین آبیاری نمی باشند لذا طی برنامه های چهارم و پنجم متناسب با حمایت دولت، سیستم های نوین آبیاری ترویج و تا پایان سال ۹۷ از مجموعه بیش از ۸ میلیون هکتار از اراضی آبی بالغ بر یک میلیون و نهصد و بیست و چهار هزار و چهل و شش (۱۹۲۴۰۴۶) هکتار از اراضی مجهز به سامانه های نوین آبیاری شده اند و این امر به موازات انجام عملیات تجهیز و نوسازی اراضی، طرح انتقال آب با لوله (۱۶.۳ هزار کیلومتر)، عملیات آب و خاک در عرصه تشکل های کشاورزی (۷۲ هزار هکتار) و احداث جاده دسترسی به مزارع (۴.۳ هزار کیلومتر) صورت پذیرفته و موجب ارتقای راندمان آبیاری گردیده است. لیکن ایجاد و ساماندهی تشکل های بهره برداری و نگهداری از سازه های آب و آبیاری، بهنگام و اجرایی نمودن سند ملی الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی، بهبود و اصلاح روش های آبیاری، اصلاح و بهسازی خاک اراضی کشاورزی، مدیریت ماده آلی خاک و استفاده از آب های نامتعارف به دلیل عدم اختصاص منابع مالی اجرا نشده اند. جدول زیر وضعیت آبیاری تحت فشار در ایران را از ابتدا (۱۳۶۹) تا پایان سال ۱۳۹۷ را به ما نشان می دهد.

جدول شماره ۱۱: عملکرد آبیاری تحت فشار از ابتدا (۱۳۶۹) تا پایان ۹۶ واحد: هکتار

سال	عملکرد
قبل از ۱۳۸۰	۳۰۲۹۰۱
۱۳۸۰	۲۴۱۷۷
۱۳۸۱	۲۷۷۴۸
۱۳۸۲	۵۵۱۹۹
۱۳۸۳	۷۵۹۳۳
۱۳۸۴	۷۳۳۶۸
۱۳۸۵	۸۰۵۲۹
۱۳۸۶	۶۰۴۲۹
۱۳۸۷	۵۶۸۹۹

سال	عملکرد
۱۳۸۸	۱۰۹۸۰۰
۱۳۸۹	۱۱۲۱۷۵
۱۳۹۰	۱۶۵۲۹۷
۱۳۹۱	۱۴۶۴۵۵
۱۳۹۲	۴۶۴۱۰
۱۳۹۳	۷۶۷۳۹
۱۳۹۴	۹۱۸۰۷
۱۳۹۵	۹۵۲۱۵
۱۳۹۶	۱۸۰۴۱۴
۱۳۹۷	۱۴۲۵۵۱
جمع کل	۱۹۲۴۰۴۶

راندمان آبیاری تا پایان سال ۱۳۹۶ به رقم ۴۳.۸ درصد رسیده است. ذکر این نکته ضروری است که در این بررسی و برآورد راندمان مخزن (تامین) محاسبه نشده است. میزان افزایش راندمان آبیاری در برنامه چهارم، پنجم و سال اول برنامه ششم در جدول ذیل آمده است.

جدول ۱۲: میزان افزایش راندمان آبیاری در برنامه‌های چهارم، پنجم

اهداف کلی بخش	واحد	افزایش راندمان در برنامه چهارم	افزایش راندمان در برنامه پنجم	وضعیت در سال ۱۳۹۶
راندمان آبیاری	درصد	۲.۸	۳.۳۵	۰.۴۴

۳- تبیین و تحلیل وضع موجود منابع خاک

ایران دارای اقلیم های متنوع و به طور عمده خشک و نیمه خشک است، منابع خاک نیز تحت تأثیر شرایط اقلیمی بویژه مقدار بارندگی و پراکنش مکانی و زمانی آن تکامل یافته و دارای خصوصیات و کیفیت متفاوت برای رشد و تولید محصولات گیاهی است.

براساس مطالعات ارزیابی منابع و قابلیت اراضی که در سطح ۱۴۸/۵ میلیون هکتار از وسعت کشور به انجام رسیده ۷۱.۸۷ میلیون هکتار را کوه‌ها و تپه‌ها تشکیل می‌دهد (۴۸.۳۹ درصد) از بقیه اراضی ۸.۲۷ میلیون هکتار دشت‌های سیلابی، ۸.۲۷ میلیون هکتار را دشت‌های دامنه‌ای، ۲.۵۵ میلیون هکتار را دشت‌های رسوبی و رودخانه‌ای و ۱.۹۹ میلیون هکتار آبرفت‌های بادبزنی شکل سنگریزه دار تشکیل می‌دهد (۱۴.۲ درصد) از باقیمانده اراضی ۲۶.۷۵ میلیون هکتار را فلات‌ها و تراس‌های بالایی و ۱۳.۷۴ میلیون هکتار را واریزه‌های بادبزنی شکل سنگریزه‌دار تشکیل می‌دهد. از وسعت دشت‌های کشور حدود ۳۷ میلیون هکتار دارای قابلیت کشاورزی و بقیه اراضی برای مراتع و جنگل و سایر کاربری‌ها تناسب دارند. اراضی کشور در شش طبقه درجه بندی شده است که اراضی درجه یک، دو و سه با مساحتی حدود ۸.۵ میلیون هکتار از محدودیت‌های کمتری در آبیاری و کشت برخوردار می‌باشند لیکن اراضی درجه چهار به بعد با محدودیت مواجه بوده و بعضاً دارای قابلیت‌هایی برای تولید برخی محصولات خاص هستند. در مجموع بررسی‌ها نشان می‌دهد عناصر معدنی موجود در خاک مستعد برای کشاورزی در اغلب مناطق به نسبت ضعیف بوده و همینطور این خاک‌ها با فقر مواد آلی نیز مواجه می‌باشند و لذا توسعه کشت و زرع علاوه بر اینکه نیازمند به مدیریت تلفیقی آفات و بیماری‌ها می‌باشد مشروط به تقویت خاک از طریق کشاورزی حفاظتی و استفاده از انواع کود حسب مورد مطالعه خاکشناسی است. شایان ذکر است که ارتقا و تقویت حاصلخیزی خاک علاوه بر عملیات خوب کشاورزی، منوط به استفاده به موقع، مناسب و به اندازه نیاز خاک از انواع کود و سموم نیز می‌باشد تا محصولات تولیدی واجد استانداردهای لازم در سلامت باشند.

۴- تبیین و تحلیل وضع موجود منابع طبیعی

۸.۸ درصد مساحت کشور را جنگل تشکیل می‌دهند، که از نظر مدیریتی به دو گروه جنگل‌های شمال و جنگل‌های خارج از شمال تقسیم می‌شوند. جنگل‌های شمال به تمام ناحیه رویشی هیرکانی و خزری اطلاق می‌شود و جنگل‌های خارج از شمال نیز در ۴ ناحیه رویشی دیگر قرار دارند. تراکم تاج پوشش در جنگل‌های (خارج از شمال) انبوه بیش از ۵۰ درصد، در جنگل‌های نیمه انبوه ۲۵ تا ۵۰ درصد و در جنگل‌های تنک ۵ تا ۲۵ درصد می‌باشد. بررسی شاخص‌های مهم منابع طبیعی و آبخیزداری نشان می‌دهد طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵ طرح‌های مرتعداری به میزان ۱۹۷۸۲ هزار هکتار اجرا شده است، ۲۰۰۰ هزار هکتار جنگلکاری و توسعه فضای سبز انجام و ۸۲۰۰۶ هزار هکتار توسعه زراعت چوب انجام گردیده است. اجرای عملیات آبخیزداری در حوزه سدها و سایر مناطق، طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴ در مجموع ۱۰۱۰۸۰۱ هزار هکتار و بهبود و اصلاح مراتع به میزان ۷۱۸.۹ هزار هکتار انجام گرفته است.

۵- صنایع تبدیلی و تکمیلی

نبود توازن منطقی در زنجیره سرمایه‌گذارانه‌های مورد نیاز و مکمل، عدم توجه کافی به الگوی کشت و تطبیق مکان تولید ماده خام با محل استقرار واحدها در قطب‌های تولید و پراکنش نامناسب استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی بدون توجه به پتانسیل‌های بخش کشاورزی و عدم وجود صندوق‌های ویژه حمایت از صنایع تبدیلی و تکمیلی، پیچیدگی موجود در نظام بانکی برای اعطاء تسهیلات مورد نیاز جهت تامین نقدینگی و سرمایه در گردش، وجود ضایعات در محصولات فسادپذیر، ضعف تکنولوژی، ضعف تحقیقات و مدیریت، پایین بودن سطح کیفی و استانداردهای تولید محصولات و همچنین پایین بودن ظرفیت فرآوری واحدها و فرسودگی در تجهیزات و ماشین‌آلات صنایع تبدیلی و تکمیلی، موجب کاهش بهره‌وری و افزایش هزینه تولید، تضعیف برند و ایجاد اختلال در زنجیره نگهداری، فرآوری و بازاریابی محصولات در بازارهای داخلی گردیده و کم‌ثباتی مقررات تجاری و تعرفه‌ای سبب گردیده تا قدرت رقابت‌پذیری در بازارهای بین‌المللی صنایع غذایی کاهش یابد.

۴- اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

الف- اهداف

۱. افزایش تولید محصولات راهبردی و ارتقای ضریب خوداتکایی آنها
۲. افزایش تولید داخلی نهادهای کشاورزی

۳. تأمین ذخایر مطمئن راهبردی و تنظیم بازار داخلی

۴. مثبت کردن تراز تجاری با توسعه صادرات

۵. حفاظت و بهره‌برداری بهینه از منابع طبیعی و پایه

ب- سیاست‌ها

- ارتقاء بهره‌وری عوامل و منابع تولید محصولات و نهاده‌های کشاورزی به ویژه ارتقاء بهره‌وری آب و راندمان آبیاری
- حمایت مؤثر و ساماندهی فرآیند تولید و اصلاح نظام بازار محصولات کشاورزی
- حمایت از توسعه تشکلهای و افزایش نقش آفرینی آنها در زنجیره ارزش از تولید تا بازار محصولات کشاورزی و نهاده‌ها و راه‌اندازی شبکه ملی کشاورزی
- طراحی سامانه ایجاد تعادل تولید و مصرف و تجارت محصولات راهبردی
- آبخیزداری و حفاظت و بهره‌برداری از منابع پایه و مقابله با بیابان‌زایی
- افزایش توان تولید خاک و بهره‌وری مصرف آب و افزایش عملکرد در واحد سطح
- افزایش پژوهش‌های کاربردی، استفاده از فناوری‌های زیستی و نوین و افزایش تولید در محیط‌های کنترل شده
- توسعه و نفوذ فناوری در بخش کشاورزی و کسب، انتقال و انتشار آن
- توسعه همکاری‌های علمی و فنی با مؤسسات و مراکز بین‌المللی
- پایش کیفیت منابع خاک، آب و سایر عوامل تولید
- شناسایی ظرفیت‌های فرامنطقه‌ای تولید محصولات راهبردی
- حمایت از افزایش تولید محصولات باغی دارای مزیت رقابتی و توسعه باغات در اراضی شیب‌دار
- تنوع بخشی ابزارهای حمایت از تولید و تولیدکنندگان بخش، گسترش زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی بخش کشاورزی در راستای سالم‌سازی، توسعه و تنظیم بازار محصولات کشاورزی، نهاده‌ها و صادرات
- توسعه و توانمندسازی بخش خصوصی و تشکلهای

جدول ۱۳: پروژه‌های اولویت‌دار وزارت جهاد کشاورزی در اقتصاد مقاومتی برای سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

ردیف	عنوان پروژه در سال ۱۳۹۷	عنوان پروژه در سال ۱۳۹۸
۱	افزایش ضریب خود اتکائی محصولات راهبردی(گندم)	توسعه ، اصلاح ، بازسازی و نوسازی گلخانه های کشور
۲	افزایش ضریب خود اتکائی محصولات راهبردی(شیر و گوشت)	توسعه سامانه‌های نوین آبیاری
۳	افزایش ضریب خود اتکائی محصولات راهبردی(محصولات زراعی)	اجرای عملیات آبخیزداری حفاظت خاک
۴	افزایش ضریب خود اتکائی محصولات راهبردی(دانه های روغنی)	افزایش ضریب خود اتکائی محصولات راهبردی اساسی شامل (شکر، گندم، سایر محصولات زراعی، گوشت قرمز، شیر، تخم مرغ، دانه های روغنی و پنبه)
۵	تأمین داخلی نهاده های مورد نیاز بخش کشاورزی: بذر(گندم، برنج، چغندر قند، سیب زمینی، دانه های روغنی، حبوبات، پنبه، ذرت و جو)	توسعه آبیاری پروری و پرورش ماهی در دریا(قفس)
۶	توسعه و فرآوری گیاهان داروئی	توسعه و فرآوری گیاهان داروئی
۷	طرح توسعه گلخانه ها	تجهیز و نوسازی ناوگان ماشینی بخش کشاورزی
۸	اجرای عملیات آبخیزداری حفاظت خاک در سطح ۱۱۰۰ هزار هکتار	تأمین داخلی نهاده‌های مورد نیاز بخش کشاورزی شامل بذر، نهال اصلاح شده، کود و آفت‌کش‌های غیر شیمیائی
۹	توسعه آبیاری پروری و پرورش ماهی در دریا	گسترش زیر ساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی بخش کشاورزی در خصوص تولید، نگهداری، توسعه و تنظیم بازار محصولات کشاورزی و نهاده ها

ردیف	عنوان پروژه در سال ۱۳۹۷	عنوان پروژه در سال ۱۳۹۸
۱۰	تأمین داخلی نهاده‌های مورد نیاز بخش کشاورزی (آفت‌کشهای غیرشیمیایی)	
۱۱	تأمین داخلی نهاده‌های مورد نیاز بخش کشاورزی (نهال‌های اصلاح شده)	
۱۲	تأمین داخلی نهاده‌های مورد نیاز بخش کشاورزی (کود)	
۱۳	احداث و تکمیل شبکه‌های آبیاری و زهکشی به میزان ۱۵۰ هزار هکتار	
۱۴	توسعه سامانه‌های نوین آبیاری	
۱۵	تجهیز و نوسازی ناوگان ماشینی بخش کشاورزی به میزان ۱.۷۷ اسب بخار در هکتار	
۱۶	حمایت از توسعه صادرات صنایع تکمیلی و تبدیلی بخش کشاورزی	
۱۷	گسترش زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی بخش کشاورزی در خصوص تولید، نگهداری، توسعه و تنظیم بازار محصولات کشاورزی و نهاده‌ها	

د- ویژگی‌ها و اهداف پیش‌بینی شده در پروژه‌های طرح امنیت غذایی و تولید محصولات راهبردی مصوب ستاد فرماندهی

اقتصاد مقاومتی

۱- پروژه افزایش ضریب خوداتکایی محصولات راهبردی اساسی:

این پروژه با هدف افزایش ضریب خوداتکایی محصولات اساسی شامل گندم، برنج، شکر، سیب‌زمینی، دانه‌های روغنی، حبوبات، پنبه، انواع گوشت، شیر و تخم مرغ به تصویب رسیده است. با توجه به محدودیت منابع آبی در کشور بخش عمده‌ای از افزایش از طریق ارتقای بهره‌وری در واحد سطح انجام خواهد شد. همچنین در پراکنش جغرافیایی تولید این محصولات، رعایت الگوی کشت، پهنه‌بندی ملی منطقه‌ای و مباحث آمایش سرزمین مورد توجه قرار گرفته است. برخی از اهداف مهم پیش‌بینی شده در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ در این پروژه به شرح زیر می‌باشد:

- گندم:

افزایش درصد خوداتکایی از حدود ۶۷.۷ درصد تا ۹۹.۵ درصد.
کاهش واردات از حدود متوسط ۴ میلیون تن به حدود ۷۵ هزار تن.
افزایش تولید از حدود ۸.۹ میلیون تن به ۱۴.۵ میلیون تن.
کاهش سطح زیر کشت از حدود ۶.۵ میلیون هکتار به ۵.۴۵۰ میلیون هکتار.
بهبود وضعیت معیشت بهره‌برداران بخش کشاورزی.
افزایش بهره‌وری و ارتقا عملکرد گندم آبی از حدود ۲.۵ تن در هکتار به ۴.۹۲۲ تن در هکتار و دیم از ۶۹۹ کیلوگرم به ۱۴۵۰ کیلوگرم در هکتار.

- برنج:

افزایش عملکرد از ۴۷۰۰ کیلوگرم در هکتار به ۶۶۱۸ کیلوگرم در هکتار
کاهش سطح زیر کشت از ۵۷۵ هزار هکتار به ۴۸۴ هزار هکتار
افزایش تولید از ۲۷۰۰ هزار تن به ۳۲۰۰ هزار تن

- چغندر قند:

افزایش عملکرد از ۴۸ تن در هکتار به ۶۸ تن در هکتار
افزایش سطح زیر کشت از ۹۷ هزار هکتار به ۱۶۰ هزار هکتار
افزایش تولید از ۴۷۳۱ هزار تن به ۹۷۰۰ هزار تن

- دانه‌های روغنی:

یکی از جهت‌گیری‌های مهم در این پروژه افزایش درصد خوداتکایی روغن نباتی در کشور می‌باشد. به طوری که این ضریب از ۷.۵ درصد به ۵۰.۵ درصد در سال ۱۴۰۴ افزایش خواهد یافت. با اجرای این پروژه سطح زیر کشت دانه‌های روغنی در سال پایه از ۲۳۹ هزار هکتار به ۱۰۲۲ هزار هکتار و عملکرد در واحد سطح از ۱۵۳۱ کیلوگرم به ۲۴۸۱ کیلوگرم و تولید از ۳۶۶ هزار تن به ۲۵۳۶ هزار تن در افق ۱۴۰۴ خواهد رسید.

- شیر، گوشت، مرغ و تخم مرغ:

با توجه به اینکه ضریب خوداتکایی در اکثر محصولات دامی نسبت به سایر محصولات کشاورزی از مقدار قابل قبولی برخوردار می‌باشد، لذا رویکرد افزایش تولید محصولات دامی با حداقل توسعه در سطح بوده و میزان افزایش عمدتاً در قالب بهبود راندمان تولید از طریق اجرای عملیات اصلاح نژادی، اصلاح روش‌ها از طریق ایجاد و توسعه زنجیره یکپارچه تولید، بهینه‌سازی مصرف انرژی و بهسازی و نوسازی اماکن دامی در نظر گرفته شده است. تولیدات دامی با متوسط نرخ رشد ۵.۷ درصد در برنامه ده ساله از ۱۲۹۷۸ هزار تن به ۲۰۳۷۲ هزار تن خواهد رسید.

۲- پروژه‌های توسعه شیوه‌های نوین آبیاری، احداث و تکمیل شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی و ایجاد و ساماندهی تشکل بهره‌برداران آب و زمین:

به منظور ارتقاء بهره‌وری و حفاظت کمی و کیفی منابع آب و خاک کشاورزی و با توجه به لزوم کاهش آب مصرفی در بخش کشاورزی به میزان ۱۱ میلیارد متر مکعب تا پایان برنامه ششم توسعه، لازم است تا پایان برنامه در ۲/۵ میلیون هکتار از اراضی، عملیات روش‌های نوین آبیاری، احداث و تکمیل شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی انجام شود. ایجاد و ساماندهی تشکل‌های بهره‌برداران آب و زمین و همچنین مجموعه عملیات بهبود خاک کشاورزی از دیگر اقدامات ضروری برای ارتقاء بهره‌وری آب و خاک می‌باشد.

۳- پروژه تجهیز و نوسازی ناوگان ماشینی بخش کشاورزی:

در این پروژه با تجهیز و نوسازی ناوگان ماشینی زیربخش امور دام و طیور، آبزیان، باغبانی و زراعت، ضریب مکانیزاسیون کشاورزی از ۱/۴۸ اسب بخار بر هکتار در سال ۱۳۹۴ به ۲/۶ اسب بخار در هکتار در سال ۱۴۰۴ خواهد رسید.

۴- پروژه‌های تامین داخلی نهاده‌های مورد نیاز بخش کشاورزی:

در این پروژه‌ها برنامه تامین نهاده‌های مورد نیاز بخش کشاورزی شامل بذر انواع محصولات راهبردی اساسی، نهال‌های اصلاح شده، سم و کود طی یک دوره زمانی ده ساله ارایه شده است.

۵- پروژه توسعه تولید و اصلاح، بازسازی و نوسازی واحدهای گلخانه‌ای:

این پروژه با هدف مصرف بهینه آب و ارتقاء بهره‌وری و صرفه‌جویی در آب، افزایش صادرات محصولات در جهت مثبت نمودن تراز تجاری، رقابتی نمودن تولید محصولات قابل کشت در گلخانه و انتقال محصولات قابل کشت به گلخانه و آزاد سازی اراضی جهت افزایش تولید محصولات اساسی مصوب شده است و پیش‌بینی می‌شود با تامین زیرساخت‌های مورد نیاز و ایجاد سالانه به طور متوسط ۴۰۰۰ هکتار واحدهای گلخانه‌ای جدید، تا پایان افق ۱۴۰۴ سطح کشت‌های متراکم گلخانه‌ای به ۴۸۰۰۰ هکتار افزایش یابد.

۶- اجرای عملیات آبخیزداری و حفاظت خاک در حوزه آبخیز سدها و حوزه‌های سایر مناطق و تهیه و اجرای طرح کنترل کانونهای بحرانی، فرسایش بادی و مقابله با بیابان‌زایی و ریزگردها:

این پروژه با هدف مدیریت یکپارچه و نظام‌مند حوزه آبخیز، هماهنگی واحدهای درون و برون سازمانی با تأکید بر مشارکت‌های مردمی به منظور هم‌افزایی بیشتر، ارتقا بهره‌وری و استفاده پایدار از منابع، بهبود شاخص‌های پایداری آب، خاک، پوشش گیاهی و معیشت ساکنین حوزه‌های آبخیز و مقابله با بیابان‌زایی و کنترل کانون‌های بحرانی گرد و غبار مصوب شده است. در طی سال‌های برنامه ششم پیش‌بینی اجرای عملیات آبخیزداری به میزان ۱۰ میلیون هکتار و اجرای طرح‌های بیابان‌زدایی به میزان ۱۱۴۰ هزار هکتار در دستور کار وزارت جهاد کشاورزی قرار دارد.

۷- پروژه توسعه آبی‌پروری و پرورش ماهی در قفس در آبهای شمال و جنوب کشور:

این پروژه با هدف بهره برداری از منابع آبهای دریایی کشور به دلیل محدودیت استفاده از منابع آب شیرین، توسعه آبی‌پروری دریایی به منظور کاهش فشار بر صید و حفظ گونه‌های باارزش اقتصادی و حفظ محیط‌زیست زیست‌بوم‌های آبی داخلی، افزایش سرانه مصرف آبیان در کشور، توسعه اکوتوریسم دریایی و افزایش صادرات محصولات آبی‌پروری مصوب شده است و هدف‌گذاری برای دستیابی به تولید ۵۰ هزار تن ماهی در قفس تا سال ۱۳۹۶، ۲۰۰ هزار تن تا پایان برنامه ششم و ۴۰۰ هزار تن ماهی در قفس تا افق ۱۴۰۴ از نکات قابل توجه در این پروژه می‌باشد.

۸- پروژه کاهش ضایعات از طریق فرآوری و افزایش جذب ماده خام کشاورزی

این پروژه با هدف افزایش محصولات کشاورزی فرآوری شده، افزایش صادرات غیرنفتی، کاهش ضایعات و اولویت زنجیره های تولید در بخش کشاورزی، افزایش بهره‌وری واحدهای صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و بازسازی و نوسازی آنها با رویکرد حفظ محیط زیست و منابع طبیعی مصوب شده است و پیش‌بینی شده است در افق ۱۴۰۴ افزایش ظرفیت جذب ماده خام کشاورزی در واحدها به ۳/۷ میلیون تن و کاهش ضایعات ناشی از فرآوری به ۳۷۰ هزار تن برسد.

۹- پروژه مدیریت ذخیره‌سازی محصولات راهبردی کشاورزی (گندم، برنج، شکر، گوشت، روغن و ...):

این پروژه با هدف تأمین امنیت غذایی و تنظیم بازار محصولات اساسی و راهبردی با اولویت تأمین از محل تولیدات داخلی، برخورداری از ذخایر مطمئن برای نه قلم کالای اساسی شامل گندم، روغن خام، شکر، برنج، ذرت، کنجاله سویا، جو، گوشت قرمز و گوشت سفید با توجه به میزان جمعیت و سرانه مصرف در طی سال‌های هدف مصوب شده است.

۵- مهم‌ترین بندهای مربوط به بخش کشاورزی و منابع طبیعی در برنامه ششم توسعه:

- * تأمین منابع مورد نیاز برای رشد سالانه حداقل پنج درصد (۵٪) شاخص‌های برخورداری تعیین‌شده در ساماندهی عشایر (جزء ۵ بند الف ماده ۳۷)
- * دولت موظف است برای حصول اهداف بندهای ششم و هفتم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی زراعی، دامی و آبی به میزان نود و پنج درصد (۹۵٪) در پایان اجرای قانون برنامه و افزایش تولیدات کشاورزی به‌ویژه محصولات دارای مزیت صادراتی، رسیدن به تراز تجاری مثبت، تقویت و تکمیل زنجیره‌های تولید و توسعه صادرات و ارتقای بهره‌وری آب و خاک کشاورزی اقدامات زیر را جهت حصول به شاخص‌های کمی به شرح مندرج در جداول ذیل انجام دهد: (ماده ۳۱)
- * توسعه کشاورزی حفاظتی، توسعه کشت نشایی، به‌زادگی و به‌زراعی، تولید و تأمین و به‌کارگیری ارقام مقاوم، خوداتکایی در تولید بذر و نهال، افزایش ضریب ماشینی کردن سالانه حداقل دوازده صدم (۱۲/۰) اسب بخار در هکتار (بند الف ماده ۳۱)
- * انجام به موقع خرید تضمینی محصولات کشاورزی و در صورت وقفه در پرداخت خرید تضمینی، پرداخت مطابق تبصره بند (الف) ماده (۱۰) این قانون به‌عنوان جبران خسارت ناشی از تأخیر در نظام بانکی. در طول اجرای قانون برنامه، بند (ب) ماده (۳۱)، قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب ۱۳۸۶/۶/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی را در بخش مغایرت موقوف‌الاجراء می‌نماید. (بند ب ماده ۳۱)
- * افزایش تولید محصولات راهبردی و تبدیل پانصد هزار هکتار از اراضی شیبدار به باغات (بند پ ماده ۳۱)
- * فراهم نمودن امکانات مصرف بهینه سموم، دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی و استفاده بیشتر از کود آلی (کمپوست) و مبارزه زیستی و تدوین ضوابط ورود، ساخت و ترکیب ساخت (فرمولاسیون) کود و سم (بند ت ماده ۳۱)
- * سرمایه‌گذاری مورد نیاز جهت انجام امور تحقیقاتی و نظام نوین ترویج و انتقال فناوری، تقویت شرکتهای دانش‌بنیان، استقرار مدیریت دانش و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی (بند ث ماده ۳۱)
- * توسعه کشت محصولات سالم و محصولات زیستی (ارگانیک)، اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بهینه نهاده‌ها از جمله انواع سم و کود و حمایت از درمانگاههای گیاهپزشکی در راستای ارتقای سلامت انسان و جامعه (بند ج ماده ۳۱)

- * انجام ایمن سازی (واکسیناسیون) دامهای سبک و سنگین و پرداخت یارانه مورد نیاز آنها مطابق قانون بودجه سالانه (بند خ ماده ۳۱)
- * راه اندازی زیرساخت شناسه گذاری، برنامه الکترونیکی و رهگیری کالا و نهاده کشاورزی و دامی صنعتی و نیمه صنعتی تا رسیدن به مصرف کننده نهائی در روزآمد کردن شناسه این کالاها (بند خ ماده ۳۱)
- * حمایت از توسعه ظرفیت صادراتی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی مانند کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان و صنایع بسته بندی محصولات کشاورزی با توجه به مزیت های طبیعی، نسبی و رقابتی این صنایع (بند ذ ماده ۳۱)
- * تکمیل زنجیره تولید محصولات کشاورزی از طریق اعطای کمکهای فنی - اعتباری به تشکلهای فراگیر کشاورزی و روستایی (بند ر ماده ۳۱)
- * به منظور کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی و به منظور کاهش بار مالی دولت برای تأمین نقدینگی در گردش و هزینه تبعی مورد استفاده در سیاست های تنظیم بازار و تأمین ذخایر محصولات راهبردی (استراتژیک)، شرکت بازرگانی دولتی ایران یا هریک از شرکتهای دولتی مسؤول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، براساس برآوردهای ماهانه، فصلی و سالانه عرضه داخلی و تقاضای هر یک از محصولات، نسبت به اتخاذ موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف و ابزارهای مالی موضوع بند (۲۴) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ بر روی هر یک از دارایی های مشمول صدر این بند در چهارچوب مقررات بازار سرمایه اقدام می نمایند. (بند الف ماده ۳۲)
- * ایجاد ردیف مستقل پرداخت خسارت به بیمه گذاران محصولات کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی در لوایح بودجه سالانه و پیش بینی اعتبار به صورت صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته در طول اجرای قانون برنامه (جزء ۱ بند ب ماده ۳۲)
- * اصلاح و بهبود خاک کشاورزی و افزایش کربن (ماده آلی) خاک به میزان سالانه پانصد هزار هکتار (جزء ۲ بند ب ماده ۳۲)
- * ارائه کمکهای فنی و اعتباری برای نوسازی باغهای فرسوده کشور (جزء ۳ بند ب ماده ۳۲)
- * اختصاص معادل ریالی ده درصد (۱۰٪) ورودی سالانه صندوق توسعه ملی نزد بانک عامل مطابق ضوابط صندوق جهت پرداخت تسهیلات به متقاضیان غیردولتی سرمایه گذار بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی این بخش، محیط زیست مرتبط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی و احداث بندهای انحرافی و سدهای کوچک مطابق بند (۴ - ۱۰) سیاست های کلی برنامه ششم و در چهارچوب اساسنامه صندوق توسعه ملی. (جزء ۴ بند ب ماده ۳۲)
- * ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره های ارزش، صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطبهای تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چندمنظوره (بند الف ماده ۳۲)
- * تخصیص حداقل بیست درصد (۲۰٪) منابع صندوق های حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات این بخش (بند ب ماده ۳۳)
- * ایجاد خوشه های صادراتی، نشانهای تجاری و اختصاص مشوق های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی (بند ب ماده ۳۳)
- * پوشش بیمه اجباری کلیه دامها در مقابل بیماری های مشترک و واگیردار، پرداخت حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سهم بیمه گر توسط دولت و اجرای برنامه حذف دام در کانون های آلوده پس از پیش بینی در بودجه سنواتی (بند ث ماده ۳۳)
- * افزایش سرمایه صندوق های حمایت از توسعه بخش کشاورزی به هفت درصد (۷٪) از ارزش سرمایه گذاری بخش کشاورزی و افزایش سرمایه بانک کشاورزی مطابق با استانداردهای بین المللی از محل فروش املاک مازاد وزارت جهاد کشاورزی و بازپرداخت تسهیلات پرداخت شده از محل حساب ذخیره ارزی و سهم دولت در قالب بودجه سنواتی (بند ج ماده ۳۳)
- * افزایش سهم سرمایه گذاری در بخش کشاورزی در کل سرمایه گذاری ها به میزان سالانه حداقل دو درصد (۲٪) (بند چ ماده ۳۳)
- * ارتقای سطح کلی حمایت از کشاورزی، سالانه تا دو درصد (۲٪) ارزش تولید این بخش (بند ح ماده ۳۳)
- * بخشودگی سود و کارمزد و جریمه وامهای دریافتی کشاورزان خسارت دیده از حوادث غیرمترقبه و امهال اصل وام آنان به مدت سه سال و تعیین میزان خسارت توسط کارگروهی متشکل از جهاد کشاورزی، بانک مربوطه و فرمانداری شهرستان (بند خ ماده ۳۳)
- * تولید و پخش برنامه های آموزشی، ترویجی، مدیریت مصرف آب، بهبود کمی و کیفی محصولات کشاورزی و فرآوری تولیدات، حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی کشور، بهره وری و انتقال یافته های علمی به بهره برداران، به سفارش و تأمین مالی وزارت جهاد کشاورزی توسط سازمان صدا و سیما (بند د ماده ۳۳)

- * اختصاص حداقل پانزده درصد (۱۵٪) از متوسط تسهیلات اعطایی بانکهای عامل غیر تخصصی کشور به بخش کشاورزی (بند ذ ماده ۳۳)
- * کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی در امور تولید، پرورش، نگاهداری، توزیع، حمل و نقل، عرضه، فروش دام زنده و نیز استحصال، تهیه، عمل آوری، جمع آوری، نگهداری، بسته بندی، توزیع، حمل و نقل فرآورده های با منشأ دامی و همچنین خوراک دام فعالیت دارند، در صورت تخطی از اجرای ضوابط و مقررات بهداشتی به تشخیص سازمان دامپزشکی کشور یا عدم به کارگیری مسؤول فنی بهداشتی با رأی دادگاه صالح متعهد به پرداخت خسارت وارده به مصرف کنندگان اقلام غیربهداشتی یا ناسالم می باشند. مسؤولان فنی بهداشتی براساس شرح وظایف ابلاغی از سوی سازمان دامپزشکی کشور به شرط سببیت در صورت قصور یا تقصیر مسؤول می باشند. (ماده ۳۴)
- * افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره‌وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت محصولات دارای مزیت نسبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگار با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه (بند الف ماده ۳۵)
- * توسعه روشهای آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک (سازه‌ای و غیرسازه‌ای)، توسعه آب‌بندها و سامانه (سیستم) های سطوح آبیگر حداقل به میزان ششصد هزار هکتار در سال (بند ب ماده ۳۵)
- * برای توسعه روشهای آبیاری نوین حداقل هشتادو پنج درصد (۸۵٪) هزینه‌ها به‌عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالانه تأمین و پرداخت می‌شود. (تبصره بند ب ماده ۳۵)
- * حمایت از توسعه گلخانه‌ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل‌شده و بازچرخانی پسابها، مدیریت آبهای نامتعارف و مدیریت آب مجازی (بند پ ماده ۳۵)
- * طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهره‌وری آب در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چهارچوب الگوی کشت (بند ت ماده ۳۵)
- * احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزان سالانه پنج درصد (۵٪) وضع موجود در طول اجرای قانون برنامه با تأکید بر فعالیت‌های آبخیزداری و آبخیزداری برای احیای قنوات (بند ث ماده ۳۵)
- * ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای پرورش دویست‌هزارتن ماهی در قفس تا پایان اجرای قانون برنامه و توسعه فعالیت‌های شیلاتی و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور (بند ج ماده ۳۵)
- * دولت موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح الگوی کشت را برای تمامی نقاط کشور تعریف نموده و در طی سالهای اجرای این قانون به مورد اجراء گذارد. (بند ر ماده ۳۵)
- * تهیه و اجرای طرح جامع پیشگیری و اطفای حریق در عرصه تحت مدیریت سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط‌زیست با همکاری دستگاههای اجرائی، نظامی (در زمان صلح) و انتظامی (بند ج ماده ۳۸)
- * احیاء، توسعه و غنی‌سازی جنگلها در سطح هشتصد و پانزده هزار هکتار (بند ح ماده ۳۸)
- * اجرای عملیات آبخیزداری و حفاظت از خاک و آبخوان حداقل در سطح ده‌میلیون هکتار (بند خ ماده ۳۸)
- * بیابان‌زدایی و کنترل کانون‌های بحرانی آن حداقل در سطح یک‌میلیون و یکصد و چهل هزار هکتار (بند د ماده ۳۸)
- * تهیه نقشه‌های حدنگاری (کاداستر) منابع طبیعی حداقل یکصد و چهارده میلیون هکتار و اراضی کشاورزی حداقل بیست میلیون هکتار با رعایت قانون حدنگار (کاداستر) (بند ذ ماده ۳۸)
- * ارتقای پوشش سدرصد (۱۰۰٪) حفاظت از جنگلها، مراتع و اراضی ملی و دولتی و مناطق چهارگانه زیست‌محیطی با مشارکت جوامع محلی و ارتقای ضریب حفاظت از جنگلها و مراتع کشور به‌منظور پایداری جنگلها و همچنین تعادل بخشی دام و مراتع سالانه حداقل ده‌درصد (۱۰٪) (بند ر ماده ۳۸)
- * احیای رویشگاههای مرتعی و توسعه و فرآوری گیاهان دارویی به میزان حداقل نه میلیون و ششصد هزار هکتار و افزایش حداقل یکصد هزار هکتار به سطح زیر کشت گیاهان دارویی به‌نحوی که در پایان اجرای قانون برنامه به دویست و پنجاه هزار (۲۵۰.۰۰۰) هکتار برسد. (بند ژ ماده ۳۸)
- * ارائه برنامه جامع مقابله با ریزگردها حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ششم و اجرای عملی و مؤثر آن از سال دوم اجرای این قانون (بند س ماده ۳۸)

- * هرگونه بهره‌برداری چوبی از درختان جنگلهای کشور از ابتدای سال چهارم اجرای قانون برنامه، ممنوع می‌باشد. دولت در ارتباط با قراردادهای طرحهای جنگلداری مذکور که مدت اجرای آن به اتمام می‌رسد، مجاز به تمدید قرارداد نمی‌باشد. (جزء ۱ بند ف ماده ۳۸)
- * دولت مکلف است نسبت به اصلاح آن دسته از طرحهای جنگلداری که مدت اجرای آن تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه به اتمام نمی‌رسد، تعیین خسارت کارشناسی نموده و خسارت حاصله را در بودجه سنواتی درج نماید. (جزء ۲ بند ف ماده ۳۸)
- * به منظور تحقق بند (۱) دولت مکلف است با اختصاص ردیف اعتباری مستقلی نسبت به پیش‌بینی اعتبارات و امکانات در بودجه‌های سنواتی جهت ارتقاء پوشش کامل و مؤثر حفاظت از جنگلهای کشور، مهار عوامل ناپایداری، جلوگیری از تغییر کاربری، تجاوز و تصرف، مبارزه با قاچاق چوب، استقرار مدیریت پایدار جنگل و اجرای تعهدات اقدام نماید. (جزء ۳ بند ف ماده ۳۸)
- * دولت مکلف است تسهیلات لازم را جهت توسعه زراعت چوب و واردات مواد اولیه صنایع مرتبط با چوب (سلولزی) در اختیار صاحبان صنایع و کشاورزان طرف قرارداد آنان قرار دهد. (تبصره جزء ۳ بند ف ماده ۳۸)

«عناوین برنامه‌ها و پروژه‌های دارای ردیف بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و هزینه‌ای به تفکیک اولویت‌های

تخصصی ضمیمه ابلاغیه شماره ۷۶۶۱۵ مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۲۵ رئیس جمهور به وزیر جهاد کشاورزی:

- اولویت ۱: توجه جدی به محدودیت منابع آب و صرفه جویی در آب مصرفی کشاورزی، افزایش بهره‌وری آب در تولید محصولات و همکاری با وزارت نیرو در تعادل بخشی به سفره‌های آب زیر زمینی
- اولویت ۲: توجه به تقویت کشت گلخانه‌ای در تولید محصولات کشاورزی
- اولویت ۳: کاهش قابل توجه آثار بودجه ای ایفای نقش دولت در تضمین خرید محصولات کشاورزی
- اولویت ۴: محور قراردادن تامین امنیت غذایی و سلامت تغذیه در سیاستگذاری های بخش
- اولویت ۵: ایجاد تغییرات اساسی در سازو کار مبادله محصولات بخش به منظور به حداقل رساندن واسطه‌گری غیر ضرور و بهره مندی هرچه بیشتر کشاورزان
- اولویت ۶: به حداقل رساندن رشد مصرف انرژی در بخش کشاورزی با افزایش بهره‌وری انرژی
- اولویت ۷: پیاده سازی الگوی مناسب کشت وهدایت نمودن حمایت ها از تولید کنندگان به رعایت این الگو
- اولویت ۸: تولید پایدار محصولات راهبردی، افزایش تولید در واحد سطح و تولید محصولات سالم
- اولویت ۹: اقتصادی نمودن اندازه واحدهای تولیدی کشاورزی از طریق افزایش حاشیه سود کشاورزان، ساماندهی نهاده‌ها و تنظیم بازار کالاهای کشاورزی و گسترش زنجیره ارزش در بخش
- اولویت ۱۰: حفاظت از جنگل ها، مراتع، خاک و اراضی کشاورزی و اقدام موثر برای مقابله با بیابان‌گستری و پدیده گردو غبار
- اولویت ۱۱: پایدار سازی کشاورزی ایران بر مبنای ظرفیت های واقعی آب و خاک، کمک به بهبود مدیریت منابع آبی، ممانعت از فرسایش خاک و تحقق اهداف محیط زیستی دولت
- اولویت ۱۲: کاستن از مصرف کود و سموم شیمیایی در کشاورزی به منظور ارتقاء سلامت عمومی و کاستن از هزینه‌های فزاینده بخش بهداشت و درمان
- اولویت ۱۳: امکان سنجی و توسعه کشت فراسرمینی
- اولویت ۱۴: تشویق به تولید محصولات ارگانیک
- اولویت ۱۵: هماهنگی با وزارت صنعت، معدن و تجارت جهت تأمین مواد غذایی مورد نیاز در بازار و توجه ویژه به معیشت و کاهش فشار تورم

جدول ۱۶: شناسایی مواد مرتبط برنامه ششم توسعه و احکام دائمی توسعه با اولویت های ابلاغی رئیس جمهور به وزارت جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۶

ردیف	متن اولویت	مواد مرتبط در برنامه ششم توسعه	مواد مرتبط در احکام دائمی
۱	توجه جدی به محدودیت منابع آب و صرفه جویی در آب مصرفی کشاورزی، افزایش بهره‌وری آب در تولید محصولات و همکاری با وزارت نیرو در تعادل بخشی به سفره‌های آب زیر زمینی	ماده (۳۵)-بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ث) و تبصره بند (ب) ماده ۳۱ - بند (الف) ماده ۳۳ - بند (د) ماده ۳۸ - بند (خ)	ماده ۶۱- بند ۱
۲	توجه به تقویت کشت گلخانه‌ای در تولید محصولات کشاورزی	ماده ۳۵- بند (پ)	
۳	کاهش قابل توجه آثار بودجه ای ایفای نقش دولت در تضمین خرید محصولات کشاورزی	ماده ۳۱- بند (ب) ماده ۳۲ - بند (الف)	
۴	محور قراردادن تامین امنیت غذایی و سلامت تغذیه در سیاستگذاری های بخش	ماده ۳۱-بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ث)، (ج)، (چ)، (ح)، (خ)، (د)، (ذ)، (ر)، (ز) ماده ۳۳-بندهای (الف)، (ت)، (ج)، (چ)، (ح) ماده ۳۴	ماده ۶۱- بند (۴)، (۶) ماده ۷- بند های (الف)، (ت)، (ث)
۵	ایجاد تغییرات اساسی در سازو کار مبادله محصولات بخش به منظور به حداقل رساندن واسطه‌گری غیر ضرور و بهره‌مندی هرچه بیشتر کشاورزان	ماده ۳۱- بندهای (ب) - (ر) ماده ۳۲- بند الف ماده ۳۳- بندهای (الف)، (پ)، (ت)، (ح) و تبصره بند (پ) ماده ۲۷- جزء (۴) بند الف	ماده ۶۰
۶	به حداقل رساندن رشد مصرف انرژی در بخش کشاورزی با افزایش بهره‌وری انرژی	ماده ۳۵- بند (چ)	ماده ۶۱ - بند (۵)
۷	پیاده سازی الگوی مناسب کشت و هدایت نمودن حمایت ها از تولید کنندگان به رعایت این الگو	ماده ۳۵- بند های (الف)، (ت)، (ر)	
۸	تولید پایدار محصولات راهبردی، افزایش تولید در واحد سطح و تولید محصولات سالم	ماده ۳۱- بندهای (الف)، (پ)، (ت)، (خ)، (ز) ماده ۳۵- بند های (الف)، (پ)، (ت)، (ج) ماده ۳۴	ماده ۶۱- بند (۴) و (۶) ماده ۷- بند (الف)، (ث)
۹	اقتصادی نمودن اندازه واحدهای تولیدی کشاورزی از طریق افزایش حاشیه سود کشاورزان، ساماندهی نهادهای و تنظیم بازار کالاهای کشاورزی و گسترش زنجیره ارزش در بخش	ماده ۳۱- بندهای (ب)، (ذ)، (ر)، (ز) ماده ۳۲- بند (الف)- جزء (۱) بند (ب) ماده ۳۳- بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ت)، (ث)، (ح)، (خ)	
۱۰	حفاظت از جنگل ها، مراتع، خاک و اراضی کشاورزی و اقدام موثر برای مقابله با بیابان گسترده و پدیده گرد و غبار	ماده ۳۱- بند (ز) ماده ۳۲- جزء (۲) بند (ب) ماده ۳۳- بند (د) ماده ۳۸- بندهای (ج)، (ح)، (خ)، (د)، (ز)، (ر)، (ز)، (س)، جزء (۱) بند (ف)- جزء (۲) بند (ف) و تبصره های (۱)، (۲) - جزء (۳) بند (ف) و تبصره آن	ماده ۲۸ ماده ۲۹ بندهای (الف)، (ب)، (ت) ماده ۳۵
۱۱	پایدار سازی کشاورزی ایران بر مبنای ظرفیت های واقعی آب و خاک، کمک به بهبود مدیریت منابع آبی، ممانعت از فرسایش خاک و تحقق اهداف محیط زیستی دولت	ماده ۳۱- بندهای (الف)، (ز) ماده ۳۲- جزء ۲ بند (ب) ماده ۳۳- بند (د)، (پ)، (ت) ماده ۳۵- بند (ب) و تبصره آن	ماده ۶۱- بندهای (۱) و (۳)
۱۲	کاستن از مصرف کود و سموم شیمیایی در کشاورزی به منظور ارتقاء سلامت عمومی و کاستن از هزینه‌های فزاینده بخش بهداشت و درمان	ماده ۳۱- بند های (ت)، (ج)، (چ)	ماده ۶۱- بندهای (۴) و (۶)
۱۳	امکان سنجی و توسعه کشت فراسرزمینی		
۱۴	تشویق به تولید محصولات ارگانیک	ماده ۳۱ - بند (ج)	ماده ۶۱- بند های (۴) و (۶)

۶- پروگرام‌های اجرایی

- اجرای سامانه‌های نوین آبیاری
- احداث شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی و تجهیز و نوسازی استان‌های خوزستان و ایلام
- احداث شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی مرزی غرب و شرق کشور
- اجرای طرح‌های آبخیزداری
- احیای جنگل‌های زاگرس
- توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
- توسعه و تکمیل محیط‌های کنترل شده کشاورزی در سطح کشور (گلخانه)
- تجهیز و نوسازی اراضی شالیزاری کشور (گیلان، مازندران - گلستان)
- توسعه آبی‌پروری در کشور
- تأمین شناوری‌های صیادی (فانوس ماهیان)

۸- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

فرم شماره (۱): هدف ها، راهبردها و اقدامات اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار:		وزارت جهاد کشاورزی	
عنوان دستگاه مجری:		سازمان حفظ نباتات	
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	افزایش ضریب خوداتکایی در محصولات راهبردی کشاورزی	ارتقای امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماری های گیاهی و علف های هرز
۲			برنامه توسعه و تقویت قرنطینه و بهداشت گیاهی
۳			برنامه کاهش آلاینده ها و ارتقای سلامت در محصولات کشاورزی

عنوان دستگاه سیاستگذار:		
عنوان دستگاه مجری:		
راهبردها	هدف ها	ردیف
دانش بنیان ساختن کشاورزی و توانمندسازی منابع انسانی و نوسازی ساختار تحقیق، آموزش و ترویج کشاورزی	افزایش بهره وری منابع و عوامل تولید کشاورزی به ویژه آب	۱
		۲
		۳
		۴
دانش بنیان ساختن کشاورزی و توانمندسازی منابع انسانی و نوسازی ساختار تحقیق، آموزش و ترویج کشاورزی		۵
		۶
		۷
ارتقاء امنیت غذایی ، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	افزایش ضریب خوداتکایی در محصولات راهبردی کشاورزی	۸
		۹
		۱۰
		۱۱
توسعه صنایع کشاورزی و زنجیره های عرضه		۱۲
تامین ذخایر مطمئن راهبردی و تنظیم بازار داخلی		۱۳
ارتقاء امنیت غذایی ، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی		۱۴

وزارت جهاد کشاورزی		عنوان دستگاه سیاستگذار:	
سازمان امور اراضی		عنوان دستگاه مجری:	
برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها	ارتقاء امنیت غذایی ، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	افزایش ضریب خوداتکایی در محصولات راهبردی کشاورزی	۱
برنامه واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور سند اراضی کشاورزی			۲

وزارت جهاد کشاورزی		عنوان دستگاه سیاستگذار:	
شرکت مادر تخصصی خدمات کشاورزی		عنوان دستگاه مجری:	
برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه ساماندهی شرکت ها و انجام عملیات صید، فرآوری و فروش ماهیان خاویاری	ارتقاء امنیت غذایی ، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	افزایش ضریب خوداتکایی در محصولات راهبردی کشاورزی	۱

عنوان دستگاه سیاستگذار:		وزارت جهاد کشاورزی	
عنوان دستگاه مجری:		سازمان دامپزشکی کشور	
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	افزایش ضریب خوداتکایی در محصولات راهبردی کشاورزی	ارتقای امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان
۲			برنامه بهداشت و تضمین کیفیت دارو و فرآورده های بیولوژیک و خدمات دامپزشکی
۳			برنامه بهداشت و تضمین کیفیت فرآورده های خام دامی و خوراک دام
۴			برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای مشترک انسان و دام

عنوان دستگاه سیاستگذار:		وزارت جهاد کشاورزی	
عنوان دستگاه مجری:		سازمان امور عشایری	
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	افزایش بهره وری منابع و عوامل تولید کشاورزی به ویژه آب	دانش بنیان ساختن کشاورزی و توانمند سازی منابع انسانی و نوسازی ساختار تحقیق، آموزش و ترویج کشاورزی	برنامه حمایت از جامعه عشایری کشور
۲	افزایش ضریب خوداتکایی در محصولات راهبردی کشاورزی	ارتقاء امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	برنامه ساماندهی عشایر

وزارت جهاد کشاورزی		عنوان دستگاه سیاستگذار:		
سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور		عنوان دستگاه مجری:		
برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف	
برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	حفاظت و صیانت از جنگلها (به ویژه جنگلهای شمال و زاگرس و توسعه جنگلهای دست کاشت) و مراتع با رویکرد ارتقاء مشارکت مردم و جوامع محلی، اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوانداری، تثبیت و مهار کانونهای بیابانزا و مراکز انتشار گرد و غبار داخلی	حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع پایه، منابع طبیعی و بسترهای تولیدی در چارچوب توسعه پایدار	۱	
برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از جنگلهای کشور			۲	
برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از مراتع کشور			۳	
برنامه حفاظت و حمایت از منابع طبیعی کشور			۴	
برنامه بروزرسانی نقشه ها، داده ها و معیارهای فنی منابع طبیعی			ارتقاء امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	۵
			حفاظت و صیانت از جنگلها (به ویژه جنگلهای شمال و زاگرس و توسعه جنگلهای دست کاشت) و مراتع با رویکرد ارتقاء مشارکت مردم و جوامع محلی، اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوانداری، تثبیت و مهار کانونهای بیابانزا و مراکز انتشار گرد و غبار داخلی	
برنامه ساماندهی مالکیت اراضی ملی			۶	
برنامه تثبیت شن های روان و مقابله با بیابان زایی				
برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	دانش بنیان ساختن کشاورزی و توانمندسازی منابع انسانی و نوسازی ساختار تحقیق، آموزش و ترویج کشاورزی	افزایش بهره وری منابع و عوامل تولید کشاورزی به ویژه آب	۸	

وزارت جهاد کشاورزی		عنوان دستگاه سیاستگذار:	
سازمان شیلات		عنوان دستگاه مجری:	
برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه حفاظت و صیانت از ذخایر و منابع آبی	ارتقاء امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	افزایش ضریب خوداتکایی در محصولات راهبردی کشاورزی	۱
برنامه بهبود و توسعه بازارآبزیان			۲
برنامه تکثیر و بازسازی ذخایر آبزیان			۳
برنامه ساماندهی عملیات صید و صیادی آبزیان			۴

وزارت جهاد کشاورزی		عنوان دستگاه سیاستگذار:	
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی		عنوان دستگاه مجری:	
برنامه های اجرایی	راهبردها	هدف ها	ردیف
برنامه توانمندسازی بهره برداران و ترویج یافته ها و دانش کشاورزی	دانش بنیان ساختن کشاورزی و توانمندسازی منابع انسانی و نوسازی ساختار تحقیق، آموزش و ترویج کشاورزی	افزایش بهره وری منابع و عوامل تولید کشاورزی به ویژه آب	۱
برنامه پژوهش های کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی			۲
برنامه تولید محصولات فناورانه نهاده ها	ارتقاء امنیت غذایی، سلامت و غنی سازی محصولات کشاورزی	افزایش ضریب خوداتکایی در محصولات راهبردی کشاورزی	۳
مدیریت منابع ژنتیکی			۴

۱۰- منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم شماره (۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

۱۵۱۰۰۰				عنوان دستگاه مجری: وزارت جهاد کشاورزی	
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد قطعی ۱۳۹۷	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
عمومی	عمومی	عمومی	عمومی		
۱۱۰۰	۱۱۰۰	۱۱۰۰	۷۶۵	درآمد حاصل از خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی، اکتشافی و حق فنی استعلامات تطبیق اراضی	۱۴۰۱۰۵
۵۴۰۰۰	۵۴۰۰۰	۵۴۰۰۰	۲۵۶۰۰	درآمد حاصل از فروش کالاهای کشاورزی	۱۴۰۲۰۱
۲۰۰۰	۲۰۰۰	۳۰۰۰	۲۷۴۱	منابع حاصل از فروش خانه های سازمانی	۲۱۰۲۱۰
۳۰۰۰	۳۰۰۰	۴۰۰۰	۲۳۳۳	منابع حاصل از فروش ماشین الات و تجهیزات دستگاه های دولتی	۲۱۰۲۰۳
۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۱۲۵۷	منابع حاصل از فروش ساختمانها وتاسیسات دولتی	۲۱۰۲۰۱
۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۳۰۱۵۱۶	درآمد حاصل از ماده ۱۲ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی	۲۱۰۲۱۲
۲۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۱۷۹۶۹۱۶	منابع حاصل از فروش سهام و سهم الشرکه شرکت های دولتی وابسته به جهاد کشاورزی	۳۱۰۵۱۵
۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	۰	۰	درآمد حاصل از وصول جریمه ها و خسارات تخریب خاک	پیشنهادی
۳۵۷۰۱۰۰	۳۵۷۰۱۰۰	۶۵۶۲۱۰۰	۲۲۳۱۱۲۸	جمع	

۱۵۱۰۱۹				عنوان دستگاه مجری: سازمان امور اراضی	
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد قطعی ۱۳۹۷	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
عمومی	عمومی	عمومی	عمومی		
۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۲۶۲۲۷۵	درآمدهای حاصل از اجاره ساختمانها و اراضی (از جمله امکانات ، اماکن و فضاهای آموزشی ، فرهنگی ، هنری و ورزشی کلیه دستگاه های اجرایی)	۱۳۰۳۰۱
۹۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰	۶۶۳۶۶۰	درآمد حاصل از جرائم و خسارت ناشی از اجرای قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها	۱۵۰۱۱۵
۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۴۵۸۷۴	درآمد حاصل از دریافت هزینه و قیمت اراضی رفع تداخل شده موضوع ماده ۵۴ قانون رفع موانع تولید	۱۶۰۱۵۶
۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۶۷۰۳۲۸	منابع حاصل از فروش و واگذاری اراضی دولتی	۲۱۰۲۰۲
۱۷۰۰۰۰۰	۱۷۰۰۰۰۰	۱۷۵۰۰۰۰	۱۶۴۲۱۳۷	جمع	

۱۳۵۵۰۰				عنوان دستگاه مجری: سازمان دامپزشکی کشور	
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد قطعی ۱۳۹۷	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
عمومی	عمومی	عمومی	عمومی		
۹۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰	۹۶۵۷۸۸	درآمد حاصل از خدمات بهداشتی - درمانی	۱۴۰۱۰۴
۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۱۲۵۵۳۳	درآمد حاصل از اخذ عوارض واردات سموم و داروهای دامپزشکی آماده مصرف و واکسن های طیور	۱۶۰۱۷۶
۹۰۸۰۰	۹۰۸۰۰	۷۰۰۰۰	۶۴۶۴۴	درآمد موضوع ماده (۵) قانون نظارت شرعی بر ذبح و صید و ماده ۱۲ قانون نظام جامع دامپرووری	۱۶۰۱۲۵
۱۱۹۰۸۰۰	۱۱۹۰۸۰۰	۱۰۷۰۰۰۰	۱۱۵۵۹۶۵	جمع	

۱۴۹۶۰۰				عنوان دستگاه مجری: سازمان امور عشایری	
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد قطعی ۱۳۹۷	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
عمومی	عمومی	عمومی	عمومی		
۱۱	۹	۷	۵	۲	۱
۴۵۰۰۰	۴۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	۴۲۰۰۰	سازمان امور عشایری - فروش فروشگاهها، جایگاههای سوخت سنگواره ای (فسیلی)، انبارهای ذخیره علوفه و کالا	۲۱۰۲۱۵
۱۵۰۰	۱۵۰۰	۱۰۰۰	۲۲۵	درآمد حاصل از واگذاری اراضی برای اسکان عشایر	۲۱۰۲۱۱
۴۶۵۰۰	۴۶۵۰۰	۳۱۰۰۰	۴۲۲۲۵	جمع	

۱۳۹۰۰۰				عنوان دستگاه مجری: سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور	
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد قطعی ۱۳۹۷	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	شماره طبقه بندی درآمد
عمومی	عمومی	عمومی	عمومی		
۴۵۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰	۱۷۰۰۰۰	۳۱۰۶۵۸	درآمد حاصل از بهره مالکانه و حق بهره برداری طرح های منابع طبیعی و انتفاع و تغییر نمایندگی اراضی ملی و دولتی	۱۳۰۴۱۶
۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۹۸۳۹۳	درآمد حاصل از خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی، اکتشافی و حق فنی استعلامات تطبیق اراضی	۱۴۰۱۰۵
۴۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۲۳۵۰۰۰	درآمد حاصل از حق فنی استعلامات	۱۴۰۱۷۷
۲۵۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۱۶۰۷۰۹	درآمدهای حاصل از جرایم و فروش صیدآلات، چوب آلات، ادوات و مواد بازداشتی	۱۵۰۱۰۶
۱۲۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	۱۰۰۱۲۱۳	درآمد حاصل از خسارات ناشی از اجرای طرح های عمرانی و معدنی در عرصه منابع طبیعی	۱۵۰۱۲۱
۲۱۴۰۰۰۰	۲۱۴۰۰۰۰	۱۸۷۰۰۰۰	۱۸۰۵۹۷۳	جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان شیلات ایران					
۱۵۱۲۰۰					
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآور ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰
درآمد	مالی	عمومی	عمومی	عمومی	عمومی
۱	۲	۵	۷	۹	۱۱
۱۴۰۱۰۵	درآمد حاصل از خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی، اکتشافی و حق فنی استعلامات تطبیق اراضی	۵۸۵۹۳	۱۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰
۱۴۰۲۰۱	درآمد حاصل از فروش کالاهای کشاورزی	۱۷۰۸۳	۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰
۱۵۰۱۰۶	درآمدهای حاصل از جرایم و فروش صیدآلات، چوب آلات، ادوات و مواد بازداشتی	۷۰۷۱.۵	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰
۲۱۰۲۰۴	منابع حاصل از فروش و واگذاری سایر دارایی های سرمایه ای	۱۹۳۴۰	۱۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰
جمع					
		۱۰۲۰۸۷.۵	۳۳۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰

عنوان دستگاه مجری: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی					
۱۳۴۰۰۳					
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷	مصوب ۱۳۹۸	برآور ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰
درآمد	مالی	اختصاصی	اختصاصی	اختصاصی	اختصاصی
۱۴۰۱۰۵	درآمد حاصل از خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی	۸۰۷,۰۹۸	۹۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰
۲۱۰۲۰۴	منابع حاصل از فروش و واگذاری سایر دارایی های سرمایه ای	۱۴۵,۹۵۲	۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰
۱۶۰۱۴۱	درآمدهای حاصل از جرایم و فروش صیدآلات، چوب آلات، ادوات و مواد بازداشتی	۱۶,۹۳۷	۱۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰
جمع					
		۹۶۹۹۸۷	۱۵۵۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰	۱۶۵۰۰۰۰

فرم شماره (۳): برآورد اعتبارات هزینه ای دستگاه مجری برحسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری : سازمان حفظ نباتات کشور

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی /پيامد يا نتيجه نهايي						سنگه عملکرد	برنامه اجرائي / خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۲۴۱۰۲	۹۷۲۳۸	۱۳۴۷۰۹۶	۸۶۸۷۰۱۴	۷۸۸۴۰۰۸۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	آفت(بیماری) کنترل شده	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۰
۲۲۳۱۹	۱۶۵۴۹	۰۰۲۰۵۴۶	۰۰۱۹۰۷۶	۰۰۱۷۳	۱۲۹۰۰۰۰	۱۱۷۰۰۰۰	۹۵۰۰۰۰	هکتار	اجرای عملیات ردیابی و پیش آگاهی آفات	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۴
۱۱۴۹۸	۶۷۵۹	۲۰۰۰۷۸	۲۰۰۱۷۰	۱۰۴۶	۶۸۰۰	۵۷۰۰	۴۶۰۰	هکتار	اصلاح و بهینه سازی مدیریت آفت کش ها	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۵
۳۲۵۰۳	۲۵۸۷۶	۴۱۵۰۴۸۷۸	۴۲۷۶۷	۳۷۶۰۹۷۱۴	۸۲	۷۶	۷۰	مورد	راهبری اجرای برنامه های سیستم پیش آگاهی و شبکه مراقبت و مبارزه با آفات عمومی و همگانی	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۶
۲۶۱۸۲	۱۸۴۸۲	۳۲۲۸۹۴۱	۳۲۷۰۲۸۷۰	۲۵۱۰۳۰۶۷	۸۵	۸۰	۷۵	مورد	مطالعه و بررسی جهت تدوین ضوابط و تهیه دستورالعمل های فنی و نظارت بر اجرای آن	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۷
۳۱۶۰۰	۲۹۵۷۲	۰۰۵۹۱۵	۰۰۵۹۶۲	۰۰۶۰۳۱۶۰	۵۶۰۰۰	۵۳۰۰۰	۵۰۰۰۰	فقره	نظارت بر تدارک، تولید، توزیع، کنترل کیفی و صدور مجوز ورود و ترخیص آفت کش های گیاهی	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۸
۱۱۳۴۸۶	۸۷۳۴۲	۱۵۵۳۰۰۲۵	۹۹۳۰۰۲۰۵۰	۷۸۷۷۶۰	۸	۸	۸	محصول قرنطینه	برنامه توسعه و تقویت قرنطینه و بهداشت گیاهی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۰
۲۳۴۱۹	۱۸۱۸۷	۰۰۳۵۰۷	۰۰۳۹۰۳	۰۰۳۷۰۹۴۰	۷۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	مورد	انجام بررسی های آزمایشگاهی بر روی محموله های وارداتی و نمونه های جمع آوری شده	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۱
۹۸۲۱	۶۰۶۲	۱۲۸۰۶۷۵۰	۱۵۱۰۰۹۲۰	۱۲۳۶۴	۸۰	۶۵	۵۰	مورد	تعیین ضوابط، مقررات و دستورالعمل های مدیریت آفات	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۲
۹۸۲۱	۶۰۶۲	۸۹۰۵۲۳۰	۱۰۹۰۱۲	۹۵۰۱۰۷۶۹۰	۱۱۵	۹۰	۶۵	مورد	تهیه و تنظیم دستورالعمل های فنی در خصوص روش های تشخیص و مبارزه با آفات نباتی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۳
۱۳۵۹۸	۱۲۱۲۵	۰۰۰۶۷۸۷۰	۰۰۰۷۱۵	۰۰۰۷۲۷۳۵	۲۱۰۰۰۰	۱۹۰۰۰۰	۱۷۰۰۰۰	قلم	مطالعه، تهیه و تدوین شرایط قرنطینه ای و ضوابط بهداشت گیاهی و نظارت بر واردات، ترانزیت و صادرات محصولات کشاورزی و صدور گواهی بهداشت گیاهی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۴

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۸۸۸۶	۱۸۱۸۷	۸۹۹.۸۶۳۶	۱۱۸۰.۳۷	۱۸۵۴.۷۰	۲۲	۱۶	۱۰	مورد	مقابله و کنترل حوادث غير مترقبه در بخش طغيان آفات و بيماري هاي نباتي	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۵
۳۷۹۴۱	۲۶۷۱۹	۰.۰۱۸۷۷۳	۰.۰۱۹۴	۰.۰۱۷۶۹۷	۲۴۰۰۰۰۰	۱۹۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	هکتار	اجرای عملیات پایش و کنترل آفات قرنطینه ای	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۶
۲۹۱۴۷	۲۰۱۲۸	۴۰۵.۸۷۵۰	۳۲۷۹۰۳.۷۵	۱۵۲۶۱	۸	۸	۸	محصول	برنامه کاهش آلاینده‌ها و ارتقاء سلامت در محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۰
۱۲۱۹۸	۷۴۶۶	۱۴۱۰۱	۲۷۸۱	۳۲۵۲	۱	۱	۱	سامانه	اجرا و استقرار سامانه های پایش محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۱
۶۰۳۴	۵۱۲۸	۰.۰۱۰۶	۰.۰۴۶۰	۰.۰۵۵۰	۶۰۰۳۷۰	۴۰۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۰	هکتار	کنترل بیولوژیک آفات و بيماري ها و ترويج استفاده از سموم کم خطر	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۳
۱۰۹۱۵	۷۵۳۴	۱۲.۲۹۶۱۷۸	۱۱.۳۵	۸.۹۵۸۰	۹۴۲	۹۳۵	۹۲۸	مرکز	نظارت و حمايت از کلينيك هاي گياهپزشكي و شرکت های خدمات مشاوره ای فعال جهت اجرای برنامه پایش و مراقبت از محصولات مهم کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۶
۲۶۶۷۳۵	۲۰۴۷۰۸	جمع								

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۴۴۲۵۹	۱۳۴۷۹۶	۰	۰	۱۳۴۷۹۶	۰	۰	۰	۰	۷۵۰	۰	۰	۴۶۶۶۴	۰	۰	۸۷۳۸۲	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۰	
۲۶۵۰۴	۲۶۵۰۴	۰	۰	۲۶۵۰۴	۰	۰	۰	۰	۲۵۰	۰	۰	۲۰۰۳۰	۰	۰	۶۲۲۴	اجرای عملیات ردیابی و پیش آگاهی آفات	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۴	
۱۳۶۵۳	۱۳۶۵۳	۰	۰	۱۳۶۵۳	۰	۰	۰	۰	۵۰۰	۰	۰	۹۹۴۷	۰	۰	۳۲۰۶	اصلاح و بهینه سازی مدیریت آفت کش ها	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۵	
۳۷۴۷۶	۳۴۰۷۰	۰	۰	۳۴۰۷۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶۰۰۷	۰	۰	۲۸۰۶۳	راهبری اجرای برنامه های سیستم پیش آگاهی و شبکه مراقبت و مبارزه با آفات عمومی و همگانی	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۶	
۳۰۱۹۰	۲۷۴۴۶	۰	۰	۲۷۴۴۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۸۴۰	۰	۰	۲۲۶۰۶	مطالعه و بررسی جهت تدوین ضوابط و تهیه دستورالعمل های فنی و نظارت بر اجرای آن	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۷	
۳۶۴۳۶	۳۳۱۲۳	۰	۰	۳۳۱۲۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۸۴۰	۰	۰	۲۷۲۸۳	نظارت بر تدارک، تولید، توزیع، کنترل کیفی و صدور مجوز ورود و ترخیص آفت کش های گیاهی	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۸	
۱۳۲۱۶۱	۱۲۴۲۴۲	۰	۰	۱۲۴۲۴۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۸۴۳۸	۰	۰	۷۵۸۰۴	برنامه توسعه و تقویت قرنطینه و بهداشت گیاهی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۰	
۲۷۰۰۳	۲۴۵۴۸	۰	۰	۲۴۵۴۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۳۲۸	۰	۰	۲۰۲۲۰	انجام بررسی های آزمایشگاهی بر روی محموله های وارداتی و نمونه های جمع آوری شده	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۱	
۱۱۳۲۴	۱۰۲۹۴	۰	۰	۱۰۲۹۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۸۱۵	۰	۰	۸۴۷۹	تعیین ضوابط، مقررات و دستورالعمل های مدیریت آفات	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۲	

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۱۳۲۴	۱۰۲۹۵	.	.	۱۰۲۹۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۸۱۶	.	.	۸۴۷۹	تهیه و تنظیم دستورالعمل های فنی در خصوص روش های تشخیص و مبارزه با آفات نباتی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۳
۱۵۶۷۹	۱۴۲۵۳	.	.	۱۴۲۵۳	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۵۱۳	.	.	۱۱۷۴۰	مطالعه، تهیه و تدوین شرایط قرنطینه ای و ضوابط بهداشت گیاهی و نظارت بر واردات، ترانزیت و صادرات محصولات کشاورزی و صدور گواهی بهداشت گیاهی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۴
۲۱۷۷۶	۱۹۷۹۷	.	.	۱۹۷۹۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۴۹۱	.	.	۱۶۳۰۶	مقابله و کنترل حوادث غیر مترقبه در بخش طغیان آفات و بیماری های نباتی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۵
۴۵۰۵۵	۴۵۰۵۵	.	.	۴۵۰۵۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۴۴۷۵	.	.	۱۰۵۸۰	اجرای عملیات پایش و کنترل آفات قرنطینه ای	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۶
۳۳۹۷۹	۳۲۰۴۷	.	.	۳۲۰۴۷	.	.	.	.	.	۴۳۳۰	.	.	۸۸۱۹	.	.	۱۸۸۹۸	برنامه کاهش آلاینده ها و ارتقاء سلامت در محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۰
۱۴۳۹۳	۱۴۱۰۰	.	.	۱۴۱۰۰	.	.	.	.	.	۳۰۸۰	.	.	۶۰۰۳	.	.	۵۰۱۷	اجرا و استقرار سامانه های پایش محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۱
۶۹۶۸	۶۳۶۴	.	.	۶۳۶۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۳۴۲	.	.	۵۰۲۲	کنترل بیولوژیک آفات و بیماری ها و ترویج استفاده از سموم کم خطر	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۳

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع			پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی					
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۲۶۱۸	۱۱۵۸۳	۰	۰	۱۱۵۸۳	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲۵۰	۰	۰	۱۴۷۴	۰	۰	۸۸۵۹	نظارت و حمایت از کلینیک های گیاهپزشکی و شرکت های خدمات مشاوره ای فعال جهت اجرای برنامه پایش و مراقبت از محصولات مهم کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۶
۳۱۰۳۹۹	۲۹۱۰۸۵	۰	۰	۲۹۱۰۸۵	۰	۰	۰	۰	۰	۵۰۸۰	۰	۰	۱۰۳۹۲۱	۰	۰	۱۸۲۰۸۴	جمع	

عنوان دستگاه مجری : وزارت جهاد کشاورزی

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	صندوق	برنامه ایجاد و توسعه صنایع ، معادن و زیرساخت های صنعتی و معدنی	۱۳۰۴۰۱۲۰۰۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	بهره بردار تحت پوشش	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره‌برداران	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۰
۱۲۶۱۹۶	۱۱۲۶۷۵	۱۳۴۸۲۷	۱۲۶۱۹۶	۱۱۲۶۷۵	۱	۱	۱	درصد	برنامه ارتقای ضریب مکانیزاسیون کشاورزی	۱۳۰۶۰۰۷۰۰۰
۱۰۰۹۵۶	۹۰۱۳۷	۳۰۳۸۶۳	۳۰۱۷۰۷۲۸	۲۸۳۰۹۳۶	۳۱۸۴۰	۳۱۸۴۰	۳۱۸۴۰	دستگاه	حمایت از تامین ادوات ماشین آلات کشاورزی	۱۳۰۶۰۰۷۰۰۳
۲۵۲۴۰	۲۲۵۳۸	۰۰۵۴۰۱۴۰	۰۰۵۰	۰۰۴۵۱۰۰۴	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۴۹۹۷۳	دستگاه	حمایت از تامین ماشین آلات کشاورزی	۱۳۰۶۰۰۷۰۰۴
۳۶۸۶۷۶	۳۲۸۲۲۹	۱۸۰۷۰۶۲	۱۷۰۵۵۶۰	۱۵۰۶۲۹۹۵۲۴۰	۲۱۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲۱۰۰۰	هزار تن	برنامه افزایش تولید محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۰
۶۲۴۹۵	۵۵۷۹۹	۱۳۳۲۴	۱۲۰۴۹۹۰	۱۱۰۱۵۹۸	۵	۵	۵	دستور العمل	تدوین شاخص ها، سیاست ها و برنامه ریزی برای افزایش تولید محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۶
۲۵۱۰۳۹	۲۲۳۱۹۸	۱۴۰۷۰۵۲۱۱	۱۳۲۱۰۲۵۸۰	۱۱۷۴۰۷۲۶۳۱۶	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	تن درهکتار	راهبری افزایش عملکرد در واحد سطح محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۷
۵۵۱۴۲	۴۹۲۳۲	۲۰۷۹۹۱	۲۰۶۲۶۰	۲۰۵۴۷۰۴۸	۲۱۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲۱۰۰۰	هزارتن	راهبری تولید محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۸
۴۵۴۴۴۸	۳۷۷۳۶۱	۳۵۰۸۳۲۷۴۰	۳۱۰۸۵۷۶	۲۶۰۴۵۹۲	۱۴۲۶۵	۱۴۲۶۵	۱۴۲۶۲	هزار تن	برنامه افزایش تولید محصولات دام و طیور	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۰
۴۸۴۰۳	۵۴۲۵۸	۱۲۶۸۱۰۵۰	۱۲۱۰۰۰۷۵	۱۳۵۶۴۰۵۰	۴	۴	۴	دستورالعمل	تدوین شاخص ها سیاست ها و برنامه ریزی برای افزایش تولید محصولات دام و طیور	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۳
۲۲۵۸۸	۱۰۷۰۴	۲۳۶۷۲	۲۲۵۸۸	۱۰۷۰۴	۱	۱	۱	واحد تولیدی	توسعه نوغانداری	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۴
۲۵۸۱۵	۳۱۳۴۹	۲۴۳۰۷۲۹۸	۲۳۲۰۵۷	۲۸۲۰۴۲۳۴۲۳	۱۱۱	۱۱۱	۱۱۱	رقم	حفظ و توسعه ذخایر کرم ابریشم و درخت توت	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۵
۱۹۳۶۱	۲۶۴۰۴	۴۰۵۸	۳۸۷۲۰۲۰	۵۲۸۰۰۸۰	۵	۵	۵	کیلوگرم	راهبری افزایش عملکرد در هر واحد دامی	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۶

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۶۱۳۱۲	۶۰۳۶۲	۴.۵۰۴۷	۴.۵۰۴۷	۴.۲۹۸۰	۱۴۲۶۵	۱۴۲۶۵	۱۴۲۶۳	هزارتن	راهبري توليدات محصولات دامی	۱۳۰۶۰۱۰۰۷
۸۸۲۰۰	۱۸۰۰۰	۱۳۳۷.۹۰	۸۸۲	۳۶۰	۱۰۰	۱۰۰	۵۰	هزارقطعه	سياستگذاري، تحقيق، پژوهش و اجراي عمليات اصلاح نژادي مرغ لاین	۱۳۰۶۰۱۰۰۱۰
۸۲۵۳۷	۸۶۴۳۴	۹۱۸.۱۶۶۷	۱۱۰۰.۴۹۳۰	۱۶۳۰.۸۳۰۱۸۹	۹۰	۷۵	۵۳	هزار راس	اصلاح نژاد دام	۱۳۰۶۰۱۰۰۱۱
۱۰۶۲۳۲	۸۹۸۵۰	۱۹۶.۹۶۹۲	۲۳۰.۹۳۹۰	۱۹۵.۳۲۶۰۸۷	۵۵۲	۴۶۰	۴۶۰	هزارقطعه	اصلاح نژاد طیور	۱۳۰۶۰۱۰۰۱۲
۷۶۶۵۲۵	۵۶۸۱۹۵	۱۷.۱۱۴۱۳۰	۱۲.۴۳۱۵	۹.۳۱۵۴۱۷۶۰	۶۱۶۶۰	۶۱۶۶۰	۶۱۶۵۷	هزار تن	برنامه افزايش توليد محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۰
۱۸۸۲۶	۳۳۱۵۴	۳۸۴۸	۳۷۶۵.۲۰	۶۶۳۰.۸۰	۵	۵	۵	دستورالعمل	تدوين شاخص ها، سياست هاو برنامه ريزی برای افزايش توليد محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۱
۳۰۱۲۲	۴۲۵۶۷	۹۹۳.۰۶۴۵	۵۰۲۰.۳۳۳۰	۴۸۶۹.۶۶۶۶۶۷	۳۱	۶	۶	استان	طراحی و اجراي الگوی کشت	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۲
۳۰۴۹۸۶	۲۸۵۶۳۰	۱۲۴۶.۵۶۸۰	۱۲۱۹.۹۴۴۰	۱۱۴۲.۵۲	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	کیلوگرم هکتار	راهبري افزايش عملکرد در واحد سطح محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۳
۳۹۰۰۰۰	۱۷۲۰۱۲	۱۱۱۷.۵۰	۷۸۰	۱۱۰۶.۱۹۴۶۹۰	۶۰۰	۵۰۰	۲۲۶	هزارتن	ارتقاء ضريب خوداتکايي د رتوليد محصولات راهبردي کشاورزي و توسعه و راهبري کشت دانه های روغنی و چغندر قند	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۷
۲۲۵۹۱	۳۴۸۳۲	۰.۳۷۴۴۷۲۹۰	۰.۳۶۶۰	۰.۵۶۷۳۰۶	۶۱۶۶۰	۶۱۶۶۰	۶۱۳۹۹	هزارتن	راهبري توليد محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۸
۴۰۹۱۷۹	۲۹۳۹۱۰	۷۰۵.۳۷۳۳۳۳۳۰	۶۸۱.۹۶۵۰	۴۸۹.۸۵	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	هزار هکتار	برنامه توسعه شبکه های آبياری و بهبود بهره وري آب کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۲۰۰۰
۲۳۰۴۲	۲۲۰۴۳	۱۲۲.۴۸۴۲	۱۲۱.۲۷۴۰	۱۱۶.۰۱۵۷۸۹	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	تشکل	ايجاد و ساماندهی تشکل های آب بران	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۱
۲۳۵۰۱۰	۲۰۹۲۶۳	۲۴۷۳۱.۳۰	۳۹۳۷۶.۲۵	۲۶۱۵۷.۸۷۵۰	۱۰	۸	۸	هزار هکتار	راهبري تجهيز و نوسازی اراضي کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۲

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۴۲۵۴۴	۵۶۷۲۶	۴۴۹۹.۰۳۱۳	۴۴۵۴.۵۰	۱۷۷۲.۶۸۷۵	۳۲	۳۲	۳۲	هزار هکتار	راهبري توسعه سيستم هاي آبياري نوين	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۳
۶۵۸۳	۵۸۷۸	۴۴.۳۳۳۳	۴۳.۸۸۷۰	۳۹.۱۸۶۶۶۷	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	كيلومتر	راهبري مرمت و بازسازي قنوات	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۴
۲۰۰۰	۰	۵۰۵	۵۰۰	۰	۴	۴	۰	دستورالعمل	تدوين شاخص ها ، سياست ها و برنامه ها بهبود بهره وري آب در عرصه کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۵
۹۵۸۴۲	۸۵۵۷۳	۵۱.۳۰۶۵	۴۷.۹۲۱۰	۴۲.۷۸۶۵	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	هزارتن	برنامه بهبود فرآوري و کاهش ضايعات محصولات کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۳۰۰۰
۶۲۲۹۷	۵۶۴۷۸	۱۲.۵۸۸۷	۱۱.۷۵۴۰	۱۰.۶۵۶۲۲۶	۵۳۰۰	۵۳۰۰	۵۳۰۰	واحد توليدي	راهبري توسعه ظرفيت صنايع تبديلي و تكميلي بخش کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۳۰۰۱
۳۳۵۴۵	۲۹۰۹۵	۱۷.۹۴۶۵	۱۶.۷۷۳۰	۱۴.۵۴۷۵	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	واحد توليدي	راهبري بازسازي و نوسازي واحدهاي تبديلي و تكميلي بخش کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۳۰۰۲
۱۳۳۹۵	۱۱۹۶۰	۴۴.۱۸۵۱	۴۳.۴۹۰۳	۳۸.۸۳۱۲	۳۰۸	۳۰۸	۳۰۸	هزارتن	برنامه تنظيم بازار داخلي محصولات کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۰
۷۱۵	۰	۱۴۵.۴۰	۱۴۳	۰	۵	۵	۰	هزارتن	تدوين تعرفه ها براي تنظيم بازارداخلي محصولات کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۳
۱۱۹۶۵	۱۱۹۶۰	۳۹.۴۶۴۳	۳۸.۸۴۷۰	۳۸.۸۳۱۱۷۰	۳۰۸	۳۰۸	۳۰۸	هزارتن	حمایت از افزایش رقابت پذیری محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۴
۷۱۵	۰	۳۶۳.۵۰	۳۵۷.۵۰	۰	۲	۲	۰	هزارتن	برنامه ریزی و تدوين شاخص ها ، سياست ها و دستورالعمل هاي لازم براي تنظيم بازارداخلي محصولات کشاورزي	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۵
۲۱۴۸۹	۱۹۱۸۷	۳.۷۴۸۲	۳.۵۸۱۵	۳.۱۹۷۸۳۴	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	دقيقه توليدشده	برنامه حمايت از شبکه پيامرسانی ترويحي و شبکه ملي تلويزيوني کشاورزي	۱۳۰۶۰۲۰۰۰۰
۲۱۴۸۹	۱۹۱۸۷	۳.۷۴۸۲	۳.۵۸۲۰	۳.۱۹۷۸۳۳	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶	دقيقه توليدشده	حمایت از تهیه و تولید برنامه‌های رادیویی، تلویزیونی و شبکه‌های اجتماعی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۰۰۰۱

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پیامد یا نتیجه نهایی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی/ خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۸۷۹۲۲	۷۸۵۰۲	۱۲۵۶۰.۲۸۵۷	۱۲۵۶۰.۲۸۵۷	۱۱۲۱۴.۵۷۱۴	۷	۷	۷	زیربخش	برنامه تهیه اطلاعات و آمار بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۱۰۰۰
۶۶۸۲۲	۶۰۴۴۵	۲۲۲۷۴	۲۲۲۷۴	۲۰۱۴۸.۳۳۳۳۳۳	۳	۳	۳	سامانه	ایجاد سامانه هوشمند اطلاعات و آمار بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۱۰۰۱
۲۱۱۰۰	۱۸۰۵۷	۳۰۱۴.۲۸۵۷	۳۰۱۴.۲۸۶۰	۲۵۷۹.۵۷۱۴۲۹	۷	۷	۷	عنوان	تهیه آمار بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۱۰۰۲
۸۹۶۰	۸۹۶۰	۹۴۰۰	۲۲۴۰	۲۲۴۰	۱	۴	۴	سازمان ونهادبین المللی	برنامه تنظیم و توسعه روابط در بخش کشاورزی باکشورها و نهادهای بین المللی	۱۳۰۶۰۲۲۰۰۰
۸۹۶۰	۸۹۶۰	۹۴۰۰	۸۹۶۰	۴۴۸۰	۱	۱	۲	دستاورد	ارتقاو توسعه روابط با کشورهای هدف	۱۳۰۶۰۲۲۰۰۴
.	.	.	.	.	.	.	.	درصد ضریب حفاظتی	برنامه حفظ و حمایت از ذخایر ژنتیکی دام و طیور	۱۳۰۶۰۲۳۰۰۰
۳۶۲۸۵۰	۶۶۵۰۰	۶۰۴۷.۵۰۸۷۷۰	۶۴۷۹.۴۶۴۳	۱۱۶۶.۶۶۶۷	۵۷	۵۶	۵۷	درصد پوشش بیمه	برنامه پوشش بیمه کشاورزی	۱۳۰۶۰۴۸۰۰۰
۳۳۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۵۹۸.۲۱۴۳	۵۸۹۲.۸۵۷۰	۵۵۵۵.۵۵۵۵۵۵	۵۶	۵۶	۹	درصد کمک دولت	تقویت صندوق بیمه کشاورزی (سهام دولت)	۱۳۰۶۰۴۸۰۰۴
۳۲۸۵۰	۱۶۵۰۰	۳۱۲۰.۸۰	۳۲۸۵	۳۳۰۰	۱۰	۱۰	۵	درصد پوشش بیمه	پوشش بیمه اجباری کلیه دام ها در مقابل بیماری های مشترک و واگیر (موضوع بند(ث) ماده ۳۳ برنامه ششم توسعه)	۱۳۰۶۰۴۸۰۰۵
۹۹۰۰۰۰	۳۱۳۴۰۸	۷۲۶۱.۵۳۸۴۶۱۶۰	۷۶۱۵.۳۸۴۶	۱۴۹۲۴.۱۹۰۵	۱۳۰	۱۳۰	۲۱	صندوق	برنامه حمایت از فعالیت های تولیدی بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۵۰۰۰۰
۶۰۰۰۰	۲۶۸۰۹	۴۷۵۰	۵۰۰۰	۴۸۷.۴۳۶۳۶۴	۱۲	۱۲	۵۵	باب ساختمان	مستند سازی اموال غیر منقول	۱۳۰۶۰۵۰۰۰۴
۹۳۰۰۰۰	۲۸۶۵۹۹	۶۸۲۳.۰۷۶۹۲۳	۷۱۵۳.۸۴۶۰	۲۶۰۵۴.۴۵۴۵۴۵	۱۳۰	۱۳۰	۱۱	صندوق	تامین سرمایه سهم دولت در صندوق غیر دولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۵۰۰۰۵

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۹۷۶۸	۰	۹۷۶۸	۹۷۶۸	۰	۱	۱	۰	هزار هکتار	برنامه پایش زیست بوم در بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۹۰۰۰
۹۷۶۸	۰	۹۷۶۸	۹۷۶۸	۰	۱	۱	۰	هزارهکتار	استفاده از فن آوری های توسعه پایدار در بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۹۰۰۱
۴۳۱۴	۳۳۹۴	۲۶۹.۶۲۵۰	۲۶۹.۶۲۵۰	۲۱۲.۱۲۵۰	۱۶	۱۶	۱۶	تعداد یافته/ دانش فنی	برنامه پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۲۱۰۰۰
۴۳۱۴	۳۳۹۴	۲۶۹.۶۲۵۰	۲۶۹.۶۲۵۰	۲۱۲.۱۸۷۵	۱۶	۱۶	۱۶	پروژه	پژوهش های کاربردی مربوط به بخش کشاورزی	۱۳۱۰۰۲۱۰۸۱
۵۸۱۵۲	۵۸۱۵۲	۱۸.۷۹۴۹	۱۸.۶۳۸۵	۱۸.۶۳۸۵	۳۱۲۰	۳۱۲۰	۳۱۲۰	نفراينارگر	برنامه ارايه خدمات اجتماعي، فرهنگي، ورزشي به اينثارگران جهاد کشاورزي	۱۹۰۳۰۳۲۰۰۰
۵۸۱۵۲	۵۸۱۵۲	۱۸.۷۹۴۹	۱۸.۶۳۸۴۶۰	۱۸.۶۳۸۴۶۲	۳۱۲۰	۳۱۲۰	۳۱۲۰	نفراينارگر	ارايه خدمات فرهنگي، اجتماعي و حمایتي به اينثارگران جهاد کشاورزي	۱۹۰۳۰۳۲۰۰۱
۳۷۷۷۷۱۶	۲۳۲۶۰۰۶	جمع								

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۴۸۳۱۴	۱۳۴۸۲۷	.	.	۱۳۴۸۲۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۸۲۰۲	.	.	۱۱۶۶۲۵	برنامه ارتقای ضریب مکانیزاسیون کشاورزی	۱۳۰۶۰۰۷۰۰۰
۱۱۸۶۰۲	۱۰۷۸۲۰	.	.	۱۰۷۸۲۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۵۵۶	.	.	۹۳۲۶۴	حمایت از تامین ادوات ماشین آلات کشاورزی	۱۳۰۶۰۰۷۰۰۳
۲۹۷۱۲	۲۷۰۰۷	.	.	۲۷۰۰۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۶۴۶	.	.	۲۳۳۶۱	حمایت از تامین ماشین آلات کشاورزی	۱۳۰۶۰۰۷۰۰۴
۴۳۲۱۱۲	۳۹۲۸۳۰	.	.	۳۹۲۸۳۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۰۰۶۴	.	.	۳۴۲۷۶۶	برنامه افزایش تولید محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۰
۷۳۲۸۱	۶۶۶۲۰	.	.	۶۶۶۲۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۴۶۰	.	.	۵۸۱۶۰	تدوین شاخص ها، سیاست ها و برنامه ریزی برای افزایش تولید محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۶
۲۹۴۱۶۹	۲۶۷۴۲۹	.	.	۲۶۷۴۲۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۴۱۳۹	.	.	۲۳۳۲۹۰	راهبری افزایش عملکرد در واحد سطح محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۷
۶۴۶۶۲	۵۸۷۸۱	.	.	۵۸۷۸۱	.	.	.	.	.	.	.	.	۷۴۶۵	.	.	۵۱۳۱۶	راهبری تولید محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۸
۵۴۴۹۵۹	۵۱۱۱۵۴	.	.	۵۱۱۱۵۴	.	.	.	.	۲۵۰	.	.	.	۱۷۹۶۹۱	.	.	۳۳۱۲۱۳	برنامه افزایش تولید محصولات دام و طیور	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۰
۵۵۷۹۸	۵۰۷۲۶	.	.	۵۰۷۲۶	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۶۶۶	.	.	۴۴۰۶۰	تدوین شاخص ها سیاست ها و برنامه ریزی برای افزایش تولید محصولات دام و طیور	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۳
۲۶۰۳۹	۲۳۶۷۲	.	.	۲۳۶۷۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۱۱۱	.	.	۲۰۵۶۱	توسعه نوغانداری	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۴

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۲۹۷۵۹	۲۷۰۵۴	.	.	۲۷۰۵۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۵۵۴	.	.	۲۳۵۰۰	حفظ و توسعه ذخایر کرم ابریشم و درخت توت	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۵
۲۲۳۱۹	۲۰۲۹۰	.	.	۲۰۲۹۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۶۶۷	.	.	۱۷۶۲۳	راهبری افزایش عملکرد در هر واحد دامی	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۶
۷۰۶۸۵	۶۴۲۶۰	.	.	۶۴۲۶۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۴۴۴	.	.	۵۵۸۱۶	راهبری تولیدات محصولات دامی	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۷
۱۳۳۷۹۰	۱۳۳۷۹۰	.	.	۱۳۳۷۹۰	.	.	.	.	۲۵۰	.	.	.	۹۷۰۷۵	.	.	۳۶۴۶۵	سیاستگذاری، تحقیق، پژوهش و اجرای عملیات اصلاح نژادی مرغ لاین	۱۳۰۶۰۱۰۰۱۰
۸۹۳۹۸	۸۲۶۳۵	.	.	۸۲۶۳۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۲۸۱۷	.	.	۵۹۸۱۸	اصلاح نژاد دام	۱۳۰۶۰۱۰۰۱۱
۱۱۷۱۷۱	۱۰۸۷۲۷	.	.	۱۰۸۷۲۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۵۳۵۷	.	.	۷۳۳۷۰	اصلاح نژاد طیور	۱۳۰۶۰۱۰۰۱۲
۱۰۹۳۷۸۰	۱۰۵۵۲۵۷	.	.	۱۰۵۵۲۵۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۳۱۰۷۱	.	.	۴۲۴۱۸۶	برنامه افزایش تولید محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۰
۲۱۱۶۶	۱۹۲۴۰	.	.	۱۹۲۴۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۶۰۲	.	.	۱۶۶۳۸	تدوین شاخص ها، سیاست هاو برنامه ریزی برای افزایش تولید محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۱
۳۳۸۶۷	۳۰۷۸۵	.	.	۳۰۷۸۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۱۶۶	.	.	۲۶۶۱۹	طراحی و اجرای الگوی کشت	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۲
۳۴۲۸۴۴	۳۱۱۶۴۲	.	.	۳۱۱۶۴۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۲۱۷۸	.	.	۲۶۹۴۶۴	راهبری افزایش عملکرد در واحد سطح محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۳

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
	جمع			پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی		
۶۷۰۵۰۰	۶۷۰۵۰۰	.	.	۶۷۰۵۰۰	.	.	.	.	.	.	.	۵۷۹۰۰۰	.	.	۹۱۵۰۰	ارتقاء ضریب خوداتکایی د رتولید محصولات راهبردی کشاورزی و توسعه و راهبری کشت دانه های روغنی و چغندر قند	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۷
۲۵۴۰۳	۲۳۰۹۰	.	.	۲۳۰۹۰	.	.	.	.	.	.	.	۳۱۲۵	.	.	۱۹۹۶۵	راهبری تولید محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۸
۴۵۴۵۴۹	۴۲۳۲۲۴	.	.	۴۲۳۲۲۴	.	.	.	.	.	.	.	۵۵۹۲۴	.	.	۳۶۷۳۰۰	برنامه توسعه شبکه های آبیاری و بهبود بهره وری آب کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۲۰۰۰
۲۵۶۰۰	۲۳۲۷۲	.	.	۲۳۲۷۲	.	.	.	.	.	.	.	۲۵۸۶	.	.	۲۰۶۸۶	ایجاد و ساماندهی شکل های آب بران	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۱
۲۶۱۰۴۴	۲۴۷۳۱۳	.	.	۲۴۷۳۱۳	.	.	.	.	.	.	.	۳۶۳۸۰	.	.	۲۱۰۹۳۳	راهبری تجهیز و نوسازی اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۲
۱۵۸۳۶۸	۱۴۳۹۶۹	.	.	۱۴۳۹۶۹	.	.	.	.	.	.	.	۱۵۹۹۵	.	.	۱۲۷۹۷۴	راهبری توسعه سیستم های آبیاری نوین	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۳
۷۳۱۵	۶۶۵۰	.	.	۶۶۵۰	.	.	.	.	.	.	.	۷۳۹	.	.	۵۹۱۱	راهبری مرمت و بازسازی قنوات	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۴
۲۲۲۲	۲۰۲۰	.	.	۲۰۲۰	.	.	.	.	.	.	.	۲۲۴	.	.	۱۷۹۶	تدوین شاخص ها ،سیاست ها و برنامه ها بهبود بهره وری آب در عرصه کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۲۰۳۵
۱۱۲۸۷۷	۱۰۲۶۱۳	.	.	۱۰۲۶۱۳	.	.	.	.	.	.	.	۱۳۸۸۷	.	.	۸۸۷۲۶	برنامه بهبود فرآوری و کاهش ضایعات محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۳۰۰۰

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۷۳۳۹۲	۶۶۷۲۰	.	.	۶۶۷۲۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۰۳۰	.	.	۵۷۶۹۰	راهبری توسعه ظرفیت صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۳۰۰۱
۳۹۴۸۵	۳۵۸۹۳	.	.	۳۵۸۹۳	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۸۵۷	.	.	۳۱۰۳۶	راهبری بازسازی و نوسازی واحدهای تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۳۰۰۲
۱۴۹۷۳	۱۳۶۰۹	.	.	۱۳۶۰۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۸۴۲	.	.	۱۱۷۶۷	برنامه تنظیم بازار داخلی محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۰
۸۰۲	۷۲۷	.	.	۷۲۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۸	.	.	۶۲۹	تدوین تعرفه ها برای تنظیم بازار داخلی محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۳
۱۳۳۷۰	۱۲۱۵۵	.	.	۱۲۱۵۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۶۴۵	.	.	۱۰۵۱۰	حمایت از افزایش رقابت پذیری محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۴
۸۰۱	۷۲۷	.	.	۷۲۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۹	.	.	۶۲۸	برنامه ریزی و تدوین شاخص ها ، سیاست ها و دستورالعمل های لازم برای تنظیم بازار داخلی محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۵
۲۴۷۳۹	۲۲۴۸۹	.	.	۲۲۴۸۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۰۴۴	.	.	۱۹۴۴۵	برنامه حمایت از شبکه پیام رسانی ترویجی و شبکه ملی تلویزیونی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۰۰۰۰
۲۴۷۳۹	۲۲۴۸۹	.	.	۲۲۴۸۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۰۴۴	.	.	۱۹۴۴۵	حمایت از تهیه و تولید برنامه های رادیویی، تلویزیونی و شبکه های اجتماعی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۰۰۰۱
۹۶۷۱۶	۸۷۹۲۲	.	.	۸۷۹۲۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۱۸۹۹	.	.	۷۶۰۲۳	برنامه تهیه اطلاعات و آمار بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۱۰۰۰

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع			پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی					
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۷۳۵۰۴	۶۶۸۲۲	.	.	۶۶۸۲۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۰۴۴	.	.	۵۷۷۷۸	ایجاد سامانه هوشمند اطلاعات و آمار بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۱۰۰۱
۲۳۲۱۲	۲۱۱۰۰	.	.	۲۱۱۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۸۵۵	.	.	۱۸۲۴۵	تهیه آمار بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۱۰۰۲
۱۰۳۴۰	۹۴۰۰	.	.	۹۴۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۷۲۰	.	.	۳۶۸۰	برنامه تنظیم و توسعه روابط در بخش کشاورزی باکشورها و نهادهای بین المللی	۱۳۰۶۰۲۲۰۰۰
۱۰۳۴۰	۹۴۰۰	.	.	۹۴۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۷۲۰	.	.	۳۶۸۰	ارتقاو توسعه روابط با کشورهای هدف	۱۳۰۶۰۲۲۰۰۴
۳۴۴۷۰۸	۳۴۴۷۰۸	.	.	۳۴۴۷۰۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۴۴۷۰۸	.	.	.	برنامه پوشش بیمه کشاورزی	۱۳۰۶۰۴۸۰۰۰
۳۱۳۵۰۰	۳۱۳۵۰۰	.	.	۳۱۳۵۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۱۳۵۰۰	.	.	.	تقویت صندوق بیمه کشاورزی (سهم دولت)	۱۳۰۶۰۴۸۰۰۴
۳۱۲۰۸	۳۱۲۰۸	.	.	۳۱۲۰۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۱۲۰۸	.	.	.	پوشش بیمه اجباری کلیه دام ها در مقابل بیماری های مشترک و واگیر (موضوع بند(ث) ماده ۳۳ برنامه ششم توسعه)	۱۳۰۶۰۴۸۰۰۵
۹۴۴۰۰۰	۹۴۴۰۰۰	۲۹۰۰۰۰	.	۶۵۴۰۰۰	.	.	.	۲۹۰۰۰۰	.	.	.	.	۶۵۴۰۰۰	.	.	.	برنامه حمایت از فعالیت های تولیدی بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۵۰۰۰۰
۵۷۰۰۰	۵۷۰۰۰	.	.	۵۷۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۷۰۰۰	.	.	.	مستند سازی اموال غیر منقول	۱۳۰۶۰۵۰۰۰۴

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه شماره طبقه بندی				
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی							
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی			
۸۸۷۰۰۰	۸۸۷۰۰۰	۲۹۰۰۰۰	.	۵۹۷۰۰۰	.	.	.	۲۹۰۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	۵۹۷۰۰۰	.	.	.	تامین سرمایه سهم دولت در صندوق غیر دولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۵۰۰۰۵
۱۰۷۰۰	۹۷۶۸	.	.	۹۷۶۸	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۷۶۸	.	.	.	برنامه پایش زیست بوم در بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۹۰۰۰
۱۰۷۰۰	۹۷۶۸	.	.	۹۷۶۸	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۷۶۸	.	.	.	استفاده از فن آوری های توسعه پایدار در بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۹۰۰۱
۴۷۲۶	۴۳۱۴	.	.	۴۳۱۴	.	.	.	.	.	۴۳۱۴	.	.	.	.	.	.	.	.	.	برنامه پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۲۱۰۰۰
۴۷۲۶	۴۳۱۴	.	.	۴۳۱۴	.	.	.	.	.	۴۳۱۴	.	.	.	.	.	.	.	.	.	پژوهش های کاربردی مربوط به بخش کشاورزی	۱۳۱۰۰۲۱۰۸۱
۶۴۵۱۰	۵۸۶۴۰	.	.	۵۸۶۴۰	.	.	.	.	.	۱۸۶	.	.	.	.	.	۵۵۷۷	.	.	۵۲۸۷۷	برنامه آرایه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به ایثارگران جهاد کشاورزی	۱۹۰۳۰۳۲۰۰۰
۶۴۵۱۰	۵۸۶۴۰	.	.	۵۸۶۴۰	.	.	.	.	.	۱۸۶	.	.	.	.	.	۵۵۷۷	.	.	۵۲۸۷۷	آرایه خدمات فرهنگی، اجتماعی و حمایتی به ایثارگران جهاد کشاورزی	۱۹۰۳۰۳۲۰۰۱
۴۳۰۲۰۰۳	۴۱۱۴۷۵۵	۲۹۰۰۰۰	.	۳۸۲۴۷۵۵	.	.	.	۲۹۰۰۰۰	.	۴۷۵۰	.	.	۱۹۸۵۳۹۷	.	.	۱۸۳۴۶۰۸	.	.	جمع		

عنوان دستگاه مجری: سازمان امور اراضی

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سنگه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۴۹۴۱۰۱	۳۴۲۷۶۰	۰۰۰۲۶۳۶۴۴۹	۰۰۰۲۶۰	۰	۱۸۷۰۰۵۷۰	۱۸۷۰۰۵۷۰	۰	هکتار	برنامه حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۰
۳۰۳۶۲	۲۳۸۲۲	۲۰۰۹۲۷	۲۰۴۵۸۰	۱۸۵۱۶۹۰	۱۱۳۱۴	۱۲۳۵۰	۱۲۸۶۵	هکتار	راهبری پایش اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۱
۳۰۴۱۹	۲۷۲۲۳	۰۰۹۳۸۸۴۵۸۲	۰۰۸۰	۰۰۶۸۷۶۶۰	۳۴۸۳۰	۳۸۰۰۴	۳۹۵۸۸	هکتار	راهبری جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۲
۲۹۰۲۳۵	۲۱۴۹۰۰	۷۶۲۸۶۵۸۷۰	۲۰۰۱۵۵۰	۱۸۰۹۲۳۹۲۰	۱۲۴۳۶	۱۴۴۰۰	۱۱۰۳۵۶۰	پرونده	شناسایی و جلوگیری از تغییر کاربری و نظارت بر اجرای قانون حفظ کاربری	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۳
۲۳۹۱۶	۴۵۴۲	۰۰۵۵۲۴	۱۰۶۶۱۰	۷۰۶۸۵۲۸۰	۱۲۴۳۶	۱۴۴۰۰	۵۹۱	تعداد نفر	اجرای بیمه مسئولیت مدنی	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۴
۲۳۱۱۵	۳۹۹۶	۸۰۰۰۹۶	۲۴۰۰۷۸۰	۵۰۲۷۸۷۳۰	۸۲۹	۹۶۰	۷۵۷	نفر روز	فرهنگ سازی، آموزش، ترویج و پیشگیری از تغییر کاربری	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۵
۹۶۰۵۴	۶۸۲۷۷	۳۹۵۰۹۸۷۹۳۷	۱۰۰۰۰۵۶۰	۹۰۰۱۹۴۱۹۰	۸۲۹	۹۶۰	۷۵۷	پرونده	هزینه های کارشناسی حقوقی، قضایی و فنی	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۶
۱۸۸۲۶۹	۱۳۳۳۵۸	۰۰۰۱۰۵۲۶۷۳۷۹	۰۰۰۱	۰	۱۸۷۰۰۵۷۰	۱۸۷۰۰۵۷۰	۰	درصد اراضی سنددار شده	برنامه واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور سند اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۰
۶۳۰۲	۳۴۵۲	۰۰۵۹	۰۰۵۱۲۰	۰۰۲۶۹۲۲۰	۱۱۲۷۴	۱۲۳۰۹	۱۲۸۲۲	هکتار	راهبری تهیه نقشه و حدنگاری اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۲
۳۵۶۷۳	۳۳۸۹۴	۳۰۳۲۴۹۹۰	۲۰۸۹۸۰	۲۰۶۴۳۴۳۰	۱۱۲۷۴	۱۲۳۰۹	۱۲۸۲۲	هکتار	راهبری تجمع و جلوگیری از خردشدن اراضی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۳
۱۵۳۰۸	۱۳۶۸۵	۱۰۴۱۴۶	۱۰۲۴۳۰	۱۰۰۶۷۰۶۰	۱۱۲۸۰	۱۲۳۱۲	۱۲۸۲۵	هکتار	راهبری تعیین تکلیف اراضی اختلافی کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۵
۱۱۴۳۹	۹۹۳۲	۰۰۸۵۴۵	۰۰۷۴۱۰	۰۰۶۱۷۶۶۰	۱۴۱۴۰	۱۵۴۳۷	۱۶۰۸۰	هکتار	راهبری تعیین تکلیف اراضی بایر و کشت موقت	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۶
۱۳۸۲۲	۱۴۹۷۹	۱۰۰۴۵۳	۰۰۹۱۲۰	۰۰۹۸۶۱۹۰	۱۳۸۸۰	۱۵۱۵۳	۱۵۷۸۴	هکتار	راهبری تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۷
۱۵۹۰۵	۱۳۳۷۸	۱۰۴۷۱۲	۱۰۲۹۲۰	۱۰۰۴۳۳۶۰	۱۱۲۷۴	۱۲۳۰۹	۱۲۸۲۲	هکتار	راهبری نظارت بر واگذاری اراضی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۹

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سنگه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۶۱۸۲	۱۳۳۷۶	۰.۴۷۲۸	۰.۴۱	۰.۳۳۹۰	۳۶۱۵۳	۳۹۴۵۸	۳۹۴۵۷	هکتار	راهبری واگذاری اراضی به طرح های کشاورزی و غیر کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۰
۱۲۵۴۹	۶۶۰۵	۴.۵۴۷۵	۳.۴۴	۲.۸۷۱۷۴۰	۳۴۵۲	۳۶۴۸	۲۳۰۰	پرونده	بررسی و پی گیری پرونده های حقوقی در مراجع قضایی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۲
۶۴۱۳	۳۳۲۸	۳۷.۹۵۹۲	۲۴.۷۶۱۰	۲۲.۰۳۹۷۴۰	۲۴۵	۲۵۹	۱۵۱	جلسه	نظارت و واگذاری زمین از طریق هیات ها و کمیسیون های واگذاری اراضی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۳
۷۱۵۱	۱۸۳۴	۱۷۳.۵۶۸۹	۱۲۸.۳۶۲۰	۴۵.۸۵	۵۸	۶۲	۴۰	هکتار	خلع ید و حفظ و نگهداری اراضی استرداد شده	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۴
۲۰۵۲۵	۱۱۷۹۲	۰.۰۸۰۱۸۴	۰.۱۰۸۰	۰.۱۰۹۰	۱۷۹۸۷۳	۱۸۹۴۰۸	۱۰۸۱۸۴	هکتار	نظارت بر اراضی واگذار شده	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۵
۳۴۵۰	۸۱۷	۱.۰۴۲۳	۰.۹۴۶۰	۰.۴۵۶۴۲۰	۲۱۰۰	۳۶۴۸	۱۷۹۰	پرونده	بررسی، تکمیل و استخراج سوابق پرونده ها و تشکیل کمیسیونهای شهرستانی، استانی و ملی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۶
۲۳۵۵۰	۶۲۸۶	۶۶.۶۹۶۲۳۶۵۰	۳۶.۳۴۳۰	۹.۳۱۲۵۹۰	۳۷۲	۶۴۸	۶۷۵	پرونده	تهیه گزارش فنی و حقوقی پروندهها	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۷
۶۸۳۳۷۰	۴۷۶۱۱۸	جمع								

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۶۱۸۲	۱۳۳۷۶	۰.۴۷۲۸	۰.۴۱	۰.۳۳۹۰	۳۶۱۵۳	۳۹۴۵۸	۳۹۴۵۷	هکتار	راهبري واگذاري اراضي به طرح هاي کشاورزي وغير کشاورزي	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۰
۱۲۵۴۹	۶۶۰۵	۴.۵۴۷۵	۳.۴۴	۲.۸۷۱۷۴۰	۳۴۵۲	۳۶۴۸	۲۳۰۰	پرونده	بررسي وبي گيري پرونده هاي حقوقي درمراجعه قضايي	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۲
۶۴۱۳	۳۳۲۸	۳۷.۹۵۹۲	۲۴.۷۶۱۰	۲۲.۰۳۹۷۴۰	۲۴۵	۲۵۹	۱۵۱	جلسه	نظارت و واگذاري زمين از طريق هيات ها و کميسیون هاي واگذاري اراضي	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۳
۷۱۵۱	۱۸۳۴	۱۷۳.۵۶۸۹	۱۲۸.۳۶۲۰	۴۵.۸۵	۵۸	۶۲	۴۰	هکتار	خلع يد و حفظ و نگهداري اراضي استردادشده	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۴
۲۰۵۲۵	۱۱۷۹۲	۰.۰۸۰۱۸۴	۰.۱۰۸۰	۰.۱۰۹۰	۱۷۹۸۷۳	۱۸۹۴۰۸	۱۰۸۱۸۴	هکتار	نظارت بر اراضي واگذارشده	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۵
۳۴۵۰	۸۱۷	۱.۰۴۲۳	۰.۹۴۶۰	۰.۴۵۶۴۲۰	۲۱۰۰	۳۶۴۸	۱۷۹۰	پرونده	بررسي، تکميل و استخراج سوابق پرونده ها و تشکيل کميسیونهاي شهرستاني، استاني و ملي	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۶
۲۳۵۵۰	۶۲۸۶	۶۶.۶۹۶۲۳۶۵۰	۳۶.۳۴۳۰	۹.۳۱۲۵۹۰	۳۷۲	۶۴۸	۶۷۵	پرونده	تهيه گزارش فني و حقوقي پروندهها	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۷
۶۸۲۳۷۰	۴۷۶۱۱۸	جمع								

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۵۰۳۷۴۷	۴۹۳۰۳۱	.	.	۴۹۳۰۳۱	.	.	.	.	.	۲۴۶۶۴	.	.	۲۴۵۱۲۴	.	.	۲۲۳۲۴۳	برنامه حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۰
۲۸۱۷۸	۲۳۶۷۷	.	.	۲۳۶۷۷	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۳۶۷۷	راهبری پایش اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۱
۳۸۹۱۵	۳۲۷۰۰	.	.	۳۲۷۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۲۷۰۰	راهبری جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۲
۹۴۸۷۰	۹۴۸۷۰	.	.	۹۴۸۷۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۴۸۷۰	.	.	.	شناسایی و جلوگیری از تغییر کاربری و نظارت بر اجرای قانون حفظ کاربری	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۳
۶۸۷۰	۶۸۷۰	.	.	۶۸۷۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۸۷۰	.	.	.	اجرای بیمه مسئولیت مدنی	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۴
۶۶۴۰	۶۶۴۰	.	.	۶۶۴۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۶۴۰	.	.	.	فرهنگ سازی، آموزش، ترویج و پیشگیری از تغییر کاربری	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۵
۳۲۸۲۷۴	۳۲۸۲۷۴	.	.	۳۲۸۲۷۴	.	.	.	.	.	۲۴۶۶۴	.	.	۱۳۶۷۴۴	.	.	۱۶۶۸۶۶	هزینه های کارشناسی حقوقی، قضایی و فنی	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۶
۲۰۷۴۶۱	۱۹۶۸۵۶	.	.	۱۹۶۸۵۶	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۰۲۵۴۸	.	.	۹۴۳۰۸	برنامه واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور سند اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۰
۷۹۱۷	۶۶۵۲	.	.	۶۶۵۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۲۷	.	.	۵۲۲۵	راهبری تهیه نقشه و حدنگاری اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۲
۴۴۵۵۹	۳۷۴۸۶	.	.	۳۷۴۸۶	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۱۲۳	.	.	۲۹۳۶۳	راهبری تجمیع و جلوگیری از خردشدن اراضی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۳

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۸۹۷۶	۱۵۹۵۷	.	.	۱۵۹۵۷	.	.	.	.	.	.	.	۳۴۷۹	.	.	۱۲۴۷۸	راهبری تعیین تکلیف اراضی اختلافی کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۵	
۱۴۳۷۰	۱۲۰۸۳	.	.	۱۲۰۸۳	.	.	.	.	.	.	.	۲۵۹۷	.	.	۹۴۸۶	راهبری تعیین تکلیف اراضی با پروکشت موقت	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۶	
۱۷۳۶۳	۱۴۵۰۹	.	.	۱۴۵۰۹	.	.	.	.	.	.	.	۳۱۴۰	.	.	۱۱۳۶۹	راهبری تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۷	
۱۹۷۲۶	۱۶۵۸۷	.	.	۱۶۵۸۷	.	.	.	.	.	.	.	۳۶۱۴	.	.	۱۲۹۷۳	راهبری نظارت بر واگذاری اراضی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۹	
۲۰۳۲۷	۱۷۰۹۴	.	.	۱۷۰۹۴	.	.	.	.	.	.	.	۳۶۸۰	.	.	۱۳۴۱۴	راهبری واگذاری اراضی به طرح های کشاورزی و غیرکشاورزی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۰	
۱۰۸۱۶	۱۵۶۹۸	.	.	۱۵۶۹۸	.	.	.	.	.	.	.	۱۵۶۹۸	.	.	.	بررسی و پی گیری پرونده های حقوقی در مراجع قضایی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۲	
۶۱۷۳	۹۳۰۰	.	.	۹۳۰۰	.	.	.	.	.	.	.	۹۳۰۰	.	.	.	نظارت و واگذاری زمین از طریق هیات ها و کمیسیون های واگذاری اراضی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۳	
۶۷۳۰	۱۰۰۶۷	.	.	۱۰۰۶۷	.	.	.	.	.	.	.	۱۰۰۶۷	.	.	.	خلع ید و حفظ و نگهداری اراضی استرداد شده	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۴	
۱۳۵۰۴	۱۴۴۲۳	.	.	۱۴۴۲۳	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۴۲۳	.	.	.	نظارت بر اراضی واگذار شده	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۵	
۲۱۸۹	۲۱۸۹	.	.	۲۱۸۹	.	.	.	.	.	.	.	۲۱۸۹	.	.	.	بررسی، تکمیل و استخراج سوابق پرونده ها و تشکیل کمیسیونهای شهرستانی، استانی و ملی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۶	

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۸۹۷۶	۱۵۹۵۷	.	.	۱۵۹۵۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۴۷۹	.	.	۱۲۴۷۸	راهبری تعیین تکلیف اراضی اختلافی کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۵
۱۴۳۷۰	۱۲۰۸۳	.	.	۱۲۰۸۳	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۵۹۷	.	.	۹۴۸۶	راهبری تعیین تکلیف اراضی بایروکشت موقت	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۶
۱۷۳۶۳	۱۴۵۰۹	.	.	۱۴۵۰۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۱۴۰	.	.	۱۱۳۶۹	راهبری تعیین تکلیف متصرفین اراضی دولتی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۷
۱۹۷۲۶	۱۶۵۸۷	.	.	۱۶۵۸۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۶۱۴	.	.	۱۲۹۷۳	راهبری نظارت بر واگذاری اراضی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۹
۲۰۳۲۷	۱۷۰۹۴	.	.	۱۷۰۹۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۶۸۰	.	.	۱۳۴۱۴	راهبری واگذاری اراضی به طرح های کشاورزی و غیرکشاورزی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۰
۱۰۸۱۶	۱۵۶۹۸	.	.	۱۵۶۹۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۵۶۹۸	.	.	.	بررسی ویی گیری پرونده های حقوقی در مراجع قضایی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۲
۶۱۷۳	۹۳۰۰	.	.	۹۳۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۳۰۰	.	.	.	نظارت و واگذاری زمین از طریق هیات ها و کمیسیون های واگذاری اراضی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۳
۶۷۳۰	۱۰۰۶۷	.	.	۱۰۰۶۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۰۰۶۷	.	.	.	خلع ید و حفظ و نگهداری اراضی استرداد شده	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۴
۱۳۵۰۴	۱۴۴۲۳	.	.	۱۴۴۲۳	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۴۲۳	.	.	.	نظارت بر اراضی واگذار شده	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۵
۲۱۸۹	۲۱۸۹	.	.	۲۱۸۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۱۸۹	.	.	.	بررسی، تکمیل و استخراج سوابق پرونده ها و تشکیل کمیسیونهای شهرستانی، استانی و ملی	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۶
۲۴۸۱۱	۲۴۸۱۱	.	.	۲۴۸۱۱	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۴۸۱۱	.	.	.	تهیه گزارش فنی و حقوقی پرونده ها	۱۳۰۶۰۲۹۰۱۷
۷۱۱۲۰۸	۶۸۹۸۸۷	.	.	۶۸۹۸۸۷	.	.	.	.	.	۲۴۶۶۴	.	.	۳۴۷۶۷۲	.	.	۳۱۷۵۵۱	جمع	

عنوان دستگاه مجری: شرکت مادر تخصصی خدمات کشاورزی

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سنگه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۲۶۱۹۱۵	۲۰۷۲۲۱	۲۷۹۰۸۸	۲۶۱۹۱۵	۲۰۷۲۲۱	۱	۱	۱	مورد	برنامه ساماندهی شرکت ها و انجام عملیات صید، فرآوری و فروش ماهیان خاویاری	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۰
۱۲۳۶۳۷	۱۰۳۶۱۱	۵۵.۸۱۷۶	۴۹.۴۴۸۰	۱۲۹.۶۷۵۸۴۴۸۰	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۷۹۹	کیلوگرم	استحصال و فروش خاویار و گوشت ماهیان خاویاری	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۲
۸۸۷۴۲	۷۲۵۲۷	۲۴۴.۲۰۲۵	۲۲۱.۸۵۵۰	۳۶۲.۶۳۵۰	۴۰۰	۴۰۰	۲۰۰	قطعه	تامین ماهیان مولد خاویاری برای بازسازی ذخائر	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۳
۳۰۵۸۴	۲۰۷۲۲	۲۷۹۰۹	۳۰۵۸۴	۲۰۷۲۲	۱	۱	۱	شرکت	ساماندهی و راهبری شرکت های زیر مجموعه	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۵
۱۸۹۵۲	۱۰۳۶۱	۱۳۹۵۴	۱۸۹۵۲	۱۰۳۶۱	۱	۱	۱	شرکت	ادغام، انحلال و واگذاری شرکت های زیر مجموعه	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۶
۲۶۱۹۱۵	۲۰۷۲۲۱	جمع								

	جمع			پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی					
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۳۰۶۹۹۷	۲۷۹۰۸۸	.	.	۲۷۹۰۸۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۲۱۹۸	.	.	۱۹۶۸۹۰	برنامه ساماندهی شرکت ها و انجام عملیات صید، فرآوری و فروش ماهیان خاویاری	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۰
۱۰۷۴۴۹	۱۳۹۵۴۴	.	.	۱۳۹۵۴۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۱۰۹۹	.	.	۹۸۴۴۵	استحصال و فروش خاویار و گوشت ماهیان خاویاری	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۲
۱۵۳۴۶۸	۹۷۶۸۱	.	.	۹۷۶۸۱	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۸۷۶۹	.	.	۶۸۹۱۲	تامین ماهیان مولد خاویاری برای بازسازی ذخائر	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۳
۳۰۷۰۰	۲۷۹۰۸	.	.	۲۷۹۰۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۲۲۰	.	.	۱۹۶۸۸	ساماندهی و راهبری شرکت های زیر مجموعه	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۵
۱۵۳۵۰	۱۳۹۵۵	.	.	۱۳۹۵۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۱۱۰	.	.	۹۸۴۵	ادغام، انحلال و واگذاری شرکت های زیر مجموعه	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۶
۳۰۶۹۹۷	۲۷۹۰۸۸	.	.	۲۷۹۰۸۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۲۱۹۸	.	.	۱۹۶۸۹۰	جمع	

۱۴۰۰	جمع			پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی					
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۳۰۶۹۹۷	۲۷۹۰۸۸	.	.	۲۷۹۰۸۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۲۱۹۸	.	.	۱۹۶۸۹۰	برنامه ساماندهی شرکت ها و انجام عملیات صید، فرآوری و فروش ماهیان خاویاری	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۰
۱۰۷۴۴۹	۱۳۹۵۴۴	.	.	۱۳۹۵۴۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۱۰۹۹	.	.	۹۸۴۴۵	استحصال و فروش خاویار و گوشت ماهیان خاویاری	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۲
۱۵۳۴۶۸	۹۷۶۸۱	.	.	۹۷۶۸۱	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۸۷۶۹	.	.	۶۸۹۱۲	تامین ماهیان مولد خاویاری برای بازسازی ذخائر	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۳
۳۰۷۰۰	۲۷۹۰۸	.	.	۲۷۹۰۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۲۲۰	.	.	۱۹۶۸۸	ساماندهی و راهبری شرکت های زیر مجموعه	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۵
۱۵۳۵۰	۱۳۹۵۵	.	.	۱۳۹۵۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۱۱۰	.	.	۹۸۴۵	ادغام، انحلال و واگذاری شرکت های زیر مجموعه	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۶
۳۰۶۹۹۷	۲۷۹۰۸۸	.	.	۲۷۹۰۸۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۸۲۱۹۸	.	.	۱۹۶۸۹۰	جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان دامپزشکی کشور

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی	
		قيمت تمام شده			مقدار					سنجه عملکرد
		بر آورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	بر آورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۷۷۳۳۰۱	۵۷۱۷۲۹	۶۲۳۲۷.۹۲۸۵۷۱۱۴	۵۵۳۳۵.۷۸۵۷	۴۰۸۳۷.۷۸۵۷	۱۴	۱۴	۱۴	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۰	
۶۳۵۵۲۶	۴۷۶۱۹۵	۲۳۸۰۰۰۳۲۱۵۴۳۴	۲۰۴۳۴۹۲	۱۵۱۷.۹۲۹۲۶۰	۳۱۱	۳۱۱	۳۱۱	راهبری، مراقبت و کنترل بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۲	
۲۸۲۳۲	۲۰۲۹۶	۱۰۱۶۶۰۷۹۲۹۵	۱۲۴.۳۷	۸۹.۴۰۹۶۹۰	۲۲۷	۲۲۷	۲۲۷	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای طیور	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۴	
۳۹۰۷	۱۸۶۲	۱۱۶۶۰	۱۹۵.۳۵	۹۳.۱۰	۲۰	۲۰	۲۰	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۷	
۷۷۰۰۰	۵۶۱۹۰	۲۲۶۵۶۲۵۰	۲۴۰۶.۲۵	۶۷۴۶۸۷۵	۳۲	۳۲	۳۲	اجرای عملیات قرنطینه ای و بهداشتی استان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۸	
۲۸۶۳۶	۱۷۱۸۶	۳۷۴.۹۱۳۰۴۳۴۸	۳۱۱.۲۶۱۰	۵۰۳.۳۱۵۲۲۰	۹۲	۹۲	۹۲	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۹	
۲۹۶۴۱۳	۲۹۵۳۷۴	۴۱۸۵.۵۳۳۳۳۳	۳۹۵۲.۱۷۴۰	۳۷۸۶.۸۴۶۱۵۰	۷۵	۷۵	۷۸	برنامه بهداشت و تضمین کیفیت دارو و فرآورده های بیولوژیک و خدمات دامپزشکی	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۰	
۵۰۸۹۳	۴۷۹۳۳	۵.۴۴۶۹۷۶۵۶	۶.۵۹	۶.۲۰۶۵۳۰	۷۷۲۳	۷۷۲۳	۷۷۲۳	برنامه ریزی و نظارت بر امور دارو، درمان و تشخیص مرکز	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۳	
۲۴۵۵۲۰	۲۴۷۴۴۱	۹۸.۶۰۲۸۲۹۱۶	۸۹.۰۰۵۳۰	۸۹.۷۵۰۰۹۰	۲۷۵۷	۲۷۵۷	۲۷۵۷	عملیات آزمایشگاهی و راهبری تشخیص بیماریها و کنترل دارو و فرآورده های خام دامی در آزمایشگاه های مرجع و پایش باقیمانده ها	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۴	
۱۳۰۴۶۵	۹۷۹۹۲	۴۰۰۱.۱۶۲۱۶۲	۳۲۵۵.۸۱۱۰	۲۶۴۸.۴۳۲۴۳	۳۷	۳۷	۳۷	برنامه بهداشت و تضمین کیفیت فرآورده های خام دامی و خوراک دام	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۰	

عنوان دستگاه مجری: سازمان دامپزشکی کشور

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد یا نتیجه نهایی						برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
		قیمت تمام شده			مقدار					سنجه عملکرد
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۷۷۳۳۰۱	۵۷۱۷۲۹	۶۲۳۲۷.۹۲۸۵۷۱۱۴	۵۵۳۳۵.۷۸۵۷	۴۰۸۳۷.۷۸۵۷	۱۴	۱۴	۱۴	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۰	
۶۳۵۵۲۶	۴۷۶۱۹۵	۲۳۸۰۰۳۲۱۵۴۳۴	۲۰۴۳۴۹۲	۱۵۱۷.۹۲۹۲۶۰	۳۱۱	۳۱۱	۳۱۱	راهبری، مراقبت و کنترل بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۲	
۲۸۲۳۲	۲۰۲۹۶	۱۰۱.۶۶۰۷۹۲۹۵	۱۲۴.۳۷	۸۹.۴۰۹۶۹۰	۲۲۷	۲۲۷	۲۲۷	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای طیور	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۴	
۳۹۰۷	۱۸۶۲	۱۱۶.۶۰	۱۹۵.۳۵	۹۳.۱۰	۲۰	۲۰	۲۰	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۷	
۷۷۰۰۰	۵۶۱۹۰	۲۲۶۵.۶۲۵۰	۲۴۰۶.۲۵	۶۷۴.۶۸۷۵	۳۲	۳۲	۳۲	اجرای عملیات قرنطینه ای و بهداشتی استان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۸	
۲۸۶۳۶	۱۷۱۸۶	۳۷۴.۹۱۳۰۴۳۴۸	۳۱۱.۲۶۱۰	۵۰۳.۳۱۵۲۲۰	۹۲	۹۲	۹۲	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۹	
۲۹۶۴۱۳	۲۹۵۳۷۴	۴۱۸۵.۵۳۳۳۳۳	۳۹۵۲.۱۷۴۰	۳۷۸۶.۸۴۶۱۵۰	۷۵	۷۵	۷۸	برنامه بهداشت و تضمین کیفیت دارو و فرآورده های بیولوژیک و خدمات دامپزشکی تضمین کیفیت	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۰	
۵۰۸۹۳	۴۷۹۳۳	۵.۴۴۶۹۷۶۵۶	۶.۵۹	۶.۲۰۶۵۲۰	۷۷۲۳	۷۷۲۳	۷۷۲۳	برنامه ریزی و نظارت بر امور دارو، درمان و تشخیص	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۳	
۲۴۵۵۲۰	۲۴۷۴۴۱	۹۸.۶۰۲۸۲۹۱۶	۸۹.۰۵۳۰	۸۹.۷۵۰۰۹۰	۲۷۵۷	۲۷۵۷	۲۷۵۷	عملیات آزمایشگاهی و راهبری تشخیص بیماریها و کنترل دارو و فرآورده های خام دامی در آزمایشگاه های مرجع و پایش باقیمانده ها	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۴	
۱۲۰۴۶۵	۹۷۹۹۲	۴۰۰۱.۱۶۲۱۶۲	۳۲۵۵.۸۱۱۰	۲۶۴۸.۴۳۲۴۳۰	۳۷	۳۷	۳۷	برنامه بهداشت و تضمین کیفیت فرآورده های خام دامی و خوراک دام	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۰	

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنگه عملکرد	برنامه اجرايي / خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۳۴۱۴۲	۳۰۷۶۸	۸۹.۴۲۳۶۹۸۳۸	۶۱.۲۹۶۰	۵۵.۲۳۸۷۸۰	۵۵۷	۵۵۷	۵۵۷	هزار نوبت بازرسي	راهبري تضمين كيفيت فرآورده هاي خام دامي و خوراک دام	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۱
۵۵۰۰۰	۴۰۳۷۳	۱۴۳.۵۴۴۸۷۲	۱۱۷.۵۲۱۰	۸۶.۲۶۷۰۹۰	۴۶۸	۴۶۸	۴۶۸	نفر-سال	نظارت شرعي	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۲
۳۱۳۲۳	۲۶۸۵۱	۸.۳۶۶۱۰۹۹۱	۸.۴۳۸۰	۷.۲۳۳۵۷۰	۳۷۱۲	۳۷۱۲	۳۷۱۲	هزارموردگواهي	راهبري نقل و انتقال دام و فرآورده هاي خام دامی و اعمال ضوابط قرنطینه ای	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۳
۲۳۶۴۴۲	۱۴۱۸۹۹	۱۶۱۴۳	۱۴۷۷۷.۶۲۵۰	۸۸۶۸.۶۸۷۵	۱۶	۱۶	۱۶	درصد کاهش کانون بیماری	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای مشترک انسان و دام	۱۳۰۶۰۷۰۰۰۰
۱۶۹۲۵۰	۱۱۸۱۹۳	۶۸۸۰	۷۵۶۰	۳۷۵۴۶۴۱	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۳۱۳۵	راس	راهبري شناسایی و حذف دام های آلوده	۱۳۰۶۰۷۰۰۰۱
۶۷۱۹۲	۲۳۷۰۶	۵۲۲.۹۵۷۵۷۵۷۶	۲۸۷.۵۲۷۰	۱۴۶.۶۱۲۱۲۰	۱۶۵	۱۶۵	۱۶۵	میلیون نوبت سر	راهبري مراقبت و کنترل بیماریهای مشترک انسان و دام	۱۳۰۶۰۷۰۰۰۲
۱۴۲۶۶۲۱	۱۱۰۶۹۹۴	جمع								

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۸۸۲۹۴۰	۸۷۲۵۹۱	.	.	۸۷۲۵۹۱	.	.	.	.	.	۴۰۷	.	.	۸۵۰۹۸	.	.	۷۸۷۰۸۶	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۰
۷۴۴۱۷۹	۷۴۰۱۹۰	.	.	۷۴۰۱۹۰	.	.	.	.	.	۴۰۷	.	.	۹۵۹۷	.	.	۷۳۰۱۸۶	راهبری، مراقبت و کنترل بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۲
۲۵۵۰۰	۲۳۰۷۷	.	.	۲۳۰۷۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۱۲۱	.	.	۱۹۹۵۶	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای طیور	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۴
۲۵۶۰	۲۳۳۲	.	.	۲۳۳۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۱۴	.	.	۱۷۱۸	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۷
۷۲۵۰۰	۷۲۵۰۰	.	.	۷۲۵۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۸۷۰۰	.	.	۳۸۰۰	اجرای عملیات قرنطینه ای و بهداشتی	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۸
۳۸۲۰۱	۳۴۴۹۲	.	.	۳۴۴۹۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۰۶۶	.	.	۳۱۴۲۶	راهبری بررسی و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۹
۳۳۳۶۶۰	۳۱۳۹۱۵	.	.	۳۱۳۹۱۵	.	.	.	.	.	۲۲۰۹	.	.	۱۵۱۹۷۱	.	.	۱۵۹۷۳۵	برنامه بهداشت و تضمین کیفیت دارو و فرآورده های بیولوژیک و خدمات دامپزشکی	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۰
۴۶۵۳۷	۴۲۰۶۷	.	.	۴۲۰۶۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۰۳۱	.	.	۳۶۰۳۶	برنامه ریزی و نظارت بر امور دارو، درمان و تشخیص	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۳
۲۸۷۱۲۳	۲۷۱۸۴۸	.	.	۲۷۱۸۴۸	.	.	.	.	.	۲۲۰۹	.	.	۱۴۵۹۴۰	.	.	۱۲۳۶۹۹	عملیات آزمایشگاهی و راهبری تشخیص بیماریها و کنترل دارو و فرآورده های خام دامی در آزمایشگاه های مرجع و پایش باقیمانده ها	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۴

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۵۶۷۰۶	۱۴۸۰۴۳	.	.	۱۴۸۰۴۳	.	.	.	.	.	.	.	.	۷۵۴۸۷	.	.	۷۲۵۵۶	برنامه بهداشت و تضمین کیفیت فرآورده های خام دامی و خوراک دام	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۰
۵۵۱۷۸	۴۹۸۰۹	.	.	۴۹۸۰۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۶۴۴	.	.	۴۵۱۶۵	راهبری تضمین کیفیت فرآورده های خام دامی و خوراک دام	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۱
۶۷۱۷۹	۶۷۱۷۹	.	.	۶۷۱۷۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۷۱۷۹	.	.	.	نظارت شرعی	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۲
۳۴۳۴۹	۳۱۰۵۵	.	.	۳۱۰۵۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۶۶۴	.	.	۲۷۳۹۱	راهبری نقل و انتقال دام و فرآورده های خام دامی و اعمال ضوابط قرنطینه ای	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۳
۲۷۳۳۶۴	۲۵۸۲۸۸	.	.	۲۵۸۲۸۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۳۵۱۱۹	.	.	۲۳۱۶۹	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای مشترک انسان و دام	۱۳۰۶۰۷۰۰۰۰
۱۸۳۹۹۷	۱۷۲۰۰۰	.	.	۱۷۲۰۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۷۲۰۰۰	.	.	.	راهبری شناسایی و حذف دام های آلوده	۱۳۰۶۰۷۰۰۰۱
۸۹۳۶۷	۸۶۲۸۸	.	.	۸۶۲۸۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۳۱۱۹	.	.	۲۳۱۶۹	راهبری مراقبت و کنترل بیماریهای مشترک انسان و دام	۱۳۰۶۰۷۰۰۰۲
۱۶۴۶۶۷۰	۱۵۹۲۸۳۷	.	.	۱۵۹۲۸۳۷	.	.	.	.	.	۲۶۱۶	.	.	۵۴۷۶۷۵	.	.	۱۰۴۲۵۴۶	جمع	

عنوان دستگاه مجری : سازمان امور عشایری

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي / خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۲۴۳۰۰	۲۰۰۰۰	۳۴۶۲۸	۲۴۳۰۰	۲۰۰۰۰	۱	۱	۱	صندوق	برنامه حمايت از جامعه عشایري کشور	۱۳۰۶۰۴۷۰۰۰
۲۴۳۰۰	۲۰۰۰۰	۳۴۶۲۸	۲۴۳۰۰	۲۰۰۰۰	۱	۱	۱	صندوق	تامین سرمایه سهم دولت در صندوق غیر دولتی حمايت از توسعه کشاورزی عشایري کشور	۱۳۰۶۰۴۷۰۱۲
۸۹۱۹۸	۷۲۷۳۲	۰.۷۲۸۳۳۲۱۵	۰.۶۳۰۳۷۴۵۶	۰.۵۱۴۰۰۷۰۷	۱۴۱۵۰۰	۱۴۱۵۰۰	۱۴۱۵۰۰	خانوار	برنامه ساماندهی عشایري	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۰
۱۹۵۷۸	۱۵۹۶۴	۰.۲۸۳۴۱۲۵۰	۰.۲۴۴۷۲۵	۰.۱۹۹۵۵۰	۸۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	خانوار	راهبري مدیریت اسکان در کانون های اسکان عشایري	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۳
۱۸۸۹۳	۱۵۴۰۵	۰.۱۴۹۳۰۷۴۰	۰.۱۳۳۵۱۹۴۰	۰.۱۰۸۸۶۹۲۶	۱۴۱۵۰۰	۱۴۱۵۰۰	۱۴۱۵۰۰	خانوار	راهبري ارائه خدمات به کوچندگان عشایري	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۴
۳۲۰۳۸	۲۶۱۲۴	۰.۲۶۲۱۹۷۸۰	۰.۲۲۶۴۱۶۹۶	۰.۲۲۶۴۱۷	۱۴۱۵۰۰	۱۴۱۵۰۰	۱۴۱۵۰۰	خانوار	راهبري ارائه خدمات زیربنایی به جوامع و تشکل های عشایري	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۵
۱۸۶۸۹	۱۵۲۳۹	۰.۰۴۴۳۱۶	۰.۰۳۷۳۷۸	۰.۰۳۷۳۷۸	۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	متر مکعب در ثانيه	راهبري تامین و انتقال آب شرب عشایري	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۶
۱۱۳۴۹۸	۹۲۷۳۲	جمع								

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۳۴۶۲۸	۳۴۶۲۸	.	.	۳۴۶۲۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۴۶۲۸	.	.	.	برنامه حمایت از جامعه عشایری کشور	۱۳۰۶۰۴۷۰۰۰
۳۴۶۲۸	۳۴۶۲۸	.	.	۳۴۶۲۸	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۴۶۲۸	.	.	.	تامین سرمایه سهم دولت در صندوق غیر دولتی حمایت از توسعه کشاورزی عشایر کشور	۱۳۰۶۰۴۷۰۱۲
۱۱۳۳۶۵	۱۰۳۰۵۹	.	.	۱۰۳۰۵۹	.	.	.	.	۸۵۵	.	.	.	۲۱۶۹۵	.	.	۸۰۵۰۹	برنامه ساماندهی عشایر	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۰
۲۴۹۴۰	۲۲۶۷۳	.	.	۲۲۶۷۳	.	.	.	.	۱۸۸	.	.	.	۴۷۷۳	.	.	۱۷۷۱۲	راهبری مدیریت اسکان در کانون های اسکان عشایر	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۳
۲۳۲۴۰	۲۱۱۲۷	.	.	۲۱۱۲۷	.	.	.	.	۱۷۵	.	.	.	۴۴۴۸	.	.	۱۶۵۰۴	راهبری ارائه خدمات به کوچندگان عشایر	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۴
۴۰۸۱۱	۳۷۱۰۱	.	.	۳۷۱۰۱	.	.	.	.	۳۰۸	.	.	.	۷۸۱۰	.	.	۲۸۹۸۳	راهبری ارائه خدمات زیربنایی به جوامع و تشکل های عشایری	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۵
۲۴۳۷۴	۲۲۱۵۸	.	.	۲۲۱۵۸	.	.	.	.	۱۸۴	.	.	.	۴۶۶۴	.	.	۱۷۳۱۰	راهبری تامین و انتقال آب شرب عشایر	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۶
۱۴۷۹۹۳	۱۳۷۶۸۷	.	.	۱۳۷۶۸۷	.	.	.	.	۸۵۵	.	.	.	۵۶۳۲۳	.	.	۸۰۵۰۹	جمع	

دستگاه مجری : سازمان جنگلها ، مراتع و آبخیزداری کشور

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۴۷۰۰۰	۱۴۶۶۵۴	۲۱۵.۴۷۵۲۹۴۱۲	۱۷۲.۹۵۱۷	۱۷۲.۵۳۴۱	۸۵۰	۸۵۰	۸۵۰	هزار هکتار	برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	۱۳۰۶۰۰۱۰۰۰
۱۴۷۰۰۰	۱۴۶۶۵۴	۲۱۵.۴۷۵۲۹۴۱۲	۱۷۲.۹۵۱۷	۱۷۲.۵۳۴۱	۸۵۰	۸۵۰	۸۵۰	هزار هکتار	راهبری طرح های آبخیزداری و آبخوانداری	۱۳۰۶۰۰۱۰۱۳
۹۵۳۱۳۷	۵۲۱۲۶۶	۹۰.۴۱۰۶۳۸۳۰	۹۸.۵۲۵۲۱۰	۵۷.۹۱۸۴۴۰	۹۴۰۰	۹۴۰۰	۹۰۰۰	هزار هکتار	برنامه احیا، توسعه و بهره برداری اصولی از جنگلهای کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۰
۱۱۹۱۷۱	۱۲۳۹۳۴	۸۷.۲۳۷۶۹۲۳۱	۹۱.۶۷	۹۵.۳۳۳۸۴۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	هزار هکتار	راهبری ، حفظ ، احیا و غنی سازی جنگل های شمال کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۱
۱۱۳۹۶۶	۶۷۳۳۲	۵.۴۰۳۳۷۶۶۲	۱۴.۸۰۰۷۷۰	۹.۸۳۶۲۸۰	۷۷۰۰	۷۷۰۰	۷۰۰۰	هزار هکتار	راهبری ، حفظ، احیا و غنی سازی جنگل های خارج از شمال	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۲
۷۲۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰	۱۷۳۷.۱۱۲۵	۱۸۰۰	۲۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۳۰۰	هزار هکتار	توقف بهره برداری از جنگل های شمال کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۳
۹۲۸۸۶	۸۴۹۶۳	۳.۷۹۷۷۲۷۸۷	۲.۲۹۶۸۵۶	۲.۲۴۴۷۲۹	۳۷۸۵۰	۳۷۸۵۰	۳۷۸۵۰	هزار هکتار	برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از مراتع کشور	۱۳۰۶۰۰۳۰۰۰
۹۲۸۸۶	۸۴۹۶۳	۳.۷۹۷۷۲۷۸۷	۲.۲۹۶۸۵۶	۲.۲۴۴۷۲۹	۳۷۸۵۰	۳۷۸۵۰	۳۷۸۵۰	هزار هکتار	راهبری طرح های مدیریت مرتع کشور	۱۳۰۶۰۰۳۰۰۲
۳۰۷۳۰	۱۷۰۵۲	۰.۳۵۸۱۲۰۴۳	۰.۱۳۲۱۷۰	۰.۱۲۷۶۹۰	۲۳۲۵۰۰	۲۳۲۵۰۰	۱۳۲۵۰۰	بهره بردار تحت پوشش	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۰
۳۰۷۳۰	۱۷۰۵۲	۰.۳۵۸۱۲۰۴۳	۰.۱۳۲۱۷۲	۰.۱۲۸۶۹۴	۲۳۲۵۰۰	۲۳۲۵۰۰	۱۳۲۵۰۰	نفر-روز	راهبری و توانمند سازی جوامع محلی در حفظ منابع طبیعی با رویکرد مشارکت مردم و سازمان های مردم نهاد	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۳
۳۱۰۲۷۶	۱۴۱۱۱۸	۲.۱۲۵۷۸۳۲۳	۲.۲۹۸۰۳۰	۹.۳۹۶۵۹۰	۱۳۵۰۱۸	۱۳۵۰۱۸	۱۵۰۱۸	درصد ضریب حفاظتی	برنامه حفاظت و حمایت از منابع طبیعی کشور	۱۳۰۶۰۰۶۰۰۰

عنوان دستگاه مجری : سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						سنجه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		بر آورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	بر آورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۴۷۰۰۰	۱۴۶۶۵۴	۲۱۵.۴۷۵۲۹۴۱۲	۱۷۲.۹۵۱۷	۱۷۲.۵۳۴۱	۸۵۰	۸۵۰	۸۵۰	هزار هکتار	برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	۱۳۰۶۰۰۱۰۰۰
۱۴۷۰۰۰	۱۴۶۶۵۴	۲۱۵.۴۷۵۲۹۴۱۲	۱۷۲.۹۵۱۷	۱۷۲.۵۳۴۱	۸۵۰	۸۵۰	۸۵۰	هزار هکتار	راهبری طرح های آبخیزداری و آبخوانداری	۱۳۰۶۰۰۱۰۱۳
۹۵۳۱۳۷	۵۲۱۲۶۶	۹۰.۴۱۰۶۳۸۳۰	۹۸.۵۲۵۲۱۰	۵۷.۹۱۸۴۴۰	۹۴۰۰	۹۴۰۰	۹۰۰۰	هزار هکتار	برنامه احیا، توسعه و بهره برداری اصولی از جنگلهای کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۰
۱۱۹۱۷۱	۱۲۳۹۳۴	۸۷.۲۳۷۶۹۲۳۱	۹۱.۶۷	۹۵.۳۳۳۸۴۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	هزار هکتار	راهبری، حفظ، احیا و غنی سازی جنگل های شمال کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۱
۱۱۳۹۶۶	۶۷۳۳۲	۵.۴۰۳۳۷۶۶۲	۱۴.۸۰۰۷۷۰	۹.۸۳۶۲۸۰	۷۷۰۰	۷۷۰۰	۷۰۰۰	هزار هکتار	راهبری، حفظ، احیا و غنی سازی جنگل های خارج از شمال	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۲
۷۲۰۰۰۰	۳۳۰۰۰۰	۱۷۳۷.۱۱۲۵	۱۸۰۰	۲۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۳۰۰	هزار هکتار	توقف بهره برداری از جنگل های شمال کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۳
۹۲۸۸۶	۸۴۹۶۳	۳.۷۹۷۷۲۷۸۷	۲.۲۹۶۸۵۶	۲.۲۴۴۷۲۹	۳۷۸۵۰	۳۷۸۵۰	۳۷۸۵۰	هزار هکتار	برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از مراتع کشور	۱۳۰۶۰۰۳۰۰۰
۹۲۸۸۶	۸۴۹۶۳	۳.۷۹۷۷۲۷۸۷	۲.۲۹۶۸۵۶	۲.۲۴۴۷۲۹	۳۷۸۵۰	۳۷۸۵۰	۳۷۸۵۰	هزار هکتار	راهبری طرح های مدیریت مرتع کشور	۱۳۰۶۰۰۳۰۰۲
۳۰۷۳۰	۱۷۰۵۲	۰.۳۵۸۱۲۰۴۳	۰.۱۳۲۱۷۰	۰.۱۲۷۶۹۰	۲۳۲۵۰۰	۲۳۲۵۰۰	۱۳۲۵۰۰	بهره بردار تحت پوشش	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۰
۳۰۷۳۰	۱۷۰۵۲	۰.۳۵۸۱۲۰۴۳	۰.۱۳۲۱۷۲	۰.۱۲۸۶۹۴	۲۳۲۵۰۰	۲۳۲۵۰۰	۱۳۲۵۰۰	نفر-روز	راهبری و توانمند سازی جوامع محلی در حفظ منابع طبیعی با رویکرد مشارکت مردم و سازمان های مردم نهاد	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۳
۳۱۰۲۷۶	۱۴۱۱۱۸	۲.۱۲۵۷۸۳۲۳	۲.۲۹۸۰۳۰	۹.۳۹۶۵۹۰	۱۳۵۰۱۸	۱۳۵۰۱۸	۱۵۰۱۸	درصد ضریب حفاظتی	برنامه حفاظت و حمایت از منابع طبیعی کشور	۱۳۰۶۰۰۶۰۰۰
۲۲۹۲۷۶	۱۴۱۱۱۸	۱.۵۹۲۶۴۴۴۴	۱.۶۹۸۳۴۰	۱.۲۲۶۹۲۰	۱۳۵۰۰۰	۱۳۵۰۰۰	۱۱۵۰۱۸	هزار هکتار	راهبری اقدامات حفاظت و حمایت از جنگل ها و مراتع کشور	۱۳۰۶۰۰۶۰۰۱

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندي
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۸۱۰۰۰	۰	۴۰۰۰.۶۶۶۶۶۶۶۶	۴۵۰۰	۰	۱۸	۱۸	۰	هزار هکتار	پيشگيري ،مقابله واطفاء حريق درجنگل هاومراتع	۱۳۰۶۰۰۶۰۰۳
۱۷۱۰۰	۱۵۰۲۲	۳۰۵۰	۵۰۹۹۴.۵۰	۲۵۰۳.۶۶۶۶	۶	۶	۶	پروژه	برنامه روزرسانی نقشه‌ها، داده‌ها و معیارهای فنی منابع طبیعی	۱۳۰۶۰۱۸۰۰۰
۱۴۶۲۶	۱۲۷۲۲	۶۰۵۰	۶۰۹۴۱۶۶	۵۰۳۷۷۰۰۷	۲۴۰۰	۲۴۰۰	۲۳۶۶	هزار هکتار	ارزيابي دوره ای کمی وکيفی منابع طبیعی وبه روزرسانی نقشه ها	۱۳۰۶۰۱۸۰۰۱
۲۴۷۴	۲۳۰۰	۴۵۰	۴۱۲.۳۳۳۰	۳۸.۳۳۳۳	۶	۶	۶	مورد	تهيه ضوابط ومعیارهاودستورالعمل های فنی	۱۳۰۶۰۱۸۰۰۲
۳۰۵۹۷۶	۲۴۱۳۰۰	۳۵۶۱۸.۳۳۳۳۳۳۳۰	۵۰۹۹۶	۳۴۴۷۱.۴۲۸۵۷۱ ۴۰	۹	۹	۷	درصد اراضي سنددارشده	برنامه ساماندهی مالکیت اراضي ملی	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۰
۹۳۴۲۷	۵۶۴۴۸	۱۱.۶۳۴۳۳۳۳۳	۱۱.۶۳۴۳۳۳۳۳	۳.۷۵	۹۰۰۰	۹۰۰۰	۵۰۰۰	هزار هکتار	راهبري حدنگاری (کاداستر)واخذسند مالکیت اراضي ملی ودولتي	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۳
۴۸۰۵۰	۳۷۳۲۷	۲۷.۰۷۲۰	۸.۷۴۵۰	۴۶.۰۹	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰	هزار هکتار	راهبري ممیزی اراضي ملی وتفکيک مستثنیات	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۴
۲۴۳۰۰	۰	۱.۲۱۱۵۳۳۳۳	۱.۶۲	۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۰	درصد اراضي سنددارشده	راهبري حفظ ،پايش وتعيين تکليف اراضي وعرصه های ملی	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۵
۶۳۰۰۰	۱۰۷۵۰۳	۳.۲۴۵۰	۳.۲۴۵۰	۴.۳۱۷۶۵۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	پرونده	پيگيري حقوقي وکارشناسی پرونده های قضايی برای تثبيت مالکیت دولت	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۶
۷۷۱۹۹	۴۰۰۲۲	۸۶.۱۸۹۴۱۱۷۶	۱۰.۳۵	۱۰.۳۵	۸۵۰	۸۵۰	۵۵۰	هزار هکتار	راهبري استعداديابی عرصه منابع ملی ودولتي	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۷
۴۱۰۸۵	۳۵۳۶۰	۱۱۶۱.۱۵	۱۰۲۷.۱۲۵۰	۱۰۱۰.۲۸۵۷۱۰	۴۰	۴۰	۳۵	هزارهکتار	برنامه تثبيت شن‌های روان و مقابله با بياپان‌زایی	۱۳۰۶۰۳۳۰۰۰
۲۹۳۸۵	۲۰۵۹۸	۴۰.۹۱۸۶۶۶۶۶۷	۳۹۱۸	۲۹۴.۲۵۷۱	۷۵	۷۵	۷۰	هزار هکتار	راهبري طرح‌های مقابله بابياپان‌زایی وکانون‌های بياپان زا	۱۳۰۶۰۳۳۰۰۴
۱۱۷۰۰	۱۴۷۶۲	۴۵۰.۲۰	۳۳۴.۲۸۵۷۱۰	۴۹۲.۰۶۶۶	۳۵	۳۵	۳۰	هزار هکتار	راهبري واجرایی طرح های مشترک بين المللی مقابله بابياپان زایی	۱۳۰۶۰۳۳۰۰۵
۱۸۹۸۱۹۰	۱۲۰۲۷۳۵				جمع					

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۹۶۶۳۶	۱۸۳۱۵۴	.	.	۱۸۳۱۵۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۲۹۶۱	.	.	۱۴۰۱۹۳	برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	۱۳۰۶۰۰۱۰۰
۱۹۶۶۳۶	۱۸۳۱۵۴	.	.	۱۸۳۱۵۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۲۹۶۱	.	.	۱۴۰۱۹۳	راهبری طرح های آبخیزداری و آبخیزداری	۱۳۰۶۰۰۱۰۱۳
۹۰۵۵۰۴	۸۴۹۸۶۰	.	.	۸۴۹۸۶۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۷۵۵۱۱۹	.	.	۹۴۷۴۱	برنامه احیا، توسعه و بهره برداری اصولی از جنگلهای کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۰
۱۱۹۷۰۹	۱۱۳۴۰۹	.	.	۱۱۳۴۰۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۴۶۸۱۷	.	.	۶۶۵۹۲	راهبری، حفظ، احیا و غنی سازی جنگل های شمال کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۱
۹۰۹۵۰	۴۱۶۰۶	.	.	۴۱۶۰۶	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۳۴۵۷	.	.	۲۸۱۴۹	راهبری، حفظ، احیا و غنی سازی جنگل های خارج از شمال	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۲
۶۹۴۸۴۵	۶۹۴۸۴۵	.	.	۶۹۴۸۴۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۹۴۸۴۵	.	.	.	توقف بهره برداری از جنگل های شمال کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۳
۱۰۵۲۳۰	۱۴۳۷۴۴	.	.	۱۴۳۷۴۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۴۰۲۱	.	.	۸۹۷۲۳	برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از مراتع کشور	۱۳۰۶۰۰۳۰۰۰
۱۰۵۲۳۰	۱۴۳۷۴۴	.	.	۱۴۳۷۴۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۴۰۲۱	.	.	۸۹۷۲۳	راهبری طرح های مدیریت مرتع کشور	۱۳۰۶۰۰۳۰۰۲
۹۰۰۴۵	۸۳۲۶۳	.	.	۸۳۲۶۳	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۱۱۲	.	.	۶۹۱۵۱	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۰

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۹۰۰۴۵	۸۳۲۶۳	.	.	۸۳۲۶۳	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۴۱۱۲	.	.	۶۹۱۵۱	راهبری و توانمند سازی جوامع محلی در حفظ منابع طبیعی با رویکرد مشارکت مردم و سازمان های مردم نهاد	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۳
۳۰۱۰۱۹	۲۸۷۰۱۹	.	.	۲۸۷۰۱۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۳۳۸۲۰	.	.	۱۵۳۱۹۹	برنامه حفاظت و حمایت از منابع طبیعی کشور	۱۳۰۶۰۰۶۰۰۰
۲۲۹۰۰۷	۲۱۵۰۰۷	.	.	۲۱۵۰۰۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۷۱۲۸۵	.	.	۱۴۳۷۲۲	راهبری اقدامات حفاظت و حمایت از جنگل ها و مراتع کشور	۱۳۰۶۰۰۶۰۰۱
۷۲۰۱۲	۷۲۰۱۲	.	.	۷۲۰۱۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۶۲۵۳۵	.	.	۹۴۷۷	پیشگیری، مقابله و اطفا حریق در جنگل ها و مراتع	۱۳۰۶۰۰۶۰۰۳
۲۰۱۰۰	۱۸۳۰۰	.	.	۱۸۳۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۲۰۰	.	.	۱۷۱۰۰	برنامه بروزرسانی نقشه ها، داده ها و معیارهای فنی منابع طبیعی	۱۳۰۶۰۱۸۰۰۰
۱۷۲۰۰	۱۵۶۰۰	.	.	۱۵۶۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۰۰۰	.	.	۱۴۶۰۰	ارزیابی دوره ای کمی و کیفی منابع طبیعی و به روزرسانی نقشه ها	۱۳۰۶۰۱۸۰۰۱
۲۹۰۰	۲۷۰۰	.	.	۲۷۰۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۰۰	.	.	۲۵۰۰	تهیه ضوابط و معیارها و دستورالعمل های فنی	۱۳۰۶۰۱۸۰۰۲
۳۴۲۵۸۴	۳۲۰۵۶۵	.	.	۳۲۰۵۶۵	.	.	.	.	.	۶۸۰۰	.	.	۱۴۴۴۱۴	.	.	۱۶۹۳۵۱	برنامه ساماندهی مالکیت اراضی ملی	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۰
۱۰۸۶۲۸	۱۰۴۷۰۹	.	.	۱۰۴۷۰۹	.	.	.	.	.	۶۸۰۰	.	.	۱۳۶۵۹	.	.	۸۴۲۵۰	راهبری حدنگاری (کاداستر) واخذ سند مالکیت اراضی ملی و دولتی	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۳

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع			پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی					
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۳۲۰۷۲	۲۷۰۷۲	.	.	۲۷۰۷۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۳۷۸۱	.	.	۲۳۲۹۱	راهبری ممیزی اراضی ملی وتفکیک مستثنیات	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۴
۱۸۱۷۳	۱۸۱۷۳	.	.	۱۸۱۷۳	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۸۱۷۳	.	.	.	راهبری حفظ، پایش و تعیین تکلیف اراضی و عرصه های ملی	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۵
۱۰۰۳۵۰	۹۷۳۵۰	.	.	۹۷۳۵۰	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۷۳۵۰	.	.	.	پیگیری حقوقی و کارشناسی پرونده های قضایی برای تثبیت مالکیت دولت	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۶
۸۳۳۶۱	۷۳۲۶۱	.	.	۷۳۲۶۱	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۱۴۵۱	.	.	۶۱۸۱۰	راهبری استعدادیابی عرصه منابع ملی و دولتی	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۷
۴۹۵۴۶	۴۶۴۴۶	.	.	۴۶۴۴۶	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۵۳۷۷	.	.	۳۱۰۶۹	برنامه تثبیت شن های روان و مقابله با بیابان زایی	۱۳۰۶۰۳۳۰۰۰
۳۲۸۲۹	۳۰۶۸۹	.	.	۳۰۶۸۹	.	.	.	.	.	.	.	.	۹۶۱۶	.	.	۲۱۰۷۳	راهبری طرح های مقابله با بیابان زایی و کانون های بیابان زا	۱۳۰۶۰۳۳۰۰۴
۱۶۷۱۷	۱۵۷۵۷	.	.	۱۵۷۵۷	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۷۶۱	.	.	۹۹۹۶	راهبری و اجرای طرح های مشترک بین المللی مقابله با بیابان زایی	۱۳۰۶۰۳۳۰۰۵
۲۰۱۰۶۶۴	۱۹۲۲۳۵۱	.	.	۱۹۲۲۳۵۱	.	.	.	.	.	۶۸۰۰	.	.	۱۱۶۱۰۲۴	.	.	۷۶۴۵۲۷	جمع	

عنوان دستگاه مجری : سازمان شیلات ایران

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی /پيامد يا نتيجه نهايي						برنامه اجرايي / خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی	
		قيمت تمام شده			مقدار					سنجه عملکرد
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	بر آورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۵۴۳۳۳	۳۹۰۸۹	۹.۲۳۳۳۳۳۳۳	۹.۰۵۵۵	۶.۵۱۴۸۳۳۳۳	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	درصد ضريب حفاظتي	برنامه حفاظت و صيانت از ذخاير و منابع آبي	۱۳۰۶۰۰۵۰۰۰
۵۴۳۳۳	۳۹۰۸۹	۹.۲۳۳۳	۹.۰۵۵۵	۶.۵۱۴۸	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	كيلومتر	ارتقاء سطح پوشش حفاظتي و حمايتي از زيستگاههاي آبيزان	۱۳۰۶۰۰۵۰۰۴
۱۶۹۸۷۵	۱۰۶۴۰۱	۲۸۶.۳۸۶۳۳۵۹۶	۲۷۴.۸۷۸۶۴۰۷۸	۲۱۷.۵۸۸۹۵۷۰۶	۷۱۲	۶۱۸	۴۸۹	هزار تن	برنامه افزايش توليد آبيزان پرورشي	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۰
۳۶۵۷۵	۲۲۴۴۶	۹۰۰.۳۷۵۰	۸۷۰.۸۳۳۳۳۳۳۰	۴۶۷.۶۲۵۰	۴۸	۴۲	۴۸	هزار تن	راهبري افزايش توليد آبيزان ميگو و ساير آبيزان آب شور	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۲
۵۳۴۹۵	۳۰۲۸۸	۵۴۲.۲۸۶۶۶۶۶۶	۵۳۴.۹۵	۲۱۶۳.۴۲۸۵۷۱۴۲	۱۵۰	۱۰۰	۱۴	هزار تن	راهبري و حمايت از توسعه پرورش ماهي در قفس	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۳
۷۹۸۰۵	۵۳۶۶۷	۱۶۷.۰۴۴۲۱۰۵۳	۱۶۷.۶۵۷۵۶۳۰۳	۱۲۵.۶۸۳۸۴۰۷۵	۴۷۵	۴۷۶	۴۲۷	هزار تن	راهبري افزايش توليد آبيزان در آبهاي شيرين	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۴
۱۷۲۸۰	۱۲۲۰۶	۱۲۴۰.۱۲۵۰	۸۶۴	۶۱۰.۳۰	۱۶	۲۰	۲۰	ميزان افزايش انواع محصولات فرآوري شده آبيزان	برنامه بهبود و توسعه بازار آبيزان	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۰
۵۸۷۵	۴۲۳۶	۳۰.۸۷۵	۲.۹۳۷۵	۲.۱۱۸۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	نفر-روز	اجراي عمليات مربوط به مراحل مديريت فني ، آموزش و ترويج روش ها و گونه هاي جديد به بهره برداران	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۱
۳۴۵۶	۲۴۱۶	۴۴۲۱	۳۴۵۶	۲۴۱۶	۱	۱	۱	دستورالعمل	تدوين استانداردها و كنترل كيفي در كليه مراحل فرآيند صيد و صيادي و عمل آوري و بازار آبيزان	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۲
۳۸۰۲	۲۷۳۹	۶۲۸.۸۵۷۱۴۲۸۶	۶۳۳.۶۶۶۶۶۶۶۰	۴۵۶.۵۰	۷	۶	۶	مرکزبازار	راهبري افزايش تعداد مراكز عرضه آبيزان	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۳
۴۱۴۷	۲۸۱۵	۲۶۹.۱۱۱۱۱۰	۲۳۰.۲۳۰.۳۸۸۸۸۸۸۰	۵۱۱.۸۱۸۱۸۱۸۲	۱۸	۱۸	۵.۵۰	هزار تن	راهبري افزايش صادرات محصولات شيلاتي	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۴

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۶۹۱۱۲	۵۴۹۳۸	۱۵۵.۰۹۲۶۳۱۵۸	۱۶۰.۷۲۵۵۸۱۴۰	۱۷۷.۲۱۹۳۵۴۸۴	۴۷۵	۴۳۰	۳۱۰	میلیون قطعه	برنامه تکثیر و بازسازی ذخایر آبزیان	۱۳۰۶۰۱۶۰۰۰
۶۹۱۱۲	۵۴۹۳۸	۱۵۵.۰۹۲۶۳۲	۱۶۰.۷۲۵۵۸۱۴۰	۱۷۷.۲۱۹۳۵۴۸۴	۴۷۵	۴۳۰	۳۱۰	میلیون قطعه	اجرای عملیات مربوط به مراحل مدیریت فنی، آموزش و ترویج روش ها و گونه های جدید به بهره برداران	۱۳۰۶۰۱۶۰۰۲
۱۷۳۴۹۵	۱۰۰۵۶۴	۲۸۷.۳۲۵۲۶۴۷۵	۲۷۴.۹۵۲۴۵۶۴۲	۱۳۰.۰۹۵۷۳۰۹۲	۶۶۱	۶۳۱	۷۷۳	هزار تن	برنامه ساماندهی عملیات صید و صیادی آبزیان	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۰
۹۶۳۷۸	۵۴۴۸۶	۱۰۴۶۸۲	۹۶۳۷۸	۵۴۴۸۶	۱	۱	۱	دستورالعمل	بهبود سازی و بهبود روش های صید و صیادی	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۱
۷۳۳۵۸	۴۳۰۵۳	۱۲۰.۶۹۷۴۲۸۱۴	۱۱۶.۲۵۶۷۳۵۳۴	۵۵.۶۹۵۹۸۹۶۵	۶۶۱	۶۳۱	۷۷۳	هزار تن	راهبری صید و صیادی آبزیان با تاکید برسامانه جامع صید و صیادی	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۲
۳۷۵۹	۳۰۲۵	۲۴.۸۱۳۶۳۶۳۶	۱۷.۷۳۱۱۳۲۰۸	۱۵.۱۲۵۰	۲۲۰	۲۱۲	۲۰۰	مرکز تخلیه وبندر صیادی	مدیریت و راهبری توسعه بنادر ماهیگیری و مراکز تخلیه	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۳
۴۸۴۰۹۵	۳۱۳۱۹۸	جمع								

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۶۱۰۷۸	۵۵۳۹۴	.	.	۵۵۳۹۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۹۲۷	.	.	۴۹۴۶۷	برنامه حفاظت و صیانت از ذخایر و منابع آبی	۱۳۰۶۰۰۵۰۰۰
۶۱۰۷۸	۵۵۳۹۴	.	.	۵۵۳۹۴	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۹۲۷	.	.	۴۹۴۶۷	ارتقاء سطح پوشش حفاظتی و حمایتی از زیستگاههای آبریان	۱۳۰۶۰۰۵۰۰۴
۲۱۶۳۶۸	۲۰۳۹۰۷	.	.	۲۰۳۹۰۷	.	.	.	.	.	۲۷۵۰	.	.	۷۸۶۵۸	.	.	۱۲۲۴۹۹	برنامه افزایش تولید آبریان پرورشی	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۰
۴۵۸۸۳	۴۳۲۱۸	.	.	۴۳۲۱۸	.	.	.	.	.	۸۰۰	.	.	۱۲۳۳۳	.	.	۳۰۰۸۵	راهبری افزایش تولید آبریان میگو و سایر آبریان آب شور	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۲
۸۵۱۷۶	۸۱۳۴۳	.	.	۸۱۳۴۳	.	.	.	.	.	۱۱۰۰	.	.	۴۵۸۰۵	.	.	۳۴۴۳۸	راهبری و حمایت از توسعه پرورش ماهی در قفس	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۳
۸۵۳۰۹	۷۹۳۴۶	.	.	۷۹۳۴۶	.	.	.	.	.	۸۵۰	.	.	۲۰۵۲۰	.	.	۵۷۹۷۶	راهبری افزایش تولید آبریان در آبهای شیرین	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۴
۲۱۱۵۸	۱۹۸۴۲	.	.	۱۹۸۴۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۵۲۸۸	.	.	۱۴۵۵۴	برنامه بهبود و توسعه بازار آبریان	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۰
۶۹۹۳	۶۱۷۵	.	.	۶۱۷۵	.	.	.	.	.	.	.	.	۲۰۹۱	.	.	۴۰۸۴	اجرای عملیات مربوط به مراحل مدیریت فنی، آموزش و ترویج روش ها و گونه های جدید به بهره برداران	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۱
۵۰۶۳	۴۴۲۱	.	.	۴۴۲۱	.	.	.	.	.	.	.	.	۱۶۷۷	.	.	۲۷۴۴	تدوین استانداردها و کنترل کیفی در کلیه مراحل فرآیند صید و صیادی و عمل آوری و بازار آبریان	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۲
۴۰۴۲	۴۴۰۲	.	.	۴۴۰۲	.	.	.	.	.	.	.	.	۷۵۲	.	.	۳۶۵۰	راهبری افزایش تعداد مراکز عرضه آبریان	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۳

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منايع يارانه اى	اختصاصى	عمومى	منايع يارانه اى	اختصاصى	عمومى	منايع يارانه اى	اختصاصى	عمومى	منايع يارانه اى	اختصاصى	عمومى	منايع يارانه اى	اختصاصى			عمومى
۵۰۶۰	۴۸۴۴	.	.	۴۸۴۴	.	.	.	.	.	.	.	۷۶۸	.	.	۴۰۷۶	راهبرى افزايش صادرات محصولات شيلاتى	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۴	
۸۰۵۳۶	۷۳۶۶۹	.	.	۷۳۶۶۹	.	.	.	.	.	۵۴۰	.	.	۱۵۴۳۰	.	.	۵۷۶۹۹	برنامه تکثير و بازسازى ذخاير آبزيان	۱۳۰۶۰۱۶۰۰۰
۸۰۵۳۶	۷۳۶۶۹	.	.	۷۳۶۶۹	.	.	.	.	.	۵۴۰	.	.	۱۵۴۳۰	.	.	۵۷۶۹۹	اجراى عمليات مربوط به مراحل مدىريت فنى ، آموزش و ترويج روش ها و گونه هاى جديد به بهره برداران	۱۳۰۶۰۱۶۰۰۲
۲۰۳۳۸۳	۱۸۹۹۲۲	.	.	۱۸۹۹۲۲	.	.	.	.	.	۳۳۲۲	.	.	۴۵۵۴۱	.	.	۱۴۱۰۵۹	برنامه ساماندهى عمليات صيد و صيادى آبزيان	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۰
۱۱۲۶۰۷	۱۰۴۶۸۲	.	.	۱۰۴۶۸۲	.	.	.	.	.	۱۲۱۰	.	.	۲۳۴۹۸	.	.	۷۹۹۷۴	بهبود سازى و بهبود روش هاى صيد و صيادى	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۱
۸۵۰۸۶	۷۹۷۸۱	.	.	۷۹۷۸۱	.	.	.	.	.	۱۲۰۰	.	.	۲۰۵۹۳	.	.	۵۷۹۸۸	راهبرى صيد و صيادى آبزيان با تاکيد برسامانه جامع صيد و صيادى	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۲
۵۶۹۰	۵۴۵۹	.	.	۵۴۵۹	.	.	.	.	.	۹۱۲	.	.	۱۴۵۰	.	.	۳۰۹۷	مدىريت و راهبرى توسعه بنادر ماهيگيرى و مراکز تخليه	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۳
۵۸۲۵۲۳	۵۴۲۷۳۴	.	.	۵۴۲۷۳۴	.	.	.	.	.	۶۶۱۲	.	.	۱۵۰۸۴۴	.	.	۳۸۵۲۷۸	جمع	

عنوان دستگاه مجری : سازمان تحقیقات ، آموزش و ترویج کشاورزی

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد يا نتيجه نهايي						سنجه عملکرد	برنامه اجرايي/ خروجي (خدمت يا محصول نهايي)	شماره طبقه بندی
		قيمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۴۷۰۹۷۱	۶۰۵۵۷۶	۰.۱۴۷۲۲۶۲۹	۰.۱۳۶۷۳۹۹۳	۰.۲۶۹۰۳۷۷۵	۳۴۴۴۲۸۳	۳۴۴۴۲۸۳	۲۲۵۰۸۹۶	نفر روز	برنامه توانمندسازی بهره برداران و ترویج یافته ها و دانش کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۰۰۰
۷۹۹۴۹	۲۹۳۱۴۷	۰.۰۴۹۶۸۴۵۹۸۰	۰.۰۵	۰.۱۴	۱۷۶۶۰۰۰	۱۷۶۶۰۰۰	۲۰۳۳۹۶۸	نفر-بهره بردار	اجرای نظام نوین ترویج	۱۳۰۶۰۶۰۰۰۳
۳۴۶۳۸۳	۲۸۸۴۰۱	۰.۲۲۴۷۷۵۰۹	۰.۲۱	۱.۳۴	۱۶۴۹۴۷۱	۱۶۴۹۴۷۱	۲۱۶۰۰۰	نفر روز	ارتقای مهارتهای کشاورزان، محققان، مدرسان و مروجان	۱۳۰۶۰۶۰۰۰۴
۴۴۶۳۹	۲۴۰۲۸	۱۶۵.۸۱۹۱۱۳	۱۵۲.۳۵	۲۵.۸۹	۲۹۳	۲۹۳	۹۲۸	مرکز	ارتقاء مهارتهای مهندسين شاغل در کلينيك‌های گیاه پزشکی و شرکت‌های خدمات مشاوره ای فعال در طرح ارتقای سلامت و کاهش آلاینده ها در ۸ محصول کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۰۰۱۰
۱۰۰۰۰	۰	۲۷۳۱۴	۲۵۰۰۰	۰	۱	۱	۰	پروژه	برنامه مدیریت منابع ژنتیکی	۱۳۱۰۰۰۵۰۰۰
۷۰۰۰	۰	۴۸۱۳۶۰	۱۴۰۰	۰	۵	۵	۰	تعداد	نوسازی بانک‌های ژن و ایجاد نسخه‌های امنیتی برای منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۰۵۰۰۱
۳۰۰۰	۰	۳۲۴۶	۳۰۰۰	۰	۱	۱	۰	سامانه	ایجاد سامانه‌های یکپارچه ذخایر ژنتیکی	۱۳۱۰۰۰۵۰۰۲
۶۵۲۲۶۶	۲۱۱۷۹۴	۸۵.۶۶۱۲۶۸۸۸۲۱	۷۸.۷۵۷۰۶۳۵۰	۲۷.۱۵۳۰۷۶۹۲	۸۲۷۵	۸۲۸۲	۷۸۰۰	میزان تولید	برنامه تولید محصولات فناورانه نهاده ها	۱۳۱۰۰۱۸۰۰۰
۲۷۴۳۲۶	۸۹۵۴۹	۵۵۰.۴۵۲۸۶۵۰۶۴۰	۵۰۷.۰۷۲۰۸۸۷۰	۱۷۹.۱۰	۵۴۱	۵۴۱	۵۰۰	هزاراصله	تولید و تکثیر هسته های اولیه نهال	۱۳۱۰۰۱۸۰۰۱
۳۷۷۹۴۰	۱۲۲۲۴۵	۵۳.۱۴۸۶۹۴۰۷۸۰	۴۸.۸۶۷۳۳۹۰۲	۱۶.۷۵	۷۷۳۴	۷۷۳۴	۷۳۰۰	تن	تولید و تکثیر هسته های اولیه بذر	۱۳۱۰۰۱۸۰۰۲
۴۸۹۵۰۸۹	۳۷۷۱۸۸۹	۱۲.۱۸۴۴۱۱۶۹	۱۱.۱۵۵۶۱۱۰۸	۸.۷۸۹۴۱۳۷۱	۴۳۷۴۵۶	۴۳۷۴۵۶	۴۲۹۱۴۰	تعداد یافته/ دانش فنی	برنامه پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۲۱۰۰۰
۳۳۰۵۳۰	۲۴۵۵۰۵	۰.۸۲۳۱۷۱۳۴	۰.۷۵	۰.۵۸	۴۳۸۹۵۶	۴۳۸۹۵۶	۴۲۰۰۰۰	نمونه	حفظ و نگهداری بانکهای ژن و ذخایر ژنتیکی	۱۳۱۰۰۲۱۰۷۸

مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	هدف کمی/پيامد یا نتیجه نهایی						سنگه عملکرد	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی
		قیمت تمام شده			مقدار					
		برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	برآورد ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۷۸۸۶۶۳	۱۴۱۸۲۱۴	۲۱۲۴.۶۶۴۴۶۶	۱۹۶۷.۷۲۶۰۷۲۶۰	۱۵۹۳.۵۰	۹۰۹	۹۰۹	۸۹۰	پروژه	انجام پژوهش در زمینه بهنژادی	۱۳۱۰۰۲۱۰۸۹
۱۲۶۹۵۵۹	۹۶۱۵۱۵	۲۲۳۲.۹۵۳۳	۲۰۴۴.۳۸	۱۷۸۰.۵۸	۶۲۱	۶۲۱	۵۴۰	پروژه	انجام پژوهش در زمینه به زراعی، به باغی و مدیریت واحدهای تولید	۱۳۱۰۰۲۱۱۱۴
۱۴۰۰۷۵	۸۷۵۸۳	۱۸۹۸.۵۴۴۳	۱۷۷۳.۱۰۱۰	۱۷۵۱.۶۸	۷۹	۷۹	۵۰	پروژه	انجام پژوهش در زمینه اقتصادی، اجتماعی و ترویجی	۱۳۱۰۰۲۱۱۲۰
۸۳۳۴۸۰	۶۳۸۵۶۱	۲۱۶۶.۵۴۰۰۹۰	۱۹۶۵.۷۵۵۰	۱۷۷۳.۸۱	۴۲۴	۴۲۴	۳۶۰	پروژه	انجام پژوهش در زمینه افزایش بهره وری عوامل تولید و نهاده ها	۱۳۱۰۰۲۱۱۲۱
۱۴۱۳۸۹	۱۰۵۲۱۸	۲۱.۱۵۷۱۳۱۱۳	۱۹.۳۵	۱۵.۰۳	۷۳۰۶	۷۳۰۶	۷۰۰۰	گونه	شناسایی ثبت و بهره برداری ذخایر	۱۳۱۰۰۲۱۱۲۶
۳۹۱۳۹۳	۳۱۵۲۹۳	۱۳۳۶.۴۱۲۵	۱۲۲۳.۱۰	۱۱۲۶.۰۵	۳۲۰	۳۲۰	۲۸۰	پروژه	انجام پژوهش در زمینه منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۲۱۱۳۷
۶۰۲۸۳۲۶	۴۵۸۹۲۵۹	جمع								

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۵۵۳۲۲۰	۵۰۷۰۸۹	۰	۱۱۴۷۸۱	۳۹۲۳۰۸	۰	۰	۰	۷۶۸۱	۱۸۴۶	۰	۸۱۵۰۵	۹۶۱۴	۰	۲۵۵۹۵	۳۸۰۸۴۸	برنامه توانمندسازی بهره برداران و ترویج یافته ها و دانش کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۰۰۰	
۹۶۳۰۶	۸۷۷۴۳	۰	۵۳۲۰	۸۲۴۲۳	۰	۰	۰	۳۵۶	۳۸۱	۰	۳۷۷۸	۳۴۲۹	۰	۱۱۸۶	۷۸۶۱۳	اجرای نظام نوین ترویج	۱۳۰۶۰۶۰۰۳	
۴۰۴۰۶۸	۳۷۰۷۶۰	۰	۹۴۴۳۲	۲۷۶۳۲۸	۰	۰	۰	۶۳۱۹	۱۳۱۰	۰	۶۷۰۵۵	۴۷۸۹	۰	۲۱۰۵۸	۲۷۰۲۲۹	ارتقای مهارت های کشاورزان ، محققان ، مدرسان و مروجان	۱۳۰۶۰۶۰۰۴	
۵۲۸۴۶	۴۸۵۸۶	۰	۱۵۰۲۹	۳۳۵۵۷	۰	۰	۰	۱۰۰۶	۱۵۵	۰	۱۰۶۷۲	۱۳۹۶	۰	۳۳۵۱	۳۲۰۰۶	ارتقاء مهارت های مهندسين شاغل در کلينيك های گیاه پزشکی و شرکت های خدمات مشاوره ای فعال در طرح ارتقای سلامت و کاهش آلاینده ها در ۸ محصول کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۰۰۱۰	
۲۹۸۳۴	۲۷۳۱۳	۰	۵۳۱۹	۲۱۹۹۴	۰	۰	۰	۳۵۶	۱۰۲	۰	۳۷۷۷	۹۱۵	۰	۱۱۸۶	۲۰۹۷۷	برنامه مدیریت منابع ژنتیکی	۱۳۱۰۰۵۰۰۰	
۲۶۳۲۷	۲۴۰۶۷	۰	۳۷۲۳	۲۰۳۴۴	۰	۰	۰	۲۴۹	۹۴	۰	۲۶۴۴	۸۴۶	۰	۸۳۰	۱۹۴۰۴	نوسازی بانک های ژن و ایجاد نسخه های امنیتی برای منابع ژنتیکی کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۵۰۰۱	
۳۵۰۷	۳۲۴۶	۰	۱۵۹۶	۱۶۵۰	۰	۰	۰	۱۰۷	۸	۰	۱۱۳۳	۶۹	۰	۳۵۶	۱۵۷۳	ایجاد سامانه های یکپارچه ذخایر ژنتیکی	۱۳۱۰۰۵۰۰۲	
۷۷۴۴۳۲	۷۰۸۸۴۷	۰	۱۳۳۰۰۰	۵۷۵۸۴۷	۰	۰	۰	۸۹۰۰	۲۶۸۱	۰	۹۴۴۴۳	۲۰۱۲۲	۰	۲۹۶۵۷	۵۵۳۰۴۴	برنامه تولید محصولات فناورانه نهاده ها	۱۳۱۰۰۱۸۰۰۰	
۳۲۵۵۳۲	۲۹۷۷۹۵	۰	۵۶۲۵۹	۲۴۱۵۳۶	۰	۰	۰	۳۷۶۵	۱۱۲۶	۰	۳۹۹۴۹	۸۱۳۱	۰	۱۲۵۴۵	۲۳۲۲۷۹	تولید و تکثیر هسته های اولیه نهال	۱۳۱۰۰۱۸۰۰۱	

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی			
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی		عمومی
۴۴۸۹۰۰	۴۱۱۰۵۲	۰	۷۶۷۴۱	۳۳۴۳۱۱	۰	۰	۰	۰	۵۱۳۵	۱۵۵۵	۰	۵۴۴۹۴	۱۱۹۹۱	۰	۱۷۱۱۲	۳۲۰۷۶۵	تولید و تکثیر هسته های اولیه بذر
۵۸۱۹۹۶۱	۵۳۳۰۱۴۴	۰	۱۰۷۶۹۰۰	۴۲۵۳۳۴۴	۰	۰	۰	۰	۷۲۰۶۴	۱۹۶۵۷	۰	۷۶۴۷۰۴	۱۷۹۶۶۸	۰	۲۴۰۱۳۲	۴۰۵۳۹۱۹	برنامه پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی
۳۹۴۹۱۲	۳۶۱۳۳۶	۰	۶۴۱۹۴	۲۹۷۱۴۲	۰	۰	۰	۰	۴۲۹۶	۱۳۷۴	۰	۴۵۵۸۴	۱۲۳۶۱	۰	۱۴۳۱۴	۲۸۳۴۰۷	حفظ و نگهداری بانکهای ژن و ذخایر ژنتیکی
۲۱۰۸۱۶۹	۱۹۳۱۳۲۰	۰	۴۰۸۶۵۶	۱۵۲۲۶۶۴	۰	۰	۰	۰	۲۷۳۴۶	۷۰۴۲	۰	۲۹۰۱۸۶	۶۳۳۴۳	۰	۹۱۱۲۴	۱۴۵۲۲۷۹	انجام پژوهش در زمینه بهنژادی
۱۵۱۴۰۵۳	۱۳۸۶۶۶۴	۰	۲۸۲۹۹۱	۱۱۰۳۶۷۳	۰	۰	۰	۰	۱۸۹۳۷	۵۱۰۴	۰	۲۰۰۹۵۱	۴۵۹۱۳	۰	۶۳۱۰۳	۱۰۵۲۶۵۶	انجام پژوهش در زمینه به زراعی، به باغی و مدیریت واحدهای تولید
۱۶۴۰۸۱	۱۴۹۹۸۵	۰	۲۲۶۳۸	۱۲۷۳۴۷	۰	۰	۰	۰	۱۵۱۵	۵۸۹	۰	۱۶۰۷۵	۵۲۹۸	۰	۵۰۴۸	۱۲۱۴۶۰	انجام پژوهش در زمینه اقتصادی، اجتماعی و ترویجی

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی			
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی		عمومی
۴۴۸۹۰۰	۴۱۱۰۵۲	۰	۷۶۷۴۱	۳۳۴۳۱۱	۰	۰	۰	۰	۵۱۳۵	۱۵۵۵	۰	۵۴۴۹۴	۱۱۹۹۱	۰	۱۷۱۱۲	۳۲۰۷۶۵	تولید و تکثیر هسته های اولیه بذر
۵۸۱۹۹۶۱	۵۳۳۰۱۴۴	۰	۱۰۷۶۹۰۰	۴۲۵۳۲۴۴	۰	۰	۰	۰	۷۲۰۶۴	۱۹۶۵۷	۰	۷۶۴۷۰۴	۱۷۹۶۶۸	۰	۲۴۰۱۳۲	۴۰۵۳۹۱۹	برنامه پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی
۳۹۴۹۱۲	۳۶۱۳۳۶	۰	۶۴۱۹۴	۲۹۷۱۴۲	۰	۰	۰	۰	۴۲۹۶	۱۳۷۴	۰	۴۵۵۸۴	۱۲۳۶۱	۰	۱۴۳۱۴	۲۸۳۴۰۷	حفظ و نگهداری بانکهای ژن و ذخایر ژنتیکی
۲۱۰۸۱۶۹	۱۹۳۱۳۲۰	۰	۴۰۸۶۵۶	۱۵۲۲۶۶۴	۰	۰	۰	۰	۲۷۳۴۶	۷۰۴۲	۰	۲۹۰۱۸۶	۶۳۳۴۳	۰	۹۱۱۲۴	۱۴۵۲۲۷۹	انجام پژوهش در زمینه بهنژادی
۱۵۱۴۰۵۳	۱۳۸۶۶۶۴	۰	۲۸۲۹۹۱	۱۱۰۳۶۷۳	۰	۰	۰	۰	۱۸۹۳۷	۵۱۰۴	۰	۲۰۰۹۵۱	۴۵۹۱۳	۰	۶۳۱۰۳	۱۰۵۲۶۵۶	انجام پژوهش در زمینه به زراعی، به باغی و مدیریت واحدهای تولید
۱۶۴۰۸۱	۱۴۹۹۸۵	۰	۲۲۶۳۸	۱۲۷۳۴۷	۰	۰	۰	۰	۱۵۱۵	۵۸۹	۰	۱۶۰۷۵	۵۲۹۸	۰	۵۰۴۸	۱۲۱۴۶۰	انجام پژوهش در زمینه اقتصادی، اجتماعی و ترویجی

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرائی/ خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۴۴۸۹۰۰	۴۱۱۰۵۲	.	۷۶۷۴۱	۳۳۴۳۱۱	.	.	.	.	۵۱۳۵	۱۵۵۵	.	۵۴۴۹۴	۱۱۹۹۱	.	۱۷۱۱۲	۳۲۰۷۶۵	تولید و تکثیر هسته های اولیه بذر	۱۳۱۰۰۱۸۰۰۲
۵۸۱۹۹۶۱	۵۳۳۰۱۴۴	.	۱۰۷۶۹۰۰	۴۲۵۳۲۴۴	.	.	.	.	۷۲۰۶۴	۱۹۶۵۷	.	۷۶۴۷۰۴	۱۷۹۶۶۸	.	۲۴۰۱۳۲	۴۰۵۳۹۱۹	برنامه پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۲۱۰۰۰
۳۹۴۹۱۲	۳۶۱۳۳۶	.	۶۴۱۹۴	۲۹۷۱۴۲	.	.	.	.	۴۲۹۶	۱۳۷۴	.	۴۵۵۸۴	۱۲۳۶۱	.	۱۴۳۱۴	۲۸۳۴۰۷	حفظ و نگهداری بانکهای ژن و ذخایر ژنتیکی	۱۳۱۰۰۲۱۰۷۸
۲۱۰۸۱۶۹	۱۹۳۱۳۲۰	.	۴۰۸۶۵۶	۱۵۲۲۶۶۴	.	.	.	.	۳۷۳۴۶	۷۰۴۲	.	۲۹۰۱۸۶	۶۳۳۴۳	.	۹۱۱۲۴	۱۴۵۲۲۷۹	انجام پژوهش در زمینه بهنژادی	۱۳۱۰۰۲۱۰۸۹
۱۵۱۴۰۵۳	۱۳۸۶۶۶۴	.	۲۸۲۹۹۱	۱۱۰۳۶۷۳	.	.	.	.	۱۸۹۳۷	۵۱۰۴	.	۲۰۰۹۵۱	۴۵۹۱۳	.	۶۳۱۰۳	۱۰۵۲۶۵۶	انجام پژوهش در زمینه به زراعی، به باغی و مدیریت واحدهای تولید	۱۳۱۰۰۲۱۱۱۴
۱۶۴۰۸۱	۱۴۹۹۸۵	.	۲۲۶۳۸	۱۲۷۳۴۷	.	.	.	.	۱۵۱۵	۵۸۹	.	۱۶۰۷۵	۵۲۹۸	.	۵۰۴۸	۱۲۱۴۶۰	انجام پژوهش در زمینه اقتصادی، اجتماعی و ترویجی	۱۳۱۰۰۲۱۱۲۰

برآورد ۱۴۰۰	برآورد سال ۱۳۹۹															برنامه اجرایی/ خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره طبقه بندی	
	جمع				پرداخت های انتقالی			سایر هزینه ها			اجتناب ناپذیر			هزینه های پرسنلی				
	جمع کل	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی	عمومی	منابع یارانه ای	اختصاصی			عمومی
۱۰۰۲۶۷۱	۹۱۸۶۱۳	.	۱۸۸۶۳۲	۷۲۹۹۸۱	.	.	.	.	۱۲۶۲۳	۳۳۶۳	.	۱۳۳۹۴۷	۳۳۰۹۹	.	۴۲۰۶۲	۶۹۳۵۱۹		
۱۶۸۹۴۸	۱۵۴۵۷۴	.	۲۷۲۲۷	۱۲۷۳۴۷	.	.	.	.	۱۸۲۲	۵۸۹	.	۱۹۳۳۴	۵۲۹۸	.	۶۰۷۱	۱۲۱۴۶۰		
۴۶۷۱۲۷	۴۲۷۶۵۲	.	۸۲۵۶۲	۳۴۵۰۹۰	.	.	.	.	۵۵۲۵	۱۵۹۶	.	۵۸۶۳۷	۱۴۳۵۶	.	۱۸۴۱۰	۳۲۹۱۳۸	انجام پژوهش در زمینه منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۲۱۱۳۷
۷۱۷۷۴۴۷	۶۵۷۳۳۹۳	.	۱۳۳۰۰۰۰	۵۲۴۳۳۹۳	.	.	.	.	۸۹۰۰۱	۲۴۲۸۶	.	۹۴۴۴۲۹	۲۱۰۳۱۹	.	۲۹۶۵۷۰	۵۰۰۸۷۸۸	جمع	

فرم شماره (۴): برآورد اعتبارات دستگاه مجری برحسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان حفظ نباتات کشور											
اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار		
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			مقدار	سنجه عملکرد
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۱۲۷۲۶۳	۱۳۴۷۹۶			۴۰۱۵۷	۹۴۶۳۹	۱۲۴۱۰۲	۹۷۲۳۸	۱۰۰	آفت (بیماری) کد ترل شده	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۰
۱۲۴۲۴۳	۱۲۴۲۴۳			۴۵۰۵۶	۷۹۱۸۷	۱۱۳۴۸۶۰۰	۸۷۳۴۲	۸	محصول قرنطینه	برنامه توسعه و تقویت قرنطینه و بهداشت گیاهی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۰
۴۰۳۵۲	۰					۱۲۷۳۳۰۰	۱۹۳۱۴	۸	محصول	برنامه کاهش آلاینده ها و ارتقاء سلامت در محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۰
۲۹۱۸۵۸	۲۵۹۰۳۹	۰	۰	۸۵۲۱۳	۱۷۳۸۲۶	۲۵۰۳۲۱	۲۰۳۸۹۴			جمع	

فرم شماره (۴): برآورد اعتبارات دستگاه مجری برحسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: سازمان حفظ نباتات کشور											
اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		مقدار	سنجه عملکرد	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷				
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۱۲۷۲۶۳	۱۳۴۷۹۶			۴۰۱۵۷	۹۴۶۳۹	۱۲۴۱۰۲	۹۷۲۳۸	۱۰۰	آفت (بیماری) کند ترل شده	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۰
۱۲۴۲۴۳	۱۲۴۲۴۳			۴۵۰۵۶	۷۹۱۸۷	۱۱۳۴۸۶۰۰	۸۷۳۴۲	۸	محصول قرنطینه	برنامه توسعه و تقویت قرنطینه و بهداشت گیاهی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۰
۴۰۳۵۲	.					۱۲۷۳۳۰۰	۱۹۳۱۴	۸	محصول	برنامه کاهش آلاینده ها و ارتقاء سلامت در محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۰
۲۹۱۸۵۸	۲۵۹۰۳۹	.	.	۸۵۲۱۳	۱۷۳۸۲۶	۲۵۰۳۲۱	۲۰۳۸۹۴			جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان حفظ نباتات کشور

اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار		
پیش بینی ۱۴۰۰	بر آورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			مقدار	سنجه عملکرد
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۱۲۷۲۶۳	۱۳۴۷۹۶			۴۰۱۵۷	۹۴۶۳۹	۱۲۴۱۰۲	۹۷۲۳۸	۱۰۰	آفت(بیماری)کنترل شده	برنامه کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	۱۳۰۶۰۳۱۰۰۰
۱۲۴۲۴۳	۱۲۴۲۴۳			۴۵۰۵۶	۷۹۱۸۷	۱۱۳۴۸۶۰۰	۸۷۳۴۲	۸	محصول قرنطینه	برنامه توسعه و تقویت قرنطینه و بهداشت گیاهی	۱۳۰۶۰۳۹۰۰۰
۴۰۳۵۲	۰					۱۲۷۳۳۰۰	۱۹۳۱۴	۸	محصول	برنامه کاهش آلایندهها و ارتقاء سلامت در محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۷۴۰۰۰
۲۹۱۸۵۸	۲۵۹۰۳۹	۰	۰	۸۵۲۱۳	۱۷۳۸۲۶	۲۵۰۳۲۱	۲۰۲۸۹۴			جمع	

عنوان دستگاه مجری: وزارت جهاد کشاورزی

اعتبارات هزینه ای							هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	
پیش بینی ۱۴۰۰ جمع	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مقدار			سنجه عملکرد
	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۰	۰			۰	۰	۰	۰	۰	صندوق	برنامه ایجاد و توسعه صنایع ، معادن و زیرساخت های صنعتی و معدنی	۱۳۰۴۰۱۲۰۰۰
۰	۰			۰	۰	۰	۰	۰	بهره بردار تحت پوشش	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۰
۱۴۸۳۱۴	۱۳۴۸۲۷				۱۳۴۸۲۷	۱۲۶۱۹۶	۱۱۲۶۷۵	۱	درصد	برنامه ارتقای ضریب مکانیزاسیون کشاورزی	۱۳۰۶۰۰۷۰۰۰
۴۳۲۱۱۲	۳۹۲۸۳۰				۳۹۲۸۳۰	۳۶۸۶۷۶	۳۲۸۲۲۹	۲۱۰۰۰	هزار تن	برنامه افزایش تولید محصولات باغی	۱۳۰۶۰۰۹۰۰۰
۵۴۴۹۵۹	۵۱۱۱۵۴			۱۷۳۰۷۲	۳۳۸۰۸۲	۴۵۴۴۴۸	۳۷۷۳۶۱	۱۴۲۶۵	هزار تن	برنامه افزایش تولید محصولات دام و طیور	۱۳۰۶۰۱۰۰۰۰
۱۰۹۳۷۸۰	۱۰۵۵۲۵۷			۶۷۰۵۰۰	۳۸۴۷۵۷	۷۶۶۵۲۵	۵۶۸۱۹۵	۶۱۶۶۰	هزار تن	برنامه افزایش تولید محصولات زراعی	۱۳۰۶۰۱۱۰۰۰
۴۵۴۵۴۹	۴۲۳۲۲۴				۴۲۳۲۲۴	۴۰۹۱۷۹	۲۹۳۹۱۰	۶۰۰	هزار هکتار	برنامه توسعه شبکه های آبیاری و بهبود بهره وری آب کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۲۰۰۰
۱۱۲۸۷۷	۱۰۲۶۱۳				۱۰۲۶۱۳	۹۵۸۴۲	۸۵۵۷۳	۲۰۰۰	هزار تن	برنامه بهبود فرآوری و کاهش ضایعات محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۳۰۰۰
۱۴۹۷۳	۱۳۶۰۹				۱۳۶۰۹	۱۳۳۹۵	۱۱۹۶۰	۳۰۸	هزار تن	برنامه تنظیم بازار داخلی محصولات کشاورزی	۱۳۰۶۰۱۷۰۰۰
۲۴۷۳۹	۲۲۴۸۹				۲۲۴۸۹	۲۱۴۸۹	۱۹۱۸۷	۶۰۰۰	دقیقه تولید شده	برنامه حمایت از شبکه پیام رسانی ترویجی و شبکه ملی تلویزیونی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۰۰۰۰
۹۶۷۱۶	۸۷۹۲۲				۸۷۹۲۲	۸۷۹۲۲	۷۸۵۰۲	۷	زیربخش	برنامه تهیه اطلاعات و آمار بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۱۰۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت جهاد کشاورزی

اعتبارات هزینه ای							هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	
پیش بینی ۱۴۰۰ جمع	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مقدار			سنجه عملکرد
	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
وزارت جهاد کشاورزی											
۱۰۳۴۰	۹۴۰۰				۹۴۰۰	۸۹۶۰	۸۹۶۰	۱	سازمان و نهاد بین المللی	برنامه تنظیم و توسعه روابط در بخش کشاورزی باکشورها و نهادهای بین المللی	۱۳۰۶۰۲۲۰۰۰
۰	۰				۰	۰	۰	۰	درصد ضریب حفاظتی	برنامه حفظ و حمایت از ذخایر ژنتیکی دام و طیور	۱۳۰۶۰۲۳۰۰۰
۳۴۴۷۰۸	۳۴۴۷۰۸				۳۴۴۷۰۸	۳۶۲۸۵۰	۶۶۵۰۰	۵۷	درصد پوشش بیمه	برنامه پوشش بیمه کشاورزی	۱۳۰۶۰۴۸۰۰۰
۹۴۴۰۰۰	۹۴۴۰۰۰	۲۹۰۰۰۰		۶۵۴۰۰۰	۰	۹۹۰۰۰۰	۳۱۳۴۰۸	۱۳۰	صندوق	برنامه حمایت از فعالیت های تولیدی بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۵۰۰۰۰
۱۰۷۰۰	۹۷۶۸				۹۷۶۸	۹۷۶۸	۰	۱	هزار هکتار	برنامه پایش زیست بوم در بخش کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۹۰۰۰
۴۷۲۶	۴۳۱۴				۴۳۱۴	۴۳۱۴	۳۳۹۴	۱۶	تعداد یافته / دانش فنی	برنامه پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۲۱۰۰۰
۰	۵۸۶۴۰				۵۸۶۴۰	۵۸۱۵۲	۵۸۱۵۲	۳۱۲۰	نفر اینترگر	برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به اینترگران جهاد کشاورزی	۱۹۰۳۰۳۲۰۰۰
۴۳۳۲۷۶۷	۴۰۵۱۸۰۱	۲۹۰۰۰۰	۰	۱۴۹۷۵۷۲	۲۳۲۷۱۸۳	۳۷۱۵۲۵۰	۲۲۶۴۴۶۰			جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان امور اراضی

اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی				دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مقدار	سنجه عملکرد		
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۵۰۶۶۷۶	۵۰۰۳۱۱			۴۳۶۶۵۴	۶۳۶۵۷	۴۹۴۱۰۱	۳۴۲۷۶۰	۱۸۷۰۰۵۷۰	هکتار	برنامه حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها	۱۳۰۶۰۲۴۰۰۰
۲۰۱۶۱۱	۱۸۹۵۷۶			۴۰۰۲۰	۱۴۹۵۵۶	۱۸۸۲۶۹۰۰	۱۳۳۳۵۸	۱۸۷۰۰۵۷۰	درصد اراضی سنددار شده	برنامه واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور سند اراضی کشاورزی	۱۳۰۶۰۲۹۰۰۰
۷۰۸۲۸۷	۶۸۹۸۸۷	۰	۰	۴۷۶۶۷۴	۲۱۳۲۱۳	۶۸۳۳۷۰	۴۷۶۱۱۸			جمع	

عنوان دستگاه مجری: شرکت مادر تخصصی خدمات کشاورزی

اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار		
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			مقدار	سنجه عملکرد
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۳۰۶۹۹۷	۲۷۹۰۸۸				۲۷۹۰۸۸	۲۶۱۹۱۵	۲۰۷۲۲۱	۱	مورد	برنامه ساماندهی شرکت ها و انجام عملیات صید، فرآوری و فروش ماهیان خاویاری	۱۳۰۶۰۲۷۰۰۰
۳۰۶۹۹۷	۲۷۹۰۸۸	۰	۰	۰	۲۷۹۰۸۸	۲۶۱۹۱۵	۲۰۷۲۲۱			جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان دامپزشکی

اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار		
پیش بینی ۱۴۰۰	بر آورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			مقدار	سنجه عملکرد
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۸۸۲۶۰۱	۸۷۲۵۹۱			۷۷۲۵۰۰	۱۰۰۰۹۱	۷۷۳۳۰۱	۵۷۱۷۲۹	۱۴	درصد کاهش کانون بیماری	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	۱۳۰۶۰۱۵۰۰۰
۳۳۳۳۰۷	۳۱۳۹۱۵			۱۲۰۰۰۰	۱۹۳۹۱۵	۲۹۶۴۱۳۰۰	۲۹۵۳۷۴	۷۵	درصد پوشش بهداشتی و تضمین کیفیت	برنامه بهداشت و تضمین کیفیت دارو و فرآورده های بیولوژیک و خدمات دامپزشکی	۱۳۰۶۰۱۹۰۰۰
۱۵۶۱۲۹	۱۴۸۰۴۳			۶۷۱۷۹	۸۰۸۶۴	۱۲۰۴۶۵	۹۷۹۹۲	۳۷	درصد پوشش بهداشتی و تضمین کیفیت	برنامه بهداشت و تضمین کیفیت فرآورده های خام دامی و خوراک دام	۱۳۰۶۰۴۲۰۰۰
۲۷۴۶۳۳	۲۵۸۲۸۸			۹۴۸۲۶	۱۶۳۴۶۲	۲۳۶۴۴۲۰۰	۱۴۱۸۹۹	۱۶	درصد کاهش کانون بیماری	برنامه بررسی، کنترل و پایش بیماریهای مشترک انسان و دام	۱۳۰۶۰۷۰۰۰۰
۱۶۴۶۶۷۰	۱۵۹۲۸۳۷	۰	۰	۱۰۵۴۵۰۵	۵۳۸۳۳۲	۱۴۲۶۶۲۱	۱۱۰۶۹۹۴			جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان امور عشایری

اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		مقدار	سنجه عملکرد	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷				
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۳۴۶۲۸	۳۴۶۲۸				۳۴۶۲۸	۲۴۳۰۰	۲۰۰۰۰	۳۴۶۲۸	صندوق	برنامه حمایت از جامعه عشایری کشور	۱۳۰۶۰۴۷۰۰۰
۱۱۳۳۶۵	۱۰۳۰۵۹				۱۰۳۰۵۹	۸۹۱۹۸۰۰	۷۲۷۳۲	۰.۷۲۸۳۳۲۱۵	خانوار	برنامه ساماندهی عشایر	۱۳۰۶۰۶۸۰۰۰
۱۴۷۹۹۳	۱۳۷۶۸۷	۰	۰	۰	۱۳۷۶۸۷	۱۱۳۴۹۸	۹۲۷۳۲			جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور

								هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مقدار	سنجه عملکرد		
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۱۹۸۶۷۸	۱۸۰۶۳۸			۵۱۶۵۱	۱۲۸۹۸۷	۱۵۷۲۴۶	۱۴۶۶۵۴	۸۵۰	هزار هکتار	برنامه آبخیزداری و حفاظت خاک	۱۳۰۶۰۰۱۰۰۰
۱۸۴۸۴۰۴	۱۸۱۸۶۱۰			۱۶۹۶۳۰۵	۱۲۲۳۰۵	۷۸۱۱۰۰	۵۲۱۲۶۶	۹۴۰۰	هزار هکتار	برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از جنگلهای کشور	۱۳۰۶۰۰۲۰۰۰
۱۲۸۲۳۰	۱۲۱۴۳۰			۶۳۱۳۰	۵۸۳۰۰	۱۳۴۳۴۹	۸۴۹۶۳	۳۷۸۵۰	هزار هکتار	برنامه احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از مراتع کشور	۱۳۰۶۰۰۳۰۰۰
۶۳۷۴۵	۷۳۲۶۳			۲۰۱۴۵	۵۳۱۱۸	۵۲۰۰۰	۱۷۰۵۲	۴۹۰۰۰	بهره بردار تحت پوشش	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	۱۳۰۶۰۰۴۰۰۰
۲۵۴۳۷۷	۲۳۳۲۵۹			۹۶۸۵۹	۱۳۶۴۰۰	۳۳۴۵۹۵	۱۴۱۱۱۸	۵۲	درصد ضریب حفاظتی	برنامه حفاظت و حمایت از منابع طبیعی کشور	۱۳۰۶۰۰۶۰۰۰
۲۱۱۰۰	۱۸۳۰۰				۱۸۳۰۰	۱۷۱۰۰	۱۵۰۲۲	۶	پروژه	برنامه بروزرسانی نقشه ها، داده ها و معیارهای فنی منابع طبیعی	۱۳۰۶۰۱۸۰۰۰
۳۴۴۵۸۴	۳۳۵۴۰۵			۱۰۵۲۸۴	۲۳۰۱۲۱	۳۵۴۳۰۰	۲۴۱۳۰۰	۹	درصد اراضی سنددار شده	برنامه ساماندهی مالکیت اراضی ملی	۱۳۰۶۰۲۸۰۰۰
۵۱۵۴۶	۵۱۴۴۶			۱۵۸۴۶	۳۵۶۰۰	۶۷۵۰۰	۳۵۳۶۰	۱۱۰	هزارهکتار	برنامه تثبیت شن های روان و مقابله با بیابان زایی	۱۳۰۶۰۳۳۰۰۰
۲۹۱۰۶۶۴	۲۸۳۳۳۵۱	۰	۰	۲۰۴۹۲۲۰	۷۸۳۱۳۱	۰	۰			جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان شیلات ایران

اعتبارات هزینه ای							هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مقدار			سنجه عملکرد
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۶۱۴۵۱	۵۵۳۹۴			۵۴۷۰	۴۹۹۲۴	۵۴۳۳۳	۳۹۰۸۹	۶۰۰۰	درصد ضریب حفاظتی	برنامه حفاظت و صیانت از ذخایر و منابع آبی	۱۳۰۶۰۰۵۰۰۰
۲۲۸۹۶۰	۱۹۴۷۲۶			۷۱۳۹۷	۱۲۳۳۲۹	۱۶۹۸۷۵۰۰	۱۰۶۴۰۱	۷۱۲	هزار تن	برنامه افزایش تولید آبزیان پرورشی	۱۳۰۶۰۰۸۰۰۰
۲۰۵۷۳	۱۸۹۴۲				۱۸۹۴۲	۱۷۲۸۰	۱۲۲۰۶	۱۶	میزان افزایش انواع محصولات فرآوری شده آبزیان	برنامه بهبود و توسعه بازار آبزیان	۱۳۰۶۰۱۴۰۰۰
۸۱۳۲۷	۷۴۲۶۶			۶۸۳۷	۶۷۴۲۹	۶۹۱۱۲۰۰	۵۴۹۳۸	۴۷۵	میلیون قطعه	برنامه تکثیر و بازسازی ذخایر آبزیان	۱۳۰۶۰۱۶۰۰۰
۱۹۰۲۱۳	۱۹۹۴۰۶			۶۱۱۴۲	۱۳۸۲۶۴	۱۷۳۴۹۵	۱۰۰۵۶۴	۶۶۱	هزار تن	برنامه ساماندهی عملیات صید و صیادی آبزیان	۱۳۰۶۰۲۶۰۰۰
۵۸۲۵۲۴	۵۴۲۷۳۴	۰	۰	۱۴۴۸۴۶	۳۹۷۸۸۸	۴۸۴۰۹۵	۳۱۳۱۹۸			جمع	

عنوان دستگاه مجری: سازمان تحقیقات ، آموزش و ترویج کشاورزی

اعتبارات هزینه ای						هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی				دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	مقدار	سنجه عملکرد		
جمع	جمع	منابع هدفمندی	اختصاصی	متفرقه	عمومی						
										وزارت جهاد کشاورزی	
۵۶۰۹۱۸	۵۱۳۸۵۶		۱۱۴۷۷۹	۰	۳۹۹۰۷۷	۴۷۰۹۷۱	۶۰۵۵۷۶	۳۴۴۴۲۸۳	نفر روز	برنامه توانمندسازی بهره برداران و ترویج یافته ها و دانش کشاورزی	۱۳۰۶۰۶۰۰۰
۱۱۶۸۸	۱۰۸۱۵		۵۳۲۰	۰	۵۴۹۵	۱۰۰۰۰۰۰	۰	۱	پروژه	برنامه مدیریت منابع ژنتیکی	۱۳۱۰۰۰۵۰۰۰
۷۷۴۴۳۲	۷۰۸۵۱۶		۱۳۳۰۰۰	۰	۵۷۵۵۱۶	۶۵۲۲۶۶۰۰	۲۱۱۷۹۴	۸۲۷۵	میزان تولید	برنامه تولید محصولات فناورانه نهاده ها	۱۳۱۰۰۱۸۰۰۰
۵۸۳۰۴۰۹	۵۳۳۰۲۰۷		۱۰۷۶۹۰۲	۲۸۵۰	۴۲۵۰۴۵۵	۴۸۹۵۰۸۹	۳۷۷۱۸۸۹	۴۳۷۴۵۶	تعداد یافته/ دانش فنی	برنامه پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۱۳۱۰۰۲۱۰۰۰
۷۱۷۷۴۴۷	۶۵۶۳۳۹۴	۰	۱۳۳۰۰۰۱	۲۸۵۰	۵۲۳۰۵۴۳	۶۰۲۸۳۲۶	۴۵۸۹۲۵۹			جمع	

جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای								اولویت اجرای برنامه		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی
		پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
			برآورد ۱۳۹۹	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی					
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	
											وزارت جهاد کشاورزی	
۳۷۹,۰۰۰	۳۷۹,۰۰۰	۳۷۹,۰۰۰	۳۷۹,۰۰۰	.	.	.	۳۷۹,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	۳۷۴,۶۰۱	۱	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	
۳۶۳,۳۰۴	۳۴۹,۸۲۷	۲۱۵,۰۰۰	۲۱۵,۰۰۰	.	.	.	۲۱۵,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰	۱۰۵,۰۰۰	۱	ارتقای ضریب مکانیزاسیون کشاورزی	
۱,۸۳۲,۱۱۲	۱,۷۰۰,۸۳۰	۱,۴۰۰,۰۰۰	۱,۳۰۸,۰۰۰	.	.	.	۱,۳۰۸,۰۰۰	۹۷۴,۰۰۰	۶۰۰,۴۸۹	۱	افزایش تولید محصولات باغی	
۳۹۹,۴۵۹	۸۵۶,۱۵۴	۳۴۵,۰۰۰	۳۴۵,۰۰۰	.	.	.	۳۴۵,۰۰۰	۳۵۵,۰۰۰	۱۳۰,۳۵۰	۱	افزایش تولید محصولات دام و طیور	
۱۲,۷۳۶,۵۴۹	۱۱,۷۰۵,۲۲۴	۱۲,۲۸۲,۰۰۰	۱۱,۲۸۲,۰۰۰	.	.	.	۱۱,۲۸۲,۰۰۰	۱۰,۵۹۲,۸۰۷	۵,۹۳۷,۴۵۲	۱	توسعه شبکه های آبیاری و بهبود بهره وری آب کشاورزی	
۷۹,۹۷۳	۷۸,۶۰۹	۶۵,۰۰۰	۶۵,۰۰۰	.	.	.	۶۵,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۵۸,۵۰۱	۱	تنظیم بازار داخلی محصولات کشاورزی	
۱,۸۲۳,۷۸۰	۱,۷۸۵,۲۵۷	۷۳۰,۰۰۰	۷۳۰,۰۰۰	.	.	.	۷۳۰,۰۰۰	۸۷۲,۰۰۰	۳۵۵,۴۰۰	۱	افزایش تولید محصولات زراعی	
۱,۱۰۷,۶۰۱	۱,۰۹۷,۵۹۱	۲۲۵,۰۰۰	۲۲۵,۰۰۰	.	.	.	۲۲۵,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰	۱۰۳,۰۰۰	۱	بررسی، کنترل و پایش بیماریهای واگیر و قرنطینه ای دام، طیور و آبزیان	
۴۷۸,۳۰۷	۴۵۸,۹۱۵	۱۴۵,۰۰۰	۱۴۵,۰۰۰	.	.	.	۱۴۵,۰۰۰	۱۴۵,۰۰۰	۱۱۷,۰۰۰	۱	بهداشت و تضمین کیفیت دارو و فرآورده های بیولوژیک و خدمات دامپزشکی	
۴۵۹,۲۶۳	۴۶۶,۷۹۶	۳۳۲,۰۰۰	۳۳۲,۰۰۰	.	.	.	۳۳۲,۰۰۰	۲۷۹,۲۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱	کنترل و مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز	

جمع کل بودجه عمومی		اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای								اولویت اجرای برنامه		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی
		پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹					مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
			برآورد ۱۳۹۹	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی					
۱,۰۰۱,۶۷۶	۹۹۵,۳۱۱	۴۹۵,۰۰۰	۴۹۵,۰۰۰	.	.	.	۴۹۵,۰۰۰	۳۱۰,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۱	واگذاری و ساماندهی مالکیت و صدور سند اراضی کشاورزی	
۳۳۱,۴۵۱	۳۲۰,۳۹۴	۲۷۰,۰۰۰	۲۶۵,۰۰۰	.	.	.	۲۶۵,۰۰۰	۲۲۶,۰۰۰	۱۸۳,۵۰۰	۱	حفاظت و صیانت از ذخایر و منابع آبی	
۳۴۸,۹۶۰	۳۱۴,۷۲۶	۱۲۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	.	.	.	۱۲۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۶۱,۵۰۰	۱	افزایش تولید آبزیان پرورشی	
۶,۹۳۰,۴۰۹	۶,۳۹۰,۵۳۹	۱,۱۰۰,۰۰۰	۱,۰۶۰,۳۳۲	.	.	.	۱,۰۶۰,۳۳۲	۱,۰۴۹,۲۰۰	۴۹۷,۵۸۶	۱	پژوهشهای کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی	
۵۳۶,۳۶۵	۵۲۶,۰۵۹	۴۲۳,۰۰۰	۴۲۳,۰۰۰	.	.	.	۴۲۳,۰۰۰	۴۰۴,۰۰۰	۲۸۰,۰۰۰	۱	ساماندهی عشایر	
۲,۰۱۳,۶۷۸	۱,۹۹۵,۶۳۸	۱,۸۱۵,۰۰۰	۱,۸۱۵,۰۰۰	.	.	.	۱,۸۱۵,۰۰۰	۲,۰۷۳,۰۰۰	۲۶۳,۵۰۰	۱	آبخیزداری و حفاظت خاک	
۲,۸۴۸,۴۰۴	۲,۷۸۸,۶۱۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۹۷۰,۰۰۰	.	.	.	۹۷۰,۰۰۰	۹۰۸,۷۰۰	۶۲۷,۰۰۰	۱	احیا، توسعه و بهره برداری اصولی از جنگلهای کشور	
۲۱۸,۲۳۰	۲۱۱,۴۳۰	۹۰,۰۰۰	۹۰,۰۰۰	.	.	.	۹۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۵۱,۰۰۰	۱	احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از مراتع کشور	
۹۳,۷۴۵	۱۰۳,۲۶۳	۳۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	.	.	.	۳۰,۰۰۰	۴۰,۳۰۰	۳۳,۰۰۰	۱	برنامه ترویج و توانمندسازی جوامع محلی و بهره برداران	
۷۵۵,۳۷۷	۷۳۴,۲۵۹	۵۰۱,۰۰۰	۵۰۱,۰۰۰	.	.	.	۵۰۱,۰۰۰	۴۷۱,۰۰۰	۴۰۴,۰۰۰	۱	حفاظت و حمایت از منابع طبیعی کشور	
۹۹۰,۵۸۴	۹۸۱,۴۰۵	۶۴۶,۰۰۰	۶۴۶,۰۰۰	.	.	.	۶۴۶,۰۰۰	۴۶۰,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	۱	ساماندهی مالکیت اراضی ملی	
۱,۰۹۴,۲۱۱	۱,۰۹۴,۱۱۱	۱,۰۴۲,۶۶۵	۱,۰۴۲,۶۶۵	.	.	.	۱,۰۴۲,۶۶۵	۱,۰۰۵,۰۰۰	۱,۰۳۹,۶۱۶	۱	تثبیت شن های روان و مقابله با بیابانزایی	

فصل شانزدهم

منابع آب

۱- مقدمه

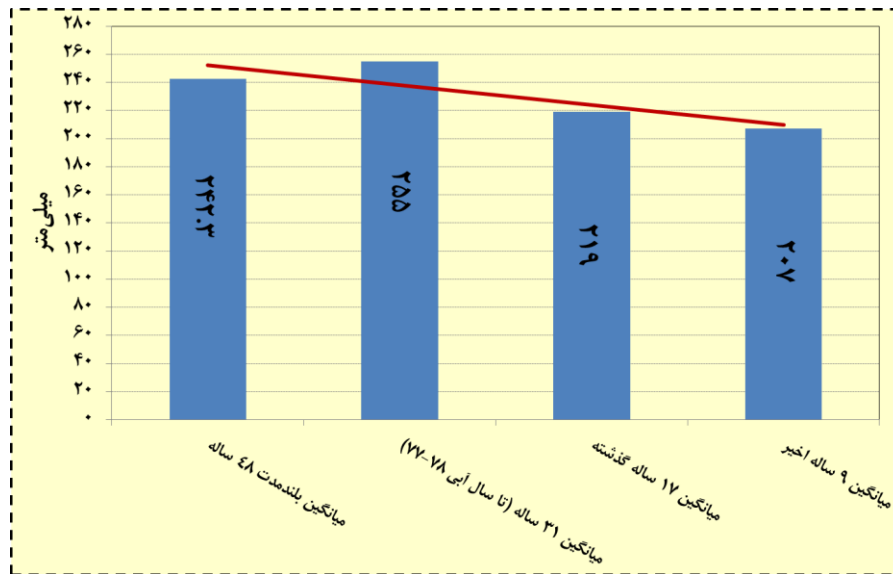
امروزه اهمیت آب در توسعه کشورها و نیز نقش آن در پایداری و حفظ حیات بشر بر کسی پوشیده نیست. آب شیرین و قابل دسترس، یک منبع طبیعی، کمیاب و حیاتی و درعین حال تجدیدپذیر است که انسان به طور مستمر در هر زمان و مکان به آن نیاز دارد. همچنین، یک کالای با ارزش و غیرقابل جایگزین در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها است که نقش محوری را در آمایش سرزمین برعهده داشته و زیرساخت توسعه اغلب بخش‌ها می‌باشد. همچنین یکی از مؤلفه‌های مهم در حفظ، تعادل و پایداری اکوسیستم و محیط‌زیست بخصوص پیکره‌های آبی نظیر تالاب‌ها می‌باشد.

باتوجه به رشد میزان مصرف فعلی آب در جهان، کاهش منابع آب و عدم توفیق در ایجاد منابع آبی جدید، بی‌شک جهان در دهه‌های آینده بحرانی شدیدتر و تهدید جدی‌تری را شاهد خواهد بود. بحران آب در هزاره سوم چالش اصلی دنیا بوده و تأمین امنیت آبی در قرن ۲۱ دغدغه اصلی حکومت‌ها می‌باشد. لازم است بدانیم که براساس گزارش سازمان ملل متحد (۲۰۱۵)، در حال حاضر ۱.۱ میلیارد نفر از مردم جهان از دسترسی به آب شرب سالم و ۲.۵ میلیارد نفر نیز از بهداشت مناسب محرومند. همچنین پیش‌بینی شده که جمعیت جهان در سال ۲۰۵۰ بالغ بر ۹.۱ میلیارد نفر خواهد بود که از این مقدار حدود ۶۹٪ شهرنشین بوده و سهم کشورهای در حال توسعه از جمعیت شهرنشین در سال ۲۰۵۰، ۹۳٪ خواهد بود که ۴۰٪ آنها در محله‌های پرجمعیت و فاقد بهداشت و آب شرب مناسب زندگی خواهند نمود. لازم به ذکر است که حدود ۹۰٪ از افرادی که هم‌اکنون از بی‌آبی رنج می‌برند، در آسیا و آفریقا زندگی می‌کنند. مجمع جهانی اقتصاد نیز در گزارش اخیر خود (Global Risks ۲۰۱۶)، بحران آب را به عنوان سومین ریسک سیستماتیک پیش‌روی اقتصاد جهان معرفی کرده است. بنابراین موضوع آب نه تنها در کشور ما که کشوری با اقلیم خشک و نیمه‌خشک می‌باشد، بلکه در کل جهان موضوع حساسی است که باید به آن توجه اساسی شود. در کشور ما هم که بیش از یک دهه است با مشکل کاهش بارش و بروز خشکسالی روبروست، برنامه‌ریزی منسجم برای سازگاری با این پدیده امری اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

مدیریت آب در کشور ما دارای پیچیدگی‌های بسیار و دربرگیرنده فعالیت‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای متنوع و فراوان می‌باشد. محدودیت آب قابل دسترس، توزیع غیر یکنواخت آن در سطح کشور، افزایش جمعیت و الگوی نامناسب شهرنشینی و مراکز سکونت‌گاهی، نوع و شیوه تولید محصولات زراعی از منظر سازگاری با اقلیم، تأمین آب موردنیاز را در بسیاری از مناطق کشور با مشکل مواجه ساخته و به تدریج بر ابعاد آن افزوده است. از طرفی بروز خشکسالی‌های پی‌درپی در سال‌های اخیر دسترسی به آب را با بحران شدیدتری مواجه نموده است، به طوری که تأمین آب قابل دسترس و مطمئن برای مصارف مختلف یکی از چالش‌های مهم در کشور محسوب شده و توسعه اقتصادی و اجتماعی را در برخی نقاط کشور با مشکل مواجه نموده است. از طرفی افزایش پساب‌های صنعتی، شهری و کشاورزی و آلوده‌شدن منابع آب یکی دیگر از معضلات به وجود آمده در این بخش می‌باشد که نیاز به برنامه‌ریزی در این بخش را حساس‌تر می‌نماید. همچنین مسائل مربوط به آب‌های مرزی و مشترک و کنترل و ساماندهی آنها و نیز افت شدید منابع آب زیرزمینی نیز از مسائل موردتوجه دیگر است.

کشور ایران با وسعتی بیش از ۱۶ میلیون کیلومتر مربع دارای اقلیمی متنوع و عمدتاً خشک و نیمه‌خشک است. بارندگی متوسط کشور براساس آخرین آمار موجود (از سال آبی ۱۳۴۷-۴۸ تا پایان سال ۹۶-۱۳۹۵)، ۲۴۲ میلی‌متر و کمتر از یک سوم متوسط بارندگی جهان می‌باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که میزان بارش طی سال‌های اخیر کاهش یافته و لذا بر میانگین درازمدت کشور نیز تأثیر گذاشته است. نمودار زیر (نمودار شماره (۱)) روند تغییرات بارش را طی دوره‌های مختلف نشان می‌دهد.

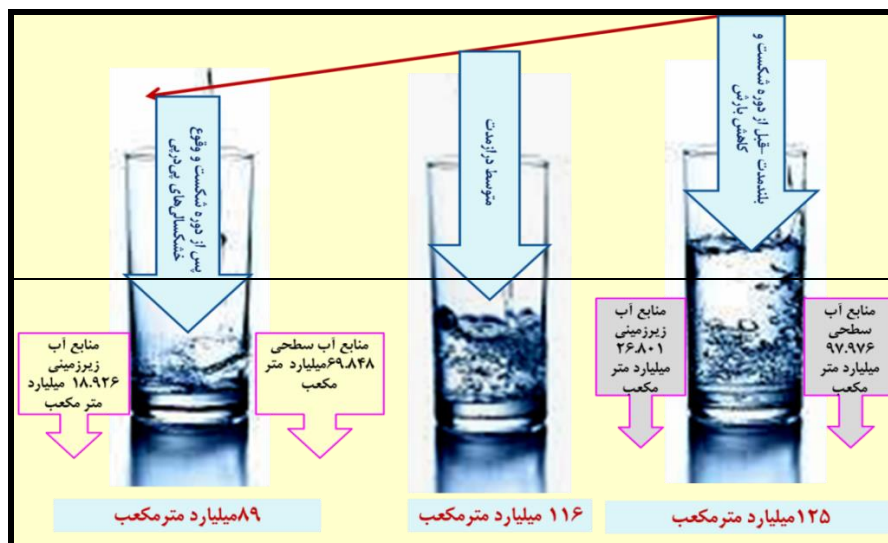
همان‌گونه که از نمودار نیز مشهود است، میانگین ۱۷ ساله و نیز ۹ ساله اخیر بارش کاهش محسوسی نسبت به میانگین درازمدت و ۳۱ ساله داشته است. گفتنی است میزان بارش در سال آبی ۹۶-۹۵، ۲۳۰ میلی‌متر بوده که نسبت به سال آبی گذشته ۵٪ کاهش و نسبت به متوسط درازمدت نیز ۶٪ کاهش داشته است.

نمودار ۱- تغییرات میزان بارش کشور در بازه‌های زمانی مختلف

همچنین میزان آب ورودی به مخازن سدها در سال آبی ۹۶-۹۵، حدود ۳۸۰۳۹ میلیارد مترمکعب بوده که نسبت به سال قبل ۱۴٪ کاهش داشته و میزان خروجی آب از مخازن سدهای کشور برای مصارف مختلف نیز با حدود ۳۹۰۵۵ میلیارد مترمکعب، نسبت به سال قبل ثابت بوده است. حجم آب موجود در مخازن کشور نیز در پایان سالی آبی مذکور، ۲۳۰۵۳ میلیارد مترمکعب بوده که حدود ۶٪ نسبت به سال قبل کاهش داشته و درصد پر بودن مخازن سدها نیز ۴۷٪ می‌باشد. حجم جریان‌های سطحی مشاهداتی نیز در سال آبی ۹۶-۹۵ حدود ۵۴۷۸۰ میلیون مترمکعب بوده که نسبت به سال قبل، ۷٪ کاهش داشته است.

این درحالی است که با توجه به کاهش بارش و نیز افزایش دما و به تبع آن افزایش تبخیر، میزان آب تجدیدشونده کشور طی سال‌های اخیر کاهش یافته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که منابع آب تجدیدشونده کشور در دوره قبل از وقوع شکست فاحش در بارش، ۱۲۴۰۷۷۸ میلیارد مترمکعب و در دوره پس از وقوع شکست (به‌طور میانگین طی ۱۵ سال اخیر) به ۸۸۰۷۷۴ میلیارد مترمکعب رسیده است یعنی حدود ۳۶ میلیارد مترمکعب کاهش یافته است. در نمودار شماره (۲) تغییرات آب تجدیدپذیر ایران نشان داده شده است.

نمودار ۲- کاهش میزان آب تجدیدپذیر طبیعی ایران طی دوره‌های مختلف آماری

۲- وضعیت دستگاه اجرایی در اسناد فرادستی

۱-۲- شرح وظایف و ماموریتها

وزارت نیرو در بخش آب عهده‌دار مدیریت پایدار منابع آب کشور و حافظ حقوق مرتبط با آب کشور در سطح کشورهای همسایه و منطقه است. وزارت نیرو در بخش آب با در نظر گرفتن ارزش ذاتی، اقتصادی، امنیتی، سیاسی و زیست‌محیطی این ماده حیاتی به عنوان یکی از محورهای اصلی توسعه پایدار و رکن اصلی آمایش سرزمین بر آن است تا با مدیریت پایدار کمی و کیفی منابع و مصارف آب، نسبت به عرضه آب مطمئن، کافی و قابل مصرف متناسب با ظرفیت‌های ملی اقدام نموده و از این راه نقش خود را در ارتقای بهداشت، رفاه اجتماعی و توسعه پایدار ایفا نماید.

وزارت نیرو در این بخش با سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت، نظارت و تدوین ضوابط و مقررات و لوایح مرتبط، بسترهای لازم را برای انجام مطالعات، حفاظت، بهره‌برداری و تخصیص بهینه منابع، اجرای طرح‌های توسعه‌ای و تولید انرژی برقایی، ارائه خدمات مشاوره‌ای، فنی و اجرایی در سطح ملی و فراملی- با تأکید بر کشورهای منطقه- فراهم می‌نماید.

همچنین با مشارکت مستقیم بخش‌های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، زیربنایی و خدماتی در محدوده هر یک از حوضه‌های آبریز کشور برای دستیابی به مدیریت یکپارچه آب و سازگار با شرایط اقلیمی و زیست‌محیطی به منظور ایجاد تعادل و پایداری بین منابع و مصارف آب و حفاظت کمی و کیفی و ارتقاء بهره‌وری از منابع آب به‌گونه‌ای عمل خواهد کرد که کشور در رعایت حقوق کلیه ذی‌نفعان و دسترسی عادلانه همگان به آب سالم و کافی متناسب با ظرفیت‌های ملی سرآمد کشورهای منطقه باشد.

۲-۲- سیاست‌های کلی نظام

۱-۲-۲- سیاست‌های کلی نظام در خصوص منابع آب در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله

- ۱- ایجاد نظام جامع مدیریت در کل چرخه آب براساس اصول توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوضه‌های آبریز کشور.
- ۲- ارتقاء بهره‌وری و توجه به ارزش اقتصادی و امنیتی و سیاسی آب در استحصال و عرضه و نگهداری و مصرف آن.
- ۳- افزایش میزان استحصال آب و به حداقل رساندن ضایعات طبیعی و غیرطبیعی آب در کشور از هر طریق ممکن.
- ۴- تدوین برنامه جامع به‌منظور رعایت تناسب در اجراء طرح‌های سد و آبخیزداری و آبخوان‌داری و شبکه‌های آبیاری و تجهیز و تسطیح اراضی و حفظ کیفیت آب و مقابله با خشکسالی و پیشگیری از سیلاب و بازچرخانی و استفاده از آبهای غیرمتعارف و ارتقاء دانش و فنون و تقویت نقش مردم در استحصال و بهره‌برداری.
- ۵- مهار آبهایی که از کشور خارج می‌شود و اولویت استفاده از منابع آبهایی مشترک.

۲-۲-۲- الحاقیه سیاست‌های کل اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

به استناد ابلاغیه شماره ۱۴۸۱۸/۱۴۸۱۸ مورخ ۱۳۸۷/۹/۲۰ مقام معظم رهبری، سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در زمینه‌های مذکور در صدر اصل ۴۴ قانون اساسی از جمله "ایجاد و بهره‌برداری سدهای بزرگ و شبکه‌های بزرگ آبرسانی باحفظ کلیه حقوق حقه‌بران" توسط بنگاه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش‌های تعاونی و خصوصی مجاز گردید.

۳-۲-۲- ماده ۳ قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵

دولت مجاز است، با رعایت این قانون قیمت آب و کارمزد جمع‌آوری و دفع فاضلاب را تعیین کند.

الف- میانگین قیمت آب برای مصارف مختلف با توجه به کیفیت و نحوه استحصال آن در کشور به گونه‌ای تعیین شود که به تدریج تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران معادل قیمت تمام شده آن باشد.

تبصره ۱- دولت مکلف است قیمت تمام شده آب را با در نظر گرفتن هزینه‌های تأمین، انتقال و توزیع با رعایت بازده تعیین کند.

تبصره ۲- تعیین قیمت ترجیحی و پلکانی برای مصارف مختلف آب با لحاظ مناطق جغرافیایی، نوع و میزان مصرف مجاز خواهد بود.

۲-۲-۴- قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری مصوب ۱۳۸۹/۴/۱۳

ماده واحد- وزارت نیرو موظف است ضمن اطلاع‌رسانی فراگیر و مؤثر به ذی‌نفعان، طی دو سال تمام پس از ابلاغ این قانون، برای کلیه چاه‌های آب کشاورزی فعال فاقد پروانه واقع در کلیه دشت‌های کشور که قبل از پایان سال ۱۳۸۵ هجری شمسی حفر و توسط وزارت نیرو و دستگاه‌های تابعه استانی، شناسایی شده‌باشند و براساس ظرفیت آب دشت مرتبط و با رعایت حریم چاه‌های مجاز و عدم اضرار به دیگران و عموم مشروط به اجرای آبیاری تحت فشار توسط متقاضی پروانه بهره‌برداری صادر نماید.

۲-۲-۵- سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف -بلاغیه مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۸۹/۰۴/۱۵

مبانی نظری افزایش بهره‌وری آب کشاورزی را می‌توان در سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف مشاهده کرد. به استناد بند ۸ از سیاست‌های یادشده، ارتقای بهره‌وری و نهادینه‌شدن مصرف بهینه آب در تمام بخش‌ها به‌ویژه بخش کشاورزی در چارچوب سیاست‌های زیر:

- طراحی، تدوین و اجرای سند ملی الگوی مصرف آب در بخش‌های مختلف و به‌هنگام‌سازی آن.
- اعمال سیاست‌های تشویقی و حمایتی از طرح‌های بهینه‌سازی استحصال، نگهداری و مصرف آب.
- تدوین و اعمال استانداردها و ضوابط لازم برای کاهش ضایعات آب، پایش کیفیت منابع آب و جلوگیری از آلودگی آبها.
- اصلاح الگوی کشت و اعمال شیوه‌های آبیاری کارآمدتر، ایجاد سامانه‌های بهینه تأمین و توزیع آب شرب و بهینه‌سازی
- تخصیص و مصرف آب در بخش تولید براساس ارزش راهبردی و اقتصادی بیشتر.
- برنامه‌ریزی برای استفاده مجدد و باز چرخانی آب.
- تدوین و اجرای برنامه‌های عملیاتی مناسب برای ایجاد تعادل بین منابع و مصارف آب به‌ویژه در سفره‌های زیرزمینی دارای تراز منفی و اعمال مدیریت خشکسالی و سیل، سازگار با شرایط اقلیمی.

۲-۲-۶- قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳

ماده ۲۴- وزارت نفت مکلف است همه‌ساله مبالغ ریالی صرفه‌جویی سوخت ناشی از برقی کردن چاه‌های آب کشاورزی را به حسابی که در خزانه‌داری کل افتتاح می‌گردد، واریز نماید تا جهت برقی کردن چاه‌های کشاورزی اختصاص یابد و به مصرف برسد. وزارت نیرو و شرکت‌های توزیع برق استانی موظفند با درخواست جهادکشاورزی شهرستان‌ها، برق چاه‌ها را تأمین نمایند.

ماده ۲۵- وزارت جهادکشاورزی موظف است حداکثر ۶ ماه پس از تصویب این قانون و با همکاری وزارت نیرو نسبت به تعیین شاخص‌های بهره‌وری آب کشاورزی اقدام نموده و به تصویب هیأت وزیران رسانده و در پایان هر سال گزارش اقدامات اجرایی درخصوص این شاخص‌ها و نتایج حاصله را به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.

تبصره- در اجرای این ماده، دولت موظف است آن دسته از شاخص‌هایی را که برای اجرایی شدن مستلزم ارائه پیشنهادهایی است که نیازمند تأمین اعتبار می‌باشد، این موارد را در بودجه سالانه درج و ارائه نماید.

ماده ۲۶- در راستای افزایش بهره‌وری با رویکرد تقاضا محور آب کشاورزی و رعایت الگوی بهینه کشت، وزارت نیرو موظف است حداکثر یک سال پس از تصویب این قانون اقدامات لازم را برای تحویل حجمی آب به بهره‌داران با اولویت تشکل‌های قانونی بخش کشاورزی، براساس سند ملی آب، ظرفیت تحمل مجاز حوضه‌های آبریز و با درنظر گرفتن شرایط اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فنی با اولویت‌های تعریف‌شده برای تخصیص آب کشاورزی به عمل آورد.

ماده ۲۷- دولت مکلف است به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا سال ۱۴۰۴ هجری شمسی و با استفاده بهینه از منابع مندرج در فصل تأمین آب بودجه‌های سنواتی، حداقل ۱۵٪ متوسط بلندمدت نزولات آسمانی سالانه کشور (۷۵٪) از محل کنترل آبهای سطحی و ۷۰٪ از طریق آبخیزداری و آبخوانداری) به حجم آب استحصالی کشور اضافه گردد و ۱۰۰٪ ترازنامه (بیلان) منفی آبهای زیرزمینی دشت‌های کشور (با اولویت دشت‌های ممنوعه آب) جبران گردد.

۲-۳- اولویت‌های ابلاغی رییس محترم جمهور به وزیر نیرو (ابلاغ شماره ۱۱۴۵۴۲ مورخ ۱۳۹۶/۶/۱۸)

اولویت‌های تخصصی ابلاغی در بخش آب به شرح زیر می‌باشد:

- تدوین و ارائه گزارش ملی آب مبتنی بر داده‌های قابل اعتماد، علل پیدایش وضعیت فعلی منابع آب کشور، چشم‌انداز آینده و راهکارهای تعدیل مشکلات و حرکت‌های اصلاحی را مشخص سازد.
- نهایی کردن تدوین و تصویب قانون جامع آب کشور با مشارکت همه ذی نفعان.
- گذر از مدیریت تأمین و عرضه به مدیریت توأمان عرضه و تقاضا در هر دو بخش آب و انرژی.
- اصلاح نظام تأمین مالی برنامه‌ها و طرح‌های بخش آب با اولویت دادن به اجرای طرح‌های مدیریت تقاضا، ارتقای بهره‌وری آب موجود و کاهش میزان مصرف آب تا سطح ۶۰ درصد آب‌های تجدیدپذیر کشور.
- اصلاحات ساختاری در مدیریت حوزه‌های آبریز به منزله واحد اصلی مدیریت یکپارچه منابع آب.
- تجهیز شبکه تولید، جمع‌آوری و پردازش آمار و اطلاعات پایه منابع و مصارف آب به‌عنوان پیش‌نیاز برنامه‌ریزی‌های ضروری؛ و آموزش نیروی انسانی مناسب برای بهره‌برداری از این شبکه.
- به اشتراک گذاشتن داده‌های پایه منابع آب به‌نحوی که همه ذی نفعان بخش آب به داده‌های یکسان، معتبر، کافی و تقویت‌کننده ظرفیتهای برنامه‌ریزی دسترسی داشته باشند.
- تخصیص حقایق محیط‌زیستی رودخانه‌ها، تالاب‌ها و دریاچه‌ها.
- اجرای طرح تعادل بخشی به‌منظور پایدارسازی منابع آب زیرزمینی.
- اعمال عملکرد شورای عالی به‌نحوی که در جایگاه هماهنگ‌کننده فرابخشی نقش مؤثر در کاهش مصرف و پایدارسازی منابع آب، ایفا کند.
- تنظیم برنامه ملی و هماهنگی فرابخشی برای کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی.
- زمینه‌سازی و اجرای طرح‌های بازچرخانی آب و استفاده از فاضلاب در کشور.
- بازنگری در سازه‌های در حال طراحی و ساخت هر دو بخش آب و انرژی، بر مبنای تغییرات اقلیمی، داده‌های معتبر، توجیه اقتصادی و ارزیابی آثار محیط‌زیستی آن‌ها.
- محدود کردن مصارف آب در بخش‌های مختلف به توان اکولوژیک حوزه‌های آبریز.
- توسعه مدیریت منابع آب و انرژی مبتنی بر دانش‌های میان‌رشته‌ای و گذر از نگاه صرفاً بوروکراتیک و فنی به مدیریت این دو منبع حیاتی.
- طراحی و اجرای نظام‌های بهره‌برداری منابع آب مبتنی بر مشارکت مؤثر ذی نفعان - بالاخص بخش کشاورزی - به‌منظور تضمین مدیریت مشارکتی معطوف به کاهش مصرف آب و پایدارسازی منابع آب.
- تضمین اثربخشی ملاحظات محیط‌زیستی و اجتماعی در کلیه پروژه‌های آب و انرژی.
- هماهنگی با وزارت جهاد کشاورزی برای اثربخش ساختن فناوری‌های نوین آبیاری در کاهش مصرف آب و نه صرفاً ارتقای بهره‌وری آب و توسعه کشت.
- تقویت دیپلماسی آب با کشورهای همسایه در حوزه‌های آبریز مشترک و تأمین حقایق‌های کشور با همکاری وزارت امور خارجه.
- برنامه ریزی و طراحی برای استفاده از ظرفیت آب مجازی با ملاحظه امنیت غذایی و تعامل با دستگاه‌های ذیربط در این زمینه.
- اعمال اصلاحات لازم در ساختار سازمانی وزارت نیرو برای متناسب‌سازی با مأموریت‌های آن در شرایط خاص منابع آب و انرژی، تغییر اقلیم و الزامات دانش، فناوری و رویکردهای مدیریتی جدید در صنعت آب و انرژی.

۲-۴- هدف‌ها و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در بخش آب

اهداف

- اصلاح نظام اقتصاد صنعت آب و آبفا در قالب بنگاه اقتصادی
- افزایش بهره‌وری آب و آبفا در کلیه مراحل زنجیره تولید تا مصرف
- پایداری و بهبود کیفیت و کمیت خدمات آب و آبفا در بخش‌های مختلف مصرف

سیاست‌ها

- مدیریت تقاضای آب
- اصلاح ساختار تأمین منابع آب
- اصلاح الگوی مصارف آب
- توسعه بازار آب و ارتقای بهره‌وری آب

برنامه‌های اجرایی

- تأمین و عرضه آب (سدها، طرح‌های کوچک تأمین آب و ...)
- انتقال و توزیع آب (آبرسانی، شبکه‌های آبیاری و زهکشی اصلی و فرعی)
- توسعه منابع آب درحوضه‌های آبریز رودخانه‌های خروجی از کشور (سدها و شبکه‌های آبیاری و زهکشی اصلی مرزی)
- بهبود بهره‌برداری (احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی، تجهیز چاه‌ها به کنتورهای هوشمند، تجهیز نقاط تحویل آب به ابزار اندازه گیری جریان (تحویل حجمی آب)، تکمیل و تجهیز ایستگاه‌های اندازه‌گیری در محدوده عمل شرکت‌های آب منطقه‌ای و ...)
- حفاظت و بهره‌برداری از رودخانه‌ها و سواحل (مهندسی روخانه و سواحل، تعیین حد بستر و حریم رودخانه‌ها، تالاب‌ها و سواحل، ساماندهی رودخانه‌ها)
- مطالعات، تحقیقات و استانداردهای آب و آبفا
- حفظ و صیانت از منابع آب و اعمال مدیریت کیفی منابع آب
- خرید تضمینی آب/پساب

پروژه‌های اولویت‌دار اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۸ (مصوبه ۲۴۲۷۴ مورخ ۱۳۹۸/۲/۳۱ ستادفرماندهی اقتصاد مقاومتی)

- ۱- نصب ۷۰۰۰ دستگاه کنتور حجمی بر روی چاه‌ها
- ۲- پر و مسلوب المنفعه نمودن ۱۰۵۰۰ حلقه چاه فاقد پروانه و مضر به مصالح عمومی
- ۳- بهره‌برداری از ۳۲۰۰۰ هکتار شبکه‌های آبیاری و زهکشی اصلی (آب‌های مرزی و غیرمرزی)
- ۴- افتتاح ۱۴ سد روی آب‌های مرزی و غیرمرزی به حجم مخزن ۶۳۳ میلیون متر مکعب
- ۵- آبرگیری ۷ سد روی آب‌های مرزی و غیرمرزی به حجم مخزن ۹۳۸ میلیون متر مکعب

۲-۵- موضوعات خاص موضوع ماده (۲) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه

- براساس بند «الف» ماده (۲) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، موضوع آب به عنوان موضوع خاص راهبردی تعیین شده است. براین اساس در سال ۱۳۹۸ اعتبارات زیر علاوه بر اعتبارات بودجه سالانه برای بخش آب اختصاص یافته است.
- مبلغ ۵۰ میلیون یورو از محل اعتبارات بند «ه» تبصره (۴) قانون بودجه برای رفع تنش آبی و تأمین آب شرب شهرهای دارای تنش اختصاص یافته است.
  - از محل اعتبار بند «ه» تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کشور برای موضوع مقابله با اثرات مخرب ریزگردها، مبلغ ۲۲/۷۲۷ میلیون یورو طی نامه شماره ۲۶۸۴۳۶ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۹ به وزارت نیرو بابت اجرای سه طرح (لایروبی و ساماندهی مسیل‌ها و رودخانه‌ها در جهت تسهیل ورود سیلاب به کانون‌های گرد و غبار بستر تالاب هامون- انتقال و پخش سیلاب‌های رود کارون به کانون گرد و غبار جنوب شرق اهواز از طریق ساماندهی نهر مالح به تالاب شادگان- ادامه انتقال آب زاب به منظور تثبیت گرد و غبار ناشی از پسروری دریاچه ارومیه) ابلاغ شده است.
  - مبلغ ۲۰۰۰ میلیارد ریال از محل اعتبارات ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور، برای طرح‌های احیای دریاچه ارومیه اختصاص یافته و همچنین مبلغ ۵۷۰۰ میلیارد ریال به استناد مصوبه شماره ۴۰۳۶۵/ت/۵۶۶۹۰ مورخ ۱۳۹۸/۴/۹ هیأت محترم وزیران برای لایروبی و ساماندهی رودخانه‌ها و بازسازی تأسیسات آبی خسارت دیده ناشی از سیل، ابلاغ شده است.

- اعتبارات منظور شده از محل صندوق توسعه ملی برای مهار آب‌های مرزی برابر ۹۵۷ میلیارد ریال برای وزارت نیرو مبلغ ۲۵۰ میلیارد ریال برای وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد.
- به منظور کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی و اجرای شیوه‌های نوین آبیاری، مبلغ ۶،۰۶۶ میلیارد ریال از محل اعتبارات عمومی دولت و تا مبلغ ۱۵۰ میلیون یورو از محل صندوق توسعه ملی برای وزارت جهاد کشاورزی مصوب شده است.

۶-۲- احکام و مواد قانونی برنامه پنج‌ساله ششم توسعه

- ماده ۳۵- دولت مکلف است به منظور مقابله با بحران کم‌آبی، رهاسازی حق‌آبه‌های زیست‌محیطی برای پایداری سرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل بخشی به سفره‌های زیرزمینی و ارتقای بهره‌وری و جبران تراز آب، به‌میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه یازده میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را به‌عمل آورد:
- الف- افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره‌وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت محصولات دارای مزیت نسبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگار با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه
- ب- توسعه روشهای آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک (سازه‌ای و غیرسازه‌ای)، توسعه آب‌بندها و سامانه (سیستم) های سطوح آبیگر حداقل به میزان ششصد هزار هکتار در سال
- تبصره- برای توسعه روشهای آبیاری نوین حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) هزینه‌ها به‌عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالانه تأمین و پرداخت می‌شود.
- پ- حمایت از توسعه گلخانه‌ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل‌شده و بازچرخانی پسابها، مدیریت آبهای نامتعارف و مدیریت آب مجازی
- ت- طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهره‌وری آب در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چهارچوب الگوی کشت
- ث- احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزان سالانه پنج درصد (۵٪) وضع موجود در طول اجرای قانون برنامه با تأکید بر فعالیتهای آبخیزداری و آبخوانداری برای احیای قنوات
- ج- ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای پرورش دویست‌هزارتن ماهی در قفس تا پایان اجرای قانون برنامه و توسعه فعالیتهای شیلاتی و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور
- چ- برق‌دار کردن چاههای کشاورزی دارای پروانه بهره‌برداری
- تبصره- منابع مورد نیاز اجرای این بند از محل صرفه‌جویی در مصرف سوخته‌های فسیلی موضوع ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ تأمین می‌گردد.
- ح- نصب کنتور هوشمند و حجمی آب با اعطای تسهیلات از وجوه اداره‌شده بر روی چاههای دارای پروانه بهره‌برداری تا پایان اجرای قانون برنامه
- خ- استفاده از آب استحصال شده، با اولویت تأمین آب شرب مورد نیاز در حوضه آبریز محل استقرار سد
- د- تأمین حق‌آبه کشاورزان از رودخانه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها از آب سدهای احداثی بر روی این رودخانه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها
- ذ- تغییر ساختار مصرف آب شرکتهای فولادی، آلیاژی و معدنی و اصلاح سامانه (سیستم) خنک‌کنندگی و شست‌وشوی مواد خام تا پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه
- ر- دولت موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح الگوی کشت را برای تمامی نقاط کشور تعریف نموده و در طی سالهای اجرای این قانون به‌مورد اجراء گذارد.
- وزارت نیرو موظف است تخصیص آب را مطابق طرح الگوی کشت در اختیار کشاورزان قرار دهد.

ماده ۳۶ -

- الف- دولت مکلف است اقدامات لازم را با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در جهت اصلاح نظام بهره‌برداری آب آشامیدنی، بهره‌وری استحصال و بهره‌وری مصرف آن را حداقل معادل سی درصد (۳۰٪) ارتقاء دهد و نیز حداقل سی درصد (۳۰٪) آب آشامیدنی مناطق جنوبی کشور را از طریق شیرین کردن آب دریا تا پایان اجرای قانون برنامه تأمین نماید.

تبصره- وزارت نیرو موظف است تا پایان اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را جهت تأمین، طراحی و ساخت حداقل معادل هفتاد درصد (۷۰٪) آب شیرین کن‌های مورد نیاز در شهرهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان را از جمله از طریق خرید تضمینی آب شیرین شده و نیز مدیریت هوشمند و تجمیع خرید آب شیرین کن از طریق انتقال فناوری به داخل انجام دهد. مدیریت انتقال فناوری از طریق جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و مراکز پژوهشی و شرکتهای دانش بنیان انجام می‌شود.

ب- عوارض حاصل از چشمه‌های آب معدنی و درمانی در محدوده شهرستانهایی که ظرفیت توسعه گردشگری دارند، با طی مراحل قانونی در اختیار شهرداری‌ها یا دهیاری‌های همان منطقه قرار می‌گیرد. منابع حاصله متناسب با دریافت عوارض که به پیشنهاد شورای اسلامی شهر یا روستا به تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌رسد، با تصویب کمیته برنامه‌ریزی شهرستان صرف زیرساخت‌های گردشگری همان منطقه می‌شود.

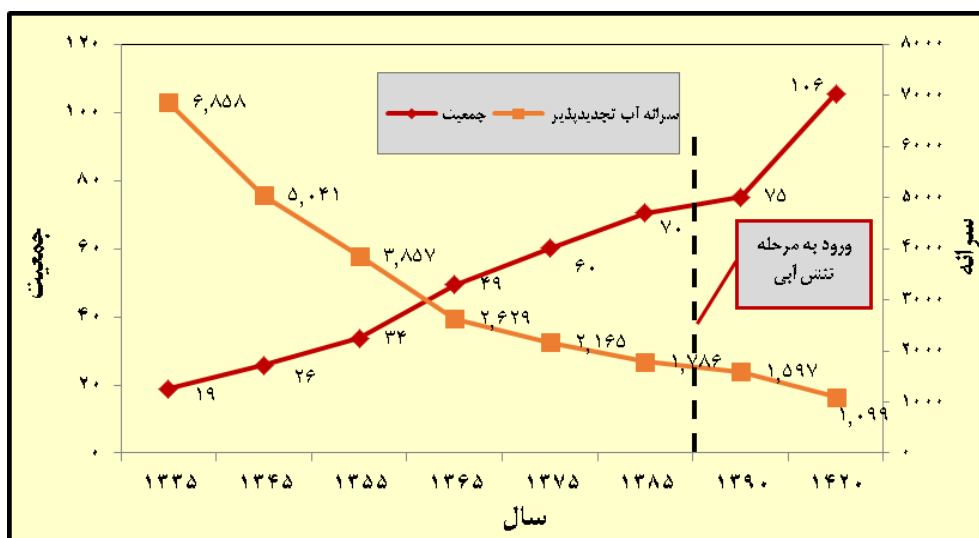
۳- تصویر کلان فصل

۳-۱- کلیاتی در مورد بخش آب

براساس روشی که توسط Falkenmark & Widstrand (۱۹۹۲) با مطالعه بر روی شرایط منابع آب بسیاری از کشورها ارائه شده‌است، مطابق جدول زیر شاخص‌های تنش آبی و کمیابی آب براساس میزان منابع آب تجدیدشونده برای هر نفر در سال ارائه شده‌است. براساس جدول شماره (۱)، چنانچه سرانه آب تجدیدشونده کشور بین ۱۰۰۰ تا ۱۷۰۰ مترمکعب در سال باشد، شرایط تنش آبی و وقتی بین ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ مترمکعب باشد، شرایط کمیابی آب خواهد بود. لذا باتوجه به کاهش منابع آب تجدیدشونده و نیز افزایش جمعیت، شاخص فوق‌الذکر در ایران کاهش یافته و لذا شرایط ناپایداری حاصل خواهد شد. نمودار شماره (۳) روند کاهش سرانه آب تجدیدپذیر را نشان می‌دهد.

جدول ۱- شاخص فالکن مارک

شرایط	شاخص (m ^۳ /capita)
نرمال (بدون تنش)	> ۱۷۰۰
تنش آبی	۱۷۰۰-۱۰۰۰
کمیابی آب	۱۰۰۰-۵۰۰
کمبود شدید آب	< ۵۰۰

نمودار ۳- روند افزایش جمعیت و کاهش سرانه آب تجدیدپذیر ایران طی سال‌های مختلف

روند شاخص سرانه منابع آب تجدیدشونده ایران در دهه‌های اخیر، نشان‌دهنده کاهش منظم آن است به طوری که مقدار آن از ۶۹۰۰ مترمکعب در سال ۱۳۳۵، به ۲۱۶۵ مترمکعب در سال ۱۳۷۶ و به ۱۶۰۰ مترمکعب در سال ۱۳۹۰ رسیده است. همچنین باتوجه به جمعیت پیش‌بینی شده برای کشور در افق سال ۱۴۲۰ (حدود ۱۰۶ میلیون نفر - مطالعات بهنگام‌سازی طرح جامع آب ایران) و با فرض ۱۱۶ میلیارد مترمکعب میزان آب تجدیدپذیر درازمدت، میزان سرانه به ۱۰۹۹ مترمکعب در سال خواهد رسید (جمعیت ایران در حال حاضر بالغ بر ۸۱ میلیون نفر می‌باشد). این درحالی است که براساس مطالعات جدید و با احتساب میزان آب تجدیدشونده در دوره هیدرولوژیک اخیر (۸۸۰۷ میلیارد)، این میزان ۸۴۱ مترمکعب برای هر نفر در سال خواهد بود. حال اگر جمعیت را در افق سال ۱۴۲۰، براساس برآوردهای دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفا، ۱۱۳ میلیون نفر در نظر بگیریم، این شاخص بازهم کمتر و به ۷۸۴ مترمکعب برای هر نفر در سال خواهد رسید.

به این ترتیب طی حدود ۶۰ سال، سرانه آب تجدیدپذیر از محدوده نرمال (بدون تنش) به محدوده تنش آبی و سپس به سمت محدوده کمیابی آب تغییر خواهد نمود.

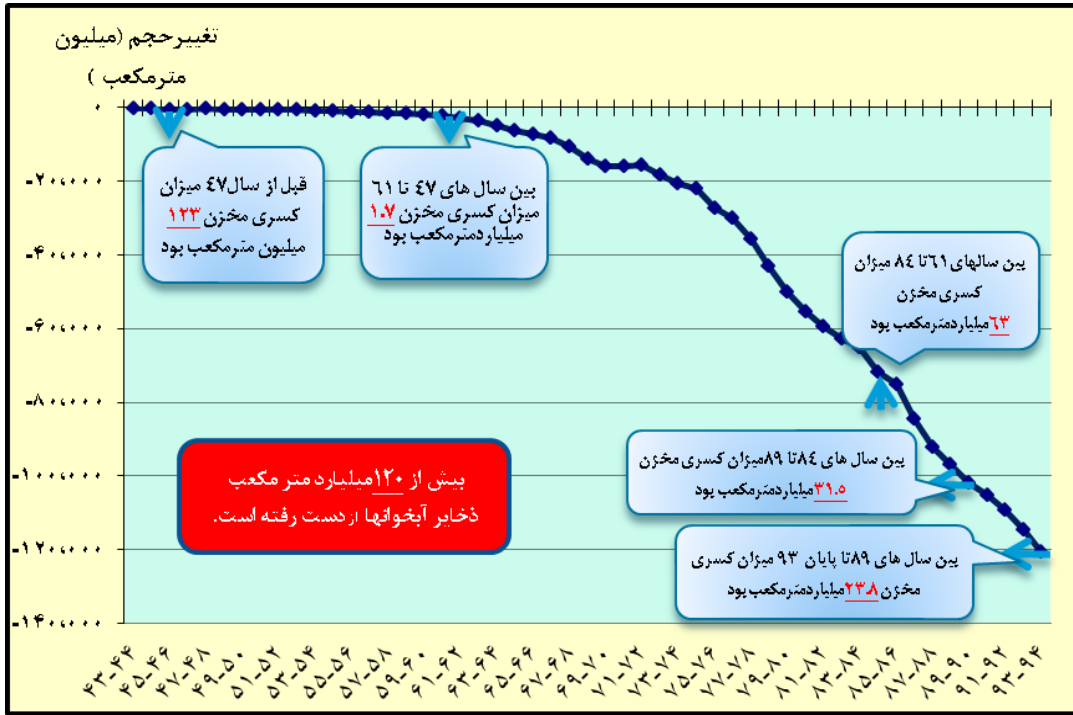
۳-۲- وضعیت مصارف

علیرغم کاهش منابع آب تجدیدشونده ایران، میزان مصرف از منابع آب، نه تنها کاهش نیافته، بلکه افزایش نیز یافته است. اطلاعات مورد بررسی نشان می‌دهد که میزان مصرف، براساس اطلاعات طرح جامع آب اولیه-۱۳۷۸، حدود ۸۸ میلیارد مترمکعب بوده ولی مصارف بر اساس مطالعات بهنگام‌سازی طرح جامع آب ایران (منتهی به اطلاعات سال پایه ۸۶-۱۳۸۵) به حدود ۱۰۰ میلیارد مترمکعب افزایش یافته است که ۴۰٪ آن از منابع آب سطحی و ۶۰٪ آن از منابع آب زیرزمینی تأمین می‌شود. لازم به ذکر است که از حدود ۱۰۰ میلیارد مترمکعب مصرف آب در کشور، حدود ۹۲٪ آن مربوط به بخش کشاورزی، ۶٫۵٪ مربوط به مصارف شرب و بهداشت و ۱٫۵٪ در بخش صنعت می‌باشد. این در حالی است که در متوسط جهانی، میزان مصارف به صورت ۷۰٪ در بخش کشاورزی، ۲۰٪ در بخش صنعت و ۱۰٪ در بخش شرب می‌باشد. بنابراین الگوی مصرف در ایران منطبق بر استانداردهای جهانی نبوده و لذا این امر فشار مضاعفی به منابع آب کشور وارد کرده است.

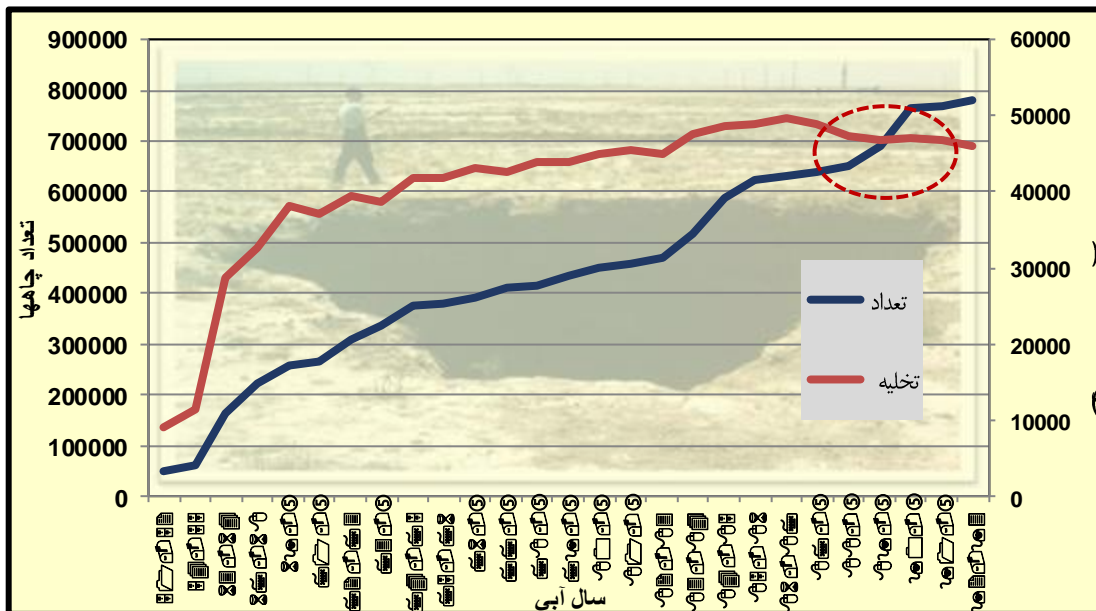
۳-۳- وضعیت منابع آب زیرزمینی

منابع آب زیرزمینی نقش مهمی در تأمین آب کشور ایران برعهده دارد به نحوی که ۵۷٪ آب شرب شهری، ۸۳٪ آب شرب روستایی، ۶۳٪ آب صنعت و خدمات و ۵۲٪ آب کشاورزی از این منابع تأمین می‌شود. سهولت برداشت از این منابع و ارزان بودن استفاده از آن سبب مصرف بی‌رویه آن شده است.

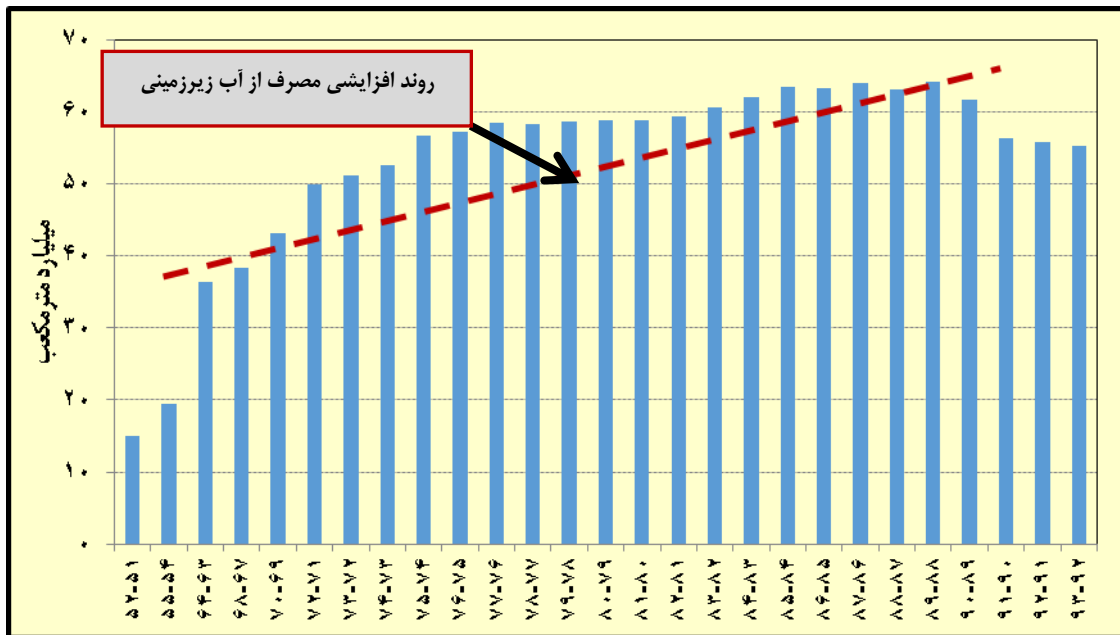
در حال حاضر از ۶۰۹ محدوده مطالعاتی کشور، تنها ۲۲۷ محدوده آزاد بوده و ۳۵۷ محدوده به لحاظ بهره‌برداری، در شرایط ممنوعه و بحرانی قرار دارند و مابقی ۲۵ محدوده نیز فاقد پتانسیل قابل توجه هستند. از طرفی اغلب محدوده‌های بزرگ و مطلوب و بااهمیت از نظر کمیت و کیفیت منابع آب زیرزمینی، از بین رفته به نحوی که حدود ۸۰٪ محدوده‌های کشور در محدوده ممنوعه قرار دارند. چنانچه نحوه پراکنش این محدوده‌ها را بر نقشه کشور پیاده‌سازی نماییم، سطح وسیعی از کشور در منطقه ممنوعه و بحرانی از منظر استفاده از منابع آب زیرزمینی قرار دارد به طوری که ۸۹٪ مساحت کشور در مناطق ممنوعه و بحرانی قرار دارند. برداشت بی‌رویه از این منابع سبب شده تا این منابع با افت شدید مواجه شده و در حال حاضر بالغ بر ۱۲۰ میلیارد مترمکعب اضافه برداشت تجمعی از این منابع انجام شده است. افت تجمعی سطح آب زیرزمینی نیز طی دوره آماری، حدود ۱۵ متر می‌باشد. افت مستمر برخی آبخوان‌ها، سبب میرایی آبخوان‌ها شده و عملاً دیگر با افزایش تعداد چاه‌های محفوره نیز میزان تخلیه از آنها افزایشی نشان نمی‌دهد. این موضوع در نمودار شماره (۵) کاملاً مشخص می‌باشد. همان‌گونه که قبلاً نیز اشاره شد، میزان مصارف آب در ایران وابستگی زیادی به منابع آب زیرزمینی دارد. میزان مصرف از منابع آب زیرزمینی طی ۴۰ سال، ۴ برابر شده است، در حالی که تعداد چاه‌ها طی این مدت ۱۶ برابر شده است در نمودار شماره (۶) این روند نشان داده شده است. بررسی روند اضافه برداشت از منابع آب زیرزمینی نشان می‌دهد که به‌طور متوسط سالانه ۵ میلیارد مترمکعب از حجم استاتیک آبخوان‌های کشور کاسته شده است (به‌طور متوسط سالانه ۵ میلیارد مترمکعب، کسری مخزن).

نمودار ۴- کاهش حجم مخزن آبخوان های زیرزمینی از سال آبی ۴۴-۴۳ الی ۹۳-۹۲

نمودار ۵- روند افزایش چاهها و کاهش تخلیه از آنها

نمودار ۶- تغییرات مصرف از منابع آب زیرزمینی

وابستگی تأمین آب به منابع آب زیرزمینی در کشور، سبب شده تا کاهش این منابع و افت کیفیت مستمر آنها، مشکلات زیادی را برای تأمین آب شرب در کشور بخصوص در روستاها به وجود آورد. آب شرب اغلب روستاها از منابع آب چشمه، قنات و یا چاه‌ها تأمین می‌گردد که در حال حاضر به دلیل کاهش بارش، افزایش برداشت از منابع آب زیرزمینی بیش از میزان تجدیدشوندگی و نیز غیرقابل نفوذ نمودن زمین به دلایل مختلف، این منابع خشک شده و یا کیفیت آنها نزول یافته‌است.

وابستگی کشاورزی به آب زیرزمینی به مراتب بغرنج‌تر می‌باشد. در برخی دشت‌ها، افت مستمر منابع آب زیرزمینی و عدم تأمین آب، سبب شده تا بسیاری از اراضی مرغوب بلااستفاده مانده و بسیاری از باغات چندین ساله رو به نابودی روند. نمونه‌هایی از این امر در استان‌ها کرمان و فارس و بسیاری دیگر از نقاط کشور قابل رؤیت می‌باشد. در مورد صنعت نیز، کمبود منابع آب، توسعه صنعت را در بسیاری از مناطق دچار مشکل نموده‌است. در اغلب مناطق امکان تخصیص آب زیرزمینی وجود ندارد و به همین دلیل صنایع اغلب ناچار به خرید چاه آب کشاورزی می‌شوند که آن‌هم مسائل و مشکلات دیگری دارد. فرونشست زمین یکی دیگر از عواقب افت آبخوان‌های کشور و اضافه‌برداشت از آنها می‌باشد. فرونشست زمین علاوه بر مشکلاتی که برای زیرساخت‌ها، به لحاظ تغییر شکل زمین ایجاد می‌نماید، با تغییر شکل قرارگیری ذرات خاک و کاهش خلل و فرج خاک، امکان احیای دوباره آبخوان و ذخیره‌سازی آب را نیز دچار مشکل می‌نماید.

منابع آب زیرزمینی در اغلب کشورهای دنیا جزو منابع استراتژیک آب تلقی شده و تلاش می‌شود تا از این منابع برای نسل آینده محافظت شده و تنها در مواقع بحرانی مورد استفاده قرار گیرند. اما در کشور ما نه تنها این امر صورت نگرفته بلکه افت مستمر این منابع، سبب از بین رفتن ذخایر استاتیک منابع آب زیرزمینی (غیرقابل تجدید) نیز شده‌است.

۳-۴- چالش‌های آب در ایران، مدیریت منابع آب در ایران

باتوجه به آنچه گفته شد و بحران‌های منابع آب در ایران، مدیریت منابع آب و نیز بخش آب در ایران دچار چالش‌هایی است که به اختصار می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- تغییرات آب و هوایی و خشکسالی‌ها
- کاهش شدید سهم سرانه منابع آب تجدید شونده
- برداشت و استحصال بی رویه آب از منابع زیرزمینی و وجود اضافه برداشت تجمعی بیش از ۱۱۰ میلیارد مترمکعب

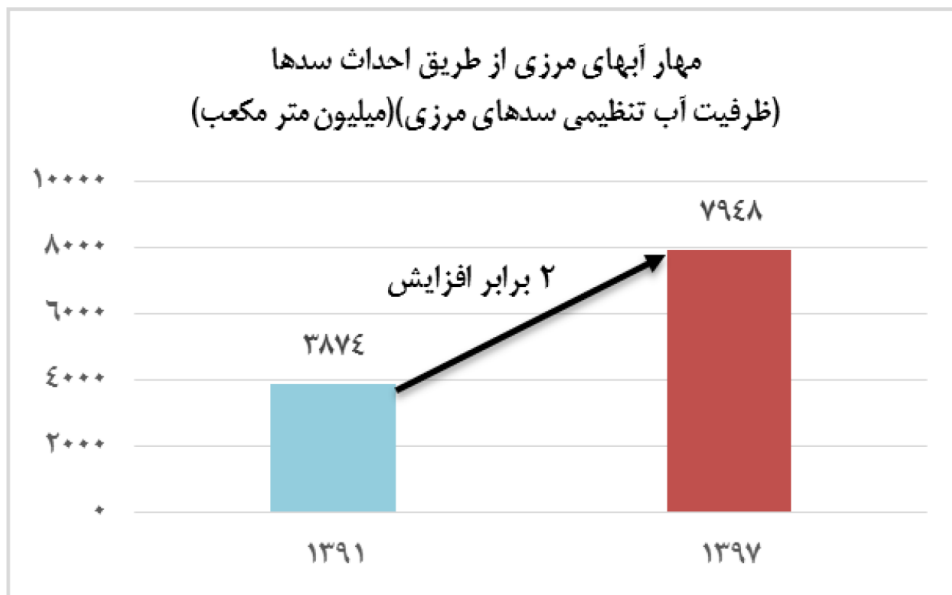
- بهره‌وری پایین و اسراف در مصرف آب کشاورزی، شرب و صنعت
- وجود آلاینده‌های روزافزون و فاضلاب‌ها و افزایش روند آلودگی منابع آب کشور
- غفلت نسبی از منابع آب غیرمتعارف
- ساختار نامناسب و غیرمتوازن اقتصاد بنگاهداری در بخش آب و افزایش قیمت تمام‌شده طرح‌های آب در کشور
- فاصله زیاد بین هزینه تمام‌شده و قیمت فروش آب به مصرف‌کنندگان
- اتکای زیاد بخش به منابع مالی دولتی و عدم تنوع در تأمین منابع مالی برای اجرای طرح‌ها
- فقدان بستر مناسب برای ایجاد انگیزه و جذابیت‌های مورد نیاز جهت توسعه مشارکت بخش خصوصی
- پایین بودن شاخص برخورداری جمعیت روستایی از آب آشامیدنی بهداشتی و کمبود آب برای آبرسانی به روستاها
- نامتناسب بودن ساختار مدیریت آب کشور مبتنی بر رویکرد حوزه‌ای و نگرش یکپارچه‌نگر با رعایت ملاحظات آمایش سرزمین
- ضعف در واگذاری مدیریت بهره‌برداری و نگهداری تأسیسات آب و آبیاری به تشکل‌های بهره‌برداران
- عدم تحویل حجمی آب
- فقدان رژیم حقوقی ناظر بر سرمایه‌گذاری در بخش آب به‌ویژه تخصیص آب به سرمایه‌گذاران در زمان خشکسالی
- رقابت بین‌بخشی در تقاضاهای فزاینده آب
- عدم تعادل در سرمایه‌گذاری و هم‌زمانی در اجرای طرح‌های بالا و پائین دستی آب و خاک
- عدم وجود سامانه منسجم آمار و اطلاعات در منابع و مصارف آب

۳-۵- عملکرد برنامه های اجرایی اقتصاد مقاومتی

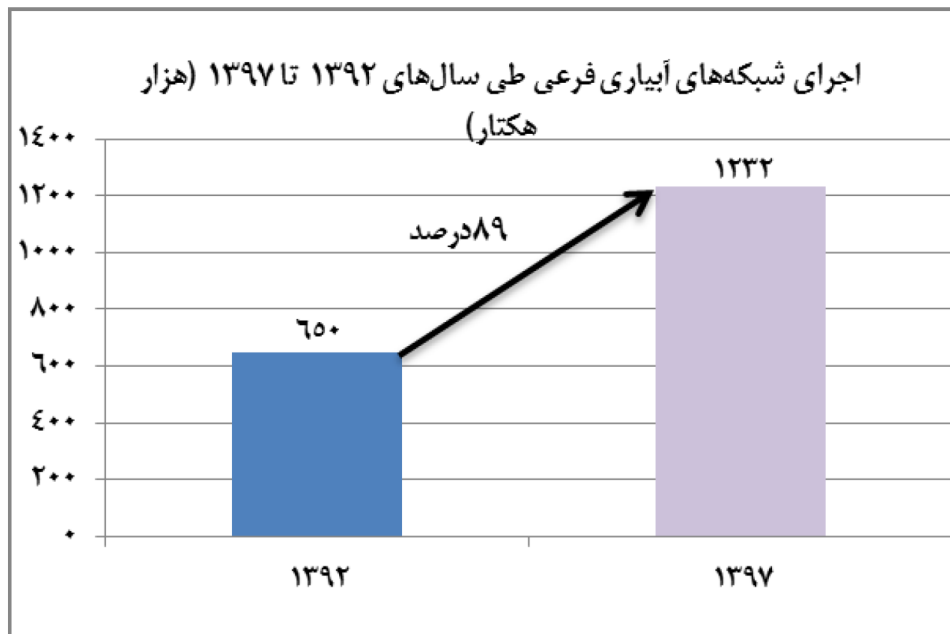
- ◀ **تأمین آب شرب ۱۵۱۱ روستا با جمعیت ۱،۱۷۰،۰۰۰ نفر** - با هدف تأمین آب شرب سالم و بهداشتی و پایدار برای جمعیت روستایی بالای ۲۰ خانوار کشور، تأمین آب شرب ۱۵۰۰ روستا هدفگذاری شد که در پایان سال ۱۳۹۸ هدف مذکور به طور کامل محقق گردید.
- ◀ **پر و مسلوب‌المنفعه نمودن ۱۵۰۰۰ حلقه چاه غیرمجاز و یا فاقد پروانه مضر به مصالح عمومی** - به منظور احیاء و تعادل بخشی آب های زیر زمینی، پر و مسلوب‌المنفعه نمودن ۱۵۰۰۰ حلقه چاه غیر مجاز و یا فاقد پروانه مضر به مصالح عمومی در سال ۱۳۹۷ هدفگذاری شد که در پایان سال اهداف پروژه به طور کامل محقق شده است.
- ◀ **آبگیری و یا افتتاح ۸ سد مرزی، با ظرفیت تنظیم آب ۳۲۸ میلیون متر مکعب** - پروژه آبگیری و یا افتتاح ۱۵ سد مرزی، با ظرفیت تنظیم آب ۴۸۱ میلیون متر مکعب در سال ۱۳۹۷ در دستور کار وزارت نیرو قرار گرفت که در پایان سال میانگین پیشرفت فیزیکی پروژه به ۹۳/۲ درصد رسیده و تعداد ۸ سد با ظرفیت تنظیم آب ۳۲۸ میلیون متر مکعب، آبگیری یا افتتاح شده است.
- ◀ **احداث ۴۸،۴۰۵ هکتار شبکه های اصلی آبیاری و زهکشی مرزی و ۱۱،۳۳۹ هکتار شبکه های اصلی آبیاری و زهکشی غیر مرزی (وزارت نیرو)** - هدفگذاری پروژه در سال ۱۳۹۷ احداث ۷۴۰۰۰ هکتار شبکه های اصلی آبیاری و زهکشی مرزی و ۱۰۰۰۰ هکتار شبکه های اصلی آبیاری و زهکشی غیرمرزی بوده است.
- ◀ **نصب ۳۴۳،۶ دستگاه کنتور حجمی بر روی چاه های آب کشاورزی** - با هدف جلوگیری از اضافه برداشت چاه های مجاز دارای پروانه بهره برداری و مصرف بهینه آب کشاورزی، نصب ۷۰۰۰ دستگاه کنتور حجمی بر روی چاه ها به منظور تحویل حجمی آب به بهره برداران در دستور کار وزارت نیرو در سال ۱۳۹۷ قرار گرفت که ۹۱ درصد هدف مزبور تا پایان سال محقق گردیده است.

مهار آب های مرزی از طریق احداث سدها

اجرای شبکه های آبیاری فرعی

۳-۶- مهم ترین روندها، تحولات و شاخص های بین المللی و منطقه ای در حوزه و تحلیل موقعیت نسبی کشور

با توجه به اهمیت بهره‌وری، این پارامتر یکی از عوامل تعیین کننده برای هدایت نوع مصرف آب می‌باشد. این امر بخصوص در کشورهای خشک و نیمه خشک اهمیت بیشتری خواهد داشت، چرا که این کشورها با توجه به منابع محدود آب باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی نمایند که آب در مصارفی مورد استفاده قرار گیرد که بیشترین ارزش افزوده را تولید می‌نماید. این امر به همراه واردات آب مجازی می‌تواند کمک شایانی به حفظ منابع آب این کشورها نماید. در کشور ما اگرچه همواره افزایش تولید مدنظر بوده، اما به مباحث بهره‌وری استفاده از نهاده‌های تولید توجه کمتری شده‌است. بخش آب نیز از این امر مستثنی نبوده، به نحوی که براساس گزارش بانک جهانی (۲۰۱۶)، میزان تولید ناخالص داخلی کشور به ازای یک مترمکعب آب در سال ۲۰۱۴، تنها ۵ دلار به قیمت سال ۲۰۱۰ بوده‌است، در حالی که این شاخص در متوسط جهان، ۱۸.۳ دلار، در کشورهای با درآمد متوسط ۸.۵ دلار

و در کشورهای با درآمد بالا، ۴۸.۳ دلار بوده است. این نکته نیز حائز اهمیت است که جهت گیری کشور وفق سند چشم انداز کشور، کسب مقام اول در بین کشورهای منطقه است و این در حالی است که با روند فعلی این امر در افق چشم انداز محقق نخواهد شد. در حال حاضر بهره‌وری آب عربستان سعودی ۲۷.۵ دلار به ازای یک مترمکعب آب و در ترکیه این میزان ۲۴.۴ دلار به ازای هر مترمکعب می‌باشد و رشد آنها نیز طی سال‌های اخیر چشم‌گیر بوده است.

مساحت زمین‌های کشاورزی ایران حدود ۱۶ میلیون کیلومتر مربع است که در مقایسه با مقدار آن در خاورمیانه (۷۳ میلیون کیلومتر مربع) و جهان (۱۱۲۰ میلیون کیلومتر مربع)، به ترتیب برابر با ۲۲ و ۱/۴ درصد است.

نسبت مساحت زمین‌های کشاورزی به مساحت کل کشور ۱۱٪ است. این نسبت برای خاورمیانه ۹٪ و برای جهان ۱۲٪ است. مساحت بخشی از زمین‌های کشاورزی کشور که تحت پوشش آبیاری قرار دارند ۹/۶ میلیون هکتار است که ۴۸/۶٪ کل مساحت زمین‌های کشاورزی کشور را شامل می‌شود. این نسبت برای خاورمیانه ۳۹/۸٪ و برای جهان ۲۰/۸٪ است. از زمین‌های کشاورزی که تحت پوشش آبیاری قرار دارند، ۵/۹ میلیون هکتار از آنها تحت پوشش آبیاری با منابع آب زیرزمینی هستند که حدود ۶۲٪ از کل زمین‌های کشاورزی تحت پوشش آبیاری را تشکیل می‌دهند. این نسبت برای خاورمیانه ۴۵/۲٪ و برای جهان ۳۷/۷٪ است. این امر نشانگر مصرف بیش از ظرفیت منابع آب زیرزمینی کشور می‌باشد.

سالانه ۶/۲ میلیارد مترمکعب آب (معادل ۷٪ کل برداشت‌ها) برای شرب در بخش آب شهری مصرف می‌شود. این نسبت برای خاورمیانه ۹٪ و برای جهان ۱۲٪ است. میزان برداشت سالانه به منظور استفاده در بخش کشاورزی ۸۶ میلیارد مترمکعب آب (معادل ۹۲٪ کل برداشت‌ها) است که در مقایسه با نسبت آن در خاورمیانه (۸۴٪) نسبتاً بالا و در مقایسه با نسبت جهانی آن (۶۹٪) خیلی بالا است. این امر مصرف بالای آب در بخش کشاورزی و بهره‌وری پایین منابع آب در این بخش را نشان می‌دهد. همچنین سالانه ۱/۱ میلیارد مترمکعب آب (معادل ۱٪ کل برداشت‌ها) جهت مصرف در بخش صنعت برداشت می‌شود که در مقایسه با نسبت آن در خاورمیانه (۷٪) و جهان (۱۹٪) بسیار ناچیز بوده و نشانگر سهم بسیار ناچیز بخش صنعت از منابع آب است.

با توجه به جمعیت کشور مقدار سرانه برداشت آب حدود ۱۲۰۴ مترمکعب در سال را نشان می‌دهد. سرانه مصرف در خاورمیانه ۸۵۷ مترمکعب در سال و سرانه جهانی آن ۵۷۴ مترمکعب در سال است. سرانه برداشت آب در ایران ۱/۴ برابر خاورمیانه و ۲/۲ برابر سرانه برداشت آب در جهان می‌باشد.

جدول ۲- مقایسه مشخصات و برخی از شاخص‌های وضعیت منابع آب ایران با خاورمیانه و جهان

عنوان	جهان	خاورمیانه	ایران
مساحت (میلیون کیلومتر مربع)	۱۳۴.۴۳	۶.۵۶	۱.۷۵
جمعیت (میلیون نفر)	۷۱۵۸	۳۲۲	۷۷.۵۰
تراکم جمعیت (نفر بر کیلومتر مربع)	۵۳	۴۹	۴۴
جمعیت شاغل در کشاورزی (%)	۳۹	۱۸	۲۰
جمعیت روستایی (%)	۵۱	۳۴	۳۳.۷
بارش (میلی‌متر در سال)	۸۱۴	۲۱۷	۲۲۸
منابع آب تجدیدپذیر داخلی (میلیارد مترمکعب در سال)	۴۲۹۲۱	۴۸۴	۱۲۸.۵
کل منابع آب تجدیدپذیر (میلیارد مترمکعب در سال)	۵۵۲۵۰	۵۶۴	۱۳۷
سرانه منابع آب تجدیدپذیر داخلی (مترمکعب در سال)	۵۹۹۶	۱۵۰۳	۱۶۵۸
مساحت زمین‌های کشاورزی (میلیون کیلومتر مربع)	۱۱۲۰	۷۳	۱۶
نسبت زمین‌های کشاورزی به مساحت کل (%)	۱۲	۹	۱۱
مساحت زمین‌های تحت پوشش آبیاری (میلیون هکتار)	۳۲۴.۳	۲۴.۸	۹.۶
نسبت زمین‌های تحت پوشش آبیاری به مساحت زمین‌های کشاورزی (%)	۲۰.۸	۳۹.۸	۴۸.۶

عنوان	جهان	خاورمیانه	ایران
مساحت زمین های تحت پوشش آبیاری با منابع آب زیرزمینی (میلیون هکتار)	۱۲۲.۳	۱۱.۲	۵.۹
نسبت زمین های تحت پوشش آبیاری با منابع آب زیرزمینی (%)	۳۷.۷	۴۵.۲	۶۲.۱
شرب و بهداشت	۴۶۲	۲۵	۶.۲
کشاورزی	۲۷۲۲	۲۳۱	۸۶
صنعت	۷۳۴	۲۰	۱.۱
جمع کل	۳۹۱۸	۲۷۶	۹۳.۳
سرانه برداشت آب (مترمکعب در سال)	۵۴۷.۴	۸۵۷.۱	۱۲۰۳.۹
شرب و بهداشت	۱۲	۹	۷
کشاورزی	۶۹	۸۴	۹۲
صنعت	۱۹	۷	۱
منابع آب شیرین	۳۷۶۳	۲۶۸	۹۲.۹۵
آب شیرین کن ها	۶	۴	۰.۲
بازچرخانی پساب تصفیه شده	۲۲	۳	۰.۱۵
درصد برداشت آب از منابع تجدیدپذیر داخلی (%)	۹	۵۵	۷۲.۳

مأخذ: www.FAO.org

۴- اهداف و برنامه های اجرایی

۴-۱- اهداف و راهبردها بخش آب در برنامه ششم توسعه

ردیف	هدف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کلی
۱	مدیریت به هم پیوسته منابع آب در سطح حوضه های آبریز و ایجاد تعادل بین منابع و مصارف آب به منظور بهره برداری پایدار از منابع آب	- استقرار حکمرانی خوب براساس اصول و فرآیند مدیریت بهم پیوسته منابع آب مبتنی بر مدیریت تقاضا در سطح ملی، حوضه های آبریز و محلی، ایجاد و توسعه نهادها و تشکل های مردمی - استقرار نظام بهره برداری بهینه با تأکید بر پایداری منابع طبیعی و محیط زیست و تعادل بخشی در عرضه و تقاضای آب و پایش دقیق و بهنگام کمی و کیفی منابع و مصارف آب - استقرار دیپلماسی آب و اجرای الزامات آن با مشارکت و همکاری کلیه ذینفعان و ذیمدخلان - ارتقای مشارکت بهره برداران و ذینفعان در مدیریت منابع آب و تأسیسات آبی - ارتقای بهره وری و صرفه جویی در کلیه بخش های مصرف کننده آب به ویژه در بخش کشاورزی برای دستیابی به پایداری سرزمین
۲	کاهش نسبت حجم آب مصرفی کل کشور به حجم منابع آب تجدیدشونده	- استقرار حکمرانی خوب براساس اصول و فرآیند مدیریت بهم پیوسته منابع آب مبتنی بر مدیریت تقاضا در سطح ملی، حوضه های آبریز و محلی، ایجاد و توسعه نهادها و تشکل های مردمی - ارتقای بهره وری و صرفه جویی در کلیه بخش های مصرف کننده آب به ویژه در بخش کشاورزی برای دستیابی به پایداری سرزمین
۳	تأمین پایدار آب مورد نیاز آحاد جامعه برای مصارف شرب شهرها، روستاها و عشایر	- ساماندهی سکونت گاه ها و فعالیت های صنعتی، کشاورزی، زیربنایی و خدماتی براساس توان اکولوژیکی حوضه های آبریز - بهره برداری از آب های غیرمتعارف با رعایت ملاحظات زیست محیطی
۴	حفظ و صیانت از منابع آب و اعمال مدیریت کیفی منابع آب	- استقرار نظام مدیریت کیفی منابع آب و ارتقای کیفیت آن با تأکید بر پیشگیری از آلودگی منابع آب - ساماندهی کمی و کیفی زهاب های کشاورزی و توسعه سامانه های جمع آوری و تصفیه فاضلاب کلیه بخش های مصرف و بازچرخانی و استفاده مجدد از این منابع با کیفیتی متناسب با نوع مصرف و رعایت استانداردهای محیط پذیرنده طبیعی در تخلیه آنها

ردیف	هدف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کلی
۵	احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی و کاهش مصرف از این منابع	- استقرار نظام بهره‌برداری بهینه با تأکید بر پایداری منابع طبیعی و محیط‌زیست و تعادل بخشی در عرضه و تقاضای آب و پایش دقیق و بهنگام کمی و کیفی منابع و مصارف آب
		- ارتقای بهره‌وری و صرفه‌جویی در کلیه بخش‌های مصرف‌کننده آب به‌ویژه در بخش کشاورزی برای دستیابی به پایداری سرزمین
۶	اصلاح ساختار اقتصاد صنعت آب و آبفا	- مدیریت اقتصادی آب با رعایت ملاحظات اجتماعی، امنیتی و زیست‌محیطی در تمامی بخش‌های مصرف به‌منظور ارتقای بهره‌وری در کل چرخه تولید و مصرف آب، ساماندهی و توسعه بازارهای محلی آب
		- تنوع بخشی منابع مالی در سرمایه‌گذاری طرح‌های آب و فاضلاب و واگذاری طرح‌ها و تأسیسات آبی در اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴
۷	افزایش بهره‌وری آب از ابعاد کمی، کیفی و اقتصادی	- مدیریت اقتصادی آب با رعایت ملاحظات اجتماعی، امنیتی و زیست‌محیطی در تمامی بخش‌های مصرف به‌منظور ارتقای بهره‌وری در کل چرخه تولید و مصرف آب، ساماندهی و توسعه بازارهای محلی آب
		- ارتقای بهره‌وری و صرفه‌جویی در کلیه بخش‌های مصرف‌کننده آب به‌ویژه در بخش کشاورزی برای دستیابی به پایداری سرزمین

۴-۲- راهبردها و اقدامات اجرایی

راهبرد	اقدامات اجرایی
- استقرار حکمرانی خوب براساس اصول و فرآیند مدیریت بهم‌پیوسته منابع آب مبتنی بر مدیریت تقاضا در سطح ملی، حوضه‌های آبریز و محلی، ایجاد و توسعه نهادها و تشکل‌های مردمی	- اولویت‌بندی طرح‌های آبی و تأکید بر طرح‌های چندمنظوره
	- اعمال روش‌های سازهای و غیرسازهای جهت کاهش تراز منفی آب زیرزمینی
	- تقویت آبخوان از طریق طرح‌های تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب
	- برنامه‌ریزی و مدیریت یکپارچه منابع و مصارف سدهای کشور با رویکرد حوضه‌ای و بهره‌برداری پایدار از منابع آب
	- اعمال مدیریت بهینه تقاضای آب بامشارکت بهره‌برداران
	- ایجاد و توسعه تشکل‌های بهره‌برداران
	- تحویل حجمی آب در انتهای شبکه‌های آبیاری اصلی
	- تجهیز نقاط تحویل آب به وسایل اندازه‌گیری حجمی در کلیه مصارف
	- توسعه سامانه فراگیر ارزیابی منابع و مصارف و ارتقای سامانه اندازه‌گیری و پایش منابع آب به لحاظ کمی و کیفی
	- حفاظت از آب‌های زیرزمینی و سطحی و جلوگیری از برداشت‌های غیرمجاز
- استقرار نظام بهره‌برداری بهینه با تأکید بر پایداری منابع طبیعی و محیط‌زیست و تعادل بخشی در عرضه و تقاضای آب و پایش دقیق و بهنگام کمی و کیفی منابع و مصارف آب	- ایجاد مبانی لازم به منظور استقرار نظام‌های بهره‌برداری مناسب مبتنی بر تقویت مدیریت‌های محلی آب
	- توانمندسازی و ظرفیت‌سازی نظام‌های بهره‌برداری موجود
	- مدیریت خطرپذیری (ریسک) و بحران و پدافند غیرعامل در طراحی، ساخت و بهره‌برداری از طرح‌های تأمین و توزیع آب و تأسیسات آب و فاضلاب
	- طراحی نظام‌های بهره‌برداری پایدار براساس ظرفیت‌های سرزمین و توازن منطقه‌ای
- ارزش‌گذاری اقتصادی آب با رعایت ملاحظات اجتماعی، امنیتی و زیست‌محیطی در تمامی بخش‌های مصرف به‌منظور ارتقای بهره‌وری در کل چرخه تولید و مصرف آب، ساماندهی و توسعه بازارهای محلی آب	- تعیین ارزش اقتصادی آب برای مصارف مختلف در هریک از حوضه‌های آبریز برای استفاده در برنامه‌های توسعه بخش‌های مصرف
	- واقعی نمودن تعرفه‌ها در بخش‌های مختلف مصرف و استقرار نظام قیمت‌گذاری آب به منظور پوشش هزینه‌های انجام شده
	- ایجاد و توسعه بازارهای محلی آب

اقدامات اجرایی	راهبرد
<ul style="list-style-type: none"> - اصلاح نظام تعرفه گذاری آب در مصارف مختلف با توجه به ملاحظات اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی - کاهش هزینه ها و اقتصادی کردن تولید از طریق ارتقای ضریب مکانیزاسیون و اجرای الگوی کشت بهینه 	
<ul style="list-style-type: none"> - صدور خدمات فنی به کشورهای مختلف و اجرای طرح های مشترک آبی با کشورهای همجوار - بهره برداری بهینه از منابع آبهای مرزی و مشترک با رعایت حقایق های بین المللی - بهره برداری از ظرفیت کشاورزی فراسرزمینی و توجه به تجارت آب مجازی در ارتقای ثبات در امنیت غذایی کشور 	<ul style="list-style-type: none"> - استقرار دیپلماسی آب و اجرای الزامات آن با مشارکت و همکاری کلیه ذینفعان و ذیمدخلان
<ul style="list-style-type: none"> - افزایش ظرفیت تأمین آب شرب شهری، روستایی و عشایری - بهینه سازی الگوی کشت متناسب با اقلیم مناطق مختلف کشور - استقرار صنایع آبربر در سواحل جنوبی کشور و استفاده از نمک زدایی آب دریا برای تأمین آب مورد نیاز آنها 	<ul style="list-style-type: none"> - ساماندهی سکونت گاه ها و فعالیت های صنعتی، کشاورزی، زیربنایی و خدماتی براساس توان اکولوژیکی حوضه های آبریز
<ul style="list-style-type: none"> - کاهش میزان مصرف منابع آب تجدیدشونده - کاهش مصرف سرانه و هدررفت آب خصوصاً در طراحی های جدید شهری - افزایش بهره وری آب در تمامی بخش های مصرف - پیاده سازی الگوی بهینه مصرف آب و اعمال سیاست های تشویقی و حمایتی - ارتقای آگاهی و فرهنگ عمومی، مشارکت های فراگیر مردمی و توانمندسازی ذینفعان و ذیمدخلان جهت حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع آب - توسعه کشت های متراکم و گلخانه ها و انتقال تولید سبزی و صیفی از فضای باز به گلخانه ها و استفاده از کشت نشایی به جای کشت بذر و عدم توسعه کشت افقی - اصلاح و بهبود روش های آبیاری سنتی و توسعه سامانه های نوین آبیاری - حمایت از تولید محصولات کم آبربر با استفاده از اصلاح بذور - استفاده از فناوری های نوین در استحصال و مصرف منابع آب - حمایت از طرح های کاهش مصرف آب شرب و بهداشتی 	<ul style="list-style-type: none"> - ارتقای بهره وری و صرفه جویی در کلیه بخش های مصرف کننده آب به ویژه در بخش کشاورزی برای دستیابی به پایداری سرزمین
<ul style="list-style-type: none"> - ارتقا و حفظ کیفیت آب شرب - الزام واحدهای آلاینده به احداث و بهره برداری از تصفیه خانه های فاضلاب 	<ul style="list-style-type: none"> - استقرار نظام مدیریت کیفی منابع آب و ارتقای کیفیت آن با تأکید بر پیشگیری از آلودگی منابع آب
<ul style="list-style-type: none"> - اصلاح ساختار تأمین منابع آب - استفاده از پتانسیل بخش خصوصی در جهت استفاده از منابع آب غیرمتعارف - تأمین آب صنایع بخصوص در مناطق مرکزی کشور با استفاده از نمک زدایی آب دریا و رعایت الزامات زیست محیطی مربوطه - استفاده از سیستم های چندگانه توزیع آب شرب - ایجاد سامانه های نوین تأمین و توزیع آب شرب - استفاده از فناوری های نوین در استحصال و مصرف منابع آب - توسعه بهره برداری از آب های غیرمتعارف از قبیل پساب ها، زه آب ها، آب های شور و لب شور به عنوان منابع آب جدید توسط بخش غیردولتی - استفاده از فناوری های جدید در زمینه باروری ابرها و جمع آوری باران در مناطق مستعد کشور. 	<ul style="list-style-type: none"> - بهره برداری از آب های غیرمتعارف با رعایت ملاحظات زیست محیطی
<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد و توسعه ظرفیت تصفیه خانه ها و شبکه های جمع آوری فاضلاب در مناطق شهری و روستایی - مصرف بهینه سم و کود و جایگزینی کودهای آلی و سموم بیولوژیک با کودها و سموم شیمیایی 	<ul style="list-style-type: none"> - ساماندهی کمی و کیفی زهاب های کشاورزی و توسعه سامانه های جمع آوری و تصفیه فاضلاب کلیه

راهبرد	اقدامات اجرایی
بخش‌های مصرف و بازچرخانی و استفاده مجدد از این منابع با کیفیتی متناسب با نوع مصرف و رعایت استانداردهای محیط پذیرنده طبیعی در تخلیه آنها	- استفاده از بازچرخانی آب و استفاده مجدد از پساب‌ها جهت تخصیص جایگزین برای تأمین آب موردنیاز صنایع و بخش کشاورزی
- تنوع‌بخشی منابع مالی در سرمایه‌گذاری طرح‌های آب و فاضلاب و واگذاری طرح‌ها و تأسیسات آبی در اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴	- تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی از طریق افزایش خرید تضمینی آب و پساب
	- واگذاری طرح‌ها و تأسیسات آبی به تشکل‌های بهره‌برداران
	- ایجاد بسترهای لازم جهت حضور بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های بخش آب و آبفا
	- توانمندسازی تشکل‌ها و واگذاری امور تصدی امور آب به تشکل‌ها
- ارتقای مشارکت بهره‌برداران و ذینفعان در مدیریت منابع آب و تأسیسات آبی	- ارتقای آگاهی و فرهنگ عمومی، مشارکت‌های فراگیر مردمی و توانمندسازی ذینفعان و ذیمدخلان جهت حفاظت و بهره‌برداری بهینه از منابع آب
	- تحقیق و توسعه و به‌کارگیری روش‌های نوین استحصال آب و ظرفیت‌سازی نیروی انسانی و آموزش در موضوعات خاص و جدید

فرم شماره 1: هدف، راهبردها و اقدامات اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت نیرو			
عنوان دستگاه مجری: وزارت نیرو			
ردیف	هدف ها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	۲	۳	۴
اول	مدیریت به هم پیوسته منابع آب در سطح حوضه های آبریز و ایجاد تعادل بین منابع و مصارف آب به منظور بهره برداری پایدار از منابع آب	تأمین آب	ظرفیت آب تنظیمی سدها (غیرمرزی)
			حجم مخازن سدها (غیرمرزی)
			طرح های کوچک تأمین آب
			ظرفیت آب تنظیمی سدها (مرزی)
			حجم مخازن سدها (مرزی)
			احداث شبکه های آبیاری و زهکشی اصلی (مرزی)
دوم	تأمین پایدار آب مورد نیاز آحاد جامعه برای مصارف مختلف	انتقال و توزیع آب	آبرسانی به شهرها، روستاها و صنایع
			احداث شبکه های آبیاری و زهکشی اصلی (غیرمرزی)
			خرید تضمینی آب استحصالی و پساب تصفیه شده از بخش غیردولتی
سوم	حفظ و صیانت از منابع آب و اعمال مدیریت کیفی منابع آب	حفاظت و بهره برداری از رودخانه ها و سواحل	تعیین حد بستر و حریم رودخانه ها و مرحله اول ساماندهی
			اجرای عملیات ساماندهی رودخانه ها
			اجرای عملیات رپرگذاری حد بستر رودخانه ها
			تعیین حد بستر و حریم سواحل دریا، دریاچه ها و تالاب ها
			اجرای عملیات رپرگذاری حریم سواحل دریا، دریاچه ها و تالاب ها
			پیاده سازی سیستم و سامانه پیش بینی و هشدار سیل با اولویت مناطق سیل گیر کشور
چهارم	احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی و کاهش مصرف از این منابع	احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی	کنترل، نظارت و مسلوب المنفعه نمودن چاه های آب فاقد پروانه بهره برداری مضر به مصالح عمومی، جلوگیری از اضافه برداشت چاه های مجاز و تعدیل پروانه های بهره برداری کشاورزی
			تجهیز چاه ها به ابزار اندازه گیری هوشمند
			تقویت آبخوان از طریق بازسازی، نگهداری و بهره برداری طرح های تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب موجود
			خرید چاه های کم بازده کشاورزی برای تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی
			ارتقاء ایمنی، علاج بخشی مرمت و بازسازی سدهای مخزنی
			مرمت و بازسازی اساسی و بهسازی شبکه های آبیاری و زهکشی
			ارتقاء و نوسازی تصفیه خانه های آب (بخشی از فرآیندها در هر سال)
			بهبود بهره برداری
			بازسازی خطوط انتقال آب بزرگ کشور
			تجهیز نقاط به ابزار اندازه گیری جریان
			مدیریت کیفیت منابع آب در سطح حوضه آبریز کشور
پنجم	مطالعات	مطالعات پایه منابع آب	تکمیل و تجهیز ایستگاه های اندازه گیری در محدوده عمل شرکت های آب منطقه ای
			طراحی شبکه اندازه گیری منابع آب کشور
			تدوین استانداردها و معیارهای فنی
			تحقیقات کاربردی

◀ ۵- منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم شماره ۲): برآورد منابع دستگاه مجری در سال ۱۴۰۰

عنوان دستگاه مجری: وزارت نیرو								شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱۴۳۵۰۰	
میلیون ریال									
شماره طبقه بندی درآمد	عنوان درآمد، واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی	عملکرد قطعی ۱۳۹۷		مصوب ۱۳۹۸		برآورد ۱۳۹۹		پیش بینی ۱۴۰۰	
		عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی	عمومی	اختصاصی
۱	۲	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴۰۱۰۵	درآمد حاصل از خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی، اکتشافی و حق فنی استعلامات تطبیق اراضی	۰		۱,۰۰۰,۰۰۰		۵۰۰,۰۰۰		۵۰۰,۰۰۰	
۱۶۰۱۰۴	حق اشتراک برداشت جدید آب موضوع ماده (۶۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۰		۵,۰۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰	
۱۶۰۱۹۳	درآمد حاصل از برق مصرفی مازاد بر پروانه بهره برداری چاههای کشاورزی	۰		۱,۰۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰	
۱۶۰۱۹۴	درآمد حاصل از افزایش تعرفه آب و برق مصرفی کشت برنج خارج از استانهای گیلان و مازندران	۰		۵۰۰,۰۰۰		۵۰۰,۰۰۰		۵۰۰,۰۰۰	
جمع				۷,۵۰۰,۰۰۰		۳,۰۰۰,۰۰۰		۳,۰۰۰,۰۰۰	

فرم شماره 4: برآورد اعتبارات دستگاه مجری بر حسب برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه مجری: وزارت نیرو															
میلیون ریال															
جمع کل بودجه عمومی	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای										هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی		دستگاه سیاستگذار / برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه سیاستگذار	
	برآورد ۱۳۹۹										اولویت اجرای برنامه	مقدار			سنجه عملکرد
	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	جمع	منابع هدفمندی	سایر	اختصاصی	عمومی	مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷					
وزارت نیرو															
۲۰۶۰۲۵۲۶	۲۰۱۷۵۵۲۶	۲۰۶۰۲۵۲۶	۲۰۱۷۵۵۲۶				۲۰۱۷۵۵۲۶	۲۱۶۵۱۳۳۲	۱۸۸۴۷۱۴۸	۱	۱۹۳	طرح	برنامه عرضه آب	۱۳۰۷۰۰۲۰۰	
۱۴۵۶۸۲۱۵	۱۳۳۳۹۰۷۶	۱۴۵۶۸۲۱۵	۱۳۳۳۹۰۷۶				۱۳۳۳۹۰۷۶	۱۵۵۱۱۷۶۶	۱۲۹۵۶۷۶۲	۱	۱۱۴	طرح	برنامه تامین آب	۱۳۰۷۰۰۳۰۰	
۳۴۱۰۰۰۰	۳۳۶۰۰۰۰	۳۴۱۰۰۰۰	۳۳۶۰۰۰۰				۳۳۶۰۰۰۰	۱۶۲۴۰۰۱	۱۳۱۰۸۴۹	۱	۸	طرح	برنامه مهندسی رودخانه ها و سواحل	۱۳۰۷۰۰۵۰۰	
۵۴۱۵۰۰۰	۵۳۹۵۰۰۰	۵۴۱۵۰۰۰	۵۳۹۵۰۰۰				۵۳۹۵۰۰۰	۵۳۳۷۰۰۰	۴۰۹۰۴۳۷	۱	۲۱	طرح	برنامه بهبود بهره برداری و حفاظت از منابع آب	۱۳۰۷۰۰۶۰۰	
۶۵۶۳۸۶۶	۸۲۹۰۰۰۵	۶۵۶۳۸۶۶	۸۲۹۰۰۰۵				۸۲۹۰۰۰۵	۴۱۰۰۲۸	۱۰۷۵۰۰۰	۱	۳۵	طرح	برنامه توسعه منابع آب در حوزه های آبریز رودخانه های مرزی و مشترک	۱۳۰۷۰۰۷۰۰	
جمع															
۵۰۵۵۹۶۰۷	۵۰۵۵۹۶۰۷	۵۰۵۵۹۶۰۷	۵۰۵۵۹۶۰۷				۵۰۵۵۹۶۰۷	۴۴۴۳۴۱۲۷	۳۸۱۸۰۱۹۷		۳۷۱				

فصل هفدهم

روابط کار

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات مربوط به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در زمینه ذی‌ربط منظور می‌شود. فصل روابط کار شامل برنامه‌های اجرایی ذیل می‌شود:

- تنظیم و نظارت بر روابط کار
- توسعه کارآفرینی و اشتغال

خروجی‌های برنامه‌های فوق‌زیر به شرح زیر می‌باشد:

◀ برنامه تنظیم و نظارت بر روابط کار:

- کارگاه‌های مشمول قانون کار بازرسی شده
- تقویت تشکل‌های کارگری و کارفرمایی
- بنگاه‌های اقتصادی مشکل‌دار دریافت‌کننده کمک
- کارگر و کارفرمای تحت پوشش برنامه‌های آموزش و ترویج ایمنی و حفاظت فنی
- کارگاه‌های ایمن‌سازی شده
- ضوابط خدمات تنظیم و نظارت بر روابط کار
- ارزیابی مشاغل سخت و زیان‌آور
- رسیدگی به امور متقاضیان بیمه بیکاری
- توسعه سامانه جامع روابط کار
- تعداد پرونده کارگری/کارفرمایی رسیدگی شده در هیئت‌های حل اختلاف

◀ برنامه توسعه کارآفرینی و اشتغال

◀ تدوین ضوابط آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

- نظارت بر طرح کارورزی دانش‌آموختگان
- معرفی کارآفرینان برتر
- تدوین، ظرفیت‌سازی و نظارت بر طرح‌های اشتغال
- توسعه سامانه جامع آمار و اطلاعات بازار کار
- دفاتر کاریابی غیر دولتی نظارت شده
- تدوین ضوابط اشتغال و کارآفرینی
- حمایت از طرح اشتغال فراگیر و خانگی
- ارزیابی و پایش سیاستها و برنامه‌های اشتغال
- توسعه سامانه ناظر برنامه‌های اشتغال کشور
- توسعه سامانه اشتغال اتباع خارجی
- صدور و تمدید کارت کار اتباع خارجی
- حمایت از نیروی کار ایرانی اعزام شده به خارج از کشور

۲- وضعیت فصل در اسناد فرادستی

◀ ۱-۲- شرح وظایف و مأموریت‌ها

◀ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

به استناد قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۱۳۹۰/۴/۸ مجلس شورای اسلامی از ادغام

سه وزارتخانه تعاون، کار و امور اجتماعی و رفاه و تامین اجتماعی، وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی تشکیل و کلیه وظایف و اختیاراتی که طبق قوانین بر عهده وزارتخانه‌ها و وزیران یاد شده بوده است به وزارتخانه جدید و وزیر آن منتقل گردید.

وظایف و ماموریت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به شرح زیر است:

تحقق نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، اعمال نظارت و انجام اقدامات قانونی، تنظیم روابط کار، حل و فصل مسائل و مشکلات جامعه کارگری، حفظ و صیانت از نیروی کار، توسعه بخش تعاونی در اقتصاد کشور و حمایت از اشتغال و کارآفرینی از جمله وظایف اصلی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشد.

۲-۲- سیاست‌های کلی بودجه‌ای

اقتصاد مقاومتی

اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعیین شده برای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی که در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۳۰ شورای اقتصاد به تصویب رسیده است:

اهداف:

۱. ارتقاء قابلیت‌های رقابتی محصولات و خدمات
۲. ارتقاء شاخص‌های سهولت کسب و کار و کارآفرینی
۳. توسعه و زیرساخت‌های مورد نیاز توانمندسازی نیروی کار
۴. جهت‌گیری اقتصاد مبتنی بر منابع به اقتصاد متکی به نوآوری
۵. رفع موانع اداری و تثبیت مقررات کار و تامین اجتماعی
۶. افزایش کارایی نظام جبران خدمات نیروی کار
۷. توسعه سرمایه‌های انسانی و اجتماعی
۸. تکریم نیروی کار و ارتقای فرهنگ کار
۹. تقویت و توسعه کار شایسته و کارآفرینی
۱۰. افزایش انعطاف‌پذیری بازار کار
۱۱. شفاف‌سازی و سالم‌سازی فعالیت‌های اقتصادی در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۱۲. تولید آمار و اطلاعات صحیح و بهنگام در حوزه‌های مرتبط

سیاست‌ها:

۱. ارتقاء سطح مهارتی فارغ التحصیلان دانشگاهی
۲. اصلاح نظام آموزشی متناسب با نیازهای بازار کار
۳. توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در تعاونی‌ها به منظور افزایش سهم تعاون
۴. توانمندسازی مددجویان و زنان سرپرست خانوار
۵. توسعه سرمایه انسانی در زنجیره تولید تا مصرف
۶. منطقی نمودن سهم هزینه نیروی کار در قیمت تمام شده
۷. کاهش هزینه‌های سربار در فرآیند تولید
۸. توسعه مهارت، دانش و انگیزه نیروی کار
۹. تسهیل دسترسی به سرمایه و فناوری مناسب

۱۰. اصلاح نظام آموزش فنی و حرفه‌ای در راستای بهبود کارکردها
۱۱. دسترسی مناسب به اطلاعات مهارتی و توسعه خدمات مشاوره‌ای
۱۲. پایدارسازی کسب و کارهای خرد
۱۳. تقویت فرهنگ کار، تعاون و کارآفرینی
۱۴. بازنگری مقررات و رویه‌های مرتبط با فعالیت‌ها با رویکرد شفاف سازی و تولید آمار و اطلاعات به موقع و دسترسی آزاد به اطلاعات

اهداف و سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

- تامین شرایط و فعال سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت های اقتصادی، تسهیل و تشویق همکاری های جمعی و تاکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم درآمد و متوسط
- محور قرار دادن رشد بهره وری در اقتصاد، تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت پذیری، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و به کارگیری ظرفیت و قابلیت های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور
- سهم بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، به ویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.

۱- اهداف

- ارتقای توانایی مناطق در ایجاد سطوحی قابل قبول از اشتغال و درآمد. افزایش سهم بازار، سود دهی، تولید داخلی با ارزش افزوده بالا و انعطاف پذیری مناطق در برابر انواع تهدیدات محیطی خارجی
- ارتقای شاخص‌های سهولت کسب و کار و کارآفرینی
- توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز توانمندسازی نیروی کار
- افزایش کارایی نظام جبران خدمات نیروی کار
- تکریم کار و ارتقای فرهنگ کار
- تقویت و توسعه کار شایسته و کارآفرینی
- افزایش انعطاف پذیری بازار کار

۲- سیاست‌ها

- ارتقای ظرفیت سرمایه انسانی استان‌ها
- توانمندسازی عامل کار
- منطقی نمودن سهم هزینه نیروی کار در قیمت تمام شده
- پایدارسازی کسب و کارهای جزء
- تقویت فرهنگ کار، تعاون و کارآفرینی

۳- برنامه‌های عملیاتی

- بهبود نظام جذب و نگهداشت نیروی انسانی
- ایجاد مراکز رشد آموزش‌های فناوری‌های راهبردی نوین در مراکز فنی و حرفه‌ای
- ترویج فرهنگ بهره‌وری و اخلاق کار

- اصلاح ساختار بازار کار به ویژه از طریق ایجاد ارتباط بین بهره‌وری و دستمزد
- بازنگری استانداردهای آموزش فنی و حرفه‌ای متناسب با نیازهای بازار کار
- توسعه دوره‌های آموزشی ضمن کار
- ساماندهی اشتغال اتباع خارجی
- کاهش هزینه‌های غیرمستقیم نیروی کار در واحدهای اقتصادی
- ارزیابی دوره‌ای توان مهارتی و بازآموزی شاغلان اقتصادی
- به روز نمودن محتوی و فناوری آموزش‌های مهارتی
- مشارکت تشکل‌های کارگری، کارفرمایی، کارآفرینی و تعاونی نسبت به تغییر مقررات

۳- تصویر کلان فصل

مهمترین اقدامات انجام شده در سال ادوم اجرای برنامه ششم توسعه:

۱- یکی از شاخص‌هایی که به منظور ارزیابی حوادث ناشی از کار مورد استفاده قرار می‌گیرد، شاخص "حوادث ناشی از کار به ازاء یکصد هزار نفر کارگر" میباشد و به منظور محاسبه این شاخص، از تعداد حوادث ناشی از کار با احتساب تعداد کارگران استفاده گردیده و نرخ به ازاء ۱۰۰ هزار نفر محاسبه می‌گردد. با عنایت به اینکه یکی از برنامه‌های اجرایی، کنترل و کاهش حوادث ناشی از کار می‌باشد. لذا به منظور ارزیابی این برنامه از شاخص مذکور استفاده گردیده است و با توجه به محاسبات انجام شده بر حسب تعداد حوادث ناشی از کار با احتساب تعداد کارگران رقم پیش بینی شاخص مذکور ۷۶ برای سال ۹۷ می‌باشد که با توجه به برنامه پیش بینی شده، عملکرد سال ۹۷ به طور کامل محقق گردیده است.

۲- نظارت بر تهیه و اجرای طرح‌های طبقه بندی مشاغل

- پیش بینی سال ۹۷ به میزان ۳۱۸ مورد بوده است و عملکرد یکساله تا پایان سال ۹۷ تعداد ۳۲۳ طرح طبقه بندی انجام شد.

۳- افزایش متوسط ۶ درصدی سالانه بیمه بیکاری

از آنجائیکه افزایش/کاهش تعداد مقرری بگیران بیمه بیکاری می‌تواند در تحلیل عملکرد مثبت تلقی شود یعنی افزایش آن نشان دهنده گسترش پوشش حمایت‌های بیمه بیکاری و کاهش آن به معنی وضعیت خوب اشتغال و کاهش بیکاری کارگران است. بنابر این در هر دو صورت می‌توان آن را مطلوب تفسیر کرد. لذا تعداد مقرری بگیران بیمه بیکاری در سال ۹۷ در مقایسه با ۹۶ به میزان ۱۸/۵ درصد افزایش داشته است.

۴- افزایش ۷ درصدی معرفی به آموزش فنی و حرفه‌ای مقرری بگیران بیمه بیکاری جهت توانمند سازی تعداد آموزش برای اشتغال مقرری بگیران

در سال ۹۷ تعداد آموزش دیدگان به میزان ۲۸۴۵۱ نفر بوده است

نکته: - لازم به ذکر است که منابع بیمه بیکاری از محل ۳٪ حق بیمه بیکاری است که به استناد ماده ۵ قانون بیمه بیکاری کلاً توسط کارفرما تامین و پرداخت می‌شود. لذا از محل اعتبارات یا تملک دارایی نبوده است.

۴- برنامه اشتغال فراگیر و اشتغال روستایی و عشایری

در سال‌های اخیر موضوع اشتغال چه از بعد ایجاد فرصت‌های شغلی و چه از بعد صیانت از اشتغال موجود، یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاری در اقتصاد ایران شده است. از یک سو، اقتصاد ایران با گروه عظیمی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی (به‌عنوان ورودی‌های بالقوه جدید به بازار کار) مواجه می‌باشد که ایجاد فرصت‌های شغلی برای آن‌ها هم مهم و هم برای اقتصاد کشور پرهزینه (هزینه ایجاد هر فرصت شغلی) است. از سوی دیگر، بیش از ۲۳.۸ میلیون نیروی انسانی شاغل در کشور وجود دارد که بیش از ۸۰ درصد آن‌ها در بخش‌های خصوصی و تعاونی فعال هستند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای تحرک بخشی در بازار کار برای ایجاد فرصت‌های شغلی به خصوص برای جوانان و فارغ‌التحصیلان

دانشگاهی، برنامه‌ها و راه‌کارهای معطوف به اشتغال را با همکاری دستگاه‌های اجرایی ملی تهیه نموده است. این برنامه‌ها و راه‌کارها در قالب "برنامه اشتغال فراگیر" و "اجرای قانون اشتغال روستایی و عشایری" توسط متقاضیان بخش‌های خصوصی و تعاونی پس از ابلاغ در ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی و مجلس شورای اسلامی با تهیه آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و شیوه نامه‌های مربوطه و با تقسیم کار دستگاهی با رویکردهای مؤثر و هدفمند در هر دو طرف عرضه و تقاضای بازارکار عملیاتی شده و در سطوح ملی و استانی در مرحله اجراست.

محورهای اساسی اقدامات انجام شده در راستای تحقق یافتن برنامه اشتغال فراگیر و اشتغال روستایی و عشایری به شرح ذیل می‌باشد:

- تدوین و ابلاغ استانی دستورالعمل‌ها و شیوه نامه‌های اجرایی هر یک از اقدامات و برنامه‌های مربوطه؛
- هماهنگی با دستگاه‌های بخشی برای تهیه و ارسال برنامه اجرایی بخش مربوطه مشتمل بر برش استانی برای مناطق روستایی و عشایری، پیش‌بینی بازار مناسب محصولات، نیازسنجی برای آموزش، ترتیبات نهادی برای ایجاد و توسعه کسب‌وکار و نظارت عملیاتی منطبق با رسته فعالیت‌های اقتصادی اولویت‌دار؛
- انجام مداخلات سیاستی در بازار کار و توسعه نهادی و ظرفیت‌سازی شامل طرح کاج (طرح کارانه اشتغال جوانان) مشتمل بر طرح‌های مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی، طرح کارورزی دانش‌آموختگان و طرح مشوق‌های کارفرمایی؛
- اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری در مناطق روستایی و عشایری و شناسایی روستاهای کانونی و اثرگذار و پیش‌برنده سایر روستاهای هم-جوار (برای انجام مداخلات توسعه‌ای)؛
- اجرای طرح‌های کارآفرینی، حرفه‌آموزی و ارتقای مستمر شایستگی‌های شاغلین، توانمندسازی و اشتغال‌پذیری و اشتغال‌زایی نیروی کار جوان و تحصیل‌کرده و فعال‌سازی کلیه استان‌های کشور در پش‌برد برنامه اشتغال فراگیر.
- اجرای طرح‌ها و کسب و کارهای اشتغال خرد و حمایتی؛

مهم‌ترین عملکرد و دستاوردهای برنامه‌ها و راه‌کارهای اشاره شده به شرح ذیل می‌باشد:

- طراحی و راه‌اندازی سامانه "کارا" برای ثبت اطلاعات متقاضیان طرح‌های رسته‌های منتخب کسب و کار ذیل برنامه اشتغال روستایی و عشایری و فراهم نمودن امکان دسترسی برای دستگاه‌های اجرایی استان، شهرستان‌ها و موسسات عامل؛
- ثبت اطلاعات متقاضیان در مناطق هدف در سامانه "کارا" هم‌زمان با ارایه راهنمایی و مشاوره؛
- تعیین رسته‌های منتخب کسب و کار مناطق روستایی و عشایری برای ۳۱ استان کشور و شروع مطالعه کسب و کار و اشتغال برخی روستاهای منتخب کشور (به‌عنوان روستاهای کانونی و پیش‌برنده سایر روستاهای هم‌جوار)؛
- انجام مطالعه اولیه برای پیاده‌سازی برنامه‌های توسعه کسب‌وکار و اشتغال در مناطق روستایی و عشایری در قالب نوع مداخلات، انتخاب نهاد توسعه‌ای و تسهیل‌گر (در روستاهای منتخب) و تعیین رسته‌های اولویت‌دار مناطق روستایی و عشایری برای استان‌ها و شهرستان‌ها و بارگذاری آن در سامانه "کارا"؛
- ثبت حدود ۶۲ هزار طرح در قالب اجرای برنامه اشتغال فراگیر (موضوع پرداخت تسهیلات) توسط متقاضیان بخش‌های خصوصی و تعاونی در ۳۱ استان کشور که حدود ۲۴۰۱ هزار طرح (به ارزش ۳۸۲ هزار میلیارد ریال) در دستگاه اجرایی تایید و به کمیته فنی استان‌ها ارسال شده است که از این تعداد، بیش از ۱۳/۶ هزار طرح (به ارزش ۱۱۴ هزار میلیارد ریال) با برآورد ایجاد اشتغال بیش از ۱۳۰ هزار نفر در کمیته فنی استان‌ها تایید و به موسسات عامل ارسال شده است و در نهایت ۴۴۴۶ طرح از مجموع طرح‌های ارسالی به بانک (به ارزش ۲۰۱ هزار میلیارد ریال) منجر به عقد قرارداد دربانک‌های عامل شده است و حدود ۳۲ هزار شغل جدید با اجرای طرح‌های قرارداد منعقد شده، ایجاد و یا با اتمام دوره ساخت طرح (با بهره‌برداری رسیدن طرح) ایجاد می‌گردد.
- ثبت حدود ۱۷۱ هزار طرح در قالب اجرای قانون اشتغال روستایی و عشایری توسط متقاضیان بخش‌های خصوصی و تعاونی در ۳۱ استان کشور که بیش از ۱۳۹ هزار طرح (به ارزش ۲۵۴ هزار میلیارد ریال) در دستگاه اجرایی مصوب و به کمیته فنی استان‌ها ارسال شده است که از این تعداد، بیش از ۱۳۶ هزار طرح (به ارزش ۱۷۸ هزار میلیارد ریال) با برآورد ایجاد اشتغال بیش از ۳۷۴ هزار نفر در کمیته فنی

استان‌ها بررسی، تایید و به موسسات عامل ارسال شده است. از این تعداد طرح نیز بیش از ۶۵ هزار طرح (به ارزش ۷۵ هزار میلیارد ریال) مورد تصویب بانک‌های عامل قرار گرفته است و انتظار بر آن است با اجرای طرح‌های منعقد شده با بانک و به بهره‌برداری رسیده بیش از ۱۵۷ هزار فرصت جدید شغلی ایجاد گردد.

- اتصال به بازار و اخذ سفارش از ۴ برند بین‌المللی در کشورهای ترکیه، کانادا و ایتالیا برای واحدهای تولیدی کفش و پوشاک بدون کمک مالی دولتی و عقد قرارداد تولید پوشاک در ایران به میزان ۲۰ میلیون یورو و صادرات کلیه محصولات تحت برندهای معتبر بین‌المللی؛
- ایجاد بیش از ۳۰ شرکت جدید در صنعت فناوری اطلاعات (ICT) از طریق اتصال شرکت‌های بزرگ سطح ملی به شرکتهای نوپای استانی و ایجاد بیش از ۶۰۰۰ فرصت شغلی جدید در استانهای مازندران، خراسان رضوی، کردستان، یزد، فارس؛
- ایجاد اولین شرکت تولید انیمیشن در استان کردستان و ایجاد نهاد تخصصی اتصال به بازارهای بین‌المللی در حوزه پوشاک و فناوری اطلاعات در کشور؛
- ثبت نام حدود ۱۴۳ هزار نفر واجد شرایط طرح کارورزی و بیش از ۲۶ هزار واحد اقتصادی خصوصی و تعاونی (به‌عنوان واحدهای پذیرنده) در سامانه کارورزی و در نهایت و صدور مجوز پذیرش کارورز نزدیک به ۱۲ هزار واحد پذیرنده و پذیرش بیش از ۱۸ هزار کارورز؛
- مقدمات مشوق‌های بیمه کارفرمایی هم به عنوان مکمل طرح کارورزی و اشتغال جوانان کاملاً فراهم شده و منابع مالی مورد نیاز نیز تامین شده است که کارورزان از هر زمانی که شاغل می‌شوند و سایر جوانان تحصیل کرده شغل اولی مشمول این طرح شده است؛
- ثبت نام و شرکت در دوره مهارت آموزی بیش از ۴۴ هزار مهارت آموز در محیط کار واقعی با استفاده از ظرفیت بیش از ۱۲۰۴ هزار کارگاه فعال اقتصادی به عنوان واحدهای پذیرنده؛
- ایجاد مجمع خیرین اشتغال کشور برای اولین بار و دریافت بین از ۸۰۰ میلیون تومان کمک بلاعوض از خیرین به پروژه های مردمی ایجاد شده در طرح تکاپو؛

- اقدامات مرتبط با روستاهای کانونی (بخش دوم دستورالعمل اجرایی؛ در خصوص برنامه‌ها و مداخلات نهادی)

در ارتباط با ماده ۵ از بخش دوم دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی موضوع انجام اقدامات لازم جهت پیاده‌سازی برنامه‌های اشتغال روستایی توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با همکاری معاونت توسعه روستایی و عشایری و دستگاه‌های اجرایی مربوطه یا نهادهای توسعه‌ای اقدامات ذیل انجام شده است:

فاز اول:

در فاز اول براساس مراحل زیر ضمن شناسایی خطوط کلی مزیت مناطق روستایی شهرستان‌های کشور براساس رسته‌های کسب و کار، روستاهای هدف برنامه اشتغال‌زایی تعیین و در سامانه "کارا" بارگذاری گردید:

- اطلس شاخص‌های اقتصادی اجتماعی و زیربنایی مناطق روستایی کشور به تفکیک شهرستان تهیه شده است؛
- سهم رقابتی (Shift Share) و ضریب مکانی (LQ) مناطق روستایی شهرستان‌ها محاسبه شده است؛
- روستای هدف برنامه اشتغال‌زایی (توزیع روستاها در هرگونه؛ گونه اول: ۱۱۵۰، گونه دوم: ۱۳۴۸، گونه سوم: ۱۳۱۳، گونه چهارم: ۱۱۴۴ روستا) برحسب شاخص‌های اقتصادی و سطح برخورداری کلی از زیر ساخت‌ها و خدمات انتخاب شده است؛
- ۱۵۴۴ روستای مرزی هدف برنامه و ۲۸۲ روستای هدف برنامه در شهرستان‌های بحرانی انتخاب شده است؛
- با توجه به فرایند انجام این فاز هزینه‌ای مترتب بر اجرای این بند از دستورالعمل خواهد شد که با توجه به برون سپاری صورت گرفته برای این وزارتخانه تعهد ایجاد نموده است؛

فاز دوم:

- در این فاز برای تدقیق و دریافت اطلاعات مورد نیاز تحلیل رسته‌های کسب و کار در یکایک روستاهای شناسایی شده در فاز اول، لازم است اقدامات زیر صورت پذیرد:

- طراحی موضوعی طرح آمارگیری؛
- برداشت میدانی اطلاعات؛
- شناخت روستاهای هدف برنامه گونه اول (۱۵۰ روستا) (وضع زیست محیطی، فضای-کالبدی، اجتماعی-اقتصادی)؛
- تحلیل روستاهای هدف برنامه (وضع زیست محیطی، فضای-کالبدی، اجتماعی-اقتصادی)؛
- تطبیق و تدقیق فعالیت‌های دارای مزیت نسبی در روستاهای هدف برنامه؛
- شناخت پتانسیل‌های فعالیت‌های جدید اقتصادی؛
- تهیه نقشه‌های گونه‌های روستایی در سطح استان به تفکیک شهرستان، بخش و دهستان؛
- راه اندازی و استقرار اطلس روستاهای هدف برنامه.

فاز سوم:

- شناسایی و انتخاب نهادهای توسعه‌ای و تسهیلاتگر؛
- برگزاری نشست‌های مشترک با برخی از نهادهای توسعه (به‌خصوص نهادهای عمومی غیردولتی)؛ و نحوه استفاده از ظرفیت‌های این نهادها در انجام مداخلات توسعه در مناطق روستایی و عشایری کانونی؛
- آموزش و توانمندسازی تسهیلاتگران از طریق نهادهای توسعه؛
- عملیاتی نمودن موضوع مداخلات توسعه در مناطق روستایی و عشایری کانونی.

- اجرای طرح تامین مالی خرد با رویکرد بانکداری پیوندی

این طرح از سال ۱۳۸۲ آغاز و پس از آن با منابع تسهیلاتی بانک کشاورزی و عاملیت اجرای مؤسسه توسعه خدمات مالی خرد (تاک) و همکاری سازمان بهزیستی در حال اجراست طرح مذکور با هدف دسترسی اقشار ضعیف و کم‌درآمد به تسهیلات بانکی (با نرخ‌های متعارف کارمزد) برای ایجاد و توسعه کسب و کارهای خرد و همچنین توانمندسازی و بهبود معیشت افراد کمتر برخوردار و محروم، به‌ویژه زنان و جوانان در تعریف و اجرا شده است. برخی از اهداف قابل اشاره در این طرح شامل موارد زیر است:

- توسعه و گسترش کسب و کارهای خرد در روستاها؛
- بهبود وضعیت معیشت افراد عضو گروه‌های خودیار، متشکل از افراد کم درآمد و آسیب پذیر؛
- توانمندسازی قشر زنان و جوانان روستایی از جمله زنان سرپرست خانوار و خود سرپرست؛

در این برنامه، تأمین اعتبارات خرد توسط بانک یا بانک‌های عامل و بدون درخواست وثیقه و ضامن از متقاضی، تجهیز پس‌اندازها، تسهیل دستیابی به بیمه‌های خرد و از همه مهمتر ایجاد گروه‌های واسط بین بانک عامل و افراد متقاضی شغل، از جمله چهار رکن اساسی به‌شمار می‌آیند. روش اجرای طرح بر پایه کمک به تشکیل مؤسسه‌های اجتماع محور محلی خودگردان (واسط بین بانک عامل و افراد متقاضی شغل) توانمندسازی افراد در قالب گروه‌هایی به نام گروه‌های خودیار محلی و پیوند نظام‌مند آن‌ها با سیستم بانکی با پشتوانه سرمایه اجتماعی گروه‌ها استوار شده است. این برنامه به‌صورت یک ابزار مؤثر می‌تواند مکمل سایر سیاست‌ها و تمهیدات و در جهت ارائه آموزش منطبق با توانمندی و پتانسیل افراد و در نتیجه ایجاد و یا توسعه اشتغال، به‌ویژه در حوزه زنان روستایی باشد.

از ابتدای اجرای برنامه تا پایان سال ۱۳۹۷ تعداد ۳۶۴۲ گروه خودیار در ۲۱ استان هدف برنامه تشکیل شده که شامل ۵۹۴۵۲ نفر عضو می‌باشند. با توجه به اینکه حدود ۹۳ درصد اعضاء را زنان تشکیل می‌دهند، که به‌طور خودجوش به برنامه پیوسته‌اند، برنامه هم به کاهش فقر و بهبود معیشت کمک می‌کند و هم از آسیب‌پذیری گروه هدف می‌کاهد.

روند کار بدین صورت است که اعضای گروه‌ها پس از برگزاری جلسات مقدماتی، مهارت‌هایی نظیر پس انداز کردن و حسابداری ساده را فرا می‌گیرند و بدین ترتیب گروه وارد مرحله‌ای می‌شود که به آن "بانک‌پذیری" می‌گویند که در واقع گروه آمادگی اخذ وام از بانک را پیدا می‌کند. براین اساس اولاً به نوعی فرآیند کاری بانک کاهش می‌یابد زیرا مثلاً به جای ۲۰ پرونده، یک پرونده مربوط به گروه را بررسی می‌کند. دوماً این تسهیلات نیاز به وثیقه و ضامن ندارد زیرا مخاطب بانک به‌جای یک فرد، یک گروه خواهد بود و درواقع سرمایه اجتماعی گروه جایگزین وثیقه‌های رایج بانکی می‌-

شود که این خود به نوعی تسهیل در امر اعطای تسهیلات به اقشاری می‌باشد که با شرایط معمولی بانکی، به دلیل عدم توانایی در تهیه وثیقه، به تسهیلات دسترسی ندارند.

- بانک کشاورزی تاکنون بیش از ۹۳۸ میلیارد ریال تسهیلات خرد به گروه‌های خودیار، بدون وثیقه و ضمانت‌های معمول و تنها با اتکا به سرمایه اجتماعی گروه‌ها، (که در واقع مهم‌ترین مشخصه این طرح می‌باشد) پرداخت نموده است.
- با توجه به سرانه وام‌ها، اعتبارات دریافتی اغلب برای ایجاد اشتغال‌های بسیار کوچک، بنگاه‌های خرد و شغل‌های خانگی صرف شده است. به این دلیل اثرات برنامه را در این راستا باید فعالیت‌های درآمدزا و بهبود معیشت خواند که به تقویت بودجه و ارتقاء سطح رفاه خانوار و رهایی آن از فقر شدید کمک کرده و یا از سقوط خانوارهای کم درآمد به زیر خط فقر جلوگیری نموده است؛
- بدین ترتیب بانکداری پیوندی ابزاری مناسب برای بهزیستی و بانک کشاورزی فراهم کرده است که ضمن ایجاد فعالیت‌های درآمدزا و کمک به تنوع اقتصاد روستاها، کمک موثری نیز به برنامه ملی برای کاهش فقر روستایی بنمایند.

◀ طرح کارورزی دانش آموختگان دانشگاهی

- تدوین دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش آموختگان با هدف گذراندن دوره کوتاه مدت آموزش مهارتی دانش آموخته دانشگاهی شغل اولی در واحدهای پذیرنده و ابلاغ توسط وزارت‌خانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و کشور به کلیه استانداری‌های کشور و فعال‌سازی کلیه استان‌های کشور برای پیاده‌سازی و اجرای طرح؛ به عنوان سیاستی پویا و کارآمد به عنوان یکی از طرح‌های ذیل طرح کاج (کارانه اشتغال جوانان) که نتایج آن عبارت از:
- طراحی و توسعه سامانه کارورزی به صورت فراگیر در سطح ۳۱ استان کشور با هدف تسهیل ثبت نام متقاضیان دوره کارورزی و واحدهای پذیرنده و نظارت موثر و شفاف‌تر؛
  - ثبت نام بیش از ۱۴۲ هزار نفر واجد شرایط طرح کارورزی در سامانه کارورزی؛
  - ثبت نام بیش از ۲۶ هزار واحد اقتصادی خصوصی و تعاونی (به عنوان واحدهای پذیرنده) برای مشارکت در طرح کارورزی؛
  - ارزیابی شرایط واحدها و صدور مجوز پذیرش کارورز تاکنون نزدیک به ۱۲ هزار واحد پذیرنده و پذیرش بیش از ۱۸ هزار کارورز.

◀ طرح کارورزی دانش آموختگان

تعداد قراردادهای منعقد شده با کارورزان	تعداد مجوزهای صادره توسط فنی و حرفه‌ای	تعداد ثبت نام‌شدگان به عنوان متقاضی واحد پذیرنده	تعداد ثبت نام‌شدگان متقاضی کارورزی واجد شرایط	تعداد ثبت نام‌شدگان به عنوان متقاضی کارورزی	سهمیه ابلاغی تعیین شده مطابق دستورالعمل ابلاغی برای کل کشور
۱۸۲۱۰	۱۱۹۸۵	۲۶۲۲۴	۱۴۲۹۶۸	۳۷۰۶۵۶	۱۳۵۰۰۰

شایان ذکر است در ابتدای اجرای طرح کارورزی دانش آموختگان در سال ۱۳۹۵، سامانه طرح کارورزی دانش آموختگان راه اندازی و تا حدودی گزارش‌گیری‌های مربوط به طرح توسط این سامانه صورت می‌پذیرفت، اما به دلیل وجود اشکالات و عدم تکمیل سامانه مذکور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در سال ۱۳۹۷ مبادرت به تکمیل و اصلاح این سامانه نمود که اخیراً سامانه مذکور قابل بهره‌برداری شده (هر چند هنوز برخی اشکالات در آن در حال بررسی و رفع است) و اجرای طرح با این سامانه در حال انجام می‌باشد.

◀ طرح مشوق‌های بیمه کارفرمایی

در راستای ایفای تعهدات مقرر در ماده ۷۱ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مقدمات اجرای طرح مشوق‌های بیمه کارفرمایی ذیل طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج) از سوی وزارت متبوع تدارک دیده شد. اقدامات صورت گرفته در این خصوص را می‌توان به شرح زیر مورد اشاره قرار داد.

- ایفای تکلیف مقرر در تبصره ذیل ماده ۷۱ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه کشور مبنی بر تدوین آیین‌نامه اجرایی برای ماده ۷۱ قانون مذکور جهت برقراری مشوق بیمه کارفرمایی مرتبط با طرح کارورزی دانش آموختگان دانشگاهی.

- تهیه بخش نامه‌های ۱۰۰۰/۹۶/۴۶۸۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۴ در رابطه با اجرای طرح کارورزی و ۱۰۰۰/۹۷/۳۶۸۸ مورخ ۱۳۹۷/۴/۳ در رابطه با اجرای طرح مشوق بیمه کارفرمایی از سوی سازمان تأمین اجتماعی به شعب اجرایی در راستای برقراری مشوق بیمه کارفرمایی موضوع طرح‌های مورد اشاره.

◀ طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی:

- در راستای راهبری اجرای طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی نتایج اقدامات ستادی و اجرایی صورت گرفته به شرح ذیل قابل ذکر می‌باشد:
- انجام پیگیری‌های لازم از سازمان برنامه و بودجه کشور به منظور تأمین اعتبار لازم در خصوص بیمه مسئولیت مدنی مهارت‌آموزان به استناد بند ۱۰-۷ ذیل ماده ۱۰ دستور العمل اجرایی طرح از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور؛
- برگزاری جلسات کمیته راهبری ملی به منظور انجام هماهنگی‌های بین دستگاهی، موضوع ماده ۱۱ دستورالعمل یاد شده؛
- تشکیل "کمیته اجرایی استان" موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل، توسط استان‌ها؛
- اطلاع رسانی به جامعه هدف طرح اعم از کارجویان و بنگاه‌های اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی؛
- ثبت نام از مهارت‌آموزان و مراکز یادگیری توسط ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان‌ها؛
- برگزاری دوره‌های مهارت‌آموزی در استان‌ها.

جدول عملکرد اجرای طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی

عملکرد تجمیعی سال‌های ۹۶ و ۹۷		سال ۱۳۹۷		سال ۱۳۹۶		عنوان
جمع تعداد واحد پذیرنده	جمع تعداد مهارت‌آموز	تعداد واحد پذیرنده	تعداد مهارت‌آموز	تعداد واحد پذیرنده	تعداد مهارت‌آموز	
۱۴.۹۸۳	۸۲.۵۴۲	۸.۴۵۶	۵۷.۳۳۵	۶.۵۲۷	۲۵.۲۰۷	عملکرد

- نتایج بدست آمده از "نظارت حین اجرا" گروه ناظرین وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تشکیل گروه‌های نظارتی در انتهای سال ۹۶ (با صدور ابلاغیه‌های نظارت به گروه ناظرین در دیماه سال ۱۳۹۶) با توجه به شرح وظایف از قبل تعیین شده برای هریک از ناظرین خود شامل: نظارت بر طرح‌های مشمول اشتغال فراگیر و روستایی در مراحل قبل، حین و بعد از نظارت، بازدیدهای موردی از طرح‌های اشتغالزا در استانها، تهیه گزارش‌های مقطعی به دبیرخانه کمیته ملی نظارت، آسیب شناسی و ارائه پیشنهادات متناسب با عملکرد استانها، نسبت به کنترل، هدایت و مدیریت بر اجرای طرح، با همکاری دستگاههای اجرایی بالاخص جهاد کشاورزی در سطح شهرستانها اقدام نمود تا به منظور شناسایی نقاط ضعف و قوت به همراه ارائه راهکارهای لازم جهت بهبود عملکرد و اثر بخشی برنامه اشتغال، ایفای نقش نماید.

لازم بذکر است، این گروه با توجه به رویه‌های نظارتی موجود، درصدد رفع انحراف تسهیلات پرداختی، رفع مشکلات و چالش‌های اجرای برنامه و تحقق اهداف (مانند اولویت دار بودن رسته‌های انتخاب شده با توجه به بازار داخلی و خارجی، هماهنگی دستگاهی و موسسات عامل، نحوه بررسی طرح در کمیته‌های فنی، نحوه اطلاع رسانی به متقاضیان، وحدت رویه بین دستگاهی و موسسات عامل و...) می‌باشد.

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تلاش کرده است طرح‌های اشتغال فراگیر و اشتغال روستایی را بر اساس یک فرآیند درست و کارآمد اجرا نماید. بر همین اساس ایجاد کلینیک‌ها و نهادهای مشاوره‌ای، رسته‌بندی طرح‌ها و برگزاری دوره‌های آموزشی با همکاری سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای برای متقاضیان و کارآفرینان از اهداف اصلی می‌باشد، به طوری که نهادهای ایجاد شده باعث فرآیند بهتر، اجرایی تر و موثرتر در زمینه ایجاد اشتغال می‌شوند.

برای اولین بار در کشور سعی شد بین دستگاه‌های اجرایی، ارتباطی مستمر و موثر به شکل شبکه‌ای جهت تسهیل روند ایجاد اشتغال ایجاد شود و موارد فوق از مزیت‌های طرح‌های اشتغال‌زایی فعلی نسبت به تمامی طرح‌های اشتغال‌زایی گذشته است.

شایان ذکر است به منظور حسن اجرای برنامه اشتغال فراگیر و قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری و تاثیر قطعی اجرای این برنامه ها و حجم عظیم گستردگی این اقدام، این وزارتخانه را بر آن داشت که از دی ماه سال ۹۶ با تشکیل گروه های نظارتی در وزارت متبوع به امر " نظارت بر حین اجرای برنامه" در سطح کشور پرداخته و با هدف شناسایی نقاط ضعف و قوت به همراه ارائه راهکارهای لازم جهت بهبود عملکرد و اثر بخشی برنامه اشتغال، ایفای نقش نماید.

عملکرد صندوق کارآفرینی امید

عنوان اولویت اجرایی	برنامه اجرایی	واحد سنجش	عملکرد سال ۹۶	عملکرد سال ۹۷
اجرای سیاست های فعال بازار کار، مشوق های بیمه ای، ارتقای مهارت و تمرکز بر قابلیت های منطقه ای در رسته های کسب و کار متناسب برای ایجاد اشتغال های انبوه و اجرای برنامه های اشتغال عمومی	طرح توسعه بازار کسب و کارهای روستایی، طرح یک روستا- یک محصول در روستای منتخب	تعداد روستا	۲۰	۳۸
	توسعه ظرفیت گردشگری، بوم گردی، طبیعت گردی و صنایع دستی در مناطق روستایی	تعداد روستا	۲۰	۷۲
	تامین مالی صنعت شیلات، آبی پروری و صید و صیادی	تعداد طرح	۲۰۰	۴۴
	برنامه توسعه روستای بدون بیکار	تعداد روستا	۱۰	۴۷
	طرح اشتغال روستایی و عشایری از محل منابع صندوق توسعه ملی	تعداد و میزان تسهیلات مصوب	-	تعداد ۱۹,۵۱۴ فقره به ارزش ۹۰,۰۱۶ میلیارد ریال
	حمایت از ایده های استارت آپی/ نرم افزاری با همکاری وزارت ICT	تعداد	۶۸	۱۰۶
	حمایت از سمن های جوانان با همکاری وزارت ورزش و جوانان	تعداد طرح	-	۱۰۰

عملکرد آموزش های مهارتی

عنوان اولویت اجرایی	برنامه اجرایی	اقدام	هدف کمی / دستاورد
اجرای سیاست های فعال بازار کار، مشوق های بیمه ای، ارتقای مهارت و تمرکز بر قابلیت های منطقه ای در رسته های کسب و کار متناسب برای ایجاد اشتغال های انبوه و اجرای برنامه های اشتغال عمومی به عنوان مهمترین وظیفه وزارتخانه	حضور در مسابقات جهانی مهارت (ابوظبی-۲۰۱۷)	برنامه ریزی و برگزاری اردو های آمادسازی رقابت کنندگان در سه مرحله تخصصی به منظور حضور در مسابقات جهانی مهارت (ابوظبی-۲۰۱۷)	مرحله اول ۱۸۶ نفر- مرحله دوم ۸۷ نفر- مرحله سوم ۳۴ نفر
	هجدهمین مسابقات ملی مهارت (NSC)	شرکت در مسابقات جهانی مهارت (ابوظبی-۲۰۱۷) در رشته مهارتی	کسب یک طلا - یک برنز - پنج دیپلم افتخار
اجرای برنامه های اشتغال عمومی	مسابقات آزاد مهارت	برنامه ریزی، هدایت، نظارت و برگزاری هدفمند مسابقات آزاد مهارت	در ۵ رشته (پته دوزی در کرمان- لوازم خانگی در اصفهان- تاسیسات هوشمند ساختمان و آرایش و پیرایش در آذربایجان شرقی و جوشکاری در خوزستان)
	کانون نخبگان و کارآفرینان مهارتی	برنامه ریزی جهت شکل گیری رسمی و توسعه کانون نخبگان و کارآفرینان مهارتی در راستای استراتژی ها و اهداف سازمان	
	تهیه استانداردهای آموزش شغل و شایستگی	تهیه استانداردهای آموزش شغل و شایستگی در سال ۱۳۹۶	تعداد ۴۳۲ عنوان تدوین گردیده است.
تهیه استانداردهای آموزش شغل و شایستگی	تهیه استانداردهای آموزش شغل و شایستگی	تهیه استانداردهای آموزش شغل و شایستگی در سال ۱۳۹۷ تا کنون	تعداد ۲۸۱ عنوان تدوین گردیده است.
	تهیه استانداردهای آموزش خاص (طرح ایران و مهارت)	تهیه استانداردهای آموزش خاص (طرح ایران و مهارت)	تعداد ۲۳۷ عنوان تدوین گردیده است.

◀ ۴- هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

فرم شماره (۱): هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی			
عنوان دستگاه مجری: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی			
ردیف	هدفها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	تقویت مدیریت و سیاستگذاری بازار کار و توسعه	افزایش انعطاف پذیری بازار کار ساماندهی اشتغال اتباع خارجی توسعه همکاری های بین المللی	توسعه کارآفرینی و اشتغال
۲	گسترش اشتغال مبتنی بر کار آفرینی	توسعه و ساماندهی اشتغال خارج از کشور توسعه و ترویج فرهنگ کار آفرینی توسعه ی نهاد های حمایتی و پشتیبان از کار آفرینی اصلاح قوانین و مقررات با تاکید بر توسعه ی کار آفرینی	

فرم شماره (۱): هدف ها، راهبردها و برنامه های اجرایی

عنوان دستگاه سیاستگذار: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی			
عنوان دستگاه مجری: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی			
ردیف	هدفها	راهبردها	برنامه های اجرایی
۱	صیانت از نیروی کار با تاکید بر ارتقای بهره وری نیروی کار	تعمیق سه جانبه گرایی و حفظ و نگهداشت نیروی کار و توانمند سازی کارگران، کارفرمایان و شرکای اجتماعی توسعه نظام مدیریت ایمنی، بهداشت کار در سطح کارگاه های مشمول قانون کار	تنظیم و نظارت بر روابط کار

◀ ۵ - منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم (۴) برآورد اعتبارات دستگاه مجری برحسب برنامه های اجرایی																			
مبالغ به میلیون ریال		شماره طبقه بندی دستگاه مجری: ۱-۱۵۴۰۰۰							عنوان دستگاه مجری: وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی										
جمع کل (بودجه عمومی)		اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای							اعتبارات هزینه ای					هدف کمی / پیامد یا نتیجه		دستگاه سیاستگذار/ برنامه اجرایی	شماره طبقه بندی برنامه اجرایی / دستگاه اجرایی		
پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه	پیش بینی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	اولویت اجرای برنامه			مقدار	سنجه عملکرد
			جمع	اختصاصی	عمومی					جمع	اختصاصی	عمومی							
۱۴۲۹۵۶۳	۱۰۷۰۱۲۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۲۹۵۶۳	۱۰۷۰۱۲۷	۰	۰	۹۰۲,۶۱۸	۶۲۱,۴۱۰	۱	۱۱	مورد	نظیم و نظارت بر روابط کار	۱۵۴۰۰۰
		۵۶۹,۵۰۰	۳۷۵,۰۰۰	۰	۳۷۵,۰۰۰	۴۴۰,۰۰۱	۲۴۴,۹۰۵	۱	۵۰۳,۳۷۸	۲۷۰۹۰	۰	۴۵۶,۵۴۸	۳۸۴۶۰۰	۲۴۹۸۸۸	۱	۸	نفر	توسعه خدمات فرهنگی و اجتماعی جامعه کار و تولید	

فرم شماره ۳- برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری بر حسب برنامه و خروجی

عنوان دستگاه مجری: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری:

میلیون ریال

پیش‌بین ی ۱۴۰۰	برآورد ۱۳۹۹													هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی						برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	شماره برنامه/ خروجی						
	جمع			پرداخت‌های انتقالی			سایر هزینه‌ها			اجتناب‌ناپذیر			هزینه‌های پرسنلی			مصوب ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷	بهای تمام شده				سنجه عملکرد					
	عمومی	اختصاصی	جمع کل	عمومی	سایر منابع	اختصاصی	عمومی	سایر منابع	اختصاصی	عمومی	سایر منابع	اختصاصی	عمومی	سایر منابع	اختصاصی			عمومی	برآورد ۱۳۹۹				عملکرد ۱۳۹۸	عملکرد ۱۳۹۷			
۱۴۲۹۵۲	۱۰۷۰۱۲۷	۰	۱۰۷۰۱۲۷	۰	۰	۰	۰	۰	۲۶۲۴	۰	۰	۲۰۴۱۲	۰	۰	۰	۹۰۲۶۱۸	۶۲۱۴۱	۸۰۱۱۷۳۵	۷۸۵۱۷۵۰	۶۰۰۸۹۴۵	۱۳۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	مورد	تنظیم و نظارت بر روابط کار	۱۳۰۸۰۰۱۰۰	
۲۴۶۲۴	۱۹۳۶۳	۰	۱۹۳۶۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۳۰۶	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲۹۰۸۶۶۶۶۶۶۰	۰	۰	۱۵	۰	۰	مورد	ضوابط خدمات تنظیم و نظارت بر روابط کار	۱۳۰۸۰۰۱۰۰۱		
۹۴۷۵۰	۷۰۸۸۶	۰	۷۰۸۸۶	۰	۰	۰	۰	۰	۴۲۵	۰	۰	۱۰۰۰۹۷	۰	۰	۰	۷۸۱۶۴	۵۴۳۱۶	۱۰۱۶۶۸۸۸	۰۷۶۴۵۷۴۴۴	۰۵۲۷۰۶۰۷۸	۶۰۷۵۰	۹۰۳۳۰	۹۰۳۳۰	تشکل	تفویض تشکل‌های کارگری و کارفرمایی	۱۳۰۸۰۰۱۰۰۲	
۲۸۳۸۰	۱۶۷۲۱۹	۰	۱۶۷۲۱۹	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۴۰	۰	۰	۷۰۴۶۲	۰	۰	۰	۲۸۳۵۹	۳۰۸۱۷۸	۰۰۱۰۶۱۳	۰۱۶۹۵۳۷۳۳	۰۱۸۱۹۸۳۸۳	۴۰۷۲۴۲	۱۶۷۲۱۲۵	۱۶۷۰۰۰۰	پرونده	تعداد پرونده کارگری/کارفرمایی رسیدگی شده در هیئت‌های حل اختلاف	۱۳۰۸۰۰۱۰۰۳	
۱۱۸۹۸۵	۱۰۱۱۱۰	۰	۱۰۱۱۱۰	۰	۰	۰	۰	۰	۸۵۰	۰	۰	۱۵۳۵۱	۰	۰	۰	۸۰۹۵۹	۴۴۸۳۳	۳۲۷۰۰۲۲۲۲۲۲	۰	۰	۳۰۰	۰	۰	نفر	رسیدگی به امور متقاضیان بیمه بیکاری	۱۳۰۸۰۰۱۰۰۴	
۱۴۵۴۲۶	۱۱۹۲۲۶	۰	۱۱۹۲۲۶	۰	۰	۰	۰	۰	۴۲۵	۰	۰	۱۵۸۶۳	۰	۰	۰	۵۷۲۰۶	۳۲۶۰۶	۲۰۳۳۶۱۲	۰۰۴۲۹۱۸۳۷	۰۳۵۳۱۲۲۴۵	۴۹۰۰۰	۹۸۰۰۰	۹۸۰۰۰	نفر ساعت	ارزایی مشاغل سخت و زیان آور	۱۳۰۸۰۰۱۰۰۶	
۲۵۰۱۷۲	۳۰۰۰۸۰	۰	۳۰۰۰۸۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۱۴۴۷	۰	۰	۰	۴۴۴۰۰	۰	۰۳۵۰۱	۱۳۵۸۶۴۰۶۹	۰	۸۰۰۰۰۰	۲۹۰۰۰	۲۹۰۰۰	۲۹۰۰۰	نفر	کارگر و کارفرمای تحت پوشش برنامه‌های آموزش و ترویج ایمنی و حفاظت فنی	۱۳۰۸۰۰۱۰۰۹	
۱۶۲۳۲۶	۱۳۱۵۰۸	۰	۱۳۱۵۰۸	۰	۰	۰	۰	۰	۴۴۷	۰	۰	۱۷۲۰۸	۰	۰	۰	۹۱۷۵۹	۵۸۹۲۳	۰۳۳۳۱۱۴	۰۲۰۳۸۶۱۷۳	۰۱۴۵۵۳۵۸۰	۴۴۰۰۰۰	۴۰۵۰۰۰	۴۰۵۰۰۰	کارگاه	کارگاه‌های مشمول قانون کار بازرسی شده	۱۳۰۸۰۰۱۰۱۰	
۱۰۷۰۶۵	۷۹۳۹۰	۰	۷۹۳۹۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۴۵۵	۰	۰	۰	۸۵۹۲۴	۶۱۵۵۴	۱۰۳۳۳۱۶۷	۸۰۸۹۵۳۳۸۱	۵۸۶۳۲۸۵۷۱۴	۰	۶۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۱۰۵۰	بنگاه	بنگاه‌های اقتصادی مشکل دار دریافت کننده کمک	۱۳۰۸۰۰۱۰۱۱	
۱۰۷۰۶۵	۷۹۳۹۰	۰	۷۹۳۹۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۹۴۵۵	۰	۰	۰	۹۷۰۰۰	۰	۷۹۳۹۰	۹۷۰۰۰	۰	۱	۱	۰	۰	سالمانه کار	توسعه سامانه جامع روابط کار	۱۳۰۸۰۰۱۰۱۴	
۱۴۳۲۰۰	۱۰۱۸۸۵	۰	۱۰۱۸۸۵	۰	۰	۰	۰	۰	۴۷	۰	۰	۱۲۳۳۱۸	۰	۰	۰	۸۳۳۲۹	۵۹۸۵۱	۶۷۰۹۲۳۳۳۳۳۳	۴۴۰۴۲۰۳۲	۲۰۹۷۵۹۸۳۳	۱۵۰۰	۱۸۷۰۰	۱۸۷۰۰	کارگاه	کارگاه‌های ایمن سازی شده	۱۳۰۸۰۰۱۰۱۵	
۵۹۱۸۶۱	۲۷۰۹۰	۰	۲۷۰۹۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۷۰۹۰	۰	۰	۱۱۹۲۳۱۸	۰	۰	۰	۳۵۱۱۰۷	۳۸۲۶۰۰	۳۴۹۸۸۸	۰۳۳۰۳۹۱	۰۱۹۴۱۱۵۸۸	۰۱۷۱۰۷۳۷۷	۲۱۵۹۹۴۰	۱۶۰۰۳۰۰	۱۴۴۳۰۰۰	مورد	توسعه خدمات فرهنگی و اجتماعی جامعه کار و تولید	۱۹۰۳۰۲۶۰۰۰
۵۶۶۱۹	۲۸۹۷	۰	۲۸۹۷	۰	۰	۰	۰	۰	۲۸۹۷	۰	۰	۱۳۱۷۴	۰	۰	۰	۳۳۸۵۰	۹۷۱۹۳	۵۶۰۶۱	۱۰۷۷۷۱۷۹	۴۰۹۲۳۱۵۰	۵۰۱۵۶۱	۲۸۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	نفر	کارگران برخوردار از	۱۹۰۳۰۲۶۰۰۵
۱۰۹۶۰۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۷۰۱۵	۰	۰	۰	۷۲۲۱۲	۱۲۰۰۰	۴۰۰۰۰	۰۰۹۱۳۲۷	۰	۰	۱۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	نفر	کارگران بهره‌مند از	۱۹۰۳۰۲۶۰۰۷	
۱۳۳۳۳۶	۳۳۶۹	۰	۳۳۶۹	۰	۰	۰	۰	۰	۳۳۶۹	۰	۰	۴۲۳۶۴	۰	۰	۰	۶۲۰۴۶	۳۸۳۷۸	۱۲۹۴۰	۱۰۰۷۹۵۹۰	۰۳۳۴۵۰	۰	۱۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۰	نفر	کارگران تحت پوشش	۱۹۰۳۰۲۶۰۰۹
۱۳۱۰۶۹	۵۳۳۱	۰	۵۳۳۱	۰	۰	۰	۰	۰	۵۳۳۱	۰	۰	۱۳۰۲۹	۰	۰	۰	۸۶۴۴۳	۹۷۲۱۱	۷۲۶۴۴	۰۰۰۸۹۲۱۱	۰۰۷۰۱۶۴	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	نفر	کارگران برخوردار از	۱۹۰۳۰۲۶۰۱۱	
۴۰۵۴۴	۳۵۸۶۶	۰	۳۵۸۶۶	۰	۰	۰	۰	۰	۵۸۸۴	۰	۰	۹۱۲۴	۰	۰	۰	۲۰۰۸۴۹	۵۵۵۶۰	۵۲۸۲۷	۸۱۰۵۱۲۳۲۶	۱۵۵۲۰	۰	۴۴۰	۳۰۰	۰	نفر ساعت	توانمند سازی کارگران معلول	۱۹۰۳۰۲۶۰۱۲
۲۷۸۰۹	۳۳۱۰۹	۰	۳۳۱۰۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۵۲۷	۰	۰	۰	۱۸۵۷۲	۱۱۰۵۸	۲۷۸۵	۴۶۳۱۸۰	۲۰۷۶۴۵	۰	۵۰۰	۴۰۰۰	۰	نفر	کارگران تحت پوشش برنامه‌های نظام ارتقاء سلامت روان	۱۹۰۳۰۲۶۰۱۳	
۳۵۵۰۷	۳۰۸۰۹	۰	۳۰۸۰۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲۳۲۷	۰	۰	۰	۱۸۵۷۲	۹۷۰۰	۷۵۸۵	۵۰۱۲۴۸۳۳	۱۶۱۶۶۶۶۶۶۷	۱۰۵۱۷۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰	۵۰۰۰	نفر	کارگران تحت پوشش خدمات خانه‌های بهداشت کارگری	۱۹۰۳۰۲۶۰۱۴	
۶۷۲۵۳	۵۴۸۱۱	۰	۵۴۸۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۹۸۰۹	۰	۰	۷۴۲۹	۰	۰	۰	۳۷۵۴۳	۳۳۵۰۰	۳۹۰۴۶	۲۰۱۹۲۴۴۰	۱۶۱۶۶۶۶۶۶۷	۱۰۳۰۹۶۲۴۶	۲۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	۲۷۰۰۰	نفر	معرفی کارگران نمونه	۱۹۰۳۰۲۶۰۱۵

فصل هجدهم

تعاون

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات مربوط به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در زمینه ذی ربط منظور می‌شود. فصل تعاون شامل برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها می‌شود که در قالب آن خروجی‌های زیر انجام می‌گیرد:

- تدوین ضوابط خدمات حوزه تعاون
- پایش و ارزیابی خدمات حوزه تعاون
- ایجاد و حمایت از مراکز نوآوری و توسعه تعاون
- تشکیل و توسعه تعاونی‌های فراگیر ملی و سهامی عام
- ایجاد و گسترش اتحادیه‌های تعاونی تخصصی
- توسعه سامانه جامع و هوشمند بخش تعاون
- تشکیل و توسعه تعاونی‌های سه دهک اول درآمدی جامعه
- تعاونی‌های فرش دستباف حمایت شده
- معرفی الگوهای برتر تعاونی
- همکاری‌های بین‌المللی در حوزه تعاون
- گزارش حسابرسی تعاونیها
- تدوین ضوابط و نظارت بر تعاونی‌ها
- ترویج و بازسازی برند تعاون
- ایجاد، نوسازی و استاندارد سازی تعاونیها
- ترویج و نشر برنامه‌ها و روش‌های تعاونی
- حمایت از حضور تعاونی‌ها در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و حضور در هیات‌های تجاری

۲- وضعیت فصل در اسناد فرادستی

۲-۱- شرح وظایف و مأموریت‌ها

به استناد قانون تشکیل دو وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت مصوب ۱۳۹۰/۴/۸ مجلس شورای اسلامی از ادغام سه وزارتخانه تعاون، کار و امور اجتماعی و رفاه و تامین اجتماعی، وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی تشکیل و کلیه وظایف و اختیاراتی که طبق قوانین بر عهده وزارتخانه‌ها و وزیران یاد شده بود، به وزارتخانه جدید و وزیر آن منتقل گردید.

وظایف و مأموریت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به شرح زیر است:

تحقق نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی، اعمال نظارت و انجام اقدامات قانونی، تنظیم روابط کار، حل و فصل مسائل و مشکلات جامعه کارگری، حفظ و صیانت از نیروی کار، توسعه بخش تعاونی در اقتصاد کشور و حمایت از اشتغال و کارآفرینی از جمله وظایف اصلی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشد.

۲-۲- سیاست‌های کلی تعاون

اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعیین شده برای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی که در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۴/۳۰ شورای اقتصاد یه

تصویب رسیده است، به شرح زیر می‌باشد

اهداف:

- ارتقاء قابلیت‌های رقابتی محصولات و خدمات

- ارتقاء شاخص‌های سهولت کسب و کار و کارآفرینی
- توسعه و زیرساخت‌های مورد نیاز توانمندسازی نیروی کار
- جهت‌گیری اقتصاد مبتنی بر منابع به اقتصاد متکی به نوآوری
- رفع موانع اداری و تثبیت مقررات کار و تامین اجتماعی
- افزایش کارایی نظام جبران خدمات نیروی کار
- توسعه سرمایه‌های انسانی و اجتماعی
- تکریم نیروی کار و ارتقای فرهنگ کار
- تقویت و توسعه کار شایسته و کارآفرینی
- افزایش انعطاف‌پذیری بازار کار
- شفاف‌سازی و سالم‌سازی فعالیت‌های اقتصادی در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- تولید آمار و اطلاعات صحیح و بهنگام در حوزه‌های مرتبط

سیاست‌ها:

- ارتقاء سطح مهارتی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی
- اصلاح نظام آموزشی متناسب با نیازهای بازار کار
- توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در تعاونی‌ها به منظور افزایش سهم تعاون
- توانمندسازی مددجویان و زنان سرپرست خانوار
- توسعه سرمایه انسانی در زنجیره تولید تا مصرف
- منطقی نمودن سهم هزینه نیروی کار در قیمت تمام شده
- کاهش هزینه‌های سربار در فرآیند تولید
- توسعه مهارت، دانش و انگیزه نیروی کار
- تسهیل در دسترسی به سرمایه و فناوری مناسب
- اصلاح نظام آموزش فنی و حرفه‌ای در راستای بهبود کارکردها
- دسترسی مناسب به اطلاعات مهارتی و توسعه خدمات مشاوره‌ای
- پایدارسازی کسب و کارهای خرد
- تقویت فرهنگ کار، تعاون و کارآفرینی
- بازنگری مقررات و رویه‌های مرتبط با فعالیت‌ها با رویکرد شفاف‌سازی و تولید آمار و اطلاعات به موقع و دسترسی آزاد به اطلاعات

◀ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

- تدوین سند جامع آموزش‌های عمومی و تخصصی بخش تعاون کشور
- نیازسنجی آموزشی تعاونی‌ها در بخش‌های مختلف
- ارائه آموزش‌های تخصصی تعاونی‌ها با هدف صادرات
- توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برای اتحادیه‌های تعاونی و اتاق‌های تعاون
- تهیه برنامه‌های رسانه‌ای به منظور تقویت فرهنگ کار و تعاون
- توسعه تعاونی‌های دانش بنیان در کشور
- مشارکت تشکل‌های کارگری و کارفرمایی و تعاونی نسبت به تغییر مقررات

۱- اهداف

- شفاف و سالم سازی فعالیت های اقتصادی در حوزه تعاون و رفاه اجتماعی

۲- سیاست ها

- توسعه آموزش های فنی و حرفه ای در تعاونی ها به منظور افزایش سهم تعاون
- تقویت فرهنگ کار، تعاون و کارآفرینی

◀ سیاست های کلی بخش تعاونی

۱. افزایش سهم بخش تعاونی در اقتصاد کشور به ۲۵ درصد تا آخر برنامه پنجساله پنجم
۲. اقدام مؤثر دولت در ایجاد تعاونی ها برای بیکاران در جهت اشتغال مولد
۳. حمایت دولت از تشکیل و توسعه تعاونی ها از طریق روش هایی از جمله تخفیف مالیاتی، ارائه تسهیلات اعتباری حمایتی به وسیله کلیه مؤسسات مالی کشور و پرهیز از هرگونه دریافت اضافی دولت از تعاونی ها نسبت به بخش خصوصی
۴. رفع محدودیت از حضور تعاونی ها در تمام عرصه های اقتصادی از جمله بانکداری و بیمه
۵. تشکیل بانک توسعه تعاون با سرمایه دولت با هدف ارتقای سهم بخش تعاونی در اقتصاد کشور
۶. حمایت دولت از دستیابی تعاونی ها به بازار نهایی و اطلاع رسانی جامع و عادلانه به این بخش
۷. اعمال نقش حاکمیتی دولت در قالب امور سیاستگذاری و نظارت بر اجرای قوانین موضوعه و پرهیز از مداخله در امور اجرایی و مدیریتی تعاونی ها
۸. توسعه آموزش های فنی و حرفه ای و سایر حمایت های لازم به منظور افزایش کارآمدی و توانمندسازی تعاونی ها
۹. انعطاف و تنوع در شیوه های افزایش سرمایه و توزیع سهام در بخش تعاونی و اتخاذ تدابیر لازم به نحوی که علاوه بر تعاونی های متعارف امکان تاسیس تعاونی های جدید در قالب شرکت سهامی عام با محدودیت مالکیت هر یک از سهامداران به سقف معینی که حدود آن را قانون تعیین می کند، فراهم شود.
۱۰. حمایت دولت از تعاونی ها متناسب با تعداد اعضاء
۱۱. تاسیس تعاونی های فراگیر ملی برای تحت پوشش قرار دادن سه دهک اول جامعه به منظور فقر زدایی.

◀ ۲-۳- احکام و مواد قانونی برنامه ششم توسعه

- ماده ۱۹- دولت موظف است به منظور ارتقای مشارکت مردمی و فراهم کردن بستر اجرائی لازم برای تعاون و همکاری آحاد مردم در قالب تشکل های اقتصادی تعاونی نسبت به افزایش سرمایه بانک توسعه تعاون از سال اول اجرای قانون برنامه از محل فروش اموال مازاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پس از واريز به خزانه داری کل کشور در قالب قوانین بودجه سنواتی به حساب افزایش سرمایه دولت در بانک مذکور منظور نماید.
- ماده ۲۴- دولت مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا پایان اجرای قانون برنامه، تمهیدات قانونی لازم را جهت دستیابی سهم تعاون در اقتصاد به بیست و پنج درصد (۲۵٪)، با رویکرد کارآفرینی، اشتغالزایی، حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط و دانش بنیان به عمل آورد.

◀ ۳- تصویر کلان فصل

- اهم اقدامات انجام شده در راستای اجرایی کردن افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد به ۲۵ درصد و حمایت از تعاونیهای تولیدی روستایی و خانواده محور به منظور ارتقای معیشت به اقتصاد خانواده به شرح ذیل می باشد:

باتوجه به سیاستهای کلی ابلاغی مقام معظم رهبری در سند چشم انداز و به منظور تحقق سیاستهای اقتصاد مقاومتی و جهت نیل به توسعه و ارتقاء سهم بخش تعاونی در اقتصاد و بر اساس ماده ۲۴ قانون برنامه ششم توسعه کشور مجموعه ای از راهبردها، اهداف کمی و کیفی، توسط وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی تنظیم گردیده است. تمهیدات مذکور جهت ارائه نظرات اصلاحی به اتاق تعاون ایران و اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران ارسال گردیده است. با عنایت به وظیفه اتاق تعاون ایران و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران بر اساس مفاد ماده ۲۴ قانون برنامه ششم توسعه این معاونت هماهنگی لازم را با آن اتاقها انجام داده است که ماحصل آن تشکیل کارگروهی با مسئولیت اتاق تعاون ایران با هدف بررسی و ارائه نسخه نهایی تمهیدات پیشنهادی توسعه بخش تعاون جهت تصویب در هیات دولت و اجرای آن بوده است. همچنین تمامی برنامهها و عملیات این وزارتخانه در راستای افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد سازماندهی گردیده که از آن جمله به موارد ذیل می توان اشاره نمود:

- ایجاد سامانه جامع و هوشمند بخش تعاونی کشور با هدف تجمع بانک های اطلاعاتی با هدف کاهش روند ثبت و تشکیل، شفاف سازی وضعیت قانونی، به صفر رسیدن خطا، ارایه خدمت الکترونیک، کاهش امکان سوء استفاده و کاهش فساد و خطای انسانی
- ایجاد فرصت های شغلی جدید از طریق تشکیل تعاونی های تولیدی متعارف: براساس آمار و اطلاعات مأخوذه از سامانه جامع آمارهای ثبتی تعاونیهما، از ابتدای سال ۹۷ تا کنون تعداد ۳۹۱۶ تعاونی در در سراسر کشور تشکیل گردیده که موجب ایجاد ۶۲۶۹۹ فرصت شغلی در بخش تعاون گردیده است. از این تعداد، ۲۵۰۰ مورد تشکیل تعاونی (۶۳.۸٪ کل تعاونیهای تشکیل شده) و ۴۱۸۷۰ فرصت شغلی ایجاد شده (۶۶.۷٪ فرصت شغلی ایجاد شده در بخش تعاون) مربوط به تعاونیهای تولیدی در گرایشهای کشاورزی، فرش دستباف، صنعتی، عمرانی و معدنی می باشد. راهبری تعاونیهای تأمین نیاز تولیدکنندگان: براساس آمار مأخوذه از سامانه جامع آمارهای ثبتی تعداد ۴۹ تعاونی تأمین نیاز تولیدکنندگان با عضویت ۱۵۱۴ نفر و اشتغالزایی ۸۹۴ نفر در سال جاری تشکیل گردیده است. لکن براساس عملکرد ثبت شده توسط ادارات کل در سیستم برته نعداد ۷۲ تعاونی تأمین نیاز تولیدکنندگان در سال ۹۷ تشکیل شده است.
- حمایت و راهبری تشکیل تعاونیهای دانش بنیان: براساس آمار مأخوذه از سامانه جامع آمارهای ثبتی بخش تعاون، در سال ۹۷ تعداد ۲۹ تعاونی دانش بنیان در کشور تشکیل گردیده است که سبب جذب ۲۲۷ نفر عضو و ایجاد ۳۶۵ فرصت شغلی گردیده است.
- ارائه طرح حمایتی تعاونیهای مسکن با هدف تحویل به موقع واحدهای مسکونی توسط تعاونیهای مسکن به اعضاء، ارتقای کیفیت ساخت و ساز، افزایش سرعت، افزایش سهم بخش تعاون در ساخت و ساز مسکونی کشور، کاهش مشکلات ناشی از عدم آورده به موقع اعضاء و تاخیر در اجرای ساخت و ساز، حمایت مالی از طریق پرداخت تسهیلات مناسب، تأمین آورده اعضاء از محل تسهیلات در موعد مقرر جهت تسریع در ساخت و ساز، پیشگیری از وقوع مشکلات مربوط به موضوع تأمین منابع مالی در تعاونی و ایجاد انگیزه در اعضاء در مشارکت بیشتر و تسهیل در ارائه تسهیلات مناسب و به موقع بانکی به اعضاء تعاونیهای مسکن
- همچنین به منظور حمایت، پشتیبانی و ارتقای معیشت و اقتصاد خانواده از طریق توسعه مشاغل خانگی، بنگاههای زود بازده اقتصادی و تعاونی های تولیدی روستایی و خانواده بر اساس تکالیف مندرج در ماده ۱۰۲ قانون برنامه ششم توسعه اقدامات زیر در سال ۱۳۹۸ انجام شده است:
- پیگیری تسهیلات اشتغال فراگیر: بالغ بر ۲۳۰۲۸ میلیارد ریال به تعداد ۱۱۱۰۲ طرح تعاونی در سال ۹۷ تسهیلات بانکی پرداخت شده است که منجر به اشتغال زایی ۹۲۵۶۷ نفر گردیده است.
- حوزه مسکن خانوار: شامل پیگیری طرح مسکن محله برای احیا و بازسازی طرح بافت فرسوده، صدور کارت یکپارچه اعتباری برای اعضاء تعاونیهای مصرف کل کشور، تعامل با وزارت راه و شهر سازی، بانک مسکن و ... به منظور پیگیری رفع مشکلات جهت ساخت و اتمام واحدهای تعاونیهما مسکن مهر
- حوزه مصرف و معیشت خانوار: شامل تحقق و اجرایی نمودن طرح ایجاد فروشگاه زنجیره ای تعاونیهای مصرفی که تحت مدیریت اتحادیه ها نیستند و تشکیل تعاونی تأمین و توزیع کالا، پیگیری امور مرزنشینان اعم از سهمیه ها و تخفیفات و مدیریت تعاونیهما و صدور کارت مرزنشین، کمک به تشکیل تعاونیهای تأمین نیاز تسهیل گران و اتحادیه ذیربط، نشست با اتحادیه ها و بررسی مشکلات و پیگیری تا رفع آنها و هماهنگی با بانک مرکزی و اجرای دستورالعمل شورای پول و اعتبار توسط تعاونیهای اعتبار

- حمایت از تشکیل و اعطای تسهیلات به طرح روستا تعاون: از آغاز اجرای طرح روستا تعاون تاکنون تعداد ۲۵۰۷ روستا مورد شناسایی قرار گرفته و برای ۱۶۵۰ روستا شناسنامه مزیت سنجی تهیه گردیده است. در حال حاضر تعداد ۲۸۹۹ تعاونی در حوزه جغرافیایی روستایی در قالب طرح روستا تعاون قرار گرفته که از این ۱۲۷۵ تعاونیهای تازه تاسیس و ۱۶۲۴ نیز تعاونیهای موجود و راکد در روستاها می باشند. از ۲۸۹۹ طرح روستایی ۲۴۴۰ طرح (۸۵ درصد) در بخش تولید و ۴۵۹ طرح (۱۵ درصد) در بخش خدمات فعالیت خواهند نمود. پیش بینی می گردد با راه اندازی این تعداد تعاونیهای ۵۵۲۵۰ فرصت شغلی در مناطق روستایی هدف توسط تعاونیها ایجاد گردد.
  - پیگیری تسهیلات اشتغال پایدار در ۱۱ استان مرزی: در این راستا هماهنگی با نمایندگان بانکهای عامل جهت بررسی و رفع مشکلات فرآیند اعطای تسهیلات اشتغال پایدار روستایی در هر استان انجام شد که منجر به افزایش قریب به ۱۳ برابری در میزان پرداختی بانکها در کل ۱۱ استان مرزی گردیده است.
  - توسعه تعاونیهای دهیاری: در سال ۹۷ تعداد ۱۱ تعاونی دهیاری با عضویت ۳۰۳ نهاد دهیاری تشکیل گردید. در حوزه توسعه و عمران شهرستانی نیز در سال ۹۷ تعداد ۱۴ تعاونی توسعه و عمران شهرستانی تشکیل شده است. رسالت اصلی این تعاونیها جلوگیری از فعالیتهای رانت زا و توسعه و آبادانی شهرستانها می باشد لذا این تعاونیها که با عضویت نیم درصد جمعیت هر شهرستان و میزان سرمایه سه میلیارد ریال تشکیل می شوند با افزایش عضویت جمعیت هر شهرستان تا صد درصد جمعیت آن نقش موثری در ایجاد اشتغال پایدار در سطح شهرستان و بهبود وضعیت معیشتی و رفاه مردم هر شهرستان ایجاد خواهند کرد.
  - تعاونیهای زنان: تا پایان سال ۱۳۹۷ از قریب ۹۲۴۷۰ تعاونی فعال حدود ۱۰۱۲۰ تعاونی (معادل ۱۱ درصد) تعاونی زنان است. و بالغ بر ۳۰ درصد اعضاء تعاونیهای فعال کشور را زنان تشکیل می دهند. در مجموع شرکتهای تعاونی و اتحادیههای فعال زنان در ۸۲ گرایش از رشته فعالیتهای تولیدی، خدماتی و توزیعی فعالیت دارند. از سوی دیگر می توان گفت بالغ بر ۶۲۰۰ تعاونی (۶۱ درصد) تعاونیهای زنان در بخش تولیدی، فعالیت می نمایند. تا پایان سال ۱۳۹۷ تعداد ۱۹ شرکت تعاونی بانوان دانش بنیان با ۱۴۳ نفر عضو و اشتغالزایی ۲۸۳ نفر فعال هستند که سرمایه ثبتی آنها به میزان ۱۱۶۳۷ میلیون ریال است. سرانه عضو در این تعاونیها ۷ نفر و سرانه اشتغال ۱۵ نفر می باشد. تا پایان سال ۱۳۹۷، ۱۱ درصد از مدیران عامل شرکتهای تعاونی فعال بانوان می باشند. همچنین معادل ۱۶ درصد درسمتهای هیات مدیره و ۱۳ درصد از بازرسان شرکتهای تعاونی زنان می باشند.
  - حوزه توسعه مشاغل خانگی: تا پایان سال ۱۳۹۷ تعداد ۴۳ شرکت تعاونی تامین نیاز مشاغل خانگی با ۱۳۴۱ نفر عضو و اشتغالزایی آنها ۱۱۲۸ نفر در وضعیت فعال قرار دارند. میزان سرمایه ثبتی این تعاونیها بالغ بر ۶۸۷ میلیون ریال است. سرانه اعضاء این نوع شرکتهای تعاونی ۳۱ نفر و سرانه اشتغال آنها معادل ۲۶ نفر است.
- امروزه تعاون اهرم مناسبی برای توسعه فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی کشور به شمار می رود که می تواند در بهره وری بهینه از شرایط زندگی، کار و تولید، توسعه زیرساختهای عمرانی، ایجاد فرصتهای شغلی، ارتقای سطح درآمد و وضعیت اجتماعی جامعه مؤثر باشد. تجربه کشورهای توسعه یافته نشان می دهد که تعاونیها بهترین و دموکراتیکترین سازمانها و تشکلهایی هستند که موفق شدند اسباب تجمع سرمایه های خرد و نیروهای خلاق و مستعد و با انگیزه را برای انجام کارهای گروهی و کارآفرینانه فراهم کنند.
- در حال حاضر برابر آمارهای منتشره ۱۹۸ هزار تعاونی ثبت شده در کشور وجود دارد که ۴۳ درصد آنها غیر فعال و راکد هستند. این امر نشان می دهد که مزایای اقتصادی و اجتماعی تعاونیها و تعریف صحیح از فعالیت و کارکرد تعاونی باید فرهنگسازی شود؛ همچنین ۴۵ میلیون نفر در کشور عضو شبکه تعاونیها هستند که ایران را جزو کشورهای پیشرو در این زمینه قرار داده است.

۳-۱- آثار مالی احکام و مواد برنامه ششم توسعه

به منظور اجرای ماده ۱۰۲ قانون برنامه ششم در زمینه حمایت، پشتیبانی و ارتقای معیشت و اقتصاد خانواده از طریق توسعه مشاغل خانگی، بنگاههای زود بازده اقتصادی و تعاونی های تولیدی روستایی و خانواده محور و افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد کشور به بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بر اساس ماده ۲۴ قانون برنامه ششم توسعه و همچنین ماده ۹ قانون اجرای سیاست های اصل ۴۴ مصوب سال ۱۳۸۷ دولت موظف به در

نظر گرفتن امتیازات و مشوق های مالی برای بخش تعاونی می باشد. به منظور تامین مشوق های مورد نیاز جهت توسعه بخش تعاون بر اساس ماده ۲۹ قانون بایستی وجوه حاصل از واگذاری های موضوع این قانون از جمله شرکتهای مادر تخصصی و عملیاتی به حساب خاصی نزد خزانه داری کل کشور واریز گردیده و سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری به بخش تعاون اختصاص یابد.

۳-۲- اهداف و سیاست های بودجه ای

در راستای اجرای مفاد برنامه ششم توسعه در ارتباط با توسعه بخش تعاون اهداف و سیاست های بودجه ای ذیل ارائه می گردد:

- توجه به رویکرد رفع فقر و ایجاد اشتغال در بخش تعاون امکان استفاده از منابع بودجه ای موجود در این زمینه
- تامین اعتبار به منظور توسعه تعاونی های دانش آموختگان دانشگاهی، زنان و اقشار آسیب پذیر و مددجویان سازمان های حمایتی
- تامین اعتبار به منظور توسعه تعاونی های دانش بنیان: با توجه به جایگاه این نوع از تعاونی ها در سیاست های رونق تولید و حمایت دولت و مجلس از تعاونی های دانش بنیان و همچنین زمینه مناسبی برای توسعه آنها در کشور فراهم نموده است.
- تامین اعتبار به منظور توسعه تعاونی ها در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و هدایت آنها به منظور انجام فعالیت های زیرساختی و توسعه- ای درون و برون بخشی
- استفاده از منابع بودجه برای تعاونی های دهیاری، توسعه و عمران روستایی و تعاونی های معدنی از دیگر ظرفیت هایی است که در تعامل و همکاری با وزارتخانه های مربوطه می تواند زمینه ساز توسعه سرمایه گذاری در بخش تعاون و ارتقاء سهم این بخش در اقتصاد ملی و رونق تولید گردد.
- تامین اعتبار به منظور توسعه تعاونی های کوچک و متوسط تولیدی، خدمات فنی و مهندسی، گردشگری و صادراتی با استفاده از منابع حاصله در هدفمندی یارانه ها

۴- منابع و مصارف دستگاه های اجرایی

فرم شماره ۳- برآورد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه مجری برحسب برنامه و خروجی															عنوان دستگاه مجری: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی- شکل گیری و توانمندسازی تعاونی ها														
شماره طبقه‌بندی دستگاه مجری:															میلیون ریال														
شماره برنامه / خروجی	برنامه اجرایی / خروجی (خدمت یا محصول نهایی)	هدف کمی / پیامد یا نتیجه نهایی													مجموع عملکرد ۱۳۹۸	مجموع عملکرد ۱۳۹۷	پیش‌بینی ۱۴۰۰												
		بهای تمام شده			مقدار			سنتجه عملکرد			برنامه توسعه و توانمند سازی تعاونیها																		
		عملکرد	عملکرد	عملکرد	برآورد	عملکرد	عملکرد	عملکرد	عملکرد	عملکرد	عملکرد	عملکرد	عملکرد	عملکرد				عملکرد											
برآورد ۱۳۹۹																													
جمع			پرداخت‌های انتقالی			سایر هزینه‌ها			اجتناب‌ناپذیر			هزینه‌های پرسنلی			جمع کل														
عمومی			سایر منابع			عمومی			سایر منابع			عمومی			عمومی														
اختصاصی			سایر منابع			عمومی			سایر منابع			عمومی			عمومی														
جمع کل			سایر منابع			عمومی			سایر منابع			عمومی			عمومی														
۶۳۲۱۷۰	۵۷۴۷۰۰		۵۷۴۷۰۰						۵۷۴۷۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۴۲۴۰۰	۴۵۵۹۰۰	۱۴۳/۶۷۵	۱۸۰/۸	۱۵۱/۹۶۷	۴۰۰۰	۳۰۰۰	۳۰۰	تعاونی	برنامه توسعه و توانمند سازی تعاونیها				
۱۵۴۰۰	۱۴۰۰۰		۱۴۰۰۰						۱۴۰۰۰							۸۴۹۹	۱۴۰	۵۱/۸۵۱۸۵	۳۹/۹۰۱۴۱	۲۹/۸۴۶۱۵	۲۷۰	۲۱۳	۶۵	مورد	حمایت از حضور تعاونی ها در نمایشگاه های داخلی و خارجی و حضور در هیات های تجاری	۱			
۷۷۰۰۰	۷۰۰۰۰		۷۰۰۰۰						۷۰۰۰۰							۳۸۰۰۰	۳۶۰	-/۰-۷	-/۰-۳۷۱۸۲	-/۰-۲۷۶۲	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۲۱۹۹۱	۱۳۳۳۹۸۸	نفرساعت	آموزش تعاونیگران	۲			
۴۴۰۰۰	۴۰۰۰۰		۴۰۰۰۰						۴۰۰۰۰							۰	۰	۲۰	۰	۰	۲۰۰۰	۰	۰	مورد	ایجاد، نوسازی و استانداردسازی تعاونی ها	۳			
۷۷۰۰۰	۷۰۰۰۰		۷۰۰۰۰						۷۰۰۰۰							۳۰۴۰۰	۱۳۵۰	۱۵۵/۵۵۵۶	۸۶/۸۵۷۱۴	۲۸/۱۲۵	۴۵۰	۳۵۰	۴۸۰	مورد	ترویج و بازاریابی برنله تعاون	۴			
۵۵۰۰۰	۵۰۰۰۰		۵۰۰۰۰						۵۰۰۰۰							۴۹۸۱۲	۲۴۰	۱/۱۱۱۱۱۱۱	۱/۵۵۶۶۲۵	-/۱۲	۴۵۰۰۰	۳۲۰۰۰	۲۰۰۰	مورد	تبدیل ضوابط و نظارت بر تعاونی ها	۵			
۸۶۵۷۰	۷۸۷۰۰		۷۸۷۰۰						۷۸۷۰۰							۷۴۶۱۸	۱۷۰۰	۱۵۷/۴	۱۰۳/۲۰۱۷	۳۴	۵۰۰	۷۲۴	۵۰	بزارش حسابرس	گزارش حسابرسی تعاونی ها	۶			
۱۱۰۰۰	۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰						۱۰۰۰۰							۰	۰	۵۰۰۰	۰	۰	۲	۰	۰	مورد	همکاری های بین المللی در حوزه تعاون	۷			
۲۵۳۰۰	۲۳۰۰۰		۲۳۰۰۰						۲۳۰۰۰							۰	۰	۴۹/۴۶۳۳۷	۰	۰	۴۶۵	۰	۰	تعاونی	معرفی الگوهای برتر تعاونی	۸			
۱۱۰۰۰	۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰						۱۰۰۰۰							۴۲۶۶	۳۸۵	۲۵	۱۱/۳۷۸۳۵	۱/۹۲۲۵	۴۰۰	۳۸۸	۲۰۰۰	تعاونی	تعاونی های فرش دستباف حمایت شده	۹			
۳۱۹۰۰	۲۹۰۰۰		۲۹۰۰۰						۲۹۰۰۰							۱۱۵۲۰۰	۱۴۵۰	۴۸/۳۳۳۳۳	۶۰	۵۵/۹۶۱۵۴	۶۰۰	۱۹۲۰	۲۶۰	تعاونی	تشکیل و توسعه تعاونی های سه دهک اول درآمدی جامعه	۱۰			
۱۱۰۰۰	۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰						۱۰۰۰۰							۲۰۷۹۵۵	۱۹۳۵	۱۰۰۰۰	۱۰۳۹۹/۷۵	۶۴۵	۱	۲۰	۳	سامانه	توسعه سامانه جامع و هوشمند بخش تعاون	۱۱			
۱۱۰۰۰	۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰						۱۰۰۰۰							۹۹۰۰	۰	۷۰/۹۲۱۹۹	۷۰/۲۱۱۲۷۷	۰	۱۴۱	۱۴۱	۰	انجمن	ایجاد و گسترش اتحادیه های تعاونی تخصصی	۱۲			
۱۱۰۰۰	۱۰۰۰۰		۱۰۰۰۰						۱۰۰۰۰							۳۵۰۰	۳۸۰	۱۴۲/۸۵۷۱	۵۰	۱۱۰/۸۵۷۱	۷۰	۷۰	۳۵	تعاونی	تشکیل و توسعه تعاونی های فراگیر ملی و سهامی عام	۱۳			
۱۶۵۰۰۰	۱۵۰۰۰۰		۱۵۰۰۰۰						۱۵۰۰۰۰							۰	۰	۱۵۰۰۰	۰	۰	۱۰	۰	۰	مرکز	ایجاد و حمایت از مراکز نوآوری و توسعه تعاون	۱۴			

فصل نوزدهم

تحقیق و توسعه در

امور اقتصادی

۱- مقدمه

در این فصل اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای مربوط به تحقیق و توسعه فصول زیر منظور می شود:

- ◀ فصل انرژی
- ◀ فصل ارتباطات و فناوری اطلاعات
- ◀ فصل حمل و نقل
- ◀ فصل صنعت و معدن
- ◀ فصل بازرگانی
- ◀ فصل کشاورزی و منابع طبیعی
- ◀ فصل منابع آب
- ◀ فصل روابط کار
- ◀ فصل تعاون

امور پژوهشی فصول فوق در قالب برنامه های اجرایی زیر صورت می گیرد:

- ✓ برنامه پژوهش و تدوین راهبردهای صنعت برق و انرژی
- ✓ برنامه توسعه فن آفرینی
- ✓ برنامه پژوهش های کاربردی در حوزه آب
- ✓ برنامه پژوهش های کاربردی صنعت برق و انرژی
- ✓ برنامه پژوهش های بنیادی، توسعه ای و کاربردی در زمینه علوم و فنون هسته ابرنامه پژوهش های توسعه ای دانشگاهی
- ✓ برنامه پژوهش های کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی
- ✓ برنامه پژوهش های مقاوم سازی ابنیه و خطر پذیری لرزه ای
- ✓ برنامه توسعه دولت الکترونیک
- ✓ برنامه انجام پژوهش های کاربردی در حوزه علوم زمین

مهم ترین فعالیت ها و اقداماتی که در چارچوب برنامه های اجرایی فوق انجام می گیرد به شرح زیر است:

- ◀ انجام تحقیقات بنیادی، کاربردی و توسعه ای منتج به فناوری
- ◀ اجرای طرح ها و پروژه های تحقیقاتی کاربردی
- ◀ انتشار مجلات علمی
- ◀ انجام تحقیقات کاربردی در ارتقاء کیفیت کالا و خدمات
- ◀ انجام مطالعات پژوهشی
- ◀ پژوهش در زمینه های اقتصادی، اجتماعی و ترویجی
- ◀ تدوین استانداردهای پژوهش محور
- ◀ ارائه خدمات الکترونیکی
- ◀ راهبری اجرا و استقرار سامانه ها و رویه های نوین الکترونیکی
- ◀ ایجاد و تجهیز مراکز خرید و ذخائر محصولات راهبردی

